

BIBLIOTHECA INDICA.

WORK No. 169.

SAMARĀICCA KAHĀ.

BIBLIA INDICA

HARIBHADRA

SAMARĀICCA KAHĀ

A JAINA PRĀKṚTA WORK.

EDITED BY

DR. HERMANN JACOBI

Professor of Sanskrit in the University of Bonn.

VOLUME I.)

TEXT AND INTRODUCTION

RE. B. 15.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

CALCUTTA

1926.

B.I 169

TO
THE MEMORY
OF
ŚRĪ VIJAYA DHARMA SŪRI.

SL. no. 1939d.
6040.

CONTENTS.

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	i-xxix
Haribhadra's age	i
Haribhadra's life	ix
Haribhadra's works	x
Samarāṅga kahā	xviii
NOTE ON NIDĀNA	xxx
NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KATĀHA ..	xxx
CONTENTS OF THE SAMARĀṅGA KAHĀ ..	xxxix-cxix
Bhūmika	xxxix
First bhava	xxxix
Vijayasena's tale	xxxv
Second bhava	xxxvii
Amaragupta's tale	xxxix
Apologue of the man in the well ..	xliv
Third bhava	xlvi
Vijayasimha's story	xlviii
Ajita's tale	xlviii
Fourth bhava	liv
The robber's tale	lviii
Yaśodhara's tale	lx
Fifth bhava	lxvi
Sanatkumāra's tale	lxvii
Story of a married couple	lxxii
Apologue of the two roads	lxxv
Sixth bhava	lxxvii
Arhaddatta's tale	lxxxiv
Seventh bhava	lxxxviii
Story of the lost necklace	lxxxix
Story of Candrā and Sarga	xcvii
Eighth bhava	c
Vijayadharma's history	ciii
History of the nun Susaṅgata	cvi

Ninth bhava	cix
Apologue of the lover in the sink-hole	cxix
Apologue of the four men	cxliii
Apologue of the merchant's six sons	cxvi
Apologue of the robber and the four queens	cxvii
Apologue of the savage in the royal palace	cxviii
INDEX	cxxi-cxxvii
CORRIGENDA	cxix-cxxx
TEXT	1-504
Bhūmikā	1
Bhava I	1
Bhava II	1
Bhava III	1
Bhava IV	1
Bhava V	1
Bhava VI	1
Bhava VII	1
Bhava VIII	1
Bhava IX	1

INTRODUCTION.

HARIBHADRA'S AGE.

THE death of Haribhadra, the author of the *Samarāṅga-Kaṇṇa*, is placed by Jaina tradition, which in this particular can be traced to the beginning of the 13th century A.D., in Vikrama samvat 585 or Vira samvat 1055,¹ corresponding to 529 A.D.¹ This date, however, was recognised to be wrong,² since Haribhadra was acquainted with the philosophy of Dharmakīrti who flourished about 650 A.D. The discussion at that time turned on the following point. Siddharṣi who finished the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* on the 1st May, 906 A.D., calls, in the *Prasasti* of that work, Haribhadra his *dharmabodhakaro guruḥ*. Now the question arose whether Haribhadra was actually Siddharṣi's teacher of the Sacred Law, or his *paramparāguru*; in this investigation I took what eventually turned out the wrong side of the question.³ Meanwhile the Jainas had been publishing a number of Haribhadra's works which were found to contain many interesting details.⁴ But the evidence that finally settled the question of Haribhadra's age, was not fur-

¹ At the end of an old MS. in Jesulmer, of Haribhadra's *Laghukṣetra-samāsavṛtti* the date of the completion of this work is given, in two verses, as Vikrama 585, Jyestha su-di. 5, Friday, Pusya nakṣatra; this corresponds to either Tuesday, 9th May 528 A.D., or Saturday, 28th April 529 A.D. In the first case the nakṣatra was Pusya, in the second Punarvasu. As the week-day comes out wrong in both cases, the date must be considered spurious. The nakṣatra carries less weight, because for every day of the lunar year the choice generally lies between three nakṣatras only which may be ascertained beforehand.

² See my edition of the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* (Bibl. Ind.) Preface p. viii f.

³ L.c. p. vi.

⁴ A full statement of all particulars about Haribhadra's works, their commentators, and the latter's dates is furnished by Muni Kalyāṇavijaya in the preface (*grantha-kāra-paricaya*) to his edition of Haribhadra's *Dharmasaṃgrahaṇī*, Devendra Lalabhai's Jainapustakoddhāra No. 42, Bombay, 1918.

INTRODUCTION.

nished by any of his own works, but by the Kuvalayamālā, a Prākṛit poem by Uddyotana, which he finished on the last day but one of the Śaka-year 700,¹ equal to the 21st March, 779 A.D. In the Prastāvi of this work Uddyotana mentions Haribhadra as his teacher in philosophy, praising him as the author of a great many books; the latter statement puts it beyond doubt that the great Haribhadra is the person intended.² The first who rightly understood the passage in question and recognised its chronological bearing, was Munirāj Shri Jinavijaya. In his article "The date of Haribhadrāsūri," read at the First Oriental Conference, November 1919, Poona, and published under the title "Śrī Haribhadrācāryasya Samayanirṇayaḥ" in the Jainsāhityasamśodhaka Granthamālā, Poona, he discusses the whole question, examines the evidence, and puts his case in the clearest light. The following remarks are chiefly based on his paper.

१ चोरचौर चित्तसु विवृण्वन्नि i.e. Caitra ba-di. 14. This date is interesting from the point of view of the calendar. As the Caitrādi-year invariably begins with the śuklapakṣa of Caitra, the date in question would seem to be recorded according to the *pūrṇimānta* scheme in which the dark fortnight precedes the bright one. But as Kielhorn (Ind. Ant. 1896 p. 271 f.) has shown from dates in inscriptions that in connexion with Śaka-years almost always *amānta* months are used, the *pūrṇimā* facie interpretation of our date becomes extremely doubtful. In the year under consideration, however, there was an *adhika* Caitra which precedes the *nija* month; therefore in this case *adhika* Caitra ba. di. 14 is the last day but one of the preceding year, if the year began with *nija* Caitra, as it ought to do, since the new moon initiating true Caitra immediately preceded *Meṣasamkrānti*. I, therefore, believe that Swamikannu Pillai's assertion (Indian Ephemeris vol. I, part J, p. 65), "when there is an *adhika* Caitra, that begins the year," applies only to modern usage.

² The passage in which Haribhadra is referred to, is corrupt as is shown by the metre. In the MS. of the Deccan College, the only one that seems to be available, it runs thus: चो विवृण्वन्नि वनाचनार व जसु वरिमदो । वज्रमन्त्रसन्निवित्पञ्चसप्ततन्त्रवत् । Munirāj Jinavijaya has satisfactorily emended the text and supplied the missing syllables as follows: चो विवृण्वन्नि नुव; वनाचनार व जसु वरिमदो । वज्रमन्त्रसन्निवित्पञ्चसप्ततन्त्रवत् । The first pāda is connected with the preceding verse which eulogises Uddyotana's teacher Virabhadra; and the following verse names his father Vātsāvara who was a Kṣatriya and became a Kṣamāśraman.

INTRODUCTION.

We cannot make out from Uddyotana's remark whether Haribhadra was still alive or not, when it was written; some twenty or thirty years before that date, however, he must have been actually teaching Uddyotana. We may, therefore, take that epoch, say 750 A.D. or later, as the time of his literary activity, which considering the extraordinary number of *pratyakṣas* he wrote must have extended over twenty years at least. He quotes many authors, Brahmanical, Buddhist, and Jaina; a list of them containing thirty names has been drawn up by Jinavijaya, l.c., p. 11. From among them the following may be mentioned as interesting from a chronological point of view: Dignāga, Dharmakīrti, Bhartṛhari (author of the *Vākyapadīya*, about 650 A.D.), and Kumārila. Haribhadra quotes, in his *Vivaraṇa* of the *Nandisūtra*, several passages from the *Cūrṇi* of that *sūtra* by Jinadāsagani-mahattara without mentioning his name. The *Cūrṇi* was finished in the Śaka-year 598 = 677 A.D. To about the same time belongs 'Siddhasenadivākara, whom Haribhadra quotes; for he uses, no doubt, Dharmakīrti,' though he does not name him. We thus see that Haribhadra quoted many of the celebrities who flourished in the century preceding his own. On the other hand he does not quote Śaṅkara who rose so high above all his contemporaries that Haribhadra could not have ignored him if he had lived at or after his time. We, therefore, conclude that the tradition of Śaṅkara's school is right, or at least not far wrong, in placing his life in 788—820 A.D. Nor does

¹ Dharmakīrti qualifies *pratyakṣa* only as *abhrānta* (and Dharmottara expressly says *bhrāntaḥ hy anumānam*), while Siddhasenadivākara in *Nyāyavatāra* 5ff claims *abhrānta* for *pratyakṣa* as well as *anumāna*; similarly he extends the distinction of *svārtha* and *parārtha*, which properly applies to *anumāna* only, to *pratyakṣa* also, ibidem 12f. Apparently he thought to improve on Dharmakīrti by a wholesale generalisation of nice distinctions! He is different from Siddhasenagani, the author of the *Tattvārtha-vṛtti*, because the latter quotes ad. II 25 from Haribhadra's commentary on the *Nandisūtra*, see Kalyāṇavijaya, l.c., p. 29; Haribhadra, therefore, intervenes between both Siddhasenas. It may be mentioned that the younger one quotes ad. I, 10 a verse by Ārya-Siddhasena, who may or may not be Siddhasenadivākara.

Haribhadra, as Vinayaviṇaya states (l.c., p. 13), discuss the Māyāvāda. He knows the Advaitavāda, and refutes two or three different branches of it in his Śāstravārttāsamuccaya VIII, 1 ff,¹ but none of them can be identified with the Māyāvāda. This fact is of considerable interest, since it proves that before Śaṅkara the Māyāvāda was practically unknown outside of the circles of Aupāṇisadas; for it had already been established by Gauḍapāda, the guru of Śaṅkara's guru. It is not the intrinsic value of a system, or the originality of its teachings, that secured it notoriety throughout India, unless a great author and debater takes it up, systematically develops it in every detail, and successfully upholds it against all opponents. His fame then outshines that of the original thinker whose merit was apt to be overlooked.²

2. HARI BHADRA'S LIFE.

We know very little about Haribhadra from himself; all that he chooses to tell us is contained in the subscriptions to his numerous works. From them we collect the following information: (1) he obeyed the command of Jinabhaṭa, an ācārya of the Sitāmbaras (Śvetāmbaras); (2) he was the pupil of ācārya Jinadatta, an ornament of the Vidyādhara kula (gaccha); (3) he was the spiritual son of the nun Yākinīmahattārā.³

¹ We should like to know more details about these early Vedānta schools than Haribhadra gives in the work quoted in the text; perhaps he may have given them in his svopāyāna-vṛtti to the passage in question. But this Vṛtti is not available to me.

² Thus the Dhani-theory also seems to have been ignored until Ānandavardhana composed the Dhvanīlōka, the commentary on the original treatise in Kārikās by an unknown author, and thereby brought this theory to such prominence, that nearly all later writers on Alankāra have adopted it. I am, therefore, also persuaded that nihilistic and idealistic teachings which did exist in early Buddhism, passed unnoticed by, and did not provoke the opposition, of Rāmāṇical philosophers, until Nāgārjuna did for the Śūnyavāda, and Vasubandha for the Vijñānavāda, what long after them Śaṅkara has done for the Māyāvāda.

³ All the details stated above are given in the subscription of the Śāyāhita, his Tīkā of the Āvśyakaśūtra; in other places only one or other detail is mentioned.

INTRODUCTION.

Some more facts are directly manifested by the works of Haribhadra : (4) the use, in the last verse of most of his works, of the word *viraha*, which may have reference to some event in his life ; (5) his intimate knowledge not only of Jainism, but also of the teachings of heterodox systems, evinced in his *Anekāntajayapatākā* and his *Tīkā* of this work, as well as by his writing a commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa* ; (6) his writing a great number of works.

It goes without saying that the contemporaries of Haribhadra knew a great deal more about his life than is contained in the above six items, but it is equally true that in oral tradition sober history is apt to be gradually changed into legend, a strange mixture of facts and fiction, which we can separate from each other with some degree of plausibility only in the simplest cases. Occasionally, however, tradition has stories of an entirely fictitious kind and originally unconnected with its hero. Thus, in the case in hand, curiosity was naturally excited, by point (4), to satisfy which a tale full of miraculous and wholly incredible incidents is added in the legendary life of Haribhadra ; it exceeds in length all remaining parts of the legend taken together ; but no reference to it is made in the oldest accounts.

Before analysing the traditions about Haribhadra's life, I enumerate the sources from which it is known.

- (a) A short paragraph at the end of Muncandra's *Tīkā* of Haribhadra's *Upadeśapadāni* ; this *Tīkā* was finished
 • Vikrama samvat 1174 = 1118 A.D. ; the passage in question has been printed by Kalyāṇavijaya l.c. p. 5a, and Jinavijaya l.c. p. 4, note 14.
- (b) Eight gāthās (52-59) in Jinadatta's *Gaṇadharasārdhaśataka*, written between samvat 1169 and 1211 = 1112-1154 A.D. The text is edited in A. Weber, *Verzeichniss der Sanskrit- und Prākṛit-Handschriften*,
 • II, p. 982 f.
- (c) The ninth Śṛīga of Prabhācandra's *Prabhāvakacarita*, finished samvat 1334 = 1278 A.D. (the name of the
 • author is wrongly given as Candaprabha on the title of the N.S. edition, 1909).

- (d) Rājasekhara's Prabandhakosa, written in samvat 1405 = 1349 A.D. I know only some extracts of this work given by Kalyāṇavijaya l.c. p. 8a, 24a.
- (e) Sumatigaṇi's Vṛtti of the Gaṇadharasārdha-śataka (see b.), finished samvat 1295 = 1239 A.D., occasionally referred to by Kalyāṇavijaya. An abridgement of Sumatigaṇi's narrative is given in the Laghuvṛtti of Sarvarājagaṇi, see A. Weber, l.c. p. 988.
- (f) Kathāvalī of Bhadrāsvara, date unknown; mentioned by Jinavijaya and not otherwise known to me.

I shall now discuss some traditions about particulars of Haribhadra's life which may be regarded as substantially true.

The birth place of Haribhadra was, according to a, c, d, e, Citrakūṭa, the modern Chitor. The ancient fort on the crest of the hill¹ was the capital of Mewar from about the 7th century till 1569 when the seat of government was moved to Udaipur. Haribhadra probably lived in Chitor up to his initiation. But the scene of his later life, as a monk seems to have been chiefly the neighbouring parts of Rājputana and the kingdom of Guzerat. In that country, he became the teacher of Uddyotana.² Another indication of Haribhadra's activity in Guzerat is furnished by the annals of Jaina families; for according to Kalyāṇavijaya (l.c., p. 7b), they assert that Haribhadra organized the clan of the Porevals (Poruvāḍa, Prāgvāṣa) and converted them to Jainism. Now we learn from the Nemināthacarī³ that the Poreval clan originated in Śrīmālā,⁴ that a war-

¹ The phrase in c: *Śricitrakūṭacalacūṭāniveśīno* clearly refers to the ancient town on the hill.

² The verses 4 and 6 in the passage quoted from the Kuvalayamālā by Jinavijaya (l.c. p. 15), prove that Uddyotana belonged to a line of yatis that flourished in Guzerat.

³ See my edition of the 'Sanatkumāracaritam' in the Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, München, 1921, p. 152, VIII-V, and the additional note on p. VI. ib.

⁴ The modern Bhīmāl in the extreme south of Marvād. Uddyotana-sūri, l.c., names the town Siribhīllamālā. It was the capital of Guzerat before the foundation of Anahillapāṭaka by Vanarāja, the first of the Cāpotaka or Cāvaḍa kings.

like member of this clan Nimaya, was induced by Vanarāja (746-806 A.D.) to settle in his new capital Anahillapataka, and that he there erected a temple of Rābha for the Vidyādhara-gaccha. Since Haribhadra, the organizer of the Poreval clan, belonged to the Vidyādhara-gaccha¹, it is likely that that clan owed some sort of allegiance to that *gaccha*, whereof the statement in the Nemināthacariu seems to furnish a proof.—Although Haribhadra may have lived for the greater part of his life in Guzerat and the adjoining States of Rājputana, yet his wanderings as a yati probably extended to far distant parts of India. Some hints about his knowledge of India may be gathered from the *Samāśiccakāhā*. In this regard it is significant, that he does not lay the scene of any of his tales in one of the renowned towns of the Deccan or Southern India², but all towns that can be identified³, are situated in Northern India, from Hastināpura to Tāmralipt. He evinces a more intimate acquaintance with Eastern India between Ayodhyā and Campā; in these countries Buddhism was still flourishing, and it is, therefore, possible that Haribhadra there acquired his accurate knowledge of Buddhist philosophy, especially as taught by Dignāga and Dharmakīrti.

That Haribhadra was a *Brahman* by caste is stated in *e*⁴ and implied in *c*, where he is said to have been the purohita of king Jitāri.⁵ Though there is no such statement in *a* and *b*, I have no doubt that it is true. For the learning peculiar to Hari-

¹ For he calls his teacher Jinadatta an ornament of the Vidyādhara-gaccha. According to Harshanandanagani (1616 A.D.) he was a member of vṛddha-gaccha, see Kalyāṇavijaya l.c., p. 11b.

² The cause of his want of acquaintance with Peninsular India was probably the circumstance that in his time there were few, if any, Śvetāmbara communities south of the Tapti.

³ Those in the fabulous country of Aparavidhā, of course, do not concern us.

⁴ Kalyāṇavijaya l.c., p. 5a, note.

⁵ Apparently a fictitious name standing for Jitasatru, the usual name of the king in countless legends and stories of the Jains, but never met with, as far I know, in any historical document, inscription, etc. The name is absent in the list of the Guhila kings of Mewār, see Mabel Duff, *Chronology of India*, p. 282.

bhadra, apart from his comprehensive knowledge of Jaina Lore, is of such a kind as was natural with a *Brahman*, but quite exceptional in any other case, before Jain literature had received a new impulse from brahmanical science. Muniçandra (e) truly describes Haribhadra as one 'who had studied the eight grammarians, and was the leader of those whose understanding is hardened by the discussions connected with all philosophical systems.'* It is chiefly due to Haribhadra, as will be explained in the next paragraph, that Sanskrit became the learned language of the Śvetāmbaras and replaced Prakrit in several departments of their literature; he would, however, not have had this influence unless he was a perfect master of Sanskrit, an accomplishment which required the customary training of the *Brahman*. And as regards his mastery in philosophical discussion conducted in Sanskrit, it is such that his *Anekāntajayapatākā* with *Tīkā* favourably compares with any philosophical work of the same age.¹ It may be added that the story of Haribhadra's conversion, the main features of which are already contained in our oldest source (a), points also to the same conclusion, that he was a *Brahman* by caste.

Haribhadra by acknowledging the nun Yākinī as his spiritual mother (*dharma-to Yākinimahattarāsūnu*) unmistakably ascribes to her his conversion to the 'true faith,' which may be regarded as a second birth. How his conversion was brought about, has been recorded by tradition which, in this regard, is probably substantially trustworthy. I shall first give an abstract of the narrative about this part of Haribhadra's life in the *Prabhāvakacarita* (IX, V. 4-47), and discuss it afterwards.

Haribhadra was purohita of King Jitāri in the town of Citrakūṭa. He was so proud of his knowledge, that he proclaimed that he would become the pupil of anyone whose proposition he could not understand, and this vow was engraved on a golden plate he wore on his belly. (11). Once a *maṣṭ* elephant having got loose and causing great havoc in the streets, Haribhadra fled

¹ It is true that the Buddhists possessed many older works of a similar description, but the Buddhists had come into contact with brahmanical schools of philosophy at a much earlier time, and many of their great writers have notoriously been *Brahmans* by caste.

before him and made his escape by climbing on a Jain temple. Thence he perceived the image of a Tirthakara whom he derided in a sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*, etc.) (18) On the next day when he went home about midnight, he heard an old nun reciting a gāthā¹ (*cakkidugam Haripanaṇaṇi*, etc.), which utterly baffled his understanding. He asked her to explain its meaning, but she referred him to her guru (27). So he went to see him on the next morning. Passing on his way by the same temple he pronounced the same sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*), changing one word so that it redounded to a praise of Jina. There he saw Jinabhaṭasūri who promised to teach him after he had been initiated. Haribhadra consented, and acknowledged mahattarā Jāṇinī as his spiritual mother (42). He became so well versed in the sacred Lore of the Jainas, and his conduct was such, that the guru appointed him his successor. Thus Haribhadra became a *yugapradhāna* (47).

Now all essential points in this account are confirmed by Muncandra in the short passage² referred to above, with the exception of the incident of the *maṣṭ* elephant (v. 12-18) and, as said before, of his being the purohita of King Jitāri. There the same gāthā and the sloka are mentioned and the name of the guru is given as Jinabhadra³ apparently by mistake for Jinabhaṭa; some minor details which may be regarded as embellishments, are omitted. It is, therefore, clear that the tradition, on the whole, is old, and as there is nothing extravagant or incredible in it, we may regard it as coming very near the truth.

It remains to mention a curious notice in the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 5f: 'Some, misled by the similarity of the name, have erroneously asserted that Haribhadra was initiated and instructed by the Caityavāsins.' The Caityavāsins were those monks who abode in temples, while their opponents advocated the

¹ This gāthā occurs in the *Āvaśyakaniryukti*.

² With it agrees the very short notice in the *Laghuvṛtti* of the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 56 p. vi. It mentions besides the golden plate worn by H. on his belly.

³ The same form of the name is given in the *Laghuvṛtti* mentioned in the last note.

vasatinivāsa, i.e. the dwelling in the houses of laymen. (*paragrha*). Both sections seem to have coexisted for some time and no separation to have taken place; Śīlāṅka¹ is said to have been a *Caityavāsini*. But in the end the *cāityavāsa* seems to have become discredited, and Jineśvarasūri, the founder of the Kharataragaoccha in Samvat 1080 = 1024 A.D., established the *vasatinivāsa*, at least for his sect.

It is just what might be expected that at a time when the enmity between those two sections, or rather sects, was at its height, the *Caityavāsins* should have claimed the famous Haribhadra for one of their own, and their opponents should have repudiated their claim as null and void; but it is equally certain that if at Haribhadra's time the mode of the monks' lodging had already become an important point of controversy, there would have been no occasion to doubt which side of the question he espoused. The descriptions of monastic life in the *Samaratīcca Kahā* illustrate the practice of monks in his days, or at least one he would approve of; according to it monks put up to stay in a park near the town, where they are visited by the faithful and the curious. It is not said explicitly that they lodged there in a temple, but it seems to be excluded that Haribhadra supposed them to lodge in houses belonging to, or furnished by, laymen.

3. HARIBHADRA'S WORKS.

Haribhadra's fame as a *yugapradhāna* chiefly rests on his literary activity for the sake of Jainism; he is one of the most

¹ In the *Laghuvṛtti* v. 60. According to that source and to the *Pattāvali* of the Kharataragaoccha Śīlāṅka was the successor of Haribhadra; but that is impossible, since the date of his *Ācārāṅgaṭīkā* is said to be Śaka 798 = 872 A.D., or more than a century later than Haribhadra. According to the same source Śīlāṅka's successor was Uddyotanasūri, whose successor was Vardhamānasūri, the teacher and predecessor of Jineśvarasūri. These statements are, no doubt, arbitrary and entirely wrong, for Uddyotanasūri, who wrote his great poem in 779 A.D., cannot have been removed by one teacher only from Jinendrasūri, who flourished more than two centuries later. Apparently there was no solid, if any, tradition concerning the period which preceded the foundation of the Kharataragaoccha.

fertile authors in Jaina Literature as regards not only the number of the works² he wrote, but also the diversity of the subjects he treated. Jinavijaya (l.c. p. 3) enumerates 26 works of H. as the most renowned ones, of which 20 have been edited; and Kalyāṇavijaya (l.c. p. 13a-19a) has drawn up a list of all his works, actually preserved or known from quotations only; his list contains 88 entries. Great as this number is, still it would be but a small fraction of the total of his writings if tradition might be credited, which ascribes to him the composition of 1,400 *prakaraṇas*.¹ This tradition is found already in our oldest sources of H.'s life (a and b), and it can be traced further back to 1068 A.D., being contained in Abhayadeva's *Tīkā* on H.'s *Pancāśaka* finished in that year. Now it is altogether incredible that the Jainas should have been so extremely careless in handing down the works of their famous author that a few centuries after his death even the titles of the great majority of them should have been forgotten, seeing that two works which he left unfinished, viz., *Tattvārtha-laghuvṛtti* and *Piṇḍaniryukti*, have nevertheless been preserved. Unless, therefore, the number 1,400 be a mere hyperbole without any special meaning, we must assume that in this connexion *prakaraṇa* does not denote as usually a separate systematic treatise, but is used in a more restricted sense so that the *Pancāśaka* contains 50 *prakaraṇas*, *Aṣṭaka* 32, *Ṣoḍaśaka* 16, etc., but on what principle in other cases his books were split into a great number of *prakaraṇas* it is impossible to say.

Haribhadra wrote in Sanskrit and Prakrit both in verse and in prose, mostly of course in illustration of Jaina doctrines. Two sides of his literary activity deserve special notice, his commenting on canonical works in Sanskrit, and his discussing, with an intimate knowledge, the doctrines of Brahmins and Buddhists.

The old commentaries on the canonical books, the *Niryuktis*, *Cūrṇis*, and old *Bhāṣyas*, were written in Prakrit through-

¹ Rājasekhara (1349 A.D.) assigns him 1440 pr. and four writers (between the 15th and 18th century) 1444 pr., see Kalyāṇavijaya l.c. p. 11 b 12a.

out.¹ As already mentioned (above p. iii) Jinādāsagani's Cūṇi on the Nandisūtra was finished in 677 A.D., it is, of course, written in Prakrit. Haribhadra composed a commentary on the same Sūtra, making use of the work of his predecessor; but he wrote it in Sanskrit, as well as his remaining commentaries on Sūtras. As we know of no older Sanskrit commentary on any Sūtra in Śvetāmbara Literature, it is very probable that the innovation was due to Haribhadra; at least the new practice was firmly established by him, though it was further developed in the sequel. For according to Prof. Leumann (l.c. p. 582) Haribhadra commented on the text in Sanskrit, but retained the kathānakas and certain other parts of the Cūṇi in the original Prakrit; while Śīlāka who flourished more than a century later, translates such passages also into Sanskrit.

Haribhadra is emphatically the author of *prakaraṇas* in the technical meaning of the word; a *prakaraṇa* is a systematic treatise in which the subject is exposed in a scientific form, unlike the unsystematic, either diffuse or episodical, treatment of subjects in canonical books; it may be in Prakrit, but as a rule it is in Sanskrit. This way of writing originated, of course, with the brahmans in whose Literature the models of it are to be found. The first instance of it in Jaina Literature is Umāsvāti's (or Umāsvāmin's) Tattvārthādhigamaśūtra, which is claimed as their own by both Śvetāmbaras and Digambaras. The early Literature of the latter, who do not recognise the existent Siddhānta, consists largely in *prakaraṇas*, both in Prakrit and Sanskrit. But the first undoubtedly Śvetāmbara author of *prakaraṇas*, some of whose works have come down to us, is Siddhasena-divākara. Haribhadra, who is removed from him, as shown above p.x., by two or three generations at the utmost, raised this branch of Śvetāmbara Literature to a high degree of perfection. Though a few of these books of his are in Prakrit, the majority of them are in Sanskrit; they contain besides an exposition of the Jaina tenets, concise information about, and discussions or refutations of, the doctrines of opposite

¹ See Professor Leumann's learned paper on *Dāśavaikālikasūtra* and *Niryukti*; Z.D.M.G., vol. 46, p. 581ff.

schools, brahmanical and buddhist. In this connexion one of Haribhadra's works, though not a *prakaraṇa*, has a peculiar interest, viz., his commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa*. Siddhasena-divākara had written a *Nyāyavatāra*, which unmistakably presupposes Dharmakīrti's *Nyāyabindu*¹ apparently intending to provide the Jainas with a manual of Logics. But it is decidedly inferior to the masterly work of Dharmakīrti, which it was designed to supersede; nor had it any lasting success. Haribhadra, however, instead of attempting to found a logical school of the Jainas, induced them, by commenting on Dignāga, to study the original works of Buddhist Logicians. He apparently appreciated their paramount importance, though he controverted, at great length, some logical propositions of Dharmakīrti in his *Anekāntajayapataka*. The interest of the Jainas in Buddhist Logics continued long after his time; we owe to it the preservation of Dharmakīrti's *Nyāyabindu* and Dharmottara's *Nyāyabinduṭīkā* in the original Sanskrit; for the oldest manuscripts of these works and of a fragment of a commentary on the latter come from Jain bhandars.

The endeavours of great teachers like Siddhasena-divākara and Haribhadra to raise the Śvetāmbaras to the high level of Indian mental culture were brought to their conclusion by Hemacandra, who provided them with admirable text books of the principal Indian sciences besides such standard works as more directly concerned their own creed. Thus the Śvetāmbaras, who for many centuries seem to have remained in a comparative obscurity as an exclusive sect, emerged to notoriety, probably about the seventh century, till at last they became, in Guzerat and the adjoining countries, the most influential religious community, and could even, under Kumārapāla, be called the established church of the kingdom.

But to return to the works of Haribhadra, it remains to be noticed that he usually employs, in the last verse of them, the word *virāṭa* which is known as his "mark." Kalyāṇavijaya (l.c. p. 20a. ff.) quotes in full the passages where this mark

¹ See above p. III note 1.

occurs. As exceptions he mentions (p. 12b.) the commentaries on the *Dāśavaikālika*, *Āvaśyaka*, *Prajñāpanā-sūtras*, 'etc.' and *Samarādityakathā*, *Śaddarśanasamuccaya*, *Lokatattvanirṇaya*, 'etc.'. It is, however, doubtful, whether the *Samarādityakathā* is an exception to the rule, since three Mss. read the word *viraha* in the last verse. (See the footnote to the passage in question.) According to the legend the 'mark' *viraha* refers to Haribhadra's loss of his nephews and pupils Haṃsa and Paramahaṃsa, whom, however, he does not mention anywhere in his writings as far as I know. There may be some truth in this report; but out of the simple fact, if fact it was, there grew a long story full of miraculous incidents, which, as I have already said above, forms the greater part of the legendary life of Haribhadra. I subjoin an abstract of it as given in the *Prabhāvakacarita* (IX 48-206).

His sister's sons Haṃsa and Paramahaṃsa, who had left their father's house in disgust, became his pupils and were instructed by him in logic. They desired to go to a Buddhist town in order to learn their Śāstra, but Haribhadra foreseeing some disaster entreated them not to go; nevertheless they insisted on it and went, in disguise, to the Buddhist town, where they were instructed by a Buddhist muni. Having learnt the objections raised by the Buddhists against Jainism, they wrote a clever refutation of them on some leaves. A blast of wind carried the leaves away, and they were brought to the Buddhist muni, who thus became aware of the presence of some Jainas amongst his pupils. In order to find him out he had the image of a Jina placed in the gateway so that all must trample on it on entering. But the two brothers painted with chalk the sacred thread on the breast of the image, and then they were not afraid to put their feet on it. Now the Buddhist muni employed another trick. All pupils were confined in an upper room and watches were placed with them; and when they were asleep, he caused a number of jars to be rolled down from the upper story. The sleepers started up in terror and invoked their *isṭadevātā*. The two brothers invoking the Jina, were thus found out; but they took a couple of umbrellas and spreading them jumped out of the window. They reached the ground without hurt or injury and fled at great speed. Buddhist soldiers pursued them. When they were approaching

them, Hamsa advised his brother to take refuge with Sūrapāla, king of a near town, who would give him protection; he then fought his enemies of whom he killed a great many, but at last he fell and died. (94.) Paramahansa went to Sūrapāla who granted him his protection. Soon after, the host of pursuers arrived and demanded the delivery of their enemy. The king, however, did not give up his protégé, but proposed that a disputation should be held, and if their speaker should vanquish him, he might do with him as is proper in such cases. The Buddhists agreed under the condition that their opponent should remain behind a curtain, because they would not look at the face of one so infamous. The ensuing disputation was conducted, on the side of the Buddhists, by their Śāsanadevatā, who was invisible and spoke from the mouth of a pitcher. When the disputation had gone on for some days, Paramahansa despaired and invoked Ambā, the Śāsanadevatā of his gaṇa. She told him who had, all the time, spoken against him, and advised him how to act in the disputation. He was thus enabled to reduce his opponents to silence; then lifting the curtain he smashed the pitcher and charged the opponent with fraudulent behaviour. The king, conscious of the sinister intention of the Buddhists, said to them, 'he who after vanquishing me in battle will take hold of him, may do so without fault.' Then he gave Paramahansa a wink, who guessing his meaning fled as quick as possible; he was, however, closely pursued by horsemen whom he eluded by the following trick. Seeing a washerman at work he persuaded him to get away as a sudden attack was coming,¹ and he himself resumed his work. When a horseman enquired of him whether he had seen someone on that road, he pointed out the washerman at a great distance. The soldiers made the washerman prisoner and then returned. Paramahansa having thus put off his pursuers proceeded in his journey and after a few days reached Citrakūṭa where he met Haribhadra. He told him what he and Hamsa had done; but when he had related his brother's death, he was so overcome with grief that his heart burst and he died. (122.) Haribhadra was deeply afflicted by the loss of his nephews and pupils. He conceived an intense hatred of the Buddhists and

¹ The text is corrupt in this place. A similar situation is described in *Parīkṣit Parvan*, viii, 275ff.

resolved to destroy them. (133.) He went to Sṅrapāla and told him his intention. Confident that Haribhadra would vanquish his opponents, the king sent a messenger to the town of the Buddhists and persuaded their leader to sign a contract making it binding on him who should be vanquished in disputation, to plunge into a cauldron filled with boiling oil. (157.) The ensuing disputation turned on the Buddhist proposition of the impermanence of everything existent. Not being able to answer Haribhadra's arguments, the Buddhist had to undergo the punishment agreed upon. Some more Buddhist disputants suffered the same death. (168.) The Buddhists reviled the goddess Tārā for having caused their defeat by deserting them; but the goddess explained that it was the just punishment for their having killed Haṃsa and Paramahaṃsa. (179.)

Jinabhāṭa, who had heard of Haribhadra's cruel revenge, sent him, through two bhikkhus, the three gāthās which contain the argument of the Samarādityakathā (see p. 6, l. 2 ff.). Haribhadra guessed his meaning; just as Agnisarman's hatred had lasted through nine births, so his enmity towards the Buddhists would have the most disastrous consequences for him. He, therefore, took leave of the king and went to his *guru*; full of contrition he asked his forgiveness and did severe penance as ordered by him. (196.) The goddess Ambā rebuked him for still grieving at his bereavement; it was due to his karma that he left no successors in his line of teachers; his books would stand in their stead. (203.) He composed the Samarādityakathā according to the three gāthās sent him by his *guru*, and wrote 1,400 *prakaraṇas*; they all exhibit the mark *viraha* in remembrance of his two nephews. (206.)

The narrative in the *Prabhāvakacarita* is written, to say the least, in a most unconventional style of poetry, rendered frequently unintelligible by the bad preservation of the text. It seems to be based on a popular story, perhaps on a kind of Rās. We are acquainted with another version of the same subject, similar on the whole but differing in many details, from an abstract, or rather skeleton of an abstract, in Rājasekhara's *Kathakośa* (1350 A.D.), the greater part of which has been given by Kalyāṇavijaya (l.c. p. 8b.). According to this account:

Hama and Paramahansa made three strokes on the throat of the image of Jina, thereby changing it into one of Buddha. But remarking that the Buddhist guru regarded them with suspicion, they pretended to be ill and escaped, taking with them a Buddhist relic (*kapālikā* or *karparikā*). To recover the relic the king sent a troop of soldiers after them; but as H. and P. were *sahasrayodhina*¹, they defeated them. Now the king despatched a large army, with which H. fought, while P. fled with the relic. H. was at last overcome by the great number of his enemies, who cut off his head and brought it to the king. But the guru insisted on recovering the relic. Therefore soldiers went in search of Paramahansa; they discovered him sleeping before the walls of Citrakūṭa the gates of which were closed, and cut off his head. Haribhadra finding the corpse of his pupil and nephew, fell into a tremendous rage. He filled cauldrons with boiling oil and attracted by charm 1,440 Buddhas through the air to be made a sacrifice of.² His guru sent him the three gāthās. Haribhadra's wrath was appeased, and he composed 1,440 granthas in atonement for his passion and sins.

A comparison of this version of the story with the preceding one is of interest for those who investigate the growth of popular tales; but a critical inquirer will, no doubt, reject both alike as sources for the history of Haribhadra's life. Even that he had two nephews and pupils named Hama and Paramahansa who perished in an attempt at learning by stealth the doctrines of the Buddhists, statements which form the foundation of the legend and are by no means incredible in themselves, must be accepted with the utmost reserve. The legendary account of the circumstances which led to Haribhadra's composing the Samarāṅgacakāḥ will be discussed in the next paragraph.

The rest of the account in the *Prabhāvakacarita* contains some details not unworthy of remark. I, therefore, add an abstract of the concluding part of the 9th śṅga of that work (v., 206-221).

¹ There is an allusion to their *śṛṅgimāpaka* preceding the combat, the meaning of which is not clear.

² This particular is apparently an adaptation of Janamejaya's snake-sacrifice in *Mahābhārata*, I, adhy. 51 ff.

Haribhadra diverted the layman Kārpāsika from his partiality for the Bhārata and Itihāsas by telling him the five stories of rogues¹ (211), and won him over to the Jaina faith. He ordered him to make an edition of his works and to distribute them among the yatis, (217). He caused other people to construct 84 temples on one platform (*skapiṣṭhe*), 218. He also produced the Mahānīśīthasūtra from a decaying manuscript, (219). Ending his life by *anāśana* he ascended to heaven, (221).

2. SAMARĀICCA KAHĀ.

The Jainas always regarded Haribhadra as one of their great poets, on a par with Pādalīpta, Bappabhatti, and others.² His fame as a poet rests almost entirely³ on his Samarāicca Kahā. This work is mentioned by Hemacandra (*Kāvyaṇuśāsana*, p. 340) as a model of the Sakalakathā.⁴

Haribhadra does not use the technical term *sakalakathā*, but he mentions the division of the subject-matter of kathās in *divya*, *divyamānuṣa*, and *mānuṣa* (p. 2, l 11 f., p. 4, l. 13) according to ancient teachers.⁵ He further divides kathās in *artha*, *kāma*, *saṃkīrṇa*, and *dharma-kathās*. His is, of course, a *dharma-kathā*, as almost all kathās by Jaina authors may be ranged in the same category: whatever be the adventures of the hero or heroine, the end is always their renouncement of the world and entering the Order, and the narrative is usually interspersed with a great deal of religious instruction which, however, in our work rarely degenerates into sermons.

The character as a *dharma-kathā* of the Samarāicca Kahā is manifested also through the idea of retribution which underlies the main story and most of the tales inserted in it. In the

¹ This apparently refers to his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam.

² Compare Kalyāṇavijaya l.c. p. 23 b.

³ Besides the Samarāiccakathā his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam is preserved, in manuscript. A Kathākośa is mentioned by Sumatigani.

⁴ Hemacandra's definition of sakalakathā: *saṃcetaphalānītiṣṭa-varṇanā* is taken verbatim from Abhinavagupta's *Locana* on Dhvanyāloka, p. 141.

⁵ Rājasekhara, *Kāvyaṃīmāṃsā* IX, p. 42, ascribes this division to Drauṇi, who is quoted in Bhāva-prakāśa (11th or 12th century) as an authority on dramatics, see J R.A.S. 1924, p. 668.

main story it assumes a peculiar form which may be designated as *nidāna*. This word is originally a medical term¹ which Haribhadra (p. 481, l. 3) explains as the disorder of the *dhātus* caused by unsalutary régime; metaphorically it means 'bad karma,' especially such as effects the moral constitution of the *jīva*, causing as it were a disease of it, which may last for a great number of births and has the most serious consequences for the individual thus infected. In the main story Agniśarma acquires the *nidāna* by his intense hatred of Guṇasena and his ardent desire of revenge (*ārtadhyāna*); this hate reappears unabated and without other cause in his later births whenever he comes into connexion with the person in whom the soul of Guṇasena is for the time incorporated. Here the hereditary vice is anger (*krodha*), in Amaragupta's tale of the 2nd Bhava it is deceit (*māyā*), in Ajita's tale of the 3rd Bhava avarice (*lobha*), and in the robber's tale of the 4th Bhava untrue speech (*mrta*). *Nidāna* is occasionally synonymous with karma acquired by sins; if they are not properly repented of, they produce karma which will not be effaced, though the person in question afterwards leads a most meritorious life even as a monk or a nun. The severity of the punishment induced by such karma may appear quite out of proportion to the nature of the sin which occasioned it; e.g., when for angry words which passed between a mother and her son, he is impaled in a later birth, and she has her hands cut off by a robber (7th Bhava, story of Candrā and Sarga); or when a prince who had beheaded and eaten a cock made of paste is, for this transgression, several times reborn, and severely suffers, as an animal (4th Bhava, Yaśodhara's tale). Haribhadra maintains that heavier sins or crimes are punished by birth as an animal or by suffering in hell which may last many oceans of years, and compared to which the worst sufferings of human beings are a mere trifle; on the other hand the reward for good deeds is meted out with an equal liberality by oceans of years in heaven. The *Samarāṅgikā* Kāhā is evidently intended to illustrate the evil consequences of vices, sins,

¹ Compare *nidānaśāstra*, a part of the *Carakasamhitā*. For the dogmatical meaning of *nidāna* see the note on p. xxx.

and all transgressions of the Jaina code of morals, and to warn the reader or hearer of it against carelessness in conduct; and in this sense it is eminently a dharmakathā.

Apart from their moralising and didactic character Haribhadra's stories are interesting for more than one reason. They give a picture of Indian life in the 8th century which the antiquary may study with profit; the descriptions of marriage ceremonies, of court life, of journeys and sea voyages, of the Śabaras and Cāṇḍālas, etc., contain many details of interest. The Samarāṅga Kāvya is also of great literary interest as a specimen, and reflex, as it were, of the more popular literature of fiction current in the 8th century, which must have been a very extensive one, both in Sanskrit and Prakrit¹ though very few works belonging to it have come down to us. Among the works which probably served Haribhadra as a model, may be mentioned the Tarangavatī by Pādalīptasūri, the most ancient and famous of Jaina romances. The original text has been lost, but a later recasting of it, Tarangalolā, has been preserved (in a very faulty manuscript), of which Professor Leumann has given an abbreviated German translation. The reader of it will be struck by the similarity of ideas in it and in Haribhadra's work. But there is this difference that while in Tarangalolā karma, remembrance of a previous birth and its consequences, etc., serve to motivate the story, in the Samarāṅga Kāvya the story serves to illustrate those ideas and to impress the hearer with certain moral principles. The latter work is a didactic novel, the first of its kind known to us. This literary genus reached the highest degree of perfection in Siddharṣi's Upamitibhava-prapañcā Kathā.

Haribhadra is quite explicit about the source from which the main story or series of stories is derived. In his introduction (on p. 6 of the present edition) he gives eight gāthās in

¹ The great extent of the literature of fiction in old times may be inferred from its division in parikathā, sakalakathā, khaṇḍakathā, kathā, and śkhyāyikā, already given in the Dhvanyāloka p. 141. Only works written in a highflown or the most artificial style of Subandhu or Bāṇa seem to have won the lasting admiration of the learned; which accounts for the preservation of a greater number of them and the loss of others.

which the argument of the main story is contained (*cariyasaṃgahaṇigāhā*).¹ He introduced them by the words *bhāṣiyam ca puvvāyariḥim*, 'old masters have said.' According to the legend (above p. xvi) it was his guru who sent him three (not eight) gāthās from which he developed the Samarāṅgīca Kahā. The legendary account clashes with Haribhadra's own statement, since he apparently distinguishes between the *puvva-yari-gā* and the *guru*. For (ib. l 18) he says, 'now I shall at length narrate what is indicated by those (*saṃgahaṇigāhās*) according to the instruction of my guru.' And at the end of his work he says, referring to the third gāthā, he has explained what is stated in it 'having heard it from the mouth of my guru.' There can, therefore, be no doubt that the subject-matter of the Samarāṅgīca Kahā was known before Haribhadra's time and was already fixed in *saṃgahaṇigāhās*. But I cannot trace them or the stories referred to in them to an older source.¹

The great number of independent tales inserted in the main story, are, of course, of a different origin. Most of the apologues like the one about 'the man in the well,' are most probably old Indian tales adopted by the Jainas and adapted to their religious views. But besides them there are many other tales, some of considerable length. The greater part of them may be assumed to have been invented by Haribhadra, who avows his fondness for stories (*kaḥāṇagāṇurāya*); for they have a similar tendency to the main story and serve to illustrate the idea underlying the whole work.

It is not necessary to go here into details about the language of the Samarāṅgīca Kahā, as that subject will be treated in the second volume, which is to contain also a full glossary of the text. But this much may be remarked in this place that the language is Jainā Māhārāṣṭrī, of which there are

¹ In the *Abhidhānarsajendrakosa* by Vijayarājendrasūri, Vol. I, p. 177 a.v. *Aggiḍḍama*, there is a reference to Ācārāṅga, 1st Śrūtaśāṅkha, 3rd adhyāya, 2nd pūṭṭhakkā. But Agnīśerman is not mentioned there nor, as Professor Schubring informs me, in the comment of the Cūrpi and Tīkā on the passage in question. The above reference, therefore, is probably taken from some later commentary and may be assumed to be based on the Samarāṅgīca Kahā itself and not on a source of it.

two kinds, one used in verses, the other in prose. The poetical language is the same as that employed by all Śvetāmbara authors in Prakrit poems and does not much differ from classical Māhārāṣṭrī. The language of the prose is also a kind of Māhārāṣṭrī, but it admits a number of Śaurasenī idioms which are never used in poetry and sparingly admitted by later prose writers; see my paper 'über das Prakrit in der Erzählungs literatur der Jainas in *Revista degli studi orientali* II, p. 234 ff.

The style of the Samarāṅga Kāvya is, on the whole, simple and fluent; the sentences, especially in the purely narrative parts, are easy and not too long, but in descriptions they are occasionally of considerable size, abounding in long compounds and ornamented with alamkāras. In the metrical parts the style is, of course, more elevated though rarely intricate. On the whole the style is well adapted to the understanding of an audience of some culture rather than of great learning.

Though Haribhadra does not affect the highly ornamented classical style of Bāṇa or Subandhu, yet he shows his proficiency in some popular artifices which were the delight of the *sabhā*. Such artificial verses are the three *praśnottaras* p. 610 f. and the three *gūḍhacaturthas* p. 617 f. There is another verbal artifice which he employs both in verse (79, 1-10; 449, 9-19; 498, 19-499, 6) and in prose passages (137, 6-9, 94, 10-13; 213, 8-11; 423, 19-424, 8); it consists in this that each line or phrase (compound) opens with a word repeated from the end of the preceding one, e.g. p. 498, 1, 19-20: *kāncanattambham tambhoviya*, or 499, 1 3-4: *hāraniurumbam hāraniurumba*. This artifice, which I will call *śṛṅkhālā*, resembles a kind of *yamaka*¹; but it is not a *yamaka* proper. For in a *yamaka* the repeated syllables must be identical without, however, containing the same word, while in *śṛṅkhālā* the same word is repeated and the syllables are not necessarily exactly the same, (see the first of the above examples). The *śṛṅkhālā* is an old artifice; the oldest instance of it is the 15th adhyāyana of the 1st śrutaskandha of the Sūtrakṛtāṅga, named from its opening words *jaimāyam (yad aśikam)*, which also means 'consisting of yamakas' (*yamakiyam*).

¹ *Saṃdāya yamaka*, see *Kāvyaśārada* III 61 f.

It is worthy of remark that the later yamaka, the predecessor of rhyme, originally denoted the repetition of words whereby a series of verses are also interconnected.

There is scarcely any variety of metres in the Samarāṅga Kāhā. Besides the common āryā of which there are several hundreds, there are a very few verses in different metres. Four stanzas in Pramāṇī which consists of four iambics, occurs on p. 372, l 1-8.—On p. 72, l 1-4 is a stanza which the author calls *dvipaikhaṇḍam*; it is the *dvipaḍī* of Hemacandra (Chandonaśāṇa IV, Khanjakas 14), and consists of one gaṇa of 6 mātrās, five of 4 mātrās, and one long syllable; the second and sixth gaṇas are either an Amphibrachys (◡ - ◡) or Proceleusmaticus with caesura after the first syllable (◡ / ◡ ◡ ◡), while these metres are excluded from the remaining gaṇas¹. On p. 611, l. 6-8 and 612, 1-3 are two unknown gaṇacchandās, the second of which appears to be hopelessly corrupt.—A few stray ślokaś are probably quotations.

I enter into details about the āryā, because that metre exhibits in Prakrit some peculiarities which Indian writers on metrics have not taught, and which have usually been disregarded in Sanskrit poems. The āryā (or gāhā in Prakrit) seems to have been originally a Prakrit metre; the earliest specimens occur in the buddhist canon; some pieces of the Therigāthās are composed in that metre. But it received its greatest refinement in Māhārāṣṭrī Literature, known to us through the collection of 700 āryās ascribed to Hāla; and this āryā has served as a model for all later Prakrit poets.* It will suffice here to notice only those nicer metrical laws of the Prakrit āryā which were ignored by Indian writers on metrics.

1. The well-known rule that the 6th gaṇa of the first line of the āryā is either an Amphibrachys (◡ - ◡) or a Proceleusmaticus with a caesura after the first syllable (◡ / ◡ ◡ ◡), is but a particular case of a fundamental rule of Prakrit gaṇacchandās, which is based on the equivalence of these two metres and may be stated thus: if in Prakrit—or Apabhramśa—gaṇacchandās particular gaṇas must be as Amphibrachys or Proceleusmaticus,

*¹ Read *vi* *vai* for *vī* *vī* in the second line.

the latter invariably has a cæsura after the first syllable; and this form of the Proceleusmaticus is not admitted in all remaining gāṇas from which the Amphibrachys is excluded, though the Proceleusmaticus with but a cæsura after the first syllable may be freely admitted. In the śryā, accordingly, each of the seven gāṇas may consist of four short syllables, but in the odd gāṇas there may not be a cæsura after the first of the four short syllables. This rule which is not given by Indian writers on metrics is strictly followed by Prakrit and Sanskrit poets.

2. If the regular cæsura after the third gāṇa is omitted, the śryā is called *vipulā*; I shall use this term not of the whole verse, but to denote the line only in which the cæsura is wanting. Now in all *vipulās* the fourth gāṇa must be, like the sixth, either $\cup - \cup$ or $\cup | \cup \cup \cup$; e.g. *kamālāḥ kōḍilam* 7, 5. *śiruttiaṇam* ca 7, 8. *sura-siddhā-maṇḍya* 1, 9. If the end of the third gāṇa coincides with the end of a word, which is followed by a monosyllabic enclitical word, the verse is also *vipulā*, e.g. *kiyayamiva* 15 76, 9. *Maccharaevva othayam* 77, 5. *paraloeyya* 246, 6.¹ *Vipulās* are very frequent with most Prakrit poets, and they strictly obey the law explained above. The practice of Sanskrit poets, however, is not the same throughout. Vāṣaṁhira has many *vipulās*, with few exceptions correct ones;

¹ Z.D.M.G. vol. X, p. 338. Another case of a different character seems to constitute a *vipulā*. The initial consonant of a Prakrit word, reduced from a conjunct consonant in Sanskrit, may optionally be doubled if the word is the second, i.e. not the first, member of a compound; e.g. *candā-paha* or *candā-ppaha* (= *candra-prabha*). Now if the word with the initial consonant doubled forms the fourth gāṇa, it is always an Amphibrachys in the rare cases where this occurs. I have found only 5 cases in Hāla and 7 in the first seven cantos of the Sūrasundarī (1018 A.D.) e.g. *jahaṇṇaḥhalāḥ* Hāla 289., *kesakkhalanta* ib. 446, *punnapphalekka* ib. 576. By the doubling of the initial consonant the second member of the compound the first seems to have coalesced with the first member into one word, which thus comes under the law of the Amphibrachys. It may be mentioned, that if the last vowel of the first member is long by nature (and not by position), the second member happens to be no Amphibrachys in the few instances, I have noticed, e.g. *laecchā-nigantayam*, Sūrasundarī III, 20, other cases ibidem IV 230, VI 73, VE 192.

but most Sanskrit poets have lost the nicer metrical feeling with regard to the 'arya; they generally avoid use of a *vipulā*.

In conclusion it may be remarked that the Samarāṅga Kāśa like most old Jaina works in prose or verse of a similar character was to be read aloud before an assembly of hearers; for such seems to have been the general practice at the time when a considerable moiety of the Jaina community were still able to understand Prakrit and easy Sanskrit. This practice has left an unmistakable trace in our text. In several places (133, 24. 233, 19. 300, 13. 585, 9) some particular story is referred to, or advertised by the word *kaḥāṇaya-visesaṇa*. The stories themselves, however, are not given in the text, but were most probably supplied by Haribhadra from memory, or extemporized by him, when he read the work to his hearers. The remark or reminder *kaḥāṇayavisesaṇa* in his manuscript was duly copied when the first edition of the work was issued (by the layman Kārpaśika according to the legendary account, see above p. xviii). In two places (233, 15. 585, 9) the context seems to require or presuppose such a particular story though none of our MSS. inserts one at the proper place. The later yatis who read the work to their hearers seem, therefore, not to have supplied them. But in some places traces of their meddling with the text may be found; for there are in one or other MSS. omissions or alterations of passages which cannot be ascribed to a common copyist, but are most probably due to a yati who emended the manuscript which he used for his lecture. There are, however, some later additions, some of which have been noticed in the abstract of contents, which were already contained in the codex archetypus, from which all our MSS. are derived.

The present edition is based on the following MSS.¹ :—

- A. A good, not modern MS. 275 leaves; no colophon.
- B. Neither old nor good MS. incomplete; breaks off on p. 584, l. 10.
- C. Modern MS. fairly written, 700 leaves; contains the Text and Tippanī. Colophon at the end:

¹ My original notes having been lost in the war, my account is not so detailed as might be desired.

यंथो वं चंक्लोपि यंथायं० । ११००० । इति श्रीसमरादित्यचरित्र
संपूर्णम् । जिपिस्ततं परशुरामायाति पुष्कराश्रमाश्रय बोधप्रमथे ।
संवत् १८९३ रामिति यागुयमुदि । १४ । भोमवासरे । (= 1887 A.D.
Tuesday, 26th March).

E. Apparently another transcript from the same MS. as
C.; 479 leaves. Colophon at the end:

सं० १८६१ ना जे० मु० २ लि० कैया जालजि कल्यण—

The colophon of the chapters in C. E. runs thus:

इति श्रीमद्भुवत्खरतरगच्छाधीश्वरश्रीजिज्ञासौख्यरिततृप्तिश्च श्री-
कौर्तिवर्धनगणिश्चिथ पखितप्रवर श्रीमदिलाधर्मगणिश्चिथ श्रीमद्भुवोत्-
सुन्दरगणिश्चिथ संविप्रपद्योय । पं । सुरमतिवर्धनगणिविनिर्मिते
(or विरचिते) संस्कृतमस्तुत्रार्थे (ट्टोपयार्थे)

D. Incorrect, not modern, 287 leaves. End:

श्रीमद्विष्णुमतो नवाभिप्ररभूस्त्वाप्तसंवत्सरे
माघे मासि विद्युयय (sic) तटवरे गंधारसंज्ञे पुरे ।
पूज्यश्रीविजयादिरत्नगुहाराट्ठेयोर्धर्माणि (sic) खितोः
यंथः श्रीसमराकभूपतिवर्तिः श्रीधर्मरत्नाभिधैः ।

F. Modern and incorrect. I have used F. only towards
the end of the edition. At the end of F. by another
hand: अथ प्रशिक्षः ।

श्रीगुरुदेवावगितप्रविभूषणं श्रीमन्विनागारकदंबकाचितं ।

अष्टोविंशत्यष्टदशमोत्तरेवितं श्रीवोशकाशं पुरमसि विभुतं । १ ।

प्राग्वाटान्धयभूषणोऽनंति पुरां तस्मिन्पुरे विभुतो
धर्मादीधनतत्परो गुहिरतः श्रीपुण्यचन्द्राभिधः ।

तत्पुत्रो विवर्णितो मतिभुतोऽप्यनेदरामोऽभवत्

पुत्रो दोलतरामिकः समभुवत्तस्यापि वाञ्छित्विदं । २ ।

श्रीकुलध्यातृनामापि तस्य पुत्रो गुह्याम्बितः ।

धर्मकर्मरते भार्ये तस्योभे भवतोऽनर्थे । ३ ।

[चसुवनस्य पुत्राद्या नाम्ना कर्णोर्जसङ्कुवा ।
 तस्याः पुत्री गुह्येयुक्ता चन्दना चन्दनोपमा ॥ ४ ॥
 पुत्री तदपरा भार्याऽवस्ततचंद्रपुत्रिका ।
 तस्याः पुत्री गुह्यैः श्रेष्ठा विद्यते च यशोमती ॥ ५ ॥
 कर्णोपुत्रीतिवाम्बो ते क्षपणः पुण्यहेतवे ।
 प्रतिमिमां पवित्रां हि लेखयामसतुमुदा ॥ ६ ॥
 तयोमन्त्रभोमार्गप्रकाशनविक्षतां ।
 विजयानंदसूरीणां सिध्यत्य गुणप्राप्तिनः ॥ ७ ॥
 प्रवर्तकपदस्यस्य श्रीकांतिविजयस्य हि ।
 प्रतिरियं मुदा ताभ्यां पठनाय समर्पिता ॥ ८ ॥
 भूरसनंदचंद्राब्दे नभोमासे सिते दशे रव्ये ।
 विजयकमलसूरीणां राज्ये प्राग्ये लिखितेचं ॥ ९ ॥ आर्या ।
 शुभं भूयात्

MSS. C. and E. belong to the Deccan College Library, see Peterson, 5th Report, No. 888, and 6th Report, No. 82. MSS. A, B, and D were lent me by the late Vijayadharmaśūri, and F. by Kāntivijaya.

It will be seen that none of these MSS. is really old. Even the Tippanī of Mativardhana¹ is quite modern; for the author, according to the above colophon, is fourth in descent from Jinasaṅkhyasūri who was head of the Kharatara Gaccha, Samvat 1739-1780 = 1683-1724 A.D., and, therefore, must have lived in the later part of the 18th century A.D. The verse (Śārdūlavikrīḍita) at the end of D states that the Manuscript (grantha) was caused to be written by Dharmaratna in Samvat 1639 = 1583 A.D. But this verse is apparently copied from the original of D, and not composed by the scribe of D; for the author of the verse would no doubt have written it correctly and without the senseless corruption in the second line. I am almost sure that the verse does not refer to the MS. of the Samarāṅga Khaṇḍa; for *grantha* usually denotes a work and not a manuscript. Dharmaratna composed a Samarādityacarī-

¹ This is the form of the name given in the Jainagranthāvalī; Peterson has Sumativardhana; Suramati* as given above is apparently wrong

tra (Jainagranthāvatī p. 236), and the above verse may have been taken from that work. At any rate D is later than the date given in the verse; and the same remark probably holds good also with regard to the original of D.—Such being the condition of the materials I had to work upon, I considered it hopeless to attempt a critical edition of the text in the strict sense of the word. It will be seen from the notes that, roughly speaking, C E F represent one class and D another, A siding more frequently with the former and B with the latter; occasionally, however, all MSS. have an original reading of their own, not found in any other. In this state of things a clear division into redactions is impossible. If more good MSS. of the D class had been at my disposal, I should have based my edition on them. For some readings of D are decidedly preferable to those of the remaining MSS.; being unsupported by the latter I have relegated them to the footnotes. Under the circumstances described I have aimed at giving a readable text which, by the nature of the case, is an eclectic one. In selecting the readings to be received into the text I have generally been guided by the agreement of two or more MSS.; but I admit that in many cases the better reading may be found in the footnotes.

I must mention a particular case where the printed text is misleading with regard to the true form of a word, viz., the Instrumental cases of the pronominal stem *ana*: *वेव*, *वार*, *वेवि* *वावि* instead of *अवेव*, etc. As it was assumed that the former forms were optional for the latter, I have written e.g. *अविचो वेव* 582, 1; *अविचं व वेव* 73, 1; *अविचो व वेव* 33, 5; but, of course, *अवेव* *अविचं* and *अविचमवेव*. In the first case *अविचोवेव* might, and I now think ought to, have been written, since after a long final vowel the initial *व* of the following word may be elided, e.g. *विचोविचो व* 651, 15. But in the remaining cases also the true form of the pronoun is *अवेव*, as I found when a great part of the text had been printed off. For I then discovered a new Sandhi rule prevailing in Pali and ancient Prakrit, which I have demonstrated in *Indogermanische Forschungen* (1912), vol. 31, p. 211 ff. The rule is as follows. If the penultimate syllable of a word is long by nature or position, the short final vowel (espe-

cially व) may be elided if the following word or member of a compound begins with a vowel; e.g. वरुं वराचं, may become वरुवाचं (677, 12) i.e. *aru' uvaçam*. The principle underlying this rule operates also when after a long final syllable in a word comes a monosyllabic enclitic word like व. For in this case the word *plus* enclitic having but one accent (on the long syllable) form one whole of which the short vowel of the enclitic is regarded as the final vowel which according to the above law may be elided before an initial vowel, e.g. रोषिवं व रुवं may become रोषिवं विवं (635, 11).¹ If the following word begins with an व, it is not this व which is elided, but the व inherent in व (व) e.g. *niccāñicce y' anegadhamme* 650, 10. This case is extremely frequent when the second word is *añeṇa*, *añāe*, *añehiṇ*. The above examples भविचं व वेव, भविषी व वेव stand for *bhaviyam c' añeṇa*, *bhaviyo y' añeṇa*, which cannot be correctly written in Devanāgarī; for if an avagraha is inserted, the elision of the व of *añeṇa* would be indicated. The reader is, therefore, requested to supply, mentally, the right separation of the words, as that given in the text is necessarily wrong. An additional proof for the correctness of my interpretation of the above cases is the lingual ण in वेव etc., for if it were initial in the word, it ought to have been written as dental न व. I first thought वेव, etc., to be enclitic forms of ववेव; but that is apparently wrong because if such were the case, then one enclitic word of two or three syllables would follow on the enclitic व, which is against grammar.

In conclusion, I draw attention to a syntactical irregularity by which a passage of some length, containing a speech or reflection of somebody and ending in ति (णि), syntactically depends on the preceding sentence which ends with भविचं, विनिचं, etc., as well as on the following sentence which begins with भविज्ज 72, 16, भववासी 558, 19. विनिज्ज 509, 3, विनवनि 504, 14. In such cases I have put a stop (।) after ति, though the passage ending in ति is also syntactically connected with the following sentence.

¹ In few cases I have put in an avagraha in order to facilitate the understanding.

NOTE ON *nidāna*.

In *Tattvārthādhigamasūtra* IX 34 *nidāna* is the fourth kind of *ārtadhyāna*; the *Bhāṣya* explains it thus : कानोपपन्नविपत्तानां पुनर्भवेविषयमुच्छेदनात् निदानमार्तेशान् भवति । *Pūjyapāda* in the *Saṁvārthasiddhi* : भोगावाङ्मनुरस्यागमनविषयप्राप्तिं प्रति मनःप्रविधानं संकल्पविज्ञाना-प्रवन्त्यसुरीयमार्तं निदानमित्युच्यते । *Siddhasena* commenting on VII 13 mentions *nidāna* as one of the three *śalyas*, and explains it as an *अथर्वसाधविशेष*; when somebody does penance in order to get, in another life, what had caused his envy in this. And at VII 32 he says : निदानमनवच्छेदं तपश्चरिष्य वा । यत्तस्य तपसो नमासि कलं ततो जन्मान्तरे चक्रवर्ती स्यान्नर्भनरताधिपतिर्नृपमच्छक्तिः सुभगो रूपवानित्यादि । यतश्चात्यन्ताधनमननसंचारानुबन्धित्वात् परित्याज्यं । *Pūjyapāda* in commenting on the same *sūtra* explains *nidānam* (etymologically भोगावाङ्मनुरा नित्यं दीयते चित्तं तस्मिन्नेवेति वा ।

The dogmatical meaning of *nidāna* illustrated in the above extracts is the idea underlying the *Samarāṅgīca Kahā*.

NOTE ON SUVARṆĀDVĪPA AND KATĀHA.

Suvarṇādvīpa is Sumatra. It is mentioned in an inscription of the Śāka year 700, see *Epigraphia Indica* XVII p. 311. The editor of this inscription mentions an other inscription preserved in the Leyden Museum which belongs to the Chola King Rājaraṣa Rāja Kesarivarman (985-1013 A.D.). In this grant is stated that Mājavijayatungavarman was the overlord (*adhipati*) of Śrīvijaya (Palembang in Sumatra) who while extending the kingdom of Katāha caused some monastery to be built.—Katāha accordingly is either Sumatra or a kingdom in that island.

CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KATHĀ.¹

BHŪMIKĀ.

After the *mangala* and an admonition to his hearers the author states that according to ancient *śācāryas* the subject of *Kathās* is of three kinds, being concerned with gods, with gods and men, or with men only. 2, 15. There are four kinds of *Kathās*: *ārtha*-, *kāma*-, *dharma*-, and *samkirṇa-kathās* 3, 10. And there are three kinds of hearers: the low, middle, and highest; or *tāmasa*, *rājasa*, and *sāttvika*. The first delight in *arthak*., the second in *kāmak*., and the third in *dharma*k.; but if the second kind are in some degree *sāttvika*, they prefer the *samkirṇakathā*.² The present story is a *dharma*kathā and treats of gods and men. 4, 14. Praise of *dharma* and *dharma*kathā. 5, 8. Here will be narrated nine births (*bhava*) of the hero and the antagonist, in which they were connected with each other. In eight *samgrahanigāthās*, ascribed to early *śācāryas*, are stated the names and the mutual relation of these two persons in those nine births, the towns where they lived, the heavens and hells which were the reward of one and the punishment of the other. 6, 17. .

. FIRST BHAVA. .

(Gūṇasena and Agnisarman.)

In the town *Kṣatipratisthita* of *Aparavideha*³ there lived king *Pūrṇacandra*; his wife was *Kumyanti*; and their son *Gūṇasena*. The king's *purohita* was *Yajnadatta*, his wife *Somadevā*. Their son *Agnisarman* was a misshaped urchin of extreme ugliness. 8, 5. Prince *Gūṇasena* used to make fun of *Agnisar-*

¹ The numbers in the text refer to the pages and lines of the edition.

² The same subject is treated by *Siddhanta* in the introduction to the *Upamitibhava*prapancha *Kathā* v 25-50.

³ *Aparavideha* is the fabulous country to the west of mount *Meru*. *Kṣatipratisthita* is not mentioned among the cities of *Aparavideha*, but is usually spoken of as situated in *Bharatavarsa*, so by *Haribhadra* himself, p. 796 f.

man, seating him on a donkey and leading him in mock parade through the streets. The constant ill-usage caused A. great despair. Pondering on his wrongs he resolved to acquire religious merit in order that in his next life his lot should be happier. 9, 2. He left home and wandering about he happened to come to the pleasant hermitage Suparitośa of the Tāpasas.¹ Their superior Ārjava Kaundinya received him kindly and on learning the cause of his despair agreed to admit him to the order of Tāpasas. 14, 20. On the day of his consecration he vowed to take food only once a month during his life and never to enter more than one house for getting his meal whether he got one or not. This vow he kept many lakhs of 'former years'² and thereby acquired the reputation of being a saint with the inhabitants of the neighbouring town Vasantapura. 11, 14.

Meanwhile Guṇasena had succeeded his father on the throne. Once he went, together with his wife Vasantasena, to Vasantapura where he took up his abode in the palace Vimānacchandaka. 12, 15. The next morning he rode many horses and resting himself from this exercise in a large mango park he was met by two Tāpasa novices who had been sent by their superior to inquire after his health. He paid the latter a visit in his hermitage and conversed with him on religious matters. At last he invited the superior and his disciples to take their meals regularly in his palace. The superior accepted the invitation for all except one Tāpasa—Agnīśarman—who was unable to come by reason of his vow*whith he explained to the king. 14, 2. Guṇasena, desirous to make the acquaintance of so great an ascetic—for he had forgotten all about Agnīśarman,—visited him without recognising him and inquired of him why he had taken so severe a vow. A. mentioned as his motives his poverty, his ugliness, his disgrace, and prince Guṇasena his *kalyāṇamitra*,

¹ The Tāpasas are here described as brahmanical ascetics living in woods.

² One former year (pūrva) consists of 7,500 common years. In the duṣṣama-saṃsāra period in which the events of our story are supposed to have occurred, men lived 84 lakhs of former years. Practically, however, no account is further taken by our author of the enormous length of the life of men, nor of their height, viz. 500 dhanus or about 3,000 feet.

i.e. he who is the cause of one's embracing the Law. G. who now recognised A., felt greatly ashamed and admired the saint who not only bore him no malice for his cruel behaviour but regarded him even as his benefactor. 15, 18. Asking his forgiveness he invited A. to come for his meal to the palace on breaking his fast which, as he learnt from him, would happen after five days. A. accepted the invitation, and G. went home greatly pleased. 16, 6.

At the end of his month of fasting A. went to the palace to get his food from the king. But on that day G. suffered from a severe headache. All people in the palace were too much preoccupied by the king's illness to take any notice of the ascetic. A., therefore, waited a while in vain and at last he returned to the hermitage. In conformity with his vow he continued fasting for another month. 18, 9. When the king had recovered from his illness, he made inquiries about A. and was much dejected on learning what had happened. On the next morning he, therefore, went to see the superior of the Tāpasas and after much hesitation told him the cause of his dejection; he would not be at ease again before A. had received food in his house. The superior sent for A. and explained the matter to him upon which the latter promised next time to take his food in the king's palace. 21, 9.

When that day came round, the king received news that his troops had been surprised and routed by king Mānabhanga. He drew together his army and was on the point of starting against the enemy, when A. arrived. But in the bustle and general confusion nobody heeded him; he, therefore, after a while left the palace. 22, 16. When the astrologers announced the auspicious moment for marching, the king remembered A.'s expected visit and resolved to wait for him; but being told that he had already been there and gone away, he mounted his carriage and overtook him on the point of leaving the town. He implored him to return, which A. declined to do on account of his vow. Seeing, however, the genuine contrition of the king, he promised to come again after the lapse of a month. G. took leave of him with a grateful heart and in this mood he gave up the expedition against Mānabhanga. 25, 1.

It so happened that, on the day when the king expected A's visit, a boy was born to him. By his order this happy event was celebrated by a general festival throughout the town. 26, 10. At this juncture A. entered the palace, but seeing all people occupied with merry-making and having no regard for him, he went away in wrath. He imagined that G. had, out of sheer malice, prevented him thrice from breaking his fast, and this thought inflamed his hatred towards the king to such a degree that he uttered an awful resolve (*nidāna*): "If I have acquired merit by keeping my vow, may I then be born again and again to kill him in every one of his births." In such angry thoughts he returned to the hermitage, and pursuing his reflections he vowed to abstain from food altogether. 28, 7. His fellow Tāpasas learnt from him what had happened, and told it to their superior who would not cancel A.'s new vow. 30, 4.

Great was the king's consternation when he learnt that he had again missed keeping his promise to A. He, therefore, sent Somadeva, the purohita, to him to find out how he was disposed. S. met him, in the midst of the Tāpasas, seated on a layer of kuśa grass and talking wildly about the king; he, therefore, left him and inquired of some other Tāpasa what had happened. The information, the king thus got, induced him to walk to the hermitage together with his wives and his courtiers. 32, 13. A., however, declined to see the king; upon which the superior of the Tāpasas went to meet the king on the road and persuaded him to return, for the present, to the town. 34, 6. On his way home G. met a young Tāpasa, who told him the whole truth. He, therefore, left Vasantapura and proceeded to Kṣitipratisthita, where he arrived after a month, and took up his abode in the palace Sarvatobhadra. 35, 3.

About the same time the ścārya Vijayasena arrived there, and was lodged by the merchant Aśokadatta in his park Aśokavana. 36, 3. G. while sitting in the audience hall inquired whether anything of interest had occurred, and was informed by Kalyāna of the arrival of Vijayasena, who, though a grandson of Samarasena, king of Gāndhāra, and son of Lakṣmīseṇa, had become a Jainā monk. The king then visited the saint and asked him why he had exchanged the state of a prince for that

of an ascetic. 37, 10. *Vijaya* to relate his own miseries of worldly life, and history. 38, 15.

15-45, 13.

Vijayasena my friend was *Vibha*.

I lived, he said, in *Gandhinagara*. Once when we were together, he died suddenly. *Gandhinagara* saints had arrived and stayed in a cave where the last night before instruction I obtained *śānti*. On I went to see them, their departure at the *śānti* such as occur when a monk reaches *kevala* were then preaching and answered just become *śānti*. I, too, put a question to the *śānti* questions, the lot of my friend, and why I could not *śānti* *Kevalin*: what occasioned by his loss. 40, 10. My friend, *śānti* said, had been born as the dog of the washerman; he was now famished, chained close to the washery and afraid of the washerman's donkey. And I the washerman's previous birth, *Śrīkānta*, wife of the merchant had been in *Kusumapura* in *Paṣkārārdhabharata*; I had acquired a disposition to grief at a separation from a person *śānti*, by having been over-fond of my husband. 41, 8.

despatched men to fetch that dog; he was, indeed, in a pitiable condition, yet he seemed to rejoice at my sight. *śānti* lot, the *Kevalin* said, was caused by his pride of in his last existence. 42, 13. Once on *Madana*'s festival, parties of men and women were making merry, a party of men was walking close to his own. Feeling disgust for low people, he caused their leader, *Uśadatta* to be put in whence, however, he was released after the festival of the people of the town. But when he himself died, he was born as that washerman's dog. 43, 3. I then enquired what would be the effect of this sin (*nijāna*) of my friend (which had been *nīcagotra karma*), and what was his chance of final liberation. The *Kevalin* in reply narrated his next births in all which he will die a miserable death, as a donkey of *Uśadatta*,

a eunuch Cāṇḍāla, in the service of the same, twice in a similar position, then as a daughter of Uśatta, and at last as his son who will be drowned in a tank by an enemy of his father, when his *nidāna* will come to an end. But he is a *bhavya*, i.e. destined to be saved, and when he will have adopted the true faith, he will, after many more births, reach *mokṣa*.—This tale of the Kevalin, Vijayasena concluded, has induced me to renounce the world and to become a monk. 45, 13.

On G.'s request, he describes the abode of the liberated souls at the top of the universe; the only one means to reach it: the Law of the laity (*gṛhidharma*) and the Law of ascetics (*sādhudharma*). He then enters on a lengthy discussion of some relevant topics of Jainism: *samyak* and *karma* the twelve vows of laymen and their transgressions which must be avoided, and the *sādhu*-or *yati-dharma*. 52, 1. G. pledged himself to follow the *gṛhidharma*. He repeated his visits to the *ācārya* till the latter went away at the end of the month. 53, 3.

Once the king watched, from the top of his palace, a funeral procession; realising the futility of human life he eulogised the life of monks which is regulated by the prescription of the *Re* and ended according to the rules laid down by the Jinas; he, therefore, resolved to take the vows under Vijayasena to what plan his ministers Subuddhi, etc., readily gave their consent. Distributing presents and observing the customs sanctioned and his such occasions, he nominated his son Candrasena his successor upon The night before his intended departure to join Vijayasena on the persevered in a motionless posture. 55, 13. town.

Agnīśarman, who had abstained from food till he died, became a Vidyutkumāra god. By dint of his supernatural knowledge he became cognizant of his previous life, and discovered where his enemy lived. Finding him in a lonely spot, caused a shower of fiery dust to rain upon G. in order to burn him. However G. heeded not the pains, but persevered in contemplation till he expired, when he ascended to the Candrasenā Vimāna in Saudharmakalpa heaven. 56, 10. The rest of the chapter is taken up by describing the way in which gods come into existence (for gods are not born) and what are their delights in heaven. 59, 11.

SECOND BHAVA.

(Śiṃha and Ānanda.)

In Jayapura of Aparavideha there reigned king Puruṣa-
 datta; his wife was Śrīkāntā. Now when the soul of Guṇasena
 after an ocean of years descended from heaven, he was born as
 the son of the king. He was named Śiṃha because his mother
 in her pregnancy had dreamt that a lion was entering her womb.
 Śiṃha grew up a model of a prince. 62, 11. Once in spring-
 time, he met, in the park Kṛīḍāsundara, a beautiful girl, Kusumā-
 valī, daughter of his maternal uncle Lakṣmīkānta. Her maid
 Priyamkāśa urged her to bid welcome to her cousin; but as she
 was too bashful, she bade Śiṃha sit by their side and offered
 him a garland and betel. 64, 18. Kusumāvalī fell at once in
 love with the prince. This circumstance was immediately per-
 ceived by the guardian of the girls' zenana, Sambharāyaṇa, who
 had been sent by Kusumāvalī's mother to bid her come home.
 65, 10. When the love-sick girl had entered her house, she dismiss-
 ed her companions and betook herself to an upper chamber,
 where she stayed by herself in the torment of love till her old nurse
 had brought her daughter Madanalekhā to comfort her. 66, 11. Kusu-
 māvalī alleging that the heat in the park had caused her a fever
 requested her friend to prepare her a couch in the plantain-bower
 of the garden. There she lay down fanned by Madanalekhā who
 noted her sighs and guessing their cause questioned her
 whether anything remarkable had occurred in the park. 68, 2.
 She answered that she had met prince Śiṃha and gave a detail-
 ed description of his person. 69, 2. Her maid approved of her
 narration of the prince; she said she had overheard a conver-
 sation between Subuddhi and Kusumāvalī's father, in which the
 governor had stated that the king was anxious for a match
 between the prince and Kusumāvalī, and had bidden him to
 bring it about; her father had consented to the proposal. 70, 4.
 While the girls were thus talking together a servant announced to
 Kusumāvalī that her mother commanded her to leave the
 garden and betake herself to her room; for the garden was
 to be put in order because the prince was expected to come
 there presently. 70, 10. The prince anxious to see his beloved

cousin came and was hospitably entertained ; after having been shown over the garden he sat down in a jasmine bower. 71, 3. Kusumāvali by the advice of her maid sent the prince a garland, flowers, fruit, and some painting of her own, viz. the picture of a white duck (*rājahamsikā*) mourning over the separation from her mate, to which Madanalekhā added a *dvipadī* stanza descriptive of the scene. 72, 4. After receiving these presents the prince cut the figure of a *rājahamsa* out of a leaf, pasted it on a board, and added a verse with a tender meaning. With this present the maid returned to her mistress. 74, 4. The prince and Kusumāvali kept up this exchange of presents for some days, till her father betrothed her on Simha. 74, 16. On the day chosen for the wedding, young women dressed and adorned the bride. 77, 5. At the moment fixed by the astrologers for the marriage ceremony, the bridegroom went, in great state, towards the maṇḍapa where he was received by the matrons with customary ceremonies. The bride sat there and was unveiled by her companions after the usual pleasantries. Then the hands of the couple were joined, presents were distributed to the people, and while bride and bridegroom were circumambulating the fire the dowry of the bride was delivered by her father. 80, 16.

* The prince and his wife lived together in happiness some lakhs of former years.—Once while taking a ride in the park Nāgadeva, he met a young ācārya Dharmaghoṣa and his disciples. Dismounting he paid his reverence to the saint and asked him why, in the prime of life, he had become a monk. Dharmaghoṣa related that while living in Rājapura of Aparāvideha there arrived the ācārya Amaragupta who had just obtained the supernatural knowledge *avadhi*. King Arimardana and the inhabitants of the town came to listen to his religious instruction. The king desired to know the history of the saint in this as well as in his former births. Amaragupta complied with his wish and narrated as follows.

Amara Gupta's tale. 83, 8—109, 18.

In the remote past, he said, I was born, in Campāvāsa as Somā, daughter of the merchant Sudhanu¹ and his wife Dhanasrī; I was married to Rudradeva, son of the merchant Nanda. Once I, made the acquaintance of the pravartini Bālacandrā. Her religious instruction made such an impression on me, that I became averse to worldly pleasures. My husband was much displeased at my disposition and ordered me to give up my religion, nor could I win him over to my opinion. He now began to hate me, and even courted Nāgasrī, but met with a refusal from her father Nāgadeva. 85, 1. Despairing of winning her during my life he resolved to take it. He asked me to fetch a garland out of a certain jar in which he had previously placed a poisonous snake. Of course, I was stung by the snake and soon died. After my death I became a god in Līlāvataṃsaka Vimāna of Saudharma Kalpa. Rudradeva married Nāgasrī; after his death he descended to the hell Ratnaprabhā. 86, 6. After a *palyopama*² we both were reborn, I as an elephant on mount Sumsumāra, and he as a parrot. His desire to deceive me which he had conceived in our former birth, reappeared when he saw me, and made him desirous of doing me harm. 86, 16. To the place where we were, there came Līlārati, a Vidyādhara, and Candrakā, sister of Mrgānkasena, with whom he had eloped, and hid from their pursuer among the shrubs. He entreated the parrot not to betray him and to tell him when his pursuer had gone. 87, 5. The parrot thought this an excellent opportunity to carry out his sinister design. He told his wife in my hearing that, as he had learnt from the Rāi Vasistha, on the next hill there was a spot, called Sarvakāmika-

¹ Sudhanū in Prakrit. The Sarakṣepa has Sukhajna which presupposes in Prakrit Suhanū.

² If from a pit measuring a yojana in depth and breadth, and filled with the finest hair-ends, one hair is taken out every hundred years, the pit will be empty after a *palyopama*. T. L. Jaini (Jaina Gem Dictionary, p. 155) has calculated the number of years contained in a *palyopama*; this number consists of 47 figures. A *śāgaropama* (ocean of years) contains a *koṣaikoṣi* of *palyopama*s; the number of years in it consists of 67 figures.

which he pointed out to her—and that those who precipitate themselves from it, would be turned into whatever they desired. Therefore, he said, let us fix our thoughts on the state of a Vidyādhara and precipitate ourselves from that place. They feigned to do so and disappeared in those shrubs; shortly afterwards I saw the Vidyādhara and his bride to whom the parrot gave warning, fly away from the place through the air. Completely duped I decided to repeat, with my females, the experiment in the hope of our becoming gods. All my limbs were broken by the fall, and I expired in the severest agony; however I became a Vyantara god. On his death, my enemy was again relegated to the hell Ratnaprabhā. 88, 13.—After a *polyopama* we were reborn in Cakravālapura of Aparavideha, I as Cakradeva, son of Apratihatacakra, a merchant, and Suman-galā; the other as Yajnadatta, son of Somaśarma, the king's purohita, and Nandivardhanā. I loved him sincerely, but he had inherited from his last birth his inveterate hatred; while he feigned friendship for me, he cast about for a means of bringing about my destruction. Having secretly plundered the house of Candana, a rich merchant, he bade me conceal the goods; he appeased my suspicion saying that the goods were his and he was afraid of his father. 90, 1. Now Candana gave information of the burglary to the king and drew up a list of the stolen goods. On his instance, the King issued a proclamation that everybody to whom any of the goods named in the list were offered for sale, should give information on pain of capital punishment. After five days had elapsed without any information coming in, Yajnadeva told the king that he had learnt from the servants of Cakradeva that I had stolen Candana's goods and kept them concealed in my house. Though the king was incredulous, he at last ordered my house to be searched by the examiners and the most renowned citizens. I was, accordingly, examined, but unwilling to betray my friend I denied knowing anything about the matter. However a box with Candana's name on it was found and recognised by his storekeeper; by and by the other pieces were discovered and identified by the list. I was then brought before the king; I wept copiously, but returned no answer to his questions. The king was very much

embarrassed; as he did not believe me guilty of the crime, he only banished me; his men conducted me out of the town and released me near a grove sacred to the goddess of the town. 93, 16.

Unable to bear my disgrace I resolved to hang myself on a banyan tree. But the goddess of the town had compassion for me; she revealed the whole truth to the king through the mouth of his mother. The king thereupon ordered Yajnadatta to be taken prisoner, and hastened towards the grove where he arrived just in time to prevent me from hanging myself. He explained how he had come to know the truth and implored my forgiveness for the wrong he had done me. 95, 12. At that juncture Yajnadeva was brought before the king, who ordered his tongue to be cut off and his eyes to be put out. I pleaded in his favour and prevailed at last on the king to release him. The recollection of the perfidy of one whom I had considered as a true friend brought home to me the vanity of all worldly things. 96, 11. Once I listened to the gaṇadhara Agnibhūti's preaching of the Law and was so moved thereby, that I became a monk. 97, 8. On my decease I became a Vaimānika god in Brahmaloka, the other, on his death, became a denizen of hell in Śaṅkaraprabhā, then a hound, then again a denizen of the same hell, and afterwards he went through a long series of animal births.¹ After nine oceans of years I was born in Ratnapura of Gandhīlāvati² in Aparavideha as Candrasāra, son of the merchant Ratnasāgara and Śrīmati; the other as Anahaka, son of Narmadā, a slave-girl in my father's house. I married Candrakāntā. My relation to Anahaka and his dis-

¹ Cakradeva's stay in Brahmaloka is 9 sāgaropama's; the longest stay in Śaṅkaraprabhā is 3 sāg., hence the necessity of accounting for the remaining 6 sāg. at the end of which Yajnadatta and Cakradeva are again brought together in human birth. Haribhadra's account is always in keeping with the rules of the Tattvārthadhigama III 1, 6. IV 30 ff. There are some more instances of this kind. In the sequel I omit to mention, as void of interest, the length of stay in heaven or hell; the curious are referred to the original for these details.

² All MSS except D read Gandhīlāvati. The Saṃkhyeṇa has Gandhīlāvati, the Lokaprakāśa Gandhīlāvati, see W. Kiehl, die Kosmographie des Indes, p. 242.

position towards me was the same as in our last human birth. Once while I and Anahaka had gone to some other place and the king also was absent, the Śabara chief Vindhyaketu ransacked the town and abducted a number of people among whom was also my wife. On my return an old brahman advised me to ransom my wife; the Śabarās, he averred, used to treat their captives well as their only object was to extort money. Accordingly I and Anahaka proceeded towards the stronghold of the Śabarās. 98, 20.

Meanwhile those Śabara had marched on and rested in the night at an old well near a deserted village. My wife, afraid of being ravished, jumped in this well; she scrambled out of the water into a recess where she could sit. Shortly after the Śabarās had left, we came to the same place, I carrying the victuals, and Anahaka the ransom. The latter desirous to deceive me, asked me to look into the well to see if it contained water, and pushed me in the well as I was leaning over its margin. I fell into the water and then got to the same spot where my wife was sitting. We recognised each other by the sound of our voices. The victuals I had still with me served to sustain our life for some days, but at last they were consumed. 101, 14. The next day, however, a caravan on its way to Ratnapura came to the same place, discovered and saved us. We travelled with that caravan. One day we found, by the side of the road, the skeleton of a man killed by a lion, and close by it the jewels, etc., which we had taken with us for the ransom of my wife; there could be no doubt that we had come on the remains of Anahaka. My sad experience concerning him induced me to take the vows. After my death, I became a god in Mahāśukra, and Anahaka a denizen of hell in Bālu-kaprabhā. 102, 14. We were reborn in Rathavirapurā of Bharatavarṣa, I as the merchant Anangadeva; and the other as the merchant Dhanadeva. He hated me secretly, though he pretended to be my friend, just as in our last birth. Once we had gained great wealth in Ratnadvīpa and were on our way home when Dhanadeva resolved to poison me. He prepared some cakes and put a strong poison in one of them; but by mistake, he ate the poisoned cake, and died. Thus I got

all we had gained; but I became averse to wordly life and took the vows. After my death, I became a god in Prāṇata heaven, and Dhanadeva a denizen of hell in Pankaprabhā. 104, 15. The scene of our next human birth was Hastināpura; we were both Jaina merchants, my name was Viradeva, his Droṇaka; our mutual relation was the same as in our previous birth. Droṇaka became very rich by trading on a capital lent him by me, and built a fine villa. In the uppermost story of the house a jutti was so constructed, that it should give way when somebody was on it; his device was that I should enter it and meet with my death. However, he got into such a confusion when he showed me over the new house, that he was the first to mount the jutti; so he fell down and was smashed. I was so affected by this accident, that I entered the Order. After my death I became a god in one of the Graiveyaka heavens; Droṇaka became a denizen of hell in Dhūmaprabhā. 107, 2.

On descending from heaven I was born in Campāvāsa as the son of Māṇibhadra and his wife Hārīṇī. My parents gave me the name of Pūrṇabhadra; but I was also called Amara-gupta, because the first word I ever uttered had been *amara*. Droṇaka was reborn as Nandayanti, daughter of a merchant. She became my wife, but retained the same deceitful disposition towards me as in her former births. Once she pretended to have lost a most valuable pair of earrings. To console her for the loss I presented her with new earrings. After a few days when I was going to anoint myself, I gave her my signet-ring which she put in her jewel box. After my bath and dinner, I opened the box to take back my ring, when to my utter amazement I discovered, in it the lost earrings. At that moment Nandayanti entered the room and seeing the ring in my hand was confounded with shame. In order to avoid disgrace she prepared a poisonous charm; but before she could administer it to me, she was stung by a snake, and died notwithstanding my endeavours to save her. Grief and despair, Amaragupta concluded, induced me to enter the Order. 109, 18.

(Main story continued.)

Dharmaghosa was ordained by Amaṅgalya, as he told the prince. The latter asked him to explain the nature of the Saṃsāra. In the course of his homily, the saint related :

The apologue of the man in the well,¹ 110, 17-114, 10.

A man, stricken with poverty, left his country and wandered about. Once he entered a dreadful forest, where he soon was pursued by a furious elephant while in front he was opposed by a hideous Rākṣasi. He fled towards a huge banyan tree, but he was not able to climb on it. Near it there was an old well; to save himself from the elephant the man jumped in it, and got hold of a tuft of reed which grew out of its wall. Looking round he perceived, on all four sides of the well, hissing snakes; and at the bottom of it, a huge serpent; at the root of the reed to which he clung, there were gnawing in turn a white and a black mouse. The elephant at the mouth of the well could not reach the man; however, he gave violent shocks to the tree, whereby a bee-hive on a branch just above the well was so shaken, that the bees issued from it and stung the man, while drops of honey trickled down from the honey-comb and fell on his face. He licked them up and was so pleased with their sweet taste, that he eagerly looked out for more and forgot the dangerous position in which he was placed. 113, 16. The man is likened to the soul (jīva); the forest to Saṃsāra; the Rākṣasi to old age; the elephant to death; the banyan tree to mokṣa; the well to human life; the four snakes to the four cardinal passions; the tuft of reed to the length of human life; the white and black mice to the bright and dark fortnights; the bees to the diseases; the huge serpent to hell, the drops of honey to the pleasures. 114, 18.

Dharmaghosa then gave a short description of the *yati-dharma*; those who cannot follow it, should become Śrāvakas.

¹ See E. Kuhn's learned paper on this famous apologue in *Festgruss an Otto "Von Böhlingk"* Stuttgart 1888, p. 68-76.

116, 5. Śiṣṭha adopted the Law of laymen and persuaded Kusumāvali to do the same. They regularly waited upon Dharmaghosa by whose instruction they became staunch believers. About this time king Puruṣadatta took the vows after having installed his son on the throne. 116, 18.

Now the soul of Agnīśarman was incorporated in the womb of Kusumāvali. At that moment she dreamt that a snake had entered her body and issuing from it, had stung the king who thereupon fell from his throne. As this dream appeared to her very inauspicious, she did not tell it to her husband whom she began to dislike. Once during her pregnancy she had a longing to eat the bowels of the king. This horrible desire made her hate her unborn child. She, therefore, tried to procure abortion, but in vain: she only grew worse every day. Greatly alarmed at her condition the king questioned her about the cause, but she would not speak out. At last the queen's maid Madanalekhā told him the whole truth. He discussed the matter with his minister Matisāgara, who proposed to deceive the queen by a trick so that she should fancy her longing satisfied. The minister succeeded perfectly, and afterwards he showed the queen that no injury had been done to the king. But he advised her, when the child should be born, to give notice to himself, not to the king. Accordingly, when she gave birth to a boy, she sent for Matisāgara who advised her to have the child brought up somewhere else without knowledge of the father. She consented to his advice and gave the baby to one of her maids to carry him away. But the king met the maid, discovered the child, and when he had learnt all about it, he gave it to other nurses. The boy was named Ānanda, and when he was grown up, Śiṣṭha declared him heir to his throne; nevertheless he was possessed of the hatred towards his father which in his previous birth as Agnīśarman he had conceived against Gṛhasena. 121, 3.

* Once the king was informed that one of his vassals, Durmati, had revolted. He sent an expedition against him, but it was routed. Now the king himself, at the head of his army, marched against the rebel. After three marches he reached the

bank of the Indus,¹ where he witnessed a very curious scene : a snake devouring a frog, was being devoured by an osprey, which itself was devoured by an huge serpent. To the king this occurrence appeared symbolical of the baseness of the world, and reflecting on it during the following night he made up his mind to 'become' an ascetic. Next morning Durmati came and implored the king's forgiveness which was readily granted. • 124, 5.

On his return to Jayapura the king informed his ministers of his resolution to enter the Order and got their assent to it. The astrologers fixed the fifth day thence as an auspicious time for the anointment of prince Ānanda. Everything was made ready for the coronation, after which Simha intended to join his guru Dharmaghoṣa. 125, 5.

Ānanda conspired with Durmati to kill the king. He regarded the coronation as a ruse to take his life; anyhow, he resolved to kill his father. When the latter sent for him, he refused to come. The king, therefore, went himself to meet him. Ānanda now had an opportunity for executing his plan; he suddenly drew his sword and wounded his father severely. But the troops came to his help; they surrounded and attacked Ānanda. The king, however, restrained them: as he was to die very soon, they ought to spare his son and anoint him king. As soon as Ānanda was recognized as king, he ordered Durmati to put the old king in a most horrid dungeon. There the queens visited him and bewailed his cruel lot. The king, however, blamed them for their grief, and discoursing on the vanity of all things he admonished them to renounce the world. They followed his advice and became nuns. 128, 5.

The king resolved to starve himself; when Ānanda heard that his father refused all food, he sent one of his noblemen, Devaśarman, to persuade him to take food; but his arguments could not change the king's resolve. 129, 10. Now Ānanda

¹ Apparently Haribhadra has forgotten that he had laid the scene of the second Bhava in Aparavidhā; the Indus is not a river of that country, but of Bharatavarṇa.

rushed in and threatened his father to cut off his head unless he would take food. But Simha remained firm to his purpose, and he declared, in many fine sentences, that it is foolish to be afraid of death. Thereupon Ānanda wounded him with his sword and despatched him at last. Simha became a god in Saṇatkuṃāra heaven, and Ānanda a denizen of hell in Ratna-prabhā. 132, 6. ✓

Third Bhavaḥ.

(Sikhin and Jālini.)

In the town Kośa of Aparavideha there reigned king Ajitasena. His minister was Indrasarman whose wife was Subhankarā; they had a daughter, named Jālini, in whom the soul of Ānanda had been incorporated. Jālini was married to Brahmādatta, son of the minister Buddhisāgara. 134, 2.

In the womb of Jālini the soul of Simha was incorporated when he descended from heaven. In that night she had a dream: a golden pitcher entered her body and somehow broke as it issued from it. As her pregnancy progressed she suffered in body and mind; she, accordingly, hated the unborn child and tried many means to procure abortion, but with no success. Her husband hearing of her doings, bade her servants inform him of all that happened. Now when Jālini gave birth to a boy, her friend Bāndhujivā persuaded her to expose him; she delivered him, however, to Brahmādatta who caused his son whom he named Sikhin, to be brought up secretly in some other place. When Sikhin was of mature age, his father acknowledged him openly as his son. But Jālini, on hearing an account of her son whom she had thought dead, flew out into a passion; she told her husband to choose between her and him; she would touch no food if he did not disown his son. When Sikhin came to know of this occurrence, he was greatly distressed and left the town without taking leave even of his father. 136, 12.

Going to the park Āśokavāṇa, he there met the śācīya Vijayasimha, a man of beautiful person and still in the prime of life. Sikhin enquired of him what had induced him to give up all his advantages in order to become a monk.

Vijayasimha's story. 138, 5—153, 18.

I am, the saint related, the son of the merchant Sāgara datta in Lakṣminilaya and of his wife Śrīmati. Once I went to Lakṣmīparvata near our town. There I saw a coco-nut tree with an enormous root, and I wondered why the root had grown to such an extraordinary length. 138, 13. Meanwhile the *dharmacakra* of Ajitadeva¹ appeared; then came the Tirthakara himself, surrounded by many monks. Gods prepared the *samavasarāṇa*, which was entered by the Tirthakara. When he had ceased preaching, I asked him about that coco-nut tree and its long root. The Lord related that at that place I and he who now was that tree, had, in a former birth, hidden a treasure of seven lakhs of dīnāras in the ground; and he then narrated our history in detail.

Ajita's tale. 140, 12—153, 18.

We had been born, he said, in Amarapura as Guṇacandra and Bālacandra. We had amassed enormous riches by trade and were living in Lakṣminilaya. Once the town was attacked by an enemy. We fled to Lakṣmīparvata, where we buried our treasure in the ground. In order to get undivided possession of the treasure, Bālacandra poisoned me; but afterwards he was stung by a snake and died. 141, 8. In our next human birth² I became Devadatta, and the other a snake which lived near the place of the hidden treasure. When on some occasion I went there, the snake stung me lest I should get the treasure, but my people killed the snake. We were then reborn, I as Indradeva, and the other as a lion. When I came to the same spot, the lion, for the same reason as before, attacked me, and we killed each other. In our next existence we were Kālasena and Caṇḍasena, Caṇḍāla twins. Once when hunting on Lakṣmīparvata, we encamped on the spot where the treasure was hidden. By chance Caṇḍasena discovered it, and desiring to have

¹ The second Tirthakara.

² Here and in the sequel our text notices the intermediate births as an animal, god, or denizen of hell, as the case may be. I omit these details.

it all for himself, he killed me. He did not leave that place for several years and kept watch over the treasure without making any use of it. At last he was killed by an other Cāṇḍāla.—In my next birth I was Bālasundara and became, for the first time, a Jaina. I lived and died according to the prescripts of the true faith. 143, 16.

In our next birth we were born in Hastināpura, I as Samudradatta, the son of the merchant Suhastin by his wife Kāntimati, he as Mangalaka, a natural son of my father by one of his slave girls. I was a Jaina under the guidance of Anangadeva, and married Jinamati, daughter of a merchant in Lakṣminilaya. Once on a journey to that town, I and Mangalaka rested on Lakṣmīparvata. From some indication I inferred that there must be a treasure hidden in the ground. Mangalaka to whom I spoke about it, was anxious to test the matter and actually laid bare the treasure, of which he resolved to cheat me. I told him to cover it up again and not to say a word about it to anybody. When we had come near the town, we rested in a grove, and I sent Mangalaka on to get news of Jinamati. He left me and returning after some time pretended to have seen Jinamati's people; my wife, he said, had run away after having disgraced herself by her scandalous conduct. Of course, I did not visit her relations under such circumstances. In my despair I resolved to enter the Order and to go in quest of my *guru* Anangadeva, while Mangalaka should go home. He, however, persisted in accompanying me. Once we were wandering in a deep wood, when he struck me from behind with a knife, and fled. At that moment Anangadeva with his monks happened to come in sight. They did their best to comfort me and took me along with them to Sthānesvara where their *guru* was to remain a month. Meanwhile I got news from my wife which proved that Mangalaka had basely deceived me. However I thought that a meeting with her would prejudice my plan of taking the vows. But she had already learnt all that had happened, and loathing the world had become a nun. She came to see me and confirmed me in my intention, which I put into practice. After leading the life of an ascetic I ascended to the Graiveyaka heaven. 150, 1.

Mangalaka stayed near the hidden treasure and died there from starvation. After a long stay in hell he was reborn as a he-goat belonging to the Cāṇḍāla Vellīyaka. Once this man drove his herd over the place where the treasure was hidden. The goat, suddenly recollecting his former births, would not let himself be driven away from that place. His resistance put Vellīyaka into such a rage that he killed the goat, who was reborn as a mouse in the same place. There it was killed by a gambler, and was reborn as the latter's son Rudraśaṇḍa. He became a robber and was impaled for an act of burglary. After a long stay in hell he was reborn as Śrīdevī, daughter of a merchant in Lakṣmīnilaya; she was married to Samudradatta. 151, 18. I was reborn as her son Sāgaradatta; my religious guide was Devaśarman. I married Nandini who bore me a son. To celebrate his birth, I made an excursion in the course of which I came to the place of the hidden treasure, and by chance I selected that spot to erect the flag in honour of my son. In digging a hole in the ground for the flag, I discovered the treasure; but I quickly covered it up and made the hole in some other place. After the feast I went home and consulted my mother as how to act. She made me show her the spot, but advised me not to remove the hoard for the present lest the king should come to know of it. Her intention was to reserve the treasure for herself and to put me out of the way. Accordingly she administered a strong poison to me, and when it took effect she raised a loud cry. Among the crowd which drew round us, happened to be a magician, who restored me to life. These events induced me to be ordained by Devaśarman. On my death I became a god in the Graiveyaka heaven. My mother died before having removed the treasure. She had to endure punishment in hell and afterwards, to go through a long series of animal births. At last her soul was lodged in the coco-nut tree, which still retaining its avarice sent a long root towards the treasure. 153, 18.

This account of my former births which the Tirthakara told me, made such an impression on me, that I entered the Order under Gaṇadhara Vijayadharma.—When Vijayasimha

had finished the account of his life, Śikhin¹ requested him to explain the *dharma* of gifts, etc. The *śācārya* said that the *dharma* is of four kinds, viz., (1) gifts (*dāna*), (2) good conduct (*śila*), (3) ascetic practices (*uṣpas*), and (4) religious reflections (*bhāvanā*). Gifts are of three kinds: the gift of knowledge, of security (*abhaya*), and of things needful for religious life (*dharma-pagraha*); the latter should be free from faults regarding the donor, the donee, the time of the gift, and the mental disposition of the donor.—Good conduct comprises the five vows, and the subduing of the four cardinal vices by the realization of the virtues.—Ascetic practices are divided into external and internal ones. At last the religious reflections are enumerated. 160, 10.

On further inquiry Vijayasimha described those who are worthy to become Śramanas, and since Śikhin thought himself qualified, he further explained how difficult it is fully to realize Śramana-hood. After some more discussion on this subject, the *śācārya* promised to ordain Śikhin after a proper instruction in the duties of monks. 163, 20.

While they were thus conversing the minister Brahmadata arrived with some followers. Śikhin asked his permission to enter the Order; but his father who was greatly moved, objected because Śikhin was too young to renounce the world. 164, 17.

Among the minister's followers was a *nāstikavādin* named Pingakeśa;² he tried to dissuade the prince from his purpose by expounding the principles of the Cārvāka philosophy and showing, on its strength, the futility of Śikhin's motives. 166, 15. Vijayasimha refuted his arguments one by one. 168, 16.—Pingakeśa defends the doctrine that the soul is the product of the elements which by their combination constitute the body; he is refuted by Vijayasimha. 170, 12—Pingakeśa says that his grandfather had been a very wicked man; his soul ought to be in hell, if the opponent's views were right; as he had loved him,

¹ Here and in the sequel he is called Sihkumāra. Apparently the title Kumāra, i.e. prince, was given by courtesy to the sons of the prime minister and other high functionaries.

² Or Pingaka, see p. 165, note 1, of the text. He is called Pingala in the Samkhyas.

his grand-son, tenderly, he certainly, would have warned him ; but he had not done it. Therefore, P. concluded, his soul was no more existent. Vijayasimha replied that a soul cannot get out of hell, just as a criminal shut up in a prison cannot get out of it and communicate even with his best friends. 171, 10. P. said that his father had been a very good man and had become a Śramaṇa ; accordingly he should be in heaven now ; why did he not come to teach him as he might have done, being a god ? V. replied : as a very poor man of low origin, who emigrates to a distant country and acquires there riches and honours, forgets his former relations and friends ; so a god, enjoying the delights of heaven, ceases to care for those with whom he had lived on earth. 172, 13.—P. related that a robber who had been sentenced to death, was placed in an iron vessel which was hermetically closed. The man died, but no soul was observed to issue from the vessel. V. replied by relating an analogous case : a famous conch-blower had been put in a big iron vessel ; he, then blew his conch, and the sound was heard outside, though there was no opening whatever by which it could have escaped. 173, 17.—P. said that a robber was once strangled, but his weight was found to be the same, before and after his death. V. replied that a bladder, filled with air and without it, was ascertained not to differ in weight.—P. said that a robber who had been sentenced to death, had been dissected into minute particles, but among them no soul had been found. V. replied that a man had cut up a piece of araṇi wood into the smallest particles without finding the fire which inheres in the wood and comes forth from it by churning. 174, 19. Vijayasimha having thus reduced Pingakeśa to silence and finally established the permanent existence of a soul different from the body, proceeded to show that, on that premise, all the arguments were invalid which Pingakeśa had brought forward to dissuade Śikhin from his resolve to renounce the world and its pleasures. The happiness of a perfect ascetic is infinitely greater than that of an universal monarch. 179, 12. By this discussion both Brahma-datta and Pingakeśa were awakened. The latter then asked Vijayasimha to explain the difference of merit and demerit and their causes. The śākya put the matter in a clear light, upon

which P. and Sr. normally adopted the Law of laymen. The minister now readily consented to the ordination of Śikhin. 181, 15.

On his return to the town the minister caused presents to be distributed and a festival to be celebrated in the Jina temples in honour of the forthcoming ordination of his son. When the day fixed for it came round, Śikhin in a palanking was carried with great pomp to the place outside the town where Vijayasimha resided. The ācārya conducted the ceremony of Śikhin's initiation, which is described in detail. After a few days the monks together with Śikhin broke up and went elsewhere. Thus Śikhin led the life of a monk for several lakhs of 'former years.'¹ 183, 16.

Jālini regretted that she had allowed her son to depart without killing him. She, therefore, despatched Somadeva, with a valuable present, to find out where he lived, and to invite him to visit her. Śikhin referred the messenger to his *guru* who in consideration of his pupil accepted the present, and promised to give him leave on the completion of his course of study. 185, 13. After some time the minister died. On receiving this news Vijayasimha allowed Śikhin to depart in company of some monks. They proceeded to Kośa and took up their abode in a park near the town. Next day Śikhin went to see his mother. She was so much reduced in appearance since the death of her husband that he did not recognize her at first, and she acted the despairing widow to perfection. He tried to console her and spoke of the inevitability of death. She feigned a desire to become a nun; but he thought her not fit for the great vows, and gave her only the small ones of the laity (*anuvrata*). He visited her daily and gave her religious instruction. 187, 13. Now the monks were to depart at the end of the fortnight. Jālini, therefore, resolved to poison her son on the preceding day. She prepared a rice dish for the monks and a poisoned sweetmeat intended for her son. With these things she repaired to the residence of the monks and

¹ The last sentence seems to be a later addition, for it is not in keeping with what follows.

somehow contrived to administer the food to them though this is against the strict rules. She fed the monks and put the poison in Śikhin's portion. The poison soon took effect, and Śikhin died still feeling compassion for his mother. He became a god in Brahmāloka, but when Jālini died, she had to suffer in the hell Śākaraprabhā. 190, 17.

FOURTH BHAVA.

(Dhana and Dhanaśrī.)

In the town Sūsārman of Bharatavarsa, in which reigned king Sudhanu, there lived the rich merchant Vaisramāṇa and his wife Śrīdevī. They worshipped the Yakṣa Dhanadeva, and vowed that if they should get a son, they would name him after him and celebrate a festival in his honour. 192, 3. The soul of Śikhin on descending from heaven entered the womb of Śrīdevī; who dreamt at that time that an elephant had entered her body through her mouth. In due time a boy was born, whom after a month his father carried to the temple of the Yakṣa and named him Dhana after the Yakṣa. 193, 6.

Jālini was reborn in the town Sūsārman as the daughter of the merchant Pūrṇabhadra by Gomati; she was named Dhanaśrī and grew up a very fine girl. Dhana once saw her on her return from the park and immediately fell in love with her; she, however, felt an aversion for him. When Vaisramāṇa heard of his son's love for Dhanaśrī, he asked her in marriage for him. They were married with great pomp. 194, 3. Dhanaśrī, however, had a paramour in the person of her servant Nandaka, who in a former birth had been a follower of Ārjuna Kaundinya and an intimate friend of Agnisārman. 194, 7.

Once during the delightful season of autumn, Dhana saw in the park a young merchant who, having acquired great riches abroad, was making liberal presents to the needy. He felt ashamed that all he possessed he had inherited from his ancestors, and had himself made no money. Nandaka with whom he had discussed the matter, spoke to his father and got his consent to Dhana's trading abroad. It was, therefore, proclaimed throughout the town that Dhana was to go to Tām-

ralipti, and that he would provide for all who would join his caravan. 196, 14. Dhanaśrī rejoiced that her husband should go abroad; but on hearing that Nandaka was to accompany him, she swore to kill herself if Dhana left her at home. The mother of Dhana gave him her advice how to conduct himself on his journey; she also obtained for Dhanaśrī leave to accompany her husband. 197, 15.

The caravan started and reached Tāmralipti in two months. Dhana sold the goods he had brought there for sale; but since his profit was less than he had expected he resolved to go beyond the sea. 198, 5. Once when he was about to take his bath, a gambler in a bad plight came to him and implored his protection from some other gamblers who were pursuing him. He said that he was Mahēśvaradatta, a merchant from Kusumapura, and had fallen into evil courses; but he would not for shame, confess why he was pursued. Dhana, therefore, sent Nandaka to enquire into the grievance of his pursuers; he told him that M. owed them sixty gold coins which he had lost at play and had run away without paying them. Dhana paid them that sum. He treated M. with great kindness giving him new clothes and exhorting him to begin a new life. Mahēśvaradatta being dismissed by him left the town and in his contrition entered the order of the Kāpālikas. 201, 10.

Dhana purchased goods for oversea trade. While he was on the lookout for a ship, Dhanaśrī tried to persuade Nandaka to kill Dhana before they should set sail; but he strongly dissuaded her from this course. She, therefore, resolved to act by herself, and prepared a slow poison. 202, 5. The ship took with Dhana's goods, and sailed with a favourable wind. After a few days Dhanaśrī administered the poison to her husband who soon fell seriously ill. Considering that he might not recover, he appointed Nandaka leader of the enterprise, and made him promise, in case he should die, to conduct his wife and her people. They soon landed in Kaṭāhadvīpa where the doctor could not cure Dhana. Nandaka, therefore, after having sold the goods and bought new ones, hurried on to bring his sick master home. 205, 7. They had been a few days in sea when

Dhanakṣi found an opportunity to get rid of her husband. In the last part of the night, when he had come on deck and stood near the edge of it, she pushed him overboard. After a while she gave the alarm; Nandaka stopped the ship and searched for Dhana in the morning, but he was, of course, not found. 206, 14.

By good luck, Dhana had found a plank of a foundered ship and had drifted on it towards the shore. His disease had been dispelled by the sea water. He rested under a tree in sad thoughts about the wickedness of his wife. Proceeding further on the beach he came on the corpse of a girl which had stranded there. (She had been, as he came to know long afterwards, the maid of a royal princess of Śrāvastī whom she accompanied on her voyage to Ceylon, and had perished in the shipwreck.) On her body he discovered a priceless necklace (called Trailokasārā), and took possession of it. 208, 1. Walking along the beach, he met a Kāpālika monk, Mahesvaradatta, who recognized Dhana, though not recognized by him. The monk exhorted him to take heart, his ill-luck would not last long; he offered him a most powerful snake-charm. Dhana accepted it only after Mahesvaradatta had made himself known to him. When they had parted, Dhana proceeded in the direction of his country; living on oranges and other fruits, he reached at last Śrāvastī. 210, 13.

On the same night the treasury of king Viradhavala had been robbed by burglars; and all suspected persons in Śrāvastī were brought before the minister and closely examined by him. The police got hold of Dhana when he issued from his lodging and led him before the minister to be examined. Dhana declared that he had just arrived and possessed nothing of value. He was, therefore, dismissed; but when he crossed the courtyard, a monkey who had escaped from his cage, rushed on him and tore his clothes, upon which the necklace he carried on his body fell on the ground. It was taken up and recognized by the minister as the Trailokasārā; whence he concluded that the princess must have met with some disaster. He, therefore, questioned Dhana how he had come by that necklace. Dhana replied that he had bought it in Kāśhadvīpa; it was all that

he had saved in a shipwreck; he further stated that this had happened a year before. But as the princess had left Śrāvastī only two months ago, the minister became suspicious and reported the matter to the king, who got no satisfactory answer from Dhana and, therefore, sentenced him to death. He was led towards the place of execution, and the necklace was carried before him, in proof of his guilt. But a kite, mistaking the rubies for flesh, snatched off the necklace and deposited it in its aerie. 213, 10. Dhana was then made over to a Cāṇḍāla for execution. The Cāṇḍāla who had been struck by his noble appearance, told him that, by favour of the king, they were allowed to satisfy the last wish of their victims before executing them. But Dhana declined his offer and bade him do his duty. The Cāṇḍāla drew his sword, but declared himself unable to strike. 215, 14. Now the king's son Sumangala had been stung by a snake, and the doctors were unable to restore him to life. The king, therefore, caused it to be proclaimed throughout the town that anyone who should cure his son, would be granted whatever he would ask for. This proclamation being heard by Dhana, he announced that he was in possession of a powerful charm against snake-bite. Accordingly his fetters were taken off, and he was led before the king, whose son came back to life on the recitation of the charm. As the reward due to him he begged that the Cāṇḍāla (his name was Khangilaka) should be granted what he desired. Khangilaka named his desire: that his people should no more be employed as executioners. The king not only agreed to his request, but presented him also, through Dhana, with a lakh of dināras, and assigned to his people land for a new settlement. 219, 8.

The king was now convinced of Dhana's innocence; he inquired of him who he was, and how he had come by the necklace. At this juncture the king was told that Manoramā, the keeper of the park, had brought a message from the princess Vinayavati to the effect that the ship in which she sailed had foundered, that she had been saved and was now staying in the park. The king fetched her in person and questioned her about the necklace. She stated that she had given it in charge of her

maid Cūḍalātikā, but did not know what had become of her in the shipwreck. Then the king made Dhana relate what he knew about the matter. Thus the truth came out, and Dhana's innocence was proved. The king loaded him with presents and dismissed him on his journey home with an escort of his men. 221, 14.

After a few days Dhana and his escort reached Giristhala, the king of which town was Caṇḍasena. About that time the treasury of the king had been robbed, and great exertions were made to get hold of the thief. Our travellers being examined stated whence they came and where they were going, and said that the valuable things they had with them had been given them by the king of Śrāvastī. But the jewels and ornaments in their possession were recognized as part of a lot which had been stolen some time ago. Dhana and his men were, therefore, put into prison. 222, 20.

At that time the police apprehended an ascetic (*parivrājaka*) with stolen goods. He was condemned to death and led to the place of execution. However, he repented of his sins and confessed that all thefts committed in the town were of his doing; he pointed out the places where he had hid the stolen goods, and named the persons to whom they severally belonged. The minister ascertained that he had spoken the truth; and taking an interest in the man asked him to explain why he had taken to stealing.

The robber's tale. 225, 7—233, 8.

I was born, he said, in Puṇḍravardhana as the son of a brahman; my name is Nārāyaṇa. Once I saw some men who were believed to be thieves, being led to the place of execution, and I cried, 'kill those rascals'! A monk who had just reached *avadhi* knowledge, overheard my words and exclaimed: 'oh his ignorance.' I implored him to explain his meaning; whereupon he said that it was slander to call innocent men thieves; and that a brahman's assertion that heaven could be gained by killing was wrong teaching; that I had suffered for slandering in previous births, and should suffer for it in the present one. He then gave the following account of my former births. 227, 7.

In my fifth birth before the present one, he said, I had been the brahman Caṇḍadeva, learned in the Veda and Śāstras, and stood high in the opinion of Virasena, lord of Garjanaka. Once the daughter of a Sheth, the young widow Viramati who was a devotee of the *parivrājakas*, eloped with Simhala, a garland-maker; and on the same day the *parivrājaka* Yogātman happened to leave the town without previous notice to anybody. I imagined that she had eloped with him, and asserted it as a fact in the presence of the king. Thereby I gave offence to many persons and was the cause of Yogātman's being excommunicated by his fellow ascetics. This sin I had to atone in my next births. For in my second and third births I was a ram and a jackal respectively, and died both times of a wound or cut in my tongue. In my last birth I was a companion of the king of Śāketa. Once, being drunk, I insulted the queen, and when the prince interfered, I reviled him too. For this affront my tongue was put out. I repented and starved myself to death.—In my present life, the saint concluded. I would meet with mortification and disgrace. 230, 7.

This discourse made such an impression on me, that I became an ascetic. When my *guru* was about to die, he gave me two charms; I was enabled by the one to open all doors, and by the second to fly through the air; these charms, however, were not to be used for selfish purposes; nor was I ever to tell a falsehood, and if I did it inadvertently, I was to perform certain penances. My perverseness induced me to commit all those robberies. Yesterday evening I was sitting under a tree, when some girls rallied me upon my youth; I retorted for fun that I had become an ascetic, because I had lost my sweetheart. Though said in jest, this was a falsehood, for which, however, I omitted to perform the prescribed penance. Accordingly my charms had lost their power. Now in the night I entered a house by a door which was ajar, and committed theft; but when I was again in the street the policemen caught me because I could not escape through the air. 232, 6. Those jewels of the king, however, which I had stolen and which have not been recovered, have been given to the king of Śrāvastī for a special purpose. A friend of mine in that town named

Gandharvadatta who was desperately in love with Vāsavadattā, an eminent Sheth's daughter, had abducted and married her on the very day on which she was to be wedded to her fiancé. The king grew very angry, he took away Vāsavadattā and banished Gandharvadatta. In order to pacify the king, I presented him (through my friend Jivika,) with the jewels in question. He was very much pleased with them and gave permission for the return of Gandharvadatta who was again united with his bride. '233,8.

(Main story continued)

The minister pardoned the robber and released Dhana, who sent his escort back to Śrāvastī and proceeded in his journey home. Once in a forest an elephant attacked him and tossed him up into the air, where he caught the branch of a banyan tree. Climbing higher up he came on an aerie of a kite and discovered in it the necklace Trailokasārā. He, therefore, resolved first to restore it to the king of Śrāvastī and then to return home. 234, 14.

When Dhana's escort returned to Śrāvastī without him, the king grew very angry with them for having let him travel by himself and sent them in search of Dhana. They met him and returned with him to Śrāvastī. The king wondered at the recovery of the necklace, which he presented to him. After a few days he dismissed him at the head of a very large caravan. 235,7.

In course of time Dhana arrived at Jūsarman where his relations went to meet him. His parents were indignant at the treachery of his wife. They celebrated a festival in honour of the Yakṣa Dhanadeva.—After visiting his temple Dhana met in an adjacent park an eminent monk, Yaśodhara, son of Vinayandhara, king of Kōśala. He enquired of him why he had renounced the world.

Yaśodhara's tale. 237, 17—285,16

In the ninth birth before the present one, the monk said, I was Surendradatta ; my parents were Amaradatta, king of Viśālā, and queen Yaśodharā ; my wife was Nayanāvalī. After my father's entering the Order I succeeded him on the throne.

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows; to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Nayanāvali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch-backed watchman who reviled her for being late; then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch; and when she after some time joined me, I did not shew that I knew her secret. 242,15.

In the following night I had a strange dream: I was sitting, on the top of the palace, on a throne from which my mother pushed me; I rolled down to the seventh floor, and so did my mother after me; I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243,19.

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk, I gave her a somewhat altered version of my dream, viz. that after having made over the government to prince Guṇadhara, I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams, said, I should, after placing the prince on the throne, assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevatā for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals; I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess; then I ate the flesh of this artificial cock after it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Guṇadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5. Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

after I had become a monk; but if I died, she thought, she might retain it as guardian of the young king. She, therefore, conceived the plan of poisoning me, and promptly put it into execution. I fell from my seat, and before the physicians arrived, she throttled me while pretending to massage me. 252,16.

I was reborn as a peacock; while still young I was caught and sold to the headman of a village who trained me to dance, and presented me to Guṇadhara, my former son. Yaśodharā, my mother, was reborn as a dog whom his owner also presented to the king. Once when I was executing a dance in a bow-window, I observed Nayanāvali on her bed embracing the hunchback. The recollection of my former life suddenly coming upon me, I belaboured her with my beak and talons; but she dealt me such a blow, that I rolled down the stairs into the king's apartment. The dog rushed forward and got me by the throat, upon which the king hit him so severe a blow with the draught board that he let me go. But both of us soon died; we were, by the order of the king who was very fond of us, buried with the same pomp as his parents. 255,15.-I was then born as a spotted antelope in a deep forest; and the dog as a huge serpent. Once while I was very hungry, I saw the serpent which was devouring a frog, and began to eat it up by the tail, whereupon the serpent bit me in the face. A hyæna fell on me and finished me. 257,6. In my next birth I became a big fish in a lake near Viśālā; and the other a porpoise. The latter once caught me by the tail; at that moment a girl jumped into the water, whereupon it let me go and got hold of her. But somebody rescued the girl and killed the porpoise. Sometime afterwards fishermen caught and presented me to the King, who gave order in my hearing, that the lower part of my body should be served up to brahmans, and the upper part should be well prepared to be eaten by him and Nayanāvali. His order being executed I died a most painful death. 259,2. In our next existence the porpoise became a sheep, which gave birth to me. When grown up I covered my mother, in which act I was killed by the jealous head of the herd. My soul was incorporated in the fetus which I had just then generated in my mother. In

the last stage of pregnancy she was shot by Guṇadhara who was returning from an unsuccessful chase ; ripping up her belly he got me out, and had me brought up. Once he worshipped the Kuladevatā in order to procure luck in hunting. Fifteen buffaloes were slaughtered in her honour and a great number of brahmins were feasted. I was fastened near the kitchen-door. When I saw Guṇadhara coming with his seraglio, I suddenly remembered my former births. Now I overheard a conversation of two maids as to why Nayanāvali spread such an infernal stench. Her miserable condition—she had become a leper—greatly moved me. The king was dining, and tired of buffalo-meat, he called for some other ; the cook, for want of other meat, cut some out of my side, roasted and served it up to the king. 262, 14. Now my mother had been reborn as a buffalo, who once killed the best horse of the royal stud. The king, in a great passion, ordered this buffalo to be roasted alive. Pieces of his flesh when ready were served up to the king, and when he wanted another kind of meat, the cook cut a piece of flesh out of my other side and roasted it. Thus I and my mother were slowly tortured to death. 264, 9.

We were then born in a Cāṇḍāla settlement near Viśālā, I as a cock, and she as a hen. We were seized by a policeman and brought to the king who became so fond of us, that he ordered our keeper always to bring us along with him wherever he went. Once in spring the king went to a park ; amongst his followers was our keeper who when not wanted by the king, strolled about in the park. There he met the ācārya Śaśiprabha with his monks and asked him to teach him his Law. He was inclined to adopt the Jaina creed, but he would not, he said, give up the killing of animals as taught in the Veda. Śaśiprabha rejoined that if he continued killing animals, his lot would be like that of his cock and hen ; and then he told him our whole history. He was induced by hearing this story to take the vows of a layman ; and we too recollecting our former births did the same, and raised a loud crowing in our ecstasy. The king who was in a bower close by dallying with Jayāvali, wanted to show her his proficiency in hitting an invisible aim by the sound ; he shot an arrow by which he killed both of us. 267, 14.

Our souls were at once incorporated in the womb of Jayāvali whom the king had just embraced.⁶ In due time we were born as twins ; I was named Abhayaruci, and she Abhayamati. Once the king went hunting and saw in the park the monk Sudatta ; thinking that the sight of a monk foreboded ill luck in hunting, he set his dogs upon him. The dogs, however, circumambulated the monk and prostrated themselves before him. The King was now ashamed of his rudeness especially when his companion Arhaddatta gave him an account of this monk Sudatta : he was the son of Amaradatta, king of Kalinga, who had resigned the throne and become a monk when he was called upon to confirm a sentence of mutilation and death of a criminal. 270, 5. The king now paid homage to Sudatta ; but his remorse was so keen that he contemplated putting an end to his life as the only means of atoning for his guilt. But Sudatta who possessed the *manahparyāya* knowledge, i. e., reading of other men's thoughts, proved to him that all the thoughts that had just been passing through his mind were wrong, and that a monk was a most auspicious sight. He further told Guṇadhara how severely his father and grandmother had suffered, in many births, for their transgression ; but he comforted him in his despair and asserted that all guilt might be counteracted by pious conduct. The king, thereupon, enquired if he deserved to become a Śramana ; and being answered in the affirmative, he apprised the ministers of his resolve by a messenger, at the same time appointing me his successor. 277, 2. This news becoming known in the seraglio, I and Abhayamati together with the king's wives went to see him. We found him sitting before Sudatta, and learnt from him all that the latter had related to him. Thus the recollection of our former births came upon us ; we fainted and when we recovered we declared that we too would enter the Order. The king then placed his sister son Vijayavarman on the throne, and was initiated together with myself and Abhayamati. Nayanāvali could not be saved from perdition, as I had hoped. At the end of our lives we became gods in the heaven Śahasrāra. 279, 6.

I was reborn in Śāketa as Yaśodhara, son of king Vinayamdhara and queen Lakṣmivati ; Vinayamati, in Pāṭaliputra as

daughter of king Isānasena and queen Vijayā. Isānasena sent his daughter as a Svayamvara bride to me. On our wedding-day I went, with the bridal procession, towards her residence and on my way saw a monk collecting alms. This sight produced in me the recollection of my former births which made me faint. When I came to myself, I told my father that the knowledge of the misery of human life had caused the accident, and narrated him my former births; in conclusion I asked his permission to enter the Order. He objected to it with regard to Vinayamati. On my suggestion the family priest was sent to her to know her opinion. When the latter began to relate to her the history of our former births, she suddenly remembered them, and not only approved of my decision, but also declared that she would take the vows herself. At last the king arrived at the same resolution, and accordingly we all together entered the Order. 285, 16.

(Main story continued.)

Dhana was greatly moved by Yasodhara's tale and asked him his advice. The saṃit then described at some length the extreme difficulty of a Jīva to rise from the lowest stage of existence to human birth, and finally to reach mokṣa. Dhana announced that he would take the vows after he had obtained the permission of his parents. 287, 18. He told them all that had happened. Though they themselves were inclined to enter the Order, still the father tried to dissuade him from it. But Dhana refuted all his arguments, and at last he and his parents were initiated by Yasodhara. 290, 15.

When Dhana had led the monastic life for sometime, he took to wandering about single and thus he once arrived in Kauśāmbī.

Nandaka and Dhanaśrī had, after Dhana's disappearance, continued their voyage together and had at last settled in Kauśāmbī, where Nandaka adopted the name Samudradatta. Now Dhana happened to enter their house on his begging tour, and soon left it. Dhanaśrī who had recognized him, sent a servant after him and learnt that he had put up in a park. She told Nandaka that she had vowed to stay the night in the temple of the Nāgaradevatā, and under this pretence she

went to the park where Dhana was standing in deep meditation. A car laden with wood was just passing that place when its axle broke; the driver left the car there and went home with the draught-oxen. Dhanaśrī was, with a servant girl, in the temple of Candikā; in the middle of night she left the temple. Taking the wood from the car and piling it up round the saint, she set it on fire. Dhana perished in the flames, persevering to the last in pious reflections. He ascended to the heaven Śukrakalpa. 293, 16.

The servant girl had seen her mistress leaving the temple and had afterwards remarked the light of the fire. These occurrences had roused her suspicion. 294, 11. When the driver came in the morning to fetch his car, he saw the remnants of the burnt ascetic and gave notice of the crime to the king, who commissioned a policeman to find out the murderer. As nobody had, during the night, been near that place but Dhanaśrī and her maid, the policeman examined the latter who told him what she knew about the matter. Dhanaśrī was arrested and brought before the king for trial, during which she remained silent throughout. But the king wrote to her father in Suśarman and learnt from him how she had disgraced her family. He banished her from his country. Dhanaśrī now wandered about and was stung by a snake. 298, 15. She died and descended to the hell Vālukaprabhā.

FIFTH BHAVA.

(Jaya and Vijayā)

Sūratejas was king of Kākandī. His wife Līlāvati once saw in a dream the moon entering her belly; it was then that the soul of Dhana was incorporated in her womb. In due time she gave birth to a boy who was named Prince Jaya.¹ He received the usual education of princes, and was of a religious turn of mind. 300, 15. Once he met in the park the monk Sanatkumāra and inquired of him why he had renounced the world. The monk then narrated his life. 302, 2.

¹ Jayakumāra; the 'Kumāra' is dropped when he becomes a monk.

Sanatkumāra's tale. 302, 4—391, 6.

I am, he said, the son of Yaśovarman, king of Śvetavi. Once some robbers on the way to the place of execution implored my protection. I released them; but on the complaint of the citizens to the king, he ordered them to be put to death secretly. Their execution made me so angry with the king that I left the town and went to Tāmraliptī. Isānacandra, the king of that town, came to see me. He invited me to stay and gave me a suitable lodging. 303, 2.

Once in spring when I was going towards the park with my friend Vasubhūti, I passed under the window of Vilāsavati, daughter of the king. She looked at me, and instantly falling in love with me she threw down upon me a garland of Bakula-flowers which I put round my neck. I had a glimpse of her face which was so beautiful that I too fell at once desperately in love with her. Vasubhūti promised me to bring us together; for that purpose he would enter into intimacy with her foster-sister Anangasundari. 305, 12. After a few days he reported to me what he had learnt from that girl. Her mistress had been in a torment of love ever since the affair of the Bakula-garland and the unknown youth. In order to comfort her by some means or other, she had pretended that she had obtained information about him. Just then the queen had joined them and told her daughter that the king desired to hear her perform on the *vinā*; she had been dismissed, but was at a loss what to tell her mistress. Then Vasubhūti told her all about the prince and his passionate love of Vilāsavati; he promised to bring about a meeting of the lovers which they arranged to take place in the garden of the palace. 310, 16. There we met, and I was struck with the exquisite beauty of Vilāsavati, (which is described at great length.) While we were sitting together, Vilāsavati was sent for by the king, who had been angry because on the previous day she had forgotten to perform on the *vinā* to him. When she had gone, we also went home. 315, 3.

Once queen Anangavati invited me, through her maid, to visit her. I found her very low spirited; she implored my help and made love to me. But I resisted her entreaties and admonished her to combat all sinful inclinations of her heart. She

replied that I was quite right and she had only wanted to put me to the proof. 318, 3.

Some time afterwards Vinayamdhara, superintendent of the town and friend of the king, paid me a visit, and when we were alone he gave me the following account. 'In Svastimati, a town in your father's kingdom, there lived a gallant knight named Virasena. When his wife was big with child, he went with her on a journey to her father's place Jayasthala, and on the way he pitched his camp outside Śvetavi. There he granted his protection to a thief who had fled to his camp, and refused to deliver him to the policemen who came in search of him; and when the king sent a troop of soldiers who surrounded the camp, he gave them battle. At that juncture, you, prince Sanatkumāra, returning from a tour, supported Virasena. The king forbade further fighting and Virasena proceeded to Jayasthala, where I was born by his wife. Your father, therefore, is the benefactor of my parents and of myself. 321, 10. Now hear why I have come to you. To-day the king entered Anangavati's apartment and found her with her face scratched and sullied. She said that Sanatkumāra had made her tenders of love, and when she had repulsed him, had used her ill. The enraged king commanded me to put you secretly to death. I hesitated whether I should kill you, the son of my benefactor, or disobey the king. Several omens clearly indicated your innocence. Tell me, how to act!' I insisted on his executing the king's command, but as he obstinately refused to do it, I proposed to run away from Tāmralipti. Accordingly I and Vasubhūti embarked on a ship bound for Suvarṇadvīpa and took leave from Vinayamdhara. 327, 17.

After two months we landed in Suvarṇabhūmi and proceeded to Śrīpura. There I met a merchant whom I recognized to be my early friend Manoharadatta. He made us welcome in his house. I told him that I had fallen out with my father and was going to visit my uncle, the king of Ceylon. When we were to leave, he presented me with a magic shawl by which the wearer could render himself invisible. On my inquiry he told me how he had come by it. Once, he said, he had asked his friend the magician Siddhasena to show him a proof of his art, and the

latter had, in the night, conjured a Yakṣa girl who had presented him with that shawl. Having accepted it, I went to the shore where we found a big boat. I and Vasubhūti went on board the ship which soon got under weigh. On the 13th day a violent storm overtook us and wrecked the ship. I got on a plank and in three days was landed on the shore, whence I marched inland. Wandering through woods and along the bank of a river, I discovered in the sand a track of footprints which, I had no doubt, were of a woman. 333, 18. Following the track, I descended a Tāpasa girl of exquisite beauty who was culling flowers. From behind a shrub I observed her closely and was struck by her resemblance to Vilāsavati, which kindled the flame of my love. Concealing my emotion and greeting her respectfully, I told her who I was and whence I came, and asked her the name of the land. But she only looked at me in apparent confusion and silently went away. I watched her on her way back to the hermitage and perceived unmistakable signs of her being in love, but thinking my curiosity improper I returned to the river. In the night I had the following dream: a divine girl gave me a garland of heavenly flowers prepared for me, and I put it round my neck. Cries of cranes awakened me. From my dream and some omens I conjectured that I should soon be united with Vilāsavati. I, therefore, went in quest of the Tāpasa girl and searched the woods all over for some days, but in vain. Once while I rested under a banyan tree, an old Tāpasa woman came towards me; greeting me as prince, she sat down by my side and bade me listen to her. 338, 10, 'I am, she said, Madanamanjari, daughter of Sahasrabala, king of the Vidyādhara in Gandhasamṛddha on mount Vaitāḍhya, and was married to the Vidyādhara prince Pavanagati. Once we had gone, through the air, to Nandanavana and were enjoying ourselves there, when my husband, all of a sudden, fell dead from his chair. I then became aware that I had lost the power of flying. In my helpless condition I was found and comforted by a friend of my father, Devānanda, who had become the head of the Tāpasas. He brought me to this island and admitted me to his order with the assent of my father. 340, 7. Once walking on the beach, I found a most beautiful maiden lying senseless by the

side of a plank. She soon recovered under my treatment and let me lead her to our hermitage, but remained silent all the time. As our senior is endowed with superhuman knowledge, I applied to him for information about her. "She is, he told me, princess Vilāsavati and had fallen in love with Sanatkumāra. Upon hearing that her lover had been put to death, she left the palace during the night in search of his corpse to have one more look at him and die afterwards. But she was captured by robbers; they stripped her of her jewels and sold her to a merchant who was about to sail for Varvarakūla. The ship, however, foundered in a storm, but she got on a plank and was saved. She will soon be united with her lover." This prediction of our senior which I related to her, apparently comforted her. But once, when she had been out to gather flowers and fuel, she returned greatly changed, and grew worse every day. No doubt she was desperately in love. I watched her the next day¹ going out with her basket to cull flowers, and followed her to the place where the flowers grow. Standing behind a group of plaintains I heard her invoking, in tears, the sylvain gods. "This is the spot where I met my lover to whose questions I returned no answer; for I was unable to speak from bashfulness and from doubt whether he was the real Sanatkumāra, or produced by my imagination, or some uncanny being who mocked me in his guise. At any rate I cannot endure life any longer." She then proceeded to hang herself from a tree. I was just in time to save her, and expostulating with her upon her want of confidence in me, returned with her to the hermitage. In vain I made the Tāpasa² joy search for you; at last I went myself, and now I have met you. 347, 17.

We then went together to the hermitage. There I saw Vilāsavati lying on a couch which she left to abscond in the interior. But afterwards she came to wash my feet. I was made welcome by the Tāpasar, and the old nun delivered to me my bride. After the marriage ceremony was gone through, we went

¹ This is apparently in contradiction with the preceding part, (p. 344 l 11-345 l 2, from *jāva tao* down to *sayā hoi*) which is probably a later addition by a sentimental reader.

to a beautiful part of the wood where we passed the night. The next morning we went out to cull flowers and collect fruits. For fun I put on the magic shawl and became invisible to Vilāsavati who was greatly frightened and fainted. When she recovered I told her all about the shawl and gave it her in charge. 350, 15.

Having resolved to return to my country, I put up a flag as signal of shipwreck. It was sighted by a ship sailing from Mahākataha to Malaya. Sailors were put on shore who brought us on board their ship. The ship-owner received us with kindness, but being infatuated with the beauty of my wife, he resolved to put me out of the way. Accordingly, when he and I happened, to go on deck one night, he pushed me overboard. But I found a plank on which I drifted, in five days, to the coast of Malaya. Still I was in great distress, and should have put an end to my life, had not the hope of again meeting my wife sustained me. While in this condition I walked along the beach, I saw a plank being tossed by the surge, and proceeding further I came upon Vilāsavati, all but lifeless. She related that the ship-owner had wanted to make her his wife, but during the night the ship had foundered in a whirlpool; she had got on a plank and had thus been saved. 355, 18. As my wife was very thirsty, I wanted to lead her to a lake near by, but she was so exhausted that after a short while she could not walk further. I, therefore, made her rest under a banyan tree until I could bring her water, and I bade her put on the magic shawl. When I returned with water and some oranges, she was gone altogether. But in the sand there was the track of a huge serpent following which I came upon the monster in the act of swallowing the shawl. I went near it hoping in my despair that it would swallow me too as I fancied it had swallowed Vilāsavati, but it writhed in fear. To rouse its anger I hit it a blow on the head, upon which it disgorged the shawl and danced about without attacking me. I put the shawl upon my breast and returning to the banyan tree I hanged myself on a branch of it, but some R̥ṣi rescued me and made me relate all my adventures. In conclusion I gave expression to my desire of joining my wife in my next birth. Her of vised me, to go to the rock Manorathapūraka which; they

wonderful power that those who precipitate themselves from it, get whatever they had been meditating upon before. According to his direction, I started for that rock and reached it on the third day. I ascended it and jumped down from it, but a Vidyādhara intercepted me in the air. In order to dissuade me from my design, he related the

Story of a married couple.

An extremely ugly woman loved her husband tenderly, but he could not endure her. Hearing of this wonderful rock, he precipitated himself from it in order never to meet his wife again. She followed his example desiring to be united with him in her next birth. It is evident that neither could meet with his or her desire. 362, 16.

He then inquired when and where my wife had met with that accident, and on learning that it had occurred three days ago at a distance of ten yojanas, he assured me that she certainly was still alive. For their king, Cakrasena, had been exerting himself for twelve months to acquire a powerful spell; he had promised security to all living beings within 48 yojanas for seven days, and had given strict order to his Vidyādharas to prevent the killing of any creature. They had, no doubt, saved Vilāsavatī and would give him information about her. 364, 8.

The next morning we visited Cakrasena who had just acquired the spell he had worked for so long. While we were talking together, two young Vidyādharas reported that they had rescued a beautiful woman whom a huge serpent was on the point of swallowing. I had no doubt that she must be Vilāsavatī, and, indeed, I recognized my wife in the woman saved by the Vidyādharas. We took leave of Cakrasena who taught me the spell Ajitabalā and the way how to practise it. 366, 12. For that purpose I needed an assistant. At that juncture a man dressed as a Tāpasa came and embraced me. I recognized him as my lost friend Vasubhūti. He told me that when our ship foundered, he had got upon a plank and reached the coast of Malaya; there he had met a Tāpasa who had shown him the way to their hermitage. After a few days through

the senior of the Tāpasas he had obtained news about me and had started on a search for me. Thus we had met at last. 368, 15. I was confident that I now could acquire the spell. The preparatory operations required six months. The last night brought on the crisis, as is usually the case in sorcery of this kind. While I repeated 100000 times the mantra, frightful apparitions came towards me; but I was not terrified. And when the goddess Ajitabalā herself came forth, I did not leave off reciting the mantra, nor did I salute her before the recitation was complete. 371, 19. Then the army of the Vidyādhara's arrived, and the goddess said that I should be anointed their king. I agreed on the condition that the anointing should take place in the presence of Vilāsavati and Vasubhūti. But they were nowhere to be found. Being now able to fly through the air, I went in quest of them, and discovered Vasubhūti in a grove. But mistaking me for a hostile Vidyādhara who had carried off Vilāsavati, he attacked me till he found out his mistake. I questioned him about my wife, and he related that in the last night a host of Vidyādhara's had arrived which he had believed to be an apparition to frighten him and Vilāsavati. But he had then heard the queen crying for help, and he had long followed the Vimāna in which she was carried away through the air till he had lost sight of it.—At that moment the goddess of my spell arrived and sent Pavanagati with his Vidyādhara's in search of my wife. We remained where we were. 374, 5. After three days Pavanagati returned and reported that in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya he had learnt from the discontented Vidyādhara's of that town that their king Anangarati had carried off Vilāsavati and intended to take possession of her even by violence, notwithstanding the warning of the deity of his spell which Mahākālī had given him. He had seen Vilāsavati who was kept prisoner in a garden. 376, 3. I proposed to send a messenger to Anangarati who should demand the delivery of Vilāsavati, and though the principal Vidyādhara's were against my plan, I entrusted Pavanagati with the task of persuading Anangarati. But that king spurned my advice, calling me contemptuously a 'walker of the earth.' His answer put the Vidyādhara's in a great rage; they

gathered their troops and proceeded, through the air, to mount Vaitāḍhya at the foot of which they pitched their camp. The general of the enemy, Durmukha, challenged my general Caṇḍasiṃha, but was killed by the latter in single combat, upon which his troops ran away. 380, 9. Both armies got ready for fight and a general battle ensued. 383, 17. First the two generals met in single combat; but this time Caṇḍasiṃha was killed by his adversary Kāncanadamṣṭra. Thereupon both armies engaged in close fight. At last I espied Ananagarati and challenged him. After a long combat he was defeated. He ceded me his kingdom and retired to an hermitage for the rest of his life. My wife and I being now reunited, we visited her parents and were reconciled to king Isānacandra. 386, 18.

My wife gave birth to a boy who was predestined to become an universal king of the Vidyādhara^s as shown by her dreaming, in her pregnancy, of an elephant entering her body through her mouth; I named my son Ajitabala. When he had grown up, I bethought myself of visiting my parents, and went in a Vimāna to Śvetavi together with my wife and son. My parents dying after some time, I placed my younger brother Kirtinilaya on the throne and returned to Rathanūpura-cakravālapura. 389, 2.

• Once I met Citrāṅgada, & Śramaṇa of the Vidyādhara^s, who converted me to the Jaina faith. I asked him to explain by reason of what deed in our former birth I and my wife had to endure separation in the present one. According to his account, I had been prince Rāmagupta of Kāmpīlya; and Vilāsavati, princess Hāraprabhā from Uttarāpaṭha, who had become my wife. Once we had bathed in a pond of the palace and were anointing ourselves, when we caught a couple of ducks and, for fun, daubed them with saffron. I had done this to the drake and my wife to the duck. The birds did not recognize each other and in great despair wanted to put an end to their life by diving and remaining under water. But somehow, they came again to the surface, and recognized each other, as the paint had been washed off. For our wanton cruelty, the saint concluded, we had been punished in our present life by a temporary separation.—

I was so much moved by learning how insignificant a cause (nidāna) may have very grave consequences, that I resolved to become a monk. After making over the government of the kingdom to Ajitabala, I entered the Order together with Vilāsavati and Vasubhūti.—These events, Sanatkumāra concluded, have induced me to renounce the world. 391, 6.

(Main story continued.)

Prince Jaya then inquired how a man might get through the wilderness of worldly existence. In reply Sanatkumāra related the

Apologue of the two roads. 391, 10—395, 6.

A caravan had to cross a wild country before it could reach the town for which it was bound. The leader of it explained to his men that there were two roads to that town (Mokṣa). The one, he said, is a straight road, but narrow and hard to travel, though in all other respects quite safe (=monkhood). The other road (=laity) which at the end runs into the direct road is not quite straight; it is much easier to travel, but abounds in dangers. A tiger and a lion (=love and hate) block up the way; they may be driven away, but they will follow the travellers and seize them if they stray from the right path. On the way there are beautiful trees casting a deep shade (=objectionable lodgings), and trees with spare leaves giving scarcely any shade (=unobjectionable lodgings). It is dangerous to rest under the trees of the first kind, but one may rest a while under the other trees. You meet on that way, some men (=heretic teachers) who promise to show you a better way, but they will lead you astray. A very small part of the wood will be on fire (=anger); you must extinguish it lest it burns you. There is also a steep hill (=pride) which you must pass over, and a bamboo thicket (=deceit) which you must go across quickly, otherwise the consequences will be dreadful. Then there is a small ditch (=greed) which the brahman (desire) asks you to fill up; but it will only grow larger thereby. There are fruits of five kinds of Kimpākas (=pleasure of the senses) which should not be looked at nor eaten. And twenty two Piśācas

(= *pariṣaha*) will continually assail you, but they must be disregarded. Food and drink must be scarce and tasteless. You must walk on continually even during two watches of the night (= *evādhya*). If all this has been strictly observed, you will get on the direct road and finally reach the town.

After this discourse Prince Jaya adopted the Jaina faith. His father had him anointed *yuvarāja*. 395, 10.

Meanwhile Dhanaśrī was reborn as prince Jaya's younger brother Vijaya who disliked Jaya. 395, 17. After the king's decease Jaya ascended the throne, upon which Vijaya fled; but he was taken prisoner by the councillors. The queen-mother came to see Jaya who was seated in the audience hall and went to meet her. She implored him to spare his brother's life; he had been imprisoned with her consent, for according to the policy of kings their adversaries must be kept in custody. Jaya returned with his mother to the audience hall, sent for Vijaya, and anointed him king. Thereupon his mother declared that she was now apprehensive about his safety as before she had feared for Vijaya's life. For his brother would now regard him as his enemy and seek his life according to the established policy of kings. Jaya then resolved to become a monk and prevailed on his mother to grant him her permission; she too decided to enter the Order together with him. 400, 10.

At that time Sanatkumāra arrived. The day of Jaya's initiation having been fixed and the festivities usual on such an emergency having been celebrated, Jaya and his mother left the town and took the vows under Sanatkumāra. The latter departed after a month together with his disciples. 401, 14.

Vijaya regretted that his brother had escaped him alive, and sent assassins in quest of him. However they had compassion on him and returned, pretending to have killed him. Some time afterwards Jaya with a few monks went to Kākandī in the hope of converting one or the other of his relations. On hearing of his arrival Vijaya fell into a passion and called the assassins to account for not having carried out his order. They averred that they had been at Jaya's place, but as they could not recognise him in his altered appearance, they had enquired where he was, and going there as directed had killed a monk, apparently

the wrong man. The king then resolved to kill his brother. He visited him in the morning and listened to his homily. Returning in the dark of the night he struck off the head of Jaya with his sword. The other monks who witnessed his death, fled to Sanatkumāra and told him what had happened. Jaya's soul ascended to the heaven Ānata; while Vijaya, on his death, descended to the hell Pankaprabhā. 405, 3.

SIXTH BHAVA.

(Dharaṇa and Lakṣmī)

In the town of Mākandī where Kālamegha was king, there lived the merchant Bandhudatta; his wife was Hārāprabhā. The soul of Jaya descended to her womb on the expiration of his divine existence. That night she had a dream which foretold the future prosperity of her child: she saw the goddess Śrī entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named Dharaṇa after his grandfather. He grew up and became very learned, being a *padānusārin*. 407, 20.

The soul of Vijaya was reborn as Lakṣmī, daughter of the merchant Kārttika in Mākandī. She was married to Dharaṇa whom she regarded with the hatred inherited from her former birth. 408, 11.

Once in the spring Dharaṇa was driving towards the park, when Devanandin a young merchant, was returning from it. Their carriages met in the narrow city-gate, and as neither would withdraw his carriage, the whole traffic was blocked up. The authorities of the town, being informed of the quarrel of the young men, commissioned four proper persons to rebuke them for their vain pride; as neither of them had acquired wealth by his own exertions, nor done anything worthy of praise, both should withdraw their carriages. Devanandin acquiesced in their command, but Dharaṇa made the following proposal. He and Devanandin should, with an equal capital each, trade abroad for a whole year, and the one who acquired the greater riches, should have precedence of the other at the city-gate. This proposal being accepted, a detailed document was drawn up, signed by both parties, sealed, and deposited in the store-house of the town. Both of them were furnished

with goods valuing five lakhs of dināras, and started on their expeditions accompanied by their wives. 411, 12.

On his march Dharāṇa observed a young Vidyādhara trying in vain to fly up into the air, and enquired what had happened to him. The Vidyādhara related that he was Hemakunḍala, a native Amarapura. Once his father had been visited by his friend Vidyunmālin who stated that he had witnessed an occurrence in Ujjayini, which much distressed him. Jayaśrī, daughter of king Śrīprabha, had been asked for in marriage by Śiśupāla, a prince of Konkana, but she had been given to the Vatsa prince Śrīvijaya. When the wedding was being held, the princess was carried off by Śiśupāla. Śrīvijaya pursued him, and killed him in battle, but was himself severely wounded. Jayaśrī had then vowed to abstain from food as long as Śrīvijaya would take none. Vidyunmālin, therefore, feared for both their lives. On hearing his account Hemakunḍala remembered having heard from a friend of a miraculous herb growing on the Himālaya which cured all wounds; and he hoped to cure Śrīvijaya with this herb. He, therefore, flew to the Himālaya and had rested a while as he came back with the herb; but when he wanted to resume his flight, he had forgotten one word of his spell and thus lost the faculty of flying. Dharāṇa made him recite the spell, and being a *padīthusārin* found out for him the missing word. Grateful for his help Hemakunḍala presented Dharāṇa with a bracelet made of the miraculous herb and went his way. 415, 2.

Once Dharāṇa saw a troop of wailing young Śābaras pass his camp and asked them the cause of their distress. They related that Kālasena, the headman of their village, had had an encounter with a lion in which he killed the lion, but had himself received a fracture of the skull. Deeming himself past help he resolved to drown himself. His wife, though big with child, decided to do the same. To comfort her, the Śābaras concluded, they had been sent to fetch her father.—Dharāṇa went with them to their village, and by means of the miraculous herb he healed the wound of Kālasena. As a reward for his help, Dharāṇa made him promise to give up hunting. 417, 12.

After some days Dharāṇa, while encamped at Āyāmuhi,

saw a young Candāla being led to the place of execution, who on seeing so many men assembled implored their protection; he stated that his name was Maurika, and that though innocent he had been arrested as a thief. Dharāṇa was convinced that he spoke the truth; he, therefore, went to see the king and made him a present of a magnificent string of pearls. Maurika was released and took leave of his benefactor hoping that Dharāṇa should never stand in need of him. 419, 4.

The caravan at last reached Acalāpura in Uttarāpatha, where Dharāṇa sold his goods at a great profit and bought other merchandise to be sold in Mākandī. On their way home they came to a great forest named Kādambārī and pitched their camp on the bank of a lake. In the night a host of Śabarās assaulted the camp, defeated the men who gallantly defended it, and returned with all goods and some prisoners to their chief Kālasena. 421, 2. The latter recognized among the prisoners a certain Saṃgama who had been with Dharāṇa when he had healed Kālasena's fractured skull. On examining Saṃgama he learnt from him that the leader of the caravan was Dharāṇa whom for the last time he had seen going to meet the enemies; what had become of him, he did not know. Kālasena then sent his men in search of Dharāṇa, and when they returned without him, he swore to enter the fire if Dharāṇa should not be found within five days; but if he recovered him alive, he would sacrifice ten men to his Kuladevatā.¹ 423, 14.

After the defeat of his men Dharāṇa had escaped with Lakṣmī and had wandered about in the wood. His wife became so exhausted that she could not move, and suffered terribly from thirst. Dharāṇa searched for water in vain, but at last he hit upon the following device. He drew blood from his arm and cut a piece of flesh from his thigh; the wounds he healed with the miraculous herb of his bracelet. By this means he saved the life of Lakṣmī. 426, 4.

Going in a northerly direction they reached, about sunset, the town Mahāsaras and remained, outside it, in a temple of a Yakṣa. Dharāṇa fetched in a pitcher water for Lakṣmī who

¹ As appears from the sequel she is Kādambārī or Candikā.

was very thirsty; then they went to sleep. ⁶ Waking up in the last watch of the night Lakṣmī reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Caṇḍarudra, entered the temple, being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape.¹ He told Lakṣmī that he had stolen a lot of jewels in the royal palace, but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose, she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king, she would swear him to be her husband; then Dharāṇa whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife; however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which, when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Caṇḍarudra and Lakṣmī became invisible; they retired into a corner of the temple. 429, 4.

In the morning the policemen found Dharāṇa and, by his side, the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the Cāṇḍālas for execution. It was then the turn of Maurika to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and, of course, would not execute him although Dharāṇa bade him do his duty; at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharāṇa went his way longing* to find his wife. He came to the river Rjupālīka and bathed in it. 432, 17.

Now Caṇḍarudra and Lakṣmī had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He, therefore, took all the gold she had about her and left her. 433, 15. She was, however, not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharāṇa; she told him, all in tears, that she had been

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parīśiṣṭaparvan* II 595 ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night; finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her.—They stayed the night in some village¹; in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her, while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura. 434, 20.

When the Śabara scouts had not found Dharāṇa within the fixed time, Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevatā, though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharāṇa who had started from Dantapura, took him prisoner, and led him towards the temple of Caṇḍikā, which as well as its precincts presented a most gloomy sight. 437, 4. Kālasena who had been praying to Caṇḍikā, ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgilaka was brought forward, and Kurangaka bade him make his last request; but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharāṇa proposed that he should now make his own last request, viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgilaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life, and scanning his person he actually recognized Dharāṇa, and was at last recognized also by him. Dharāṇa persuaded him not to immolate living beings, but flowers, incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kādambari as far as possible in his situation. He entertained Dharāṇa and the other prisoners in his house, restored to them their goods, and dismissed Dharāṇa loaded with presents. 441, 11.

Dharāṇa now returned to Mākandī. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin, but he declined to take precedence of him on the Madana-trayodaśī. 442, 5.

Dharāṇa intent on gaining still greater wealth started again

¹ Vīṭṭārauraṃ nāma sannivesam; the Saṃskṛta renders the name: Vīṇṭāpura. .

on an expedition together with his wife. They arrived at Vaijayanti on the eastern coast, but making little profit there Dharana took a ship bound for China.¹ After a few days' sailing a storm broke out and shattered the ship. Dharana clung to a plank and drifted in a day to Suvarṇadvīpa. He went on shore and kindled a fire to protect him from the cold of the night. In the morning he found the ground, where the fire had been, changed into gold, whence he inferred that the soil consisted of gold-ore. He, therefore, formed bricks of the clay, signed them with his name, folded them up, and by burning them in a fire changed them into gold. After having, in this way, prepared 10000 ingots of gold, he put up a flag as sign of shipwreck. 444, 15. The flag was sighted by a merchant named Suvadana, who was sailing from China to Devapura, and had on board Lakṣmī whom he had picked up at some island where she had been stranded. He sent his sailors to fetch the shipwrecked man and met him on shore. Dharana asked him about the cargo of the ship, and when he learnt that his goods were of small value, he persuaded him to land them and take the gold-ingots on board promising to pay him a lakh on reaching the coast. Going on board he rejoiced at meeting his wife. 446, 4. They had sailed but five Yojanas, when a female demon,² the ruler of Suvarṇadvīpa, appeared in the air. She cried that all the gold on board was her property; if they did not deliver it or sacrifice to her one man, she would kill them all. Dharana offered himself as a victim and leapt overboard. She pierced him with her trident and carried him off to Suvarṇadvīpa.—

In the mean time Hemakuṇḍala had succoured Śrīvijaya and was now on his way from Suvela to Ratnadvīpa. Seeing Dharana in the clutches of the female demon, with whom he was acquainted, he released him and healed his wounds. He then went with him to Ratnadvīpa. 448, 13. Taking a rest there in a mango grove, Dharana told his friend his adventures and implored him to reunite him with Lakṣmī. Hemakuṇḍala promised to bring him to Devapura; but he must first visit his

¹ Cīnadvīpa.

² Vyantari, prakṛit vāṇamantari.

friend Sulocana, a young Kinnara, who lived on mount Ratnagiri in the same island.⁶ So they went there and stayed with Sulocana in his palace for some days. On parting Hemakundala obtained from his friend some precious stones which he intended to present to Dharana. He then brought the latter to Devapura, and after having given him the precious stones bade him stay outside the town until Lakṣmī should arrive.—Dharana once entered the town and became acquainted with an old merchant, named Toppa; he narrated him his whole life and requested him to take care of his precious stones. 452, 3.—Now when Suvadana had seen Dharana carried off by the demon, he thought that he had been killed, and desiring to get possession of all his gold, he made love to Lakṣmī, who readily yielded to his entreaties; they passed for husband and wife. When they had landed at Devapura, Suvadana went to see the king and won his favour by a magnificent present. 453, 4.

On hearing that a ship from China had arrived, Dharana went to see it and was delighted to meet Lakṣmī and Suvadana. They invited him to stay with them for the night and entertained him with a meal and liquor. When he was fast asleep, they strangled him and left him for dead on the beach. But the sea-breeze revived him. He now became aware that Lakṣmī had done the deed. While he was merged in reflections on her treachery, he was seen by the apprentices of Toppa who having waited for him in vain had sent them in quest of him. They conducted him to the merchant's house. Toppa, remarking his dejection, insisted on learning its cause, and when Dharana had, at last, related Lakṣmī's and Suvadana's attempt at strangling him, he informed the king of it. Suvadana was summoned and examined by the king, but resolutely denied the charge. Then Dharana and Lakṣmī were sent for. She as well as Suvadana denied ever having seen Dharana, who reluctantly admitted that Lakṣmī had been his wife. Suvadana was then examined about the gold-ingots, and his statements about their number and weight proved correct. The king, therefore, was at a loss how to decide the case. Then Dharana declared that he would cede all the gold to Suvadana, upon which Toppa offered to undergo an ordeal

in proof of the truth of his deposition. Now Dharāṇa stated that all ingots were stamped, on the¹ inside, with his name. Accordingly a goldsmith was ordered to open one, which indeed had Dharāṇa's name inside. The guilt of the defendants being thus proved, the king, in great anger, condemned Suvadana to death, banished Lakṣmi from his kingdom, and returned the gold to its owner. But Dharāṇa prevailed on the king to pardon Suvadana, to whom besides he made a present of eight lakhs. Then he returned with Toppa to his house and made him accept, much against his will, the precious stones he had deposited with him. 462, 19.

Dharāṇa now returned to his native town, where he was welcomed by his parents and honoured by the king. The latter desired to give him the command of some towns, but Dharāṇa declined this favour, instead of which he asked the king to release all prisoners in his kingdom. 464, 14.

Dharāṇa whom the experience of his wife's treachery had imbued with a dislike of the life of a householder, once met, in a park, the monk Arhaddatta, and declared to him his desire of taking the vows. In order to test the sincerity² of his intention, the saint first enlarged on the hardships of monastic life, and at last yielded to his entreaties. In illustration of what³ he had said, he related his own history. 467, 13.

Arhaddatta's tale. 467. 14—489, 15.

The king of Acalapura, he said, had two sons, Aparājita, the Yuvarāja, and Samaraketu, viceroy of Ujjayini. Aparājita after a successful campaign, met the ācārya Rāha¹ and was initiated by him. Once, in Tagarā, he learnt from his brethren that, in Ujjayini, the prince and the son of the Purohita gave trouble to the monks; in order to teach them manners, he went to Ujjayini. On his begging tour he entered the mansion of the prince and shouted the *dharmalābha*, upon hearing which the prince and his friend came down at once, looked up the door, and bade the monk dance. Aparājita replied he could only dance to somebody's singing, and when the two

¹ Probably Rādha; Rāhu in the Samkṣepa is apparently a mistake.

young men began to sing, he scolded them for singing out of time. They rushed upon him in a rage, but Aparājita who was a consummate wrestler, gave them such a thrashing, that all their limbs were dislocated.* Then unlocking the door he went away. On hearing a report how the young men had fared at the hands of the monk, the king, in dismay, looked him up and implored him to pardon the evildoers, and to set their limbs. Aparājita consented on condition that they should enter the Order. Thus both of them were initiated; but the son of the Purohita, hated Aparājita for having caused him to become a monk. On his death, he became a god in the heaven *Isāna-kalpa*. 473, 6.

When this god remarked the symptoms of the imminent termination of his life as a god, he repaired to *Pūrva-videha* and consulted the *Tirthakara Padmanābha* as to where he should be reborn, and whether he would readily be enlightened or not. *Padmanābha* replied that he would be reborn in *Kauśāmbi*, and that, because he had, in his last birth, hated his guru, his enlightenment should be effected tardily through his brother *Aśokadatta*, alias *Mūka* (the Mute), who had been given the second name for the following reason. 975, 5.

Nāgadatta, son of the merchant *Tāpasa* of *Kauśāmbi*! was married to *Bandhumatī*. *Tāpasa*, on his death, was reborn as a pig in his own house. When *Nāgadatta* once celebrated a festival in honour of his deceased father, the meat prepared for the feast was snatched away by a cat; upon which the cook, in want of other meat, killed the pig. It was reborn, in the same house, as a snake which once, on seeing the cook recollected its former birth without growing angry; the cook crying for help, the servants killed the snake, which then was reborn as *Aśokadatta*, son of *Nāgadatta* by *Bandhumatī*. When he was one year old, he recollected his former births. Being aware that his daughter-in-law was now his mother, and his son had become his father, he did not know how to address them. He, therefore, feigned to be mute, whence he got the name *Mūka*. But when he was twelve years of age, a monk of superhuman knowledge,¹

¹ *Caturjñānin*, i.e. one who possesses the four first kinds of knowledge, but not *Kevala*, the last one.

named Meghanāda, coming to Kauśāmbi despatched a monk, who recited to him a gāthā to the following effect: "*Tāpasa*, what is the use of this vow of silence ? exert yourself to learn the Law. You who after dying as a pig and as a snake, are born as the son of your son !" He replied that he would follow the advice of the saint and went to see him. The people were astonished at his suddenly being able to speak, but they continued to call him the Muṣe. 477, 13.

Padmanābha further told the god that he would be awakened on mount Vaitāḍhya by the sight of his own earrings. Thereupon the god went to Kauśāmbi and told Aśokadatta what he had learnt from the Tirthakara, and made him promise to exert himself for his enlightenment. He led him to mount Vaitāḍhya and deposited his earrings in a hole among the rocks. Then he gave him a miraculous stone which would fulfil only one wish of its possessor. By means of this stone, the god said, Aśokadatta might again, if need be, come to mount Vaitāḍhya ; and having brought him back to Kauśāmbi he returned to his heaven. After some time his soul was embodied in the womb of Bandhumatī. While the latter was big with child, she had a longing for mangoes. As it happened to be autumn when no mangoes were to be had, Aśokadatta procured her some by means of his miraculous stone, for he feared that she might die unless her longing were gratified. In due course of time she gave birth to a boy who was named Arhaddatta. When he was grown up, Aśokadatta tried hard to awaken him, but in vain. After some time Aśokadatta died and became a god in Brahmaloḥa. By his supernatural knowledge he became aware of Arhaddatta's state of mind, and in order to awaken him he made him fall into a mortal disease which the physicians were unable to cure. Now the god in the guise of a Śābara doctor proclaimed in Kauśāmbi that he cured all sorts of diseases. Being sent for to attend Arhaddatta, he announced to him that in order to be saved, he must avoid the *nidāna* i.e. the cause of the disease ; in his case it was *mithyātva*, to get rid of which he must observe the precepts of the Jaina creed ; either he must follow and obey him, or enter the Order. Arhaddatta choosing to be initiated, was cured by the divine doctor : but after a

while he relapsed into his old ways, and he grew very ill again. The doctor was sent for and all that had been done before was again gone through. And the same happened a third time. But after a renewed relapse the god made him suffer most excruciating pains and cured him only on condition that he would follow and obey him throughout. 486, 2. Accordingly they wandered about together. Once the god produced, by magic, a village on fire and ran to extinguish it by loads of dry grass. When Arhaddatta uttered his surprise at his method of extinguishing fire, the god replied that it was no more foolish than to tender to secular life by feeding the body. Then the god left the road and entered a narrow path over-grown with briars; equally foolish, he said, are those who leaving the road to emancipation re-enter the Samsāra.—They came to a shrine where the people worshipped the image of a demon, which would always tumble down whenever they had put it upright. Like the behaviour of this demon is that of a man who having attained to a higher form of existence, will, by committing sins, descend to hell or be born as animal.—They then saw a pig, which abandoned its trough in order to feed on filth; similar to this pig, the god explained, is a man who leaves the pure life of a monk for sensual pleasures.—The god pointed out to Arhaddatta a bull, who, instead of feeding in a pasture-ground near by, browsed the *duṣvā*-grass that grew out of the wall of an old well, and falling into it broke his limbs. 'You are like this bull' he said, 'you might go to heaven, but by reason of your desire for worldly enjoyment you run to perdition.—Arhaddatta being awakened at last, asked his mentor who he was. The god replied that he had been, in his last birth, Aśokadatta, in proof of which he led him to mount Vaitāḍhya and showed him the earrings he had once hidden there in his presence. Arhaddatta then recollected his former births and entered the Order. 489, 5.

Dharaṇa asked his parents' permission to become a monk and was initiated together with them by Arhaddatta. After some time he was allowed to wander about by himself; once he came to Tīmrāipti. 490, 6.—Suṣadāna, who had joined Lakṣmi after her expulsion from Devapura, had returned with her to

his country (China). After some time they went together to Tāmralipti, where Lakṣmī happened to see Dharāṇa in a park. In order to ruin him, she placed, somewhere near him, her necklace with the string broken, and uttered cries that she had been robbed. The policemen came to her help and discovered the necklace near the monk; as he gave no answer to their questions, he was brought before the king. He was sentenced to death and was forthwith led to the place of execution. A stake was fastened in the ground and the saint was put on it; but the stake went down into the ground without hurting him. Now the king came to see the saint who gave no answer to his questions. He, therefore, sent the policemen to fetch Lakṣmī; however she had fled. Suvadana was made prisoner by them, when he was on the point of escaping, and was led into the presence of the king. He avowed his connexion with Lakṣmī of which he was ashamed, and after recognizing Dharāṇa, he related his history. The king pardoned and released him. He repented of his sins and being taught the Law by Ārya Mangu became a Śramaṇa. 494, 4.

Lakṣmī fell in with robbers who deprived her of everything, even of her clothes. In the night she came near Kuśasthala. Now the Purohita of that town had kindled a fire in order to obtain a charm for the queen. Lakṣmī thought it was a fire in the camp of a caravan, and went towards it; but being stark naked, she was mistaken for a Rākṣasi by the frightened people. They took courage, however, caught and bound her, and after subjecting her to insults and tortures drove her away. She wandered about, shunned by all, till at last a lion devoured her; her soul departed to the hell Dhūmaprabhā.—Dharāṇa in due time ended his life by *saṃlekhanā*; he became a god in the heaven Āraṇa. 495, 11.

SEVENTH BRAVA.

(Sena and Viṣeṇa)

Amarasena was king of Campā, his wife was Jayasundarī. In her womb the soul of Dharāṇa was embodied, when he had to descend from heaven. In the same night the queen dreamt that a beautiful banner entered her body. In due time she gave

birth to a boy who was named Sena. And in the following year Lakṣmī was reborn as Viṣṇu, son of the king's brother Hariṣeṇa by his wife Tārāprabhā. 498, 4.

Once sounds of jubilation resounded in the town, gods appeared in the sky, and a rain of flowers came down. For a nun had just then reached omniscience (*kevala*). The king went to see her; he paid her homage and listened to her preaching. They were joined by two merchants Bandhudeva and Śāgara. The latter remarked that he had witnessed something very strange. His wife had some time ago lost a necklace; to-day when he was in his picture gallery¹ he had seen a peacock stepping boldly out of the painting; after depositing the lost necklace, the bird had returned to its original place and form in the picture. The king, in great amazement, asked the nun to explain that strange occurrence. She told the

Story of the lost necklace. 501, 15—514, 6.

In a former birth, she said, I was Guṇaśrī, sister of Dhanapati and Dhanāvaha, merchants in Śāṅkhavardhana, and I was wedded to Somādeva, who died before the marriage was consummated. Having been instructed in the Jaina creed by the nun Candrakāntā, I desired, after the decease of my parents, to become a nun; but my brothers would not consent to it. However they permitted me to spend large sums for building a temple, etc., while my sisters-in-law grumbled at it. In order to know my brother's mind, I had recourse to deceit. When Dhanapati was already in his bedroom, I gave, within his hearing, moral instruction to his wife, and concluded with advising her to take care of her *sārī*, after which she entered the bedroom. Her husband inferred from my words, that she was guilty of unfaithfulness; he, therefore, did not admit her to his bed, but bade her leave his house. She was in great distress and told me next morning what had happened. I reconciled her to Dhanapati, but I was satisfied that he could be made to believe that white is black. In the same way and with the same result I put

¹ *Ōṭraśālā*; probably a room with frescoes on the wall; for later on it is called an inner apartment, *vāsabhavana* or *vāṅgeha*. 512, 11.

Dhanāvaha to the test. 505, 20. For the deceit I had practised, I had to suffer in my next birth. I had at last entered the Order, with both my brothers and their wives, and on our death we had ascended to heaven, from which my brothers were the first to descend. They were born in Campā as Bandhudeva and Sāgara; I was born as Sarvāngasundarī, daughter of a merchant in Gayapura. Bandhudeva coming to that town fell in love with me and proposed for me. My father, however, would marry me to none but a Jaina. Accordingly Bandhudeva allowed himself to be converted and feigned great zeal for his new faith, upon which my father and the whole family consented to our marriage. The wedding having been celebrated, Bandhudeva returned to his country. When after some time he came to fetch me, he was decorously welcomed. 508, 10. Our bedroom was prepared for us, and my husband entered it. Now my bad karma took effect. The genius of the house,¹ on seeing us, determined to play my husband such a trick that we should not come together. Assuming the form of a man, he put his head into the window and asked, 'where is Sarvāngasundarī now?' Bandhudeva thought he was my paramour; his affection for me was gone in an instant, and he would not lie with me on the same bed. Without taking leave of my parents he departed for Campā, and our connexion with him ceased entirely. My misfortune having rendered me indifferent to the world, I asked and got the permission of my parents to enter the Order. 511, 2.

Bandhudeva now married Śrīmātī, daughter of Nandana in Kosalāpura, and Sāgara her sister Kāntimātī. Once I came to Campā, and going on my begging-tour I entered Bandhudeva's house, where I met Śrīmātī and Kāntimātī. They conceived a liking for me and invited me to visit them regularly for giving religious instruction. Now the karma acquired by my second deceit took effect. The genius of the house,² wondering at their friendship for me, resolved to put it to the test. Once in the inner apartment of their house, I observed Kāntimātī threading³ a necklace in a basket. After I had delivered the religious

¹ *Kṣetrāpāla*.

² *Bhavanavyantara*.

³ *Poyamāṇī*, Samkṣepa: *Proyamāṇī* (?). The word may be derived from *prota*.

instruction and all had left the room except myself, a peacock stepped out of a picture, seized the necklace, hid it on its breast, and returned to its place in the picture. Greatly surprised by this miracle I consulted the *pravarīnī*, who advised me to go no more to Bandhudeva's house. But those ladies were convinced of my innocence with regard to the loss of the necklace, and began visiting me. Some days afterwards, when all my sins were expiated by penance and contemplation, I attained Kevaliship. The genius of the house repented of his foolish trick and made the peacock deliver up the necklace. 514, 6.

(Main story continued.)

The king and Bandhudeva were so moved by the nun's tale, that they entered the Order. Hariṣeṇa, who had been Yuvarāja, then became king. Viṣeṇa who hated Sena, employed some men to kill him, but they could not take him by surprise. 515, 18.

Once the park-trees came out in flower all at once and out of season; while the minister looked with wonder at them, they suddenly returned to their previous condition. A soothsayer whom he consulted about the miracle, said that it foreboded a short change of the government. The minister, being sent for by the king at that moment, asked the soothsayer to explain why he was sent for. The latter said that a messenger had arrived to offer a girl in marriage to one of the princes; he who should marry her, would get possession of the kingdom. All turned out as the soothsayer had said. King Śankha of Rājapura offered the hand of his daughter Śāntimatī to one of the princes. She was accepted for Sena. 518, 9. The good luck of Sena increased the hatred of his brother. Sena went to Rājapura where the wedding was celebrated with great pomp. Soon after he returned with his bride to Campā, 520, 14.

Once in the season of spring prince Sena proceeded to the park on a white elephant together with Śāntimatī in a palankin. Viṣeṇa, from the top of his palace, observed him with feeling of bitter hatred, and resolved to kill him. Sena and his wife amused themselves in the park till sunset. In this way they passed some days. 524, 5.

One day four assassins in Viṣeṇa's service, disguised as monks, visited Sena in his house and pretended to have something to tell him privately by order of their guru, upon which the prince led them to some secluded spot in the garden. There they snatched his dagger from him, brought forth their hidden swords, and wounded him on his shoulder ; but he overcame them in wrestling and wrenched their swords from them. The alarm being given, the guards succoured the prince and arrested his assailants. After a flogging they confessed to have been employed by Viṣeṇa. The king fell into a passion and would have had them executed and Viṣeṇa driven from the kingdom, if Sena had not interfered in their favour ; Viṣeṇa was pardoned and the bravadoes being but his tools, were released. Sena's wound was dressed and healed. 527, 14. In celebration of his recovery a festival was held, in which, however, Viṣeṇa took no part, staying sullenly at home. In vain Sena implored the king to send for Viṣeṇa ; at last he was permitted to go to him in person. He found him in a low condition, and somehow succeeded in persuading him to meet his father and implore his forgiveness. 530, 3.

Once the court and the citizens were sporting in the park, when a *must* elephant, breaking its chains, caused a panic in the town and the park. Sena boldly encountered the furious beast which no sooner saw him than it became quite tame and suffered itself to be secured and fettered by him. This feat of his cousin increased Viṣeṇa's hatred of him to such a degree, that he decided to kill him with his own hand. 531, 6. He went to the garden where Sena and Śāntimatī were sitting in a bower, and sword in hand rushed upon the prince, who taking hold of his arm and distorting it caused him to drop the weapon. He called him to account for his attack, but Viṣeṇa went away without giving any answer. Sena who was still fond of his cousin, considered that Viṣeṇa would be punished by his father, and his mother would become miserable, if his misdeed became known, and concerted with Śāntimatī to leave Campā. Without giving notice to anybody they departed in the night and went to Campāvāsa. 534, 2. They hid in some grove. Now Śānudeva, a merchant of Rājapura, who was on his way to Tāmralipti, discovered and recognized prince Sena. After learning what had

occurred in Campā, and that they too intended to go to Tāmra-līptī, he invited them to come to his camp. But Sena preferred to remain where they were, because in the camp they would be found out by those whom the king was sure to dispatch in search of them. And, indeed, some men on horseback soon arrived and inquired after the fugitives; but they were put off by the men in the camp. After they had gone in another direction, the prince and his wife joined Sānudeva's caravan. 537, 3. After a few marches the caravan encamped for the night in the forest Dantaraktika. Early in the morning they were attacked by a gang of Śābaras. In the combat which ensued, Sena took part and put the enemies before him to flight, but in another part they were victorious and took the camp. The prince, therefore, turned round and meeting the leader of the Śābaras in single combat, vanquished him, upon which he acknowledged Sena as his lord and restored the captured goods to their owner. 540, 15. At that moment Sānudeva's cook came and related, in great consternation, that during the skirmish the princess had issued from her tent and gone into the wood in search of her husband. He had followed her, but had been stunned by a heavy blow from a young Śābara. When he recovered his sense, the princess had disappeared and he had searched for her in vain.—The chief sent men in every direction and [leaving Sena in the care of Sānudeva]¹ went himself together with Sena in search of Śāntimati. 542, 8.—The latter having searched in vain all over the woods for her husband, fell into despair and hanged herself on a tree; but the sling broke and she fell down. A young ascetic returning from the *sandhyāvandana* found her lying senseless on the ground and restored her to life by sprinkling her with water. Having compassion on her, and learning the cause of her affliction, he comforted her by explaining the signs from which he concluded that she would not become a widow. They went together to his hermitage which happened to be not far off. There Śāntimati was taken care of by the Tāpasīs. 546, 4.

¹ The words in brackets are in the original as follows. 'He said to Sānudeva, Sir, it is too late to go to our village; do you, sir, comfort his Highness; but I shall go in search for her Highness. He assented.' This passage is probably a later addition, because it is at variance with the following; for the prince and the chief go together in search of Śāntimati.

After an ineffectual search for Śāntimatī all met again in the evening. Sena and the Śābara chief were sleeping in the same place, when late in the night the scouts reported that a troop of soldiers sent by king Samaraketu of Viśvapura to punish the Śābaras was advancing. Sena and the chief went to meet the enemy and gave them battle, in which they performed wonders of valour; but as the enemies far outnumbered the Śābaras, the latter were at last surrounded, and Sena and the chief were made prisoners. They were brought before the king, who hearing of the prince's gallant behaviour and admiring his noble appearance gave orders to release him, but to kill the robber. Sena, however, declined this favour. At this juncture arrived Śānudeva, who had been left in the camp, and offered the king most valuable presents; seeing Sena covered with wounds, he fainted. When he recovered his senses, he said that he had come in search of Sena, and told the king all about him. The king gave orders that Sena and the chief should be attended by physicians. As the rainy season was at hand, Śānudeva was prevailed upon to proceed with the caravan to Tāmraliptī. Sena remained with the king waiting for news about Śāntimatī. 551, 11.—One Somasūra told the king that he knew how the prince could be joined to his wife, and related the

Story of Priyamelaka Tīrtha. 551, 15—560, 6.

In the Kādambari forest is situated the town Viśākha-vardhana; there lived in it a merchant Vasumdhara, whose son Priyamitra was engaged to Nilukā. Before their wedding, however, Vasumdhara lost his fortune and died; his son being reduced to abject poverty left the town and wandered about. Somewhere in the north he met a friend of his, the white friar Nāgadeva, who persuaded him to enter the order of his sect. After some time he went to his native place where Nilukā came to see him. His affection for her was at once renewed. But as he could not give up his vow and would not re-

¹ *Pāṇḍura-bhikṣu*; they have to abstain from *gorasa*, milk and curds; 553, 17. See Hatibhadra's *Śāstravārttāsamuccaya* 7, 3: *payovrato na dadhī, aṭṭi na payo 'ti dadhivrataḥ agorasa-vrato nōbhe tasmāi tattvaṃ trayātmakam*

nounce Nilukā, he resolved to starve himself to death in the hope of being united with her in their next birth. And as Nilukā decided on dying together with him, they remained under an Aśoka-tree. Nāgadeva happened to come and learnt from Nilukā's friends the intention of Priyamitra and his bride; but thinking him inaccessible to advice he uttered some common place remarks and departed. The couple died after two months and became a pair of Kinnaras. 558, 3. They went to the Aśoka-tree under which they had died, and erected, near it, a shrine dedicated to the god Ānanda and his wife Nirvṛti. Then they went to Nandanavana, where they met a Vidyādhari in great distress who related her misfortunes. Once being engrossed by thoughts of her lover she had committed a fault in the service of the Vidyādevatā and had been cursed by her to be separated from him for six months; but on being appeased the goddess had advised her to go to Nandanavana where in a certain place grew the tree Priyamelaka; when she stood under it, she would be united with her lover. She had searched for that tree, but though the goddess had described it to her, she was unable to make it out. The Kinnaras promised to help her and, indeed, found out the tree. When they stood under it, the Vidyādhara appeared all of a sudden, and joined his wife.—The Kinnari persuaded her husband to uproot that tree and plant it near the temple they had erected. The tree acquired the fame as a Tīrtha, which was named Priyamelaka. 560, 6.

(Main story continued.)

The king and prince Sena rejoiced at the thought that Śāntimatī might be recovered by means of the miraculous tree, and the chief of the Śābaras stated that he knew the place where it grew. Thereupon the king dismissed Sena and the chief with many followers, making Sena promise to return after the recovery of his wife. After a few marches the travellers reached the hermitage of the Tāpasas, and the chief led Sena to the place where, according to the description, the miraculous tree grew; but he could not tell which it was among the numerous trees that were growing there.

Now Śāntimatī who had been gathering flowers and fuel,

rested near the wishing-tree; she suddenly beheld Sena and fainted at the unlooked for sight. On hearing the cries of her companions Sena came to her help and learnt from them all about Śāntimatī. He then carefully examined the tree under which they stood, and being satisfied that it was the wishing-tree worshipped it in due form. Pleased with his piety, the goddess of that place ¹ appeared and presented him with a miraculous stone by which all diseases could be cured. After she had gone, they all together went to the hermitage, where Sena and his wife took leave of the Tāpasas. 566, 10. They reached Viśvapura in a few days and were, with great joy, welcomed by king Samaraketu. While they were staying there, the king fell seriously ill, nor were his physicians able to cure him. At last Sena made use of the healing-stone, by means of which the king completely recovered. He made Sena promise not to leave him, and gave strict order that, in case anybody should arrive to see the prince, notice of it should be first given to himself, before the stranger was admitted to Sena. 569, 3.

• Once there arrived, from Campā, Amaraguru, a minister's son, who had somehow come to know the events related above. He was first introduced to the king, who bade him manage the matter in such a way, that prince Sena should remain with him. Admitted to the prince, Amaraguru related that Hariṣeṇa, the old king, having made over the reign to Viṣeṇa had entered the Order; but that the subjects were disaffected towards Viṣeṇa. At this moment some omens occurred which foreboded ill. Amaraguru remained in Viśvapura and dispatched spies into the kingdom of Viṣeṇa. 571, 8.

Now Śāntimatī having dreamt that the wishing-tree was entering her body, became big with child, and in due time gave birth to a boy, who was called Amarasena after his grandfather. 572, 1.

Once one of the spies who had been sent to Campā, reported that Muktapīḍa, king of Acalapura, had conquered the kingdom of Viṣeṇa, who had fled. Sena resolved to punish the usurper of his father's kingdom and went to meet him at the head of

¹ Kṣetradevatā.

troops which Samaraketu had given him. 573, 10.—Poetical description of Sena's departure from Viśvapura, of both armies, and of the battle.—At last Sena vanquished Mukṭāpīḍa in single combat. He spoke kindly to his gallant enemy and dismissed him into his kingdom. 579, 11.

Sena then returned to Campā, where the people welcomed him with transports of joy; but he declined their homage emphasizing that Viṣeṇa was their king. Messengers were dispatched to Viṣeṇa to make him return to his capital; but he sent them home with no courtesy and stayed away. 581, 9.

When Hariṣeṇa, now a monk, heard the good news of Sena, whose sudden departure from Campā had been the principal cause of his renouncing the world, he thought it likely that he might awaken him, and, therefore, went to Viśvapura, where Sena came to see him. He spoke to him about the inconstancy of fortune, and in order to prove that men even for small faults are visited with grave affliction, he told him the

Story of Candrā and Sarga. 583, 3—595, 4.

In Vardhanāpura there lived a very poor man named Saddha¹ with his wife Candrā and his son Sarga. On Saddha's death the widow earned a livelihood by doing jobs in other houses; and Sarga by collecting fuel, etc. in the woods. Once Candrā was called upon to carry water to the house of some merchant; before going there she put the meal for her son in a bag. When Sarga came home, hungry and thirsty after his day's work, and found nothing to eat, he waxed wroth and reviled his mother on her return with these words: 'have you been impaled there, since you have forgotten the time of my meal?' She replied: 'are your hands cut off, since you did not take it out of the bag and eat it?' Their rancorous speech produced bad karma for both of them.—They were, however, converted to the Jaina creed and afterwards entered the Order. After having died, by *samlekṣanī* they ascended to heaven. 584, 15.—Sarga was reborn in Tāmraliptī as Aruṇadeva, son of a merchant, and

¹ Apparently the Apabhrāṃśa of Śrāddha. Saddha in the Samikṣepa is a misprint for Saddha. The name Deṇī also is probably Apabhrāṃśa.

Candrā in Pātālāpatha as Deīnī, daughter of the merchant Jasāditya.¹ They were engaged to one another; but before they were wedded, Aruṇadeva sailed for Mahākatāha. The ship foundered; Aruṇadeva together with one Maheśvara saved themselves by a plank, and after more adventures, not specified reached Pātālāpatha. Ashamed of his present condition he did, not go to his father-in-law's house, but allowing Maheśvara to buy victuals in the market, he entered a temple and soon fell asleep. 585, 16.

Now Deīnī's karma took effect. She was attacked in her garden by a robber, who tried to wrench off her bracelets; but as they did not get loose he cut off her hands with a knife and ran away. But a hue and cry being raised after him, he ran till he was exhausted and took refuge in the temple where Aruṇadeva was sleeping. The karma of the latter now took effect. The robber put the bracelets and his knife near the sleeping Aruṇadeva and absconded up the spire. On awaking Aruṇadeva picked them up and left the temple with the knife in his hand. He was caught by the policemen who had pursued the robber; they discovered the bracelets which in the scuffle dropped from his clothes and led him before the king. Aruṇadeva was condemned to death and was forthwith impaled. 587, 12.

On his return to the temple Maheśvara not finding Aruṇadeva in it enquired of the garland-makers in the neighbourhood whether they had seen him. They replied that they had seen but a robber who was caught by the policemen; his friend had probably gone with them to see him impaled. He, therefore, went to the place of execution and saw Aruṇadeva writhing on the pale. The lookers-on asked him the cause of his distress, and he related all that had occurred before. His desperation was such that he would have broken his skull on a rock, if the people had not prevented him. The report of these events spreading fast, Jasāditya and Deīnī hastened to see Aruṇadeva. They resolved to die on the pyre, but were prevented by the king who had also come there. 589, 16.

¹ This form of the name is given in the Saṃkṣepa; the proper Sanskrit equivalent would be Yaśāditya.

At this juncture there arrived the *gaṇadhara* Amareśvara, whose sanctity was such that the grief of all the people assembled there ceased at once. He held forth on the severe retribution for even small sins and related the fatal accident in Aruṇadeva's and Deīnī's former birth. They were greatly moved by the sage's account concerning themselves and obtained his permission to starve themselves to death. 591, 15. Amareśvara then explained to the king that for grave sins the evildoers would be reborn not as men, but as animals or be punished in hell. There was but one means of avoiding such consequences, viz. carefulness (*apramāda*); only absolute carefulness combined with repentance, etc. is able to completely destroy the seed of karma, which otherwise will bear bitter fruits.—This discourse of the saint induced the king to take the vows.

Then the robber confessed his deed and declared that he would put an end to his life. Amareśvara taught him how to starve himself to death. Aruṇadeva, Deīnī, and the robber died soon after and ascended to heaven. 595, 4.

(Main story continued.)

When Hariṣeṇa had finished his discourse, Sena declared his intention to become a monk, for which he obtained the minister's assent. After having installed his son Amarasena on the throne he was initiated by Hariṣeṇa together with Śāntimatī, Amaragupta, and other persons of rank. 596, 9.

In the course of his career as a monk Sena took upon himself the *jinakalpa*, and wandering about by himself he came to Kollāga. Viṣeṇa, the 'ex-king, saw him there and resolved to take his life. During the day he hid himself in a temple near to the place where Sena stood in deep meditation. Issuing in the night, with his sword drawn, he announced to the saint that he would put him to death with his own hand. But the deity of the place¹ lamed his arm and reviled him for his wickedness. When able to move again, he made a second attack on Sena; this time the deity dealt him such a blow, that he dropped bleeding on the ground. For fear that the place occupied by the

¹ Kṣetradevatā.

aint should be polluted, the deity carried Viṣṇu away and deposited him in a grove. Thence he went forth and wandering about was killed by some Śabaraḥ. He descended to the hell Tamaḥ.

Sena on his death ascended to the ninth Graiveyaka heaven. 599, 9.

EIGHTH BHAVA.

(Guṇacandra and Vānamantara.)

When Sena's life as a god terminated, his soul descended into the womb of Padmāvatī, wife of king Maitribala of Ayodhyā. The queen dreamt in that night that a beautiful lake was entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named, after his grandfather, Guṇacandra. 602, 13. He was instructed in all *kalās*¹ and grew up a virtuous youth who was not addicted to sensual pleasures. 604, 2.

The soul of Viṣṇu, after having stayed the allotted time in hell and having then gone through a great number of births, was at last embodied as the Vidyādhara Vānamantara² in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya. Once he went to Ayodhyā and saw the prince in the park amusing himself with painting. He felt at once so strong an aversion to Guṇacandra that he would have killed him, if he had been able to come near him.³ He, therefore, rendered himself invisible and produced a most frightful noise which he imagined would kill him; but the prince was not frightened in the least. Then the Vidyādhara threw a golden tree at the prince; it would have crushed him, if it had not been averted by his merit. Now the guardian Vyantara of the place happened to come there; as he was more powerful than the Vidyādhara, the latter went away. The prince returned to the town. 605, 10.

¹ The Saṃkṣepa mentions the usual number, viz. seventy two, but the enumeration in the original far exceeds that number.

² The correct Sanskrit equivalent would be Vyantara, but the Saṃkṣepa retains the Prakrit form of the name, only changing ṇ into n.—The Vyantaras are a class of lower deities to which the Vidyādhara do not belong. Tattvārth. S. IV 12.

³ Literally: Trespass upon the *acagras* of the prince, i.e. the space around him which is considered to belong to him of right.

In Śāṅkhapura there lived King Śāṅkhāyana and his wife Kāntimati. Their daughter Ratnavati was so beautiful and accomplished, that her mother doubted if any man could match her. She, therefore, sent out clever men everywhere to take the likeness of any prince whom they might think worthy of Ratnavati, and secure a proof of his proficiency in arts. Two of these men, Citramati and Bhūṣaṇa, beheld Guṇacandra in a park practising with the bow. They made no doubt that he ought to become Ratnavati's husband; but they were not able to take his portrait after seeing him only once and for a short time only. They, therefore, requested the honour of waiting on him under the pretence of being painters. Admitted to his presence they produced a portrait of Ratnavati, which the prince greatly admired as a piece of fine painting. However they said, there was not much art in the picture; it was the beauty of the original which gave it its value; and then they told him whom the picture represented. The prince instantly fell in love with one whose likeness only he had seen; but dissembling his commotion he changed the subject of the conversation and asked his friend Viśṭṭabuddhi to propose a Praśnottara (a kind of riddle); which the prince solved at once. Now Bhūṣaṇa proposed a Praśnottara of his own, and after him Citramati another, both of which had to be repeated before the prince was able to solve them. 612, 8. To reward them for their clever compositions, the prince ordered his treasurer Dhanadeva to pay them a lakh of dīnāras. Dhanadeva thought that the cause of the prince's lavishness was his ignorance of the enormous greatness of a lakh. In order to make him more considerate for the future, he counted the dīnāras down in the presence of the prince, and told him that this was the lakh of dīnāras which he was pleased to present to the painters. But the prince guessed the treasurer's meaning; in order to make him understand that the right-minded regard money but as dross, he said that one lakh was not enough for both men and ordered him to pay them another lakh.¹ 614, 7.

¹ A similar story is told about Nero by Johannes Zonaras, epitome historiarum XI 12. Nero had ordered 2,500,000 silver coins to be paid to

In the afternoon the prince amused himself with painting. He had just finished a picture of a couple of Vidyādharas, when Bhūṣaṇa and Citramatī joined the party. They admired the picture and praised it for the faithful rendering of the lover's deportment. 616, 3. Next morning *gūḍhacaturthas*, another kind of riddles, were proposed, and they were solved by the prince. Afterwards he had a ride with the king. In this way the prince passed a few days, usually in the company of Bhūṣaṇa and Citramatī. 618, 19. Once the prince painted a portrait of Ratnavatī and wrote under it a stanza in which he gave expression to his passion for her. Bhūṣaṇa and Citramatī admired the picture and considered Ratnavatī fortunate in having won the love of so excellent a prince. They made a portrait of the prince, and taking both his pictures they returned to Śāṅkha-pura, without taking leave from anybody. 621, 6. The queen was greatly pleased by their account of the person and accomplishments of the prince; she admired his pictures, and bade her maid Madanamanjukā bring her daughter the portrait of prince Guṇacandra to copy it. Ratnavatī was in a transport of joy when she beheld the portrait of the handsome youth, and wondered who he might be. Her maid said, he certainly would become the princess' husband, a conjecture which was confirmed by an omen (*upaśruti*). Ratnavatī copied the picture and sent it to her mother, who placing it side by side with the prince's portrait of Ratnavatī thought the two well matched. Then she sent Ratnavatī her portrait by Guṇacandra, which astonished her very much as he had never seen her. In this way she passed her days always thinking of, or talking about Guṇacandra. 627, 6. The latter consoled himself with regarding the portrait of his sweetheart. Maitribala who approved of his son's choice, sent some persons of rank to ask Ratnavatī in marriage for him. Great was her joy when she heard that her father had bestowed her hand on Guṇacandra. She was conducted to Ayodhya where the marriage was performed with great pomp. 631, 7.

one of his companions. Agrippina, for the same reason as in our text, caused the money to be counted down in the presence of Nero, upon which he doubled the sum.

In the morning the prince was roused from sleep by the chant of the bards. 633, 16. He went to the park and after having amused himself there he returned to the town. In this way he passed his days together with the charming Ratnavati. 634, 4.

Once Vighraha, a vassal of Maitribala, revolted and put to flight the troops which were sent against him. The King now consented that the prince at the head of the Rājputs should lead a large army against the rebel and punish him. But Vighraha took refuge in one of his strongholds, where he was besieged. He once made a sally and engaged the hostile army in a general combat. When Guṇacandra became aware of it, he withdrew the troops and reprimanded the Rājputs for their wanton bravery against an enemy who might be reduced to obedience by a less violent means. 635, 21.

Now Vānamantara coming there by chance recognized Guṇacandra; being himself unable to kill him, he proposed to Vighraha to bring about a fight between him and the prince. About midnight he conducted him with four men to Guṇacandra's tent. Vighraha roused him from sleep and challenged him; but he was easily overcome by the prince. Vānamantara whose plan had miscarried, went to Ayodhyā, and in order to give vent to his spite he spread the rumour that the prince had been killed.—Guṇacandra who had magnanimously condoned Vighraha, proceeded together with him to Ayodhyā. 639, 18.

At that time a monk of superhuman knowledge,¹ Vijayadharma, walking towards Ayodhyā with the purpose of awakening Guṇacandra, was visited by the latter together with Vighraha and some noblemen.² While they were conversing together, a Vidyadhara appeared and requested the saint to relate his history, of which he had heard but an imperfect account.

Vijayadharma's history. 642, 3—665, 10.

I was, Vijayadharma said, King of Mithilā. My wife Candravarmā was once carried away by a magician who wanted

¹ Caturjñānin, see above p. lxxx note.

² The following, 631, 9 down to 664, 10, is in verse

to make use of her for the attainment of some charm. I was in utter despair at her loss ; in order to console me the magician averred that the queen would suffer no harm and would return to me after six months. Still, I was desponding all that time ; but before the six months were over, I experienced all of a sudden, an extreme gladness, the cause of which proved to be the arrival of the Tirthakara. The gods having prepared the *samavasaraṇa*, the Lord entered it, and the different classes of deities occupied their proper places in it. I went there on a white elephant, but entered the *samavasaraṇa* on foot. Prostrating myself before the Lord, I praised him in a hymn, bowed to the monks and gods, and sat down. 647, 19. Now the Tirthakara preached the Law, explaining how it should be purified like gold by rubbing, cutting, and calcination.¹ 653, 10. When he ceased speaking, I espied my wife among the people assembled, and I inquired of the Lord what fault of mine in a former birth had caused my separation from her. The following is what I learnt from him. 654, 4. In the Vindhya I had been a chief of the Śabarās, called Śikharasena ; my wife was Śrīmattī, who is now Candravarmā. Once we saw some monks who had lost their way, and felt compassion for them. After having fed them with fruits, etc., I put them on the right way again. They delivered us the *namaskāra* and taught us right conduct, especially enjoining us, one day in every fortnight, not to commit any forbidden action, even though in danger of our lives. We carefully kept this rule. But once on a Pōṣadha-day we were on a peak of the Vindhya, when a fierce lion came towards us. I grasped my bow and would have shot the beast, if my wife had not reminded me of our vow. We, accordingly, allowed the lion to devour us, upon which we ascended to heaven. 658, 4.

I was reborn as prince Samaramrgāṅka of Cakrapura in Aparavideha, and my wife as Aśokadevī, a cousin of mine, whom I married ; after my father's death I ascended the throne. I was just as passionate a hunter as I had been in my last birth as a Śabara. Once I was attacked by king Śribala, to whom all

¹ The first nine gāthās on p. 648 occur also in the beginning of the *Kālakāśya-Kathānaka*, see ZDMG vol. 34. p. 258 l 16—259 l 24.

my warriors deserted ; being killed by him in battle and having died in vindictive reflections, I had to descend to hell. My wife mounted the funeral pyre in order to be united with me in her next existence ; accordingly she too had to descend to the same hell. 660, 8. We were reborn as very poor people and became husband and wife. Once a nun collected alms in our house ; we asked her where her *upāśraya* was, and went there regularly in the evening. The *gaṇiṇi* instructed us in the Law, and we worshipped the images of the Tirthakaras. Thus we became pious Śrāvakas and on our death we ascended to the Brahmaloṅka. Most of my sins had been atoned for in hell ; for the rest of them we had to suffer in our human birth.—

This account of my former births, Vijayadharmā concluded, made such an impression on me, that I became a monk. 665, 10.

(Main story continued.)

All hearers were greatly moved by the saint's tale. Guṇacandra begged to be given the vows of laymen, and Vighraha also became a Śrāvaka. Vijayadharmā then disappeared, after promising to see the prince again in Ayodhyā. 665, 7.

Meanwhile Vānamantara had spread in Ayodhyā a rumour of Guṇacandra's death. Ratnavatī upon hearing this report desired to enter the fire ; but the king comforted her in some degree by denouncing this rumour as an intentional lie set on foot by an enemy of the prince ; he would send a swift messenger to the army who would, within five days, bring back news about Guṇacandra. In the interval Ratnavatī abstained from food and performed expiatory rites. She asked the *gaṇiṇi* Susaṃgata to come to her house and made her deliver religious instruction to her and her people. The nun explained that all creatures in the world continually undergo suffering in one way or other ; but as some sick persons following the advice of a clever physician get over their pains and do not feel ill, so those who keenly feeling the misery of worldly existence conduct themselves according to the advice of a saintly master, are greatly relieved, though they are still exposed to the ills of human existence.—She then assured Ratnavatī that her husband was still alive ; for her voice was not that of a widow. Her present grief, she said,

had been caused by some trifling fault; as had been the case with herself. This remark induced her to tell her own history.

History of the nun Sūsaṃgatā. 671, 8-685, 9.

I was, she said, the wife of Narasundara, king of Kośāla. Once my husband took a ride; the horse ran away with him and set him down in a great forest. In a grove he discovered a woman, who told him that she was the yakṣiṇī Manoharā and had been, without cause, deserted by her husband; she made proposals to my husband, which he firmly rejected, and then threatened to kill him; but he drove her away and she became invisible. He had not gone far, when a golden tree fell down near him; looking upwards he descried her in the sky reviling him; and at last she disappeared. He soon was joined by his soldiers who had followed the track of his horse, and returned to the town. I suspected that he had had an adventure and did not leave off questioning him till he told me all about Manoharā. 'If I get hold of her,' he concluded, 'I shall treat her so badly, that she will give up her infatuation.' 674, 6. Once going to the bedroom I saw my husband lying on the bed together with a woman exactly my counterpart. I withdrew in distraction but was perceived by my husband, who pursued me and got hold of my hair; 'look,' he said to that woman, 'it is as you have foretold me; the sorceress has assumed your form.' She replied, "I won't look at her; drive the bad person from your country." Thereupon my husband, delivered me to the guards who maltreated me grossly and left me outside the town near a wood. In my distress I resolved to put an end to my life by throwing myself down from a hill; when I began to ascend it, some monks perceived me and led me to their guru. He comforted me, and in order to account for my present misfortune, he related the history of my previous births. 676, 11.

In the ninth birth before the present one, he told me, I had been Candrayasā, daughter of a brahman in Brahmapura of Uttarāpatha. My friend was Bandhusundari, wife of the merchant Yaśodāsa, a worldly-minded woman. Once I found her very low-spirited; her husband, she said, neglected her as she had no children, and was in love with Madirāvati. There was

however, a nun named Ūtpalā who was very clever in managing such matters. I introduced her in Bandhusundarī's house ; and she prepared a charm, by means of which Yaśodāsa ceased to love Madirāvati and left her. By this deed of mine I acquired bad karma. 678, 8.

In my next births I became, in turn, a female elephant, then a monkey, a bitch, a cat, and a Cāṇḍālā girl ; in all these births I was hated by those of my kind, and died a miserable death. In my last birth I was a Śābara girl, whom the Śābaras detested and drove from their village. Once I met, in a forest, some monks who had lost their way ; I set them on the right way, and was so kindly treated by those holy men, that I conceived a sincere veneration for them. The good karma I acquired thereby, brought about my birth as daughter of the king of Śvetavi, and my subsequent marriage with the king of Kosala ; by the rest of the bad karma I was made to suffer my present misfortune. 680, 8.

This tale of the guru greatly moved me and brought about the recollection of my former births. He further told me that in this very night my husband would find out the deceit of Manoharā and drive her away without injuring her, and that we should meet next morning. I wanted to take the vows at once, but the guru delivered me only the *namaskāra* and bade me repeat it while I remained in a cave of the hill waiting for my husband. 682, 14.

Some of his horsemen found me in the next morning, and then he himself came to me. I told him how I had fared in the interval, and what the guru had told me about my former births. He was greatly moved on learning that even slight faults are most severely punished by fate, and going with me to see the guru he was further instructed in the Law. After placing his eldest son, Surasundarā, on the throne and making the usual preparations, he took the vows together with myself and all his wives. • 685, 9.

(Main story continued.)

The nun assured Ratnavati that Guṇacandra also had embraced the Law, and she was visited by her, till on the fifth

day her husband arrived. The couple was very happy, and rejoiced to have been set on the way of perfection by the best of teachers. In the course of time Ratnavati gave birth to a boy; Maitribala then entered the Order, and Guṇacandra became king. 689, 5.

Once during the monsoon king Guṇacandra saw the river carrying an enormous volume of water, destroying the banks and causing ruin everywhere. Again in autumn he beheld the same river now returned to its old bed and filled with pure water. This river struck him as a simile of man first in a worldly state of mind and again in that of renunciation. He resolved to enter the Order, and went, together with Ratnavati, to Benares, where Vijayadharmā initiated him, his wife, and many persons of rank. Guṇacandra passed some time as an ordinary monk; at last he was allowed to wander about by himself. 692, 16.

Once in Kollāga he was standing motionless in deep meditation. Vānamantara, his old enemy, perceived him from the sky and threw a huge rock on him, which, however, did him very little harm; twice the Vidyādhara repeated the assault with no more success. He then thought of bringing about his ruin by the following design. After having stolen something valuable and placed it near the saint, he pointed him out to the policemen as the robber. Although they did not at first believe him guilty, still when he returned no answer to their questions, they grew angry and informed king Viśvasena. The latter on recognizing Guṇacandra was desolate that so holy a man should have been injured, and he would have apprehended Vānamantara if the Vidyādhara had not made himself invisible. The king paid homage to the saint and made the queens to the same. A wood-cutter who had witnessed the falling of the rock, informed the king of the details; but the enormous noise produced by it, he said, had made him faint with fright. The king was overcome by grief at the malignity of the Vidyādhara, and at the injuries inflicted by him on Guṇacandra. The latter on the completion of his meditation comforted the king: the pain caused him by Vānamantara was a mere trifle; the Saṃsāra was but continual suffering, wherefore the wise took refuge under the tree of the

Law; his suffering on earth was not to be compared to what he had undergone many times in hell.

The king was awakened by his sermon, and entered the Order under Vijayadharma. 700, 13.

Vānamantara at the end of his life fell ill and died a most miserable death; he descended to the hell Mahātama. Guṇacandra died by *pādapopagamana* and ascended to the heaven Sarvārthasiddha.¹ 701, 14.

NINTH BHAVA.

(Samarāditya and Girisena.)

In Ujjayini reigned king Puruṣaśiṃha, his wife was Sundarī. When the soul of Guṇacandra was to enter on his last birth, he was embodied in the womb of queen Sundarī, who on her conception dreamt that the sun was entering her body. In due time she was delivered of a boy, who was named, after his grandfather, Samarāditya. And the soul of Vānamantara after leaving hell and going through a great number of animal births was born as the Cāṇḍāla Girisena; he was ugly and miserable. 705, 15.

In consequence of his good karma Samarāditya grew up a most virtuous, intelligent, and accomplished young man; he recollected his former births, of which fact, however, nobody else was aware. Since the prince was averse to all pleasures and worldly interests, and delighted only in pure meditation, his father desired to bring him back to habits of life more conformable to his exalted state. He, therefore, surrounded him with clever and gay companions, Aśoka, Kāmānkura, Lalitāṅga, and others. They did their best to amuse the prince, who humoured them hoping to bring about their enlightenment. 706, 8.

Once they engaged him in a discussion about the import of the Kāmasāstra, asserting that it was necessary for attaining the highest good. The prince refuted their arguments one by one and proved that the precepts of the Kāmasāstra did but lead people to sin. 715, 9.

¹ This is the name of the highest heaven. Our author calls it here Śarvasiddha and 703, 1 Mahāsiddha. The gods in Sarvārthasiddha are born only once more. Tattvārth, 8. IV 27.

A few days later they extolled the value of friendship ; the prince assented to their proposition in a general way. But, he said, there are three kinds of friends : the inferior, the middle, and the excellent ; only the last one is of real value. He explained that the Body is the inferior friend, the middle one are the Relations who leave one on death, and Religious Merit only is an excellent friend who accompanies one even after death.¹ And he instructed his companions how to exert themselves in order to reach the *summum bonum*. 719, 3. .

Once in spring during Madana's festival when the townspeople were amusing themselves in the park with songs and all sorts of shows, the most respected citizens invited the king to grace their holiday by his presence. The king replied that he would send the prince as his deputy ; for he was anxious that he should have some diversion. Accordingly Samariditya, in a richly decorated carriage and accompanied by a train of elegant persons, went to the park where he witnessed the shows and sports of the people ; he humoured their frolic, though he deplored their folly. 723, 9.

Proceeding further he saw² a man in a deplorable condition lying on the plinth of a temple. With a design of awakening the people he inquired of the charioteer what kind of show that was ; and when the latter replied it was no show, but a man overcome by disease, he drew his sword and called upon the Disease either to release her victim or to get ready for fight. All singing and playing ceased instantly, and the people drew round the carriage. The charioteer explained to the prince the nature of disease ; against it there was only one remedy, which is administered by the Law. The spectators confirming this statement, the prince asked them why they did not exert themselves to get rid of their common enemy, Disease. They entreated him, however, not to disturb their holiday, but to look at their sports. 725, 12. Next the prince beheld a helpless couple in ex-

¹ Compare *Parisiṣṭa Parvan* III, 149, ff.

² The following story appears to be an adaptation from the Legend of Buddha, viz. his four sights in the park which led him to abandon his home. In Haribhadra's account, however, the fourth sight, an ascetic, is wanting.

treme old age, and a similar scene was enacted. 727, 12. Then the prince saw a corpse being carried to the burning ground. Again he feigned ignorance of death, and made use of the charioteer's information to awaken the people, wherein he succeeded at last. They left off merrymaking and went about their business. 730, 6.

On hearing an account of the prince's strange conduct in the park, the king's anxiety concerning him increased. He, therefore, made him promise to do what he should ask him. After some days he told him that Vibhramavati and Kāmalatā, two daughters of king Khadgasena, who had selected the prince for their husband, had arrived; he requested him to marry the sisters in conformity with the promise he had given him. The prince gave his assent, and several auspicious signs foreboded a happy result. 733, 20. Samarāditya's betrothal was celebrated by the people in due form; all preparations for the wedding were carefully made, and the prince married his two brides in great state. 737, 16.

In the evening the prince together with his friends Asoka, etc. went to the bedchamber where his two brides and their friends were assembled. When they all were seated, Kundalata and Māṇini offered the prince garlands prepared by their mistresses, and Māṇini gave utterance to their hope that the prince would requite the affection of his brides, on which he remarked, 'we must examine if they love me.' In order to prove their mistresses' love for him, Kundalata related that both sisters were desperately in love with him ever since they had heard his name, and that they had been in a transport of joy when their father had sent them hither; their love, therefore, was beyond doubt. The prince who intended to set them on the way of salvation, questioned whether a person really loved one whom he would prompt to do wrong, and in illustration of the problem he related the

Apologue of the lover in the sink-hole! 740, 12.

743, 11.

In Madanapura of Kāmarūpa lived king Pradyumna. One day when he was out riding, his wife Rati was looking down

¹ For a similar, but less gross apologue see *Parīkṣita Parvan* III 248 ff.

from a window of the palace, when she perceived a fine young merchant called Śubhāṃkara walking in the street, and was observed by him. Both fell in love with each other, and Rati invited him through her maid to come to her. They had been together for a short while, when the voices of heralds were heard, announcing the approach of the king. There being no chance of escaping, the queen sent her lover to hide in the privy. Now the king arrived and sat together with Rati on the couch; but after a while he felt a call of nature and sending for the sweeper bade him inspect the privy. Śubhāṃkara who overheard his words, jumped into the sink-hole to save himself from being killed, but he was almost suffocated in the filth. The king did his want and stayed with the queen the whole day. When he had gone, Rati looked for Śubhāṃkara; but not seeing him, thought he was dead. After some time the sink being opened to be emptied, Śubhāṃkara who was still alive, escaped; he cleaned himself as well as he could; but his hair and nails had gone and he was so reduced that his father did not recognize him. Under proper medical treatment, however, he was restored to health and beauty. He was again seen^o by Rati, she made him visit her, and everything happened just as on the first occasion; and all this occurred several times. 743, 11.

Samarāḍitya asked his hearers whether Rati's affection for Śubhāṃkara was really true love. Māṇḍi denied it, and gave reasons for her opinion. But the prince demonstrated that her arguments adduced against the reality of Rati's love held good also in the case of his brides.* The latter acknowledged the truth of his words and approved his advice to renounce sensual pleasures and to strive after beatitude. He himself, he said, had forsworn all worldly desires and had chosen chastity. When he ceased speaking, a rain of flowers fell from heaven; for Samarāḍitya had just then reached the supernatural knowledge called *avadhijnāna*. 746, 8.

The prince's parents were disconsolate on hearing his renunciation of the world. While they were lamenting his lot, a splendidly attired goddess, sword in hand, appeared and comforting them declared herself to be Sudarśanā; attracted by the prince's virtues she had taken up her abode in his house. The

king and the queen instead of sending for their son visited him in his house and praised his conduct; for he had performed a most difficult task. In order to correct this opinion of the king, Samarāditya told the

Apologue of the four men. 748, 10—749, 15.

There were once four men, two of them greedy of wealth, and the other two intent on sensual pleasures. Travelling together they came to some place where they beheld two very rich treasures and two beautiful women; they rushed forward to seize the objects of their desires. But a voice warned them that a huge mountain was falling on them. They were in a terrible fright when they saw the mountain coming down rapidly, and were at a loss what to do. The same voice told them that there was now no escape; but those who retained their desire for wealth or pleasure, would be crushed again and again; while those who had resigned their desire, would be crushed only this time and would be safe for the future. And so it came to pass with these four men, two of whom proceeded towards the objects of their desire, while the other two abstained from them. 749, 15.

Samarāditya explained the meaning of this apologue to the satisfaction and enlightenment of the king.—The brides declared that their lot was better than they ever could have desired. 752, 14.

While they were thus conversing, loud lamentation was heard in bhāṭṭa Putandara's house near by. Purandara, the prince said, was all but dead, for Narmadā, his wife, had poisoned him; the king should send physicians who would restore him and his dog to life. Samarāditya was, by his supernatural knowledge, aware of all that had happened, and, therefore, was able to tell the history of Purandara. 754, 7.

Narmadā was in love with her servant Arjuna, but Purandara would not believe it. When, however, his mother warned him, his suspicion was aroused. He, therefore, pretended to go to Māheśvara on an errand of the king; but he returned in the night and surprised his wife sleeping in the embrace of Arjuna. Piercing him with his sword, he left the house and hid in some

place. Narmadā was in great despair, when awakened by the blood of her lover she found him dead. She buried the corpse near the wall, placed an image there, and worshipped it. Purandara returned after a few days to his house, and lived with his wife just as before. Twelve years had passed since; five days ago Narmadā had invited brahmans for the *Śrāddha*. While the ceremony was being performed, Purandara said smiling to his wife, 'Why mind him still.' From these words Narmadā had concluded that her husband had murdered Arjuna, and therefore she had poisoned him. She gave poison to the dog, because he always came to the tomb. This dog was no other than Arjuna who after his death had been reborn seven times as an animal and the last time as a dog.

Meanwhile the physicians had arrived; they cured Purandara and his dog by an emetic. 758,15.

All of a sudden a brilliant light illuminated the whole city. For just then, as the prince explained, Jinadharma had become a god; he had come to enlighten his wife and his friend, and afterwards he had again ascended to heaven. Samarāditya related his history. 759,19.

Jinadharma was a pious Jaina; his wife Bandhulā was in love with his friend Dhanadatta. Once, during the night, Jinadharma went to an empty house near his own, and stood there motionless meditating. The same house had been appointed by Bandhulā for a rendezvous with her lover; she brought there in the night a bed the feet of which ended in sharp nails, and unwittingly placed one of these nails on the foot of Jinadharma, of whose presence she had not become aware in the dark room. When she and her lover lay on the bed dallying with each other, the nail pierced Jinadharma's foot. He bore the terrible pains without uttering a sound and persevered in pure meditation till he expired. Having ascended to Brahma-loka, he at once returned to the same house with the intention of awakening his wife and his friend. For this purpose he made her first and the friend soon after feel the pangs of cholera. In their helpless condition they began to repent sincerely of their infamous conduct. Now the god became visible and told them that he had come to pay homage to the pious Jinadharma.

They now perceived the corpse of Jinadharmā, and unable to bear the weight of their guilt were about to put an end to their life ; but the god comforted them and taught them the orthodox way of starving themselves to death. Having thus gained his end, the god ascended again to heaven. 765,16.

Samarāditya declared that on dying Bandhulā and Dhana-datta would ascend to the Saudharma heaven ; for their sins, however great, had been atoned by their repenting and by their aversion to worldly life.—Samarāditya then asked his father's permission to renounce the world ; the king declared that he intended to do the same and to be guided by him. 768,4.

Meanwhile it had become morning. The ministers entered and were told by the king that he and the prince had resolved to enter the Order. This event was celebrated in the usual way, and the king's nephew Mūricandra was placed on the throne. On the day fixed by the astrologers the prince accompanied by the royal family, the court, and many persons of rank went to the park, where he took the vows under acārya Prabhāsa. 769,17.

Samarāditya was in course of time promoted to the rank of a *vīcaka* ; surrounded by his pupils he went to Ayodhya and worshipped Rṣabha in his magnificent temple Cakravatūra. 771,12.

The king of Ayodhya, Prasannacandra, came to pay homage to Samarāditya and proposed to him the following question : " as Rṣabha was the first *dharmacakravartin*, was the Law not in existence before him ? and if it was, how can he be called the first *dharmacakravartin* ? " Samarāditya replied that the Law is eternal, but in this Avasarpinī it had first been taught by Rṣabha ; and he illustrated his statement by giving a detailed description of the different periods which make up the Avasarpinīs and Utsarpinīs. 775,15.

Then the brahman Indraśarman asked him several questions ; by what conduct the soul acquires the eight kinds of karma ; what is the first cause or seed (*bija*) of Mokṣa ; how it is possible that the highest bliss is brought about by a conduct causing but pain. Samarāditya answered these questions, and then expounded how the *tejolekhyā* of a perfect Śramaṇa surpasses,

in twelve months, that of all divine beings from the lowest to the highest, and then changes into *śukla-leśyā*. 779, 8.

Finally Citrāṅgada questioned him about some difficult points in the Karma-theory, especially regarding the higher spiritual stages. 780, 8.

On the next day the brahman Agnibhūti enquired, who is the god of the Jainas (answer : the vitarāga) ; how he is to be worshipped (answer : by right conduct) ; and what merit is thereby acquired. He further asked, what benefit accrues to the vitarāga by being worshipped ; and if there is no such benefit to the vitarāga, why his worshipper is rewarded. Samarāditya solved this question by the analogy of the wishing-stone, *mantras*, etc., which are worshipped, and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper. 782, 2.

Dhanavṛddhi, a new Śrāvaka, argued as follows : ' If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks, than he tacitly agrees with such acts being done. Samarāditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons.

782, 20—784, 10.

Jitaśatru, king of Vasantapura, was so pleased with the dramatic talent of his wife Dhārīnī, that he permitted that on the day of full-moon she and the seraglio might go about as they pleased ; he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment. His command was obeyed by all except six sons of a merchant ; they were discovered by the police in the morning, and forthwith sentenced to death by the king. Their father implored him to pardon his sons, and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son ; the remaining five sons were executed. It is not to be assumed that the father approved of their being killed ; in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows, when he delivers to laymen the small vows. 784, 10.

Aśokacandra interrogated Samarāditya why bad men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785, 5.

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhaya-dāna*). S. gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens.

785,9—787,15.

Kuśadhvaṇa, king of Brahmapura, had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them, when a robber was brought before him, whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him, and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā, however, said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15.

Samarāditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avanti. Staying in an Aśoka-grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samarāditya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788,18.

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Municandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

of Girisena, for an explanation of which the god referred him to the Saint. 790, 3.

Indra and the Gods came to celebrate Samarāditya's Kevala. They paid him homage, and so did the king and his retinue.—When Girisena saw that Samarāditya was held in great honour even by the Gods, he felt some compunction at having done him an injury, and thereby he acquired the first seed of righteousness. 790, 21.

The new Kevalin preached a sermon as is the custom on such occasions; after which Indra departed. 791, 17.

Samarāditya now told the king the stories of Guṇasena and Agnīsarman, etc., and declared that Girisena would first suffer in hell and then go through endless births. 792, 6.

Being questioned by Queen Narmadā, he described to her the hells, the denizens of hell, and the suffering in hell. 793, 16. And to Queen Sulasamanjari he described the Vimānas, the gods, and their pleasures. 795, 13. He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods, in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace. 796, 18.

Jitaśatru, king of Kṣitipratīṣṭhita, once went hunting. His horse ran away with him and landed him in a glen of the Vindhya. There a Śabara chief found him and treated him with the greatest respect; he fed the king, tended his horse, and kept watch during the night. Next morning the soldiers who had followed the track of the horse, arrived, and the king together with the Śabara rode to the capital. He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan Rājasundarī who attended to all his wants. After some time the Śabara returned to his village. His people enquired of him where he had been all the time, and what he had seen. He told them that he had met the king and had been with him in his capital; but he was unable to describe to them what he had seen; for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with, and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

life.—And thus, Samarāditya concluded, neither men nor gods can realise the bliss of Mokṣa. Velamdhara now asked Samarāditya, what the liberated are like. He described them as possessing no known attribute whatever, being essentially Pure Being, the abode of infinite delight. 801.15.

The hearers were greatly moved by Samarāditya's teaching. The king having resolved to renounce the world, returned to the town, placed his son Candrayaśas on the throne, and entered the Order together with the queens and many persons of rank. 802.11.

Velamdhara inquired of the Kevalin whether Girisena was a *bhavya*, i.e., destined to reach Mokṣa. He replied that Girisena was a *bhavya*; he would be liberated after having gone through countless births during countless *pudgala-parivartas*. 804.7.

Girisena was caught as a robber in Ujjayini; he was roasted alive and went to the lowermost hell. 804.12.

Samarāditya in due time entered Mokṣa and ascended the abode of the liberated souls. The gods celebrated a festival in his honour, took the principal parts of his body with them, and worshipped these relics. 805.3.

Four concluding verses.

INDEX

(The Roman numbers refer to the bhavas, ciphers to the pages of the abstract of contents. Abbreviations: Br=brahman. C=country. G=god, goddess, or demon. H=heaven. K=king. M=merchant. Mi=minister. Pr=prince or princess. Q=queen. S=any person of menial rank. T=town. W=woman or girl. Y=mopk or nun. Technical terms are italicised.)

A

- Abhayarūḍra* III 51. IX 107.
Abhayamati Pr. IV 64.
Abhayaruci Pr. IV 64.
Acalapura T. VI 79, 84. VII 96.
Agnibhūtā Y. II 41. br. IX 116.
Agniśarmaṇ I 31ff. IX 118.
Ajitabala Pr. V 75.
Ajitabalā spell V 72.—G. V 93.
Ajjitadeva, 2nd Tirṭhakara III 48f.
Ajitasena K. III 47.
Amaradatta K. of Viśālā IV 60.
 K. of Kalinga IV 64.
Amaragupta Y. II 38ff.
Amaraguru VII 96.*
Amarapura T. III 48. VI 78.
Amarasena Pr. K. VII 98, Pr. 96.
Amarāvvara Y. VII 99.
Anahaka II 41f.
Ānanda Pr. II 37ff.
 „ G. VII 95.
Anangadeva III 49.
 „ M. II 42.
Anangerati K. V 73f.
Anangesundari W. V 67.
Anangavati Q. V 67.
Ānata H. V 77.
anuvrata III 33.
Aparājita Pr. VI 84f.
Aparaśideha I 31, II 37f., 40. III 47.
 VIII 104.
apramāda VII 99.
Apratihatacakra M. II 40.
Ārapa H. VI 88.

- Arapi-wood III 52.
 Arhaddatta M. IV 04.
 " Y. VI 84ff.
 Arimardana K. II 38.
 Ārjava Kaundinya I 32. IV 54.
 Arjuna S. IX 113f.
 Aruṣadeva VII 97.
 Asoka IX 109.
 Asokarandra IX 110.
 Asokadatta M. I 34.
 Y. VI 85f.
 Asokadevi Pr. VIII 104.
 Asokavana I 34. III 47.
 avadhī (jñāna) II 38. IX 112.
 Avanti C. IX 117.
 Avasarpinī IX 115.
 Āyasmuhī VI 78.
 Avodhya T. VIII 100, 102. IX 115.

13

- Balacandra Y. II 39.
 „ M. III 48.
 Balasundara III 49.
 Balukaprabha hell. II 42.
 Bandhudatta M. VI 77.
 Bandhudeva M. VII 89ff.
 Bandhujiva W. III 47.
 Bandhujā W. IX 114.
 Bandhumati W. VI 86f.
 Bandhusuhāri W. VIII 106f.
 Benares P. VIII 108.
 Bharatavarma II 42. IV 54.
 Bhāvānā-dharma III 51.
 Bhavana vyantara G. VII 100.
 bhavya I 36. IX 119.

Bhūṣaṇa VIII 101f.
 Brahmadatta III 47, 51.
 Brahmaloḥa H. II 41. III 54. VI 86.
 IX 114.
 Brahmapura T. VIII 106. IX 117.
 Buddha IX 110 note
 Buddhisaṅgāra M. III 47.

C

Cakradeva II 40.
 Cakrapura T. VIII 104.
 Cakrasena K. V 72.
 Cakravālapura T. II 40.
 Cakrāvātāra IX 115.
 Campā T. VII 88, 90ff.
 Campāvāsa T. II 39, 43.
 Caṇḍadeva Br. IV 59.
 Caṇḍāla I 36. III 48. IV 57, 63. VII
 79f. VIII 107. IX 109.
 Candana M. II 40.
 Caṇḍarudra VI 80.
 Caṇḍasena III 48.
 " K. IV 58.
 Caṇḍasipha V 74.
 Caṇḍikā G. IV 66. VI 81.
 Candrā W. VII 97f.
 Candrakāntā W. II 41.
 " Y. VII 80.
 Candralekhā II 39.
 Candrānana-Vināna I 30.
 Candrasāra M. II 41.
 Candrasena Pr. I 36.
 Candravarmā G. VIII 103.
 Candrayasā W. VIII 106.
 Candrayasā Pr. IX 119.
 Cārvāka Philosophy III 51
 Ceylon IV 56. V 68.
 China VI 82.
 Citramatī VIII 101f.
 Citrāṅgada V 74.
 " IX 116.
 Conch-blower III 52.
 Cūḍalatikā S. IV 68.

D

Dāśadharma III 51.

Dantapura T. VI 81.
 Dantaraktika VII 93.
 Death IX 110.
 Deipī W. VII 98.
 Devadatta III 48.
 Devānanda Y. V 69.
 Devanandin M. VI 78, 81.
 Devapura T. VI 54ff.
 Devaśarman II 44.
 " Y. III 60.
 Dhana IV 54ff.
 Dhanadatta IX 114.
 Dhanadeva M. II 42.
 " G. IV 54, 60.
 " VIII 101.
 Dhanapati M. VII 89.
 Dhanasī W. II 39.
 " W. IV 54ff.
 Dhanāvaha M. VII 89.
 Dhanavṛddhi IX 116.
 Dharapa VI 77f.
 Dharipī Q. IX 116
 Dharmaghoṣa Y. II 38, 44f.
 Dharmacakra III 48.
 Dharmacakravartin IX 115.
 dharmalābha VI 84.
 dharmopagraha-dāna III 51.
 Dhūmaprabhā hell V 51.
 Diṇḍāra III 48. IV 57. VI 78. VIII
 101.
 Disease IX 110.
 Droṇaka M. II 43.
 Durgilaka VI 81.
 Durmatī K. II 45f.
 Durmukha V 74.
 Dūrvā grass VI 87.
 Dvipadī II 38.
 F
 Former Years I 32. II 38. III 53.
 Friar, white VI 94.
 Flag, sign of shipwreck V 71. VI 82.

G

Gapadhara II 41. III 50. VII 99.
 Gāndhāra C. I 34.

Gāndhārapura T. I 34.
 Gandharvadatta IV 60.
 Gandhasamprddhi T. V 69.
 Gandhilāvati C. II 41.
 Garjanaka T. IV 59.
 Gayapura T. VII 90.
 Girisena IX 109ff.
 Gīrīsthala T. IV 58.
 Goddess of the town II 41.
 Gomati W. IV 54.
 Graiveyaka H. II 43. III 40f. VII 100.
gūḍhacaturtha VIII 102.
 Guṇacandra M. III 48.
 „ Pr. VIII 100ff.
 Guṇadhara Pr. IV 61f.
 Guṇasena Pr. I 31ff.
 Guṇadri W. VII 89.
 H
 Hārāprabhā Pr. V 74.
 „ W. VI 77.
 Hārīpi W. II 43.
 Hārīṣeṇa K. VII 89, 91, 96, 99.
 Hastināpura T. II 43. III 49.
 Hemakundala G. VI 78, 82f.
 Himālaya VI 78.
 I
 Indra G. IX 108.
 Indradarman M. III 47.
 „ Br. IX 115.
 Indus II 46.
 Isānacandra K. V 67, 74.
 Isānakalpa H. VI 85.
 Isānasena K. IV 65.
 J
 Jālini W. III 47ff.
 Jasāditya M. VII 98.
 Jaya Pr. V 66ff.
 Jayapura T. II 37, 46.
 Jayadri Pr. VI 78.
 Jayasthala T. V 88.
 Jayasundari Q. VII 88.
 Jayavali Q. IV 63f.
 Jinadharma Y. IX 114
jīnakalpa VII 99.

Jinamati W. III 49.
 Jivika IV 60.
 Jitastatra K. IX 116.
 „ K. IX 118.
 Johannes Zonaras VIII 101 note.

K

Kādāmbārī forest VI 79. VII 49.
 Kākandī T. V 66, 76.
kalā VIII 100.
 Kālamegha K. VI 77.
 Kālasena III 48.
 „ VI 78f., 81.
 Kalinga C. IV 64.
 Kalyāṇa I 34.
Kalyāṇamitra I 32.
 Kāmalatā Pr. IX 111.
 Kamalukā Q. IX 117.
 Kāmānkura IX 109.
 Kāmarūpa C. IX 111.
 Kāmaśāstra IX 109.
 Kāmpilya T. V 74.
 Kancanadaṣṭra V 74.
 Kāntimatī W. II 49. VII 90.
 Q. VIII 101.
 Kāpālika monks. IV 56.
karma I 35. VII 90, 98. VIII 107.
 Kārttika M. VI 77.
kaśāhadvipa C. IV 56f.
 Kausāmbī T. IV 65. VI 85f.
Kevala I 35. VII 80. IX 118.
 Kovalin I 35. IX 118.
 Khadgasena K. IX 111.
 Khaṅgilaka IV 57.
 Kinnara G. VI 83. VII 95.
 Kinnari Q. VII 95.
 Kirtinilaya K. V 74.
 Kollāga T. VII 99. VIII 108.
 Konkana C. VI 78.
 Kōśa T. IPI 47, 53.
 Kosala G. IV 60. VIII 101.
 Kosāṣṭra T. VII 90.
Kṛiṣṇasundara II 37
Kṣetradevatā G. VII 96 note
Kṣetrapāla G. VII 90.

Kṣitipratīṣṭhita T. I 31, 34. IX 118.
Kuladevatā G. IV 61, 63. VI 79.
Kumudini Q. I 31.
Kundaletā S. IX 111.
Kurangaka VI 81.
Kusadhvaṇa K. IX 117.
Kusasthala T. VI 88.
Kusumapura T. I 35. IV 55.
Kusumasāra M. I 35.
Kusumāvalī II 37ff.

L

Lakṣmī W. VI 77ff
Lakṣmīkanta II 37.
Lakṣmīnilaya T. III 48ff.
Lakṣmīparvata III 48ff.
Lakṣmīsena K. I 34.
Lakṣmīvati Q. IV 64.
Lalitāṅga IX 109.
leṭyā (leṭyā *śukla*°) IX 115.
Līlāvatamsaka vimāna II 39.
• Līlāvati W. II 39.
Līlāvati Q. V 66.

M

Madana's festival I 35. IX 110.
Madanalekhā S. II 37f., 44f.
Madanamanjarī Pr. V 69.
Madanamanjukā S. VIII 102.
Madanapura T. IX 111.
Madanatrāyodasī VI 81.
Madirāvati W. VIII 106f.
Mahākālī V 73.
Mahākāṣṭha C. V 71. VII 98, cf.
Kaṭāhadvīpa.
Mahāśaras T. VI 79.
Mahāśukra H. II 42.
Mahāśvara VII 98.
Mahāśvara T. IX 113.
Mahāśvaradatta M. IV 55f.
Maitrībala K. VIII 100, 102f.
Makandī T. VI 77, 79, 81.
Malaya C. V 71f.
Mānabhaṅga K. I 33.
manāparyāya IV 64.

Mangalaka III 49f.
Mangu Y. VI 88.
Māṇibhadra M. II 43.
Mānini S. IX 111.
Manoharā VIII 106.
Manoharadatta M. V 68.
Manoramā S. IV 57.
Manorathapūraka V 71.
Mantra V 73. IX 106.
Matisāgara Mi. II 45.
Maurika VI 79f.
Meghanāda G. VI 86.
Mithilā T. VIII 103.
mīṭhyāva VI 86.
Mokṣa IX 115.
Mṛgāṅkaseṇa G. II 39.
Mūka Y. VI 85.
Muktāpīḍa K. VII 96.
Municandra Pr. IX 115. K 117.

N

Nāgadatta M. VI 85.
Nāgadeva M. II 39. '
" Y. VII 94f.
Nagaradevatā G. IV 65.
Nāgārī W. II 39.
• namaskāra VIII 104, 107.
Nanda M. II 39.
Nandaka S. IV 54ff., 65
Nandana VII 90.
Nandanavāṇa V 69. VII 95.
Nandayanti W. II 43.
Nandini W. III 50.
Nandivardhanā W. II 40.
Narasundara K. VIII 106.
Nārāyaṇa Br. IV 58.
Narmadā S. II 41.
" W. IX 113f.
Nāstikavādin III 51.
Nayanāvalī Q. IV 60ff.
Nero VIII 101 note.
Nirvṛti G. VII 95.
nicagotrakarman I 35.
nidāna I 34f. V 75. VI 86
Nīluka VII 94f.

O
Old age IX 111.

P
Padānusārin VI 77f.
pādapopagamana VIII 109.
Padmanābha VI 85f.
Padmāvatī Q. VIII 100.
palyopama II 39.
Pankaprabhā hell II 43. V 77.
pariṣaha V 76.
Pātālāpatha T. VII 98.
Pāṭaliputra T. IV 64.
Pavanagati V 69, 73.
Pingakeśa III 51f.
Pisāca G. V 75.
Posadhā VIII 104.
Prabhāsa Y. IX 115.
Pradyumna K. IX 111.
Prāṇata H. II 43.
Prasannacandra K. IX 115.
prāśnottara VIII 101.
pravartini II 39, VII 91.
Priyamelaka tūrtha VII 94f.
Priyamitra M. VII 94f.
Priyamkara S. II 37.
pudgalaparivarta IX 119.
Puṇḍravardhana T. I 58.
Purandara-Bhaṭṭa IX 113f.
Pūrṇabhadra M. IV 54.
" = *Amaragupta* II 43.
Pūrṇacandra K. I 31.
Puruṣadatta K. II 37, 44.
Puruṣasiṃha K. IX 109.
Pūrvavideha C. VI 85.
Puṣkarārdhalabharata C. I 35.

R
Rāha Y. VI 84.
Rājahansa °*sikā* II 38.
Rājapura T. II 38, 40. VII 97f.
Rājāsundarī W. IX 118.
Rajput VIII 103
Rākṣasī G. II 44. VI 88.
Rāmagupta V 74.

Rathanūpura cakravālapura T. V
74. VIII 100.
Rathavirapura T. II 42.
Rati Q IX 111f.
Ratnadvīpa C. II 42. VI 82.
Ratnagiri VI 83.
Ratnapura T. II 41f.
Ratnaprabhā hell II 39, 47.
Ratnasāgara M. II 41.
Ratnāvati Pr. VIII 101f.
Rudradeva M. II 39.
Rudracandra III 50.
Rjupālikā river VI 80.
Ṛṣabha Tīrthakara IX 115.

S
Śabara tribe II 42. VI 78. VII 93f.
VIII 104. IX 118.
Śabara doctor VI 8d.
Saddhaḍa VII 97.
sādhudharma I 36.
Sāgara M. VII 89f.
Sāgaradatta M. II 48, 50.
Sahasrabala K. V 69.
Sahasrāra H. IV 64.
Saketa T. IV 64.
• *Samarāditya* Pr. IX 109ff
Samaraketu Pr. VI 84.
" K. VII 96f.
Samaramgāṅka Pr. VIII 104.
• *Samārasena* K. I 34.
samavasaraṇa III 48. VIII 104.
Samharāyana S. II 37.
saplekhāṇā VI 88. VII 97.
Sagundradatta M. III 49f.
" IV 65.
samyaktva I 35f.
Sanatkumara II. II 47.
" Y. V 69ff.
Śankha K. VII 91.
Śankhapura T. VIII 101f.
• *Śankhavardhana* T. VII 89.
Śaṅkhāyana K. VIII 101.
Śāntimatī Pr. VII 91f.
Śānudeva M. VII 92ff

- Sarga VII 97.
 śrī VII 98.
 Śarkaraprabhā hell II 41, 54.
 Sarvakāmika II 39.
 Sarvāṅgasundarī W. VII 90.
 Sarvārthasiddha H. VIII 109.
 Sarvatobhadra I 34.
 Śaśiprabha Y. IV 63.
 Saudharma-(kalpa) H. I 36, II 39.
 IX 115.
 Sena Pr. VII 89ff.
 Siddha IX 118.
 Siddhasena V 68.
 Śikharasena VIII 104.
 Śikhi III 74ff.
 Śiṣṭadharma III 51.
 Siṅha pr. II 37ff.
 Siṅhala S. IV 59.
 Śiṣupala K. VI 78.
 Somā W. II 39.
 Somadeva VII 89.
 Somadevā I 31.
 Somaśarman Br. II 40.
 Somasūtra VII 94.
 Somavasū Br. I 35.
 Śraddha IX 114.
 Śramaṇa III 52, IX 115.
 Śravastī T. IV 56f.
 Śrī G. VI 77.
 Śribala K. VIII 104.
 Śrīdevī W. III 50.
 „ W. IV 54.
 Śrīkāntā W. I 35.
 „ Q. II 37.
 Śrīmātī W. II 41.
 „ W. III 48.
 „ W. VII 90.
 „ W. VIII 104.
 Śrīprabha K. VI 78.
 Śrīpura T. V 68.
 Śrīvijaya K. VI 78, 82.
 Śrīhānasyara T. III 49.
 Śubhāṅkara M. IX 112.
 Subhāṅkarā W. III 47.
 Subuddhi Mi. I 36.
 Subuddhi Mi. II 37.
 Sudarśana G. IX 112.
 Sudatta Y. IV 64.
 Sudhanu K. IV 54.
 Sudhanu M. II 39.
 Suhastin M. III 49.
 Śukrakalpa H. IV 66.
 Sulasamanjarī Q. IX 118.
 Sulocana VI 83.
 Sumangala Pr. IV 57.
 Sumangalā W. II 40.
 Sumsumāra hill II 39.
 Sundarī Q. IX 109.
 Suparitoṣa I 32.
 Surasundara Pr. VIII 107.
 Sūratejas K. V 66.
 Surendradatta Pr. IV 66.
 Susangatā Y. VIII 105ff.
 Suśarman T. IV 54, 60.
 Svadana M. VI 82f., 87.
 Suvarṇabhūmi C. V 68.
 Suvarṇadvīpa C. V 68, VI 82.
 Suvela VI 82.
 svādhyāya V 76.
 Svastimatī T. V 68.
 Svayamvarā IV 65.
 Śvetavī T. V 87, 74, VIII 107.

 T
 Tagarā T. VI 84.
 Tāmraliptī T. IV 55, V 67f, VI 87.
 VII 92ff.
 Tāpasa monks I 32, V 68ff, VII 93.
 Tāpasa M. VI 85f.
 Tāpasī VII 93.
 Tapodharma III 51.
 Tāraprabhā W. VII 89.
 Tīrthakara III 48, VI 85, VIII 10.
 Toppa M. VI 83f.
 Trailokasārā IX 56ff.
 Trilocana IX 117.

 U
 Ujjayinī T. VI 78, 84, IX 109.
 upāśraya VIII 105.

- Uṣadatta I 35.
 Utpalā Y. VIII 107.
 Utsarpiṇī IX 115.
 Uttarāpātha C. V 74. VI 79. VIII 106.
 V
 Vācaka IX 115.
 Vaijayantī T. VI 82.
 Vaitāḍhya mountain V 69, 93. VI 86f. VIII 100.
 Vaimanika god II 41.
 Vaiśramaṇa M. IV 54.
 Vālukaḥprabhā hell IV 66, cf. Bāḷ°.
 Vānamantara G. VIII 100ff.
 Vardhanāpura T. VII 97.
 Varvarakūla C. V 70.
 Vasantaṅgura T. I 32, 34. IX 116.
 Vasantaśeṇā Q. I 32.
 Vāsavadattā W. IV 60.
 Vasiṣṭha rsi II 39.
 Vasmbhūti V 67, 72f.
 Vasumdhara M. VII 94.
 Vatsa C. VI 78.
 Velamdhara Q. IX 117.
 Velhyaka III 50.
 Vibhāvasu I 35.
 Vibhramavatī Pr. IX 111, 119.
 Vicāradhavaḷa K. IV 56.
 Vidyādevatā G. VII 90.
 Vidyādhara G. V 69, 72ff. VI 78. VIII 100, 103, 108.
 Vidyunmālīn G. VI 78.
 Vidyutkumāra G. I 36.
 Vighraha VIII 103.
 Vijaya Pr. V 76ff.
 Vijayā G. IV 65.
 Vijayadharma Y. III 50.
 " Y. VIII 103ff.
 Vijayasena Y. I 34ff.
 Vijayasimha Y. III 47ff.
 Vijayavarman Pr. IV 64.
 Vilāsavatī Pr. V 67ff.
 Vimāna V 74. IX 118.
 Vimānacchandaka I 32.
 Vinayamatī Pr. IV 64.
 Vinayamdhara K. IV 60, 64.
 " V 68.
 Vinayavatī Pr. IV 57.
 Vinḍhya VIII 104. IX 118.
 Vinḍhyaketu II 42.
 Viradeva M. II 43.
 Viramatī W. IV 59.
 Virasena K. V 68.
 Viśākhavardhana T. VII 94.
 Viśālā T. IV 60, 62f.
 Viśeṇa Pr. VII 89ff.
 Viśṭṭabuddhi VIII 101.
 Viśvapura T. VII 96f.
 Viśvasena K. VIII 108.
 Vītarāṅga IX 116.
 Vyantara G. II 40. VIII 100.
 Vyantarī G. VI 82 note 2.
 Y
 Yajñadatta I 31. II 40f.
 Yajñadeva II 40.
 Yakṣa G. temple VI 79.
 Yaksipī G. VIII 108.
 Yaśodasa M. VIII 106f.
 Yaśodhara Y. IV 60, 65.
 Yaśodharā Q. V 60.
 Yaśovarman K. V 67.
 yatīdharma I 36. II 44.
 Yuvarāja V 90.
 Yvantiṃṃ V. IV 70

११
CORRIGENDA.

- p 1, 18 for निवस read निवस
- 5.17 " सुविचयस्य " सुविचयस्य
- 6.7 " नौयस्य अचनसंसारो read (with D) स ऽचनो नौयस्य संसारो
cf. 899, x.
- 6.8 " कोरंवि read (with A,D) कोरं
- 8.17 " रचिचं " रचिचं
- 23,20 " अलिप्यदय " अलिप्यद य
- 56,9 " पभावेच " पभावेचं
- 72,2 " विचद " वि चद
- 75,9 " चत्तादि " चत्तादि
- 78,12 " चत्तोद " चत्तोद
- 103,6 " परहाविषादं " परहाविषादं
- 124.3 divide चिराचरा रसा
- 138.5 for अचौतिसयं read अचिसयं
- 187.3 " दचसो " दचसो
- 187.13 dele । after जातिचौ
- 226.6 for अच read अचौ
- 230.12 " चि " चि
- 234.4 dele inverted comma before परिचिचं and place it before
हृन्मसुसुलेचि
- 255 10 for मेच read मच
- 258,17 after दच वि insert य
- 314.9 for विच read वि च
- 321 note : compare Samkṣepa V 127 regarding the passage added
in B.
- 332.3 for वि य read विच
- 348,17 " = " =
- 351,e " चाचदेव " भाचदेव
- 361,14 for अचत्ता read अचत्ता
- 362,4 " च " च
- 396,8 " च " च
- 416,12 " अचत्तादिच " अचत्तादिचं
- 438.3 dele । after नौयस्य and place it after अचनसं
- 475,5 for नान read नान

569,12 dele comma after विव

591,19 for अन्वारिषा read अन्वारिषा

598,10 " वन्नो " वन्नो

629,10 " अक्षयः " अक्षयः

638,2 " अक्षरं " अक्षरं

647,16 " अक्ष " अक्ष

672,15 " अक्षिपं " अक्षिपं

672,18 " अक्षिपं " अक्षिपं

680,9 " अक्षयं " अक्षयं

688,12 " अक्षयो " अक्षयो

689,1 " अक्षयो " अक्षयो

738,6 dele ।

751,10 for वेदियं read वेदियं

lvi " Viradhavala " Viradhavala

IV B. 15

समराद्रचकहा ।

भूमिया ।

पक्षमह विजियसुदुज्यनिजियसुरमण्यविसमसरपसरं ।

तिज्ययणमङ्गलनिसयं वसहगरगयं जिणं उवहं ॥

परमभिरिवहुमाणं पणहुमाणं विसुहुवरणाणं ।

गयजोयं जोईसं सयंभुवं वहुमाणं च ॥

सेसे चिय वावीसे जारजरामरणवम्भणविमुक्ते ।

तेसोद्धमत्ययत्ये तित्ययरे भावघो नमह ॥

उवणेउ मङ्गलं वो जिणाण सुहलालिजासंवसिया^१ ।

तित्यपवत्तणसमए तिसयविमुक्ता कुसुमपुट्टी ॥

देउ सुसं वो सुरविहुमण्यवन्नेहि सायरं नमिया ।

तित्ययरवथणपङ्कथविणिग्गया मणहरा वाणी ॥

† पवित्थरेण । सुणह सोयव्वाहं,^१ पसंसह^२ पसंसणिव्वाहं,

रेहरह परिररियव्वाहं,^३ आयरह^४ आयरियव्वाहं । तत्त्व

सोयव्वाह नरामरसिवसुहजकथाह अत्येसारारं ।

यव्वकुभासियाहं भुवणंमि परडियजवारं ॥

† D. जासवंदीया ।

† AC have here and in the next line.

† C om.

तादं चिय विबुधाणं पसेंणिज्जादं 'तह य जादं च ।
 तेहिं चिय भणियादं सम्मत्तन्नाणचरणादं ॥
 परिहरियव्वाद तहा कुगईवासस्स हेडभूयादं ।
 मिच्छत्तमाइयादं लोगविरुद्धादं य तहेव ॥
 आयरियव्वाद अणिसिण्ण सम्मत्तनाणचरणादं ।
 दोगच्चविउडणादं चिन्तामणिरयणभूयादं ॥
 एत्थं पुण अहिगारो ता सोयव्वेहि पत्थुयपबन्धे ।
 सव्वज्जुभासियादं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥
 वोच्छं तप्पडिबद्धं भवियजणाणन्दयारिणिं परमं ।
 संखेवओ महत्थं चरियकहं तं निसामेह ॥

१०

तत्थ 'य 'तिविहं कहावत्थुं' ति पुव्वायत्थियपवाओ ।
 तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तत्थ दिव्वं नाम,
 जत्थ केवलमेव 'देवचरियं वल्लिज्जद; दिव्वमाणुमं पुण, जत्थ
 दोण्हं 'पि दिव्वमाणुसाणं; माणुमं तु, जत्थ केवलं माणुम-
 चरियं ति ॥ एत्थ समिज्जओ, चत्तारि कहाओ हवन्ति ।
 जहा । अत्यकह कामकहा धम्मकहा संकिण्णकहा य । तत्थ
 अत्यकहा नाम; जा अत्थोवायाणपडिबद्धा 'असिमसि'कसि-
 वाणिज्जसिप्पमंगया विचित्तधाउवायादपमुह'महोनायसंपउत्ता;
 सामभेयउवप्पयाणदण्डादपयत्यविरइया, मा अत्यकह'त भणइ ।

१ C वीचयिजादं च ।

१ D om.

२ B om.

५ B चास ।

० B सुहोरकहोनाः ।

भूमिका ।

जा उण कामोवायाणविसया ^१वित्तबज्जवथकलादक्खिणपरि-
 गया अणुरायपुल्लइयपडिवत्तिजोयमारा दूईवावार^२रमिथ-
 भावाणवत्तणाइयत्यसंगया, मा कामकह त्ति भणइ^३। जा
 उण धम्मोवायाणगोथरा खमामइवज्जवसुत्तितवमंजमसच्चमोथा-
 ५ किंचल्लबंभचेरपहाणा अणुव्वयदिसिदेमाणत्यदण्डविरईमामा-
 इयपोसहोववामोवभोगपरिभोगातिहिमंविभागकलिया अणु-
 कम्पाकामनिज्जराइयत्यसंपउत्ता, मा धम्मकह त्ति । जा उण
 तिवग्गोवायाणमंबद्धा ^४कव्वकहागन्थत्यवित्थरविरइया ^५लोइय-
 वेयममयपमिद्धा ^६उयाहरणहेउकारणोववेया, मा मंकिणकह
 • त्ति ^७बुच्चइ ॥ एयाणं च कहाणं तिविहा सोयारो हवन्ति । तं
 जहा । ^८अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्य जे कोइमाण-
 मायालोह^९मसुच्छादयमई परलोयदंमणपरंमुहा इहलोगपर-
 मत्यदंमिणो. निरणकम्पा ^{१०}जीवेस, ते तहाविहा ताममा
 अहमपुरिमा दुग्गइगमणकन्दुज्जयाए सुगइपडिवक्खभूयाए
 ५ परमत्यओ अणत्तबज्जलाए अत्यकहाए अणुमज्जन्ति । जे उण
 महाइविमयविममोहियमणा भावरिउईन्दियाणुकूलवत्तिणो
 अभावियपरमत्यमग्गा 'इमं सुन्दरं, इमं सुन्दरथरं' ति सुन्दरा-
 सुन्दरेसु अविणिच्छिद्यमई, ते ^{११}रायसो मज्झिमपुरिमा बुध-
 जणोवक्खणिज्जाए विज्जमणसेत्तपडिवंद्धाए इह परभवे य

१ AC चित्तं, B वित्तवपुज्जं, D चित्तमज्जरयं । २ C चमिथ ।

३ ACD सज्जं, om. विज्जं । ४ C लोप ।

५ D चाहरय, C चाहारय । ६ D भणइ ।

७ CD समच्छादयं । ८ D मारिषा मज्झिमा ।

दुःखसंवहुयाए कामकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण १मणं
 सुन्दरयरा सावेक्खा उभयलोएसु कुसला ववहारनयमणं
 परमत्यश्रो सारविज्ञाणरहिथा खुद्दभोएसु १ अवज्जमाणिणो
 अविद्यणहा उदारभोगणं, ते किंचि-सत्तिथा मज्झिमपुरिसा २ सेव
 आसयविसेसश्रो सुगददुग्गदवत्तिणीए जीवलोगसभावविम्भमाए ५
 सयलरसनीसन्दसंगथाए विविहभावपसूदनिबन्धणाए संकिल-
 कहाए अणुसज्जन्ति । जे उण १ जाइजराभरणजणियवेरग्गा
 जकान्तरंमि वि कुसलभावियमई निव्विळा ३ कामभोगाण
 मुक्कपाथा पावलेवेण विस्वायपरमपथसहवा आसन्ना सिद्धि-
 संपत्तीए, ते सत्तिथा उत्तिमपुरिसा सग्गनिव्वाणसमारुहण- १०
 वत्तिणीए बुहजणपसंसणिज्जाए सयल ४ कहासुन्दराए महा-
 पुरिससेवियाए धम्मकहाए सेव अणुसज्जन्ति ॥

तश्रो अहं पि इशाणिं दिव्वमाणसवत्थुगयं धम्मकहं सेव
 १ कित्तइस्सामि । भणियं च अकयपरोवयारनिरएहिं उव-
 लहुपरमपथमग्गेहिं समतिणंमणिं कुत्तलेट्टुकच्चणेहिं सासयसिव- १४
 मोक्खसद्धराएहिं धम्मसत्ययारेहिं

धम्मेण कुलपसूई धम्मेण य दिव्वरुवसंपत्ती ।

धम्मेण धणसमिद्धी धम्मेण सुवित्थडा किन्ती ॥

धम्मो मङ्गलमउलं श्रोसहमउलं च सब्बदुक्खाणं ।

धम्मो बलमवि विउल्लं धम्मो ताणं च सरणं च ॥ १०

१ CD सहासं ।

२ D वज्ज • A adds उ ।

३ ACD जका • ।

४ ABC निजिचकासभोवा ।

५ AB ककार ।

६ B बनेरस्सामि ।

किं जंपिएण बज्जणा जं जं दौसर समत्यजियलोए ।
 इन्द्रियमणाभिरामं तं तं धक्कप्फलं सव्वं ॥
 भीमंमि मरणकाले मोत्तूणं दुक्खसंविठत्तं पि ।
 अत्थं देहं सयणं धक्को सिथ होइ सुसहाओ ॥
 पावेइ य सुरलोथं तत्तो वि सुमाणसत्तणं धक्को ।
 तत्तो दुक्खविमोक्खं सासयमोक्खं लज्जं मोक्खं ॥
 तं कुणइ जाणमाणो 'जाणइ य सुणेइ जी उ मज्झत्यो ।
 कुमलो य धम्मियाओ कहाउ सव्वक्खुभणियाओ ॥
 ता पढमं धम्मगुणं पडुच्च चरियं अहं पवक्खामि ।
 आराहगेयराणं गुणदोसविभावणं परमं ॥
 नवपुव्वभवनिबद्धं संवेगकरं च 'भव्वसत्ताणं ।
 चरियं समराइच्चस्स ज्वन्निरओ सुणइ वोच्चं ॥
 'एत्थं बज्जया उ भवा दोणइ वि उवआगिणो न ते सव्वे ।
 नवसु परोप्परजोगो जत्तो संखा इमा भणिया ॥
 जइ तेणेव भगवया गिरिसिणुवंसग्गमहणपज्जन्ते ।
 संजायकेवलेणं सिद्धं वेसंधरसुरस्स ॥ •
 सुणिवन्दस्स य रओ देवीण.य नक्कयापहाणाणं ।
 संखेवेण फुट्ठत्थं अहमवि तं संपवक्खामि ॥

१ जाणेइ MSS ; AC om य ।

१ AB सव्व• ।

१ C एत्थ य ।

भणियं च पुष्पायरिण्हं

गुणसेण-अग्गिसक्का सौहाणन्दा य तह पिया-उत्ता ।

सिद्धि-आलिणि माइ-सुया धण-धणसिरिमो य पइ-भञ्जा ॥

जय-विजया य सहोयर धरणो लच्छी य तह पई-भञ्जा ।

सेण-विसेणा पित्तिथ-उत्ता जम्भमि सत्तमए ॥

गुणचन्द-वाणमंतर समरादक्ष गिरिसेणपाणो उ ।

एक्कस्स तस्रो मीक्खो ^१वीयस्स अणन्तसंसारो ॥

नगराद ^१खिइपइदं जयउर-^२कोसंबि-सुसक्कनयरं च ।

कायन्दी मायन्दी चप्पाओज्झा य उज्जेणी ॥

गुणसेणस्सुववाओ सोहक्क-सणकुमार-वक्खेसु ।

सुक्काणयारणेसुं गेवेज्जाणत्तरेसुं च ॥

इयरस्स उ उववाओ विज्जुकुमारेसु होइ नायव्वो ।

सेसो अणन्तरो उण रयणाईसुं अहक्कमसो ॥

सागरमेगं पच्च य नव-पखरसेव तह य अट्टारा ।

वीसं तीसं तेत्तीसमेव पंढमस्स देवेसु ॥

देवेसु ^३सङ्कुपल्लिधं सागरतिय सत्त दस य सत्तरस ।

वावीसं तेत्तीसं ^४वीयस्स ठिई उ नरएसु ॥

एवमेयाओ चरियसंगहणिगाहाओ । संपथं एयासिं सेव

गुरुवएसाणसारेणं वित्थरेणं भावत्थो कहिज्जइ ॥

१ B वित्थरेण D संतो वीयस्स संसारो ।

२ B खियइदुणं ।

३ AD कोसंबु । ४ BD चइ । ५ C ववीयस्स, D वीयस्स वि होइ नरएसु ।

पठमो भवो ।

अत्यि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे .अवरविदेहे वासे उत्तुङ्ग-
धवलपागारमण्डितं 'नलिणिवणसंक्षपपरिहामणाहं सुविभक्त-
तियचउक्कचच्चरं भवणेहिं जियसुरिन्दभवणसोहं खिरपइड्डियं
नाम नयरं ।

अत्य विलयाउ कमलाइ कोइलं कुवलययाइ कलइसे ।

वयणेहिं जंपिएण य नयणेहिं गईहिं य जिणन्ति ॥

अत्य य नराण वमणं विक्खासु जसंमि निक्कले लोहो ।

पावेसु मया भूरीरुत्तणं च धमंमि धणबुद्धौ ॥

तत्य य राया मंपुल्लमण्डलो मयकलङ्कपरिहौणो ।

१० जणमणनयणाणन्दो नाम्मेणं पुल्लवन्दो त्ति ॥

अन्नेउरप्पहाणा देवी नामेण कुमुदणी तस्स ।

सइ वड्डियविमयसुहा इड्डा य रइ अ मयणस्स ॥

ताण य सुओ कुमारो गुणसेणो नाम गुणगणाइलो ।

बालत्तणओ वंतरसुरो अ ज्जेलिप्पिओ णवरं ॥

११ तंमि य नयरे अतीव मयलजणबज्जमओ धम्ममत्यसंघाय-

पाठओ लोगववहारनौइकुमल्लो अप्पारम्भपरिगहो जम्बदत्तो

नाम पुरोहिओ त्ति । तस्स य मीमदेवागङ्गसंभूओ मह-

त्तिकोणुत्तिमङ्गो आपिङ्गलवट्टलोयणो ठाणमेत्तोवलक्खिय-

चिविडनासो विलमेत्तकलसन्नो विजियदन्तच्छयमहल्लदसणो
 वंकसुदीहरसिरोहरो विसमपरिहस्यवाज्जुयलो^१ अदमडह-
 वच्छत्यलो वंकविसमलम्बोयरो एकपासुन्नय^२महल्लवियडकडि-
 यडो विसमपरिट्टिज्जुयलो परियूल^३कठिण^४हस्यज्जो विसम-
^५वित्थिलचलणो ज्जयवह^६सिद्धानालपिङ्गकेसो अगिसन्नो नाम ५
 पुत्तो त्ति । तं च कोउल्लेण कुमारगुणसेणो पद्यपडुपड-
 हसुदङ्गवंसकंमालयप्पहाणेण महया तूरेण नयरज्जमज्जे
 सहयतालं हसन्तो नच्चावेद, रासहंमि आरोवियं पद्य-
 वज्जिभविन्दपरिवारियं छित्तर^७मयधरियपोण्डरीयं मणह-
 त्तालवज्जन्तडिण्डिमं आरोवियमहारायसहं वज्जसो रायमग्गे १०
 सुत्तरियत्तुरियं छिण्ढावेद । एवं च पददिणं कयन्तेणेव^८ तिण
 कयत्थिज्जन्तस्स^९ तस्स वेरग्गभावणा आया । चिन्तियं च णेण ।

वज्जणधिकारहया ओहसणिज्जा य सम्बलोयस्स ।

पुव्विं अकयसुपुष्ठा सहन्ति परपरिभवं पुरिसा ॥

जइ ता न कन्नो धम्मो-मप्पुरिसनिसेविन्नो अहन्नेणं । १५

जक्कन्नरंमि पणियं सुहावहो मूढहियणं ॥

एणिहं पि फलविवायं उगं दट्ठणमकयपुष्पाणं ।

परलोयवन्धुभूयं करेमि मुणिसेवियं धम्मं ॥

१ AC •अस्सवाज्ज ।

२ BC •२० ।

३ AB विच्छिन्न, C वट्टिन्न ।

४ AB •मह ।

५ BCD om. महल्ल, C om. विच्छ ।

६ A अस्स, BCD अस्स ।

७ B om. all down to सो रायमग्गे ।

८ D om.

जम्बन्तरे वि जेणं पावेमि न 'एरिसं मराभौमं ।

सयलजणोहसणिज्जं विडम्भणं दुक्खणजणाओ' ॥

एवं च चिन्तित पवस्ववेरग्गमग्गो निग्गओ मथराओ,
पत्तो य माससेत्तेण कालेण 'तव्विमयमन्धिमंठिथं वउल-
१ चम्पगासोगपुञ्जागनागाउलं पमन्ममयमयाह्वपसुहविहदुसा-
वयगणं सुरह्विहविगन्धगन्धिणुहामधूमपडलं तिमलमल्लि-
गिरिनईपमाह्वियवियउपेरन्तं तावमज्जणजणियह्वियपरिओमं
२ सुपरिओमं नाम तवोवणं ति ।

संपाविज्जण य तओ दौहदुणपरिखेइयमरीरो ।

१० वीममिज्जण मुज्जत्तं तवोवणं अह पविट्ठो 'सो ॥

दिट्ठो य तेण वल्ललवियउज्जज्जणितिदणउधारी य ।

भुइरयकयतिपुण्डो आमन्नकमण्डलू मोमो ॥

भिमियाए सुह्विसखो कयलीहरयन्तरंमि झाणगओ ।

परिवत्तेन्तो दाहिणकरेण रुहक्खमालं ति ॥

१५ मन्तकुर'जवणेण य ईमिं वियलन्तकण्डउट्टउडो ।

नासाए निमित्तदिट्ठौ विणिवारिथसेमवावारो ॥

अयसिमयजोगपट्टयपमाणसंगयकयासणविसेसो ।

तावसकुलप्यहाणो अज्जवकोडिसनामो ति ॥

पेण्णिज्जण य' हरिसवसुल्लसिरोमस्सेणं धरणिनिमित्त-

१ AC ईरिसं ।

२ D अजाह ।

३ C मयज्ज ।

४ B om. मय, A adds य after it.

५ B सपरिउत्तं C परि० ।

६ B om., C च ।

७ B जारे ।

८ D adds नं ।

जाणुकरयलेण उत्तिमङ्गेण पुणो पुणो पययिदितलेण
 'अहो धम्मो अहो धम्मो' त्ति भणमाणेणं पणमिओ तेणं ।
 तेण वि थ तं तथा पेच्छिज्जण अतिहिबुज्जमाणकरणलालसेण
 स्थाणजोगं पमोत्तूणं सागयवयणपुरस्सरं 'अहो आसणं आसणं'
 ति भणमाणेणं बज्जमस्मिओ । तओ उडयङ्गणणिसेवितावस-
 कुमारोवणीए दसिणा य 'उवविससु' एत्थ' त्ति भणिओ
 सविणयं उवविट्ठो ^१विट्ठरे त्ति । पुच्छिओ दसिणा 'कुओ
 भवं आगओ' त्ति । तओ तेण सवित्थरो निवेदओ से
 अत्तणो वुत्तणो । भणिओ य दसिणा । वच्छ, पुव्वकय-
 कम्मपरिणदवसेणं एवं परिकिलेसभाइणो जीवा हवन्ति । १०
 ता नरिन्दावमाणपौडियाणं दारिदुदुक्खपरिभूयाणं दोहग्ग-
 कलङ्कदूमियाणं दट्ठजणविओग^२दहणतत्ताण य एयं परं दह-
 परलोयसुहावहं परमनिव्वुदट्ठाणं^३ ति । एत्थ , ,

पेच्छन्ति न सङ्गकयं दुक्खं अवमाणं च लोगाओ ।

दोग्गहपडणं च तहो वण्णवासी सव्वहा धम्मा ॥ १५

एवमणुमासिएण भणियं अगिसस्येणं । भगवं एवमेयं,
 न संदेहो त्ति । ता जइ भयवओ ममोवरि ^४अणुकम्पा
 उच्चिओ वा अहं एयस्स वयविसेसस्स, ता करेहि मे एय-
 वयप्पयाणेणणुग्गहं ति । ^५दसिणा भणियं । वच्छ, वेरग्ग-
 मग्गाणुगओ तुमं ति करेमि अणुग्गहं; को अओ एयस्स उच्चिओ १०

१ BD वेह । २ B adds सं । ३ CD कुसविट्ठरे । ४ B कएह ।

५ C वाहं । ६ A om, all down to अणुग्गहं ।

न्ति । तन्नो अरुक्कन्तेसु कदवयदिणेषु संसिज्जण 'य सवित्थरं
 नियथमाथारं पसत्ये तिष्ठिकरणमुज्जत्त'जोगल्लगे दिक्खा से
 तावसदिक्खा । महापरिभवजणियवेरग्गाइसयभाविण 'याणेण
 तंमि चेव दिक्खादिवसे मयलतात्तमलोयपरियरियगुहसमकळं
 ५ कथा महापदस्सा । जहा । जावज्जौवं मए मासाओ 'मासाओ
 चेव भोत्तब्बं, पारणगदिवसे य पढमपविट्ठेणं पढमगेहाओ
 चेव लाभे वा अलाभे वा नियत्तियब्बं, न गेहन्नर'मभिगन्तब्बं
 ति । एवं च कथपइस्स तस्स जहाकयं पइस्समणुपालिन्तस्स
 अरुक्कन्ता बहवे पुब्बलक्खा । तवोवणासन्नवसन्तउरनिवासिणो
 १० य लोयस्स 'गुणराइणो जाओ तं पइ अरूव भत्तिवज्जमाणो ।
 अहो'अयं महातवस्सो इहलोयनिप्पिवासो सरीरे वि दढ-
 मप्पडिवद्धो, एयस्स मफलं जीविथं ति । भणियं च

जणपकूत्तवायवज्जमाणिणा वि जत्तो गुणेषु कायव्वो ।

आवज्जन्ति गुणा खलु अबुहं पि जणं अमच्छरियं ॥

१५ इओ य पुल्लन्दो राय्त्त कुमारगुणसेणं कयदारपरिगहं
 रज्जे 'अभिमिस्सिज्जण मह कुमुदणीए देवीए तवोवणवासी
 जाओ । सो य कुमारगुणसेणो अणोयसामन्तपणिवदयत्तलण-
 जुयलो निज्जियनियमण्डलाहि'याणेगमण्डलो दमदिमि
 'विसइनिस्सलविसुयजमो धम्मत्थकामलक्खणतिवग्गमंपायणरओ

* १ ACD qm. १ AC' जोमायसमो । १ B om, D य चयेणं ।

४ A om. second मासाओ. BD om. चेव । ५ B मइमंतब्बं, D मन्ति ।

६ B मुचराओ जातो कं पर च भत्तिवज्जमाओ जओ । ७ BD 'मिच्छिय ।

८ BD 'हिवा । ९ C विविह रिद्धत, D विविधाय for विस्सय ।

महाराया संवृत्तो न्ति । अश्वया य^१ कालक्षमेणेव^२ जहासुहं
 सयलजणमलाहणिज्जं सह वसन्तसेणाए महादेवीए रज्जसोक्खं
 अणुहवन्तो आगन्तो वसन्तउरं, पविट्ठो य महामङ्गलोवयारेणं;
 पूजिन्तो य^३ पउरेहिं, गन्तो, समं तेहिं पाउसल्लोलावल्लमि-
 सोहिं विमाणच्छन्दं नाम पासायं । जत्य मेहदुहिण-
 ष्छायाणयारिणीओ^४ बहल^५ कालागरुधूमसंतईओ, 'सोयाम-
 णीओ विव विहायन्ति रयणावल्लौओ, 'जलधाराओ विव
 दीमन्ति मुत्तावल्लौओ, 'बलायापन्तियाओ विव विहायन्ति
 चमरपन्तियाओ, 'इन्दाउहच्छायावहारिणीओ पल्लवियाओ
 पट्टंसुयमालाओ, 'गन्धोयगावसेयसुरभिगन्धा भूमिभागा, १०
 'इण्डन्तमज्जयरकुलाउलावरला० पुप्फोवयारा^६ । किं वज्जणा
 जंपिणं ।

पुरिसाण मोहनिहासुत्ताण 'पि सिमिणयं पिव कहेइ ।

पुब्बिं कयाण वियडं फलं च ओ भागधेयाणं^७ ॥

तत्य य जहाणरूवं पउरजणं मक्खणेऊण विमज्जिएसु १५
 तेसु विविहणाउयच्छन्दं^८ नट्टियाइणा मणहरेण विणोएण
 १९विगमिऊण तं अहोरत्तं विइयदिवसंमि य संपादयसयल-
 गोसकिञ्चो उचियवेलाए चेव निग्गओ वाहियालिं । परि-

१ BD om.

२ D कालक्षमेण य ।

३ B पररजववरहिं ।

४ AC •सारिणीओ ।

५ B कालायर ।

६ D adds तथा ।

७ D •लाउ • B उवव ।

८ B •वयरा ।

९ B व सुविचयं च कहर ।

१० B •वेज्जाय ।

११ A वट्टिया •, B वट्टय ।

१२ B om. वि

वाहिया य तेषं बहवे वक्ष्यीयतु ब्रह्मवज्जराहया आसा ।
 'तज्जणियखेयावणयणनिमित्तं च उवविट्ठो वाहियालीतउनिविट्ठे
 सहस्रसुन्वणुज्जाणे । एत्यन्तरंमि गहियनारङ्गकडिणया' आगया
 दुवे तावसकुमारया । दिट्ठो य णेहि राया, अभिनन्दिओ य
 ५ सममथपसिद्धाए आसीवाए । 'अबुद्धाणासणपयाणाहणा उव-
 यारेण बज्जमन्निया य राहणा । भणियं च णेहिं । महाराय,
 सुगिह्हीयनामधेएण अण्हे कुलवहणा भवओ चउराममगुहसु
 सुकयधस्साधस्सवत्थस्स सरौरपउत्तिपरियाणणनिमित्तं पेसिया ।
 एवं' सोऊण संपथं तुमं पमाणं ति । 'राहणा भणियं । कडिं
 १० सो भयवं कुलवहं ति । तेहिं भणियं । इओ नाइदूरे 'सुपरि-
 ओसनामे तवोवणे ति । तओ य सो राया भत्तिकोउगेहि'
 गओ तं तवोवणं ति । दिट्ठा य तेषं तत्थ बहवे तावसा
 कुलवहं य । तओ संजायसंवेगेणं जहारिहमभिवन्दिथा । उव-
 विट्ठो कुलवहसमौवे, ठिओ य तेण सह धम्मकहावावारेण
 १५ कंचि कालं । तओ भणियो 'य णेण सविणयं पणमिऊण भयवं
 कुलवहं । जहा करेहि मे पसायं संयलपरिवार'परिगओ
 मम गेहे आहारगहणेणं । कुलवहणा भणियं । वक्ख, एवं ।
 किं तु एगो अग्गिसओ नाम महातावसो, सो' य न पइदियहं
 भुञ्जइ किं तु मासाओ मासाओ । तत्थ वि य पारणगदिवसे

१ D adds ततो । १ B के.सुधा । १ BC put एवं सोऊण after ति ।

४ ABC परि० । ५ D ओ.रे. B कोऊणजेय नउ तवोवणं AB add य

after नची ।

१ C परिपरिया D परिपरिया ।

५ B om सो स ।

पढमपविट्ठो पढमगेहाओ सेव लामे वा अलामे वा नियत्तइ,
 न गेहन्तरमुवगच्छइ । ता तं महातवस्सिं मोत्तूण पडिवन्ना
 ते पत्थणा । राइणा भणियं । भगवं, अणुगिहीओ^१ हि ।
 अह कहिं पुण भो महातावसो । पेच्छामि णं ताव, ^२करेमि
 तस्स दरिसणेण अप्पाणं ^३विगयपावं । कुलवइणा भणियं । ५
 वच्छ, एयाए महयारवीहिघाए हेट्ठा झाणवरगओ चिट्ठइ ।
 तओ भो राया ससंभन्तो गओ सहयारवीहियं । दिट्ठो य
 तेण पडमामणोवविट्ठो थिरधरियनयणजुयलो पसन्तविचित्त-
 चित्तवावारो किंपि तहाविहं झाणं झायन्तो अगिसस्यतावसो
 त्ति । तओ राइणा हरिसवम^४पयट्ठन्तपुल्लण पणमिओ । तेण १०
 विय आसीसाए सबड्डमाणमेवाहिणन्दिओ, 'मागयं ते' भणिऊण
 'उवविसाहि' त्ति संलत्तो । उवविमिऊण सुहामणत्थेण भणियं
 राइणा । भयवं, किं ते इमस्स महादुक्करस्स तवचरणववसायस्स
 कारणं । अगिसस्यतावसेण भणियं । भो महासत्त, दारिह-
 दुक्खं परपरिहवो विह्वया^५ तहां महारायपुत्तो य गुणसेणो १५
 नाम कक्काणमित्तो त्ति । तओ संजायनियनामासङ्केण भणियं
 राइणा । भयवं, चिट्ठउ ताव दारिहदुक्खादयं ववसायकारणं;
 अह कहं पुण महारायपुत्तो गुणसेणो नाम कक्काणमित्तो त्ति ।
 अगिसस्यतावसेण भणियं । महासत्त, एवं कक्काणमित्तो । सुण
 जे होन्ति उत्तमनरा धम्मं सयमेव ते पवेज्जन्ति । २०
 मज्झिमपथई संघोदथा उ न कथाइ वि जहन्ना ॥

चोएह य जो धम्मे जीवं विविहेण केणइ नएण ।

संसारसारयगयं सो नणु कल्लणमित्तो त्ति ॥

- तश्चो रादणा कुमारवुत्तन्तं^१ सुमरिऊण भणियं लज्जाव-
णयवयणेण । भयवं, कहं पुण तुमं^२ तेण तेलोक्कबन्धुए^३ धम्मे
चोइओ । अग्निसस्मतावसेण भणियं । भो महासत्त, नाना-
विहाओ चोयणाओ । ता कहंचि^४ निमित्तमेत्तेणं सेव
चोइओ त्ति । तश्चो रादणा चिन्तियं । अहो से महानु-
भावया । परिभवो वि याणेणोवयारचोयण त्ति गहिओ ।
परपरिवायं च परिहरन्तो सुद्धमहावत्तणओ न तं पि मझेइ ।
१० अहो दाहणं अकज्जं मए पावकस्सेणणचिट्ठियं । ता कहेमि से-
अकज्जांथरणकलङ्कदूमियं अप्पाणं । एवं चिन्तिऊण जंपियम-
णेण । भयवं, अहं सो महापावकस्सयारो तुह हिययमंतावयारो
अगुणसेणो त्ति । अग्निसस्मतावसेण भणियं । भो महाराय,
सागयं ते । कहं तुमं अगुणसेणो, जेण तए परपिण्डजौविद्य-
१५ सेत्तविहवो अहं ईदसिं तवीविभुदं^५ पाविओ त्ति । रादणा
भणियं । अहो ते महानुभावया । किं वा तवस्मिजणो पिथ
वज्जिय अन्नं भणिउं जाणइ । न^६ य मियङ्कविम्माओ अङ्गार-
बुद्धीओ पडन्ति । ता अलं एइणा । भयवं, कया ते पारणं
भविस्सइ । अग्निसस्सेण भणियं । महाराय, पच्चहिं दिणेहिं ।
२० रादणा भणियं । भयवं, जइ ते नाईव उवरोहो, ता

१ D adds तं च ।

२ BD संवाविज ।

३ C कचिपि ।

४ CD चि ।

कायवो मम नेहे पारणएणं पसाओ । विज्ञाओ य मए
कुलवइणो सयासाओ तुल्ल पइसाविसेसो, ओओ अणागयं
पत्येमि त्ति । अगिससेण भणियं । महाराय, आगच्छउ ताव
सो १दियहो, को जाणइ अन्तरे किंपि भविस्सुइ । अवि य

एयं करेमि एण्हं एयं काऊण पुण इमं कल्लं । ५

काहामि को णु मअइ सुविणयतुल्लंमि जियलोए ॥

अअं च । महाराय,

धी जियलोयसहावो अहियं नेहाणरायकलिया वि ।

जे पुब्बणहे दिट्ठा ते अवरणहे न दीसन्ति ॥

ता महाराय आगच्छउ ताव सो १दियहो त्ति । राइणा १०

भणियं । भयवं, विग्घं मोत्तूण संगच्छह । अगिसस्यतावसेण
भणियं । अइ १एवं ते निम्बन्धो, ता एवं पडिवक्का ते पत्यणा ।
तओ राया पणमिऊण हरिसवसपुलहयङ्गो कंचि वेसं
गमेऊण पविट्ठो नयरं । कया कुलवइणो सपरिवारस्स भन्ति-
विभवाणूवा पूया ॥ १५

अइल्लोसु य ५असु दिण्णसु पारणगदिवसे पठमं सेव
पविट्ठो अगिसस्यतावसो पारणगनिमित्तं रायगेहं ति । तंमि
य दियहे १कहंचि राइणो गुणसेणस्स अतीव सीसवेयणा
समुप्यक्का । तओ आउल्लौकियं सव्वं सेव रायउल्लं । पविट्ठा

१ BD दिवसो ।

१ AC दिवसो B दिवसो ।

१ BC om.

५ B adds उ ।

५ ABC कंचिचि ।

य तस्य वेज्जसत्यविसारया वेज्जा, उग्गाहेन्ति नाणाविहाओ
 चिगिष्कासंहियाओ, पौसिज्जन्ति बज्जविहाहं ओसहाहं,
 दिज्जन्ति 'सिरोखेयावहारिणो विचिन्तरयणत्तेवा । किंकायप्प-
 मूढा उवहसियसुक्कविहस्सुहवुद्धिविहवा वि मन्तिणो । पत्तुथं
 १५ पुरोहिण्हिं मन्तगम्भिणाउहप्पयाणमारं सन्तिकम् । तथा
 मिलाणसुरहिमल्लदामसोहं सुवसग^१बुवियलियङ्गरायं वाह-
 जलधोयकवोलपत्तलेहं करयल^२पणामियपम्मायवयणपक्कं
 उव्विगमन्नेउरं । तथा विरत्तकन्दुयकीलं परिचत्तचित्तयम-
 वावारं विरयगीयनचणारम्भं अवहत्थियभूमणकलावं दक्खण-
 १० विमणं कल्लयन्नेउरं । वेत्तजट्ठि^३निमियविष्कायमुहसोहा य
 पडिहम्मा, रओ वेयणाहसयसूयगा दक्खणा मउहकसुहया,
 परिचत्तनिययवावारा विचिन्ता सूयगारप्पमुहा निओग-
 कारिणो त्ति ॥ तओ ओ.अग्गिमल्लतावमो एवंविहे रायकुले
 कंचि वेलं गमेऊण वयणमेत्तेणावि केणवि अकयपडिवत्ती
 १५ निग्गओ रायगेहाओ त्ति^४ । निग्गन्तूण गओ तवोवणं, दिट्ठो
 य तावसेहिं, भणिओ य तेहिं । भयवं, अकयपारणगो विव
 परिमिलाणदेहो^५ लक्खिज्जसि । ता किं न कयं पारणयं, न
 पविट्ठो इयाणि तस्य रओ गुणसेणस्सु गेहं ति । अग्गिमल्ल-
 तावसेण भणियं । पविट्ठो^६ अहं नरिन्दगेहं । किं तु ओ

१ ACD om. सिरो

७०५०

१ AC मभेदुविषं, B महविषं ।

२ B पविचानि ।

३ A ओट्टि. C वेत्तिजेट्टि ।

४ BD om.

५ B सत्तीरो, C adds व ।

६ AC add ति ।

नूणं अपडुसरीरो राया । जञ्चो उव्विग्गपरियणं सव्वं चेव तं
मए गेहमवल्लोदयं, तञ्चो अहं तं तहाविहं^१ दट्टमसंहतो लज्जं
चेव निग्गञ्चो त्ति । तावसेहिं भणियं । को संदेहो, दट्टमपडु-
सरीरो राया । अञ्जहा क्हं तारिभीए तवस्सिजणभत्तीए भय-
वञ्चो पारणं मुणेज्जण सयं चेव दत्तावहाणो न होइ । अञ्जं ५
च । अईव भगवञ्चो उवरि भत्तिवज्जमाणो तस्स नरवइस्स,
जेण कुलवइममक्खं बज्जयं सव्वयुगुणकित्तणं तेण कयं आसि ।
अग्गिसक्खतावसेण भणियं । आरोगं मे हवउ गुरुयणपूयगस्स,
किं मम आहारेणं ति । पडिवञ्चो मामोववामवयं ॥

इञ्चो य राइणा गुणसेणेणं उवसन्नसौमवेयणेणं पुच्छिञ्चो १०
परियणो । अञ्ज तस्स महातवस्सिस्स पारणगदियहो ; तो सो
आगञ्चो पूइञ्चो वा केणइ न व त्ति । तेहिं संलत्तं । महाराय,
आगञ्चो आसि ; किं तु तुह सौमवेयणाजणयहियथसंताव-
परिचत्तनिथयकज्जवावारे^१ परियणे^१ न केणइ संपूइञ्चो पुच्छिञ्चो
वा । अमुणियवुत्तन्तो य किञ्चित्ते ते परियणमवल्लोदज्जण कंचि ५
कालं गमेज्जण उव्विग्गो विद्य निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो त्ति ।
राइणा भणियं । अहो मे अइञ्जया ; चुक्को मि महालाभस्स,
संपत्तो य तवस्सिजणदेहपीडाकरणेण महन्तं अनत्थं ति ।
एवं विलविज्जणं विइयदियहे^१ पहायसमए चेव गञ्चो तवोवणं ।
दिट्ठा य तेण कुलवइधमुहा बहवे तावसा, लज्जा^१विणञ्चोण- १०

१ B दट्टच विणञ्चो त्ति ।

१ D ० च ।

१ A निवउच, B निवउच, C बहवे, D विवउच ।

- उत्तिमङ्गेण पणमिया 'य एणं विहिण । अहिणन्दिओ य
 आसीमाए कुलवदप्पमुहेहिं सव्वतावसेहिं । 'उवविमसु
 महाराय, मागयं ते' भणिओ य कुलवदणा । तओ राया
 अवणउत्तिमङ्गो सविसेसल्लज्जामन्यरो विमुक्कदीहनीसासं
 उवविट्ठो कुलवदस्स पुरओ । तं च तहा विचित्तं रायाणं
 दट्ठुणं भणियमणेणं । वक्क, उव्विगो विय लक्खीयसि । ता
 "कहेहि मे उव्वेयकारणं, जइ अकहणीयं न होइ । राइणा
 भणियं । अत्थि भगवओ वि नाम अकहणीयं । अस्सं च ।
 अकहणीयवत्थुविसउव्विगस्स न जुत्तं तवोवणा^१गमणं । कुल-
 १० वदणा भणियं । साज्ज वक्क साज्ज, उचिओ ते विवेगो ;
 . ता किं उव्वेयकारणं ति । राइणा भणियं । भगवओ आण
 त्ति करिय कहीयद ; असह्वा कहं ईदमं निमंसवरियं कहिउं
 पारीयद । कुलवदणा भणियं । वक्क, सव्वस्स जणौभूओ रत्तु
 होइ तवस्सिजणो । ^२तओ का तं पद लज्ज त्ति । ता कहेउ
 ११ भवं, जेण सुणियवुत्तन्तो भवियि केणइ उवाएण ^३उव्वेयमि तं
 उव्वेयं ति । राइणा भणियं । भयवं, कइ एवं, ता सुणसु ।
 एस अग्गिमस्सतावसो पठमं सेव सस मन्दपुलस्स अभमिक्खिय-
 कारिणो असरिसज्जणसरिमायरणनिरयस्स संबन्धिणा निव्वेएण
 तावसो संबुत्तो । एयस्स पवञ्जुत्तमवयस्स वि तं मए असरि-
 १२ सज्जणायरणं न परिचत्तं ति दट्ठमुव्विगो हि । कुलवदण

१ BD om., D तावसविहिता ।

२ B कहाहि ।

३ C = जे आगमसं ।

४ B om., D ता कहं ।

५ CD सव० ।

भणियं । वच्छ, जइ एवं, ता अल्लं संतप्पिएणं । किं कारणं ।
जइ तुइ संबन्धिणा कारणेण तावसो संबुत्तो, ता तुमं चेव
^१इमस्स धम्मपवत्तगो कल्लणमित्तो त्ति; किमुब्बिग्गो सि । न
यावि एण्हं तुइ परल्लोथभौरुणो अद्दिगयधम्मसत्थस्स किंपि
असज्जणायरणं संभावेमि । किं वा से कयमियाणिं निवेएहि ।
ने । राइणा भणियं । भयवं, इयाणिं ताव एयं उवणिमन्ति-
ऊण मामपारणयपविट्ठस्स सीसवेयणाभिभूएण पमायओ
अणिउत्तपरियणेणं आहारन्तरायकरणेणं कथं से धम्मन्तरायं
ति । कुलवइणा भणियं । वच्छ, जं किंचि एयं, न तुमं एत्थ
अवरज्झसि । न तिव्वेयणाभिभूया पुरिसा कज्जमकज्जं वा
विद्याणन्ति । न य तस्स आहारन्तरायकरणेणं धम्मन्तरायं
हवइ, अवि य तवसंपया । ता अल्लमुब्बेगेणं ति । राइणा
भणियं । भयवं, जाव तेण महाणुभावेण ममं गेहे आहार-
गहणं न कथं, ताव कइमुब्बो अवेइ । कुलवइणा भणियं ।
वच्छ, इयाणिं से अविग्घेणं जं पारणगं भविस्सइ, तहिं ते
गेहे ^१आहारगहणं कैरिस्सइ त्ति । तओ कुलवइणा सद्दाविओ
अग्गिसम्मतावसो, सबज्जमाणं हत्थे गिप्पिऊण भणिओ य
णेण । वच्छ, जं तुमं अंकयपारणगो निग्गओ मरिन्दगेहाओ,
एएण दढं संतप्पइ राया । कल्लं च एयस्स अरैव सीसवेयणा
आसि, अओ वेयणापरव्वसेण न तुमं ^१पडियग्गिओ त्ति ; न

एष अवरण्ड । भणियं च णेण 'जाव मम गेहे अगिसस्य-
तावसेण आहारगहणं न कथं, न ताव मे उब्बेवो अवेह' ।
अओ इपिहं संपत्तपारणगकालेण भवथा अविग्घेण मम
वयणाओ नरिन्दसङ्गमाणओ य एयस्स गेहे पारणगं
४ करियव्वं ति । अगिसस्यतावसेण भणियं । भयवं, जं तुम्हे
आणवेह । अकारणे संतप्पइ राया, जओ न किंश्चि मे
पदलोयविरुद्धमणचिट्ठियमणेणं । तओ राया 'अहो मे
महाणुभावय' ति कल्लिऊण 'पणमिऊण तवस्सिऊणं च कंचि
वेलं पञ्जुवासिय पविट्ठो नयरं ॥

- १० पुणो य कासकमेण राइणो विमयसुहमणुहवन्तस्स-
अगिसस्यस्स य 'दुक्करं तवचरणविहिं करेन्तस्स' ममइक्कन्तो
मामो ति । एत्यन्तरंमि य संपत्ते पारणगदिवसे निवेइयं मे
रओ विक्खेवागएहि निययंपुरिसेहिं । जहा, महाराय, अइ-
विममपरक्कम^१गन्वियं विममदोणीमुहप्पविट्ठं अकयपरिरक्खणो-
१५ वाथं अप्पमत्तेण माणहङ्गनरवंइणा इहरइ विमयविणासमव-
लोइऊण वीरचरियमवलम्बिय वीसत्यसुत्तेसु नरिन्दपाइक्केसु
जाए अबुरत्तममए अत्यमिए रयणिवक्कपिययमे तेलोक्कमङ्गल-
पईवे मियहे सयलवल्लमहिएण^२मवक्खन्दं दाऊण अइपमत्तं ते
विणिज्जियं खेजं । संपइ देवो पमाणं ति ॥ तओ राइणा
१० एयं सुदूअहं वयणमायसिऊण कोवाणल्लजलिधरत्तलोयणेणं

१ C om. D पचमिच ।

२ BD add मया० ।

३ ACD चामओ ।

४ AC •मंचम० ।

५ BD •चाव० ।

विसमफुरियाहरेणं निहयकराभिहयधरणिवट्टेणं अमरिसवस-
 परिकल्लन्तवयणेणं समाणत्तो परियणो । अह्मा ; देह तुरियं
 पयाणयपडहं, सज्जेह 'दुक्खयं करिबलं, पल्लापेह दप्पुडुरं
 आससाहणं, 'संजत्तेह धयमालोवसोहिंयं सन्दणनिवहं, पयट्ठावेह
 नाणापहरणसालिणं पादक्कसेअं ति । तन्नो नरवद्दसमाएसा- ५
 णन्तरमेवायलिय पयाणयपडहसह करिवरविरायन्तमेहजालं
 ऊसियधयचमरक्कत्तसंघायबलायपरिययं निमियकरवालकोल-
 सोयामणिसणाहं सङ्गकाहलात्तरनिग्घोसगज्जियरवपूरियदिसं
 अयालदुहिणं पिव समन्तओ वियम्भियं नरिन्दसाहणं ति ।
 एत्यन्तरंमि य रहवराकूटे नरिन्दगणसेणे, ठाविण पुरओ १०
 सलिलपुल्ले कणयकलसे, पडह जयमिरिसमुप्फालए^१ मज्जल-
 त्तरे, पडन्तेसु विविहमज्जलाहं बन्दिवन्हेसु^२, अग्गिमस्मतावसो
 पारणगनिमित्तं पविट्ठो नरिन्दगेहं ति । तन्नो तंमि महा-
 जणसमुदए आउल्लोहए^३ नरिन्दनिग्गमणनिमित्तं पहाणपरि-
 थणे न केणइ समुवल्लिओ ति । तन्नो कंचि वेलं गमेऊण १५
 दरियकरितुरयसंघाय^४ चमढणभौओ निग्गओ नरवद्दगेहाओ ।
 एत्यन्तरंमि य गहियसङ्कुष्ठाएहिं सुणियजोदससत्यपरमत्येहिं
 भणियं जोदसिएहिं । देव, पसत्थं सुऊत्तं, निग्गच्छसु ति ।
 राहणा भणियं । अज्ज तस्स अग्गिमस्मतावसस्स पारणगदिवसो,

१ B दुक्खय ।

२ C सज्जेह ।

३ C समुपालर ।

४ B विहेह, C बंहेह ।

५ AC add य ।

६ C वमदह ।

- पञ्चिवसं च तेण कुलवदवयणाञ्चो मम गेहे आहारगृहणं
 कायव्वं ति । ता आगच्छउ ताव सो महाणभावो । तञ्चो तं
 कयभोयणविहाणं पणमिऊण १गमिस्सामो । तञ्चो आमन्न-
 वत्तिणा भणियं कुलपुत्तएण । देव, सो खु महाणभावो
 ५ संपयं चेव पविमिऊण दरियकरितुरयमंघायसमठणभौञ्चो
 निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो । अज्ज वि य न नयराञ्चो निग्गच्छह
 त्ति त्थेमि । तञ्चो एयमायलिऊण ममंभन्तो राया पयड्डो
 तस्स १मग्गे, दिट्ठो य णेणं नयराञ्चो निग्गच्छन्तो अग्गिमन्न-
 तावसो । तञ्चो १ओयरिऊण रहवराञ्चो भत्तिनिम्भरं
 १० निवडिऊण चसण्णेषु विस्सन्तो सबड्डमाणं । भयवं, करेह-
 पमायं, विणियत्तसु त्ति । अहमभिण्णेष वि गमणे तुह
 चेवागमणमणुवालेन्तो एत्तियं वेसं ठिञ्चो न्हि, जाव तुमं
 पविमिऊण मम गेहं अलंकिञ्चो चेव मे पहाणपरियणेण
 निग्गञ्चो मि । ता नियत्तसु त्ति । अग्गिससतावसेण भणियं ।
 १५ महाराय, विट्ठयवुत्तन्तो चेव मे तुमं पदस्सविसेसस्सः ता
 अलं ते १इमिणा ववसाएणं । मच्चपदस्सा खुं तवस्सिणो हवन्ति,
 निव्विसेसा य लाभास्साभेसु । १रादणा भणियं । भयवं,
 सज्जिञ्चो न्हि इमिणा पमायसरिणं, तुह तिब्बतवज्जणिय-
 सरौरपीडाञ्चो वि मे अहिथा सरौरपीडा । दढं दहद मं
 २० सेंतावाणलो, पणस्सुह विथ मे हियथं, अक्खिप्पहय मे वाणी,

१ C गच्छि० ।

१ CD मयलो ।

१ A हवं, B हरि० ।

४ B हरसा ।

महापावककारिणं^१ च मन्नेमि अप्पाणं; ता सयलदुहिय-
 'सत्तबन्धुभूओ अकारणवच्छलो य भयवं तुमं चेव मे इमस्स
 दुक्खस्स उवसमोवायं चिन्नेहि । अग्गिसम्भतावसेण चिन्तियं ।
 अहो से महारायस्स महाणुभावया । अकयपारणगेण मए
 एत्तियं खिज्जइ त्ति । अहो से गुरुयणसुसूमाणुराओ । ता ५
 न जाव मए एयस्स गेहे पारणयं कयं, न ताव एस सत्थो
 होइ त्ति । चिन्तिजण भणियं च तेण । महाराय, अनिमित्तं
 ते दुक्खं । तहावि एयस्स इमो उवसमोवाओ । अविग्घेण
 संपत्ते पारणगदिवसे पुणो वि तुह चेव गेहे आहारगहणं
 करिस्सामि त्ति पडिवन्नं मए । ता मा संतप्पसु त्ति । तओ १०
 धरणिनिहियजाणुकरयलेणं भणियं राइणा । भयवं, सुट्ठु,
 सुणिओ इमस्स दुक्खस्स उवसमोवाओ । अहवा विमलनाण-
 नयणो चेव तवस्सिजणो होइ, किं वा न-त्याणइ त्ति । ता
 अणुगिहौओ न्हि । सरिमं इमं तुह अकारणवच्छलयाए । ता
 गच्छ तुमं तवोवणं । अहं पुण न सक्कुणोमि^२ पञ्चगपमाय- ५
 कलहदूसिओ भगवन्तं कुलवइमवसोइउं ति । एवं भणिय
 पणमिजण य अग्गिसम्भतावसं नियत्तो राया । 'न मए इयाणिं
 गन्तव्वं' ति कलिजण विसज्झिओ 'य तेणं माणभङ्गस्स उवरि
 विक्खेवो । अग्गिसम्भो वि य गन्तूण तवोवणं निवेइजण
 कुलवइणो जहावित्तं वुत्तन्तं 'वच्छ, साज्ज कयं' ति अहि- १०

१ B भारियं, C भाययं ।

१ C adds सहिय ।

२ AD पावकका० ।

३ BD om.

एन्द्रिओ 'य कुलवदणा पवन्नो वयविसेमं ति ॥ अणुदियहं
 च पवडुमाणसंवेगेण राइणा सेविज्जन्तस्स तस्स ममइच्छिओ
 माओ, पत्तो य रन्नो मणोरहमएहिं पारणयदियहो । तंमि
 य पारणयदियहे राइणो गुणसेणस्स देवो वमन्तसेणा दारयं
 ५ पसूय त्ति । निवेदयं च राइणो हरिसवसेण पफुल्लवयण-
 पङ्कथाए 'मपरितोसं पडिहारोए । महाराय, देवो वमन्तसेणा
 तुम्हाण'मम्बुदयनिमित्तं 'पयाणं भागधेएहिं सुहं-सुहेणं दारयं
 पसूय त्ति । तन्नो राइणा पुत्तजन्मम्बुदयमंजायरोमस्सेणं
 दाऊण पडिहारोए कडयकेऊरकलालङ्काराइय' अङ्गाभरणं
 १० दिस्सा समानत्तो । वसुंधरे, ममाइमसु णं मम वयणाओ-
 जहामंनिहिए पडिहारे । जहा; मोयावेह कालघण्टापओएण
 मम रन्नो मव्वबन्धनाणि, दवावेह घोमणापुव्वयं अणवेक्खि-
 याणुरुवं महाद्वाणं, विमज्जावेह जियमत्तुप्पमुहाणं नरवईणं
 मम पुत्तजन्मपवत्ति, निवेणह देवोपुत्त'जन्मम्बुदयं पडुराणं,
 १५ कारावेह अयालच्छणभूयं 'नयरंमङ्गमवं ति । ममाइद्दा य
 तोए जहाइदुं पडिहारा । अणुचिद्वियं च रायसामणं पडि-
 हारेहिं । अवि य ।

कारावियं च तेहिं 'ठररुवुप्पुल्लदंसदिसाभोयं ।

उल्लामिएल्लकरयल्लमच्चन्तविल्लामिणिममूहं ॥

१ BD om.

१ B om सपरितोसं ।

३ CD चम्पु० ।

४ B पया ।

५ B •इयमाभरणं ।

१ B om. जन्म ।

० B पडुरववपडिहियं, A •चम्पु०, C चम्पु० ।

अन्नेउरियाहीरन्तपुष्वन्तुत्तरीयवरपोत्तं ।

सविसेसपसाह्विसंमिलन्नरामायणादृष्टं ॥

पिङ्गागयमुद्रिपहारभौहरामाविमुक्कसिक्कारं ।

मयवस^१विलासिणीजणनचाविज्जन्तकसुदृथं ॥

सुच्चन्तकरप्फालियतालायरसुरयमज्जरनिग्घोसं ।

दाणपरितुट्टबज्जबन्दिवन्द्रउग्घुट्टजयसहं ॥

नच्चन्तमडह्वामणचेडौहामिज्जमाणनरमाहं ।

बद्धावाणयनिवहं वद्धावणयं मणभिरामं ॥

पवत्तो य वसन्तउरे नथरे^२ महामहम्मवो । एवंविहे य
देवौपुत्तजम्भुदयाणन्दिण महापमत्ते सह राइणा रायपरि- १०
यणे अग्निसम्पतावसो पारणगनिमित्तं रायउलं पविसिज्जण
वयणमेत्तेणावि केणइ अकयपडिवत्ती असुहकस्मोदणं अट्ट-
ज्जाणदूमियमणो लज्जं चेव निग्गमो । चिन्तियं च णेणं ।
अहो से राइणो आ बालभावाओ सेव असरिमो ममोवरि
वेराणुबन्धो त्ति । पेच्छह से अइणिगूढायारमाचरियं, जेण ११
तं तहा मम समक्खं भण्णकुलं जंपिय करणेण विवरीयमा-
यरइ त्ति । चिन्तयन्तो सो निग्गमो नयराओ । एत्यन्तरंमि
य अस्मान्दोसेणं अभाविद्यपरमत्यमगगत्तणेण य गहिओ
कसाएहिं, अवगया से परलोयवासणा, पणट्ठा धम्मसद्धा,
समागया सयसदुक्खतद्वीयभूया अमेत्ती, जाया य देह- १
पौडाकरो अतीव बुभुक्खा । आकरिसिओ बुभुक्खाए । तओ

- पठमपरोमहवदएण तेण अज्ञाणकोहवसएणं ।
 घोरं नियाणसेयं पडिवच्चं मूढहियएणं ॥
 जइ होज्ज इमस्स फलं मए 'सुचिणस्स वयविसेमस्स ।
 ता एयस्स वहाए पइजच्चं होज्ज मे जम्भो ॥
 ५ न कुणइ पणईण पियं ओ पुरिषो विप्पियं च मन्तूणं ।
 किं तस्स जणणिजोव्वणविउडणं मेत्तेण जम्भेणं ॥
 • मन्तू य एस राया मम मिसुभावाउ चेव पावो न्ति ।
 'अवराहमन्तरेण वि करेमि तो विप्पियमिमस्स ॥
 इय काऊण नियाणं अप्पडिकन्तेण तस्स ठाणस्स ।
 १० अह भावियं सुवज्जमो कोहाणलजलियचित्तेण ॥
 एत्यन्तरंमि पत्तो 'एमो तवोवणं, अणेयविद्यप्पजणिय-
 कुचिन्तामंधुक्कियपवड्डुमाणकोहाणल्लो य कुलवदं मेसतावसे य
 परिहरिज्जाण अलक्खिओ सैव गओ महथारवीरियं, उवविट्ठो
 य विमलमिलाविणिस्सिए चाउरन्तपौडे 'न्ति । अणुमयवसेण
 ५ पुणो वि चिन्तिउमारट्ठो ।' अहो मे राइणो ममोवरि
 पडिणीयभावो । कइं मव्वतावममग्गे अहं मे ओहमणिज्जो
 न्ति, जेण मे पइज्जाविसेमं जाऊण नियडिवज्जलो तहा
 'तहोवणिमन्ति य 'असंपाउणेण पारणीयस्स किल्ल मं 'खल्लो-
 करेइ न्ति । तं मूढो खु मो राया किं मे एयावत्यगयस्स

१ AD कृषि० । २ A मोतूच । ३ AC अवथारमंतरेव । ४ AC om. ।

५ BD om. । ६ C तरेव । ७ BD असंपयाजेव । ८ D खल्लोवारेइ ।

खलीकरीयद् । १तहा अणाहाणं दुब्बलाणं परपरिहयाणं च
 सत्ताणं कयन्तेणैव विणिवाइयाणं जा खलियारणा, न मा
 माणिणो माणमापूरेद् त्ति विसेसओ समसत्तुमित्ताणं पर-
 लोयवावारनिरयाणं तवस्सीणं ति । अहवा अपरिचत्ताहार-
 मेत्तसङ्गस्स मे एत्तहमेत्ता कयत्यण १त्ति । ता अलं मे जाव- ५
 ज्जीवं चेव परिहवमेत्तेणं आहारेणं ति । गहियं जावज्जीवियं
 महोववासवधं ॥ एत्यन्तरंमि य परिचत्तनिययवावारो असुह-
 ण्णाणदूसियमणो तवपरिकखीणदेहो दिट्ठो तत्थ तावसेहिं ।
 भणियं च तेहिं । भयवं, अइपरिकखीणदेहो अमंपाविय-
 कुसुमविलेवणोवयारो लक्खिज्जसि । ता किं इयाणिं पि ते १०
 न संजायं पारणयं ति । अगिसस्यतावसेण भणियं 'न संजायं'
 ति । तावसेहिं भणियं । कहं न संजायं, किं न पविट्ठो
 १तस्स राइणो गुणसेणस्स गेहं । अगिसस्यतावसेण भणियं
 'पविट्ठो' । तावसेहिं भणियं 'ता कहं ते न संजायं' ति । तेण
 भणियं । बालभावाओ चेव मे सो राथा अणवरद्धवेरिओ, ११
 खलियारिओ अहं तेण । पुब्बिं मए पुण न जाणिओ,
 अवगओ से इयाणिं वेराणुबन्धो । विणीओ विव लक्खिज्जद्
 जाव मिच्छाविणीयस्स न से वेराणुबन्धो अवेद् ; जेणोवहास-
 बुद्धीए मं उवणिमन्निज्जणं अणज्जविकसिएणं चेव तेहिं तेहिं
 माथापयारेहिं चेव किल मं परिहवद् त्ति । अज्जं च तेण १०
 विद्याणिज्जण मम पारणगदिवसं सहसा चेव ५ काराविओ

पमोओ । तओ अहं पविसिजणं रायगेहं अवज्जमाणिओ सेव
 सुणियनरिन्दपरिवाराभिष्पाओ लज्जं सेव निग्गओ त्ति ।
 तओ तावसेहिं भणियं । भयवं, न 'एवं तवस्सिजणवच्छे
 नरिन्दगुणसेणे सभावियद । अहवा 'विचित्तसन्धिणो' हि
 ५ पुरिसा हवन्ति । किं वा न संभावियद । नत्थि अविषओ
 कसायाणं ति । भणिज्जण निवेदयं^१ तेहिं 'अच्छुब्धिगोहिं'
 'कुलवदणो । जहा : न तस्स अग्गिसम्मतावसस्स इमिणा
 वुत्तन्नेण संपयं पि पारणयं संवुत्तं ति । तओ ससंभन्नो
 तुरियमागओ अग्गिसम्मसमीवं कुलवर्द्ध, संपूदओ य तेण
 १० अग्गिसम्मेण जहाणकवेणोवयारेणं । तओ तेण भणियं । वच्छ,
 कहमियाणिं पि ते न संजायं पारणयं ति । अहो से
 असरिससमायरणं रादणो गुणसेणस्स । अग्गिसम्मतावसेण
 भणियं । भयवं, पुमादणो सेव रायाणो हवन्ति । को वा तस्स
 दोसो । मम चेवापरिचत्ताहारमेत्तसज्जस्स एम दोसो, जेण तस्स
 १५ वि गेहं पविस्सामि त्ति । परिचत्तो य मए संपयं जावज्जीवाए
 सेव मयलपरिहववीयभूओ एहहमेत्तो • वि मज्जो । अओ
 विक्खवेमि भयवन्तं एयंमि अत्थे ; नाहमस्सहा आणवेयज्जो त्ति ।
 कुलवदणा भणियं । वच्छ, जह परिचत्तो आहारो, गओ
 दयाणिं कालो आणाए । सज्जपदस्सा खु तवस्सिणो हवन्ति ।
 २० किं तु तुमए नरिन्दस्स उवरिं कोवो न कायज्जो । अओ

१ B दय ।

२ AC विचित्तस्स ।

३ AC add च ।

४ B transposes these words.

सर्वं पुष्पकयाणं कम्पाणं पावए फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेतं परो होइ ॥

एवमणुसासिजणं ^१पडियारगे तावसे निरुविय गओ
कुलवई ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं ^१तहा अयालच्छणसोक्खमणु- ५
हवन्ते परियणे अइक्खन्ताए पारणगवेलाए सुमरियं, जहा
पारणयदिवसो खु अज्ज तस्स महातवस्सिस्स । अहो मे
अहस्रया, न संपन्नं चेव महातवस्सिस्स पारणयं ति तक्केमि ।
पुच्छिओ य णेण जहामस्मिहिओ परियणो । किं सो
महाणुभावो तावसो अज्ज इहागओ न व त्ति । तओ तेण १०
निउणं गवेसिजणं निवेदयं । देव, आगओ आसि, किं तु
देवौपुत्तजम्भुययाहिणन्दिए अइपमत्ते परियणे न केणइ
उवचरिओ त्ति; तओ लल्लं चेव नेग्गओ । राइणा भणियं ।
अहो मे पावपरिणई । तस्स महातवस्सिस्स धम्मन्तरायकरणेणं
देवौपुत्तजम्भुययं पि आवयं ^१चेव समत्येमि । मव्वहा न १५
मन्दपुष्पाणं गेहेसु वसुहारा पडन्ति । न य पमायदोसदूसिओ
अहं उदन्तनिमित्तं पि से पाप्पेमि मुहमवसोइउं । ता गच्छ,
ओ सोमदेवपुरोहिद्य, ममाविज्जायपरियणभावो चेव, गवेसिजण
तस्स महातवस्सिस्स वुत्तनं 'किं तेण ववसियं' ति लल्लं
निवेएहि; आसइइ ^१विय मे हिययं । एवं च समाणत्तो २०

सोमदेवपुरोहित्रो गन्धो तवोवणं । दिद्वो तेण वज्रतवस्मि-
जणपरिवारित्रो गिरिमईतडावन्ननिविद्धमण्डवगन्धो दौहर-
कुसरइयसत्यरोवविद्वो अमरिमवसाढत्तरायकहावावडो अग्नि-
सम्पत्तावमो त्ति । पणमित्रो^१ विण्णोणयउत्तिमङ्गेणं सोम-
५ देवेणं । तेणं चिय आसीसापुब्बयं 'मागयं' ति भण्णिज्जण
'उवविससु' त्ति आइद्वो । उवविद्वो सोमदेवपुरोहित्रो ।
भणियं च णेण । भयवं, अइपरिकलीणदेहो लक्खिज्जमि, ता
किमेयं ति । अग्निमसम्पत्तावसेण भणियं । निरीहाणं अन्नो
समामादयवित्तीणं अङ्गं^२ सेव किमत्तं^३ तवस्सौणं ति । सोमदेवेण
१० भणियं । एवं एयं, निरीहा सेव तवस्सिणो हवन्ति ; किं तु
धणधक्खिहरस्सुवणमणिमोत्तिथप्पवालदुप्पयचउप्पएसु न उण
धक्खकाओवयारगे आहारमेत्ते वि । न य ईदमा एत्थ लोथा,
जे तुमए^४ वि मरिमाणं सुत्तिमग्गपवन्नाणं अविसेममत्तुमित्ताणं
समतणमणिमुत्तकञ्चणणं संमारजलहिपोयाणं आहारमेत्तं पि
१५ न देन्ति त्ति । अग्निमसम्पत्तावसेण भणियं । मच्चमेयं, न
एयारिमा एत्थ लोथा मोत्तूण नरिन्दगुणसेणं ति । सोमदेवेण
भणियं । भयवं, किं कथं नरिन्दगुणसेणेण । धक्खपरो खु मो
राथा सुणीयइ त्ति । अग्निमसम्पत्तावसेण भणियं । को अन्नो
धक्खपरो, जो विण्णिज्जयनियमण्डलो वि तवस्सिजणं पमण्णं
२० वावाएइ त्ति । सोमदेवेण चिन्तियं ।^५ परिकुविओ खु एसो

तावसो । जहा य दीहरकुसरदयसत्यरोवविद्धो लक्ष्मिम्ह,
 तथा नरिन्दनिव्वेएणं चेवाणेण पडिवन्नमणसणं भवे । पुच्छि-
 क्खन्तो य एमो असोयव्वं सामिपरिवायं गेण्हइ । ता अन्नओ
 चेव उवव्लहिय वुत्तन्नं समिणो निवेएमि त्ति । पणमिऊण
 तं निग्गओ सोमदेवो । पुच्छिओ १य णेणं कुसकुसुमवावड- ५
 ग्गहत्थो अभिसेयकामो गिरिनइं समोयरन्तो तावसो । भयवं,
 किं पडिवन्नं अग्निसम्भतावसेण । तेण वि य बाहजलभरिय-
 मन्थरनयणेणं सवित्थरमाइक्खियं तथण्डुणं । गओ सोमदेवो,
 निवेइयं च णेणं जहोवल्लद्धं राइणो । तओ राथा अहिय-
 यरजायनिव्वेओ चिन्ताभार^१निस्सुहं अज्जं धरमाणो सयलन्ते- १०
 उरप्पहाणपरियणपरि^२वारिओ पाइक्को चेव अग्निसम्भपञ्चा-
 यणनिमित्तं पयट्ठो तवोवणं । संपत्तो रायहंसो व्व कलहं-
 सियपरिवारिओ तवोवणासन्नं ^३धित्थिणं गिरिनइपुल्लिणं ॥

एत्थन्तरंमि य सुणियनरिन्दागमणेणं पफुल्लवयणपङ्कएणं
 राइणो आगमणमग्निसम्भतावसंस्स निवेइयं सुणिकुमारएणं ।
 तओ अग्निसम्भतावसेण कोहजलणपञ्जलियसरीरेणं सद्दाविओ
 कुलवई, ^४लक्ष्मिऊण जहोचियमुवथारं निट्ठुरं भणिओ । भो
 भो न पारेमि एयस्स अकारणवेरिणो नरिन्दाहमस्स मुह-
 मवल्लोइउं । ता जं किंचि भणिय बाहिरओ चेव विसज्जेहि
 एयं । कुलवइणा चिन्तियं । अवहरिओ खु एसो कसाएहिं ।

१ B वेव, D चवेव । २ A बाहव, C बीवव । ३ B गड ।

४ B om.

५ D लक्ष्मिऊव ।

- तश्चो जुप्तं चेव ताव पद्मगकसायदुसिचचित्तस्तु नरिन्ददंशणं परि-
हरिउं ति गश्चो नराहिवसमुहं येवं भूमिं कुलवर्द । दिट्ठो
य णेण परिमिल्लाणदेहो सपरिवारो राधा । पणमिञ्चो य
सविण्यं सपरिवारेण रादणा । अहिणन्दिञ्चो य आसीसाए
कुलवदणा, भणिञ्चो य णेण । महाराय, एहि ; एथाए चम्पग-
वौहियाए उवविस्सन् । रादणा भणिंयं 'जं भयवं आणवेह' ।
गया चम्पगवौहियं । उवविट्ठो विमलसिलानिविट्ठे 'कुसासणे
कुलवर्द, पुरञ्चो से धरिणीए चेव सपरिवारो राधा । तश्चो
कुलवदणा भणिंयं । महाराय, कीम इयाणिं सकलसपरि-
१० वारेणमणुचियमेहमेत्तं भूमिं चरणगमणमणुचिट्ठियं । रादणा
भणिंयं । भयवं, अणुचियकारिणो चेव अन्हे । अहवा मए-
जारिमाणं पुरिसाहमाणं इमं सेवोचियं, जं महातवस्सिजणस्तु
पमायञ्चो वावायुणेण धम्मन्तरायकरणं ति । ता किं एदणा
'अणिचट्ठियहिययसम्भावेण 'निघड्डीमन्निएण । भयवं, कहिं
११ पुण मो महाणुभावो अग्गिसम्पत्तावमो । पणमामि तं, मोहेमि
तस्तु दंशणेण पावकक्काकारिणं अघ्याणं ति । कुलवदणा भणिंयं ।
महाराय, मा एहमेत्तं संतप्पसु ण्ति । न 'एएण तुह निब्बे-
एणमणसणं कयं ति ; किं तु कप्पो सेवायं तवस्सिजणस्तु, जं
चरिमकासंमि अणसणविहिणा देहपरिचयणं ति । रादणा
१० भणिंयं । भयवं, किं वज्झणा मन्निएण, पेक्कामि ताव तं

१ D कुसमवासचे ।

१ CE अविण्यं, B •पक्षावो ।

१ B विवद ।

१ BD वेह ।

महाणुभावं । कुलवदणा भणियं । महाराय, अलमियाणि
ताव तस्स दंसणेणं । झाणवावडो खु सो, ता किं से अहिप्पेय-
कज्जन्तराणं । गच्छ तुमं 'नयरिं', पुणो कहिंचि पेस्सेज्जसु
त्ति । तत्रो 'जं भयवं आणवेद, पुणो आगच्छिस्सामि' त्ति
भणिज्जण अच्चन्तदुस्सणो उट्ठिओ राया । पणमिज्जण कुलवदं
पयड्डो 'नयरिं' ॥

तत्रो एक्केणं साणुक्कोसेणं च बालतावमकुमारोणं अणु-
गच्छिज्जण येवभूमिभायं निवेदत्रो से अगिमस्साभिप्प्याओ
त्ति । तत्रो रादणा चिन्तियं । किमिह 'पुणागमणेणं; जइ
परं कुलवदं आयासे 'पाळिज्जइ । ता न जुत्तं ममेह नयरे वि
चिट्ठिउं, मा से महाणुभावस्सु तस्स असोयव्वं पि अवरं सुणिस्सं
त्ति । एवं चिन्तयन्तो पत्तो वसन्तउरं । पुच्छिया णणं संवच्छ-
रिया 'कया अन्धाण खिदपइट्ठियगमणदियहो परिसुज्झइ'
त्ति । तेहिं च 'निच्चं तकस्सवावडत्तणेणोवल्लद्धभोहणदिणेहिं
विस्सत्तं 'महाराय, कस्सं चेंव परिसुज्झइ' त्ति । तत्रो रादणा
समाणत्तो परियणो 'पयड्डइ लउं कस्सं'ति । तत्रो बिदथदियहे
महया सउयरेण निग्गओ राया । अणवरयपयाणएहिं च
पत्तो मासमेत्तेण कास्सेण खिदपइट्ठिय' । तत्रो जसियवि-
चिन्तकेउनिवहं 'विविहकयड्डसोहं भोहियसपुप्फोवयाररायमग

१ BD नयरं ।

१ BD पुचावरणं ।

२ B पडिपज्जइ

४ B निष्पत्तं ।

४ D adds अवरं ।

१ C कचचइ ।

‘ध्वलियपासायमासोवसोद्विधं महाविभूतैः पवित्रो नयनं,
तस्य विद्यते तोरणनिक्षिप्यवन्दनमालं सविसेसमंपादयमहोव-
यारं स्वप्नोभदं नाम पासाय ॥

- तस्य य तंमि चेव दिद्यहे आगन्तो मामकप्यविहारेण
१. अज्ञासंजमं विहरन्तो सौमगणसंपरिवृजो संपुष्टद्वालसङ्गी
श्रीहिमणनाणादस्यजुत्तो स्वप्नसुन्दराहिरामो पठमजोव्यन-
विद्वीसमद्वासियमरीरो मण्डणमिव वसुमईए आगन्तो व्य
व्यसज्जणलोयणाणं पञ्चाएसो व्य धम्मनिरयाणं निल्लो व्य परम-
धम्मयाए ठाणमिव आदेयभावस्स कुलहरं पिव खल्लोए आगरो
२. इव गुणयणाणं विवागसव्वस्समिव कुमलककस्स महामहन्-
जिववंसमभृत्तो विजयसेणो नामं आचरिन्तो न्ति । सो य
असोयदत्तसेट्ठिपडिवत्ते जिणाययणमण्डपे अणुअविय ओग्गहं
ठिओ असोयवणुज्जाणे । ‘अत्य नौदवलिथा विव नरवई
दुल्लहविवरा मय्यारा, परकलत्तदंसणभीया विव मप्परिमा
३. अहोमुहट्ठिया वावीतडपायत्ता, विणिज्जियमप्पुरिमत्तिन्नाओ
विव ‘आउल्लविडालाओ अइमुत्तयज्जयाओ, दरिइकामिहिय-
याइं पिव समन्तओ आउल्लाइं लयाहराइं, तिसयपसत्ता विव
पासण्डिणो’ न सोहन्ति ‘लिम्बपायवा, नववरगा विव कुसुम्भ-
रत्तनिवसणा विरायन्ति रत्तासोया—किं बज्जणा—अत्य मणो-
४. रत्ता विव जीवलोयस्सु बज्जवुत्तन्ता उज्जाणपायवा । तथा

१ B धवस ।

२ A डाल ।

३ D •कामिदि• ।

४ CDE पासण्डिया ।

५ BCE विव ।

हिमगिरिसिहराटं पिव उत्तुङ्गधवलाटं जिणाययणाटं । तत्थ
य वज्रपासुए भूमिभाए अहासंजमं सो भयवं चरणकरण-
निराओ परिवसद ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं अत्याइयागएणं पुच्छियं ।
केण भे अज्ज इह अष्सेरयभूयं किंषि वत्थु दिट्ठं ति । तओ
उवलङ्कविजयसेणायरिएण पणमिज्जण रायाणं भणियं कल्ला-
णएणं । महाराय, दिट्ठं मए अष्सेरयं । राइणा भणियं ।
कहेहि किं तथं ति । कल्लाणएण भणियं । इह अभोगद-
त्तसेट्ठिपडिंवड्ढे चमोयवणुक्काणे सयलदट्ठव्वदंसणमद्दसवो लाय-
लजोणहापवाह'पण्डलियत्तउड्ढिसाभोओ सयलकल्लासंगओ विय १०
मयलज्जणो पढमजोव्वणत्थो वि विचाररहिओ विणिज्जि-
यकुसुमबाणो वि तवसिरिनिराओ परिचत्तसव्वसङ्को वि
सयलजणोवयारौ सुत्तिमन्तो विव भयवं धम्मो दिट्ठो मए
गन्धारजणवयाहिवस्सु समरसेणस्स नत्तओ लच्छिसेणस्स पुत्तो
पडिवन्नसमणलिङ्को विजयसेणो'न्मम आयरिओ ति । तओ १४
राइणा भणियं । अहो तुमं कयपुत्तो, पावियं तए फलं लोच-
णाणं । अहं पि णं भयवन्तं मोत्तणमन्तरायं सुए वन्दिस्सामि
न्ति ॥ अइक्कन्ताए रयणीए कयसयल्लगोसकस्सो राया गओ
तमुक्काणं । दिट्ठो य णेण अण्णेयसमणपरियरिओ संपुत्तवार-
यससि व्व तारयणपरिवुडो विजयसेणायरिओ । तओ हरि१- १

सुखिपुलकण आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं धरणिनिहित-
 जाणकरयलेणं सविणयं पणमिअो अणेण, दिओ य से गुरुणा वि
 सारौरमाणसाणेगदुक्खविडडणो सासयसिवसोक्ततद्वीयभूओ
 धम्मल्लभो त्ति । तओ अट्टारससील्लसहसु'भरवहे मिद्धि-
 १ वल्लभिराणुरायसमागमचिन्ता'दुब्बले सेससाज्जणो वन्दिज्जण
 उवविट्ठो गुरुसमौवे । विन्धिओ य तस्स क्वचरिएहिं । भणियं
 च णेण । भयवं किं ते सयल'संपुणमणोहरस्सु'वि ईदसं निब्धे-
 यकारणं, जेण इओ तओ ससम्ममनिवडन्तनरिन्दमडक्खिमणि-
 प्पभाविसर'विष्कुरियपायवौढं रायल्लिच्छं उज्झिय इमं ईदसं
 १० इहल्लोयनिप्पिवासं वयविसेसं पडिवओ मि त्ति । विजयसे-
 णेण भणियं । महाराय, संसारंमि वि निब्धेयकारणं पुच्छमि ।
 नण सुल्लहसेत्य निब्धेयकारणं । सुण ।

नारयतिरियनरामरभवेसुं ह्णिण्डन्तयाण जीवाणं ।

अम्मजरामरणभए मोत्तूण किमत्थि किंवि सुहं ॥

किं अत्थि नारगो वा तिरिओ मणुओ सुरो १३ संसारे ।

सो कोइ जस्सु अम्मणमरणाइ न होन्नि पावाइ ॥

तेहि गहियाण य कहं होइ रई हरिणतणयाणं व ।

कूडयपडियाण दढं वाहेहि विलुप्पमाणाणं ॥

सब्बेमिं सत्ताणं खणियं पि ज्ञ दक्खमेकपडियारं ।

जा न करेह नपु सुहं लक्ष्मी को तीए पडिबन्धो ॥

केण ममेत्युप्यत्तो कहिं दओ तह पुणो वि गन्तव्वं ।

जो एत्तियं पि चिन्तेह एत्थ सो को न निब्विणो ॥

अन्नं च । एत्थ, महाराय, महासमुद्दमज्जगथं रयणमिव
चिन्तामणिमंनिभं दक्षभं माणसत्तणं । तद्वा खरपवणचालिय-
कुसग्गजलविन्दुचञ्चलं जौवियं, कुवियभुयङ्गभोसणकणजाल-
मन्निहा य कामभोगा, सरयजलहरकामिणीकडक्कगयकणवि-
ज्जुचञ्चला य रिद्धौ, अकयसुद्धतवच्चरणणं च दारुणो तिरिय-
नारएसु विवागो त्ति । अवि य

भयरोगभोगपियविष्णो गवज्जुदुक्कजलणपज्जलिए । १८

नडपेष्कणयसमाणे संसारे को धिदं कुणइ ॥

सइ सासयंमि ठाणं तस्सोवाए य परममुणिभणिए ।

एगन्तसाहगे सुपुरिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥

एवं च, महाराय, संसारो चेव मे निव्वेयकारणं । तहवि
पुण निमित्तमेत्तमेयं संजायं ति । सुण । १९

अत्थि इहेव विजए गन्धारो नाम जणवओ, तत्थ गन्धार-
पुरं नाम नयरं । तन्निवासी अहं तत्थेव चिट्ठामि । मित्तो

य मे वीयहिियभूओ सोमवत्तपुरोहिियपुत्तो विहावसू नाम ।

सो य कहंचि आयइपौडियदेहो विणिज्जियसुरासुरेण मच्चुणा

मम समत्तमेव पच्चत्तमुवणीओ । तओ अहं तव्विओयाणल-

जल्लियमाणसो चिट्ठामि; जाव आगया अहासंजमविहारेणं

विहरमाणो वासावासनिमित्तं चत्तारि बाज्जणो, ठिया य

नयराश्रो नाददूरे महामहन्ताए ^१गिरिगुहाए । सिद्धा य मे
 अइपिय न्ति करिय निययपुरिसेहिं । गश्रो अहं सिग्वमेव
 ते वन्दिउं । दिट्ठा य तत्थ भयवन्तो सण्णायवावडा, वन्दिथा
 पइट्ठवयणपङ्कएण । अहिणन्दिश्रो भयवन्तेहिं धम्मसाहेण ।
 ५ पुच्छिया मए अहाविहारं । अणुसामिश्रो भयवन्तेहिं । तश्रो
 ते मुण्णौ कांश्च वेलं पज्जुवासिय पविट्ठो नयरं । ते ^२य
 भयवन्तो सव्वकालमेव वासावासे मासोववासेणं जयन्ति न्ति ।
 उवलङ्कं मए ससत्तं ॥

पवट्ठमाणसङ्कत्तु^३ य पइदिणं सेवमाणस्स ते ^४अइक्कन्ता
 १० चत्तारि मासा । चरिमरयणौए जाया महं चिन्ता । कसं खु
 ते महातवस्सो गच्छिस्सन्ति । ^१तश्रो ^२अहं अट्ठजामावसेमाए
^३रयणौए निग्गश्रो भयवन्तदंसणनिमित्तं नयराश्रो । गश्रो य थेवं
 भूमिभागं ; जाव, पयल्लिया ^४वसुमई, गच्छियं गन्धारगिरिणा,
 पवाइश्रो सुरहिमाइश्रो, उक्कोविचं नइङ्गणं, वित्थरिश्रो
 जयजयारवो । तश्रो अहं अहं^५हिंजयहरिमो तुरियं तुरियं
 पत्थिश्रो जाव पेच्छामि गन्धारगिरिगुहामसोवे अवहरियं
 तणाइयं, समीकथं धरणिवट्ठं, पवुट्ठं गन्धोदयं । उवइणा
 पुण्णोवयारा । ^६निवड्डिया देवसंघाथा थुण्णन्ति भयवन्ते
 खाऊणो । अहो मे रुक्कट्ठं माणुसत्तणं, खविथा रागाइश्रो,
 पैराजियं कससैअं, तिस्सो भवससुद्धो, पाविथा सामयमिवसुह-

१ CD add नंभार० ।

२ B om.

३ D संवेगसु ।

४ BD जामिबोइ ।

५ ACD चिवइथा ।

सिद्धिं न्ति । तत्रो मए चिन्तियं । आविष्भूयं नूणमेएसिं
 केवसं, सुक्का जाइजरामरणदुक्कवाससु ॥ एत्थन्तरंमि दिट्ठा
 मए केवलपहावओ चिय रयणमयसौहासणोवविट्ठा विणियट्ठ-
 भवपवञ्चा^१ पसन्तचित्तव्ववारा केवलसिरौसमट्ठासियसरौरा
 सुत्तिमन्ता विव गुणगणा भयवन्तो साज्जणो न्ति । तत्रो मए^४
 चिन्तियं । न एत्थ संदेहो, 'संपुण्णमेव एएमिं केवलनाणं
 ति । तत्रो आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं रोमसपुल्लदयक्केणं
 'विन्दयवसुप्फुल्ललोयणेणं धरणि'^२निमित्तजाणकरयलेणं तहाविहं
 असन्तसोहणं अणाचिक्खणीयं अवत्थन्तरमणुहवन्तेण वन्दिया
 मए, वन्दिजण^३ 'य उवविट्ठो तेमिं पुरओ । पत्थुया केवलिणा^५
 कहा । पयत्ता पुच्छिउं हियदक्खियं देवनरगणा । तत्रो मए
 चिन्तियं । किं पुणो अहमेए भयवन्तो पुच्छामि । जाव
 आवडिओ हिययसल्लभुओ चित्तंमि मे विहावसु । तत्रो मए
 चिन्तियं 'अह कहिं पुण मे मित्तो विहावसु उप्पओ, होउ,
 'एयं पुच्छामि' न्ति चित्तिंजण^६पुच्छिओ मए भगवं केवलौ ।^७
 भयवं, अत्थि इओ०कोड कालो पच्चत्तसुवगयसु मे मित्तसु ।
 ता कहिं सो उववओ, किं वा संपयमवत्थन्तरमणुहवट्ठ, वि
 वा मम सुणियपरमत्थमगसु वि तम्बिओयाणलजणियसंतावो
 चित्तंमि मोवसमं जाइ न्ति । केवलिणा भणियं । सुण ।

१ D ०पवभा ।

२ D समुप्यर्थं दयसिं ।

३ B विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिवेषेण, A विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिवेषेण ।

४ B निश्चिन्त ।

५ ACDE om.

६ B दयं ।

- अथि इहेव गन्धारपुरे नद्यरे ऊसदन्नो नाम वत्यसोहगो ।
तस्म मज्जपिङ्गा नाम गेहसुणिथा । तीसे गवामि सुणन्नो उववन्नो
त्ति । सो य अदकठिण^१रज्जुसंदामिन्नो बुभुक्कापरिमिलाणदेहो
सोहणिथाकुण्डनियडवत्ती रासहसुरप्पहारभौन्नो इहेव संपथं
१ दाहणमवत्यन्तरमणुहवइ । जम्भन्तरंमि य पुत्तरद्वभरइकुसुम-
पुरनिवासिणो ते कुसुममारसन्नियस्स सेट्ठिपुत्तस्स सिरिकन्ता-
भिहाणा अचन्तवक्का पत्ती आसि त्ति । तयव्वासन्नो^२ अन्नं
तव्विन्नोयाणलजणियसंतावो चित्तंमि णोवसमं आइसाणमेथं
मए एथं सोऊणं संजायनिव्वेणं तस्सेहमोहियमणे
१० पडिमोक्खणनिमित्तं पेसिया ऊसदिसवत्यसोहगगिच्छ उव्वट्ठो
पुरिमा, भणिया य 'तं लज्जं मोयाविय विदलपाडुगाभि-
गिप्पिहय इहेवागच्छह^३' त्ति । तन्नो गया ते पुरिमा, । तन्नो
च संपाडिअं मण्ण सारण^४मणेहिं, आगया य तं गेप्पिविथ-
दिट्ठो य सो मए 'पिसुया^५मयगहियतणुहो कीडाधिसमयं'
१५ पाइयखयडिन्नो अइस्सीण^६सरीरो^७ ससन्तचलिरजीह्वसन्नि-
धवलविहाविज्जमाणदंसणावली मन्दमन्दं परिसक्खंसि
माइदूरन्नो चेव सुणन्नो त्ति । जान्नो य मे तं तहाविहं दण्णो-
महन्नो संवेगो । चिन्तियं च मए । अहो दारुणो संसारवासो ।
एवंविहावर्णाणि एत्थ जीवाणं पेक्खविलसियाइं । एत्थन्तरंमि

CE add पत्रि । १ B • छि । २ B • निमेहिं ।

B पिडुवं । ३ B सपावत्ती । ४ CDE add तत्तु ।

य पत्ता मम समीवं सह तेण ते पुरिसा । निवेदुओ णेहिं
 'देव एस सो सुणओ' त्ति । तओ सो मं दट्ठुण पयसंतदीहलज्जुलो
 बाहजसभरियल्लोयणो उग्गोवम'वयाल्लियाणणो किंपि तद्वा-
 विहं अणाचिस्सलीयं अवत्यन्तरं पाविजणमारसिउमाढत्तो ।
 तओ मए पुच्छिओ^१ केवली । भयवं, किमेयं ति । तेण भणियं ।

ता तओ आणन्दसाहज^२ पणओ त्ति । मए भणियं । भयवं,
 'विन्ध्यवसुप्फुल्लोयणेणं धरणि'ण^३ । भयवया भणियं । न विसेसओ,
 अचन्तसोहणं अणाचिस्सलीयं ~~अव~~ ^{इदमो देव एव संसारसहायो त्ति,}
 मए, वन्दिजण^४ य ज्वत्तया भावणा अणाभोगओ वि कंचि कालं
 क्हा । पयत्ता पुच्छि त्ति । तओ मए भणियं । भयवं, अह कस्स कस्स
 चिन्तियं । किं पुगो । भयवया भणियं । जादमयमाणजणियस्स । मए
 आवडिओ हिययस्स । भयवं, को विद्याणेण माणो कओ त्ति । भयवया
 चिन्तियं 'अह कयं । सुण ।

'एयं पुच्छामि' त्ति । सेवान्तरजम्मे पवत्ते मयणमद्दसवे निग्गयासु
 भयवं, अत्थि इओ० कांसासु नयरचचरीसुं तरुणजणवन्द्रपरिगएण वज्जजणप-
 ता कहिं सो उवज्जं वसन्तकौलमणुहवन्तेण दिट्ठा समासन्नचारिणी वत्य-
 वा मय^५ अणियपद्दगचचरि त्ति । दट्ठुण य अञ्जाणदोसेणं जाद'कुलादगव्विएणं
 चित्तं 'कहं नीयचचरी अन्हाण चचरौए समासन्नं परिव्वयद'
 त्ति कयत्थिया वत्यसोहगा । पहाणो त्ति करिय दडथरं
 कयत्थिजण संजमियसव्वगत्तो नेयाविओ चारयं जसदिओ ।

१ BC •ववाहिं, DE •ववालिं । २ CDE add भयवं ।

३ CDE कुलवहार ।

एत्यन्तरंमि गत्यमाणपरिणामवन्तिणा बद्धं परमवाउयं ।
 'वन्ते य मयणमङ्गसवे नगरकोएण मोथाविओ जसदिओ ।
 एसो य तक्कअपरिणामवसओ मरिऊण एत्य उववओ न्ति ॥

तओ मए चिन्तिथं । अहो अप्पसुहं निघाणं बद्धदुक्कफलं,
 धिरत्यु संसारवासस्सु । ता पुच्छामि भयवन्तं 'किंपज्जवसाणमेयं
 निघाणं, किं वा एस भविओ अभविओ वा सिद्धिगामौ
 अन्विद्धिगामौ संपन्नबीओ वा न वन्ति चिन्तिऊण पुच्छियं
 मए । तओ भयवथा भणियं । सुण, जंपज्जवसाणमेयं
 निघाणं ।

१० इओ सुणयभवाओ एस अहाउयं पाणिऊण उव्वहो
 समाणो इमस्सु चेव जसदिअस्सु गेहपसूयाए घोडघडिगाभि-
 हाणाए रासहीए गअंमि रासहत्ताए उववज्जिहि न्ति^१ । तओ
 य निग्गओ समाणो जसदिअस्सु अमणोरमो किलेससंपाविथ-
 सरौरवित्तौ गत्य^२ भाइव्वहणपरिखेइयसरौरो जीविथसमयं^३

१॥ चिट्ठिऊण मओ समाणो जसदिअसंगयस्सु चेव माइदिअसन्नि-
 यस्सु चण्डालस्सु अण्हिगाभिहाणाए भारियाए कुच्छिंसि
 नपुंसगत्ताए उववज्जिहि न्ति ।^४ तओ य निखन्तो समाणो
 कुक्खदोहगककङ्कडूसिओ अपरिआयंविमयसङ्गो कंचि काळं
 नपुंसगत्ताए जीविऊण सीहविणिवाइयसरौरो देहं^५ पमोत्तूण

१ C निवत्त ।

२ D has everywhere •जिही ।

३ ACDE भारवचत्त ।

४ B •समिथं ।

५ D जीगूत्त ।

तौषे चेव षण्डालमहिज्जियाए कुष्किंसि इत्थिगत्ताए उव-
 वज्जिहि त्ति । तन्नो विणिग्गयेत्तो चेव पढमवालभाववत्तो
 भुयङ्गुल्लो मरिऊण ऊसदिस्सु चेव 'गम्भदासौए दन्तिथा-
 भिहाणाए कुष्किंसि नयुंसगत्ताए उववज्जिहि त्ति । तन्नो
 विणिग्गन्नो समाणो जञ्जन्व^१मड्डहलुक्खो मव्वल्लोयपरिभून्नो
 कंचि काळं नयुंसगत्तं परिवाल्लिऊण पयत्ते नयरडाहे
 किसानुणा 'कारौकयसरौरो पञ्चत्तमुवगच्छिऊण तौषे चेव
 गम्भदामौए कुष्किंसि इत्थियत्ताए उववज्जिहि त्ति । समुप्पन्नो
 य पोढसणी भविस्सुह त्ति । तन्नो एत्थेव नयरे रायमगे
 गच्छन्ती वियरिण मत्तहत्थिणा वावाइया समाणौ इमस्स
 चेव ऊसदिस्सु काळञ्जणियाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि
 इत्थिगत्ताए उववज्जिहि त्ति । जाया समाणौ कमेण संपत्त-
 जोव्वणा । दिस्सा य ऊसदिस्सेण ऊसरत्थियाभिहाणस्स
 अञ्जन्तदारिद्राभिभूयस्स । इत्थिया कथपाणिग्गहणा आवज्ज-
 सत्ता होऊण पसूदसमए^२ चेव . महावेदणाहिभूया काळं
 काऊण सजणणीए चेव पुत्तत्ताए उववज्जिहि त्ति । उववन्नो
 य सो वाल्लभावे चेव गम्भारनिक्कगातौरंमि खेत्तमाणो ऊसदिस्स-
 सत्तुणा सिक्खायनामेण 'रिउपुत्तो' त्ति गिण्हिऊण सिरोह-
 रानिबड्डगदयसिक्खायन्नो दहंमि परिक्खिप्पिहिह^३ ॥ एयपज्ज-
 वसाणमेयं निथाणं । भविन्नो य एसो सिद्धिगामौ य, केवल्लम-
 संपत्तवौन्नो त्ति ॥

१ B निच०, AC गणे० ।

२ B चरिह ।

३ D इपुसरीते

तत्रो मए भणियं । भयवं, कहिं पुणो सो जलमरणाणन्तरं
उववज्झिहिइ त्ति, कथा वा बीयसंपत्ती^१ सुत्तिसंपत्ती य
१ भविस्सइ । भगवथा भणियं । सुण ।

जलमरणाणन्तरं वाणमन्तरेसु . उववज्झिहि त्ति । तत्रो
५ तस्मिं चैव जस्से आणन्दतित्यथरसमीवे सासथसुहकप्पपायवेक्क-
बीयं सक्कत्तं पाविहिइ । तत्रो १ उउगइसमावज्जो संखेज्जेसु
समुदुत्थिएसु भवग्गइणेसु इहेव गम्भारजणवए पाविज्जण
नरवइत्तणं अमरतेयविज्जाहरसमणगणिसमीवे पवज्झिज्जण
पब्बज्जं संपत्तकेवसो सुत्तिं पाविस्सइ त्ति ।

१० तत्रो ममेयं सोज्जण जाज्जो संवेज्जो, नियत्ता भवचारगाज्जो
मई । तत्रो अणुअविय जणणिजणए काज्जण जहोसियं
करणिज्जं निखत्तो सुगहीयनामधेयस्स भगवज्जो इन्ददत्तगण-
हरस्स समीवे । ता एयं मे निज्जेयकारणं ति ॥

गुणसेणेण भणियं । भयवं, कथय्यो सि, सोइणं निज्जेय-
१५ कारणं । अं पुण इमं भणियमासिं । जहा ।

सइ सासथंमि १ ठाणे तस्सोवाए य परमसुणिभणिए ।

एगन्तसाइए सुपुत्तिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥ त्ति

अइ किं पुण तं सासथं १ ठाणं, को वा तस्स साइज्जो
उवाज्जो त्ति ॥

१ A om.

२ ACE भविस्सिहिइ ।

३ B अइर ।

४ E वासि ।

५ DE चार्म ।

विजयसेणेण भणियं । महाराय, सामयं थामं नाम, जत्य
पाणिणो अट्टविहकम्ममलकलङ्कविष्णुमुक्ता जम्भज्रामरणरोय-
सोयाद्दरहिया निरुवमनाणदंसणसुहभाइणो^१ आयामिदी-
हमद्धं कालं चिट्ठन्ति । तं पुण मयलाइसयरयणाथरेहिं तेलो-
क्कबन्धवेहिं सुरासुरपूइएहिं सब्बभूहिं भणियं इमस्सु चेव^५
चोइस^२रब्बूसियस्सु खेत्तलोगस्सु चूडामणीभूयं परमपयं थामं
ति । साहओ उण उवाओ इमस्सु सम्भत्तनाणचरणलक्खणो पडिवा-
इओ त्ति । एसो य गिहिधम्मसाज्जधम्मोहिं ववत्थिओ । तत्थ
गिहिधम्मो दुवालसविहो । तं जहा । पच्च अणुव्वयाइं तिखि
गुणव्वयाइं चत्तारि सिक्खावथाइं ति । साज्जधम्मो उण^{१०}
दसविहो । तं जहा ।

खन्ती य मइवज्जवमुत्ती तवसंजमे य बोधव्वे ।

सच्चं सोयं आकिञ्चणं च^३ बभं च जइधम्मो ॥

एयस्सु उण दुविहस्सु वि धम्मस्सु मूलवत्थु सम्भत्तं । तं
पुणो^४ "अणाइकम्मसंताणवेड्ढियस्सु" जन्तुणो दुक्कहं हवइ त्ति ।^५
तं च कम्मं अट्टहा^१ तं जहा । नाणावरणिज्जं^२ "दरिमणावर-
णिज्जं वेयणिज्जं मोहणिज्जं आउयं नामं गोत्तं अन्नरायं
च । एयस्सु उण निमित्तं मिष्कत्तं अस्साणं अविरइ पमाओ
कसाया जोगा य त्ति । एगपरिणामसंचियस्सु एयस्सु दुविहा

१ CDE add चवइव । २ CDE add चसंत्तं । ३ AD "रब्बुपस्सु"

४ CDE सावावरसाद० । ५ BD इंसवा० ।

- ठिई समखाया । तं जहा । उक्कोसिया य जहन्धिया यं ।
तत्य णं जा सा उक्कोसिया, सा तिव्वासुहपरिणामजणियाणं
नाणावरणदरिसणावरणवेयणीयअन्तरायाणं तीसं सागरोव-
मकोडाकोडीओ, मोहणिज्जस्स सत्तरिं, नामगोयाणं वीसं,
५ तेत्तीसं च सागरोवमाइं आउयस्स त्ति । जहन्ना उण तहा-
विहपरिणामसंचियस्स वेयणीयस्स बारस मुज्जत्ता, नामगोयाणं
अट्ठ, सेमाणं भिन्नमुज्जत्तं ति । एवंठियस्स य इमस्स कम्मस्स
अहापवत्तकरणेण जया घंसणघोलणाए कहवि एगं सागरो-
वमकोडाकोडिं मोत्तूण सेसाओ खविआओ हवन्ति तीसे वि
१० य णं येवेत्ते खविए, तथा घणरायदोसपरिणामलक्षणो
नाणावरणदरिसणावरणन्तरायपडिवन्न^१सहायभावो मोहणीय-
कम्मनिव्वत्तिओ अचन्तदुब्बेओ कम्मगण्डी हवइ । भणियं च ।
गण्ठि त्ति सुदुब्बेओ क्कखडघणरूढगूढगण्ठि व्व ।
जीवस्स कम्मजणिओ घणरायदोसपरिणामो ॥
१५ तं च पत्ते समाणे अत्थि एगे जीवे जे तं भिन्दइ, अत्थि
एगे जीवे जे नो भिन्दइ । तत्य णं जे से भिन्दइ, से
अपुव्वकरणेणं भिन्दइ । तओ तंमि भिन्ने समाणे अणियट्ठी^२-
करणेणं कम्मवणस्स दावाण^३ल्लेगदेमं सिवसुहपायवस्स निरुव-
हयवीयं संसारचारयस्स मोचावणंसमत्यं चिन्तामणिरयणस्स य
२० सज्जयभावजण्यं अणाइमि संसारसायरे अपत्तपुव्वं पसत्यमम-

तमोहणीयकम्पाणुवेयणोवसमस्तयससुत्तं पसमसंवेयनिव्वेयाणु-
 कम्पादलिङ्गं सुहायपरिणामरूवं सम्मत्तं पाउण्ह, तत्ताहसमकालं
 च दुवे नाणाणि । तं जहा । मदनाणं च सुयनाणं च । तन्नो
 तंमि पत्ते समाणे से जीवे वज्जयकम्ममलसुक्के आसन्नित्तिसह-
 वभावे पसन्ने संविग्गे निव्विस्से अणुकम्पापरे जिणवयणहरे ५
 आविहवद । भणियं च ।

सम्मत्तं उवसममाइएहि लक्किअए उवाएहिं ।

आयपरिणामरूवं वण्णैहि पसत्तजोगेहि ॥

एत्थ य परिणामो खल जीवस्स सुहो उ होइ विज्जेओ ।

किं मलकलङ्कसुक्कं कणयं भुवि मामलं होइ ॥ १०

पयईइ य कम्पाणं विद्याणिउं वा विवागमसुहं ति ।

अवरद्धे वि ण कुप्पइ उवममओ सव्वकालं पि ॥

नरविबुद्धेसरसोखं दुखं विचय भावओ उ मज्जन्तो ।

संवेगओ न मोखं मोत्तूणं किंचि पत्थेइ ॥

नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेयओ वसइ दुखं । १५

अकथपरलोथमग्गो ममत्तविसवेगरहिओ वि ॥

दट्ठूण पाणिमिवहं भौमे भवसागरंमि दुक्कत्तं ।

अविसेसओ ऽणुकम्पं दुहा वि मामत्थओ कुण्ह ॥

मज्जइ तमेव सच्चं नीसङ्कं जं जिणेहि पन्नत्तं ।

सुहपरिणामो सव्वं कङ्काइविशोत्तियारहिओ ॥ २०

एवंविहपरिणामो सम्महिद्वी जिणेहि पञ्चत्तो ।

एषो य भवसमुद्गं लङ्गद् येवेण कालेण ॥

- तत्रो य तीसे वि य णं ठिईए पलिओवमपुञ्जत्तमेत्ते खीणे
परमत्थओ सुहयरपरिणामगथं 'देमविरइं पडिवज्जइ । तं
५ जहा । थूलगपाणाइवायविरमणं वा थूलगमुसावायविरमणं वा
थूलयादत्तादाणविरमणं वा परदारगमणविरमणं वा सदार-
मंतोसं वा अपरिमियपरिगहविरमणं वा । से थ एवं देमविरइ-
परिणामजुत्ते पडिवंज्जाणव्वए भावओ अपरिवडियपरिणामे
नो खलु समायरइ इमे अइयारे । तं जहा । वन्धं वा वहं
६ वा क्विच्छेयं वा अइभारारोवणं^१ वा भत्तपाणवोच्छेयं वा,
तह महसअखाणं वा रहसअखाणं वा सदारमन्तभेयं वा
मोसोवएसं वा कूडलेइकरणं वा, तहा तेणाहडं वा तक्करपओगं
वा विहदूरज्जाइकमं वा कूडंतुलकूडमाणे वा तप्पडिहवगववहारं
वा, तहा इत्तिरियपरिगहियागमणं वा अपरिगहिया-
५ गमणं वा अणङ्गकौडं^२ वां परविवाहकरणं वा कामभोग-
तिव्वाहिस्सासं वा, तहा खेत्तवत्थुपमाणीइकमं वा हिरण-
सुवणपमाणाइकमं वा धणधअपमाणाइकमं वा दुपयत्तउप्पय-
पमाणाइकमं वा कुविचपमाणाइकमं वा ; तहा अत्ते य एवंजा-
इए संसारसागरहिण्डणनिमित्तभूए सुहपरिणामभावओ चेव
० ओ आयरइ^३ ति । तहा इमे एयाहवे उत्तरगुणे थ पडिव-

क्कह । तं जहा । उडुदिसिगुणव्वयं वा अहोदिसिगुणव्वयं वा
 तिरियदिसिगुणव्वयं वा, तहा भोगोवभोगपरिमाणलक्षणगु-
 णव्वयं वा उवभोगपरिभोगहेउखरकम्मादपरिवक्कणं वा, तहा
 अवज्झाणायरियपमायाथरियहिंस'प्यथाणपावकम्भोवएसलक्क-
 णाणत्थदण्डविरहगुणव्वयं वा, तहा सावक्कजोगपरिवक्कणानिर- ५
 वक्कजोगपडिसेवणालक्षणसिक्खावयं वा, तहा दिसिवयगहि-
 यस्स दिसापरिमाणस्स पददिणपमाणकरणदेसावगासिथसिक्का-
 वयं वा, तहा आहारसररीरमक्कारबम्भेरेअव्वावारलक्षणपोस-
 हसिक्खावयं वा, तहा नायागयाणं कप्पणिज्जाणं अन्नपाणा-
 ईणं दव्वाणं देसकालमड्ढासक्कारकमजुयं पराए भत्तीए आया- १०
 णगहट्टाए संजयाणं दाणं ति, इदलक्षणतिहिसंविभागसि-
 खावयं वा । से थ एवं कुमलपरिणामजुत्ते पडिवक्कगुणव्वय-
 मिसिक्खावए भावओ अपरिवडियंपरिणामे नो खलु समाथरह
 इमे अदयारे । तं जहा । उडुदिसिपमाणाइक्कमं वा अहो-
 दिसिपमाणाइक्कमं वा तिरियदिसिपमाणाइक्कमं वा खेतुवुडुं १५
 वा सदअन्तरडुं वा, तहा सचित्ताहारं वा सचित्तपडिवड्डाहारं
 वा १अप्पउल्लिओसहिभक्खणं वा दुप्पउल्लिओसहिभक्खणं वा
 तुक्कोसहिभक्खणं वा, तह्मा इड्डालकम्भं वा वणकम्भं वा
 २सागडिकम्भं वा भाडियकम्भं वा फोडियकम्भं वा दन्तवाणिज्जं
 वा केसवाणिज्जं वा रमवाणिज्जं वा ३ विसवाणिज्जं वा जन्तपी- २०

१ C यथाह ।

१ C अप्यथोरसि०, = अपक्कोरसि ।

२ B धाडिय ।

३ CDE add लल्लावाणिज्जं वा ।

- लणकम् वा ^१निलङ्कणकम् वा द्वग्गिदावण्यं वा असदपोसण
 वा सरदहतलायसोसण्यं वा, तथा कन्दप्पं वा ककुद्दयं वा
 मोहरियं वा संजुत्ताहिगरणं वा उवभोगपरिभोगादरेणं वा,
 तथा मणदुप्पणिहाणं वा ^२वददुप्पणिहाणं वा कायदुप्पणिहाण
^५ वा सामादयस्स सदअकरणं वा सामादयस्स अणवट्ठियस्स करण
 वा, तथा आणवणपअगं वा पेसवणपअगं वा सद्दाणुवाइत्त
 वा, रुवाणुवाइत्तं वा बहियापोगलपस्सेवणं वा, तथा अप्प-
 डिलेहियदुप्पडिलेहियसेज्जासंथारदुरुहणं वा अप्पमज्जियदुप्प-
 मज्जियसेज्जासंथारदुरुहणं वा अप्पडिलेहियदुप्पडिलेहियउच्चा-
^{१०} रपासवणविगिञ्चण्यं वा ^३ अप्पमज्जियदुप्पमज्जियउच्चारपाम
 वणविगिञ्चण्यं वा पोसहोववासस्स सक्कं अणणपालण्यं वा
 तथा सच्चित्तनिखिवण्यं वा सच्चित्तपिहण्यं वा कालादक्कम्
 वा परववण्णं वा, मच्छरियं वा अस्से य एवंजाइए गुणव्वय-
 सिक्खावयाइयारे नायरइ । तअो णं से ^४इसेयाणरुवण
^{१५} कप्पेणं विहरिक्कण तीसे कम्मट्ठिइए परिणामविसेसेणं तंमि
 वा जम्मे अण्णेसेसु वा जम्मेसु संखेज्जेसु सागैरोवसेसु खविएसु
 सव्वविरइल्लक्खणं खमामइवज्जवसुत्तीतवसंजमसच्चसोयाकिञ्चण-
 वम्भचेररुवं जइधक्कं पाउणइ ।, तअो एवं चेव उवसमसेठी
 एवं चेव खवगसेठि त्ति । भणियं च ।

१ AD निलं, CE लेलं ।

२ C वय० ।

३ B instead of •यं वा everywhere च वा । ४ B इमेतारुवण.

सम्पत्तंमि उ लङ्गे पलियपुङ्गत्तेण सावओ होज्जा ।

चरणोवसमखयाणं सागरसंखन्तरा होन्ति ॥

एवं अप्पडिवडिणं सम्पत्ते देवमणुयज्जेसु ।

अन्नयरसेठिवज्जं एगभवेणं च सव्वादं ॥

तओ खवगसेठिपरिमत्तौए सामयं अणन्तं केवलवरणाण- ५
दंमणं पाउणइ । तओ कमेणं खविद्यसेमभवोवग्गाहिकसंसे
सव्वकस्सविप्पमुक्के पाउणइ सामयं यामं ति ॥

एत्यन्तरंमि य गुरुवयणायसणजणियसुहपरिणामाणलद-
डुबज्जकस्सेन्धणेणं भावओ पवक्कसम्पत्ताणुव्वयगुणव्वयमिस्कावथ-
गुणट्ठाणेण भणियं गुणसेणेणं । भयवं, धम्मो उहं, जेण मए १०
पावमलपस्सालणं रागादविमंघायणं पसमादगुणकारणं भव-
चारयनिस्सारणं सुयं ते वयणं ति । ता आदिसह संपयं, जं
मए कायव्वं ति । अहवा आदुट्ठं चेव भयवया । ता देहि मे
ताव गिहिधम्मसारभूए अणुव्वयाइए गुणट्ठाणे । गुरुणा
भणियं 'किच्चमेयं तएयारिषणं भव्वसत्ताणं' ति; विहि- १५
पुव्वयं दिक्काणि० से अणुव्वयाणि, अणुमासिओ य वज्जविहं ।
तओ वन्दिज्जण परमभत्तौए सपरिवारं गुरुं पविट्ठो नयरं ॥
कयभोयणोवधारो य परिणयप्पाए दिद्यहे पुणो वि निग्गओ
न्ति । वन्दिद्या य णेण देवगुरवो । कास्सोइयमणुमासिओ
य गुरुणा । तओ य कंसि वेलं पज्जुवासिज्जणं विहिणा पुणो १०

नयरं पविट्टो न्ति । एवं उभयकालं गुहदंसणतव्वयणसुण-
सोखमणुहवन्तस्स अईओ मासो, परिणओ से धम्मो । कप्प-
समत्तौए य गओ अस्सत्थ भयवं विजयसेणायरिओ न्ति ॥

तओ अइक्कन्तेसु कइवयदिणेषु राइणो गुणसेणस्स पासा-
५ यतल्लसंठियस्स कहवि सोऊण हाहारवगम्भिणं मरणनरवइणो
'विव पयाणढक्कं संसाररत्तसस्स 'विव अट्टट्टहासं जीवलोयस्स
विव, पमायचरियं मयगळिण्डिमसइं, पेच्छिऊण तं कथन्तवस-
वत्तिणं चउपुरिसधरियकायं कन्दन्त'बन्धुजणपरिवारियं सर्वं
परमसंवेगभावियमइस्स इन्दयालसरिसजीवलोयमवगच्छिऊण
१० धम्मज्झाणजलपत्तकालियपावलेवस्स समुयन्ना चिन्ता । अन्हे वि
एवं चेव मरणधम्माणो न्ति । अहो णु खलु एवं विरसावसाणे
जीवलोए ते धम्मा, जे तेलोक्कबन्धुभूए अचिन्तिचिन्तामणिस-
न्निहे परमरिसिखब्बुदेसिए धम्मे कयाणुराया अगारवासाओ
अणगारियं पव्वयन्ति । तओ य पाणवहमुसावायअदत्ता-
१५ दाणसेऊणपरिग्गहविरया बायांलीसेसणादोसपरिसुद्धपिण्डग-
हिणो संजोयणाइपच्चदोसरहियमियकालभौइणो पच्चसमिया
तिगुत्ता निरइधारवथपरिपालणत्थमेव इरियासमियाइपणु-
वीसभावणोवेया अणसण'भूणोयुरियाइपायच्छिक्कविणयाइ-
सबाहिरिभिन्तरतवोगुणप्पहाणा मासाइयाणगपडिमाधारिणो

१ BD विव ।

२ A बंधु, D •परिचरियं ।

३ OE •मुत्तो, BD जीवो, A ह्यो ।

विचिन्तद्व्याभिगहरया अपहाणलोयलद्वावलद्ववित्तिणो नि-
 प्पडिकससरीरा समतणमणि^१मुत्तलेट्टुकक्षणा, किं बज्जणा,
 अट्टारससौलङ्गसहस्रधारिणो उवमारैयविवुहजणपसंसियपसम-
 सुहसमेया अण्णगगामायरनगरपट्टणमडम्बदोणमुहसंनिवेसस-
 यसंकुलं विहरिजण मेदूणिं, मिच्छत्त^२पङ्कमगपडिवद्धे थ ५
 सद्धसकहणदिवायरोदणं बोद्धिजण भव्वकमल्लायरे, महा-
 तवच्चरणपरिकस्मियमरौरा जिणोवद्धेण मग्गेण कालमासे
 कालं^३काजण पाआवगमणेण देहं परिचयन्ति । तत्रो अहं
 पि इयाणिं इमेण चेव विहिणा देहं परिचइस्सं ति ।
 पत्तो य मए भवसयसहस्रदुल्लहो सयललोयालोयदिवायरो १०
 सामयसुहप्पयाणेक्ककप्पपायवो सयलतेलोक्कनिस्सवमचिन्तामणी
 वियडसंमारजल्लहिपोयभूओ धम्मसारही भयवं विजयसेणा-
 यरिओ त्ति । अत्रो पवक्खामो धीरपुरिससेवियं कम्मवण-
^४दावाणल्लं एयस्स समीवे महापव्वज्जं ति । चिन्तिजण सहा-
 विथा णेण सुवुद्धिपमुहा मन्तिथो । कहिओ य तेसिं निय- १५
 याहिप्पाओ । तत्रो तप्पसङ्गओ चेतोवलद्वजिणवयणसारेहिं
 भणिंयं च तेहिं । अहो महापुरिससहावाणुल्लवं देवेण मन्तिथं ।
 खरपवणसालियनल्लिणजलमज्झगयचन्दबिम्बचल्लंमि जीवल्लोए
 किञ्चनेयं भविथाणं, अहासुहं मा करेह पडिवन्धं ति । अजं

१ AC om. मुत्त, D has मोत्ति ।

२ CDE add वद्ध ।

३ B. किंवा

४ AC add मव्वज्ज ।

च । देव, को नाम कस्मै सुहित्तणं पवप्पिज्जणं तं पलित्त-
 जालावल्लीपरिगयाओ गेहाओ नौसरन्तं वारेइ । पलित्तं च
 'सव्वदुरक्खजलणेण संसारगेहं' १ति । ता वज्जमयं नाम अन्हा-
 णमेयं देवस्सु ववसियं । असमत्या य अन्हे बुद्धिविहवेण
 ५ भवओ मरणं निवारेणं ति । तओ राइणा एयमायल्लिज्जण
 'एवमेयं' ति, 'को तुम्हे मोत्तूण मम 'अओ हिओ' अहि-
 णन्दिज्जण सबड्डमाणं पड्डमुहकमलेणं दवावियं आघोसणा-
 पुव्वयं महादानं; काराविया भत्तिविहवाणुवा जिणायय-
 णाईसु अट्टाहिया महिमा; सम्पाणिओ य पणइवगो, वज्ज-
 १० माणिया पडरजणवया, दिअं चन्दसेणाभिहाणस्स जेट्टपुत्तस्स
 रक्खं, पडिवज्जा भावओ पव्वज्जा । 'सुए य इओ गमिस्सामि,
 जत्य भयवं विजयसेणायरिओ' ति चिन्तिज्जण ठिओ विवि-
 त्तदेसंमि सव्वराइयं पडिमं ॥

इओ य सो अगिसस्यतावसो अपडिक्कन्तो चेव तत्तिया-
 १५ णाओ कालं काज्जण विज्जुकुमारैसु दिवड्डुपल्लिओवमट्ठिई
 देवो जाओ ति । दिओ य तेण उवअगे 'किं मए ज्जयं
 वा जट्ठं वा दाणं वा दिअं, जेण मए एसा दिव्वा देवड्डी
 पत्त' ति । आभोइओ णेण पुव्वज्जसुवुत्तन्तो, कुविओ य
 उवरिं गुणसेणस्स । विहज्जेणाहोइज्जण आगओ तस्स समौवं ।
 २० दिट्ठो य णेण पडिमं ठिओ गुणसेणो । तओ य

पडिमं ठियस्स तेणं विउव्विया कोऽमूढच्चियएण ।
 निरयाणलजलियसिहा^१ अदधोरा पंसुवुट्ठि त्ति ॥
 तीए य उज्झमाणो अणाउलं ग्रह्यसत्तसंपन्नो ।
^१चिन्तेद भावियमाणो धम्मं जिणप्पणीयंमि ॥
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अभिदुयंमि संसारे । ५
 सुलहमिणं जं दुक्खं दुलहा सद्धम्मपडिवत्ती ॥
 धम्मो ऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्धंमि ।
 भवसयसहस्सदुलहं लद्धं सद्धम्मरथणमिणं ॥
 एयस्स पभावेण पालिज्जन्तस्स सइ पयत्तेणं ।
 जम्भन्तरंमि जौवा पावन्ति न दुक्खदोगच्चं ॥ १०
 ता एसो च्चिय सफलो मज्झमणायरणदोसपरिहौणो ।
 सद्धम्मलाभगरुओ जम्भो नादंमि संसारे ॥
 विलिहद य मज्झ च्चिययंमि जे कओ तस्स अग्गिसम्मस्स ।
 परिभवकोवुप्पाओ तवद अकज्जं कथं पच्छा ॥
 एणिहं पुण पडिवन्नो मेत्तिं सज्जेसु चेव जीवेसु । १५
 जिणवयणाओ अहयं विसेसओ अग्गिसम्मंमि ॥
 इय सो सुहपरिणामो तेणं विणिवाद्दओ उ पावेणं ।
 मरिज्जणं उववन्नो देवो सोहम्मकप्पंमि ॥
 अह सागरोवमाज्ज जाओ चन्दाणणे विमाणंमि ।
 देवाणुप्पत्तिविहिं समासओ एत्थ बुच्छामि ॥ २०

ओहेणं चिय जह ते हवन्ति जं च ऽच्छरादओ तेसिं ।

निव्वत्तन्तिऽथरे जह परमं देवस्स करणिज्जं ॥

जह मेहासणितियसिन्द्यावविज्जुण संभवो होइ ।

गयणंमि खणेण तहा देवाण वि होइ उप्पत्ती ॥

सो पुण मोत्तूण दमं देहं विमलंमि देवसयणिज्जे ।

निव्वत्तेद सरीरं दिव्वं अन्नोमुज्जत्तेणं ॥

तंमि समयंमि तत्थ य गायन्ति मणोहराद् गेयाइं ।

कुसुमपथरं सुयन्ति य ^१सभमरयं तियसविलयाओ ॥

नच्चन्ति दिव्वविभमसंपादयतियसकोउहल्लाओ ।

१० वज्जन्तविविहमणहरतिमरीवीणासणाहाओ ॥

देवा य हरिसियमणा करेन्ति ^२उक्किट्टसीहणायं च ।

मुणिकुण तस्स जसं सुदुल्लहं सयलभुवणंमि^३ ॥

इयरो वि य कामगुणे सट्ठप्फासरमव्वगन्धे य ।

दिव्वे समणह्वन्तो हिट्ठो उट्ठेद सयरहं ॥

१५ सुरयणनयणाणन्दो दिव्वं देवंसुयं अहिस्खिवन्तो ।

भासुरवरबोन्धिधरो संपुणो सारयससि^४व्व ॥

तियसविलयाउ तत्थ य ^५तहियंलडहाउ मज्जरवयणेहिं ।

जयजयजय त्ति नन्दा युणन्ति हिट्ठाउ एएहिं ॥

तियसा वि परमहिट्ठा गण्डयलावडियकुण्डलुज्जोया ।

१ CE सविभमरयं B ससंभमं ।

२ ACE उक्किट्टि B उक्किट्ट ।

३ ACE जसंमि ।

४ ABD वेसिय ।

सुरतहस्तसमाहरणा नमन्ति जयसहस्रबोक्षं ॥
 अह तं दिव्यपरिचयं ददूषं लोचनेण संभक्तो ।
 दिक्षं ऊचं व किं मे इमं फलं जस्तु दिव्यं ति ॥
 काञ्चन य खवन्नोगं दिव्यं ओहिणा विसुद्धेण ।
 मुणिकण सुचरियं तो करेह अह देवकरणिज्जं ॥ ५
 सासयजिणपडिमाणं पूयं पूयाहसो महारक्षं ।
 पोत्ययरयणं च तथा वाएह सुऊत्तमेत्तं तु ॥
 अह तियससुन्दरीओ निज्जियमुहयन्दचन्दबिम्बाओ ।
 पीणुन्नयसुपसाहियवरयणहरबन्धुरङ्गीओ ॥
 तिवल्लीतरङ्गभङ्गुरमज्झविरायन्तहाररक्षाओ । १०
 मुहल्लरसणाहिणन्दियवित्थियमियम्मबिम्बाओ ॥
 तत्ततवणिज्जसज्जिहमणहरयोरोरुयलकलियाओ ।
 नहयन्दसमुज्जीवियकुम्भयचलणसोहाओ ॥
 गाढपरिओसपसरियविलाससिङ्गारभावरक्षाओ ।
 पेच्छह समूसियाओ वध्वहस्सरसल्लियमणाओ ॥ १५
 किंकरगणे य भणियं अणुरत्ते दिव्यविहवसंपणे ।
 तियसभवणाह पेच्छह ममिय इय अपिरे खड्दे ॥
 तियसविज्जयाहि समथं जयसहपणामियप्पभावाहिं ।
 मोहणवियत्तणाहिं पेच्छह तो तियसभवणाहं ॥
 वित्थियमरगयसिद्धासंचयसंजणियवियत्तपोढाहं । २०

मणिरयणखड्गयमणहरफलिहामणिभित्तिजुत्ताहं ।
 वेदखियखन्धविरहयविषित्तवर^१सालिभञ्जियसयाहं ।
 तह दिव्व^२खगचामरपञ्जुत्त^३कुडन्तरासाहं ॥
 वरविविहदेवकन्दयविरहयपलङ्कसनाहाहं ।
 परिलम्बियपट्टंसुयसुत्तावल्लिजणियसोहाहं ॥
 तियसतहकुसुममण्डियकुट्टिमसंकन्तभमरवन्दाहं ।
 धूवघटियाउलाहं परिलम्बियरयणदामाहं ॥
 अह तेसु तियससुन्दरिनिवहेण समं पुरासुकयपुषो ।
 सिद्धइ परितुट्टमणो भुञ्जन्तो दिव्ववरभोए ॥
 १० ^४भुञ्जिंसु सो वि दिव्वे भोए चन्दाण्णे विमाणंमि ।
 सुरसुन्दरीहि सङ्गिं जहिच्छिए सागरमणूणं ॥

× × × × ×

गुणसेणअग्गिसस्सा जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।
 सीहाणन्दा य तहा जं भणियं तं निसामेह ॥

१ B सासुचजिय ।

२ CE •तुडन्तरासाहं ।

३ B चंभवारप ।

४ ACE सुंजित्त, B सुंजिय ।

॥ बीओ भवो ॥

अत्यि दहेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिय-
गुणमिहाणं तियसपुरवराणुगारि उज्जाणारामभूसियं समत्य-
मेइणित्तियभूयं जयउरं नाम नयरं ति । जत्य सुरूवो
उज्जलनेवत्यो कल्लावियखणो लज्जालुओ महिलायणो, जत्य
य परदारपरिभोयंमि किल्लीवो, परच्छिद्दावल्लोयणंमि अन्धो, ५
पराववायभासणंमि मूओ, परदव्वावहरणंमि संकुच्चियहत्थो,
परोवधारकरणेकतल्लिच्छो पुरिसवग्गो । तत्य य निसियनि-
क्कड्डियसिनिद्धलियदरियरिउहत्थिमत्यउच्छलियवहलरुहिरा-
रत्तमुत्ताहल्लुसुम^१पयरच्चियसमरभूमिभाओ राथा नामेण
पुरिसदत्तो त्ति । देवी य मे मयल्लन्तेउरप्पहाणा सिरिकन्ता १०
नाम । सो इमाए सह निरुक्खे भोए भुज्जिंसु । इओ य सो
चन्दाणणविमाणाहिवृई देवो अहाउयं पालिज्जण तओ चुओ
सिरिकन्ताए गम्मे उववओ त्ति । दिट्ठो य णाए सुविणयंमि
तौए चेव रयणीए निट्ठूमसिहिसिहाजालसरिसकेसरसडाभार-
भासुरो विमलफल्लिहमणिमिलानिहसहंसहारधवल्लो आपि- १५
क्कल्लसुपसन्तलोयणो मिथल्लेहासरिसनिग्गयदादो पिज्जल-
मणहरवच्छत्यलो अइतणयमज्झभाओ सुवन्नियकठिणकठि-

यडो आवलियदीहलङ्गुलो ^१मुपदट्ठिओरुमंठाणो, किं बज्जणा,
 सब्बज्जसुन्दराहिरामो मीहकिमोरणो वयणेणमुयरं पविसमाणो
 न्ति । पासिज्जण य तं सुहविड्डाए जहाविहिण सिट्ठो
 दइयस्स । तेण भणियं । अण्येयसामन्तपणिवइयचलणजुयलो
 महारायमइस्स निवासट्ठाणं पुत्तो ते भविस्सइ । तो मा तं
 पडिसुणेज्जण जहासुहं चिट्ठइ । पत्ते य उचियकाले महा-
 पुरिसगम्भाणुभावेण जाओ से दोहलो । जहा देमि सब्बसत्ता-
 णमभयदाणं दीणाणाहकिवणाणं च इस्सरियसंपथं जइजणाणं
 च उवट्ठम्भदाणं सब्बाययणाणं च करेमि पूयं ति । निवेइओ
 १० य इमो तीए भत्तारस्स । अब्बहिज्जजायहरिसेणं संपाडिओ
 तेणं । तस्स संपायणेण जाओ महापमोओ जणवयाणं ।
 अवि य

सब्ब चिय धन्नाणं होइ अवत्या परोवयाराए ।

बालससिस्स व उदओ जणस्स भुवणं पयासेइ ॥

१५ तओ जहासुहेण धम्मनिरयाणं परोवयारसंपायणेणं सुलङ्क-
 जम्माए अइकन्ता नव मासा ^१अड्डट्ठमरासुन्दिया । तओ पसत्ये
 तिहिकरणमुज्जत्तजोए सुकुमालपाणिपायं सयलजणमणोरहेहिं
 देवी सिरिकन्ता दारयं पसूय न्ति । निवेइओ रओ सुहंकरि-
 याभिहाणाए दासियाए पुत्तजओ । परितुट्ठो राया, दिअं
 १०० च तीए पारिओसियं । कारावियं च बन्धणमोयणाइयं

करणिञ्जं, पवन्तो य नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या 'नयरि-
मगा, पसमाविश्रो रश्रो कुङ्कुमजलेणं, विष्पदसाहं दण्डन्त-
मङ्गयरमणाहाहं विचित्तकुसुमाहं, कथाश्रो हृद्भवणसोहाश्रो,
पहभवणेषु समाहयाहं 'मङ्गलतूराहं, सहरिसं च नक्षिथं
रायजणनागरेहिं ति^१ । एवं च पददिणं महामहन्तमाणन्द-
सोखमणुहवन्ताणं अदकन्तो पढममासो । परद्वविथं च से
नामं बालस्स सुविणयदंभणनिमित्तेणं सीहो त्ति । सो य
विसिद्धं पुष्पफलमणुहवन्तो अभगमाणपसरं पणईणं मणो-
रहेहिं पयाण^२ पुत्तेण

जोव्वणमणवमसोहं कलाकलावपरि^३वड्डियच्छायं । १०

जणमणनयणाणन्दं चन्दो व्व कमेण संपत्तो ॥

अन्नया य संपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स वि हियथाणुकूलो
तरुणजणहियथाणन्दयारी आगश्रो वसन्तसमश्रो । जत्थ
सविसेसं कुसुममयकोदण्डमण्डलीसंधियसिल्लीमुहो रदं दंसि-
जण जणहियथाहं विधिउं पर्यत्ते मयणो । अणन्तरं च तस्स १५
चेव जयजयसद्दो व्वी कोइलाहिं कश्रो कोलाहलो, विरहग्गि-
उज्ज्वन्तपहियसंघायधूमपडलं^४ व वियन्धियं सहयारेसु भमर-
जालं, गयवइयामसाणजलणेहि विव पलित्तं दिशामण्डलं
किंसुयकुसुमेहिं ति । तश्रो एवंविहे वसन्तसमए सो सीह-

१ B • रासगा ।

२ A om.

३ B-om.

४ ACE • णडि० ।

कुमारो अण्यतरुणजणवेडिओ महाविभूर्हए केलिनिमित्तं
 गओ^१ १पमुदयपरऊयासइजणियतरुणीजणचित्तविषमुल्लोसं
 सुरहिमल्लयपवणपणचावियकुसुमभरभञ्जमाणलयाविडविजालं
 मयमुदयमुहलमऊयरकुलोवगीयमाणगसोहं वासहरं पिव
 वसन्तलच्छीए कीलासुन्दरं नाम उज्जाणं, पवत्तो य कीलिउं
 विचित्तकीलाहिं ति । दिट्ठा य तेण तत्थ उज्जाणे नाइदूर-
 देसुसंठिया कुसुमपरिमलसुयन्धवेणिमऊयरवली विहुम-
 लयायम्बहत्यपल्लवा उव्वेल्लन्तकोमलतणुवाडलया रम्भाखम्भमण-
 हरोरुजुयला थलकमलारत्तकोमलचलणजुयला उज्जाणदेवय
 • न्व उउलच्छिपरियरिया^२ नियमाउल्लगस्सु चेव महासामन्तस्स
 लच्छिक्कन्ताभिहाणस्स धूया सहियणसहिया^३ वसन्तकीलमणु
 हवन्ती कुसुमावली नाम कल्लगा । तओ तं दइणमणन्त-
 भववत्थरागदोसेण साहिलासं पुलोदया । दिट्ठा य एसो
 वि तीए तओ^४ विभागाओ तस्स भमेण चेव तुरियतुरिय-
 ५ मोसरन्तीए कुसुमावलीए । चिन्तिथमिमीए । कहं कोलासुन्द-
 रुज्जाणस्स रसयाए भयवं मयरद्वओ वि एत्थिव कीलासुहमणु-
 हवइ त्ति । एत्थन्तरंमि भणिया पियंकराभिहाणाए चेडीए ।
 सामिणि, अलं अल्लमोसक्खणेण ; एसो खु राइणो पुरिसदत्तस्स
 पुत्तो तुह चेव पिउच्छागअसंभवो वीहो नाम कुमारो त्ति ।

१ CE add वरज्जाणं ।

२ CE समय = मत्त ।

३ B परियया ।

४ CE समेय ।

५ B adds वि ।

पढमागमणकयपरिगहं च सामिणिं 'एवमोसकमाणिं पेच्छिय
 मा अदक्खिणं ति संभाविस्सुइ । ता चिट्ठियउ इहं, कीरउ
 इमस्स महाणुभावस्स रायकल्लोचिओ उवयारो । तओ हरि-
 मवमपुलइयङ्गीए सविबभं माहिलामं च अवलोइऊण कुमारं
 भणियं इमीए । हला पियंकरिए, तुमं चेवत्थ कुसला; ता ५
 निवेएहि, किं मए एयस्स कायव्वं ति । तीए भणियं । सामिणि,
 पढमागयाओ अन्हे; ता अलंकरावीयउ आसणपरिगहेणं
 इमं पएमं एसो, कीरउ से मज्जणजणण संबन्धपायववीयभूयं
 सागयं, दिज्जउ मे सहत्थेण काल्लोचियं वमन्तकुसुमाभरण-
 मणाहं तम्बोळं ति । कुसुमावलीए भणियं । हला, न १०
 मक्कुणोमि अइसज्जसेण इमं एयस्स काउं; ता तुमं चेव एत्थ
 काल्लोचियं करेहि ति । एत्थन्तरंमि य पत्तो तमुइसं
 कुमारो । तओ सज्जिऊणामणं भणिओ पियंकरीए^१ । सागयं
 रइविरहियस्स कुसुमचावस्स, इह उवविसउ महाणुभावो ।
 तओ सो सपरिओसं ईसि 'विहसिऊण 'आमि य^१ अहं ११
 एत्तिथं काळं रइविरहिओ, न उण संपयं' ति भणिऊणसुव-
 विट्ठो । उवणीयं च पियंकरियाए माहवीकुसुममालासणाहं
 कलधोयमयतलियाए तम्बोळं, गहियं च तेण । एत्थन्तरंमि
 य आगओ कुसुमावलीऊणणीए आहवणमिमित्तं पेसिओ
 संभरायणो नाम कञ्जनेउरमहल्लगो । दिट्ठा 'य तेण साणु- १

रायं अपेक्षन्तमद्रुक्षिपेक्षिहं कुमारमवलोक्य कुसुमा-
वली । चिन्तयं च ऐष । समागन्तो मयणो रईए, जह
विही अणुवन्तिस्सुह । तन्नो पचाससमागन्तूण कुमारमहि-
णन्दिय भणियं संभरायणेणं । वच्चे, कुसुमावलि', देवी
मुत्तावली आणवेद 'अद्विरं कीलियं, मा सरीरखेदो ते
भवित्सुह; ता लज्जं आगन्तव्यं' ति । तन्नो सा 'जं 'अस्मा
आणवेद' ति भणिज्जण ससंभमं कुमारमवलोक्योक्ती निग्या
उज्जाणाओ, पत्ता य कुमारं चेव चिन्तयन्ती निययगेहं ।
तन्नो देविं पणमिज्जणमाकूढा दन्तवल्हियं । तन्नो कुमारं
चेव अणसरन्ती विमुक्कदीहनीसासा ससुवविट्ठा पल्लसयणिज्जे,
विसज्जिओ य तीए संमाणिउं सहीसत्यो ।

अह येविउं पयन्ता सेज्जं अणवरयमुक्कनीसासा ।

मयणसस्सल्लियमणा नियकज्जनियत्तवावारा ॥

नालिहद चिन्तयन्तां न यऽङ्गरायं करेह करणिज्जं ।

नाहिलसह आहारं अहिणन्दे ने य नियभवणं ॥

द्विरपरिचियं पि पाठेह ने य सुयसारियाणं संवायं ।

कीलावेद मणहरे चउले न थ भवणकलहसे ॥

विहरह न हन्धियतले मज्जह न य गेहदीहिथा उ ।

सारेह ने य वीणं पत्तच्छेज्जं पि न करेह ॥

न थ कण्डुएण कोलह वज्जमसह ने य भूषणकलावं ।

हरिणि च ऊहभट्टा अणसरमाणी तथं चेव ॥

खणहट्टमयणपसरा अवसा खणधरियदीहनीसासा ।

खणहट्टदेहचेट्टा खणजंपिरवायमुहकमसा ॥

एत्यन्तरंमि तीसे धावीए नियसुधा समाणत्ता ।

नामेण मयणलेहा बीयं हियथं व जा तीए ॥

जहा । कीलासुन्दरकाणगमणकीसाए दढं परिस्सुन्ता
कुसुमावली, लज्जं च तीए अज्ज विसज्जियाओ सहीओ;
ता गिण्हज्जण पविरलज्जलसिचं तालियण्टं बन्धेज्जण कदवथ-
कप्परवौडगाणि उवसप्पाहि एयं ति । समाएसाणन्तरं च
संपादयज्जणिवयणा रसन्तमणिनेउरा पत्ता कुसुमावलीसमीवं १
सहरिसा मयणलेहा । दिट्ठा च तीए वरसयणीयमज्जगया
गुहसिन्ताभरनीसहं अज्जं वहन्ती कुसुमावलि ति । तओ
अणालवणसुणियसुअभावाए विअत्ता मयणलेहाए । सामिणि,
किमेवसुव्विगा विय १लखीयसि, किअ १संपत्ता ते गुह-
देवथाणं पूया, किअ सप्पाणियाओ सहीओ, किअ कथा १
अत्थिज्जणपडिवत्तै, किअ गहिओ कलाकलावो, किअ परि-
तुट्ठा ते १ गुहयणो, किअ जिणीओ ते १ परिवारो, किअणु-
रत्तो सहीसत्तो, किअ संजायद ते समीहियं ति । आणवेड
सामिणी, जइ अकहणीयं न होइ । तओ कुसुमावलीए
संभमं १ सत्थेण १ अलए संजमेज्जण भाणियं । अत्थि १

१ D लखिज्जसि ।

१ A संपवत्त ।

१ A स एव ।

१ AD om.

१ AD add से ।

पिथसहीए वि नाम अकहणीयं । ता सुण । कुसुमावचय-
 परिस्समेण मे जरकळा विथ संवुत्ता । तज्जणिओ य ^१परि-
 पीडेइ मं परिचावाणलो । तज्जिमित्ता ^२य विथभइ अज्जेसु
 अरई । न उण किंचि अस्सं उब्बेयकारणं लखेमि ति ।
 मयणलेहाए भणियं । जइ एवं, ता गेण्ह ताव कप्पूरवीड-
 गाणि, परिवीएमि ते कीलाखेयनीसहं अज्जं । कुसुमावलीए
 भणियं । किं मे एयावत्थं गयाए कप्पूरवीडएहिं, अलं च
 परिवीइएण । एहि गच्छामो बालकयलीहरयं । तत्थ
 मज्जीकरेहि मे ^३अत्युरणं, जेण तहिं गयाए अवैद एओ
 १० परिचावाणलो ति । तओ मयणलेहाए भणियं । जं मामिणी
 आणवेइ । गयाओ य सभवणुज्जाणतिलयभूयं बालकयली-
 हरयं । मज्जीकयं च से मयणलेहाए सुन्दरमत्युरणं । निवन्ना
 य तत्थ कुसुमावली । समप्पियाणि ^४से कप्पूरवीडयाणि ।
 वीसम्भकहालावजणियपरिओसं च तालियण्टे ॥ वीइउमारड्डा
 १५ मयणलेहा । कुसुमावली पुणं अयण्डदिस्ससुअज्जंकारा निज्ज-
 यमुक्कनीसासं तं चेव हिययसल्लभूयं पुणो पुणो अणुसरन्ती
 चिट्ठइ । तओ मयणलेहाए चिन्तियं । किं पुण इमौए इमस्स
 अन्नहावियारभावस्स कारणं ति । पुच्छिया य तीए । सामिणि,
 पत्ते इमंमि तरुणजणविस्समुल्लोकागरे वसन्तसमए किं तुमए

१ D मे परिपीडेइ इतावाणलो ।

२ B अज्जेसु ।

३ D om.

४ C समप्पियाणि ।

अथ कौलासुन्दरं गच्छन्तीए गथाए वा तत्त्व अस्सरियं
 दिट्ठं ति । तन्त्रो मयणावत्यासहावन्त्रो चेव वामनणेणं मयणस्स
 अणभिप्पेयं पि भणियं कुसमावलीए । सदि, दिट्ठो मए
 कौलासुन्दरव्जाणंमि ररविरहिन्त्रो विव कुसमाउहो रोज्झिणी-
 विन्त्रोहन्त्रो विव मयणस्सणो परिचत्तमहरो विव कामपासो ५
 सचीविउत्तो विव पुरन्दरो तवियतवणिक्खसरिसवलो
 नहमऊह'मञ्जरियवल्लणकुलिविभात्रो सुनिगूढसिरासंधाणो'
 अणुबद्धपिण्डियाभात्रो मणहरमऊरज्जो अन्तोनिगूढजाणसं-
 धाणो' मयरवयणागारजाणुमत्यन्त्रो अहसुन्दरसुसंगन्त्रोहजुयलो
 विउल्लकजियडाभोत्रो मणहरतणुमण्णभात्रो पौणवित्थियव- १०
 च्छत्यलो उल्लयसिहर'परिवट्टलवाउजुयलो 'अणुवणकोप्पर-
 विभात्रो पौणपकोट्टदेसो आजाणुल्लनियपसत्यलेहाविभूमिय-
 करयलो आयम्वतल्लिणकरहो सुसमाउत्ताहरपुडो मम-
 सुमंगयधवलदसणो आरत्ततिभाग'दीहविशालोयणो उल्ल-
 नासियावंसो विउल्लनिडालवहो' भुसमाउत्तकलपासो कसिण- १५
 सुभिणिट्टकुल्लिणकुन्तलभारो' चन्दणकयङ्गरात्रो विमलदुगल-
 नियंसणो महल्लसुत्ताहलमाळाविह्वसियसिरोहरो विमलचूडा-
 रयणपसाहियउत्तिमङ्गो—किं वज्जणा जंपिण्ण—ह्वं पिव ह्वस्स
 लावणं पिव लायणस्स 'सुन्देरं पिव 'सुन्देरस्स जोव्वणं पिव

१ B पिजत्तिव ।

२ D •संधापो ।

३ CED add वाचाव ।

४ CE चणुवव = चणुवमापज ।

५ D दीहर ।

६ D डेह्वारो, B बलारो ।

७ CED ह्वं ।

जोष्यस्म मणोरहो विथ मणोरहाणं महारायस्म पुक्तो
 सीहकुमारो ति । तन्नो सुणिथअसहा^१विचारभावनिबन्धणाए
 चिन्तियं मयण्लेहाए । ठाणे खु सामिणीए अणुरात्रो ।
 अण्णवा न कमलायरं वज्जिय सज्जी अज्जत्य अहिरमद ।
 तस्स वि थ भगवन्नो अण्णस्स विथ रई न एयं वज्जिय अज्जा
 उचिय ति । चिन्तिज्जण जंपियमिमौए । सामिणि, सुन्दरो
 सो कुमारो निथगुणेहिं । जहा उण अज्जसुवुद्धो मए
 दे^२ सणगयाए रादणा सह मन्तयन्तो सुन्नो, जइ तं तथा
 भविस्सइ, तन्नो ररसणाहो विथ पसवाणो सयससुन्दरो
 १० भविस्सइ ति । कुसुमावलीए भणियं 'किं 'सुन्नो' ति । तीए
 भणियं । एवं 'सुन्नो । अज्जसुवुद्धिणा भणियं । देव, महा-
 रायपुरिसदत्तस्स सीहकुमारस्स कए कुसुमावलिं मग्गमाणस्स
 गइन्नो अणुबन्धो । दढं च तेण एत्थ वुत्तन्ते अहं भणिन्नो गि^३
 'तहा तुमए कायब्बं, जहा एसा कुसुमावली सरिसगुणेणं
 कुमारसौहेणं 'संजुज्जइ' ति । 'अहं च, देव, न तं वज्जिय
 कुसुमावलीए अन्नो उचिन्नो ति ॥ एत्थज्जरंमि सज्जाहरिस-
 मिभराए किंपि अभणणीयं अवत्थन्तरं पाविज्जण अस्सियकोव-
 कसइसंपायणेण चन्दसरिसवयणाए भणियं कुसुमावलीए ।
 हसा असंबद्धपलाविणि, किमेयमेवं पसवसि । मयण्लेहाए

१ A om. विचार ।

१ D सुवं ।

२ OE ति ।

३ D ज. ३६ ।

भणियं । सामिणि, किं वा एतत्तु असंबद्धं ति । किं अपुत्रिया
माणससरनिवासिणो रायहंभी 'वरहंसस्तु । तन्नो देवेण
भणियं । भो सुबुद्धि, पद्मवद् महारात्रो मम पाणाणं पि ।
तन्नो सुबुद्धिणा भणियं । देव, जुत्तमेयं ति ॥ एवं च आव
वीसत्यमन्तिणं सिद्धन्ति, ताव आगया उज्जाणवाली पल्लविद्या
नाम चेडी । विञ्जता य तीए कुसुमावली । सामिणि, देवी
आणवेद । गच्छ तुमं दन्तवल्लियं, जन्नो आणत्तं देवेण 'अज्ज
सविसेससोद्दसंपायणाभिरामं सज्जेयव्वं भवणुज्जाणं, एतत्तु किल
महारायपुत्तेण मीहकुमारेण आगन्तव्वं' ति । तन्नो एयमा-
यल्लिय 'जं देवी आणवेद' त्ति महारिसं गया दन्तवल्लियं ॥
इत्तो य सज्जियं भवणुज्जाणं । तन्नो य सायरं उवणिमन्ति-
ज्जण कुसुमावलीदंसणसुयथाए अभिप्पेयागमणो चेव 'आणीओ
मीहकुमारो । कन्नो से भोयणसंपायणाइत्तो उवयारो । पच्छा
पविट्ठो भवणुज्जाणं । दिट्ठो य तेण गिहसारियारावमुहलो
दक्खाल्लयामण्डवो नववरो विव आरत्तपल्लवनिवसणोवसोहिओ
असोयनिवहो, चडुल्लकलहंसचालियकमलो^१ य भवणदीहिया-
नल्लिणिवणसण्डो, 'मज्जयरपरज्जयारावमुहलो य सहयारनि-
कुहम्भो, कुसुममज्जपाणसुहयभमिर'^२ भमराणिपरिचरिओ य
माहवील्लयामण्डवो^३, नागवल्लीनिवहसमालिङ्गिओ य पूग-

१ D • वसयस्तु, B कलहंसगस्तु ।

२ CE चाण्डिओ ।

३ D कमलोयरभ • ।

४ BD मज्जर •, ABCE • मुहलो, D • मुहला

५ A भमरोल्लिरियतो, D भमरोल्लिपरिचरिओ ।

६ B माहवी ।

‘फलीपयरो, सुयन्धपरिमलावासिद्यदिसामण्डलो य कुकुम-
गोष्कनियरो^१, मञ्जरमाद्यन्दोलिरो य लोयणसुहस्रो कयली-
हरस्रो त्ति । ठिओ य माह्वील्लयामण्डवंमि ॥

पृत्यन्तरंमि य मयणलेहाए भणिथा कुसुमावली ।
सामिणि, महाणुभावाणं सुयणभावाओ पुव्वनिव्वत्तिओ चेव
संवन्धो होइ । सो चेव उच्चियमंभासण^२फुल्ल^३तम्बोलंप्पयाणाइणा
पयसिज्जइ त्ति । ता पेसेहि से सरोरपडत्तिपुच्छणापुव्वयं
एयंमि काले असंभावणिज्जभावं सहत्थारोविद्यपियङ्गुमञ्जरी-
कलावयंसं^४ कोमलनागवल्लीदलसणाहं च तम्बोलं अहिणवुप्प-
साणि थ कल्लोलयफलाइं नियकलाकोमलपिसुणगं च किंचि
तहाह्वं अण्णेरयभूयं ति । तओ कुसुमावलीए भणियं । जं
पियसहि ते^५ पडिहायइ, तं सयं चेव अणुचिट्ठउ पियसही ।
तओ मयणलेहाए वल्लियासमुग्गयं चत्तवट्ठियं च उवणेज्जण
भणिथा कुसुमावली । सामिणि, चित्ताणराईं खु सो जणो;
ता आलिहउ एत्थ सामिणी समाणवरहंसयविउत्तं तइसणुसुयं
च रायहंसियं ति । तओ सुणियमयणलेहाभिप्पायाए ईसि
विहसिज्जण आलिहिया तीए जहोवइडा रायहंसिया ।
मयणलेहाए वि थ अवत्थासुयणं से लिहियं इमं उवरि
‘कुवईखण्डं । जहा

१ BD पडिथा । २ B निवली । ३ A adds चासय ।

४ D adds गं । ५ D संसर्ध । ६ D पियसहोए पडिहार ।

७ DE वत्तिथा । ८ D दुपत्ति, B दुदरं ।

अहिणवनेहनिभदक्षद्विष्ट^१निदपञ्चायवर्षणिषा ।

सरसमुणाल^२वल्लयगावधि विसद मन्दाहिष्ठासिषा ।

दाहिणपवणविज्जयकमलाथरए^३ वि अदिअदिट्टिया ।

पियसंगमकए न. उक्तअद कह वररायहंसिया ॥

“तत्रो चेत्तूण एयं चित्तवट्ठियं पुप्फवणियं च पाण्डुं गथा
माहवील्लयामण्डवं मयणल्लेहा । ‘कुसुमावल्लीपियसहि’ ति
परियणाओ सुणिज्जण सायरमभिणन्दिया कुमारेणं । तत्रो
ससंभमं तस्स चक्षणाजुयलं पणमिज्जण भणियं मयणल्लेहाए ।
महारायपुत्त, ‘चित्ताणुराई तुमं’ ति तत्रो चित्ताणुराहणौए
अहं तुह पउत्तिनिमित्तं पेसिया रायधूयाए कुसुमावल्लीए,
तहा सहत्थारोविद्याणुराएण य एसा अहिणवुप्फणा पियङ्गु-
मच्चरी नियनागवल्लीसमुप्फन्नदल्लमहग्गं च तम्भोसं अहिण-
वुप्फणाणि च कल्लोसयफकारं ‘एयाहं च किञ्च दडुविमिड्डाणं
दिप्पन्ति, ता तुमं चेवं जोगो’ ति कलिज्जण पेसियाहं
सामिणीए, एसा वि चित्तगया रायहंसिया पावउ ते दंसण- १५
‘सुहेसिं ति । भण्डुसुवणीयाहं च तौए । तत्रो कुमारेण
सहरिसयं गिण्हज्जण कथ कथे पियङ्गुमच्चरी आवील्लं
मोत्तुय, समाणियं च तम्भोसं, अन्नहियजायहरिसेण पळोदया
रायहंसिया, वादयं च से अवत्थासूयगं उवरिसिहियं दुवई-
अल्लं । तत्रो तम्भोससमाणपणपळ्ळाउल्लवयणयाए^४ मयणविद्या- १०

१ D अदपञ्चाय, CE निदपञ्चाय । २ AC दल्लय । ३ AB ०२ ।

४ D तहा ।

५ BD सुहेसिं ।

६ ACD वयणेय ।

रश्मो 'य परिक्लृप्तविषयमज्जरत्कारं भणियं च णेण । अहो
 ये चित्तकोषज्ञं । अहं किं पुण दंसणाभो^१ सेव सुणिज्जमाणा
 वि अवत्था इमेण पुणइत्तोवन्नासमेत्तेण दुवईल्लण्णेण सुइत्था ।
 मयल्लेहाए भणियं । महारायउत्त, न एसा सामिणीए
 ५ सुइत्था, किं तु एयमासिद्धियं पेक्खिज्जण मए कथं इमं
 दुवईल्लण्णं ति । कुमारेण भणियं । जुज्जर पढमसिद्धियं
 ददूष सद्धियाणं अवत्थाणुवायकरणं ति । मग्गिया^२ णेण
 पत्तल्लेक्ककत्तरी । कप्पिओ य नागवल्लीदल्ले रायइत्तियाव-
 त्थाणुक्कवो वररायइत्तओ, फुडत्तरा य एसा हियव^३संवायण-
 १० निमित्तं गाहं ति । जहा

मरिज्जण न संपत्ती पिचाए कल्लिज्जण एस वरइत्तो ।

भारेइ कहवि पाणे अणुक्कल्लिनिमित्तजोएण ॥

तश्मो निधसिरोहराओ 'ओसारिज्जण दिक्खा इमीए
 तिससुइसारभूया पारिओसियं सुत्तावल्ली, समप्पियं च
 १५ नागवल्लीदल्लं । ईसि विहसिज्जण भणिया य एसा । वत्तव्वा
 तुमए कुसुमावल्ली । जहा । अत्थि अन्धाणं^४दल्लं चित्ताणुराओ,
 सुप्पियं तुमए इमं, विज्जायं च अन्धेहिं पि ते चित्तकोषज्ञं;
 ता पुणो पुणो एवं सेव चित्ताणुराइणो जणस्स निवचित्त-
 कोसल्लारइणं आणन्दं^५ करिज्जासि ति । तश्मो 'जं महा
 रायउत्तो आणवेइ' ति भणिज्जण पणामपुप्पयं निग्गया

१ D om.

२ ACE add च ।

३ A संवायव ।

४ D उच्चारिकव ।

५ BD करिज्जासि ।

मयणलेहा, पत्ता य कुसुमावलीसमौवं । आइखिओ तीए
'जहावत्तो वुत्तन्तो, समण्णियं नागवलीदलं । दिट्ठो य
कुसुमावलीए वरहंसओ, वाइया य गाहा, परितुट्ठा
हियएणं ॥

एवं च पददिणं मयणसरगोयरावडियजणमणाणन्दयारेहिं
विज्जाहरीचक्कवायमज्झर^१पमुहसित्तपओय^२पेसणेहिं पवडु-
माणणुरायाणं जाव बोलेन्ति थेवदियहा, ताव राइणो
पुरिसदत्तस्स पत्थणामहग्वं दिस्सा लब्धिकन्तनरवइणा कुमार-
सीहस्स कुसुमावलिं ति । निवेइयं च एयं पियंकरियाए
कुसुमावलीए । जहा

दिस्सा सीहकुमारस्स सुयणुं भिट्ठे य बहलपुलथाए ।

अज्जेसु^३ परिओसो मयणो व्व वियम्भिओ तिस्सा ॥

एत्यन्तरंमि य अत्यनिवहसमौहियकाहियादअदविण-
जायं वज्जन्तमङ्गलत्तररवापूरियदिसामण्डलं नसुमवेसविलथा-
यणु^४प्यंकवडुओहं सयसजणंमणाणन्दयारयं दोहिं च नरिन्देहिं
कयं वड्ढावणयं ति ।

काऊण य तेहि तओ वारेज्जसहो गणाविओ दियहो ।

घोसाविधं पुणो वि य जहिष्णियादाणमसत्तयं ॥

पत्तंमि य तंमि दिणे तत्तो कुसुमावली पसत्तंमि ।

बन्धुजवईहि सइया पमखणकए सुज्जत्तंमि ॥

१ A 'वुगी । २ D adds मिड्ड । ३ CE एत्तोच, D adds ए

४ ACE बनेडु य ।

५ CE चिंङ्ग, B om.

- आसन्दियाष्ट मणहरधवलदुगुलोत्यथाष्ट रक्षाए ।
 ठविथा पुष्पाभिमुहौ रङ्गावलिचाउरन्तमि ॥
 मणिपट्टयमि निमिया चलाणा 'संकन्तरायसोहिसे ।
 तप्तससुहासायणरसपल्लवि एव विमलमि ॥
 ५ वच्छीउत्तेण य नहमऊहपडिवन्नसल्लिसङ्गेण ।
 पत्ताल्लिउमणवज्जं निष्ठावियं तीए नहयसं ॥
 रत्तंसुयपरिहाणा अहियं वियसन्तवयणसयवत्ता ।
 आसन्नरविसमागमपुब्बदिसिवुत्तं एव आरत्ता ॥
 दुब्बकुरदहिअत्तयवावडहत्थाहिं रत्तवसणाहिं ।
 १० जुवईहि अविहवाहिं विहिणा य पमत्तिथा ताहिं ॥
 पुष्पफलोदयभरिएहि कणयकलसेहि ॥ हाविथा नवरं ।
 जमिणिथा सुपसत्थं सम्बज्जं पुत्तयत्तेणं^१ ॥
 दिक्षा य अङ्कया से गुरुहि परिओसवहल्लपुलएहिं ।
 सम्बोसाहगन्धु घणकेसे उन्तिमज्जमि ॥
 तत्तो वि य ससिवयणा नवर पंसाहिज्जिउं ममाठत्ता ।
 जावयरसेण पढमं मणहरचलणा कथा०तीसे ॥
 निथकन्तिसङ्खेण य कुकुमराण जङ्घिथाओ से ।
 पीणे थणकलसजुए अभिलिहिथा पत्तलेहाओ ॥
 कालेयमौसचन्दणरसेण निष्ठाज्जियं य सुहकमलं ।
 दहओ एवं साणराओ कओ य से समयणो अहरो ॥

नवसरसकालवियसियसुवसयदक्षकनिरायसोहिषं ।
 कथमुज्ज्वलं पि कज्जलसरस्त्रियं लोचणाण जुयं ॥
 मज्जमासकच्छिया इव उज्ज्वलो से मुहंमि वरतिल्लो ।
 उवरिररथासथावलिचल्लिलवसणहि परिधरिओ ॥
 अह कलसहायद्वियसभवणवाविरधरायसंसाहं ।
 चसण्णेषु पिण्डाहं मणहरमणिनेउराहं से ॥
 नहससिमज्जसंवलियरयणसंजणियविउणसोहाहिं ।
 पडिवसोओ मणिविंठियाहि तह चण्णुसोओ मि^१ ॥
 वड्डं च दहयहिण्यं व तीष्ठ वियडे निधम्मविम्वंमि ।
 सुरजसववरद्वरं^२ निधम्ममणिनेहसादमं ॥
 वाड्डसयामूलेसुं ररथाओ जणमणेक्कणाओ उ^३ ।
 वाड्डसरियाउ तीसे मथरद्वयवागुराओ व्व ॥
 वड्डो य थणहरोवरि^४ मणहरवरपडमगायदक्षकजिओ ।
 पवरो पवंगवन्धो निधम्मसंसत्तओ^५ तह य ॥
 मुत्ताहारो थणवड्डसङ्गसंजयिकामराओ व्व ।
 कण्डमवल्लिज्जणं नीविं से फुसिडमाठत्तो ॥
 कण्डंमि विमलमणहरमोत्तिय^६ दुसुदत्तयं पिण्डुं से ।
 कुङ्कुमकयराणसु थ सवणेषुं रथणचल्लसयाओ ॥
 उज्ज्वोदयं च धणियं तिस्सा वयणं मिथरूलेहाए ।

१ D य । १ D •सविनूरं । २ D •मविहवारंउ CE मविहवारतौउ ।

३ D यचचत्तं ।

५ D संमत्त ।

६ D दुसुदत्तयं निवसं मे ।

७ A उज्ज्वोविध ।

धवलकुडिलाष्ट^१ पवरं पञ्चोसलच्छीष्ट व सुहाए ॥

घणकषिणकुडिलमणहरशिरोदङ्गुवायकक्षियसोहिते ।

विमलं सुडारयणं निमित्तं ये उत्तिमङ्गमि ॥

पदमं दीप्तिहिद इमा मोक्षूण ममं ति रथणकायाए ।

५ पडिन्नमच्छराए व्य^१ओत्थयं तीष्ट सव्वङ्गं ॥

एवं च जाव कुसुमावली पसाहिच्चद, ताव पसाइणनि-

उणवत्तविलयाहिं^१ पसाहियंमि सीहकुमारो निवेदयं राइणो

पुरिसदत्तस्स गहियसङ्कुच्छाएहिं सुणियजोइससत्थसारेहिं

जोइसिएहिं 'आसन्नं पसत्थं इत्यग्गइणकुञ्जत्तं' ति । तत्रो 'य

११ सीहकुमारो नरवहसमाणत्तपरियणपवत्तिओ वज्जन्तमङ्गल-

त्तररवावूरियसयसदिमामण्डलो पवणपणञ्चन्तधयवदुग्घाय-

सुन्दररहवराकडरायलोथपरियरिओ मणहरनटोवधारकुसला-

वरोइसुन्दरीवग्गेणऽसन्नदङ्करायमग्गो धवलपसाहियकरिवरा-

कडो मियइसेणाभरसेणकुमारपरियरिओ मज्जसरथसंगओ व्य

१५ कुसुमाउहो साहिलासमवलोइउज्जमाणो पासायमासातलगतयाहिं

पुरसुन्दरौहिं पत्तो सलीलं विवाइमण्डवं ति । धरिओ य

तस्स दारे विसेसुज्जलमेवत्तेणं गहियग्गसक्कारेणं अक्कयाजणेणं

मग्गिओ 'आचारिमयं' ति । तत्रो हरिसवसुप्फुल्लोयणो

जाइयसहियं दाऊण ओइओ करिवराओ^१ । भग्गा य से

१ E ० तार ।

१ DCE उच्चयं ।

१ D ० विलयायव ।

१ D om.

५ D adds गहिय ।

१ D adds ति ।

रयणकक्षीसणाहेणं सोवणमुसलेणं 'भिउडि' ति । तन्नो
मण्डवतणंमि जणनिवहं निहम्मिय नौओ समागमसुन्दरीहिं^१ वरो ।

चिट्ठइ य जत्थ सियवरदुगुलपच्छादयाणणां वड्डया ।

'सरयव्वचन्दमण्डक'^२संकादयकोमुदनिमि व्व ॥

काराविओ 'सलीलं' अविसव्वन्ताइ कोउथाइं च । ५

ता जाइओ मुहच्छविफेडावणिं च सहियाहिं ॥

तन्नो ईसि विहसिऊण 'ममं' चेव एयं सकज्जं' ति भणिय
दिक्खमायारिमं । फेडिया मुहच्छवी । दिट्ठा य तेण
असोयपल्लवकथावयंमा ईभिवियमन्तवयणकमला सज्जसहरिस-
निब्वरा मणोहरस्सु^३ वि मणहारिणं^४ किंपि तहाविहं
दिस्सं विलासविब्वममणुवन्तौ कुसुमावलि ति । १०

पाणिग्गहणं च तन्नो पारड्डं गौयमङ्गलुग्गायं ।

बन्धवहिययाणन्दं अन्नोन्नवड्डरायाणं ॥

हत्या पढमं चिय कालवित्थरं विमहिउं अचाएन्ता ।

तौष्ठ वरस्सु य घडियां भिक्खलनहयन्दकिरणेहिं ॥ १५

घेत्तूण तेण षडमं मणए हियथंमि साणुरायंमि ।

गहिया तन्नो करंमि ण्य पवियम्मियसेयमलिलंमि ॥

घेत्तूण य तेण करे मणहरकच्छन्नराउ आणीया ।

पवरमहचाउरन्तं तिथमवज्ज सुरविमाणं व ॥

१ D भउडि ति ।

२ CE समागमं CDE सुन्दरी ।

३ AB वर ।

४ D उडार ।

५ A सलीलं, B सरीरं

६ C मणहारिणं

७ C मणहारिणी ।

८ ABCE om.

कणय^१मउजलवरपउमरायपउजतदण्डियारइयं ।

रइयदुगुल्लवियाणयपरिलमियमोत्तिओऊलं ॥

ओऊलललगमरगयमऊइहरियायमाणसियचमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिञ्जरहायं ॥

५ अहायगयविरायनरस्सवर^१पक्खसुन्दरीवयणं ।

^१वर^१पक्खसुन्दरीवयणजणियवज्जपक्खपरिओसं ॥

प्ररिओसपयउरोमस्सवन्दिंसायकलियपेरन्तं ।

पेरन्तविरइयामल्लविचित्तमणितारयानिवहं ॥

^१तारयनिवहपसाहियतोरणमुहनिमियसुद्धससिलेहं ।

१० ससिलेहाविज्जोइय^१वित्थरसियमण्डवनहं तु ॥

अवल्लगो य सहरिसं ^१मणिभूमणकिरणभासुरसरौरो ।

उदयगिरिं पिव सो चाउरन्तयं दियमनाहो व्व ॥

कुसुमावल्लोहं रायन्तविमलमियवरदुगुल्लवसणाए ।

पवियसियवयणकमल्लाए दिवसलच्छीए व ससेषो ॥

१५ ^१वज्जयाए तत्थ धूमेण वरमुहं^१पेक्खसु त्ति व भणन्ता ।

वाहत्थेवा ओणयमुहोए पाएसु से पडिया ॥

एत्थनरंमि य पारद्धो जणाणमुवयारो । दिज्जन्ति

महमहेत्तगन्धाहं विलेवणाहं, ^१रुण्ढन्तमज्जरसणावाहं कुसुम-

१. D ऊउ० ।

१. CE पण्डि ।

१. D वयपुवरल्लुसारे जणिय० ।

४. BD तारा ।

५. BD विलय ।

१. BD पुष्पपल्लसमिद्धं सण्डिरामं ।

७. D वज्जया तत्थ तत्थ ।

८. D भंडंत० ।

दामारं, अहसुरहिगन्धगन्धिणो पडवासा, कप्पूरवीडव'पहा-
णारं तम्बोलाहं, दुगुल'देवकूपेपट्टीणद्वीणाहं पवरवत्याहं,
केजरहारकुण्डलकुडियप्पमुहा आहरणविसेसा, तुवक्कवण्ही-
चकम्बोयवज्ज'राहआसकलियाहं घोडयवज्ज'भइमन्दवंसप्प-
मुहा च गयविसेसा ॥

एत्यन्तरंमि जलणे चयमज्जलायाहि अह ऊणिज्जन्ते ।

पारद्वं च 'वज्जवरं भमिउं तो मण्डलाहं तु ॥

पडमंमि वज्जपिउणा दिअं हिट्ठेण मण्डलवरंमि ।

भाराण सयसहस्रं अघडियरूवं सुवल्लसु ॥

बीयंमि हारकुण्डलकडिमुत्तयतुडियसारमाहरणं ।

तइयंमि थालकञ्जोलमाइयं रुप्पभण्डं तु ॥

दिअं च चउत्यंमौ 'वज्जउ परिओसपयडपुलएणं ।

पिउणा 'सुट्टु महग्गं चेलां नाणापयारं ति ॥

पुरिसदत्तेण वि य रत्ता सविहवाणुरूवो अचन्त'पसाय-

महग्गो कओ जणाणमुवयारो, दिअं च विमलमणिरयण- १५

मुत्ताइलसणाहं 'वज्जयाए अणग्गेयमाहरणं ॥

एवं वित्ते 'विवाहमज्जसवे कालक्कमेण पवकुमाणाणुराथं

सयलजणसलाइणिज्जं विसयसुहमणुह्वन्ताणं अइक्कन्ता अणेगे

१ D सवाचारं ।

१ D देवमुपपट्टपट्ट० ।

२ BD 'रथाया', CE रायाय, A चायक० ।

४ D भइकंत ।

५ D वज्जवरं । ६ A वज्जय, CE वज्जय ।

७ A सुड ।

८ ACE 'वज्जयमसलसन्तो, B om पसाय ।

९ ACE वज्जय, D वज्जय ।

१० A बीवाह ।

वरिसत्तत्ता । अक्षया य आसपरिवाहणनिमित्तं गण
कुमारसीहेण दिट्ठो नागदेवुज्जाणे बज्जफासुए पएसे अण्ये-
समणपरिवारिओ^१ खमामहवज्जमुत्तितवसंजमसत्तसोथा-
किञ्चणवत्तचेरगुणनिही पढमजोव्वणत्थो^२ रुवाद्गुणजुत्तो
५ संपुण्डुवात्तसङ्गी ससिस्साणं सुत्तस्स अत्थं कहेमाणो धम्मघोसो
नाम आयरिओ त्ति । ^३तओ तं दट्ठूण तं पद्द अईव बज्जमाणो
जाओ । चिन्तियं च णेण । धम्मो खु एसो, जो संसारविरत्त-
भावो सयलसङ्गचाई परमपरोवधारनिरओ एवं वट्ठह त्ति ।
ता गन्तूण एयस्स समीवं पुच्छामि एयं किं पुण इमस्स
१० ^४मणोहवललियसमयवत्तिणो निव्वेयकारणं जहट्ठियं च दुक्ख-
संकुलं च संसारं ति । तओ ^५दूराओ चेव ओयरिज्जण
जच्चवोत्ताहकिसोराओ गओ तस्स समीवं । ^६पणमिओ य
धम्मघोसो । ^७अहिण्णन्दिओ य भगवया धम्मत्ताहेण । तओ
वन्दिज्जण सेसमाज्जणो भत्तिनिम्भुरमुवविट्ठो सहावसुन्दरे
५ गुरुणो पायमूले । निव्वड्डियसवेगमारं पुच्छिओ य णेण
भयवं धम्मघोसो । भयवं, किं ते सयलगुणसंपयाकुलहरस्स वि
ईदसो^८ निव्वेओ, जेण इमं अयाले चेव समणत्तणं पडिवक्खो
सि । तओ भयवया भणियं । ^९भो ^{१०}महासावय, ^{११}नत्थि

१ DF परिचय । २ D डी । ३ BDF तं च दट्ठू च संविम्बो चित्तेह
and omit the rest of the sentence. ४ D मयोहर ।

५ A दूरतो । ६ ACE add सविस्सो च and om. the next च ।

७ BF ०००री उव० D ०००रं उव० । ८ BF हरिसी ।

९ BF महासावय । १० BF नत्थि महासावो वासमस्स ।

इदाणिमगालो 'सामसस्तु । 'किं न पदवद अयाले^१ निव्विय-
सुरासुरो सयलमणोरहसेलवज्जासणी पियजणविओएक्कपरम-
हेज विवुहजणसंवेगवडुणो मसु त्ति । अन्नं च । महासावय,
सोहणभावाओ चरमकाले वि जइ सेविज्जइ धम्मो, सो च्चिय
‘पढमं’^२ किमजुत्तो । राइणा भणियं । भयवं, ‘नो अजुत्तो, ५
किं तु नानिमित्तो निव्वेओ त्ति निव्वेयकारणं पुष्कामि ।
भयवया भणियं । संसारो चेव निव्वेयकारणं, तइवि पुणो
विसेसओ ओहिनाणिनियचरियकहणं त्ति । राइणा भणियं ।
भयवं, केरिसं ओहिनाणिनियचरियकहणं । भयवया भणियं ।
सुण

१०

अत्थि इहेव विजए रायउरं नाम नयरं । तन्निवाओ
अहं भवसत्त्वओ चेव तव्विरत्तमणो चिट्ठामि जाव,^३ आगओ
अण्येसमणसामी थेवदियडुप्पओहिनाणोवल्लड्डुपुणपावो अमर-
गुत्तो नाम आयरिओ त्ति । जाओ य लोए लोथवाओ
‘अओ अयं महातवस्सो खीणासवंदारो समुप्पज्जओहिनाणन- १५
थणो जइद्वियधम्मदेसणाल्लड्डिसंपओ’ त्ति । तओ तन्नयरसामी
अरिमइणो नाम राया अओ य नयरजणवओ निग्गओ
तस्स ‘दंसणवडियए, संपत्तो से पायसूत्तं । वन्दिओ भयवं
नरवइणा नयरजणवएण थ । अहिणन्दिओ थ धम्मालाहेण

१ CE सासवस्तु ।

२ AD किय ।

३ D adds वि ।

४ CE पढसमपि ।

५ D किमपिजुत्तो ।

६ D नाजुत्तो ।

७ BF add ता ।

८ BF वदत्त० ।

भयवया नरवई नयरजणवओ थ । उवविट्ठो थ गुरुवयण-
 वज्जमाणमहग्घो अहाफासुए धरणिवट्ठे राया नयरजणवओ
 थ । पुच्छिओ थ भयवं अहाविहारं राइणा । अणुसामिओ
 थ तेणं । राइणा भणियं । भयवं, 'संपन्नं' ते भूयभविस्स-
 ५. १वत्तमाणत्यगाहं ओहिनाणं । ता करेहि मे अनुग्गहं ।
 आइत्त १निययचरियं, कथा कहं वा भयवया संपन्नं
 सासयसिवसोक्तपायवेक्कबीयं सक्कत्तं देसविरई वा इह अन्न-
 भवेसु वा सामणं ति । भयवया भणियं । सुण

अत्थि इहेव विजए सप्पावासं नाम नयरं । १तथाईय-
 १०. समयंमि सुधणू नाम गाहावई होत्था, तस्स घरिणौ धणसिरी
 नाम, ताण १य सोमाभिहाणा अहं सुया आसि । संपत्त-
 जोव्वणा १य दिक्खा तन्नयरनिवासिणो नन्दसत्त्ववाहपुत्तस्स
 इहदेवस्स । कओ १य णेण १विवाहो । जहाणरूवं विसयसुह-
 मणुहवामो त्ति । जाव तत्थ अहाकप्पविहारेण विहरमाण.
 १५. विविहतवखवियदेहा सुयरथंणपसाहिया रुवि व्व सासण-
 देवया समागया १वाक्कचन्दा नाम गणिणिं त्ति । दिट्ठा थ
 सा मए ससुरकुलाओ १नारकुलं १महिगच्छन्तीए विहार-
 निग्गमपणसे । तं थ मे दट्ठूण ससुप्पओ पमोओ, विवसियं
 खोयणेहिं, पण्डं पावेणं, जससियमङ्गेहिं, वियसियं धक्क-

१ D उचयं ।

१ BF बहमाव ।

१ BF विष ।

५ DF तन्न य चत्तीस ।

५ DF om.

६ ACE वीणाओ

७ A वाक्कचन्दा ।

८ C ०बाह ।

९ BF ०बाव, D ०मद ।

चित्तेणं । तन्नो मए नाइदूरन्नो खेव विणयरइयकरयल्लज्जलीए
 सबज्जमाणमभिवन्दिया भयवई । तीए वि य दिस्सो सयल-
 सुहसस्सवीथभून्नो धम्मलाभो न्ति । जायान्नो^१ य मे तं पइ
 अईव भत्तिपौईन्नो । पुच्छिन्नो य मए भयवईए पडिस्सन्नो,
 साहिन्नो साज्जणीहिं । तन्नो अहं जहोचिएण विहिणा ^५
 पक्खुवासिउं पवत्ता^२ । साहिन्नो मे भयवईए कम्मवणदावाणलो
 दुक्खसेलवज्जायणी सिवसुहफलकप्पपायवो वीथरागदेसिन्नो
 धम्मो । तन्नो कम्मखन्नोवसमभावन्नो पत्तं सप्पत्तं, भाविन्नो
 जिणदेसिन्नो धम्मो, ^१विरत्तं च मे भवसारथान्नो चित्तं ।
 तन्नो य सो रुइदेवो कम्मदोषेण पन्नोसं काउमारद्धो । ^{१०}
 भणियं च तेण । परिच्चय एयं विसयसुहविग्गकारिणं धम्मं ।
 तन्नो मए भणियं । अलं विसयसुहेहिं । अइचच्चला जीव-
 लीयठिई, दावणो य विवान्नो विसयपमायस्सु । तेण भणियं ।
 विचारिया तुमं, मा दिट्ठं परिच्चइय अदिट्ठे रइं करेहि ।
 मए भणियं । किमेत्य दिट्ठं^३ नाम ; पसुगणसाहारणा इमे ^{१५}
 विसया, पच्चत्तोवसंभमाणसुहफलो य कहं अदिट्ठो धम्मो
 न्ति । तन्नो सो एवमहिंलप्पमाणो अहिचयरं पन्नो-
 समावन्नो । परिच्चत्तो^४ य तेण मए सइ संभोगो । वरिया
 य नागदेवाभिहाणस्सु. सत्यवाहस्सु धूया नागसिरी नाम

१ ACE जाया ।

३ BDE विरत्ता ... नई ।

१ ACE पक्खुत्ता, D पवत्ता ।

४ D मए वेइ सइ ।

कञ्जगा, न संपादया^१ ताद्यवज्जमाणेणं नागदेवसत्त्ववाहेण ।
 रुद्देवेण चिन्तियं । न एवाए जीवमाणीए अहं दारियं
 लहामि । ता वावाएमि एयं । तन्नो मायाचरिएणं कहिंशि^२
 घडगयमासीविसं काजण संधविन्नो एगंदेसे^३ 'घडन्नो । अइक्कन्ते
 ५ पन्नोससमए संपत्ते य कामिणिजणसमागमकाले भणियाहं'^४
 तेण । उवणेहि मे इमान्नो नवघडान्नो कुसुममालं ति । तन्नो
 अहं^५ तस्स मायाचरियमणववुञ्जमाणा गथा घडसमीवं ।
 अवणीयं तस्स^६ 'दुवारघट्टणं^७ 'धरणिमाडलिङ्गं । 'तन्नो हत्थं
 कोठूण गहिन्नो भुयङ्गो । उक्का अहं तेण । तन्नो तं संभंभं
 १० उज्झिजण सञ्जसभयवेविरङ्गी समल्लीणा 'तस्स समीवं ।
 'उक्का भुयङ्गमेणं' ति सिट्ठं रुद्देवस्स । नियडीपहाणन्नो
 'य आउल्लीहन्नो रुद्देवो । पारद्धो तेण निरत्थन्नो 'चेव
 कोलाहलो । एत्थन्नरंमि य सोदयं'^८ मे अङ्गेहिं, विद्यल्लियं
 सन्नीहिं, उब्बत्तियं^९ 'पिव हियएणं, भमियं पिव पासायन्न-
 १५ रेण^{१०}, परिवत्तियं पिव पुहंवीए । अवसा^{११} अहं निवडिया
 धरणिवट्ठे । अन्नो^{१२} 'परमणाचिक्खणीयमवत्थन्नरं पाविजण
 पुब्बसक्खणाणभावन्नो सइजण देहं सोहसकप्पे लीलावयंसए

१ BF add से, AD तेव य । २ CE कहिंशि, BF om., D कहं वि ।

३ BCEF om. ४ DF अहमसेव । ५ D दुवाणवज्जं ।

६ BF वरदिमउकुर्न, ७ BF om. ८ BF तयत्तिय (read तयत्तिने)

९ DF om. १० A सारवं । ११ ACDE have everywhere पिव ।

१२ ACDE ०रेहिं । १३ D चहिं । १४ ACE ०विरत्तं, B ०व० ।

वरविमाणे पलिश्रोवमट्टिई देवत्ताए उववन्नो न्हि । तत्थ य
 पवरक्करापरिगन्नो दिव्वे भोए उवमुञ्जामि जाव रुद्धेदेवो
 वि तं नागदत्तसत्यवाहधूयं परिणीय तीए सट्ठिं १ जहाणुक्खे
 भोए १ उवमुञ्जिऊण १ कालमासे कालं काऊण रथणप्पभाए
 पुठवीए खट्ठखडाभिहाणे नरए पलिश्रोवमाज १ चेव १ नारगो ५
 उववन्नो न्ति । तन्नो अहं अहाडयं अणुपालिऊण चुन्नो
 समाणो इहेव विजए सुंसुमारे रणे सुंसुमारगिरिंमि हत्थि-
 त्ताए उववन्नो ५ संपत्तो १ य कल्लभगावत्थं । एत्थन्तरंमि १ य
 इथरो वि नरयाश्रो उव्वट्ठिऊण तंमि चेव गिरिवरे सुग-
 पत्तिताए उववन्नो न्ति । १ अरुक्कन्नो १ य सिमुभावं दिट्ठो १०
 अहं तेण तंमि चेव गिरिवरे महावरमणीएसु नलवणेसु
 करेणुसंघायपरिगन्नो सलीलं परिभमन्नो न्ति । तन्नो मं
 दट्ठूण पुव्वभवक्खासाश्रो १ उक्कडकम्मोदयाश्रो य समुप्पन्नो
 ममोवरि १ वेरपरिणामो । चिन्तियं च तेणं । कहं पुण एस
 कुञ्जरु इमाश्रो भोगसुहाश्रो १ वञ्चियव्वो न्ति । उवाए १५
 गवेसिउमारट्ठो । १ अन्नया लीलारई नाम विज्जाहरो, सो
 मियक्खेणस्स विज्जाहरस्स भइणिं चन्दलेहाभिहाणिं १ अव-
 हरिऊण तम्मएणेवागन्नो तसुहेसं । भणिश्रो य तेण सो सुगो ।

१ D जहाइच्छिय ।

१ BF उवमुंजिय, D मुंजिय ।

१ DF om.

५ DF उव० नारगताय ।

५ D adds न्ति ।

१ B अरुक्कंवे सिमुभावे ।

१ AC add य ।

८ D तज्जर ।

६ BF ताया० ।

१० BDF अवहरिय ।

- अहं एत्य गिरिनिगुञ्जे चिह्नमि; आगमिस्सुद य एत्य एगो
 विज्जाहरो; तन्नो न तुमए तस्स अहं साहियव्वो; गन्नो य
 सो ममं साहियव्वो '[तन्नो ते किञ्चि पडिक्खवमुवयारं
 करिस्सामि] एवं कए सुट्ठु मे उवकथं ति । जंपिऊणमोदसो
 ५ विचउतउाभोगसंठियं गिरिनिगुञ्जं । इयरो वि तंमि चेवुद्देसे
 नारङ्गपायवसाहागए नौडे चिह्नइ, जाव आगन्तूण गन्नो
 मियंङ्कसेणो । एत्यन्नरंमि य करेणुपरिगन्नो अहं आगन्नो
 तमुद्देसं । तन्नो मं दट्ठूणं चिन्तियं सुगेण । अत्यि इयाणिं
 अवसरो 'मे समीहियस्सु । तन्नो नियडिबउल्लेण सजायाए
 १० सहाभिमन्तिऊण मम सवणगोयरे भणियं । सुन्दरि, सुयं
 मए भयवन्नो वसिट्ठमहरिस्सु समीवे । जहा इहं सुंसु-
 मारपव्वए सव्वकामियं नाम पडणमत्थि; जो जं अभिलसि-
 ऊण पडइ, सो तखणेण चेव तं पावद त्ति । तन्नो मए
 पुच्छियं । भयवं, कहिं पुण तमुद्देसं । तेण साहियं । जहा
 १५ इमस्स साल्लतरुवरस्स वामंपासेणं ति । ता अलं इमिणा
 तिरियभावेण^१; एहि, विज्जाहरपणिहाणं काऊणं तहिं
 निवडामो । पडिस्सुयं^२ च से इमं जायाए । गयाइं तमुद्देसं,
 कन्नो पणिही, निवडियाइं गिरिनिगुञ्जे । साहियं लौला-
 रइणो । समुप्पइन्नो य सह चन्दलेहाए गयणयल्लमलंकरेन्नो

१ DF om. the passage in parentheses.

२ DF om.

३ D ०चं ति ।

४ D om., F इमो सजायाए ।

लीकार्द । दिट्ठो य अन्नेहिं । समुप्पन्ना मे चिन्ता । अहो
 सम्बकामियपडण्णाणभावो, जमेयं सुगमिज्जणयं कयविज्जाहर-
 पणिहाणमिह निवडिजण तत्तणा चेव विज्जाहरमिज्जणयं
 जायं । ता अलं अन्हाणं पि इमिणा तिरियभावेण । तन्नो
 देवपणिहिं काजण निवडाभो एत्थ अन्ने वि त्ति । एवं च
 संपहारिजण 'पणिहिं काजण निवडिया तत्थ अन्ने ।
 'एत्थन्तरंमि 'य उप्पइयं सुयमिज्जणयं, न खलियमन्नेहिं ।
 तन्नो 'संचुलियङ्गोवङ्गो अहं किलेसमणुहविज्जणं अकामनिज्ज-
 राए 'कसं खविज्जण उववन्नो कुसुमसेहराभिहाणे वंतरभोस-
 नयरे देसूणपल्लिश्रोवमाज्ज वंतरो त्ति । तत्थ य उदारे भोए १।
 भुञ्जामि जाव, इयरो वि सुयत्ताए मरिजण रथणप्पभाए
 'चेव पुढवीए 'लोहियामुहाभिहाणे नरए समुप्पन्नो देसूण-
 पल्लिश्रोवमट्ठिई नारगो त्ति । तन्नो अहं अहाउयमणुपालि-
 जण चन्नो समाणो एत्थ चेव विदेहे अन्नंमि विजए चक्क-
 वासउरे नयरे अप्पडिहयचक्कस्स सत्यवाहस्स सुमज्जकाए २।
 भारियाए कुण्डिंसे पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । जान्नो य
 उचियसमएण, पइडाविथं च मे नामं चक्कदेवो ; 'पत्तो य
 वासभावं । एत्थन्तरंमि 'य सो सुयनारगो नरगाओ उव्वट्ठि-
 जण तत्थ चेव नयरे सोमसक्कस्स निवपुरोहियस्स 'नन्दि-

१ DF transpose का० प० ।

१ DF om.

१ ACE संचूरियंनंभी ।

३ DF कयाचयं काजय ।

५ D om.

१ DF लोहिय० ।

० D संचो ।

८ DF नंदियवत्तार ।

वद्धणाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि पुत्तन्ताए उववन्नो त्ति,
 जाञ्च 'य कालकमेणं । पइद्दाविधं च से नामं जज्जदेवो ।
 पत्तो य कुमारभावं । एत्यन्तरंमि 'य जाया मम तेण सह
 पीई 'सम्भावन्नो, तस्स उण कइयवेणं । तन्नो पुव्वभवन्नत्थ-
 कम्मदोसेणं उज्जयस्स वि अणुज्जुन्नो मम संपयामच्छरी
 वस्सणाकलेण^१ विद्दाहं गवेसिउमारद्धो । अल्लहमाणेण 'य
 परिचिन्तयमणेण । न एसो एवं कल्लिउं पारियइ । ता 'एस
 एत्य उवाञ्चो । चन्दणसत्यवाहगेहं सुखिज्जण एयस्स गेहे रित्थं
 सुयामि, पक्खा य केणइ उवाएणं निवेइज्जण राइणो संप-
 याञ्चो भंसइस्सं ति^२ । 'अणुचिद्धियं 'च णेण जहाचिन्तियं ।
 उवणेज्जण य मे गेहे रित्थं भणियमणेण । वयंस, एयं
 पयत्तेण संगोवावेस्स त्ति । मए वि य अकालाणयणजायसङ्केण
 अणिच्छमाणेणावि^३ 'एयस्स दक्खिणवज्जलयाए संगोविधं ति ।
 पवत्तो य नयरे जणरवो, जहा मुट्ठं चन्दणसत्यवाह^४गेहं ।
 तन्नो आसक्कियं मे हियएणं । नूणमेयं एवं भविस्सइ त्ति ।
 गन्नो जज्जदेवसमीवं, पुष्किन्नो य सो मए । कहमेयं ववत्थियं
 ति । तेण भणियं । मा अज्जहा समत्थेहि । ताथभएण मए^५
 एयं भवन्नो समप्पियं, न पुण अज्जइ त्ति । तन्नो अज्जगथा मे

१ DF om.

२ D adds मम ।

३ BD om. च ।

४ D यत्त यद्धवाउ ।

५ D •स्सामि ।

६ DF add तन्नो ।

७ DF चेवसा ।

८ D •वावस्स ।

९ A ममर ।

१सङ्गा । एत्यन्तरमि १य जाणाविद्यं चन्दणसत्यवाहेण रादणो,
 जहा 'देव गेहं मे सुट्ठं' ति । 'किमवहरियं' ति पुच्छियं
 रादणा । निवेदयं चन्दणेणं, लिहाविद्यं १च रादणा । भणियं
 च णेण । अरे आघोसेहं डिण्डिमेणं । जहा । सुट्ठं चन्दण-
 सत्यवाहगेहं, अवहरियमेयं रित्यजायं । ता जस्स १गेहे ५
 केणइ ववहारजोएण तं रित्यं रित्यदेसो वा समागमो, सो
 निवेएउ रादणो चण्डसामणस्स । अणिवेइओवल्लो १य राया
 मव्वधणावहारेण सरौरदण्डेण य नो खमिस्सइ त्ति । तओ
 पयइमाघोमणं । अइक्कन्ते य १तंमि गएसु पच्चसु दिणेषु
 जाणाविद्यं जम्भदेवेण रादणो । जहा । देव, न जुत्तं १चेव १०
 मित्तादोसपयामणं, किं तु परलोय^४इहलोयविहङ्गमेविणा
 अहिंसायरणेण अत्तणो वि य अमित्तेण अत्तं मे मित्तेणं ।
 न उवेत्तिकयव्वं जाणन्तेणं रायजणाहियं । १५अग्नी ईदसं पि
 देवस्स निवेईयइ । रादणा भणियं । भणउ अज्जो । जम्भ-
 देवेण भणियं । देव, सुण । १सुयं मए चक्रदेवामन्नपरिय- १५
 णाओ,^२ जहा इमं चन्दणसत्यवाहगेहं चक्रदेवेण सुट्ठं, संगो-
 विद्यं रित्यं निययगेहे । १एवं सोऊण देवो पमाणं ति ।
 रादणा भणियं । अज्ज, असंभावणिज्जमेयं, १कुलप्पसुओ खु
 १सो, १ता कहं इमं अज्जन्तविहङ्गं करिस्सइ । जम्भदेवेण भणियं ।

१ DF आसंका ।

१ DF om.

१ ACE बोचसे ।

४ BD om इहलोय ।

५ ACE ततो ।

१ D ०६ जम्भइ ।

० D adds सुयं ।

० DF ऊरुपक्कणी ।

देव, नत्थि अञ्जाणसोभवसगाणमसंभावणिञ्चं । को य दोसो
 कुलस्स, 'किं न हवन्ति सुरभिक्षुसुमेसु किमिच्छो । ता
 निरुवावेहि' ताव केणद पयारेण तस्स गेहं ति । तच्चो
 'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण समाणत्तं चण्डसासणेण करणं ।
 १ भणिया १य कारणिया । नयर^१महन्तगेहिं मह घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं पलोएह चकदेवस्स १गेहे तं पण्डं
 रित्ये ति । तच्चो 'किमेइणा असंभावणिज्जेणं, अहवा आएस-
 गारिणो अन्हे' ति मन्तिऊण मेलविय नयरमहन्तगे घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं जाममेत्ते वामरे समागया मे गेहं
 ० पहाणनयरजणाहिद्विया कारणिय ति । पुष्किओ य तेहिं
 १अहं । सत्यवाहपुत्त, न ते किंचि केणद एवंजाइयं रित्यं
 संवहारवडियाए उवणीयं ति । तच्चो मए अमंजायमङ्गेण
 भणियं 'नहि नहि' ति । तेहिं भणियं । न तए कुप्पियय्वं;
 रायसासणमिणं, अं ते गेहमवल्लोइयय्वं ति । मए भणियं ।
 १ न एत्थ अवसरो कोवस्स, पयापरिरक्खणनिमित्तं समारभो
 देवस्स । तच्चो पविट्ठा मे गेहं मह नयरबुद्धेहिं रायपुरिमा ।
 १अवल्लोइयं च तेहिं नाणापयारं दविणजायं, दिट्ठं च पय-
 त्तावियं चन्दणनामद्धियं हिरण्वामणं, जीणियं बाहिं,
 दंसियं चन्दणभण्डारियस्स । अवलोइऊण सदुक्कमिव भणियं

१ A किच, CDE किह. B has डति for चवन्ति. D जेति ।

१ DE ०वेच ।

१ DE om.

॥ B महन्तेहिं, D महन्तरहिं ।

॥ D नेहं F नेहन्ति ।

१ B अवलोइच नाच० and om. च after दिह ।

१च तेण । अणुहरद ताव एयं, न उण निस्सुंसयं विथाणामि
 न्ति । कारणिएहिं भणियं । वाएहि ताव अवहरियनिवेधणा-
 १पत्तगं, किं तत्थ दमं ईदसं १अभिलिहियं न व त्ति । वादयं
 पत्तगं, दिट्ठमभिलिहियं । सण्णसीभूया नायरकारणिया ।
 भणियं च तेहिं । सत्यवाएपुत्त, कुओ तुए दमं । तओ मए ५
 १वि चिन्तियं । कहं सभावठावियं मित्तनासं पयासेमि । १मा
 नाम तेणावि कहिवि एसो एवं सेव समासादओ भवे । ता
 कहं नियपाणवज्जमाणओ मित्तपाणे परिच्चयामि त्ति ।
 चिन्तिऊण भणियं मए 'नियगं सेव एयं' ति । १तेहिं
 भणियं । कहं चन्दणनामङ्कियं । मए भणियं । न-याणामो, १०
 कहिंवि वासणपरावत्तो भविस्सुए । तेहिं भणियं । किंसंखियं
 किं वा हिरणजायमेत्यं ति । मए भणियं । न सुट्ठु सुम-
 रामि, १सहं सेव ओएह । कारणिएहिं १भणियं । वाएह
 पत्तगं, किंदविणजुत्तं किंसंखियं वा तं चन्दणसत्यवाहवासणं
 ति । वादयं पत्तगं जाव दीणारदविणजुत्तं दससहस्समंखियं १५
 च । तओ छोडाविद्यमणेहिं १मिस्सिओ पत्तगत्यो । विन्दिथा
 नागरकारणिया । परिचिन्तियं च तेहिं । कहं अप्पजिहय-
 चक्कसत्यवाएपुत्ते चक्कदेवे एवं भविस्सुए त्ति । पुओ वि
 सुत्तिओ । सत्यवाएपुत्त, गरिन्दसासणमिणं; ता कहेहि

१ D चंदसेव ।

२ BF वत्तयं ।

३ ACE लिहियं ।

४ DF om.

५ DF वरचयिच देवापि वचंति ।

६ D वेदि च ।

७ D वयं ।

८ CE add वाचयं ।

- कुण्ठ्यं, 'कुञ्जो तुह इमं'ति । तञ्चो मए तं चेवाण्णित्तिज्जण
 तं चेव सिद्धं ति । तेहिं चिय 'धिरत्यु देवस्स' न्ति भण्णिज्जण
 मन्निथं । अञ्चं पि ते न किञ्चि परमन्निथं गेहे सिद्धइ ।
 मए भण्णिथं । न किञ्चि । तञ्चो तेहिं पत्तगं वाइज्जण सवि-
 ५ सेसमवल्लोदयं मे गेहं, दिद्धं च जहावाइयं निरवसेसमेव
 रित्थं । एत्यन्तरंमि 'य कुविथा ममोवरि आरखिगा । नीञ्चो
 तेहिं नरवइसमीवं । साहिञ्चो वुत्तन्तो चण्डसासणस्स ।
 भण्णिञ्चो 'न्दि राइणा । सत्यवाइपुत्त, विञ्चाञ्चोभयल्लोयमग्गो
 तुमं, ता न तुह एयमेरिसमसाज्जचरियमसंभावणिज्जं संभावेमि
 १० 'न्ति । ता कहेहि ताव, को एत्य परमत्यो न्ति । तञ्चो मए
 तं चेव चित्तिज्जण वाइज्जलभरियल्लोयणेणं न किंपि जंपिथं
 नरवइपुरञ्चो न्ति । तञ्चो राइणा समुप्पन्नासक्केणावि ताथ-
 वज्जमाणञ्चो असदिसं वयणमभाभिज्जण कयत्थणं चाक्काज्जण
 निम्बिसञ्चो समाणत्तो न्हि, नीणिञ्चो य रायपुरिसेहिं
 १५ नयराञ्चो, सुक्को 'य नयरदेवयावणसमीवे । 'पडिनिचत्ता
 रायपुरिसा । समुप्पन्ना 'य मे चित्ता । किमेइइमेत्तपरि-
 भवभायणेणं अज्ज वि जीविएणं । ता एथंमि नयरदेवयावण-
 समासजे नग्गोइपायवे उल्लसस्सेमि अप्पाणं ति । चित्तिज्जण
 पयट्ठो नग्गोइसमीवं । एत्यन्तरंमि 'य कश्चिञ्चि आभोइज्जण
 २० इमं वइयरमोहिणा समुप्पन्ना ममोवरि नयरदेवयाए अणु-

कम्पा । 'आवेसिज्जण रायजणणिं साहित्यं जहद्वियमेव' एवं
 तौए राहणो । भणिओ य राथा । इमाए 'महल्लणए'
 अमुगंमि नयहज्जाणासक्के नग्गोहपायवे उब्बन्धणेण अत्ताणयं
 परिच्चइउं ववसिओ चंक्कदेवो । ता लज्जं निवारेहि तं
 संमाणिज्जण य पवेसेहि नयरं ति । तओ कोहनेहाउलयाए ५
 संकिणं रसमणुहवन्तो राथा 'अरे गेण्हह दुराचारं जक्कदेवं'
 ति आइसिज्जण पहाणवाह्याहूढो समं अहासक्किहियपैरि-
 यणेणं 'तुरियतुरियं निग्गओ नयरओ', पत्तो 'य नयह-
 ज्जाणं । दिट्ठो 'य अहं राहणा नग्गोहपायवसाहागओ उत्त-
 रीयनिबद्धपासंमि ठोइयाए सिरोहराए अत्ताणयं पवाहिउ- १०
 कामो न्ति । तओ भो 'दूरओ सेव संभमाइसयनिव्वज्जिय-
 सारं 'भो चक्कदेव, मा साहसं मा साहसं' ति भणमाणो
 सिग्गयतरतज्जियाए वाह्याए 'समल्लोणो पायवसमौवं । सय-
 नेव अवणोओ पासओ, गेण्हज्जण 'य करंमि ठाविओ अहं
 तेण वाह्यापट्टियाए', भणिओ 'य सबज्जमाणं । भो सत्यवाह- १५
 पुत्त, जुत्तं नाम भवओ मए वि पुच्छियस्स सच्चावासाहणं ।
 तओ मए चिन्तियं । हन्तं किमेयं ति, पयासियं भविस्सह
 केणह मिज्जगुण्णं । एत्यन्तरंमि 'य भणियं राहणा । भो

१ BDF चाति० ।

२ DF रचं ।

३ BF मएज० ।

४ DF तुरियं ।

५ D adds राथा ।

६ DF om.

७ BDF om.

८ BF दुराओ ।

९ BF चलोओ पायवस्स स० ।

१० CE पट्टियाए, DF पट्टियाए ।

सत्यवाहपुनः, साहिष्णो मम एष वदयरो अमं पविमिज्जण
 'भयवर्हण नयरदेवयाए, जहा निहोषो तुमं दोसयारी य एत्य
 दुरायारो जज्ञदेवो । ता खमियमं तुमए, 'जं मए असु-
 णियपरमत्येणं कयत्यिओ सि त्ति । तंओ मए 'हन्त 'मंपत्तो
 ५ वसणं जज्ञदेवो' ति चिन्तिज्जण भणिओ राया । देव,
 'रायधम्मोऽयं, पयापरिरत्त'णसमुज्जयस्स नत्थि दोमो देवस्स ।
 जज्ञ'देवमूळसुद्धिं पि गवेसेउ देवो, न तंमि महानुभावे
 अणायरणं संभावीयइ । राइणा भणियं । गविट्ठा मूळसुद्धौ,
 साहियं भयवर्हण 'सम्भमिणं तेण पावेण ववसियं' ति ।
 १० साहियं देवयाकहियं राइणा' । 'ठियं च मे चित्ते तुह
 दोसपयासणेणं ति भणिज्जण साहिष्णो जज्ञदेवकहियवुत्तनो ।
 तंओ मए चिन्तियं । हन्त किमेयं असंभावणिज्जं । एत्यन्तरंमि
 'य आणिओ रायपुरिसेहिं वन्नेज्जण जज्ञदेवो, निवेइओ
 राइणो । भणियं च तेण । अरे एयस्स जिअं विन्निज्जण
 १५ उप्पाडेइ लोयणाइं । विसणो जज्ञदेवो । तंओ मए चलणेसु
 निवज्जिज्जण विज्जन्तो राया । देव, मम एष अवराहो 'खमौ-
 यइ, मुच्चउ जज्ञदेवो । राइणा भणियं । सत्यवाहपुनः, न
 जुत्तमेयं; दुरायारो तु एषो, तम अमं विज्जवेहि त्ति । मए

१ ACE जज्ञए BF om.

१ BF वनो ।

२ A •धम्मो, BF धम्मोपरं, D •धम्मो रस ।

५ D •समुज्जयस्स ।

६ B देवस्स and om. सि ।

९ CEF add चहरेवस्स ।

७ A डिवायइ राइणा भयं च मे चित्ते ।

८ DF om.

९ D चमिज्जण ।

भणियं । देव, अलमकेणं ति ; जइ ममोवरि बज्जमाणो
 देवस्स, ता इमं चेव संपाडेउ देवो । राइणा भणियं ।
 अलहणीयवयणो तुमं ति ; तुमं चेव जाणासि । तन्नो मए
 'देवपसाओ' त्ति भणिज्जणं 'निवडिओ' 'चलणसु । मोघा-
 विओ जइदेवो, पेसिओ य अहं राइणा निययभवणं ।
 तन्नो सक्खाणिज्जण मइया विभूईए 'गओ सभवणं ति । जाओ
 य सोयवाओ, अहो जइदेवस्स जइअत्तं । समुपओ थ मे
 निव्वेओ । पेच्छ, ईइसाणं पि मित्ताणं 'ईइसो परिणामो
 त्ति । अओ असारया संसारस्स, विचित्तया कम्मपरिणईए,
 दुक्खत्ताणि पाणिचित्ताणि । ता न-याणामो किमेत्य १०
 जुत्तं ति ॥

एत्यन्तरंमि 'य समागओ तत्थ सुगिहियनामो अग्निभूई
 नाम गणहरो । ठिओ य नयइज्जाणे । दिट्ठो मए बाहिरि-
 यागएणं । जाओ य मे तं पइ 'बज्जमाणो, पणमिओ य सो
 मए, धम्मलाभिओ 'य तेणं, 'उवविट्ठो तस्स पायमूले ।
 पुच्छिओ भयवं संवदुक्खविउडणसमत्थं धम्मं । साहिओ भग-
 वथा खमाइगो 'साउधम्मो । तं च सुणमाणस्स समुपज्जा
 देवविरइपरिणई, पवडुमाणसंवेगस्स जाओ भवविरागो ।
 चिन्तियं च मए । इल्लं संसारपवडुणामेत्तफलेणं इमिणा
 परिकिल्लेसेणं, पवज्जामो पवज्जं ति ॥ १०

१ DF om. १ D वेधित् । १ DF 'नचं । ४ DF ईइसी परिणद

५ DF 'वसवाधि । ६ DF add भणि । ७ D om. वाड ।

- एत्यन्तरंमि 'य गलिओ कक्षसंघाओ, पयसिथा बन्धन-
 द्विई, विहाविथं अत्त'विरिएणं, ससुप्पञ्जा सव्वविरदपरिणहंति ।
 कक्षावसाणे य विक्कन्तो मए भयवं गुरु । अणुगिहीओ अहं
 भयवया, विरत्तं च मे चित्तं भवपवच्चाओ, ता अहसउ भयवं
 १ किं मए कायव्वं ति । 'तओ तेण 'सुयसयनाणिणा मम
 भावं वियाणिज्जण भणियं । जुज्झइ भवओ महापुरिससेविथं
 समणत्तणं 'काउं ति । तओ मए तस्स समीवंमि चेव पवक्कं
 समणत्तणं परिवालियं च विहिणा । तओ अहाउथं 'पालि-
 ज्जण काकमासे काळं किञ्चा देहं चइज्जण नवसागरोवमाज्ज
 १० वेमाणिबत्ताए उववओ णि बन्धओए, इयरो वि य जन्म-
 देवो तिबागरोवमठिई सक्करप्पभाए नारगो त्ति । तओ
 अहमहाउथं पालिज्जण देवलोगाओ चओ 'समाणो इहेव
 विदेहे 'गन्धस्सावर्द्धविजए रथणपुरे नयरे रयणसागरस्स
 सत्यवाइस्स सिरिमईए भारियाए कुक्किंवि पुत्तत्ताए
 १५ उववओ त्ति । इयरो वि य० तओ नरगाओ उव्वट्ठिज्जण
 आहेउगमुणओ भविथ मरिज्जण तिबागदोवमाज्ज तत्येव
 उववज्जिज्जण तओ य उव्वट्ठो नाणपतिरिएसु आहिज्जिज्जण
 तत्येव रथणपुरे तायसरदासीए नक्खामिहाणाए सुयत्ताए
 उववओ त्ति । उच्चियसमर्थंमि जाया य अप्पे, पत्ता य
 २० बाळभावं । पइट्ठावियाहं नामाहं मण्णं चन्धसारो इयरस्स

१ BD om. १ D adds संज्ञात् । १ BD om. all down to भणियं ।

४ BD om. ५ B परिपालिज्जण । ६ D om. ७ D अहि० ।

अणुगो ति । पत्ता १य जोषणं । कश्चो मए दारसंगणो ।
 एवं च विषयासत्ता १चिद्दामो । पुष्पभवभासओ य न इमस्स
 ममोवरि वज्जणापरिणामो अवेह । अज्जया य आगओ तत्थ
 मासकप्पविहारो भयवं । विजयवद्धणायरिओ । पवओ य मए
 इमस्स पायमूले सावगधओ । अज्जया य तं पुरं दौहदण- ४
 जत्तागए नरवहंमि गामन्तरगएसु अण्हेसु विज्जनेउनामेष
 सवरसेणावदणा हयविहयं काऊण अवणीओ कोद लोओ ।
 सुयं च अण्हेहिं । समागया तं पुरं । दिट्ठं १च मसाणागार-
 मणगरिन्तं गवेसाविथं माणुसं जाव सव्वमेव धरह नवरं
 चन्दकन्ता मे भारिया अवहउ ति । तओ ससुप्पक्का मे १०
 अरई, जाया य चिन्ता । हा कहं सा तवस्सिणी ममादिट्ठ-
 विओगा पाणं धारिस्सइ ति । एत्यन्तरंमि १य भणिओ
 देवसक्काभिजाणेण बुद्धमाहणेणं । सत्यवाहपुत्त, मा संतप्प ।
 पुणो वि एयंमि सेव विषए सिरित्यत्ताभिजाणाओ सच्चिवे-
 साओ एवं सेव सवरेहिं अवणीओ जणो आसि । सो १४
 निरवसेसो अखण्डियचरित्तसव्वस्सो महथा दविणजाएण
 सुक्को ति । तओ अहं एयमायत्तिऊण अरक्कन्तेसु कहवथ-
 दिण्हेसु मभूमिसुवगएसु सवरेसु अणहगदुहओ घेत्तूण सव्व-
 सारं दविणजायं सुमणिद्वंसंभिदं १ च पाहेयं पयहो चन्द-
 कन्ताविमोक्खणमिन्तं १ति ॥

१०

१ D om.

२ D विजाओ ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ AB ०६चिधं ।

‘इत्थो’ य तीए मम विभोगविज्जराए चारिणसखणा-
 वद्धिणीए^१ य ‘कहिंणि’ सुखगामासकूवण्णावाविद्याए सवर-
 वाहिणीए निषाचरमसमयंमि पवत्ते ‘य’ पथाणगकोलाहले
 पेरन्तरखणावावडेसु सवरसंचाएसु जीविद्यनिरवेखाए तंमि
 * चेव जिणकूवंमि पवाहिन्तो अप्पा । पडिथा ‘य’ जलमज्जे
 न मया ‘य’ जलप्यभावेणं । तन्तो तग्गयं चेव पडिकूवण-
 महिड्डिऊण षिट्ठिउमारड्डा । किण्णपाणा य जीविद्यसेसेणं
 चेव जाव पाणे धारेइ, ताव पत्ता अन्ने तसुहेसं । अणहणसु
 वि य पुब्बभवनिमित्तन्तो तयत्यसंदरिसणन्तो य मसुण्णको
 • ममोवरि वज्जणापरिणामो । चिन्तियं च णेणं ‘कहमेसो
 वच्चियन्वो’ न्ति । तन्तो सो अणेषविद्यप्य^२ समाउलियहिद्यन्तो
 अहं च सुद्धसहावो न्ति एवं वच्चामो । पाहेयदविणजायाणि
 य पत्तेयं इत्यगोयुराणि इवन्ति । अज्जया य मम इत्थे
 पाहेयं तस्सु दविणजायं ति । एवमणुगण्णमाणा पत्ता तसुहेसं,
 * जत्य सा चन्दकन्ता ‘षिट्ठइ’^३ दिट्ठो य सो कूवो । एत्य-
 न्तरंमि ‘य’ अत्यमिन्तो सहसुरस्सो, सुलिया^४ सड्डा । तन्तो
 चिन्तियमणहणेणं । इत्यगयं मे ‘दविणजायं, विज्जणं च
 कन्तारं, ममासको य पायाकगम्भीरो कूवो, पवत्तो य
 सवरइ’^५ विवरसमञ्जायगो अन्धकारो । ता एवमि एयं

१ D om.

२ D •रीइ ।

३ B कूवणि, D कूवणि ।

४ D जलसुव ।

५ CD पञ्चासुव ।

६ D विवराचसमीजवमासी ।

‘पक्षिविज्जं नियत्तामो ^१इमस्स थाणस्स न्ति, चिन्ति-
 ज्जणं भणियं च तेण । सत्थवाहपुत्त, धणियं पिवासाभिभूओ
 णि । ता निहालेहि एयं जिण्णकूवं, किमेत्य उदगं अत्थि^२
 नत्थि न्ति । तओ मए गहियपाण्येयपोट्टलेणं चेव निहा-
 ल्तिओ ^३‘कूवो । एत्थन्तरंमि ^४‘य सुविघत्थय्हिययस्स सोयस्स ॥
 विथ मञ्जू आगओ मम समीवमणहणो । सइया पत्तिओ
 तंमि अहमणहणेण, पत्तिओ ^५‘य उदगमन्ने । तियतो
^६‘य सो तओ विभागाओ । अहमवि ^७‘य ससंभन्तो लग्गो
 पत्तिकूवगेक्कदेसे । परासुट्ठा ^८‘य भयविहल्लङ्का चन्दकन्ता,
 चीमहावओ भयकायरा । ^९‘भणियं च तीए ‘नमो अरि- १०
 चन्ताणं’ ति । तओ पच्चभिन्नाओ सहो । ऊससियं मे हिय-
 एणं । भणिया य सा ‘अभयमभयं जिणसावणरयाणं’ ति ।
 तीए वि थ पच्चभिन्नाओ मे सहो । रोविउं पयत्ता, समा-
 सामिया ^{११}‘मा मए, पुच्छिया य वुत्तन्तं । साहिओ य तीए,
 मए वि थ नियगो न्ति । भणियं च तीए । हा दुट्ठु कयं १२
 अणहणेण । मए‘भणियं । सुन्दरि, न दुट्ठु कयं, परमोव-
 चारी खु सो महाणभावो, जं ^{१३}‘तुमं मंजोरथ न्ति । अण-
 निहाण ^{१४}‘य अरक्कन्ता रयणी, लग्गओ असुमाखी । तओ

१ D पक्षिविज्ज ।

२ B दुवाच इमस्स, D इमस्स थाणस्स ।

३ B adds न्ति ।

४ B adds चेव ।

५ Dom.

६ D adds थाण्हिओ ।

७ D अधिचमिनीह ।

८ D च ।

९ D तुमायसंजोर ति ।

मए दिवं चन्द्रकन्ताए 'पाहेयं । भणियं च तीए 'कहमहं'
 तुमए अगहियंमि गेणहामि, न्ति' । तन्नो मए नेहकाणरं
 से हियं कल्लिऊणमकाले सेव गहियं 'पाहेयं, भुत्तं च
 अहेहिं । 'तन्नो चिन्तियं' मए । केण पुण उवाएण अन्हे
 ५ इमाओ भवसमुदाओ विव कूवगाओ उत्तरिस्सामो न्ति ।
 एवं च चिन्तयन्ताणं कइवयदिणेसु^१ खौणं पाहेयं, पण्डा
 जौविआसा । जाया य मे चिन्ता । कहं पाविऊण जिणमणं
 अकाऊण पव्वज्जं अकयत्यो मरिस्सामि न्ति । एत्यन्तरंमि
 फुरियं से वामलोयणेणं ममावि 'दाहिणेणं । अपियं च
 १० तीए 'अज्जउत्त, वामं मे लोचणं 'कुरियं' ति । तन्नो
 साहिओ से मए हिययसंकप्पो इयरचत्तुफुरणं च । समा-
 सासिया य एसा । सुन्दरि, इमेहिं निमित्तविसेसेहिं 'अवत्स
 अन्हाणं न चिरकासाणसारो एस किल्लेषो, ता न तुमए
 संतप्पियव्वं ति । पडिस्सुयमिमौए । एवं च जाव अहोरत्तं
 १५ निवसामो, ताव समागओ सवरंरायहाणीओ रयणपुरमिवा-
 सिणो नन्दिवट्ठणाभिहाणस्य सत्यवाहसु^२ भिन्निओ रयण-
 पुरगामौ सेव सत्यो न्ति । उद्यंगनिमित्तं^३ च समागथा
 'पुरिसा । 'गहिऊण सम्मणा द्विद्वाहं अन्हे इमेहिं । निवे-

१ D पाहेयं ।

२ D •इयं ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ B •दिवदीह ।

६ D इच्छिसेकं । साहियं ।

७ D फुरर ।

८ B अवत्सं, D अवत्सव ।

९ D •मत्त ।

१० CD om.

इत्थं सत्यवाहसु । कथमस्मिन्पञ्चोऽयं समुत्ताराविद्यां तेऽं,
 पञ्चभिन्नायाणि य । पुष्कियार्त्तं बुक्तन्तं, साहिभो वित्त्व-
 रेण^१ । तन्मो पत्नियार्त्तं रथणत्तरं जाव अरुक्कन्तेसु पञ्चसु
 'पञ्चाणसु परिवहन्ते सत्ये रायवत्तणीओ माइदूरद्वेसभाए
 दिट्ठो कङ्कालमेत्तसेसो वामपासावडियदविणजाओ केमरिणा ॥
 दीहनिहावसमुवणीओ अणहगो^२ न्ति । दविणोवल्लभेण पञ्च-
 भिन्नाओ अण्हेहिं । तन्मो तं तहाविहविवागं पेष्किऊण
 समुप्यओ मे विवेगो । सन्मोवसमसुवगथं चारित्तमोहणीयं ।
 संजाओ सवसजौवल्लोयदुक्कहो चरणपरिणामो । तन्मो अहं
 तहाविहपवकुमाणपरिणामो^३ सेव आगओ सनयरं । पवओ १०
 य जहाविहोए विजयवड्डणायरियसमीवे पव्वज्जं ॥ अहा-
 ल्लयमणुवालिऊण विहिणा^४ य मोक्खण देहं उववओ सोलस-
 सागरोवमाज वेमाणियत्ताए भहासुक्ककप्पमि, इअरो वि य
 अणहगो खौहवावाइयसरौरो सत्तसागरोवमट्ठिई^५ वाकुगप्प-
 हाए नारगो न्ति । तन्मो अहंमहाउयं^६ पालिऊण देवलो- १५
 गाओ पुओ सभाओ इहेव जम्मुहीवे दौवे भारहे वासे
 ररुवौरउरे नयरं नम्बिअड्डणसु गाहावरसु सुरसन्दरीए
 भारिणाए सुप्पिंखि पुत्तन्ताए उववओ णि^७ । इयरो वि^८
 तन्मो मरगाओ उव्वड्डिऊण विज्झगिरिपव्वए अणेगसत्तवा-

१ CD add विहिओ हओ ।

२ AC पञ्चावेसु ।

३ D om.

४ D ० संवेओ ।

५ ABD य ।

६ D ० डिहओ ।

७ BD ० पववपुआ० ।

८ D नि ।

९ D य ।

- वाचपरो 'सौहृताए उववओ' । 'तओ सौहृताए 'सुवव-
 व्जिऊण पुणो वि 'मरिऊण सत्तसागरोवमाऊ तत्थेव उवव-
 व्जिय तओ य उव्वहो नाणातिरिएसु आहिण्डिय तत्थेव
 नथरे, सोमसत्थवाहस्स नन्दिमईए 'भारियाए पुत्तत्ताए
 ५ उववओ न्ति । उच्चियसमयंमि जाया अण्णे, पत्ता बालभावं ।
 पइहाविथाइं नामाइं मण्ण अणङ्गदेवो, इयरस्स धणदेवो
 न्ति । आ बालभावओ जाया पिई मम सभावओ',
 इयरस्स करवणं । कुमारभावंमि' य' पत्तो मए
 देवसेणगुहसमीवे 'सुव्वज्जुभासिओ धओ । पत्ता य जोव्वणं ।
 १० सन्ते वि पुव्वपुरिसव्विए दविणजाए अभिमाणओ'
 'किमणेण पुव्वपुरिसव्विएणं' ति दव्वसंगहनिमित्तं गथा
 रयणदीवं । विठत्ताइं रयणाइं । कया संजुन्ती । पयहा
 निघदेसमागत्तं । एत्यन्तरंमि 'य पुव्वकथककदोसेण
 चिन्तियं धणदेवेण । कहं पुणो वच्चियओ एस अणङ्गदेवो ।
 १५ विचप्पिया य तेणं अणेगे' मिच्छाविचप्पा । ठाविओ
 सिद्धन्तो । अवावाहओ एस न तीरए वच्चिउं ति, ता
 वावाहमि एयं । परिचिन्तिओ 'उवाओ 'भोधणे से विचं
 देमि' न्ति । अज्जया य सत्थिमईसज्जिवेसमणुपत्ताणं भोषण-
 निमित्तं गओ धणदेवो हइमग्गं । काराविचं च तेण भोचणं,
 २० पक्खित्तं 'च एगंमि उट्टुगे विचं । चिन्तियं च तेणं 'एयं से

१ D सौही । २ D ति । ३ D om. ४ B उववव्जिऊ, D उववजिऊ ।

५ AC •वओ । ६ D •भावाह । ७ D •वेह । ८ B om.

दाहामि' न्ति । आगच्छन्तस्सु^१ अण्णवियप्पावहरियचित्तस्स
 संजाओ विवज्जओ । भोयणवेलाए^२ गहिओ तेण विसलहुगो,
 दिओ ममं च इयरो^३ न्ति । पभुत्ता अण्णे जाव थेववेलाए
 सेव^४ थारिओ धणदेवो । तओ 'किमेयं ति' आउल्लौहओ
 'अहं जाव किंकायव्वमूढो थेवकालं सिट्ठामि, ताव असुग्ग-^५
 थाए विसस्स विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स उवरओ धणदेवो ।
 जाया मे चिन्ता 'हा केण उण एयं ववसियं' ति । *तओ
 असुणियवुत्तन्तो महासोयाभिभूयमाणसो आगओ सनयरं ।
 सिट्ठो वुत्तन्तो तस्स माणसाणं ।^६ विदसं च तेमिं अभहिउयरं
 रयणजायं । सेसरयणजायं पि^७ य जहाणरूवं कुसलपक्के^८ १०
 निउञ्जिऊण तस्मिण्णएण सेव^९ तयप्पभिइमन्नायविसयसङ्गो
 पवओ देवसेणायरियसमोवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण
 अहाउयं विहिणा य मोत्तूण देहं पाणयंमि कप्पे^{१०} उववओ
 एगूणवौससागरोवमाऊ देवो न्ति, इयरो वि विसमरणाणन्तरं
 पङ्कप्पभाए पुढवीए नवसागरोवमाऊ नारगो न्ति ॥ तओ १५
 अहमहाउयं^{११} अणुवाल्लिऊण चुओ समानो इहेव जम्मुहीवे
 हीवे एरवए खेत्ते इत्थिणाउरे नयरे हरिनन्दिस्स गाहावइस्स
 लप्पिमईए भारियाए कुप्पिंसि पुत्तत्ताए उववओ^{१२} ।
 इयरो वि^{१३} तओ नरगाओ उव्वड्डिय उरगत्तणं पाविऊण-

१ D adds च ।

२ D om.

३ थारिओ ?

४ D अउयं ।

५ D दिहा ।

६ B तय०, D •यसुरनेव अहा० ।

७ D सयुयओ ।

८ D •सयुया० ।

९ D adds चि ।

‘मणेगसत्तवावायणपरो’ दावाणल्लदुद्देशो मरिजण तीए
 चेव पक्कप्पभाए पुठवीए किंशूणदससागरोवमाज्ज नारगो
 होऊण तन्नो उव्वहो तिरिएसु आहिण्डिय तंमि चेव
 हत्थिणाउरे इन्दनामस्स बुद्धुसेट्ठिस्स नन्दिमईए भारियाए
 १ कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो न्ति । उप्पियसमयंमि जाथा
 अन्हे । पइट्ठावियाइं नामाइं मण्णं वीरदेवो, इथरस्स दोणगो
 न्ति । पत्ता १य कुमारभावं समप्पिया य लेहायरियस्स ।
 जाथा १य अन्हाणं पुव्ववल्हिया चेव पिई । तन्नो गह्वि-
 कलाकलावेणं मए पण्डित्तो माणभङ्गुगुहसमौवे जिणदेसिन्नो
 १० धम्मो, ममोवयारवच्चणकुमलेण दव्वन्नो दांणएणावि । तन्नो
 य मे धम्माणुराएण १तप्पभिइं तं पइ समुप्पन्ना थिरथरा
 पिई । समप्पियं से पभूयं दविणजायं । भणिन्नो य एमो,
 ‘ववहरह अणिन्दिएण मग्गेण’ । तन्नो सो ववहरिउमारद्धो ।
 विठत्तं च तेण पभूयं दविणजायं । एत्थन्तरंमि पुव्वकयकस-
 ११ वासणादोसेण जाथो से ममोव्वरि १अहिगो वच्चणापरिणामो ।
 चिन्तियं च तेणं । अज्जियं पभूयं दविणजायं, भागिन्नो य
 वीरदेवो एयस्स । ता केण उण उवाएण वसियव्वो एमो न
 य सुणइ जहट्ठियं पे कोइ ववह्वारं । ता किं अवलम्बामि ।
 अहवा एयंमि परिपन्थगे न मे अलियवयणं निव्वहइ । ता

१ BD चलेन० ।

२ D • हरती, AC • थिरथो० ।

३ D om.

४ D om.

५ AC नहिय ।

६ D adds पि ।

वावाएमि^१ एयं । तन्नो 'जमहं भणित्तामि, तं चेव अग्निस्सुह'
 ति संपहारिज्जण पारद्धो तेण 'समुवयारो । काराविन्नो
 महन्तो पासाओ, उवरिद्धमिभाए^२ य तस्स अणियमिय^३ खौल-
 जालो निज्जुहगो । चिन्तियं च तेणं । वीरदेवं पासाय^४ पवेस-
 निमित्तं निमन्तिज्जण दंसेमि से निज्जुहगं । तन्नो सो रक्ख- ५
 दसणीययाए निज्जुहगस्स सवसा आरोहहस्सुह । तन्नो य
 तन्निवडणेण निवडिन्नो समाणो न भविस्सुह ति । एवं च
 कए समाणे लोयवाओ वि परिहरिन्नो होह^५ । 'संपादयं
 तेण जहाममीदियं । भुत्तुत्तरकासंमि 'य आहूढा दुवे वि
 अग्ने सपरिवारा पासायं । एत्थन्तरंमि 'य पण्डा से मई । १०
 मम दंसणनिमित्तं केवलो सेवाहूढो निज्जुहगं । जाव 'य
 नारोहामि अहयं, ताव निवडिन्नो^६ । हाहारवं करेमाणो
 समोहलो अहयं जाव दिट्ठो पच्चत्तसुवणओ दोणगो ति ।
 समुप्पन्नो मे निज्जेओ । चिन्तियं मए । धिरत्थु जीवलोयस्सु,
 एवमवसाणं संसारचेडियं । तन्नो अहं तस्स मयकिच्चं काज्जण १५
 तन्निवेएण सेव पंडिवन्नो माण^७ 'भङ्गगुहसमीवे समणसिज्जं ।
 परिवालज्जण अहाउयं 'उववओ 'हेट्ठिमोवरिमगेवेज्जए
 किंणुणपणुवीससागरोवमाज्ज , देवो ; इधरो वि^८ दोणओ

१ D adds ताव ।

२ BD समुवाओ ।

३ D 'धुमिवाय ।

४ B खौल ।

५ D पवेसच ।

६ D adds ति ।

७ B संपादियं ।

८ D om.

९ D adds ततो ।

१० ACD 'यंज ।

११ D हेट्ठु ।

१२ B adds च ।

तद्वाविहङ्गद्व्याणोवगन्तो धूमप्यभाए पुढवौए दुवाणसवागरो-
 वमाज नारगो ति ॥ तन्नो अहं सुराउयमणुमुच्चिजण सुन्नो
 समाणो इहेव जम्मुहीवे दीवे 'एत्थ चेव विजए चत्थावासे
 नयरे, माणिभइस्स सेट्ठिस्स 'हारिणीए भारिणाए कुष्किंवि
 १ पुत्तप्ताए उववन्नो, जान्नो 'य उच्चियसमएणं । परट्ठाविद्यं मे
 नामं पुत्तभइो ति । 'पढमं च किल मए घोसमुच्चारयन्नेण'
 'अमर' ति संलत्तं । अन्नो इदं पि मे नामं अमरगुणो
 ति । सावयगिउप्यत्तीए य आ वालभावान्नो चेव पवन्नो मए
 जिणदेसिन्नो धम्मो । एत्थन्नरंमि 'य इयरो वि तन्नो नरगान्नो
 १० 'उव्वट्ठिजण मयंभुरमणे समुदे महामच्चो भविय अन्न-
 पावट्ठिो मन्नो समाणो तीए चेव धूमप्यभाए दुवाणसवा-
 गरोवमाज चेव नारगो होऊण उव्वट्ठो समाणो नाणाति-
 रिणसु अमहिच्छिय तंमि चेव नयरे नन्दावत्तस्स सेट्ठिस्स
 चिरिनन्दाए भारिणाए कुष्किंवि धूमप्यभाए उववन्नो, जाया
 ११ य उच्चियसमएणं । परट्ठाविद्यं च मे नामं नन्दयन्ति ति ।
 पत्ता य जोव्वणं 'विहसा य मज्झं । मीव्वत्तिथं पाणिग्ग-
 हणं । समुप्यन्नो य मे तं पर मिणेहो, तीए वि य तथेव ।
 एवं च विषयसुहमणुवन्ताणं गन्तो कोद कात्तो । पुव्वकय-
 केव्वदोसेण 'य 'से ममोवरि वस्सणा'पूरिणामो नावेद, जेण

= D एत्थेच ।

१ D भारिणीय ।

१ D om

१ AC रत्तेच ।

१ BD om.

१ B चव्वट्ठो

० A विदिता, C विदिता, D दिता ।

= D 'भायो चवेद ।

समप्रियसम्बद्धरारा वि माथाए ववहरद । साहित्यं च मे
परिचरणेन, न उण पत्तियामि त्ति । अन्नया 'य साहित्यं
मे तीए । जहा । पण्डुं सम्बसारं कुण्डलजुयलं । तं पुण सयं
वेव अवरिउण समाउलीभूया । भणिया य तन्नो मए ।
सुन्दरि, येवमेयं ति, किमेदुहमेत्तेणं संरभेण । अन्नं ते १
कुण्डलजुयलं कारावेमि । कारावियं कुण्डलजुयलं । अद-
क्कमेसु करवयदिणेसु अन्नजुणवेलाए समप्रियं से नामक्किय-
मुद्धारयणं, संगोवियं च तीए निययाभरणकरण्डए । वत्ते
'य ण्हाणभोयणसमए काऊणमङ्गरायं परिगेण्हऊण तम्मोलं
असंजायासङ्केण चेव तन्नो करण्डगाओ 'सदं' चेव गहियं १०
मए मुद्धारयणं । दिट्ठं च पुब्बनट्ठं सम्बसारं कुण्डलजुयलं ।
आया य मे चिन्ता 'किमेयं पुणो लट्ठं' ति । एत्यन्तरंमि^१
ससङ्गमा विथ आगया नन्दयन्ती । 'दिट्ठं' च तीए
मज्झ हत्यंमि मुद्धारयणं । विलिथा मा । सक्किओ मे
भावो । तन्नो अहं सिग्घमेव निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं १५
च तीए । दिट्ठं इमिण कुण्डलजुयलं । ता किमेत्य कायब्बं ।
जायं मे 'लज्जत्तं, पण्डो एसो 'वि । ता जाव सयणवग्गे वि
मे लाअवं न उप्पब्बद, ताव वावाएमि एयं ति । एसो य
एत्य उवाओ, सम्बधायणं से कक्कणजोगं पउञ्चामि । कन्नो^२
तीए केवलाए चेव अणेत्यमरणावदब्बसंजोएणं जोगो । २०

१ D om.

२ D वयं ।

३ D adds च ।

४ D लज्जवत्तं ।

५ BD om.

६ D adds च

- संठवन्तो य तमेगदेसे उक्ता भुयङ्गमेणं । साक्षिं च मे
 पुरोक्षिणं हृदेवेणं । गन्धो अहं समभन्तो गिहं । दिट्ठा
 य कक्षिमण्डलावाविद्यसरौरा जीविद्यमेतसेसा नन्दयन्ती ।
 तं च तद्वाविहं ददूण समुप्यसा मे चिन्ता । धिरत्यु
 १ मादन्दजालसरिषस्स जीवलोयस्स । बाहजलभरियलोयणेणं
 च सगगयस्तरं भणिया मए । सुन्दरि, किं ते बाहह ।
 जाव, न जंपद त्ति, तन्धो विसलो अहं, पणट्ठा जीवियासा ।
 तद्वावि 'गारुडिया एत्य पमाणं, अचिन्ता मन्तवत्ति' त्ति
 सद्वाविद्या गारुडिया । दिट्ठा य तेहिं । विसला य ते ।
 १० भणिन्धो य जेहिं । सत्यवाहपुत्त, कालदट्ठा खु एसा न
 गोथरा मन्तस्स । ता न कुप्पियव्वं तुमए त्ति, भणिज्जण
 निग्गया गारुडिया । तन्धो अक्कन्दणविक्षवणवावडस्स मे
 परिचणस्स विमुक्का जीविणं, कयं से उदूदेहिं । तन्धो
 अहं तच्चिन्नेणं सेव पवडुमाणसंवेगो 'धिरत्यु जीवलोयस्स'
 ११ त्ति परिचिन्तिज्जण १२ असारयं चरुज्जण किलेसायासका-
 रिणं सङ्गं पवन्तो पव्वन् त्ति । सा उण तवस्सिणी तद्वा
 मरिज्जण समुप्यसा तमप्यहाभिहण्णाए नरयपुठ्वीए । आउं
 च से १३ दग्वीमं १४ सागराहं । एयं मे चरियं त्ति ॥ एयं च
 सोज्जण संजाओ रायनाथराणं निज्जेओ । पुच्छियं च राहणा ।
 १० भयवं, को उण तौए भवन्धो य परिणामो भविस्सह ।

१ B भा०, D ० कविचवा० ।

२ D om जल ।

३ D om,

४ D हव ।

५ D सावरीयवाहं ।

- पत्तो य साक्षरस्यतमाक्ष^१तासाक्षिवत्सतिक्षयनिपुलक्षंको-
 लकलम्बवक्षुलपक्षाससक्षरतिणिसनिम्बकुडयनम्योहखररसक्षजु-
 ए^२भजज्जयनियरगुविशं दरियमयणाहखरमहरसिहरावायदक्षि-
 यमन्तमायङ्गकुम्भत्यक्षगलियवदक्षरहरारत्तसुत्ताहलकुसुमपय-
 ११ रक्षिवित्तिक्षभूमिभागं वणकोलसरक्षयक्षपयवगतरक्ष-
 ष्मभक्षजम्बय^३गयगवयसीहगण्डयादददुदुसावयभीषणं दरिय-
 वणमृक्षिजुहसमालोडियासेसपक्षलजक्षु^४क्ष^५क्तत्यजक्षयरसु-
 क्षनायवक्षिरियदिसं महाडविं । तौए य^६ तण्हाकुहाभिभूएण
 दरियवणदुदुसावयरवायक्षणत्तत्यलोयणेणं दीहपक्षपरिस्कु-
 १० प्पक्षसेयजक्षधोयगत्तेणं मूढदिमाक्षक्षं विसमपक्षक्षल्लनपयसंसारं
 परिभमन्तेण तेण दिट्ठो य पक्षयक्षणवन्त्रसक्षिणो निट्ठविधा-
 णेयपक्षियजणवद्धिउक्काहो 'गह्मभगप्पियरवा'जरियविथड-
 रक्षुहेसो मग्गओ 'तुरियं धावमाणो 'उद्धीकउहण्डसुण्डो
 वणहत्थि त्ति । तह य^७ निक्षियकरवाक्षवावडग्गहत्था विग-
 ११ राक्षवयणकाया^८ भौमदुदुहासमंजुत्ता^९ अक्षियवयणा पुरओ
 महादुदुहरक्षसि त्ति । तओ ते ददूण . मसुभयवेविरङ्गो
 अवलोदयसयक्षदिसामण्डलो पुप्पदिसाए उदयगिरिस्सिहर-

१ D adds ताल । २ D has सत्त instead of म्भ । ३ D om मय ।

४ A •संक्षुल्लतत्त•, B •संक्षुल्लतत्त•, C •संक्षुल्लतत्त• ।

५ A adds चक्षुषी, D on the margin. ६ A •ने, B •भ ।

७ ACD दूरि । ८ D तुरित्तुरियं । ९ D उद्धी• ।

१० B has here चक्षियवयसपरिहाया । ११ B •आक्षयवया । १२ D दुत्ता ।

सन्निहं निबद्धसिद्धगन्धमिच्छण^१गयणपथारमगं महन्
नगोहपायवं श्रवणोदकण परिचिन्तिउं पयत्तो । कहं

जह^२ नाम कहवि एयं रवितुरयत्तुरगक्लिषणपत्तं ।

नगोहमाहहेष्वा कुहेष्वा तश्चो गदन्दत्सु ॥

इय चिन्तिऊण भौओ कुससूईभिन्नपायतलमगो । ५

वेगेण धाविऊणं वियउं वडपायवं पत्तो ॥

तं पेष्किउं विसणो नगोहं गयणगोथराणं पि ।

दुक्कणिक्कमुत्तङ्गखन्धमाहहिउमसमत्थो ॥

ताव वणदुद्धत्थिं मन्थरगण्डालिजालपासुक्कं ।

ऊलियं^३ समत्थियनं दहुं वडपायवुहेसं^४ ॥ १०

अवहिउभयपवेविरसव्वङ्गो सुखवयणतरलच्छं ।

एत्तो इओ नियन्तो पेष्कइ कूवं^५ तणोक्कसं ॥

अह मरणभौरणं नगोहामन्नजिणकूवंमि ।

अप्पा निरावलम्बं सुक्को खणजौवल्लोहेण ॥

उत्तङ्गभिन्तिजाओ सरयओ तंमि तत्थ य विल्लगो । १५

पडणाभिघायल्लुविण पेष्कइ य भुयङ्गमे भीमे ॥

अउसु वि^६ तज्जौसु दरिण^७ विसलवसंवत्थियनयणसिद्धिजाले ।

उभउफडाकराले पवेत्तिरङ्गे उमिडकाने ॥

१ B नमह ।

२ D नवर ।

३ A ससु० ।

४ D •वेवे ।

५ A वपाहदं, C तपाहदं, D तपोहदं ।

६ D दिवाहं ।

७ B alters this in विसंत्थिय० ।

- १ कुंकारपवणपिसुणियमवयच्छिय वयणमयगरमहो^१य ।
 दिग्गयकरोत्तकायं कसिणं रत्तच्छिवीभच्छं ॥
 जावेसो सरयसो ताव महं जीविणं ति चिन्तनो ।
 २ अवयच्छर उट्टमुहो पेच्छर य सुतिखदाडिसे ॥
 ३ भवत्तकसिणे य तुरियं दुवे तहं मूसए महाकाए ।
 निशं वावउवयणे छिन्दन्ते तस्स मूसाहं ॥
 तत्र वणवारणेण य ४ विण्णार नरं अपावमाणेण ।
 कुविण ५ विहसाहं धणियं मग्गोहसत्तमि ॥
 संसासियंमि तंमि य ६ अवजोवरि विथउसाहसंभूयं ।
 १० खुडिऊण तंमि पडियं मज्जजासं जिहकुवंमि ॥
 तो कुविणदुट्टमज्जयरिनियरउसिज्जन्तसज्जन्तस्स ।
 सीवंमि निवडिया कहवि नवर जोएण मज्जविन्दू ॥
 ओयसिऊण य वयणं कहवि पविट्ठो य उत्तिमक्काओ ।
 खणमासाहउमिच्छर पुणो वि अस्से निवउमाणे ॥
 अगणेल्लमयगरोरगकरिमूसयविसयमज्जयरिभसाहं ।
 मज्जविन्दुरसासायण^७नेहिवसा हरिसिओ^८जाओ ॥
 भविथज्जमोहविउऊणपव्वत्तमसंत्थमियसुदाहरणं ।
 परिगण्णियमेयस्स ९ य उवसंहरं निवामेह ॥

१ BCD कुंकार० .

२ AC ०ओ ।

३ D चवरच्छर ।

४ BD ३० ।

५ BD निदिहारां, C निट्टुनारं ।

६ D चव० ।

७ B निवि, D ०वजोवेसं व ।

८ D च ।

જો પુરિસો સો જીવો ચણગદ્ધમણં^૧ ચ રણપરિચણં ।
 વણવારણો ય મજ્જૂ નિસાયરિં આણ તદ્ધ જરં ॥
 વણ્ણકો ઉણ મોક્કો મરણગદ્ધમયવણ્ણો નવરં ।
 આદ્ધિં વિસયાડ્ઢનરેદ્ધિ ન ય સક્કણ્ણો^૨ ન્તિ ॥
 મણયન્તં પુણ કૂવો મુયજ્જમા તદ્ધ ય હોન્તિ ઉ કસાયા ।
 સદ્ધાં જોદ્ધિ મણુસુો કક્કાકક્કાદ ન મુણેદ્ધ ॥
 જો વિ ય પુણ સરથમ્મો સો જીયં જેણ જીવદ્ધ જીવો ।
 તં કિણ્ણધવસપચ્ચા^૩ સ્સણ્ણિ દદ્ધમુનુરસમાણ ॥
 જાન્થો ય મજ્જયરીન્થો ડસન્તિ તં તે ઉ વાહિણો વિવિહા ।
 અમિભૂન્થો જોદ્ધિ નરો સ્સણં પિ સોક્કં ન પાવેદ્ધ ॥ ૧૦
 ઘોરો ય અયગરો જો સો નરન્થો વિસયમોદ્ધિયમણો ન્તિ ।
 પહિન્થો ઉ જંમિ જીવો દુક્કસહસાર પાવેદ્ધ ॥
 મજ્જવિન્દુસમે ભોણ તુષ્કે પરિણામદારુણે ધણિયં ।
 દય વસણસંકડગન્થો વિવુહો કદ્ધ મદ્ધ મોત્તું જે ॥
 તો મે મણામિ સાવય વિસયસુહં દારુણં મુણેજ્જણં । ૧૫
 સવસત્તહિવિલ્લસિયં પિવ મણુયન્તં મજ્જુરં તદ્ધ ય ॥
 સુયણસમાગમસોક્કં સવંસં જોક્કણં પિ ય અસારં^૪ ।
 સોક્કનિહાણંમિ સયા ધમ્મંમિ મદ્ધં દદ્ધં સુણસુ ॥
 સૌહકુમારેણ મ્મણિયં । મયવં, કેરિસો ધમ્મો ન્તિ ।
 મગવચ્ચા મ્મણિયં । સુણ, સમાદ્ધગો । મ્મણિયં ચ । ૨૦

खन्ती य महवज्जवमोत्तीतवसंजने य बोद्धव्ये ।

सञ्चं सोयं आकिञ्चणं च बन्धं च जइधमो ॥

तत्थ खन्ती माम सक्कञ्जाणपुब्बगं वत्थुसहावालोयण्णेण
कोइत्तं अणुदंओ उदयपत्तत्तं वा विक्कलीकरणं । एवं महव-
५ था वि माणत्तं अणुदंओ उदयपत्तत्तं वा विक्कलीकरणं ।
एवमज्जवथा वि मायाए अणुदंओ उदयपत्ताए वा विक्कली-
करणं । एवं सुत्ती वि खोइत्तं अणुदंओ उदयपत्तत्तं वा
विक्कलीकरणं ति ॥ तवो पुण दुविहो बाहिरो अभिन्नरो
१ य । बाहिरंओ चणसणारगो^१ । भणियं च ।

१० अणमण^१मूणोयरिया विक्कीमंखेवओ रमसाओ ।

कायक्खिखो मंलीणया य बण्णो तवो होइ ॥

अभिन्नरओ पुण पायक्किन्ताइओ । तं जहा ।

पायक्किक्कं त्तिणओ वेयावच्चं तथेव मण्ण्णओ ।

झाणं उत्तुग्गो वि य अभिन्नरओ तवो होइ ॥

१५ संजमो य सत्तरसविहो । भणियं च ।

पञ्चामववेरमणं पच्चिन्दियनिग्गहो कसाधिजओ ।

दण्डन्तिगविरई संजमो उ इयं सत्तरसभेओ ॥

सञ्चं पुण निरवज्जभासणं ॥ सोयं च संजमं पइ निहवखेव-

था ॥ आकिञ्चणं च धम्मोवगरणादरेणमपरिग्गहथा ॥ बन्धं च

१० अट्टारसविहावमवज्जण त्ति^१ ॥ एसो एवंभूओ जइधमो त्ति ॥

१ C om.. A वा ।

१ D •वसाइवो ।

१ D •मोखी • ।

१ MSS •जति ।

एवं च भोजन आविष्कृतसक्तपरिणामेण भावशो
पवक्त्रमावयधक्षणे भणियं मौहकुमारेण । भगवं, सोहणो
जदधक्षो । एवं काउमसमत्येण ताव किं कायव्वं ति ।
धक्षघोसेण भणियं 'सावधत्तणं' ति । केरिसं तयं ति । कृष्टियं
सक्तमादयं । पवक्त्रो दव्वशो वि ॥

तथो अघ्याणं कयकिच्चं मक्कमाणो कंचि वेलं पज्जुवासि-
ज्जण धक्षघोसं वन्दिज्जण य सविणयं पविट्ठो नयरं । साहिओ
तेण^१ वुत्तन्तो कुसुमावल्लोए । पवक्त्रा य एस। वि कइसि
कक्कल्लओवसमओ सावयधक्षं । अणुदियइं च धक्षघोसगुह-
पज्जुवासणपराणं अदक्कन्तो मासो । भाविथाणि जिणधक्षे ॥ १०

अक्कया य पुरिमदत्तो राया अमियतेयगुरुसमौवे भोजन
धक्षं अहिंसिज्जण रक्खे मौहकुमारं संजायसंवेगो सइ
महादेवौए सिरिकन्ताए पवक्त्रो मुत्तिमग्गं । मौहकुमारो वि
धक्षाधक्षववत्यपरिपालणरओ सयलज्जणमणणन्दयारौ अणु
रत्तसामन्तमण्डलो दीणाणांइकिविणज्जणोवयारसंपायणरई ॥
अहोदयगुणजुत्तो रायरिसौ ससुवजाओ त्ति । एवं च
अक्कन्ताणुरत्तं च पियपणइणिं पिव मेदणिं भुज्जन्तस्स अदक्कन्तो
कोइ काळो ॥

एत्थन्तरंमि सो, अग्गिसक्कतावसदेवो तथो विष्णुकुमार-
कायाओ चविज्जणं संसारमाहिस्सिय अणन्तरभवे य किंपि १०

वासतवविहाणं काज्जण मोत्तण तं देहं पुम्भ'कस्यवासणा-
 विवागदोषेण समुप्यको कुसुमावलीए कुच्छिंषि । दिट्ठो तीए
 सुमिणओ । जहा । पविट्ठो मे उयरं भुयङ्गमो, तेणं च
 निग्गच्छिज्जण उल्लो राया निवडिओ सिग्गासणाओ । तं च
 दट्ठूण ससम्भसा विथ विज्झा कुसुमावली । अमङ्गलं ति
 कलिज्जण न साहिओ तीए दइयस्स । पवकुमाणगभा थ
 तहोसओ^१ सेव न वज्जमअए नरवरं । राया थ अहिंयं
 सिण्हेपरवसो^२ । भणिया थ परिचणेणं 'मामिणि, न जुन-
 मेयं' ति । तीए भणियं 'किमहं करेमि' । साहिंयं परिचणेणं,
 १० जहा देवं न वज्जमअसि ति । तीए भणियं । नूणं एष
 गम्भदोषो भविस्सुइ । अअहा कहमहं अज्जउत्तं न वज्जमअमि ।
 अअथा समुप्यको से दोहसो, जहा इमस्सु सेव राइणी
 अन्ताणि 'खाइज्ज ति । चिन्तियं च तीए । पावयाटी मे एष
 गम्भो, ता अलं इमिणा । 'इत्थीसहावओ 'थ भत्तारनेहओ
 १५ थ समुप्यको से ववसाओ, 'जहा पाडेमि एयं ति । तओ
 आलोचिज्जण पहाणपरिचणं कज्जगहयथां अणुआया तेण
 गम्भपरिषाडणं काउमारुद्धा । नं थ सो 'निकाइयकअदोसेण
 पडइ ति । तओ सा अण्णेगेसइपाणेणं 'डोहलवासंपत्तीए
 थ परिदुम्भला जाया । पुच्छिया 'थ.राइणा । सुन्दरि, किं

१ D adds कय ।

२ D दोसिह ।

३ B पीडिओ ।

४ D आइआलि ।

५ ACD ओ० ।

६ D om.

७ D निक्का० ।

८ AD दोह० ।

ते न संपञ्जर, केण वा ते खण्डिया आणा, किं वा मए
 पडिक्कमासेविथं, 'अं निव्वेएण तुमं अप्पोयगा विव 'कुसुमरणी
 एवं झिज्जमि न्ति । तन्नो पडिहिचयलद्धनेहं' भणिथं कुसुमा-
 वलीए । अज्जउत्त, ईदिसे मे निव्वेअो, जेण चित्तेमि 'अत्ता-
 णथं वावाएमि' न्ति । राइणा भणिथं 'सुन्दरि, किंनिमित्तो' १
 न्ति । कुसुमावलीए भणिथं । अज्जउत्त, भागधेयाणि मे पुञ्जसु
 न्ति । भणिज्जण बाहजलभरियलोचणा सगग्गया संवुत्ता । तन्नो
 राइणा 'महन्तो से निव्वेअो, ता अलं ताव इमिणा कहाए
 सेव, चहं एथं अक्किप्पामि' न्ति चिन्तिज्जण अक्कित्ता कहा,
 कन्नो अन्नो पसङ्गो । पुणो य से समाह्मन्नो मयणलेहापसुहो १०
 परियणो, सबड्डमाणं च भणिअो राइणा । किं जुत्तं तुम्हाणं
 सुणियनिबन्धणाणं 'पि एवं कसिणपक्कचन्दलेहं' ११ व परि-
 खिज्जमाणिं देविं उवेखिउं ति । न य असण्णवत्तुविअो
 एअ निव्वेअो, अन्नो जीवन्तोयसारभूया मे देवी । किं च तं
 वत्तुं, अं मे पाणेसु 'धरन्तोसु' सेव देवीए न संपञ्जर न्ति । १२
 मयणलेहाए भणिथं । महाराय, एवमेयं; नवरमित्थौचण-
 सुहो अविवेगो सेव केवलं एत्थ अवरण्णर । ता सुण्ण
 महाराअो । महाराय, न एअमिवाणिं पि कहिउं पारीअर ।
 तद्वा वि 'न अन्नो सुवाअो' न्ति काज्जण कहौअर । राइणा

१ A अवि०, B अहि ।

१ B अमहिनी ।

१ D ०जेहिं ।

२ D भविषं विव ।

५ D पिच ।

३ D adds वि

७ D कारन्तोह ।

भणिचं । अणुवमेयं संभमस्स ; अं उवाचसज्जं तं मयमेव कौरव,
 इथरं निवेदयइ त्ति । ता कहेउ भोई, को एत्थ परमत्थो
 त्ति । तन्नो मयणलेहाए मसज्जमाए विथ आचिक्खिओ
 गम्भसंभवाओ^१ दोहल्लयदोसेण गम्भसाडणावसाणो ववहारो
 ५ त्ति । राइणा चिन्तियं । अहो से देवीए ममोवरि असाहारणो
 नेहो, जेणावच्चज्जं पि न वज्जमन्नइ त्ति । असंपाथणेणं च
 दोहल्लयस्स मा गम्भविवत्ती^२ से भविस्सइ त्ति उवाचं चिन्तेमि ।
 विक्खिओ य तेण 'जमहं कालोचियं भणिस्सामि, तं तथा
 कायम्भं' ति भणिज्जण देवीपरियणो । सहाविओ मरुसागरो
 १० नाम महामन्ती । सिट्ठो इमस्स एस वुत्तन्तो । चिन्तियं च
 तेणं । जुत्तं देवीए ववसियं । अहवा मा से इमिणा उवाएण
 तीसे वि देहपीडा भविस्सइ । ता एस ताव एत्थ उवाओ ।
 बुद्धुत्थियस्स । राइणो कारिमा अन्ना पोहवात्तिं दाज्जण
 नेत्तपडाइणा सुसिद्धिदा य करिय पेष्कमाणीए सेव देवीए
 १५ कड्डुज्जण दिक्कन्ति । पक्खा^३ य पसूयाए सेव गम्भमन्तरेण^४
 चिन्तिस्सामो त्ति । चिन्तिज्जण निवेदओ नैरवरस्स निथया-
 हिप्पाओ^५ । वज्जमन्निओ राइणः । भणिथा^६ य महसायरेण
 देवी । सामिणि, तथा कड्डेमि देवस्स अन्ते, जहा एसो वि न
 विवक्खइ त्ति । गम्भसहावकुरमणेण पडिसुयं तीए । कओ सो
 २० उवाओ, संपओ दोहलो । पक्खा विसाथमुवगयाए दरिसिओ

१६ राधा । तन्नो समामत्या एसा, भणिया थ मन्निणा ।
 सामिणि, पढमपसूयाए न ताव देवस्स निवेद्यणीन्नो गम्भज्जो,
 अवि थ ममं ति; पप्फा जहोचियं करिस्सामि ति । पडि-
 सुयं तीए । अन्नया उच्चियसमए परिणयप्पाए दिष्से पसूया
 देवो । सहाविन्नो तीए मरसायरो । भणिया थ तेण । ४
 मामिणि, अकुसलो विद्य देवस्स एस गम्भो लख्खीयइ^१ । ता
 अलं इमिणा, अन्नत्थ संवकुड, मन्नो देवस्स निवेद्यइ ति ।
 तीए भणियं । जुत्तमेयं ति । ममं १चिय हियएण मन्नियं
 अमत्तेणं ति । तन्नो पयहाविन्नो माहवीयाभिहाणाए दास-
 सेडोए दारन्नो । गथा येवं भूमिभागं । एत्यन्तरंमि दिट्ठा १०
 राहणा । पुच्छिया थ 'किमेयं' ति । तन्नो ससन्धसाए वेव-
 माणीए भणियं माहवियाए^२ 'देव न किंचि' ति । एत्यन्तरंमि
 हरयं बालेण । तन्नो दारयं दट्ठूण कुविएणव् भणियं राहणा ।
 आ पावे, किमेयं ववसियं ति । तन्नो चौसहावकायरयाए
 साहिन्नो मयलवुत्तन्नो माहवीयाए । तन्नो राहणा गहिन्नो १४
 दारन्नो । चिन्तियं च णेणं । न एस एयाण हत्थे पुणो
 भविस्सइ ति । समप्पिन्नो अन्नधावीणं^३ । सावियान्नो^४ तान्नो ।
 जइ कववि दारयस्स पमान्नो भविस्सइ, ता विण्णटा मम
 हत्थान्नो तुभे । निबुद्धिया देवो मरसायरो थ काराविणं
 च देवीमन्निचित्तानुरोहिणा 'इचि' पप्फाअभूयं तहाविहं १०

१ D om.

२ D adds ति ।

३ D • चौर ।

४ B • धावीर ।

५ D adds च ।

६ BD om.

वद्धावण्यं । एवं च अरुक्मन्तो कोद कालो । परद्वारविथं^१ नामं
दारथस्स आणन्धो त्ति । वड्ढिओ एसो, गाहिओ कल्लकल्लवं ।
पुण्णकण्ठोसेण नरवदं पद विममच्चित्तो । दिअं से जुवरणं ॥

अथवा पञ्चमवासी आडविओ दण्ढई नाम सामन्तराथा

- १ 'दुग्गभूमिवल्लगम्भिओ वित्तुल्लो मौहराथस्स । निवेदयं राइणो ।
विसम्भिओ तेण 'तत्सुवरि विक्केतो । मभूमिवल्लगुणेणं च सो
पराजिओ तेण । निवेदए य कुविओ राथा पयडो मयमेव
अमरिसेणं । गओ पयाणयतिथं । एत्यन्तरंमि भिअ्भुईपुल्लिणे
'परिवहन्ते पयाणण करिवरोवरिद्विणं जल्लओ नाइदूरंमि
१० 'अहो कट्ठं'ति जंपिरं दिट्ठं मणयवण्णं । गओ तं सेव भूमिभावं
राथा जाव दिट्ठो तेण महाकाओ अइकसिणदेवण्णवो
'विणिन्ननयणविसभासुरो गहियरसन्तमण्डुल्लगामो 'भयाणय-
दुण्णेण्णणो. दुयसरपवेन्निरुओ महथा कुररेण गमिअमाणो
जुल्लभुयङ्गमो, कुररो वि दिग्गयकरोवकाएण रत्तण्णवोभण्ण-
१५ एणं अयगरेण । जहा जहा यं अयगरो कुररं गमइ, तथा
तथा सो वि जुल्लभुयङ्गमं, जुल्लभुयङ्गमो वि 'ध रसन्तमण्डुल्लयं

१ B adds च से । १ D adds सो । १ A(1) तस्स उवरि ।

२ D परिवहन्ते पयाणयय ।

३ BD adds सेव, CD have अहो कट्ठं अहो कट्ठं ।

४ A विधिं, C विधित्त, BD विधिः ।

५ B has भयाणयविरिवावसुण्णोमोदूरवरं. D had विवरिवावसो,
but corrects it in दुण्णेण्णवो । ५ D om.

ति । तं चेव एवंविहं जौवलोयमहावविश्वमं मूढश्चिययाणन्द-
 कारयं मप्पुरिसनिम्बेयहेउं वदयरमवल्लोइऊण विसलो राया ।
 चिन्तियं च णेणं । हन्त एवं ववत्थिए को उण इह उवाओ ।
 गसियप्पाओ कुररो 'अयगरेणं, कुररेण वि भुयङ्गमो,
 भुयङ्गमेण वि मण्डुक्को न्ति । कण्ठगथपाणा वि एते न अन्नोअं ५
 विरमन्ति, अवि य अहिथयरं पवत्तन्ति, न य अन्नयर-
 विणासणाए मोयाविया एए संपयं जीवन्ति । ता किं 'इमिणा
 अपडियारगोयरेण वत्थणा पुलोइएणं । तज्जाविओ मत्त-
 वारणो, गओ आवामणिआभूमिं, आवामिओ सह कडएणं,
 कथं उचियकरणिज्जं । तओ अट्ठखीणाए जामिणीए १०
 सुत्तविडङ्को राया । अयगराइवदयरं सरिऊण चिन्तिउं
 पयन्तो । कहं ।

आवायमेत्तमज्जरा विवागविरसा विसोवमा विसया ।
 अबुहजणाण वज्जमया विबुहजणविवज्जिया^१ पावा ॥
 एयाणमेस लोओ कएण मोत्तूण सासयं धमं । ११
 सेवेइ जौवियत्थी विमं व पावं सुहाभिरओ ॥
 दुक्कं पावस्स फलं नासओ पावस्स दुक्किओ निचं ।
 सहिओ वि कुणउ धमं धमस्स फलं विद्याणन्तो ॥
 मण्डुक्को इत लोओ तुक्को इयरेण पक्कएणं व^२ ।
 एत्थ गसिण्णइ ओ वि ऊ कुररसमाणेण अजेण ॥ १

सो वि ऊ न एत्य सबसो जन्ता अद्यगरकथनवसगो ति ।

एवंविहे वि सोए विषयपसङ्गो महामोहो ॥

- ता अस्मं मे अण्येयदुःखतत्त्वबोधभूषण 'अहोपुरिसिगा-
विकारप्रापणं रज्ज्वणं ति । रज्ज्वं हि नाम पायासं पिव
५ दुष्पूरं, जिह्मभवनं पिव सुलहविवरं, खलसंगथं पिव विर-
सावसानं, वेसित्थियाहियथं पिव अत्यवलहं, वस्मोथं पिव
बज्जभुयङ्गं, जीवसोथं पिव अणिट्ठियकज्जं, सप्पकरण्डथं पिव
जत्तपरिवाकणिज्जं, अणभिसं विमम्भसुहाणं, वेसाजोम्भणं पिव
बज्जजणाभिससणीयं, अकारणं च सुद्धपरलोचमग्गस्सु ति ।
१० ता एथं परिस्सदथ पम्बज्जामो धीरपुरिससेवियं उभयलोच-
सुहावहं समणत्तणं ति । अह कहं पुण पत्त्युयवत्युविसए^१
लाववं भविसुह । अहवा थेवमेथं एगज्जपण्डित्ठं ति । एवं
चिन्तयन्तस्सु अहक्कन्ता रथणी, कथं गोमकिसं, पविट्ठं मन्ति-
मण्डलं ॥

- १५ एत्यन्तरंमि निवेदयं से विजयवह्मामाए पण्डित्ठारीए ।
महाराथ, एसो खु दुक्खई देवं मयमेव पत्थियं विथाणिय
चण्डं च देवसासणमवगच्छिय मितोहराबद्धपरसू देवसासणा-
हक्कमणजायपक्कायावो कदवथपुरिसपरिवारिओ हहेवागओ
देवदंसणसुहाभिलासी पण्डित्ठारभूमौए चिट्ठइ । एथं सोज्ज
२० देवो पमाणं ति । तओ पुक्कोइओ राइणा महसाथरो ।

१ B •पुरिसमारकारवापावेच, C •पुरिचिमीविचारवाएचं, D •पुरिचिन्ता-
कारवाएच ।
१ D •विषय ।

भणितं च तेण इत्थिथागारकुसलेण । पविषस, को एत्थ
दोषो । सरणागयवच्छा सेव रादणो हवन्ति । 'तन्नो
'रादणा 'अणुत्ताओ पविट्ठो दुम्भरं' देव 'एसा खिरोहराएसो
य कुहाओ' ति भणिकण पडिओ सलणेसु । तन्नो अमर
दाऊण बज्जमाणिओ रादणा, कन्नो^१ से अहिचयरसङ्कारो । ५

नियन्तिऊण य 'राया गन्नो जयउरं । निवेहओ रादण
निवथाभिप्पाओ मन्निमण्डकस्स । तेण वि य 'किस्समेवेथ-
मिह वंसमभवाणं "रायाणं सेसयाणं पि, किं पुण तुम्हाणं
जिणवयणभाविचमईणं," उभयसोयसाहारणं च सफलं जीविथं
देवस्स, वणद्वमस्मिहा य कामभोगा इन्धणाओ सेव जलन्ति १०
किंपागफलसमाणा य विवागे, अयण्डमणोरहभङ्गकारी य
पहवर विणिज्जियसुरासुरो मच्चु' ति कलिकण बज्जमस्मिओ ।
तन्नो महाविद्या संवच्छरिया, भणिया न्य तेण । निक्खेह
आणन्दकुमारस्स रज्जाभिसेचदिवसं । तेहिं भणितं । जं देवो
आणवेह । निक्खिऊण साहिओ णेहिं पच्चमो^१ दिवसो ॥ १५
तन्नो उवणीयाहं अहिसेयमङ्गलाहं । तं जहा मच्छजुयलं
पुलकलसो धवलकुसुमाहं महापउमा सिद्धत्वया पुठविपिण्डो
वसहो महत्तयं 'दहियपुलं च भण्डयं महारयणाहं गोरोयणा
'भीहचयं धवत्तायवत्तं महासणं चामराओ दुहन्वा अण्डसुरा

१ D om. १ D om. all down to दाऊण । १ D adds च ।

५ D राहं । ५ D मरहो ति । १ B दियसो

१० D दधिभञ्जयं ।

१५ D चिं० ।

महाधर्मो गद्यमन्त्रो धर्माद् दुग्ताणि अन्नाणि च एवमारथाद्
 पश्यदव्याद् ति ॥ एत्यन्तरमि' परिचिन्तय राहणा ।
 काञ्चनमाणन्दकुमारस्तु रव्याहिसेयं तन्मो गमिस्त्वामि धर्म-
 चोद्यगुह्यमीवं ति । एवं चिन्तयन्तो 'अहिसेयदिणं पठिष्य-
 ५ माणो चिद्गद ॥

'इन्मो य पुष्पकयकस्यदोसन्मो अमुनिथनरिन्दाहिष्यान्मो
 चडिन्मो दुग्ताणा सह आणन्दकुमारो । मन्त्रियं च तेहि 'कश्चि
 वक्षणापन्मोएण वावाएमो महारायं' ति । सुन्मो अहिसेय-
 दुत्तन्मो । मिष्काहिनिवेसेण सचिन्तदुद्ग्याए 'य विपरीन्मो
 १० परिणन्मो आणन्दस्तु । चिन्तियं च शेणं । नूयमहमकेह
 रमिणा ववएसेण मारिउं ववसिन्मो । 'ता कश्महिमेवं
 कलिज्यामि । 'अहवा सचए वि एयंमि दुत्तन्मो अचं मे
 रज्जेण, 'जं मे एयण दिअं संपज्जइ । तं पुण सक्काहिणिज्जं,
 अमेयं वावाइज्जण वक्का घेय्यइ ति ॥ एत्यन्तरमि सद्वाविन्मो
 १५ राहणा आणन्दो । जाव नेज्जइ आगन्तुं, तन्मो पठिहारदुद्गन्मो
 गन्मो कुमारभवणं राया । तेण वि य 'न इन्मो सुन्दरतरो
 पत्तावो' ति कलिज्जण पुज्जाणस्यदोसेण सहसा 'इय इय'
 ति भण्णिज्जण उज्जायासिणा अकथपरिरक्ताणोवाचो सुवि-
 थत्तचिन्मो पठिहारं वावाइज्जण गाढप्यहारीकन्मो राया ।
 २० एत्यन्तरमि ससुद्धाहन्मो कल्यन्तो, संजाचो मधरसेज्जसंखोहो,

१ D adds च । २ D आ च । ३ D om च and transposition चा० व० ।

४ AC om. ५ D om. ६ AC कमेइय ।

परिवेदिशो समन्तशो रायसाहणेण आणन्दो, पारहो संगामो ।
 तशो राहणा नियसरीरदोहसवसेण साविधं सेधं । भणियं
 च णेण । किं 'भे इयाणि जुम्माएणं, अहं ताव वावाहशो
 सेव ददुम्भो, मा एयं पि वावाएह, ता कारेह रायाभिसेधं
 एयसु, एय भे राय ति । एत्यन्तरंमि समाणत्तो दसई १
 'बन्धेहि णं निविडबन्धेहि' । तशो 'जं कुमारो आणावेह' ति
 भणिकण आमसीभूशो य मे दसई । पाडिया कुलपुत्तया,
 निष्पण्णशो नायरजणो । तशो बन्धाविकण पचइयपुरिसेहि २
 सुकथपरिरक्खणोवाशो 'कशो राया । अहिट्ठियं रक्खं, ठावि-
 याशो ववत्याशो, वसीकथं मामन्तमण्डलं । तशो अणुसयवसेण ३
 नेयाहिशो नयरचारयं नरवई । तं च अचन्तनिष्साहमाण-
 पुरीस'कलमल्लगन्धं फुट्ठियभित्तिपसुत्तमिरीसिवं भिणिभिणा-
 यमाणममयमस्त्रियाजालं दरिद्विरसुहृविण्णगथ'मसुल्लोरे
 उवरिविस्सम्माणोरथनिष्कोयं लूयातन्नुविरइयविषाणयं,
 वासहरं पिव दुस्समाए, लीलाभूमिं पिव अधमसु, सद्योचरं ४
 पिव सीमन्तयस्सी, 'सहं पिव मय्यदुक्खसमुदयाणं, कुलहरं पिव
 मय्यजावणालं, विस्सासभूमिं पिव मच्चुणो, सिद्धिसेत्तं पिव
 कलमसु ति । तशो 'महाचारयं नौशो देवो' ति लोक्कण
 सहसा विसुल्लङ्घ्यभेरवं अणवरयनिवडमाणेहिं महत्तमुत्ता-

१ C डै, D नव ।

२ AC डुरिच ।

३ AC om.

४ B कलमस, C कलसीमस । ५ D लूयव । ६ B सदा विव, D व...

- हससरिसेहिं 'अकम्पलवाहविन्दुहिं' 'संपादयहारसोहिं' देव-
 सोएणं सेव परिमिक्काणदेहिं निदम्माणं पि निउत्तपुरिसेहिं
 मङ्गलमणिवल्लयस्सण्णारबुद्धामं भभूयाहिं वल्लोपो पेरिक्कण
 ते 'उरयोदुक्कुट्टणज्जयं तन्नो य अणुदयधरणिपरिसक्खणेणं
 ५ सास'ममाऊरियाणणं परिचत्तकुडिलभावत्तणेण वि य 'अदं
 सणीया देवावत्थ' न्ति सूयगेहिं पिव लम्मासएहिं निदुद्धम-
 यणपसरं चारयमेव पत्तं कुसुमावलीपमुहमन्नेउरं ति । दिट्ठो
 य तेण काललोहमयनियलसमाऊरिओ' नरवई । तन्नो
 असोयपन्नवागारेहिं हत्थेहिं 'अणुचियासेवणवज्जलो संसारो' न्ति
 १० दंभयन्नं पिव हारलया'वहणजणियत्थेयं पिव वच्छत्थलं ताडयन्नं
 अहियथरमक्कन्दिउं पवत्तं ति । तन्नो राहणा आरक्खिगेहिं
 च कक्कहत्ति निवारियं । भणियं च राहणा । किमणेणायास'-
 मेत्तफलेण अङ्गुष्ठाणुवन्धिणा य सोएणं । अहवज्जविचित्तकवो
 खु एम मंसारो, खेलेणयभूया इमस्स मज्जे मरौरिणो,
 १५ दुक्खिवारो य पसरो पुब्बकयकम्पस्स, जलउरन्तरविणिग्गयमो-
 यामणीवल्लयचच्चल्ला लच्छी, सुविणयसमो संगमो । एवमवसा-
 णाणि एत्थ रागविलसियाणि । ता किमेहणा अविवेयजण्णु-
 सरिसेण पक्कविण्ण । पत्तमेव तुक्कोहि जीवलोयसारभूयं

१ D वच्छत्थलव० ।

१ D मंवाडिच, B ०.पारवार० ।

१ B om. C बोधबोधकुट्टणज्जयं तन्नो य, = वचःसोदरकुट्टणज्जयं तन्नो य,
 D om., in marg. उरयोदुक्कुट्टणज्जयं तन्नो य । १ ACD ०.वमादूरिओ ।

५ C चदंभोडिणा ।

१ A वच्छत्थलव०. B वचव, D वरवच ।

१ B ०.वाचपूरय विच्छत्थल ।

मिषवधणं । ता तं सेव अणुचिट्ठेह । न तं मोत्तूण अणो
 दुक्खस्सओवाओ त्ति । तओ तमेयमायसिय 'एवमेयं न
 अणह' त्ति कखिऊण 'य अणुजाणाविऊण नरवरं जीवि-
 यनिरवेक्खयाए वसा सेवाणन्दस्स गन्धदत्ताए विज्जाहर-
 समधियाए सयासे पवणं पव्वणं ति ॥ ५

इओ य परदिणकयत्यणाए वि कोहवसमगच्छमाणेण
 'एहमेतं मे जीवियं, कासोदयं संपयमणमणं' ति एडिवणं
 राइणा । निवेइयं आणन्दस्स । कुविओ एओ । पेसिओ तेण
 देवसओ नाम नियमइत्तओ 'गच्छ भुज्जावेहि' त्ति । वत्तओ
 य एओ 'अभुञ्जमाणं नियमा वावाएमि' त्ति । गओ देव- १०
 सओ; दिट्ठो तेण राया भणिओ' य । देव, देव्ववसयाणं
 पाणिणं विसमा कक्खगइ त्ति । एओ य देवो नाम अणा-
 राइणीओ विणएण, अणुणगाही 'गुणीणं, अकाकणू समी-
 हिणस्स, केवसमएत्तो अणाणं, मत्तइत्ति अ सण्णन्दयारी,
 गण्णपवाओ अ उज्जुकुडिओ," मइइओ अ "निवायदस्सो, १॥
 विसगळि अ नाणुकुओ रयाणं, पडिक्खो य समीहिआणं,
 अणुकुओ अणमीहिणस्स । ता अइ वि एअ एवंओ, 'तइवि
 पुरिसेण खणमवि न पुरिखमारो मोत्तओ त्ति । जेअ महाराअ
 पुओवप्पियाणं कप्पाणं सेव एअं नामं देवो, तं च पुरिखवा-
 रवेअमेव वट्ठइ त्ति । ता अवल्लेखे देवो पुरिखवारं, करेअ १०

१ BD om. १ D om. १ D अणुचिट्ठेह । ४ ABC add य ।

५ BD अणुजाणाविऊण । ६ D निवि । ७ D अणुवि ।

- आहारगृहणं । जीवमाणो हि पुरिसो लङ्घिज्जणावयं अवस्समेव
 संपयं पावेदं न्ति । राहणा भणियं । भो देवसस्य, न सुज्जो
 चेव मए अहाकासाणुक्खो पुरिसयारो । पडिवक्का य भावज्जो
 पव्वज्जा । अज्जो न संपयाभिसासपरं मे चित्तं । उचियकाळं
 ५ च 'नाज्जण पडिवक्कं अणसणं । अज्जो न आहारगृहणं करेमि
 न्ति । तेण भणियं, अकौरमाणंमि आहारगृहणे सुज्जो ते
 लुप्पिस्सुद । राहणा भणियं । अकारणो से कोवो ; सस्यप-
 द्दस्सा रज्जु तवस्सिणो हवन्ति । तेण भणियं । देव विद्वद्यमु-
 न्तमो चेव तुमं कुमारचरियस्सु ; ता मा ते पमायं करिस्सुद ॥
- १० एत्थन्नरंमि 'चिरायद् देवसस्यो' न्ति संजायामरिसवेणो
 'सेत्थूण लज्जं आगज्जो आणन्दो । भणियं च तेण । जइ न
 आहारगृहणं करेसि, ता इमिणा कयन्तज्जीहाणगारिणा
 करवाल्लेण खीसं ते हिन्दामि । राहणा भणियं ।
 जाणन्तो मरणन्तं देहावासं असासयमसारं ।
- १५ को उच्चिएज्ज नरवर मरणस्सु^१ अवस्सु गन्तावे ॥
 'गम्भपभिदमावीई सल्लिखण्णे सरं व खीसन्तं ।
 अणुसमयं मरमाणं जियद् न्ति जणो कहं भणद् ॥
 संपत्थियाण परल्लोगमेगसत्थेण सत्थियाणं व ।
 जइ तत्थ कोद् पुरसो वचद् भयकारणं किमिद् ॥

१ D काज्ज । २ D transposed च० वे० ।

३ D addn च० । ४ D गम्भपभिदमावीई, B० मीदी ।

जीयमणिश्चमवस्त्रं मरणं ति मणंमि 'निष्कथं जस्य ।
 'सूणाधारपसुस्तु व का आशा जीविण तस्तु ॥
 इदि जराधणुहत्यो वाहिषयविदलसायगो एह ।
 माणसमयजूहवहं विहाणवाहो करेमाणो ॥
 न गणेह पञ्चत्रायं न य पडियारं सिराणुवत्तिं वा । ४
 सच्छन्दसुहं विहरह हरि व्व मधू मयकुलेसु ॥
 एके 'सिय निव्विहा पुणो पुणो जाइउं च मरिउं च ।
 जे भवमञ्जुव्विग्गा भवरोगहरं अणुचरन्ति ॥
 जरमरणरोगसमणं जिणवयणरसायणं अमवसारं ।
 पाउं परिणामसुहं नाहं मरणस्तु बीहेमि ॥ १०
 'सोसियपावमस्माणं परिसाडियमन्थुल्लोहनियस्माणं ।
 किं कुणह कालमरणं कथपडियारं मणुस्माणं ॥
 अक्खियतवोधणाणं कलेवरहरे वि निप्पिवासाणं ।
 संलिहियसरीराणं मरणं पि वरं सुविहिद्याणं ॥
 सुगहियतवपत्तयणा निव्विसिक्खण नियमेण अप्पाणं । १५
 मरणं अगगन्ति मणोरहेहि धीरा धिरसहाया ॥
 जस्य मयस्सेगयरो सग्गो मोक्खो व होइ नियमेण ।
 मरणं पि तस्य मरवर ऊसवभूयं मणसस्य ॥
 अणवरयरोगभासुर'वसणविसाणुगयदीहदाढस्य ।

१ D विष्किथं ।

२ C सूणाया० ।

३ B वय ।

४ D सोसिय० ।

५ B.०-वहाया ।

६ D ०-पियसवसयविसाया० ।

कस्य गन्धो वा सुन्दर कथन्तकण्ठादिपीयसम् ॥
 न विजुङ्क्षं न पलायं कथन्तद्वत्तिमि^१ अग्वद भयं वा ।
 न य से दीवद इत्यो गेपद य^२ दठं^३ अमोक्तो य ॥
 अह वा सुणाद सासाद कासभो परिणयाद कालेण ।
 इय भूयाद कथन्तो सुणाद जायाद जायारं ॥
 अह ताव मसुपासा सञ्चन्दसुहं सुरेसु विधरन्मि^४ ।
 अचन्तमणोयारो अत्य जरारोगवाहीणं ॥
 किं पुण वाहिरारोगसोगनिचुदुयंमि माणस्से ।
 मसुसु सो पमाभो अं जियद नरो निसेसं पि ॥
 १० ता मा अधीरजणसेविद्यस्स अयसस्स देहि उवयासं^५ ।
 न उ मसुदाढलीढं इन्दो वि पङ्ग नियत्तेढं ॥
 इय मयमारणसेत्तेण वञ्छ मा नियत्तुणं कल्लहेहि ।
 गेपहामि कहं चत्तं इन्त मवायाप्रा आहारं ॥
 सोज्जण इमं वद्यणं कोवाणसज्जलियरत्तनयणेण ।
 ११ 'अपद अज्जावि कहं' पदभो सीसंमि खग्गेणं ॥
 परिचिन्तियं च तेणं 'नमो जिणायं' नि सुणियतत्तेणं ।
 'पुब्बकथकण्ठदोसो एसो' नि विमुद्धभावेणं ॥
 सव्वो पुब्बकथाणं कस्माणं पावए फलविवागं ।
 अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेत्तं परो होद ॥

१ D इत्तिमि corrected into इत्तिस्स ।

२ BD जणं ।

३ D चलोक्ताय, C चलोक्ते य ।

४ D विधरेनि ।

५ A •वाचं, C चोवाचं ।

एवं च चिन्तयन्तो पुणो वि हनूण पावकम्भेणं ।
 विणिशद्भो महप्पा अक्कुमच्चित्तो सकल्लुसेणं ॥
 मरिक्खणं य उववन्नो सणंकुमारंमि सुरवरो जुहमं ।
 अह पच्चसागराज लीलारामे विमाणंमि ॥
 इधरो वि य काज्जणं रक्खं मरिक्खण रथणपुढवीए ।
 उववन्नो नेरदन्नो उल्लोसाज महाघोरो ॥

वक्कायं जं भणियं सीहाणन्दा य तह पियापुत्ता ।
 सिद्धिजालिणिमादसुया एत्तो एयं पवक्कामि ॥

तद्वञ्चो भवो ।

- अतिथि इत्येव जन्वहीवे अवरविदेहे खेने अपरिमिथजल-
मिवासं अणुपुङ्गववाहिवेयणं अदिङ्गपरचक्रविभक्तं 'सुन्दरपुर-
नायगभूयं' 'कोसं नाम नयरं' । जत्य सरलसङ्गावो घिरशि-
षेहाणुबन्धो अणुपुङ्गवायाहाणौ धम्मफलकण्ठो इत्यिथाजणो ।
- ५ जत्य^१ पियंवन्नो सस्रवयणो पठमाभिभाषी धम्मभिरन्नो^२
मणुस्सुवग्गो । तत्त य अण्येयसमरसंघट्ट^३विणिज्जियदरि-
यनरिन्दावणय^४पल्लह्यविद्यममउडकोडिरयणप्यचारञ्चियचरण-
जुयन्नो राया नामेण अजियसेणो न्ति । तस्स य सयसरञ्ज-
चिन्नन्नो अत्ताणनिम्बिसेसो इन्दसन्नो नाम माहणसचिवो ।
- १० सुहंकरा से भारिया ॥ इन्नो य सो आणन्दनारन्नो^५ सागरो-
वमन्नमि नरए खविज्जण 'अस्से वि किंभूणे चत्तारि सागरो-
वमे संसारे समाहिण्डिय इन्दसन्नस्स माहंणस्स सुहंकराए
भारियाए कुञ्चिसि इत्यिथाए अववन्नो न्ति । जाया
उच्चियसमएणं । कथं से नामं जास्सिणि न्ति कदाणयविसेसेण ।
- १५ पत्ता जोम्बणं । दिक्का तस्स सेव राहणो बुद्धिसागराभिहाय-

१ B सुन्दरपुरवाचक्यं, D दुर्दरपुरवाचक्यं । २ C कोसे, B कोसं ।

३ D adda च ।

४ CD विजिच ।

५ D चवत्त ।

६ B अत्ताणनिम्बिसेसो । D ante these words in the next line.

वसिवपुलस्तु बन्धदत्तस्तु । कथं पाणिगृहणं । भुञ्जमाणा
भोए गम्भो कोइ काखो ॥

इत्थो य सो सीहदेवो तन्त्रो देवलोगात्रो चविज्जण
अचिन्तामाहणयाए कम्भस्तु तीसे सेव जालिणीए कुच्छिं
पुत्तताए उववन्नो न्ति । दिट्ठो य^१ तीए तीए सेव रयणीए ।
सुमिणन्त्रो । जहा^२ किर^३ सुवत्थमयपुत्तकल्लसो मे उथरं पविट्ठो,
सो य अशंजायपरिन्त्रोसाए विणिग्गन्त्रो समाणो कक्कहवि
भग्गो न्ति । तं च दट्ठूण ससज्जसा विय विउट्ठा एसा ।
जात्रो से संकिणो सुहरसो । न साहिन्त्रो^४ य तीए सुमिणन्त्रो
दरयस्तु । तन्त्रो^५ से वड्डिउं पयत्तो गम्भो । जाया^६ से देह- १०
मणपीडा । चिन्तियं च तीए, 'वावाएमि^७ ताव एयं पावगम्भं'
ति । पत्तताइं गम्भसाउणाइं । कम्भविवागन्त्रो^८ न विवन्नो
गम्भो । सुणिन्त्रो य पुत्तन्नो बन्धदत्तेण । निउत्तो तेण परि-
यणो पसूदसमए । जहा गम्भविवत्ती न हवइ, तथा तुम्भेहिं
जइयम्भं ; अवि य^९ भट्ठिणीपरिन्त्रोसनिमित्तं कहं चि चित्तं से १॥
वड्डिज्जण मम निव्वेइयम्भो न्ति । तन्त्रो जात्रो से दोहल्लसो ।
करेमि संवसत्ताणमाणन्दं, 'संपाडेमि देवयाययणाणं महा-
पूषात्रो, पूएमि भयवन्ते धंयनिरए महातवल्ली, सुणिमो
किंचि परल्लोयमगं' ति । संपाडिन्त्रो से भत्तारेण डोहल्लो ।

१ D om.

२ B चिह्न ।

३ A सुवत्थमल्लो ।

४ CE add च ।

५ D adds च ।

६ B भट्ठिणा, D भट्ठिणीए ।

७ B संपादयि ।

८ D च ।

- गन्धपभावेण^१ जाया मणोरमा लोचस्तु । पत्तो^२ 'य' सूद-
 समश्चो । पसूया एसा । चिन्तियं च तौए । कहं पुण एस
 एहमेत्तपरियणसमत्तं वावाइयब्बो^३ त्ति । एत्यन्तरंमि सुणि-
 यतथमिप्पायाए बम्भदत्तवयणं सरिज्जण भणियं बन्धुजीवाभि-
 ५ हाणाए बाणसहीए । भट्ठिणि, पावो खु एस गम्भो । ता
 अल्लमिमिणा किलेसाथासकारएण, वरं^४ 'विइ'श्चिओ एसो
 त्ति । तश्चो कसायपरब्बसाए वावायणंमि महियणल्लज्जाकुचाए
 भणियं जासिणीए 'तुम्हे जाणह' त्ति । तश्चो अण्णोओ
 दारश्चो, निवेइओ^५ बम्भदत्तस्स । कयं से तेण सयसं सुत्तं ।
 १० नीणिओ 'लोगवाओ 'वावन्नगम्भा भट्ठिणि' त्ति । एवं च
 अइल्लन्तो कोइ कालो । पइट्ठाविथं नामं बाणसस्सु मिहि
 त्ति । वड्डिओ सो कल्लाकल्लावेण देहोवचएण य । संपादयं
 से निरवसेसं^६ कालोच्चियं बम्भदत्तेणं । गहिओ पक्का 'उदग-
 पुत्तओ' त्ति । विस्साओ वुत्तन्तो इमिणा सुमिणयदंसणगम्भ-
 १५ साडणाइओ जण्णोए । वेरग्गिओ एसो ॥

एत्यन्तरंमि सुणियवुत्तन्ता पुत्तस्स कमाइया से जण्णो ।

चिन्तियं च तेण । किह

एवंविहा कसाया पावा भवविडविमुल्लज्जलोपो ।

भोक्कत्तमुज्जएहिं वज्जेयब्बा पयत्तेणं ॥

- १० एत्तो कम्मविबुद्धी तश्चो भवो तत्थ दुक्कसंघाओ ।

१ D adds च । २ CE om. ३ D विरचित, B विरचित ।

४ CE om. ५ CE adds ६ D om. ७ CE om.

ततो उभयमाणो 'पयहेज्ज तए महापावे ॥

'भणियं च ।

कल्लसफलेण न जुज्झइ किं चित्तं तत्थ जं विगयरागो ।

सन्ने वि जो कयाए निगिणहई सो वि तत्तुक्को ॥

तत्तुसाओदएणं च सा कुविद्या बभ्भदत्तस्स । परिचत्तं^१ ५

सयक्ककरणिज्जं । भणिओ^२ बभ्भदत्तो । एयं वा पिथं करेहि

ममं व त्ति, एयंमि अपरिचत्ते माहं पाणसाहारणं उदयं पि

गेण्हामि त्ति । निवामिओ एस दुत्तन्तो मिहिक्कुमारेण ।

असुब्बिग्गो निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं च तेण । पेच्च मे

पावपरिणहं, जेण जणणी वि एवं^३ वट्ठइ त्ति । एयवइयरेणं^४ १०

च ताओ वि मे^५ दुहिओ^६ । ता न जुत्तं मे इह अत्थिउं^७ ।

एवं चिन्तिज्जणमणापुच्छिज्जण तायं निग्गओ नयराओ ॥

गओ असोगवणज्जाणं । दिट्ठो य तत्थ असोयपायवतत्तणओ

ससिस्सपरिवारिओ एगविहमंजमरओ 'दोअसण्णाणविरहिओ

तिदुखरहिओ चउत्तसायमहणो पस्सिन्दिथनिग्गहपरो छज्जी- १५

वमिकायवच्छलो सत्तभयविप्पसुक्को अट्ठमयट्ठाणरहिओ नव-

वक्कपेरुणो दसविहधम्मसुट्ठियमणो एक्कारसङ्गनाणो बारस-

तवचरणकम्मनिरओ य विजयसिंहो^८ नामाचरिओ त्ति । तओ

तं दट्ठू ससुप्पसा तस्स पीती । चिन्तियं च तेण । धओ

१ ACE चचरेज्ज । १ D om । १ D adds च तोव । ३ CDE add च ।

५ D चिट्ठइ । ६ Do m. ७ D adds त्ति । ८ A टिउं, CE इवाटिउं ।

९ CE वादिदोब्बा० expl. दिविचट्ठुआविरहिण । १० B ०पिणी ।

रु एषो, जो अणवद्विचयिणिविचये संसारे एवं धम्मे निरचो
 ति । ता पुच्छामि ताव एत्थं, किं पुण एत्थस्स निम्मेयकारणं,
 जेण एषो एवं धम्मे निरचो ति । गच्छो तस्स समीवं ।
 सविचयं पणमिच्छो भयवं । 'कच्छो से' गुहणा वि धम्मसाहो ।
 ५ खविट्ठो तस्स पायमूजे । पुच्छिच्छो 'य' भयवं । किं ते
 निम्मेयकारणं, जेण तुमं एवं पि सम्मत्तसुन्दराचिरामो
 सुन्दरांचिरामयाओ' चेव पिसुणिथ'नियविभववित्तारो
 विभववित्तारासंचियसयणवगो सयणवग्निरवेत्तमिमं ईदसं
 निक्कत्तयं पवचो सि । गुहणा भणिथं । सुण । किमिदं
 १० अट्टिमंसद्विचयसंगे मरीरे वि सुन्दरं । को वा आयास-
 सेत्तफले विववित्तारे पडिबन्धो, को वा सुमिणयसमागम-
 चच्छले' सयणे ति । अवि य ।

सयणस्स वि मंज्जगच्छो रोगाभिद्वयो किलिच्छद इहेगो ।

सयणो वि य से रोगं न 'विरिच्छद ने य नासेद ।'

मज्झमि बन्धवाणं एक्को मरद करुणं रुयन्ताणं ।

न य णं 'धारेद तच्छो बन्धुजणो नेव दाराहं ॥

एक्को करेद कम्मं फलमवि तस्सोक्कच्छो समण्होद ।

एक्को आयद मरद य परलोथं एक्कचो जाद ॥

पत्तेयं पत्तेयं नियगं कम्मफलमणुवन्ताणं ।

१ D विद्या ने भववशा । २ CED om. ३ A •मचो, B •मो, C •मसा,
 •मचो । ४ D om निच । ५ A adda बन्ध । ६ B संयसय ।

७ B विविचय CED om. निच । ८ C मरीरे ।

को कस्म जए सयणो को कस्म व होइ अज्जणो ॥

मरिज्जण वेरिओ विज्ज जायइ 'जणो सुओ वि'ज्ज रिबु त्ति ।

ता अणवत्थियभावे सयणो मज्जो त्ति मोहफलं ॥

अर्थ च । सुण, अन्हाणमेव जं वत्तं ।

अत्थि इहेव विजए लक्खीतिलयं नाम नयरं । तत्थ ॥
सागरदत्तो नाम सत्यवाहो, सिरिमई से भारिया, ताणं
अहं सुओ त्ति । कुमारभावे वट्टमाणो गओ तन्नयरासन्नमेव
लक्खिपव्वयं । दिट्ठो य तत्थ एगंमि विभागे सिणिद्धपत्त-
संशओ 'धराविट्ठदीहपायगो नालिएरिपायवो त्ति । तं च
दट्ठूण समुप्पन्नं मे कोउयं । चिन्तियं च मए । अहो १०
अच्छरियं । एहमेत्तस्स पायवस्स एहमेत्ताओ विभागाओ
ओसरिज्जण पायओ धरणिं पविट्ठो त्ति । ता नृणमेत्य
कारणेण 'होयव्वं ॥

एत्थन्तरंमि य अयण्डंमि सेव संजाओ मे पमोओ,
वियभिओ सुरहिमाइओ, विमुक्को सहजो वि वेराणबन्धो १५
पसुगणेहिं, 'भुवणंसिरीए वि' समद्धासिओ लक्खिपव्वओ,
सव्वोउयकुसुमेहि वि' पुप्फियाइं काणणुज्जाणाइं, पसुइया
विहंगसंघाया, मणइइत्तालरम्मं च गुञ्जियं कप्पयावलीहिं,
विसुद्धपयासमतावं'० च तमुद्देसमुज्जोइउं पयत्तो रवी । तओ
मए चिन्तियं 'अह पुण किं इमं भुवणच्छेरयं' ति ॥

१ E जययो ।	१ D च ।	१ E धरापविट्ठ० ।	१ D भविष्यं ।
१ E वच० ।	१ E विच ।	१ D च, CE om.	१ ACE संघा.
D sec. manu.	१ D om.	१० D संतावं ।	

एत्यन्तरंमि तद्वचरविमण्डलनिहं सुविमुद्भुजकक्षपणं अणेय-
 रयणमण्डियं जयजयरवावूरियमहङ्गणं ^१गिज्जन्तितियसमङ्गलं
 निवडन्तकुसुममुट्ठिं अणेयतियसपरियरियं^२ विजियसंसारचक्क-
 पिसुण्णं अवरदिशाओ समोवयनं भयवओ अजियदेवतित्य
 ५ यरस्स दिट्ठं मए धम्मचक्कं ति, तयणन्तरं च महग्गुणरयण-
 भूषिणा सियम्भरधारिणो अणेगे माह्वो, तओ सुरधरिय-
 कुन्दधवलायवन्तो दन्दुहिणिणायवहिरियमहङ्गणो विरायन्त-
 दिव्वभामण्डलो ^३सुरवदसमुत्तिक्तवाहचामरो सुरासुरमण्य-
 वत्तसंयओ कालायवपवरतुल्लधूममहेत्तगन्धो गन्धवट्ठि-
 १० भूओ अश्वत्थसोमो कस्यणमयदिव्वकमलावलीए परिमक्कमाणो
 भयवं तिल्लोयमाहो नित्यिणभवसमुद्दो अजियदेवतित्ययरो
 त्ति । तं च दट्ठूण समुप्पओ मे पमोओ, पणट्ठं मिच्छन्त-
 तिमिरेणं, वियंभियं धम्मववसाएणं । चिन्तियं च मए । धम्मो
 अहं, जेण मए तिल्लोयचिन्तामणी भयवं उवत्तद्धो त्ति ।

५ एत्यन्तरंमि ^४य कयं तियसेहिं भयवओ मणिकणयकल-
 होयमयनिम्बियं पायारतियं^५ सुविहत्तदिव्वतोरेणं रयणमय-
 विचिन्तकविषीमयं जसियमहाकेउनिवहं गुञ्जन्तमऊयरामोय^६-
 सोहिं जसियमियायवत्तमणहरं वैहत्तियदिव्वसोहामणं मह-
 ण्णवीहधयचक्कमण्डियं समोसरणं ति । पविट्ठो भयवं । पत्तुया

१ BD यज्जन्तितियसमङ्गलं । २ D परियरियं, E परियरियं । ३ D सुरधरिय ।

४ BD om. ५ ACED पायारतियं । ६ D adda यमम ।

धम्मकथा । कच्चिओ भयवथा असासओ जीवलो गो । अवगओ
अन्हाणं । तओ तं पुव्वकोउयं समणस्सरन्तेण पुच्छिओ भयवं-
मए तिलोयनाओ । भयवं, किं पुण तस्स नास्मिणरिपायवस्स
पायओ 'ओइसो, किं अत्थि तत्थ दविणजायं किं वा 'नहि,
किंपरिमाणं वा, केण वा तं ठविथं, 'कौइसो वा तस्स
विवागो त्ति । भयवथा भणियं । सुण । लोइदोसेण पायओ
'ओइसो । अत्थि तत्थ दविणजायं । तं च दीणारसत्तंल्लख-
परिमाणं । तुमए तेणं च नास्मिणरिजीवेण ठाविथं । धम्म-
साहओ य विवागो एयस्स । मए भणियं । भयवं, कइं पुण
मए इमिणा य ठविथं, कइं च मम 'ईदिओ विवागो इमस्स १
वि ईदिओ त्ति । भगवथा भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव विजए अमरउरं नाम नयरं । तत्थ अमर-
देवो नाम गाहावई होत्या । सुन्दरा ये भारिया । ताणं च
तुभे दुवे वि 'उप्परोप्परजायका गुणचन्दवाल्लचन्दाभिहाणा
'य पुत्तय त्ति । संपत्तजोव्वणा य महन्तं चेलाइभण्डं चेत्तुण १
वाणिज्जवडियाए आगया इमं देसं । विणिओइयं भण्डं,
समासाइओ इट्ठसाओ । एत्थन्तरंमि^० विजयवक्कनरवइणा
आठत्तो लक्खिनिलयसामी सूरतेओ नाम नरवई । सो य
नयरे गण्णं होठूण गहियसारनयरलोओ आठ्ठो इमं पव्वथं ।

१ B अवरओ । १ ACE नवति । १ B जोइवेच. D विदिहा ।

१ D इरिओ ।

१ A उया . B उयु०, CE परि and explain

उपप्रेपरि ।

१ DCE om.

१ D adds च ।

- तुभे वि तेणेव नरवरणा सह धेत्तूण दविणजायं परवत्तभएण
 चाण्डा सत्किपव्वयं । ठिया 'ध एयंमि पएसे निहाणी-
 कयमासोचिजण 'इमं दविणजायं । अइत्तनो कोइ कासो ।
 तन्नो सोइदोसेण 'भागिन्नो' न्ति करिय विषपन्नोगकरणेणं
 १ वावाविन्नो तुमं गुणचन्देण । सुद्धसहावत्तणेणं च उववन्नो
 वंतरसुरेसु । गुणचन्दो वि य अपरिभुञ्जिजण तं दव्वं एत्थ
 चेव पुव्वए महाभुयंगल्लो मरिजण 'उप्यन्नो रयणप्पहाए
 नरयपुठवीए नारन्नो' । तन्नो तुमं देसूणपत्तिन्नोवममहाउयं
 पात्तिजण तन्नो सुन्नो एत्थेव विजए टट्ठणाउरे नयरे
 १० इरिणन्दिसु सत्यवाहसु वसुमईए भारियाए कुञ्चिं
 पुत्तत्ताए उववन्नो चि । जान्नो कालक्कमेणं । पइइविंयं च
 ते नामं देवदत्तो न्ति । पत्तो कुमारभावं । एत्थन्नरंमि
 'तन्नो वि गुणचन्दो नरगाओ उव्वट्ठिजण सोइदोसेणमेत्थेव
 सत्किपव्वए एयसु चेव निहाणसु पचासन्नपएसे उप्यन्नो
 ११ भुयङ्गमो न्ति । परिग्गहियं च जेण तं दव्वं । एत्थन्नरंमि
 सत्किनिवासिणीदेवयामच्चंमि समागन्नो तुमं सत्किपव्वयं ।
 कथा देवयाए पूया । दिक्कं दीणाणाहाण दविणजायं ।
 संपादन्नो भोयणोवचारो । तन्नो तुमं पुव्वभवसिणेणं रयथाए
 पव्वयसु परिचमन्नो आगन्नो इमं उइयं । दिट्ठो भुयङ्गमेणं ।
 १० तन्नो सोइदोसेण 'एस एयं दविणजायं गेणिसुद्ध' न्ति उल्लो

१ D इययंमि ।

१ D कुवेरिं विचरं ।

१ D उववन्नो ।

१ D adds चि ।

१ B को वु० ।

चरणदेमंमि । अक्षुग्गयाए विस्सु ^१तत्तणा चेव निवडिओ
 धरणिवट्ठे । पासवत्तिणा य ते परिचणेण वावाविओ
 भुयङ्गमो । उप्पन्नो एत्येव पब्बए सौहत्ताए त्ति । तुमं पि
 मरिक्खण एत्येव विज्जए कयङ्गत्ताए नयरीए सिवदेवस्स
 कुलउत्तयस्स असोहराए भारियाए कुष्किंसि पुत्तत्ताए ।
 उववओ मि । जाओ कासक्कमेण । परद्धाविथं च ते नामं
 इन्ददेवो त्ति । पत्तो जोव्वणं । इओ य तेण सौहज्जीवेण
 पुब्बभवत्तयभावणाओ ओइसत्ताए परिग्गहिथं तं दव्वं । एवं
 च गओ कोइ कासो । अक्षया य वीरदेववरवहणा निय-
 यामिएण^१ पेसिओ तुमं सत्किनिलयसामिणो माणहङ्गस्स ।
 समीवं । आगच्छमाणो य कइवयपुरिसपरिवारिओ कासक्कमेण
 पत्तो इमं उइसं । उवविट्ठो ^२नीवपायवस्स ^३हेट्ठे । एत्यन्तरंमि
 गिरिगुहामुहगणं दिट्ठो ^४सि सौहेणं । तओ ओइसत्तावि-
 व्वासियचित्तेणं वावाविओ सि इमिणा, इमो वि ^५य तुमए
 त्ति । उववओ य तुओ एत्येव विजयंमि धिरित्तसगे पट्ठे^६ ।
 जत्तदाससन्धियस्स चण्डालस्स माइजत्ताए भारियाए जम-
 लभाउत्तत्ताए त्ति । जाया कासक्कमेणं । परद्धाविथाइं
 नामाइं तुज्जं काससेणो इयरस्स चण्डसेणो त्ति । पत्ता
 य जोव्वणं । अक्षया आउउयनिमित्तं गया सत्किप-
 व्वयं । वावाइओ कोसो । ओ य एथंमि चेव जिहासपएसे ।

१ C मज्जिमं ।

२ D •सामिणा :

३ D निव० ।

४ B इहे ।

५ D om.

- विसृज्यो । पञ्चालिभो जलणो । जलणपङ्क^१ तं खारुं
 पयन्ता । एत्यन्तरंमि कट्टारयं निसाणिकण कञ्चि अपत्य-
 दण्डो सेव^२ भरणिं खणमाणेण उववण्डो निहाणयकसससु
 एगदेसेा चण्डसेणेण । पवत्तो गोविर्ड, सखिभो य तुमए ।
 १५ तभो दम्बलोहेणं वीसत्यो तुमं वावाइभो तेण । उववण्डो
 वासुयप्पहाए नरगपुठवीए पञ्चसागरोवमाज नारगो । इमो
 वि तद्वलोभेण तं सेव देमं अमुसमाणो अदक्कन्नेसु कइव-
 यवरिसेसु अभुञ्जिऊण तं दम्बं अन्नवेरियचण्डालविनिवाइभो
 समाणो उप्पणो तमाभिहाणाए नरयपुठवीए अट्टारससागरो-
 १० वमाज नारगो त्ति । तभो तुमं पडिपुसे अहाउए नरगभो
 उव्वडिऊण एत्येव विजए सिरिमईए मज्जिवेसंमि साजिभइस्स
 गाहावइस्स नन्दिणीए भारियाए कुण्डिंसि पुत्तत्ताए^३
 उववण्डो^४ त्ति । जभो "य कालक्कमेण । पइट्ठाविथ^५ ते नामं
 बालसुन्दरो त्ति । पत्तो ओव्वणं । एत्यन्तरंमि सीलदेवा-
 १५ जगारसमीवे पत्तो तए अपत्तपुव्वो जिणवरपणीभो धमो ।
 परिपालियं सावयत्तणं । कभो य जहावीहं देहसाभो ।
 उववण्डो सन्तथाभिहाणे देवलोए किञ्चूणतेरससागरोवमाज
 वेमाणो त्ति । तत्थ परिभुञ्जिऊण दिम्बभोए अहाउय-
 परिक्खण चभो समाणो एत्येव विजए इत्थिणाउरे नथरे
 २० सुइत्थिस्स नगरसेट्ठिस्स कन्तिमईए भारियाए कुण्डिंसि

१ E adda च । २ D भरविचाचवा । ३ E उववण्डो सुवत्ताए ।

४ DE om.

५ E adda च ।

पुनस्ताए उववञ्चो सि, इयरो वि तञ्चो नरगाञ्चो उव्वड्डिउण
 तत्थेव नचरे तुण्ण चेव पिउणो सोमिसाभिहाणाए चरदासीए
 कुप्पिंसि पुनस्ताए ति । जाया कासकमेण । पदडाविषाहं
 गामाहं तुण्ण समुद्दफो, इयदस्स मङ्गल्लगो ति । पत्ता य
 तुक्खे अहाकमेणेव कुमारभावं । एत्यन्तरंमि पवञ्चो तए ५
 अण्णदेवगणिसमीवे जिणदेसिञ्चो धञ्चो । कथा देसविरई ।
 परिणीया य लक्खिनिस्सयवासिणो सावयस्स अचससत्यवाहस्स
 धूया जिणमई । अजया य मङ्गल्लदुइञ्चो जिणमईनिमित्तमेव
 पयहो लक्खिनिस्सयं । आगञ्चो य कहवचपयाणगेहिं । पत्तो
 तमुइसं, जत्य निहाणं ति । 'तञ्चो बड्डलपत्तलयाए पएवस्स १०
 वीसभिञ्चो मुज्जत्तयं । दिट्ठो य तए पोमाउण्णाययस्स इमंमि
 पएसे विणिग्गञ्चो पायञ्चो । भण्णियं कीउगेण । भो मङ्गल्लग,
 एत्य पएसे नेणर दविणजाएण होयव्वं । तेण भण्णियं 'निहा-
 खेमो' ति । तए भण्णियं । अलं इमिणा । कीउगमेत्तमेव मे
 कहणनिमित्तं, न उण 'दविणखोहो । तेण भण्णियं । १५
 अहिणयरं मे कीउयं; ता निहाखेमो, को एत्य परमत्तो
 ति । तञ्चो अण्णभिण्णियं पि भवञ्चो पयहो तं तहाविहेण
 तिस्ससारकट्टेय^१ लण्णितं ति । दिट्ठो ये तेण येवभूमिभाए
 कल्लककट्टञ्चो^२ । तञ्चो पुप्फकयकल्लञ्चोइदोसेण चिन्तियं
 मङ्गल्लगेणं । अहो महत्त्वो एस निही । जइ कइंछि भट्ठिदारयं १०

'वञ्चिय गिपिहउं पारीयद न्ति । एत्यन्तरंमि दिहो
 तुमए वि कलसकण्ठगो । भणिओ य एसो । भइ मङ्गलन,
 अलं इमिणा ; एहि, नयरं गच्छामो न्ति । तओ पूरिऊण
 तमुद्दं हिहो विय पयहो मङ्गलगो ॥ भणिओ य तुमए ।
 १ भइ, न तए कस्सइ पुरओ एस वड्यरो अहिगरणहेउभूओ
 जंपियव्वो १ न्ति । तेण भणियं । भट्ठिदारय, न जंपामो ।
 चिन्थियं णेण, मए विणा वि १एस एयं गेपिहस्सइ न्ति ।
 अओ से एस १पयासो । ता कहं अहं इमिणा वञ्चिज्जामि ।
 ता जाव चेव न गेपहइ एस एयं, ताव चेव अहं उवाएण
 वावाइस्सं न्ति । एत्यन्तरंमि पत्ता नयरं । आराम१समीवे
 ठिएणं भणिओ तुमए मङ्गलगो । भइ मङ्गलग, गळ ससुर-
 कुलपउत्तिं मे कुओ वि उवळहिय संवाएहि, जेण पवि-
 सामो नयरं न्ति । पयहो मङ्गलगो । चिन्थियं च णेणं ।
 पविहो खु एमो लउं चेव एयं गेपिहस्सइ ॥ ता तहानु-
 चिट्ठामि, जहा न एम एत्य पविसइ । गच्छन्तो य मे
 सुहवावायणिज्जो भविस्सइ । ता एयं से निवेएमि । जहा,
 इत्थिसहावओ कुलविहद्धमाचरिऊण १पवसिया ते घरिणो ।
 अओ अद्यन्तमुब्बिगं ते ससुरकुलं । सुयं च अन्धाणमागम-
 मेएहिं । अओ अहिययरं लज्जियाणि । ता न जुलमेत्य

१ D वञ्चिउं । २ DE om. ३ ACE. अचवासो । ४ adds न्ति ।

५ CE पविचिवा, D explain= प्रविष्टा कलविहद्धमाचरिण्य इति ।

पविषिषं ति । संपहारिय तन्नो नयरं पविषिऊण कथकाळ
 खेवो मायाचरिण विवखमुहक्काओ आगओ ^१ते समीवं ।
 निवेदयं जहा चिन्तियं । तन्नो विससो तुमं । चिन्तियं च
 तुमए । धिरत्यु इत्यिभावस्स, जमेवंविहा वि सावयकुलुप्पआ
 वि सुविआयजिणवयणसार^२ वि^३ उभयसोयविहदूमायरद । ^५
 अहवा नत्थि दुक्करं मोहभावस्स । ता अलं मे इयाणिं ^४पि
 गिह्वासेण । पवज्जामो तित्ययरभासियं साऊधसं । एवमव-
 साओ रहु एस सिणेहवन्थो । ता अलं मे से गिह्गमणेणं
 पि । इओ चेव गक्कामि, जत्य भगवं अणङ्गदेवो । एसो
 वि मङ्गल्लगो इओ चेव वसउ घरं, किमिमिणा किल्लिसिएणं ।
 ति । संपहारिऊण भणिओ जहाचिन्तियमेव मङ्गल्लगो ।
 चिन्तियं च णेणं । अहो एस मायाचरिणं मं वञ्चिउं
^६उज्जओ । ता कहमहमिमिणा^७ वञ्चिज्जामि त्ति । ता
 भणामि ताव एयं । जाव तुमं न चिन्तियदेसं पत्तो मि,
 ताव कहमहं भवन्तं परिचयामि । एवं ^८कइवयदिणाणि ^९
 इमिणा सह वञ्चिऊण वावाइस्सं इमं ति । चिन्तिऊण
 भणिओ तुमं इमिणा । पडिभणियं च तुमए । भद् मङ्ग-
 ल्लग, जइ ^{१०}ते निब्बन्थो, ता एवं इवउ त्ति । तन्नो पुच्छि-
 ज्जामो कंचि साऊं, कच्चिं भयवं अणङ्गदेवो त्ति । मन्ति-

१ D इव तुम् ।

२ E om.

३ D om.

४ D उज्जओ ।

५ E adds पि ।

६ D adds च ।

७ D इव तुम् ।

- ऊच पत्न्या तुभे पडिपहेण । अरक्कना करवि वासरा ।
 अक्कथा अरविसम'रखमण्णवत्ती गहयलसरन्तरमभिगए
 दिणयरंमि 'महासाहसं' ति कल्लिऊण अक्कन्तरुद्धिअएणं
 खोद्धोअओ तहा वि अणियत्तमाणेणं सुवीसत्यहियओ सेव
 पएओ तुमं पिड्ढिदेसंमि कुरिगाए मङ्गलगेणं ति ॥ एत्यन्त-
 रंमि अद्धाणपडिवक्को अणेयसमणपरियरिओ^१ तत्येव पएसे
 सहसु समागओ अणङ्गदेवो । दिट्ठो तुमं अग्गगामिगेहिं
 बाह्महिं । एत्यन्तरंमि सण्णसेण कुरियमवचाय मट्ठो मङ्गलगो ।
 चिन्तियं च तुमए । हा किमेयं ति । किं तक्करा समा-
 १० गया भवे । जोवियं पिट्ठओ, जाव दिट्ठं ससंभमाउल्लं पला-
 यमाणो मङ्गलगो । चिन्तियं च तुमए । न एत्य अक्के
 ओरा दीसन्ति, पलायइ य एओ । ^२ता किमेयं ति ।
 एत्यन्तरंमि दिट्ठा सोणियाणुरञ्जिया कुरिया । गहिया य
 सा तए पच्चभिन्नाया य । तओ संजाओ ते वियप्पो ।
 ११ किमेयं मङ्गलगेण ववसियं भवे । अहवा न एयस्स किंपि
 एवंववसायकारणं उप्पेस्सामि । ता सहेमि^३ताव एयं ति ।
 एसेव मे एत्य परमत्यं ^४साहदस्सइ । सहिओ मङ्गलगो,
 जाव अहिययरं पलाइउमारद्धो । तओ अवगओ ते
 वियप्पो । हन्त एएण सेव एयं ववसियं ति । ता किं पुण

१ B •रक्कवत्ती, A om. •वत्ती नच ।

१ D •परिवर्ती ।

२ D om. all down to विचप्पो ।

३ D वाहिस्सइ ।

ये इमस्म्य ववसायस्म्य कारणं । आभोदश्चो निहाणयवुत्तन्तो ।
 चिन्तियं च तुमए । नत्थि अकरणिञ्चं नाम लोहवसगाणं
 ति । अश्चो चेव निमित्तश्चो जिणमईवुत्तन्तो वि इमिणा
 विगप्पिश्चो भवे । अस्सहा कहं 'तारिसौ 'महाकुलपसूया
 सुविस्वायजिणवयणमारा य तारिसं उभयलोगविहङ्गं 'कर-
 रस्सइ । एत्यन्तरंमि पत्ता ते साहवो तमुद्देसं । पच्चभिन्नाश्चो
 य तेहिं । वन्दिथा 'य तुमए । धम्मल्लाहिश्चो साङ्गहिं ।
 पुच्छिश्चो य तेहिं । सावय, किमेयं ति । साहिश्चो तुमए
 तेमिं जहावत्तो वुत्तन्तो । समासाभिश्चो साङ्गहिं । एत्यन्तरंमि
 दिट्ठो अणङ्गदेवेणं । वन्दिश्चो सो तए । अभिणन्दिश्चो तुमं १०
 इमिणा धम्मल्लाहेण । पुच्छिश्चो पउत्तिं । साहिथा तुमए ।
 समासाभिश्चो गुहणा । निघत्तो तुमं समं साङ्गणक्खेण । पत्तो
 'चाणोसरं' नाम सस्सिवेमं । ठिश्चो तत्थ गुह् मासकप्पं ।
 पउणो ते पहारो । उवलद्धा जहट्ठिया जिणमईपउत्ती ।
 चिन्तियं च तुमए । अहो मङ्गलस्स वसुणापगारो । अहो ११
 विचिन्तया मोहस्स, अहो अणुवाएयया संमारस्स । ता जह
 वि 'अस्सणिउयमौला जिणमई, तहावि अलं गिहाममेण ।
 संपाडेमि उभयलोगसुहावहं, समीहियं । सुविस्वायजिणवयण-
 मारा य वा तुल्लचित्ता य मे पाएण । ता सोऊण इमं

१ D तारिच ।

२ BD om. जहा ।

३ DE करिस्सइ ।

४ D om.

५ D हाणेसरं ।

वदयं सा वि ^१य पव्वदस्सुद त्ति । एवं च कए सा वि उ
तवस्सिणी इमाओ दुक्खवज्जसाओ भवसमुदाओ समुत्तारिया
हवद । अलं च ^२अपव्वदयस्सु तीए दंसणेणं । वज्जविग्घा
चरणपडिपत्तौ, सुहावहा य एसा^३ चेव त्ति । चिन्निऊण
^४पव्वदओ अणङ्गदेवगुहसमीवे ॥

अरक्खन्तो कोद काओ । सुओ एस वदयरो कुओवि
जिणमईए । संविग्गा एसा । चिन्निथं च तीए । सोहणमणु-
चिट्ठियं अज्जउत्तेण । किलेसायासवज्जओ^५ एस संसारो,
विओगावसाणो य संगमो, दाहणो य विवागो विसयपरि-
^६भोगस्सु^७, दुक्खं च मणयभावंमि जिणमथं^८, उभयओथसुहा-
वहं च एयं^९ चेव त्ति । तओ सा एवं विचिन्निऊण अणुअ-
विय जणणिजणए अणुआया तेहिं । आगथा^{१०} तं अओस-
माणो, अत्थ तुमं । दिट्ठो य^{११} अणाए । पेक्खिऊण निब्बुद-
पुरपट्ठियं तुमं भणियं च अणाए । अज्जउत्त, सोहणमणु-
^{१२}चिट्ठियं तुमए । किआ मोहवल्ली । अवलम्वियं सप्पुरिस-
चरियं । समुत्तारिया अहं अप्पा य^{१३} इमाओ भवसमुदाओ
त्ति । अहिणन्दिऊण पवसा पव्वज्जं अणङ्गदेवगुहसमीवे ।
अरक्खन्तो कोद काओ । निरदय्यरं समसमणुवाक्खिऊण तुमं
कालक्खमेण मओ समाणो उववओ पशुवीससागरोवमाज्ज

१ E om. २ D om. ३ D adds चेव । ४ D पमावस्सु ।

५ D ०वचवं । ६ D om. चेव ... एवं वि, E om. तथा अ एवं वि ।

७ E adds च । ८ D चार । ९ D om.

गेवेज्जगसुरो न्ति । इयरो वि मङ्गल्लगो तमत्थं परिग्गहिच्च
 महासिलामसंचओष्काइयं च काऊण तम्ममत्तेण तत्थेव 'देसे
 कुणिमाहारेण किलेससंपादयवित्ती अहाउयं पालिऊण मओ
 समाणो उववओ तमाभिहाणाए नरयपुठवीए बावीमसागरो-
 वमाऊ नारगो न्ति । तओ य महया परिकिलेसेण तमहा- ५
 उयं पालिऊण उव्वडो समाणो एत्थेव विजए 'रट्टवट्टणए
 गामे वेस्सियगस्स चण्डालस्स गेहे केलगत्ताए उववओ न्ति ।
 पत्तो य ओव्वणं । अजया य बड्ढेल्लगमज्झगओ तओ
 'रट्टवट्टणाओ जयत्थले' निज्जमाणो पत्तो इमं निहाणगुहेमं ।
 ससुप्पञ्चं च से तसुहेसमवल्लोदऊण पुव्वभवभासओ जाइ- १०
 स्सुरणं । तओ लोहदोसेण विद्यड्डो वेस्सियगस्स नेच्छइ 'तओ
 उहेसाओ अन्नत्यमभिगन्तुं, सोइज्जन्तो वि पुणो पुणो निच-
 लइ न्ति । कोहाभिभूएणं वावाइओ वेस्सियगेण । चप्पओ
 तत्थेव निहाणगुहेसे मूसओ । परिग्गहिंयं च एण ओइसकाए
 तं दव्वं । अणुवालियं^१ कंशि कालं । अजया सोमचण्डो^२ नाम १५
 जूथारिओ कहंशि परिकमन्तो आगओ तसुहेसं । उवविट्ठो
 सालपायव^३ समीवे । तओ अज्ञाणलोहदोसेण तस्स पुरओ
 सामरिसमिव परिममिउमाडत्तो । वावाइओ य तेणं । ससु-
 प्पओ य तस्सेव पण्डुसवणमासिगाए 'दुग्गिलिगाभिहाणाए

१ D चदेवि ।

२ A र२० ।

३ D ० चसं ।

४ AC ताओ ।

५ BD add च ।

६ CE ० चंदो ।

७ D पाचवक्ख ।

८ D दुग्गिला० ।

- भारियाए कुच्छिंसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेण ।
 पड्डावियं च से नामं रुद्धचण्डो त्ति । पत्तो अणेग'जणसंताव-
 गारयं विसपायवो व्व ओव्वणं । असमच्चमं च ववहरिउमा-
 रद्धो । अन्नया गहिओ ^१खत्तमुहे । ^२उवणीओ राहणो समर-
^५भासुरस्स । समाणत्तो वज्झो । भिओ सूत्तिथाए चारस्सियण-
 रेहिं । मओ ^३समाणो समुप्पसो मक्कराभिहाणाए नरथपुडवौए
 किंणुणतिसागरोवमाज नारगो त्ति । तओ अहाउयमकु-
 वालिजण उव्वट्ठो समाणो समुप्पसो एत्येव विजए एत्येव
 लच्छिनिए असोगदत्तस्स सेट्ठिस्स सुभंकराए भारि-
^{१०}थाए कुच्छिंसि इत्थिगत्ताए त्ति । जाया उच्चियसमएणं ।
 पड्डावियं च से नामं सिरियादेवि त्ति । पत्ता ओव्वणं ।
 दिस्सा सागरदत्त'सत्यवाहपुत्तस्स समुद्धत्तस्स । वत्तो
 विवाहो । भुञ्जन्ति भोए त्ति ^४ । एत्यन्तरंमि तुमं मेवेज्जे-
 हितो चविजण इमाए चेव कुच्छिंसि समुप्पसो पुत्तत्ताए ।
^{१५}जाओ कालक्कमेण । पड्डावियं च ते नामं सागरदत्तो त्ति ।
 पत्तो ओव्वणं । पड्डिवुद्धो च देवसम्मायरियसमीवे । परिणीया
 ईसर'खन्दसावगस्स धूया नन्दिनि त्ति । भोगसुइमणुइवणाणं
 कालक्कमेणं जाओ ते पुत्तो । अन्नया ^५च पुत्तजणमुदयनिमि-
 सेणं चेव सपरिवारो आगओ उज्जाणिगाए इमं चेव निहाव-

१ ACDE •सत्तावजाराय ।

२ BD वधिमुहे ।

३ E adds च ।

४ ABC दत्तस्स ।

५ E om.

६ BE संभ० ।

७ D लच्छिनितेव ।

गृहेषु । दिद्वो च तुमए 'पुत्तज्जयनिवेशणनिमित्तं खड्डं खण-
 माणेषु निष्ठाणगकससकण्ठगदेसो ण्ति । तन्नो तमन्नत्थ
 णिनेसिज्जण तं च पएसं पुणरवि तहेव करिज्जण भुत्तुत्तर-
 काखे पविद्वो नयरं । चिन्तियं तुमए । किमेत्थ जुत्तं ति
 अस्मं ताव पुच्छामि । साहिन्नो इमीए एस वदन्नरो । ५
 पुच्छिया एसा 'किमेत्थ जुत्तं' ति । तीए भणियं । मम ताव
 तं पएसं दंसेहि; तन्नो जं जुत्तं, तं भणिस्सामि ण्ति ।
 'दाविन्नो से पएसो । अन्नाणलोद्धदोसेण चिन्तियं च तीए ।
 वावाएमि एयं, तन्नो एगादणो गेण्हिस्सामि' । एयं चिन्ति-
 ज्जण भणिन्नो तुमं । पुत्तय, पभूयमेयं दव्वं । एयंमि घेप्प- १०
 मासे कयाद नरवई अवगच्छे' । तन्नो 'य सो सेसदव्वावहारं
 पि मा करिस्सुह । ता अलं ताव एदणा, अवसरेण गेण्हि-
 स्सामो ण्ति । तए भणियं । अस्म, जं तुमं आणवेसि । पवि-
 द्वाहं नयरं । अरहन्ता कइवि दियहा, तुण्णं सुहेणं, इमीए
 पुण पुब्बभवत्थलोद्धदोसेण तुह मरणचित्तोवायपञ्चाउलाए १५
 बुक्खेणं ति । परिचिन्तिन्नो उवाचो । देमि से पोसहोववास-
 'पारणयभोयणे विसं ति । तन्नो उववाससज्जसरौरो विसण्णो-
 एस सज्जं चेव न भविस्सुह ण्ति । चिन्तिज्जण 'पउत्तं विसं ।
 खड्डो तुमं तेणं । एत्थन्नरंमि दिद्वो नन्दिणोए । कन्नो

१ D पुत्तज्जयनिवेशणनिमित्तं खड्डं । २ D दाकड, and om. all down to भुत्तुत्तर० ।

३ B दंसिच पी ।

४ D विप्परस्सामि ।

५ D चयमच्छेज्ज ।

६ D om.

७ D पारसंमि ।

८ AC add च ।

अणाय कोलाहलो । तन्नो अहियवरं ते कूजिउं पयत्ता
 जणणी । संमिलिअो सोयनिवहो । तन्नो एक्केण सिद्धपुत्तेण
 विखावहारं^१मन्तसामत्यन्नो 'साहसिअो' त्ति कल्लिऊण जीवा-
 विअो । समुप्पन्ना य ते चिन्ता । एवमणेगोवद्भवभायणं मणु-
 ५ थाण जीवियं । ता अस्सं^२ 'गिह्वासेणं । मा पुणो वि मे
 पमत्तस्स एवमेव पाणावगमो भविस्सुह । अन्नो पवज्जामि
 पव्वज्जं^३ ति । चिन्तिऊण अहोचिएण विहिणा पवन्नो देव-
 सम्मगुहसमीवे पव्वज्जं^४ ति । परिवाल्लिऊण निरुदयारं^५ 'काऊण
 य काळमासे काळं उववन्नो तौमसागरोवमाऊ गेवज्जगसुरो
 १० त्ति । एसा च ते जणणी तद्वल्लोभेण तत्थ चेव महत्थ-
 सिप्पनिअियं महापेढं^६ काऊण पुत्तवहपरिणामजणियं^७ नर-
 चाउया अभुञ्जिऊण तं दव्वं मया समाणी धूमप्पभाए नरथ-
 पुढवीए उववन्ना पन्नरससागरोवमड्डिई नारगो त्ति । तन्नो
 उव्वहा समाणी नाणातिरिएसु अहिण्डिय पुव्वभवत्थ-
 १५ लोभदोसन्नो एत्थ नालिएरिपायवत्ताए उववन्न त्ति । तुमं
 पि य तन्नो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे सिद्धिमईए कुप्पिअि
 पुत्तत्ताए उववन्नो सि । 'दोणं^८ पि तुप्पानं मंपयं इमा
 अवत्था । एअ एत्थ वदयरो त्ति ॥

तन्नो ममेयं षोऊण समुप्पन्नो संवेगो, विरत्तो भवचार-

१ E •चारि ।

२ D विहायमथेव (read विहायमेव) ।

३ D काळ• काळं काळव ।

४ B •वोडं ।

५ AC चिराया, D निरुदा ।

६ D adds ना ।

गात्रो मणो । अणुस्रविश्रो भयवन्तसन्निहाणे तद्भववद्वयरं
नरवर्द । अणुस्राश्रो य तेण तश्रो तं गेण्हाविय सयलदुहिय-
सत्ताणं दाऊण पवन्ना मए विजयधम्मगणहरस्तु समीवे
पव्वस्य त्ति ॥

सिहिकुमारेण भणियं । भयवं, एवमेयं^१, ईदमो चेव एम ५
संसारो । धमो तुमं, जो एवमभिपव्वद्वश्रो त्ति । अह कद-
विहो पुण दाणादभेयं पडुच्च पणीश्रो भयवया धमो ।^{१०}

भयवया भणियं । सुण ।

धमो चउव्विहो^२ दाणभीलतव^३ विविहभावणामद्वश्रो ।

सावय जिणेहि भणिश्रो तियमिन्दनरिन्दनमिएहिं ॥ १०

दाणं च होद तिविहं नाणाभयधम्मवग्गहकरं च ।

जं तत्थ नाणदाणं तमहं वोच्चं समासेणं ॥

दिस्सेण जेण जीवो विन्नाथा होद बन्धमोक्ताणं ।

तं होद नाणदाणं सिवसुहसंपत्तिबीयं तु ॥

दिस्सेण तेण जीवो पुलं पावं च वज्जविहमसेसं । १५

समं विद्याणमाणो कुणद पवित्तिं^४ निवित्तिं च ॥

पुलंमि पवत्तन्नो^५ पावेद लज्जं नरामरसुहादं ।

नारयतिरियदुहाण थ. सुव्वद पावाउ सुणियत्तो ॥

^६तिरियाण व मणुयाण व असुरसुराणं च होद जं सुखं ।

तं सव्वपयत्तेसं पावद नाणप्पयाणेणं ॥ १०

१ D adds त्ति ।

२ B adds चउ ।

३ B om. विविह ।

४ ACE विवित्तिं ।

५ AC पावद च ।

६ BD om. this verse.

- पावेद य सुविसालं मोक्षसुहं सुहपरंपरेणेव ।
 तस्मेव पद्मावेणं सुन्दर विमलस्य नाणस्य ॥
 एवं इहलोयंमि वि^१ परलोयंमि य सुहाद नाणेणं ।
 पावेद जेण जीवो तन्हा तं दाण पवरं तु ॥
- ५ इहलोयपारलोइयसुहाद मवाइ तेण दिस्साइं ।
 जीवाण फुडं सव्वसुभासियं देइ जो नाणं ॥
 गयरागदोसमोहो सव्वसू होइ नाणदाणेणं ।
 मणुयासुरसुरमहिओ कमेण मिद्धिं च पावेइ ॥
 एयं ^१तु नाणदाणं सुन्दर संखेवओ ममत्कायं ।
- १० ^२देमस्स गाहगस्स य हियमेगन्तेण विस्सेयं ॥
 पुढवि^३दगअगणिमाइयवणस्सईकाइयाण जीवाणं ।
 वेइन्दियतेइन्दियचउरोपस्सिन्दियाणं च ॥
 जा एयणमहिंसा सव्वं मणवयणकायओएहिं ।
 तं होइ अमयदाणं सुसाज्जणसेवियं पवरं ॥
- १५ इच्छन्ति सव्वजीवा निभारदुहिया वि जीविउं जन्हा ।
 तन्हा तं सेव पियं तेमिं कुसलेण विस्सेयं ॥
 जन्हा य नरवरिन्दो मरणंमि उवट्ठियंमि रज्जं पि ।
 देइ सजीवियहेउं तन्हा तं सेव इट्ठयरं ॥
 दासव्वं च महमया जं इट्ठं होइ गाहगाणं तु ।
- २० तं दाणं परलोए सुहमिच्छन्तेण सुविसालं ॥

१ D च, CE om.

१ D तु ।

२ ABC इतस्स

३ D) असज्जकच ।

दीहाज उ सुरूवो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।
 जस्यन्तरे वि जीवो सयसजणसलाहणिज्जो य ॥
 एयं तु अभयदाणं तियसिन्दनरिन्दनमियसलणेहिं ।
 सावय जिणेहि भणियं दुक्खयकसङ्गदलणेहिं^१ ॥ १ ॥
 धम्मोवग्गहदाणं भणइ सयमेव दब्बमविहङ्गं ।
 नवकोडोपरिसुद्धं दिज्जइ अं धम्मियजणस्स ॥
 तं पुण अणं पाणं वत्थं पत्तं च भेसयं ओग्गं ।
 दायब्बं तु मदमथा तथेव सयणसणं पवरं ॥
 दायब्बं पुण सङ्गायस्साणनिरयस्स निहवगारिस्स ।
 जो संजमतवभारं वड्ढइ सथा तेणवग्गहिओ ॥ १० ॥
 कसलज्जयत्तणेण य सो अप्पाणं परं च तारेइ ।
 कसगुरु अतरन्तो सयं पि कह तारए अणं ॥
 दायब्बं पुण तं कारणेहि एएहि^२ चउहि परिसुद्धं ।
 जिणभणिएहिं दायगगाहगतइकासभावेहिं ॥
 दायगसुद्धं भणइ जो दाया देइ नाणसंपन्नो ।
 अट्ठमयठाणरहिओ भङ्गारोमच्चियसरौरो ॥ १५ ॥
 नाओवगयं दब्बं फासुगमविहङ्गं च लोगंमि ।
 इहपरलोयासं मोत्तूणं निज्जइ^३ ॥
 सुखेत्तंमि^४ व बीयं विस्सित्तं तस्स वज्जफलं होइ ।
 तं दाणं मणुषामरखिवसुहसंपत्तिजणयं तु ॥ २० ॥

१

१ DE मरहेहिं ।

१ B corrects this in चेव ।

२ D ली ।

३ D च ।

- જો હજી સદ્ગારહિયો દાણં દેહ જસકિર્તિરેસંમિ^૧ ।
 અહિમાણેણ ય एसो દેહ અહં^૨ 'કિં ન દેમિ પિ' ॥
 તં સદ્ગાજલરહિયં વીયં વ ન હોદ વજ્રફલં તસ્મૃ ।
 દાણં વજ્રં પિ પવરં દૂષિયસિત્તસ્મૃ મોહેણ ॥
૫. કાઝણ ય પાણિવહં^૩ 'જો દાણં દેહ ધમ્મસદ્ગાણ ।
 દહિઝણ ચન્દણં યો કરેદ અજ્ઞારવાણિજ્ઞં^૪ ॥
 મૂઠો લોચવિહદ્ધં ધમ્મવિહદ્ધં ચ દેહ જો દાણં ।
 યો અપ્પાણં તદ્દ ગાહગં ચ પાઠેદ મંધારે ॥
 જાણદ્દ ગાહગસુદ્ધં પસમહલ્લયધરો ઉ જો નિયમા ।
૧૦. શુભસુસ્માનિરઓ જોગંમિ સમાહિયપ્પા ય ॥
 તદ્દ સન્નિમદ્વવ્જવજુત્તો ધણિયં ચ વિગયલ્લોહો હુ^૫ ।
 મળવચણકાયગુત્તો પશ્ચિન્દિયનિગ્ગહપરો ય ॥
 સન્ન્યાયઘ્ઘાણનિરઓ સુદ્ધપ્પા સુદ્ધસાઙ્ગચરિઓ ય ।
 દદ્દ પરલ્લોએ ય તદ્દા સલ્લત્થ દઢં અપહિવહ્નો ॥
૧૫. મેદ વ્વ જો ન તોરદ ઉવમગ્ગમમીરણેહિ ચાલ્લેઉં ।
 ઇયારિસંમિ દાણં ગાહગસુદ્ધં તુ વિચ્છેયં ॥
 સીલલ્લયરહિયાણં દિવ્વદ્દ જં પુગ્ગ ધણં કુપત્તાણં ।
 તં સલ્લુ ધોવદ્ વત્થં દહિરકથં સોણિણેવ ॥
 દિશ્સં સુદ્ધં પિ દાણં હોદ્દ કુપત્તંમિ અસુદ્ધફલમેવ ।
૨૦. સપ્પત્તુ જહ્વ^૬ 'વ દિશ્સં સીરં પિ વિમત્તણસુવેદ ॥

૧ D રસપિ ।

૨ A હિહ, BC હિહ, DE હિહ ।

૩ D કાર્વલ્લો ।

૪ B હોવં ચ ।

૫ D વિદિશં ।

तुच्छं पि सुपत्तंमि उ दाणं नियमेण 'सुहफलं' होर ।
 जह गावौष्ठ विरसं तणं पि खीरत्तणमुवेद ॥
 होर सुहासुहफलयं पत्तविसेसेणमेगं पि ।
 गावौभुयङ्गपीयं जह उदगं होर खीरविसं ॥
 भल्लर य कालसुद्धं दाणं कालोववक्कयं जं तु । ६
 दिप्पिर 'तवस्सिदेहोवथारकालंमि सुविसुद्धं ॥
 कालंमि कौरमाणं किसिकसं बड्डफलं जहा होर ।
 इय कालंमि वि दिस्सं दाणं बड्डफलं 'नेयं ॥
 होर अयासंमि जहा अवथारपरं पदल्यं बीयं ।
 देन्नास्स गाहगस्स य एवं दाणं पि विस्सेयं ॥ १०
 जाणह य भावसुद्धं सद्धासवेगपयउपुल्लभो य^१ ।
 कयकिसं मज्जेन्तो अप्पाणं देह जो दाणं ॥
 नवकोडोपरिसुद्धं दसदोसविवज्जियं च देयं पि ।
 एयं पि भावसुद्धं पक्कतं वीयरगेहिं ॥
 अट्ठवसहोवगओ अवि सुद्धं देह कलुसियमणो उ । १५
 सनिदाणं च न एयं भावविसुद्धं हवह दाणं ॥
 मोक्खत्यं जं दाणं तं पद एमो विहो सुणेतव्वो ।
 अणुगम्यादाणं पुण जिण्हि न कहिंसि पडिसिद्धं ॥ २ ॥
 एसो उ दाणमहओ धओ संखेवओ समखाओ ।
 एत्तो य खीलमदयं तु भल्लमाणं निसामेह ॥ १०

जाणह य सौलमदयं पाणवहालियअदिअदाणां ।

मेऊणपरिग्गहाण य विरई जा मव्वहा सयं ॥

तह कोहमाणमायालोहस्स य निग्गहो दढं ओ उ ।

खन्तीय मइवज्जवसंतोसविचिंसत्तेहिं ।

५ खणलवपडिबुज्जणया^१ सद्धासंवेंगफासणा तह य ।

चित्तेण निरौहेणं मेत्ती वि य मव्वजीवेसु ॥

एयं च सेविज्जणं धम्मं जिणदेसियं सुसौलमयं ।

सुगहं पावन्ति नरा^२ ठएन्ति सह दुग्गदुवारं ॥

एसो उ सौलमदओ भणिओ धम्मो जिणेहि मव्वेहिं ।

१० सावय परमगुह्मिं दुज्जयजियरागदोसेहिं ॥ क ॥

भण्ह तवोमदओ स बाहिरअन्तरस्स य तवस्स ।

जमणट्ठाणं कीरइ असेसकम्मस्सकयनिमित्तं ॥

अणसण^३मूणोयरिया वित्तीमंखेवणं^४ रसच्चाओ ।

कायकिलेसो संलीणया य बज्जो तवो होइ ॥

१५ पायच्छिक्तं विणओ वेयावच्चं तहेव सज्जाओ ।

झाणं उस्सग्गो वि य अग्निन्तरओ तवो होइ ॥

एवं चरिज्जण तवं जीवा इहपारलोदयसुहादं ।

पावेन्ति विमालाहं करेन्ति दुक्खकथं तह य ॥ क ॥

एसो उ तवोमदओ धम्मो संखेवओ समक्काओ ।

२० मिसुणह एत्तो सुन्दर धम्मं पुण भावणामदयं ॥

१ B • पुण्यवेया ।

२ B तिरिनि ।

३ D • नीची • ।

४ D • वच, E संखेव ।

समं समद्वंद्वनाणचरित्ताण भावणा जाओ ।

वेरगभावणा वि य परमा तित्ययरभत्तौ य ॥

संसारजगुक्खणया कामविरागो सुसाङ्गिणसेवा ।

तित्ययरभासियस्सु य धम्मस्स पभावणा तह य ॥

मोक्खसुहंमि य राओ अणाययणवज्जणा य सुपसत्था । ५

सह अप्पणो य निन्दा गरहा य कहिंचि खलियस्सु ॥

एवो जिणेहि भणिओ अणन्तनाणीहि भावणामदत्तो ।

धम्मो 'उ भीमभववण'सुजलियदावाणलब्धूओ' ॥

एयं चउत्थिहं फासिऊण धम्मं जिणेहि पसत्तं ।

सुन्दर अणन्तजौवा पत्ता मोक्खं सदासोक्खं ॥ ६ ॥ १०

तओ एयमायण्णिऊण आविष्णूओ सिद्धिक्कुमारस्स जिण-
धम्मबोहो । भणिओ य णेण भयवं विजयसिङ्गो । भयवं,
एवमेयं, ईदिओ सेव एस धम्मो, न एत्थ संदेहो त्ति । किं
तु दाणमदत्तं मोत्तूण न सेसमेया दमस्स 'ममं अवियत्ता
तौरन्ति गिहत्थेण काउं । ता आचिक्ख भयवं, केरिसो पुण १॥

दमस्स मत्तापुत्तिसेवियस्स मयलदुक्खाणलजलस्स सिद्धिबड्ड-
संगमेक्कहेउणो ममणत्तणस्स जोगो त्ति । भयवया भणियं ।

सुण । ममणत्तणारिहो' आरियदेसुप्पओ विमिड्ढादकुल-
समन्निओ खीणप्पायकम्ममओ तओ सेव विमलबुद्धी 'दुक्खं
माज्झत्तणं, जओ मरणनिमित्तं, चलाओ संपयाओ, दुक्खहेयवो १

१ B व । १ D पञ्चसिद्धि । १ E लब्धूओ ।

१ DE om. १ E adds चि ।

विषया, संजोगे^१ विश्रोगो, अणुसमयमेव मरणं, दाहणो विवागो^२
 त्ति अहिगयसंसारसूत्रो तस्यो चैव तस्मिन् पयणकुशाओ घे-
 हासो अकोउगो कयसू विणोओ पुब्बं पि रायामसपउरजण-
 वज्जमस्यो अदोसगारी कल्लाणङ्को सट्ठावन्तो^३ पिरसट्ठो समुव-
 ४ मंपसो य । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणो समणत्त-
 णारिहो भयवया पवेइओ । अहं पुण समुवमंपसो । ता एवं
 निवेदए भयवं पमाणं ति । तस्यो परिचिन्तियं भयवया ।
 जहा खु एसो महाभागवन्तो सुज्जमपसिणेषु विथस्सणो
 असन्तपसन्तसूओ अदण्डणभण्डकुसलो^५ वि य लत्तिज्जद,
 ६ तदा भवियव्वमणेणं महाकुलपसूएणं भवविरत्तचित्तेण^७ थ ।
 ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, जं एसो उवसंगहिज्जद ति ।
 चिन्तिऊण भणियं च णेणं । महासावय, न सेसगुणविप्पङ्गणो
 दहं उवसंपज्जद । जत्तं च पयइमिगुणे ससारवासे जमिणं
 समणत्तणं । किं तु दुक्करमिदं । एत्थ खलु मव्वकालमेव सम-
 सत्तमित्तभावेण पाणादवायविरई, अप्पमत्तयाए अणल्लिय-
 भासं, दन्तसोहणमेत्तस्स^८ वि^९ अटिस्सस्स क्खणा,^{१०} मण-
 वयणकएहि^{११} अव्वभचेरनिरोहो, एत्थपत्तोवगरणेहिं पि
 निस्समत्तया, चउव्विहरादभत्तविरई, उगमुप्पायणेषणाविसुद्ध-
 पिण्डगहणं संजोयणाएपसुदोसरहिथमियकालभोयणं^{१२}, पस-

१ D adds द्वि ।

२ D स्यादौरो ।

३ E om.

४ B om.

५ ACE om

६ C adds अणुसं ।

७ D •कावजोत्तेहिं ।

८ B •भीवी ।

समित्तत्वं तिगुत्तया, हरियासमित्याद्भावणाञ्चो अणसण-
 पायच्छित्तविणयादसबाहिरभिन्नरतवोविहानं^१, मासादया य
 'अणेगाञ्चो पडिमाञ्चो, विचिन्ता य 'दव्वादञ्चो अभिग्गहा
 अण्णाणं भूमिसयणिज्जं, केसलोञ्चो' निष्पडिकमसरीरया सव्व-
 कासमेव गुरुणं 'निहेसकरणं खुहापिवासादपरीसहाहियासणं^२
 दिव्वाइउवसग्गविजञ्चो लद्धावलद्धवित्तिथा— किं वज्जणा—
 अच्चन्तदुव्वहमहापुरिसवूढअट्टारसमीलङ्गसहस्सभरवहणमविस्सा-
 मं ति । ता तरियव्वो खलु अयं बाहाहिं महा^३समुद्दो,
 भक्तियव्वो निरासाय एव वालुगाकवल्लो, परिसक्खियव्वं
 निसियकरवालधाराए, पायव्वा सुज्जयज्जयवहजासावली, भरि- १०
 यव्वो सुज्जमपवणकोत्थलो, गन्तव्वं गङ्गापवाहपडिओएण^४,
 तोलियव्वा तुलाए मन्दरगरी, जेयव्वमेगाणिणा चाउरङ्ग-
 वलं, विधेयव्वा विवरौघभमन्तद्धसक्कोवरि^५थिउत्तिथा, गहि-
 यव्वा अगहियपुव्वा तिज्जयणजयपडागा । एञ्चोवमं दुक्करं
 समणत्तणं ति ॥ १५

तञ्चो एणमायसिज्जण पइद्वयणकमल्लेण भणियं सिहि-
 कुमारेण । भयवं, एवमेयं, जहा तुञ्चे आणवेह । किं तु
 विहसंसारसङ्खवस्सु^{१०} पाणिणो तव्विओगव्वयस्सु तस्सु^{११}—

१ D adds i. marg. ति । २ ACE •वहाचं । ३ B केत. D चलेव ।

४ CDE दव्वाह, B दव्वाभिज्जया । ५ D •लोपादि । ६ BD विहसं

७ D inserts संवार । ८ D •सोतेव । ९ BD थोउ०, CE विह० ।

१० D •वहावस्सु ।

११ D •वहाचं ।

- कारणं न किञ्चि दुष्करं ति । भयवया भणियं । एवमेव,
 किं तु तं चेव संभारसकृवं पञ्चकोवलाङ्गमाणासुन्दरं^१ पि
 अण्येयभवभावणाञ्चो मोहेद पाणिणं, मूढो य मो न चित्तेद
 तत्सकृवं, न गणेद आयदं, न मङ्गए उवएमं, नाभिणन्द
 ५ गृहं, न पेच्छद कुलं, न सेवद धम्मं, न ^२वीहेद अयसत्तु,
 न रत्तद वयणिज्जं । मव्वहा तं तमायरद, जेण जेण सो
 इहलोए परलोए य किलेसभायणं होद । ता निहणियव्वो
 खलु एस मोहो त्ति । सिहिकुमारेण भणियं । भयवं, तस्स
 वि य निहणणे ^३एसेव उवाञ्चो, न य अणाढत्तकञ्चो पुरिसो
 १० फलं साहेद, ^४आढत्ते य संमञ्चो । अह्वा उवायपवत्तो
 अमंसयं चेव साहेद । उवाञ्चो य एम, जं भयवञ्चो समौवे
 समणत्तणपवव्वणं । नित्यरन्ति खलु कायर। वि पोथनिज्जा-
 मयगुणेण मह्व्वं । न य अप्पपुषाणं कुसल्लनुद्धो हवद । न य
 समुप्पन्नाए वि इमौए एवंविहसयणगुणसंपञ्चोववेयगह्लाहो ।
 १५ ता करेहि मे भयवं अणग्गहं ति । भयवया भणिय । वक्क, कञ्चो
 चेव तुह मए अणग्गहो । किं तु एमा समयट्ठिई अन्धाणं,
 जं संसिक्कण ^५येवमागमत्थं भित्ताविज्जणावत्तथं अरत्तमेसु
 कइवयदिणेसु तञ्चो दिक्खिज्जद त्ति । सिहिकुमारेण
 भणियं । भयवं, अणग्गिहीञ्चो हि । अणं च । निक्कमेस
 २० वि मए समयट्ठिई चेव पालियव्व्या । ता एवं हवउ त्ति ॥

१ B •नाद• ।

२ ACE वीहद ।

३ D रवा ।

४ D आढत्तेव ।

५ E चेव ।

एवं च आव मन्तयन्ता सिद्धन्ति, ताव आगञ्चो कहिंशि
 तप्पउत्तिं सोऊण अणेतल्लोयपरिगञ्चो करेणयाकढो इमस्स
 चेव जणञ्चो बन्धयत्तो त्ति । पणमिञ्चो तेण भयवं विजय-
 १मिंहायरिञ्चो । अहिणन्दिञ्चो भयवया धम्मलाहेण । उवविट्ठो
 गुरुपायमूले । पणमिऊण भणिञ्चो मिहिक्कुमारेण । ताय, ५
 संपाएहि अभग्गपणदपत्त्यणो २मे एगं पत्त्यणं ति । बन्धयत्तेण
 भणियं । वक्क, भणसु । तुहायत्तमेव मे जीवियं । मिहि
 कुमारेण भणियं । ताय, विइयवुत्तन्तो चेव तुमं ममार-
 सहावस्स । दक्कहं खल, १ माणुमत्तणं, अणिच्चा पियजणममा-
 गमा, चच्चल्लाञ्चो रिद्धोञ्चो, कुसुममारं जोव्वणं, परल्लोय- १०
 पच्चत्तिञ्चो अणङ्गो, दाइणो विमयविवागो, पइवइ ३मथा
 अणिवारियपमरो मच्चू । ता करेहि मे पसायं । एवमव-
 માણે દહ જીવલોણ અણચ્છાચો તુમણ ત્રીયરાયપ્પણીયજદ-
 ધમ્માસેવણેણ કરેમિ સફલં મળયત્તણં ५ । તન્નો સુચમિણેહેણ
 માહજલભરિયલ્લોયણેણ મગગયં ભણિયં બન્ધયત્તેણ । પુત્ત, ૧૫
 અચાલો એસ જદધમ્મસ્સ । મિહિકુમારેણ ભણિયં । તાય,
 મચ્છણો વિય નત્તિ અચાલો જદધમ્મસ્સ ત્તિ ॥

एत्यन्तरस्मि १ बन्धयत्तपरिचारणेण माहियवादिणा भणियं

૧ B સિંચા ૦ ।

૧ E સમેઝે ।

૨ DE add દહં ।

૩ D add= ચ ।

૫ D adds તિ ।

૧ B ૦૨ ।

- पिङ्गकेषेण^१ । भो कुमार, केष तुमं^२ विष्यथारिओ । न
 खलु एत्य पञ्चभूयवरित्तो परलोगगामी जीवो^३ समत्यौथइ ।
 अवि य एयाणि चेव भूयाणि सहावओ चेव एष्यगार-
 परिणामपरिणयाणि 'जीवो' त्ति भण्णन्ति । जया य एयाणि
 १ चइऊणं समुदयं पञ्चत्तसुवगच्छन्ति, तथा 'मओ पुरिसो' त्ति
 अहिहाणं पवत्तए । न उण एत्य कोइ देहं चइऊणं चउ-
 चिउओ^४ विव परभवं गच्छइ । ता मा तुमं असन्ते वि
 परलोगे मिच्छाहिणिवेसभावियमई सहावसुन्दरं विसयसुहं
 परिचयसु । दंसेहि वा देहवरित्तं देहिणं । अओ ज तए
 १० भणियं, जहा^५ दुक्कह^६ मणयत्तणं, तममंबद्धमेव । जओ न तं
 सुकयदुक्कयाणभावेण^७ लब्धइ, अवि य भूयपरिणईओ । अओ
 ११ किमियमाउलत्तणं । तहा जं च भणियं 'अणिञ्चा पियजण-
 समागमा', एय पि अकारणं । जओ न ते निस्कन्ताणं पि
 अक्खहा होन्ति । तहा जं च भणियं 'ससुत्ताओ रिद्धीओ',
 १५ एयस्स वि न निस्कमणमेव पडिवस्को, अवि य उवाएण
 परिउत्तणं ति । तहा^{११} जं च भणियं 'कुसुमसारं जोव्वणं',
 एत्य वि य रसायणं जुत्तं, न उण निस्कमणं ति । तहा जं च

१ This name is usually spelt पिङ्गक in ABCDE against the
 rules of grammar : I have, therefore, adopted throughout the form
 पिङ्गकेष, though it is found in D only. २ ACE पथारिओ ।

३ B समत्ति । ४ D तत्त । ५ E om. चिउओ । ६ D om.

७ E adds चउ, इए । ८ D तथं च । ९ AC उणइ ।

१० D किमियं । ११ D adds वि ।

भणियं 'परलोच्यपक्षत्यश्चो अणङ्गो' न्ति, एयं पि न सोहणं,
 अश्चो परलोचो चो नत्ति, न य कोद तश्चो आगन्तूण-
 मप्पाणं दंसेद एवमवि य परिगण्णे अदप्पसङ्गो न्ति ।
 तथा अ च भणियं 'दाहणो विसयविवागो' न्ति, एयं पि
 न जत्तिमंगयं; अश्चो आहारस्स वि विवागो दाहणो चो, १
 एवं च भोयणमवि परिसुद्वं । न य 'हरिणा विज्जन्ति'
 न्ति जवा न वुप्पन्ति । '[जयट्ठिई य एस न्ति] न य
 उवायसुणो पुरिमस्स दाहणत्तं पि संभवद । तथा अं च
 भणियं 'पसवद य मया अणिवारियपसरो मसु' न्ति, एयं
 पि बासवथणमेत्तं; जेण निक्कन्तस्स वि एस अणिवारियप्प- १०
 सरो चो, तेण वि य ममाणे पक्खन्ते मरियव्वं ति । न य
 'पक्खन्ते मरियव्वं' ति ममाणे चोवावत्याणमुववणं । न य सन्ने
 वि परलोच दससेवणाश्चो सुहं, अवि य सुहसेवणाश्चो चो १
 अश्चो अं चो अणिसिज्जद, तस्सेव १ पगरिचो लोए दिट्ठो, न
 उण १ विवज्जश्चो न्ति । ता विरम एयाश्चो ववसायाश्चो न्ति । ११

सिद्धिमुमारेण भणियं । सव्वमिणममंगयं । सुण । अहवा
 न जुत्तं भयवचो समत्तं मम अंपिउं । ता भयवं चो एत्थ
 भविसुद न्ति । तश्चो भयवया भणियं । भो महामाहण,
 सुह । अं तए भणियं, जहा 'केण तुमं पयारिचो' न्ति, एस

१ B om the passage in brackets; it is omitted by all MSS. on p. 176, where the same words recur.

१ CD add सुह ।

१ D adds च ।

१ BD विवज्जिद ।

जन्मन्तरभत्यकुसलभावणाभाविद्यमर्दं अप्यावरणसंजुषो वीर-
 रागवधणाविभूयस्त्रोवसमभावेण समुप्यस्ततनाणो जहद्विद्यं
 भवमहावमववुष्मेज्जण तस्रो विरन्तो, न उण केषद 'विष्य-
 यारिओ त्ति । तथा जं च भणियं 'न खलु एत्य पस्यभूयव-
 ५ हरित्तो परलोगगामी जीवो 'समत्थीयर, अवि य एयाणि
 सेव भूयाणि महावओ सेव एयप्पगारपरिणामपरिणयाणि
 जीवो त्ति 'भवन्ति', एवं पि न जुत्तिसंगयं । असो सम्महा
 असेयणाणि भूयाणि । ता कहं इमाणं एयप्पगारपरिणाम-
 परिणयाण वि एसा पस्यत्तपमाणाणुभूयमाणा गमणारसेट्ठा-
 १० निबन्धणा सेयणा जुज्जद त्ति । न हि जं जेसु पत्तेयं न
 विज्जए, तं तेसिं समुदए वि हवर, जहा वल्लुगायाणए तेजं ।
 अह 'पत्तेयं पि इमाणि सेयणाणि' त्ति, तस्रो 'मिद्धमणे-
 गसेयसममुदस्रो पुरिसो एगिन्दिया य जीवा चडादीणं 'च
 सेयणत्तणं ति । न य चडादीणं सेयणं त्ति । असो अत्ति
 १५ खलु पस्यभूयवहरित्तो सेयणावो परलोगगामी जीवो त्ति ।
 तस्रो य जं भणियं 'अथा एयाणि चरुज्जण, समुदयं पस्यत्त-
 सुवगच्छन्ति, तथा "मस्रो पुरिसो" त्ति अभिजाणं पवत्तद',
 एवं पि वल्लमेत्तं सेव । 'सेयससु तदहरेयभाववितीओ ।

१ ACE पवारिओ ।

१ B समन्ति, D समन्तो and adds चर i. marg.

२ DE भवर :

३ A om. the whole passage down to

विद्वन्नेत्रसेयवधनी :

४ MSS. om. ५ CE सेवया चरुज्जणो

D सेवया ।

६ B सेवसमहरेयभाविपितीओ ।

१ आणभूयमाणसकवा चेव चेयणा १निसेहिउं पारौयइ । तथा
 २ अ भणियं 'न उण एत्य कोइ देहं चइऊण घडसिउओ'
 वेव परभवं गच्छइ' ति, एयं पि अओ चेव पडिसिद्धं
 ३ देहयवं चेयणस्स अचेयणभेयाओ ति । तथा अं च भणियं
 ता मा तुमं असन्ते वि परलोए मिच्छाभिणिवेसभाविद्यमई ।
 ४ इहावसुन्दरं विषयसुहं परिचयसु, दंसेहि वा मे देहवहरितं
 देहिणं', एत्य वि य सुण । चेयणभेयसिद्धीए कइं नत्थि
 परलोगो, विव्वमाणे य तंमि कइं एयस्स मिच्छाभिणिवेसो ।
 ५ तइं च पसुगणसाहारणा विउम्भणासेत्तकवा चिन्तायामवज्झा
 मणमिष्ठाणवेरिणो अविन्नायवीमभसुहसकवा सहावसुन्दरा १
 विषय ति, किं च तेहिंतो सुहं । अ पुण 'मो देहभिओ
 न दीसइ', एत्य कारणं सुण । सुज्झमो अणिन्दिओ य सो
 ६ तए, अओ न दीसइ ति । पेच्छन्ति पुण सव्वस्सु । भणियं
 ७ वौयरागेहिं ।

अणिन्दियगणं औवं अदिस्स ममचकुणो ।

११

सिद्धा पस्सन्ति सव्वस्सु नाणसिद्धा य माज्झणो ॥

एवं च पयंपिरंमि विजयमिंहायरिण^१ ईमि विहसिऊण
 मणियं पिज्झसेण । भयवं, सव्वममंवद्धमेव भणियं भयवया ।
 'कइं? सुण ! । अं ताव भणियं 'सव्वहा अचेयणाणि भूयाणि,

१ CE विसेविउं, B विविउ, D विविउं ।

१ MSS. •विउया ।

१ B •सिंहा• ।

१ CE add भणियं, D om कइं ।

ता क्वं इमां एय्यगारपरिणामपरिणयाण वि एसा
 पक्खत्तप्पमाणाणुभूयमाणा गमणाद्वेद्वानिबन्धणा सेयणा जुज्झद
 त्ति; न हि जं जेसु पत्तेयं न विज्जए, तं तेसि समुदए वि
 हवद, जहा वाक्कुगायाणगे तेसं, एयं क्वं जुज्झद त्ति । न
 १ हि कारणणुक्खमेव क्वं भवद । किं होद सिक्काओ सरो,
 किं वा 'अदेस्सपरमाणुनिप्पन्नं घडाद' 'देस्सं' ति । एवं सेयणा
 वि तक्कम्मा य^१ भविस्सद भूयचिल्लखणा य^२ त्ति को विरोधो ।
 जं च भणियं 'अह पत्तेयंमि इमाणि सेयणाणि त्ति, तओ
 सिद्धमण्येयचयसमुदओ पुरिसो. एगिन्दिया य औवा
 १० घडादीणं च सेयण त्ति' इत्थेवमादि, तं पि न सोहणं ।
 तेसिं सेव तहाविहपरिणामभावओ, तदभावओ सेव न घडा-
 दीणं सेयण त्ति ॥

भयवया भणियं । सुण । ज भणियं 'किं होद सिक्काओ
 सरो' त्ति, सो होद, न उण 'कारणणुक्खो, इत्थरमर-
 १५ विल्लखणां मसिणघणलणहादतद्धम्मसंकमाओ त्ति । अह मज्जे,
 न सो विसेमो 'वहारिज्झद त्ति । अत्थि, ताव मो इत्थर-
 सरहेउमिक्काणमभेय्यसङ्गओ, विसेसावहारणे 'उज्जमो कायमो

१ D 'अदेव always. २ A दासति. D हेमंति ३ ACB om.

४ A adds भविस्सद ।

५ AB कारणणुक्खो ।

६ B विधारिज्झद The commentary of CE says 'अथ पुनरपि उक्ति-
 प्रत्युक्तौ विद्योते ते च दुरवयवत्वात् लिखिते सः and does not comment on
 the rest of the paragraph ७ B adds पुवो ।

ति । न हि अयं याणस्तु अवराहो, जमन्धो न पस्तुद ति ।
 जं च भणियं 'अदेस्तुपरमाणुनिष्पन्नं घडाद देस्तु' ति, एयं
 पि न जुत्तियकमं । जम्भो न एगन्तेण अहेसा परमाणवो,
 ओगिदंसणाओ 'कम्पदंसणाओ य । न 'य एवं भूयधक्ष-
 संकमो चेयणाए ति, एयं पि अम्भो सेव पडिसिद्धं वेदयव्वं, ५
 चेयणस्तु अचेयणभेयाओ ति । अह मक्कसे, सत्तालक्षणधक्ष-
 संकमाओ न दोसो ति । एयं पि न सोहणं ति" । तस्तु
 सयसभावसाहारणत्तेण^१मणियामगत्ताओ ति । तम्भो संगयं सेव
 मए भणियं ति । तहा जं च भणियं 'तहाविहपरिणामा-
 भावाओ सेव न घडादौणं चेयण' ति, एतय नत्थि पमाणं; १०
 भूयससुदयवहरिणपरिणामसुवगमे य अस्माभिहाणो जीव-
 सुवगमो ति ॥

तम्भो 'सविलियं भणियं' ^२पिङ्गकेसेण । भयव, जइ एवं
 अजिन्दिअहाणो जौवो. ता सरौराओ वि भिन्नो । एवं स
 होक्कमे मम पियामहो मज्झपिङ्गो नाम, सो अणेयसत्तमंघा- १५
 णणरओ आसि' ति । तइ दरिसणं मियमेण 'नरए ससु-
 ष्यणी । ममोवरि अइसिणेहमंगओ य आसि इहलोकाकारणिज्ज-
 निवारणकीलो य । ता कप्पं सो तम्भो नरयाओ आगच्छिज्जस
 दिट्ठविवागो वि मं न निवारोइ । भयवया भणियं । सुह ।

१ BE om.

२ D om.

३ B अवि, D ० ममाउपि ।

४ B अविचयं ।

५ B पियसुवगमे ।

६ D नेरइ ।

जहा महावराहयारी तिक्कनरवहसमाएसगहिओ रोहेहिं
 'चारथपुरिसेहिं लोहसङ्कलानिवद्धदेहो घोरन्धयारचारथ-
 निवासी परतन्ताओ सुप्पियं पि' सयणं दहुं पि न लहए,
 किमङ्ग, पुण्णसासिउं, 'एवमेव ते' नारगा पमाथावराह-
 ५ कारिणो तिव्वथरकस्यपरिणामगहिवा चण्डेहिं निरथपालेहिं
 वज्जसङ्कलानिवद्धदेहा तिव्वन्धयारदुक्कनरनरथनिवासिणो कस्य-
 परतन्ता कइं निक्कमिउं लहन्ति, जेण देवाणुप्पियं 'अणु-
 सासेन्ति । भणियं च ।

निरयाउए 'अझौणे निक्कमिउं नो लहन्ति 'नरगाओ ।

१० कणेण पावयारी नेरइया ते निहज्जन्ति ॥

०पिङ्गकेसेण भणियं । भयवं, जइ एवं, ता ममं सेव
 पिथा सोमपिङ्गो नाम; 'सो अश्वन्तपरलोयभीक पाणवहाह-
 विरओ अकसायसीलो अणेगजागयारी' पच्छा य समणवयं
 जेत्तूण कंचि काळं परिवालिय मओ । सो थ तइ दसणेण
 १५ निथमेण देवेसु उववओ । अश्वन्तवज्जहो थ अइं तस्स चासिं ।
 'धम्मं च मे देसियव्वं ति 'भणियमासी । ता कइं सो
 अपरतन्तो वि समाणो इहागण्डिऊण मं न पडिबोहेइ ।
 भयवथा भणियं । सुण । जहा, नाम कोइ दरिइपुरिओ

१ M चारिणं. B चारं ।

१ D om.

१ B दसैव ।

४ ACE चण्डेहिं च ।

५ A चण्डेहिं, E चण्डेहिं, B चण्डेहिं, C om.

६ DE निरयाउ ।

७ B पिङ्गकेसे ।

८ A om. this whole

sentence.

९ CE लोहवहारी explain लोहवहारी ।

१० B om. this sentence.

११ D भणियं च का मय चासि ।

हीणग्राहकुलकवो ववसायं काऊण गहियकलाकलावो
 देशन्तरसुवगन्तूण तप्पसायश्चो^१ कहिंचि पत्तरब्बो कयविविह-
 सुन्दरीपरिगहो महानरिन्दपूइश्चो^२ संजायाणेगसुन्दरावश्चो
 महासोखसागरावगाढो न सुमरेण लब्बावणिज्जस्सु^३ कुकलत्त-
 पुत्तभण्डगस्सु, एवं चेव ते देवा मणुयत्तणममारं मन्नमाणा
 धम्मववसायं काऊण ^४गहियपरलोगकलाकलावा सुरालयं
 पाविज्जण पुब्बसुकयपमायश्चो देविडुं ^५पाविज्जण तिचस-
 सुन्दरीपरियरिया^६ महाणेगदेवगणपूइया समुप्पन्नायेयरइ-
 निवन्धणा^७ अन्नन्तरइमागरावगाढा न सुमरन्ति वि मणुय-
 भावस्स, किमक्क पुण आगच्छन्ति । ता कहं ममणुमामदन्ति^८ । १
 भणियं च ।

संकन्तदिव्वपेक्षा विमयपमत्ता समत्तकत्तव्वा ।

अणहीणमणयकप्प। नरभवमसुहं न एत्ति सुरा ॥

पिङ्गकेशेण भणियं । भयव, जइ एएण हेउणा नागच्छन्ति
 देहभिन्नो य जौवो, ता इमं इह नयरवत्तं चेव सव्वलोय- १।
 पञ्चत्वं विरज्जुहू। भयवया भणियं । कहेहि, किं त नयरवत्तं
 ति । पिङ्गकेशेण भणियं । सुण । एत्थ नयरे एणेण तक्करेण
 नरवदभण्णायार^१ सुट्ठमासी। सो य कहंचि निग्गच्छमाणो

१ B •भावसा ।

२ AC पूजिउ, D हितो

३ B •ववसाय

कलत्तस्स कुं, AC om. कलत्त, D •भंडस्स ।

४ AC om. •कला, B om

परलोय ।

५ D पाविच ।

६ ACE परिबिया ।

७ B निवन्धनी ।

८ B •मामन्ति ।

९ D •भंडार ।

गहिभो निवत्तपुरिसेहिं । मेण्हिऊण 'सलोत्तगो सेव उवणीभो
 नरवइस्स । राइणा भणियं । वावाएह एयं । तभो सो वइजि-
 उत्तेण लोहकुम्भीए पक्खित्तो : पक्खिविऊण य 'ठइथा
 लोहकुम्भी । मयं ठइथाइं' खिइदां तत्तमौसएणं । तभो दिक्का
 १० रक्खवालयया । तहिं च सो उवगभो पच्चत्तं । न दिट्ठो सुज्झमो
 वि से निग्गमणमग्गो त्ति । चभो अवगच्छामो, न चभो
 जीवो त्ति ॥ भयवया भणियं । भइ, जं किंसि एयं ति ।
 सुण । इहेगंमि नयरे एगो सङ्खिगो विखाणपगरिमं संपत्तो
 मौहदारे वि सङ्खं धमेन्नो सव्वनयरजणस्स कल्ले विय
 १० धमेइ । सो य राइणा पुष्किभो । १० कियदूरे धमेमि । तेण
 भणियं । देव १० मौहदारंमि । राइणा भणियं । कइं मम
 ठइयद्वारे वि वामहरए पविसइ त्ति । तेण भणियं । नत्थि
 से पडिघाभो त्ति । तभो राइणा चसइहत्तेण सो पुरिमो
 ससङ्खग्गो सेव उड्डियाए पक्खित्तो, वुत्तो य 'वाएज्जमि सङ्खं' ।
 ११ ठइथा उड्डिया जउसारीकया य । वाइभो तेण सङ्खे ।
 विनिग्गभो से सहो, उवसइद्वो 'राइणा नायरेहिं । न य तस्स
 निग्गमणहिइ' सुवज्जइं ति । एवं इहावि भवे, को विरोहो त्ति ॥
 पिक्कसेसेण भणियं । भयवं, न एवमेयं ति । सुण ।
 इहेवेगो तक्करजुवाणभो मित्तेण मे कालदण्डवामिण मम

१ D सलोदी, E सलोदीवो ।

२ E इइथा० ।

३ D adds च ।

४ BD केदुरे, E किंदुरे ।

५ E adds मौहदार ।

६ B नायरजवेहि ।

७ D •वेइयि ।

वयणाओ तुखाए तोलिऊण गलकरमोडएण वावाइओ । सो
 य पुणो वि तोलिओ । जाव जत्तिओ सजीवो, तत्तिओ
 अजीवो वि । अओ अवगच्छामो, न अओ जीवो ; अअहा
 'ऊणगळ्वो 'होन्तो ति ॥ भगवया भणियं । भइ, जं किंचि
 एयं । सुण । इहेगेण गोवालेण वायभरिओ वत्थिपुडगो
 तुखाए तोखाविओ, रिक्को पुणो वि तोखाविओ जाव
 जत्तिओ भरिओ, तत्तिओ रिक्को वि । अइ य अओ तओ
 वाओ ति । अइ मअसे, सो मणागं ऊणगो ति । एवं च
 होन्तो इयरंमि वि 'समो पमङ्को ॥ पिङ्गकेसेण भणियं ।
 भयवं, न एवमेयं ति । सुण । इहेव नयरे मिन्तेण मे कास- १०
 दण्डवासिण मम वयणाओ एगस्स तक्करस्स सरौरयं 'संवत्तु-
 खत्तयं करेन्तेण वि मग्गिओ जीवो, न य दिट्ठो । तओ से
 सरौरयं 'खण्डखण्डां करेन्तेण पुणो वि मग्गिओ, न य दिट्ठो
 'ति । अओ अवगच्छामो न अओ जीवो । भगवया भणियं ।
 भइ, जं किंचि एयं । सुण । इहेगेण मणुस्सेण अरणिं 'संवत्तु- ११
 खत्तयं करेन्तेण वि मग्गिओ अग्गी, न य दिट्ठो । तओ
 तेण अरणिं खण्डखण्डां करेन्तेण पुणो वि मग्गिओ, न य
 दिट्ठो ति । ता किं सो न तंमि चत्थि ति । अइ मअसे
 नत्थि ति । एवं तओ अणुप्पायपमङ्को ॥

१ BD अचतो । २ BCE जोतो । ३ D ससाओ ।

४ CD •वत्तयं, B सवत्तवत्तयं, D संवत्तवत्तयं । ५ AC खंडारं, E खंडारंखंडः ।

६ AC om. • A खंडुं. DE सवत्तवत्तयं, B सवत्तवत्तयं, D संवत्तवत्तयं ।

एवं च भणिए छत्तरप्पयाणाभावेण विलियमिव पिक्कवेसं
पेष्किज्जण भणियं भयवथा । ता एवं हत्तसाहापयत्तल-
निमित्तपवणो व्य अदिस्समाणो वि चत्तुणा सरौरचेट्ठा-
निमित्तभूओ जीवो अत्थि त्ति सट्ठेयं । अह मज्जेसे, पवणो
फासिन्दिण घेप्पइ । हन्त जीवो वि चित्तचेयणादधक्काणुहवेण
घेप्पइ त्ति । भणियं च ।

चित्तं चेयण सत्ता विक्काणं धारणा य बुद्धी य ।

ईहा मई वियक्का जीवस्स उ लक्खणा एए ॥

ता अत्थि जीवो त्ति । एवं च होत्तए जं तुमए भणिए-

१० मासि जहा 'दुल्लहं खलु एयं माणुसत्तणं ति, एयमसंबद्धं
चेव; जओ न तं सुकयदुल्लयाणभावेण 'लब्धइ अवि य
भूयपरिणईए' त्ति, अओ 'किमियमाउल्लत्तणं' ति, एयम-
जुत्तं । न हि परलोगगामुए जीवे विज्जमाणे चेव एयं
समत्यधक्कारत्तसाहणं माणुसत्तणं भूयपरिणइमेत्तत्तम् ति ।

११ तहा जं भणियं 'अणिच्चा पिद्यज्जणसमागम त्ति, एयं पि
अकारणं, जओ न ते निक्खन्ताणं पि अकहा होत्ति', एयं
पि न सोहणं; जओ निक्खन्ताणमिहे मुक्कीणं पिथापियविषण्णो
चेव नत्थि ११ त्ति । तहा जं च भणियं 'चत्तुक्काओ रिद्धीओ
त्ति, एयस्स धि न निक्खमणं पडिवत्तो, अत्रि य उवाएण
१० परिदस्सणं' ति, एयं पि १० वात्तवयणपरिसं चेव । 'जओ न

१ ACE छत्तर ।

१ D •वत्तुच, E •वत्तो ।

१ D किमिह • ।

१ AC om.

१ B वात्तवय ।

१ A कृप ।

धसमेव मोक्षणं अशो परिरक्तणोवाशो, असाराशो च इमाशो
 दप्परिद्धोशो अणेषमत्तावयारिणीशो य । तहा अं च भणियं
 'कुसुमसारं' जोव्वणं ति, एत्थ वि य रसायणं जुत्तं, न उण
 निस्कमणं ति, एत्थं पि न संगयं । अशो न निस्कमणधस-
 साहसरसायणाशो परमत्थचिन्ताए अशं रसायणं ति । तहा ५
 अं च भणियं 'परलोयपत्तियशो अणङ्गो ति, एत्थं पि न
 सोहणं; अशो परलोशो च न नत्थि, न य कोइ तशो
 आगमनमप्याणयं दंसेइ, एवमवि य परियप्पणे अइप्पमङ्गो'
 ति, एत्थं पि उ अमारं । विचित्तकिरियाणुहवजाइस्सरणो-
 वल्लभन्तत्तहियपत्तया विज्जमाणप्यायाइसिद्धो कहं परलोशो १०
 सेव नत्थि । अप्पाणयादंमणे य भणियं कारणं । तह अं च
 भणियं 'दारुणो विमयविवागो ति, एत्थं पि न जुत्तिसंगयं;
 अशो आहारस्स विवागो दारुणो सेव, भोयणमवि परिच्छद-
 थव्वं; न य 'हरिणा विज्जन्ति' ति जवा सेव न वुप्पन्ति ति,
 न य उवायकुणो पुरिसस्स दारुणत्तं पि संभवइ' ति, एत्थं १५
 पि अणालोइयवयणं । अशो मव्वं सेव संसारियं वत्थुं विवाग-
 दारुणं ति । तं च कमेण वज्जिज्जए, अहिप्पेशो य पव्वज्जाफलं
 संसारत्तशो सेव ति । न य 'बन्धुपरिवज्जणेण विस्सापरि-
 भोगो तौरइ ति । अशो च्चिय न' तेसु दारुणत्तं पि' संभवइ
 ति । तह अं च भणियं 'पहवइ मया अणिवारियपसरो मत्तु २०
 ति, एत्थं पि बालवयणमेत्त ति; जेण निस्कन्तस्स वि एष

- अनिवारिणपसरो चेवः न य पञ्चान्ते मरिष्यन्ति मसाक्षे
 चेवावत्याणसुववन्, न य सन्ते वि परलोए दुस्तसेवणाओ
 सुचं, अवि य सुहसेवणाओ चेव, जओ जं चेव अभासिज्जह
 तस्सेव पगरिओ लोए दिट्ठो न .उण विवज्जए ति, ता
 ५ विरम एसाओ ववसाओ' ति, एयं 'पि सुट्ठजणमोहणं ।
 जओ न निक्खमणसाहिचफलस्स एष अनिवारिणपसरो ति ।
 निक्खमणस्स हि फलं 'जन्हा जन्हाभावजं निब्बाणं, निब्बाण-
 पत्तस्स य इमस्स जीवस्स न जओ न जरा न वाही न मरणं
 न इट्ठविओगो न अणिट्ठसंपओगो न बुभुक्खा न पिवासा न
 १० रागो न दोषो न कोहो न माणो न माया न लोहो न
 भयं न य अओ वि उवहवो ति, किं तु सव्वञ्जु सव्वदरिषी
 निरुवमसुहसंपओ तिलोयचूडामणीभूओ मोक्षपए चिट्ठह ।
 अओ कहं तत्थ मच्चणो पसरो । न य अपयइकज्जारओ
 पुरिओ फलं वाहेइ । कहं च परसमयमेव मरणाभिभूयाणं
 १५ कापुरिषाणं तस्स पडियारमचिन्तयन्ताणं अवत्याणं पसं-
 सिज्जह । अओ 'न य पञ्चान्ते मरिष्यन्ति मसाक्षे चेवावत्याण-
 सुववन्' ति पइषणप्पायं । न य सयसमज्जकारिण वीयरग-
 वयणेण कम्मसकलज्जयाणं परिणयचरित्तभावणाणं समणाणं जं
 सुचं, तं चक्खवट्ठिणो वि 'न जुज्जह ति । भणियं च भववचा' ।
 २० "इह खलु संसारे न सव्वहा सुहमत्ति, अणभियायसुहमव्वा

१ E om.

१ D om.

२ CDE om.

३ E adds मचावीरेव ।

य न एत्य पाणिणो, कथसंजोए दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 'आजार् दुखं तन्निविन्ती सुहं, जरा दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 इच्छा दुखं तन्निविन्ती सुहं, पिथं दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 संकिलेसे दुखं तन्निविन्ती सुहं, मरणं दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 अणादकथसंजोगओ य णं इमे पाणिणो अणभिज्ञा य सुहस- ४
 कवस्स त्ति वेमि । एवं आजार्जराइच्छापिथसंकिलेसमरणेसु
 वि विभासा^१ । से जहा नाम केद पुरिसा आजार्इरोगखेत्तुप्पजा
 आजार्इरोगगहिथा अदिट्ठारोगपुरिसाइया आमरणं तन्भावा
 अणभिज्ञा आरोगसुहसकवस्स, एवं चेव समणाउसो अणाद-
 अपज्जवसाणावट्ठखेत्तवासौ इमे पाणिणो त्ति । जेण दट्ठूण वि १०
 य णं जहा ते अरोगिपुरिसं तेसु तेसु रोगिपुरिसाणुकूलेसु
 समायासेसु अवट्ठमाणं सव्वरोगनिग्घायणिं किरियमणुसासयन्तं
 अत्येगे ^१पुरिसे पउस्सन्ति, अत्येगे उवहसन्ति, अत्येगे अवहो-
 रन्ति, ^२अत्येगे ^३सुणन्ति, अत्येगे न परिणामेन्ति, ^४अत्येगे
^५परिणामेन्ति, अत्येगे नाणुचिट्ठन्ति^६, अत्येगे सज्जं विराहेन्ति, १४
 अत्येगे किच्छसज्जं विराहेन्ति, अत्येगे न विराहेन्ति ;
 अविराहणाए य णं अत्यि केद सव्वदुक्कविमोक्कं करेन्ति
 करेत्ता ^७तन्भावं विउट्ठन्ति तन्ओ अइक्कन्ततन्भावे खलु अयं
 पुरिसे विथट्ठं अभिज्ञायारोगसुहसकूवे ^८भवे त्ति समणपरि-

१ DE आजार्, B आर् ।

२ E विभासा

३ B om.

४ DE add अत्येगे अणुचिट्ठन्ति ।

५ D तं भावं विउट्ठन्ति, E तन्भा-

वथो उवहसन्ति ।

६ D इवह ।

आमगाई विं अविद्यहमभिजायारोगसुहस्ररूपा भवन्ति,
 १ एवमेव समखास्यो आवहृष्टेत्तवासी इमे पाणिफो दूदूण
 वि य णं भावारोगपुरिसं तेसु तेसु कससंजोगारदुक्खगहिय-
 पुरिसाणुकुल्लेसु समाचारेसु अवहृमाणं, तदुक्खनिग्वायणिं च
 ५ किरियमणुसासयन्तं अत्येगे^१ ... (जाव) ... अविद्यहमभिजा-
 यारोगसुहस्ररूपा भवन्ति, न पुण अज्झा” ॥

अओ न दुक्खसेवणं साज्जकिरिया, अवि य सुहं सेव ।
 भणियं च

१ तिणसंथारनिवज्जो वि सुणिवरो भट्टरागमयमोहो ।

१० जं पावइ सुत्तिमुहं कत्तो तं चक्खवट्ठी वि ॥

अओ सुहसेवणाओ सेव सुहपयरिमो त्ति मव्वं सेवो-
 ववज्जं ति ।

एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरियल्लोयणेणं निव्वडियहिय-
 यसम्भावं “पवहृमाणमस्यत्तपरिणामेण भणियं वमयत्तेण ‘भयवं,
 १५ एवमेयं, न अज्झ’ त्ति । भाविओ तेण जिणदेसिओ धक्को,
 पवज्ज^५ मस्यत्तं, चिन्तियं च त्रिगयसंमोहं ‘अहो मे सुयस्स
 सोहणो ववसाओ’ त्ति । पिङ्गकेसेण वि य पवज्जसुहपरिणामेणं
 सेव भणियं । भयवं, एवमेयं ति । अह कहं पुण पुणपावानं
 विसेसो लल्लिज्जइ । भयवया भणियं । सुण । पस्यत्तं सेव ।

१ D om. the whole repeated passage down to न ‘उव चसइ ति ।

१ The whole passage from above is repeated here.

५ BD तव०, B ० निवट्ठी । ४ E पवट्ठी । ५ D adds च ।

अविरयज्जन्तागदविस्फुल्लुत्तुसिधधूमपडहत्वे ।
 एके वसन्ति भवणे निबद्धमणिनिष्ककुलोए ॥
 अस्मे वि रदयकुंफुयविणिन्तधूमोलिपूरिउच्छ्वे ।
 जुवनिहेलणविवरन्तद्राक्षपरिसंठियभुयन्ने ॥
 एके धवत्तहरोवरि मियङ्ककरदन्तरे सह पिथाहिं । ५
 लीक्षाप्र गमिन्ति निसिं पेसलरयचाडुयस्मेहिं ॥
 अस्मे वि मिसिरमाहयसौयपवेविरसमुद्धुसियदेहा ।
 कक्कहवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवौणाओ ॥
 एगं कच्चणपडिबद्धयोरमुत्ताहलुभाडाहरणा ।
 विलसन्ति वज्जलकुङ्कुम'भसलियवच्छत्यलाभोया ॥ १०
 अस्मे वि 'सद'-महियलनिभीयणप्पक्ककिणियपोगिन्ता' ।
 मल्लिणजरकप्पडोच्छदयविग्गहा कक्कवि हिण्डन्ति ॥
 एके पुरेन्ति मणोरहाद अंमगिराण पणत्तीणं ।
 अस्मे पुण परधरहिण्डणेण कुप्पिं पि न भरेन्ति ॥
 इय पुत्तापुत्तफलं पच्चत्तं चेव 'दीसई' लोए । १५
 'तह वि जणो रागन्धो धम्मंमि अणायरं कुणद ॥
 एत्तो य तव्विसेमो सस्सिज्जइ आगमवत्तेण ॥ अत्तं च ।
 पुत्तेण महासोक्ता चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।
 पावेण कुमाणुसतिरियनारया होन्ति जीवा च ॥

१ D कच० ।

१ D कवा ।

१ B रोविता, E रोनिता ।

१ D दोषर ।

१ D om. this line.

- १ पिङ्गलोत्थेण भणियं । भयवं, एवमेतं; अह किं पुण
 पुणकारणं पावकारणं वा अणुद्वाणं ति । भयवया भणियं ।
 सुण । पुणकारणं ताव सयसपाणिवहसुसावायादत्तादानमेज्जण-
 परिग्गहाण विरई मिसिभत्तवज्जणं रागदोसादिनिग्गहो य ।
- ५ पावकारणं पुण इणमेव विवरौथं ति । तन्नो एयमायसिज्जण
 पवन्नो सावयधम्मं समं बभ्भदत्तेण पिङ्गलोत्थो । भणियं च
 बभ्भदत्तेण । भयवं, एस मे सिद्धिकुमारो सुच्चो होइ;
 ववसिन्नो य एसो महापुरिसोचिए अणुद्वाणे । अणुमयं च मे
 संपयमिमं एयस्स ववसियं । ता किं एयस्स अणुद्वाणस्स
- १० उचिन्नो अणुचिन्नो त्ति^१ । भयवया भणियं । न रयकायर-
 प्पसूयं रयणं^२ पडिबन्धस्स अणुचियं । तन्नो^३ हरिसवसुप्पलह-
 यज्जेण 'करेउ एस इमं ममं पि^४ मणोरहगोथरं' ति चिन्ति-
 ज्जण भणियं, बभ्भयत्तेण । वप्फ, अणुत्तान्नो मए तुमं करेहि
 तवसंजमुज्जोयं ति । तन्नो सहरिमं पणमिज्जण भणियं सिद्धि-
- १५ कुमारेण । ताय, अणुगिहोत्थो न्हि ॥
- तन्नो वन्दिज्जण गुरुं पविट्ठा मयरं । बभ्भयत्तेण वि य
 दवावियमाघोसणापुब्बयं महादाणं, कराविद्या जिणाययणार्हसु^५
 अट्ठाहिया महिमा । तन्नो पसत्थे तिद्धिकरणमुज्जत्तजोगं
 महया पमोएण दिव्वाए विभूर्हए परिथरिन्नो रायनायरएहिं
- २० दिप्पं सिवियमादुढो वप्पन्नेहिं मज्झत्तूरवंचाएहिं पमंसिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter पिङ्गल । १ B adds वा ।

२ E रयव ।

३ D च हरिसवसुप्प ।

५ D •वेड ।

माणो विबुधलोएण^१सदुक्कमालोएज्जमाणो पुरमुन्दरौहिं देनो
 जहासमीहिं अत्थिजणण दाणं निगगओ नयराओ सिहि-
 कुमारो । गओ अत्थ भयवं^२विजयसिंहायरिओ त्ति । ओइओ
 भिवियाओ । वन्दिओ^३गुरू । गुरूणा वि कए आवस्सए तं
 वामपामे^४ठविज्जण वन्दिया परमगुरवो । तओ विहिवन्दणं ५
 दाऊण भणियं मिहिकुमारेण । इच्छाकारेण पव्वावेह । तओ
 गुरूणा 'इच्छामो'त्ति भणिऊण नमोक्कारपाठेण विहियुव्वयं
 अप्पियं मे रयहरणं 'साङ्गसिङ्गं' ति । वज्जमाणओ गहियं
 मिहिकुमारेणं ।^५वन्दिऊण गुरूं पुणो भणियमणेण । इच्छा-
 कारेण सुण्डावेह । तओ 'इच्छामो' त्ति भणिऊण नमोक्कार- १०
 पुव्वयं अत्तुहाओ गुरूणा गहियाओ तिलि अट्टाओ । तओ
 वन्दिऊण गुरूं भणियं मिहिकुमारेण । इच्छाकारेण मामादयं
 मे आरोवेह । 'इच्छामो' त्ति भणिऊण तदारोवणनिमित्तं
 समं मिहिकुमारेण कओ णेण काउस्सुग्गो, चिन्तिओ^६थओ,
 पारिओ नमोक्कारेण । तओ नमोक्कारपुव्वयं तिलि वाराओ १५
 कड्डियं^७मामादयं, महामवेगमारं अणकड्डियं^८मिहिकुमारेण ।
 तओ गहिया गुरूणा वासा दिसा परमगुरूपाएसु तहा
 सज्जिहियाणं साङ्गमादीण थ ॥ एत्थन्तरंमि वन्दिऊण गुरूं
 भणियं मिहिकुमारेण । मंदिसह, किं भणामि । गुरूणा

१ D • जलोए । २ E • सिंहा • । ३ D डा • । ४ A om. the whole
 passage about the वामपामे । ५ D वज्जमाणओ । ६ D • दियं ।

भणियं । 'वन्दितु पवेऐह । तन्नो वन्दिऊण जंपियमणेण ।
 तुभेहिं मे सामादयमारोविथं, इच्छामि अणमहिं ति ।
 वासण्णयाणपुब्बयं भणियं गुरुणा । नित्यारगपारगो गुरुगुणेहिं^१
 वड्डाहि । तन्नो वन्दिऊण भणियं सिहिकुमारेणं । 'तुभं पवेइयं
 १० खंदिसइ माह्णं पवेएमि । गुरुणा भणियं, पवेऐह । तन्नो
 वन्दिऊण नमोक्कारपाठेण कयं पयाहिणमणेण । नित्यारगपारगो
 गुरुगुणेहि वड्डाहि न्ति भणमाणेहिं दिस्सा गुरुमादौहिं
 वासा^२ । ठिन्नो मणागमग्गन्नो । एवं तिखि वारे । तन्नो
 पडिन्नो परमगुरुपाएसु आयरियस्स^३ निमलस्स कयं निइद्धं
 १० अणुसामिन्नो गुरुणा । एवं पवन्नो इमस्स पायमूले विसुण्ण-
 माणेणं परिणामेणं जिणोवदिट्ठेणं विहिणा मयलदुक्खपरमो-
 सहिं महापव्वज्जं ति ॥

अहिणन्दिन्नो आणन्दवाइजलभरियसोयणेणं राइणा
 वन्नयत्तेणं नयरजणवएण थ । तन्नो कइवयदियहे तत्तामिऊण
 १५ समत्ते मासकप्पे गन्नो भगवथा सह छेत्तन्नारंमि एवं च
 निरइयारं सामणमणवालेनस्स अइक्कन्ता अग्गे वरिसल्लत्ता ॥
 इन्नो थ ममुण्णन्नो जालिणीए 'अणुथावो । हा दइ मए
 ववसियं, जेण एमो अवावाविन्नो सेव निग्गन्नो न्ति । ता
 पेसेमि से पेसल्लवयणसारं मदेसयपुब्बयं किंचि उवायणं,
 २० जेण एमो पुणो वि कहंचि इहागच्छइ । तन्नो वावाइस्सं ति ।

१ B वदिउं । २ ACE ववेहिं; C translates नुजे । ३ AC तुज्जं ।

४ D adds मेसल्लत्ता । ५ D adds च । ६ B अणुसंतावा ।

अनुचिद्विद्यं च तीए जहासमीद्विद्यं । पेसिओ वडविहसंदेस-
 गधिणं कम्मसरयणमादाय सोमदेवो । गओ य सो देसवि-
 खायायरियपउत्तिपुष्कणेणं 'तमासवज्जिवेससंठियस्स सिहि-
 कुमारस्स [समीवं] । दिट्ठो य तेण पञ्चुच्चारएण साङ्गण सुसत्त्व-
 मणुभासयन्तो' सिहिकुमारो । वन्दिओ पण्डुवचणपङ्कणं । ५
 धम्मसाविओ तेणं । पञ्चभिन्नाओ य पङ्का । पुष्किओ च
 'कओ भवं' ति । तेण भणियं । देव, कोसमयराओ असन्त-
 मणुतावाणस्स'उज्जमानदेहाए जणणीए भवओ सेव पउत्ति-
 मिमित्तं पेसिओ ण्ह । सिहिकुमारेणं भणियं । को विव
 अणुयावो अन्नाए । सोमदेवेण भणियं । जं तुमं पव्वइओ त्ति । १०
 तओ सिहिकुमारेण चिन्तियं । अओ णु खलु नेइकाथराणि
 अपरमत्तपेष्कीणि जणणिहिययाइं होन्ति, दुष्पडियाराणि य
 मायापित्तीणि त्ति । चिन्तिउणं भणियं । भो सोमदेव, न
 खलु अहं अन्नानिव्वेणं पव्वइओ, अवि य भवनिव्वेणं ति ।
 ता अकारणं अणुतप्पइ अन्ना । सोमदेवेण भणियं । देव, १५
 भणियं ते जणणीए, जहा 'जाय, येवहियओ अविवेगभायणं
 'अविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो पभवन्तमप्पकुरी असग्गाह्निरओ
 'पङ्काणुयावी मच्चिणायणो होइ । पुरिसो उण गम्भीरहियओ
 विवधभायणं सुविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो कयसू दढाणुराओ

१ A तमासवच, E तमासि ।

२ CE add पञ्चभिन्नाओ ।

३ D इडु ।

४ E adds सिहिकुमारेव ।

५ B •सिहिकुमारी, D अविमिस्सुयारी च ।

६ E पङ्काणुयावी ।

वज्रधावेत्तगो ति । ता किं तए मम 'हियं अथाणिज्ज
 एयं ववसियं ति । अजं च । पवक्कपरल्लोचमग्गेण वि भयवत्ता
 अवस्सुमहं 'पेसियस्स ति । उवणीयं च ते' कम्मसरयणं ।
 एयं च भयवत्ता अवस्सुं चेत्तव्वं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं ।
 ५ भो सोमदेव, भणियं मए 'अकारणे अणुतप्पइ अमा' । जं च
 भणियं 'अवस्सुमहं 'पेसियस्स ति', एतय वि गुरु पमाणं ।
 अणहियारो मम अप्पवस्यत्तणस्सु । एयं पि कम्मसरयणं
 अणुसियं सेव साङ्गणं । तहा वि भयवत्तो निवेएहि ति ।
 तत्तो दंसिओ से एगेण साङ्गणा गुरु । निवेदओ तेण एम
 १० वुत्तन्तो भयवत्तो । उवणीयं च कम्मसरयणं । कुमारवज्रमाणओ
 गहियं गुरुणा, भणियं च । मोत्तूणमन्तरायं पेसिस्सुं अहिगय-
 सुयसमत्तीए कुमारं । सोमदेवेण भणियं । भगवं, अणुग्गिहोथा
 से जणणी ॥ .

एवं च कहवयदियहे सिद्धिज्जण गओ सोमदेवो । अदक्कन्तो
 १५ कोइ कालो कुमारस्सु तवमंजमं करेत्तस्सु । अजया य
 "कोसलयराल्लविमयविहारेण कुओइ पुरिमाओ 'उवरओ
 वस्यत्तो' ति समुवत्तद्वपउत्तिणा मयणाल्लोचणनिमित्तं सेव
 साहिज्जण एयस्स वुत्तन्तं कहवयसुप्पाजपरिवारिओ पेसिओ
 सिद्धिकुमारो भयवत्ता विजयसिंहायरिएण "कोसलयरं ति ।
 १० पत्तो य सो तयं । आवासिओ मेहवणाभिहाणे उव्वाणे ।
 जाओ य जणवाओ, अओ आगओ भयवं सिद्धिकुमारो ।

'पूहओ रायनायरेहिं । कथा य तेणमखोवणी धम्मकथा ।
 आवज्जिया य नायरया । विइयदिषहंमि गओ जणणिसयासं ।
 दिट्ठा य तेणं पावोदएण विथ बभयत्तमरणेण अच्चन्त^१झीण-
 विइवा 'असंभाविज्जमाणावत्या 'मज्जणी । न पच्चभिज्जाया य ।
 पच्चभिज्जाओ य एमो तीए । तओ सहजमायासहावेण बाह- ५
 जलभरियल्लोयणं मदुक्कमिव भेरवधर^२ पूहया एसा । समा-
 मामिया सिद्धिक्कुमारेणं । कथा य से धम्मदेमणा । अम्म, ईहमो
 चेव एस संसारवामो । ता किं एत्थ कौरउ त्ति । अवि य ।

अत्येण विक्कमेण य मयणेण बल्लेण चाउरङ्गेण ।
 नो तौरइ धरिउं जे मच्चू देवासुरेहिं पि ॥ १०
 वाहिजराखरदाढो वमणमयनिवायतिस्सनहजालो ।
 जीवमयघायणरओ मरणमइन्दो जगे भमइ ॥
 जेणं चिय उहामो हिण्डइ एमो जयंमि अत्तल्लिओ^३ ।
 तेणं चिय मप्पुरिमा लग्गा परल्लोगमग्गंमि ॥
 कालेण कूढपेस्से परोप्परं हिययनिब्बडियभावे । १५
 अकल्लुण्हियओ एमो 'विच्छोवइ मत्तमंघाए ॥
 न गणेइ कयानकयं नावेस्सइ भावगविणं पेसां ।
 न य 'जोएइ अणज्जो आयइभावं पि मत्तो व्व ॥
 ता नत्थि किंचि मरणं एतेण अभिहुयाण जीवाण ।

१ ACE प्जिओ. E • वा.सरइहि ।

२ E • सोच • ।

३ ACED

असंभावविज्ज • ।

४ D ग ज •

५ D सरइ ।

६ D • लियं ।

७ D विओयइ

८ D जानेइ ।

सद्यस्मि वि तेलोक्ते मोक्षूणं जिणमयं परमं ॥

एवं च अम्भ जुत्तं तुज्झ वि चइज्जण मोहविषयरसं ।

पाउं अस्सत्तसुहं इणसो धम्मामयं चेव ॥

एवं च भणिण समाणे समायं चेव भणियं जालिणीए ।

- ५ जाय, देहि मे अवत्योचियादं वयादं । तन्नो आलोचिज्जण
संपुण्णचरणास्समं तीए परिणामं संसिज्जण सवित्थरं गिहिधणं
दिक्खाणि से अणुव्वयाणि, तव्वावायणवौसम्भसमुप्पायणनिमित्तं
सम्भावेण विथ गहियादं च तीए ॥ तन्नो कंचि वेलं गमेज्जण
पयद्दो कुमारो । भणिन्नो थ जालिणीए । जाय, अज्ज तए
१० इहेव भोत्तव्वं ति । मिहिक्कुमारेण भणियं । अम्भ, अणाचारो
खु एसो समणणं, जं मोत्तूण मज्झयरवित्ति एगपिण्डभोयणं
ति । जालिणीए भणियं । जाय, तुमं जाणसि ति । एवं च
ओ पइदिणं, से करेइ धम्मदेमणं । चिन्नेइ थ जालिणी ।
एयस्स मारणोवाए न-यावडइ कोइ "सुज्जमो उवाओ ति ॥

- १५ अक्खया आगया चउइमो । ठिया साज्जणो उववासेणं
भित्ताणहिण्डणेणं । सुणिया थ तीए । तन्नो चिन्निउं पयत्ता ।
जइ कहंचि कसं न एस वावाइज्जइ, तन्नो गमिस्सइ पक्क-
सन्धीए । न एत्थ अन्नो कोइ उवाओः ता करेज्जण "कंसारं
तात्तपुडमंजुयं सेगं विममोयगं गोसे उवणेमि एयाणं,
२० निव्वन्धओ "थ भुञ्जाविस्सामि एते । तन्नो सद्यपरिवेसणेणं

१ ACE • विषयेसं ।

२ D कालं ।

३ B पाइद्दो

४ D सुज्जनमृपोति ।

५ E कासारं ।

६ D om.

तस्योद्यगप्यथाणेनं वावाहसं इमं ति । संपादयं जहा
 समीक्ष्यमिमीए । गया गोसे चैव भोयणं घेतूण तमुज्जाणं
 जासिणी । दिट्ठा सिद्धिकुमारेण, भणिया य तेषं । अम्भ,
 किमेगागिणी 'किंपि अणुचितं घेतूण आगथा सि । जासि-
 णीए भणियं । जाय, अत्तणो चैव पुत्ताहिस्सासिणी तुम्हाण ५
 भोयणं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्भ, एसो वि खु
 अणायारो चैव समणणं, जमाहाकडं आहडं च भुज्जए त्ति ।
 कहिओ से विही । तस्यो तीए भणियं । जाय, न अज्जहा
 'मे हिययनिबुई होइ, अफलं च मज्जेमि असंपादए इमंमि
 जायस्स आगमणं । ता अवस्सं तए इमं कायव्वं ति । भणिकुण १०
 निवसिया चलणेसु । तस्यो य उज्जयसहावस्यो 'पेच्छह, से
 धम्मसङ्गा जायमिणेहो य, ता मा से विपरिणामो भविस्सह'
 त्ति 'तस्यो गुरुत्ताघवमासोचिकुण भणियं सिद्धिकुमारेण ।
 अम्भ, नं तुमं भणसि त्ति । किं तु न तुमए पुणो वि साज्ज-
 निमित्तमारम्भो कायव्वो । जासिणीए भणियं । जाय, एवं १५
 जं तुमं भणसि० त्ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । जइ एवं, तो
 देहि एयस्स साज्जणो भोयणजायं, तस्यो भुञ्जिस्सामि० त्ति ।
 जासिणीए भणियं । जाय, दंसियं चैव तुमए माहवप्प-
 लत्तणं । ता किं इमिणा । मम इत्याओ भोक्तव्वं ति ।
 सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्भ, एवं ; आगच्छउ पारणगवेस

१ D om. the whole passage down to व धेवरेहा on p. 187, l. 9 ;
 it is supplied on the margin by some other hand.

२ B has मे before होइ । ३ B om. तस्यो । ४ B ०मी ।

ત્તિ । તન્નો આગયા પારણગવેલા । કુમારવચણવજ્રમાણનો
 ઉવવિટ્ઠા શાકળો । દિન્નાણિ તોણ જહોચિણ વિહિલા
 'ભાચણાદ' । પરિવિટ્ઠો ય સુસંભિન્નો કાશારો । પમુન્ના ચ
 શાકળો । દિન્નો ય મુન્નસેસકાશારસંગનો સેવ કુમારસ
 ૧ તાલપુડસકુન્નો, મુન્નો ય તેણં । આચન્ના ય શાકળો ।
 અવણીયાદં ભાચણાદં । એત્યન્નરંમિ આઢન્નો ઘારિખ્ખિંડં
 ચિહિલુમારો । ચિન્નિયં તેણ 'કિમેયં' તિ । પલોદયા ચ
 શાકળો, આવ સત્યા ચિટ્ઠનિ । તન્નો ગૂહિયમણેણ । એવં ચ
 આવ^૧ યેવા વેલા અદક્કમદ, તાવ પળટ્ટા સે વાયા । ચિન્નિયં
 ૧૦ ચ યેણં । નૂણં ન ભવિસ્સામિ ત્તિ । નિવડિન્નો ધરણિવટ્ટે ।
 આહલોહ્થા માહવો જાલિણી ય । ચિન્નિયં ચ તેહિં ।
 કિમેયં અકક્કં અણ્ણીણ સે વવસિયં ભવિસ્સદ ।

ઘારિખ્ખન્નો ય તન્નો વિસેણ કાઝ્ઞમણસણં વિહિણા ।
 પરિચિન્નિંડં પયન્નો હન્ન^૨ અપુલ્લં કિમેયં તિ ॥
 ૧૫ ધી સંસારસહાવો અન્ના કિલ્લ ધક્કચરણોણ ।
 સંસારકિલ્લેસાન્નો મોચવિસ્સામિ અચિરેણ ॥
 આવ ન સંપન્નમિણં સમીહિયં અવિગલં અપુલ્લસુ ।
 ૨ તદ્દ પાહિયા ય એસા પમાયન્નો અયસપક્કંમિ ॥
 સહિસ્સદ ય અણ્ણવો સોન્નો એત્યં અસહ્કલિન્નિંજં પિ ।
 ૧૦ અન્નાપ્પ પુલ્લવુત્તન્નભાવિન્નો મોહદોસેણ ॥

૧ B prefixes- ભોચણ, also D.

૨ see note 1 on p. 188, l. 4.

૩ D transposes- કિં ચ ૦ ।

૪ BD સંપાહિયા ।

धी इमिणा ज्ञेयं अन्नाए संकिलेसजणएणं ।

अद्दवा एवंविद्द एव एस पावो त्ति संसारो ॥

^१भणियं च ।

पावेन्ति अयमपङ्कं केवि ऊ अकए वि एत्थ दोसंमि ।

परभवणियाणओ च्चिय केइ न पावेन्ति ऊ^१ कए वि ॥ ५

जं चित्ता कस्सगई ता एयं चिय इमीए पच्छित्तं ।

पुब्बिं दुच्चिणाणं फलमसुहं चेव कस्साणं ॥

अद्दवा न मोयणिज्जा संपयमेषा वि जीवस्सोयंमि ।

मिवसुहफलकप्पतरुं जिणधम्मं पाविथा जेण ॥

ता सुमरामो परमं परमपययसाहगं जिणस्काथं । १०

अह पच्चनमोक्कारं संपद किं सेसच्चिन्ताए ॥

तो सो सुहपरिणामो पच्चनमोक्कारभावणाज्जतो ।

मरिऊणं उववस्सो तियसवरो बभ्भलोगंमि ॥

नवमागरावमाऊ रइलक्खिसमागमे विमाणंमि ।

सामाणिओ महप्पा बभ्भसुरेमस्सु ^१दिब्बजुई ॥ १५

इयरो, वि कालसेमं गमिउं मरिऊण सक्करप्पहाए ।

उववस्सा नेरइओ तिसागराऊ महाघोरो ॥

+ + + + +

सिद्धिजालिणिमाइसुया जं भणियमिद्दसि तं गयमियाणिं ।

वोच्चांमि समासेणं धणधणमिरिमो य पइभज्जा ॥ २०

॥ तइयं भवग्गहणं म मत्तं ॥

॥ चउत्थो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे^१ वासे सोहससुरलोथ-
 पडिच्छन्दयभूय^२ निचुस्तुवाणन्दपमुदयमहाजणं^३ अविरयपवत्त-
 पेच्छणयसोहियं सुरसरियामल्लिलनिद्धोयपेरत्तं सुसम्पन्नयं
 नाम^४ 'पुरवरं' तुलियसुरसुन्दरीयणल्लडहत्तणरूववेसविहवाहिं
 ५ पउरङ्गणाहिं कलियं मयरद्वयपडयाहिं । मोत्तूण सव्वमन्नं
 परत्थसंपायणेक्कतल्लिच्छो^६ अत्थ पुरिमाण वग्गो वहइ जहत्थं
 नियं नामं । तत्थ^७ पडिवत्तनरणाहदोघट्टकेसरौ सुधणू नाम
 राया । तस्स बड्डमओ मव्वनयरेक्कसेट्ठी दीणाणाहकविणजण-
 वक्कलो बन्धवकुमुयायरमसी^८ 'लज्जदयवेसमणविहवो तिवग्ग-
 १० संपायणरई वेसमणो नाम मत्थवाहो त्ति । तस्स समाण-
 कुलरूवविहवमौलसिरिया^९ 'मिरिदेवौ नाम भारिया ।
 ताणं च परोप्परं सिणेहमारं विमथसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो
 कोइ कालो ॥

अस्ययावच्चचिन्ता समुप्यज्जइ । तओ तस्सयरमसिहियस्स
 १५ धणदेवाभिजाणं^{१०} जस्स महापूयं काऊण कथं उवाइयमणेहिं ।

१ D पडिच्छन्दयभूयं ।

२ D om. महा

३ D मयरं ।

४ A तल्लिच्छो. CD ०वे, D ०त्ता ।

५ D adds य ।

६ A लज्जदय० B prima manu.

७ Mss om. सिरि ।

८ D व य चवत्तवमुयईव्वाइ ।

९ D om.

१० BD हावस्स जणस्स

भयवं, जह नो तुह पभावन्नो सुउप्यत्तो भविस्सुद, तन्नो
भगवन्नो सम्मनघरजणादिद्विधं महामहं करिस्सामो, सुयस्स य
भयवन्नो सेव नामं 'उत्तिविस्सामो त्ति ॥

तन्नो ताणं 'मज्झिमवयमि वहुमाणाणं सो वम्मलोय-
कप्पवासी देवो अहाउथमणुवात्तिजण तन्नो चुन्नो मिरिदेवीए ।
गम्मे उववन्नो त्ति । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव
रखणीए पभायसमयंमि उत्तुङ्गधवलकाओ अचन्तलीलगामी
अणवरत्तपयट्टदाणो 'गण्डयलावडियइप्पयावली सउदसणभा-
सुरो आरत्तताळू लुलन्तलीलाकरो कणयसङ्कला'बद्धवणदा-
जुयलो रत्तसमरभूमियाणो अकुसोप्फइयकुम्भभाओ घुम्भान्त-
चाहलोयणमिरौ सम्मज्जसुन्दराहिरामो मत्तइत्थी वयणेणसुयरं
पविसमाणो त्ति । पासिजण 'य सहविबुद्धा एसा । सिट्ठो
य तीए 'अहाविहिं दइयस्स । हरिमवसुम्भिअपुल्लएणं भणिया
य तेणं । सुन्दरि, मयलसयणगणनायगो ते पुत्तो भविस्सुद ।
तन्नो मा एवं ति भत्तारवयणमहिणन्दिजण पण्डमुहपक्कथा ।
जाया । तन्नो विसेसओ तिवग्गमंपायणरयाए 'संपूरियसयल-
मणोरहाए अभग्गमाणपसरं पुल्लफलमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
इसमन्नो । तन्नो 'पसत्ये तिहिकरणमुत्तज्जओए सुहं सुहेण'
पसूया एसा । जाओ' से दारओ । निवेदओ परिओसया-

१ B उज्जि० ।

२ E मज्झिमे ।

३ AC संक्षेपकथा० ।

४ B 'मज्झिमवयमो', D विवव० ।

५ D तं ।

६ B 'विहं'

७ D संक्षेपकथा०, E संक्षेपकथा० ।

८ D adds य ।

रिणीए गेहदासीए वेसमणस्स । परितुडो सेट्ठी । दिअं 'तौए
 पारिओसिअं । द्वाविअं 'च तेण महादाणं, काराविअं
 वट्ठावण्णं । तओ अइअण्णे मासे महाविभूर्इए सवसणसर-
 जणपरिगओ जेणूण दारअं गओ धणदेवाअणं^१ सेट्ठी । संपा-
 १ इया तस्स महिमा, पाओओ सल्लेसु दारेओ । कयं से
 नामं धणो त्ति । तओ कासकमेण पत्तो कुमारभावं ॥

एत्यन्तरंमि सो जाणिणीजीवनारओ तओ नरथाओ
 उव्वट्ठिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाऽकाम-
 निज्जराए मरिजण तंमि सेव नयरे पुणभइस्स सत्यवाइस्स
 १० गोमईए भारियाए कुण्डिंसि धूयत्ताए उववओ^२ । जाया
 उसियसमएणं । कयं से नामं धणसिरि त्ति । पत्ता ओव्वणं ।
 दिट्ठा य तेणं अट्ठमीचन्दमइसवं मयणलीलाइवज्जाणाओ
 रइअवधारिणी महियणसमेया सभवणमुवगण्णत्ती धणसिरि
 त्ति । तओ पुव्वभवअत्यमेत्तीगुणाओ साहिलाअं 'पुल्लइया
 ११ धणेणं । तौए वि य तइअत्य'मज्जराओ सुइरमवलोइओ
 धणो त्ति । अक्खिओ से भावो पासवत्तिणा सगेदेवाभिहाणेणं
 पुरोहिअसुअएणं^३ । सवणपरंपराए समागओ सवणगोसरं एस
 बुत्तन्तो वेसमणस्स । तओ वरिया तेणं धणनिमिअं धणसिरी ।
 दिअा सबड्ढमाअं पुणभइएण । सुणिओ एस बुत्तन्तो परोप्पर-

१ 17 च वेव से ।

२ ACE om.

३ BD ० देवणसाअणं ।

४ D adds त्ति ।

५ B वलोइया ।

६ B adds नइ ।

७ E ० सुइरय ।

मिमेहि । परितुष्टो धनो नियहियएणं, दूमिया धणसिरी ।
कथाइं वेसमणपुणभदेहिं महावद्धावणयाइं । वत्तो महाविभूर्देए
मयल^१नयर^२क्खेरयभुओ विवाहो ॥

तश्च अदक्कन्तो कोइ कालो । ^१घडिया एसा तस्स चेव
घरपसूएणं नन्दयाभिहाणेणं चेडेणं^२ । सो य किल अगिसस्यस्स ^५
तावमपरियाए वट्टमाणस्स अज्जवकोडिलपरियारओ संगमओ
नाम परममित्तो आमि त्ति । तओ तौए सद्धिं विसेसओ
विडम्बणापायं विमयसुहमणहवन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो
धणस्स । पत्तो य मे कालक्कमेणं नवजलभरियभरोवरविरा-
यन्तकमलाथरो कमलाथरपमत्तउच्चत्तमङ्गरगुञ्जन्तभभिरभमर- ^{१०}
उलो भमरउलुक्काहियसुरयस्सिसमहरिमकलालाविहंसउल-
सुहलो ^३मुहलगोयालजुवइपारद्धमरमगेयरवो^४इयक्केत्तमगो^५
मरयसमओ त्ति । अवि य

निभरकुसुमभरोणथरमाउमुहलेहि असणवाणेहिं ।

कामकुडएहि य दढं जत्य हसन्ति व्व रणाइं ॥ ^{१५}

^६निस्सेमं लवणोयहिसलिलं मोत्तूण जत्य सोहन्ति ।

धवला घणा पुणो ^७पीयसरसदुद्धोयहिजल व्व ॥

दौसन्ति जत्य सत्तक्कयाण मयवारणेहि भग्गाइं ।

गन्धायड्डियगण्डालिजालहसिएहि व वणाइं ॥

१ D inserts अह । २ ACE घडिया । ३ D adds सइ ।

४ CE • वावालजुयल • । ५ D • त्वयक्केत्त •, E त्वयक्केत्त • ।

६ BE जो • । ७ B • कुरस • ।

ચિરસંચિયં ચ વિહણં મુક્તો ઘણવન્ધણસ્તુ વ મિયક્તો ।

સરહમ્મન્તો વ્વ જહિં જણસ્તુ જોણહં પવિચ્ચિરદ્દ ॥

અવંગુણાહિરામે સરયસમણ દિટ્ઠો ધણેણ તક્કયરવત્ત્યમ્મઓ

ચેવ સમિદ્ધિદત્તો નામ સત્તવાહપુત્તો ત્તિ । દેસન્તરાઓ

૧ 'વજ્જયં દવિણજાયં વિઠવિક્કણ મહાકત્તિગૌણ ટીણાણાહા-

ણમણિવારિયં મહાદાણં દેન્તો ત્તિ । તઓ તં દટ્ટૂણ

ચિન્તિયં ધણેણ । ધક્કો રહુ ઇમો, જો ૨૭૧ નિયમુચ્ચિણ્ણ

દવિણજાણં પરોવચારં કરેદ્દ । જાઓ વિમણો । ૩ભણિઓ

ય પામપરિવત્તિણા નન્દણં । સત્તવાહપુત્ત, કિમ્મુલ્લિગ્ગો વિચ

૧૦ તુમં જાઓ ત્તિ । માહિઓ ૪૫ તેણં નિયચાહિયાઓ ।

નન્દણં ભણિયં । સત્તવાહપુત્ત, યેવમિયં ; અત્તિય ભવઓ

વિ મહાપુલ્લોવલ્લિયં દવિણજાયં । તા દેહ દમાઓ વિ

વિસેમિયયરં, ભવં પિ । ધણેણ ભણિયં । કિમણેણ પુલ્લપુરિ-

મલ્લિણં । ૫ભણિયં ચ ।

૧૪ જોણ મહાહણિજ્જો મો ૧૩ નરો ટીણપપ્પદવગ્ગસ્સ ।

જો દેદ્દ નિયમુચ્ચિયમપત્તિઓ દમ્મસંઘાયં ॥

ન ય મે ૧૬કિંચિ નિયમુચ્ચિયં અત્તિય । તા વિલ્લેવેદ્દિ

તાયં । કરેમિ અહં પુલ્લપુરિમસેવિયં વાણિજ્જં, ગમ્મકામિ

દિસાયન્તાણ । કાલોચ્ચિયમકુલ્લમાણો પુરિમો જૌવિયં

૧ D પશ્યં ।

૧ D યવેચિદ્દિયમુચ્ચિયણં ।

૨ D ભણિયં પાસ ।

૩ E om.

૪ ACE om.

૫ D ડ ।

૬ D transposes નિઃ કિંચિ ।

विहलीकरेद । कासो य मे तिवग्गसाहणमूलं अत्यमुवज्जिउं^१ ।
 ता करेहि मे पसायं समीहियसंपायणेणं ति । विज्जतो तेणं
 'सेट्ठी' । भणियं च णेण । नन्दय, एवं भणहि मे जायं । जहा ।
 अस्स, अत्यि सेव 'तुह सयलनयरसेट्ठिहिं^२ वि अमहियं
 तिवग्गसाहणमूलं अत्यजायं । ता करेहि इमिणा सेव जहा- ५
 समीहियं ति । नन्दएण भणियं । ताय, अत्यि एयं ; तहवि
 पुण न एयस्स अस्सहा धिई हवद । सेट्ठिणा भणियं । जहा
 एयस्स धिई हवद, तहा करेउ न्ति । निवेदयमिणं नन्दएण
 अणस्स । परितुट्ठो खु एसो । कया संजत्तो । पयट्ठियं
 गाणापयारं भणुजायं । काराविद्यमाघोमणं । जहा । धणो १०
 अत्यवाहपुत्तो इमाओ नयराओ तामलित्तिं^३ गच्छिस्सुद ।
 ता तेण समं जो 'कोद तन्नयरगामी, सो पयट्ठउ । जस्स जं
 न संपज्जद पाहेयमुवगरणं वा, तस्स तं एस संपाडेद न्ति ।
 पयट्ठो जणो ॥

एत्यन्तरंमि चिन्तियं धणसिरीए । सोहणं मे भविस्सुद १५
 एयस्स पवसणेणं^४ । आरयणियं च पसासजे गमणदियहे, जहा
 नन्दओ वि इमिणा सह गमिस्सुद न्ति । तओ मायावईए^५
 भणिओ सत्यवाहपुत्तो । अज्जउत्त, पत्तिओ तुमं ; मए उण
 किं कायव्वं ति । तेण भणियं । सुन्दरि, 'गुरुणं सुसूसा ।

१ D • जिजिउं ।

२ B inserts सो ।

३ D मुच ।

४ D • सेट्ठिहिं ।

५ ACE • लत्ति, B • लित्ति ।

६ B कोवि ।

७ E • वलित् ।

८ B मुहवव ।

- तश्चो गियडिपहाणश्चो बाहजसभरियलोयणाए सदुत्कमिव
 भणियं धणसिरौए । अज्जउत्त, हिययसन्निहिथा गुरु । जइ
 पुण तुमं मं उज्झिऊण 'गच्छिहि'सि, ता सिद्धं तुइ इमं,
 'अवस्सुमइमप्पाणयं वावाइस्सुं' ति । 'अज्जत्तसइं रोविउं
 १. 'पवत्ता । एत्यन्तरंमि समागया धणस्स जणणी । अद्भुत्तिया
 तेण । निग्गया 'य धणसिरौ । छत्तिश्चो से भावो इमीए ।
 अणुसासिश्चो 'य 'तीए 'वज्जविहं सुश्चो । जहा । जाय,
 दीहाणि खु देसन्तराणि, सुल्लहो विश्चोगो, दुल्लहो पुणो
 वि संगमो, किल्लेसायासपत्तरं च अत्योवज्जणं, अविशाश्चो
 १०. य मूलं इमस्स । ता जइ वि तुमं मयल्लगुणसंजुश्चो, तहा वि
 विसेसश्चो खमाइगुणेषु जत्तो कायस्सो । अणवरयं च मे
 पउत्ती दायस्स त्ति । धणेण भणियं । अम्भ, जं तुमं आण-
 वेसि । तश्चो गया से जणणी । विसज्जाविथा य तीए वल्ल
 [पेइयराश्चो अणुजाणइ तुभे धणेण सह धणसिरिं गच्छ-
 १५ माणिं ति । गता सहरिसं अणुज्जाया तेहिं]^५ ।

पयडो सत्थो, अणवरयपयाणएहिं च पत्तो दमामेत्तेण
 कालेण तामलित्तिं । दिट्ठो गरवई । वज्जमज्जिश्चो तेणं ।
 निश्चोइयं भण्डं । न समासाइश्चो, 'जहिच्छियल्लाहो । तश्चो
 चिन्तियमणेणं । कइमइं असंपाडियमणोरहो गेहं गच्छामि ।

१ ACE गच्छिहि ।

१ A चउत्त. CE चउत्त, B उचत्त ।

२ B पवत्ता ।

३ Dom.

५ The passage in brackets is

wanting in ACE. B adds it on the margin.

६ D जहिच्छिमी ।

ता पञ्चासन्न एव भयवं रयणाथरो, एयमवगाहामि त्ति ।
 न 'य मंसयमणारूढो पुरिमो एगन्तावायभौरू सयलवणा-
 णन्दयारिणिं संपयं पावेइ' । किं वा तीए रहियस्स पुरिस-
 मंखामेत्तफलसाहएणं जीविणं । ता अणुचिट्ठामि समुद्धतरणं ।
 संपहारिऊण नन्दएण धणमिरीए य मह ठाविश्रो सिद्धन्तो । ५

एत्यन्तरंमि 'य उवट्ठियाए मज्झणवेलाए दहत्थमेत्तजर-
 चौरनिवमणो उद्दामनहरविलिहियङ्गो सेडियाघसणधवलपाणी
 तम्बोलराथरश्चियाहरो परिमिलाणकुसुममुण्डमालौ 'जूय-
 यरवम्भपेत्तिश्रो भयकायरं' मग्गश्रो 'पलोएमाणो आगश्रो
 जूयथरो त्ति । भणियं च णेण । अज्ज, सरणागश्रो ण्हि, ता १०
 ररकुड अज्जो एएमिं अणज्जजूयथराणं । धणेणं भणियं । भइ,
 वौमत्थो होहि; अह किंनिमित्तं पुण एए भइं अहिहवन्ति ।
 तेण भणियं । अज्ज, 'भागधेयाणि मे पुच्छ', न सक्कुणोमि
 आचिस्सिउं । तश्चो धणेण 'अहो से भावगरुश्रो आलावो'
 त्ति चिन्तिऊण भणियं । भइ, अलं विषाएण; कस्स विमम- १५
 दसाविभाश्रो नं होइ; ता कहेउ भइो एत्थ कारणं ।
 तश्चो पञ्चागयसंवेगेण 'बाहुरुद्धनयणेणं मग्गयत्तरं माहियं
 तेणं । अज्ज, वाणिययकुलफंसणो उभयलोयविहइसेवौ विवुह-
 जणनिम्बिश्चो विसपायवो म्म अवयारनिमित्तं चेव पाणिणं

१ D om २ D पावइ त्ति । ३ D spells always ऊरथर ।

४ D वरो । ५ D पु०, E पर० । ६ B भावधेयाणि, D वेयाणि ।

७ D पुच्छु ।

८ E बाहजलनयनं ।

- समुष्णश्चो न्हि कुसुमउरनिवासौ महेश्वरदत्तो नाम अहयं
 ति । ^१सपुष्पजणवस्त्रिणं सयलदोमनिहाणभूएणं जूएणं ^२ईदसं
 अवत्थं ^३पत्तो न्हि । तश्चो धणेण चिन्तियं । अहो से विवेगो,
 एयावत्थागयं पि अप्पाणयं जाणइ अकक्कायरणं च
^४परिचेएइ^५ ; ता गहश्चो खु कोइ एसो त्ति । चिन्तज्जण
 भणियं । भइ, ता किं ते करौयइ । तश्चो तेण अपुचिय-
 विव्भमं मिलायन्तलोयणं सुस्सुन्नावयणं खल्लन्तत्करं ^६दरं जंपिउं^७
 न जंपियं चेव । तश्चो धणेणं ^८‘हारिय किंपि भविस्सइ, “तं
 न चएइ पत्तियउं” ति अत्यश्चो ज्वगच्छिज्जण भणिश्चो नन्दश्चो ।
^९भइ नन्दय, पुच्छाहि एए बाहिं परिव्वमन्ते जूययरे,
 जहा ‘भइणं किमवरद्धमिमिणा भट्ठेणं’ ति । ^{१०}निग्गश्चो
 नन्दश्चो । पुच्छिथा तेण जूययरा । सिद्धं चिमेहिं । एसो खु
 वायामयगन्धेणं सोलस सुवसे ^{११}‘हारिज्जण अक्खसहिण^{१२}
 निवद्धो ^{१३}‘वि किइं लहिज्जण कोइवावडाण अन्हाण अदाज्जण
^{१४}सुवसयं पलाइज्जण इह पविट्ठो त्ति । तश्चो साहियमिणं
 नन्दएणं धणस्स । भणिश्चो य तेण । देहि एयाण सोलस
 सुवसे । ^{१५}दिस्सा नन्दएण । गया जूययरा । भणिश्चो य सो

१ D कुलसमुपपज्जव ।

२ D ग्रिमं ।

३ B पाविचो ।

४ CE ‘वेयइ, and translate परिचेइयति ।

५ C दर, D बाइर ।

६ CE जंपिउं, D जंपियं ।

७ ABI add चिन्तियं ।

८ D नं तु ।

९ D adds वइ ।

१० B वारविज्जव ।

११ A ‘सिद्धयं ।

१२ CE विचियं, D विवत्तरे ।

१३ D adds जं चक्का चाववेइ भविज्जव ।

धणेण । भइ, उट्टेहि, मुअ विसायं । कज्जपहाणा खु पुरिसा
 इवन्ति, विभायवज्जको य इत्थियाजणो । ता मज्जेउ भइो
 त्ति । 'तओ 'विस्सिओ 'विअ उट्टिओ महेसरदत्तो, मज्जिओ
 मइ धणेणं । दिअं वे- खोमज्जयसं, परिअियं च तेणं ।
 भुत्तुत्तरकासंमि य भणिओ धणेणं । भइ, एगजाइओ सज्जण- १
 भावओ य साधारणं ते इमं दविणजायं । ता इओ किंपि
 गिण्हज्जण मयं चेव निओयमणुचिट्ठउ भइो । किं इमिणा
 भइस्सु वि 'अणभिमएणं विवुहज्जणनिन्दिएणं उभयसोय-
 अइवसुष्किएणं अइमज्जणतुट्ठिज्जणएणं^१ जूययारचेट्ठिएणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अओ मे अइसया तायइदेवकुल- १०
 सरिसं इमस्सु चेट्ठियं, मम उण इमं ईइसं ति । अवि य

न वि तइ परोवयारं अकरेओ लाघवं नरो लइइ ।

अइ 'किज्जन्तवयारो परेण कइणापवज्जेणं ॥

ता किं इमिणा, अवलम्बेमि 'पोरिसं, करेमि संपयं पि
 सकुलसरिसं ति । चिन्तिज्जण भणियं महेसरदत्तेणं । अज्ज, १५
 धओ खु अइं, अस्स मे तुमए मइ दंसणं 'समुप्पज्जं । अओ
 परिअत्तं चेव मए संपयं वज्जज्जणाल्लिमयं चेट्ठियं, पडिअओ
 'अइं पुरिमण्णेहिं, विमुक्को अलच्छौए । ता किं वज्जणा
 जंपिएणं । अवस्सुमइं अज्जप्पभावेणेव अज्जस्सु उवएसपरिस्सुमं
 सप्पसं करेज्जण अज्जं पेक्कामि त्ति । भणिज्जण निग्गओ १०

१ E om.

१ D om.

१ D adds अइभियेए ।

४ D कौरतु ।

५ D पोअरं, C पोअरं ।

१ D जायं ७ D अ ।

गेहाओ नयरौओ य । तओ य 'किं करेमि, किं लोमि
 दविणजायनिमित्तं भगवन्तं जलमिहिं । अत्यरहिओ खु
 पुरिसो अपुरिसो सेव । दरिदस्स हि न 'वित्थिरद जमो, न
 वियम्भए किन्ती, न सम्मणेण 'संगमो न परोवधारसंपाथणं
 १ ति । अहवा । अथण्डमणोरहभङ्गुरेसु विजियसुरासुरेसु 'य
 महरसुद्धामभमिरेसु कालदण्डेसु किमणेणालोदएणं' । अङ्गी-
 करोमि भयवन्तं उभयलोयसुहावहं धम्मं । एवं च कए
 समाणे इमस्स वि सत्यवाहपुत्तस्स परमत्यओ उवगयं सेव
 हवइ' ति चिन्तिज्जण पवओ पिउवयंसयस्स जोगौमराभि-
 १० हाणस्स कावालियस्स समीवे पव्वणं ति ॥

इओ य निवेइओ नियथाहिप्पाओ धणेणं नन्दधण-
 मिरौणं । भणिओ य तेहिं । के अणे भवओ समीहि-
 यन्तरायकरणस्स । जं वो रोयइ, '[तमेव अणुसिट्ठ अण्णो]
 ति । तओ गहियं धणेण परतौरगामियं भण्डं, गवेसाविथं
 ११ पवहणं ॥

एत्यन्तरंमि भणिओ धणमिरौए नन्दओ ? जहा । वावा-
 एमो एयं, गच्छामो अज्जत्य, किं जे मसुहतरणेणं । नन्दएण
 भणियं । 'हा न जत्तमेयं, सामी खु एमो मग्गाविओ य ।

१ D विवरद ।

१ D adds वव ।

३ D वरवदु ।

३ D adds दुद्धवसभमावसज्जमेजं ता, B i marg.; E adds ता ।

११ ACDE omit the words in brackets.

१ B जहा ।

ता न तुमए 'एयं सुविणे वि चिन्तियव्वं ति । तओ चिन्तियं
धणमिरीए । न एम एयं ववमइ ; ता अहं चेव केणइ उवा-
एण एयं करिस्सामि त्ति । कओ तीए नागदत्तापरिव्वाह-
याओ निषामिऊण आयङ्ककारओ कालन्नरनिवाई कण्ण-
जोगो त्ति ॥

५

एत्यन्तरंमि मंजत्तियं पवहणं, निमित्तं गह्यभण्डं ।
तओ पमत्तदियहंमि निग्गओ धणो, गओ वेलाउलं । दिअं
दौणाणाहाण दविणजायं । संपूहओ जलनिही । अग्घियं
जाणवत्तं । आरूढो खु एमो मह परिचणेण । उक्किता
नङ्गरा, आऊरिओ सङ्खकुन्दधवलो सियवडो ।

१०

तो लङ्घितं पवत्तं १ कच्छहकरिमयरनियरतिमिकलियं ।

मङ्खउल्लालदेमं पायालतलं व गम्भौरं ॥

जलगयजलहरपडिमापडिवारणदंसणेण २ अत्तयं ।

दप्पुद्धरकरिमयहच्छलन्तमखोहियतरङ्गं ॥

वंलाउल्ललवलौहरनिमल्लगन्धव्वमिऊणरमणिज्जं ।

१५

हौरिन्दनौलमरगयमऊहपरिरञ्जियजलोहं ॥

मलयाचलदरिमन्दिरनिमल्लमिद्धवज्जपुल्लहयसुवेसं ।

कप्पूरसण्डमण्डियमहिन्दकरिदलियवियडतडं ॥

पवणधुयजललवाहयसरसरसन्ततौरताल्लवणं ।

विहुमलयाहिरामं सिन्धुवहं पवणवेगेण ॥

१०

एवं च जाव कइवयदिवसे^१ गच्छन्ति, ताव दिस्सो धण-
 सिरौए जोओ पुब्बवस्सिओ धणस्सु । गहिओ य एसो थेव-
 दियहेहिं सेव अकयपडियारो महावाहिणा । जाय से
 महोयरं, परिसुक्काओ भूयाओ, उस्सुणं वयण, ^१गण्डियाओ
^२जङ्गाओ फुडिया करचरणा, न रोयद से भोयणं, बाहिज्जद
 तिसाए, न सिट्ठद पीयसुदयमुदरंमि । तओ विससो धणो ।
 चिन्तियं च तेण । किमेवमयण्डे सेव पावविलमिय । अहवा
 नत्थि अयासो पावविलमियस्सु । ता कि करेमि । उत्तम्वद
 मे परियणो, विससा धणसिरौ, पब्बायवयणो य नन्दओ ।
^३ ता कि इमंमि सेव रयणायरे वावाएमि अप्पाणय ति ।
 अहवा न एवमेएमि सुह होद, अवि य अहिययरं दुहं
 ति । न य अकयपडियारस्सु इमं कापुरिमचेट्ठिय जुज्जद^४ ।
 भणियं च अम्माए 'अविमादणा होयव्व' ति । पच्चासन्न च
 जहासमौहियं अवरकूल । ता इमं ताव एत्थ पत्तकाल,
^५ नन्दयं सेव भण्डसामित्तणे निउञ्चामि । ^६विचित्ताणि खु
 विहिणो विलसियाणि । को जाणद, कि भविस्सुद न्ति ।
 एसो य ताव तायसुकयं मम य ^७भाइणेहं वज्जमन्नमाणो
 एय धणसिरिं ^८बन्धवहत्थगय करिस्सुद न्ति । चिन्तिऊण
 भणिओ य तेण नन्दओ धणसिरौ य । वयम नन्दय, कस-
^९ परिणद्वसेण एसो मे अवत्था, पच्चासन्न च अहिण्णियं

१ D •पयावर ।

२ D मडियाच ।

३ E adds ति ।

४ B चित्ताणि ।

५ CE •जेहिं, D मयजेहिं ।

६ D adds मायावित्तं ।

अवरकूलं, अणेगावायपौडियं च जीविद्यं सव्यसन्ताणं ^१चेव
 विसेसओ वाहिपौडियसरीराणं अण्डारिसाणं ति । ता अहि-
 द्वेहि इमं रित्यं, तुमं चेव एत्य नायगो, समुत्तिणस्स य मे
 भयवन्तं जलनिहिं पच्छन्नस्तेव जहोसियं उवक्कमं ^२करेज्जामि ।
 तओ ^३जइ मे रोगावगमो भविस्सइ, तओ सुन्दरं चेव ; ^४
 अन्नहा उ तायसुकयं वज्जमन्नमाणेण ममं च भाउयसिणेहं^५
 पावियज्जा तए बन्धवाणं एसा भत्तारवच्छला धणसिरी ।
 सुन्दरि, तए वि ^६य इमो मोत्तूण पावं अहं विय दट्ठव्वो,
 न खण्डियव्वं इमस्स वयणं ॥ एत्यन्तरंमि सदुरां चेव पइओ
 गन्दओ धनसिरी य कइयवेणं^७ । धणेण भणियं । वयंस ^८
 गन्दय, न एस कालो विषायस्सु ; ता अवलम्बेहि पोरुसं,
 उण्णेहि काउरिसवज्जमयं किलीवत्तणं, नियमेहि नियय-
 दिययंमि काओसियं कज्जं । सुन्दरि, तुमं पि परिच्चय
 इत्थीयणहियथरायहाणिमोयं^९, विमुमरेहि चिन्तायासका-
 रिण मिणेह, अवलम्बेहि कज्जं । एत्य खलु, ^{१०}ओ पुरिसो ^{११}
 इत्थिया वा पेमंसिज्जइ, ओ कालस्सु । कालस्सु य मन्नो
 उज्जाहवन्तो अवस्समावयं लहेइ त्ति । तओ ^{१२}पडिवन्नमणेहि
 धनमासणं ॥ पत्ताणि महाकडाहं नाम दीवं । गओ गन्दओ

१ D - नेव । २ BD कारवेज्जामि । ३ D adds च ।

४ D adds मवयमासवेणं ।

५ D om.

६ D adds - मववियं रोविउमारो ।

७ A - वाहि, D - वाहो ।

८ D om

९ B adds च ।

चेत्तूण पाञ्जुं नरवरमवल्लोदुं । नञ्जमञ्जिओ रादणा ।
 दिक्कमावासत्थामं । ओयारियं भण्डं । उवणैया धणस्स
 वेव्वा । पारद्वो उवक्कमो । तज्जोगदाणओ न १य से वाही
 ओवेद । तओ चिन्तियं नन्दएणं । न निधदेमपत्तस्सिमस्स
 ५ एस वाही ओवेद त्ति, तओ न जुत्तमिह कालमस्किविडं ।
 तओ निओदयं भण्डं, गहियं च पडिभण्डं, मज्जियं जाण-
 वत्तं । दिट्ठो नरवई, संपूदओ तेण । पयद्वो निधदेसमागन्तुं ॥

अदक्कन्तेसु कदवयपयाणएसु चिन्तियं धणमिरीए । कइं
 न विवओ एसो । मदेसमुवगयाए १य दक्कसो एयस्स वावा-
 १० यणोवाओ, जीवमाणो य एसो २निचं मे हिययसन्नभूओ त्ति ।
 ता इमं एत्थ पत्तकालं । ३ठाद चेव एसो ४पाउत्तकाणयमि
 रयणीए, तओ इमंमि चेव जलयरमत्तभासुरे सायरे
 पस्किवामि ५ । पस्किन्तो य एसो चवल्लभावओ जाणवत्तस्स
 अन्धयारयाए रयणीए ६तह्वद्वो चेव निस्सुंमयं न भविस्सुद ।
 ७ एवं च कए ममाणे एभो वि नन्दओ ८मे सामओ भवि-
 स्सुद त्ति । चिन्तिऊण संपादयं धणमिरीए अहासमीहियं ।
 पस्किन्तो जामावसेवाए रयणीए ९पाउत्तकाणयनिमित्तमुट्ठिओ
 पायालगक्कीरे १०समुदमि सत्यवाहपुत्तो । ठिया कंचि कालं ।

१ D om य, E य से ।

२ D om.

३ BD निचमेव ।

४ CE वाद, D चोद ।

५ MSS पाव० ।

६ D adds त्ति ।

७ D तन्मद्वो ।

८ BD transpose मे and सामओ ।

९ D पाव० ।

१० D समुदसन्नमि ।

कश्चो तीए हाहारवो । उट्टिओ नन्दओ । पुच्छिया एसा
 'मामिणि, किमेयं' किमेयं' ति । तओ मा अत्ताणमणुताड-
 यन्ती मदुक्कमिव अहिययरं रोविउं पवत्ता । 'हा अज्जउत्त
 हा अज्जउत्त' त्ति भणन्ती निवडिया^१ धरणिवट्ठे । तओ
 नन्दएण संजायामङ्गेण मत्थवाहपुत्तसेज्जं निरुविय तमपेक्क- ४
 माणेण मग्गयत्थरं पुणो वि वाहित्ता 'मामिणि, किमेयं
 किमेयं' ति । धणमिरीए भणियं । एसो खु अज्जउत्तो
 आयमणनिमित्तमुट्ठिओ पमायओ समुद्धे निवडिओ त्ति ।
 तओ एयमायणिकुण बाहजलभरियलोयणो तस्सेहमेहिय-
 मई तंमि सेव अत्ताणयं पक्खिविउमाठत्तो नन्दओ, धरिओ १०
 परियणेण । तओ अच्चन्तमेयाणलजलियमाणसो 'न एत्थ
 उवायन्तरं कमइ' त्ति विमणो । धराविओ तेण बोद्धित्यो ।
 अजेमिऊण गोमे उच्चाइया नङ्गरा,^२ पयट्ठो^३ मदुक्कं अहि-
 प्पेयदेमाभिमुहे ॥

इओ य सो मत्थवाहपुत्तो पडणममणन्तरमेव समासा- १४
 इयपुब्बभिन्नबोद्धित्यफलसो मत्तरत्तेण समुत्तरिऊण मायरं
 लवणजलासेवणविगयवाहो संपत्तो तौरभायं । उत्तिलो माय-
 राओ पुणोजायमिव अत्ताणयं मज्जमाणो उवविट्ठो तिमिर-
 पायवसमीवे । चिन्तियं च तेण । अहे मायावज्जलया
 १५ इत्थियावग्गसु, अहो निंसंभया धणमिरीए, अहे अमरिसो १०

१ ACE have only once किमेयं

२ D पोयमउके .

३ D adds च .

४ D इत्थियग्गसु

ममोवरि वेराणवन्धो, अष्टो लङ्कदयं उभयकुलमिमौए ।
 ता किं पुण मे इमस्स ववमायस्स कारणं । अह्वा अविवेच-
 वङ्गले इत्थियायणे को कारणं पुष्कदंति । इत्थिया हि
 नाम निवासो दोमाणं, निमित्तं माहङ्गाणं, उप्पत्ती कवड्डाणं,
 ५ खेत्तं सुभावायस्स, द्वारं अमेयमग्गस्स, आययणमावयाणं,
 सोवाणं नरयाणं, अगल्ला कुसलपुरपवेमस्स । ता किं इमिणा
 चिन्तिएणं, कच्चं चिन्तेमि । न एम कालो एयस्स 'आलो-
 चियव्वस्स, अवि य उच्छाहस्स । 'उच्छाहममुच्चमाणो पुरिमो
 अवस्स चेव ववसायाणरूवं फलं पावेद, न य अतौयवत्तुचिन्ता
 १० दढं कायव्व' ति 'वुद्धवाओ । थेवं चिम पञ्चायणं पुरिमस्स,
 गहयं च जणणिजणयाः ते य मे सुन्दरा चेव ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ पायवममौवाओ । गओ थेवं भूमिभागं ।
 दिट्ठा य तेणं वहणभङ्गविवक्षाए मावत्थीनरवदस्स 'मौहल-
 दौवगामिणौए धूयाचेडियाए । तीसे चेव पिउमन्तिगा चेडिया
 १५ तीसे ममप्पिया भण्डारिणौए विवञ्चंमि य तमि वहणए
 ममुह्वीईहिं घत्तिया कूले पच्चत्तमुवगया मा चेडौ तमु-
 हेमागएण दिट्ठा य तेणं तीसे]॥ उत्तरौयदेमंमि तमुहेम-
 मुण्णोवयन्तौ तेणोक्खमारा नाम रयणावलि ति । अवुण्ण-
 मालेण य इमं वुत्तन्त 'परकेरिगाए वि इमौए ववहरिऊण

१ B 'चिचस्स ।

२ D बुद्धपरिच ।

३ B भिच ।

४ CE omit the passage in brackets, B has it, but strikes it out, D supplies it on the margin.

पुणो पुणो इणमेव उद्दिषिथ कुसलपरत्तं^१ करेत्तामि' ति चिन्तिऊण गहिया य तेणं । पण्डो विषयसंमुहं^२ । दिट्ठो य तेणं जूययरवइयरविमोदओ पवञ्जकावास्त्रियवओ सुबिद्ध-
 गारुडमन्नो मन्नसाहणत्थं^३ चेव समुद्दतडमहिवसन्नो महेसर-
 दत्तो । तेण^४ 'वि एसो ति पञ्चभिन्नाओ । तेणं भणिओ य ।
 मत्थवाहपुत्त, कुओ तुमं, कहं वा ते^५ ईदिसी अवत्था । तओ
 'न गेहदच्चरियमन्नस्स पयामिष्ठं जज्झइ' ति चिन्तिऊण
 भणिथं धणेणं । जल्लनिहीओ अहं, वहणविओगओ ममेथं^६
 ईदिसी अवत्थ ति । महेसरदत्तेण भणिथं ।^७ 'अवहिओ
 विही उज्जयाणं भङ्गेसु, सुचस्सल्लो सिरि' ति सच्चो लोयवाओ ।^८
 किल्लेमायामवज्जले। गिहवासो, जेण भवओ वि कप्पपायवस्स
 विय परहियसंपायणामेत्तफलजन्मस्स ईदिसी अवत्थ ति ।
 अहवा येवमेथं । पण्डो वि समी कालजोगओ अचिरेणं चेव
 संपुण्यं पावइ, विममदसाविभाए^९ य वट्टमाणा देवा वि
 परिकिल्लेसभाइणो हवन्ति, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासौ^{१०}
 जणो । ता न ढए संतप्पियब्बं । आवयाए वज्जकडिणहियया
 चेव महापुरिसा हवन्ति । उवयारिणी य आवया ; जओ
 नज्जइ इमौए सज्जणा^{११} सज्जणविसेसो, 'सत्तिक्खए अणु-

१ D 'एक्के विओदधं ।

२ DE 'समुहं ।

३ D वि य भवो ति ।

४ D हरिणी ।

५ D 'विउदयस्स मे ।

६ D adds एव ।

७ D विभाइइ ।

८ B दुज्जय, D दुज्जयाणं विसेसो ति ।

९ D सत्तिक्खइ ।

- रत्तेयरपरियणो,^१ गमन्ति अत्तणो भागधेयाणि, निब्बुतर
 निच्चपच्छओ पुरिसयारो । नाऽणकममंपत्तस्स कालागरस्स
 सब्बहा गन्धोवल्लङ्गी हवद । 'न चिरकालठादणी य एसा
 आवय' त्ति लक्खणाओ अवगच्छामि त्ति । अन्नं च । भवओ
 ५ विह्वो व्व साहारणो चेव मे एस खणमेत्तपीडागरो परि-
 किल्लेसो । परिसत्तसब्बमङ्गो य मंपयमहं । ता किं ते उव-
 गरेमि । तहा वि गेण्हाहि एयं पढियमेत्तविद्धं तत्कयाहि-
 ददस्स वि पाणधारयं^२ भयवया विणयाणन्दणेण पणीयं
 गारुडमन्नं ति । भविस्सइ य इमिणा वि भवओ मविह्वेण
 १० विय परत्यमंपायणं ति । धणेण चिन्तियं । अहो मे अका-
 रणवच्छलत्तणं । अहवा दुहियमत्तवच्छलो चेव मुणिजणो
 होइ । ^३उवियाकओवयारो य कहमहमिमस्स मन्तियं
 गेण्हामि त्ति । चिन्तिऊण भणियं च तेणं । भयवं, अणु-
 ग्गिहीओ न्हि ; मम कुमलचिन्तणं चेव भयवओ उवयारो ।
 १५ न तवस्सिजणाणुग्गिहीओ अकम्माणं पावद । पमादणो य
 गिहत्था हवन्ति, उग्गाओ य मन्तदेवयाओ । ता अन्नं मे
 मन्तेण । महेसरदत्तेण भणियं । ^४सोमदेवओ निप्पच्चवाओ
 खु एसो । धणेण भणियं । तहा वि अल्लमिमेणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अहो महाणुभावया सत्यवाहपुत्तस्स ।

१ E रो ।

२ D •धारवमलं ।

३ B उवया, CE उविय translate अपिच. D उचिया ?

४ D सोम न एव पर उप्पउ देववाउ ।

नूनमहमणेण न पञ्चभिन्नाओ, तओ अकओवयारित्तणेण
 उवरोहसौलथाए न एयं गेण्हइ । ता पयासेमि से अप्पा-
 णयं^१ । चिन्तिऊणं भणियं च तेण । सत्यवाहपुत्त, सुमरेहि
 मं तामलित्तीए जूयथरवइथरविमोदयं महेसरदत्तं । ता
 अलमत्तहावियप्पिणं । गेण्हहि एयं, अल्लहा महई मे^२
 पीडा ममुप्पज्जइ त्ति । तओ सुमरिऊण वुत्तन्तं^३ से 'कयथो
 एसो' चिन्तिऊण 'हवइ महई एयस्स पीड' त्ति अवयच्छिय
 तद्वरोहभौरुणा भणियं धणेणं । भयवं, जं तुओ आणवेह ।
 तओ दिओ महेसरदत्तेण मन्तो, गहिओ धणेणं । गया
 तवोवणं ।^४ फणमादौएहिं कया पाणवित्ती । ठिओ एग-
 दिवमं । अहिवन्दिऊण महेसरदत्तं पेसिओ य तेणं पयट्ठो
 विषयसंसुहं^५ । नारङ्गाइसंपादयाहारो य पयत्तगोवियरयणा-
 वलौ कालकमेण पत्तो सावत्थिं ति ॥

तौए य नयरीए तीए चेव रयणीए राइणो^६ विथार-
 धवलस्स तक्करेहिं सुट्ठं 'भण्डायारं । तन्निमित्तं घेप्पन्ति^७
 भुयङ्गप्पाया भयरवासिणो अल्ले य कप्पडियादओ त्ति ।
 निज्जन्ति मन्तिपुरओ सुच्चन्ति य परिक्खिउं । तओ सो
 धणो एयमायस्सिऊण दुवारओ चेव अल्लओ गच्छमाणो
 गहिओ निउत्तपुरिसेहिं, भणिओ य 'भइ, कओ तुमं'
 ति । तेण भणियं 'सुसन्ननयराओ' । तेहिं भणियं । कहिं^८

१ E •चं, D •चं त्ति ।

२ BD om.

३ D पञ्चसोदरहिं ;

४ D •समुहं ।

५ D adds च ।

६ D भंजारं ।

‘वच्चिह्मि । तेण भणियं । अग्गच्चो गच्चो आसि, संपयं तं
 चेव वच्चिह्मामि न्ति । तेहिं भणियं । भइ, न तए कुप्पियव्वं
 ति ; अण्व खु रादणो विथारधवल्लसु केहिंचि सुद्धं भण्डा-
 यारं । तच्चिमित्तं च ‘कप्पडिया तुभेहिं आणियव्व’ न्ति
 १ निउत्ता अण्हे । ता एहि, वच्चामो मन्तिगेहं ति । धणेण
 भणियं । भइ, अहमियाणिं सेवेहागच्चो, २ नाहं एयकस-
 यारी । ता किं तहिं गएणं । तेहिं भणियं । निहेसगारिणो
 अण्हे, ता अवस्सं गन्तव्वं ति । अणिच्छमाणो वि हियएण
 नीच्चो मन्तिगेहं, दंमिच्चो मन्तिस्स, भणिच्चो य तेणं ‘भइ,
 कच्चो तुमं’ । तेणं तं चेव मिद्धं ति । मन्तिणा भणियं ।
 ३ किं ते पाहेयमदं वा । तच्चो तेण लोहअस्सामोहिय
 मणेण अविथारिउणं आथदं भणियं निव्वियप्पेणं ‘न किंचि
 मंसणिज्जं, ति । मन्तिणा भणियं ‘फुड मन्तेज्जामि’ । तेण
 भणिय । किं भवच्चो वि अस्सहा निवेईयद न्ति । मन्तिणा
 ४ भणियं । जइ एवं, ता गच्छ । तच्चो गच्छमाणो तत्थेव
 भवणज्जणे कहिंचि पमायकुडिणं गहिच्चो ‘वन्दुरापवङ्ग-
 मेण । फालियं से निवमणं । एत्यन्तरमि तमुद्देमसुक्कोवयन्तो
 सत्तरिमिमाला विथ निवडिया ५ ओड्डिगाच्चो तेत्तोक्कमारा

१ B वच्चि ।

२ ACE वच्चोहामि ।

३ B कप्पडियादं ।

४ ABCE सेवावच्चो, D सेवहावच्च ।

५ D adds ऊरु रथ ।

६ D adds इविचकार्य ।

७ B वद्धेज्ज ।

८ A वन्दुरा ।

९ CE ओवड्डिगाच्चो, A उव०, D उड्डियाच ।

रयणावलिं त्ति । दिट्ठा मन्तिणा, मोयाविद्या पवङ्गमाओ,
 गहिया रयणावली पञ्चभिन्नाया य । भिन्नं ^१मन्तिहियं ।
 नूणं अकुसलं रायधूयाए, अन्नहा कुओ इयं एयस्स । पुच्छिओ
 खु एओ । भट्, कुओ तुह एमा । तओ मलज्जं भणियं
 धणेण । कयावि^२ अहं खु जाणवत्तेण महाकडाहं गओ ५
 आमि । तय मए एमा कीया । विवञ्चं च मे आगच्छमाणस्स
^३त जाणवत्तं । तओ एट्ठमेत्तरित्यमामी भयवया देव्वेण
 मपादओ ण्हि । मन्तिणा भणियं । कया कीय त्ति । धणेण
 भणिय । अत्थि वामसेत्तं । मन्तिणा चिन्तियं । तिमामसेत्तो
 कालो एयाए विदन्नाए, दमामसेत्तो य कालो रायधूयाए १०
 इओ गयाए, एओ य एवं जंपद त्ति । ता कहमेयं । अव-
 लत्ता य एमा एणामि^४, अमवद्धपलावी खु एओ, देवस्स
 निवेणमि । निवेदयं मन्तिणा । आउलीहओ राया । निरु-
 विया रयणावली । हक्कारिऊण दंमिया ^५भण्डगारिगाण,
 पञ्चभिन्नाया य तेहिं । तओ रादणा चिन्तिय । वावाइया १५
 मुट्ठा वाणेण^६ मे धूया ; अन्नहा कहमेवमेयं जुज्जद त्ति ।
 कोहाभिभूएणानि अचल्लनयाणुमारिणा पुणो वि पुच्छाविओ
 त्ति । धणेण पुणो वि तं चेव माहियं । तओ रादणा पुणो
 वि रयणावलिं निएऊण^७ पञ्चभिन्ना णेण । अहिययरं कुवि-

१ D मन्तिओ ।

२ ACE om.

३ D om.

४ D adds चन्नाह, CE एतेचन्नाह ।

५ D भण्डारिणाह ।

६ D मे चलेह ।

७ D adds कविदेह ।

एण 'न एयमसहा हवइ' णि वण्णो समाणत्तो । तन्नो य
तणमसिविखित्तगत्तो वज्जन्तविरसडिण्डिमो अवराहयावणत्थं
च पडल्लिगानिमियरयणावली पयट्ठाविन्नो वण्णयामं^१ । तन्नो
नीयमाणस्स^२ 'हट्ठमग्गावसेसे मंसाहिलासिणा ओलावएण
५ 'मंसमेयं' ति कल्लिऊण अवहरिया रयणावली, नीया
सनीडं । धणो वि य अहिययरं कुविण्हि रायपुरिसेहिं^३
नौओ मसाणं ति । तं च केरिसं^४ ।

सुक्कपायवसाहानिलीणवायसं वायसरसन्नकरयररवं^५ रव-
न्तसिवानायभीसणं भीसणदरदड्डूमडयदुरहिगन्धं गन्धवसा-
१० लुद्ध^६ हव्वेत्तसाणं साणं^७ कड्ढासनिवहभासुरं भासुरं^८ कम्माय-
पीदजणय ति ॥ अवि य

पुरओ पत्तियदण्डो उग्गाहियकालचक्कदव्वारो ।

कल्लिकाल^९ वन्दिसरिसो कालो वि जहि कल्लिप्पेज्जा ॥

तत्थ बोलाविन्नो लोहियासुहाभिहाण पाणवाडयामन्न-
१५ खण्ड । तन्नो वड्डगचण्डालस्स आदेस दाऊण गया राय-
पुरिसा । नौओ^{१०} येव भूमिभायं चण्डालेण, ^{११} पुल्लहओ पण्णा,
चिन्तियं च तेणं । अहो दमाए आगित्तीए कइमकज्जयारी
भविस्सइ । अहवा निइसयारी अहं । ता किं ^{१२} मम एहणा ।

१ D 'सुमिं'. २ A 'सम्मा', CE 'सम्मा'. ३ D adds 'सम्मासो'.

४ ACE om. ५ D करयरवं ६ D चक्कदव्वं.

७ D adds 'वहिय'. ८ A कसारपी, B कम्मारयपी, D कम्मायपी.

९ A 'चहिं', CED 'चहिं'.

१० E adds 'य'.

११ B पुल्लहपी.

१२ ACE ममेदवा.

सयं निओयमणुचिह्मामि । निवेसाविओ अमगण्डीए भणिओ
 य । अज्ज सुदिट्ठं जीवलोयं करेहि, एवमवसाणो य 'ते
 एम लोओ । अज्जं य । वयंसगा ने सावगा, तस्सुसग्गिओ य
 णेगन्नाकूरदिट्ठिणो अन्हे । रायसासणं चिमं अवस्सुं संपाडेयव्वं ।
 विज्जन्तो य अन्हेहिं नरवर्द । जहा वावाइज्जमाणस्सु 'सुह-
 परिणामो मरउ' ति सुउत्तमेत्तं अन्हेहिं समीहिद्यत्यसंपाडणं
 कायव्वं ति । कओ य ने पसाओ राइणा । ता आणवेउ अज्जो,
 किं ते संपाडोयइ । धणेण चिन्मियं । अओ विमिड्डया
 चण्डालस्सु । अहवा दीणसत्तवच्छलो परोवयारनिरओ अणु-
 यण्णारई न एम कम्मचण्डालो, 'किं तु जाइचण्डालो । सज्जणो
 खु एसो । अकाले य मे दंसणं एतेण सह 'जायं' ति ।
 अहवा किं एइणा, गओ मे कालो पुरिसचेट्ठियस्सु; न
 संपज्जइ समीहिद्यं अप्पपुष्पाणं ति । 'दीहं नौससिऊण भणियं
 सविस्सिएणं । भइ, संपाडेहि रायसासणं, किमसेणं ति । तओ
 'अदीणभावपिसुणियमहापुरिसभावो अओ चेव अणवराओ वि
 एसो मए वावाइयव्वो' ति विमसेन बाहजलभरियलोयणेण"
 सगमय" भणिओ चण्डालेण । अज्ज, जइ एवं, ता सुमरेहि
 इट्ठदेवयं, परिणय 'विसयरायं, अज्जीकरेहि धम्मं, तहा ठाहि
 सग्गाहिमुह" ति । तओ 'धिरत्यु जीवलोयस्सु, न संपाडिओ

१ B एओ ते जीवलोय ।

२ ACE om.

३ ACE om.

४ E 'लोयव' ।

५ D 'सगमय' ।

६ ACE विसयं ।

७ BD 'लो ।

- परत्यो, न्ति चिन्तिजण ठिओ सग्गाहिमुहं । गहिं
 चण्डालेण कयन्तजीहाकरासभासुरं करवाणं, निक्कहिं
 पडियाराओ, वाहियं ईसि निचसुयासिहरे । भणियं च तेणं ।
 अहो जणा, इमिणा किञ्च कसंषि रायधूयं वसिजण अवहटा
 १ तेसोक्कसारा रयणावलो । इमिणा अवराहेण एस वावाइस्सइ ।
 ता जइ अओ वि कोइ रायविहट्टमामेवइस्सइ, तं पि राया
 सुतिखेण दण्डेण एवं सेव सासइस्सइ न्ति भणिजण
 वाहियं करवाणं । काइस^१सुअभावयाए य अदाजण पहारं
 विमुक्कखणो निवडिओ धरणीए चण्डालो । भणिओ धणेण ।
 १० भइ, मा मे इमिणा अइसंभमेण हिचयं पीडेहि । अणुण्डाहि
 रायसासणं, निओगकारौ तुमं ति । चण्डालेण भणियं । अज्ज,
 न सक्कुणोमि असंपाडिओवयारन्तरस्स^२ पहरिउं । ता किं ते
 पिययरं संपाडेमि न्ति ; आणवेउ अज्जो ॥

- एत्यन्तरंमि राइणो पढमपुत्तो सुमङ्गलो नाम, सो
 ११ उज्जाणसुवगओ अहिणा दट्ठो । उग्गयाए विमस्स सेववेस्साए
 सेव पण्डुसओ जाओ । आणीओ नरवइससीवं । ^३सहाविओ
 गाइडिओ, आगओ य तुरियतुरियं । दिट्ठो ^४तेण । 'अहो
 पण्डा से सक्क' न्ति ^५विस्सओ खु एसो । पडत्ताइं मनोसहाइं,
 न जाओ से विसेसो । विस्सओ राया । चिन्तियं च तेणं ।

१ D परमत्तो ।

२ B सत्ते ।

३ E • वयारन्तरस्स ।

४ CE put these words in the plural.

५ ACE वेहि ।

६ ACE विस्सओ च इय ।

अचिन्ताओ पुरिससत्तीओ । कथाद^१ अओ वि कोद^१
 सुसिद्धगारुडमनो नरिन्दो जीवावेद त्ति । तो घोषावेमि
 ताव समन्तओ पडहगेहिं । जहा । अहो अओं सेव एत्थ
 रायपुत्तो ^१[सुमङ्गलो नामं सो उज्जाणसुवगओ] अहिणा
 दट्ठो । जो तं जीवावेद, सो अं सेव पत्थए तं सेव दिक्खइ^४
 त्ति । चिन्तिऊण आदिट्ठा पाडहिगा पयट्ठा नयराराम-
 देउल्लसहारमगेहिं ॥

एत्थन्तरंमि आगओ एगो पाडहिगो तसुद्देसं । आस-
 लिओ से सहो धणेण । जहा । ^१अहिणा दट्ठो रायपुत्तो ;
 जो तं जीवावेद, ^२सो अं सेव पत्थए तं सेव दिक्खइ त्ति । १०
 तओ सहरिसेण भणिओ चण्डालो । भइ, जइ^३ ते निब्बन्धो,
 ता एयं संपाडेहि । जीवावेमि ताव एयं मुयङ्गदट्ठं, पञ्चा
 मारेज्जामि त्ति । हरिमिओ चण्डालो । चिन्तिथं च तेण ।
 जो मे मामिसुयं सयलनरिन्दपञ्चकायं पि जीवावइस्सइ, तं
 कहं दक्खिम्महोयहो गुणेगन्तपरकवाई महाराओ वावइस्सइ । १५
 ता जीविओ खु एसो. कहं वा एम एवं विवक्खइस्सइ^४ त्ति ।
 चिन्तिऊण ^२तेण सदिओ पाडहिओ । माहिओ ^५य वुत्तन्तो
 रायपुरिसस्स । तेण भणियं । भइ, किमेत्थ सच्चयं, अं एस

१ B ० वि ।

१ D adds चञ्च सेव ।

४ D adds एवं ।

० D transposes स० वैव ।

१ B om. the passage in brackets.

४ B om. all down to दिक्खइ ।

४ ACE विवक्खइ ।

८ DE om.

- अपद । धणेण भणियं । अत्थि ताव मम पञ्चगविषावहारी
 मन्तो । कञ्चसिद्धीए उ देवो पमाणं । अविषओ खु एसो
 पुरिसयारस्स । तद्वावि पेच्छामि ताव त्ति । रायपुरिसेण
 चिन्तियं । अहो से अवत्थाणगइओ-आस्सावो अणुद्धओ य ।
 ५ ता अवत्सं जौवावेइ एस रायपुत्तं ति । मोयाविज्जण नौओ
 नरवइसमीवं, दंसिओ राइणो, साहिओ वुत्तन्तो । तओ तं
 दट्ठूण चिन्तियमणेण । मह्माणुभावागिई खु एसो । ता कइं
 परदब्बावहारं करिस्सइ । अहवा पुणो विगप्पिस्सामि, न एस
 विचारणाए ममओ; विसमा गतौ विसस्स, मा 'अस्साहिंयं
 १० मे भविस्सइ पुत्तयस्स त्ति । चिन्तिज्जण 'वाइजलभरिय-
 नयणेणं ईसिपरिकलन्तवयणेण' भणिओ खु तेणं 'राइणा ।
 भइ; जौवावेहि मे सुयं ति । तओ धणेण भणियं । देव,
 सुच्च विमायं; पेच्छ भयवओ मन्तस्स सामत्यं ति । भणिज्जण
 सुमरिओ मन्तो । अचिन्तिसामत्यओ य तस्स 'वियम्भन्त-
 १५ वयणकमलो पसुत्तो व्व सुइनिदासए उट्ठिओ कुमारो ।

एत्यन्तरंमि 'समुद्धादओ माऊवायकलवलो । परितुट्ठो
 राया, हरिसविसेसओ अणुत्थियं पि येवथाए खित्तं धणस्स
 कडिसुत्तयं । वरिमियं च देवीहिं आहरणवरिसं । धणेण
 भणियं । महाराय, किमणेणं ति । राइणा भणियं । भइ,
 १० भण, किं ते अवरं मंपाडीयउ । धणेण भणियं । देव,

१ B •चिया । २ DE वासोडलोयवेच । ३ D •वययो, E •वययं ।

४ DE om ५ CE वियसंतं । ६ B समुट्ठिउ, D समुट्ठोरउ ।

अलमणेण । इमं पुण संपाडेउ देवो तस्स वह्निओगकारिणो
 अचण्डालभावस्स चण्डालाभिहाणस्स समीहिंयं मणोरहं ति ।
 राइणा चिन्तिंयं । अहो से गइयया । न ईइसो^१ विसुद्ध-
 सत्तजुत्तो अकळं समायरइ । ता को उण एसो । पुच्छामि
 एयं । अहवा संपाडेमि ताव एयस्स समीहिंयं, पुणो पुच्छिस्सं^५
 ति । चिन्तिऊण भणियं राइणा । सदावेह चण्डालं, पुच्छह
 य, को से मणोरहो । तओ गओ पडिहारो, पुच्छिओ^४ य
 तेण । अरे खज्जिलय, परितुट्ठो ते राया, अहवा रायपुत्त-
 जीविद्यदायगो नरिन्दचूडामणी ; ता भण, किं ते करीयउ
 न्ति । तओ खज्जिलेण चिन्तिंयं ।^१ नत्थि अगघो सज्जणचरियस्स^{१०}
 न याऽविसओ महाणभावयाए न्ति । चिन्तिऊण भणियं ।
 भइ, अवि सुक्को^२ सो देवेणं नरिन्दचूडामणी । तेण भणियं ।
 अरे खज्जिलय, को एत्थ संदेहो । कयस्ससेहरयभूओ देवो ।
 ता भण समीहिंयं । तेण भणियं । जइ एवं, ता करेउ
 देवो पसायं ; अलं अन्हाणं इमीए बुद्धजणगरहणिज्जाए^{१५}
 उभयलोयविइद्धाए जीविगाए न्ति । पडिहारेण भणियं ।
 अरे दम्बजायं पत्थेहि, किं इमेणं । खज्जिलेण भणियं । अओ वि
 अवरं दम्बजायं ति । तओ पडिसोऊण निवेइयं पडिहारेण
 राइणो । भणियं च राइणा । अहो से विवेगो अलोभया य ।

१ E ईइस ।

२ A वल्लसजौचितेव ।

३ D adds चहो ।

४ D transposes ई० सो ।

५ D नरचिहार ।

धनेण भणियं । देव, जादमेत्तच्छास्सो खु 'एसो महानु-
भावो; ता करेख एयस्सु ववसियं देवो' ति । रादणा
भणियं । भइ, कथं चेव एयं; इमं पुण से अव्वरं, देख भइ
सहत्थेण एयस्सु दीणारत्तत्तं चण्डालकुटुम्बसइस्सुवासिणिं
१ विष्णुवासिणिं च^१ पट्टणस्सु अव्वरवाहिरियं ति । तसो धनेण
भणियं 'जं देवो भणइ' ति । पट्टिवज्जिज्जण संपाडियं
रायसामणं ति । तुट्ठो खत्तिस्सणो न तद्वा वित्तलाहेण जद्वा
धणजीविण ॥

तसो धणमुवचरिज्जण^२ भणियं रादणा । भइ, ववसायासो
१० चेव अव्वगसो ते सुकुलजसो । ता किस्सिवासिणं किस्सामधेयं
वा भवन्तमवगच्छामि । तसो 'परसन्निया रयणावली, तद्वावि
गहिया, अइ मे सुकुलजसो' ति सरिज्जण विमुक्कदीहनीसासं
११ 'सज्जावणयवधनेण भणियं धनेण' । देव, कौइसो अकज्जयारिणो
ववसासो, को वा एत्थ दोसो सुकुलस्सु । किं न संभवन्ति
१२ खत्तिनिलएसु कमलेसु किमसो । वाणियसो अइयं
जादमेत्तेण, न उण सौलेणं, सुसम्मनयरवासी धणाभिहाणो
य । तसो रादणा 'अइ मे धमया, जं न एयं पुरिसरयणं
विणासियं' ति चिन्तिज्जण भणियं । कइं तएजारिसा
अकज्जयारिणो इवन्ति । ता कहेहि परमत्थं, कइं तुमए
१० एसा रयणावली पाविय ति ॥

१ E सो ।

२ D om.

३ D •वी नाम ।

४ A •मुहिसिज्जण ।

५ B सज्जोव ।

एत्यन्तरंमि १य ससंभमसुवसप्पिऊण विक्कन्तं महापडि-
 हारीए । देव, एसा खु मणोरमाभिहाणा उब्बाणवाणिधा
 रायधूयावयणाओ^१ वहणभङ्गेण विउत्तपरियणा देवं विक्खवेह ।
 जहा । देव, इओ मच्छन्ताणं अण्हाणं समुद्धमण्णंमि तत्तणा
 चेव चण्डमाहयपणोक्कियं इत्थियाहिथए व्य गुण्णं फुहं ५
 जाणवत्तं ति । तओ य देवस्स पहावेणं तहाविहफलगलाभ-
 मंपाहयपाणवित्ती जीविधा रायधूया विणथवई । मंपत्ता य
 कहंवि नयभायधेएहि नयरिसमीवं । मेहवणसंठियाए
 पेमिया अहं, जहा विक्खवेहि एयं वुत्तन्तं तायस्स । १० एयं
 सुणिऊण देवो पमाणं ति । तओ ससंभन्तो 'इमीए चेव १०
 रथणावलीवुत्तन्तमुवलभिस्सं' ति उट्ठिओ राया, पयट्ठो य
 मेहवणं, पत्तो १य महया १चडगरेणं । दिट्ठा १य रायधूया ।
 अलंकारेऊण य पवेमिया मावत्थिं । पुच्छिया य रथणावली-
 वुत्तन्तं । माहिओ य तीए । जहा । तंमि वहणभङ्गदियहे
 चयलदयाए^२ समप्पिया मंगोत्रिया य तीए उत्तरैयवत्थणेण । १५
 तओ १य विवस्से जाणवत्ते कयन्तवसविउत्ते १य परियणे
 न-याणामि कौइमो से विपरिणामो न्ति । तओ राहणा
 धणमवल्लोदऊण भणियं । भइ. कहं तुह एसा हत्थगोयरं
 गय न्ति । धणेण भणियं । देव. समुद्धतीरे सयंगहणेणं ति ।

१ D om

२ D ० धूयहारियावहणं ।

३ D खं ।

४ BD om.

५ B चडधारवत्तं ति ।

६ E भूय, AC ० चडाव ।

७ BD om.

८ D om.

राइणा चिन्तिथं । विवक्षा 'बुधसदया, कहमन्नाहा' सयंगहणं
ति । भणियं च । भइ, अवि दिट्ठं तए तत्थ किंचि कक्कासपाथं
ति । धणेण भणियं । देव, दिट्ठं ; अओ सेव परदव्वावहारेण
अकज्जकारिणमण्णाणं मञ्जेमि । राइणा. भणियं । न एरिमं
परदव्वावहरणं गिह्णिणो ; ता अलमईयवत्युचिन्तिणेणं । भण,
किं ते करेमि न्ति । धणेण भणियं । कथं देवेण करणिज्जं,
जं तस्स निओगकारिणो समीहिं^१अहिंमणोरहपूरणं ति ।
राइणा भणियं । भइ, किं तेण ; थेवं खु तं तस्स वि
^२समिस्सियकारिणो चेद्वियस्स, किमङ्ग पुण भवओ जौविथ-
अहिंसुयजौविथदायगस्स । धणेण भणियं । देवदंमणाओ वि
अवरं करणिज्जं ति । देव, मंपुत्ता मे मणोरहा देवदंमणेणं
ति । तओ राइणा डाऊणमणग्घेयं निययमाहरणं विदलपस-
इयनरमहाओ पेमिओ सुमन्नानयरं । ^३तओ आपुच्छिऊण
नरवहं निग्गओ सह रायपुरिसेहिं धणो ॥

पत्तो य कइवयदियहेहिं गिरिथल्लयं नाम पट्ठणं । तत्थ
वि य तंमि सेव दियहे राइणो चण्डसेणस्स मुट्ठ मव्वमारं
नाम भण्डागारभवनं । तओ आउलीइया 'नायरया नगरा-
रक्खिया 'य । गवेसिज्जन्ति' चोरा मुहिज्जन्ति भवणवीहीओ
परिस्सिज्जन्ति आगन्तुगा । एत्थन्तरंमि 'य मंपत्तमेत्ता सेव

१ E भूय . २ B •इया । ३ A om. •अहिंसुय ; E •हपूरणं ।

४ A समं, B समकियं । ५ ACE om. this sentence.

६ D om. ७ E अवेषाविज्जंति । ८ BD om.

गहिषा इमे रायपुरिसेहिं, भणिषा य तेहिं । भद्दा, न
तुमेहिं कुप्पियय्मं । बाहिषो वुत्तन्तो^१ । तेहिं भणिषं । को
'एस अवसरो कोवस्सु; 'एह, वच्चाओ जत्थ तुमे नेह ति ।
नीया पच्चउल्लसमीवं, पुच्छिया पच्चउल्लिएहिं 'कओ तुमे'
न्ति । तेहिं भणिषं 'भावत्थीओ' । कारणिएहिं भणिषं 'कहिं^५
गमिस्सुह' ति । तेहिं भणिषं 'सुसम्मानयरं' । कारणिएहिं
भणिषं 'किंनिमित्तं' ति । तेहिं भणिषं । नरवद्दसमाएसाओ
एयं सत्थवाहपुत्तं गेण्हउं ति । कारणिएहिं भणिषं । अत्थि
तुम्हाणं किंषि दविणजायं । तेहिं भणिषं 'अत्थि' । कारणि-
एहिं भणिषं 'किं तयं' ति । तेहिं भणिषं । इमस्सु सत्थ- १०
वाहपुत्तस्सु नरवद्दविहणं रायालंकरणयं ति । कारणिएहिं
भणिषं । पेक्कामो ताव केरिसें । तओ विमुद्धुच्चित्तयाए
दंसियं । पच्चभिन्नायं^१ भण्डारिएण । भणिषं च तेण^५ । एयं
पि देवमन्नियं चेव कालन्तरावहरियं रायालंकरणयं^१ ति ।
तओ संलुद्धा ते पुरिमा पुच्छिया य पच्चउल्लेण । भद्दा, १५
अवितहं कहेह; 'कओ तुम्हाणमेयं । तेहिं भणिषं । किमन्नहा
तुम्हाणं निवेदीयह । तओ कारणिएहिं निवेदओ एस वुत्तन्तो
चण्डसेणस्सु । 'ओ चेव मे राया सव्वमेयं 'कारवेह' ति
कुविओ एसो । नेयाविद्या इमे चारयं; 'पाविथव्वो एएहिं
सथासाओ सव्वो अत्थो' ति धराविद्या पयत्तेण ॥ १०

१ D adds रायपुरिसेहिं ।

५ D transposes च० एहो ।

१ D एह ।

१ DE भद्दामारेहिं ।

५ DE तेहिं ।

१ D चारयं ।

१ D कुच ।

१ AC कारावर, D कारावेह ।

तहिं च परमदुस्त्रिया जाव कहवयदियहे परिवसन्ति,
 ताव तत्येव रायपुरिसेहिं परिब्बायगह्वधारी रघणीए
 परिभमन्तो सरित्यो सेव गहिओ महाभुयङ्गो ति । नीओ
 मन्तिसमौवं । तेण वि य 'सिङ्गधारी चोरियं करेद ति,
 १ नत्थि से अन्नं पि अकरणिज्जं' ति कल्लिऊण वण्णो समाणणो ।

रायपुरिसेहि तणमसिगेह्यभूर्द्विक्लित्तसव्वङ्गो ।

कोसियमात्ताभूसियसिरोहरो विगयवसणो य ॥

निश्चित्तमङ्गकणवीरदामलमन्तभासुरालोओ ।

क्षित्तरकथायवत्तो उब्भट्ठमियरासहाहूठो ॥

- १० डिण्डिमयसद्देसियवज्जणपरिवारिओ य 'ओ नवरं ।
 दक्खिणदिसाए नीओ भौमं अह वण्णयाणं ति ॥
 नौममिऊण सुदीहं सविलियमहं पेक्खिऊण य जणोहं ।
 परिचिन्तियं च तेणं कहमलियं होद सुणिवयणं ॥
 एपिहं पि मज्झ जुत्तं गहिंयं जं जस्स मन्तियं रित्यं ।
- ११ साहेमि तयं सव्वं धरणिगयं तस्स किं तेणं ॥

इय चिन्तिऊण भणिया तेणं नरणाहसन्तिया पुरिषा ।

मोत्तूण मं न सुट्ठं थाणमिणं केणह 'निहत्तं ॥

सव्वं च तयं दव्वं चिट्ठद एत्थेव नवर 'थाणमि ।

आरामसुज्जेउल्लगिरिनिदितीरेसु धरणिगयं ॥

१ B सोधचियं, C सोचियं, E सोवचोय explained सोचनीयं ।

१ E चवत्तं ।

१ B ठारमि, E चारमि ।

धेनूण य तं तुभे अप्येह जणस्स जस्स अं १तण्यं ।
 सिद्धं मए १सच्चिहं पच्छा मारेव्वह ममं ति ॥
 मिद्धं च तओ १सव्वं सपच्चयं अं जओ जया गहिधं ।
 चिट्ठह य जत्य देउल्लगिरिनिदितीराहसु तहेव ॥
 गन्तूण तेहि वि तओ सिद्धममच्चस्स सव्वमेयं तु । ५
 जोयावियं च तेण वि पच्चदयनरेहि तं दव्वं ॥
 दिद्धं च निरवसेमं मिद्धं अं जंमि जंमि १थाणंमि ।
 पुव्वगहिण रक्षियं रायालंकारदव्वेणं ॥
 दट्ठूण य तं दव्वं चिन्ता मन्तिस्स नवरमुप्पन्ना ।
 पुव्वगहिणहि पत्तं तं दव्वं अन्नहा कव्विं ॥ १०
 एवं च चिन्तिऊणं ५ परिवायगक्खव १धारणभुयङ्गो ।
 कहुणापवक्खसिन्तेण १ मन्तिणा ५ सविणयं भणिओ ॥
 वेममहावविरुद्धेण तुज्झ चरिणण विव्हओ मज्झ ।
 माहेहि ता फुडत्थं किमेयमवरोप्परविरुद्धं ॥
 एवं च भणियसेत्तेण भणियं परिव्वायएण । १नत्थि खल्ल १५
 विषयलुङ्काणमवरोप्परविरुद्धं ति । अवि य
 जणणिजणयाण सुकयं न गणेन्ति न बन्धुमिन्तसामीणं ।
 विषयविषमोद्धियमणा पुरिसा परलोगमगं च ॥

१ CE जययं ।

१ B सच्चिहं (read सच्चिहं) D सच्चितं ।

१ E दव्वं ।

५ See note 3 on last page.

५ ACE add सो ।

१ A भारो, DE करो ।

१ ACE ०पवहेव ।

५ ACE add महाविजय ।

१ D न खल्ल ।

एवं च सिद्धमेते भणियममद्येण जुञ्जए एधं ।
 विज्ञाणदरिहाणं न उणो तुमए सरिञ्हाणं ॥
 ता साहेहि अवितहं परधणमइणस्स^१ कारणं मण्ण ।
^१अयल्लाणवाल्लणस्स य हिरियं मोत्तूण किं वज्झणा ॥

५ एवं च भणिए भणियं परिब्बायएण ।

निसुणसु अवहितमणसो बुत्तन्तं मण्ण पुञ्चिओ^२ जो ते ।
 तह साहेमि कुडत्तं जह कहिं ओहिनाणेण^३ ॥

अत्थि इहेव^४ भरहंमि पुण्डो नाम जणवओ । तंमि
 अमरावह^५ सरिसं पुण्डवहुणं नाम मयरं । तत्थ अग्निवेसायण-
 १० षगोत्तो सोमदेवो नाम माइणो । तस्स सुओ नारायणा-
 भिहाणो अहं ति । तंमि मयरे 'जीवघाएण सग्गो' ति
 कुसत्तं^६ पक्खेत्तो चिट्ठामि जाव केइ पुरिसा समन्तओ
 सुखवयण^७ तरल्ल^८ पत्तोएमाणा सोर ति कल्लिजण वण्णा
 निज्जन्ति । ते य दइण भणियं मए 'घाएह एए महाभुण्णे'
 १५ ति । तओ तं मम वयणं सोजण एक्केण साज्झणा समुप्पओ-
 हिनाणेण नाइदूरट्ठिएणेव जंपियमहो कइमज्जाणं ति । तं च
 ने साज्झवयणं सोजण समुप्पज्जा चिन्ता । किमेएण मं
 उहिसिजण पसन्तइवेणावि एयं, जंपियं ति । तओ सो मए

१ D •वरवस्स ।

२ CE •साव वा भ० ।

३ D ज ।

४ D •माओहिं. and adds जह यं ता लुव ।

५ D जंघुहोहि भरहे नाहि ।

६ B adds पुर ।

७ E •मोत्तो ।

८ D पकरेनाओ ।

९ D वयणा ।

१० D पु० ।

वक्षणेसु निवडिजण पुच्छिओ 'भयवं, किमवाणं ति ।
 तेण कहियं । सव्वसत्ताणमसन्नाहिओयदाणं^१ विवड्ढोवएओ
^२य । मए भणियं । को असन्नाहिओओ को वा विवड्ढोव-
 एओ न्ति । साज्जण भणियं । जमेए पुव्वकयकसपरिणइव-
 सेण वषणपत्ते निरवराहे वि महाभुयङ्गे न्ति अहिस्सवसि, ^३
 एस असन्नाहिओओ; जअ सच्चं पि परपीडाकरं न वत्तच्चं
 ति । एसा य वो ^४सुती पइयपइयाभिहाणे चोरचोरभणणे
 य तत्तुल्लदोसया ^५सईभूया वि मयासुद्धमहावा वि । असइ
 पयाभिहाणे अचोरचोरभणणेण य मिच्छाभिहाणाओ^६
 दुग्गणो^७ दोसो न्ति । जं पुणं 'जीवघाएण^८ सग्गो' न्ति ^९
 पक्खेसि, एस विवड्ढोवएओ; जओ न जीवघाओ परलोए
 सुइत्तलओ होइ । 'भणियं च सयलेहिं तित्थमायगेहिं । न
 'हिंसियव्वाणि सव्वभूयाणि । अइवा

^{१०}जो कोहेण ऽभिभूओ घायइ जीवे सया निरणकण्यो ।

१ D adds ति ।

२ D om.

३ D सुयं B सई च सईया० ।

४ BD om. all down to मिच्छाभिहाणाओ ।

५ ACE •वालेस ।

६ B वृत्तमुवा ।

७ वाचयेव ।

८ Instead of these words BD read : सत्तचोयवाओ वि सव्वाइत्तमुहेव-
 वाभिवाओ । ९ BD हिंसचोयावि ।

१० Instead of this verse B has the following corrupt passage :
 परंवावज्जा भारेचं सत्तभावे वि [added in the margin : वाविचि] वा सहावि
 चोववादावभववत्त तुत्तातेवेवंति । D पइयपइयाभिहाणे च
 सत्तचोयवाओ वावभववत्तुत्ततेवं ति । and adds on the margin the text
 from भणियं च down to वाविच ।

सो भवचारगवाशं पुणो पुणो पावए बहुलो ॥

अवि य

जम्भन्तरदिक्खस्स य फलसेसमिहेव पाविहिमि जम्भे ।

येवदिथहेहि बाल्लय मवरमसम्भाहिओगस्स ॥

- ४ मए भणिंयं । भयवं, केरिसो जम्भन्तरविद्वसो^१ असन्ता-
हिओगो, केरिसं वा तस्स फलमणुङ्गयं मए,^२ केरिसं वा
फलसेसं ति । साज्जणा भणिंयं । वच्छ सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे विषए गज्जणयं
नाम पट्टणं । तत्थ आसाढो नाम माहणो । ^१रञ्जुया से
१० भारिया । ताणं इओ अतीयपच्चमभवमि "चण्डदेवाभिहाणो
पुत्तो तुमं आसि । काराविओ वेयज्जयणं, सुणाविओ
सत्याइं आसाढेण । समुप्पओ ते विज्जाहिमाणो । ठिओ
गज्जणयसांमिणो वीरसेणस्स समीवे, संपूइओ तेण, विद्वं
जीवणं, बहुममए राथा । अइक्कन्नो कोइ कासो । अज्जया
११ य तंमि सेव नयरे परिव्यायगभन्ता विणीयसेट्ठिस्स धूया
बाल्लविहवा वीरमई नाम; सा य अविवेयबहुलयाए
इत्थियाणं दुज्जययाए मोइस्स अहिस्सण्णीययाए विस्सयाणं
विधारकुलहरयाए जोज्जणस्स, अणवेक्खिज्जण नियकुलं
अणालोसिज्जण आयइं तज्जवरिवत्थमगसोइसाभिहाणेण^३

१ B •विहो ।

२ B om. these words.

३ CE रज्जुया ।

४ C चंद ।

५ B •वीरलया • ।

माहागारेण समं पवसियंति । इओ य तंमि चेव दिथहे
 तीसे चेव पूयणिज्जो ससमथायारपरिवाक्कणरई ओगप्पा
 नाम परिव्वायगो, सो 'मिस्सुत्थाए पव्वइयगाणं कक्काभावेण
 य संसियव्वस्स अणाइक्किज्जण कस्सइ थाणेसरं गओ ति ।
 जाओ य सोयवाओ 'अहो वीरमई पवसिय' ति । विक्कायं ५
 च तुमए परिव्वाययगमणं । तओ असुइथाए आसयस्स
 विचित्तचरिययाए सत्ताणं समुप्पजा ते चिन्ता । नूणं सा
 ओयप्पणा 'सइ पवसिया भविस्सइ ॥ अअथा पवत्ता रायकुले
 कक्षा, अहा विणीयसेट्ठिस्स धूया न-याणिज्जइ कहिं पवसिय
 ति । तओ तए उज्झिज्जण सत्तायारं अवलम्बिज्जण १०
 इथरपुरिसमगं अणवेक्किज्जण अत्तणो 'सज्जययं अयाणिज्जण
 सेट्ठिउक्काइयं एवं जंपियं ति । किमेत्य जाणियव्वं', अइ
 जाणामि । राइणा भणियं 'कहं' ति । तए भणियं । ओयप्पणा
 सट्ठिं पवसियंति । राइणा भणियं । परिचत्तनियकलत्तारओ
 खु सो भगवं । तए भणियं । ओओ चेव परकलत्ताइं पत्येइ । १५
 महाराय, एवंविहा चेव एए पासण्डिणो । न एत्य परमत्यनुइहो
 कायव्वं ति । एयं च सोज्जण विपरिणया धम्मंमि केइ
 पाणिणो । सवणपरंपराए य आयाणियमिणं सेसपरिव्वायएहिं;
 २० बण्णो कओ ओयप्पा, जाया से सपक्कपरपक्केहिं पायं

१ B विक्कायया ।

२ DE वट्ठि ।

३ ABCE वट्ठुववं ।

४ B adds ति ।

५ B वक्काओ ।

विहम्बणा । एवंविहमिच्छापरिणामवन्निष्ठा बहून् तए तिब्बं
 कथं । अरुक्कन्तो कोर कात्तो । परिक्खीणमहाउत्थं ॥ तन्नो
 अपरिचत्तयाए आरभस्सु मायावड्डल्लयाए सेवकात्तो^१ अणा-
 सेवणाए धम्मस्सु विचिन्तयाए कम्मपरिणर्णं मन्नो समाणो
 ५ कोल्लागसन्निवेसे समुप्यन्नो एल्लगन्ताए न्ति । अरुक्कन्तो कोर
 कात्तो । तक्कम्मदोसेण^२ य सज्जिया ते जीहा । गहिन्नो
 महावेथणाए । येवकालेणं सेव स्त्रीणं च ते आउत्थं ॥ तन्नो
 मरिज्जण तक्कम्मसेसयाए^३ कोल्लागसन्निवेसाउत्थीए सेव समुप्यन्नो
 गोमाउगन्ताए न्ति । तत्थ वि च तक्कम्मपेरियतहाविह^४कम्म-
 १० भक्कणेण सज्जिया ते जीहा । ^५अरुक्कन्तो कोर कात्तो ॥ तन्नो
 मरिज्जण तक्कम्मसेसयाए सेव समुप्यन्नो साएथनरवदविलासिणीए
 मयणलेहामिहाणाए सुयन्ताए न्ति । पन्नो जीम्बणं, वक्कहो
 नरवदस्सु । अन्नया तक्कम्मदोसन्नो सेव सुरापणमन्नेणं विणा
 वि कम्मेणं दढमक्कोसियां रायजणणी । सुन्नो रायउत्तेण,
 १५ वाराविन्नो तेणं । तन्नो तं पि अक्कोमिउं पयन्तो । कुविएण
 किन्दाविद्या ते जीहा । ववगन्नो^६ मन्नो । सज्जिन्नो रु
 अन्नणो बुत्तन्नेणं । पडिवन्नो य अणसणं । मासमेत्तेण कालेण

१ B •का. CE •कस्स । २ B सज्जिया, CE सज्जिया in the margin.

३ D •दोसयाए ।

४ D adds सज्ज ।

५ D supplies the following passage down to वे जीहा on the margin; in the text it has the following words: ववववमउ सज्जिया रायजणवी सुउ रायउत्तेच वाराविन्नो वेव etc. ६ D •वव ।

विमुक्तो पाषेहि । समुप्यक्तो य एतय पुण्डवद्वयंमि माहणसु-
यत्ताए न्ति । एयमणुद्वयं तए ॥

तन्नो मनेयं सोऊण समुप्यक्तो संवेगो, जाओ भवविराओ ।
चिन्तियं मए । अहो दुक्खेउत्तणं पमायवरियस्स । पुच्छिओ
बाह् । केरिमं फल्लसेसं ति । तन्नो तेण अरुसयनाणिणा ५
विसेसेणं इमं अवल्लोउऊण भणियं सकरुणेणं । वच्छ,
अविवेगिजणाणुक्खा सयल्ललोए विडम्बणा सेसं ति । तन्नो
मए समुप्यक्खवेरग्गेण सुणिवयणभौएण सुगच्छियनामगुरुसमीवे
पवम्मा पव्वम्मा । अइत्तन्तो कोइ कालो । लद्धाओ य
गुरुसुरलोयगमणकाले 'मए 'गुरुसुसूसापरेण गुरुसयासाओ १०
तात्तुग्घाउणिगयणगामिणीओ दुवे महाविज्जाओ । भणिओ
हि गुरुणा । वच्छ, एयाओ धम्मकायपरिवाकणत्थं कहिंपि
महावसणकालंमि सेव तए पउच्छियम्माओ, न उण सया
असारविसयसुहसाहणत्थं ति । अस्सं च, एयाओ धारयन्तेणं
परिहासेणावि अल्लियं न अपियव्वं ; पमायओ अपिए समाणे १५
तत्तणं सेव नाहिप्पमाणविमलजल्लगणं उद्धवाउणा अणिमि-
सोषणेणं एयामिं सेव अट्टसहस्सेणं जावो दायव्वो न्ति । तन्नो
मए पावमोहियमणेणं साउ(नि)सिद्धनियइवसवत्तिणा अवि-
ज्जापुरायनडिएणं गुरुवयणपडिक्खलं इहपरल्लोगमगविद्वं
वव्वमियमणुचिट्ठियं । अपियं च मए कत्तं असंपत्ताए भयवईए २०

- सम्भूताए आवसहासकारामवउत्तलणएणं पमायन्नो 'तद्वत्-
 रामायणपुष्किणएण अपरिहाससौख्येण वि परिहासेणं' सभय-
 खोयविरुद्धं अस्त्रियवयणं ति । मन्तिणा भणियं 'किं जंपियं'
 ति । परिम्यायण भणियं । पुष्किन्नो न्हि कलं तत्तलणकय-
 १ जलावगाहणाहिं आवसहदेवया^१दंसणत्यमागयाहिं मज्जरपरि-
 यत्तलन्तवयणाहिं सविम्वमुभन्तपेष्किरीहिं तद्वणरामाहिं ।
 भयवं, कोस तुमं तद्वणगो सेव जीवलोयसारभूयं जलानरंमि
 वि तत्रस्मिजणपत्यणिज्जं हरिहरपियामहप्पमुहत्तियसवरसेवियं
 सयललोयसलाहणिज्जं विमयसोत्तं^२ उग्गिज्जण इमं ईदसं दुक्करं
 १० वयविसेमं पवन्नो ति । तन्नो मए तामिं हिययगयं परिहास-
 गन्धिणं भावं वियाणिज्जण विमुक्कदीहनीसासं कालाणुहव-
 मस्त्रियं सेव जंपियं । जहा । हिययाणुकूलपिययमाविरह-
 संतावपौडिणं इमं ईदसं दुक्करं वयमम्भुवगयं ति । जंपिज्जण
 य इमं वयणं पमायन्नो सेव न कन्नो गुरुजणोवहट्ठो जावो ।
 १५ अकथजावो य वसणवसगो वि य^३ जाए अज्जुरत्तसमए अत्थ-
 मिए भुवणपदीवे चन्दे पसुत्ते नायरलोयनिवहे तिमिरदुस्सं-
 चरेसु^४ रायमग्गेसु कक्कहवि गन्तूण पुप्पभण्डियं पिव
 अकथपडिदुवारपिहाणं पविट्ठो सागरसेट्ठिगेहं ति । तन्नो
 गहियसुवणहप्पभण्डो निग्गच्छन्तो सेव सागरसेट्ठिगेहाओ
 २० आयस्त्रियपुरिषपथसंचारो विज्जाणसरणदिआवहाणो खस्त्रिय-

विष्णानहङ्गणगमणो सुमरियविष्णाविहङ्गदीणभावो विसमभ-
यवषपलायमाणो कुन्तकरवाक्कवावड्गहत्थेहिं गह्मसदूरवा-
वूरियदिषायल्लेहिं हत्थो तत्थो तुरियमवधावन्नेहिं गह्मिओ
रायपुरिसेहिं । अत्थो परमवगत्थो सेव ते मदीओ बुक्कन्तो ।
संपद तुमं पमाणं ति । भणिकुण तुण्हिक्को ठिओ परिब्बा-
यगो न्ति^१ ॥

मन्निणा भणियं । भयवं, कहे पुण एत्थ एगदिवसाव-
णीओ रायासंकारो नत्थि । तेण भणियं । दिओ खु एषो
मए सावत्थीनरवहस्सु । मन्निणा भणियं 'किं निमित्तं' ति ।
तेण भणियं । सुण ।

१०

अत्थि मे सावत्थीनिवासी गन्धब्बदत्तो नाम वयंसओ
जीवियाओ य अम्भहिओ । तेण तस्सयरनिवासिणो इन्द-
दत्ताभिहाणस्सु सेट्ठिमहम्मगस्स धूया वासवदत्ता नाम कज्ज-
गानेहाणुरायवसओ^१ अम्भदिआ वि पत्तुए विवाहमङ्गसवे^२
^३जोव्वणाभिमाणिणा इहरहा वि अत्तणो विणासमालोचिय ॥
अवलम्बिकुण पुरिसयार^४ अवहरिकुण परिणीय न्ति ।
एथवइयरंमि इट्ठो से^५ राया । अवहरिया वासवदत्ता ।
^६निष्कूढो मयरीओ । आगओ मे समीवं जीवियाभिहाण-
वयंसगसहाओ । पुच्छिओ य आगमणपओयणं । साहिं

१ E om.

२ D • वसवदत्ता ।

३ D • वसवदत्ता ।

४ D जोव्वसमभिहाणस्सु अविपरिकर य । ५ D adds जोव्वसं न्धब्बदत्तेन ।

६ E om.

७ D निष्कूढो, E adds य ।

च तेणं । तन्नो मए 'तमणपुच्छिऊण रायासंकारकोसल्लि-
सहाओ पेसिओ नरिन्दपञ्चायणनिमित्तं जीविओ' । गन्नो य
ओ सावत्तिं । अस्संकारदरिसणपुब्बयं विक्कतो तेण राया
एयवइयरेण^१ । कन्नो से राइणा पहाओ । पेसिया गन्धम्मद-
५ तस्स सावत्तिपवेसणनिमित्तं महन्तया । नीओ महन्तएहिं,
पवेसिओ राइणा म्हाविभुईए, दिहो 'य जणणिजणयपसु-
हेण 'सयणवग्गेण । 'पाविथा 'तेण कण्ठगयपाणा वासव-
दत्ता । ता एयं निमित्तं ॥

मन्तिणा भणियं । साउ ववसियं, मित्तकज्जवच्छसा
१० 'सेव सप्पुरिसा इवन्ति । 'निहोसा खु ते पुब्बगहिं'
ति मन्तिऊण मोयाविया धणाई । 'भयवं, तुमए वि
सविवेगाणुक्खमायरियम्भं' ति भणिऊण विसज्जिओ परि-
व्यायओ ॥.

धणो वि य ते रायपुरिसे पेसिऊण सावत्तिं पयहो
१५ जल्लनिहिताौरसंठियं 'वयराउं नाम नयरं । 'कहाणयविसे-
सेण पत्तो पउमावहं 'नाम अउवि । तीए विथ कइवयक-
प्पडियपरिवारियस्स एगंमि विभागे 'उड्डियं वणगहन्वपीठं ।

१ D हाऊव तयंसवग्गे राया० । २ D adds जीवाविज्जतिभणियं ।

३ D नयरपविषयवइयरेण । ४ D om. ५ ACE om.

६ D adds वासवइतापियसच्चिक्खेणं समसिरय च पुरसुंदरौज्जेव वसाविज्ज सेव
दं दत्ता । अणियं सेट्ठिया । ७ D om. ८ BD वहरातरं ।

९ B कइवय० । १० ACE om. ११ E अणियं ।

पण्डा दिखो दिखो कण्डिया । धाद्वो गयकलहगो
 'धणमगेणं । गहिओ खु एषो, पाडिओ धरणिवट्ठे । परि-
 णओ गयकलहगो । देव्वजोएणं न वावाइओ धणो । तओ
 छवरिं वत्तिजण दन्तमुसलेहिं 'पंडिच्छिस्सुं' ति गहिओ
 करेणं, 'विच्छिन्नो य छवरिं वित्तगो समासवत्तिणीए ५
 नगोइसालाए' । इओ य तयन्नकलहगपौडियाए रसियं
 करेणयाए । तओ' तं मोत्तूण वल्लिओ गयकलहगो । आळो
 धणो नगोइसिहरं । दिट्ठा य तेण तत्थ नीडंमि ओलावग-
 विसुळा तेळोळसारार रथणावली । पच्चभिन्नाया गहिया
 य । चिन्तियं च तेणं । 'बुद्धामि जइ 'गओवइवस्सु, ता १०
 पराणेमि एयं परमोवयारिणो सावत्थीनरवइस्सु; पच्छा
 जहासमीच्चियमणुचिट्ठिस्सुं ति । ठिओ कंचि वेणं, अइस्सु
 गयपौठं, ओइओ तइवराओ, पयट्ठो सावत्थिं, संपत्तो
 वसिम् ॥

इओ य गथा ते पुरिसा सावत्थिं । निवेइओ बुत्तनो १५
 नरवइस्सु । कुविओ तेसिं राथा । अओ अबुद्धिया तुप्पे, जं
 तहाविहं पुरिसरथणं तहा एगाणिणं मोत्तूणमागय ति । ता
 एस भे दण्डो; तं चेव अगिणिएजण न तुप्पेहिं सावत्थिं
 'परसियव्वं ति । भणिएजण 'निष्खूढा नयरीओ । खग्गा

१ B धवण्ण ।

१ D वरलेतो ।

१ BD •वावाय ।

२ D addis च ।

५ A बु०, BD •डा०. CE बुद्धामि ।

१ D addis दण्ड ।

० B वचि०, D puts न here.

८ D निष्का ।

धणं गवेसिउं । दिट्ठो य तेहिं पिथमेसगाभिहाणे सचिवेसे
 सत्त्ववाहपुत्तो । साहिओ णेहि वुत्तन्तो इमस्सु, इमेण वि थ
 तेसिं^१ । तन्नो करवयदिथहेहिं^२ 'पत्तो वावत्तिं । दिट्ठो
 नरवई, परितुट्ठो हियएण । साहिओ वुत्तन्तो नरवरस्सु ।
 १ देव, इमिणा^३ 'पयारेण कट्ठा रयणावसौ । दंसिया थ ।
 विन्दिओ राया । 'अहो विचित्तया^४ 'कम्पपरिणईणं' ति
 चिन्तिऊण भणियं थ तेण । भइ, तुइ सेव मए एसा संपा-
 डिथ ति, न काथव्यो मे पणयभङ्गो । अइवा साहारणं सेव
 ते एथं रज्जं पि, किं संपाडौयइ ति । तन्नो अरक्कमेस
 १० करवयदिणेसु काऊण महामहन्तं सत्तं भरिऊण विचित्तभ-
 ष्ठस्सु दाऊण नाणामणिरयणसारमणग्घेयमाहरणं सचिव-
 वाणियगवेसेणेव पेसिओ सुसक्कनयरं धणो ति^५ ।

पत्तो कालक्कमेणं, विज्जाओ जणेण । परितुट्ठो से गुह-
 जणो, निग्गओ पच्चोणिं । दिट्ठो य जणणिजणएहिं, निव-
 १५ डिओ चसणेसु तेसिं, अभिणन्दिओ^६ 'जणणिजणएहिं । 'कथा
 सक्कायथणेसु पूया, दिक्कं महादाणं, 'पवेसिओ नरिन्देक
 सक्काणिऊण महया विभूरैए । कथं थ गुहहिं महोच्छव-
 भूयं वट्ठावणयं ति । 'परिरिक्के^७ 'पुच्छिओ धणसिरिवुत्तन्तं

१ D adds ति । २ D संपत्तो । ३ D पुनर्वेष । ४ B कथा ।

५ ABCD om. ६ D हेहिं । ७ BD add नचो ।

८ AC om. the rest of this sentence except महाविभूरै ।

९ D adds नच अरक्कमेसु करवयदिणेसु । १० B वडि, D वरि ।

अण्णिजणएहिं । साहिओ तेण । विन्धिया अण्णिजणया ।
 भणियो य तेहिं । वच्छ, अन्नं तीए । अणुचिया खु सा
 पावकसा भवओ । न रेहद कप्पपायवे कवियप्पुवत्ति न्ति ।
 ता अन्नं ते समाणव्वकुच्चविहवसहावं दारियं गवेसामो । न
 तए एत्थ संतप्पियव्वं । न सुसुद ससी ओणहाए न्ति । तेण
 भणियं । को एत्थ अवसरो संतावस्सु; ईदसो खलु संसारस-
 हावो न्ति । तेहिं भणियं । साज्ज साज्ज, महापुरिसो खु
 तुमं । ता किं एत्थ अवरं भणोयए न्ति ॥

तओ कथा से गुरुहिं धणदेवमहिमा । निग्गओ धणो
 वद निद्धमिन्नेहिं । पूजिओ जत्तो, कथा अत्थिजणपडिवत्ती । १०
 गओ य भुत्तत्तरसमए^१ तथासन्नं चेव सिद्धत्थं नाम उज्जाणं ।
 दिट्ठो य तत्थ असोयपायवतलगओ हरियाएपच्चसमिदओ^२
 मणवायकायगुत्तो गुत्तिन्दिओ गुत्तसम्भयारौ अममो अकि-
 च्छणो क्खिण्णगन्धो^३ निहवलेवो, किं वज्जणा, अट्टारससीलङ्गस-
 हस्सुधारौ अण्येयसाज्जपरियओ^४ असोहरो नाम कोसलाहि- १५
 वस्स विणयंधरस्स पुत्तो समणसीहो न्ति । तं च दट्ठूण
 समुप्पओ से पमोओ, विथग्भिओ धक्काववसाओ । चिन्तिथं
 च जेणं । अहो से ह्वं, अहो चरियं; अहो से दित्ती,
 अहो सोमथा; अहो से पुरिसयारो, अहो मह्वं; अहो से

१ BD भणोवद, and om. न्ति ।

२ D adds अज्जसु ।

३ D adds वचरियारो ।

४ ADE समिज, C समीओ, B समिद ।

५ B •वंधो, E •वंधो ।

६ B •वरियारिओ ।

कायसं, अहो विषयनिष्पिवायथा; अहो से जीव्यं, अहो
 अणुविज्जो ति । ता धम्मो तु एषो दृढो पञ्जुवा-
 णिज्जो य । गच्छो तस्स समीवं । वन्दिज्जो णेण भयवं जसो-
 हरो सेससाज्जो य । दिज्जो से गुहणा धम्मसाहो सेस-
 १ साङ्गहि य । उवविट्ठो गुहपायमूले । भणियं च तेणं ।
 भयवं, किं पुण ते निज्जेयकारणं, जेण तुमं हवि व्य पञ्च-
 बाणो विषयसुहमवहत्थिज्जण पम्पज्जं पवज्जो सि । जसोहरेण
 भणियं । एगन्तनिज्जेयकुलहराज्जो संसाराज्जो वि अव-
 रं निज्जेयकारणं ति । धणेण भणियं । भयवं सयसज्जणसाहारणो
 १० तु एष संसारो; अज्जो विसेसकारणं पुच्छामि । जसोहरेण
 णियं । विसेसो वि सामन्नमज्जगज्जो सेव, तथा वि निधय-
 नेव चरियं ने निज्जेयकारणं ति । धणेण भणियं । करेण
 भयवं अणुगहं, १ कहेउ अन्हाणं पि निज्जेयकारणं निधयच-
 रियं ति । तज्जो जसोहरेण 'कल्लाणागिई पसन्नह्वो य
 ११ एषो, कयाह निज्जेयसुवगच्छ' ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम जह एवं, ता सुण ।

अत्थि हहेव वासे विषाला नाम नयरी । तत्थ अमर-
 दत्तो^१ नाम नरवई होत्या । इज्जो य अतीयनवमभवमं
 तस्स पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अहमासि ति । जणणी य ने
 १० जसोहरा, भज्जा य नयणावसि ति । ताज्जो य ने रज्जं

महत्त्वज्ञानं, अहो विवेको, अहो चिन्तणयया^१, अहो बन्दा-
कुवत्तत्वं, अहो समसुहदुक्खाया, अहो एगसारत्तत्वं ति ॥

एत्यन्तरंमि निवेदन्तो मे कासो मङ्गलपाठएहिं । पठियं
च तेहिं ।

आसादकण उययं कमेण परियङ्गिण च पयावं ।

उज्जोविज्जण भुवणं अत्यमर दिवायरो एहिं ॥

तन्त्रो मए चिन्तियं । धिरत्यु जीवसोयस्स; एयस्स वि
दिणयरस्स एगदिवसंमि चेव एत्तिया अवत्य ति । तन्त्रो
अहं अत्यादयामण्डवंमि कंसि कासं गमेज्जण मियङ्गजोण्हा-
१० पसाहियभुवणभवणे उद्दामकामिणीयणवियम्भियमथणपसरे
य^१ पन्त्रोसे गन्त्रो विद्वस्समणिरयणमङ्गलपदौवसणाहं कुट्टि-
मविमुक्कवरसुरहिकुसुमपथरं बहसकत्थूरियाविलिप्तविमलम-
णिभित्तिं पवरदेवंग^२वत्यवोक्कारियकणयस्सम्भं उज्जलविचिन्त-
वत्यविरदयवियाणयं जरठविदुमायन्वघडियपल्लङ्गसणाहं अत्यु-
११ रियपवरत्तलीविद्वस्सगण्डोवहाणयं विमलकलधोयम^३ओवणीय-
^४हरपडिग्गहं उल्लम्भियसुरहिकुसुमदामनियरं कणयमयमहम-
हेन्नाधूवघडिवाउसं पज्जलिय^५विद्वत्तधूमवन्तिनिवहं चकुलक-
लहंसपारावयमिज्जणसोदियं विरदयकप्पूरवीउयसणाहत्तम्भो-
लपडल्लयं वडियविलेवणपुण^६विविहाययणनिमियमणिवहत्थं^७

१ CE • कुवया = कुवता । २ D om.

३ B om, वत्त, D i: marg.

४ B • उवलीय ।

५ CDE मवहर ।

६ B विचिन्त, D चिन्त ।

७ E विविहावायय = वहाय ।

८ D • वडियं ।

सुरहिपठवासभरियमणोहरोवणीयकणयकक्षोक्षं^१ तप्पियवरवा-
 रणीसुरहिस्तुमुमसंपादयमथणपूयं रईए विव सपरिवाराए
 नयणावलीए समझासियं वासगेहं ति । उवविट्ठो पत्तक्के ।
 कंषि कासं गमेज्जण निग्गञ्जो देवीपरियणो । थेववेत्ताए
 पसुत्ता देवी । अहं च विसयसुत्तविमुत्तियचित्तो वि नेहाणु- ५
 रागञ्जो 'देवी परिचरयव्वा, एहमेत्तं एत्थ दुक्कर' ति
 चिन्तयन्तो चिट्ठामि, जाव सा देवी 'पसुत्तो नरवद्' ति
 मज्झमाणा मोत्तूण पत्तङ्गमोदसा कोट्ठिमत्तसं । ससङ्गा य
 उग्घाडिज्जण दुवारं निग्गया वासगेहाञ्जो । तञ्जो मए
 चिन्तियं । किं पुण एसा अवेत्ताए 'अदस्सदुवारं निग्गय १०
 ति । गूणं मम भाविविञ्जोगकाथरा देहसायं ववसिस्सुद
 ति । तञ्जो अहं घेत्तूण अशिवरं निग्गञ्जो तीए पिट्ठञ्जो ।
 गथा य सा पासायवालस्स 'खुब्बयस्स समीवं', उट्ठविञ्जो
 तीए खुब्बञ्जो । तञ्जो मए चिन्तियं । 'हद्धी एयस्स साहि-
 ज्जण जहासमौहियं 'करिस्सुद ति । एत्थन्तरंमि घुम्भान्तलो- १५
 यणेणं भणियं खुब्बएणं । कौस तुमं अज्ज एत्तियाञ्जो
 वेत्ताञ्जो ति । तञ्जो मए चिन्तियं । हा किमेयं अज्ज ति
 संसवद् । अत्तवा अणुत्तियागमणा इमाए वेत्ताए देवी । अञ्जो
 एवं मन्तियं ति । होड, पडिवयणं सुणेमि । तञ्जो देवीए

१ B • कक्षोक्षं । १ B चरित्ते, C explains उट्ठाया, D चरचनोरवा
 कोट्ठिमत्तसं सयंका य उग्घाडिज्जण दुवारं ।

१ E खुब्बयववीवं ।

४ E चंदी ।

५ AC करद० ।

भक्षियं । अज्ज खु विसमधाउओ^१ चिराओ पसुत्तो राया,
 अओ एअ कालखेवो ति । तओ मए चिन्तियं । 'हा
 किमेयं । एत्यन्तरंमि कठिणइत्येण तेण गहिया अगह-
 धूमामोयगभिणे केअइत्ये^२ देवौ । तओ 'अडिया तेण समथं
 ५ देवौ । चिक्कारमणहरं च तस्स थ ममं च मयणकोवाणसं-
 धुक्कणं वियम्भियं तीए अइ मोहवेड्डियं । आअिक्किया तेण
 चुम्भियं च खे अज्जन्तारयं वयणं । एयं च वायायणपविट्ठअन्हा-
 लोयभासियं वइयरमवअक्किज्जण^३ अविवेयपवणसंधुक्किओ
 पज्जसिओ मे मणंमि कोवाणसो । कच्चियं च^४ तमासदसनीसं
 १० मण्डल्लगं । चिन्तियं च 'वावाएमि एए खुवे वि पावे' ति ।
 तओ तं सेव किरणावसोभासुरं जलन्तमिव पेअिज्जण इसिं
 पण्डुमविवेयअयारेण । जाया थ मे चिन्ता । जेण 'मए
 परचक्कगयअडावियारणलालसा गरिन्दकेसरिणो विणिवाइया,
 सो कइं इमं पुरिससारमेयं देविं च अकज्जायरण^५ वावअसौ-
 १५ लजीवियं वावाएमि ति । अज्जं च । वोसत्थं अपिथमिमीए
 कीलियं च^६ आ वासभावाओ, भुत्ता सिण्हेइसारं, जणिओ
 अप्पाअयत्तुत्तो पुत्तो । ता किं एइया । अवि थ । अविवेय-
 वज्जला सेव इत्थिया होइ । उज्जओ थ अइं सामअपडिव-

१ A •धोआ, B •दावओ, C •धाउओ explained लभाव; D धायओ ।

२ D हा भिक्षुरेअमज्जं ति । ३ B •अडावे । ४ ACE वा • ।

५ D adds तउ तवाविअमइइअ पासिअअ उअओ मनीव अअसत्तावकारी
 संसारमओअडिअउवेअइअ ।

६ D om.

७ B •अइइवौ • ।

८ D om.

तीए । एवं च गुणहरकुमारस्तु वि लाघवभावेण ^१पत्युयवि-
 चाओ त्ति । अहो मे असरिसववसाओ त्ति । विसिएण
 तत्तणं^२ चेव समाणियं मण्डलगं, विरत्तं च मे चित्तं
 देवीओ^३ । उवट्ठिओ^४ धम्मववसाओ । गओ वासहरं णवओ
 सयणिज्जे, पवत्तो चित्तिउं । अहो मच्चित्तिया नाम अभूमी^५
 विसलया, अणगी चुडुली, ^६अभोयणा विसूदया, अणामिया
 वाही, ^७अवेयणा सुब्बा, अणुवसगा मारी, अणियला गोत्ती,
 अरञ्जुओ पासो, अहेउओ मञ्जु त्ति । अहवा किं इमीए
 चित्ताए । ईदशो एस संसारो । अओ चेव पवज्जामो समणत्तणं
 ति । एवं जाव सुहपरिणामो कंचि कालं चिट्ठामि, ताव १०
 आगया देवी । कयं मए सुत्तवेज्जुयं^१ । णवञ्जा य मम
 समीवे । ठिया कंचि कालं । ^२पवत्ता चाउथम्मकरणे । अहमवि
 तमेव सुत्तवेज्जुयं अवलम्बिऊण ठिओ कंचि कालं । समा-
 ल्लिज्जिओ अहं तीए । मए वि अत्तणो चित्तविचारमदंसयन्तेण
 पुब्बिं व बज्जमच्चिया । एत्यन्तरंमि पइयाइं पाहाउयत्तराइं । १५
 पठियं कालनिवेयएण ।

एसा वच्चइ रयणी विमुक्कतमकेसिया विवणसुही ।

पाणीयं पिव दाउं परलोथगयस्तु सुरस्तु ॥

१ A पत्युयवि । २ B •ल्लो•, C •ल्लि• । ३ D देवीइ उवरि, B sec. m.

४ D अमोदया । ५ ACE सचे•, D corrects सचे• into सचे• ।

६ A चेड्ढ, B चेड्ढ, E चेडिड ; cf. Guz. चेडक्क sorcery, cunning.

७ ACE om. the passage: पवत्ता down to वाही ।

- पहाथा रयणी, कयं गोसकिच्चं । ठिओ णि अत्थादया-
मण्डवे । कथा सविसेसं सामन्तप्पमुहाणमणुजीवीणं पसाथा^१ ।
पविट्ठो मन्तिचरयं । आगया विमलमरप्पमुहा महा-
मन्तिणो । बाहिओ मए एतेमिं निययाहिप्पाओ, न^२
५ वज्जमओ तेसिं । भणियं च णेहिं । देव, अपरिणओ ताव
कुमारगुणहरो, पयापरिरक्खणं पि धम्मो चेव ति । तओ
मए भणियं । किं न-याणह तुभे, कुल्लड्ढिं एसा अण्णाणं,
जमागए धम्मदूए न चिट्ठियच्चं ति । तेहिं भणियं । देवो
जाणइ ति ॥ अइत्थन्तो सो दियहो, समागया रयणी ।
- १० ठिओ अत्थादयामण्डवे । कंचि वेत्तं गमेज्जण गओ वास-
भरणं । नियत्तदेवीभिणेहभावओ^३ समागया मे निहा । रय-
णीचरिमजामंमि दिट्ठो मए सुविणओ । किलाहं धवक्क-
हरोवरि ^४भिंहासणोवविट्ठो पडिक्कभासिणीए पाडिओ
कहवि अम्माए जसोहराए, पळोइमाणो गओ सत्तमभूमि-
- १५ थाए, अणुपलोइमाणा अम्मा वि तह चेव ति; उट्ठिज्जण
कहवि आइठो मन्दरगिरिं । एत्थन्तरंमि विउट्ठो ।
चिन्तियं च मए । दाहणारओ विवागसुन्दरो य एस
सुमिणओ । ता न-याणामो, किं भविस्सइ ति । अहवा
पत्तुयं मए परल्लोयसाहणं । जं होइ, तं होउ ति ॥

१ A •च, B •ओ, CE •यं ।

२ D नेव ।

३ MSS •देव, D •भावाच ।

४ D बोधा • ।

तत्रो धम्मज्जाणमणसरत्तस्स चेव अदक्कन्ता रचणी । कथं
 पभाओचियं । ठिओ णि ^१अत्याइयामण्डवे । आगथा मे
 महसुज्जणपरियणपरिवारिया^२ अम्मा । अम्भुद्धिओ सविण्णं ।
 पुच्छिओ अहं तीए^३ सरीरकुग्रलं । निवेइयं मए ईसिं
 ब्रवणउत्तिमङ्गेण । निवसा य सा धवलदुगुल्लोत्थयाए^४ महां- ५
 गौठियाए । तत्रो मए चिन्तियं । अहो लड्डयं जायं, जं
 अम्मा वि एत्थ आगथं त्ति । निवेएमि इमीए निवयाहि-
 पायं । विव्वेमि एयं पम्बज्जमन्तरेणं । अहवा अच्चन्तनेहा-
 ण्या अम्मा दुक्कं मे समीहिंयं संपाडइत्तइ त्ति । दिट्ठो य
 ण्णुसलसुमिणओ; ^५तत्रो आसङ्गेमि अम्माओ एत्थ अन्न- १०
 ार्यं । न जुत्तं च इमीए पडिक्कलमावेविउं, जओ दुप्प-
 डेयाराणि अम्मापिईणि हवन्ति । विरत्तं च मे चित्तं भव-
 वच्चाओ । न सक्कुणोमि इह चिट्ठिउं । ता उवाएण विव्व-
 ामि, जेण निस्संसयं चेव एसा अणुजाणइ त्ति । एसो य
 त्त्युवाओ होउ । तं चेव सुमिणयं तहा साहेमि, जहा तस्स १५
 डिवायणनिमित्तं ^६वेचमेत्तं पडुच्च अणुजाणिहिइ ^७इत्तर-
 तासियं पम्बज्जमम्मा । तत्रो अहं तहा पम्बइओ चेव
 तोहामि त्ति । चिन्तिउण सव्वत्याइयासमत्तं विज्जन्ता अम्मा

१ D अत्ताविचा ।

२ D •परिवारिवा ।

३ A •पुद्गलो • ।

४ D चउवासंकेमि ।

५ CDE चेव, C translates वेचमायं, D had originally वेचमेत्तं ।

६ B उत्तर • ।

मए । 'अन्म, अन्म मए रयणीए चरमजामंमि दिट्ठो 'सुमि-
 ण्णो । तं सुण्णेअ अन्मा । अन्माए भणियं । कहेहि पुत्त
 केरिसो^१ त्ति । तन्मो मए भणियं । अहं खु किण्ण गुणहर-
 कुमारस्स रक्खं दाऊण कयसिरतुण्डमुण्डणो सयलसङ्गचारै
 ५ समणो^२ संवुत्तो, धवलहरोवरिसंठिओ य पडिओ । तन्मो
 विडड्डो ससण्णधो त्ति । तन्मो अप्पसत्थसुमिण्णं सोऊण
 सुविणसत्थकोवियाए भयसंभन्नायरहरेत्तहिथयं वामपाएण
 मच्चिमण्डलं अक्कमिऊण घुघुक्कयसणाहं जंपियं अन्माए । पुत्त
 पडिहयं ते अमङ्गलं, चिरं जीव, निहवसग्गं^३ च मच्चिं
 १० पालेहि । एयस्स वि य पडिघायणनिमित्तं कौरुइ इमं,
 कुमारस्स रक्खं दाऊण गिहंमि चेव इत्तिरियकाणं समण-
 चिङ्गपडिवज्जणं ति । मए भणियं । अन्म, जं तुमं चाण-
 वेमि । अन्माए भणियं । निवड्डणनिमित्तं च^४ निवारऊण
 वेयविहिण्ण जलयलखइयरे^५ जीवे^६ करेहि कुलदेवथ-
 १५ सुण्णेणं सन्निकमं ति । तन्मो मए ठइया कणा भणियं च ।
 अन्म, कौरुसं जीवचाएणं सन्निकमं ति । अहिंसालक्खणो
 खु धम्मो । सुण्ण

मणमेत्तेण वि इइइं परस्स एक्कं पि मरणभीइस्स ।

मरणं भूयाण कथं वज्जभवमरणभावं होइ ॥

१ E om. चंय चउत्थमए ।

२ ACE छवि० ।

३ AC कौरुसो ।

४ B adds ति ।

५ A •जि ।

६ D adds पडु ।

७ D •रेहिं जीवेहि ।

जो रह परस्स दुखं करेह^१ सो अप्पणो विसेसेणं ।
 न पमायकयं कम्मं जं विहसं होह जीवाणं ॥
 जं पि आइट्ठं 'करेहि सन्निगमं' ति ।
 तं सुणसु सन्निगमं नरस्स सव्वत्यसाहसमत्यं ।
 जं पयणुयं पि निच्चं परस्स पावं न चिन्नेह ॥ ५
 इहसोए परसोए य सन्नियमं अणुत्तरं तस्स ।
 जह पेक्खह अप्पाणं तह जो सव्वे सथा जीवे ॥
 अन्नाए भणियं । पुत्त, परिणामविसेसओ पुत्तपावे,^२
 एसा य धम्मसुरं । सुण ।
 जस्स न लिप्पह बुद्धी हन्तूण इमं जगं निरवसेसं । १०
 पावेण सो न लिप्पह पक्कयकोषो व्य सल्लिखेणं ॥
 अएवा जह वि पावं हवह, तह वि देशारोग्गनिमित्तं
 कीरुड इमं ।
 पावं पि उ कायव्वं बुद्धिमथा कारणं गणेक्केणं ।
 तह होह किंपि कम्मं विसं पि जह ओसहं होह ॥ १५
 मए भणियं । अन्न, जं तए आणत्तं 'परिणामविसेसओ
 पुत्तपावे' ति, एत्थ अकम्मपवत्तणे कीरुडो परिणामो ति ।
 अत्तं च । सुण ।
 पुत्तमिणं पावं चिय सेवन्तो 'तप्पकं न पावेह ।
 शास्साहसविमोहं न 'य जीवह अमयबुद्धी वि ॥ २०

न च तिष्ठत्यथे वि पावं अन्नं पाणादवायश्चो अत्थि ।

जं सव्ये वि च जीवा सुहृत्तवतण्हाकुया इहं ॥

एवं च द्विए समाणे कश्चं हिंसावर्द्धं धम्मसुहं ति । जं च
आणत्तं 'जइ वि पावं इवइ, तइवि देहारोगनिमित्तं

५ कौरुइ इमं' ति, एत्थ सुण ।

दीहाउओ सुहृवो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।

जम्मानरे वि जीवो सयलजणसलाहणिको य ॥

देहारोगनिमित्तं पि एयवयपालणं चिय खमं मे ।

पावाहिविक्खिएण य देहेण वि अन्न किं कम्मं ॥

१० अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं रिसिवयणवियारणाए,
कौरुइ इमं चेव मह वयणं ति । जंपमाणी निवडिया मे
चलणेसु । तओ मए चिन्तियं । अहो दाहणं; एगत्तो गुरु-
वयणभङ्गो, अन्नत्तो य^१ वयभङ्गो ति । ता किं एत्थ कायव्यं ।
अहवा गुरुवयणभङ्गाओ वि वयभङ्गो चेव विवागदाहणो ति ।

१५ चिन्तिजण विज्जता अन्ना । जहा । अन्न, जइ ते अहं पिओ,
ता अलं इमिणा दोग्गइनिवायहेउणा^२ समारुडेण । अहवा
वावाएमि अत्ताणयं, करेउ अन्ना मम मंसवोणिएणं कुलदेव-
यवणं ति । तओ मए कच्चियं मण्डलगं । एत्थनरंमि 'हाहा
^३मा साहसं' ति ससुद्धाहओ अत्थाइयामण्डवंमि कल्लयलो ।

१० ससन्नुवा वि च उट्टिया अन्ना, धरिओ तीए दाहिलभुयादण्णे

भणिओ य । पुत्त, अहो ते माइवच्छत्तणं; किं विवजे
 तुमंमि अहं जीवामि । ता पयारत्तरकओ माइवहो सेव
 तए एसो ववसिओ न्ति एवं निरुवेहि । एत्थन्तरंमि क्रूरयं
 कुक्कुडेणं । सुओ अम्माए सहो, भणियं च तीए । पुत्त,
 'सूएर अप्पाणं एस कुक्कुडो । अत्थि य इमो^१ कप्पो, जं
 ईरसे पत्थुयंमि जस्स सेव सहो सुणीयइ, तस्स तप्पडि-
 विम्भस्स वा वावायणेण समीहिअसंपाचणं ति । ता चिट्ठन्तु
 अजे जीवा, एयं सेव कुक्कुडं वावाएहि न्ति । मए भणियं ।
 अन्न, न 'खलु अहं अम्माएसेणावि अत्ताणयं मोत्तूण अन्नं
 वावाएमि । अम्माए भणियं । पुत्त, जइ एवं, ता किं^२
 एइणा; पिट्ठमयकुक्कुडवहेणावि ताव संपाडेहि मे वयणं
 ति । जंपमाणी अवहरिक्कण मण्डलग्गं पुणो वि निवडिया
 मे चक्खणेसु । एत्थन्तरंमि तस्सेहमोहिअमणेण पण्डुनाणाव-
 लोएण भणियं मए पावकसेण । अन्न, एवं जं तुमं आणा-
 वेहि न्ति । अवि य

१५

वज्जवं पि विक्काणं नाइसहं होइ निअयकज्जंमि ।

सुट्ठु वि दूरालोयं न पेच्छए अण्णयं 'अच्छि ॥

एत्थन्तरंमि दिआ समाणत्ती लेप्पयाराणं । 'निब्बत्तेह
 अकाअहीणं पिट्ठमयं कुक्कुडं ति । निब्बत्तिओ च तेहिं,
 अवणीओ मे समीव । तओ 'सा अम्मा तं च कुक्कुडं ममं^३

१ CDE सुइइ ।

२ AC इमे ।

३ D ड ।

४ CE अच्छि ।

५ E adds अहा ।

६ D adds च ।

च चेत्तूण गया देवथापायमूखं । ठाविओ से अगगओ । भणिओ
 अहं तीए । पुत्त, कडुएहि मण्डसगं । तओ मए ईसि
 विहसमाणेण ^१कडुयं । अन्नाए य भणियं । भयवर कुल-
 देवए, एस सव्वजीवाण वावायणवारुए पुत्तदिट्ठदुस्सुमिण-
 ५ पडिघायण^२त्यसुवणीओ ते^३ कुक्कुडो । वावाएर य इमं
 एसो । ता एयस्स सरीरे कुसलं करिष्सासि न्ति । भणिज्जण
 सन्निओ अहं जहा 'वावाएहि एयं' ति । तओ मए घारओ
 कुक्कुडो । कथं देवथसणं । भणिओ^४ अन्नाए सिद्धकणो नाम
 सूवथारो । इमं मंससेसं सज्जं रत्नेहि, जेण मे पुत्तो ^५अहं
 १० च देवथासेसं पासामो न्ति । मए भणियं । अन्न, अलं मंस-
 भक्षणेण । सुण^६ ।

सुट्ठु वि गुणप्पसिद्धा तवनिधमा दाणस्साणविणिओगा ।
 मन्तोसहाणि विहसा नरस्स मंसासिणो होन्ति ॥
 खरुयं वरं विसं पि ऊ खणेण मारेइ एक्कमिं^७ सेव ।
 १५ मंसं पुणो वि खरुयं भवमरणपरंपरं नेइ ॥
 मंसासिणो नरस्स ऊ पारत्तं आउयं च परिहाइ ।
 परिवसुइ दोहगं दूसइदुत्तं च निरएसु ॥
 भेसज्जं पि य मंसं देइ अणुमज्जई य जो जस्स ।
 सो तस्स मग्गसग्गो वचइ नरुयं न संदेहो ॥

१ D कडुओ चलो भविता जसरीर कुलदेवता भयवर etc.

२ D om. त्व ।

३ D ते ।

४ D adds च ।

५ D अहं ।

६ D adds मंसभक्षकरोषा ।

७ D • सं ।

दुग्गन्धं बीभक्षं इन्द्रियमलसंभवं असुहृदं ^१च ।

खरूपेण नरयपडणं विवज्जणिज्जं अशो मंसं ॥

एए य मंसाशिणो दोषा । इमे पुण्ण अमंसाशिणो गुणा ।

सव्वजसमज्जणादं सव्वपयाणाद सव्वदिखाओ ।

एयाद अमंसासित्तणस्सु तण्णयं पि न समारं ॥ ^५

जे चोरसुमिणसडणा वणिहपिसाया य भूयगहदोसा^१ ।

एक्केण अमंसासित्तणेण ते तणसमीहोन्ति ॥

मंसस्सु वज्जणगुणा दो चेव अलं नरस्सु जियसोए ।

जं जियद निहवसगं जं च मओ सोग्गदं^२ लाहद ॥

अम्माए भणियं । पुत्त, अलं विथारणाए । कथं चेव मे ^{१०}

वयणं तुमए त्ति । ता किं एहणा । न य इमं सव्वयं मंसं

ति । परियण्णया खु एसा । तओ मए एयं पि पडिवस-

मणुचिट्ठियं च ॥

एत्यन्तरंमि बड्डं माणवन्धमसुहकसं ति । विरयदि-

यहंमि य कओ कुमारस्स रज्जाभिसेओ । पवत्तो अहं ^{१५}

पव्वइउं । भणिओ य देवीए । अज्जउत्त, अज्जेकं पुत्त-

रज्जसुहमणुभवामो, सुए पव्वइत्तामो त्ति । तओ मए

चिन्तियं^३ किमेयमवरोप्परविहड्डं देवीए ववसियं । अहवा

एहं पि अत्थि चेव ।

^१ A डि, CDE नि ।

^२ B •ज्जणा, adds in the margin दोषू(?)दो, D ज्जणा दोषो ।

^३ A सोज्जयं, B सुनइ जाइ ।

^४ AD add here पावानो ।

कुडेर जियन्तं पि ऊ मथं^१ पि अणुमरर काइ भत्तारं ।

विषहरगथं व चरियं वक्खविहं महिलियाणं ॥

ता किं मम एहणा^२; जं एसा भणइ ति । चिन्तिऊण
भणियं । सुन्दरि, पइवसि तुमं मम. जीविथाओ^३ वि । किं

५ मए कयाइ तुह पणयभङ्गो कओ ति । तओ चिन्तिथं
देवीए । पव्वयन्ते नरवहंमि अपव्वयन्तीए मए मइन्तो
कखङ्गो, वावन्ते उण मन्तिवयणओ अणुमरन्तीए वि वास-
रक्खपरिवाणणनिमित्तं न तहाविहो ति । ता वावाएमि
अज्ज केणइ पयारेण महारायं ति । चिन्तिओ उवाओ ।

१० देमि से भोयणगथं सेव "कहंमि चओरदिट्ठिं वड्डिऊण
अकालखेवघायणं विमं ति । अइत्थन्ता काइ वेसा । तओ
संपत्ताए भोयणवेसाए "उवविट्ठो अहं" । वित्थरियं महसा
विष्णुणेण भोयणं । मुहनासियं "संहरऊण दुक्का भुञ्जावथा ।
सहाविथा देवी, आगथा थ एसा । "असत्किञ्चमाणात्ता-

१५ उउविससंजोरएण किलाहारपरिणामणसमत्थेणं असियपउ-
त्तेण जोगवडएण सह आगन्तूण उवविट्ठो । एसा थ "भुक्ता

१ D मथं । २ D adds विचारेव । ३ D पाचावं । ४ MSS कहंमि ।

५ D has these words after भोयथं ।

६ D हारउव ।

७ B reads this passage as follows: अभिसत्किञ्चमाणेव संजोव विष-
भरिणार खमवडुत्तो उव मर भुत्तणार सररिष दाज्जव निज्जत्तासंजुत्तिमिषमुववीथं
मे पण्णमवडुत्तिथं, D: असत्किञ्चमावसंजोवविषभरिणार खमवडुत्तोइ पुट्ठत्ता उव
मर । तज भुत्तणार सररिष दाज्जव विषदासंजुत्तिमिष उववीथं न पण्णमवडुत्तिथं ।

८ A om. the following three words.

सह मए । भुक्तावसाणे य आयमणवेलाए अवणीएसु चओ-
 रेसु पव्वन्तभक्कणिक्कं^१ आहारपरिणामणसमत्थं^२ अणो गद्व-
 संजुयं^३ उवणीयं^४ ने जोयवड्ढं, भक्खियं मए निम्बियणें ।
 भुक्तावसाणे य कयसोद्याधारो गओ वासभवणं^५ । एत्यन्तरंमि
 विथन्निओ विथविचारो, सिमिसिमियं ने अण्णेहि, अज्झं^६
 गया जीहा, सामलीह्णया करह्णया, पव्वायं वयणकमणं,
 निरुद्धो लोचणपसरु । तओ अहं तहाविहमणाविक्खणीय-
 मवत्यन्तरमणुवन्तो निवडिओ सौहासणाओ । 'हा हा
 किमेयं' ति विस्सो मे समीवमागओ^७ पडिहारो । भण्णिओ
 य तेण 'देव, किमेयं' ति । तओ जडा^८ जीह त्ति न^९
 अपियं मए । निरुविओ तेण, उवल्लुओ मे विस्सविचारो ।
 भणियं च णेण । अरे वाहरह सिगं विस्सपओयनिग्घावण-
 समत्थे वेज्जे । तओ 'न सोहणं वेज्जवाहरणं' ति चिन्तयन्ती
 वसंभमसमुत्तिनुत्तरीया हाहारवं करेमाणी निवडिया
 ममोवरि देवी । अवणीयं च तीए निरंसुगं^{१०} सेव कन्द-^{११}
 माणीए मसं अज्झुट्ठयज्जुलीहिं^{१२} कण्ठगयं मम पौडाए जीवियं ।

तओ अहं, देवाणुप्पिया, पियाए वावारओ समाणो
 अट्ठण्णाणदोसेण हिमवन्तदाहिणदिसासगे^{१३} सिस्सिन्धपव्वए
 ससुप्पओ वरिहिणीए कुप्पिंदि । आओ कालक्कमेण । तओ

१ CE om. २ BD om. ३ D adds उवणिओ सोहासणे, B i. marg.

४ D सलीयवच ।

५ D अज्झा ।

६ B विस्सोयं ।

७ D adds संहासणववसेव ।

८ D *सावल्लो ।

- वाक्काओ सेव जणणिं वावाइजण गहिओ वाइजुवाणेण,
 दिओ सत्तुयपत्यएणं मन्दावाडयवाणिओ गामतल्लवरस्स ।
 तत्थ य^१ अजायपत्तो खीउपहातणहावेयणाओ अणुइवणो
 चिट्ठामि । तिव्वयरीए कुहावेयणाए^२ पडिपेत्तिओ किमिए
 ५ खाइउं पयत्तो न्हि । तेहि य मे पावकस्सेहिं संधुक्किज्जमाणं
 वित्तारमुवगयं सरौरं । जाओ मे विविहरयणामेलसक्कहो
 पिच्छयभारो । तओ अहं गाहिओ नइकलं, पेसिओ य
 तेण 'सुन्दरो' त्ति कल्लिजण निचपुत्तस्स सेव पाज्जुं राइणो
 गुणहरस्स ॥ इओ य जसोहरा वि मे पुम्भज्जजणणी मम
 १० मरणदिवसंमि सेव अइवसइ मरिजण पावकस्सवत्तिययाए^३
 करहाडयविसए धम्मजरयसस्सिवेसंमि कुक्कुरीगभंमि कुक्कुर-
 त्ताए उववन्ना । जाओ य कुक्कुरो^४ । सो य 'मणपवणवेथ-
 दस्को' त्ति धम्मपूरयसामिणा गुणधरस्स सेव^५ पेसिओ
 कोसल्लियं ति । पत्ता अन्हे दुवे वि समयं सेव विसासं,
 १५ पेसिया य अत्थाइयामण्डवगयस्स रओ, दिइता य तेण ।
 जाया एयस्स अन्हेसु पौई, पसंसिया दुवे वि । समप्पिओ
 सुणओ अयण्डमच्चस्स 'सोणहिममयहरस्स, अहं च राय-
 सडणपरिवाक्कयस्स नीलकण्ठस्स^६ । भणिओ य सोणहिओ ।
 अरे जाणासि सेव तुमं, जहा अहं दोसु दढं पयत्तो पया-

१ D om. २ D -कडिवाइ । ३ D adds कडिउ कडिवाइ ।

४ B adds राइओ मम पुत्तस्स । ५ B सोवहिणस्स, D prima manu.

६ D नीलकण्ठमिवाक्क ।

वाक्ये पारङ्गीय य । सुणएसु जीवघायणं सुहं^१ति, ता
महन्तं जन्तं करेष्वाशि न्ति । तेण भणियं 'जं देवो आण-
वेइ' न्ति । दुवे वि य अण्हे जहाविहिं लालेइ नरवई ।
एवं च अइहन्तो कोइ कासो ॥

अज्जया य अहं गयणयलपासायसंठियं आहूतो इन्द- ५
नीलनिष्पूहयं । तत्थ अन्तेउराणं रसणनेउरनिणाधगभिणं
नवजलहरसहं पिव^२ गुणणियासुरयनिग्घोसमायल्लिज्जण
मच्चिजं पयन्तो । तथवसाणे^३य वायायणविवरेगदेसेण दिट्ठा
मए चित्तसाक्षियाए सह खुब्बएण सयणच्छक्के रइसुहमण-
हवन्तो नयणावल्ली । तं च मे दट्ठणं^४ समुप्यज्जं जाइस्सरणं^५ । १०
तश्चो कसवसयत्तणेण अमरिमाणलपलित्तेणं चच्चुनहग्गेहि
वि लल्लिउमारट्ठो । तीए वि तस्स सन्निधं खुब्बस्स
गेण्हज्जणं कोहमयलउउयं कोहाभिभूयाए पइओ अहं पण-
इणीए । पइारविहलो^६ निवडिओ सोवाणवत्तणीए, लुठ-
माणो पत्तो तमुहेसं, जत्थ नरवई जूयं खेत्तइ न्ति । १५
मग्गओ य मे 'गेण्ह गेण्ह' न्ति संलवन्तो समागओ देवी-

१ E. वसुदे ।

२ CE. भू. ।

३ D. घ ।

४ D adds चित्तं समुप्यज्जा जहा विट्ठुज्जाइति । पञ्चना य ईशारयापति-
वाक्यान्तं तउ, B i. marg.

५ B. जारसरणं ।

६ BD read this passage thus: विह्वलार मर तेहि वि च ररसंनविच-
खिरहि भूयसेहि पइओ चचं । पइारविह- etc.

७ D विहसंनलो ।

८ B विहच ।

- परियसो । तं च तद्वाविहं सहं सोऊण तद्देसवन्तिणा तेण
 पुब्बभवजणहीसुणएण धाविऊण गहिओ अहं । चेप्पमाणं च
 मं पेष्किऊण राइणा हाहारवं करेमाणेण पइओ सो
 सुणओ ^१अत्तपाउएणं ति । पहारविहसंघलेण वमन-
 ५ रहरिं सुओ अहं तेण । कण्ठगयपाणा निवजिया दुवे वि
 अन्हे धरणिवट्ठे । सोगमुवगओ राधा । आणत्ता तेण पुरो-
 हियप्पमुहा मणुत्ता । जहा ताथस्स उवरयस्स अज्जियाए च
 कासायइसवक्कचन्दणकट्ठेहिं महन्तो सक्कारो कओ सोग्गइ-
 निबन्धणाइं ^२दिआइं महादाणाइं, तद्वा एयाण वि उवर-
 १० याण कायव्वं ति । एयमायसिऊण चिन्तियं मेए । अओ ण
 खणु पुत्तएणं सब्बसक्कारो पाविओ दिआइं णे सोग्गइ-
 निबन्धणाइं दाणाइं, अहं पुण तिरिक्कजोणीए वि अओ-
 ष्किआए दुहाइ किमिए खायन्तो सुणएहि य खज्जमाणो
 चिट्ठामि । अओ ^३गइयथा कआणं । एवं चिन्तयन्तस्स
 १५ विमुक्कं सरीरयं जीविणं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया^४, सुवेसपम्बधावरदिसाभाए
 अत्थि दुप्पवेसं नाम वणं, तंमि थ
 उवभोगजोग्गपत्तवपुप्फफसप्पाहिउदगपभट्ठे ।

१ AD चकुच., B चत्तपाउएं ति ।

२ A विरवारं, B om, E inserts च ।

३ D has instead of this : विचित्ता कणपरिबोर ।

४ D adds : महाकर्मदुक्खपौचिचइओ तत्त मओ समाओ ; B i. marg.

सौयस्त्रि-घोडि-^१वसू-कथर-खराराहसंकिसे ॥

ताड-वड-खप्प-खम्पण-सुखथरगहीरदुखसंशारे ।

विविह^१विसविडविनिगयवकुडतिखगकण्टइए ॥

एयारिसंमि य वणे नौसेसं चिय निराभिरामंमि ।

काणपसतीए गम्मे जणिओऽहं^१कुण्टपसएणं ॥

तस्य "गम्मे नरयकुम्भीपागाहरेगवेयणं विसहमाणो
असंपणिए सेव पसवकाले जाओ णि दुप्पवेसे वणे । अओ-
ण्णिअकुहापीडियाए य पण्डं मे जणणीए यणएस खीरं ।
तओ अहं बुभुक्तापरिमिलाणदेशे तस्य परिभमन्तो गोखु-
रयकण्टए खाइउमाठन्तो । तओ समं पावेण वित्तारसुवगयं १०
मे सरीरं । इओ य ओ पुअथरजम्माइसुणओ अट्टण्णाण-
सुवगओ मरिजण समुप्पओ इमंमि सेव दुप्पवेसे वणे
भुयम्भन्ताए त्ति । दिट्ठो य ओ मए कालपाओ अविदुम-
मणिरत्तनयणो घणन्धयारण्णवी ससिकलाकोडिधवसदाढो
सल्लजमलजोहा जल्लासयसमीवे दडुरं खायमाणो त्ति । १५
तओ बुभुक्तापरिगएणं अवियारिजण परिणहं गहिओ मए
पुअदेसे । तेण वि य नयणसिधिसिहाजालाभासुरमवसोह-
जण उल्लो अहं^१वयणदेसे । एवं च अज्जाणकोहवसया दुवे
वि अन्ने परोप्परं खाइउमारुहा^१ । एत्यन्तरंमि अदिट्ठपुअेण

१ A व०, B ०डू०, D कोटितवस ।

१ D विषयविमलवन्तुह ।

१ B कुड, D कुड ।

४ ACDE मग्भावाण्डुं ।

५ D prefixes विषय ।

१ B ०डको ।

गहिओ अहं तरच्छेण, पाडिओ^१ महियले । तओ सो मम
खाइउं पयत्तो । किह । चमं चरचराए फालयन्तो, छिराओ
तडतडाए तोडयन्तो, ^२सोणियं ढग्गढग्गाए ^३घोइयन्तो,
अट्टियाहं कडकडाए मोडयन्तो न्ति । अवि य

५ तह खाइउं पयत्तो जह मज्झं खज्जमाणसहेण^४ ।

भीएण व नीसेमं जीवेण कलेवरं मुक्कं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया, एवं सकम्भविणिवाइओ समाणो^५
तयेव विसालाए नयरीए दुट्ठोदयाभिहाणाए निजयाए
महाइहंमि तय मीणीए गम्भपुडए रोहियमच्छन्ताए समुप्पओ
१० न्हि । सो वि य कण्हमप्पो तहा मरिऊण इमाए चेव सरि-
याए सुंसुमारत्ताए न्ति । जाया कालक्कमेणं । अजया अहं
तय चेव परिक्कमन्तो दिट्ठो सुंसुमारेण, गहिओ पुक्कभाए ।
एत्यन्तरंमि मज्जणनिमित्तं समागयाओ अन्नेउरचेडियाओ ।
दिक्षा चिलाइयाभिहाणाए चेडियाए झप्पा । तओ मं मोत्तूण
१५ सा गहिया अणेण । मयराहं च पलाणो अहं । तौए वि य 'हा
कहं गहिया गहिय' न्ति महन्तमारडियं । धरिया लोएण ।
कलथल्लरवेण समागया मच्छवन्भा । ओयरिऊण मुयाविथा
चेडी गहिओ 'य सुंसुमारो, मारिओ दुक्कमारेणं ॥

१. B adds पडिउ ।

२ B सोणियं उयइयाए. D सोणियं पुडपड्याए ।

३ ACE पियंतो ।

४ D चइहस

५ BD read this passage as follows चत्ति उक्कं विजयरिसमाचहे विज्ज,
माव सरिआ तव मोचोइ १ D om.

अदकनो कोइ कालो । एत्यन्तरंमि अहं केवट्टपुरिसेहिं
 समासासिओ जालेणं, गहिओ जीवन्तओ, 'महामच्छो'
 त्ति कल्लिऊण समुप्पन्नकज्जेहिं पाड्डनिमित्तमुवणीओ
 गुणहरस्सु । परितुट्ठो राया । 'मंपाडियं पओयणं तेसिं ।
 नीओ तेण नयणावलीए समौवं । भणिया य एस । 'अव्व, ४
 एयस्स रोहिथमच्छस्स पुच्छभायं तायं अज्जियं च उद्दिमिऊण
 माहणाणं रत्थावेहि, उवरिमभायं च पक्कतलियं काऊण
 मज्झमत्तणो य 'विल्लं कं करेज्जासि' । एवं च मे सुण-
 माणस्स देविं च पेच्छिऊण समुप्पन्नं 'जाइस्सरणं । एवं च
 रत्था समाणत्ते किन्दिऊण पुच्छखण्डं पेसियं 'माहणाणं १०
 नयणावलीए । सेसदेहमि निच्छस्सियाइं 'खवत्ताइं, दिअं
 'तिगडुक्कं हिड्डुलोणं परिसित्तो हलिहापाणिण । तओ
 उव्वत्तन्तमत्तणभरियाए पत्तिओ महकवलीए, खंचुव्वत्तएण
 तल्लिज्जिउं पयत्तो ।

तो क्लिअभिअं पक्कं खाहिइ पुत्तो ममं ति जाणामि । १५

तिव्ववियणाहिभूओ न धम्मज्ञाणं झियाएमि ॥

इय वि कयत्तिओ मे निरयगदसमाणएहि दुक्खेहिं ।

दढकम्मनियसवद्धो न सुयइ जीवो सरौरं ति ॥

१ D om. this sentence.

१ D adds जहा

२ B विसेसं ।

४ BD adds ति ।

५ B जाइस्सु. D adds मे ।

१ AC नचावसं

७ D जहाइ, B चविहाइ i marg.

८ D निवट्टकवट्टं ।

१एवं च तस्य निव्वेयणाभिभूओ चिट्ठामि । एयं च ताव एयं ॥

इओ य विमालानयरीए पाणवाडए जा १मा पुब्बभवजणी सुसुमारभवे वट्टमाणौ वावाइया, सा तस्य केलियत्ताए ५ समुप्पन्ना । तओ तीए गब्भंमि एल्यत्ताए पक्खित्तो न्हि । जाओ कालक्कमेणं पत्तो जोव्वणं । महामोहमोहियमणो मेहणनिमित्तं आरूढो ३अन्नयं । दिट्ठो य नियजूहवइणा ; ५कसायजोएणं तहा इओ मम्मदेसे, जहा पाणे परिचइज्जण निययवौएण चेव समुप्पन्नो तीए गब्भंमि । अवि य

१० कम्ममल्लविणडिएणं तस्य मरन्तेण मन्दभगेणं ।

अप्पा ५अप्पण च्चिय जणिओ जणणीए गब्भंमि ॥

१सा य पञ्चामस्से पसवकाले गुणहरेण रत्ता पारड्ढीओ नियत्तमाणेण अण्णासाइयअपाणिणा ० तहाविहच्छेत्तभायंमि कायजइयाए मन्दं मन्दं परिमक्कमाणौ आयसमायडिज्जण १५ ५कोडण्डं विट्ठा १कलियमरेण । पहारगइययाए निवडिया धरणिवट्ठे । जड्डलखो परितुट्ठो राया, समागओ तमुहेमं । दिट्ठा फुरफुरेत्तपाणा, 'आवन्नसत्ता एम' न्ति लल्लिया तेणं ।

१ BD read एवं च निव्वेयणउ पाविज्जइ इम पि ताव पावउ न्ति । उज्जोवी पावमाने जा सा पुब्बभव• etc. १ E ने ।

१ D चययं ।

३ BD कसायीइरणं च ।

५ D हि ।

१ D चरुत्तंती कोर काळी समसत्तं पसवकाले मम पुतेच चेव ।

७ B ० हावि चिच ।

८ B कोरुं ।

९ A कवि०, CE कवि० ।

तश्चो य से उयरं विचारिऊणं^१ नौणिओ अहं । समप्पिओ
 अथापालम्भ^२ । अन्नयणपाणेणं जीविओ पत्तो कुमारभावं ।
 एत्यन्तरंमि पारद्वौफलनिमित्तं^३ गुणहरेण कुलदेवयापूया-
 विहाणं कयं । 'भोयणत्थं वावाइया पस्सरस महिसया ।
 बभ्भणजणभोयणत्थं च सुसंभियं कयं महिसमंसं । इओ ५
 य 'किर पवित्तमुहो मेसो हवइ' त्ति^४ [लोयवाओ]
 आणाविओ अहयं कायसुणउच्चिट्ठरद्वपक्कपरिभोइणनिमित्तं
 सूवयारेणं, 'ठाविओ महाणसद्वारे । तश्चो मए उस्सिङ्गियं
 तं मंसं, भुत्त बभ्भणेहिं, विइणं आयमणं । उट्ठिया दिववरा
 ठिया^५ य पत्तिया-पत्तियाहिं । एत्यन्तरंमि विसेसुज्जलनेवष्कं^६
 अन्नेउरं घेत्तूण आगओ गुणहरो । तं च मे दट्ठूणं^७ समुप्पसं
 जाइस्सरणं । विस्साओ मे^८ मव्ववुत्तन्तो । 'सल्लणेसु निवडिऊणं
 वाइया बभ्भणा । भणियं च तेण । एसा पत्तिया तायस्स
 उवणमउ, एसा य अप्पियाए, एयाओ य कुलदेवयाए त्ति ।
 ११ तं पडिस्सुयं बभ्भणेहिं । चिन्तियं च मए । अहो एवं पि नाम १५
 पुत्तए जयन्ते अहं दुक्खिओ त्ति । एत्यन्तरंमि भोयणनिमित्तं

१ D नौषौउ ।

२ E = पालयस्स, D adds ते च ।

३ ACE = पल्लव ।

४ D भोयणं ।

५ In B the preceding passage is in the margin, and the word लोयवाओ is omitted, also in D.

६ D उवित् ।

७ DE om., E om. पत्तिया

८ D adds पयडा ईचारेण

विता तवचंतरं च ।

९ D जय ।

१० D adds यन्तरिणि ।

११ D adds तत्त ।

- चेव सयलमादलोयपरियञ्चो^१ उवविट्ठो राथा । दिट्ठाणो
 देवोञ्चो, न दिट्ठा नयणावल्लो । तञ्चो मए चिन्तियं । अह
 कहिं पुण मा^२ भविस्सुइ । एत्थन्तरंमि अञ्चं उद्दिमिऊण भणियं
 एगाए चेडौए । इला सुन्दरिए, इह अञ्जं चेव इमे महिसया
 १ वावाइया, ता किं पुण एस एवंविहो पूइगन्धो त्ति । तीए
 भणियं । इला पेम्भमञ्चूमिए, न एस महिसगन्धो ; एसो खु
 देवोण नयणावल्लोण तहाऽजिणे रसलोलयत्तणेण ^३मच्छयं
 खाइऊण कोढगहियाए वणन्तहग्गिणो देहनिस्सुन्दवाञ्चो ।
 इयरीए भणियं । इला सुन्दरिए, न एस मच्छयाहारमेत्त-
 १० समुप्पन्नो कोढो, किं तु तहासञ्जावियमहारायविष-
 प्पञ्चोयवावायणजणियपावममुत्थो त्ति । ता अलमन्हाणमि-
 मौए । एहि अञ्चञ्चो गच्छन्त ^४ता मा किंपि अणत्तिथं
 देइस्सुइ त्ति^५ । गयाञ्चो चेडियाञ्चो । तञ्चो मविसेसं पलोइया
 मए दिट्ठा य एक्कपासोवविट्ठा ^६मस्सियासहस्समंपायदूसिया
 ११ विणिग्गयातम्भनयणा नयणावल्लि त्ति । तञ्चो तं पेच्छिऊण
 तिब्बयरदुक्कसंतत्तो सोइउं पवत्तो । कहं ।

हा किह^७ मा पच्चकं कम्ममल्लोच्छादया पणइणी मे ।

जम्भन्तरं ^८व पत्ता रुवविवज्जासभेएण ॥

१ B परिचरिषा ।

२ ACE om

३ D मच्छमंस ।

४ D ताव corrected from मा य ।

५ B मच्छिया ।

६ D कच ।

७ D पवत्ता ।

वयणेण यणहरेणं ^१चरणेहि य जीष्ठ निक्खिया आसि ।

सब्बविलयाणमहिं सोद्दा मभिवल्लमकमलाणं ॥

तीए चिय पेच्छ कहं अङ्गुलिविगमखयसंगमेहिं ^२ च ।

ते चेव हन्दि देसा धणियं उब्बेवया ^३ जाया ॥

केसाहरनयणेहिं ^४ सविष्णुमुभ्भन्तपेच्छिपहिं च । ५

तिस्सतवाण सुणीण वि जा चित्तहरा दढमासि ॥

स ^५स्येय कइ णु एण्हिं तेहिं चिय पावपरिणइवसेण ।

चिन्तिज्जन्तो वि पिया कामोण वि कुणइ ^६निब्बेयं ॥

एवं च चिन्तयन्तो जाव कंचि कासं सिद्धामि, ताव
सद्वाविश्रो राइणा सूवयारो, भणिश्रो य । अरे न तस्स मे १०
महिमयमंसं, ता अन्नं किंपि लज्जं आणेहिं त्ति । तश्रो
सूवयारेण ^७कलिज्जण 'चण्डमामणो देवो, मा कालखेवो
चविस्सइ' त्ति ^८ममं चेव एक्कं सत्थियं ^९केत्तूणं कथं भडित्तयं,
पेसियं च रज्जो । तेण वि य 'तायस्स उवणमउ' त्ति
भणिज्जण ^{१०}'दब्बावियं येवमग्गासणियवन्धणाणं, पेसियं ^{११}च १५
किंपि नयणावलीए, भुत्तं ^{१२}च सेसमप्पणा ॥ पत्यन्तरंमि ^{१३}य
जा मा महं जणणी गुणहरेण वावादया आसि ^{१४}, सा
कलिज्जविसए ^{१५}महिमोए ^{१६}कुस्सिमि महिसश्रो मरुप्पज्जो ;

१ D नयणेव ।

२ B ०२३रहि ।

३ BI उब्बेवया ।

४ E ०हि य

५ B सं य ।

६ D उब्बेयं ।

७ BD किंतिथं om. कलिज्जण ।

८ BD add तत्त ।

९ B पासं, D चं ।

१० B देवा०

११ D om.

१२ AC om.

'वड्डिओ 'कालक्कमेणं । सो य भण्डभारयं^१ वहन्तो ममागओ
 'विसासं नयरिं । वावाइओ य तेण जलपियणण्हाणमिमित्तं
 'सिप्पानइं समोयरन्तो आसवन्दुरापहाणो^२ वोलाहकिसोरो ।
 'निवेइयं रओ । भणियं च ऐण । अरे आणेह तं
 १ दुट्ठमहिंसयं । नरवइसमाएमाणन्तरं च 'आणौओ एओ^३ ।
 तओ तं दट्ठूण रोसफुरियाहरेण सूवयारं सदाविज्जण
 भणियं राइणा । अरे एयं दुरायारं दुट्ठमहिंसयं सजीवं
 चेव लज्जं भडित्तयं करेहि त्ति । 'निहया मयलदिसासु
 लोहखोण्डया,^४ लोहसङ्गलाहिं च नियामिओ 'लोहखोण्ड-
 १० एसु । कयं च से तिगडुगहिङ्गुलवणजलभरियं पुरओ
 महाकडाहं । पज्जालिओ 'य चउसु त्रि दिसासु नाददूरंमि
 चेव खदरवरसारकट्टेहिं ऊयामणो । तओ 'य सो महामइन्तेण
 अग्निणा पच्चमाणो सुक्कोट्टकण्ठतालू तिव्वतिसापरिगओ^५
 अहिययरं दुक्कं जणयन्तं खारपाणियं पिविउमारड्डो ।
 १५ पलौविओ तेण सो देहमज्जे । निग्गयं 'च से बीयपासेणं
 'किव्विसं । एत्यन्तरंमि ममाणत्तं राइणा । पेसेहि लज्जं
 महिसयभडित्तयं ति । तओ जत्य जत्य 'पक्कममं, तओ

१ D om.

१ D 'भरयं ।

१ BD उज्जेवो ।

४ AC विणं नई ।

४ A 'सदुरा' ।

१ AC निवेइओ च ।

७ B समाओउ ।

८ B om.

८ E adds तेव वि च ।

१० BCE 'ओउया

११ B उउउउ E ओउउउ ।

११ D om.

१२ B 'निवाय ।

१३ in D before वे ।

१४ D पक्कं ।

तत्रो किन्दिऊण पेसियं सूवयारेण । सित्तो य एसो
 'घयउत्तेडएहिं । पखित्तं च 'सहिणवट्टियं लोणं । विसेसेण
 पञ्जालिओ जलणो । एत्यन्तरंमि आगओ रायपरिवेसओ ।
 भणियं च णेण । अरे अन्नं पि विजार्इयं भडित्तयं लल्लं
 देहि त्ति । तत्रो 'पुलइओ अहं सूवयारेण' । 'भडित्तयं ५
 'कम्पिहामि' त्ति संमूढो हियएण, 'उल्लकं मिराजालं,
 विहडिओ अट्टिवन्धो, 'गलियाइं सव्विन्दियवत्ताइं । तत्रो
 कण्डगयपाणो चेव गहिओ सूवयारेण, किञ्च मे
 'विदयपासयं । विसुक्को य मे देहो जौविण ॥

तत्रो, देवाणप्पिया, एगसमयंमि चेव सो महिसयजौवो १०
 अहं च मरिऊण उप्पन्ना विमानापाणवाडए^१ कुक्कुडौए
 गम्भंमि । अइक्कन्तो कोइ कालो । उवत्थिए पसवकाले
 वावाइया णे जणणी मज्जारपोयएण । कयवरोवरिं च तं
 खायमाणस्स गलियं अण्डयदुगं । गत्रो मज्जारो । पखित्तो
 य णे उवरि 'काएवि चण्डालीए सुप्पकोणेण कम्पवो । १५
 'तदन्नापहावेण जौविया अन्हे । फुडियाइं अण्डयाइं ।
 निग्गया अन्हे । गहियाइ 'अणुहत्ताभिहाणेण चण्डालदारएणं,

१ D लिउत्ते० । २ B मचय०, D सहिणवट्टियं । ३ B पखीइउ ।

४ BD add भडित्तयनिमित्तं चार्इव रोहाय दिहोय । ५ D चण्णैहामि ।

६ ACE उल्लकं । ७ CE विरालियाइ ८ B कौय० । ९ B पडियाव० ।

१० A om, BCD चव० । ११ A तउन्ना०, C तओउन्ना०, B तउवहा० ।

१२ ACE चण्डाला० ; B, and C in the Chāyā have चण्डक० ।

जीवाविथा तेण । जायाओ णे चन्दचन्दिमामच्छहाओ
 पिच्छावलीओ, समुच्चूया ने सुयमुहगुञ्जद्वारायसरिसा चूला
 'गह्वरचक्रसरिसा य मे चञ्चू । एत्यन्तरंमि दिट्ठाइं अन्हे
 कालदण्डवासिएण । 'अहो इमाइं राइणो खेत्तणजोगाइं'
 १ ति गहियाइं^१ तेण उवणीयाइं^२ च गुणहरस्स । परितुट्ठो
 राया । समप्पियाइं च णे एयस्स चैव कालदण्डवासियस्स ।
 भणिओ य एसो । अरे जत्थ जत्थ वच्चामि, तत्थ तत्थ
 एयाइं आणेत्यवाइं । पडिस्सुयमणेण । अस्सया मयल्लेउर-
 परियरिओ^३ वमन्तकीलानिमित्तं^४ 'गओ कुसुमायस्सजाणं
 १० राया । नौयाइं अन्हे तहिं कालदण्डवासिएण । ठिओ
 उज्जाणतिलयभूए बालकयलीहरयपरिक्खित्ते माहवीलया-
 मण्डवे राया । इयरो वि मइ अन्हेहिं गओ असोयवीरिय^५ ।
 दिट्ठो य तत्थ भयवं^६ ममिस्सुगणपरिवुडो समप्पिहाभिहाणो
 आयरिओ त्ति । तओ अलियवन्दणं^७ 'करेन्तो उवगओ
 १५ साउमूलं, धम्मकाहिओ तेण । तओ तं तवमरिविरायन्तदेहं
 दट्ठूणं आयल्लिज्जण पयइस्सुन्दरं^८ 'तस्स वयणं^९ 'उवमन्तो वि य
 एसो । भणियं च णेण । भयवं, कौदसो तुम्हाण धमो ।
 भयवया भणियं ।^{१०} सुण ।

१ ACE om. all down to एत्यन्तरंमि । २ D adds च दोवारं दास्य ।

३ D om. ४ L. परियओ गओ । ५ E om.

६ D adds इहवासि । ७ D adds साउ ८ D करेता ।

९ D चरचचुविवयनं । १० D adds ईवि ११ BD सुच भवो ।

सयलसत्तसाहारणो एगो चेव धम्मो । मूढो य एत्थ
अण्हिगयसत्थपरमत्थो जणो भेए ^१कप्पेइ । सो उण समासेण
इमो । मणवयणकायजोगेहिं परपौडाए अकरणं, तथा
सुपरिसुद्धस्स अणलियस्स भामणं, तणमेत्तस्स वि अदत्ता-
दाणस्स अग्गहणं, मणवयणकायजोगेहिं अवम्भचेरपरिवज्जणं, ^२
गोसुवण्हिरसादएसुं च अपरिग्गहो; तथा निसिभत्तवज्जणं,
वायाल्लोसेसणादोससुद्धपिण्डपरिभोओ ॥

एत्थन्तरंमि भणियं दण्डवासिएणं । भयवं, अलं एइणा;
कहेहि गिहिधम्मं । कहिओ से भयवया पञ्चाणुव्वयाइओ
सावयधम्मो । भणियं च णेण । भयवं, करेमि अइमेयं धम्मं । ^३
नवरं पुव्वपुरिसक्कमागयं^४ वेयविहिण्ण विहिणा न परि-
स्रएमि पसुवहं ति । भयवया भणियं । जइ न परिचयसि,
तओ इमं कुक्कुडमिऊणं जहा ^५तहा पाविहिमि संसारमायरे
अणत्थं ति । दण्डवासिएण भणियं । भयवं, किं पुण न
परिचत्तमिमेहिं, को वा पाविओ अणत्थो । तओ भयवया^६ ^७
जहा अन्ने जणणितणया आमि, जहा य पिट्ठमयकुक्कुडवहो
कओ, जहा य

सिद्धिसाणसप्पपसया मीणोहारा य^८ अइयमेसा य ।

महिसयकुक्कुडपत्ती जाया मंमारजलहिंमि ॥

१ D विक्कपेइ ।

२ D adds चेव ।

३ B i marg., Com.

४ BD add भयियं । सुवाहि भइ इमं । तथा साहिउमारवो ।

५ D adds सुसुमारव ।

- जाहं च णे पत्ताहं 'तिव्वदुरकाहं, मव्वमेय' सुयाह-
 सयनाणिणा साहियं ति । एयं च मोऊण परं मवेगमावओ
 दण्डवासिओ । भणियं च णेण । भयवं, अलं मे इयपरिणाम-
 दारुणेणं वेयविहिण्णवि 'पसुवहेणं' देहि मे गिहिधओ-
 ५ चियाहं वयाहं । तओ भयवया तित्ययरभासिएणं विहिण्ण
 से दिओ संसारजलहिवोहित्यभुओ पच्चनमोक्कारो, तहा
 थूलयपाणादवायविरमंणादयाहं' च वयाहं । गहियाहं च
 णेण नियचरियसवणममुप्पन्नजादसूरणेहिं परमहवेगागएहि
 'य अन्हेहिं । तओ परिओसविसेमओ 'मंपत्तभुवणगुरुधम्म-
 १० वोहेहिं 'निट्ठवियसाणुबन्धासुहकक्खेहिं कूजियं अन्हेहिं । सुयं
 च तं राइणा दूमहरन्तरगणं जयावलीए सह सुरथसोक्क-
 मणुहवन्तेणं ति । गहियमणेण पामत्यं धणुवरं, मन्धिओ
 तौरियासरो,^८ 'देवि, पेष्क मे मद्देहिज्जणं' ति भणिऊण
 मुक्को, 'तओ णेण वावादयाहं अन्हे ॥
- १५ समुप्पन्नाणि तरकणं देव भुत्तमुत्ताए'^{१०} जयावलीए ^{११}चेव
 कुष्किंमि । आविष्कूयजिणधम्मवोहिगम्भपहावेण समुप्पओ
 तीए दढं अभयदाणपरिणामो । दिन्नं सत्तेसु अभयदाणं ।
 आयाहं काकक्खेणं अहं दारओ जणणी मे दारय ति ।

१ D adds सारौरमायसाहं ।

५ D adds 'मन्धाणं ।

१ D om पसु and adds ति ।

४ D 'वेरम' ।

५ DE अन्हेहि य ।

६ ABCE 'भवय' ।

७ B निहविहङ्गाण० ।

८ D तौरिया ।

९ ACDE य ।

१० DE 'मुक्कार' ।

११ E om.

गन्धत्येहिं च अन्हेहिं जणणी अभयटाणपरा आसि; अओ
पइटाविद्याइं नामाइं मण्णं अभयइइं इयरीए अभयमइ ति ।
वड्डियाइं च अन्हे देहोवचएण कलाकलावेण य । चिन्तियं
च राइणा । करेमिं अभयमइए विवाहं अभयइइणो य
जुयरज्जाभिसेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि पयट्ठो पारट्ठिं राया, निग्गओ विसालाओ,
पत्तो उज्जाणन्तरं । द्विक्को कुसुमामोयसुरहिणा मारुएणं ।
अवल्लोइयं च ^१णेण तमुज्जाणं । दिट्ठो य तत्थ तिल्लयपायवा-
सस्से झ्झाणमुवगओ ^२सुदत्तो नाम मुणिवरो । 'अवमउणो खु
एसो पारट्ठोपयट्ठस्स ता एयस्स कयत्थणाए चेव माणेमि १०
एथं' ति चिन्तिज्जण ^३कुक्कुक्कारमारं मुयाविद्या सुणया ।
अथाकमच्चू तिव मिग्घवेएण पत्ता मुणिवरममौवं । सुऊयऊया-
सणो विव तवप्पहाए जलन्तदेहो दिट्ठो तेहिं मुणिवरो ।

तो तं समुज्जलन्तं साणा दट्ठुण निप्पहा जाया ।

ओसहिगन्धामोडियपक्खट्ठविमा भुयङ्ग व्व ॥ १५

तवकम्पपहावेणं काज्जण पयाहिणं सुणयवण्डं ।

^४धरणिगयमत्थएहिं पडियं पाए मुणिवरस्स ॥

तओ तं दट्ठण विल्लिओ राया । चिन्तियं च णेण ।

अहो वरं एए ^५सुणहपुरिसा न उण अहं पुरिसमुणहो,

१ B तेव. om. तमुज्जाणं २ occasionally spelled सुयत्त in AC.

३ AB बुक्कु. ४ D शङ्खत्तमत्तरहिं. ५ A सुवपुं, B सुवपुं.

- जेण एवं तवचरणनिरयस्स भयवञ्चो वि अकुसलं चिन्तियं
 ति । एत्यन्तरंमि समागञ्चो 'मयत्ताए विसालानघरीए
 पहाणो साहुवन्दणनिमित्तं राइणो सेव बालमिन्नो जिण-
 वयणभावियमई अरहदत्तो नाम सेट्ठिपुत्तो त्ति । विस्वाञ्चो
 १ य तेण राइणो परलोयनिरवेक्कयाए सुणिवरोवसग्गो ।
 तञ्चो पणमिज्जण भणिञ्चो तेण नरवई 'देव, किमेयं' ति ।
 राइणा भणियं । जमुचियं पुरिससारमेयस्स । अरहयत्तेण
 भणियं । देव, पुरिसमीहो खु तुमं, ता किं एइणा ।
 ओयरह तुरङ्गमाञ्चो, वन्दह भयवन्तं सुदत्तमुणिवरं । एसो
 १० खु कलिङ्गाहिस्स अमरदत्तस्स पुत्तो सुदत्तो नाम
 नरवई^१ । एयस्स पढमजोव्वणे वट्टमाणस्स उवणीञ्चो आरक्खि-
 एण तक्करो । भणियं १२ तेण । देव, एएण परघरं
 पविमिज्जण एगं महक्कगं वावादय सुट्ठं घरं, नीसरन्तो
 गहिञ्चो अन्हेहिं; संपथं देवो पमाणं ति । १३ एयं च सोज्जण
 १४ सहाविद्या णेण धम्ममत्थपाठया, भणिया य । एयस्स इमिणा
 आरक्खिएण एस दोसो कहिञ्चो, ता कीदसो इमस्स दण्डो
 त्ति । तेहिं भणियं । देव, पुरिसघायञ्चो परदम्मावहारो य
 एसो; ता १५ तियचउक्कचसरेहिं निवेदज्जण जणवयाणं तञ्चो
 नेत्तुप्पाडणकखनासुक्कत्तणकरचरणक्यणेहिं १६ जीवियनासो सेव

१ D चयसुद्धेयिनवरोपहावो ।

२ B adds चोत्ता ।

१ B दंडवाचियच ।

४ B इयं

५ D om तिच ।

६ BD insert दिट्ठो चत्तमि ।

इमस्स दण्डो त्ति रिसिवयणं । एवं चायमिऊण चिन्तिय-
मणेण । अहो 'जहन्ना रायकुलजीविता, जं ईदिसं पि अणु-
मसौयइ त्ति । ता अलं मे अणेगोवहुवभायणेणं^१ रक्खसुहेणं
ति । आणन्दमन्नियस्स भादण्यस्स दाऊण रक्खं सुहम्भ-
गुहसमीवे पवसो पव्वज्जं ति । ता वन्दणौओ खु एमो ॥ ५

एयं सोऊण मसंभन्तो गओ राया मुणिवरसमीवं ।
वन्दिओ णेण भयवं सुदत्तमुणिवरो । एत्यन्तरंमि 'समत्तो
झाणजोगो । तओ धम्मसाहिओ णेणं भणिओ य 'महाराय,
उवविमसु' त्ति । तओ 'अहो मए अकज्जं ववसियं' ति
अहियजायपक्खायावो लज्जावणयवयणकमल्लो उवविट्ठो^२
राया । चिन्तियं च णेणं । 'इमस्स रिसिस्स घायओ अहं
ति । एवं^३ च पयासिऊण अत्तणो मिरक्खेयमन्तरेण न
पायच्छित्तं पेक्खामि । ता किं वड्डणा ; न सक्खणोमि
अकज्जायरणकलङ्कदूमियं अत्ताणं मुक्कत्तयं पि धारेउं ।
अओ अलं मे 'इइत्थिएणं ; संपाडेमि जहा समौहियं ति ।'^४
एत्यन्तरंमि समुप्पन्नमणपज्जवनाणाइमएण भणियं सुदत्त-
मुणिवरेण । महाराय, अलं ते इमिणा चिन्तिएण । न
ल्लु एयं एत्य पच्छित्तं, जं तए परियप्पियं । जओ आय-
आओ वि पडिक्कुट्ठो चेव धम्मपयत्यजाणएहिं । भणियं च ।

१ B जहन्निता । २ D inserts चण्येपासवरेव । ३ ABCE लल्लो ।

४ D न इमस्स पुरए इतरं वड्डोमि रिसिस्स etc. ५ BD om.

६ B इह जीविसं ।

भाविद्यजिणवयणाणं ममत्तरहियाण नत्थि ऊ विसेसो ।

अप्पाणंमि परंमि य तो वज्जे पौडमुभन्नो^१ वि ॥

- जं च अकज्जायरणकलङ्कदूसियं अत्ताणं मज्झसि न्ति,
 एयस्स वि जिणवयणाणुद्वाणजलं सेव पक्खालणं, न उण
 १ अजं ति । जं पि चिन्तियं 'मंपाडेमि जहा समौहियं' ति,
 एत्थं पि अजं 'तेण भवाणुबन्धिणा मंपाडिएण । मंपाडेहि
 असंपाडियपुब्बं तेलोक्खवन्धवाणं जाइजरामरणवन्धविमुक्काण'^१
 तित्थयरानं सासणं ॥ एत्थन्तरंमि मणगयाहिप्पायपयडणेणं
 'अहो भगवन्नो नाणं' ति मज्झमाणो 'इमाणो सेव पच्छि-
 १० त्तमवयव्विस्सु' ति आणन्दवाइजलभरियल्लोयणो पडिअो
 सुणिवरस्स चलणेसु राया । विस्सत्तो तेण भयवं सुणिवरो
 'भयवं, कहेहि किसेत्थ पायच्छित्तं' ति । सुणिवरेण
 भणियं । महाराय, पडिवक्खासेवणं । तं पुण ^{११}न नियाण
 वज्जणमन्तरेणं ति, नियाणं परिहरियब्बं । नियाणं च एत्थ
 ११ मिच्छत्तमोहणीयमंगयं अज्जाणं । तं च अज्झहा ठिएसु
 भावेसु अज्झहा पवज्जणं ति । चिन्तियं च तुमए 'अवसउणो
 खु एसो, अओ कयत्थणाए माणेमि' न्ति । अवसउणत्ते^{१२} य
 इमं ते निमित्तं पडिहाइ, जहा किल एम अपहाणसेवो
 कयसिरतुण्डमुण्डणो विरुद्धपासण्डवेसधारी भिक्खोवज्जीवगो

१ A ०भवे, CE ०भवो ।

१ D ते चउभभा० ।

१ E ०बंध० ।

४ D विद्याचर्मवरेण ।

५ D ०अवे ।

न्ति । ता एत्य, महाराय, मञ्जत्यो भविज्जण निशमेहि
कारणं, के पहाणसेवणासेवणाए गुणदोषं न्ति । तत्य
पहाणसेवणगुणा ।

देहो खणमेत्तसुई तंमि य राओ तहाहिमाणो य ।

विलयाण पत्यणिज्जो सुइ न्ति ।^१दप्पो य अक्काणं ॥

इमे य दोसा ।

अल्लगयजौवविघाओ^२ उप्पोल्लणओ य अन्नमत्ताणं ।

अङ्गारखौरधुवणे अक्काणपयामणं सेव ॥

एए सेव विवज्जएणं अपहाणगुणा ।

दोसा उण विवुहज्जणं पडुच्च न ऊ कोइ एत्य विज्जन्ति । १०

अं मच्चसत्यमारो पाणिदया तिगरणविसुद्धा ॥

एयं गणमाणेहिं^३ 'सुलोवणयंमि' अन्नदिक्काए ।

सव्वायरेण गहियं अपहाणवयं दिएहिं पि ॥

अअं च

अक्खण्डियवयनियमा गुत्ता दन्तिन्दिया जियकसाया । १५

सज्जायझाणनिरया निच्चसुई सुणिवरा होन्ति ॥

सिरतुण्डमुण्डणं पि ऊ अइस्स सव्वामवा नियत्तस्स ।

पढमवयरक्खण्डा गुणावहं होइ नियमेणं ।

पासण्डं पि य एयं सुमङ्गलं वीयरायदोसेहिं ।

अन्हा जिणेहि भणियं अओ विवहं ति वामोहो ॥ १०

१ C दप्पो य अक्काणं ।

२ A •विवाज्ज. CB औवातिवाओ ।

३ D सुलो० ।

४ B •वचसि ।

सम्भारभनियत्तो अप्यडिबद्धो य उभयसोएसु ।

भिक्षोवजीवगो द्विय पसंसिन्नो सम्बसत्थेसु ॥

एवं च, महारोथं, परमगुणजनकत्वेण तिथसाण वि
महामज्जलं^१ समणह्वं कइं ते अवसउणो ति ॥

- ५ एयमायसिज्जण पण्डुं राइणो मिच्छन्तं । अहो^२
'नाणाइसन्नो' ति जंपमाणो निवडिन्नो चणणेसु । भणियं
च णेण । भयवं, एवमेयं, जमाइइं भयवया । वज्जियं मए
जियाणं । ता खमसु मे एयमवराइं ति । भयवया भणियं ।
उट्टेहि देवाणुप्पिया उट्टेहि, अलं ते संभमेणं । खमापहाणा
१० चेव सुणिणो ववन्ति । खमियं मए सम्बसत्ताणं । निषामेहि
तित्थयरभासियं खमाए परंपराभावणं । विणा वि वइयरं
वालेण ऽक्कोमिएणावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो
खु एसो जमेवमवि 'अहिणिविद्धो न 'मं तालेइ' । तासिए-
णावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो खु एसो, जमेवमवि
१५ अहिणिविद्धो न मं जीविद्यान्नो ववरोवेइ' ति । ववरोइज्ज-
माणेणावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो खु एसो,
जमेवमवि अहिणिविद्धो न मं जंजमान्नो 'भवेइ, किं तु
ममं चेव 'पुब्बकक्खपरिणइ एस' ति । एयं 'च खोज्जण

१ D संभलं, adds च i. marg. before न ।

२ D adds the following verse: एहा च जसपसिवा वेवहरं विववरं हि
जा भणिया । किमहुंउव जंमनि च जसाभिसेव वृषजिनि (sic) ।

३ B has always अभिविद्धो ।

४ D has always ममं ।

५ B वहर ।

६ D adds चव ।

७ D om.

परितुष्टो राया । 'चिन्तियमणेणं । नत्थि अविमओ नाम
 भयवओ नाणस्स । अओ पुच्छामि भयवन्तं ताथस्स अज्जि-
 याए य गइविसेसं ति । पुच्छिओ भयवं । साहिओ य
 भयवया 'पिट्ठकुडुवइनिमित्तो मज्जराइल्लखणो जयावल्लो-
 गभसमुप्यत्तिपज्जवसाणो त्ति । राइणा चिन्तियं । अहो
 जुगुप्फणीयया संसारस्स, अहो अणवत्थियसिणेइया इत्थि-
 याणं, अहो गह्यया मोहस्स, अहो दाहणविवागया अक-
 ज्जायरणाणं, अमिइ देवयानिमित्तं पिट्ठमयकुडुवहो वि
 एवं परिणओ त्ति ।

हा अइयं किं काहं निरत्ययं जेण जियसया बड्डया । १०

वावाइया फुरन्ता अज्ञाणमत्तावत्तिणेण ॥

ता नूणं गन्तव्वं निरयं 'कन्दुज्जुएण पन्थेण ।

नत्थि ऊ एत्थ उवाओ अइवा पुच्छामि भयवन्तं ॥

एत्थन्तरंमि सुणियनरिन्दाहिप्पाएणं भणिथं सुदत्तमुणि-
 वरेण । महाराय, अत्थि उवाओ । सो एण तिगरणविसुद्धा १५
 'जिणधक्कपडिवत्ती । सा पुण पुब्बदुक्खेसु अच्चन्तमणयावो,
 जिणवयणजल्लेण चित्तरयणसोहणं, सम्मारम्भसाएण चारित्त-
 पडिवत्ती, मेत्तीपमोयकाइणमज्झत्यथाणं च जीवगुणाहिच-
 किस्सिस्सुमाणाविणीएसु भावणा । पडिवक्कचरणभावणा य

१ D 'वं चावेवं ।

१ D 'कुडुव ।

१ B कुडुवयसं मय्येवं, E कुडुवु explained चावेमेव च्छुमेव मय्येवं ।

४ D adds सोइ ।

पाणिणो ^१तप्यभूदमेव अप्यमाथादसएण ^२पवहुमाणसंवेगा
निरदयारखीसयाए खवेन्ति पुम्बदुक्कडारं पावकप्पारं, अभा-
वञ्चो निमित्तस्स न बन्धेन्ति नवारं । तञ्चो ते, देवानु-
प्पिथा, परमसुहसमेया सुहपरंपराए^३चेव खविज्जण कक्कजासं
५ पावेन्ति जादजरामरणरोयसोयरहिं परमपयं ति ॥

- रादणा भणियं । भयवं, जइ ताव तायअज्जियाणं एइ-
हमेत्तस्स वि दुक्कणस्स ईदसो विवाञ्चो^४, ता कइमहं महा-
पावकप्पयारी विवागञ्चो निरयादएसु अशुक्खिज्जण ^५तं कक्क-
विवागं ^६सोमहं सज्जामि त्ति । भयवया भणियं । महाराय,
१० सुण । नत्थि असज्जं नाम चरणपरिणामस्स । एसो खलु
परमामयं पावविसपरिणईए, वक्कं कक्कपप्पयस्स, चिन्तामणी
समोहियाणं, कप्पपायवो सिद्धिसुहफलस्स । ^७जहेव, महा-
राय, विसल्लेसभोदणो वि पाणिणो अकथपडियारा पावेन्ति
आवहं, सुज्जन्ति हियाहिएसु, न सेवन्ति माणस्सयसुहादं,
१५ परिससयन्ति जीवियं; तहेव एए पमादणो जीवा काज्जण
पावकप्पारं अकाज्जण पडियारं पावन्ति तप्पसं जादजरा-
मरणरोयसोयं ति । कथपडियारा उण परमामथसामत्याञ्चो
निज्जिणन्ति कासकूडं पि महाविसं, किमक्क पुण विसल्लेसं
ति; एवं च अणादभवभावणाञ्चो जीवो काज्जण पावकप्पं
२० सेविज्जण तस्स पडिवत्तभूयं महाचरणपरिणामं निज्जिणन्ति

१ B तप्यभूद, DE तप्य० ।

२ D माथाद ।

३ D adda ति ।

४ D तयं ।

५ D सोमति ।

६ D जहेव, E जहा चं ।

अण्येयभवजण्यं पि पावकस्यं, किमङ्ग पुण एगभवियं ति ॥
 एयं खोजण हरिषिओ राया, भणियं च णेण । भयवं, अह
 कीदसो पुण एस चरणपरिणामो ति बुद्ध । भयवया
 भणियं । सस्यज्ञाणपुब्बयं तिव्वहरैए दोसनिवत्तणं ति ।
 भणियं च ।

५

जाणद उप्पसहरै जद ता दोसा नियत्तई सस्यं ।

रहरा अपवित्ती य वि अणियत्ती सेव भावेण ॥

एसो अणुवसिद्धो कस्यविगमहेज ॥ राइणा चिन्तियं ।
 भयवत्तमणुसेवत्ताणं न दुल्लहं सस्यज्ञाणं, समुप्पन्नसस्यज्ञाणाण
 य संभवद तिव्वहरै, तओ य सायत्तं दोसनिवत्तणं । ता १०
 धओ अहं, जस्स मे भयवया दंसणं 'जायं ति । न अण्य-
 पुखा महानिहिं पेप्सन्ति । ता अलमन्नेण, भयवओ सेव
 चाणमणुचिट्ठामि ति । चिन्तिज्जण भणियं च णेण । भयवं,
 उचिओ अहं 'सामणपडिवत्तीए । भयवया भणियं । महा-
 राय, को अओ उचिओ ति ॥

१५

तओ संजायहरिसेण भणियं राइणा । अरे निवेएह
 मइसायरप्पमुहाणं अण्ण मन्नीणं । जहा । कायव्वो देवा-
 पुप्पिएहिं अभयहरणो रायाभिसेओ, न कायव्वो 'य मम
 वन्तिओ खेओ; पव्वजामि अहं भयवया सुरासुरनमिएण
 भुवणगुहणा पणीयं समणसिज्जं । जं देवो चाणवेद ति १०

अपिक्क गय। निओगकारिणो । निवेदयं तेहिं मन्निअण-
वयाणं । सुओ एस युत्तन्तो अक्कोउरेण । तओ नेहभयसंभ-
नेणं ^१परिचरय असमाणिणं आलेखगन्धव्वाह हाशारवस-
णाहं पयइमक्कोउरं, अहं पि तेहिंतो सेव एयं वररमाथ-
५ षिऊण ^२अभयमईए खलेओ न्ति । चलणपरिसक्कणेणेव पत्ता
य णे नरवइसमौवं । दिट्ठो सुणिन्दपायमूले संवेगमुवगओ
राथा रायपत्तीहिं, किह

नेहणितत्तासणत्थो विष्कड्डियक्कत्तचामराडोवो ।

किं होज्ज न होज्ज न्ति व सविचक्कं नरवई एसो ॥

१० तो ताहि सप्पणामं समयं पक्खुभियभूसणरवेणं ।

अणिकुवियत्तरत्थो जयसइो से समुग्घुट्ठो ॥

तेण वि वेरग्गवसा अणायरविइसमन्थरक्केण ।

उक्कोअन्तसिणेहं ईसि समोणामियं वयणं ॥

एवं च संभासिएण सव्वन्नेउरजणेण पायवजिएण विक्कन्तो

१५ नरवई ।

^१खयदाढो अ भुयङ्गो किं एयं वारिनिघड्डियगओ अ ।

खौहो अ पक्करत्थो झायसि पक्कट्टरज्जो अ ॥

तओ एवं विक्कत्तेण राइणा माहिंयं निरवसेमं सुणि-

वयणाइयं ति । तं च णे खोऊण समुप्पक्कं जाइत्तरणं ।

१ D परिचरयापचरियासमाणिणं ।

२ D •मति ।

३ B somewhat different: खयदाढो अ खौही नत्तइन्दो अ वारिमत्तमि ।

खौहो अ पक्करत्तओ कं विमत्तमोसि नरजाच ।

तन्मो 'तस्मिन्भेने' निवडियाइ धरणिवट्टे । हा किमेयमवरं
 ति मन्ममाणीहिं 'विरुदयं रायपत्नीहिं । बाहजससितगन्तं
 च णे उवरिं मुच्छसुवगया अम्मा । तन्मो 'लङ्का'ओ चेत्याओ,
 विच्छङ्का अन्हे, समासासिया अम्मा, विस्सन्तो राया । ताय,
 अन्तं णे संसारकिलेसायासकारएहिं विस्सएहिं ; अणुजाणाहि ५
 'ताव अन्हाणं पि सयलदुक्कविरेयणं समणत्तणं ति । राइणा
 भणियं । अहासुहं 'देवाणुप्पियाइ, मा पडिबन्धं करेह ।
 तन्मो विजयवम्भणो' नियभाइण्येस्स दाऊण रज्जं काऊण
 अट्टाहियामहामहिमं सयसन्नेउरपहाणजणसमेओ घेत्तूण
 अन्हे अभिणियकन्तो राया । विस्सन्तो मए भयवं सुदत्त- १०
 सुणिवरो । भयवं, करेह अणुगहं नयणावलीए धम्मकहाए ;
 पावेउ भयवओ पभावेण एसा वि सयलदुक्कविगिच्छयं
 जिणपणीयं धम्मं । भयवया भणियं । सोम, अविस्सओ खु
 एसा धम्मकहाए । मंतप्पिओ इमीए 'अकज्जायरणापक्का-
 सेवणाए कम्मवाही, बद्धं च तच्चपुढवीए परभवाउथं, अन्मो १५
 पाविद्यम्ममवस्सुं तीए नारथत्तणं, न पवज्जइ थ एसा महा-
 मोहओ जिणधम्मरयणं ति । तन्मो मए चिन्तियं । अहो
 दाइणविवागया अकज्जायरणस्सु, ईइसो एस 'संसारमहावो ;

१ B corrects तस्स सं., D pr. m.

१ D 'बौहिं विरुदियं ।

२ ACE om. लङ्काउ चेत्याउ, B has उडिया ।

५ ACE om.

५ B 'प्पिया, D blots out the letter इ ।

४ ACE 'धम्मवो ।

६ ACE om. 'सरवा', B i. marg.

८ E om.

९ ACE लङ्कावो ।

ता किं करेमि न्ति । तन्नो अइसयणाणावसोयसूरेण भय-
वया भणियं । अलं ते ^१इमिणा संसारविवङ्गणेण तीए
उवरिं अणुबन्धेण । एयं ^२सेव ^३सयल्लसोयदुल्लहं कइंषि कइं
पब्बज्जं करेहि न्ति । तन्नो गुह्यगुणाणुभावेणं पाणियं
५ समणत्तणं, कालमासे य सिद्धन्तविहिणा करेज्जण काल-
सुववज्जाइं सहस्राराभिहाणे देवलोए ।

तत्थ वि उवभुञ्जिज्जण सुराडयं चविज्जण देवलोयान्नो
कोसलाए विसयंमि साए नयरे विणयंधरस्स रन्नो लण्कि-
मईए महादेवीए सुयत्ताए उववन्नो न्हि । जान्नो काल-
१० क्कमेणं । कयं च मे नामं असोहरो न्ति । अभयमईजीव-
देवो वि चविज्जण देवलोगाच्चो पाडस्सिपुत्ते नयरे इमाण-
सेणस्स राइणो विजयाए महादेवीए कुण्ठिंषि धूयत्ताए
ससुववन्नो न्ति । जाया कालक्कमेणं । पइट्ठाविथं च मे नामं
विणयमइ न्ति । वड्डियाइं च अन्हे देहोवचएणं कलाकला-
१५ वेण य ॥ पेसिया य मे सयंवरा ईसाणसेणेण विणयमई ।
सुयं च मए एयं । परितुट्ठो हियएणं । पत्ता य सा महया
चउयरेणं, बज्जमस्सिया ताएणं, आवास्सिया नयवबाहिं ।
कयं वड्डावणयं । गणाविच्चो ^४वारेज्जदियहो, समागच्चो मे
मणोरहेहिं । निव्वत्तं पइवणयं । पयट्ठो अहं महाविभूईए
२० विणयमइं परिणेउं । वज्जन्तेहिं विविहमज्जलत्तूरेहिं नच्चन्तेणं

१ D adds कविचयेहिं ।

२ Bom.

३ ACE •तिचलोय• ।

४ E वारेज्जव• ।

विज्ञासिस्त्रिजनेषु पठन्नेहिं मङ्गलपाठएहिं गायन्ने १ अथावा-
 लोएणं धवस्तगयवराद्धो समेओ रायवन्नेहिं पुसोइव्वमाणो
 पासायमासातल्लगयाहिं पुरसुन्दरीहिं पत्तो रायमग्गं ।
 एत्थन्तरंमि फुरियं मे दाहिणलोयणेणं, समुप्पसो हरिस-
 विसेओ । चिन्तियं मए । भवियच्चं अओ वि अवरेणं महा- ५
 पमोएणं ति ॥

एत्थन्तरंमि दिट्ठो मए गोथरपविट्ठो कल्लाणसेट्ठिभवणङ्गणे
 साङ्ग । तं च मे दट्ठूण समुप्पसो संभमो । तओ अथात्थयाए
 साङ्गधम्मस्स विचिन्तयाए कम्मपरिणहए अमोहदंसणयाए
 भयवओ समुप्पसं जाइस्सरणं । सुक्खिओ गइन्दस्सत्थे, १०
 निवजमाणो धारिओ पासवत्तिणा रामभट्ठाभिहाणेण सयल-
 हत्थारोहपद्धानमयहरणं । 'हा किमेयं' ति १ विसणो राम-
 भट्ठो । 'मा वयह' ति २ वारिया ठूरियादी, उववन्ता थ
 खिप्पं । 'हा किमेयं' ति ३ विसादो वि दठं विसल्लचित्तो
 समागओ ताओ । 'पूगफलाइमयमइओ' ४ विसूइ ति ५
 सिद्धाविओ चन्दणपाणिणं । लङ्का मए सेयणा, उप्पिक्खियं
 लोयणजुयं, ६ कओ आसणपरिग्गहो, विरत्तं संसारसायराओ
 चिन्तं । भणियं च ताएण 'पुत्त, किमेयं' ति । मए भणियं ।
 ताथ, दाहणं संसारविलसियं । ताएण भणियं । पुत्त, को एत्थ

१ D अथवा० । २ B वरेह, D अथावमरेह instead of मयहरह ।

३ A विहाओ, CE विहाओ । ४ B वारियाह । ५ B om. मय० ।

६ B वरेहं ।

७ D जुयसं ।

- अवसरो संसारस्तु । मए भणियं । ताच, महत्तो खु एसा कहा,
 न संखेवओ कहिं पारीयइ । ता एगंमि देखे उवविखउ
 ताओ, सहावेउ मे माइलोयं पहाणजणवयं च, जेण साहेमि
 ताचस्तु संसारावसरकारणं ति । तओ रायमग्गासज्जाए महा
 ५ सहाए उवविट्ठो राया 'सह मए । सहाविओ 'अग्गायाजणो
 पहाणजणवओ य, ठिओ उचियठाणेसु । भणियं च ताएण ।
 'पुत्त, किमेयं ; साहेहि तं संसारविससियं । मए भणियं ।
 आयससु ताओ, जहा मए अणुद्धयं ति । तओ पारट्ठो कहेछं ।
 ताय, निग्गुणो एस संसारो । मोहाभिभूया खु पाणिणो न
 १० 'नियन्ति एयस्तु मरुवं, आलोचेन्ति अणाजोचियव्वाइं,
 पयट्ठन्ति अहिण, न 'पेक्खन्ति आयइं । एत्थ खलु सुरासुर-
 साहारणा ताव एए जाइजरामरणरोयमोयपियविप्पओया-
 इया विथारा । दाहणो य विवाओ थेवस्तु वि पमायचेट्ठि-
 यस्तु, जेण पिट्ठमयकुल्लुउवहो वि, पेक्ख, कहं परिणओ त्ति ।
 १५ भणिऊण साहिओ सुरिन्दत्तज्जाइओ जाइस्सरणपक्खव-
 साणो निययवुत्तन्तो । तं च मोऊण 'अहो दाहणविवागया
 अकज्जायरणस्तु' त्ति जंपमाणो संवेगमुवगओ राया अग्गाओ
 खेसजणवओ य । तओ मए भणियं । 'ता ईदिमं अकज्जा-
 यरणपरिणामं पेक्खिऊण विरत्तं मे भवचारगाओ चित्तं,

१ ACDE om. सह मए ।

२ ACDE add सहं माइलोयो ।

३ ACE read this passage as follows : पुत्त किमेयं ति मए भणियं ताच etc.

४ A चित्तेति, CE विरति । ५ D कज्जति । ६ E ताच, D तावसरण ।

विद्यन्मिन्त्रो जिणवयणपडिबोहो । ता अणुजाणउ ताओ,
जेण तायप्पहावेणेव करेमि सफलं मणुयत्तणं ति । तओ
अणाइभवच्चत्यमोहदोसेण अवियारिज्जायइं अपियं ताएण ।
पुत्त, को पुत्तयस्स पणयभङ्गं करेइ, सफलं चेव भवउ
मणुयत्तणं; ता परिणेहि ताव एयं ईसाणसेणधूयं । तओ ५
करेज्जासि ममपयापरिवाज्जेण महन्तं पुण्ड्रन्धं ति । मए
भणियं । ताय, विज्जन्तं मए तायस्स, विरत्तं मे चित्तं
भवचारगाओ । ता अलं मे दारपरिग्गहेण । ताएण
भणियं । पुत्त, को विद्य दोसो दारपरिग्गहस्स । मए
भणियं । ताय, दारपरिग्गहो हि नाम निरोसहो वाही, १०
जेण आययणं मोहस्स, अवचओ धिईए, १ सुहा विस्सेवस्स,
पडिवत्तो २ मन्तीए, भवणं मयस्स, वेरिओ सुद्धन्नाणणं,
पहवो दक्खसुदयस्स, निहणं सुहाणं, आवासो महापावस्स ।
पडिवज्जिज्जण एयं पञ्जरगया विद्य सीहा समत्या वि
परलोयसाहणे माणसभावल्लभे ३ वि सीदन्ति पाणिणो । अज्जं १५
च । ताय, न जुत्तं ४ रयणचित्तेणं कच्चणयालेण पुरीससोहणं ।
पुरीससोहणमेत्ता य एत्थ विमया, अचित्तिचिन्तामणिसिद्धिं
च जिणवयणबोहसंगयं माणुसत्तणं कम्मभूमौ य एसा,
परमपदसाहणं च चरणाण्डाणं । ता अल्लमज्जहावियप्पेण ५ ।
अणुजाणाहि मे मयल्लदुक्कविउडणिं ६ पव्वज्जं ति । तओ २०

१ BD डहो, D बल्लेवस्स ।

२ B मन्तीए ।

३ BD •संभेव ।

४ CE •चचित्तेणं ।

५ B •विचप्पियच ।

६ DCE विउडणि ।

वाहोसलोयणेणं जंपियं ताएण । पुत्त, एवमेयं, किं तु
परमत्यं पि जंपमाणो नेहकायरं पौडेसि मे हियं ति ।
मए भणियं । ताय, अलं मे अपरमत्यपेक्खिणा नेहेस ।
एसो चेव एत्थ पहाणं संसारकारणं, ज्ञेण

४ दीवो व्य सम्मसोगो खणे खणे जायए विणसुद य ।

संसरद य नेहवसा १ निहवायाणो उ उल्लाह ॥

ताएण भणियं । एवमेयं, किं तु खिज्जिहिद मा
तवस्सिणी १ ईमाणसेणधूय त्ति । मए भणियं । ताय,
येवमेयं^२ कारणं । अलं च । निवेयावेउ ताओ तौए वि य
१० एयं वुत्तन्तं । कयाद ५ मा वि एयं सोऊण पडिबोहं पावद
त्ति । तओ ताएण 'जुत्तमेयं' ति भणिऊण पेसिओ
मङ्गवट्ठणाभिहाणो पुरोहिओ, भणिओ य ताएण । जहा
सुयं निवेएहि रायदुहियाण; भणाहि य तं 'एवंठिण किं
अहेहिं कायव्वं' ति ॥ गओ मङ्गवट्ठणो । आगओ येववे-
१५ लाए, भणियं च णेण । महाराय, मंसिद्धा मणोरहा
कुमारस्स; सुणेउ महाराओ । गओ अहं दओ रायधूय-
समीवं, पवेसिओ सबडमाणं पडिहारेण; 'महारायपुरोहिओ'
त्ति अहिणन्दिओ रायधूयाए, दवावियं आमणं, उवविट्ठो
१० अहयं । तओ मए भणियं । रायपुत्ति, अत्थि किंसि
वत्तव्वं ति । तौए भणियं, भणाउ अज्जो । मए भणियं ।

१ ACE विहवाओओ, D निरवउवाउ ।

२ B • येवस ।

३ D • सिहं ।

४ D दहाह ।

५ ACE अलं, B च अलियं ।

राघपुत्ति, देवसायणमिणं अवहिद्याए सोयब्बं ति । तन्नो
 तीए काज्जण अङ्गुट्ठिं ओयरिजण आसणाओ 'जं 'गुरु
 आणवेद'त्ति बद्धो अञ्जली । तन्नो मए भणियं । राघ-
 पुत्ति, इह आगच्छमाणस्स कुमारस्स साङ्गदंसणेणं समुत्पन्नं
 जाइस्सरणं, संभरिया य नव भवा, सिट्ठा य तेणं । ते
 सुणाउ भोई । अत्थि इहेव वासे विसालानामा नधरी, तत्थ
 अमरदत्तो नाम नरवई होत्या, इन्नो य अतीयनवमभवमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्ददत्तो नाम अइमासि ति, जणणी मे
 जसोहरा, भज्जा य नयणावल्लि ति । जाव एत्तिथं जंपामि;
 ताव मोहं गया राघधूया । आउल्लोहन्नो परिणयो; 'हा १०
 किमेयं' ति विषण्णो 'य अहयं । परिचित्ता चन्दणपाणि-
 एणं, लद्धा तीए सेयणा । मए भणियं 'राघपुत्ति, किमेयं'
 ति । तीए भणियं 'विचित्तया संसारस्स' । मए भणियं 'कहं
 विचित्तया' । तीए भणियं । जन्नो स जेव अहं जसोहरा
 तस्स १माथा अईयपरियाए ति । साहिज्जण सिट्ठं कुमारसा- २५
 हियं निथयचरियं । तन्नो मए भणियं । राघपुत्ति, इमिणा
 वइयरेण विरत्तं चित्तं भवचारगाओ कुमारस्स, इच्छइ खु
 सो पव्वइउं । तन्नो महाराएण भणियं 'ता एवंठिए किं
 अण्णेषिं कायब्बं' ति । तीए भणियं । विज्जवेहि महारायं ।
 जहा । ताय, ईइसो सेव एस संसारसहावो, कस्स वा सयण- १०
 विजाणस्स न विरागं करेइ । ता अण्णमेत्थ सुमिणयमेत्त-

- विश्वमे^१ पडिवन्धेण, संपाडेहि कुमारस्स समीहिंयं; अणुजा-
 णाहि य ममं पि पव्वज्जं, जज्जो ममं पि विरत्तं चेव चित्तं
 भवचारणाओ न्ति ॥ एथं च सोऊण 'अहो माहन्दाज्जस-
 रिसया जीवलोयस्स' न्ति भणित्तण परं संवेगसुवगओ
 ५ राया । भणियं च तेण । पुत्त, न तुमं मम पुत्तो, अवि
 य 'धम्मनिउज्जणाओ गुरु । ता अत्तं अन्दाणं पि इमिणा
 परिकिस्सेणेण ; अहं पि पव्वज्जामि तुमए चेव सह पव्वज्जं ।
 अम्माहिं भणियं । अज्जउत्त, जत्तमेथं ; किमेत्थ नउपेज्जो-
 वमे असासयंमि जीवलोए पडिवन्धेण । तओ मए भणियं ।
 १० अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेह ॥ तओ ताएण
 द्वाविथं महादाणं, काराविद्या मव्वाययणेसु पृथा, संमा-
 णिओ रायसत्थो, ठाविओ रज्जंमि खुडुभाया ने 'जसवडु-
 णाभिहाणो । पव्वइओ ताओ धमं मए 'अम्माए विणयमईए
 पहाणजणवएण य सुगिहीयनामधेयस्स भगवओ इन्दभूरत्त
 १५ समीवे । ता एवं निचयमेव ने चरियं निज्जेयकारणं ति ॥
 धणेण भणियं । भयवं, खोहणं ते निज्जेयकारणं । कस्स
 वा सहिषयस्स अज्जस्स वि इमं न निज्जेयकारणं । ईइओ एस
 संसारो । ता आइसउ भयवं, जं मए कायव्वं ति । 'जसो-
 हरेण भणियं । 'सोम, सुण । दुक्कहा चरणधम्मसामग्गो ;
 २० जओ भणियं भयवथा । दुविहा खलु जीवा इवग्गि, यावरा

१ MSN 'विश्वमेव ।

२ BC निउज्जणाओ ।

३ D adds मओचरो ।

४ ACD चंवाहि ।

५ BD जओइराचरियव ।

६ CDE जोम ।

जङ्गमा य । तत्थ थावरा^१ पुठविजलजलणमाद्यवणस्सुरका^२-
 यभेयमिच्छा, जङ्गमा उण किमिकौडपयङ्गगोमहिंससरह-
 वसपसयमादणो । तत्थ थावरत्तमुवगओ पुठवाइएसु असं-
 खेज्जाओ 'वणस्सुइमि' अणत्ताओ 'उसप्पिणिअवसप्पिणौओ
 परिवसर जीवो त्ति । अओ थावरत्ताओ जङ्गमत्तं दुल्लहं ।^५
 जङ्गमत्तं पि पत्तो समाणो किमिकौडपयङ्गेसु अपेयभेय-
 भिक्खेसु 'आहिण्डिजण तओ पच्चिन्दियत्तं पाउणइ ; तत्थ
 वि 'खरकरहणोणमहिंसुइइएसु 'परिभमिजण माणुसत्तणं ;
 तत्थ वि य सगजवणसवरवव्वरकायसुइण्डोडुगोडाइएसु^६
 आहिण्डिजण आरियदेसजणं ; तत्थ वि य षण्डालडोमिल्लय-^{१०}
 'रययसकयराउणियमक्खवन्हाइएसु आहिण्डिजण 'इस्का-
 गाइस कुलजणं, तत्थ वि य 'काणकुण्डरवुज्जपङ्कुल्लयमूयन्ध-
 वच्चिरवाच्चिविगल्लिन्दियसरौरगेसु'^{११} परिभमिजण 'निह-

१ D adds भविष्य । तं जहा ।

२ D • ज्ञाय० ।

३ D adds उल्लप्पिणिअवसप्पिणौओ विचरइ ववक्खप्पिणौओ विचरइ ववक्खत्ति-
 कार्इवाचं ।

४ B • चौ० ।

५ B has here and in the sequel instead of the absolute participle
 a full phrase like this आहिंदिनस्स पच्चिन्दियत्तं दुल्लहं चवर । पच्चिन्दियत्तं
 पि पत्तो समाओ तत्थ वि etc.

६ B म० गोमहिंससु, D • गोइ० ।

७ B परिभमंतस्स माणुसत्तं दुल्लहं चवर माणुसजणं पि पत्तो समाओ तत्थ वि .
 and similarly in the sequel.

८ B सुवडोडोवाइएसु, A • मेवाइएसु, D • मेवाइएसु ९ B • चकार० ।

१० B इस्कावाइस्सु उयत्तो दुल्लहा सेवा । इस्कावाइस्सु पत्तो समाओ तत्थ विच ।

११ B वाचकोड० । १२ B • लिंदियसुरौ० । १३ B विचवव्व, E विचवव्वं ।

वहुधं शरीरनिष्कृतिं, तत्तु वि य उण्डकसत्तरज्जुमादएहिं
 जीविओवक्कमेहिं अहाउयाणुवणं,^१ तत्तु वि य कोहमाण-
 मायाओहरागदोसन्धचारमोहिओ ^२धम्मवुद्धिं, तत्तु वि य
 बज्जविहेसु इन्दियाणुकूलजणमणोरमेसु ^३अस्माणिपवन्तिएसु
^४कुहस्सेसु परिभमन्तो जहट्ठियं मव्वज्जुभासियं सिद्धिसुहेक्कसु-
 खहरं धम्मं,^५ तत्तु वि य अणाइभवपरंपरवत्तयअसुहभावणाओ
 असंपत्तपुव्वं सिद्धिवज्जपढमपाज्जुं सद्धं,^६ तत्तु वि य सपरो-
 वधारयं महापरिससेवियं एगन्तपसंसणोयं चरणधम्मं । संपत्तो
 य इमं, देवाणुप्पिया, अचिरेणेव पावेइ जाइजरामरणरो-
^७यसोयविरहियं परमपथं ति । ता एयसंपाद्यणे करेहि
 उज्जमं,^८ किमक्खेण संपादएण । असासया सव्वसंजोया, पइवइ
 विणिज्जियसुरासुरो मच्चू, एगइक्कनिवासिउणतुक्का बन्धवा,
 विवायदारुणो य विखयपमाओ ति ॥

तत्तु एयमायस्सिज्जण संजायचरणपरिणामेण भणियं
^९धणेण । भयवं, अणुग्गिहीओ न्हि इमिणा आएसेण । ता
 संपाडेमि एयं । करेउ भयवं अणुग्गहं, जाव निवेइज्जण
 भयवओ वुत्तन्तं अस्मापिईणं पवज्जामो पव्वज्जं ति । भयवया
 भणियं । ^{१०}जहासुहं, देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेहि ति ॥

१ B adds इवइ । अहाउयं परिवर्त्तेताव ।

२ B धम्मवुद्धौ दुक्का इवइ । समुच्चारं वि धम्मवुद्धौ ।

३ B has सोमाय य पवन्तिएसु कुचत्तु संसच्छरं परिभसंती ।

४ B reads न पाउवइ । तंमि य एने सनावे तत्तु वि य चत्तीव दुक्कं चवाइ etc.

५ B adds न पाउवइ ।

६ D adds ति ।

७ D अवाउहं ।

तत्रो गच्छो अस्मापिदृशगात्रं धणो । परमसंवेगसुवगएण
य तेण साहिओ एव वुत्तन्नो अस्मापिईणं । पडिबुद्धा एए ।
चिन्तियं च तेहिं । अत्तं एे एवमसुहपरिणामे भवे पडिब-
न्नेणं, जोम्भो य एे पुत्तो ; ता निखिविज्जण इमस्स भारं
पवज्जामो पव्वज्जं ति । भणिओ धणो । वच्च, पडियग्गेहि ५
मणिमोत्तियाइयं सारदव्वं ; पवज्जामो अन्हे महापुरिससेवियं
'पव्वज्जं' ति । धणेण भणियं । ताव; जुत्तमेयं ; संपत्तमणुष-
भावेण पाणिणा इमं सेव कायव्वं ति । अं पुण समाइट्ठं
ताएण, जइ पडियग्गेहि मणिमोत्तियाइयं सारदव्वं ति ;
एत्थ का उण सारया मणिमोत्तियाइदव्वस्स । किं समत्थ १०
मिणं^१ मच्चुणो रक्केउं । किं वा न होत्ति एयप्पहावओ
जक्खजराइया वियारा । किं तीरइ इमिणा समत्थस्स
अत्थिवग्गस्स मणोरइपूरणं काउं । किं वा न परिस्सयइ
इमं पयत्तरस्सिक्खं पि खीणभागधेयं पुरिमं । किं वा होइ
कोइ दव्वजुयमयस्स परकोए गुणो ति । सेट्ठिणा भणियं । १५
वच्च, नत्थि एयं । धणेण भणियं । ता किमिमिणा १अहो-
पुरिसियावप्फारपाएणं ; अणुमच्च ताओ मच्चं पि अत्तओ
सरिसमणुचिट्ठियं ति । सेट्ठिणा भणियं । वच्च, अणुमच्चं
मए । किं पुण विसमा गई जोव्वणस्स ; एत्थ अत्तु दुइमारं
इन्दिआरं, पइवइ संसारतइवीयभूओ अणुओ, आयकुत्ति २०

१ B समभुधन्नी ।

१ AC •मियं ।

१ B अहोपुरिसमाहोरपाएय. D अहोपुरिसियावप्फारपाएय :

- मणोहरा विषयं न्ति । धर्मेण भक्षितं । ताद्य, न खलु
 अविवेगश्चो अक्षं जीव्यं न्ति । अणादमन्ता इमे जीवा, न
 एत्य परमत्यश्चो कोद जीव्यन्त्यो न वा बुद्धश्चो न्ति ।
 दीयन्ति अविवेगसामत्यश्चो बुद्धा वि. एत्य जम्मे अणित्यन्त-
 १ विषयविषादिसासा^१ अगणेरुण लोचवयणित्यं अवित्यारिऊण
 परमत्यं अप्पाण्यं विडम्मेमाण न्ति ; हिययाहियमलेण वि य
 दम्भन्तरओण कालपरिणामसुक्खिसे वि करेन्ति कालए
 केसे, अङ्गकठिणयाहेउं च सेवन्ति पारथमहणं, 'बुद्धभावदो-
 सभौक साहेन्ति इत्तरं जम्भकालं, वित्यारखीलयाए परिस-
 १० क्खेन्ति वियडयादं, पयइन्ति अपयडियम्मे, न पेक्खन्ति झीण-
 माउं, न चिन्तेन्ति जम्भन्तरं न्ति । 'अवरे सण सुयमत्यपर-
 लोचमग्गा तदणया वि एत्य जम्मे विवेकसामत्येण नाऊण
 विज्जुलयाओवचसुसं 'जीयं असारयं विषयसुहाणं विवाय-
 दादणयं^२ च पमायचेड्डियस्स 'मच्चुभयभौया विय हरिणया
 ११ उत्तत्या पावचेऊणं सेवन्ति परलोचवन्धवं चरणधमं न्ति ।
 ता अकारणं एत्य जीव्यं न्ति । न य विवेगिणो विद्व-
 मंसारसक्कस्स दुइमादं इन्द्रियादं । अदन्नेहिं एणहिं दमियम्भो
 अप्पा दोग्गईए ; दमिणहिं य एत्य पसमसुहं^३ परलोए च
 भवपरंपराए मोक्खसुहं न्ति जाणमाणो को इमे न दमेइ ।

१ D विषयाधिकारमया च । २ AC •भीव, B •भाविचसेव, D •भाववचसेव ।

३ B चउत्थे ।

४ CE जीवियं ।

५ D •चउत्थं ।

६ AC मच्चुभयं, D मच्चु । ७ AB दम्भन्तरं, C दम्भन्तरं, D परमसुहं ।

अणुो वि य अणव्यसंकप्यमूलो 'परिचत्तेहिं' अणव्यसंक-
 प्येहिं भावि ए वीयरगवयणे उवलाहे पसमसुहसकवे असुच-
 नाण गुरुपायमूलं चिन्तयन्ताण पडिवत्ताभावणं कहं पइवद
 त्ति । किं वा मणोहरत्तं विमयाणं । पोग्गलपरिणामा हि
 एए फरिमरसकवगन्धसहा ; विचिन्तपरिणामा पोग्गला सुहा ।
 वि होज्जण असुहा इवन्ति, असुहा वि य सुहा ; किं वा
 एएहिं अत्तणो अत्यन्तरभूएहिं ; न एएहिं मंजोओ परम-
 त्यओ सुहहेज्ज, अवि य दूक्कहेज्ज ; 'असंजोए य निवय-
 मकवपप्पासकयाए पाणिणो परमत्यओ सुहं' ति 'मक्कमाणं
 कहं ति आयकुम्भि विमय त्ति । ता किं एइणा । ताथप- १०
 चावओ चेव मे अविग्घं भविस्सुद ११ त्ति ॥

तओ पडिसुयं तेण, द्वाविथं च ओमणापुब्बयं महा-
 दाणं, कराविथा अट्टाहिया मच्चिमा । तओ महापुरिमनिक्क-
 मणविहीए अक्कापिईममेओ अस्सेणं च पहाणपरियणेण
 पवक्को धणो जसोहरायरियसमीवे पव्वज्जं ति ॥ १५

अइक्कलो कोइ कासो । अहिज्जियं १२ सुत्तं, अभत्थो
 किरियाकस्सावो, भाविथाओ भावणाओ, वेरग्गाइसथओ
 पवक्को एगलविहारपडिभं । विहरमाणो य गामे एगराथं
 नगरे पञ्चरायविहारेणं समागओ कोसम्भिं ॥

१ A परिचि., B परिचि., C परिचहेहिं । १ AB •माया, C •माया ।

२ AC om.

३ B सुयं, D सुत्तं ।

इओ य सो नन्दओ गोसे^१ तमपेच्छिऊण धणसिरी-
 ससेओ^२ सङ्खिऊण जसनिहिं तीए वयणेणं^३ 'थीदम्भोहेण
 य अगणिऊण सेट्ठिधणकथाइं सुकथाइं कोसमिं आगओ
 त्ति । समुद्दत्तनामपरिवत्तेणं^४ च ठिओ तीए सेव नच-
 ५ रीए ॥ उचियसमएणं च पविट्ठो भयवं गोथरे, तत्थ वि य
 नन्दयगिहं । दिट्ठो धणसिरीए पच्चभिन्नाओ य । चिन्तिथं
 च तीए । कहं न विवओ सेव सो समुद्दम्भे वि । अहो ने
 अहसया, जं पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति । अहवा तथा करेमि
 संपयं, जहा न पुणो जीवर त्ति । एत्थन्तरंमि अरुक्कणो
 १० जायणासमओ त्ति । निग्गओ भयवं । अहिउययं से पओ-
 समावक्का । 'पच्चभिन्नाया अहं, अक्कहा कहं सिग्गमेव
 निग्गओ^५' त्ति चिन्तिऊण पेसिया 'चेडो । हक्का, कहिं पुण
 एस समणओ ठिओ त्ति सक्कं विथाणिऊण लळं मे संवाएहि ।
 तीए भणियं 'जं 'सामिणो आणवेइ' त्ति 'भणिऊण निग्गया
 १५ चेडो, लग्गा 'एयस्स मग्गओ । निउयसमएणं च निग्गओ
 भयवं । न पडुप्पओ य से जहोचिओ आहारो, गओ
 नयरिदेवयापडिबड्डं उक्काणन्तरं । एत्थन्तरंमि ओगाडा
 चरिमा, ठिओ भयवं काउत्तम्भेणं । तओ कंचि काणं

१ E adds वि ।

२ B 'सहिओ ।

३ B इमि, D इलोय ।

४ B 'रित्तं काउच, D 'परिवत्तवं च काउं ।

५ ACE om. all from भयवं down to निग्गओ ।

६ D दाउचेडो ।

७ ACDE देओ ।

८ ACE om.

९ BD भवक्क ।

चिट्ठिऊण 'न एस इओ गच्छइ' ति 'सुणिऊण आगथा
 चेओ, निवेदयं धणसिरीए । भणिओ तीए नन्दओ ।
 अपडुसरीरे तुमंमि उवाइयं भयवईए नयरिदेवयाए, जहा
 किण्हपक्कट्टमीए गहिओववासवयाए आययणवासो कायव्वो
 ति । अइकन्ता य मे पमायओ अट्टमी । तओ सुमिणयंमि ५
 सोइया अहं भयवईए, पसुत्ताए चेव य तुमं गोसे 'किञ्च-
 करणे निग्गओ ति, अओ न साहिओ पहाए सुविणओ ।
 कओ अज्ज उववासो । अओ अहं तत्थ गच्छामि ति ।
 संपाडेहि मे भयवईए पूओवयरणं ति । संपाडियं नन्दएणं ।
 तओ कस्ययर'दुगाहिट्ठिया सह पुव्वचेडियाए गया धण- १०
 सिरी तमुज्जाणं । दिट्ठो तीए तवस्सो ॥ एत्यन्तरंमि
 आगओ सारकट्टभरिएण पवहणेण तमुद्देशं 'सागडिओ,
 भग्गो य से अक्को । तओ अत्यसुवगयप्पाओ दिणयरो ।
 न कोइ कट्ठे गेपहइ ति चेत्तूण गोणे गओ निचयगेहं ।
 तओ चिन्तियं धणसिरीए । 'लट्ठयं जायं, एएहिं चेव १५
 सारकट्ठेहिं उहिस्सामि एयं ति । गथा 'चण्डियाययणं,
 कथा देवयाए पूया, दिक्कं कस्ययराणं पाणभोयणं, पसुत्ता
 एए । तओ एयाइणी चेव गथा सुणिवरसयासं । अज्जाण-
 कोहमूढाए विरइयाइं भयवओ समीवंमि कट्ठाइं, न
 जक्खियाइं च ज्ञाणजोयसुवगएणं भयवया । पज्जासिओ २०

१ AC सुविण ।

१ ACE om.

१ E adds पुरिच. ACE दुव० ।

५ D पोरिच ।

५ A लट्ठयं ।

१ CDE चण्डियाययं ।

जलसो, क्षिप्तो भयवं जलणजालावलीए । संजाओ से
कहणपहाणनणेष झाणजोयसंकमो । किह ?

चिन्तेइ य सो भगवं काउत्सुग्गंमि अचलितयसहावो ।

असुयन्यागयचित्तो जसिए जलणंमि उण्णन्तो ॥

४ १इह धम्मा सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गथा मोखं ।

जन्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबन्धस्स ॥

एसो उ मोहवसओ कोई मं पाविऊण कुगईए ।

वसिहिइ असो कट्ठं कट्ठं बज्जदुक्खपउराए ॥

अहमेयस्स निमित्तं दोग्गहगमणे निमित्तविरहेण ।

१० न ऊ होइ कम्मसिद्धी भणियमिणं सोयनाहेण ॥

सोएमि न नियदेहं एयं सोएमि मोहपरतन्तं ।

जिणवयणवाहिरमहं दुक्खसमुद्दंमि निवउत्तं ॥

मोहवसयाण अहवा केत्तियमेयं^१ किलिदुसत्ताण ।

एसो मोहसहावो धिरत्यु संसारवासस्स ॥

१५ इय सो सुहपरिणामो तीए विणिवाइओ उ पावाए ।

पअरससागराऊ उववओ सुक्ककप्पंमि ॥

इओ य सा धणसिरी ससण्णसा विथ गया^२ चण्डिया-

ययणं, पविचमाणी य वेइया चेडियाए । भणिया य तीए ।

सामिणि, कहिं गया आसि । तीए भणियं । न कहिंशि,

२० परं^३ अद्धरत्तसंज्ञाए^४ भयवईए पयाहिणं कथं ति । एत्य-

१ B ते ।

२ BD नेने ।

३ CD चण्डियाचर्च ।

४ B चउ० ।

५ D भयवती ।

नरंमि अवलङ्को चेडियाए ऊयासण्णोओ । किमेयं ति
 विद्यपिऊण पसुत्ता य एसा । पहाया रयणी । तओ
 काऊण देवयाए पृथं संमाणिऊण कम्मयरे पत्थिया धणसिरी
 सगिहं । दिट्ठो य पन्थि वावओ रिसी धणसिरीए कम्मय-
 रेहि चेडियाए य । 'भणियं च णेहिं । 'अहो केण एयं
 ववसियं ति । जंपियं 'धणसिरीए 'न-याणामि' त्ति ।
 'समुप्यओ चेडियाए विद्यप्यो । पेसिया अहं भयवओ अक्के-
 सणनिमित्तं, निग्गया य एसा 'अद्धरत्तमए, अवलङ्को
 य मए तीए चेव वेलाए उज्जोवो । ता न-याणामो कह-
 मेयं; मज्जेमि, जोदया अहं एयाए महापावदेसंमि । 'एवं १०
 चिन्तयन्ती पविट्ठा सह धणसिरीए मेहं ति ॥

एत्यनरंमि आगओ सागडिओ । दिट्ठो य णेणं 'पि
 अट्ठिमेत्तसेसो सुणिवरो । चिन्तियं च णेण । अहो मे
 अधसया । पडिवओ अहं कस्सइ किण्डिसत्तस्स भगवओ
 अवसग्गकरणेण सहायभावं । पाडिओ मए अप्पा दोग्गईए । १५
 ता निवेएमि एयं नरवइस्स । अद्धजाममेत्ते य वासरे
 'गओ नरवइसमीवं । निवेदयमणेण । कुविओ राया ।
 निडत्तो णेण दण्डवासिओ 'अरे लज्ज रिसिघायगं लहेहि'

१ AC om. this clause.

१ ACE कम्मयरेहि ।

२ ACE add भणियं धणसिरीए ।

४ D चणु० ।

५ ACE om. this clause.

६ ACDE om.

७ ACE om. अओ नरवइसमीवं ।

न्ति । निम्नञ्चो दण्डवासिञ्चो, गञ्चो चण्डियाययणं । पुष्किया
 जेण भोदया । को षण अज्ज एत्थं वसिञ्चो न्ति । तीए
 भण्णियं । न कोइ भुयङ्गप्पाञ्चो, जइ परं समुद्दत्तस्स
 चरिणो धणसिरि न्ति । दण्डवासिएण भण्णियं । किं पुण
 १५ से निवासकज्जं । भोदयाए भण्णियं । न-याणामो न्ति ।
 दण्डवासिएण चिन्तियं । न अज्ज अट्ठमी न नवमी न
 चउहसी । ता किं पुण से १निवासकारणं । पवसणं
 निमित्तं होव्वा ; तं पि अवउमाण्णं, जञ्चो कल्लमि अङ्गा-
 रयदिणो, चरमपोरिणीए य १विट्ठी आसि विणिवाय-
 १० ओगो न्ति । १न खलु दुट्ठमित्थियायणं मोत्तणमेवविहं कसं
 पि पाएण १कस्सइ १अज्जस्स संभवइ । ता गच्छामि ताव
 समुद्दत्तगेहं^१ ; तञ्चो सेव मे उवज्जह्मी हविसइ^२ न्ति ।
 गञ्चो एसो, दिट्ठा य तेण १द्वारदेसभायंमि सेव सेज्जी ।
 पुष्किया एसा । अत्थि इह सत्थवाहचरिणो न व न्ति ।
 १५ तञ्चो समंखोहं भण्णियं चेत्थियाए । किं पुण तीए पञ्चोयणं ।
 तञ्चो दण्डवासिएण अहिप्पायभणिरकुसजेण^३ सासूयमिव
 जंणियं । आ पावे विसुभरिञ्चो रिसिवुत्तनो न्ति । तञ्चो
 सकस्यदुट्ठणणे नियज्जिवल्लियथाए य भण्णियं चेत्थियाए ।

१ A पञ्चोयणं तञ्चो दण्डवासिएण अहिप्पा ये निवासकारणं ।

२ A चिट्ठो, B दिट्ठो. C चिट्ठो = इट्ठि, D चिट्ठियासि ।

३ D व व चउमित्थियाययणं ।

४ ACE om.

५ D नेचण्णि ।

६ B दुवारस्स ।

७ D •चोद•. B •चउहससेव ।

अज्ज, गवेसणनिमित्तं चेव भगवन्तो अहं सामिणीए पेसिया,
 न उण अज्जं विथाणामि । तन्तो दण्डवासिणए 'न एत्थ
 संदेशो, अज्जहा किं गवेसणनिमित्तं' ति चिन्तिज्जण
 पुच्छिया एसा । सुन्दरि, अलं भयसङ्गाए; किं पुण्हिसिय
 तुमं भयवन्तो गवेसणनिमित्तं पेसिया । चेडियाए भणियं । ४
 अज्ज, सो खु भयवं कल्ले तद्वयपोरिसौए^१ भिक्खानिमित्तं
 इहं पविट्ठो त्ति, अग्गेण्हिज्जण भिक्खं लज्जं चेव निग्गन्तो ।
 तन्तो निग्गच्छमाणं पेच्छिज्जण भणिया अहं सामिणीए,
 जहा 'मज्जरिण, गच्छ, कहिं पुण एस समणन्तो ठिन्तो त्ति
 जाणिज्जण लज्जं संवाएहि' । तन्तो संवाइयं मए, न उण १०
 कज्जं विथाणामि । 'दण्डवासिणए भणियं । तन्तो तत्थ
 गम्भूण किं कयं तस्स तीए । चेडियाए भणियं । अज्ज, न
 किंचि, न वन्दिन्तो वि एसो सामिणीए, अति चण्डियाए
 कथा पूय त्ति । 'दण्डवासिणए चिन्तियं । अन्तो चेव क्रूर-
 देवथाविहाणनिमित्तं पयारिज्जण परिचणं एयाए^२ वावाइन्तो १५
 इविस्सइ । ता पेच्छामि ताव सत्यवाइच्चरिणिं, तन्तो सुहवि-
 यारन्तो चेव लक्खिस्सामि^३ त्ति । गन्तो तीए पासं; संखुद्धा
 धणसिरी, लक्खिन्तो^४ से भावो 'दण्डवासिणए, भणिया य
 णेण । पेसिन्तो अहं महाराएण, ['वावाइन्तो रिस्सौ]

१ BD •पोइ० ।

२ D संइ० ।

३ इयार only in D ।

४ B •ओ ।

५ D सं० ।

६ BD om. the words

in brackets, while ACE om. the following words down to लक्ख ।

- रिषिवावायगन्धर्वेणनिमित्तं, पवन्तो य तस्म चायय-
विद्याणत्वं ति । पसुन्ता य तुमं चण्डियाययणे, विद्या-
णिओ य एस वुत्तन्तो मए । ता एहि, नरवरसमीवं
गच्छन् । एयं च सोऊण ससन्नासा 'भयपवेविरङ्गी निव-
१ ङ्गिया धरणिवट्टे धणसिरी । दण्डवासिएण चिन्तियं ।
कयमिणमिमीए, कहमन्नहा एवंविहं भयं ति । निभ-
च्छिया एसा । मिस्सिओ जणवओ । एयं च वरयरमायसि-
ऊण जणसयासाओ 'मा अहं १च एवं सेव चेप्पिस्सामि'
न्ति चिन्तिऊण १अप्पविसिऊण नियगेहं दुवारओ सेव
१० पलाणो नन्दओ । नौया य एसा नरवरसमीवं । साहिओ
वुत्तन्तो नरवरस्स । १पुल्लहया णेणं, चिन्तियं च । इन्न
कहमेयाए १आगिरेए इमं ईदिसं निसंसकम्भं भविसुह ।
पुच्छिया य णेणं । १अह किंनिमित्तं तुमं चण्डियाययणं
गया आसि । तओ १य तं वयणं सोऊण संखुद्धन्तणेणं न
११ जंपियमिमीए । समुप्पन्ना सङ्गा राइणो । थेववेलाए पुणो
१वि पुच्छिया । कओ तुमं कस्स वा धूय न्ति । तओ
साहियमिमीए । सुसम्भनयराओ, अहं पुसभइस्स धूया,
समुद्धन्तस्स चरिणी धणसिरी नाम । गवेमाविओ से भन्ता,
नोवसद्धो य । तओ अस्सन्तसुद्धसत्तावयाए १जहाठियं पया-

१ BD भयवेवि० ।

२ D वि ।

३ D अपविस्सिय नेहं ।

४ B पुल्लोदया ।

५ C चावतीर ।

६ AC कच, E कचि, D चविय ।

७ ACE om. य तं वयणं सोऊण ।

८ ACE om. ९ D जचड्डियं ।

परिवाणसहसुव्यहनेणं 'कयाह न तरह रायपुरओ
 साहिउं पओयणं, ता वीसत्या साहिसुह' ति कुलप्पवाह-
 परियाणणनिमित्तं पेसिओ राहणा पुसभइमन्तरेण एथव-
 इथरपडिभद्धलेहसणाओ लेहवाहओ । रक्खाविथा एसा,
 पइदियहं पुष्कावए नरवई, न य किंचि जंपइ ति । ५
 आगओ लेहवाहओ, समप्पिओ तेण पडिलेहो, वाइओ
 राहणा । लिहियं च तत्थ । अत्थि मे धूया धणसिरी^१
 कुलदूसणा य । तओ राहणा चिन्तियं । असंसथं कथमि-
 णमिमीए; अकज्जाथरणमीला सेव एसा महापावा । ओओ से
 मूढथा ओओ महापावकम्माणुदाणं ओओ कूरहिययया ओओ १०
 अणालोदयत्तणं । तहा वि 'अवग्गहा इत्थिय' ति धाडिया
 णेण 'सरक्काओ । गच्छमाणी य वासरन्ते तणहाकुहाभिभूया
 पसुत्ता गामदेउलसमीवे । उक्का भुयङ्गमेणं । महापरिकि-
 लेसेण विसुक्का जीविणं । उववक्का य एसा मरिक्खण
 वाक्खयप्पभाए पुठवीए सत्तमागरोवमट्ठिई 'नारगो ति ॥ १५

वक्काथं जं भणियं धणधणसिरीमो^२ एत्थ पइभक्का ।

अयविजया य सहोयर एत्तो एथं पवक्कामि ॥

चउत्थं भवग्गहणं समत्तं ॥

१ B adds नाम ।

२ D om.

३ D नारयत्ताए ति ।

४ D ओ ।

॥ पञ्चमो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे कायन्दी
 नाम नयरी; जीए समुद्रदेसा विय पङ्कयगाहाउलाओ
 फरिहाओ, पद्मव्याजणमणो विय परपुरिसालङ्गणिको
 पागारो, धरिणहरकन्दराहं विय सौहवालयसमद्धासियाहं
 १५ द्वारतोरणाहं, सरयजलहस्केरा^१ विय धवलाभोयसुन्दरा
 पासाया । अवि य

दियहपियविरहखिओ जीए पओसंमि कुलवह्मस्यो ।

दूमिज्जइ जालन्तरपडिण्हि मियइक्किरणेहिं ॥

गुह्यणंविणउज्जुत्तो पणइयणवच्छलो सुहाभिगमो ।

१० धम्मत्यसाहणरई जीए जणो गुणनिही वसइ ॥

तौए अखण्डियनियभुयपरक्कमो सूरतेओ नाम राया ।

जंमि रणवासरेसुं विसालवंसंमि वियउकडयंमि ।

अत्यधराहरसिहरे व्व सूरतेओ पडिप्फलिओ ॥

तस्स य मयसन्नेउरप्पहाणा रुवि व्व कुसुमचावघरिणौ

१५ सौलावई नाम भारिया । तस्स राइणो इमीए सह विसय-

सुहमणहवन्तस्स अरक्कमो कोइ काओ ॥

इओ य सो महासुक्तकप्पवासी देवो अहाउयमणु-
 वासिजण तओ सुओ समाणो समुप्पओ लीलावईए
 कुष्किंसि । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव रयणीए
 पहायसमयंमि संपुल्लमण्डलो सयलजणमणाणन्दयारी चन्दि-
 मापसाहियमुवणभवणो मयलऽक्खणो वयणेणमुयरं पविसमाणो ५
 न्ति । पासिजण य तं 'सुहविवुद्धाए सिट्ठो तीए जहाविहिं
 दइयस्स । हरिसवसुम्भिसपुल्लएणं भणिथा य तेणं । सुन्दरि,
 सयलसामन्तमियङ्को पुत्तो ते भविस्सइ । पडिस्सुयमिमीए ।
 परितुट्ठा एसा । तिवग्गसंपायणसुहमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
 इसमओ । सुहजोएणं च पसूया एसा । जाओ से दारओ । १०
 निवेइओ निव्वुदनामाए रायदारियाए नरवरस्स । कथं
 जहोचियमणेणं । अइक्खन्तो मासो । पइट्ठाविथं च से नामं
 दारयस्स जयकुमारो न्ति 'कहाणयविसेसेण । पत्तो कुमार-
 भावं । गहिओ तेण रायकुमारोचिय'कलाकलावो, पुव्वभ-
 वभावणाओ य अत्थि से धम्मचरणंमि अणुराओ ॥ १५

अजया य निग्गओ आसवाहणियाए । दिट्ठो य तेण
 चन्दोदयउज्जाणे अहाफासुए पणसे 'दिणाथरो विथ 'दित्त-
 थाए चन्दो विथ सोमयाए समुद्धो विथ गम्भीरयाए रयण-
 राओ विथ महज्जयाए कुसुमानेसो विथ 'लायलयाए

१ D • विट्ठो सिट्ठो च ।

२ B कासकमेव च ।

३ E • विओ • ।

४ D adds वल्लमावमृचनिलवसूओ ।

५ D दितीयाए ।

६ B लायलयाए ।

- सम्भो विद्य रक्षयाए मोरुको विद्य निम्नयणिज्जयाए सेयवि-
 याहिक्खु असवक्खणो पुत्तो पण्डितसमणस्सिक्को ससमयपर-
 समयगहियसारो अण्येयसमणपरियन्तो सणकुमारो नामाद्य-
 रिन्तो ति । तं च दडूण समुप्पन्नो कुमारस्स संवेगो ।
- ५ चिन्तियं च जेणं । अहो ए, खलु ईदसो एस संसारो, जेण
 एवंविहेहिं पि सुरलोयदुक्खहेहिं अज्जसंपब्बन्तसयत्तमणो-
 रहेहिं महापुरिसेहिं परिचत्तो । ता को पुण एसो, किं
 वा से परिज्जायविसेसकारणं ति पुब्बामि एयं । गम्भो
 तस्स समीवं । वन्दिन्तो तेण भयवं सणकुमारायरिन्तो
- १० सेससाज्जणो य । धम्मजाहिन्तो भयवया सेसमाह्महि य ।
 उवविट्ठो गुरुपायमूले । विणयरदयकरयक्खल्लिउडं^१ भणियं
 च जेणं । भयवं, असारो सेव एस संसारो. कस्स वा सयत्त-
 विज्जाणस्स न निम्बेयकारणं । तद्वा वि पाएणं न वण्णनिमि-
 त्तमन्तरेण एस संजायइ ति । ता आचिक्ख भयवं, किं ते
- १५ विसेसनिम्बेयकारणं, कं व भयवन्तमवगम्भामि ति । तन्तो
 भयवया^२ 'अहो से विवेगो, अहो वयणविज्जासो, अकस्सिज्ज
 माणे 'मा अलोदयं संभावइस्सइ' ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम, सुण । विसेसकारणं पि न संसारविचारमन्तरेण,
 तद्वावि विदयसंसारसहावस्सु^३ भवन्तो कोउयं ति 'कस्सिज्जण
- २० 'साहिज्जइ ति' ।

१ AC •सिक्को ।

२ D adds चिन्तियं ।

३ D om.

४ E adds वि ।

५ E कस्सिजा ।

६ ACE साहिज्जणि ।

सुणिज्जण ऽप्यनिद्याणं महाविवागं च कम्पपरिणामं ।

चित्तप्लव्यविज्जाहरसमणसमीवंमि निक्खन्तो ॥

१ किं ?

अत्थि इहेव भारहे वासे सेयविद्या नाम नयरी, तस्य
जसवस्सो राया, तस्स पुत्तो सणकुमाराभिहाणो अहं । ५
जायसेत्तस्स आदट्ठं च मे संवच्छरिणं^१ विज्जाहरनरि-
न्दत्तणं ति । अहवत्तहो तायस्स कुमारभावे तस्य चिट्ठामि
जाव गहिया नेह तत्तरा वज्झा निज्जमि । दिट्ठा^२ य ते
मए वाहियासिं गएणं । भणियं च तेहिं । देव, सरणा-
गया अन्ने, परिन्तायउ देवो । तन्नो^३ सुयाविद्या मए, १०
रुट्ठा नायरया, निवेइयमारस्किणहि महारायस्स । भणियं
च तेणं । जहा कुमारो न-याणह, तहा गेण्हिज्जण ते
निवेइज्जण नायरयाणं वावाएच ति । वावाइया य^४ तत्तरा,
विज्जाओ मए एस वुत्तन्तो । रुट्ठो महारायस्स जिग्गओ
नयरीओ वल्ला^५ पट्ठाणपरियणस्स, आगओ तामसिन्ति । १५
सुणिओ एस वुत्तन्तो तन्नयरियामिणा ईसाणचन्देण ।
जिग्गओ पट्ठोणिं । वज्जमज्झिओ अहं तेण भणिओ य ।
वच्छ, इमं पि ते निययं चेव रज्जं; ता सुन्दरमणुचिट्ठिअं,
जमिहागओ सि ति । पविट्ठो नयरिं, दिओ मे कुमारा-

१ D जसकुमारस्य भणियं किं । भयवया भणियं सुख ।

२ B ०रहि ।

३ D om.

४ ABCE बोधा० ।

५ ACE om. ; BD om. च ।

६ perhaps वल्ला ?

वासो । अरुक्कन्तेसु करवणदिणेषु भणविणो अहं तेण ।
मेवहाहि जहिण्हियं जीवणं ति । न पण्डितं च तं मए ॥

- तत्रो तत्थेव चिट्ठमाणस्स आगत्रो अविवेचग्वविज्जण-
मणाणन्दथारो वसन्तसमत्रो, विज्जिण्हो मल्लयमारुत्रो,
१ कृत्तिआहं काणणज्जाणारं, 'उच्छलित्रो परउत्तारवो, पय-
त्तात्रो नयरिचत्तरीत्रो । एवंविहे य वसन्तसमए नियगेत्तात्रो
चेव विसेसुज्जलनेवच्छो वयंसयसमेत्रो, पयट्ठो कौलानिमित्तं
तामलित्तोत्तिल्लयभूयं अणज्जनन्दणं नाम उज्जाणं । अइयत्रो
रायमगं, दिट्ठो य वायायणनिविट्ठाए^१ नयरिसामिणो
१० ईसाणचन्दस्स धूयाए विल्लामवईए । भवन्तरुभामत्रो समुप्पत्तो
से ममोवरि अणुरात्रो, विमुक्का वायायणामगं वज्जमाणस्स
तौए ममोवरि सत्थयगुत्था बल्लमात्तिआ^२, लत्तिआ^३ य मे
विइयहियभूएण वसुभूदणा, निवड्डिया मे कण्ठदेसभाए ।
^४पुल्लइयं मए उवरिउत्तं, दिट्ठं से वायायणविणिग्गयं वयण-
१५ कमलं, समुप्पत्तो मे हिययंमि परित्रोमो, पेच्छमाणीए य
निमिआ सा मए सिण्हवज्जमाणं कण्ठदेसे । एत्थन्तरंमि
परित्रोसविआयगभिणं ईसिविहसियसणाहं नीसमियमिमौए ।
अरुक्कन्तो अइयं तमुदेमं देहमेत्तेणं न पुण चित्तेण, पत्तो
अणज्जनन्दणं उज्जाणं । तत्थ वि य वयंसयाणुरोहेण विचिन्त-
१० कौलापवत्तो^५ वि देहचेट्ठाए तं सेव पयइसुन्दरं तौए

१ CDE ०. ॥

२ E ०. चिट्ठाए ।

३ D वल्लज्जुल्लम ० ।

४ E om.

५ B पुत्तो ० ।

६ A ०. पवित्रो ।

वयणकमलं चित्तयन्तो ठिचो कंचि काळं । उचिचसमएणं च
 पविट्ठो तामसिन्तिं । कथं उचिचकरणिज्जं । अरुक्कलो
 वासरो, समागया रथणी । संमाणिज्जण 'सिरं' मे
 दुक्खे' ति लज्जं सेव विसम्भिया वयंसया । गम्भो वासभवणं,
 ठिचो सयणिज्जे । तत्थ य अणाचिक्खणौघं असंभावणौघं १
 अणुणुद्वयपुब्बं तद्वाविहं दुक्खादसयमणुद्वयन्तस्स खणमेत्तल्लज्ज-
 निदस्स' अरुक्कलो रथणी । कथं गोसकिच्चं । समागया
 वसुभूरप्पमुहा वयंसया । विहराहं तम्मोक्काहं । गया अन्ने
 कौलानिमित्तमेव' भवणुज्जाणं, पवत्ता कौलिउं 'विचित्त-
 कौलाहिं । 'सुअत्थियत्तणाओ य लक्खिओ मे चित्तंमि १
 मयणवियारो वसुभूरणा । 'विस्से य कौल्लावदयरे माहवो-
 लयामण्डवंमि चिट्ठमाणो भणिओ अहं तेण । भो
 'वयस्स, अह 'किं पुण तुमं अज्ज वासरंमि व ससौ
 विष्ठाओ दौससि, खणं च झ्झाणगओ विथ सुणी सयल्लहेट्ठं
 निदस्ससि, तओ य लज्जल्लाओ विथ 'जूयारो परिओसमुच्च- १५
 वसि ति । तओ मए असमिक्खियकारियाए मयणस्स
 वीयच्चियभयस्स वि गूहमाणेण निययमायारं जंपियं 'न
 किंचि लक्खेमि' ति । वसुभूरणा भणियं 'अहं लक्खेमि' ।

१ ACDE निहं ।

२ A 'चित्तंमि, D निमित्तमेव ।

३ B चित्तं ।

४ B अणुद्वयपुब्बो, D also had originally अणु ।

५ D वत्ते ।

६ BD वयंस ।

७ B कवि ।

८ ACDE कूरवरो ।

मए भणियं 'किं तयं' । वसुभूदणा भणियं । आरोविञ्चो ते
 वउल्लमालियानिहेण रायदारियाण गइयच्चिन्ताभारो । विट्ठो
 य तौए 'दिट्ठिपायच्छलेण मयणसरधोरणीहिं । तज्जणिञ्चो
 एस विचारो । अल्लहा कइमयण्डंमि चेव परिपण्डुरं ते
 १ वयणं अल्लहुनिहासुहादं च तारतम्मादं लोचणादं, हिचचा-
 यासकारिणो दीइदीहा नौसास न्ति । ता मा संतण्ण ; इच्छ
 सा तए सइ समागमं, पेसिया 'य तौए सिणेष्वज्जमाणं
 वउल्लमालिया दूई । अल्लं च । अवहिञ्चो विहो अवस्सभवि-
 यल्लेसुं, घडेइ एस अहिमुहोहोञ्चो नियमेण अल्लदीवगयं पि
 १० पाणिणं । करेमि अहं एत्थ कंचि उवायं ति । 'पडिस्सुयं
 मए । कञ्चो तेण विसासवइधाविधूयाए अणज्जसुन्दरौए सइ
 पसज्जो । अहिगमणौयपुरिसगुणजोगञ्चो' लग्गा य सा तस्स ।

अदल्लन्ता कइवि दियहा । तञ्चो 'न कयमिह किंचि
 वसुभूदणा, न पइवइ वा से मइगोथरो' न्ति चिन्तयन्तो
 १५ मयणपरायत्तयाए गञ्चो सयणिज्जं । तत्थ पुण सुच्छिञ्चो 'इव
 'मूढो इव मूञ्चो इव भौञ्चो इव गइगहिञ्चो इव वेवमाणहिचञ्चो
 अण्णइवन्तो इन्दियाणं चिट्ठामि जाव थेववेलाए चेव पइट्ठ-
 वयणपइञ्चो आगञ्चो वसुभूई । वयणविचारेण सत्थिकयं मए,
 जहा कयमणेण पञ्चोयणं भविस्सुइ न्ति' । भणियं च तेण ।

१ E दिट्ठियं । १ D om. ३ BD पडिस्सुयं, D ने for मए ।

४ D adds य कलिक्कव ।

५ D विच here and afterwards

६ D adds ललो विच ।

७ D adds चिन्तिथंतां मयणपरायत्तया ।

भो 'वयस्स, परिचय विसायं, अङ्गीकरेहि पमोयं, संपक्वं ते समोहिंयं । मए भणिंयं । 'कहं विय' । तेण भणिंयं । सुण ।

गओ अहमिओ अज्ज अणङ्गसुन्दरीगेहं । दिट्ठा मए पव्वायवयणपक्कया अणङ्गसुन्दरी, भणिंया य^१ । सुन्दरि, किं पुण ते 'उब्बेसकारणं; आचिक्ख, जइ अकहणीयं न होइ ।^२ तीए भणिंयं ।

कह तंमि 'निव्वरिज्जइ दूखं 'कण्डुज्जुएण चियणण ।

अइए पडिबिम्बं व जंमि दूखं न संकमइ ॥

मए भणिंयं । सुन्दरि ।

विरला जाणन्ति 'गुणे विरला 'जंपन्ति सल्लिखकव्वाइं ।^३

सामस्रधणा विरला परदूखे दुक्खिया विरला ॥

तहावि अत्थि मे तुइ मणोरहसंपायणेच्छा । तौए भणिंयं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि महारायधूया विसासवई नाम कस्यया । मा मे भिक्खदेहा वि अत्ताणनिव्विसेसा 'सामिसालौ वि असामिसालिसौला । तीए अपच्छिमा^४ अवत्था 'वड्ढइ । तओ मए भणिंयं । किं पुण एत्थ कारणं । तीए भणिंयं 'मयणविचारो' । तओ मए भणिंयं । केण

१ B वयस । २ Dadd's मइ । ३ B निव्वेस, D उब्बेस ।

४ A 'विज्जइ । ५ ACE दुक्खदुएण, D कंदुक्खएण by second hand दुक्ख is added in marg., and कं of कंदुक्खएण blotted out with *geru*. Cp. p. 317, n. 4. ६ MSS नुवाः ७ CD विरयंति, B पावंति निवसा नेहा ।

८ A सामिसालौ, CE do not translate this passage. ९ A वड्ढइ ।

- पुन भयवया वीयरगेण विथ खण्डयं विणिज्जियसुरासुरस्स
 रदमणाणन्द्यारिणो पञ्चवाणस्स सासणं । तीए भणियं ।
 न-याणामि खण्डयं न खण्डयं ति । एत्तिओ उण मे
 संतावो, जं से मणोरह्विमओ न. नज्जइ । मए भणियं
 १ 'कहं विथ' । तीए भणियं । सुण । 'पयत्ते मयणमङ्गसवे निज्ज-
 यासु नयरचच्चरीसु १'चच्चरियामेत्तसंगयाए दिट्ठो इमौए-
 ञ्णमाणाओ वियाणामि—मुत्तिमन्तो विथ कुसुमाउहो १'कोवि
 जुवाणो । अज्झा कहं ईदमस्स कञ्जारयणस्स १'अणोइसे वरे
 अहिज्जासो त्ति । न १'पेक्कइ पङ्कयसिरी इडवणाइं । सुज्जा
 १० य तीए १'तस्सुवरि सत्थयशत्था वउलमासिया, निवडिया से
 इमौ विथ कण्ठदेसे मणोरहेहिं । तओ उवरिउत्तमवलो-
 इज्जण निमिया य तेणं १'अज्जणसंपायभीइययाए घेत्तूण तीए
 हिययं पिव कण्ठमिं । अइज्जन्तो य सो' । विलासवई वि
 य तयप्पभूइमेव'० परिच्छत्तनिययवावारा तथा कया वक्कहेण,
 ११ जहा ११'अविक्किउं पि न पारीयइ त्ति । विज्जाओ य एस
 वुत्तन्तो मए चच्चरियासयासाओ, पुणो रायधूयाओ त्ति ।
 समासासिया मा मए । मामिणि, अलं विमाएणं, ११'मंवाएमि
 मामिणिं हिययवक्कहेण'० । न खण्डिज्जइ कोमुई मयलउक्कणेणं

१ BD पयसे ।

२ B चच्चरीया० ।

३ B कोर ।

४ B चच्चारिमे, om वरे ।

५ D पत्तेइ ।

६ ACE तस्सोवरि ।

७ B adds कंठे ।

८ D adds मासो ।

९ adds तमुइसाउ ।

१० B ०-भिइ० ।

११ E आविक्किउं ।

१२ B संपा० ।

१३ E adds वड ।

ति । भणिकण पण्हिलोयणेहिं निरुविचो सो, न उण
 उवलद्धो न्ति । तन्नो य सा अज्ज मयणवियारन्नो चेव असंपा-
 दयपन्नोयणं मं अवगच्छिऊण निव्वरक्कण्डा^१ पराहीणहियवा
 संकमदूसहमरीरमंतावं परिच्चइय मयणीयं^२ अवलम्बिथ सहीयणं
 उवरितलमाकूढा । दक्खिणाणिलेण य सविसेसपप्पल्लिज्जन्त- ५
 मयणाणल्ला उपहं च दौहं च नौसमिय तं चेव रायमग्गुदेसं
 पुत्तोइउं पवत्ता । पञ्चालिया य से अहियधरं बाहसलिलेण
 दिट्ठी । तन्नो सहमा चेव झणझणारवमुहल्लमणिवलयं^३ विज्ज-
 णिय करपल्लवं अवहत्थिय अङ्गमधारयं^४ सहियायणं मोह-
 सुवगयं^५ न्ति ॥ तन्नो ससंभन्नो उट्ठिन्नो अहं, भणिन्नो य १०
 वसुभूई ।^१ वयस्स, कहिं मा हिययाणन्दयारिणी, दंसेहि मे,
 अल्लं तीए अच्चाहिण जौविण्ण । वसुभूइणा भणियं । देव,
 वत्तं खु एयं, कहावमाणं पि ताव हिययाणन्दकारयं चेव,
 तं सुणउ देवो । तन्नो लज्जावणयवयणकमल्लं ईसि विहसिऊण
 णवन्नो अहं । वसुभूइणा भणियं । तन्नो, देव, निमिया १५
 सहियाहिं उच्छङ्गमयणिल्ले वोजिया मए बाहसलिल^६सिन्नेण
 तालियण्टेण, दिस्सं च से महावमौयल्लवच्छत्थल्लमि चन्दणं,
 उवणीन्नो मुणालियावल्लयहारो, लद्धा कहवि तीए चेतणा,
 उप्पल्लियं अल्लद्धनिहास्वेयपाडल्लं लोयणजुयं । मए भणियं ।
 सामिणि, किं ते बाहइ न्ति । तन्नो उक्कउयाए मयणविचारस्स २०

१ D • कूढ । २ B • विज्ज । ३ D विज्ज । ४ D • रिउं E • संकरयं ।

५ D • मयमय ।

६ BD वसंस ।

७ D • सिंभूइ ।

- अणवेत्तिज्जण सहियणं अव्वत्तं सेव जंपियं तीए 'तस्स
 'सेवादंसणं' ति । तन्नो मए तीए माहाराणत्थं अणियं सेव
 जंपियं । मामिणि, धीरा होहि, उवक्कद्धा तस्स मए पउत्ती,
 विअविस्सं, मामिणि, तमन्नरेण । तन्नो विअमियं तीए, दिअं
 १ च मे कडिमुत्तयं ॥ एत्थन्नरंमि ममागया से अणणी, भणिया
 य तीए । जाय विसासवद, सारेहि वीणं, जन्नो आणत्तं
 महाराएण 'अव्वं तए वीणाविणोन्नो कायव्वो' न्ति । तन्नो
 गुरुयणलज्जालुयाए जंपियं तीए । जइ एवं, ता कक्कुं वीणा-
 यरिणिं महेहि । मदिया वीणायरिणी । एत्थन्नरंमि
 १० किंकायव्वमढा अव्विमज्जिया सेव रायधूयाए निग्गया
 रायगेहान्नो, आगया^१ मभवणं, निरुविन्नो विसेसेण, न लद्धा
 पउत्ती । ता किं पुण अहं मामिणीए विअविस्सं ति
 ममद्धामिया चिन्तापिमादयाए । ता एयं मे उव्वेयकारणं ति ॥
 मए भणियं । परिअय चिन्तापिमादयं, जाणामि अहयं
 ११ तं जुवाणयं । ता तद्वा करिस्सं, जद्वा ते मामिणी निव्वया
 भविस्सइ न्ति । अणङ्गसुन्दरीए भणियं । माहेहि ताव, कक्कं
 तुमं जाणामि, को वा सो जुवाणन्नो । मए भणियं ।
 अण्णाणनिव्विसेसो वयंमन्नो, अहवा मामिमात्तो, अन्नो विया-
 णामि । सो पुणो मेयविद्याहिवस्स महारायजमवक्खणो पुत्तो
 १० मणकुमारो नाम । तस्स कीलानिमित्तं अणङ्गनन्दणं पत्तिययस्स

पेसिया तीए बडलमासिया, बडमसिया य तेणं । अणङ्ग-
 सुन्दरीए 'भणियं' ! जइ एवं, ता अलं ते सामिसालेण, जो
 एवं पि सामिणौहियं वियाणिय निहज्जमो सिद्धइ ।
 मए भणियं । न निहज्जमो, किं तु उवायं विचिन्नेइ 'कहं
 पुण अणिन्दिएण विहिणा एसा पावियव्व' ति । अणङ्ग- ५
 सुन्दरीए भणियं । समाणकूवाणुरायकुलकन्नयाहरणं पि
 अणिन्दिओ सेव विही । मए भणियं । अत्यि एयं, किं तु
 अञ्जन्तसिणेहवन्तो महाराओ मणकुमारस्सु, जओ अपडिहओ
 सव्वत्थामेसु गइपसरो, उवसत्थं च तस्स सबडमाणं महाराएण
 जीवणं । ता कयाइ पत्थिओ सेव देइस्सइ ति । ता किं १०
 एइणा । निवेणहि ताव एयं वुत्तन्तं सामिणीए, चिन्नेहि य
 उवायं, कहं पुण एयाणं दंसणं 'संजाइस्सइ ति । अणङ्ग-
 सुन्दरीए भणियं । निवेणमि एयं । दंसणोवाओ-पुण, नेइस्सं
 अहं सामिणिं मन्दिहज्जाणं, तुमं पि य कुमारं घेत्तूण तहिं
 सेव सज्जिहिओ हवेज्जामि ति । पडिस्सुयं च तं मए । मंपयं १५
 तुमं पमाणं ति ॥

तओ एयं सोजण मोहदोसेणाहं सव्वसोत्ताणं पिव गओ
 पारं, पौरिण वि पाविओ पौरं, धिईए 'वल्लभिओ धिईं,
 जसवेण विय कओ मे जसवो । दिअं वसुभूइणो कउयजुयलं ।
 भणिओ य एसो । 'वयस्सु, न 'रु अहं भवन्तमप्यमाणीकरेमि २०

१ D adds सबडमाणं ।

१ D संजाययति ।

२ ACE अवसति । D वं ।

४ B वरंम ।

५ B जसु,

- न्ति । गद्या अन्हे तमुज्जाणं । दिट्ठा य तत्थ इत्थस्सत्थविकोवि-
 यपुरिस्स 'संपादयागाल्लोहलपसूयविथारोवसत्थिज्जमाणससूवा
 सव्वे उज्ज ; पढमं चेव कुसुमियतिल्लयामोयसिन्दुवारमञ्जरी-
 मल्लहरो' वसन्तो, तन्मो 'वि य विथसियसुरहिमल्लिया-
 १ कुसुमसोहिन्मो गिन्मो, तन्मो कयम्बकुसुमगन्धाणवासिन्मो
 घणममन्मो, 'तन्मो गहन्दमयगन्धाणवामियसत्त' इत्थकुसुमसमु-
 ग्गमो सरयकासो. तन्मो परिपिञ्जरपिण्डकुसुमञ्जरीकथावथंमो
 हेमन्तो, तन्मो विथम्भिउड्ढामकुन्दकुसुमहरसासधवलो' सिधिर-
 समन्मो त्ति । तन्मो तं दट्ठुण चिन्तियं मए । अहो मणुस्स-
 १० लोयदुल्लहा इयं उज्जाणरिद्धी । तहिं च जाव येवकालं
 चिट्ठामि, ताव सा आगया अणङ्गसुन्दरौ । भणियं च तौए ।
 कुमार, आसणपरिग्गहेण अल्लंकरेहि एयं चन्दणलयाहरयं ।
 तन्मो मए पुल्लोदयं वसुभूदवयणं । भणियं च तेण 'जं एसा
 भणइ' त्ति । तन्मो अन्हे गया चन्दणलयाहरयं । दिट्ठा य
 ११ तत्थ जल्लहरोयरविणिग्गययणियरपणइणि व्व तारायण-
 परिवुडा. रायहंमि व्व कल्लहंमिपरिवारा, ममुहवेस व्व
 'यूल्लमुत्ताहल्लकल्लियमल्लायसपन्मोहरा, अणङ्गचरिणि व्व उड-
 लल्लिपरिगया चित्ताणुकूलाणरत्तनिउणमहियणमण्णगया
 लल्लइयरत्तकमल्लसोहेहिं कुम्भएहिं घणसरल्लकोमल्लकुलि-
 १० विट्ठमिएहिं अल्लल्लिज्जमाणमिराजाल्लमणहरेहिं निव्वल्लमह-

१ D संपादिय ।

२ B मलोपरा ।

३ E om वि य ।

४ D om.

५ D *संयथ ।

६ E om पूज ।

'मऊहोहपडिबड्ड'परिएसमण्डलेहिं अलड्डहिययपवेसेणं पिव
 पुब्बसेवामंपायणोवायचउरेणं जावयराएणं पडिवन्नएहिं^१ चस-
 णेहिं, चलणारूवाहिं चैव पमन्नसुकुमालाहिं अकथकुसुमरा-
 यपिञ्जराहिं जड्डियाहिं; मयणजमलतोणौरकरणिज्जेणं पया-
 मयोरेणं च निरन्तरेणं^२ च ऊरुजुयलेणं, उत्तत्तकण्ठमय- ॥
 'निम्बिएणे व्व पौवरेणं घडियविमलमणिमेहलाहरणेणं अणु-
 भवणेणं पिव वित्थिलेणं नितम्बविम्बेणं, सयसतेसोक्कसायस-
 मल्लनिवाणेणं पिव महावगम्भीरेणं नाहिमण्डलेणं, कुसुमा-
 उड्ढावलेहाविबभामाए तणुमण्डपसाहणाए रोमराईए, ओव्वणा-
 हणमोवाणभूयतिवन्निमणाहेणं मण्णेणं, ईमानडिएण लाय- १०
 लाइसयलण्डेणं पिव मयणेणं मइ समालिङ्गिएहिं परिणाऊ-
 भिक्खन्नाएहिं अपओहरेहिं पओहरेहिं, सुपइड्डियाहिं बाउल-
 याहिं, अमोयपक्कवविबभमेहिं सुपमत्यलेहालंकिएहिं माणिक्क-
 'पप्पुत्तकण्ठयकडयमणाहेहिं अणुचियकम्भाकरेहिं करेहिं,
 परिमण्डलाए महक्कमुत्ताहलमालापरिगयाए तिलेहालंकियाए १५
 मिरोहराए, बन्धूयकरणिज्जेणं महावाइणेणं अहरेणं, विणिक्खि-
 यकुन्दकुसुममोहेहिं विणिन्तमऊहजालमोहिजेहिं दमणेहिं,
 उत्तुंजेणं महावरमणिज्जेणं नामावंमएण, कन्तिपडिपूरिएहिं

१ D मऊहेहिं ।

२ C परिसेम ।

३ CE add, चवसेवसरहिं.

D had चवससरहिं but smears it over with *geru*; and goes on :

चससरहिं ।

४ D om

५ AC निक्खिजेव्व ।

६ A पक्कम • B पक्कलंत •

- विणिञ्जिच्चन्दविम्बोहेहिं असोयपल्लवावयंम'पडियपडिमेहिं
 गण्डपासेहिं, विउड्डगवकुवलयदलकमिसुकुमालेहिं सुपण-
 लेहिं दंमणगोयरावडियजणमणाणन्दणेहिं^१ नयणेहिं,
 गहककोलदरगहियमियड्डमण्डलनिहेण सुमिणिट्ठालयाडलेण
 ५ निडालवट्टेणं, वयणाणकूवेहिं जञ्जतवणिञ्जतलवत्तियामणाहेहिं
 अप्पियवयणासवणेहिं सवणेहिं, जिणझाणाकलडण्णममयण-
 धूसुग्गारेणं पिव कसिणकुडिलेणं मालईकुसुम^२दामसुरहिं-
 गन्धायड्ढियभमन्तसुहलभमरोलिपरियएणं केसकलावेणं,
 तिज्जयणेक्कसुन्दरपरमाणविणिमिथं^३ पिव अपडिकवं कवमोहं
 १० वड्ढनी, ईमिविहसियारड्डमहियणकहापबन्धा विमलमाणिज्ज-
^४पञ्जुत्तकणयामणोवविट्ठा विसामवड त्ति । तत्रो 'तं दड्डूण
 'मोहतिमिरदोसेण अणिक्कविज्जण परमत्थं अरिक्कण्हिययं
 फुरन्तवाज्जुयलो परिचिन्निउं पयत्तो । किह

ओहामियसुरसुन्दरिक्कवाइमयं विणिमिथं दड्डुं ।

- १५ विहिणो वि मूणमेयं बज्जमाणो आसि अप्पाणे ॥
 एसा चावायकुणवियलं सुणिज्जण वक्कहं विहिणा ।
 जणहियथभेयणमहा विणिमिया हत्यभमि म्म ॥

एत्थन्नरंमि समागच्छो से अहं दंमणगोयरं, पुल्लहओ य
 तीए मसिणेहमारत्तकणधवल्लेहिं चल्लन्नतारएहिं नयणेहिं ।

१ D 'यंसय', B 'पडिमावर्हचिह्नजणवालां' ।

२ D 'महाचयसेहिं' ।

३ D om हान ।

४ D विविक्कविधं ।

५ B पञ्जल ।

६ D ममहं ।

७ BD 'अज्ञाचमोहदीये' ।

ससञ्जसा विय अणाचिस्सणीयं अवत्यन्तरमणहवन्ती समुद्धिया
 एसा । 'तन्नो मए भणियं । मागयं वसन्तलच्छीए । सुन्दरि,
 अलं मंभमेण । एत्यन्तरंमि तं चेवामणमुदंसिऊण भणियं
 अणङ्गसुन्दरीए । उवविमउ कुमारो । विसामवदआमणं' ति
 वज्जमाणेण उवविट्ठो अहं । उवणीयं च मे कलधोयमयतलि- ५
 याए तम्बोखं । तं च घेत्तूण भणियं मए । उवविमउ रायधूय
 त्ति । उवविट्ठा एसा । 'ठियाणि कंसि वेसं ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो मित्तभूई नाम कसल्लेउरमहल्लन्नो ।
 पणमिन्नो अहं तेण, मए विय अहिवादन्नो । भणियं च तेण ।
 विसामवद, महारान्नो आणवेद । विसुमरिया ते वौणाप- १०
 ओगा । कुविन्नो अहं कल्लं । ता लहं सुमरेहि 'अज्ज पुण
 तए वौणा वादयव्व' ति । तन्नो 'जं महारान्नो आणवेद'
 त्ति भणिऊण निग्गया लहं ।

अहं कसुदयसमेया मणेहमारत्तकमणधवलेहिं ।

नयणेहि अरेच्छन्तं पेच्छन्तो वलियतारेहिं ॥ ११

मन्यरगईए वियलन्तहत्यमंसुसुहल्लमणिरमणा ।

मयणमरघायभीय व्व वेवमाणौ गया भवणं ॥

तन्नो वसुभूरणा भणियं । 'वयस्स, एहि गच्छामो ;

'विणा विसामवईए किमिहचिट्ठिएणं ति । निग्गया अण्णे,

१ BD add तन्नो भणियं अणं वसुभूरण सुषाणयं मयरवयस्स ।

२ B आलमे ।

३ CE ठियाई चे. B ठिया च ।

४ B वयं ।

५ D adds आणचिउ सोवाकोसं ।

दिष्टा य उज्ज्वाणद्वारदेमभाए अणङ्गवदनामाए रायपत्नीए ।
 अकज्जायरणकुलहरत्तणेण मयणस्स समुप्पन्नो तीए वि
 ममोवरि अहिलामो । 'गया अन्हे मगिहं ॥ वामरत्तमि य
 घेत्तूण विज्जाहरबन्धगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं विलेवणसणाइं
 १ य तम्बोलमागया अणङ्गसुन्दरी' । भणियं य तीए । कुमार,
 विज्जत्तं मामिणीए 'एयाइं सत्तयगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं
 अवस्सं अज्जउत्तेणं परिहियव्वाइं' ति । तन्नो 'भंवादयं चेव
 इमिणा उवज्जासेण मे ममोहियं' ति चिन्तिऊण, 'जं देवी
 आणवेइ' ति भणिऊण गहियं कुसुमदामं, विरइयं उप्पिमङ्गे ;
 ११ 'विलित्तो वि' पिययमावज्जमाणेण^१ पुणो विलित्तो अप्पा :
 मोत्तूणमावीलं ममाणियं तम्बोलं । एत्यन्तरमि भणियं
 वसुभूरणा । अणङ्गसुन्दरि, दिट्ठं तए पियवयंसस्स विणीयत्तणं ।
 तीए भणियं । न एवंविहेसु विणन्नो अज्जेरयं ति । तन्नो
 कंचि वेलं गमेऊण पयट्ठा अणङ्गसुन्दरी । दिट्ठो य मे मए
 १२ भुवणमारो कण्ठन्नो । 'तन्नो पट्टवयणकमल्ला 'मंपप्पा मामि-
 णीए मणोरह' ति चिन्तयन्ती भणिया य एसा । सुन्दरि,
 मयं ते गेहमेयं, ता इहगमणेण खेन्नो कायव्वो ति । तन्नो
 'जं कुमारो आणवेइ' ति भणिऊण गया अणङ्गसुन्दरी ।
 पवकुमाणणुरायाण अइक्कन्ता कइवि दियहा ॥

१ D adds in the text, B.L. marg. तत्र न वीण वार्यतोमये अऊण ।

२ B adds नाम विज्जामवदमंतिगया दामचंडिया अज्जसु विवडिऊय ।

३ B संवा० ।

४ B adds पुण्य

५ B adds मंसा ।

६ B ० वाचसो ।

७ तच्चा...चिन्तयन्ती only in A, D.L. marg

अथ य रायकुलाश्रो निगच्छमाणो भणिश्रो अहं
 चेडियाए । कुमार, महारायपत्नी अणङ्गवई^१ भणाइ 'जर
 नाईव उवरोहो, ता इहागच्छउ कुमारो' न्ति । तश्रो
 वीसत्ययाए महारायस्स 'अम्माए वि आणामंपायणे 'न उव-
 रोहो' न्ति भणिऊण पयट्ठो अणङ्गवईममीव'^२ । द्वारपवेसे
 य फुरियं मे वामलोयणेणं, उवरोहमीलयाए तहवि य
 पविट्ठो 'अहयं । दिट्ठा य मा मए वामकरयलपणामिथं
 परिमल्लियकवोलपत्तलेहं वयणकमलमुखहन्ती । पणामिया
 मायरं । अपरिफुड्डकरं च 'कुमार मरणागथा, 'परित्तायाहि'
 न्ति जंपियं तीए । मए भणियं । अम्भ, कुश्रो भयं । तश्रो
 मयणविथारनिभराए दिट्ठीए मं 'पुलोइऊण भणियं तीए ।
 कुमार, अणङ्गाश्रो । जयप्पभिइ^३ दिट्ठो मए मन्दिरुज्जाणाश्रो
 निगच्छमाणो तुमं, तयप्पभिइ^४ पच्चबाणो 'वि 'मयणो मम
 चित्तलखे दमबाणकोडौ मंभुत्तो । ता हियएण ममप्पियं
 नियगुणेहिं मंदामियं अणुराएण धारियं मयणबाणेहिं मल्लियं^५
 निव्ववेहि मे मरीरं अत्तणोवओगेण । ते य सत्तिमन्ता
 पुरिमा, जे अत्थत्यणावच्छला, ममावडियकज्जा^६ न गणेन्ति
 'आयदं, अबुद्धरेन्ति दौणयं, पुरेन्ति परमणोरहे, रत्तन्ति
 मरणागयं । ता रत्तेहि मं इमाश्रो अणङ्गाश्रो न्ति । तश्रो

१ D 'मती । २ ACE om : D has उवरोहो । ३ D 'मति ।

४ ACE चहं ५ C 'यहि B 'यह, A परिताहि । ६ B च ।

७ D 'भूर । ८ B om ९ D adds च । १० BD चावरं ।

- एयमायस्मिज्जण ताडिओ विथ अस्मिणिवरिसेण भिक्खो विथ
 सूखेणं समाहओ विथ मग्गेसु सुच्चमाणो विथ जौविणं
 महन्तं दुक्कमणुपत्तो न्हि । तओ 'नत्थि अकरणिज्जं विवद्या-
 उराणं' ति चिन्तिज्जण जंपियं मए । अम्म, परिच्चथ इमं
 १. उभयलोथविबुद्धं अणम्मसंकप्पं, आलोएहि अत्तणो महाकुक्कं,
 अवेक्खाहि महारायसन्निए गुणे । सकप्पजोणी य निरय-
 गमणेक्कदेसिओ अणङ्गो, न यापरिचत्तेहिं इमेहिं एस
 उवरमइ । न य विहाय चलणवन्दणं तुह सरौरेण मे
 उवओगो । सत्तिमन्ता वि य पुरिसा, जे न परिच्चथन्ति
 १० धम्मं, न खण्डेन्ति सौखं, न लहेन्ति 'आयारं, न करेन्ति
 वयणिज्जं, न मुण्णन्ति उच्चिएसुं । अणङ्गपरिरत्तणं पि य न
 विवेयसक्काहमन्नरेण । अस्सं च । वक्कहो अहं ते । ता कइं
 खणियसुहं त्रैव वज्जमस्मिज्जण न पाडेहि मं अविण्णायज्जय-
 वइजालावल्लीभौसणे 'नरए । अओ परिच्चथ इमं अविवेइजण-
 १५ वज्जमयं कामाहिस्सासं । मामिसाली य तुमं ति । अओ एवं
 भक्कामि । भणियं च ।

ओ पावं कुणमाणं 'अणयत्तइ सामियं व मित्तं वा ।

ओ निरयपत्थियस्सा कहेइ 'कणुज्जयं मग्गं ॥

एत्यन्तरंमि सज्जावणयवयणाए भणियं अणङ्गवईए^१ ।

- १० साज्ज कुमार साज्ज, उच्चिओ ते विवंगो । मए वि क्ववसौक्काहं

१ L. चायर् । २ D. निरय । ३ B. अणुमइइ । ४ BD. कणुज्जयं, E. अणुज्जायं
 explained in D. i. marg. कणिवत् वाक्कवत् अणुं सरसं । ५ D. मत्तोय ।

विहङ्गादं ति लोगवायविष्वासणत्वं 'इममणुचिद्वियं, न उण
परमत्यञ्चो त्ति । ता गच्छउ कुमारो । तञ्चो अहं पणमिऊण
तीए चळणजुयसं निग्गञ्चो, तञ्चो गञ्चो नियगेहं ॥

अदक्कन्ता काइ वेत्ता । समागञ्चो नरवद्दबौयहियथभूञ्चो
विणयंधरो नाम नयरारक्खिञ्चो । भणियं च तेण । कुमार, ५
वत्तुकामो अहं ; ता त्रिवित्तमप्पाणयं आणवेउ कुमारो
त्ति । तञ्चो पुल्लइया वत्तुभूइपसुहा वयंसया, अवगया य ।
भणियं च तेण । कुमार, अवहिञ्चो सुण ।

अत्थि भवञ्चो 'पिदरज्जंमि सत्थिमई नाम सक्खिवेसो ।
तत्थि वौरसेणो 'नाम कुलउत्तञ्चो । सो य १०

अञ्जन्तदाणवसणो अहिमाणधणो दयालुञ्चो सूरु ।

गम्भीरो सरणागयपरिरक्खणवद्धकक्खिञ्चो ॥

तस्स य कप्पपायवत्स विय परत्थमंपायणेण सफलं जय-
मणुहवत्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो । जाया य से आवक्क-
मत्ता अरिणौ । तञ्चो सो तं गण्हिऊण महया चउयरेण १५
पयइो तीए कुलहरं जयत्यसं नाम नयरं । 'पत्तो सेयविथं,'
आवासिञ्चो बाहिरियाए । एत्थन्तरंमि समागञ्चो साससमा-
वूरियाणणो भयकायरत्तू खौणगमणसत्तो कण्डगयपाणो
तुरियंतुरियं कोइ कुलउत्तञ्चो । भणियं च तेण । अज्ज,

१ CDE इय० ।

२ D पिदय०

३ AC om.

४ D adds अज्जगयययाअरहि य । ५ B adds भवउ पिउंतां जसोपद सो
राचचारि ।

- परित्तायाहि परित्तायाहि,^१ मरणाग्नौ अज्जत्तु । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं भएण, को मम पाणेषु धरन्तेसु भइत्तु केसं पि उप्पाडेइ । घरिणौए भणियं । अज्जत्तु, मा एवं करेहि ; कयाइ दोसयारौ भवे । कुलउत्तएण भणियं । सुन्दरि,
- ४ 'अदोसयारौ किं सरणं पवज्जइ । ता किं एइणा । जो होउ, सो होउ ; पडिवसो मए । भणिओ य 'भइ, उवविसाहि' ति । तेण भणियं । अज्ज. कयन्तइत्यलङ्घियाणि विद्य मयकुलाणि सौयन्ति मे अङ्गाणि, भयाभिभूयइत्ययाहियथं विद्य थरहरन्ति^२ मे ऊरु, परनिन्दाए विद्य मज्जणभारही^३
- १० न पसरइ मे गई, अत्यिजणुक्कावा विद्य पउ पए खलन्ति चलणया, पेयनाइत्तु विद्य देवत्तु विजयवक्खणो^४ आसक्खी-इवन्ति निदोसयारिणो ति । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं ते^५ भएण । को मम पाणेषु धरन्तेसु 'भइत्तु केसं पि उप्पाडेइ ति । ता परिच्चय विमायं, उवविससु आवासक्खरे^६ ॥
- १५ एत्यन्तरंमि समागया रायपुरिमा । भणियं च तेहिं । 'अरे रे पावकक्ख, चण्डदेवमामणमइक्खमिऊण अज्ज वि पाणे^७ धरेसि ।

१ B adds ति २ D has instead of this sentence, 'सदोसयारौ मरचं पवज्जइ न उच निदोसयारो मरचं पवज्जइ ति ॥ ३ E = अराधति ।
 ४ ACE भारई । ५ AC = पक्खयो । ६ D om.
 ७ D भइ' चंनुसोय वि दंसिक्खइ ति । ८ D adds उवविद्धा च कुववरंभंत ।
 ९ D चरे चरे । १० D धरिणि ।

जइ वक्षसि पाथासं सरणं वा सुरवद् पयत्तेणं ।

सङ्गेषि जलनिहिं वा तहावि 'जौवं न पावेषि ॥

कुलउत्तएण भणियं । भइ, किं कथमणेणं । तेहिं भणियं ।
परदव्वावहारेणं देवसासणादकमो न्ति । कुलउत्तएण भणियं ।
भइ, सरणागथपरिवक्खणं चोररक्खणं^१ च दुवे वि ऊ विरुद्धा; ^५
तहावि असुणिज्जण परमत्थं पडिवक्खं मए इमस्स सरणं ।
एवं च ठिए समाणे भइ पमाणं ति । तेहिं भणियं । भो
कुलउत्तय, जइ अन्हे पमाणं, ता समप्पेहि एयं पावकसं, मा
पवप्पेहि देवकोवाणलजालावलीए पयङ्गुत्तणं । कुलउत्तएण
भणियं । ^१न ईदसो सप्पुरिषाण मग्गो, अं सरणागच्चो ^{१०}
समप्पिक्खइ । तेहिं भणियं । जइ एवं, परिरक्खेहि एयं;
बला गेष्सांमो न्ति । तेण भणियं । को मम पाणेषु धरन्तेसु
एयं 'गेष्णइ न्ति । भणिज्जण मग्गियं मण्डलग्गं कुलउत्तएण,
सकटो य से परिवारो । तच्चो रायपुरिसेहिं 'मा णे^२ अव-
राद्धियं भविस्सइ' न्ति चिन्तिज्जण निग्गया रायपुरिमा । ^{१५}
निवेदयं महारायस्स । भणियं च तेण । सासणादकमं पि मे
सरणागथं ति रक्खइ; 'ता लहुं वावाएइ न्ति । तच्चो समागथं
अहिचयरं नरिन्दसाहणं, वेडिया ^३कुलउत्तयस्सावासभूमौ,
पयइमाचोहणं ॥ एत्थन्तरंमि समागच्चो 'वाहिथालौचो

१ A आथं, D जोयं ।

२ D = परिरक्खणं ।

३ E adds भइ ।

४ E गेष्साति ।

५ A भो, D sec. m.

६ D adds ता ।

७ B कुलउत्तयस्सा वावाए० ।

८ BD = लौर ।

'महया आससाहणेण जसोवन्मदेवो । पुष्पाविधं^१ तेण 'अरे किमेयं' ति । साहित्यं च से रायपुरिसेहिं । भणियं च तेण । अरे मए अवावाइयंमि को सरणागयवच्छलं वावाएइ ति निवेएइ तायस्सु । तस्यो उववन्ममाओइणं, निवेइयं^२ राइणो, 'अवहीरियं च तेण । भइ, वीमत्थो गच्छाहि ति बड्डमाणिऊण^३ कुलउत्तयं गस्यो कुमारो । "तत्तरं पूरऊण अणुमाणिऊण य 'तं पत्तो दुमासमेत्तेण कालेण कुलउत्तस्यो जयत्थलं । पसूया से घरिणौ । आओ से दारओ : सो उअ, कुमार, अहं चेव । ता एवं मयसमत्तोवगारणो वि विसेसओ उवयारौ ते पिया तायस्य अम्माए ममं च ति । निवेइयं^४ कुमारस्सु, कारणं पुण इमं । अस्स खलु ममागयमेत्तो चेव ईमाणचन्दो महाराओ वाहियालीओ पविट्ठो अणङ्गवदगेहं । दिट्ठा य तेण करूइविलिहियाणण वाइजअधोयकवोल-पत्तलेइहा अणङ्गवई^५, भणिया य 'सुन्दरि, किमेयं' ति ।^६ तौए भणियं । मौलपरिरक्खणविवाओ । राइणा भणियं । साहेउ सुन्दरौ, कस्स सुमरियं कथन्तेण । तौए भणियं ।

१ D adds महागायपुत्तो ।

२ D adds च ।

३ D वाराविधं महाराइव ततो भइ, etc

४ D -मन्त्रिऊण ।

५ D adds कुलउत्तया य नं ।

६ E om, नं पत्तो ।

७ B has the following passage: सुयं मे जवविउवयाव मयासाओ जइ विजयवन्मसो पुत्त जसोवन्मसंतिओ मे जियसो: ओजस्स नामं पि सुमरिक्ख वरिसवम् पल्लोयओ वासं पि मयसं तस्स सम्भूयगुण्डितवं करंताव न तिप्पइ मेता ओव ईसावचन्दो, etc; ACE have देवो instead of ईसाव. म. १. ८ D -मत्तो ।

न विभक्तं चेव मए महारावस्सु; 'किमणेण असंबद्धपलावेण'
 ति अन्नहा । अहङ्कन्ता कइवि वासरा सणकुमारस्सु मं
 पत्येमाणस्सु । न पडिवन्नं च तं मए । अज्ज उण मयमेवा-
 गण्णिकण अपडिवज्जमाणी से हियइच्छियं एवं कयत्थिय
 न्हि । तन्नो कुविन्नो राया । भणियं च तेण । अरे विणयं- १
 धर, लहुं तं दुराथारं कुलफंसणं वावाएहि त्ति । मए
 भणियं । अं देवो आणवेद । राइणा भणियं । तहा तए
 वावाइयव्वो, जहा न कोद णं सखेद त्ति । तन्नो मए
 चिन्तियं । अहो दाहणे निउत्तो न्हि । एवंफला नरिन्द-
 पचासन्नया । धम्मा खु ते जणा, सेवन्ति जे निदुज्जणादं १
 ततोवणादं । हा किमेत्थ कायव्वं ति । सोहणं होइ, जइ सो
 दौहाज न वावाइज्जइ । समद्धामिन्नो चिन्तापिसादयाए
 'तहावि य अलङ्कणीन्नो देवाएसो' त्ति पयडो 'एथवइयरेण ।
 एत्थन्नरंमि क्खीयं केणावि तोरणपएसे । तमायणिकुण
 विसम्भमाणो भणिन्नो मिद्धाएसनेमिन्तिण । भइ विणयधर, १
 मा विसम्भेहि; जन्नो सोस्सा नाम 'सत्तमी एसा क्खिआ
 आरोगफला अणन्तरा अपुव्वअत्थलाभोत्तरा या । तहा य
 भणियमिणमिसौहिं

पडिसेहमजत्तं वा हाणिं बुद्धिं सयं असिद्धिं वा ।

आरोगमत्थलाभं क्खीयंमि पयाहिणदिमासु ॥ १०

तं एस इमीए विवागो । निमित्तन्तरजोगओ य अव-
 गच्छामि, मिहोसवत्युविसओ विरहो ते रक्खा विरद्धाएसो,
 नाहिप्पेओ य भवओ । ता मा संतप्प । जहा तुमं चिन्तेमि,
 तहा एसो परिणमिस्सइ । किं तु सिग्घं पयहेहि, अक्खहा
 असोएणं परिणमइ ॥ तओ मए चिन्तियं । अप्पेयसंणमिय-
 पसओ सिद्धाएसो खु^१ एसो, एथं च एवंविहं पओयणं,
 * विस्सवणागोथरो य कोवो देवस्स, सव्वहा विमममेथं ति
 चिन्तयन्तो गओ मिययगेहं । हा को उण इहोवाओ त्ति
 चिन्तयन्तो गहिओ उव्वेएण । पुच्छिओ य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुव्विग्गो विथ लक्खीयमि । तओ मए^२ 'नत्थि
 जणणीओ वि अवरं वीमामयामं' ति माहिं तौए । भणियं
 १० णाए । पुत्तय, न तए इममणचिट्ठियव्वं, कुलोवयारिपुत्तो
 खु एमो पुत्तयस्स त्ति । *माहिओ कहियवुत्तन्तो । ता एवं
 वत्थिए कुमारो पमाणं ति^३ ॥

ठिओ तुण्हक्को विणयंधरो । तओ मए चिन्तियं ।
 अहो मायासीलया इत्थिवग्गस्स । अहवा महिन्निया नाम
 ११ भुयङ्गमगई विथ कुडिलहियया, विक्खु विथ दिट्ठमट्ठपेक्खा,
 सरिया विथ उभयकुरुष्कायणी^४, ममङ्गपव्वक्खा विथ
 अपुट्ठधक्खा, हिंसा विथ जीवल्लोयगरहिय त्ति । अहवा किं

१ E om. २ D adds चिन्तिहं । ३ D adds कुमारो ।

४ D adds भविज्ज । ५ B •कुलवायवी, D •कुलवायवी ।

इमीए चिन्ताए । अविवेकबुद्ध्या विषयविसृज्जालसा ईदसौ
 चेव महिलिया होइ । अह कहं पुण महाराएण तीए
 वयणओ एयमेवं चेव पडिवन्नं ति । अहवा ईदसौ^१ मे
 अवत्या. जेण संभवइ एयं पि^२ । अविमिस्सुगारीणि किल
 जीव्वणाणि हवन्ति । इट्ठा य मा महारायस्स । ता किमेत्य^३
 जुत्तं ति । किं माहेमि जइड्डियं महारायस्स । अहवा
 वावाइअइ मा तवस्सिणी अवस्सं महाराएण । न कथं च
 मे^४ ममौद्धियं । ता कहमन्नं पि अणत्थं से मंपाडेमि ।
 अमाहिज्जमाणे य मदलणा मे कुलहरस्स । तहावि वरं
 मदलणा, न उण परपौड ति । चिन्तयन्तो भणिओ विणयं-^५
 धरेण । ता आइमउ कुमारो, किं मण एत्थ कायव्वं ति ।
 मण भणियं । भइ, आणमयारौ तुमं, ता मंपाडेहि राय
 मामणं ; किं वा मण दरायारेण कुलफंसणेण जीवमाणेण
 ति । अट्ठभणिण किकियं मिरिहराभिहाणेण रायमग्गचारिणा
 नरेणं ति । नियकहापडिवट्ठं च रायमग्गगामिएहिं महया^६
 मट्ठेणं जंपियं वम्भणेहिं^७ 'भो किं वज्जणा, न एम दोमयारौ,
 एत्थ अण्णे 'कोसविमणहिं पचाणमो' । एयमायल्लिऊण
 भणिणं विणयंधरेण । कुमार, न तुम दरायारो, जओ
 जपियं सिट्ठाएसेण 'निहोमवत्युविमओ विदस्सो ते^८ रत्ता

१ D इदसौ ।

२ D ति ।

३ CD मे ।

४ D चंदनेहि ।

५ AE कोसवव०, C कोसव० ।

६ ABCE विदिहो, D दिहो ।

७ E inserts वव ।

- विहङ्गाण्यो' ति । अविहङ्गाण्यो य सो भयवं, न सहिअो
 य भवअो दुरायारादसहो अविहङ्गसूयगेहिं किक्कादिनिमि-
 त्तेहिं । ता किं एदणा 'पक्कावप्पाएण । साहेहि, कहं पुण
 इमं ववत्थियं; जेण विक्खवेमि महारायस्स । मए भणियं ।
 १ भइ, किमहं साहेमि; अन्ना एत्थ पमाणं । तेण भणियं ।
 कुमार, न तुज्झ एत्थ दोसो, दुट्ठा य सा पाव ति मामअअो
 निष्कियमिणं, 'विसेमं नावगच्छामि । ता किं ममेदणा ।
 एवं चेव एयं विक्खवेमि महारायस्स; तअो सो चेव एत्थ अण्णं
 खहिस्सइ ति । भणिकुण उट्ठिअो विणयंधरो, धरिअो मए
 १० भुयादण्डे, भणिअो य । भइ, अण्णं अन्नाए उवरि मरम्भेण ।
 चञ्चलं जीवियं । न खलु एयं वज्जमस्सिकुण राइयणमंकिस्से-
 करणं जुज्जइ । विणयंधरेण भणियं । कुमार, पुत्तो तुमं
 महारायजसवस्सणो, किमेत्थ अवरं भणीयइ । अअो चेव मे
 तीए पावाए उवरि कोवो । ता करेहि पसायं; सुच्च मं, जेण
 १५ विक्खवेमि एयं वइयरं देवस्स । मए भणियं । अल्लमिमिणा
 निब्बन्धेण । तेण भणियं । कुमार, अवस्समिणं मए देवस्स
 विक्खविक्खन्वं ति । मए भणियं । भइ, जइ एवं, ता अवस्सं मए
 वि अण्णा वावाइयव्वो ति । एयमायस्सिकुण बाज्जल्लकोयणो
 विसणो विणयंधरो । भणियं च णेण । अहो देवस्स अममि-
 २० स्सियकारिया, जं ईइमं पुरिसरयणमेवं संभावोयइ । धिरत्थ

एतस्मै देवसद्दो । मए भणियं । भइ, मा ताथं अहिक्रिवाहि^१;
 को एतय दोषो ताथस्स, मम चेव पुब्बकसपरिणई एस त्ति ।
 तन्नो महासोयाभिभूएण भणियं विणयंधरेण । कुमार, जइ
 एवं, ता आइमउ कुमारो, किं मए पावकस्येण कायव्वं ति ।
 मए भणियं । भइ, आएसयारो तुमं, ^२पावकस्यो अहं; ता
 मंपाडेहि रायसामणं । ^३किं मए दड्ढसीलेण जीवन्तएण ।
 तेण भणियं । ^४मा एवमाइमउ कुमारो, किं इमिणा
 अमंबद्धपक्षावेण ^५वयणविस्सामेण, जइहं दड्ढसीलो पावकस्यो;
 धसो तुमं, भायणं मयलकक्काणणं, ^६आसन्नो मयलगुणरय-
 णाणं, कप्पतहभूओ मयलसत्ताणं, किं नउणा, निव्वुरदाणकप्पो १०
^७तेसोक्कस्स वि । ता जइ न विस्सवेयव्वमेयं देवस्स, रक्खियव्वा
 मा रायदड्ढपत्ती, ता चिन्तेहि ^८एतुवायं, जइ भवओ
 पाणधारणणन्दियमणो देवस्स अणवराहो हवामि त्ति ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न वावाएइ एसो; अवावाएन्नो य
 एवमवराहियं न पावेइ, जइ अल्लसिओ परियणेणं वसुभू- १५
 इविइओ विष्णुगिट्ठेसन्नरमुवगळ्ळामि त्ति । चिन्तिऊण इमं
 चेव भणिसो विणयंधरो । भणियं च तेण । कुमार, को असो

^१ ACDE अहिव, in D the words down to कुमारो i marg. see m.

^२ ACE om. the next two words. ^३ ACE om. this sentence,

B the last word only. ^४ ACE कुमार किं. etc. ^५ AC om. व०,

and continue कइ पावकस्यो धसो तुमं, etc.

^६ D om. all down to

ता जइ ।

^७ ACE तिथ०, B विथ ।

^८ A इत्थ उ०

सवायसु न्ति; ता अणुचिट्ठु इणमेव कुमारो । अस्सं च ।
पयइं सेव वणं सुवणभूमिं, अस्सेव 'रथणौए' सुचित्तर
न्ति । तेण्वेव सुवणभूमिगमणेण अणुगहेउ मं कुमारो । मए
भणियं । जं वो रोयइ न्ति ॥

- ५ एत्यन्तरंमि समागमो संज्ञासममो । निगमो अहं
वसुभूरविणयंधरसमेओ 'तामसित्तीओ, गमो वेलाउसं ।
समप्पिया अन्हे विणयंधरेण सबज्जमाणं वणसामिणो
समुद्दत्तस्सु, पडिच्छिया तेण । अइकन्ता येववेला । समुगमो
कामिणीगणपण्डुरो चन्दो, समागया संसुद्धजलयरनिनाय-
१० गभिणा समुद्देला । ममाकूठो य अइयं वसुभूरदईओ
जाणवत्तं । चलणेसु निवडिऊण 'कुमार, न मे कुप्पियम्भ'
ति भणिऊण साहोक्कलोयणो 'नियन्तो विणयंधरो । कयाइं
मज्झादं, उवउत्तो कण्हारो, आपूरियं जाणवत्तं, पयइं
पवणवेगेण । 'एत्यन्तरंमि वसुभूरणा भणियं । भो वयंस',
१५ किमेयं ति । तओ मए साहिओ अणुवदवुत्तन्तो । तेन
भणियं । अइ किं पुण जइडिथं सेव न निवेइयं महारायस्सु ।
मए भणियं । वयंस, 'अणुवदपौडाभरणं ति ।

पत्ता^F अन्हे दमासमेत्तेण कालेण सुवणभूमिं, ओइला
पवणणाओ, गया चिरिउरं नाम नयरं । दिट्ठो य तत्थ

१ ACE add त । २ D सुचित्तरस्सर B सुचित्तरस्सि ।

३ B om. ४ ACE विविणो । ५ DE om

६ ACE ववस्सु । ७ BD •मद• । ८ B add च ।

सेवविद्यावत्यव्यञ्चो समिद्धिदत्तसेट्टिपुत्तो वाणिज्यसमागञ्चो
 मणोरहदत्तो नाम बालवयंसञ्चो णि, तेण वि य अणे । तञ्चो
 असंभावणीयागमणसङ्केण^१ निरुविद्या कंचि कालं^२, विहसिधं
 च अणेहिं । ^३तञ्चो पञ्चभिन्नाया अणे । पणमिऊण हरिस-
 विमायगभिणं जंपियं तेण । कुमार, अवि कुसलं महारायस्तु । ५
 मए भणियं 'कुसलं' । नीया तेण सगिहं । कञ्चो णे^४ विभव-
 पौदसरियो उवयारो । भुत्तत्तरकालंमि पुष्किञ्चो आगमण-
 पञ्चोयणं । 'तायनिव्वेएण विणिग्गञ्चो, सौहलेसरनियमाउल-
 समौवं 'गमिस्सामि' न्ति साहिऊण सवज्जमाणं भणिञ्चो य
 एसो 'सौहलदौवगामिवहणोवल्लभे अवहिण्ण होयव्वं' ति । १०
 मणोरहदत्तेण भणियं । जं कुमारो आणवेद ॥ अहक्कन्तो
 कोद कालो । पौदलहिञ्चो विञ्चोयभीरुत्तणेण न साहेद णे
 उवल्लहं पि सौहलदौवगामियं वहणं । अस्सया य सुणिऊण
 अण्णमूसुयत्तणं भणियमणेण । कुमार, किमवस्समासअमेव
 गन्तव्वं कुमारेण । मए भणियं । वयंस, पञ्चोयणं मे अत्ति^५
 न्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता समियव्वं कुमारेण, जं मए
 विञ्चोयभीरुत्तणेण एहहमेत्तं कालं कञ्चो पञ्चोयणविचाञ्चो
 न्ति ; जञ्चो पाएणमिञ्चो पददिणमेव वहणादं सौहलदौवं
 गच्छन्ति । मए भणियं । 'वयंस, जइ एवं, ता अज्जेव गच्छन्त ।

१ ACE •संक्षिप्य । २ B वेलं ।

३ B om. this sentence, A reads

पञ्चभिन्ना य, CE पञ्चभिन्ना ।

४ D चो, B केचं ।

५ B अत्ति० ।

६ A वचस्स

तेषु भणियं, 'अविघ्नं कुमारस्य' । उवसद्धं आणवत्तं,
 पसाहियं कारणियं । उवणीओ य मे पुरन्तभासुरप्पाओ
 महापमाओ अन्नसहिण्णवो पडओ । भणियं च तेषु ।
 कुमार, सकोउयं ति करिऊण गेपहाहि एयं नयणमोह-
 १५ णाभिहाणं पडरयणं 'ति । मए भणियं 'कौडमं कोउणं'
 ति । तेषु भणियं । इमेण पप्पाइयसरौरो न दीसइ नयणेहिं
 पुरिमो त्ति । मए विस्वामियं आव तहेव त्ति । समुप्पन्नं च
 मे कोउयं । भणियो मणोरहदत्तो । वयंस, कहं पुण तए
 एस पाविओ त्ति । तेषु भणियं । सुण ।

- १० इहेवागयस्स समुप्पन्ना मे पौई आणन्दउरवामिणा
 सिद्धविज्जापओणण सिद्धसेणाभिहाणणं सिद्धउत्तेण । भणियो
 य मो मए । वयंस^१, को उण इह विज्जासाहणंमि परमत्यो ;
 किं हवइ मच्चमेवेह दिव्वसंवाओ न व त्ति । तेषु भणियं ।
 जज्जत्तयारिणो हवइ त्ति । मए भणियं । वयंस^२, महन्तं मे
 १५ कोउयं ; ता दंसेहि मे दिव्वविल्लमियं ति । तेषु भणियं ।
 जेवमियं,^३ किं तु कायव्वं मण्डलं । मए भणियं 'करेउ
 वयंसो' । तेषु भणियं । जइ एवं, ता मंजत्तोकरेह सिद्धत्य-
 माइयं मण्डलोवगरणं । मंपाइयं मए । तओ अत्यमिण
 दिणयरे वियस्मिण अन्धयारे रउन्तसु निमायरेसु धेत्तूण
 २० मण्डलोवगरणं विणिग्गया अन्हे इवे वि नयराओ त्ति ।

पन्ता य पेयवणं^१ । आलिहियमणेण तत्थेगदेसंमि मण्डलं,
 ममप्पियं च मे मण्डलंगं, जालिओ जलणो । भणियं च
 तेण । वयंसं,^२ अप्पमत्तेण होयस्सं ति । पडिस्सुयं^३ मए ।
 पारड्ढो तेण मन्तजावो । तओ येववेलाए सेव दिट्ठा मए
 गइयनियम्बवइणायासं^४ झीणमज्झा अहिणवुब्भिन्नकटिणयण- ५
 तिरायन्तवत्कत्थला संपुल्लमयल्लज्झणमुहो वियसियकन्दोडु^५—
 नयणमोहा सुरतरुकुसुममालाविहमिटं धयोस्समुव्वहन्ती परि-
 णयमज्झयकुसुमवला^६ पवणधुयवसणपयडं ऊरुजुयलं ठएत्तो
 गणयल्लाओ^७ समोवयमाणा जत्थकक्कय त्ति । तओ मए
 चिन्तियं । अहो महापहावया मन्तस्स । तीए पणमिओ १०
 सिद्धसेणो, भणिओ य सबुज्झमाणं । भयवं, किं पुण मे
 सुमरणपओयणं ति । तेण भणियं । न किंचि अन्नं, अवि य
 दिव्वदंसणाणुराई मे पियवयंमो । तओ तीए मं पुलोदज्झण
 भणियं । भइ, परितुट्ठा ते अहं इमेण दिव्वदंसणाणुराण ;
 ता किं ते पियं करेमि त्ति । मए भणियं । तुह दंसणाओ १५
 वि अवरं पियं ति । तीए भणियं । तहावि अमोहदंसणाओ
 देवयाओ ; गेपहाइ एयं नयणमोहणं पडरयणं ति । तओ मए
 मसंभमसंभासणजणिओवरोहेण पणमिज्झण तीसे सल्लज्झयलं
 सबुज्झमाणं सेव गइयं इमं । गया जत्थकक्कया । पविट्ठा
 अन्ने पभायाए रवणौए नयरं । ता एवं पाविओ त्ति । २०

१ BE पिउवणं । २ ACE वयस्स । ३ ACE add तं । ४ E ओइ ।

५ AC कंदोडु, D कंदोडु B कंदोडे । ६ BE पवणधुय । ७ B मनोहरमाया ।

मए भणियं । सुन्दरा संपत्ती । गहिओ पडो । तओ
 आउष्किऊण मणोरहदत्तपरियणं अहिणन्दिथा तेण, मए
 मणोरहदत्तेण गया वेलाउसं । दिहुं च सुरविमाणगारमणु-
 गरेत्तं विचिन्तधयमात्तोवसोहिं जाणवत्तं । अम्भुट्टिया
 ५ जाणवत्तसामिणा ईसरदत्तेण । कओ 'णेण पणामो । उवणीयाहं
 आसणाहं । समप्पिया मणोरहदत्तेण । भणियं च तेण ।
 मत्यवाहपुत्त, एए खु मम सामिणो वयंसया बन्धवा जीविं,
 न केह ते जे न हवन्ति त्ति; ता सुन्दरं दट्ठ्वा । तेण
 भणियं । वयंसं, किंमणेणं पुणरुत्तविस्सासेण : मण्णु वि इमे
 १ ईदसा सेव त्ति । तओ उवाकूठा जाणवत्तं, खित्तो बल्लो
 मसुहस्स । ऊसिओ मियवडो, दिस्सं दिमिंसुहं निज्जामएण
 पवहणं ति । पणमिऊण अन्हे ठिओ मणोरहदत्तो । पयहुं
 जाणवत्तं । गम्भए सीहलदीवाहिमुहं ति । एवं गम्भमाणाण
 तेरसमे १दियहे उअओ अन्हाणमुवरि कालो व्व कालसेहो,
 १४ जीवियासा विथ फुरिया विज्जुलेहा, उअल्लियगिरिकाणणो य
 आगम्ययन्तो जलनिहिं उखिवन्तो महन्तकाले वियम्भिओ
 विसममारुओ, निवडियं असणिवरिमं, उअेष्टमत्तहत्थी विथ
 अणियमियगमणेणं अवसील्लयं जाणवत्तं, निस्सला निज्जामया ।
 तओ मए अवट्ठम्भं काऊण छिन्नाओ १मियवडनिबन्धणाओ
 १५ रज्जुओ, मउल्लिओ मियवडो, विमुक्का नङ्गरा । तहावि य

गद्याए भण्डस्स संखुद्धयाए जलनिक्षिणो उल्लङ्घयाए असक्षि-
 वरिसस्स विसण्णयाए निज्जामयाणं विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स
 विवस्सं जाणवत्तं । बन्धवा वि य कालपरिचाएणं विउत्ता
 सम्मपाणिणो । समासादयं मए फलयं^१ । तन्नो अहं आउय-
 सेसयाए गमिऊण तिष्ठि अहोरत्ते^२ फलयदुद्धन्नो पत्तो ।
 तद्धसमौवं । अन्धधारलेहा विय दिट्ठा वणराई । समूससियं
 मे हियएण । उत्तिष्ठो जलनिहीणो निष्पीलियाहं^३ पोत्ताहं ।
 न^४ तिन्नं च निवसणगण्डिसंठियं पडरयणं । अहो एयस्स
 सामयं ति जाओ^५ मे विन्दओ । तन्नो गन्तूण येवं भूमि-
 भागं उवविट्ठो जम्भपायवसमीवे । चिन्तियं च मए । एयाणि १०
 ताणि विहिणो जह्मिक्कियाविलसियाणि, एसा य सा कम्भुणो
 अचिन्तणीया मत्तो, जमेवमवि असद्वह्मिज्जं अवत्यन्तरमणह-
 विऊण पाणे धारेमि । किं वा एगुदरनिवासिणो विय
 वसुभूदणा विउत्तस्स पाणेहिं । अहवा विचिन्ता कम्मपरिणई,
 न विमादणा होयव्वं ति । दिवमनिमिसमा मंजोयविओया : १५
 कथाइ सो वि एवं सेव कहंछि पाणे धारेइ त्ति । तन्नो
 खुहापिवासाभिभूओ उययफलनिमित्तं पयट्ठो उत्तराहिमुहं ।
 गन्नो येवं भूमिं । दिट्ठा य फणम^६ कयल्लयमहयारसंक्कन्नकूला
 तीरतहल्लुसुमरयरश्चियजला गिरिमई । कथा पाणवित्ती ।

१ ABCE फलयं ।

२ ACE फलयय ।

३ AC पोत्ताहं ।

४ B निमित्तं

५ D adds च

६ ACE शब्दो, D sec. m.

७ ACE कयल्लिय, B कयल ।

- चिद्विमाणेण 'य सद्यारपाथवसमीवे गिरिनईपुलिणंमि दिट्ठो
 पियाए चाडुयं करेमाणो सारसजुवाणओ । सुमरियं
 विस्सामवईए । जाथा मे चिन्ता । अहो 'णु खलु एए
 अदिट्ठबन्धुविरहदरुता माहौणाहारपथारा अविस्सायजायफा-
 १ दीणभावा पासट्ठिय^१पणइणीपसङ्गदल्लसिया अमंजायमहा-
 वसणभया सुहं जीवन्ति मियपस्किणो । एवं चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिसिहरमुवगओ महस्सरस्सी, रयणुज्जोवो विथ
 भीयल्लील्लओ आयवो । कयं मए विमलसिस्सायल्लंमि
 पल्लवमयणिज्जं । मंपाडियं मंझावस्सयं । उच्चियममए कओ"^२
- १० देवयागुरुपणामो । णुवओ वामपासेणं । अहिणन्दिओ
 कुसुमसुरहिणा मारुणं । वज्जटिवमखेयओ ममागथा मे
 निदा । अदक्कन्ता रयणौ । विउट्ठो नाणाविहविहंगमविहय-
 ३ पाहाउएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणणन्तराहं
 ४ पुलोइउं । पेक्कमाणो य विचित्ते काणणभाए पत्तो
- ११ सुकुमारवालयं अञ्जन्तमोमदंमणं^३ गिरिमरियापुलिणं । दिट्ठा
 य तत्थ सुपट्ठियङ्गुलितल्ला पमत्यलेहल्लंकिया तस्सणुट्ठिया चेव
 पयपन्तौ । निरुत्तिया हरिमियमणेणं, विस्साया व लज्जयसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इयं न ५ उण पुग्गिमस्स । लग्गो
 पयमग्गओ । दिट्ठा य नाहदूरंमि चेव महिणवक्कल्लनिवमणा

१ ACE om

२ D corrects क in व ।

३ D inserts पिथ ।

४ D adds य ।

५ AB पत्ता ।

६ A पत्तो ।

७ ACE 'कोक्क' ।

८ MSS कुह ।

तविकणयावदायदेहा हिययनिभच्छिएण विय चक्षणातल-
 लगेणं राएण अविभावियसिरागुण्णसंवाहेण मयणभवणतोरणेण
 विय जाणुजुयलेण रसणाकलावजोगेण विडलेणं नियम्भभाएणं
 वज्जदिवसोववासत्तिसेण विय किसयरेणं मज्जेणं सच्चए-
 चित्तगभीराए विय मयणरसकूवियाए नाहीए तवविणिच्चिएण ।
 विय मोहन्धयारेण पुणो हिययणवेसकामेणं रोमलयाभगेण
 सुक्कप्परिणामेहि विय समुत्तएहिं पओहरेहिं अहिणवुगय-
 रत्तासोयलयाविभमाहिं ^१बाहाहिं कम्पपरिमण्डलाए मिरोह-
 राए पाउलकुसुममन्निहेणं अहरेणं अन्नमसच्छविमलाहिं
 कवोलवालीहिं हरिणवल्लकयमंविभाएहि विय लोयणेहिं ।
 पमाणजुत्तेणं नामियावंसेणं दीहपण्डलाहिं आयद्धियकोडण्ड-
 मन्निभाहिं भमुहाहिं सुमिणिदुटंमणेणं ^२चन्दमन्निभेण निडाल-
 वहेणं पट्टिदेममंठिएणं नियम्भसुकयरक्खणेण विय ^३चक्षुस्सुवाण-
 यारिणा कुडिलकेमकलावेण वामहत्थगहियकज्जिया दाहिण-
 चत्थेण कुसुमावचयं करेन्तौ तावमकसय त्ति । तं च दट्ठुण ^४
 चिन्तियं मए । अहो वणवामदुक्खमणुवन्तीए वि ^५सायलं ।
 उवगन्तूणं च येवभूमिभागं सविसेमं पुलहथा लयाजाज-
 यन्तरेणं ^६जाव मोत्तूण वणवासवेमं सव्वं सेव विलामवईए
 अणगरेह त्ति । तओ सुमरणपवणमंधुक्किओ पज्जलिओ मे
 मणंमि मयणाणलो । भरिया य तौए कुसुमाण कज्जिया । १०

१ B बाहियाहिं, D pr. m.

२ B adds दुरण

३ AC om.

४ D om ; D adds चउरथा. B i. marg

५ E^२ जाजंतरेह ।

- पयद्वा ताव वणाहिमुहं । तन्नो अहं ^१निगूहिऊण मयण-
 वियारं निगगन्नो ^२लयाजालयान्नो. गन्नो तीए समौवं ।
 पणमिऊण भणिथा एसा । भयवद, वड्डुउ ते तवोकसं ।
 अहं खु पुरिमो सेयवियाए वत्यल्लन्नो तामलित्तौन्नो
 १० मीहलदीवं पयद्दो । अन्नराले विवसं मे जाणवत्तं । अन्नो
 एगागी मंवुत्तो । ता कहेउ भयवई, को पुण इमो पएसो,
 किं ताव जल्लनिहितउं, किं वा कोइ दीवो. कहिं वा
 तुन्हाणमासमपयं ति । तन्नो मा मं दट्ठूण निउच्चियदिट्ठि-
 पसरा दिषामण्डलं पुलोएमाणौ मन्दवलि^३यवितिरिच्छलो-
 ११ यणायामं समञ्जसा विथ खणमेत्तं अहोमुहौ ठिया अदिअ-
 पडिवयणा पयद्वा तवोवणाहिमुहं । तन्नो 'जुवई तावसौ
 एगागिणी य, ता किं ^४इह इमौएः अस्सं कंचि पुच्छि-
 स्सामि' त्ति चिन्तिऊण नियत्तो अहं । ^५पविट्ठो तं सेव
 महावसुन्दरं लयागहणं । चिन्तियं च मए । पेक्कामि ताव,
 १२ कहिं पुण एसा वच्चद त्ति । पुलोइउ पयत्तो । दिट्ठा य
 सविसेसमन्थरीए गर्दए वच्चमाणी । गथा य चेवं भूमिभायं ।
 मग्गन्नो पुलोइयं तीए । न दिट्ठो कोइ मत्तो । तन्नो मोत्तूण
 कुसुमकल्लियं परिहियं पि पुणो परिहियं वक्कलं. परामुट्ठो
 केमकल्लावो, मोडियारं अङ्गारं, उल्लेमियान्नो बाज्जलयान्नो.

१ D निउ० ।

२ A लयाचो तामजित ।

३ D •यचि•,

B •यवितिरि० ।

४ AE om.

५ D परट्ठो ।

पयद्वं वियक्ष्णं^१ति । तत्रो मए चिन्तियं । अह किं पुण
 इमं ; अहवा किमणेण विरुद्धवत्युविसएणं आलोसिएणं । गत्रो
 गिरिनदं । कया पाणवित्ती । परिभ्रमन्तस्स काण्णन्तरे^२
 अहक्कन्तो वामरो । पसुत्तो य पुव्वविहिणा । दिट्ठो य जाम-
 मेत्तावसेमाए विहावरौए सुमिणत्रो । उवणीया मे कच्चण- ५
 पायवामन्नमंठियस्स दिव्वइत्थियाए सव्विन्दियमणोहरा
 कुसुममाला । भणियं च तौए । कुमार, एसा खु दिव्व-
 कुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया चेव मए कुमारस्स उवणीया ; ता
 गेणहउ कुमारो । गहिया य मा मए, विइत्था कण्ठदेसे ।
 एत्थन्तरंमि वियम्भिओ मारमरवो, विउड्डो अहयं परितुट्ठो १०
 चित्तेण । चिन्तियं मए । आमन्नकक्षया^३लाहफलसूयएणं ति
 होयव्वमणेणं, अणुकूलो खु सउणमंघाओ, अचिरफलदायगो खु
 एस सुमिणत्रो, अरणं च एयं ; ता न याणामो कहं भविस्सुह
 त्ति । एत्थन्तरंमि फुरियं मे दाहिणभुयाए लोयणेण य ।
 तत्रो मए चिन्तियं । न अन्नहा रिसितयणं ति होयव्वमणेण । १५
 अणुकूलो सउणमंघाओ । न य मे विलासरायहाणिं विलासवदं
 वज्जिय अन्नकक्षालाहे वि वज्जमाणो । भणियं च सुमिणय-
 देवयाए 'कुमार, एसा खु दिव्वकुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया
 चेव' । तो न अन्ना दिव्वकुसुममालाए उवमाणमंगया, न अन्नाए
 पुव्वपरिचओ त्ति विलासवदखाहेय चेव होयव्वं ति । अणुहरद २०

१ BCE om

२ ACE रेवु ।

३ ACE have only •लाहफलो ,

अ पय सुमिणचो. etc. ; B has the words from ति down to दाववो i marg.

य मा तावसौ विलासवर्दे ।^१ विचिन्ताणि य विहिणो
विलसियादं । कथाद् 'म' सेव होज्ज त्ति । अक्खहा कहं
तावसौ, कहं मयणवियारो । किं च । जद् वि मा
विलासवर्दे, तद्वावि पडिवक्खवथाए विरुद्धो विमयमङ्गो ।

५ अहवा संपत्तदंसणसुहस्स पिययमा^२मग्गमणगच्छमाणस्स
वयधारणं पि मे सुन्दरं चेव । एवं च चिन्तयन्तस्स अदक्कन्ता
रयणी, उग्गओ अंसुमाली, घडियादं रयणिविरहपीडियादं
चक्कवायादं । तओ अहं उक्कडथाए रायस्स रक्खयाए
काणणाणं विलोहणिज्जयाए^३ सुमिणयस्स गहिओ कामजरएण

१० पयत्तो तं तावमिं गवमिउं । वग्गभट्टस्स विय हरिणयस्स
जूहभट्टस्स विय गदन्दस्स तंमि चेव काणणन्तरे भमन्तस्स
महया परिकिल्लेसेणं अदक्कन्ता कदवि दियहा । दिट्ठो
माहवौलयाल्लिङ्गिओ महयारो । उवविट्ठो तस्स ममौवे । तं चेव
सुद्धहरिणलोयणं चिन्तयन्तो चिट्ठामि जाव^४, सुओ मए

१५ सुक्कपत्ताणं मरमरारवो । वालिया मिरोहरा, विथारिया
दिट्ठौ । दिट्ठा य भूदनिस्सिएणं निडालपुण्डएणं^५ उज्जुयट्ठेण
जडाकक्खावेण पुत्तजौवयमालासंकिएणं दाहिणकरेण
वामवत्थगहियकमण्डलू महन्तवक्कलनिवसणा वड्ढदिवस-
संचियतवायासेण अट्ठिचक्खावसेसेणं सरौरएणं अदक्कन्ता-

१ ACE सा चेव ।

१ ACE insert पयत्तं च ।

२ ACBE सुमिचस्स ।

३ D adds नाच, B i. marg.

४ ACE उववसेव ।

५ E संभिय • B सोपिचमवोवसासं च ।

मण्डिमवयसा तावसि त्ति । तन्नो तं ददूण गूह्मिन्नो 'मए
मयण'विधारो । पणमिया य सा । तन्नो विसेसेण मं
पुलोइऊण ईभिवाहोसोयणाए भणियं तीए 'रायपुत्त,
सिरं जीवसु' त्ति । तन्नो मए चिन्तियं । कइं पुण 'एसा मं
विद्याणइ' त्ति । अहवा विमलनाणनयणो चेव तवस्सियणो ५
होइ ; ता किं न-याणइ त्ति । एत्यन्तरंमि पुणा भणिय-
मिमौए । कुमार, 'उवविमन्ह ; अत्थि किंचि भणियव्वं तए
सह । तन्नो मए 'जं भयवई आणवेइ' त्ति भणिऊण पम-
स्सियं धरणिवट्ठं । उवविट्ठा तावमी अहयं च । भणियं च
तीए । कुमार, सुण ।

१०

अत्थि इहेव भारहे वासे वंयड्डो नाम पव्वन्नो । तत्थ
गन्धममिद्धं नाम विज्जाहरपुरं । 'तत्थ सहस्सवलाभिहाणो राया
होत्था, सुप्पभा से भारिया, ताणं सुया अहं मयणमच्चरी
नाम । संपत्तओव्वणा परिणोथा विलासउरनयरसामिणो
विज्जाहरनरिन्दस्स पुत्तेणं पवणगइणा । अइस्सन्तो य कोइ १५
कालो विसयसुहमणुहवन्ताण । अक्कहा य आगामजाणेणं
गथाइं नन्दणवणं, पवत्ताइं कौल्लिउं विचित्तकील्लहिं, जाव
अयण्डंमि 'चेव निवडिच्चो कणयसिलासणाओ पवणगई,
अणाचिक्खियपओयणं च संमिस्सियं तेण विणिज्जियकन्धोइ-
दस्सओइं ओयणजुयं पयप्पिया सिरोहरा पव्वायं वडणकमसं । १०

१ ACE om.

१ D inserts विचया ।

१ D मं रया ।

४ AC उवविमन्ह ।

४ ACDE have only सहस्सवलो राया ।

- तत्रो अमारयाण जीवलोयस्स पेक्खमाणीए चेव सो पञ्चत्त-
 सुवगन्नो त्ति । तत्रो अहं अण्णाहा विय गहिया महासोएण,
 सोगाहरेयन्नो य सारसो विय अणिवारियं परिभमन्तो
 सहसा चेव निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धचेयणा य उप्पर-
- ५ उमारद्धा जाव, न पसरद मे गई । तत्रो सुमरिया नहङ्गण^१-
 गामिणी विज्जा, तहावि न पसरद त्ति । तत्रो मए
 चिन्तियं 'हा किमेयमवरं' ति जाव थेववेलाए समागन्नो
 तावविइयहियभूओ पडिवसतावसवन्नो देवाणन्दो नाम
 विज्जाहरो । भणियं च तेण । वक्खे मयणमच्चरि, किमेयं
- १० ति^१ । मए भणियं । भयवं, कयन्तविल्लमियं । तेण भणियं
 'कहं विय' । मए भणियं । विवन्नो मे अज्जउत्तो, न पणवद
 य नहगामिणी विज्जा । तत्रो बाहोमलोयणेण भणियं
 भयवया । वक्खे, अलं परिदेविणं, ईदसो चेव एम संसारो ।
 एयं च अमारयं संसारस्स अट्ठुवयं जीवलोयस्स खणभङ्गुरयं
- १५ संगमाणं चञ्चलयं इन्दियाणं परिचिन्तिऊण पवक्कन्ति
 पाणिणो सयल्लतेल्लोक्कपरमत्यबन्धवं धम्मं । तत्रो मए 'एवमेयं'
 ति चिन्तिऊण भणिन्नो भयवं । करेहि मे अणुगहं वय-
 पयाणेण । भयवया भणियं । वक्खे, जुत्तमेयं, अह किं पुण ते
 नहगमणविद्याभंस्कारणं । मए भणियं । भयवं, न-याणामि ।
- २० तत्रो नाणावलोएण निरुवियं भयवया, भणियं च तेण ।

वष्के, स्याभिभूयाए लक्ष्मिं 'मिद्धाययणकूडं, निवडियं च
 ते' एयस्सु चेव सिहरभाए कुसुमदामं, तस्मिन्नि ते
 विज्जाभंसो त्ति । मए भणियं । भयवं, अलमिहलोयमेत्तो-
 वयारिणौहिं विज्जाहिं, करेहि मे अणुगहं वयपयाणेणं ति ।
 तन्नो भयवया पुच्छिऊण तायं मसिऊण निययमाथारं तवप्प- ५
 भावेण आणिऊण 'तावमौणमुच्चियमुवगरणं एत्थ चेव दीवमि
 दिक्खिय न्हि भयवया । अदक्कन्तो कोद कालो । अन्नया य
 कुसुममामिहेयनिमित्तं गया ममुद्धतौरं । दिट्ठा य तत्थ
 जल्लिजलकल्लोलनोमिया मियङ्गलेहा विय देहप्पहाए
 ममुज्जोवयन्ती तमुद्देसं 'कल्लहयददया कञ्जय त्ति ॥ एयं मोज्जण, १०
 'भो कुमार, वियस्मिन्नो मे पमोन्नो । चिन्तियं च मए ।
 दीमइ मणोरहपायवस्स कुसुमुग्गमो ॥ तावसौए 'भणियं ।
 तन्नो अहं गया तमुद्देसं, दिट्ठा य स्सायलसम्भावाओ 'जौवइ'
 त्ति गच्छमाणा कञ्जय त्ति । अम्भुत्थिया कमण्डलुपाणिणं,
 उल्लिखियं तीए लोयणजुयं, भणिया य सा मए । वष्के, १५
 धीरा होहि । तावसौ खु अहं । तन्नो बाहजलभरियलोयणं
 पणमिण तीए । समभमं च 'उवविमिऊण खिप्पियं चिन्तेणं,
 लल्लिओ से भावो । तन्नो मए चिन्तियं । अहो से महाकु-
 भावया ; भवियव्वमिमौए महाकुलपसूयाए त्ति । उवणीयाहं

१ DE सिद्धायव० ।

२ ABCE om.

३ AC एवं सेवदीनोपब्रंढं

दिक्खिय न्हि ।

४ B कल्लव०, D कल्लव० ।

५ ACE om.

६ D inserts पुत्रो ।

७ ACE कल्लिजल्ल, D corrects कल्लिजल्ल ।

च से फलादं । अणिष्कमाणी वि य कराविथा पाणवित्तिं ।
 नौथा आसमपदं, दंसिया कुलवदणो, पणमिओ तौए भयवं,
 अहिणन्दिया य भगवया । कथं आवस्यं, पुष्किया य सा
 मए । वस्के, कुओ तुमं' । तीए भणियं । भयवद, तामलि-
 १५ त्तीओ । मए भणियं । का उण तुमं, कहिं वा 'पट्टिय त्ति ।
 तओ दीहदीहं नौमसिय न जंपियमिमीण । तओ मए
 चिन्तियं । महाकुलपसूया खु एसा : ता कहमेवमत्ताणं
 पयासेद : ता किं एदणा, कुलवदं पुष्किस्यामि त्ति ।
 अदक्कन्तो वासरो । कथं संझाममओचियमण्ड्राणं । 'गयाहं
 १० कुलवदमयासं । पणमिऊण पुष्किओ भयवं कुलवई । भयवं,
 का उण एसा कज्जया, कहं वा इमं ईदममत्यन्तरं पत्ता,
 कौदमो वा 'से विवाओ भविस्सइ त्ति । तओ टाऊणमुव-
 ओगं विथाणिऊण तवप्पहावेणं भणियं भयवया । सुण ।
 तामलित्तीमामिणो ईसाणचन्दस्स धूया खु एसा भचारसि-
 १५ णेहपराहीणयाए' इमं ईदमं अवत्यन्तरं पत्त त्ति । मए
 भणियं । भयवं, किञ्च एसा कज्जय त्ति । भयवया भणियं ।
 कज्जया दव्वओ, न 'उण भावओ त्ति । मए भणियं 'कहं
 विथ' भयवया भणियं । सुण । दिट्ठो इमीए मयणमङ्गस-
 वंमि तीए चेव नयरीए सेयविथाहिस्स जसवक्खणो पुत्तो

१ BE add त्ति । २ BDE पयट्टिय । ३ ACE om. this sentence,
 D om. च । ४ B एसाए । ५ B परापत्तयाए । ६ D डुव, ABC डुव ।

मणकुमारो नाम । १[मोधाविया णेण तक्करा । ते य कइंछि
 दिट्ठिं वच्चाविऊण वावादया से ताएणमायलियं वयणमणेण ।
 तन्त्रो निग्गच्छिऊण तायच्चाओ कोवेणमागओ तामलित्तिं ।
 पडिच्छिओ मवज्जमाणं ईमाणचन्देण । तन्त्रो वसन्तममए]
 कीलानिमित्तं अणकणन्दणं उज्जाणं^१ गच्छमाणो दिट्ठो इमीए, ४
 ममुण्णओ य से तंमि अणुराओ । पडिवन्नो तौए एम भत्ता
 मणोरहेहिं न उण परिणीय त्ति । अइक्कन्तेसु कइवथदिणेषु
 जणरवाओ वियाणियमिमौए, जहा मो वावादओ त्ति । तन्त्रो
 तन्नेहमोहियमणा 'अहं पिं खु तंमि चेव पिउवणे पच्चत्तमुवगयं
 २पि तं पेच्छिऊण पाणे परिचयामि' त्ति चिन्तिऊण अडुरत्त- १०
 ममए पसुत्ते परियणे एगागिणौ चेव निग्गया रायगेह्वाओ ।
 ओइला रायमग्गं, गहिया तक्करेहिं, गेण्हिऊण आहरणथं
 ३'विक्खौया वव्वरकूलगामिणो अयलमत्यवाहस्सु हत्ये । पयट्ठा-
 विया तेण निययकूलं । विवन्नं च तं जाणवत्तं, ममामाभियं
 च इमीए फलइय^४ । तन्त्रो तिरत्तेण पत्ता इमं कूलं 'अवत्यं १५
 च । विवाओ उण ; पाविऊण भत्तारं भुञ्जिऊण भोए
 परलोयसाहणेणं सफलं चेव माणमत्तणं करिस्सुइ त्ति । मए
 भणियं । भयवं, किञ्च वावादओ से हिययवक्कहो । भयवया

१ ACE om. passage in brackets, B. i. marg. see. manu.

२ ACE insert चाल । ३ read perhaps पियं instead of पित्तं ?

४ BD विद्धिवा ।

५ D चलयं ।

६ B adds ईदसं ।

- भणियं ^१आमं ति । मए चिन्तियं 'मोहणं संजायं' ति ।
 अद्वक्कन्ता मा रयणी । विद्वद्यदियहंमि य भणिया मए 'सा ।
 रायपुत्ति, परिच्चय विमायं, अवलमेहि धिदं, ईदसो एस
 मंसारो । एत्थ खलु सुमिणयसंपत्तितुल्लाओ रिद्धीओ,
 ५ अमिलाणकुसुममिव खणमेत्तरमणीयं जोव्वणं, विज्जुविल्लसियं
 पिव दिट्ठनट्ठादं सुट्ठादं, अणिच्चा पियजणममागम ति ।
 तौए भणियं । भयवद, एवमेयं; ता करेहि मे पमायं
 वयप्पयाणेणं । मए भणियं । रायपुत्ति,^२ अलं^३ तव वयगहणेणं ।
 दक्षिणवारणीओ पढमजोव्वणत्थस्स पाणिणो मयणवाणपमरो ।
 १० पुष्किओ य^४ मए दिव्वनाणसूरो तुज्झ वुत्तलं सव्वं सेव
 भयवं कुल्लवई । माहिओ य तेण सेयवियाहिंसुयदंमणादओ ।
 ता मा संतप्प, भविस्सद तुह तेण 'ममागमोः जीवद खु
 सो दौहाउओ ति । तओ परिओमविन्ध्यमणाहं अच्चन्त-
 मोहणमणाच्चिरकणीय^५ अवत्यन्तरमुवगच्छिऊण संकप्पओ
 १५ अमलं पि ओयारिऊण दिस्सं मम कउयज्जलं, पणामिओ
 य हारल्लयानिमित्तं भिरोरहराण हृत्यो, अमंपत्तौए य तस्स
 ममागयं मे चित्तं, विल्लिया य एसा । तओ मए भणियं ।
 रायपुत्ति, अलं संभसेणं, उच्चिया खु तुमं 'ईदमस्स तुट्ठि-
 दाणस्स । ता अलं तव वयगहणेणं ति । तओ 'जं तुमं

१ D corrects this in सामं. AC' भविचसामं । ० D उचसा, BE एसा ।

२ Com. all down to लवविनिम्बिंसार, p. 316, l. 9 । ३ BE माय.

D pr. m. ४ E om. ५ B adds लव । ० D 'वामि' । ८ D इयस्स ।

आणवेसि' ति पडिस्सुयं तीए । तावसककञ्जओचिएण^१ च
विहिणा अइक्कन्तो कोइ कालो । अञ्जया गञ्जो य णे भयवं
कुलवई धम्मभाउयदंमणत्थं मिट्ठपव्वयं ति । जाव इओ
अईयकइवयदिणमि^२ गन्तूण एमा कुसुमसामिहेयस्स अइ-
क्कन्ताण उच्चियवेक्काण मग्गओ पुओएमाणी अणुफुसियकवे^३ल- ५
तलग्गवाहजललवा सेयमल्लिधोयगत्ता^४ खीरोयमहणतस्स-
णट्ठिया विय मिरौ अरइपरिगया आगया आममपयं ।
तओ मए पुच्छिया 'रायपुत्ति, किमेयं' ति । तीए भणियं ।
अञ्ज मए बन्धवाणं सुमरियं । मए भणियं । परिच्चय विमायं,
जाव कुलवई आगच्छइ ; तओ मो बन्धवाणं ^५नेइस्सइ ति । १०
पडिस्सुयं तीए । जाव तओ चेव दिवमाओ आरब्ध मन्दा-
यरा देवयापूयाए अणुज्जत्ता अतिहिबुज्जमाणे न^६ करेइ^७
कुसुमोच्चयं, न पणमदं ऊथामणं, आलिहइ विज्जाइरमिज्जणादं,
पुलोएदं मारमज्जुलादं,^८ करेइ मणोहवस्स वि मणोरहे
जोव्वणवियारे, नियभत्तारगयइत्थियाणुरायपहाणपोराणिय- १५
कहासं च उव्वहइ परिओमं । तओ मए चिन्तियं । अहो मे
वयविसेसेण उवागयं^९ जोव्वणं, जोव्वणेणं मओ, मएण
मयणो, मयणेणं विलासा, विलासेहिं ^{१०}मव्वहा न सुलहं
निव्वियारं जोव्वणं ति । अत्रि य

१ A. *कञ्जो. २ A. दिणे, E. दिणेणु. ३ A. *गंहा. ४ B. न.

५ B. *वेह. ६ D. add. यः. ७ AE. *कुव्वलं. ८ BD. उव्वगयं.

९ what follows stands in C. by mistake, after अमोहवचओ च,
p. 347, l. 6.

न य अत्थि न १ इव होहौ पाएणं तिष्ठयणंमि सो जौवो ।

जो जोव्वणमणपत्तो विचाररहिओ सया होइ ॥

- विदयदियहंमि य नागवल्लीलयालिङ्गियं १ पूयपायवमव-
 लोइऊण तयामन्नं च मह्यरिचडुयस्सकारयं २ रायहंसं
 ५ विज्जणियकरपल्लवं बाहोस्सलोयणा ३ नीसमिय दीइदीहं
 निग्गया तवोवणाओ । तओ मए चिन्तियं । न सोइणो से
 आगारो । ता पेच्छामि ताव कच्चिं एसा वद्ध ति । जाव
 य गेण्हिऊण क्खियं गया कुसुमोच्चयभूमिं, तरलतारयं च
 पयत्ता पुलोइउं । तओ मए चिन्तियं । किं पुण एसा
 १० पुलोइइ ति । जाव पुलोइमाणौ य गया अमोयवीहियं ।
 कथलिवणन्तरिया य ठिया से अहं मग्गओ । परुळा य
 मा । भणियं च तीए । भयवईओ वणदंययाओ, एमो खु
 मो पएमो, जच्चिं अज्जउत्तेण तावसि ति कलिऊण मविणयं
 पणमिय न्हि, भणिया य । भयवद, ण्डूउ ते तवोकम्मं : अहं खु
 १५ पुरिमो सेयविद्यावत्यव्वओ तामलित्तोओ मौहलदीवं पयडो ।
 अन्नराले ४ त्रिवन्नं जाणवत्तं, अओ एगाई मंवुत्तो । ता कहेउ
 भयवई, को पुण इमो पएमो ; किं ताव जल्लनिहितउं ५,
 किं वा कोइ दीवो ; कच्चिं वा तुण्हाणमाममवयं ति । मए
 पुण समज्झमहिइयाए न दिक्खं पडिवयणं ६ वामयाण महावेण

१ A चिय, E विय ।

२ D पूया, A चूय, B चयोय ।

३ B •चाइकया•, D •कायई• ।

४ ACE नीसमिक्ख, B नीसिमहोहं ।

५ AE add च ।

६ B •तडो• ।

७ D वामया ।

उक्कडयाए मयणस्स न तिणं मए जंपिउं । गया थेवं
भूमिभायं । काऊण धीरयं पुणोएमाणीए न उवक्कट्ठो य
पिट्ठो । ता न-याणामि, १ किं उप्पेक्खेमि तं दीहाउयं, आउं
हिययाओ मे विणिग्गओ, आउ पलोहेइ मं अज्जउत्तवेसेण
कोइ अमाणो, आउ मच्चं चेव अज्जउत्तो त्ति । सम्बहा ४
जं होउ, तं होउ । न मक्कुणोमि पुणो १ पक्खलियमयणाणला
अज्जउत्तविरहदुक्खं विमहिउं । ता एयाए अदमुत्तयलयाए
उब्बन्धिकण वावाएमि अत्ताणयं । अप्पमत्ता होक्खह मरीरे
अज्जउत्तस्स, माहेज्जह य एयं वुत्तन्तं जणणिनिव्विसेसाए
अयारणवक्कलाए भयवईए । अहं पुण लज्जापराहीणयाए न १०
मक्कुणोमि ११ आचिक्खिउं ति । भण्णउत्तामाळ्ठा वक्कोयमीहर १२
निवट्ठो १३ लयापासओ । तओ मए चिन्तिय । नत्थि दक्करं
मयणस्स । कओ तीए गरुदेवयाणं पणामो, दिओ १४ पासओ
सिरोहराए, पवत्ता मेक्खिउं अप्पाणयं । एत्थन्तरंमि १५ परि-
त्तायह त्ति भण्णतो गया अहं तीए पासं । अवणौओ मे १६
पासओ । भण्णिया य मा । रायउत्ति, १७ ज्जुत्तं पु इमं
लोयन्तरपयट्ठाए ति अणापुक्कणं जणणितुक्काए य १८ मे
पक्कोयणाकहणं ति । तओ १९ इट्ठो मच्चं चेव एयाए आयलियं

१ AE किं मए उप्पेक्खिसेयं, D वेप्पेमेयं २ E om, and hereafter
writes चाओ ३ AE add ति । ४ ABE चावत्तिउं ।
५ AE ०रमि ६ D ०वउ ७ D पासो । ८ E twice.
९ B कुत्तं रमं, ACE कुत्तमिणं । १० D वि ११ BD चरवौ ।

- ति लज्जावणयवयणाए जंपियं तीए । भयवई, न तए
 कुप्पियम्भं : लज्जा 'य मे अवरज्ज्हाइ । तञ्चो मए भणियं ।
 रायउत्ति, अलं कोवासङ्काए, न कोवणो तवस्सिज्जणो होइ ।
 साहेहि ताव, किं तए एत्थ अउब्बो कोइ चइहौ दिट्ठो
 १८ त्ति । तीए भणियं । सुयं चेव भयवईए । मए भणियं ।
 रायउत्ति, धीरा होहि : अमोहवयणो खु भयवं कुलवई ।
 ता अवस्सुमामन्नं ते पियं भविस्सुइ । ता एहि ताव, गच्छन्ह
 आममपयं । तञ्चो 'जं भयवई आणवेइ' त्ति पडिस्सुयं तीए ।
 गयाञ्चो अन्हे आममपयं । पेसिया य मए तुज्झ अन्नेमण
 १९ निमित्तं सुणिकुमारया । अप्पमत्ता य पोराणियं कइ-
 विणोएण ठिया अहं रायउत्तिसमौवे । निवेइयं च मे
 सुणिकुमारएहि 'न अन्हेहि दिट्ठो' त्ति । तञ्चो अहं राय-
 उत्तिसमौवे निउअिय मयलपरिथणं 'न अञ्चो मे जोविञ्चो-
 वाञ्चो' त्ति विचिन्तिज्जण एगागिणी चेव तुज्झ अन्नेमण-
 २० निमित्तं इह आगत्य हि । दंसिञ्चो य मे तुमं अवस्सकज्ज-
 विणिञ्चोगदस्काए भवियव्वयाए । ता एहि, गच्छन्ह आम-
 मपयं ; जीवावेहि तं कण्ठगत्यपाणं अबन्धवं कअयं ति ।
 तञ्चो मए भणियं । जं भयवई आणवेइ त्ति । गयाहं
 तवोवणं । पविट्ठा पडमं चेव तावसी, पच्छा य सुणिकुमार-
 २१ याह्मञ्चो अइयं ति । उवणीयं मे आमणं । दिट्ठा य

मुणास्त्रिधावलयहारमुखदन्तौ नलिणिदलसत्यरगया विला-
 सवई । सा १य मं दद्रूण २विलिया मोत्तूण सत्यरं अथन्तरं
 गया । उवविट्टो य अइयं, मंपादओ अग्घो तीए वयंसियाहिं
 तावमकुमारियाहिं । तावसौममाएसेणं च घेत्तूण चलणसोयं
 संठवेन्ति उत्तरिज्जं । ३पुलोएमाणी वलियकन्धरं दिमामुहादं ४
 समागया विलासवई । मोत्तिया चलणा ॥ एत्थन्तरंमि ठिओ
 गगणमज्झयारौ दिणयरो, जाओ य मनिओयतप्परो मुणि-
 जणो, उवणौयाइ फणममाइयादं फलादं, कया पाणवित्ती ।
 आगया य तावसौ । भणियं च तीए । रायपुत्त, ५तएजारिमाणं
 ६आसमपयमागयाणं कन्दफलमेत्ताहाराणं ७ पाणवित्ती । १०
 वक्कलनिवमणो य तावमजणो । ता किं करेउ अतिहिमक्कारं ।
 तं एसा विलासवई मम जीवियाओ वि वल्लहयरा पुव्व-
 मंपाडिया चेव विहिणा पुणो मे मंपाडिय त्ति । भणिकुण
 वक्कलन्तपिहियाणणा रोविउं पयत्ता ८ । तओ मए भणियं ।
 भयवइ, विइयमंमारमहावा चेव तुमं ता किमेयं ति ९ । १५
 उवणौयं च से तावमकुमारियाए मविणयं वयणमोयणसल्लिलं ।
 मोत्तियं तीए वयणं, वक्कलन्तेणमवमज्झिऊणं १० उट्टिया
 आसणाओ । मयमेव होममण्डवे होमकुण्डंमि चेव मज्झलं ति

१ ACDE च ।

२ BE विलियविलिया ।

३ ABCE प० ।

४ B तहरिआणं ।

५ D आसमपय समागयाणं ।

६ ACD • हारवा • ।

७ ACE पयत्ता ।

८ D adds उवणौयं, B i marg.

९ B adds मुहं, AC वयणं ।

- कलिय^१ पञ्चाक्षिभो जयवहो । निययाहरणभूसिया समप्पिया
मे विलाभवई । गहिया य सा मए पढमं^२ हियएणं पञ्चा
करयलेणं । भमियाइं मण्डलाइं । पणमिया भयवई ।
तस्सुमाएवेणं च गयाइं अहे तवोवणासन्नं चेव सुन्दरवणं^३ ।
- ४ उज्जाणं । तं पुण समावाओ विथ उज्जणं निवाओ विथ
गन्धरिद्धीए कुलहरं विथ वणस्सईणं आययणं विथ मयरद्ध-
यस्सु । तत्थ वि य कप्पूररममिच्चमाणमालाईगुम्भवेठियं^४
पविट्ठाइं एलाययापिण्डं हरिचन्दणगहणं । तत्थ य मज्जयर-
दयगीयसणाइं मन्दमलयाणिजवमनच्चिरीओ पियङ्गुमच्चरीओ
- १० अण्येयअउव्वविषमे लोयणसुहए तरुणे पेच्चमाणानमइक्कन्तो
वामरो । विरइयं पल्लवमयणिज्जं । पसुत्ताइं च अहे ।
मसुप्पओ वीसओ । अइक्कन्ता रयणी । एवमण्णदियहं
चिट्ठन्ताणं अइक्कन्तेसु य कइवयदिणेसु उवगयाइं अहे
कुसुमसामिहेयस्सु । गहियाइं मए फलाइं । विलाभवई पुण
- १५ पवणवमपकप्पियाहिं ओउमल्ललोहेण विथ परामुसिज्जमाणी
वणलयाहिं उभिन्नकलियानियरेहिं च रोमस्सिएहि विथ
पुलोइज्जमाणी तरुवरेहिं कुसुमगन्धलोहिज्जयाए य उवरि
निवडमाणेणं भमरजालेण समत्तपओयणा वि अक्कित्तहियथा
'एहि गच्छामो' त्ति मए भणिया वि न विरमए कुसुमो-
- २० ज्ञयस्सु । तओ मए चिन्तियं 'नयणमोहणपडपाउरणेण

१ ACE करिय ।
both words.

२ B हियए and करयले, D adds च see. m. to
३ A adds माव । ४ D ओम ।

विष्णुभोमि एयं' ति । समीवसंठिएणं^१ चेव अपेष्कमाणीए
पाउओ पडो । पुलोदयं च तीए, न दिट्ठो अहं । तओ
असंभवेण गमणवियप्पस्स 'हा अज्जउत्त'^२ ति भणमाणी
मिवडिया धरणिवट्ठे । तओ मए 'हा किमेयमणुचिट्ठियं' ति
चिन्तिऊण मोत्तूण तं पडं कुमुद्यालयाभिहाणाओ विहंग- ।
'गमणकुलहराओ घेत्तूण 'भिसिणीपत्तं सीविऊण निच्छिदं
पुडयं तं मल्लिपुलं कारिय समागओ'^३ ऊलियं । परिसिता
य जलेण^४ समामासिया एसा । भणियं च तीए 'अज्जउत्त,
किमेयं' ति । मए भणियं 'किं तयं' । तीए भणियं ।
एण्हं चेव न दिट्ठो मए तुमं ति, एण्हं चेव दिट्ठो तुमं^५ ; ता ।
किमेयं ति । मए भणियं 'न-याणामो' ति । तीए भणियं ।
हा कहं न-याणामि । ममुप्पन्नं मे सज्झमं, ता साहेहि
परमत्थं ति । तओ मए 'कायराणि इत्थियाहिययाणि, मा
अज्जहा संभावइस्सइ' ति चिन्तिऊण माहिओ पडरयणवुत्तन्तो ।
विक्कासिओ य तीए, उवलद्धपत्तयाए य गहिओ पडो ॥ १५

एवं च बहुमाणाणरायाण अइक्कन्तो कोइ कालो ।
जाया य मे चिन्ता 'गच्छामो सएमं' । माहियं विलासवईए ।
भणियं च तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयइ ति । पुच्छिया
तावणो । अणमयं तीए । कओ भिज्जपोयइओ । गया

१ D संतिरुत्तं ।

२ CD twice.

३ BD •मयं•. CE •मयं• ।

४ ACE भिषी• ।

५ ACE सल्लिं पुत्र वेत्तुवामाव ।

६ ACE विक्का पाचिरुत्तं ।

७ BE एण्हं दिट्ठो ।

- कहवि^१ दियहा । एत्यन्तरंमि समागया गाजवाहियाए
 निज्जामया । दिट्ठा य ते मए । भणियं च तेहिं । भो
 महापुरिस, महाकडाहवासिणा साणुदेवसत्यवाहेण मलय-
 विसयपत्थिएणं दट्ठूण भिन्नपोयद्वयं पेमिया अन्हे । ता एहि
 ५ गच्छन्ह । तन्नो मए भणियं । भहा, जायादुदधो^२ अहं ।
 तेहिं भणियं । न दोसो सो, सा वि पयड्डउ त्ति । तन्नो
 आपुच्छिऊण तावसजणं अणुगममाणो य तेणं गन्नो जल-
 निहितडं । पणमिऊण तावसे जायादुदधो^३ आरुढो गाल-
 वाहियं । १पत्तो य जाणवत्तं बड्डमन्निओ य सत्यवाहपुत्तेण ।
 १० तन्नो मए 'इत्थियासहावन्नो घोरयाए महोयहिस्स' पठम-
 मिलियाए ५विम्भेण मा से पमाओ पडरयणंमि भविस्सुद'
 त्ति चिन्तिऊण गहियं पडरयणमप्पणा । अदक्कन्ता कहवि
 वासरा । अन्नया य जामावसेसाए रयणौए पामवणनिमित्तं
 उट्ठिओ अहं सत्यवाहपुत्तो य । एत्यन्तरंमि चिन्तियं
 १५ सत्यवाहपुत्तेण । इमं ईदसं इत्थियारयणं, सव्वावराहप्पादणौ
 य सव्वरीः दुल्लहो य ईदसो अवररो । ता घत्तिऊण
 महोयहिमि एयं अज्जीकरेमि मयणमञ्जूसं इत्थीरयणं ति
 संपाडेमि जहाममोहियं । 'इथिए ववत्याविय भणियं च तेण
 'ठायसु तुमं' ति । ठिओ अहं जाणवत्तनिज्जुहए, पेत्तिओ

१ ACE कहवय ।

२ ACE दुदधो ।

३ D पयसो ।

४ ACE सुधियाद ।

५ BD मा से विम्भेव न पडरयणं भविस्सुद ।

६ B संपचारिकव इथिए भविर्त्तं तेणं ।

य तेण निवडिओ संसारविसाले सायरे । समासादयं च
 १पुव्वभिन्नबोहित्यसन्नियं फलदयं । लङ्घिओ जीविथसेसयाए
 पञ्चरत्तेणं जलनिहौ । पत्तो मलयकूळं, उत्तिष्ठो जलनिहौओ ।
 चिन्तियं मए । अह किं पुण मत्थवाहपुत्तस्स मम वावा-
 यणपञ्चोथणं । नूणं विलाभवदलोहो । ता मूढो खु सो ॥
 वाणियओ अणभिन्नो विलाभवदचित्तस्स । न खलु मा मम
 विश्रोण पाणे धारेद, विस्वायं पडसंभमेण । २विणा य तीए
 किं कज्जं मे निष्फलेण पाणमंधारणेणं । ता वावाएमि
 अत्ताणयं ति । चिन्तिऊण निज्झादयाओ दिसाओ, दिट्ठो य
 नाहदूरंमि चेव थलमंठिओ नौवपायवो । तओ ३निव्वावेमि १०
 ४पिययमाविरहमंतावियं ५अप्पाणधं ति चिन्तिऊण पवट्ठो
 नौवपायवममौवं । दिट्ठं च नाहदूरंमि चेव तीरतरुमण्ड-
 मण्डियं वियसियकमलमंघायमंकादयमज्झभायं हसन्तं विय
 लुसुयगणेहि ६ पुलोपन्तं विय कसणुप्पलवियासेहि ७ दयन्तं विय
 चक्कवायकूडएहिं गायन्तं विय सुदयमज्जयरुएहिं नच्चमाणं १५
 विय ८ हसन्तवौदहत्येहिं कमलरयपिञ्जरजलं महासरं ।

दिट्ठो य तत्थ एक्को कलहंभो कहवि पिययमारहिओ ।

पियदरयारहिओ पुण दमेहि लिङ्गेहि विस्वाओ ॥

अवलं एह दसदिमिं ९ एगागौ तरलतारयं खिओ ।

कलुणं च कूजिऊणं खणमेत्तं निचलो ठाह ॥

१०

१ D ० भवियं ।

२ D फलदयं ।

३ D add- ततो ।

४ AB वावाएमि ।

५ B om.

६ A inserts एव उल्लसंसेव ।

७ BD ० वदसेहिं ।

८ ACE विव ।

९ E एगागं ।

- पिययमसरिमं हंसिं ददूणं हरिमिओ ममलियह ।
 मुणिऊण य अन्नं तं नियत्तए नवर सविमायं ॥
 मरणावेसियच्चित्तो पज्जलियं ऊयवहं व कमलवणं ।
 'पदसद सुणालखण्डं विमं व सो पेच्छए 'पुरओ ।
 ५ विऊणद पवणायमियकमसरउत्तुडियपिअरच्छायं ।
 विरहाणलपज्जलियं व मणहरं पेज्जणकलावं ॥
 मिउपवणपहमावियतल्लिणतरङ्गुच्छलन्तमिमिरेहिं ।
 मिसन्तो मुच्छिज्जद विवसो जल्लमौयरेहिं पि ॥
 त्रौदज्जन्तो य पुणो नल्लिणोपत्तेहि चयणं सहद ।
 १० ददूण १नियं कायं जलंमि परिओममुव्वहद ॥
 तं पेच्छिऊण मण्णं जाया चित्ता कहलु एमो वि ।
 पियविष्णओयदहिओ विहिणा विणडिज्जद वराओ ॥
 तेणेयपण्डिया परिहरन्ति पेसं अहिं बिल्लगयं व ।
 आणन्ति जेण पियविष्णओयविमवेयमाहण्यं ॥
 १५ इय जा चित्तेमि अहं ताव य कलहंसओ विहिवसेण ।
 पत्तो परिव्रमन्तो मरसि एक्कं मरुदंसं ॥
 अमणिभयविष्णणट्ठा वियड भमिऊण मरवरं तत्थ ।
 कुवलयकायाप ठिया दिट्ठा कलहंसिथा तेण ॥
 विरहपरिदम्बलङ्गी अममत्या कुडउं पि मोएण ।
 २० ददूण य तं हंसो धणियं परिओममावन्नो ॥

ददूणं पियजायाघडियं कलहंसयं विह्विसेण ।

मञ्जं पि मा वय तन्नो मणंमि चिन्ता समुप्पन्ना ॥

एवं जीवन्ताणं कालेण कथाद होइ संपत्ती ।

जीवाण मयाणं पुण कत्तो दौहंमि संसारे ॥

पाणेसु धरन्तेसु य नियमा उक्काहसत्तिममुयन्तो । १

पावेद फलं पुरिसो ^१नियववमायाणूवं तु ॥

अन्नं च । विलामवईए वि साहिअो कुलवइणा विवाअो,
जहा पाविऊण भत्तारं भुञ्जिऊण भोए परलोयमाइणेण
सफलं चेव माणुमत्तणं करइस्सइ त्ति । ता न ^२वावाएइ मा
अत्ताणयं । विचिन्ताणि य विहिणो विलसियाइं । ता इमं १०
ताव पत्तकालं, जं तौए गवेमणं ति । चिन्तिऊण नारङ्गो-
वअोएण कथा पाणवित्तौ । पयट्ठो जलनिहितइणं, गअो
अड्डजोयणमेत्तं भूमिभागं । दिट्ठं च ^३वौईपणोल्लिक्खमाणं
समुद्धतौरंमि ^४फलहयं । पयट्ठो तस्स समीवं । पत्तं च ^५तीरं ।
दिट्ठा य तत्थल्लगा कण्ठगयपाणा विलामवई । हरिसिअो १५
चित्तेणं, पच्चभिन्नाअो य ^६अहं तौए । रोविउं पयत्ता,
ममाभासिया मए पुच्छिया य 'देवि, किमेय' ति । तौए
भणियं । अज्जउत्त. सुण । मम मन्दभागधेयाए अपुल्लेहिं
निवडिए तुमंमि अज्जउत्तभोएणं च अत्ताणयं समुद्धपवाइ-

१ D चिन्तियव

२ B वावाइमि अत्ताणयं ।

३ D विइ ।

४ D फलहय ।

५ D उत्तोरं ।

६ ACE om.

- पुञ्जयाए' मममि 'सत्यवाहे 'य 'मम पत्नी होहि' ति
 भणन्ते तत्रो अणिच्छन्तौ अहं आउल्लोहए परियणे पहायाए
 रयणौए 'अवट्ठ अवट्ठ' ति वाहरन्ते कण्हारे रञ्जुपरिवत्त-
 णुञ्जएसुं निज्जामएसुं अयण्डमि चेव गिरिमिहरनिवडियं
 १ पिव विवस्सं जाणवत्तं। विहडिओ जणो । अज्जउत्तअणुभावेण'
 मम पुण्योयएणं च ममासाइयं मए 'फलहयं । लङ्घिओ
 जलनिहो दिट्ठो य तुमं ति ॥ तत्रो मए चिन्तियं । अहो
 मायासीलया अहो अकज्जमंकप्पपरिणामो मत्तवाहस्स ।
 अहवा किमेत्थ अक्करियं । न खल्ल अणुवायओ कज्जमिद्धौ,
 २ अणुवायओ पावायरणं 'सुहाणं, जेण तत्थ पढमं चेव अज्जणो
 मंकिलेमो पुणो य परपीडा । ता कहमेवंविहवामओ
 सुहपरिणामो' । तहावि अविइयसुहसाहओवाया पयट्ठन्ति
 एत्थ पाणिणो विप्पलद्धा मोणं व्व गलमंपत्तिंतुल्लाप विवाग-
 दाहणाए सुहसंपत्तीए ॥ एत्थन्तरमि भणियं विलामवईए ।
 ३ अज्जउत्त, तुमं पुण कहं निवडिओ, कहं वा उत्तिओ ति ।
 तत्रो 'न जुत्तं परदोमपयडणं' ति^४ चिन्तिऊण जंपियं मए ।
 देवि पमायओ फेळुमिऊणं^५ निवडिओ तद्देमममासाइय-
 पुव्वभिअवहणफलहएणं^६ च उत्तिओ हि ॥

१ ACE ०णुञ्जए, om. मममि ।

० B मत्तवाहपुम ।

२ ACE instead of the following have लङ्घिवाहवत्ते च मम मए
 आउल्लो' । ३ ACE om. अणुभावेण मम ४ CDE फलहं

५ D om.

० B adds होउ ।

० BD om

६ B डेडिमिऊण, D डेलमिऊण (cf. Hem. Dec., VI, 86) ACE om

१० D फलहणं ।

अइक्कन्ना काद वेक्का । तीए भणियं । अज्जउत्त, तिसाभि-
 भूय हि । मए भणियं । देवि, इअओ नाइदूरंमि चेव महन्तं
 सरवरं । ता एहि, गच्छन्ह । पयट्ठा विल्लासवई । समागया
 येवं भूमिभागं । तओ गइययाए नियमस्स ^१खीणयाए
 समुदतरणेणं सोमालयाए देहस्स वीसत्थयाए मम सक्किहाणेणं ^२
 भणियं च णाए 'न सक्कुणामि चंक्कमिउं' । तओ मए
 भणियं । देवि, चिट्ठाहि ^३ ताव तुमं नग्गोइपायवसमीवे,
 जाव मंपाडेमि देवीए नल्लिणपत्तेणमुदयं ति । तीए भणियं ।
 न मे तुह वयणदंषणतण्हाओ वाइए सल्लितण्हा । मए
 भणियं । देवि, धीरा होहि ; आगओ चेव अइयं ति । ^४
 कयं च मे पल्लवमयणिज्जं । समप्पिओ नयणमोहणो पडो ।
 भणिया य एसा । देवि, वड्डपच्चवायं अरलं, अओ एय-
^५पक्काइयसरीराए चिट्ठियल्लं, जाव अहमागच्छामि त्ति ।
 अवज्जमयं पि हिंयएण अपडिकूलयाए पडिस्सुयं तीए ।
^६अहं गओ सरवरं । गइयसुयगं नारङ्गफलाणि य । पयट्ठो ^७
 पडिवहेणं, समागओ तमुदेमं । भणिया य एसा । देवि,
 मुच्च नयणमोहणं ^८पडयं, गेण्हाहि उदगं ति । जाव न
 वाहरइ त्ति, तओ मए भणियं । देवि अलं परिहासेणं,
 मुच्च नयणमोहणं पडयं ^९ । तहावि न वाहरइ । तओ मए

१ 'E' चिह्नयाए ।

२ 'AC' न मक्कइ चंक्कमिउं ।

३ 'E' चिह्न

४ 'D' पट्ठाइय ।

५ 'ACE' om.

६ 'B' पडयं, 'D' मज्जय ।

७ 'B' पडं ।

चिन्तियं । नूणं नत्थि चेव इह देवी । असहा दट्ठूणं मं
 कहं न अबुद्धेह, कहं वा न वाहरइ त्ति । तन्नो परामुद्धो
 मत्थरो, नोवल्लद्धा य देवी । तन्नो आमङ्गियं मे हियएणं,
 फुरियं वामलोयणेणं, निवडियं च मे हत्थाओ 'पयत्तगहियं'
 १ पि सोययं नल्लिणिवत्तं । विमाथपराहीणो विथ बुल्लवयण-
 तरल्लच्छं 'देवि देवि' त्ति जंपमाणो पवत्तो गवैसिउं ।
 वालुयाथलीए य उवल्लद्धा अयगरघसणी^२ । वेवमाणहियओ
 पयट्ठो तयणुसारेणं । दिट्ठो य तरुवरगहणे^३ अइकसणदेहच्छवी
 विणिन्तनयणविसमिहाजालभासुरो नयणमोहणपडगमणवावडो
 १० महाकाओ अयगरो त्ति । तं च दट्ठूणं चिन्तियं मए । इद्धी
 वावाइया देवी । तन्नो न जाणियं मए, किं दिवसो किं
 रत्ती किं उण्हं किं मीयं किं सुहं किं दुरकं किं ऊसवो
 किं वसणं किं जीवियं किं मरणं किं गओ किं ठिओ त्ति ;
 केवल्लमणासिक्कणीयं अवत्थन्तरं पाविऊण मुक्कानिमोलिय-
 ११ नयणो निवडिओ धरणिवट्ठे, विउत्तामवो विथ ठिओ कंषि
 कासं । जल्लहिमाइयसमागमेणं च लद्धा सेयणा । चिन्तियं
 मए । जाव एम अयगरो न देमन्तरमुवगच्छइ, ताव सेव
 इमिणा अत्ताणयं^४ खवावेमि । मयस्स वि वज्जमओ सेव मे
 देवीसमागमो त्ति । गओ अयगरममीवं । सो य मं दट्ठूणं

१ । पयत्ता-

२ । समरीणी, (वज्रेणी,) मज्झि

३ । अयक्कमण-

४ । विजावेमि

कथावराहो विय कुपुरिसो संकुडिओ अयगरो । चिन्तियं
मए । मयस्स वि पिययमासमागमो दुल्लहो त्ति । तओ
'कहं अकुविओ ममं गहेऊणं एसो गसिस्सुद' त्ति आहओ
उत्तिमङ्गभाए अयगरो । भयकायरेणं च तेण १ निग्गिलिओ
नयणमोहणो पडो, आवद्धा मण्डली, निमामिओ फणाभोओ । ५
तओ पिययमागत्तमङ्गबड्डमाणेण गहिओ पडो, विदुल्लो
वच्छत्ते । चिन्तियं च मए । एयं चेव नयणमोहणं हियए
दाऊण उल्ललम्भणेण वावाएमि अत्ताणयं ति । गओ नग्गोह-
समीवं, जत्थ पिययमा पसुत्ता आमि । निबद्धो पासओ,
माहागएणं च निमिया सिरोहरा, विमुक्को अप्पा, निहद्धो १०
कण्ठदेसो । तओ भमियं विय काणणेहिं, निवडियं विय
नहङ्गणेणं, विणिग्गयादं नयणादं, अवमोहयं सरौरयं । अओ
परमणाचिक्कणीयं अणणभूयपुव्वं संमोहमणुपत्तो न्हि । थेव-
वेलाए य सुमिणए विय दिट्ठो मए कमण्डलुपाणिण ममं
चेव गत्तसिञ्चणवावडो रिसो । समागया चेतणा । चिन्तियं १५
च । हन्ता, धरणिगओ अहं, न त्रिवओ चेव मन्दपुल्लो त्ति ।
तओ परामुट्ठं मे अङ्गमिमिणा । भणिओ य सो मए ।
भयवं, किं तए ववसियं ति । तेण भणियं । सुण । दिट्ठो
तुमं अत्तवावायणुअओ मए दूरदेसवत्तिणा कुसुमसामिहे-

१ AC कुविएव पिय कहं नामा कुविओ गसिस्सुद ।

१ B उग्गिलिड, D निग्गिलिड ।

- यागएणं । तत्रो 'हा को पुण एसो सप्परिसनिन्दियं मगं
पवज्जद, किं वा से ववसायकारणं पुच्छिऊण निवारेमि एयं'
ति चिन्तिऊण पयडो तुरियतुरियं, जाव मुक्को तए अप्पा ।
तत्रो 'मा साहमं मा साहमं' ति भणमाणो तुरिययरं
५ धावित्रो पत्तो य नग्गोहसमौवं । एत्यन्तरंमि तुडो ते
पासओ । निवडिओ धरणिवट्ठे । 'तत्रो य सित्तो मए
कमण्डलुपाणिण, लद्धचेयणं' मुणिऊण परामुट्ठं च ते
अङ्गं । एयं मे ववसियं ति । ता आविस्क धम्मसौलं,^१ किं
पुण इमस्स ववसायस्स कारणं । तत्रो सविल्लिएणं जंपियं
१० मए । भयवं, अलं मे ववसायकारणेणं । तेण भणियं । वच्छ,
अलं ते लज्जाए । मव्वस्स जणणिभूओ तवस्सिजणो होइ ।
अमुणियवुत्तन्तो य किमहं भणामि त्ति । ता आचिखउ
भवं । तत्रो मए 'अकारणवच्छल्लो माणणीओ गिहिणो
जइजणो' त्ति चिन्तिऊण माहिओ मेयवियानिग्गमणादओ
१५ उक्कलम्बणावसाणो निययवुत्तन्तो । भणियं च तेण । वच्छ,
ईदमो एम संमारो । एत्थ खलु सरयजलहरममं जीविथं,
कुसुमियतरुममाओ रिद्धीओ, सुमिणओवभोयमरिमा विमथ-
भोगा, विओयावसाणाइं पियजणममागमाइं । ता परिच्चय
इमं ववसायं ति । न परिच्चत्तपाणो वि जीवो अकाऊण
२० कुसलमंचयं समीहिथं संपावेइ त्ति । मए भणियं । भयवं,

१ D om. तत्रो य ।

१ D add. च ।

२ BD -सौलया ।

एवमेयं; तद्वावि न सकृणोमि पियथमाविरहजलणजाला-
 वलीपरियरिओ^१ खणे खणे मरणादरितं दुःखमणुहविडं ।
 ता अवस्सं^२ मरणुज्जयस्स आचिक्ख भयवं, केण उण उवाएण
 इयाणिं चेव मे लोयन्तरगयाए वि पियथमाए संजोगो
 हवेज्ज त्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि ।
 इहेव मलयपव्वए मणोरहापूरयं^३ नाम सिहरं । तं च किल
 ५ कामियं पडणं । ता एयमारुहिय काऊण जहोचियं पणिहाणं
 पाविहिमि समौहियं ति । तओ मए पणमिऊण चलणजुयलं
 पुष्किओ इसी । भयवं, कहिं पुण तसुहेमं^४ मणोरहापूरयं
 ति । दंसियमणेण । पयट्ठो अहयं, पत्तो^५ तइयदियहे । १०
 आरूढो सप्पुरिसाहिमाणं ६व तुङ्गं मिहरं । 'जयन्तरे वि
 तौए^७ समागमो हवेज्ज' त्ति भणिय कओ पणिही, विमुक्को
 अप्पा । 'अहो पमाओ' त्ति भणमाणेण गयणयलचारिणा
 धुव्वन्तचीणंसुएणं वामपासनिमियासिणा^८ संभमोवयण-
 वियलियमुण्डमालेण चन्दाणगारिणा अच्चन्तसोमदंसणेण १५
 पडिष्किओ विज्जाहरेण, नीओ महावसोयलं चन्दकन्तमणि-
 सणाहं चन्दणलयाहरयं । समासासिऊण भणिओ य तेण ।
 भो महासत्त, किं पुण ते अणससरिसागिदपिसुणियमहा-
 पुरिसभावस्स इमं ईदसं इयरपुरिसाणरूवं चेद्वियं,^९ किं वा

१ D परियथा । २ BD अवस्स । ३ B पूरणं । ४ D कामौथं ।

५ D हेमे । ६ D adds य । ७ ACE 'मासमिवोत्तमं' ।

८ B adds सह । ९ D 'जिनिषा' । १० D adds ति ।

- एत्य कारणं; साहेहि ताव, जइ अकइणीयं न होइ । मए भणियं । किं नाम परोवधारनिरयस्स दोसवज्जिणो विइय-
पाणिधम्मस्स सज्जणस्सावि अकइणीयं । ता सुणउ^१ भइो ।
पिययमाविओयवावायणुज्जयस्स साहियं मे रिमिणा इमं
१. मणोरहापूरयं^२ कामियं पडणं । तओ 'जम्भन्नरंमि वि पिय-
यमाजोओ हवेज्ज' ति काऊण पणिहाणं विमुक्को अप्पा ।
एयं मे^३ एत्य कारणं ति । तओ ईसि विहसिऊण भणियं
विज्जाहरेण । अहो ए^४ खलु नत्थि दुक्करं सिण्हेइस्स ।
सिण्हेइो हि नाम मूलं सव्वदुक्काणं निवासो अविवेचस्स
१०. अगला निव्वईए बन्धवो कुगइवासस्स पडिक्खो कुमलजोयाणं
देसओ संसाराडवीए वच्छलो असज्जववसायस्स । एएण अभि-
भूया पाणिणो न गणन्ति आयदं, न जोयन्ति कालोइयं, न
सेवन्ति धम्मं, न पेच्छन्ति परमत्थं, महालोइपच्चरगया विथ
केसरिणो समत्था विमोयन्ति ति । सविमओ एस एवं पावो,
१५. किमङ्ग पुण अविमओ । ता परिच्चय इमं अविमयसिण्हेहं ।
आलोएहि विवेयदीवाओएण निज्जासिऊण मोहतिमिरं, कहं
विचित्तकम्मपरिणामवसयाणं जीवाणं पडणाणुहावओ एगा
गई समागमो वा । तहा कम्मपरिणइभावे य किं इमिणा
मंरंभेण । अहिलसियसाहगोवाओ वि य न दाणमौलतवे
२०. मोत्तूण एत्य दिट्ठो परमत्थपेच्छएहिं ति ।

अन्नं माहेमि अहं पचयजणयं तु मव्वसत्ताणं ।

जं ^१वित्तं वणिथाणं अच्चन्तवित्थुयं मोम ॥

नेहेण पओसेण य भिन्नं काऊण एत्थ पणिहाणं ।

जह तं ^२भञ्जुपईयं निहणगयं तं निमामेहि ॥

अत्थि इह मलयविमए कस्सियारसिवं नाम सन्निवेशो । ५

तत्थ ^३मविसओ नाम गाहावई । तस्स नामओ वि अमणुअ
सीहा नाम भारिया । सो पुण इमौसे जौवियाओ वि
इट्ठयरो । ताणं चं परोप्परं विओयदंसणे बड्ड मन्ननाणम-
इक्खन्तो कोइ कालो । अन्नया य आयस्सियं तेणं मणोहरा-
पूरयं कामियं पड्डणं । जायानिव्वेओ ^४आगन्तूणं ^५‘मा मम १०
जम्भन्तरंमि वि एमा भारिया हवेज्ज’ त्ति काऊण पणिहाणं
विमुक्को अप्पा, मओ य सो । सुणिओ य एम वुत्तन्तो
भारियाए । गहिया ^६सोएणं । आगया इमं पड्डणं । भत्तार-
मिणेहओ कओ तौए पणिहौ ‘जम्भन्तरंमि वि सो चेव मे
भत्ता भवेज्ज’ त्ति । विमुक्को अप्पा, मया य मा । परोप्पर- १५
विरोहओ य तक्केमि, न मंपन्ना तेमिं मणोरहा ॥ ता किं
एइणा ज्जित्तिविरहियविसएण अणुट्ठाणेणं । कहं कया वा
पिययमाए विओओ मंजाओ त्ति । ता आचिस्स एयं ।
तओ मए ‘सुन्दरं भणइ’ त्ति चिन्तिऊण साहिओ अयगर-

१ AC चित्तं, BD वत्त

२ ACE भञ्जु । ३ ACE सन्निवेशो ।

४ C निव्वेण ।

५ D adds च भवियं तेच, B i. marg.

६ E adds य ।

- वुत्तन्तो । तदयदियहो य इमस्स वत्तस्स । विज्जाहरेण
 भणियं । केदूरे वत्तं ति । मए भणियं । अत्थि इओ दसहिं
 जोयणेहिं । विज्जाहरेण भणियं । जइ एवं, ता अलं विमाएण;
 न विवक्षा ते पिययमा । मए भणियं । कहं विय । तेण
 १ भणियं । सुण । अत्थि अण्यविज्जाहरनरिन्दमउल्लिमणिय
 भाविस्सरविष्कुरियपायपीठो चक्खसेणो नाम विज्जाहरवई ।
 पारद्धं च तेण अपडिहयचक्काए महाविज्जाए माहणं ।
 दुवालसमासिया से कया पुव्वसेवा । तओ अडयालौमं-
 जोयणं काऊण खेत्तसुद्धिं मव्वसत्ताणं दाऊणमभयदाणं
 १० 'सत्तरत्तं जाव रक्खियव्वा इह महापयत्तेणं हिंस' त्ति
 निरुविऊण १नियमरौरभूए विज्जाहरे पहाणमिद्धिमिमित्तं
 एगागौ चेव गण्हिऊण फल्लिहमणिवलयं पविट्ठो मिद्धि-
 निलयाभिन्नाणं मलयगिरिगृहं ति । पारद्धो तेण सत्तलक्खिओ
 मन्तजावो । पूराणि य से समं पणदमणोरहेहिं अज्जेव सत्त
 १५ राइंदियादं, भविस्सइ य सुए मामिणो विज्जामिद्धौ । अओ
 अवगच्छामि, एदहमेत्तखेत्तमज्जगया न विवक्षा ते पिययमा;
 जओ उज्जुत्ता सामिकज्जे विज्जाहरा ॥ तओ मए चिन्तियं ।
 एवमेयं जुत्तिमंगयं २च । असक्का कहं पडरयणपाउयाए
 केवलपडरयणगमणं, कहं वा तक्खणोवभुत्ताए तहा मण्डलि-
 २० करणं अथगरस्स त्ति । चिन्तिऊण भणिओ विज्जाहरो ।

भो महापुरिस, जइ एवं, ता पुज्जन्तु^१ ते मणोरहा ।
 आसासिओ अहं भयवथा, नियत्तिओ अकुसलववसायाओ ।
 ता चिट्ठ तुमं, अहं पुण गच्छामि पिययमं अजेसिउं ।
 विज्जाहरेण भणियं । अलं किलेसेण । अहमेव कल्लं संपाडिय-
 देवसासणो पडिपुल्लमणोरहो सेमविज्जाहरेहिंतो उवल्लहिज्जण ५
 जइट्ठियं वुत्तन्तं पिययमं ते घडिस्सामि । तओ मए
 'अल्लणीयवयणो 'सुहि' ति चिन्तिज्जण 'जं तुमं भणामि'
 ति बड्डमन्निओ विज्जाहरो ।

अइक्कन्तो वासरो । अट्ठजामावसेसाए रयणीए अयण्डंमि
 चेव उज्जोवियं^१ नहङ्गणं, मंरुहिओ^२ जल्लनिही^३ पयम्पियं^४ ।
 मच्चियल्लं^५ गिज्जन्तमङ्गलं च समागयं सुरविमाणागारमणुगरेन्तं
 विज्जाहरविमाणं । 'तओ संभन्तो^६ उट्ठिओ विज्जाहरो ।
 भणियं च तेण । भो भो पेरक फेरक संसिद्धमहाविज्जस्स
 सामिणो चक्खसेणस्स रिद्धिं । पेक्कमाणेण य वोलियं सडगरेणं,
 पभाया रयणी, उग्गओ अंसुमाली । तओ थ मं घेत्तूण १५
 गओ चक्खसेणसमीवं निव्वुदकरं नाम मल्लयसिहरं । पणमिओ
 तेण विज्जाहरीसरो^७ । विदल्लादं आसणादं । उवविट्ठा अन्हे ।
 साहिओ तेण मदीयवुत्तन्तो चक्खसेणस्स । भणियं च तेण ।
 भो महापुरिस, मा संतप्प । अज्जेव ते पिययमं घडिस्सामि

१ C adds ने ।

२ A सुवहि ।

३ ACE चय gerund.

४ ACE हिं ।

५ E मच्चियरं. A मच्चिययरं ।

६ ACE om.

७ BD संभन्तो ।

८ D adds ति ।

त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया दुवे विज्जाहरा । पणमिओ तेहि
 चक्खसेणो । भणियं च एगेण । महाराय, देवसमाएसेणेव
 सयल्लजीवोवघायपरिरक्खणनिमित्तं भमन्नेहिं काणणन्तराहं
 एगंमि उद्देसे दिट्ठा महाकायअयगरभएण मोत्तूण उत्तरीयं
 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' त्ति भणमाणी [उट्ठिया
 पल्लवसयणीयाओ]^१ पलायमाणा इत्थिया । निवडिऊण
 वावत्तिभौएहिं गहिया य अन्हेहिं, उवणीया मल्लयसिहरं,
 विमुक्का य पल्लवसयणिज्जे । सुच्छिया विय ठिया कंचि
 कालं । तओ भयवेविरङ्गी 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति
 १० भणमाणी उट्ठिया पल्लवसयणीयाओ । भणिया य अन्हेहिं ।
 सुन्दरि, अलं ते भएण ; माहेहि ताव, कहिं ते अज्जउत्तो ।
 तीए भणियं । उदयस्स सरवरं गओ त्ति । तओ गविट्ठो
 तत्थ अन्हेहिं, न उण उवल्लङ्को त्ति । मा उण तओ चेव
 दिवसाओ आरब्ध अकयपाणवित्ती 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त'
 १५ त्ति-परायणा चिट्ठइ । एयं सोऊण देवो पमाणं ति । तओ
 मं ^२पुल्लोदऊण भणियं चक्खसेणेण । भइ, निरूवेहि ताव, किं
 मा भवओ पिययमा न व त्ति । तओ विज्जाहरदइओ गओ
 चन्दणवणाभिरामं मल्लयसाणुं । दिट्ठा य सयल्लकलोववथा वि
 २० चन्दलेहागरमणगारेन्ती कण्ठगयजौविया विलासवई ।

१ ACE om. B i. marg

२ B adds twice कहिं मउत्ति ;

A adds माय त्ति, D माय त्ति ।

३ B य० ।

४ ACE add वीथ० ।

कश्चित् मे हियएण । समामासिथा एसा, कारिया विज्जा-
 हरोवणीएणं मयलिन्दिओवयारिणा दिव्वाहारेण पाणविन्तिं ।
 माहितं चक्खेणस्सु, जहा म च्चेव मे पियथमं त्ति । चक्खेणेण
 भणियं । सुन्दरं जायं । भद्दं भण, किं ते अवरं^१ करणिज्जं
 करेमि । मए भणियं । नत्थि अओ वि अवरं करणिज्जं त्ति । ५
 तेण भणियं । भद्दं, देहलक्खणेहिंतो चेवावगच्छामि, भवियव्वं
 तए विज्जाहरनरिन्देण । ता गेणहाहि एयं महापुरिम-
 ववसायसेत्तसाहणं अजियवलं नाम महाविज्जं त्ति । पाएण-
 मविग्घसाहणा एसा परिणामफलदा य । तओ मए सुमरिज्ज
 बालभावसाहितं संवच्छरियवयणं 'माणौया महापुरिम' त्ति १०
 चिन्तिज्जणं जंपियं 'जं तुमं भणामि' त्ति । तओ तेण विदुष्सा
 विज्जा, माहिओ माहणोवाओ । तओ गएसु विज्जाहरेसु
 ससुप्पन्ना मे चिन्ता । 'मिद्धिखेत्तमेयं, एयाई य अहं' । ता
 कहं पुण विणा उत्तरसाहएण एयं पसाहेमि त्ति । सुमरियं^२
 वसुभूदणो । एत्यन्तरंमि भवियव्वयानिओएण सूययन्तो १५
 विय महाविज्जासिद्धिं तावमवैसधारौ समागओ वसुभूदं ।
 बाहोल्लोयणं च सगगयस्करं 'अहो देव्वपरिणामो' त्ति
 जंपमाणेण आलिङ्गिओ अहमणेण । किमेयं त्ति मवियक्केण
 पणमिओ सो मए देवीए य । 'वयस्स चिरं जीवसु, तुमं पि
 अविहवा होहि' त्ति जंपियमणेण । वसुभूदं त्ति पच्चमिन्नाओ २०

मए सहेणं । संपत्तो अहमणाचिक्खणीयं परिश्रोमं । आणन्द-
बाहजलभरिथलोयणं दिक्कं से मए पल्लवासणं । संपाडियं देवीए
चल्लणमोयं । काराविओ, पाणवित्तिं, पुच्छिओ वुत्तन्तं ।
वयस्स, कहं पुण तुमं नित्थिणो मसुहं; किं वा पाविथं
१ तए; कुओ वा संपथं ति । वसुभूदण्णा भणियं । सुण ।

विवस्से जाणवत्ते ^१संपत्ते तहाविहे फलए तओ फलहग-
दुइओ भवियव्वयानिओएण पञ्चहिं दिणेहिं लङ्किण
जलनिहिं लग्गो मलयकूले, दिट्ठो ^२य मसुहतडावलोयणगएणं
तावसेणं । समासामिओ तेण भणिओ य । वच्छ, तवोवणं
१० गच्छन्ह । गओ तवोवणं । दिट्ठो कुलवई, वन्दिओ मबडमाणं ।
काराविओ य तेणहं पाणवित्तिं । पुच्छिओ पच्छा 'वच्छ,
कुओ भवं' ति । माहिओ से सयलवुत्तन्तो । 'ईइसो
एम संसारो' त्ति अणुसामिओ तेणं । तओ मए चिन्तियं ।
वयस्सविउत्तस्स तवोवणं चेव रमणीयं । अलमक्कहिं ^३गएण,
१५ अलं च सुविणय^४समागमविश्वमे सुयणसंगमंमि^५ इमिणा
^६संसारपरिकिलेसेणं ति । चिन्तिऊण निवेइओ कुलवइणो
निययाहिप्पाओ । भणियं च तेण । वच्छ, उच्चियमिणं;
किं तु अइरोइ^७ कक्खपरिणई, दुप्परिच्चया मिणेइतन्नवो,
विसमाइं इन्दिथाइं, अश्वत्था विसया, दुप्परिच्चओ

१ E om. down to तओ incl. २ E om. ३ B ०.३५ ।

४ BD adu सरिस ५ D न काइ परिनिष्वा (ड़ा), B i. marg.

६ D संसारवड्ढणं परि.

७ AB अइरोइ ।

संसारपरिकिलेसो, विसमं सुणिजणचरियं, अबुवगयापालणं
 च . अणत्थसंगथं परलोए लज्जावणिज्जयं इहलोयंमि । ता
 नाऊणमुचियमागमत्थं तुल्लिऊणमप्पाणयं ^१जुज्जए संसार-
 परिकिलेसचाओ न उण अज्जहं न्ति । अज्जं च । नाणओ
 अवगच्छामि, धरइ ^२ते पियवयस्सो पाणे, भविस्सइ ^३तेण ५
 सह संगमो । ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, तवस्सिजणं चेव
 पज्जुवासमाणो कंचि कालं चिट्ठसु न्ति । तओ अहं सुणि-
 वयणाओ तुह दंसणजायपच्चाओ तवस्सिजणपज्जुवासणपरो
 ठिओ एत्तिथं कालं । तइयदियहे य सुओ मए तावसेण
 कुलवदणो निवेदज्जमाणो तुज्झ वुत्तन्तो । कहावमाणे य १०
 'सो चेव मे वयस्सुओ' न्ति मंसिऊण कुलवदणो अणअविथ
 कुलवदं पयट्ठो मणोरहापूरयं संपत्तो य कल्लं । दिट्ठो य
 विज्जाहरो, पुष्किओ ते पवुत्तिं । पुव्वबन्धवेण विथ निरव-
 सेसा साहिया य तेण । तओ अहं भवन्तमज्जेसमाणो इह
 आगओ । एस मे वुत्तन्तो न्ति ॥ १५

तओ मए चिन्तिथं । भवियव्वं विज्जासंपयाए, अज्जहा
 कहमयण्डंमि चेव वसुभूदणा सह समागमो । साहिओ से
 विज्जालभ्वुत्तन्तो । ईमि विहसिऊण भणियं च तेण । भो
 वयंस, न अज्जहा संवच्छरियवयणं । विलासवद्विज्जासंपत्तीओ

१ D कज्जइ ति स्तो ।

२ D om., B transposes वि० ते ।

३ B adds च ।

- १० 'चेव वागच्छामि, भवियञ्च तए विज्जाहरनरिन्देण । ता
 कारेहि समीहिं ॥ तञ्चो तंमि, चेव मलयसिहरे पारङ्का
 पुव्वसेवा । अदक्कन्ता मोणव्वयसेवणाए परिमियफलाहारस्स
 विमुद्धवभयारिणो क्कम्मासा । समत्तो पुव्वसेवकप्पो । भणिया
 ११ विलासवई । देवि, धीरा होहि । संपक्कं समीहिं । कथं,
 जमिह दुक्करं । संपयं अहोरत्तसज्जं फलं ति । तीए भणियं ।
 पुज्जन्तु मणोरहा अज्जउत्तस्स । तञ्चो मए मा 'कायरहियया
 इत्थिय' त्ति^१ ठविया नाददूरदेसवत्तिणीए मलयगिरि-
 गुहाए । पारङ्का पहाणसेवा । उवणीयाइं दसद्धवणाइं
 १२ कुसुमाइं । १३ ठाविया देवया । वसुभूर्दे दिसावालो कञ्चो ।
 १४ 'कञ्चो पउमासणवन्धो । निविट्ठाइं सुद्धामण्डलाइं । पारङ्को
 मयसाहस्सिञ्चो मन्तजावो । अदक्कन्ता काइ वेला । जाव हसियं
 विय नहङ्गणेण, गज्जियं विय अयाकमेहेहिं, गुलुगुलियं
 १५ 'विय समुद्वेण, कम्पियं विय मेदणीए । तञ्चो मए चिन्तियं ।
 १६ पाविसुइ भयं पिययमा । सुमरियं चक्खेणवयणं 'न अञ्चो
 विहीमियं 'मोत्तूण उवइवो' त्ति । पयट्ठो मन्तजावो ।
 तञ्चो येववेलाए चेव दिट्ठो मए दन्तगविभिन्नलम्बमाणा-
 होरणो कलवालिलुढियकुभो अमरिसावेसकुण्डलियकरो

१ D चेवाम० ; B corrects चेव धावेवहामि in चेव वाम० ।

२ D adds कलिज्ज । ३ BE ठविया । ४ BE om., D see. m.

५ BD पिण ।

६ A has दावेद, E वेद instead of the next

करविक्लित्तसिधिरसौयरासारो आसारपथदृमयवारिपरिमलो
परिमलोवयन्तमुहलमङ्गयरउलो उत्तरमेहो व्य गुलुगुलेन्तो
‘हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त’ त्ति विलवन्तिं विलासवदमदक्क-
मिक्कण अत्तणो चेव समुवयन्तो मत्तवारणो । न खुद्धो य
चित्तेण, अवगया विहोसिया । थेववेलाए य अद्दभीसण- ४
कसणवणा सोयामणिफुलिङ्गलोयणा गल्लोलम्बियकरचरणमाळा
दहिरोल्लनरचम्बनिवमणा कवालचमएण दहिरासवं पियन्तो
‘अद्दहासाणलेण नहङ्गणमुज्जोवयन्ती वामहत्येण भयसंभन्त-
लोयणं विलासवदं गेण्हिक्कण ‘अरे रे विज्जाहरसङ्गदुब्बियद्धु
कापुरिस कहिं वच्चसि’ त्ति जंपमाणी आगमणवेगाणिल- १०
निवाडियमाहिजाला तुरियतुरियं अभिमुहमुवागच्छमाणी
दिट्ठा मए दट्ठपिसादय त्ति । न खुद्धो हियएणं, उवसन्ता
विहोसिया । थेववेलाए य अणवमेव गज्जियं मेहेहिं,
वरिसियं दहिरधाराहिं, फेक्कारियं सिवाहिं, धाहावियं
वेयालेहिं, नच्चियं कवन्धेहिं, पक्कलन्तनयणतारयाहिं च १४
उद्धुकेसियाहिं विमुक्कनिवसणं किंलिगलियं उादणीहं ।
न खुद्धो चित्तेणं, पणट्ठा विहोसिया । थेववेलाए य केणावि
अमुणियं चेव पणट्ठचन्ददिवायरे निरयघोरन्धयारे पक्कित्तो
महापायालभीसणे अयडे, दिट्ठाओ य तत्थ भयस्स वि य
भयंकरौओ दाढावियरालभीसणेहिं वयणेहिं कवालमाळा- २०

परिगयाहिं सिरौहराहिं नाहिमण्डलगएहिं यणेहिं
 पल्लवमाणमहोयरीओ मूणसवविभमेहिं ऊरुएहिं तुङ्गताल^१-
 खन्धसंठाणाहिं जह्वाहिं निमित्तकप्पणीहिं^२ नरकलेवने
^१विगतमाणीओ ^२जलन्तनयणतारयं च अद्भीमणमिओ तओ
^१ पुलोएमाणीओ दुट्ठरक्तसीओ 'हण हण किन्द किन्द भिन्द
 भिन्द' भणमाणीओ य धाविथाओ अभिसुहं । न खुट्ठो
 चित्तेणं, पमन्ता विहौमिया । तओ अद्भुजामावसेमाए
 जामिणीए समत्तपाए मन्तजावे सुरहिकुसुमामोयगभिणो
 पवाइओ मज्जरमारुओ, निवडिया कुसुमवुट्ठी, जय यज त्ति
^{१०} उट्ठिओ कलयरवो, गादयं किन्नरीहिं । तओ थेववेलाए
 चेव उज्जोवयन्तो नहङ्गणं अण्येदेवथापरिगया आगया
 अजियवल त्ति । दिट्ठा य मा मए

दिक्ताणलस्स व सिहा पद्दाममिद्धि व्व मारयरविस्सु ।

ओणहा ^१कणचन्दस्स व वमन्तकमलायरमिरि व्व ॥

^{१५} भणियं च तीण । अहो ते ववमाओ, अहो ते पोहम,
 अहो ते निष्कओ, अहो ते उवओगो त्ति । ता मिट्ठा ते
 अहं । उवरम इओ ववमायाओ त्ति । तओ मए अममत्तक-
 इवयमन्तजावेण विहौमियामङ्काए अपणमिऊण भयवइं
 ममाणिओ मन्तजावो, पणमिया य पक्का । एत्यन्तरंमि

पहाणकायमंगया सुयन्मगन्मगन्धिया ।

अवायमममण्डिया पदलहारचन्दिमा ॥

लसन्तहेमसुत्तया फुरन्तभाउहप्पहा ।

सलन्तकलकुण्डला जलन्तभीसभूमणा ॥

निबद्धजोव्वणद्धरा सुकन्तकममंगया ।

मियद्धमोहियाणण नवारविन्दमच्छहा ॥

ममन्तल्लकणङ्किया विचित्तकामह्विणो ।

ममुद्धदुद्धिसुणा^१ पणाममंठियञ्जली ॥

समागया विज्जाहर त्ति ।

भणियं च देवयाए । पुत्तय, महापुरिमववसायगुणाण- १०

रञ्चियं पडिवन्नभिच्चभावं पणमद सण्डमीहप्पमुहं भवन्तमेव

विज्जाहरबलं । तन्नो मए 'एम भयवतीपमाओ' त्ति भणिऊण

समादण्डिया विज्जाहरा । भणियं च देवयाए । पुत्तय,

करेमि ते विज्जाहरनरिन्दाहिमेयं । मए भणियं । करेस

भयवई, किंतु देवीए वसुभूरणो य पच्चत्तं ति । तन्नो ११

सहाविओ वसुभूरई, जाव न जंपद त्ति ; तन्नो निहासिओ,

जाव न दौमद त्ति । तन्नो आसङ्कियं मे हियएण । विज्जा-

हरमनेओ य नहङ्गणगमणेणं पयहो गवेमिउं । दिट्ठो^२ य एगंमि

निगुञ्जे दओ तन्नो परिचामन्तो^३ वसुभूरई । सो य पेण्डिऊण

अप्पे उभयकरगहियहत्तसालो 'अरे रे द्दुद्विज्जाहरा, १०

- पियवयंससु जीवियाओ वि अक्खहिउयरं देविं विक्खसव्वं
 अवहरिउण कंहिं गच्छसि' न्ति भणमाणो धाविओ अहि-
 सुहं ति । तओ मए चिन्तियं । अवहरिया देवो, अफलो मे
 परिसुआमो । पुच्छिओ वसुभूई 'कहिं कहिं देवि' न्ति ।
- ५ तओ तेण विज्जाहरविप्पलद्धुवुद्धिणा वाहिओ मे आओ ।
 वस्सिओ सो मए अवहरिया य से साहा । तओ गेण्हिउण
 हत्थे 'वयस्सु, अल्लमअहावियप्पिएण ; साहेहि ताव, कहिं
 देवि' न्ति पुणो पुणो पुच्छिओ । तओ विसेसेण पउत्तओ-
 यणवावारं मं' पुत्तोइउण भणियमणेण । भो वयस्सु, सुण ।
- १० पउत्तविज्जासाहणारओ तुमंमि जाए अकुरत्तसमए समागथं
 विज्जाहरवन्धं, विहीमियासङ्काए य अवमच्चियं तं मए ।
 तओ येववेलाए सेव 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' न्ति'
 आयल्लिओ देवोए सहो । आसङ्कियं मे हियएणं । दिट्ठा य
 विज्जाहरविमाणारूढा 'अज्ज वसुभूई परिन्तायाहि परिन्ता-
 याहि' न्ति अक्कन्दमाणो देवो । मंभमविसेसओ संजायासङ्केण
 निहविथा गुहाए जाव नत्थि । तओ विमाणानुसारेणं
 धाविओ मग्गओ, न पावियं च विमाणं । अओ न-याणमि,
 संपयं कहिं देवि न्ति । मए चिन्तियं । विज्जाहरेण हरिया
 देवो । अत्थि य मे गयणगमणसत्ती । ता कहिं सो नहस्सुइ ।
- १० भणिओ य वसुभूई । परिचय विमायं । मिट्ठा मे अजियवत्ता ।

ता धेवमेयं ति । एत्यन्तरंमि समागया विज्जा । भणियं च
 तीए । वक्क, किमेयं ति । साहिओ से वुत्तन्तो । को पुण
 १मं परिह्वद त्ति कुविया च एसा । पेसिया दिसो दिसं तीए
 अन्नेसणनिमित्तं पवणगहप्पमुहा विज्जाहरा । विज्जासमाएसेण
 य ठिया अन्ने तहिं चेव मल्लयसिहरे । तद्वयदियहंमि १य ॥
 समागओ पवणगई । भणियं च तेण । देव, उवल्लङ्का देवी ।
 मए भणियं । २कत्य उवल्लङ्क त्ति । तेण भणियं । देव, सुण ।
 अत्थि वेयडूपव्वए रहनेउरचक्कवालउरं नाम नयरं । तत्थ
 उवल्लङ्क त्ति । मए भणियं । कहं विय । तेण भणियं । देव,
 सुण । पत्थिओ देवसमाएसेणाहं परिभमन्तो गओ रहने- १०
 उरचक्कवालउरं नयरं । दिट्ठं च तं मव्वमेव उव्विग्गजणवथं
 सव्वायथणसंपादयपूओवयारं भमन्तसगडबलिसहस्समकुलं
 चच्चरसमारद्धविविहल्लकहोमं च । तओ मए तत्थ पुच्छिओ
 एगो विज्जाहरो 'भट्ट, किमेयं' ति । तेण भणियं । सामिणो
 १दुस्यफलस्स कुसुमुग्गमो त्ति । मए भणियं । कहं विय । ११
 तेण भणियं । सुण । अत्थि एत्थ अणङ्गरई नाम विज्जा-
 हरनयरसामौ । तेण मयणवसवत्तिणा कस्सइ महापुरिसस्स
 विज्जासाहणव्वथस्स अवहरिऊण पिययमा इहं आणीय त्ति ।
 अणिक्कमाणिं च त बला गेण्हउं १ पवत्तो । एत्यन्तरंमि

१ ACE तुम ।

२ ACE om.

३ D कथा

४ D दुस्यव ।

५ B अहिउ ।

‘कहा’^१ एम’ त्ति अणवेक्खिज्जण अहयं पवड्डमाणकोवाणलो
 ‘अरे रे दुट्ठविज्जाहरा, कहं मए जीवमाणंमि मम जायं
 परिहवसि’ त्ति ‘को एत्थ चिट्ठइ; ^२अरे खगं खगं’ ति
 भणमाणो उट्ठिओ अमरिसेण पयट्ठो अहिमुहं । तओ
 ५ ‘पसीयउ पसीयउ’^३ देवो’ त्ति जंपियं पवणगरुणा । भणियं
 च तेण । देव, कहाणयमिणं; न उण केसरकिसोरजायं
 “पमज्झं सारमेओ अहिहवद । ता कहावमाणं पि ताव निषा-
 मेउ देवो त्ति । तओ विलिज्जण उवविट्ठो अहं ^४पुणो ।
 भणियं च तेण । बला गेणहणपवत्तस्स थ ‘असमओ’ त्ति
 १० काज्जण उवट्ठिया महाकालिविज्जा । मंजाओ भूमिकण्णो,
 निवड्डियाओ उक्काओ, समुभूओ निग्घाओ । भणिओ थ तीए
 अणङ्गरई । भो भो न जुत्तं इमं संपत्तविज्जाहरनरिन्दसइस्स
 कावुरिसचेट्ठियं । तओ नियत्तो भो इमाओ ववमाथाओ
 काएण, न उण चित्तेण । पयलियाए थ नयरदेवयाए पुणो
 १५ नयरविणामो अमि त्ति मंजायमइहेहि पत्त्ययं मन्निगसं
 नायरएहिं । तओ मए भणियं । कहिं पुण मा इत्थिया
 चिट्ठइ । तेण भणियं । नरिन्दभवणज्जाणे महचारपायवतले
 त्ति । तओ मए नाइदूरदेमवत्तिणा गयणयत्तमंठिएण
 निरुविद्या देवो । दिट्ठा थ अणेयविज्जाहरीवन्धमज्झगया
 २० वामकरयत्तपणामियवयणकमलसुम्भहन्ति त्ति । आरक्खि-

१ B कहिं ।

२ B ।

३ A om., B acc. M.

४ ACE om.

५ BD om

विज्जाहरसंवाहभावञ्चो अणायसञ्चो य देवस्स न गञ्चो तीए
समीवं । आगञ्चो^१ इहइं । एयं च सोऊण देवो पणामं ति ॥

तञ्चो मए^२ पुसइञ्चो वसुभूई । भणियं च तेण । भो
वथस्स, इमं ताव एत्थ पत्तकालं । नयरदेवञ्चोवएसेण
लज्जिञ्चो खु सो राया । ता पेसेहि से सामपुब्बगमेव ५
देवौजायणनिमित्तं कंषि दूयं ति । तञ्चो वञ्चयत्तेण भणियं ।
सदाराणयणे वि दूयसपेसणमपुब्बो सामभेञ्चो । समरसेणेण
‘उत्तं’ । तस्स वि दूयसपेसणं^३ ति महन्तो अणत्तो । वाड-
वेगेण भणियं । न संपन्नमहिंसियं । वाडमित्तेण^४ भणियं ।
देवो जाणइ ति । विहसियं चण्डसीहेण, उन्नाडियं पिङ्गल- १०
गन्धारेण, पयप्पियं मयङ्गेण, नौससियं अमयप्पहेण, ‘न
चलियं देवोसहेण । तञ्चो सुभट्टभावेण वीरेक्करसाणं अणभि-
मञ्चो वि विज्जाहराणं ‘एस ट्टिइ’ ति पडिबोहिऊण ते
पवणगई चेव विमज्जिञ्चो दूञ्चो ति । भणिञ्चो य एसो ।
भइ, वत्तञ्चो तए स विज्जाहरनरिन्दो । जं खल्लु अयसस्स १५
कारयं अत्तणो हारयं धिईए वारयं लोथस्स हासयं सत्तणो
आणन्दयं उभयलोथविबद्धं च, तं कइं सप्पुरिषो समायरइ ।
विबद्धं च परदारहरणं^५ । ता परिञ्चय एयं^६ असव्ववसायं,

१ BE add च । २ BD पुलोदञ्चो । ३ D by second hand ;
B भणियं । ४ D •संसेसणे । ५ CD उ instead of भणियं ।
६ A पचलियं । ७ ACE कारयं । ८ BD •अमयं किं पुच हरयं ति ।
९ D चइवसायं, C चववसायं ।

पेसेहि मे जायं ति ।^१ अपडिवज्जमाणे य वत्तव्वा तए देवी,
 जहा 'न कायव्वो तए खेओ, उवलद्धा तुमं ति; अवसं
 घोवदिणव्वन्तरे मोघावेमि' ॥ तओ 'जं देवो आणवेह' त्ति
 भण्णिज्जण गओ पवणगई । विइयदिथहे य आगओ । भण्णिं
 ५ च तेण । देव, भण्णिओ जहाइत्तं देवेण सो विज्जाहराहमो ।
 न पडिवज्जं च देवसासणं । भण्णिं च तेण । कहं धरणि-
 गोयरो वि मे 'परिस्सय एयं ^१असव्ववसाय' आणं पेसेह ।
 ता न पेसेमि से जायं । साहेउ जस्स साहियव्वं ति^२ ।
 देवीए य विज्जत्तं । अज्जउत्तस्स घरिणिसइं वहन्तीए को
 १० महं खेओ त्ति ॥ तओ एयं सोज्जण खुहिया विज्जाहरभडा ।
 गहयवियम्भमाणामरिसविसेसेण हुंकारियं वम्भयत्तेण,
 रणरसुक्खाहपुल्लदएण अप्फालिओ भुओ समरसेणेण, रोस-
 रज्जन्तनयणतारया भिउडीविसेसभीसणा खगगरयणंमि निवा-
 इया दिट्ठी वाउवेगेण, रिउपहारविसमं उज्जामियं वञ्चत्यलं
 १५ वाउमित्तेण, कोवाणलज्जलिणं^३ पिव^४ अन्धारियं मुहं चण्ड-
 सीहेणं, उज्जेल्लिउद्धवाउज्जयलं वियम्भियं पिज्जलगन्धारेण,
 पयम्पियमहिहरं समाइयं धरणिथलं मयज्जेण, आसज्जसम-

१ A inserts भण्णि ।

२ AD असव्व ।

३ E inserts the following passage in Sanskrit 'अहं भाविता रक्ष-
 संमुखानामिच्छामि । एतच्छ्रुत्वा च द्रुतः सद्यो बलिना विस्त्रासवत्याः समीपं प्रापः ।
 उक्तवाच । भवत्या मनसि चेदो न कर्तव्यः तव इद्विच्छन्वादि चय साकेर्दिवसेविद्योतो
 नार्त्रं प्राप्नुमि तदा विस्त्रासवती उवाच ।

४ D 'जलियंघिरसं' ।

५ E पि ।

रपरिश्चोमफुरियनयणमुहेण आसमियं अमियप्पहेण, नीसेस-
भरियगिरिगुहाकन्दरं हमियं देवोसहेण ॥ तन्नो मए भणियं ।
आसन्नविणिवाओ पणट्ठबुद्धिविहवो य सो 'तवस्सी । ता अलं
तंमि संरम्भेण । चिट्ठह तुम्भे । अहं पुण खगदुदओ चेव इओ
गच्छिऊण दंसेमि मे भूमिगोयरपरक्कमं ति । विज्जाहरेहि ॥
भणियं । देव, असमत्यो खु मो देवस्स भिच्चपरक्कमं पि
पेच्छिउं, किं पुण देवपरक्कमं ति ।

एत्यन्तरंमि मिलियं विज्जाहरबलं । उवणीयं मे विमाणं,
अजियबलपवत्तिओ^१ उवाळ्ढो वसुभूदममेओ विमाणे ।
^२समाहयाइं ममरमङ्गलदूराइं । अणुगूलमास्यन्दोलिरविमाण-^३
धयवडं चलियं विज्जाहरबलं । ममुग्घट्ठो जयजयसहो ।
निवडिया कुसुमवुट्ठो, ममुअओ आणन्दो । आगासगमणेणं
च पेच्छमाणो नाणाविहगामागरनगरमयमोहियं महिमण्डलं
अजायपरिस्समो रणरसुक्काहेण थेववेलाए चेव पत्तो वेयडू-
पव्वयं । अजियबलाएमओ य आवामिओ हेट्ठओ । कओ^४
तिरत्तोववामो, मव्वविज्जाणं च संपाडियाओ पयाओ ।
मेत्तिमुवगया मे मेमविज्जाहरा । सुणियं अणङ्गरइणा
^५अवज्जाविलमिएणं । पेमिओ तेण दम्भुहो नाम^६ सेणावई,
समागओ महया विज्जाहरबलेणं । आगयं परबलं ति

१ B वराड ।

२ A तिथेड० ।

३ ACE singular.

४ E अवज्जा०

५ C adds विज्जाहरा ।

- उट्टाहन्तो अन्हाण सेन्नमि कलयलो । आहया समरभेरी ।
 पवन्ता संनद्धिउं विज्जाहरा । गहियं मे खग्गरयणं ॥
 एत्यन्तरंमि समागन्तो दून्तो । भणियं च तेण । भो भो
 पवन्नभूमिगोयरभिच्चभावा विज्जाहरभडा, निसामेह सेणावद-
 ५ सासणं । पेमिन्तो अहं अणङ्गरदसेणावदणा दम्मुहाभिहाणेणं ।
 भणियं च तेण । अत्थि तुन्हाणं अदभूमिगद्यमोहाणं अपडि-
 हयसासणेण देवेण अणङ्गरदणा सह समरमद्धा । पयट्ठा य
 तुभे देवरायहाणिं । ता किं इमिणा किलेसेण । सज्जा
 होह । समाणेमि अहं देवस्स एगभिच्चो 'एत्येव तुन्हाणं
 १० विग्गहं ति । एयं च सोऊण 'नाणङ्गरई आगन्तो' त्ति मुक्कं
 मए खग्गरयणं, मउलियं विज्जाहरबलं । सेणावई आगन्तो त्ति,
 अहं पि 'इहइं सेणावद त्ति उट्ठिन्तो चण्डमोहो । भणियं च
 तेण । 'देव, 'देह आणत्तिं । पेस्सन्तु देवस्स भिच्चविलसियं
 विज्जाहरभडा । तन्तो मए 'उच्चियमेयं' ति चिन्तिऊण दिअं
 १५ कण्ठकुसुमदामं । पणामपुव्वयं गहियं च णेण, ठावियमुत्तिमङ्गे ।
 धाविन्तो दम्मुहबलाभिमुहं । ठिन्तो अहं विमाणे सह विज्जा-
 हरेहिं । आगया समरपेक्कगा सुरमिद्धा अक्करात्तो य ।
 पवत्तमात्तोहणं । सेहजालेण विय 'ओत्थयं अम्वरयलं
 सरजालेण, निग्घाया विय पडन्ति खग्गण्हारा, आहस्सन्ति
 २० विज्जाहरभडा, ' मिल्लिया य नायगा । तन्तो जंपियं

१ ACE हल ।

२ B इहउ ।

३ B om.

४ A हेहि ।

५ MSS. उच्छयं ।

६ ACE विज्जाहरा

चण्डवीहेण । अरे रे दुरायार,^१ अगगो होहि । अहं
 चण्डवीहो, तुमं दुग्गुहो त्ति । समागगो एसो । लग्गं गया-
 जुद्धं । दिग्गो पहारो दुग्गुहेण, पडिक्खिओ चण्डवीहेण ।
 तओ रोसायम्लोयणेणं 'कौदसो तुह ^१[वि दिग्गो हवइ]
 पहारो, सवसु मे संपयं' ति भणमाणेण दिग्गो से उत्तिमङ्गे, ^५
 विदारियं च ^१[से उत्तिमङ्गं]^१ । जाओ विहसंघलो य सो
 मुक्कहसिहगारं निवडिओ धरणिवट्ठे । भगं दुग्गुहवलं ।
 उग्गुट्ठो जयजयरवो । विमुक्कं सुरसिद्धेहि उवरि चण्डवीहसु
 कुसुमवरिसं । ^५तओ विणिक्खिए सेणावदंमि चडिओ अहं
 वेयड्डुपव्वयं गओ रहनेउरचक्कवालउरविसयं । पेसिया मए १०
 अणङ्गरइसमीवं दुवे विज्जाहरा । भणिया य एए । भणह तं
 अणङ्गरइं, जहा किमणेण अप्पोययमीणचेट्ठिएण ; मोत्तूण
 रक्खं तवोवणं वा जाहि, ममासमकोहिन्धणप्पअसत्याणसगाऊई
 वा हवाहि त्ति । गया ते मम चरणजुयलं वन्दिउं । आगया
 थेववेलाए । भणियं च तेहिं । देव, अणुचिट्ठियं देवसासनं ^{१५}
^५अन्हेहि । भणिओ जहाइट्ठमेव देवेण अणङ्गरई । कुविओ य
 एसो । समाहयं धरणिवट्ठं । अरे धरणिगोयर, अहं तव
 सत्याणसगाऊई हवामि न उण तुमं ममं ति; ता किं
 एइणा, थेवमेत्यमन्तरं ति । भणिऊण समाइट्ठं च तेण ।

१ D ०रा ।

१ ACE om. passage in parentheses.

२ ACE add वेह ।

३ CDE om..

४ B om., D i. marg.

- 'देह मन्नाहभेरिं, रएह मगडवूहं; अइभूमि^१मागओ धरणि-
 गोयरो त्ति । तओ आइया भेरौ, निसामिओ भेरौरवो
 अणेगहा सेणिगेहिं । पढमं भयह्तिथ्यलोयणेहिं कुपुरिसेहिं,
 आमन्नविरहसुयगल्लन्तवाहाहिं सेणाभडीहिं, चिरकूढफुडिय-
 १ वणकन्दरेहिं ^२रणरहसुभिज्जमाणपुल्लएहिं ^३मामिसुकयपडि-
 मोयणामयण्णेहिं सुहडेहिं, पढमरणदंभणसुएहिं रायल्लुमारेहिं,
 नियनिओगसंपायणत्तरिएहिं निओयकारीहिं । पवत्तं संनज्जण्डं
 अणङ्गरद्वलं । दित्तोमहिपरिगया विय सेल्लकूडा ढोइज्जन्ति
 कल्लणसन्नाहा, दुज्जणवाणीओ विय भेयकरीओ आणीयन्ति
 १० भल्लीओ, जमजीहासन्निगासाओ सुहडजणरुहिरल्लालसाओ
 सुवडजणजीवियहरीओ पायडिज्जन्ति अमिल्लट्ठीओ, वेमि-
 त्तियाओ विय गुणनिबद्धाओ वि पयदकुडिल्लाओ धणुहीओ,
 खल्लजणालावा विय मल्लघट्टणसमत्था य नाराया, असणि-
 ल्लयामन्निगासाओ ^४य गयाओ । एवं च उवणीयमाणेहिं
 १५ समरोवगरणेहिं केणावि 'पिययमापओरुफंसइल्लओ' त्ति न
 कओ मन्नाहो मरीरंमि, अन्नेण समरसुहवट्ठराएण थोरंसुयं
 असइं हयन्ती वि न गणिया ^५पिययमा, अन्नेण तत्तल्लणमिडिल्ल-
 वल्लया वियल्लियकस्सिदामा नयणनिगयवाहमल्लिहा मज्जल-
 विल्लखइसिएहिं अवहीरयन्ती गाढमंतावं 'एमो अहं आगओ'

१ A inserts भविष्या इवे, B i. marg.

२ D adds भाग ।

३ E रहरु ।

४ A ० सुखय ० ।

५ E om

६ ACE वल्लया ।

त्ति समामामिया पिययमा, अन्नस्तु गमणुस्तुयस्तु पाणभरिथं
वडुयं पियावयणसमप्पियं पौयमाणं पि तीए सुट्ठयरं भरि-
यमंसुएहिं, अन्नाए य निग्गच्छमाणे पिययमे ^१मुच्छाए चेव
दंसिओ अणुराओ । एवं च वट्टमाणे अणङ्गरदवले समागया
अहे । मंपयं देवो पमाणं ति ॥

तओ मए भणियं ताडिहे समरसन्नाहभेरिं । आएस-
ममणतरं च ताडिया समरभासुरेण । मा य कुवियकयन्त-
हुंकारसन्निहा वज्जपहारपुट्टन्तगिरिमद्भौसणा पल्लयजल्लय-
सरिमं गज्जिउं पवत्ता । समरसाहसरभियाणं च ममुट्ठिओ
कल्लयलरवो विज्जाहरभडाणं । तओ नीयमाणविलेवणं ^{१०}
दिज्जमाणसुरहिकुसुममालं पिज्जमाणपवरामवं हम्भिज्जमाण-
वल्लहं संमाणिज्जमाणसुहडं आलोविज्जमाणसन्निज्जं वल्लिज्ज-
माणपडिवरकं मज्जिज्जमाणविमाणं उब्भिज्जमाणभडदन्धं
^१दिज्जमाणपडाथं ^२पल्लम्भिज्जमाणचामरं वज्जमाणकिङ्किणी-
जालं रइज्जमाण^३वूहनिसेमं मण्डिज्जमाणायवत्तं संपाडिज्जमाण- ^{१५}
गमणमङ्गलं उग्घोमिज्जमाणजयजयमद्दं^४ सुणिज्जमाणपुलाह-
घोसं^५ आवूरिज्जमाणरायङ्गणं पवट्टमाणकल्लयलं पहावमाण-
परियणं अन्हाणं पि सन्नद्धं बलं ति । उप्पदया विज्जाहरभडा,
पल्लियाणि विमाणाणि, निवेमिया पउमवूहरयणा । ठिओ

१ D मुच्छाए ।

२ E भिज्ज० ।

३ D चवलं० ।

४ A पुप्पय, CE पुप्पय, D तुक्कय ।

५ D जयजयासद् ।

६ D पुत्तानिग्घोसं, C पुत्तानिग्घो ।

७ D चापू० ।

- वूहस्स अग्गओ चण्डमौहो, वामपासे ममरसेणो दक्खिणेण देवोमहो, पच्छिमेण मयङ्गो, मज्जे पिङ्गलगन्धारो । अहं पि य विमाणाकूढो वाउवेगप्पमुहविज्जाहरायपरिगओ^१ ठिओ गयणमग्गे । तओ आमन्नीहयं अणङ्गरइवलं । पुच्छिओ मए
- ५ परबल्लराईणं नामादं अमित्तगई । भणियं च तेण । देव, तुण्डे ठिओ मयडवूहस्स^२ कच्चणदाढो, वामपासे असोओ, दक्खिणे काल्कसीहो^३, मज्जे विरुवो, पिट्ठओ अणङ्गरई तओ परबल्लदंमणपहट्टं पयलियं चण्डमौहवलं । पुरओ से ठियं जुद्धसज्जं कच्चणदाढसेत्तं । तओ वज्जन्तममरत्तूरं वग्गन्तविज्जाहरं
- १० उग्घोमिज्जन्तपुव्वपुरिमगोत्तं सुच्चन्तमौहनायं समावडियं जुद्धं । तथ खल्लममिद्धोओ विय असुहयाओ निवडन्ति भक्कीओ, कालरत्तिदिट्ठिमन्निगामा^४ अदन्ति नाराया, जममहिमभिक्ख- तुल्लओ पडन्ति गयाओ, ^५लङ्कइयअमणिमाहप्पा वियभन्ति मोगगरा, अद्धचन्दक्किआणि उप्पायमण्डलाणि विय गलन्ति
- १५ आयवत्ताणि । तओ सोणियमित्तमहियलं विज्जाहरमौमसंकुलं वड्डपडियकवन्धमौमणं निवडमाणपहरणमहालं मन्नाहनि- वडियासिसंभूयज्जयजालाउल्लं^६ च जायं महाममरं ति । लग्गा दो वि नायगा । असिमत्तिकुल्लचक्केहिं आवडियं पहाणजुद्धं । तओ कंचि वेलं जुज्झिऊण विमणो चण्डमौहो आहओ
- २० कच्चणदाढेण निडालवट्ठे खग्गरयणेण, निवडिओ य एसो ।

१ DE परिपरिओ ।

२ D मुहस्स ।

३ ACE ओहो ।

४ E चयन्ति ।

५ C लङ्करायाम्, D लङ्करयाओ, read लङ्कयुयम् ।

उद्विभो अणङ्गरद्वले विसमद्वरनिग्योससणाहो उद्दामकल-
यलो । भगं चण्डसौहसेनं । उद्वियं अणङ्गरद्वलं । तन्नो
अहं समरसेणप्यसुहविज्जाहरनरिन्दमहिन्नो धाविन्नो अहिसुहं
अणङ्गरद्वलस्सु ।

आवडियं तेण ममं महसमरं मुक्कतियसकुसमोहं । ४

पडिभडमंघडियभडोहमकुलं तरुणं सेव ॥

आयणायडिय^१जीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।

^१अप्पुलं गयणयलं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥

अन्नोआवडणखणत्तणन्तकरवालनिवहसंजणिन्नो ।

तडिनियरो व्व समन्ता विप्फुरिन्नो सिद्धिफुल्लिन्नोहो ॥ १०

मट्टा य विमाणाणं खुत्तुप्पनिवहेहि तरुणं किन्ना ।

मरघणजालन्नरिया धवलधया रायहंस व्व ॥

कुन्तग्गभिन्ननिहयदप्पियविज्जाहरीससंघाया ।

वरिसन्ति रुद्धिरवरिमं भयजणया पलयमेह व्व ॥

मेल्लन्ति सीहणाए मत्तीन्नो भिण्डिमालचक्कादं । १५

अन्नोअरणरसुग्गयपुलया दप्पुद्वरं सुहडा ॥

एवं च बहुमाणे महासमरे दिट्ठो मए अणङ्गरई, भणिन्नो

च एसो । भो भो विज्जाहरीसर, किमेएहिं वावाहएहिं

विज्जाहरभडेहिं, तुण्णं ममं च विवान्नो ; ता इन्नो एहि ।

तन्नो सो विहसिज्जण चलिन्नो मे अहिसुहं । भणियं च १०

णेण । अरे धरणिगोयर । कीदसो तुण्ण मए सह विवान्नो ।

किं सुञ्चो तए केसरिसियालाण विवाञ्चो त्ति । मए भणियं ।
 किं इमिणा जंपिणं । समागया 'ते 'नियाणवेला, ता
 भणिसुम्नि एए समरसहासया सुरसिद्धविज्जाहरा, जो एत्य
 सियालो जो केसरि त्ति । एत्यन्तरंमि विदणो सुरसिद्ध-
 ५ विज्जाहरेहिं माड्डवाञ्चो । ओमरियाइं बलाइं । ठिया
 समरववहारमहासया विज्जाहरनरिन्दा अन्हे वि गयण-
 चारिणो । सुक्कं च णेण ममोवरि असणिवरिमं, वारियं च
 तं चस्यरणेण भयवईए । ठिया अदूरे फुरन्तकरवालभासुरा
 विज्जुसंगया विथ मेहावली वामपासंमि भयवई । मए
 १० भणियं । भो भो विज्जाहरीसर, नियाणसेयं । ता किं इमिणा
 मायाजुण्णिएण, नियबलेण जुञ्जामो त्ति । पडिवक्कं च तेण ।
 आहञ्चो अहं सत्तीए 'उरे । पहारवियणाउरो निवडिञ्चो
 धरणिवट्ठे । उट्ठाइञ्चो कलयल्लरवो, किलिगिलियं अणङ्ग-
 रइबलेण । अमरिसवसेण उट्ठिञ्चो अहयं । रोमफुरियाहरं
 १५ च मए वि आहञ्चो गयाए अणङ्गरईं, भिज्जिरित्ताणमत्यगो
 निवडिञ्चो 'धराए । उट्ठाइञ्चो कलयल्लरवो, निवारिञ्चो मो
 मए । गञ्चो तस्स समीवं । समासासिज्जण उट्ठाविञ्चो एमो ।
 लण्णो य सो ममं बाड्डजुञ्जेण । तञ्चो दप्पुद्धुरा विथ वमहा
 पवणहया विथ जल्लहरा मत्ता विथ दिमागया तहा
 २० संपलग्गा दवे वि अन्हे, जहा रुक्खिरधारपरिसित्तगत्ताणं

पहारसंचुलियमवडाणं च न लक्ष्मिन् विसेसो अन्धाणं
 सुरसिद्धविज्जाहरेहिं । तन्मो मए विज्जावलादरेणेण विणि-
 ष्मिन्मो अणङ्गरई । उग्घोसिन्मो जयजयमहो सुरसिद्धविज्जा-
 हरेहिं, विमुक्कं च णे उवरि कुसुमवरिसं, समाहयं जयद्वरं ।
 तन्मो मए दिज्जमाणं पि रज्जं अणिष्किज्जणो गन्मो तवोवण- ५
 मणङ्गरई । अहमवि ^१य सयलविज्जाहरिन्दसमुदन्मो पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठा य विरहपरिद्वलङ्गी आणन्दवाहोसल्लोथणा
 देवी । ईसि विहसियं मए । विस्सिया य एसा क्वविन्द-
 यस्सिक्तहियएहिं पणमिया विज्जाहरिन्देहिं । कयान्मो नय-
 रववत्यान्मो । अहिंसित्तो अहयं उभयवलविज्जाहरीसरेहिं १०
 तत्थ रज्जे । ^२ठाविद्यान्मो नोईन्मो ।

बोलीणां कदवयदियहा । ^३तन्मो ममं कदवयविज्जाहरेहिं
 विलासवईए य गन्मो गुरुजणदंसणत्थं । वन्दिया तेसिं
 चलणा । जणिन्मो विभूददंसणेण आणन्दो । विलासवईनिग-
 मणदुहिन्मो य मिट्ठाएसमुणियसयलवुत्तन्तो तप्पभूद कुविन्मो १५
 अणङ्गरवईए गन्मूण सविणयं पसादन्मो ईसाणचन्दो । एवं
 गमिज्जण कदवयदियहे ममागन्मो निययरज्जे । अदक्कन्तो
 कोइ कालो रज्जसुहमणुहवन्तस्सु ।

^४अन्धया य नेह व्य तुज्जयाए घणतमालभमरञ्जणसरिस-
 देहण्वी एरावणसरिसो चउदन्तमुसलो चरिमजामावेसेए २०

१ ACE om.

२ B om all down to चरदन्तो कोइ० below l. 18.

३ ACE om.

४ CE om all down to जाओ ने पुओ ।

रथणीए दिट्ठो विलासवईए सुहपसुत्ताए सुमिणर्थमि
 'सयलसत्तणोववेओ' वयणेणमुयरं पविसमाणो महागइन्दो
 त्ति । सुहपडिबुद्धा एसा, साहिओ य हरिसवसुप्फुल्लोयणाए
 देवीए ममं । भणिया एसा मए । सुन्दरि, सयलविज्जा-
 १ हरनमिओ विज्जाहरचक्कवट्ठी पुत्तो ते भविसुइ । पडिसुय-
 मिमीए । तथप्पभिदं विसेखेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्ता
 नव मासा अइट्ठमाणि य^१ रइदियाणि । तओ सुपसत्थ-
 तिहिमुज्जे जाओ सुओ । वट्ठाविओ अहं मञ्जरियाभिहा-
 णाए दामचेडीए । दिअं पारितोमिथं । काराविथं वट्ठावणथं
 १ जाव संपओ मासो त्ति । अजियवलापभावेण ^२पाविथा
 रायलल्लि त्ति काऊण अणाए चेव उवल्लट्ठो^३ कथं च से
 नामं अजियवल्लो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

^४एत्यन्तरंमि समुप्पन्ना मे चिन्ता । को दाणि कालो
 अक्कापिणं ^५दिट्ठाणं त्ति । ^६दुप्पडियाराणि अक्कापियरो
 १५ लोयंमि भवन्ति । अअं च । किं ताए रिट्ठोए सेसफणा^७रयण-
 लाभतुत्ताए, जा सुयणेहि न भुत्ता, जा न य दिट्ठा
 सल्लयणेहिं । ता मअं पुच्छिऊण निज्जाहरनरिन्दे अजियवल्लं

१ AD मयलसत्तणो. ० A मयासत्तुहं, D मयमेसत्तुहं. २ B om.

३ AD पारियारायलल्लि त्ति. ४ A adds जाउ मे पुत्तो; end of omission in CE. ५ ACE om. the whole passage down to next

रत्तंतरंमि p. 389, l. 3. ६ D om. ७ B दुप्पडियारा य मायापियरो भवन्ति लोयन्ति. ८ B adds जाअ.

भयवद् च गच्छामि सदेसं ति चिन्तिजण संपाडियं समी-
 दियं । अणुमच्चियं च तेहिं । निरुविजण कोट्टुवासं
 देवोसहं^१ निग्गओ राया महया सडगरेण, अजियबलविउ-
 व्विए तेलोक्कविन्दयजणए विमाणमारूढो विलासवदसमेओ
 कुमारअजियबलेण य^२ । कइवद्यदियहेहिं पत्तो सेयवियं, ४
 आवासिओ सव्वरिउसमूहसन्निहे उज्जाणे । पेसिओ मए
 पवणगई, निवेदओ तायस्स, पविट्ठो पडिहारसंसूदओ ताय-
 सयासं । निवेदयं^३ कयच्चलिउडेण ममागमणं । तओ
 आणन्दवाहजलभरियलोयणो^४ कण्टइयसव्वङ्गो उट्ठिओ महा-
 राओ ; निग्गओ^५ सयलन्तेउरअमच्चमहासामन्तनायरेहि^६ य १०
^७परिहरिओ । पच्चोणिं गन्तूण निवडियाइं चल्लणेसु अस्मापि-
 ईण^८ अन्हे । पइसं च^९ पभूयसुभयवग्गेहि ।^{१०} ममासासयाइं
^{११}कइकइवि अमच्चमहासामन्तेहिं । तओ पवेमियाइं रादणा
 महाविभूईए [सेयवियं । जणणिजणयाण निययदंसणेण
 आणन्दो कुमारेण कओ । तओ महाविभूईए]^{१२} अइक्कन्तो १५
 कोइ कालो^{१३} तायसगासे^{१४} चिट्ठन्तस्स । तओ पच्चत्तसुवगएसु
 जणणिजणएसु काऊण रक्खाभिसेयं नियाणुजस्स^{१५} किन्ति-

१ B देवसोसहं । २ B om. ३ D om. ४ D before चल्लणेसु ।

५ B वड्डय० । ६ B transposes. ७ D om. passage in brackets.

८ B adds चड्डया गन्तूण नामल्लिप्ति विसवइनिज्जमणदुहिउ सिद्धाएसवयव-
 मुच्चियसयलनुत्ततो तवप्पभिई कुविउ च्चनंगवईए गंतूव सविणयं पसाइओ रसाचचंदो
 कुमारिच एवं सो गमिज्जव तव कइवदियहे समानउ पुओ वि नायतत्रिडिउ तव
 कइवि दिवेहिं cf. above p. ३८६. १ १६ ९ D कंत० ।

निलयाभिहाणस्स गओ वेयडुपव्वयं । पविट्ठो रहनेउरचक्क-
वाल्लपुरं । अदक्कन्तो कोद कालो ।

- एत्यन्तरंमि आगओ भयवं बज्जसैसपरिवारो संपुण-
समणगणहरो^१ चउनाणसंगओ चित्तङ्गओ नाम विज्जाहर-
५ समणगो त्ति । आर्यणिओ मए परिणणओ । निग्गओ अहं
भयवन्तदंसणवडियाए । वन्दिओ भयवं । धम्मलाहिओ
भयवया । भणियं च तेण । भो भो विज्जाहरीसर, पाविथं
तए फलं पुव्वभागधेयाणं ; ता इमं विद्याणिज्जण पुणो वि
कुसलपक्खे 'मइं करेहि त्ति । मए भणियं । कौइसो
१० कुसलपक्खो त्ति । आचिरिओ भयवया पसमसंवेगमूलो
जिणदेसिओ धम्मो । परिणओ अण्हाणं, पडिवस्सं सक्कणं,
गहियाइं अणुव्वयाइं । पुच्छिओ भयवं चित्तङ्गओ । भयवं,
अहं किं पुण मए पुव्वमायरियं, जस्स इमो विविन्तो
पिययमाविरहजल्लणसंतावो परिणामो त्ति । भयवया
१५ भणियं । सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे कम्मिणं नाम नयरं । तत्थ
चन्दउत्तो नाम नरवई होत्था, जगसुन्दरी से भारिया ।
ताणं सुओ रामगुत्तो नाम तुमं ति । एसा य ते उत्तरा-
वहनरीसरतारापीठधूया हारप्पहा नाम पिययम त्ति ।
२० कथं च तुमए इमोए मह विमयसुहमणुव्वन्तेण अणाभोगओ

हमं । उवट्टिए वसन्तसमए गथाइं तुन्ने कौलिउं उज्जाणं ।
 पवत्ताइं कौलामज्जियाइं भवणदीहियाए । ^१उवट्टियाइं
 तौरमंठिएसु कयलीहरएसु । उवणीयं कुकुमविलेवणं । कओ
 अङ्गराओ । एत्यन्तरंमि समागयं हंमिऊणयं । तओ कोउ-
 गेण सरसकुकुमविलिच्छत्येण गहिया तए हंसिया इयरीए ५
 हंसओ त्ति । जणियं तेसिं^२ विरहदुखं । फसलियाणि
 कुकुमराएण । विमुक्काणि थेववेलाए । पयहाणि अओओं
 गवेशिउं । कुकुमरायसङ्गेण चक्कावायासङ्गाए दंसणे वि परोप्परं
 न पञ्चभिजाणियमणेहिं । विरहवेयणाउराइं च ववसियाइं
 मरणं । पवाहिओ दोहिं पि ^३तेहि गेहदीहियाए अप्पा । १०
 निहद्धनौसासं च निब्बुआणि जलमण्णे । तओ दुप्परिच्चयथाए
 जीवियस्स भवियञ्जयाए पियसंगमस्स अचिन्तसत्तीए कण्णो
^४अवणीयकुकुमरायं कण्ठगयपाणाणि उब्बुआणि सहसा ।
 जायं परोप्परदंसणं । ^५पञ्चभिजायाणि अओओं ॥

एयं तए आयरियं, एयवइयरं च अं वट्ठं कसयं, तस्स १५
 एसो परिणामो त्ति । तओ मए चिन्तियं । अओ अप्पं
 नियाणं महन्तो विवाओ त्ति । ता अणमणेयदुक्खसंवड्डुएण^६
 इमिणा पयासेण । पवज्जामि भयवओ समीवे समणत्तणं
 ति । भणिओ य भयवं चित्तङ्गओ । भयवं, विरत्तं मे चित्तं

१ read उवट्टियाइं । २ E om. ३ ACE om. ४ BCE •बौध; ५ •बौधो, D sec. m. ६ BD पञ्चभिजाउ यत्तमेवमया । ७ D •सवइयरं ।

इमिणा नियचरियसवणेण । ता करेहि^१ मे अणुग्गहं,
 उत्तारेहि^२ इमाओ भवाडवीओ, देहि मज्झं समणत्तिज्जं ।
 पडिवसं भयवया । तओ अहं नियसुयाजियवसस्स दाऊण
 रज्जं^३ 'आघोसणापुब्बयं दवाविऊण य महादाणं महथा विभूईए
 ४ वसुभूइए देवीए य^५ 'पहाणपरियणेण^६ 'य ममेओ पवओ
 समणत्तणं । ता एयं मे विसेसकारणं ति ॥

तओ जयकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणं विसेसकारणं ।
 धओ तुमं । अह कहं पुण भवाडवीओ उत्तरणं, उत्तिखाण
 वा कथ गमणं ति । भयवथा भणियं । सुण । एत्थ अडवी
 १० दुविहा, दव्वाडवी भावाडवी य । तत्थ दव्वाडवीए ताव
 उदाहरणं । जहा कुओ वि^७ 'य नयराओ कोइ सत्थवाओ
 पुरन्तरं गन्तुकामो ओसणं^८ 'कारेइ 'ओ मए अमुगं पुरं
 गच्छइ, तमहं निद्वेषकारिणं अविग्घेण^९ 'पावेमि' त्ति ।
 'निसामिऊण^{१०} 'तमाघोसणं पयहा तेण सह बहवे सत्थिया ।
 १५ तओ सो तेमिं पन्थदोसगुणे कहेइ । भो भो सत्थिया, एत्थ
 खलु एगो पन्थो उज्जुओ, अवरो मणागमणुज्जुओ । तत्थ ओ
 सो अणुज्जुओ, तेण सुहयरं गम्हइ ; 'परं बज्जणा य कालेण
 पक्खन्ते^{११} 'वि उज्जुयं ओयरिऊण इच्छियपुरं पाविज्जइ ।

१ B ०४ । २ BE ०४ । ३ E om. all down to वसुभूइए ।

४ E om. ५ ACE om. ६ E करेइ । ७ B पराहेमि ।

८ E om. ९ E om. : D i. marg १० B om., CE have

सो वि, D पुओ वि ।

ओ उण उज्जुओ, तेण दुक्कयरेण^१ गक्कइ लहुं च पाविज्जइ,
जम्हा सो अतीव विसमो^२ मंकडो य । तत्थ खलु ओयारे
चेव अच्चन्तभीमणा अहिलमियपुरमंपत्तिविग्घहेयवो दुवे
वग्घसिंघा^३ परिवसन्ति । ते य ओयरिउं चेव न पयच्छन्ति ।
तओ ते पुरिमयारेण उद्धंसिक्खण ओयरियव्वं । ओइलाण ५
वि य ताव अणुवट्टन्ति जाव अहिलमियपुरसमौवं । उक्कग-
ल्लगं च पाणिणं वावाएन्ति^४; मगल्लगस्स य न पट्टवन्ति
त्ति । इत्था य एत्थ एगे मणोहरा सिण्हिद्धपत्तन्ता सुरहि-
कुसुमसोहिया सीयलक्काया, अन्ने य परिसड्डियपण्डुपत्ता
कुसुमफलविवज्जिया अमणोहरा य । तत्थ पढमाणं छाया वि १०
विणासकारणं, किं पुण परिभोगो ति । न तेसु वीसमियव्वं,
इयरेसु मुज्जत्तमेत्तं वीसमियव्वं ति । मणोहरस्सुवधारिणो
मज्जरवयणा य एत्थ मगतडड्डिया बहवे पुरिसा हक्कारेन्ति
‘एह^५ भो सत्थिया एह, एवं पि तं पुरं गक्कइ’ ति । तेभिं
वयणं न सोयव्वं । सुसत्थिया उण मुज्जत्तमेत्तमवि काळं १५
खणमवि न मोत्तव्वा । एयादणो नियमा भयं दुरन्तो य ।
येवो दवग्गी अप्पमत्तेहिं^६ ओल्लहेयव्वो, अणोल्लविज्जन्तो
नियमेण^७ उट्ठइ । पुणो य दुग्गो उच्चो य^८ पव्वओ, सो वि
उवउत्तेहिं लङ्घियव्वो; अल्लङ्घणे य नियमा मरिज्जइ । तओ

१ B ‘यरे’ । २ BCE संकुटो । ३ B वसन्ति । ४ E ‘इवे’ ।

५ C om. भो सत्थिया एह । ६ ACE कंषि । ७ MSS. उ०, CE =
उत्तंषितव. cf. Hem, IV, 416. ८ D adds सो । ९ D om..
B after दुग्गो ।

- वि य महन्ती ^१अरुणविश्वगव्यरा वंसकुलङ्गी, सा वि य
 दयथरं बोलेयव्या ; संठियाणं च तीए ममीवे अणेए उवह्वा ।
^२तन्नो अणन्तरं च लङ्गन्नो ^३खड्डोलन्नो । ^४तस्स ममीवे
 मणोरहो नाम बभणो निस्समेव परिवसद् । सो भणद् ।
 ५ ^५भो भो सत्थिया, मणायं पूरेह^६ एयं, तन्नो गमिस्सुह
^७त्ति । तस्स नो सोयव्वं वयणं, अवगणिकुण गन्तव्वं । न खलु
 सो पूरियव्वो । सो खु पूरिक्खमाणो महत्तथरो हवद्,
 पन्थाओ य पडिभंसद्^८ । फलाणि य णं^९ एत्थ दिव्वाणि
 पञ्चप्पयाराणि नेत्तादसुहयराणि किंपागणं, न पेक्खियव्वाणि,
 १० न वा भोत्तव्वाणि । बावीसं च णं एत्थ घोरा ^{१०}महाकाया
 कराळा पिमाया खणं खणमहिहवन्ति । ते वि य ण
 गणेयव्वा । भत्तपाणं च एत्थ ^{११}विभागन्नो ^{१२}परिभुक्खमाणमईव
 विरसं दुल्लहं च ^{१३}हवद् ^{१४}त्ति (विवागन्नो उणमईव सरसं
 जहा ^{१५}वासयसुयजवाभेसजं)^{१६} । तत्थ न विसादणा होयव्वं ।
 १७ ^{१७}अपयाणयं न कायव्वं ति, रयणीए वि जामदुयं निचमेण
 वहियव्वं । एवं च गक्खमाणेहिं, देवाणुप्पिया, खिप्पमेवाडवी
 लङ्किज्जद्, लङ्किता य तमेगन्तदोगस्सवप्पियं निब्बुदपुरं
 पाविज्जद् त्ति । तत्थ न होन्ति पुणो केद्द किल्लेसोवह्वा ॥

१ D अरुणः ।

२ ACE om.

३ D खडा°, CE खड्डु° ।

४ B तस्समीवे ।

५ E om. भो भो सत्थिया ।

६ ACD °हि ।

७ ACE °वि, D °हि ।

८ D पडिहंविज्जद्, B पडिहंजद् ।

९ E om.

१० E महाकाराळा ।

११ B om., A विवागन्न ।

१२ ACE

om.

१३ B om.

१४ B वासस्स च जवा° ?

१५ D अपयाययं ।

एष दिदृक्षो, इमो उण उवणओ ॥ एत्थ सत्यवाहो तिल्लोय-
 चिन्तामणी सुरासुरपूदओ अरहा । घोसणं तु अक्खेवणि-
 विक्खेवणिसंवेयणिनिव्वेयणिलक्खणा धम्मकहा । सत्थिया य^१
 संसाराडविल्लङ्गणेण निव्वुदपुरपत्थिया^२ जीवा । अडवौ पुण
 नारथतिरियमणयदेवगइल्लक्खणो संसारो । उज्जुयपन्थो ५
^१साउधम्मो ; मणागमणुज्जुओ सावयधम्मो, सो वि य पज्जन्ने
 साउधम्मफलो चेव इच्छिज्जइ । न थ भावओ अपडिवक्ख-
 साउधम्मा संसाराडविं लङ्गेत्ति^३ । इच्छियपुरं पुण जम्मजरा-
 मरणरोगमोगाडउवह्वरहियं मिवपुरं । वग्घमिंघा य मोक्ख-
 विग्घहेयवो रागदोसा । अभिभूया य णेहिं पाणिणो पेच्छ- १०
 माणा वि माइन्दजालसरिसं जीवलोयं न चएन्ति पडिविज्जिउं
 परमपयसाहयं समणत्तणं । पवक्खवयाणं पि य एए असंपत्त-
 केवलभावाणं न सुयन्ति मगं, विमुक्कजिणवयणमग्गे अहि-
 ह्वन्ति जीवे न उण इयरे त्ति । मणोरमल्लक्खणायाओ
 सपडिवन्थाओ थौपसुपण्डयसंमत्ताओ वसह्ठीओ । परिसडिय- १५
 पण्डपत्ताओ थ अणवज्जवसह्ठीओ । मगतउत्था हक्कारण-
 पुरिसा परलोयविरुद्धोवएसदायगा पामत्याई अकलामित्ता,
 सुसत्थिया उण अट्टारससौलङ्गसहस्सधारिणो समणा^४ । दवग्गी
 कोहो ; पव्वओ माणो, वंसकुडङ्गी माया, खड्डोलओ खोहो ।
 मणोरहवम्भणो इच्छाविसेसो, थेवपूरणे वि इमस्स अपज्जवसा- २०

१ ACE om.

२ D •सत्थिया ।

३ B सुसाउ ।

४ AD लंवेर ति ।

५ E समपया ।

एगमणं । किंपागफलाणि सहादशो विसया । सीओणहरुहा-
पिवासादया य बावीसं परीसहा पिसाया । विरसं भोयणं
अणवज्जं मज्जयरवित्तीए^१ एसणिज्जं । अपयाणयं सया अप्प-
माओ । जामदुयगमणं च सज्झायकरणं । एवं च वट्टमाणेहिं,
१ देवाणुप्पिया, सिग्घमेव भवाडवौ लङ्घिज्जइ, लङ्घित्ता य
तमेगमन्तमणावाहं सिवपुरं पाविज्जइ त्ति ॥

तओ संजायससन्तदेसविरहपरिणामेण भणियं जय-
कुमारेण । भयवं, एवमेयं न अक्खहा । गहियाहं अणुव्वयाहं ।
पविट्ठो नयरिं । कओ से पिउणा जुवरज्जाहिसेओ । पवत्तो
१० सेविउं भयवन्तं सणकुमारं । वित्तो मासकप्पो । गओ भयवं ॥

एत्यन्तरंमि सो धणसिरौजौवनारओ तओ नरयाओ
उव्वट्ठिऊण संसारमाहिण्डिय अणन्तरजम्भंमि य तहाविहं
कंपि अकामनिज्जरं पाविऊण मओ ममाणो समुप्पओ
इमस्सु चेव जयकुमारस्सु भाउयत्ताए त्ति । जाओ काणकमेण,
१५ पइट्ठावियं च से नामं विजओ त्ति । पत्तो कुमारभावं च
वक्खहो जयकुमारस्सु, अवक्खहो जयकुमारो^१ विजयस्सु । एवं
च अइक्कन्तो कोइ कालो ।

अक्खया असारयाए संसारस्सु निरवेत्तयाए मसुणो
विचित्तयाए कक्खपरिणामस्सु सपज्जवसाणयाए^१ जक्खो

१ ACE •विजिय, BD •वित्तौ :

१ BD इयस्सु :

१ E जंतुओ, D first hand, B जंतुओ ।

पञ्चतमुवगञ्चो राया । अहिंसितो रज्जमि घामन्तमण्डलेण
जयकुमारो । विजञ्चो य पञ्चोसेण पलायमाणो रज्ज्वद्धिं
काऊण बद्धो रज्जचिन्तएहिं । जाञ्चो य से जणणीए सोञ्चो ॥
अस्यया य अत्याइयामण्डवगयस्स राइणो आगया समुद्दवीई
विथ सुत्तानियरवाहिणी पाउसमिरी विथ समुच्चयपञ्चोहरा ।
मलयमेहला विथ चन्दणगन्धवाहिणी वसन्तलच्छी विथ
इदरपत्ततिलयाहरणा पडिहारौ । तौए य दुहाविरिक्क-
संघडियकमलसंपुडेण विथ मत्थयावत्थिएण अञ्जलिणा पणामं
काऊण विणत्तो राया । देव, एसा खु ते जणणी केणावि
कारणेण देवदंमणमहिलमन्ती पडिहारभूमौए चिट्ठइ । तञ्चो १०
ससंभमं 'चिट्ठइ तुभे' त्ति भणन्तो 'रायसंघायं उट्ठिञ्चो
राया । गञ्चो द्वारभागं । पणमिया जणणी भणिया य ।
अम्ब, किं न महाविञ्चो अहं, किं वा आगमणपञ्चोयणं । तञ्चो
परइया एसा । भणियं च जेण । अम्ब, १ किंनिमित्तमिमं ।
तौए भणियं । जाय, सुयसिणेहसंवड्डियसोयाणल्लवियारो ; ता १५
देहि मे पुत्तजौवियं । राइणा भणियं । अम्ब, कुञ्चो भयं
कुमारस्स । तौए भणियं । जाय, ठिई एसा पयापरिवाल्लणुज्ज-
याणं नरवईणं, जं पडिवस्सभूञ्चो महया जत्तेण रत्तिज्जइ ।
तञ्चो सो कुमारो 'मा अस्ससामन्तपयारिञ्चो संपथं अहिइ-
विस्सइ' त्ति गहिञ्चो रज्जचिन्तएहिं, अणुमयं च मए एयं । १०

- किं पुण जहा तस्स मरौरे पमाओ न हवद, तहा तए
 जइयव्वं ति । राइणा भणियं । अम्म, किं पडिवत्तभूओ मे
 कुमारो ; जइ एवं, ता को उण सपक्को ति । ता किं
 एइणा । एहि, अभिन्नरं पविसन्ह । पविट्ठो राया । उवण्णोयं
 ५ से जणणीए आसणं । उवविट्ठा य एसा । भणियं च णेण ।
 भो भो महन्तया, आणेह इह कुमारं । गथा कुमारणयण-
 निमित्तं रायपुरिसा । चिन्तियं च राइणा । अहो णु खलु
 ईदमं इमं रज्जं, जस्स कए महं अणाचिरिकयकारणन्तर-
 मवल्लम्बिऊण एयं पि ववसियं महन्तएहिं ति । ता किं एइणा
 १० बन्धुजणस्स वि अणिव्वुदकरेण विहसकिलेसायासमेत्तेण
 १ परमपमाएक्कहेउणा विवागढारुणेणं रज्जेणं । एत्थं पि
 बज्जमाणो अविइयसंसारसरूवाण जीवाणं । अओ देमि इमं
 कुमारस्स, अवणेमि सुयमिणेहमंवड्डियमोयाणलवियारमन्नाए ।
 एत्थन्तरंमि पुव्वकयकस्यटोमेणं राइणो उवरि वहपरिणाम-
 १५ परिणओ आणिओ कुमारो । दिट्ठो राइणा, मवज्जमाणं च
 ठविओ मीहासणे । आणाविद्या सुगन्धोदयभरिया कणय-
 कलसा । गहिओ राइणा मयमेव एक्को, गहिया य अक्के
 पहाणसामन्तेहिं । अहिमित्तो कुमारो । भणियं च णेण ।
 भो भो सामन्ता, भो भो महन्तया, एम भे राय ति ।
 २० कूडा नवज्जा राइणा सेससामन्तएहि य । तओ चक्षणेसु

निवडिऊण पुच्छिंथा अम्मा । अम्ब, अवि अवगच्छो ते
 सोद्याणल्लो । तन्नो महापुरिसच्चरियविन्दयत्तिकत्तहिययाए
 भणियमम्माए । जाय, कहमेवं^१ अवेद ; न खलु इत्थणेहिंतो
 चेव अवगमो सोद्याणल्लस्सु । रादणा भणियं । अम्ब, किं पुण
 एत्थ कारणं ति नावगच्छामि । तौए भणियं । जाय, सुण ।
 महामिसभूयं खलु^२ एयं रज्जं । एयवज्जमाणेण य कुणिमगिद्धा
 इव मण्डला अपरमत्थपेच्छिणो कावुरिसा न गणेन्ति सुकथं,
 स जाणन्ति उच्चियं, न पेच्छन्ति आद्यदं ; विमयविममोद्धियमणा
 सम्बहा तं तमायरन्ति, जेण सार्द्धेण सग्गनिव्वाणगमणमाहणे
 अचिन्तिचिन्तामणिरयणभूए मणयत्ते निरयमेव गच्छन्ति १.
 त्ति । महापुरिसो य तुमं ति कच्चन्नो^३ अवगच्छामि । एसो
 उण ते भाया कयाद न एवंविहो हवेज्ज त्ति । अकक्षाण-
 मित्तवं च राया इवद । तस्स खलु अणारिया विमयल्लो-
 यत्तणेण कइं नाम अन्हे पिया भविस्सामो । "तन्नो 'देसद
 णे' एस विमयसाहणं धणं' ति करेन्ति अकरणिज्जं, जंपन्ति ५
 अजंपियज्जं, पवत्तन्ति उभयल्लोगविरुद्धे, नियत्तन्ति धम्मववसा-
 याओ । तन्नो सो सयं पि पावकसो पावकसोहि य पवत्तिओ,
 नत्थि तं जं न सेवद । अन्नो जमासक्कियमिमस्सु, तं इमाओ
 निधमेण ते संभावेमि । ता कइं सोद्याणल्लो मे अवेद त्ति ।

१ D ०४ ।

२ B om.

३ CE खव० ।

४ B अ, A दुव, CDE पुव ।

५ B तवउ० ।

६ D सो ।

- रादृणा भणियं । अम्ब, अलमामङ्गाए । सत्यो रतु कुमारो ।
 अहवा किमणेण । पवज्जामि अम्बाए अणुआओ मयल्लजौव-
 निब्बुद्धकारथं समणत्तणं ति । तीए भणियं । जाय, अलं ते
 समणत्तणेणं । 'पथं परिवालेहि, एयस्स वि य करेहि
 १ जुवरज्जाहिसेयं ति । रादृणा भणियं । अम्ब, ताथपसाय-
 लालियाओ धम्माओ पयाओ । निउत्तो य एयामिं परि-
 वालणे कुमारो । कयरज्जाहिसेयस्स य विबद्धो जुवरज्जाहि-
 सेओ । जिणधम्मबोहेण विरत्तं च मे चित्तं संसारवासओ ।
 ता किं बज्जणा । करेउ पसायं अम्बा, पवज्जामि अहं
 २ समणत्तणं ति । भणिऊण निवडिओ चलणेसु । तीए भणियं ।
 जाय, जं ते रोयह ; किं तु अहं पि पडिवज्जामि त्ति ।
 रादृणा भणियं । अम्ब, पयइनिग्गुणे संसारे जुत्तमेयं । एत्थ
 खल्ल, सव्वे सपज्जवसाणा निचया, पडणन्ता उम्मेहा, विओय-
 पज्जवसाणा संजोया, मरणन्तं जौविथं । अकयसुकयकम्माण
 ३ य दाहणो विवाओ, दल्लहं च मणुयत्ते जिणिन्दवयणं । ता
 किच्चमेयमम्बाए वि । भणिओ य कुमारो । वण्ह, ताथप-
 सायलालियाओ पयाओ ; तं तहा चेड्ढियव्वं, जहा पयाओ
 केणह उवह्वेण न सुमरेन्ति ताथस्स । परिच्चइयव्वं कुमार-
 चेड्ढियं, अवल्लम्बियव्वं रायरिमिच्चरियं, न महल्लियव्वो
 ४ पुव्वपुरिसविडन्तो असो । किं बज्जणा । जहा सुल्लङ्गमिह

माणसत्तणं हवइ, तहा कायव्वं ति । भणिया य रज्जुचिन्तायां
 सामन्ता य । तुभेहिं पि उच्चियं नियविवेगस्स सरिं
 तायपसायाणं अणुत्वं महाकुलस्स विद्धिकारयं किन्तौए
 हियं पयाकुमाराणं उभयलोयसुहावहं चेद्धियव्वं ति । तत्थ
 केहिंचि इहलोयसावेक्खएहिं भणियं । महाराय, कौदसा ।
 अन्हाणं महारायविरहियाणं दुवे वि लोया । तहावि जं
 देवो आणवेइ । अप्पडिहियसामणो देवो । के अन्हे समीहि-
 यन्तरायकरणस्स विसेसओ परलोथमग्गे । तओ अहिणन्दि-
 ऊण एयं तेमिं वयणं उट्ठिओ राया । पयट्ठो सणकुमारा-
 यरियसमीवं ।

१०

एत्यन्तरंमि समागओ गुरुपवत्तिकहणनिउत्तो सिद्धत्यो
 नाम बभणो । भणियं च तेण । देव, संसिद्धा ते मणोरहा ।
 इहेवागओ भगवं सणकुमारायरिओ, आवाभिओ तेन्दुगुब्बाणे ।
 एवं च सोऊण हरिसिओ राया । सत्तट्ठ वा पयाणि गन्तूण
 तप्पएसट्ठिएणेव पडिलेहिय महियलं समुल्लसियरोमच्चं ।
 धरणिनिहियजाणकरयलेणं वन्दिओ णेण, वन्दिऊण पयट्ठो
 भयवन्तदंसणवडियाए । विअत्तो महन्तयसामन्नेहिं । देव,
 संपन्नं चेव समीहियं देवस्स । ता एत्येव पसत्यतिश्चिकरण-
 सुऊत्तजोए पव्वइस्सइ देवो । पडिसुयं राहणा । गओ गुरु-
 समीवं । इथरेहिं पि विजयं भणिऊण दवावियं महादाणं, १०

- ‘काराविषा सव्याययणेसु’ पूया । अथ य पसत्ये तिहि-
 करणमुत्तजोए समारूढो रक्षवरं परियरिओ रायलोएण
 उग्वोसिज्जमाणेण वरवरियाए पूरेणो अत्यजणमणोरहे^१
 ‘अहो अण्णरौयमहो उत्तिमपुरिसचेट्ठियं’ ति भणमाणेहि
 ५ पुलोइज्जमाणो नाथरेहिं ‘अण्णहा कायन्दो, अयासो य
 एसो पव्वज्जाए’ ति जंपमाणीहिं सट्ठकं कहकहवि
 दिस्समाणो नाथरियाहिं वज्जन्तेण पुष्पाहट्ठरेण पठन्तेहिं
 मज्झसाहं वन्दिवन्नेहिं^२ पव्वज्जानिमित्तं निग्गओ नयरीओ
 राया । पत्तो तेन्दुगुज्जाणं । पव्वइओ एसो सणकुमारायरिय-
 १० समीवे सइ जणणोए पहाणपरियणेण य । कंचि वेसं
 चिट्ठिजण य वन्दिजण य भयवन्तं बाहोसलोथणा पविट्ठा
 कायन्दिं रायनायरया । अथ य समत्ते मासकप्पे विह-
 रिओ भयवं । अहिज्जियं च सुत्तं जयाणगारेण । तओ
 निरइयारं सामणमणुवालेन्तस्स अइक्कणो कोइ कासो ॥
- १५ इओ य ‘न वावाइओ पव्वइओ’ ति जाओ से ‘मण्णरो
 विजयस्सु । पेसिया य णेण ‘कुओइ कासाओ इमस्सु
 ‘नियपसइयपुरिसा वावायगा । तेहिं चिय ‘किंनिमित्तं
 अणिमित्तं वावायणं’ ति अवावाइजण ‘वावाइओ’ ति निवेइयं
 विजयस्सु । परितुट्ठो खु एसो ॥ अथ य ‘कयाइ कस्सइ मं

१ BE करा० ।

२ E ‘वाइ’

३ BD वंदेहि य ।

४ B पञ्चासो ।

५ B कचयि ।

६ B नियय० ।

ददूण हवेज्ज जिणधम्मपडिबोहो' ति 'अवस्सुभविद्यम्वयानि-
 ओएण अणुन्नविद्य गुरुं कइवयसुसाज्जपरिवारिओ सयणा-
 लोथणनिमित्तं कायन्दिं सेव गओ जयाणगारो । निवेइयं
 राइणो । कुविओ एसो वावायगपुरिसाणं । सहाविद्या णेणं
 पुच्छिया य । अरे कत्य वा कहं वा तुभेहिं सो समणग- ५
 ख्वधारी वेरिओ से वावाइओ ति । तओ तेहिं विज्जाय-
 तयागमणेहिं भणियं । देव, नन्दिवद्धणे सन्निवेसे । केसा-
 खंकारविगमेण न पच्चभिन्नाओ अन्नेहिं । तओ पुच्छिओ तत्य
 एगो समणगो 'कहिं कयमो वा एत्य जओ' ति । तेण
 भणियं । एत्य नागदेवहरए ओ एस ज्ञाणसुवगओ ति । १०
 तओ 'सुखमेव तसुज्जाणं' ति गन्तूण वावाइओ अन्नेहिं ।
 राइणा भणियं । अओ कोइ तवस्सो तुभेहिं वावाइओ, सो
 उण महापावो इहागओ ति । तेहिं भणियं । देव,^१ न सक्कं
 विद्याणामो । राइणा भणियं । किं 'गयं एत्य संपयं
 वावाएस्सामो' । पडिस्सुयं च णेहिं । निग्गओ य एसो १५
^१नियमन्दिराओ भयवन्तदंसणनिमित्तं । दिट्ठो णेण भयवं
 वन्दिओ य । धम्मज्जाहिओ य भयवया । कहिओ से सज्ज-
 भासिओ धम्मो । न विरत्तो एसो संसारवासाओ ति
 सुणिओ से अहिप्पाओ । भणिओ य एसो । महाराय,
 अवगयं सेव तए एयं, जहा कम्मपरिणामफलं संसारियाण २०

સત્તાણં સુહં દુઃખં ચ । સર્વે સત્તા સુહં અહિસસન્તિ, ન
 દુઃખં । મૂલં પુણ દમસ્સ ધમ્મો । તસ્સ પરિણામો સુહુવચા
 પિયસમાગમસુહારં સોહગ્ગં આરોગયા વિહસા ચ ભોયા ।
 તા અવસન્નેહિ સયસસોઽનિહાણભૂયં ધમ્મં, આયરસુ મેત્તિં,
 ૫ વહેહિ દાણં, કરેહિ સર્વમત્તેસુ દયં તિ । વિજણ ચિન્તિયં ।
 મમુપ્પન્નં દમસ્સ મરણભયં, અન્નો એવં મળાદ । તા કહિં
 વચ્છદ ત્તિ । ચિન્તિજ્ઞણ મણિયં ચ જેણ । મયવં, જં તુમં
 આણવેમિ । અન્નં ચ । જયપ્પમૂદમેવ પહિવન્નો તુમં વીય-
 રાગભાસિયં ધમ્મં, તયપ્પમૂદમેવ આઠત્તં મણ દમં । મયવચા
 ૧૦ મણિયં । સોહણં કયં ^૧તણ । તન્નો કંચિ વેલં પક્ખુવાસિજ્ઞણ
 પવિટ્ઠો નયરિં । ચિન્તિયં ચ જેણ । અક્ખેવ એયં દુરાચારં
 વાવાણમિ । પસન્ને વિ મયવન્ને પુવ્વકયકિલ્લિક્કમ્પરિણદ્દ
 ચેવેત્થ કારણં વિજયસ્સ । મણિયં ચ

અદ્દસંકિલ્લિક્કમ્પાણવેચણે જો હ હોદ્દ પરિણામો ।

૧૫ સો સંકિલ્લિક્કમ્પાણ કારણં જમિહ પાણ ॥

સમાગયા રયણૌ । મણિયા ચ રાહણા પુવ્વપેસિયા
 વાવાયગપુરિસા । અરે અક્ખં તં દુરાચારં વાવાણમો ત્તિ
 પહિસુયમણેહિં । અત્થમિન્નો મિયક્કો । કહવચપુરિસપરિ-
 વારિન્નો ગમ્મો જયાણગારસમીવં વિજન્નો ; દિટ્ઠો ચ જેણ
 ૨૦ નિવાચસરણપદૌવો વ્વ સજ્જાણમંગલો મયવં । તિવ્વાણહાવ-
 કસાન્નોચણં ચ કહ્ધિયં મળ્લગ્ગં । અહિયયરં ગહિન્નો

कसाएहिं । अवगथा सुकथवासणा,^१ पवन्तो महाभोहो,
 आसगच्छिओ तिव्वकसपरिणईए । पवड्डुमाणकोवाणलेण पइओ
 खिरोहराए, एगपहारेणेव पाडियं छत्तिमङ्गं । ‘विजयकुमारो
 चेव एसो’ ति ‘अहो विचिन्तया जीवसरियाणं, अचिन्तणीया
 कम्भुणो गइ’ ति चिन्तिऊण अवगथा साऊणो ॥ ५

भयवं पुण गभीरयाए आसथस्स विसुद्धयाए^१ नेत्तौए
 अचलिययाए झाणस्स निम्ममयाए सरीरे भाविययाए जिण-
 वयणस्स खीणप्पाययाए पावकम्भुणो विसुद्धयाए खेसाभावस्स
 थिरयाए संजमधिईए आसन्नयाए परमपयस्स अपरिवड्डिय-
 सुहपरिणामो सहजण देहं समुप्पन्नो आणयाभिहाणे देव- १०
 लोए खिरिप्पहे विमाणे अट्टारससागरोवमाऊ वेमाणिओ
 ति । ^२विजयओ विथ तं वावाइऊण महाणुभावं कयक्खिं
 मक्खमाणो अप्पाणं पविट्ठो नयरिं । सेससाऊणो वि गोसे
 गया सणकुमारायरियसमौवं । साहिओ सयलवुत्तन्तो आय-
 रियस्स । सुखीसो ति^३ काऊणमणअसरिसं कथं परिदेवणं ॥
 गुहणा । इयरो वि थ विजयनरवई तथप्पभूरमेव महया
 पावोदएण समुप्पन्नमहावाहिवेयणो ‘जओ वावाइओ’ ति

१ BD सन्न ।

२ BD add जीवाचसुवरि ।

३ CE om. all down to इयरो वि D i. marg.

४ A सुखी D सुखी - B सुखीसो ।

एहमेतेणमप्याणं कयत्थं मज्झमाणो अहाउयं पाणिज्जण
 दक्खमच्चुणा मच्चो समाणो उप्पन्नो पक्कप्पहाए पुठवीए
 दससागरोवमाज महाघोरनारच्चो त्ति ॥

जयविजया य सहोयर जं भणियमिहासि तं गयमियाणि ।

५ वोक्खामि पुप्पविद्धियं धरणो लक्खी य पदभज्जा ॥

पञ्चमं भवगृहणं समत्तं ॥

॥ कटो भवो ॥

अति इहेव जम्बुद्वीवे भारहे वासे परिहरिया अहमेणं
वज्जिया कालदोसेण रहिया उवइवेण निवामो नयसिरीए
माथन्दौ नाम नयरी ।

जौए मज्जमत्तकामिणिलीलाचंक्रमणोत्तरवेण ।

भवणवणदौहिअोयररया वि हंसा नडिक्कन्ति ॥ १

जौए सरलसहावो पियंवओ धम्मनिश्चियनियचित्तो ।

पढमाभाषी नेहालुओ य पुरिसाण वगो ॥

तत्थ दरियारिमइणो सुकथधम्माधम्मववत्यो कालमेहो
नाम नरवई । तस्स अईव बज्जमओ सयलनयरिसेट्टिचूडामणी
बन्धुदत्तो नाम सेट्ठि त्ति । सो य परक्कहो परकलत्ते न १०
अभत्यणाए, अलुद्धो परविभवे न धम्मोवज्जणे, असंतुट्ठो
परोवयारे न धणागमे, अहिगओ पौईए न मच्छरेणं,
दरिहो दोसेहिं न विहवेणं । तेण सा नयरी मलयवणं पिव
पारिजाएण वसन्तो विय कुसुमुग्गमेण पाण्डसिरी विय
मेहावलीए सरयकालो विय चन्दमण्डलेणं अहिं विभूसिय ११
त्ति । तस्स कमलायरस्स विय 'विकुप्पइ कोसो मित्तमण्डलेण,
कप्पतस्वरस्स विय खन्धे पायं काजण गहियारं फलारं

- अत्यिनिवहेण । तस्स समाणकुलरूवविहवसहावा हारप्पहा
 नाम भारिया । स इमौण मह धम्मत्यअभगपसरं विमय-
 सुहम^१णुहविंसु त्ति ॥ इओ य सो आणयकप्पवासी देवो
 तंमि देवलोए अहाउयं पाणिऊण चुओ समाणो मसुप्पओ
 १ हारप्पहाए कुष्किंमि । दिट्ठा य णाए तीए चेव रयणीए
 चरिमजामंमि सुमिणए दिव्वपउमासणोवविट्ठा धवलदुगल-
 निवसणा विविहरयणखचियरसणाकलावा सुकुमासमिउफंसेण
 उत्तरीएण पच्छादयपओहरा सुत्तावलीविहमियाए सिरो-
 हराए^२ ३ कण्टन्मऊयरफुल्लगदियकमला धवलकरिवरेहिं
 १० दिव्वकच्चणकलसेहिं अहिंसिस्समाणा मिरौ वयणेणमुयरं
 पविसमाणि त्ति । तओ तं दट्ठूण विउट्ठा एसा । साहिओ
 तीए हरिसनिभराए दइयस्स । भणिया य णेण । सुन्दरि,
 मिरिनिवासो ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमौए । तओ
 विसेसेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्तो कोइ काओ । पत्तो
 ११ पसूदममओ । पसूया य एसा, जाओ से दारओ, निवेइओ
 परितोसनामाए चेडियाए बन्धुदत्तस्स । परितुट्ठो एसो ।
 दिन्नं तीए पारिओसियं । कयं उचियं करणिज्जं । अइक्कन्तो
 मामो दारयस्स । पइट्ठावियं च से नामं पियामहस्स बन्धितं
 धरणो त्ति । पत्तो कुमारभावं, गाहिओ कलाकलावं ।
 १० निष्साओ य तत्थ पयाणसारौ भवुत्तो ॥

१ E ० कण्टन्मऊयरफुल्लगदियकमला धवलकरिवरेहिं इओ य etc

२ CE adds विष्माणसाया ।

३ ACE ० मऊयवइ ०

एत्यन्तरंमि सो विजयजीवनारम्भो तन्मो नरयाओ
 उम्भट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्वाविह-
 मणुट्ठाणं काजण तीए सेव नयरीए कन्थियस्स सेट्ठिस्स अथाए
 भारियाए कुष्किंसि इत्थियत्ताए उववस्स त्ति । जाया
 कासक्कसेण । पइट्ठावियं च से नामं लक्खि त्ति । पत्ता १ थ ५
 जोम्भणं । अचिन्तणीयथाए कम्मपरिणामस्स १ भवियम्भयाए
 १ निओएण महाविभूर्ईए परिणीया थ जेणं । अत्थि पीई
 धरणस्स लक्खीए, न उण तीए धरणंमि । चिन्तेइ एमा ।
 अस्सं मे जीवलोएण, अत्थ धरणो पइदिणं दीसइ त्ति ।
 एवं च विडम्बणापायं १ विमयसुहमणुवन्ताणं अइक्कन्तो १०
 कोइ कालो ॥

अस्यथा थ पयत्ते मयणमहसवे कौलानिमित्तं पयट्ठो
 रहवरे धरणो मलयसुन्दरं उज्जाणं । पत्तो नयरिदुवारदेसं ।
 एत्यन्तरंमि तन्मो सेव उज्जाणाओ कौलिजण गन्मो रहवरेण
 नयरिदुवारदेसभायं पञ्चनन्दिसेट्ठिपुत्तो देवनन्दि त्ति । १५
 मिल्लिया रहवरा दुवारदेसभाए । वित्थियथाए रहवराणं
 न दोणं पि जिग्गमणपवेसभूमौ १ । भणियं च देवनन्दिणा ।
 भो भो धरण, ओसारेहि रहवरं ताव, जाव मे पविसइ
 रहो त्ति । धरणेण भणियं । अइगओ मे रहो, न तीरए
 बालेडं । ता तुमं सेव ओसारेहि, जाव मे नीसरइ त्ति । १०

- देवनन्दिणा भणियं । भो भो धरण, अह केण उण अहं
भवओ जणओ, जेण रहवरं ओसारेमि । धरणेण भणियं ।
भो भो देवनन्दि, 'तुल्लमेवेयं । एवं च वित्थक्का दुवे वि
सेट्ठिपुत्ता । बद्धो निग्गमपवेसमग्गो^१ नायरयाणं । पवित्थिओ
१. जणवाओ, विक्काओ एस वुत्तन्तो मयरिमहन्ताएहिं । आलोचियं
च णेहिं । दुवे वि खु महापुरिसपुत्ता, न खलु एत्थ एगस्स
वि निरागरणं जुज्झइ त्ति । ता इमं एत्थ पत्तयासं ;
निभञ्जिज्जन्ति एए । जहा । कौस तुभे पुब्बपुरिसज्जिएणं
विह्वेणं गव्वमुब्बहह । केण तुम्हाण नियमुओवज्जिएणं
१०. दविणजाएणं दिक्कं महादाणं । केण वा काराविओ धम्माहि-
गारो । केण वा अम्भुद्धुरिओ विहसवग्गो । केण वा परि-
ओसिया जणणिजणया । ता किमेइणा निरत्थएण वज्जजणो-
वहसणिज्जेण अहोपुरिमियापाएण सेट्ठिएणं । अओ उवसंह-
रह एयं, ओसारेह नियनियथामाओ चेव पिट्ठओ रहवरे'
१५. किमज्जेणं ति । एवमालोचिज्जण 'इणमेव तुभेहिं ते वत्तव्व ।
न्ति भणिज्जण विसज्जिया^२ वयणविस्वासकुमला^३ 'धम्मत्य-
विशारथा परिणया वओवत्याए निवासो^४ 'उवसमस्स इह-
परलोयावायदंसगा सुट्ठिया धम्मपक्खे सयल्लमयरिजणवज्जमथा
सत्तारि चारिया^५ । गया ते तेमिं समीजं । अम्भुट्ठिया य
२०. णेहिं । अणुसासिया चारिएहिं । माहिओ पडराहिप्पिआओ ।

१ E तुल्लमवयं, B •तुल्लमेवय । २ A •पावेस । ३ E inserts च ।

४ BE धम्मसल्ल • । ५ E •सा । ६ C धम्मसल्ल । ७ वा ।

सोहणं ति परितुटो देवनन्दी । असोहणं ति लखिओ
 धरणो । भणियं च तेण । भो भो महन्तया, जं तुभे
 आणवेह, तमवस्स मए^१ कायव्वं । किं तु पडिबोहिओ अहं
 तुभेहिं, लखिओ य^२ अत्तणो चेद्विणं, महदं मे ओहावणा,
 आमगवपायं च मत्तेमि अत्ताणयं । ता एवं मे^३ अणुगहं ।
 करेह । ओसारिज्जन्तु एए रहवरा । गच्छामो य अन्हे इओ
 अज्जेव देसन्तरं । तओ संवच्छरेण जो चेव णे^४ पद्धयं
 दविणजायं विठविज्जण इहागच्छिय अहियं मप्पुरिसचेद्वियं
 करेस्सुद, तस्सेव सन्तिओ रहो इमोए चेव तेरसोए पवि-
 सिस्सुद वा निक्कमिस्सुद वा । चारिएहिं भणियं । अलमेदणा १०
 अभिनिवेशेण । धरणेण भणियं । न अन्नहा मे निव्वुदं होइ ।
 चारिएहिं भणियं ।^५ पडरामेत्य पमाणं । धरणेण भणियं ।
 निवेएह पडराणं । देवनन्दिणा भणियं । जुत्तमेयं, को एत्थ
 दोसो । तओ निवेदयं पडराणं । बज्जमयं च तेसिं । सद्दाविद्या
 'य तेसिं जणणिजणया । साहिओ वुत्तन्तो, बज्जमओ य तेमिं'^६
 पि । तओ काराविद्या भवहं 'न तुभेहिं एएसिं संवाहणा
 कायव्वा' । सद्दाविद्या धरणदेवनन्दो । ममप्पियं पत्तेयं^७ तेमिं
 पच्चदौणारल्लकपमाणं भण्डमोळं । कथं च ववत्थापत्तयं 'जो
 चेव एएसिं संवच्छरब्बन्तरे अहिययरदविणजाएण पोढसं
 पयडदस्सुद, तस्सेव सन्तिएण रहवरेण गम्व्वं, न इयरस्सु' । १०

१ BCE 'स्सं, B मे ।

२ B om.

३ CE हवमेव ।

४ B वज्जयं ।

५ BCE पडर० ।

६ E दोषविज्ज० ।

७ E om.

दिक्षा य णेहिं सहत्या । मुद्ध्यं पत्तयं । कूढं पञ्चरभण्डारे^१ ।
निगगथा नियपरिवारपरिवारिथा महथा चण्डयरेण धरण-
देवनन्दीः गेण्डिऊण जहोचियं भण्डं पयहा देसन्तरं, एगो
उत्तरावहं, अवरो पुब्बदेसं ।

- ४ एत्यन्तरंमि चिन्तियं लच्छीए । दीहाणि देसन्तराणि,
सुहेण विओओ, दुक्केण समागमो; ता न-याणामो,
अन्तराले किमहं पाविस्सं ति^२ । अवावाविओ चेव विउत्तो
खु एसो । गया य ^३मत्यवाहपुत्ता एगं पयाणयं । पेसियाओ
य एएमिं बन्धुदत्तपञ्चनन्दीहिं मरीरद्धिदमिन्तमाओचिय
१० आउच्छिऊण नयरिमहन्तए सपरिवाराओ वल्लओ, मिलि-
याओ य एएमिं । पइदिणपयाणएहिं^४ च ^५गच्छमाणाणं
अइक्कन्ता कइवि^६ दियहा ॥

- असया य परिवहन्ते सत्ये दिट्ठो^७ धरणेण एगंमि वण-
निउञ्जे अच्चन्तसोमरूवो उप्पायनिवाए करेमाणो विज्जाहर-
१५ कुमारओ । गओ तस्स समीवं । पुच्छिओ य एसो । भो
किंनिमित्तं पुण तुमं अमंजायपक्खो विथ गइउपोयओ
मुहवियारोवल्लिक्खमाणनइङ्गणगमणसुओ विथ उप्पाय-
निवाए करेसि । आचिरक्क, जइ अकहणिज्जं न होइ । तओ
अहो से भावस्सयया, अहो आगई, अहो वयणविज्जासो' ति

१ B भंडयारे, E भंडायारे ।

२ B किमेत्थ भविस्सइ ति ।

३ E om

४ E एत्थं च ।

५ E om.

६ E कइवय ।

७ AD add य ।

धिनिजण भणियं विज्जाहरेण । भो, सुण । अहं खु वेयढ-
पव्वए अमरपुरनिवासी हेमकुण्डलो नाम विज्जाहरकुमारो
अणभत्यविज्जो सयनिओयपरो तत्येव चिट्ठामि, जाव समा-
गओ ताथस्स परममिच्चो विज्जुमाळो नाम विज्जाहरो ।
भणिओ य ताएण । कुओ तुमं, कीस वा विमणदुक्खणो ५
१दौसमि । तेण भणियं । विज्जुमाओ अहं । विमणदुक्खणत्ते
पुण इमं कारणं । दिट्ठं मए विज्जुमाओ इहागच्छमाणेण
उज्जेणीए निव्वेयकारणं । ताएण भणियं । कीइसं निव्वेय-
कारणं । विज्जुमालिणा भणियं । सुण ।

अत्थि उज्जेणीए सिरिण्हो नाम राया । तस्स ह्विणि व्व १०
कुसुमाउहवेजयन्ती जयसिरी नाम धूया । सा य पत्येमाणस्स
वि न दिक्षा कोट्ठणरायपुत्तस्स सिमुपालस्स, १ दिक्षा इमेण १
वज्जेसरसुयस्स परोवयारकरणेक्कलालसस्स सिरिविजयस्स ।
कुविओ सिमुवालो । आगओ जयसिरिविवाहनिमित्तं
सिरिविजओ । तओ पारद्धे महाविभूर्इए विवाहमङ्गसवे १५
निग्गथा मयण १वन्दणनिमित्तं समालोचिय विहाएणमवरक्कन्दं
दाजणं अवहरिया सिमुवालेण जयसिरी । उट्ठाइओ कल-
यलो । सुणिओ वुत्तन्तो सिरिविजएणं । लग्गो मग्गओ ।
समासाइओ सिमुवालो । आवडियमाओहणं । गाढपहारौकएणं
च जेऊण सिमुवालं नियत्तिया जयसिरी । पहारगइयथाए १०

१ B संवुतो ।

१ BE put न दिक्षा here.

१ B adds सिरिण्हो

४ B • पूषा • ।

य सो महाणुभावो पाणसंसण वट्टए । सा वि रायधूया 'न
 अहमेयंमि अकयपाणभोयणे पाणवित्तिं करेमि' त्ति
 वामकरयलपणामियवयणपङ्कया अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तर-
 मणुहवन्ती दुक्खेण चिट्ठइ ॥ एयं मे एत्थ कारणं । ताएण
 ५ भणियं । ईइसो एस संसारो । खेत्तणयभूया खु एत्थ
 कक्खपरिणईए पाणिणो । ता अल्लं निब्बेएण ॥ तओ मए
 चिन्तियं । साहियं मे कल्लं चेव हिमवन्तपव्वय^१ गयस्स
 दरिहइग्गयं महोसहिमवलोइऊण गन्धव्वरइनामेण गन्धव्व
 कुमारेण^२ मम वयंसएण । जहा भो हेमकुण्डल, सच्चो खु
 १० एस लोथवाओ, जं अचिन्तो हि मणिमन्तोसहीण पभावो
 'त्ति, जओ एयाए ओसहीए सो पहावो, जेण विदारियट्ठी^३
 वि खग्गाइपहारो इमौए पक्खालणोयएणं पि पणट्ठवेयणं
 तखणा चेव इण्डइ त्ति^४ । दिट्ठपस्यथा य मे एसा । ता
 गच्छामि अहयं हिमवन्तं गेण्हऊण 'तयं ओसहिं उवणेमि
 १५ सिरिविजयस्स । तओ सुमरिऊण कहंचि गयणगामिणिं
 विज्जं गओ हिमवन्तपव्वयं । गहिया ओसही । 'ओइसो
 हिमवन्ताओ । 'मा सिरिविजयस्स अच्चाहियं भविस्सुइ' त्ति
 पड्डिनियत्तो वेएण । पत्तो एयं निउअं, खीणयाए वेयागमणेण
 वीसमणनिमित्तं ओइसो इइइं, कयं चलणसोयं उवविट्ठो

१ C गुफा० ।

२ B ०४२४, E om मम वयंसएण ।

३ D om. all down to बीड ।

४ E ०खौ ।

५ E om.

६ E तं, B तत्त ।

७ BE om.

‘कुरवपायवसमीवे, ठिओ मुऊत्तमेत्तं, उच्चलिओ य उज्जेणिं ।
 सुमरिथा गयणगामिणी विज्जा, जाव अहिणवगिहीयत्तणेण
 गमणसंभमेण य विमुमरियं मे पयं । तओ सा न वहइ त्ति
 उप्पायमिवाए करेमि । धरणेण भणियं । भो एवं ववत्थिए
 को इह उवाओ । हेमकुण्डलेण भणियं । नत्थि उवाओ । ५
 अओ चेव रायउत्तविणासमङ्गाए^१ उत्तमइ मे हिययं, पणस्सइ
 मे मई । सम्महा न अप्पपुल्लाण समीहियं संपज्जइ त्ति दढं
 विमल्लो हि । धरणेण भणियं । भो अत्थि एस कप्पो, अं सा
 अन्नस्स समत्तं पढिज्जइ । हेमकुण्डलेण भणियं ‘अत्थि’ ।
 धरणेण भणियं । अइ एवं, ता पढ ; कथाइ अहं ते पयं १०
 लल्लामि । तओ हेमकुण्डलेण ‘नत्थि अविस्सओ पुरिस-
 सामत्थस्स’ त्ति चिन्तिय सामन्नसिद्धिं काऊण पढिया
 विज्जा । पयाणसारित्तणेण लद्धं पयं धरणेण । साहियं
 हेमकुण्डलस्स । परितुट्ठो एसो । भणियं च एणे । भो भो
 महापुरिस, दिस्सं तए जीवियं मम समीहियसंपायणेण १५
 रायउत्तस्स ; ता किं^२ ते करेमि । धरणेण भणियं । कथं ते^३
 करणिज्जं ; गच्छ, समीहियं मंपाडेहि । तओ हेमकुण्डलेण
 ‘अहो खे महाणुभावय’ त्ति चिन्तिय ‘परत्थं^४ करेज्जासि’
 त्ति भणिऊण दिस्सं ओसच्चिवल्लयखण्डं । पणयभङ्ग^५भीरुत्तणेण

१ B कुरवव० ।

२ E ०सासंकार ।

३ B adds पियं ।

४ E मे ।

५ E परमत्तं ।

६ B भीरुत्तणेव ।

गह्विथं ^१च णेण । गम्भो विज्जाहरो, आगम्भो य धरणो
निययसत्थं । अइक्कन्ता कइवि दियहा ॥

असथा य गिरिनइतीरंमि समावासिए सत्थे गवल-
जलयवणा वेस्सिनिवद्धुकेसहारा वक्कलद्धनिवसणा ^१कलिय-
५ कोडण्डवावडग्गहत्था सुणयवन्त्रसंगया सदुत्तं रयमाणा दिट्ठा
धरणेण नाइदूरगामिणा सवरजुवाणय त्ति । मद्दाविद्या णेण
पुच्छिया य । भो किंनिमित्तं रयह त्ति^२ । तेहिं भणियं ।
अज्ज, अत्थि अन्धाणं कालसेणो नाम पत्नीवई ।

अस्स इह विन्हियाओ सत्तिनियानाणि चिन्तयन्तोओ ।

१० न समलियन्ति दुग्गं परचक्कभए वि वाहीओ ॥

एक्कसरघायलद्धा अस्स य करिबुभदारणेक्करसा ।

न वि विहलन्तसरौरा गच्छन्ति पयं पि केसरिणो ॥

सो खु केसरौ आगओ त्ति आयलिय घेत्तूण कोटणं
कलियसरं ^१च एगागौ चैव निग्गओ पत्नीओ । न दिट्ठो ^२च
१५ णेण नग्गोहपायवन्तरिओ केसरौ । गम्भो तस्स समीवं ।
गहिओ य णेण पट्ठिदेसे । वावाइओ तेण ^३वस्सिज्जण
‘कट्ठारएण केसरौ । तेण वि य से^४ तोडियं’ उत्तिमङ्गखण्डं ।
तओ सो ‘नत्थि मे जीवियं’ ति मज्जमाणो जल्लणपवेस
काउमारद्धो । सुणिओ से एम वुत्तन्तो गेहिणौए । तओ
२० सा वि आवक्कसत्ता तं चैव काउं ववसिथा, वारिथा वि

१ E धरणं । २ C कलिय० E कलिय० । ३ E om.

४ B om. ५ E om. ६ B करिवाह । BE transpose.

पक्षीवद्गणा न विरमद् न्ति । तत्रो तेण पेसिया अन्ने तीए
 बंधारणत्थं पिडणो से आणयणनिमित्तं । वीररसपक्षाणो खु
 सो मयणवच्छलो य । ता न-याणामो, किं पडिवज्जिस्तद्
 न्ति । महादुक्खपीडिया असमत्था य धरिउं इमं सोयादरेयं
 अविज्जमाणोवाया य पडिवज्जिऊण इत्थियाभावं केवलं ॥
 इयन्द् । धरणेण भणियं । भद्दा, अलं मोएण । दंसेहि^१ मे
 पक्षीवद् । कथाद् जीवावेमि अहयं । तत्रो चक्षणेसु निवडि-
 ऊण हरिस^२वसुप्फुल्लोयणेहिं^३ जंपियं सवरेहिं । अज्ज, एवं
 तुमं देवावयारो विथ आगईए । "ता ^४तुमं सेव समत्थो
 सि देवं समासासेउं^५ । अन्नं च । अद् अन्नेसु अणुगहबुद्धी १०
 अज्जसु, ता तुरियं गच्छउ अज्जो; मा तस्स महाणुभावसु
 अज्जाहिं भवे । तत्रो घेत्तूण विज्जाहरविहणं ओसहिवल्लयं
 आहिय वेसरं कइवयनियपुरिसपरिवारिओ तुरियतुरियं
 गओ सत्यवाहपुत्तो । दिट्ठो य तेणं नगोहपायवतल्लंमि
 चियगासल्लसंठिओ रुद्धिरधारापरिसिन्नगत्तो सिणेहसारमसइं १५
^६च रोवमाणोए जायाए संगओ कालसेणो । निवेदओ से
 बुत्तन्तो सवरज्जाणण । अयुद्धमाणो य सुच्छानिमोखिय-
 लोयणो निवडिओ धरणिवट्ठे । धरणेण भणियं । उदयसुदयं
 ति । तत्रो आणीयसुदयं नलिपिपत्तेणं । कूढमोसहिवल्लयं
 दाज्जसुत्तिमङ्गलण्डं । सिन्नो य णेण,^७ आव अचिन्नायाए २०

१ E ० च । २ D om. वसु, E om सव । ३ E च । ४ E om.

५ A देवसमासेउ । ६ CE om. ७ B adds मोसहिवल्लयवत्तं.

असहिपहावस्स पुब्बरूवाओ वि अहिचयरं दंसणीओ अल-
 खिज्जमाणवणविभाओ उट्ठिओ कालसेणो । तुट्ठा य से
 चरिणी सह परियणेण । चलणेसु निवडिऊण भणियं च
 णेण । अज्ज, पियथमाजीयरक्खणेण संपाडियमहापओयणा तुह
 ५ सन्तिया पाणा ; किमेत्थ अवरं भणीयइ । धरणेण भणियं ।
 सब्बसाहारणा सेव महापुरिमपाणा हवन्ति । किमेत्थ
 अहितं । कालसेणेण भणियं । १ता आइसउ अज्जो, जं मए
 कायब्बं ति । धरणेण भणियं । महापुरिमो खु तुमं ; ता
 किं अवरं भणीयइ : तहा वि सत्तेसु दया^१ । कालसेणेण
 १० भणियं । परिवज्जिया जावज्जीवमेव मए अज्जवयणेण पारङ्गी ।
 धरणेण भणियं । कथं मे करणिज्जं । तओ गओ सत्यवाह-
 पुत्तो निययसत्थं ॥

अइक्कन्ता कइवि ढियहा अणवरयपयाणएण । दिट्ठो
 य णेण पक्कसन्धीए उववामट्ठिएण^१ आयासुहीसन्निवेसंमि
 १५ आवामिए सत्ये जरचौरनिवसणो गेह्यविस्सित्तमव्वगत्तो
 खन्धदेमारोविद्यतिखसूलिओ असोरो सेव चारो त्ति करिथ
 गहिओ वज्जन्तविरसडिण्डमं वण्णत्थ्यामं नीयमाणो चण्डाल-
 जुवाणओ त्ति । तेण वि महन्तं सत्यमवल्लोदय सुद्धयाए
 आसयस्स वल्लहयाए जीवियस्स तस्स समीवंमि सेव महया
 २० सहेण जंपियं । भो भो सत्थिया, २सुणेह तुभे । महासर-

१ CE om. १ CE add कायप्पा । १ BCE संवियह । ४ B सुचह ।

निवासी मोरिओ नाम चण्डालो अहं, कारणेण य कुपत्तलं
 पयडो, विप्लवद्वुद्धौहि य दण्डवासिएहिं अपेक्खिज्जणे चोरे
 अदोसयारी चेव मन्दभागो गिहीओ न्हि । ता मोयावेह,
 भो मोयावेह; सरणागओ अहं अज्जाणं । अन्नं च, मरण-
 दुक्खाओ वि मे इयमभहिं, अं तहाविहनिक्खल्लपुव्वपुरि- ।
 सज्जियस्स^१ जसस्स^२ विणा वि दोसेणं मदलणं ति । ता
 मोयावेह, भो मोयावेह । तओ सुद्धचित्तयाए चिन्तियं
 धरणेण । न खलु दोसयारी एवं जंपह । कहुणापवसेण
 भणिया णेण^३ आरक्खिया । भो भो कुलउत्तया, मम कएण
 विहौरह सुज्जत्तयं, जाव एयमन्तरेण विज्जविज्जणे नरवई^४ ।
 दविणपयाणेणवि^५ मोयावेमि एयं । तेहिं भणियं । जह
 एवं, ता लज्जं होहि । तओ घेतूणं नरिन्ददरिसणनिमित्तं
 दौणारसयसहस्समुलं सुत्ताहलमालं गओ नरवदसमौवं ।
 दिट्ठो य णेण राया । माहिज्जणे वुत्तन्तं विज्जन्तो चण्डाल-
 न्तरेण नरवई । कओ मे पमाओ । दूयसहिओ य तस्स^६ ।
 मोक्खणनिमित्तं आगओ तमुद्देसं । मोयाविओ एसो । 'तुभे'
 इमस्स जीवियदायग' ति भणिज्जणे पूरया आरक्खिया ।
 'देवाविज्जणे पाहेयं भणिओ' य चण्डालो । भह, मंपाडेहि

१ CE •विज्जस्स । २ BCE कुलजसस्स । ३ CE आवसिक्कया ।

४ B •वई । ५ B •वेह य मोयावेति । ६ CE सुवे ।

७ B adds पारिवाविज्जव वृषलं, CE read हवा • ।

८ B om.

समीक्ष्यं । 'अज्ज, मा तुह सा अवत्या हवउ, जीए मए
चिय पओयणं' ति भणिऊण [कयञ्जलिउडो खिदनिमिय-
जाणुकरयलमुत्तिमङ्गो पणमिऊण सत्यवाहपुत्तं]^१ गओ
चण्डालो^२ ॥

५. ^१धरणो वि ^२य कहवयपयाणएहिं पत्तो उत्तरावहत्तिलय-
भूयं अयलउरं नाम पट्ठणं । दिट्ठो ^३य राया । बज्जमज्झिओ
तेणं । विभागसंपत्तीए य विक्किणियमणेण भण्डं । समासाहओ
अट्ठगुणो लाभो । ठिओ तत्थेव कयविक्कयनिमित्तं चत्तारि
मासे । पुत्तोयएणं च विट्ठत्तं ^४दविणजायं । मंखाविथं च णेण,
१० जाव अत्थि कोडिमेत्तं ति । तओ गहियं मायन्दिमं ववहारो-
चियं भण्डं । भराविओ मत्थो । पयट्ठो ^५नियदेसागमण-
निमित्तं महया चउयरेण ।

पददियहपयाणेण य सवरवक्कगेयसुहियमयजूहं ।

थेवदियहेहि मत्तो पत्तो कायभरिं अउविं ॥

१५. ^६वसहमयमहिंसमद्वूलकोलमयसंकुलं महाभौमं ।

माहन्दिन्दिचन्दणनिहद्वुसमिसूरकरपसरं ॥

फलपुट्टतद्वरद्विथपरपुट्टविमुक्कं विममहसबोलं ।

^७तहकणहकयन्दोलणवाणरबुक्काररमणिज्जं ॥

१ AB om. the passage in brackets.

१ B adds तस्य समीपे

कायस न बुध चित्ते ।

२ B adds तउ ।

३ BCE om

५ B adds यत्थे ।

६ D •देसापममिमिं ।

७ CE वसपयव०,

BD correct it in वसपयव ।

८ B मज्जरस० ।

९ CE तहकणकायह ।

मयणाहदरियहञ्जियसह^१समुत्तत्यफिडियगयजूहं ।
 वणद्वजालावेडियसलमयरायन्तगिरिनियरं ॥
 निहयवराहघोणाहिघायजज्जरियपल्लोयन्तं ।
 दप्पुदुरकरिनिउरुम्बदलियहिन्तालसंघायं ॥
 तौए वहिऊण सत्यो तिलि पयाणाद^२पल्लममोवे । ५
 आवामिओ य पल्लजलयरमंजणियमंखोहं ॥
 आवामिऊण तौरे^३मरस्स मण्णमि कौलिऊण सुहं ।
 तो रयणौए सत्यो सुत्तो दाऊण^४थाणादं ॥
^५रयणौए चरिमजामंमि भौमण(य)मिङ्गमह[गह]गहभा ।
 अह सवरभिक्खसेणा पडिया मत्थंमि वीसत्ये ॥ १०
 हण हण हण त्ति गहभसद्दमंजणियजुवदमंतासा ।
 असोअमंभमा लग्गदीहकोदण्डमंघाया ॥
 तौसे मसद्दबोहियसत्थियपुरिसेहि मह महाभीमं ।
 जुअमह मंपल्लगं मरोहविष्किअमरनियरं ॥
 मत्थियपुरिसेहि दढं मेणा दप्पुदुरेक्खवौरेहिं । १५
 आवाए च्चिय खित्ता दिसो दिसं हरिणजूह व्य ॥
 तो वौरसेणपमुहा सवरा सव्वे पुणो वि मिलिऊण ।
 असोअतज्जणाजणियरोमपमरा समक्खौणा ॥
 अह निज्जिओ म सत्यो थेवत्तणओ य सवरसेणाए ।
 पयरो पिवौलियाणं भीमं पि भुयंगमं उमद ॥ २०

१ B समुत्तडुमिडिय० ।

२ D पल्लव०. B पल्ल० ।

३ C सरयमयंकंमि,

E सवमयंमि ।

४ CE दाआद ।

५ B add- सखंतरमि ।

निष्पिण्डिऊण य मत्थं रित्थं घेत्तूण निरवसेसं पि ।

बन्दं पि किंपि सवरा उवट्ठिथा कालसेणस्स ॥

भणियं च णेहिं । एयं रित्थं मत्थाओ देव आणीयं

बन्दं च किंपि थेवं । संपइ देवो पमाणं ति । तओ काल-

५ सेणेण पुच्छिया बन्दयपुरिमा । भो कुओ एस मत्थो कस्स

वा मन्तिओ त्ति । एत्थन्नरंमि मीहकयपहारसंरोहणनिमित्तं

मत्थवाहपुत्तेण ^१सहागओ उवलद्धो पच्चभिन्नाओ णेण

संगमो नाम मत्थवाहपुत्तपुरिमो^२ । भणियं च णेण । भइ,

कहिं तुमं मए दिट्ठो त्ति । तेण भणियं । न-याणामो,

१० तुमं चेव जाणमि त्ति । कालसेणेण भणियं । अवि आसि

तुमं इओ उत्तरावहपयट्ठस्स मम पाणपयाणहेउणो अविस्सा-

यनामधेयस्स मत्थवाहपुत्तस्स समौवे^३ । संगमेण भणियं । को

कहं वा तुह पाणपयाणहेउ । कालसेणेण भणियं । अत्थि

इओ अइयवरिमंमि कयन्तेणेव केसरिणा कहंचि कण्ठगयपाणो

१५ अहं कओ आसि । तओ इओ उत्तरावहं वच्चमाणेण

केणावि मत्थवाहपुत्तेण न-याणामो कहंचि जीवाविओ^४

न्दि । ता एवं भो मज्झ पाणपयाणहेउ त्ति । तओ सुमरि-

ऊण वुत्तन्नं पच्चभियाणिऊण कालसेणं भणियं संगमेण ।

जइ एवं, ता आसि दिट्ठो तुमए । काससेणेण सबज्जमाण-

२० मवहण्डिऊण पुच्छिओ संगमओ^५ । भइ, कहिं भो मत्थ-

१ B सह समानओ, CE सह सामचीवल्लो । २ BCE om. 'पुत्त' ।

३ E समीव, C समीव । ४ CE जीवाओ । ५ CE संगमो ।

वाहपुत्तो । तत्रो वाहजलभरिथलोयणेण भणियं संगमएण^१ ।
 भो महापुरिष, देवो विद्याएइ न्ति । कालसेणेण भणियं ।
 कहं विद्य । संगमएण^१ भणियं । सुण, एसो खु तस्स सन्निओ
 चेव सत्थो । आवडिए य सत्यघाए कोदण्डसरसहाओ दिट्ठो
 मए सवरसंसुहं धावमाणो । 'तत्रो न संपथं विद्याणामि ।^५
 तत्रो एयमायखिज्जण दीहं च नौससिथ 'हा कथमकज्जं' ति
 भणिज्जण मोहमुवगओ कालसेणो, वक्कसाणिलेण वीइओ
 सबरेहि, लद्धा चेयणा । भणियं च णेण । हरे, न एत्थ
 कोइ वावाइओ न्ति । सबरेहिं भणियं । न वावाइओ, केवलं
 पहारौकओ न्ति । तत्रो निरुविद्या पडिबद्धपुरिमा, न^{१०}
 दिट्ठो य धरणो । तत्रो एगत्य रित्थं करेज्जण समासासिज्जण
 सत्थं पडिबद्धपुरिमाण य वणकम्ममाइसिय धरणगवेसण-
 निमित्तं पयडाविद्या दिमो दिमं सवरपुरिमा । अण्णया य
 'हा दुट्ठु कथं' ति चिन्तयमाणो गओ तं गवेसिउं^{११} । न
 दिट्ठो य तेण धरणो । समागओ सत्थं । मिल्लिया मच्च-^{१५}
 सवरा । निवेइयं च णेहिं । देव, न दिट्ठो न्ति । तत्रो परं
 सोगमुवगओ कालसेणो । भणियं च णेण ।

दज्जणजणंमि सुकयं असुहफलं होइ मज्जणजणस्स ।

जह भुयगस्स^५ विदिच्चं खौरं पि विसत्तणमुवेइ ॥

१ CE संक्षेपे ।

२ BCE om

३ B adds चारचट्ठमि ।

४ AD चदिच्चं, CE विदुच्चं ।

दिक्षा य णेण पाणा मज्झं जायाअ तह य पुत्तस्स ।

एयस्स भए पुण मज्जमेव विवरौयमाचरियं ॥

ता किं एदुणा अयासकुसुमनिग्गमेण विथ निप्फलेणं
वायावित्थरेणं । भो भो सत्थिया, भो भो सबरा । एसा

५ महं पदस्सा ।

अद तं न घडेमि अहं इमिणा विहवेण पञ्चहि दिणेहिं ।

पदमामि सुज्जयज्जयवहजालानिवहंमि किं वज्जणा ॥

एवं च पदसं काऊण कथं कुलदेवयाए कायम्भरि-
निवासिणीए ओवाइयं ।

१० अद तं महाणभावं जीवन्तं एत्थ कहवि पेष्किस्सं ।

दमहि पुरिसेहि भयवद तो तुण्ण वलिं करिस्सामि ॥

एवं च ओवाइयं काऊण गहियाणयदिवसपाहेया पट्ट-
विद्या धरणगवेसणनिमित्तं दिमो दिमं सबरा । अण्णया वि थ
असन्तविमणदक्खणो गओ तं गवेमिउं ॥

११ सो पुण धरणो विणिज्जिए सत्थे 'न एत्थ अओ उवाओ'

त्ति चिन्तिऊण ओसहिवल्लयमेत्तरित्यो घेत्तूण लक्खिं पलाणो
पिट्ठओसुहो^१ । जायाए भएणं च मुढदिमामण्डलं तुरिय-
तुरियं गच्छमाणो पत्तो मुज्जत्तमेत्तसेसे वामरे

वज्जविहवत्तसाहसंघट्टसंभवन्तवणदवं ।

१० वणटवपलित्तकन्दरविणिन्तसौहं ।

लोयणजुयं,^१ विमूढा से चेयणा, निवडियं तालुयं, मिस्त्रायं
 वयणकमलं । तन्नो धरणेण चिन्तियं । अहो दाहणो
 जीवलो गो, अचिन्ता कम्मपरिणई, न मे जीविण्णावि एत्थ
 साहारो त्ति । तन्हावि बाहजकभरियलोयणेण^२ संवाहियं मे
 ॥ अङ्गं । समागया चेयणा । तन्नो अक्खत्तसदं अपियमिमौए ।
 अक्खत्त, दढं तिमाभिभूय हि । तन्नो सो 'सुन्दरि,
 धीरा होहि, आणेमि उदयं, तण ताव इहेव चिट्ठियव्वं'
 ति भण्णिऊण आरूढो तरुवरं । ^३पलोदयं उदयं, न उण
 उवलद्धं । तन्नो 'उदयमन्तरेणं न एमा जीवइ' त्ति
 १० "तुवरिट्ठियं पेच्छिऊण" 'तीए य किर रसेण मंगयं
 मिलीभूयमवि^४ सोणियं उदयसारिच्छं इवइ' त्ति ता एएण
 सुमरियपओएणं 'देमि से तुवरिट्ठियारसेणं संपाडिओदय-
 भावं ^५बाहजिरामोक्खणेण नियमेव रुहरिं, इमिणा य
 वणद्वग्गिणा पइऊण कुहावणोयणनिमित्तं ऊहममं ति;
 १५ अन्नहा निस्संसयं न होइ एसा, विवक्षाए य इमौए किं
 महं जीविणं; अत्थि य मे वणमंरोहणं ओमहिवल्लयं, तेण
 रुहरिमंगएणेव अवणीयवणवेयणो इमौए वि न दुक्ककारणं
 भविस्सइ' त्ति चिन्तिऊण नियच्छरियाए पलामपत्तपुत्तयंमि
 संपाडियं समीहियं ति । गन्नो तीसे ममौवं । भणिया एय

१ D corrects जयलं ।

२ ACE •यणं ।

३ CED पु० ।

४ CE तुवरिट्ठियं ।

५ CE om. all down to सुमरियपओदय ।

६ BD •निव ।

७ CE om. बाहज D i. marg.

८ CE om.

एसा । सुन्दरि, संपन्नमुदयं, ता पियउ सुन्दरी । पियं च
णाए । समासत्या एसा । उवणीयं च से मंसं । भणियं च
णेणं । सुन्दरि, एयं खु वणदवविवन्नससयमंसं, भुक्खिया य
तुमं, ता आहारसु त्ति । आहारियमिमौए ॥

तन्त्रो कंचि वेलं गमेऊण पयट्ठाणि दिणयराणसारेण १
उत्तरामुहं । पत्ताणि य महासरं नाम नयरं^१ । अत्यमित्रो
सूरिओ त्ति न पदट्ठाणि नयरं । ठियाणि जस्काए । तन्त्रो
अइक्कन्ते जाममेत्ते जंपियं लच्छीए । अज्जउत्त, तिसाभिभूय
न्ति । धरणेण भणियं । सुन्दरि, चिट्ठ तुमं, आणेमि उदयं
नईओ । गहिओ तत्थ वारओ, आणीयमुदयं । पौयं च १०
णाए । पसुत्तो धरणो । चरिमजामंमि य विउट्ठा लच्छौ ।
चिन्तियं च णाए । अणुकूलो मे विही, जेण एभो ईदसं
अवत्थं पाविओ त्ति । ता केण उवाएण इओ वि अहिययरं
मे हवेज्ज त्ति । एत्यन्तरंमि य आरक्खियपुरिसपेक्खिओ
गहियरयणभण्डो खीणगमणसत्तो पविट्ठो चण्डरुद्धाभिजाणो ११
तक्करो । रुद्धं च से वारं । भणियं चारक्खियनरेहिं । अरे,
अप्पमत्ता हवेज्जह । गहिओ खु एसो, कहिं वचइ त्ति ।
सुयं च एयं लच्छीए, आयसिओ चण्डरुद्धपयसहो । चिन्तियं
च णाए । भवियव्वं एत्थ कारणेण । ता पुष्कामि एयं, किं
पुण इमं ति । कथाइ पुज्जन्ति मे मणोरहा । तन्त्रो १०

- दीहसुंकारपिसुणियं गथा चण्डहसमीवं । पुक्किओ एसो ।
 भइ, को तुमं, किं वा एए दुवारदेसंमि इमं वाहरन्ति ।
 तेण भणियं । सुन्दरि, अलं मए । किं तु पुष्कामि सुन्दरिं
 'अवि अत्थि एत्थ कहिंसि थेवमुदयं' ति । तीए भणियं ।
 १ अत्थि, जइ मे पओयणं साहेमि । तओ चिन्तियमणेणं ।
 अहो धौरया इत्थियाए, अहो साइसं, अहो वयणविआसो ;
 ता भवियव्वमिमीए ^१पत्तभूयाए त्ति । चिन्तिऊण अंपियं
 चण्डहइणं । सुन्दरि, मइन्ती खु एसा कहा, न मंखेवओ
 कहिउं पारीयइ । तहावि सुण । संपयं ताव तक्करो अहं,
 १० गरिन्दगेहाओ गहेऊण रयणभण्डं नीसरन्तो नथराओ
 उवक्कड्डो दण्डवासिएहिं । लग्गा मे मग्गओ ^१बड्डया दण्ड-
 वासिया, एगो थ अइयं । खीणगमणमत्तौ थ एत्थ पविट्ठो
 त्ति । ^१एए थ ^२अन्धारयाए रयणीए सावेरकयाए जोविथस्स
 साहारणयाए पओयणस्स 'संपयं च जे अहिलसियं' ति
 ११ मन्नमाणा दुवारदेसभायं निहन्निऊण दण्डवामिया एवं
 वाहरन्ति । तओ 'संपयं मे समीहिंयं, जइ विहो
 'अणुवत्तिस्सइ' त्ति चिन्तिऊण अंपियं लक्खीए । भइ, जइ
 एवं, ता अलं ते 'उव्वएणं ; अहं तुमं जौवावेमि, जइ मे
 वयणं मुणेमि । चण्डहइण भणियं । आणवेउ सुन्दरो । लक्खीए

१ A पत्तभूया । २ BCE add तओ । ३ B एत्थ ते पुब ।

४ CE अंधारयाए । ५ D अणुवत्तिस्सइ, CE अणुवत्तिस्सति ।

६ A उदयं, D pr. m. Read उव्वएणं ?

भणियं । सुण । अहं खु माघन्दीनिवाणिणो कन्तिथसेट्ठिस्स
 धूया लक्खिमई नाम पुब्बवेरिएण वि य परिणीया धरणेण ।
 अणिट्ठो मे भत्तारो, पसुत्तो य सो एत्थ देवउले । ता
 अङ्गौकरेहि मं, परिच्चयसु मोमं, पावेउ 'एसो सककमसरिं
 गति' । पहायाए रयणीए गिहौएहिं तुब्बेहिं नरवदसमखं ।
 पि भणिस्सामि अहयं 'एसो 'महं भत्तारो, न उल्ल एसो'
 त्ति । तओ सो चेव भयवओ कयन्तस्स पाङ्गडं भविस्सुद ।
 चण्डहदेण भणियं । सुन्दरि, अत्थि एयं, किं तु अहमेत्थ
 वत्थव्वओ चउचरणपडिबद्धो । अओ वियाणह मे तं अगि-
 षीयनामं सव्वलोओ चेव एत्थ महिलियं त्ति । लक्खीए १०
 भणियं । जइ एवं, ता को पुण इह उवाओ । चण्डहदेण
 भणियं । अत्थि एत्थ उवाओ, जइ थेवमुदयं हवइ । तौए
 भणियं 'कहं विय' । चण्डहदेण भणियं । सुण । अत्थि मे
 चिन्तामणिरयणभूया भयवया खन्दहदेण विइल्ला दिट्ठपच्चया
 परदिट्ठिमोहणी नाम चोरगुलिया । तौए य उदयसंजोएण १५
 अञ्जिएहिं नयणेहिं सहस्सलोयणो देवाहिवो वि न पेच्छइ
 पाणिणं, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासी जणो । लक्खीए भणियं ।
 जइ एवं, ता कहिं गुलिया । चण्डहदेण भणियं 'उट्ठियाए' ।
 लक्खीए भणियं । जइ एवं, ता किं न अञ्जेमि । चण्डहदेण
 भणियं 'नत्थि उदयं' ति । लक्खीए भणियं 'अहं देमि' । २०

१ CE सो, B सो संपद्यं नसरिसंजइ ।

२ D संजयं ।

३ CE नह. D see m.

४ CE उचट्ठियाए ।

चण्डहरेण भणियं 'जीवाविशो भोईए' । दिक्कसुदयं ।
दुवेहिं पि अञ्जियाइं लोयणाइं । भणिया य एसा । सुन्दरि,
अणीणिण सत्यवाइपुत्तंमि न तए गन्तव्वं ति । पडिस्सुय-
मिमोए । मुक्कं रयणभण्डं 'धरणसमीवे । ठियाइं एगदेवे ॥

- ५ पहाया रयणो । उट्ठिओ धरणो । गहिओ आरखि-
एहिं । निहालियं रयणभण्डं । उवलद्धं च 'तस्स' समीवे ।
तओ नौणिओ^१ देवउलाओ बद्धो खु एसो । चिन्तियं च
णेण । हन्त किमेयं ति । अहवा न किंचि अस्सं; अवि य
पडिकूलस्स विहिणो वियम्भियं ति^२ । पडिकूले य एयंमि
१० अमयं पि ऊ विमं, रज्जू वि 'य किण्हमप्पो, गोपयं पि
साथरो, 'अणू वि य गिरौ, मूमयविवरं पि रमायलं,
मुयणो वि दक्खणो, सुओ वि वडरौ, माया वि भुयङ्गौ,
पयाभो वि अन्धथारं, खन्ती वि कोहो, मद्धं पि माणो,
अज्जवं पि माथा, संतोषो वि लोहो, मच्चं पि अलियं,
१५ पियं पि फरुसं, 'कलत्तं पि वेरिओ त्ति' । ता किं इमिणा
वि चिन्तिएणं । एयस्स वसवत्तिणा न तौरए अलहा वट्ठिं ।
इमाओ वि य कयत्यणाओ इमं मे^३ । अहियं बाइइ, जं सा
तवस्सिणौ अदिट्ठबन्धुविरहा न दोमइ । अहवा वरं न दिट्ठा

१ CE om.

२ BCE om.

३ D नौविं ।

४ B om.

५ BCE om.

६ CE अणूय ।

७ CE om. सुयओ वि दुक्खओ,

D i. marg.

८ CE मितं ।

९ B adds पिया वि निवारौ

चंथाव विग्गा ।

१० A इमेयं ।

चेव, मा मा वि मे संसगिकलङ्कदूमिथा इमं चेव पाविस्सुद
 त्ति । चिन्तयन्तो नौओ रायउल्लं । अण्णत्यावो नरिन्दस्स त्ति
 धरिओ रायमग्गे । अदक्कन्तो वासरो । अवसरौ त्ति कलिय
 निवेदओ नरिन्दस्स^१ । देव, सल्लोत्तओ चेव माथापओय-
 कुसलो वाणिययवेसधारी गहिओ महाभुयङ्गो । संपयं देवो ।
 पमाणं ति । तओ राइणा भणियं । किं तेण, वावाएह त्ति ।
 नौओ जेहिं पाणवाडयं, समण्णओ रायउल्लकमागयाणं
 वहनिओगकारीणं पच्चइयपाणाणं । भणिया य एए । हरे,
 'देवो 'समाइसइ 'एस तक्करो वावाइयव्वो' त्ति । तेहिं
 भणियं । जं देवो आणवेद त्ति । 'समण्णओ 'तेसिं । गया १०
 दण्डवासिया । भणियं चण्डालमहयरेण । हरे, कस्स वावा-
 यणमासवारओ । चण्डालेहिं भणियं 'मोरियस्स'^२ । तेण
 भणियं । लुं सहावेह मोरियं । सहाविओ मोरिओ,
 आगओ य । भणिओ मयहरेण । हरे, मोरिय, एस तक्करो
 देवेण पेसिओ वावाइयव्वो त्ति । ता नेऊण मसानभूमिं लुं^३
 वावाएहि । 'जाममेत्तावसेओ य वासरो, एण्हं अवावाइए
 मा रयणौए पमाओ भविस्सइ । 'मोरियएण भणियं । जं
 तुमं भणसि त्ति । समण्णओ मोरिययस्स पच्चभिन्नाओ य
 णेणं । 'कहं सो चेव एसो जौविचदायओ मे सत्यवाइपुत्तो ;

१ B adds भविममारस्सिइहिं ।

२ CE om.

३ In CE this

name is always मोरियय ।

४ CDE om. all down to मा रयणौए ।

५ B मोरियय ।

- अथो कटुं, इमस्म वि ईदसी अवत्य' त्ति चिन्तिऊण विसणो
 मोरियओ। चिन्तियं च जेणं। अहवा पावेन्ति चन्ददिवायरा
 वि मुज्जत्तेत्तं गहकल्लोसाओ आवइ^१। वज्जमओ य ने
 यामिसाल्लसमाएसो एयस्स दंसणेणं। ता नेमि ताव एयं
 ५ मसाणभूमिं। जाणामि य इमाओ अहट्ठियं वुत्तन्तं। नीओ
 मसाणभूमिं, कोडिया बन्धा, चल्लणेसु निवडिऊणं पुच्छिओ
 य जेणं। अज्ज, अवि सुमरेसि मं आयासुहीए विमोदयं^२।
 धरणेण भणियं। भइ, न सुट्ठु सुमरेमि। मोरियण
 भणियं। कइ न सुमरेमि, जो भवं विद्य अचोरो चेव
 १० 'चोरो' त्ति कलिय गहिओ अहं महया दविणजाएण
 पेच्छिऊण नरवइं तए विमोदओ त्ति। धरणेण भणियं। भइ,
 येवमेयं^३। मोरिएण भणियं। ता साहेउ अज्जो, कइ पुण
 अज्जस्स ईदसी अवत्य त्ति। धरणेण भणियं। भइ, देव्यं
 एत्थ पुच्छु^४ त्ति। मोरिएण चिन्तियं। न एत्थ काल्लक्खेण
 १५ पओयणं, अहिमाणी य एसो कइं कइदस्सइ। किं वा
 कहिएणं। विचिन्ताणि विहिणो विल्लसियाणि। ता किं
 ममेदणा निब्बन्धेण। अहवा कहियं चेवाणेण परमत्यओ
 'देव्यं पुच्छु' त्ति भणमाणेण। ता इमं ताव एत्थ
 पत्तयालं, अं एसो^५ लहुं विसज्जोयइ त्ति। चिन्तिऊण
 २० भणिओ खु एसो। अज्ज, किं वज्जणा जंपिएण; मोत्तूण

१ CE add त्ति। २ CE add मोरिययं। ३ CDE •मियं।

४ CE पुच्छिण्यं।

५ B adds ईह।

विषायं सङ्गुं ^१अवक्कमसु । धरणेण भणियं । भद्द, न ^२खलु
 अहं परपाणेहिं अत्तणो पाणे रक्खेमि^३ । ता वावाएहि मं,
 निद्देसकारौ खु तुमं ति । मोरिएण भणियं । अज्ज, अलं
 मज्झ पाणविणाससङ्गाए^४ । ^५सत्तपुरिषो खु एस राया, न
 अन्हाणं अवराहसए वि य पाणवावत्तिं करेइ । अगच्छमाणे
 य अज्जे अवस्समहमप्पाणं^६ वावाएमि । ता गच्छ अज्जो ।
 तन्नो 'नत्थि अविमन्नो सज्जणमिणेहस्स' त्ति चिन्तिऊण
 जंपियं धरणेणं । भद्द, जइ एवं, ता अवक्कमामि । मोरिएण
 भणियं । ^७अणुगिहीओ न्हि । दंमिओ से पन्थो । पणमि-
 ऊण य^८ नियत्तो मोरिओ । मित्तोवरोहेण पलाणो धरणो । १०
 चिन्तियं च णेण । अह कहिं पुण सा सुद्धमयत्तोयणा
 भविस्सुइ । नूणमुवरोहमीलयाए मं अणुट्ठविय पासवण-
 निमित्तमुट्ठिया केणावि तक्करेणं ममामादया भवे, नौया य
 णेणं, मम विणामासङ्खिणौए न जंपियमिमौए ; अज्जहा कहं
 न दिट्ठ त्ति । अदंसणेणं च ^९तीमे विहलमेव पाणलाहं १५
 मज्जामि त्ति । चिन्तयन्तो पयट्ठो गवेमिउं । एहाओ
^{१०}उज्जवालिआए ॥

१ D अहं. B अवक्कमोहि ।

२ B ख

३ B रक्खामि ।

४ B विवासवा ।

५ CE om, this sentence.

६ BCE अयं ।

७ B adds देव सङ्गापसाउ ।

८ A om, D blots it out with geru.

९ B नौए ।

१० A उज्जवालिआए B उज्जमालिआए D उज्जिवालिआए ;

CE add नौए ।

इओ सो चण्डहो तओ देवउलाओ अवक्कमिऊण गओ
 'उक्कुवालिथं नहं । चिन्तिथं च णेणं । ओहो दाहणया
 इत्थिवग्गस्स, जमेसा एगपए चेव महावसणपायासंमि
 पक्खिविथ भत्तारं अणवेखिऊण नियकुलं चिन्तिथंमि वि
 ५ अदिट्ठपुब्बेण मए सह पयइ त्ति ।

हा किह^१ दूरेण ^२जियं विसवग्गभुयङ्गमिहसरहाणं ।

^३कलिकालवप्पिरत्तमिकयन्तचरिथं महिलियाहिं ॥

अमल्लिपद्दग्गाहौ होइ खणेणं अकन्दरा वग्गी ।

^४अणियत्ता जमभिउडो अणभवक्कासणी महिला ॥

१० महिला आलकुलघरं महिला लोयंमि दसुरियखेत्तं ।

महिला दग्गददारं^५ महिला जोणी अणत्थाणं ॥

विज्जु व्व^६ चञ्चलाओ महिलाउ विमं व पसुहमज्जराओ ।

मच्चु व्व निग्घिणाओ पावं पिव वज्जणिज्जाओ ॥

ता अलं मे एयाएः मा मज्झं पि इणमेव संपाडइस्सइ त्ति

१५ चिन्तिऊण ^७घेत्तणमज्जल्लगं सुवसथं परिचत्ता खु एमा ।

चिन्तिथं च^८ तीए । तहावि मोहणं चेव एयं, जं सो

वावादओ त्ति । ता गच्छामि अन्नत्थ । पयइहा नईतौराए^९ ।

दिट्ठा धरणेण हरिषवसुप्फल्लोयणेणं । पुक्किया एसा ।

१ B उक्कामालिथं, D उक्कपालिथं CE उक्कपालिथं । २ B कइं, CE कइ ।

३ CE जय । ४ CE कलिकार्यक्खिय रत्तसि B कलिकालवेप्पिरत्तसि० ।

५ CE चचिन्तिता । ६ A वारं । ७ AD इव । ८ CE वेत्तव च ।

९ A om. १० CE नौराउ ।

सुन्दरि, कुत्रो त्वमं ति । तत्रो सा रोविउं पयन्ता । भणिया
 य णेणं । सुन्दरि, मा रोव, ईदसो एस^१ संसारो । आव-
 याभायणं खु एत्थ पाणिणो । ता अस्सं विषाएण । धक्को य
 अहयं, जेण तुमं संपत्तं ति । तत्रो तौए भणियं । अज्जउत्त,
 पासवणनिमित्तमुट्ठिया गहिया तक्करेण, इत्थीसहावाओ ५
 अज्जउत्तसिणेहाइसएण थं न^२ किंपि वाहरियं । ‘अणिष्क-
 माणौ य इत्थिया न चेप्पइ’ ति करिय सुसिज्जण उज्झिया
 इहइ । अस्सं च । तक्करकयत्थणाओ वि मे एयं अहिययरं
 बाहइ, अं तुमं ईदसिं अवत्थमुवगओ दिट्ठो ति । तत्रो ‘न
 अन्नहा मे “वियप्पियं” ति चिन्तिज्जण भणियं धरणेणं । १०
 सुन्दरि, येवमियं कारणं । न मे उव्वेवकारिणी इयमवत्था
 तुह दंसणेणं । ता किं एदणा । एहि, गच्छन्ह । चिन्तियं च
 णाए । अहो मे पावपरिणई, अं कयन्तमुहाओ वि एस
 आगओ ति । पयद्वा एसा । समागयाइं विचारउरं नाम
 सन्निवेशं । कथा पाणवित्ती । अत्थमिओ सूरिओ । १५
 अइवाहिया रयणौ । चिन्तियं धरणेणं । एवं कयन्ताभिभूयस्स
 न जुत्तमिह चिट्ठिउं । ता पराणेमि ताव एयं दन्तउर-
 निवासिणो खन्ददेवमाउलस्स समीवं ; पक्खा जहाजुत्तं
 करेस्सामि ति । साहियं लक्खीए । वज्जमयं च तौए ।
 पयद्वाणि दन्तउरं ॥

१०

१ CE खल ।

२ ACE om.

३ B किंवि, D किंवि वि ।

४ D वययययं ।

इओ य न लट्ठो सत्यवाहपुत्तो न्ति संजायसोएण
 पञ्चइयनिययपुरिमाण समप्पिओ सत्यो कालसेणेण । भणिचा
 य एए । हरे, पावियब्बो 'तुम्हेहिं एम महाणभावस्स गुरूणं ।
 चिन्तियं च णेण । जइ वि न संपन्नमोवाइयं, तद्वावि
 ५ कायम्बरौए जहा भणियमेव बल्लिविहाणं काऊण पइसं पि
 ताव सफलं करेमि न्ति । पेमिया बल्लिपुरिसनिमित्तं
 सवरपुरिसा । कराविया कायम्बरौए पूया, मज्झिओ गिरिनईए,
 परिहिियाइं वक्कलाइं, कया कणवीरमुण्डमाला, रयाविया
 महामुल्लकट्टेहिं चिया, पयट्ठो चण्डियायणं ॥

- १० इओ य दन्तउरपत्थिओ विइयदियहंमि अरुणगमे
 चेव कायम्बरिं परिभमन्तंहिं ममामाइओ सत्यवाहपुत्तो
 कालसेणसबरेहिं । बट्ठो वल्लिरज्जूए । पयट्ठाविओ समहिल्लिओ
 चेव चण्डियायणं । गओ थेवं भूमिभागं । दिट्ठं च णेण
 चण्डियायणपासमण्डलं । कीइमं । परिमडियजिणस्स-
 १५ 'उद्देहियस्सइयकट्टमंघायसंकुलं भुयङ्गमिऊणमणाहवियडवम्भीयं
 'परत्तमुहल्लसउणगणकयवमाल' विडडतरस्सन्धबल्लहिरा-
 थड्ढियतिसूलसंघायं पायव'माहावबट्ठ'महिममेममुहपुच्छरु-
 'सिङ्ग'मिरोहराधौरनिवहं ति । अवि य

१ BCDE तुम्हेहिं । २ D om.

३ CE 'मह', A 'महे' ।

४ D परंतत. CE वरंत ।

५ A 'चमोयं' ।

६ B साओवव, CE साओवव ।

७ CE om. महिच ।

८ CE सिचि ।

९ D मिरोहरवोर ।

वायससउन्त^१संखलियगिद्धवन्नेहि^२ विप्फुरन्नेहिं ।
 पडिबद्धसूरकिरणं करङ्ककलियं ममाणं व ॥
 गहभूयजत्तरत्तमपिसायसंजणियहिययपरिओसं ।
 बहिरवलिखित्तपसमियनिसुसधरारउग्घायं ॥

तं च एवंगुणाहिरामं चण्डियायणपासमण्डलं समथं ५
 वोलिज्जण आययणं पेच्छिउं पयत्तो ।

^१धवलवरनरकलेवरवित्थिणुत्तुङ्गघडियपाथारं ।
 उभडकबन्धविरहयतोरणपडिबद्धसिरमालं ॥
 मयणाहवयणभीमणविरहयपाथारमिहरसंघायं ।
 उत्तुङ्गवेणुलम्बियदौहरपोण्डरियकत्तिघ्नयं ॥ १०
 दीणमुहपासपिण्डियबन्दयवौभच्छरुद्धओवासं ।
 निमित्तकरवालवावडकरसवरजुवाणपरियरियं ॥
 विममसमाहयपडुपडहमद्दवित्तत्यसउणसंघायं ।
^२अव्यन्तहयन्तसदुत्तसवरिविलयाजणादणं ॥
 वियडगयदन्तनिमित्तियभित्तिसमुक्कलमूलसंघायं । १५
 तत्तणमेत्तुक्कत्तियचसममोच्छदयगम्भहरं ॥
 पुरिमवसापरिपूरियकवालपञ्जलियमङ्गलपरिवं ।
 उज्जन्त^३विल्लगुग्गुलपवियम्भियधूमसंघायं ॥
 सवरवद्धबहिरत्तयगयमोत्तियरहयसत्तियसणहं ।
 चन्दकरधवलदौहरपरिलम्बियचमरसंघायं ॥ २०

१ CE घडलिय, translate: चिह्न or विह्न ।

२ CE •चछेहिं ।

३ CE धवलतर० । ४ CE चचन । ५ D विह् • BCE गुग्गुल ।

बहिरकमव्यालम्बियदौहरवणकोलवमनिष्ठम् ।

कङ्कलिपल्लवुप्यङ्कनिमित्त^१रेहन्तधरणिगतं ॥

कोदण्डखगघण्टयमहिमासुरपुष्कवावडकराए ।

कञ्चाइणिपडिमाए विह्वसिथं घोररूवाए ॥

५ तन्त्रो तं दठ्ठुण चिन्तियं धरणेणं

सहा सौहस्स वणे पलाइउं वारणस्स य तहेव ।

सुकयस्स दुक्कयस्स य भण कत्य पलाइउं सका ॥

एवं च चिन्तयन्तो कूटो सबरेहि वन्द्रमञ्ज्मि ।

अह बन्धिऊण गाढं पुव्वविहङ्गेहि^२ व खलेहिं ॥

१० एत्यन्तरंमि समागमो चण्डियायणं काकसेणो । पडिओ

चण्डियाए चलणेसु । ^३भणियं च मगगयकरं । भयवद्,

जइ वि न कओ तए महं पसाओ, तहावि जयन्तरे वि जहा

न एवं दुक्कभायणं हवामि, तहा तए कायव्वं ति । 'सत्य-

वाहपुत्तावयारकरणेण जं महं दुक्कं, तं तुमं चेव जाणमि'

१५ त्ति ^४चिन्तिऊण भणिओ कुरङ्गओ । हरे, निवेणहि भयवद्देए

बलिं । ^५तेण 'जं देवो आणावेइ' त्ति भणिऊण खित्तो णेण

केसेसु^६ कड्डिऊण भयपरायत्तमव्वगतो दग्गिलओ नाम

खेहवाहओ । ठोइयं रत्तचन्दणमणाहं ^७भायणं । विगयपाणो

विव चचिओ दग्गिलओ । काकसेणेण कड्डियं विज्जुक्कडा-

१ B रायत ।

२ AD च. B चखलेहिं ।

३ CE समगयकरं च ।

४ CE भणिऊण ।

५ CE om. down to चिणो ।

६ A केसे ।

७ CE मंडलम् ।

उवभासुरं मण्डलगं, वाहियं ईसि नियभुयासिहरे । भणिओ
 य दग्गिलओ । भइ, सुदिट्ठं जीवलोयं करेहि । १सग्गं
 तए गन्तव्वं जीवियं मोत्तूण । किं वा ते संपाडियउ त्ति ।
 तओ भयाभिभूएण न जंपियं दग्गिलएणं । पुणो वि भणिओ,
 पुणो वि न जंपियं ति । २अणावूरियमणोरहो य न वावाइ- ४
 ष्णइ त्ति विमणो कालसेणो । तं च दट्ठूण चिन्तियं धरणेणं ।
 हन्त मए वि एवं मरियव्वं ति । ता वरं अपेच्छिऊण
 दीणसत्तघायं काऊण खणमेत्तपाणपरिरक्खणेण इमस्स उवथारं
 पढमं त्रिवज्जो न्हि । वावडो वि मे विणिवायकरणेसु कयन्तो,
 एसो वि निव्वओ हवउ त्ति । चिन्तिऊण भणिओ कुरङ्गओ । १०
 भइ, निवेएहि एयस्स महापुरिमस्स, जहा 'भयविमणो खु
 एसो तवस्सौ, ता किं एइणा; अणभिओ अहं पत्यणाए;
 तहावि भवओ पओयणं ३पमाहणीयं सेव पत्येमि एगं पत्यणं'
 ति । निवेइयं कालसेणस्स । भणियं च णेण । जीवियं मोत्तूण
 पत्येउ भइो त्ति । धरणेण भणियं । मोत्तूण एयं मं वावाएसु १५
 त्ति । तओ बाहजलभरियलोयणं ४'अह को उण एसो परो-
 वथारतलिच्छयाए ५अप्पाणयं वावायणे समप्पेइ; सुमरावेइ
 मे सत्यवाहपुत्तं' ति भणिऊण मुच्छिओ कालसेणो, निवडिओ
 धरणिवट्ठे । वीजिओ किओरण । लद्धा सेयणा । भणियं
 च णेण । भइ, किओरय, निरूवेहि एयं, को उण एसो १६

१ A सव, D sec. m. २ CED षवप्० । ३ CE पवावव ।

४ ABD लोचसे । ५ CE om. next 3 words and continue हवरेइ ।

- महाणुभावो सत्यवाहपुत्तस्स चेद्वियं अणुकरेइ । निरुविज्जण
भणियं किसोरएण । भो इमाए अणस्सरिसाए आगिईए सो
चेव मे पडिहायइ त्ति । ता सथमेव निरुवेउ पल्लीवई ।
तओ हरिसविसायगम्भिणं निरुविओ णेण पच्चभिञ्जाओ थ ।
१ कौडिया से बन्धा । खगं मोत्तूण निवडिओ चलणेसु ।
भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, खमित्थो १मह एस अवराहो ।
धरणेण भणियं । भो महापुरिस, अहिप्पेयफलसाहणेण गुणो
खु एमो, कहमवराहो त्ति । कालसेणेण चिन्तियं । मूणं न
एस मं पच्चभिजाणइ त्ति, तेण एवं मन्नेइ ; ता पयासेमि से
१० अत्ताणयं । भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, किं ते अहिप्पेयं
फलं १माहियं ति । धरणेण भणियं । भइ, पत्युए वावाथणे
एयं उज्झिज्जण १ममेव मरणमणोरहावूरणं १ ति । कालसेणेण
भणियं । सत्यवाहपुत्त, किं ते इमस्स १निब्बेयइमयस्स
मरणववसायस्स कारणं । धरणेण भणियं । भो महापुरिस,
११ अलमित्थाणि एयाए कहाए । मपाडेउ भवं अत्तणो ममौहियं
ति । तओ 'अहो से महाणुभावथ' त्ति चिन्तिज्जण भणियं
कालसेणेण । सत्यवाहपुत्त, न सुमरेमि मं सोहविणवाइयं
नागपोययं पिव अत्तणो विणासनिमित्तं अत्तणा चेव जीवा-
विज्जण कयग्घसेहरयभूयं १ कालसेण । जीवाविओ अहं तए ।

१ B मम E महं । २ D adds किं वा परिचयारो भवौयइ and om.
साधियं ति । ३ A ममं. CE मम । ४ A •ववूरणं ।
५ BCE om. ६ CE •भूयमका० ।

अए पुण कओ तुज्ज पञ्चवयारो ; विओइओ तुमं सत्याओ,
 पाविओ^१ य अण्णत्तपुब्बं इमं ईदसं अवत्थं ति । तओ
 सुमरिऊण पुब्बवुत्तत्तं पच्चहिथाणिऊण^२ य कालसेणं लज्जा-
 वणयवयणं जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, को अहं जीवा-
 वियव्वस्स, तुह चेव पुल्लपरिणई एस त्ति । कहं च तमं^३
 कयग्घो, ओ दिट्ठमेत्ते वि जणे अन्नाणओ किंपि काऊण
 एवं खिज्जसि त्ति । ता अलसेदणा । अह किं पुण इमं
 पत्युयं ति । तओ लज्जापराहौणेण न जंपियं कालसेणेण ।
 साहियं च निरवसेसमेव संगमदंसणादयं नियपाणपरिचाय-
 ववसायावसाणं चेद्वियं ति किमोरएणं । तओ 'अहो से^४
 कयञ्चुया, अहो थिरसिणेहया, अहो महानुभावय' त्ति
 चिन्तिऊण जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, जुत्तमेव
 गुरु^५देवपूयणं पुण्ण^६बालिगन्धचन्दणेहि, न उण पाणिघाएणं ।
 अवि य

होक्खा जले^१ वि जल्लणो होक्खा खीरं^२ पि गोविसाणाओ ।^३

अमयरसो^४ वि विसाओ न य हिंसाओ हवइ धम्मो ॥

दाऊण य अहिओयं देवयज्ज्जाण जे खलु अभक्खा ।

घायन्ति जियसयाहं पावेन्ति दुहाइ ते^५ नरए ॥

ता विरम एयाओ ववसायाओ त्ति । कालसेणेण भणियं ।

१ A इउ तुमं ईदसिं ।

२ BD om.

३ DCE इवस० ।

४ B पल्ल० ।

५ CE व ।

६ CE विरइ ।

अं तुमं भणसि त्ति । १तश्चो गामदेसलूङ्ण^१अस्माभावे य
भक्कणनिमित्तं च मोत्तूण कश्चो अणेण कायम्मरिअडवि-
पविट्ठस्स सत्यस्स पाणिघायणस्स जावज्जीविश्चो नियमो ।
फुल्लबल्लिगन्धचन्दणेहिं पूइया देवया । नीओ^२ णेण सयल-
५ बन्दसंगश्चो नियगेहमेव धरणो । कश्चो उचिश्चो उवयारो ।

भुत्तुत्तरकालंमि य उवणीयं से समत्यरित्यं ति ।

मवराहिवेण तुरियं गहियं अं सत्यभङ्गंमि ॥

करिक्कुम्भसुत्थाणि य महम्मसुत्ताहलाइ पवराइ ।

दन्ता य गयवराणं चमराणि य जञ्चचमरीणं ॥

१० घेत्तूण य तं रित्यं दाऊण य किंचि बन्दयाणं पि ।

विहरह जहासुहेणं भणिऊण विमक्खिया तेणं ॥

धरणो वि कालसेणपौईण तत्येव कंचि कालं गमेऊण
विसक्खिश्चो^३ कालसेणेण, पयड्डो निययपुरिं, पत्तो य काल-
क्कमेणं । [विस्वाश्चो अस्मापिईहिं नायनेहि य]^४ परितुड्डो

१५ से गुरुयणो । निग्गया नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भण्डं
संखियं^५ च मोल्लेण जाव सवाया कोडि त्ति । इश्चो
अइक्कन्ते अट्टमासे आगश्चो देवनन्दी । तस्स वि य निग्गया
नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भण्डं संखियं च मोल्लेण जाव

१ CE om. all down to पुण्यवलि० । २ B लूङ्णे, D pr. m.

३ CE add च । ४ D adds समाधो, B i. marg. ५ BCDE om.
the words in brackets; D adds i. marg. sec. m. विस्वाच चस्मापिच
नायनेहि । ६ B संखीकय ।

अद्वकोडि न्ति । तन्नो विलिन्नो देवगन्दी । समप्यं
पडरभण्डमोक्षं । सेसेण १य परमणोरहसंपायणेण सफलं
पुरिमभावमणुहवन्तस्स आगया मयणतेरसौ । भणिन्नो य
एसो नयरिमहन्तएहिं 'नीसरेहि रहवरं' । धरणेण भणियं ।
अलं बालकौडाए । पसंसिन्नो नयरिमहन्तएहिं ॥

अदक्कन्तो य से कोइ कालो परत्यसंपायणसुहमणुहवन्तस्स ।
निन्नोइयपायं च णेण नियमुन्नोवज्जियं दविणजायं । समुप्यसा
य से चिन्ता । अवस्समेव पुरिसेण उत्तमकुलपसूएण तिवगो
सेवियव्वां १ । तं जहा । धम्मो अत्थो कामो य । तत्थ
अपरिचत्तमव्वसङ्गेण अत्यप्यहाणेण होयव्वं ति २ । तन्नो चेव १०
तस्स दुवें संपज्जन्ति । तं जहा । धम्मो कामो य । अलं च ।
एस अत्थो नाम महन्तं देवयारुवं । एसो खु पुरिमस्स
वड्डमाणं वड्डावेइ, ३ गोरवं जणेर, महग्गयं उप्पाएइ, सोहग्गं
करेर, ४ कायामावहइ, कुलं पयासेइ, रूवं ५ पयासेइ, बुद्धिं
पयासेइ ६ । अत्यवन्तो हि पुरिसा अदेन्ता ७ वि लोयाणं ११
सल्लाहणिज्जं हवन्ति । जं चेव करेन्ति, तं चेव तेसिं असोहणं
पि ८ सोहणं वणिज्जए । अभग्गपणइपत्थणं च अणुहवन्ति
परत्यसंपायणसुहं । ता जइ वि एस मह पुव्वपुरिमोवज्जिन्नो
अइपभून्नो अत्थि, तहावि अल तेण गुहपणइणिममाणेण ।

१ CE ड । २ CE संविचवन्तो । ३ CE om. ४ BCDE बहारेइ ।

५ CE बावसा० । ६ D समत्ति. CE उप्पाएइ । ७ CE एवेइइ ।

८ B अदेवावा, ACE अदेतया । ९ CE om., D i. marg.

ता अक्षं उवञ्जिणेमि^१, गच्छामि दिसावणिज्जेणं^२ ति ।
 चिन्तिऊण विस्सत्ता जणणिजणया । अणमस्मिओ य णेहिं
 गओ महया सत्थेणं समहिंसिओ पुव्वसमुद्दतडनिविट्ठं
 वेजयन्तिं नाम नयरिं । दिट्ठो नरवई । बडमस्मिओ य
 ५ णेणं । निओदयं भण्डं, न समामादओ इट्ठलाभो । चिन्तियं
 च णेण । समागओ चेव जलमिहितड । ता गच्छामि ताव
 परतौरं । तत्थ मे गयस्स कयाइ अहिलसियपओयणमिद्धौ
 भविस्सुइ त्ति । गहियं परतौरगामियं भण्डं । मंजन्तियं
 पवहणं । पसत्थ^३तिहिकरणजोगेण निग्गओ नयरौओ, गओ
 १० समुद्गतौरं, पूइओ अत्थिजणो, अग्घिओ जलनिहौ । तओ
 वन्दिऊण गुरुदेवण उवाकढो जाणवत्तं । आगद्धियाओ
 वेगहारिणीओ सिखाओ, पूरिओ सियवडो, विमुक्कं जाणवत्तं,
 गक्खए चौणदौवं ति ॥

अजया य अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु कुसलपूरिमविमुक्के
 १५ विय नाराए वत्तन्ते जाणवत्ते गयणयलमण्डमंदिण दिणथरंमि
 आगण्यन्तो विय मेइणिं धुणन्तो विय समुद् उल्लूकन्तो^४
 विय कुल्लेखलजालाणि पयट्ठो माइओ । तओ एरावणो विय
 गुणगुल्लेन्तो पडिसोत्तवाहियसरियामुहं^५ खुडिओ महसवो,
 विसखा निज्जामगा । तओ समं गमणारम्भेण ओसारिओ
 २० सियवडो जीवियामा विय विमुक्का नङ्गरसिखा निज्जामएहिं ।

१ BCE •षामि । २ A •ज्ज । ३ A om. तिहिकरण, B i. marg.

४ CE •ल्लो, B •ल्लयो ।

५ A सरिखा० ।

तद्वावि य^१ तत्थ कंचि वेलं गमेऊण विवन्नं जाणवत्तं ।
 जौविथसेसयाए समासादयं फल्लग^२, अहोरत्तेण लङ्घिऊण
 जलनिहिं सुवणदीवंमि लग्गो सत्यवाहपुत्तो । चिन्तियं च
 णेणं । अहो परिणई देवस्सु । न-याणामि अवत्थं पियथमाए
 परियणस्सु य । अहवा किं विसाएणं । एसो चेव एत्थ ।
 पमाणं ति । तन्नो कयलफलेहिं संपादया पाणवित्ती ।
 अत्थमिन्नो सूरिन्नो । कन्नो णेण पक्खवसत्थरो, सीयावणयत्थं
 च अरणौपन्नोएण पाडिन्नो जलणो । वीसमिऊण 'कंचि
 कालं पणमिऊण गुरुदेवए य पसुत्तो य एसो । अरक्कन्ता
 रयणौ, विडड्डो य । 'उग्गन्नो 'अंसुमाली । दिट्ठं च णेण १०
 तं जलणच्छिक्कं सव्वमेव सुवलीहयं धरणिखण्डं । चिन्तियं च
 णेण । अहो एयं खु धाउखेत्तं; ता पाडेमि एत्थ सुवणयं
 ति । कयान्नो इड्डुयान्नो, अक्कियान्नो धरणनामएण, उक्कयाणं
 चेव संपादया संपुडा, पक्का य सुवणमया जाया । एवं च
 कया णेण दस इड्डुयासंपुडसहस्रा । निवड्डो भिन्नपोयड्डुन्नो ॥ ११

इन्नो य चौणान्नो चेव सुवणसत्यवाहपुत्तसन्नियं
 असारभण्डभरियं अन्नदीवल्लग^३संपावियकच्छिसहियं देव-
 उरगामियं समागयं तमुद्देसं जाणवत्तं । दिट्ठो य भिन्नपो-
 यड्डुन्नो 'मत्थवाहेणं । लम्बिया य नङ्गरा सुवयणाएणेण ।

१ CE om, D adds एविमुत्तवादिबोर. B i. marg.

२ D चल्लपने

B चल्लनी. CE समासादयफल्लनी ।

३ CE नुववाले ।

४ CE om.

५ D संभाविय. D see m.

६ ACE om.

समागया निष्कामगा । दिद्वो य एहिं धरणो भणिओ य ।
 भो भो महापुरिस, एसो चौणवत्यव्वगो देवउरगामी जाण-
 वत्तसंठिओ सुवयणो नाम सत्यवाहपुत्तो भणइ, जहा एहिः
 कूलं गच्छन्ह । धरणेण भणियं । भइ, किंभण्डभरियं खु
 १ तं जाणवत्तं । निष्कामएहिं^१ भणियं । अज्ज, विह्वसेण
 'परिवडिओ खु एसो सत्यवाहपुत्तो विह्वेण, न छण
 पोहसेणं । ता^२ सुट्ठु न सारभण्डभरियं ति । धरणेण भणियं ।
 जइ एवं, ता अणवरोहेणं आगच्छउ एत्तियं भूमिं सत्य-
 वाहपुत्तो । निवेदयं सुवयणस्स । आगओ एसो, भणिओ
 १० धरणेण । सत्यवाहपुत्त, न तए कुप्पियव्वं, पओयणं उद्दिमि-
 ऊण किंचि पुच्छामि त्ति । सुवयणेण भणियं । भणाउ
 अज्जो । धरणेण भणियं । केत्तियस्स ते दविणजायस्स जाण-
 वत्तंमि रित्यं । सुवयणेण भणियं । अज्ज, देवस्स पडिक्कल-
 याए^३ विणट्ठो खु अहयं । तहावि 'पुरिमयारो न मोत्तव्वो'
 १५ त्ति उच्छाहमेत्तभण्डमोक्को सुवणसहस्समेत्तस्स घेत्तूण किंपि
 भण्डं देवउरं पयट्ठो न्हि^४ । धरणेण भणियं । जइ एवं, ता
 परिच्चय भण्डं : भरेहि मे सन्तियस्स सुवणस्स जाणवत्तं ;
 कूलपत्तस्स य भवओ पयच्छिस्सं सुवणसरकं ति । सुवयणेण
 भणियं । किं सुवणलक्खेण, तुमं सेव वज्जओ त्ति । उण्णिअयं
 २० पुव्वभण्डं । भरियं सुवणस्स । ठाविया संवा । उवाळ्ठो

१ B 'रख ।

२ D पडि० ।

३ CE ता य सुट्ठु ।

४ B नट्ठो ।

५ A त्ति ।

धरणो । दिङ्गा य णेण लक्खी । परितुङ्गो एस हियएणं ।
दूमिया य एसा । 'जाया महं एस' त्ति साहित्यं सुवयणम्
'धरणेणं । आणन्दिओ एसो । पयइं जाणवत्तं । गयं
पच्चजोयणमेत्तं भूमिभागं ॥

एत्यन्तरंमि गयणयल्लचारिणी वेगागमणेणगमयन्ती ।
समुहं अयाल्लविज्जू विय असुहया लोयणाणं 'अरे रे दुट्ठ-
सत्तवाहपुत्त, अकओवयारो अणुजाणियं मए 'कहिं इमं
मईयं दविणजायं गेण्हकण गच्छसि' त्ति भणमाणी
सुवल्दीवमामिणी समागया सुवल्लनामा वाणमंतरौ । धरियं
जाणवत्तं भणियं च णाए । भो भो निज्जामया, अदाकण १०
पुरिसबल्लिं न एत्य अत्यो घेप्पइ; ता पुरिसबल्लिं वा देह,
अत्यं वा सुयह, वावाएमि वा अहयं ति । [जइ एयाण
एक्कं पि न देह, तओ अणत्यो कए अण तुज्झ भिन्दामि
पवहणं]^१ धरणेण चिन्तियं । अहो णु खलु सुथाविओ
निययरित्यं सुवयणो, उवयारौ य एसो लक्खीसंपायणेण, ११
एसा य एवं भणाइ । ता इमं एत्य पत्तयाल्लं, अहमेव
पुरिसबल्ली हवामि त्ति । चिन्तिज्जण भणिया वाणमंतरौ ।
भयवइ, अयाणमाणेण मए एवं ववसियं । ता पसौय^२ ।
अहमेव एत्य बलिपुरिसो; मं पडिच्छु त्ति । तीए भलीयं ।
जइ एवं, ता घत्तेहि अप्पाणयं समुहे, जेण ते वावाएमि १०

१ CE om. १ A ख० । १ ACE om the passage in brackets.
B i. marg. sec. m. ३ CE add भयवइ ।

त्ति । लक्ष्मीए चिन्तियं । अणुगिहोया^१ भयवईए । तन्नो
 धरणेण भणियं । वयस्स सुवयण, पावियव्वा तए लक्ष्मी मह
 गुरुणं ति । भणिकण पवाहिओ अप्पा । विद्धो य णाए
 सुलेण, नोओ सुवणदीवं^२ । उवसन्ता वाणमंतरौ । पयइं
 १ जाणवत्तं २ देवउराहिमुहं ॥

१ एत्यन्तरंमि दिट्ठो य एसो कण्ठगयपाणो सुवेक्काओ
 रथणदीवपत्तिएणं हेमकुण्डलेणं, पच्चभिक्काओ य णेण ।
 पुव्वपरिचिया य मा हेमकुण्डलस्स वाणमंतरौ । तन्नो 'हा
 किमेयमकच्चमणचिट्ठियं' ति भणिकण मोयाविओ वाण-
 १० मंतरौओ । पुव्वभणिओसहिवल्लयवदयरेण कथं से वणकक्कं ।
 जीवियसेसेण य पक्कतो एसो पच्चभिक्काओ य णेण हेम-
 कुण्डलो । पुच्छिओ २ धरणेणं मिरिविजयवुत्तन्तो । माहिओ
 हेमकुण्डलेण, जहा जीविओ सो महाणभावो त्ति । परितुट्ठो
 धरणो । हेमकुण्डलो य घेत्तूण धरणं पयहो रथणदीवं । पक्को 'य
 १५ भुयङ्गगन्धव्वसुन्दरीजणारद्धमङ्गरगेयरवायड्ढियदिक्कावहाणनि-
 च्चलट्ठियमयजूहं द्रियवणकोलघोणाहिवायजज्जरियमहिक्क-
 लियमुत्थाकसायसुरहिगन्धवामियदिसायक्कं तौरतकरुडिय-
 कुसुममयरन्दवासियासेमविमलजलदुक्कलियरायहंसासलमरस-
 हस्सकजिक्कं महक्कतस्मिहरावड्ढियकुसुमनियरस्सियवित्तियक्क-

१ D adds त्ति. CE add चत्तं ।

२ BD सुवयसिमिदीवं ।

३ CE om.

४ A om., Bi. marg. sec. m.

५ CE om.

६ ACE om.

भूमिभागं उद्दामनागवल्लीनिवह्यमालिङ्गित्यासेसपूगफल्लीसण्डं^१
 वियडघणसुरहिमन्दारमन्दिरारद्धविष्वाहरमिऊणरदसुहं द-
 रियवणहत्थिपीवरकरायडुणभग्गसमुत्तङ्गुलन्तचन्दणवणं ती-
 रासन्नट्टियघणतमालतरुवौहिओहभियजलहज्जलं तरुणतरु-
 वियडमणहराल^२वालजलसुहियविविहविहंगनियरवा^३पूरि- ॥
 उद्देसं भिद्धविष्वाहराल^४मुत्तङ्गरयणगिरिसणाहं दीवं नामेण
 रयणमारं ति । अवि य

रयणायरेण धणियं वियडतरङ्गुलन्तवाहाहिं ।

मव्वत्तो पियकामिणिरुद्धरमरौरं व ^५उवगूढं ॥

संपाविऊण फलहरनमियमहोरुहनमिज्जमाणो व्व । १०

परिणयखुडन्तवऊविहतरुसुसमोवणियपूओ व्व ।

कमलमऊपाणसेवणजणियकलालावसुहलभमरेहिं ।

कयसागयसम्माणो व्व अद्दगओ ^६चूयतरुसण्डं ॥

उवविट्ठो दीहियातीरंमि, वीसमिओ मुऊत्तयं, गहियादं
 सहयारफलादं; मज्झियं दौहियाए, कया पाणवित्ती । ११
 पुच्छिओ हेमकुण्डलेण धरणो । कहं तुमं इमीए पाविओ
 त्ति । साहिओ णेण जहट्ठिओ मयलवुत्तनो । हेमकुण्डलेण
 भणियं । अहो से कूरहियत्तणं; ता किं ^७एहणा, भण किं
 ते करीयडं^८ त्ति । धरणेण भणियं । कयं मयलकरणजं;

१ CE पूरसं. २ A •वालजल. ३ B •करि. CE •पूरि.।

४ B •वत्त. CE •यत्त. ५ A •उव. D pr. m. ६ AB चूय.।

७ A om. एहणा भण किं. ८ B करीयड.

किं तु दुत्विधा मे जाया, ता तौए मंजोधं मे करेहि ।
 तओ 'रथणगिरौओ पहाणरथणसंजुधं मंजोएमि' न्ति
 चिन्तिऊण भणियं हेमकुण्डलेणं । करेमि मंजोधं, किं तु
 अत्थि इहेव दीवमि रथणगिरौ नाम पव्वओ । तत्थ
 सुकोयणो नाम किन्नरकुमारओ मे भित्तो परिवमह । ता
 तं पेष्किऊण नेमि तं देवउरमेव । तहिं गयस्स निचमेणेव
 तौए मह मंजोगो भविस्सह न्ति । पडिस्सुयं धरणेण । तओ
 घेत्तूण धरणं पयट्ठो रथणपव्वयं ।

पत्तो य मऊरमाहयमन्दन्दोलेत्तकयलिसंघायं ।
 मंघायमिलिय^१किंपुरिमज्जकपरिउत्तवणमण्डं ॥
 वणमण्डविविहफलरमसंतुट्टविहंग^२महगम्भीरं ।
 गम्भीरजलहिगज्जियहित्यपिओमत्तमिद्धयणं ॥
 मिद्धयणमिलियचारणमिहरवणा^३रद्धमऊरमंगीयं ।
 मंगीयमुरयघोसाणन्दियनञ्जन्मिहिनिधरं ॥
 मिहिनिधररबुक्कण्ठियपमञ्जवरमिद्धकिन्नरिनिहायं ।
 किन्नरिनिहायसेवियलवङ्गलवलीहरक्कायं ॥
 कायावन्तमणोहरमणियडविलसन्तरयणनिउत्तम्भं ।
 निउत्तम्भठिउप्पेहड^४मिहहस्सिंधं च रथणगिरिं ॥
 तओ य तं पाविऊण महामहसुत्तुङ्गरयणमिहहस्यह-
 निरुद्धरविरहमगं विविहवरमिद्धविज्जाहरङ्गणाकलियगमण-

१ ABD किन्नरय, CE किन्नरकिपुरिच । २ CE रसंतमंभीरं ।

३ B हव । ४ A •हयेयं, D •हयिंयं, B •हयिंयं, OE •हयिंयं ।

चललालत्तयरसरञ्चियवित्थिणमुत्ताभिलायलं दरिविवरविणि-
गयनिञ्चरन्नरन्तझंकाररवायद्धियदरियवणहत्थिनियरसमाह-
लवियडकडउद्देसं उद्दाममाहवौलयाहृच्छङ्गनिद्धयरयायास-
विस्ससुहपसुत्तविज्जाहरमिज्जणं अदकोउहल्लेण^१ आहहिउं
पयत्तो । किह

चालियलवङ्गलवलीचन्दणगन्धकुडेण भिमिरेण ।

अवणिज्जन्तपरिस्समसंतावो^२ मज्जरपवणेण ॥

पेक्कन्नो य रुद्धरदरिमन्दिरामलमणिभित्तिसंकन्त-
पडिमा^३वलोयणपणयकुवियपसायणसुयदइयदंसणाहियकुविय-
वियडुसहियणोहसियमुद्धमिद्धङ्गणामणाहं, कत्थइ य 'पयार-
चल्लिय^४वरचमरिनियरनौह्वारामलचन्दमज्जहनिक्कलुद्दामचमर-
चवलविक्खेववौहज्जमाणं, कत्थइ य नियम्बोवइयवियडघण-
गज्जियायलणुभन्तधुयमडाजालनहयलच्छङ्गनिमियकमदरिय-
मयणाहृहञ्चियरवावूरिउद्देसं, अत्थ सरसघणचन्दणवणु-
च्छङ्गविविहपरिहासकौलाणन्दियभुयङ्गमिज्जणरमणिज्जं ति ।^५
तच्चो आहहिज्जण रयणमिहरं रयणगिरितिलयभूयं^६ तत्थ य
बालकयलौपरिवेडियवियडपौडं सोहाविणिज्जियसुरिन्दभवनं
उत्तुङ्गतोरणखम्भनिमियवरसालिभञ्जियामणाहं मणहरालेख-
विचित्तवियडभित्तिं रुद्धरगवक्खवेदधोवसोच्चियं निक्कलमणि-

१ CE add य ।

२ A ० वं, D sec. m.

३ B ० चल्लो, D ० वलीवय, CE ० चज्जणो ।

४ A पा०, D sec. m.

५ A om. वर, D blots it out with geru.

६ CE om. तत्थय ।

कोट्टिमं सुरहिकुसुमसंपादयपूश्रोवयारं च गओ सुलोयण-
 मन्तिथं मन्दिरं ति । दिट्ठो य णेण गन्धव्वदत्ताए मह वीणं
 वायन्तो सुलोयणो । अण्णुट्ठिओ सुलोयणेणं । संपादओ से
 उच्चिओवयारो । पुच्छिओ सुलोयणेणं हेमकुण्डलो । कुओ
 १ भवं कुओ वा एस महापुरिमो, किंनिमित्तं वा भवओ
 आगमणपओयणं ति । तओ १सुवेलाओ १नियं धरणस्स सुवण-
 भूमिसुवणआदयं चिन्तियरयणं १पट्ठाणपञ्जवमाणं माहियमा-
 गमणपओयणं । तेण वि उप्पुल्लोयणेण पडिस्सुयं । तओ
 चिट्ठिऊण कहवथदियहे १ गहियाइं पहाणरयणाइ । नोओ य
 १० णेण धरणो देवउरं । सुक्को नयरवाहिरियाए, ममपियाणि से
 रयणाणि । भणिओ य एसो । दहट्ठिओ चैव जायं पडि-
 वालसु त्ति । पडिस्सुयं धरणेण १ । गओ हेमकुण्डलो ॥

धरणो पुण वाहिरियाए चैव कंचि वेलं गसेऊण पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठो य टोप्पसेट्ठिणा । 'अहो कक्काणागिदं अदिट्ठ-
 १ पुव्वो एगागो य दौसइ, ता भवियव्व एत्थ कारणेणं' १
 ति चिन्तिऊण अहिमयसंभासणपुरस्सरं नोओ णेण गंहं ।
 कओ उवयारो । पुच्छिओ सेट्ठिणा 'कुओ तुमं' ति ।
 माहिओ णेण मायन्दिनिवामनिगमणाइओ देवउरमंपत्ति-

१ B reads भवियं हेमकुण्डलेण सुवेलाउ चह आगउ एसो य सुवन्नसूमीउ
 उयणं पुव पहावरयेहिं ता दाणि मे दहि । वेव वि etc. १ CE निययं ।

३ CE पहाव । ४ CE दिने । ५ D adds पवमिउ य वेव

१ A कारणं ।

पञ्चवशाणो निययवृत्तन्तो । समप्पियादं रयणादं । भणियो
य ^१णेण सेट्ठी । एयादं ^२संगोवावसु त्ति । संगोवाविद्याणि
सेट्ठिणा ॥

इत्थो य धरणसमुद्दपडणममणन्तरमेव समासासिथा
सुवयणेण लच्छी । भणिया य णेण । सुन्दरि, ईदसो एव ^१
संसारो, विश्वोगावसाणाद् एत्य संगयादं; ता न तए
संतप्पियम्भं । न विवस्सो य एम तुम्भं; अवि य मम्भं ति^२ ।
तत्थो नियडिप्पहाणाए बाहजलभरियल्लोथणं जंपियं लच्छीए ।
तए जीवमाणंमि को महं संतावो त्ति । तत्थो अदक्कन्तेसु
कहवयदिणेसु ज्ञाणवत्तमंठियं ^३पह्णयं सुवणमवल्लोदज्जण ^४
चिन्तियं सुवयणेणं । विवस्सो खु मो तवस्सी, ^५पभूयं च एयं
द्विणजायं, तरुणा य से भारिया क्ववई य, संगया य मे
चिन्तेण; ता किं एत्य जुत्तं ति । अहवा इयमेव जुत्तं, जं
दमीए गहणं ति । को नाम अवाल्लिसो मयमेवागयं लच्छिं
परिच्चयद् । ता गेण्हामि एयं । तत्थो ^६परिहासमग्ग्या ^७
इत्थिय' त्ति विद्यडूनायगाणक्खा कया परिहासा, आवज्जियं
से हिययं । निविट्ठो घरणिसद्दो । ^८अत्तट्ठियं सुवणयं ॥

१ CDE om. २ A om. ३ D inserts here the following
passage, which in B is added on the margin, with many corrup-
tions : मा चई महापुरिस सखिहाव(वे)च दसाउ चडिययरं सुहं पविस्स ति न
वेरद् वेत्तिउं देवो । मा किमणेच चईयवत्तुसीयणेच । तज्जिउ य चहमज्जउणेच
संपावेमि तस्स ववणं परावेमि एया रित्तयं च सयवससोव । ४ CE वल्लयं ।

५ A चडिट्ठियं ।

अदकन्ता कदवि दियहा । समागयं कूलं जाणवत्तं । मइया
दरिसण्णिजेण दिट्ठो सुवयणेण नरवई । परितुट्ठो एसो ।
'उस्सुंकमेव तुह जाणवत्तं' ति कओ से पमाओ । गओ
जाणवत्तं ॥

- ५ एत्यन्तरंमि 'चौणदौवाओ आगयं जाणवत्तं' ति सुणि-
जण निग्गओ धरणो । दिट्ठो य णेण सुवयणो लक्खौ य ।
परितुट्ठो हियएणं, दूमिया लक्खौ सुवयणो य । दिन्नं से
आसणं, पुच्छिओ वुत्तन्नं, साहिओ णेणं । तओ सुवयणेण
'चिन्तियं । अहो मे कम्मपरिणई, अहो मे पडिक्कलया
१० देवस्स । केवलं कथमकज्ज, न मंपन्नं समौहियं ति ।
चिन्तिज्जण भणियं । अज्ज, मोहणं मंजायं, जं तुमं जौविओ ।
ता गण्हहि एयं निययरित्थं ति । धरणेण भणियं । सत्य-
वाइपुत्तं, पाणा वि एए तुह मन्तिया, जेण 'लक्खौए मइ
समागमो कओ । किमङ्ग पुण रित्थं ति ॥ अदकन्ता काद
१५ वेला । भणियं च णेण । एहि, नयरं पविमन्नं । लक्खौए
भणियं । अज्जउत्तं, कम्मं पविमिस्सामो, अज्ज उण अज्ज-
उत्तेणावि इहेव वमियव्वं ति । पडिस्सयमणेण । अमङ्गिओ
एसो । आलोचियं च लक्खौए सुवयणेण य । जहा, अज्ज एयं
कथपाणभोयणं केणइ उवाएण रयणीए वावाइस्सामो ति' ।

१ CE भविष्यं, om. all down to सोचनं ।

२ CE लक्खोसमागमो ।

३ D adds कथं चिन्तिवाचुड्डानं ; B i. marg. sec. m.

मव्विओ एमो, पाइओ महं, काराविओ^१ पाणवित्तिं ।
 अइक्कन्तो वासरो, ममागया रयणो, अत्युयं सयणिज्जं ।
 १निवलो एमो लच्छी य । तओ मयपराहीणस्स सिमिणए
 विय २अव्वत्तं चेदमणुवन्तस्स दिओ इमीए ३गले पासओ,
 ४वल्लिओ य एमो । परिओसवियमियच्छीए लच्छीए सुवयणेण ५
 य विमूढो धरणो मओ त्ति काऊण उज्झिओ जलनिहि-
 तडे । गयाइं जाणवत्तं । जलनिहिपवणमंगमेण य^६ समासथो^७
 एमो । चिन्तियं च णेणं । हन्त किमेयं ति । किं ताव
 सुविणओ आओ^८ इन्दजालं आओ^९ मदविशमो आओ^{१०}
 सच्चयं चेव^{११} त्ति । उवल्लद्धं जलनिहितडं । सच्चं चेव त्ति १२
 जाओ मे विनिच्छओ । उट्ठिऊण चिन्तियमणेण । अहो
 लच्छीए चरियं, अहो सुवयणस्स पोइमं । अहवा दट्ठगुंठो^{१३}
 विय उमग्गपत्थिया, किंपागफलभोगो विय मज्झुलावसाणा,
 दुस्साहियकिच्च व्व दोसुप्पायणो, कालरत्ती विय तमो-
 वल्लित्ता, ईदमा चेव महिलिया होइ । अवि य १४

जलणो वि घेप्पद सुहं पवणो भुयगो १५ केणद नएण ।

महिलामणो न घेप्पद बज्जणहि वि नयमहस्सेहिं ॥

१ ४ A कारिओ ।

१ CE सुवणो. B सुवणो pr. m.

६ DB चवत्तं, CE चवत्तं । ७ CE om. ४ B om. next three words

५ A om य. ७ ABD add य. ८ D उयाओ ।

९ B (i. marg.) रयाओ A चार । १० D उयाओ । ११ CE add रथं

AD मूढो ।

१३ CE वि ।

ता किं इमौए । सुवयणस्स न जुत्तमेयं ति । अहवा
मइरा धिय मयरायवड्डणी चेव इत्थिया हवद त्ति ।
विमयविम'मोहियमणेणं तेणावि एयं ववमियं ति ।

एवं च चिन्तयन्तो सेट्ठिनिउत्तेहि कहवि पुरिसेहिं ।

५ सूख्खमवेलाए दिट्ठो बाहोमनयणेहिं ॥

भणिओ य णेहिं । मत्थवाहपुत्त, रयणीए न आगमं
तुमं ति मंजायामङ्केण रयणीए चेव तुज्झ अन्नेमणमिमिचं
पेमिया अन्ने टोप्पसेट्ठिण त्ति । कहकहवि दिट्ठो मि मंपयं ।
ता एहि, गच्छन्हः निव्ववेहि अणेयचिन्ताणलपल्लितं
१ सेट्ठिहियं । तओ 'अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण
पयट्ठो धरणो, पविट्ठो नयरि, दिट्ठो य णेण सेट्ठो ।
पदरिक्कमि भणिओ सेट्ठिणा । वच्छ, कुओ तुमं, किं वा
विमणदुक्खणो ढौममि त्ति । तओ 'लज्जावणिज्जयं अणा-
चिक्खणोयमेयं' ति चिन्तिऊण बाहोमनयणेण १न जपियं
४ धरणेण । सेट्ठिणा भणियं । वच्छ, सुयं मए, जहा आगयं
जाणवत्तं 'चौणाओ, ता तं तुमए उवक्खं न व त्ति । तओ
मगगयत्तकरं जपियं धरणेणं । अज्ज, उवक्खं ति । भोगाद-
रेणेण य पवत्तं बाहसल्लितं । तओ 'नूणं विवक्षा से भारिया,
अज्जहा कहं ईदमो भोगपमरो' ति चिन्तिऊण भणियं

१ CE 'माहियं' ।

२ A 'एयं' ।

३ ACE read जपियं न किञ्चि

वाचिक्खौयं ति ।

४ A om. all down to न व त्ति ।

टोप्पसेट्टिणा । वच्छ, 'अवि तं चेव तं जाणवन्तं ति ।
 धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं । अवि कुसलं ते
 भारियाए । धरणेण भणियं । अज्ज, कुसलं । सेट्टिणा
 भणियं । ता किमस्मिं^१ ते उव्वेवकारणं । धरणेण भणियं ।
 अज्ज, न किंचि आचिक्खियव्वं ति । सेट्टिणा भणियं । ता ४
 किं विमणो सि । धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमामं' । धरणेण भणियं 'एयं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमेयं' । धरणेण भणियं 'न किंचि' । सेट्टिणा भणियं ।
 वच्छ, किमेएहिं सुसभासिएहिं । आचिक्ख सद्भावं । न य
 अहं अजोगो आचिक्खियव्वस्स, पडिवन्तो य तए गुरु । १०
 तन्तो 'न जुत्तं गुरुआणाखण्डणं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 धरणेण । १अज्ज, 'अज्जस्स आण' ति^२ करिय ईदसं पि
 भासोयइ ति । सेट्टिणा भणियं । वच्छ, नत्थि अविमन्तो
 गुरुयणाणवन्तोए । धरणेण भणियं । अज्ज, जइ एवं, ता
 कुसलं मे भारियाए जौविणं, न उण सीलेणं । सेट्टिणा ११
 भणियं । कहं विद्याणसि । धरणेण भणियं 'कज्जन्तो' ।
 सेट्टिणा भणियं । कहं विय । तन्तो आचिक्खिन्तो १२
 भोयणाइन्तो जलनिहिं^३ तडपज्जवमाणो मयलवुत्तन्तो । १३
 च सोऊण कुविन्तो १४ टोप्पसेट्टी सुवयणस्स । परिसंठविय

१ BD आगतं चेव जाण०; in B आगतं appears corrected from अविनं

२ CE किमव्व । ३ B om., D i. marg. ४ ADCE ति ।

५ CE om. next three words. ६ D तीरपञ्चावसायो ।

७ CE om. दोष ।

धरणं गच्छो नरवद्वसमौवं । विभक्तो णेण सुवयणं पद
 जहद्वियमेव नरवई । सद्भावित्तो 'रादणा सुवयणो. भणित्तो
 य एसो । सत्यवाहपुत्त, पभूयं ते रित्यं सुणीयइ । ता पुं
 जंपसु, कहमेयं तए विठत्तयं^१ ति । तत्तो अजायामक्केण
 ५ भणियं सुवयणेण । देव, कुलक्कमागयं । रादणा भणियं ।
 भारिया कहं ति । तेण भणिय । गुहविदसा । तत्तो
 १० पुल्लदत्तो टोप्पसेट्ठौ । भणियं च णेण । देव, सव्वं अलियं
 ति । सुवयणेण भणियं । किं पुण एत्थ सच्चयं । सेट्ठिणा
 भणियं । धरणमन्नियं रित्यं भारिया यः एयं सच्चयं ति ।
 १५ तत्तो संखुद्धियएणं जंपियं सुवयणेण । भो भो अउव्व-
 जोइसिय, को एत्थ पच्चत्तो : रायकुलं खु एयं । "टोप्पसेट्ठिणां
 भणियं । माहारणं रायकुलं पच्चत्तो पुण, सो चैव औवद
 त्ति । सुवयणेण भणियं । महाराय, न मए धरणस्स नामं पि
 आयलियं ति । परिक्खउ देवो । रादणा भणियं । भो भो
 २० सेट्ठि, आणेहि धरणं, तुमं पि तं महिलियं ति । पेमिया
 णेहि^२ सह रायपुरिसेहिं निययपुरिमा । आणित्तो य णेहिं
 हियएणाणिक्कमाणो वि सेट्ठिउवरोहभावियचित्तो धरणो,
 इयणेहि य भव^३ हित्यहियया लक्खि त्ति । ३ पुल्लदयाइं
 रादणा, भणियं च णेण । सुन्दरि, टिट्ठो तए एम कहंपि

१ DCE चेह ।

२ BCE विठत्तं ।

३ A पुलोइउ, B पालोईउ ।

४ CE om. डोण ।

५ A adds देवस्स, B om, all down to पुरिमा ।

६ B ० भिह ।

७ DCE पुलो० ।

सत्यवाहपुत्तो । तीए भणियं । देव, न दिट्ठो त्ति । तश्चो
 पुच्छिओ धरणो । सत्यवाहपुत्त, अवि एसा ते भारिया ।
 धरणेण भणियं । देव, किमणेण पुच्छिण ; सुयं^१ चेव
 देवेणं, जं जंपियमिमौए । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अओ चेव पुच्छामि । धरणेण भणियं । देव, जइ एवं देवस्स^२ ५
^१अणुबन्धो, ता आसि भारिया, न उण संपयं ति । राइणा
 भणियं । एमो सत्यवाहपुत्तो दिट्ठो तए आसि । धरणेण
 भणियं । देव, एमो चेव जानइ त्ति । ^२राइणा भणिओ
 सुवयणो । सत्यवाहपुत्त, किं दिट्ठो तुमए एस कहिंपि ।
 सुवयणेण भणियं । देव, मए ताव एमो न दिट्ठो त्ति । १०
 राइणा भणियं । होउ, किं एइणा ; साहेह^३ तुम्हे, किं एत्य
 रित्यमाणं^४ । सुवयणेण भणियं । देव, एत्य खलु दममहस्साणि
 सोवस्सिगाण इट्ठासंपुडाण, अन्नं पि येवयं खु^५ सुसुरित्तं भण्डं
 ति । ^६पुच्छिओ इयरो वि । धरणेण भणियं । देव,
 एवमेयं । राइणा भणियं । भो किंपमाणा खु ते संपुडा । १५
 धरणेण भणियं । देव, न-याणामि । राइणा भणियं । कहं
 निययभण्डं वि पमाणं न-याणामि । धरणेण भणियं । देव,
 एवं चेव ते कथा, जेण न जाणामि । तश्चो पुच्छिओ
 सुवयणो । भइ, तुमं साहेहि । तेण भणियं । देव, अहमवि

१ A च ।

२ CE om.

३ CE om. all down to सुवयण ।

४ D तुम्हे ।

५ B °यमाणं, CE °परिमाणं ।

६ BD सिरिभंति

CE परिभंति ।

७ CE om. these three words.

८ B शावानि

- निस्संभयं न-याणामि । राइणा भणियं । भो एवं ववत्थिए
 किं मण कायव्वं ति । धरणेण भणियं । देव, थेवमियं^१
 कारणं । किं बज्जणा जंपिएणं । अविवाडगो अहं एयस्सः
 ता गिण्हउ^२ रित्यं भारियं च एमो त्ति । सुवयणेण भणियं ।
 ४ भो महापुरिष, एयं पि भवओ ^३पह्यमेव, जं मे आलो न
 दिन्नो त्ति । धरणेण भणियं । ^४पमिद्धो ^५अहं आलदायगो ।
 सुवयणेण भणियं । जइ न आलदायगो, ता किमेयं पत्थुयं
 ति । टोप्पसेट्ठिणा भणियं । अरे रे निस्सज्ज पावकस्स, एवं पि
 ववहरिउं एवं जंपमि त्ति । ^६पुणो वि अमरिसाइमण भणियं
 १० टोप्पसेट्ठिणा । महाराय, किं बज्जणा जंपिएण । जइ एयं न
 धरणमन्नियं रित्यं एमा य ^७भारिया, ता मज्झ मव्वस्स-
 महिंया पाणा नियरणं ति । आणावेउ देवो मयले दिव्वे त्ति ।
 धरणेण चिन्तियं । अवहरिओ खु एमो मह मिणेहाणवन्धेण ;
 ता न जत्तं संपयं पि उदामौणयं काउं ति । जंपियमणेण ।
 ११ देव, जइ एत्थ अणवन्धो तायस्स, ता अलं दिव्वेहिं : अओ
 वि एत्थ उवाओ अत्थि चेव । राइणा भणियं । कहेहि,
 कौदमो उवाओ त्ति । धरणेण भणियं । देव, ते मण संपुडा
 मनामेणं चेव अह्मिय त्ति^८ । राइणा भणियं । किं तुण्ण नामं ।
 धरणेण भणियं । देव, धरणो त्ति । इयरो वि पुच्छिओ ।

१ A ०मेयं, B pr, m. २ CE om. these three words ३ CE बज्जणः ।

४ CE transpose these words. ५ CE om. all down to महाराय ।

६ DD इत्थि ।

७ CE om.

तेषु भणियं । देव, सुवयणो न्ति । रादणा भणियं । जद
 एवं, तो छिन्नो खु ववहारो ; नवरं एत्येव आणेह 'करवि
 संपुडे न्ति । 'तन्नो पेसियं' पञ्चउल्लं, आणिया संपुडा.
 निहासिवा रादणा 'बाहिं, न दिट्ठं धरणनामयं । भणियं च
 णेण । भो नत्थि एत्य धरणनामयं । सुवयणेण भणियं । देवो ।
 पमाणं ति । अन्नं च । 'देव, देवस्स पुराओ 'एस महन्तं पि
 अन्नियं जंपिऊण अज्ज वि पाणे धारेइ न्ति । जाणियं देवेण,
 जं एएण पमाणैकयं । रादणा भणियं । भो धरण, किमेयं
 ति । धरणेण भणियं । देव, न अन्नहा एयं ; फोडाविऊण मज्झं
 'निक्खेउ 'देवो । तन्नो एयमायलिऊणं संखुड्डो सुवयणो, १
 हरिभिन्नो टोप्पसेट्ठी । सहाविया सुवययारा, फोडाविथा
 संपुडा, दिट्ठं धरणनामयं । कुविन्नो राया सुवयणस्स लच्छीए
 य । भणियं च णेण । हरे वावाएह एयं वाणियगवेमधारिणं
 महाभुयंगं, निव्वामेह 'य एयं मम रज्जाओ विवन्नसौल-
 जीवियं अलच्छि, समप्पेह य समत्थमेव रित्थं धरणमत्थ- २
 वाहस्स । अन्नं च । भण. भो महापुरिस, किं ते अवरं
 'कौरउ । धरणेण भणियं । देव, अन्नं मे रित्थेण । करेउ
 एव ते पसायं सुवयणस्स अभयप्पयाणेणं । तन्नो 'अहो मे
 सुवयणो 'भावय' न्ति चिन्तिऊण भणियं रादणा । सत्त्ववाहपुत्त,

१ A च D करवसंपुड B कररउ, D कर रउ ।

२ CE om. the next

३ D तुप्पे bds.

४ B पोसकह ।

५ A om.

६ B रहमनेत्ति ।

(E पुरिअहं) निक्खेहि ।

७ CE om.

८ ACE om.

९ A करौउ ।

न जुत्तमेयं, तद्वावि अस्मिन्नीयवयणो 'तुमं तिः ता तुमं
 चेव जाणसि । धरणेण भणियं । देवपसाओ न्ति, अणुगिणीओ
 अहं देवेण । राइणा भणियं । भो सत्यवाइपुत्त, गेणहाहि
 निचयरित्थं । धरणेण भणियं । जं देवो आणवेद । तओ
 ५ नरिन्दपसुउलाहिट्ठिओ मह सुवयणेणं गओ वेसाउलं धरणो,
 उवगणियं सुवण्यं पसुउलेण, ममप्पियं धरणम् । तओ
 धरणेण भणियं । भो सुवयण, परिच्चय विसायं, गङ्गीकरेहि
 पोहमं, देवोवरोहेण कम्प वा खलियं न आयइ न्ति ।
 अन्नं च । भणिओ मए तुम्ह सुवणल्लको, तए पुण
 १० 'महाभावत्तणेण अहमेव वज्जमस्सिओ, न उण सुवणल्लको ।
 भणियं च तए आमि ' किं सुवणल्लकोण, तुमं चेव मे वज्जगो'
 न्ति । अणग्घेयं च एयं संभमवयणं । ता गेणहाहि मंपयं, जं ते
 पडिहायइ^१ । एवं च भणिओ ममाणो लज्जिओ सुवयणो ।
 न जंपियं च णेण । तओ दाऊण अट्ट सुवणल्लके मंपइऊण
 १५ नरवडं तओ^२ काउं मयल्लसुत्थं^३ भण्डम्प गओ टोप्पसेट्ठिगेहं ।
 ठिओ कंचि वेलं मह सेट्ठिणा । उवगयाए भोयणवेलाए
 कयमज्जणा पभुत्ता एए । भुत्तत्तरकाले य चलणेसु निवडिऊण
 भणिओ धरणेण टोप्पसेट्ठी । जाएमि अहं किंचि वत्थुं तायं,
 जइ न करेइ मम पणयभङ्गं ताओ । तओ हरिषवसुप्फुल्ल-
 २० लोयणेण 'अहो अहं कयत्थो, अहो अहं धओ, अहो मम

१ CE om, next three words. २ D 'भाग'. ३ AB 'मह'.

४ CE add न्ति ।

५ A om.

६ D सत्थं ।

सुजीवियं, अहो मम सुलद्धो जम्भो त्ति, जम्भो ईदृशेणावि
 महाणभावेण सयलभत्तकप्पतरुक्कप्पेण तिङ्गयणचिन्तामणी-
 भूएण वि अहं पत्थिज्जामि' त्ति चिन्तिज्जण भणियं टोप्प-
 सेट्ठिणा । वक्क, जइ वि सकलत्तं सपुत्तपरियणं^१ दासत्तनिमित्तं
 ममं जाएमि^२, तहावि अहं तुह महापुरिमचेट्ठिएण^३ आकर-
 मियचित्तो न खण्डेमि ते पत्थणापणयं^४ । धरणेण भणियं ।
 ताय, जइ एवं ता^५ देहि तिमि वायाओ । ईसि विहसिज्जण
 'जाय, ओ एगं वायं लोप्पइ^६, सो तिमि वि लोप्पयन्तो किं
 केणावि^७ धरिउं पारीयइ' त्ति भणिज्जण टोप्पसेट्ठिणा कयाओ
 तिमि वायाओ । 'ताय, अणुगिहीओ' त्ति भणिज्जण
 हेमकुण्डलविज्जाहरविदिक्क^८ महग्गेयपुब्बसमप्पि^९ यरयणसहसं
 मग्गिओ टोप्पसेट्ठिभण्डारिओ । तेण वि य 'जं अज्जो
 अणवेइ' त्ति भणिज्जण समप्पियाइं गहिज्जण रयणाइं ।
 तओ ताण मज्जे^{१०} अट्ठं गहेज्जण टोप्पसेट्ठिस्स चलणपूयं
 काज्जण पुणो विण्णिवडिओ पाएसु 'ताय, एसा मा पत्थण' त्ति^{११}
 भणमाणो धरणो । तओ 'अह^{१२} कहं कलिओ अहमणेण'
 ति सुइरं चिन्तिज्जण 'अगहिण य विल्लक्खीभविस्सइ एओ,
^{१३} निवारिओ अहं इमिणा अणागयं चेव' उट्ठविओ धरणो
 'वक्क, पडिवक्का ते पत्थणा' भणमाणेण^{१४} टोप्पसेट्ठिणा ॥

१ CDE सकलतपुणं । २ CE जायसि, D pr m. ३ A आकरिसिय-

४ D वयणं, CE वयणं । ५ D कट्ठेय, A देहि, CE तदेह । ६ A लोप्पेइ

७ CE धारिउं ८ A मयग्गे । ९ A यं । १० AD अट्ठं ।

११ A om., CE अओ । १२ A निवारइ, B pr. m. १३ CE om.

१ तन्त्रो बज्रमन्त्रिन्त्रो^१ सेट्टिणा^२ ॥ महया सत्येण समागन्त्रो
 निययनयति^३ । आवासिन्त्रो बाहिं । आन्त्रो लोयवान्त्रो, जहा
 आगन्त्रो धरणो त्ति । निग्गन्त्रो राया पच्चोणिं । ४ [पवेसिन्त्रो
 णेण महाविभूईए नेऊण निययभवणं, पृदन्त्रो मज्जणादणा^५
 ५ निथाभरणपञ्चवसाणमुवयारप्पयाणेणं] । ६ गन्त्रो निययभवणं ।
 तुट्ठा ७ य मे जणणिजणया । विह्वं महादाणं, कया मव्वा
 ययणेसु पूया । ८ अदक्कन्ता काद वेला । तन्त्रो उवणिमन्त्रियं^९
 महारायं पृदन्त्रो अणेण मविसेमं । सम्भाणिथा १० य जहारुह
 पडिवत्तीए पउरचाउवेज्जाइया, पडिपृदन्त्रो ११ य तेहिं ।
 १२ तन्त्रो पुच्छिन्त्रो जणणिजणएहिं । वच्छ, अवि कहं ते घरिणि
 त्ति । धरणेण भणियं । अलं तौए कहाण । चिन्तियं च
 णेहिं । हन्त कथं तौए, जं इत्थिउच्चियं^{१३} । ता अल इमस्स
 मम्मघट्टणेण इमिणा जंपिएणं । अलन्त्रो अत्रगच्छिस्सं त्ति ।
 एत्थन्तरंमि १४ महापुरिमयाखित्तहिद्यन्त्रो विम्वयवसेणुफुल्ल-
 १५ लोयणो १६ कयमुदङ्गसामणावणनिमित्तं पुणो वि धरणममौव
 समागन्त्रो राया । १७ कन्त्रो धरणेण समुच्चिन्त्रोवयारो^{१८} । पुच्छिन्त्रो

१ Dom. २ CE वज्रोन्त्रो । ३ CE om. ४ A om महया सत्येण ।

५ D पविट्ठो महाविभूईए and omits all down to पुच्छिन्त्रो जणणिजणएहिं ।

६ CE मज्जण । ७ CE समागन्त्रो । ८ CDE om ९ B अदक्कन्ता

काद कालो । १० A उवणिमन्त्रिय महाराय ११ CE om. १२ ACE om

१३ E उच्चियं । १४ D has instead of the following words only

परवत्तवणनिमित्तं (पुणो वि i. marg.) आगणउ वरवई । १५ B कट्टव म

वेमेषावइ । निमित्तं । १६ D has only परिमुट्ठा ये उवणिजणया मउ

कयमेहिं राइयो उच्चियं करविज्जं वरवेव etc १७ A समुच्चिउ उवयारो

य आगमणपञ्चोयणं । मिट्ठो से नियथाहिप्पाओ राहणा ।
 तओ चल्लणेषु निवडिऊण भणियं धरणेण । देव, अल्लं
 सुइङ्गेहिं : किं तु 'माणणीओ देवो' न्ति करिय पत्थेमि
 पत्थणीयं । राहणा भणियं । भणाउ अज्जो । तेण भणियं ।
 पयच्छउ देवो 'नियरज्जे मव्वसत्ताणं' १ बन्दिमोक्खणं २ मव्व-
 सत्ताणमभयपयाणं च' । तओ 'अहो से महाणभावया, अहो
 महापुरिमचेट्ठियं सत्यवाहपुत्तस्स' न्ति भणिऊण आणत्तो
 पडिहारो । हरे कारवेहि चारयघण्टपञ्चोएण मम रज्जे
 मयलबन्दिमोक्खं, मव्वसत्ताणमभयपयाणं च दवावेहि न्ति ।
 तओ 'जं देवो आणवेद' न्ति भणिऊण संपाडियं देव- ३
 सामणं । मय्परिसचेट्ठिएण य परितुट्ठा से जणणिजणया ।
 ४ परिओमवियमियच्छेहिं ५ कयमणेहिं राहणो उचियं
 करणिज्जं । तओ धरणेण सह कंचि वेल्लं गमेऊण
 निग्गओ राथा ॥

धरणो वि चिरयालमिलियवयंसयममेओ गओ मल्ल- ६
 सुन्दराभिहाणं ७ उज्जाणं । उवल्लूो य नागल्लयामण्डवमि
 कौलानिमित्तमागओ कुवियं पियपणइणिं पसायन्तो रेविल्लगो ८
 नाम कुलउत्तगो । मुमरियं लच्छीए । चिन्तियं च णेणं ।

१ CE निययं । २ B बन्दिमोक्खं । ३ CE om. मव्वसत्ताणम् ।

४ B om. all down to दवावेहि । ५ CE कयं उचियं करणिज्जं ।

६ B कयं वेहि । ७ CE सुदरं । ८ A २२०, CE करेविल्लगो D p

m., corrects in २२० ; CE continue कोवि मवावओ तओ सुपरियं etc.

अहो ए षु खलु एवमपरमत्यपेक्षीणि कामिजणहिथयादं
हवन्ति । समागमो संवेगं । गमो य उज्जाणकदेशसंठिक्
असोयवीहिंयं ।

दिद्वो य णेण तहिंयं फासुयदेसंमि वियसियविथारो ।

४ सौमगणसंपरिवुडो आयरिओ अरहदत्तो ति ॥

असन्तसुद्धचित्तो नाणो विविहतवसोसियसरीरो ।

निज्जियमयणो वि दठं 'अणङ्गसुहसिद्धितल्लिक्खो ॥

तं पेक्खिज्जण चिन्ता जाया धरणस्स एस लोयंमि ।

जीवद मफलं एको चत्तो जेणं घरावामो ॥

५ घरिणो अत्यो सयणो माया य पिथा य जीवलोयंमि ।

माइन्दजालसरिसा तहवि जणो पावमायरइ ॥

जा वि उवथारबुद्धी घरिणोपमुहेसु मा वि मोहफलं ।

मोत्तूण जओ धम्मं न मरणधम्मोणमुवथारो ॥

सो पुण संपाडेउं न तौरण आसवानिथत्तेहिं ।

६ आसवविणिविन्ती वि य गिह्वासमं आवसन्तेहिं ॥

निथमा तत्थारम्भो आरम्भेणं च 'वड्ढूहिं हिंसा ।

हिंसाअ कओ^१ धम्मो न देसिओ सत्ययारेहिं ॥

पप्पन्ते वि य एसो सव्वेणं सेव जीवलोयंमि ।

नियमेणसुज्झियव्वो ता अलमेएण पावेणं ॥

७ एवं च चिन्तयन्तो पत्तो संगायसरणपरिणामो ।

गुरुपायमूखमणहं सवयंसो निम्बुदपुरं व ॥

अह वन्दिओ य णेणं भगवं सवयंसएण साहं य ।

तेहिं चिय धम्मलाहो दिओ सव्वेसि विहिपुब्बं ॥

उवविट्ठा य सुविमले सुणीण पुरओ उ उववणुच्छङ्गे ।

अह पुच्छिथा य गुरुणा कत्तो तुभे न्ति मज्जरगिरं ॥ १

एवं च पुच्छिए समाणे जंपियं धरणेण । भयव, इओ
 सेव अन्हे । अन्नं च ; अत्थि मे गिहासमपरिच्चायवुद्धौ । ता
 आइसउ भयवं, जं मए कायब्बं ति । तओ 'अहो से
 आगिदं, अहो' विवेगो' न्ति चिन्तिऊण आसथपरिक्खण-
 निमित्तं जंपियं अरहयत्तेणं । वच्छ, परिचत्तगिहासमेणं १
 निभच्छिऊण नियनियविषयल्लाससाइं इन्दियाइं विज्झविय
 कसायाणलं निरीहेणं चित्तेणं सयल्लसोक्कनिहाणभूओ संजमो
 कायब्बो । अज्झा परिचत्तो वि अपरिचत्तो गिहासमो न्ति ।
 सो पुण अणाइविषयभावणाभाविद्यस्स जीवस्स अचन्तदुक्क-
 यरो । पवप्पिऊण वि एयं पुब्बकयकसदोसेण केइ न तरन्ति १५
 परिवाल्लिउं, मुज्झन्ति निचयकज्जे, परिकप्पेन्ति असया-
 ल्लमणाइं ; विमुक्कसंजमा य ते, आउसो, न गिहौ न पम्बइ-
 यगा उभयसोगविहलं नासन्ति मणयत्तणं । एवं ववत्थिए
 असुणिऊण हेओवाएयाइं अतुल्लिऊणमप्पाणयं न जुत्तो
 गिहासमपरिच्चाओ न्ति । धरणेण भणियं । एवमेयं, जं तुभे १०
 आणवेइ । किं तु

જેન્નો ગિહાસમો મે મુઢ્ઠી સમણતણં ડવાણં ।

તુલણા વિ વિવેગો સ્થિતિ કિલેસવસયાણ સત્તાણં ॥

મયવયા પિન્નિયં । અહો સે સડણ્યા, મુણિન્નો જોણ

જહટ્ઠિન્નો સંસારો, સમુપ્પજ્ઞા જિણધક્કાવોહી । તા પસંસેમિ

૧ ઇયં સાહેમિ ય દમસ્સ દમીએ દુલ્લહત્તણં, જેણ વચંમગાણ વિ

મે સંવોહો સમુપ્પજ્ઞદ્ધ । મણિયં ચ જોણ । વચ્ચ, ધક્કો તુમં,

નાયં તદ્દ જાણિયવ્વં, સંપત્તા ૧સયલક્કોયદલ્લહા જિણધક્ક-

વોહી । તા ૨જહટ્ઠિયાસેવજોણ ઇયં સેવ સફલં કરેહિ,

મંસિન્નદ્ધ ય ૩તુહ સમીહિયં । ન ચલુ અણચત્થનિરદયાર-

૧૦ કુસલમગ્ગા એવંવિહા હવન્નિ, અવિ ય અપરમત્થપેષ્ઠિજ્ઞો

વિસયલોલુયા ય । ઇયવદયરં ચ નિસુજેહિ મે ચરિયં ।

ધરણેણ મણિયં 'કહેડ મયવં' । અરહદત્તાથરિણ

મણિયં । સુલ ।

અત્થિ દહેવ ૪વાસે અચલહરં નામ નયરં । તત્થ જિય-

૧૧ સન્તૂ રાયા, ૫પુત્તા ય સે અવરાજિન્નો સમરકેજ ય । અવ-

રાજિન્નો જુવરાયા, દયરો ય કુમારો । દિઝ્ઞા દમસ્સ

કુમારમુત્તીએ ડખ્ખેણી । એવં ચ અરહક્કાનો કોદ કાલો ।

અચયા ૬ય વિચક્કો સમરકેસરી નામ પચન્નનરવર્દ । તન્નો

અવરાજિન્નો તપ્પસાહણનિમિત્તં ગન્નો । પચાહિન્નો ઇથો ।

૧ CE સયલક્કોવ, B તે લોક. ૨ ED અજટ્ઠિય.

૩ A મુલ્લ.

૪ D adds મારજે. B i. marg.

૫ MSS મુત્તી.

૬ D om.

आगच्छमाणेण य मुत्तिमन्नो विय पुणोदश्चो संपत्तो इमेण
 धम्मारामसन्निवेशे सयलमणोरहचिन्तामणी ^१राहो नाम
 आयरिश्चो त्ति । तं च दट्ठुण समुप्पन्नो एयस्स संवेगो ।
 पुच्छिश्चो णेण जहाविहं ^२ धम्मं । कहिश्चो ^३जहोवदट्ठो परम-
 गुरुहिं । पडिवुद्धो य एसो । खश्चोवसममुवगयं चारित्त-
 मोहणीयं । तश्चो माइन्दजालसरिसं जीवलोयमवगच्छिय
 पव्वइश्चो एसो । करेइ तवसंजमुज्जोयं ॥ अन्नया य गुरुपाय-
 मूलंमि अहासंजमं विहरमाणो गश्चो तगरासन्निवेशं । एत्य-
 न्तरंमि समागया तत्थ उज्जेणीश्चो ^४राहायरियस्स अन्ने-
 वासिणो अज्जराज्जसमासमणसन्तिथा गुरुसमीवं साज्जणो
 त्ति । कथा से ^५ उच्चियपडिवत्ती । पुच्छिया निइवसग्ग-
 विहारमुज्जेणीए । कहिश्चो य णेहिं । सुन्दरो विहारो ;
 केवलं रायपुत्तो पुरोहि्यपुत्तो य अभइया, ते जहोवल-
 द्दोए खलियारेन्ति साज्जणो, तन्निमित्तो उवसग्गो त्ति ।
 तश्चो ^६ एयमायलिय चिन्तियमवराजिएण । अहो पमत्तया ^७
 समरकेउणो, जेण परियणं पि न नियमेइ । ता अणुन्नविय
 गुरुं गच्छामि अहमुज्जेणिं । उवसामेमि ^८ते कुमारे, मा
 मंविणन्तु अबोहमूलाइं । संसारवद्धणे य साज्जपन्नोसो । अत्थि

१ CE रोहा ।

२ D ०विहो, ACE ०विहीए भक्को ।

३ CE भयववा चहिंसाइल्लको भक्को पडिवुद्धो ।

४ CE रोहायरियमव्वेवासिथा ।

५ BCE वेत्तिं ।

६ A adds य ।

७ CE हते ।

मे तदवसामणसत्ती । तत्रो अणुसविय गुरुं पेसिओ गुरुणा,
 समागत्रो उज्जेणिं, पविट्ठो य अज्जराज्जमासमणगण्णे ।
 'कथं से उचित्यकरणिज्जं । समागया भिस्कावेस्सा । पयट्ठो
 एसो । भणिओ य साङ्गहिं । पाऊणया तुभे, ता अज्जह
 १ न्ति । तेण भणियं । न अज्जामि, अत्तलद्धिओ अहं, नवरं
 ठवणकुलार्हणिं दंसेह । तत्रो दिओ से चेत्तओ, दंभियाणि
 कुलाणि, वारिओ य जेणं 'एयं' पडणीय'गेहं; मा पवि-
 मेज्जसु' न्ति भणिज्जण नियत्तो चेत्तओ । पविट्ठो य एसो
 पढममेव कुमारगेहं । महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेण ।
 २ 'तं च दट्ठूण भौयाओ अन्तेउरियाओ । 'हा कट्ठं, इमी
 कथत्थिज्जिस्सह' न्ति चिन्तिज्जण मसिओ य णाहिं 'लज्ज
 निगच्छसु' न्ति । 'तत्रो अवहीरिज्जण बहिराविडं' च
 काज्जण महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेण । एत्यन्तरंमि धम्म-
 लाहसट्ठं सोज्जण हम्मियतलाओ पट्ठमुहपट्ठया समागया
 ३ कुमारवा । ठक्कियं दवारं । अदमणं वन्दिओ जेहिं माह ।
 कथं धम्मलाहणं । भणिओ य जेहिं । भो पव्वइयगा',
 नच्चसु' न्ति । तेण भणियं । कहं गीयवाइएण विणा
 नचामि । कुमारेहिं भणियं । अन्हे गीयवाइयं करेमो ।

१ CE om. this sentence.

२ CE = कुलासोभो ।

३ D इमं ।

४ B पडणीयं ।

५ CE om. तं च दट्ठूण ।

६ CE have only अवहीरिज्जमणेह D pr. m.

७ A = विट्ठं, B बहिरावहिरोविट्ठं ।

८ A adds तं ।

९ CE = न ।

साङ्गणा भणियं 'सुन्दरं' ति । ^१विषमतासं कथं गौय-
 वाइयमणेहिं । अकुड्डो वि हियएणं कुड्डो साह । भणियं च
 णेण । अरे रे गोवासदारया, इमिणा विक्काणेण ममं
 नचावेहं ति । एयं सोऊण कुविद्या कुमारा, साङ्गताडण-
 निमित्तं च धाविद्या अभिसुहं । तेण वि य 'न अन्नो ^१
 उवाओ' ति कखिऊण करुणापहाणसित्तेण निजुड्डावार-
 कुसलेणं मणियं चैव घेत्तूणं सव्वसंधीसु ^२विओइओ एक्को,
 तओ धाविओ दइओ, ^३ओ वि तहेव । तओ दुवारसुग्घाडि-
 ऊण गओ माह । एगत्ते ठिओ सज्जायजोगेणं । इयरे वि
 निच्चेट्ठा तहेव चिट्ठन्ति । दिट्ठा परियणेणं, उदएण सिद्धि- ^४
 ऊण समंभमं वाहित्ता ^५ । जाव न जंपन्ति, तओ निवेइयं
 रायपुरोहियाणं, जहा इमिणा वुत्तन्तेण केणइ साङ्गणा
 कुमारा एवं कय ति । तओ ते निरुविऊण आचरिय-
 समीवं गओ राया । पणमिओ य णेणायरिओ, भणिओ
 य । भयवं, खमेह ^६ एयमवराहं बासयाणं । आयरिएण ^७
 भणियं । किमेयं ति नावगच्छामि । कहिओ से वुत्तन्तो
^८राइणा । तओ आयरिएण भणियं । वीथरागसासणसंपा-
 यण ^९रइपहावओ विइयपरमत्था परसोयभौहयत्तणेण य इह-

१ D adds तओ ।

२ CE विओइया तओ दुमारयुं etc.

३ A विइओ ।

४ CE वाहिरिता ।

५ A adds ने; B एव ।

६ CE om. all down to तओ आचरियव पुच्छि ।

७ B रयो तय्यहावच D corr. रयाव in रय ।

लोयसरीरे दढमपडिबन्धयाए^१ खमेनि सयलसत्ताणं साज्जणो
 न पुण पाणभएणं ति । तद्वावि कारणं पद्द समायरिथं
 जइ केणावि भवे, तन्नो पुष्कावेमि साज्जणो । तन्नो
 आयरिएण पुष्किया साज्जणो^२ । तेहिं भणियं । भयवं, न
 ५ अन्ने वियाणामो त्ति । आयरिएण भणियं । महाराय,
 नेयमिह^३ साह्हि ववसियं । राइणा भणियं । भयवं,
 साज्जण न एत्थ मंदेहो । आयरिएण भणियं । महाराय,
 जइ एवं, ता एवं भविस्सइ । अत्थि एगो आगन्तुगो साह्हः
 तेण्यमणुचिद्विथं भवे । राइणा भणियं । भयवं, कहिं पुण
 १० सो साह्ह । आयरिएण भणियं । दंसेह से तयं । दंमिन्नो
 एगेण साज्जणा नाइदूरंमि खेव साज्जतत्तवरममीवे ज्ञाण-
 मंठिन्नो । पच्चमिस्साओ^४ य राइणा । कुमारवाराहलज्जिएणं
 पणमिन्नो य जेणं । दिन्नो से धम्मसाहो । भणिन्नो य पच्छा ।
 १५ भो महामावग, जुत्तमेयं जं तुण्ण सन्तिए रज्जे इमीणं
 कयत्थणा कुमारानं अणाहत्तणं च । तन्नो बाहज्जकभरिय-
 लोयलेण राइणा भणियं । भयवं, लज्जिन्नो न्हि^५ अहियं
 इमिणा पमायचरिएणं । अत्थि मम एस दोमो ; तद्वावि

१ A बंधयाए । २ B साज्ज । ३ CE नेयं । ४ CE om. ५ AD चो ।

६ CE om, next words. The text in D is in some confusion, it runs thus तत्त (i. marg. बाहज्जकभरोवलोववेवं) चरियं राइणा भयवं लज्जिन्नो न्हि । पुत्तोइए राया साज्जो तत्त बाहज्जक संवधिपुत्तं रमस्स मिथा पिनायचरिएणं । अत्थि etc. ७ A मि, CE om. चरियं ।

भयवं करेह अनुगृहं, संजोएह ते कुमारे । साङ्गणा
 भणियं । संजोएमि चरणगुणविहाणेणं न उण अन्नहं ति ।
 राइसा भणियं । भयवं, अणुमयं ममेयं, नवरं कुमारा
 पुच्छियव्वं ति । साङ्गणा भणियं । लज्जं पुच्छेह^१ । राइसा
 भणियं । भयवं, न सक्केन्ति ते जंपिउं^२ । साङ्गणा भणियं ।
 एहि, तत्थेव वच्चाओ; अहं जंपावेमि ति । आगया कुमा-
 राण समीवं । दिट्ठा य एहिं परमजोगिणो व्व निहद्धसयस-
 चेट्ठा कुमारा । आयत्तीकयं च तेसिं साङ्गणा वयणमेत्तं ।
 पुच्छिया य एणेणं । भो कुमारया, इसिकयत्थणापमायजणिय-
 ककमतहकुसुमुग्गमपुव्व^३रुवमेयं, फलं तु निरयाइवेयणा । ता
 जइ भे अत्थि पक्खायावो, ता पवज्जइ ककमतहमाकुहाडं
 पवज्जं । मोएमि अहं इमाओ उवइवाओ, भवामि य पर-
 लोयसाइणज्जयाणं महाओ ति । कुमारेहिं भणियं । भयवं,
 अणुगृहो ति । लज्जिया अन्हे इमिणा "पमायचरिएणं,
 अत्थि ^४णे महन्तो अणुयावो, पवज्जामो य पवज्जं जइ गुरू ^५।
 अणुजाणन्ति । ^६तओ अणुआया गुरूहिं । संजोइया साङ्गणा
 अङ्गमंघाएण परमगुणसंघाएण य । तओ पवज्जा पवज्जं ।
 परिणया ^७य तेसिं समणगुणा । ^८एवं जज्जत्तकारीणं अइक्कन्तो

१ CE पुच्छेह । २ AD जंपियं । ३ A ०४८०, D ०४८० ।

४ B चरिए for पमाय । ५ CE ओ, B चच्चाव for ओ ।

६ B inserts पुलोइउ रावा साङ्गओ । तच चरिएण संसंपिउत्तं इत्यस्य ।

७ CE om. य तेसिं । ८ CE continue ताजं च ।

कोइ कालो । ताणं च पुरोहितकुमारस्स कम्पोदणं विहय-
जिण्धक्खमारस्स वि 'बल्ला इमिणा पव्वाविथ' त्ति समु-
प्पन्नो गुरुपन्नोभो, न निन्दिन्नो णेणं नालोइन्नो गुरुणो ।
१ तन्नो मरिक्कणं अहाउयक्कणं समुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
४ मुञ्जेइ दिव्वभोए । अइक्कन्तो कोइ कालो रइसागराव-
गाढस्स ।

अन्नया य वरक्करापरिगयस्स मिलाणाइं सुरहिकुसुम-
दामाइं, पयम्पिन्नो कप्पपायवो, पण्डाअो हिरिखिरीअो,
२ उवरत्ताइं देवदूसाइं, समुप्पन्नो दौणभावो, उत्थरिथं
१० निदाए, विउडिअो कामरागो, भमडिथा दिट्ठी, समुप्पन्नो
कम्पो, वियम्पिथा अरइ त्ति । तन्नो तेणं चिन्तिथं 'हन्न,
किमेयं' ति । वियाणियाइं चवणल्लिङ्गाइं, विमल्लो हियणं,
विदाणो परिणो, विल्लविथं अक्कराहिं । तन्नो 'किमिमिणा
मोहचेट्ठिणं ; पुक्कामि ताव भयवन्तं पउमनाहं तित्थयरं,
१४ कहिं मे उववाअो, सुल्लहबोहिअो वा न व' त्ति समागअो
पुव्वविदेहं । पणमिअो तेलोक्कनाहो पुक्किअो य । सिट्ठं
भयवथा । उववाअो ते जम्बुहीवदाहिणं दुभरहं कोसम्बीए
नयरीए । दल्लहबोहिअो तुमं । मंचिणियं तुमए गुरुपन्नोमेण
इमिणा पगारेण अबोहिबौयं । नीमेसमाचिक्किअो पुव्व-
भववइयरो । तन्नो तेणं चिन्तिथं । हन्न एइहमेत्तस्स वि

१ CE om.

२ AD ईसाचं ।

३ B चव ।

४ B कजेइ ।

५ ACE ०५० ।

गुरुपडणीयभावस्तु दारुणो विवागो ण्ति । भयवया भणियं ।
 भो देवाणुप्पिया, ने ^१ एम येवो । इह खलु इहल्लोगोवयारी
 वि कयक्कुणा बज्जमन्नियव्वो, किमङ्ग पुण परल्लोगोवयारी ।
 परल्लोगोवयारिणो य गुरवो ; जन्मो फेडन्ति मिच्छन्तवाप्तिं,
 पलासेन्ति अन्नाणतिमिरं, ^२ ठवेन्ति परमपयसाहिद्याए
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, ^३ संयवेन्ति गुणरयणे । एवं
 च, देवाणुप्पिया, मोएन्ति जक्खजरामरणरोयसोयबज्जलान्मो
 संसारवासान्मो, पावेन्ति सासयं सुहं सिद्धिं ति । ता एवं-
 विहेसु वि पन्नोभो गुणपन्नोसभावेण नावेद सम्मत्तं, जणेद
 अन्नाणं, ^४ चालेद साज्जकिरियं । तन्मो य से जीवे^५ तहा-
 विहकिलिट्ठपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तहा बन्हेद कम्मं, जहा पावेद अण्णमभविंयं मिच्छन्तमोहं
 ति । अन्मो चेव वेमि ।

सम्मत्तनाणसहिद्या एगन्तपमायवप्पिणो ^६ पुरिसा ।

^७ इहपरभवनिरवेक्का तरन्ति ^८ नियमेण भवजलहिं ॥ १५

न उण सेस ण्ति । देवेण चिन्तियं । एवमेयं, न अन्नहा ।
 ता न-याणामि, किंपप्पवसाणो मे एसो अबोहिस्सामो ण्ति ।
 भयवया भणियं । येवनिद्याणो खु एसो ; ता अणन्तरभवे
 चेव भविस्सुद अवसाणं ति । देवेण भणियं । भयवं, कुन्मो

१ CE स । २ B डविर्धति, D उवेति । ३ BCE संयवेति ।

४ CE चावेद । ५ AD जीवो । ६ B i. marg., CE om

७ BCE उभयस्रोतनिरवेक्का विहरन्ति भवजलं न तुल्य वेस ति ।

सयासाओ । भयवया भणियं । मूयगावरनामाओ नियभा-
उणो त्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
केण वा कारणेण इमं से दुइयं ति । भयवया भणियं । सुण ।

पढमनामं से असोगदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेणं ।

- ५ इमीए चेव कोसम्भीए अईयसमथंमि तावसो नान सेट्ठी
अहेमि । सो य दाणाइकिरियासमेओ वि पमाई, बज्जविह-
वसंपओ वि निच्चवावडो । तओ अट्ठज्झाणदोसेण मरिऊण
समुप्पओ निययगेहंमि चेव सूयरो । जायं से पुब्बोवधुत्त-
पएसवलोयणेणं जाईसरणं । अन्नया य उवट्ठिए पिइदिवसए
१० मिट्ठपाए भोयणे समामन्नाए १परिवेसणवेलाए अवहरिय-
मज्जारमंसाए सूवयारीए २वेलाइक्कमणिहवइभएणं मंस-
निमित्तं पच्छन्नमेव वावाइऊण विममिओ कोलो ३ । तहा ४
कोहाभिभूओ य मरिऊण समुप्पओ तंमि चेव गेहे भुयत्तम-
त्ताए त्ति । तत्थ वि तं चेव दट्ठूण ५इत्थियं तं च सूवयारिं
१५ भयसंभमाभिभूयस्स परिणामविसेसओ समुप्पन्नं से जाई-
सरणं । विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स न गहिओ कमाएहिं
६अणुगमियं च णेणं । एत्थन्तरंमि उवलढो सूवयारीए । तओ
णाए कओ कोलाहलो 'मण्यो मण्यो' त्ति । ७तं च सोऊण

१ AD परिभोयव । २ CE वेलाइक्कमणिह वसमि भयनं ।

३ A om, B i. marg

४ CE om.

५ BCE om. next 4 words.

६ CE अणुगमियं ।

७ B तउ सो० चानवा क०, CE om. न च सोऊण, D om च ।

समागया भोगरवावडगइत्या कस्यथा । वावादो णेहिं ।
 समुप्यसो य तथा अकामनिष्पराए मरिजण निवयपुत्तस्स
 चेव नागदत्ताभिहाणस्स बन्धुमईए भारियाए कुच्चिसि
 पुत्तत्ताए त्ति । जाओ उच्चियसमएणं । कयं च से नामं
 असोदत्तो त्ति । तओ अदक्कन्तसंवच्छरस्स तं चेव सूवथारिं १
 पेच्छिय जणणिजणए य अचिन्तियाए कस्यसामत्यस्स समुप्यसं
 १'से जाईसरणं । चिन्तियं च णेणं । वड्ढया जणणी, सुओ
 चेव य पिया । १'अओ १'पेच्छणयसमाणस्स धिरत्यु मंसार-
 वासस्स । ता कहमहं वड्ढयं चेव जणणिं सुयं च तायं वाह-
 रेमि त्ति । पडिवक्कं मयगवयं । जाओ लोयवाओ 'अहो १०
 एस मूयगो' त्ति । एवं १'च अदक्कन्ता दुवालम संवच्छरा ।
 समागओ १'तत्य चउणाणाइसयसंपसो मेइनाओ नाम मुणि-
 वरो । मुणिओ य से अणेण हिययभावो । पेसिओ वयण-
 विस्वासकुसलो १'सुमङ्गलाभिहाणो दसौ नागदेवगेहं, भणिओ
 य एसो । १'वत्तव्वओ तए तत्य गिहाल्लिन्दगनिविट्ठो असोग- १५
 दत्तो । जहा । भो कुमारया, पेसिओ न्हि गुहणा, सो १'य
 एवं भणाइ १ ।

१'तावस किमिणा मूलव्वएण पडिवक्क जाणिउं धसं ।

मरिजण सूअरोरग जाओ पुत्तस्स पुत्तो त्ति ॥

१ BCE om.

२ CE om, B l. marg.

३ CE om.

४ A adds च ।

५ BCE वत्तव्वो ।

६ A भवइ ।

७ Perhaps तव किं इमिहा ।

‘तश्चो ‘जं भयवं आणवेद’ त्ति भण्णिऊण गश्चो सो
 रिखी । माहिश्चो गुरुसंदेशश्चो । पणामपुब्बयं भणियं च
 णेणं । भयवं, कथं सो गुरु । इमिणा भणियं । कुमार.
 मक्कावयारे चेदयंमि । तेण भणियं । एहि, गच्छन् ।
 ५ विन्दिश्चो मूयगपरियणो । चिन्तियं च णेणं । अहो मामत्यं
 भयवश्चो ; ता जाउ एसो, कयाइ सोहणयरं भवे । गश्चो
 मेहनायगुरुममीवं । वन्दिश्चो गुरु । धम्मसाहिश्चो गुरुणा ।
 पुब्बिश्चो असोगदत्तेणं । भयवं, कहं पुण तुमं मईयं वुत्तन्तं
 जाणामि । तेण भणियं । नाणबलेणं ति । ‘अहो ते’
 १० नाणादसश्चो’ त्ति विन्दिश्चो असोगदत्तो । ११ तश्चो भयवया
 ‘पडिबुज्झिस्सइ’ त्ति नाऊण कहिश्चो से धम्मो । पडिबुद्धो
 एसो । पुब्बवामणाए च नावगयं से मयगाभिहाणं । ता एएण
 कारणेण दमं से दइयं नामं ति ।

एवं च सिट्ठे ममुप्पश्चो से पमोश्चो । पुब्बिश्चो य
 १ भयवं । अहं कहिं केण वा पगारेणं अहं संबुज्झिस्सं ति ।
 भयवया भणियं । वेयड्डुपप्पए नियकुण्डल^१ जुवल्लयदरिमणेणं
 २ भविस्सइ ते पडिबोहो । तश्चो वन्दिऊण भयवत्तं गश्चो
 कोसमिं नयरिं । टिट्ठो मयगो साहिश्चो से वुत्तन्तो, ‘अहं

१ BCE om, next 6 words B adds the first five i. marg.

२ B सं. ३ CE से । ४ CE om, next 5 words, B i. marg.

५ D ०ज्झिइ, B ०ज्झइ । ६ D corrects this in ^{अवस्य} ।

७ CE om, next 3 words, B i. marg. ८ BCE om, next 2 words

उष्णान्निभो भयवया । सबहुमाणं हत्ये गेण्हज्जण^१ भणिओ
 य एसो । 'ता अवस्सुमहं तए पडिबोहियव्वो त्ति । तेण
 भणियं । जइस्सुमहं जहासत्तीए । तओ तेण नौओ वेयडु-
 पव्वयं, दंसियं सिद्धाययणकूडं । भणिओ य एसो । भो मम
 दुवे चेव अन्नपियाणि एत्थ जन्मि, इमं सिद्धाययणकूडं
 रथणावयंसगाभिहाणं च कुण्डलजुवलं^२ ति । ता चिट्ठ उ इमं
 इहं, कायव्वं तए पुव्वसाहियं ति । निमित्तं सिक्खासंघायविव-
 रेगदेसे कुण्डलजुवलं^३, ममप्पियं च इमस्स चिन्तामणिरयणं ।
 भणिओ य एसो । एयं खु चिन्तामेत्तपडिवस्सहायभावं
 साहेइ इहलोखपडिवद्धं एगदिवसे एगपओयणं । ता एय-
 सामत्यओ वेयडुग्गमणमणुचिट्ठियव्वं ति । पडिवस्समणेण ।
 आगया कोसमिं । गओ देवो निययविमाणं । वावओ
 कालक्कमेणं । ससुप्पओ बन्धुमईकुष्णीए । जाओ^४ से सरय-
 समयंमि सहयारेसु दोहलो । असंपव्वमाणे य तंमि ससु-
 प्पक्खा से अरई, पव्वायं वयणकमलं, पौडिओ गओ, संजायं ।
 किसत्तणं । एत्थन्तरंमि पयहो खोयवाओ । अओ एसा
 'असंपादयदोहला न जीवइ त्ति । तओ माइनेइमोहिणं
 असोदत्तेण 'न तित्थयरभासियं निप्फलं', 'ता भविस्सइ न
 अक्खहा वि वेयडुग्गमणं' ति चिन्तिज्जण चिन्तियाइ

१ GE वेण्हिय ।

२ A ओ, D हसो ।

३ GE कुण्डलं, AD acc. m.

४ D कुण्डलं ।

५ A adds च ।

६ CH om, B i, marg.

७ D adds अवर त्ति ।

८ A om. .

चिन्तामणिरथणसन्निहारणं सहयाराद् । समुप्यन्ताणि य
दमाद् । संपादिभ्यो दोहलो । पसूया एषा । जाभ्यो य से
दारभ्यो । कथं च से नामं अरहदन्तो न्ति ।

पत्तो य बालभावं । तभ्यो सो असोगदन्तो नेद तं साङ्ग-
५ समीवं, पाडेद चक्षणेसु, रुधद य तभ्यो । एवं च अरहदन्तो
कोद कासो । पत्तो कुमारभावं । साहिभ्यो षेण जिण-
भासिभ्यो धस्यो, न परिणभ्यो 'य तस्स । पुणो वि साहिभ्यो,
पुणो वि न परिणभ्यो न्ति । एवं च अरहदन्तो कोद कासो ।
पुणो वि कहिभ्यो असोगदन्तेण पुव्वभवदयरौ, न परिणभ्यो
१० य अरहदन्तस्स । भणिभ्यो य णेणं असोगदन्तो । किमिमाणा
पलविणं ति । तभ्यो सो एयवदयरौव 'अहो मामत्थं
कथपरिणईए' न्ति चिन्तिऊण समावसं समणसिङ्गं । अरह-
दन्तेण वि य परिणीयाभ्यो चत्तारि सेट्ठिदारियाभ्यो ।
भुञ्जमाणस्स पवरभोए अरहदन्तो कोद कासो ॥

१५ 'तभ्यो परिवालिऊणमणदयारं यामणं अहाउयस्स'
अणं देवलोयसुवगभ्यो असोयदन्तो । सुथं च णेणं, जहा
असोगदन्तसमणो पसूतसुवगभ्यो न्ति । तभ्यो समुप्यन्तो
अरहदन्तस्स सोगो । कथं उट्ठदेहिथं । समुप्यन्तो य सो
वन्नकोए । दिस्सो उवभोगो, विस्साभ्यो य ओहिणो अरह-
२० दन्तवदयरौ । आभोदयं च णेणं 'न एष एवं पडिबुण्णद'

१ A om.

१ GE om. this sentence, B i. marg

२ A अहाउवन्नद ।

त्ति । पत्युश्चो उवाश्चो । अथण्डमि सेव समुप्पादश्चो से
 वाही । संजायं जलोयरं, परिसुक्काश्चो भुयाश्चो, सूणं चलण-
 जुयलं, मिलाणादं सोयणादं, जड्डिया जीहा, पण्डा निहा,
 उवगया अरई, समुभूया महावेयणा । विसणो य एसो ।
 महाविथा वेज्जा । उवन्नत्थं सम्मसारं । भणियं च जेण ।
 अवहर एयं वेयणं । पउत्तादं ओसहादं ; न जाश्चो से
 विसेसो । पस्यत्ताश्चो वेज्जेहिं । तश्चो वेयणादसयमोहिण
 भणियं । न चएमि एयं अणेगतिव्ववेयणाभिभूयं दिवसमेत्ति-
 मवि^१ मरौरगं धारेउं । ता देह मे कट्टाणि, पविषामि
 जलणं ति । एयं मोज्जण विहाणा बन्धवा, सुच्छियाश्चो ।
 पत्तोश्चो, परोविश्चो^२ परिचणो । एत्यन्तरंमि सो देवो सबर-
 वेज्जकूवं काऊण गहियणोणत्तश्चो^३ आगश्चो कोसमिं । उग्घो-
 मियं च जेणं अरहत्तघरसमीवे । अहं खु सबरवेज्जो फेडेमि
 मौमवेयणं, सुणावेमि बहिरं, अवणेमि तिमिरं, पणासेमि
 खसरः उल्लेखेमि मलवाहिं, ^४समेमि सूलं, नासेमि ^५उयरं ॥
 ति । एयं^६ मोज्जण बडिश्चो सबड्डमाणं । भणिश्चो य मे
 परिचणोणं । भह, अवणेहि इमस्स महोयरं ; जं मग्गियं
 दिज्जइ त्ति । तेण भणियं । धम्मवेज्जो अहं, न उण अत्य-
 लोक्कश्चो ; ता अलं मे अत्येणं । किं तु किञ्चयन्तो एस

१ CE • वेयणावासमेतपलं, B • वेयणावासमिह ।

२ CE पचदिचो, B पचदिचि । ३ B मोरतवच, D मोरवच, E मोरतचो ।

४ A पसमेमि D soc. m, B समामि । ५ B जलोयरं । ६ B Baddi च ।

- वाही, न सुहेणं अवेदं । एतत् खलु परिहरियव्वं नियाणं,
 मेवियव्वो पडिवस्को । नियाणं च दविहं हवइ, इहलोदयं
 पारलोदयं च । तत्त इहलोदयं अपक्कासेवणजणिमां वायाद-
 'धाउत्कोहो, पारलोदयं पावकमां । तत्त 'इहलोदयं पि न
 ५ पारलोदयमंबन्धमन्तरेण' ति पारलोदयं परिहरियव्वं ति ।
 तत्त वि^१ पहाणभावओ मिच्छत्तं । परिहरिए य तंमि
 ममुप्पन्नमत्तभावेण पददिवसमेव आसेवियव्वानं नाणचरणादं,
 कायव्वो पढमचरिमपोरुमीसुं चित्तमलविमोहणो जिणवयण-
 मज्झाओः मांयव्वो विदयपोरुमीए हियाहियभावदंमगो तम्मा
 १० अत्थो, मणवयणकायजोगिहं न हिंमियव्वा पाणिणो, न
 जंपियव्वमल्लियं, न गणहियव्वमदत्तयं, न मेवियव्वमवमं, न
 कायव्वो 'मुक्कादपरिग्गहो, न भुञ्जियव्वं रयणोए, खायव्वा
 खन्तो, भावियव्वं महुवं, वज्जणिज्जा माया, निहणियव्वो
 लोहो, हिण्डियव्वं अपडिबद्धेणं, वमियव्वं सेलकाणुज्जाणेसु,
 १५ वज्जियव्वो आरम्भो, भवियव्वं निरौत्तेणं । एवं च, भो
 देवाणुप्पिया, 'अवेद भवजलोयरं पि, किमङ्ग पुण एयं
 'इहलोयमेत्तपडिबद्धं । 'तओ परियणेण चिन्तियं 'मरणाओ
 वरमिमं' ति । भणिओ य एमो परियणेण' । 'भो 'अरहदत्त,
 अलं मरणेणं, एयं करेहि त्ति । 'तओ 'मरणाओ वि एयम-

१ D inserts दोष, B i. marg.

२ BCE add च ।

३ A मुक्काव, CE om. मुक्काद, B i. marg

४ D चविय, A चवेदय ।

५ CE om, B i. marg

द्विधयरं, तद्वावि का अस्मा गद्' त्ति चिन्तिऊण अंपियमणेण
 'अं वो रोयद्' त्ति । ससरवेज्जेण भणियं । जद् एवं, ता
 पेक्ख मे वेज्जसत्तिं । इयाणिं चेव पक्खवेमि; किं तु
 निष्किण्ण होयव्वं, न दायव्वो मोहपसरो, न सोयव्वम^१-
 कक्काणमित्ताणं, न कायव्वो कुमूलमंसगी, न बड्ढमच्चियव्वं ।
 दहलोयवत्तुं, न मोत्तव्वो अहं, न खण्डियव्वो मम आणत्ती ।
 पडिस्सुयमणेण । तच्चो आल्लिहियं वेज्जेण मन्तमण्डलं,
 मिल्लिच्चो नयरिजणवच्चो, ठाविच्चो मण्डलंमि अरहदत्तो,
 मव्वजणसमस्समेव अहिमन्तिऊण पउत्तादं ओसहादं, ठहओ
 धवलपडणं, सुमरिया मादत्याणविज्जा, देवमत्तीए^२ ।
 कोलाहल्लोकचो एमो । तच्चो मोयावेऊण^३ अक्कन्दभेरवे,
 लोडाविऊण महियलंमि, भञ्जाविऊण अङ्गमङ्गाद^४, 'गमिउं
 विचित्तमोहे जम्वालकल्लमल्लो अदभौसणो रूवेणं अमोय-
 व्वभासौ^५ (सवणपन्थाओ वि य पुट्ठो किं पुण दंसणस्स)^६
 दरुहिगन्धिणा^७ देहेण नियरूवसरिसअट्ठत्तर^८वाहिमयपरि-^९
 वारिच्चो विवागसव्वस्सं पिव पावकस्स निष्फेडिच्चो से
 सुत्तिमन्तो चेव मायावाहि त्ति । दिट्ठो य लोएणं । तच्चो
 विन्धिच्चो लोओ । कच्चो णेणं कोलाहलो । अहो महानु-
 भावया ससरवेज्जस्स, अउव्ववेज्जमणेण अदिट्ठपुव्वेण अक्का-

१ A adds वचव्वं, D i. marg. २ BD सुवाविऊणं ।

३ BCE •संवरंवाह । ४ CE भमिउं, D pr. m. ५ B लोओविज्जव्व ।

६ A om., B i. marg. ७ CE •अधेह ८ BCE om. वाहि ।

रिषेहिं निष्केडिओ मुत्तिमन्नो चेव वाहिं त्ति । आ
 अक्करियं; पणो अरुदत्तो, वाहिविगमेण ममागथा
 निहा । येववेखाए पडिबोहिओ मवरवेक्खेणं । भणिओ यणे
 भइ, पेक्खणोच्चयं महापावकसवाहिं । ^१ता तहा करेज्जाहि
 ५ न उणो जहा इमेणं घेप्पसि त्ति । दिट्ठो अरुदत्तेण
 विन्दिओ एसो । जायं से भयं । भणिओ ^२य मवरवेक्खेण
 भइ, मोखाविओ ताव^३ तुमं मए इमाओ पावकसवाहि
 किलेसाओ, पाविओ आरोगसुहेक्कदेमं । ओओ परं भइ
 मयमेव तहा कायव्वं, जहा मयलपावकसवाहिविगमो हो
 १० तव्विगमे य संपज्झिस्सुह ते जसजराभरणविरुद्धियं एगम
 निप्पच्चवायं आसंभार^४मपत्तपुव्वं आरोगसुहं त्ति । अहं
 गहिओ चेव इमिणा पावकसवाहिणा; अवणीया य भव
 विथ ^५काइ मत्ता इमस्स मए, सेभावणयणत्थं च ^६ओ
 उत्तिमोवायस्सु' त्ति पयट्ठो इमिणा पयारेणं । ता तुमं
 १५ उत्तमोवायं वा पडिवज्ज एयं वा मज्झ मन्नियं चेद्वियं ति
 लोएण भणियं । को उण एत्थ उत्तमोवाओ । मवरवेक्खं
 भणियं । जिणसासणंमि पव्वज्जापवज्जणं । तत्थ ७
^८पडिवज्जाए पव्वज्जाए परिवालिज्जमाणीए जहाविहिं
 संभवइ एस वाही, सिग्घमेव य अवेइ अवसेमं ति । ईइ

१ A तो. D sec. m. २ AB om. ३ A ता। ४ CE ५

चप०. B ०नेवसप०. D pr. m. ६ B काच. A काइमताइमता ।

७ B om., CE पवज्जाए ।

य मे जाई, जेण न होइ सा इमौए सयलदुखसेलवज्जासणौ
 महापव्वज्जा । तुमं पुण भइ उत्तमजाइगुणओ जोगो इमौए
 महापव्वज्जाए । ता एयं वा गेण्ह, गहियगोणत्तओ मए वा
 मह विहरसु त्ति । लोएण भणियं । भो सुन्दरमिमं तुज्झ
 भाया वि पव्वइओ चेव ; ता एयं ववमसु त्ति । तओ
 अरहटत्तेण अणिच्छमाणेणावि चित्तेणं पडिवन्नमेयं । आगओ
 कोइ तहाविहो माइ । तओ पडिवन्नो एयस्स ममौवे
 पव्वज्जं दव्वओ. न उण भावओ त्ति । गओ मवरवेज्जो ।
 अइकन्ता कइवि दियहा । मिच्छत्तोदणं च समुप्पन्ना इमस्स
 अरई । तओ परिच्चइय पोइसं, अणवेस्सिऊण निययकुल,
 अगणिऊण वयणिज्जं, अणालोदऊण आयइं परिच्चत्तमणेण
 दव्वलिङ्गं । आगओ मगिहं । ^१पवत्तो ^२पडिकूलमेवणे । गया
 कइवि वामरा । आभोइयं देवणे । कओ से पुव्ववाहौ ।
 विसणो एमो । निन्दिओ लोएणं । संसारमिणेहेणं गविट्ठो मे
 बन्धवेहिं मवरवेज्जो । लट्ठो देवजोएणं । भणओ थ णेहिं । ^{१४}
 भइ, कुविओ भो तस्स वाहौ । ता करेहि मे अणुगहं,
 उवमामेहि एयं ति । मवरवेज्जेण भणियं । किं कथमपच्छं
 ति । बन्धवेहिं भणिय । भइ, लज्जिया अन्ने तस्स चरिएणं ;
 तहावि करेह अणुगहं ति । मवरवेज्जेण भणियं । जइ एवं
 पुणो ^३वि पव्वइइ^४ । तओ अणिच्छमाणो वि हियएण ^५

१ CE om. २ D adds ता । ३ CE पव्वइइ पव्वइओ तदेवओ मवर
 वेज्ज, D पव्वइइ u. marg. इ तमो च० वि० हि० प० । B पव्वइइ पव्वइइ तदेव ।

पव्वदञ्चो । तहेव ^१उवमामिऊण ^२वाहिं गञ्चो मवरवेज्जो ।
 अदक्कन्तेसु कइवयदिण्णेषु तहेव उण्णव्वदञ्चो । आहोइयं
 देवेणं । कञ्चो से तिब्बयरेवयणो वाहौ । भणिञ्चो य बन्ध-
 वेहिं । किं पुण तुमं एवं पि अत्ताणयं न लक्खमि । ता
 ५ परिच्चयसु वा जौवियं, करेहि वा तस्स वयणं ति । तेण
 भणियं । करेमि मंपयं, जइ तं ^३पेक्कामि न्ति । गवेमिञ्चो
 मवरवेज्जो ^४बन्धवेहिं, दिट्ठो य देव्वजोएणं । लज्जावणयवयणं
 भणिञ्चो य^५ णेहिं । अजुत्तं चैव ववमियं ते पुत्तएण,
 गहिञ्चो य एमो तिव्वयरेण वाहिणा : ता को उण इह
 १० उवाञ्चो न्ति । मवरवेज्जण भणियं । नत्थि तस्स उवाञ्चो ;
 विमयल्लोळुञ्चो खु एमो पुरिमयाररहिञ्चो य । ता थंविम-
 यमेयस्स, बज्जययराञ्चो ^६य अगगञ्चो तिरियनारणस्स
 विडम्बणाञ्चो । तहावि तुम्हाण उवरोहञ्चो चिकिक्कामि
 एक्कमिं, जइ मए चैव मइ ह्णिण्डइ न्ति । पडिवन्नमणेहिं
 १५ माहिंयं च अरहटत्तस्स । ^७मंगुड्डो य एमो । तहावि 'का
 अन्ना गद' न्ति चिन्तिऊण ^८पडिवन्नमणेण । आणिञ्चो
 मवरवेज्जो । भणिञ्चो य णेणं । भट्ठ, पक्खिमा खेड्डिया ;
 ता सुन्दरेण होयव्वं । मळ्हा जमचं करेमि, तं चैव ^९तुमए
 काथव्वं ; न मोत्तव्वो य अहंयं ति । पडिवन्नं अरहटत्तं ।

१ B 1, marg.

२ CE पेक्कामि ।

३ BCE om.

४ A om.

५ DCE om.

६ D मंगुड्डो, B मंगुड्डो

७ B om. all down to पडिवन्नं अरहटत्तं ।

८ CE om.

तिगिच्छिओ य एसो । भणिओ य लोएणं । भो सत्यवाह-
 पुत्त, मा संपथं पि कुपुरिमचेद्वियं करिस्समि^१ । समप्पिओ
 से गोणत्तओ । निग्गया नयरीओ, गया य गामन्तरं । कथा
 देवेण माथा । दिट्ठं च जेहिं धूमन्धयारियं नहयलं, सुओ
 हाहारवगम्भिणो वंसफुट्ठणसहो, पुलइथा दिट्ठिइत्तया
 जालावली । विस्सायं च जेहिं, जहा पलित्तो एस गामो
 त्ति^२ । तओ विण्णवणमिच्चं चेतूण तणभारयं धाविओ
 देवो । भणिओ य जेणं । भो किं तणभारणं पलित्तं
 विण्णविज्जइ । देवेण भणियं । किमेत्तियं विथाणामि । तेण
 भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ जाणमि, १०
 ता कहमसाणपवणमधुक्कियं अणेगदेहिन्धणं कोहाइसंपलित्तं
 गहियदेहिन्धणो पुणो वि गिहवासं पविसमि । ठिओ
 तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । पयहो देवो
 तिरककण्टयाउलेणं अटविमग्गेणं । इयरेण भणियं । भो किं
 पुण तुमं पन्थं मोत्तूण अडविं पविसमि । देवेण भणियं । १५
 किमेत्तियं जाणमि । तेण भणियं । कहं न-याणामि ।
 देवेण भणियं । जइ जाणमि, ता कहं मोक्कमगं मोत्तूण
 अणेगवसणमावयसंकुलं^३ संसाराडविं पविसमि । ठिओ
 तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । आवासिया
 गामदेवउले । तत्थ पुण वाणमंतरो लोएण अस्सिज्जमाणो २०

१ A. •खर जि. B. करेज्जइ जि.

२ BCE om.

३ CE om. संकुलं. B. marg.

हेट्टामुहो पडइ ; पुणो वि ठविओ, पुणो वि पडइ । तेण
 भणियं । अहो वाणमंतरस्स अहज्झया, जो अस्सिओ उवरि-
 ऊत्तो १य कओ हेट्टामुहो पडइ । देवेण भणियं । किमेयं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य जाणियस्वं । देवेण
 ५ भणिय । जइ एवं, ता कौस तुमं अस्सणिज्झट्टाणे देवग-
 मिद्धिगईओ पडुच्च उवरिऊत्तो वि किज्जमाणो परिणाम-
 दाहणगिहवासपवज्जणेण निरयंगदतिरयगइगमणभावओ
 हेट्टामुहो पडमि । ठिओ तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया
 कंचि भूमिभागं । दिट्ठो य नाणापथारे कणियकुण्डए
 १० चइऊण २अस्सन्तदरहिगन्धअसुइयं भुञ्जमाणओ सूयरो ।
 तेण भणियं । अहो अविवेगो सूयरस्स, जो कणियकुण्डए
 चइऊण ३असुइयं भुञ्जइ त्ति । देवेण भणियं । किमेत्तियं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य विद्याणियस्वं । देवेण
 भणियं । जइ एवं, ता कौस तुमं अस्सन्तसुइइवं ममणत्तणं
 १५ चइऊण असुइए विसए बड्डमज्जमि त्ति । ठिओ तुण्हक्को,
 न संबुद्धो य ॥ गया थेवं भूमिभागं । कथा देवेण माथा ।
 दिट्ठो य जेहिं छेत्तन्नरोवारिया ४दूरदंमट्ठियविमुक्कजुमय-
 चारी सुक्कवतडेक्कदेमंजायदुक्खपावाज्जत्तववद्धाहिसाओ
 तस्सिमित्तमेव ५अज्झवमाणं ६कुवपडणेणं अणामाइऊण

१ BD om

२ A om अइ ।

३ CE ०अंथं असुइ, D om.

अचंतदुरिअंथं ।

४ CE असुइ, DE असुयं B अचंतदुरिअंथंअसुइयं

५ CE ०चारिया ।

६ BCE ०मिहणं

७ A कुवव, D see m

दृष्ट्वापवात्सल्यं विषमपडिबुवेक्षदेसेस संचुण्णियङ्गोवङ्गो बहन्तो
 त्ति । तं च दट्टूणं भणियं अरहदत्तेणं । अहो मूढया बहन्तस्स,
 'जेण मोत्तूण जुंजुमयचारिं कूवतडमंठियं दृष्ट्वात्सल्यमहिस्समन्तो
 तत्थेव' पडिओ^१ । देवेण भणियं । किमेत्तियं वियाणमि ।
 तेण भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ ५
 जाणमि, ता कहं केत्तन्तरोवारियं^२ जुंजुमयचारिकणं महन्तं
 सुरभोक्कमुंज्जिय दृष्ट्वापवात्सल्यवत्तुत्ते तुक्के माणुममोक्कमि
 बद्धाहिस्सामो पाडेमि अप्पाणयं सुक्कूवमरिमौए^३ ढोग्गदेए
 त्ति ॥ एयमायल्लिऊण वियलिओ मे कम्मरामौ । चिन्तियं
 च णेणं । अहो अमाणमो एमो । कइमन्नहा एवं वाहरद । १०
 मोहणं च एयं । भाया त्रि मे एवं चेव कइयव्वं ति । ता
 पुच्छामि ताव, को उण एत्थ परमत्थो त्ति । पुच्छिओ य ।
 भो को उण तुमं अमोयदत्तो विय मम वच्छलो त्ति ।
 देवेण भणियं । परियायन्तरगओ^४ भो चेव अमोयदत्तो
 न्हि । इयरेण भणियं । को पच्चओ । देवेण भणियं । १५
 'तुमए मए य पडिबोहनिमित्तं आमि' जहा वेयट्ठपव्वए
 कुण्डलज्वल्यं ठतियं^५, ता तं चेव^६ दंसेमि त्ति : किमन्नेण

^१ CE om. all down to दृष्ट्वा. — ^२ D transposes. — ^३ CE आधारियं ।

^४ ACE आस, B ओस, D सियास ।

^५ CE मतो ।

^६ CE भवियं तर आसि जहा etc. B मए आसि जहा and adds i. marg.
 तुमए मए पडिबोहनिमित्तं । — ^७ A निमित्तमेव । — ^८ CE add तं मे
 दंशियव पडिबोहो कायवो ति । — ^९ D adds पच्चयनिमित्तं तर, B i. marg.

पञ्चणं ति । पडिस्समणेणं । तञ्चो दिव्वरुवेण होऊणं नौञ्चो
वेयडूपव्वयं, दंसियं से सिद्धायथणकूडमि रयणावयंसयं
कुण्डलज्वलयं^१ । तं चेव पेक्किऊण विचित्तयाण कम्मपरिणामस्स
ममुप्पन्नं जाईमरणं । पडिबुद्धो एसो, पव्वदञ्चो य भावञ्चो ।
५ खामिञ्चो देवेणं । गञ्चो देवो^२ ॥

ताणं च ^३अहयं, भो धरण, पुरोहितकुमारो त्ति ।
ता न एवं, देवाण्यपिया, अणअत्यकुमलमूलाण विराहयाणं च
बुद्धो हवद, न य अविराहयाणं विणिज्जियमहामोहमत्तूणं
अणुत्ताणं न^४ निव्वहद, न य दमाञ्चो अन्नं मन्दरयरं ति ।
१० ता समौहियमंपायणेण^५ करेहि मफलं मण्यत्तणं । धरणेण
भणियं । जं भयनं आणवेद^६, किं तु माहेमि जणणि-
जणयाणमेयवदयरं, कयाद^७ मंजुज्झन्ति । भयनया भणियं
जुत्तमेयं^८ । तञ्चो पडिबुद्धवयंसयममेञ्चो पविट्ठो नयरिं ।
कहिञ्चो य^९ णेण जणणिजणयाण^{१०} नदयरो । पडिबुद्धा य
१५ एण । मल्लहिञ्चो गिहाममपरिच्चाञ्चो । कयं उच्चियं
करणिज्जं । पवस्सो जहाविहोए मरु जणणिजणएहिं वयंस-
एहि य अरहदत्तगुरुममौवे ममणत्तणं ॥

१ CE जुवळं, B जुगळं, D जुयळं २ D adds सविमान ।

३ D हंओ धरव चणं, B हंओ धरव (marg., etc. in CE om. भो धरव ।

४ B om. ५ A संपाडणय । ६ CE add ति । ७ D adds ताचि ।

८ B adds i. marg. मा पडिबंथं करेह, D inserts चवातुह देवाण्यपिया
मा पडिबंथं करेह । ९ BCE om. १० D inserts हस ।

अदकन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, आसेविशो
किरियाकसावो । संपत्तो एगकविहारपडिमापडिवत्तिजोग्गयं ।
समुप्पन्ना से दक्का । पुच्छिया य^१ णेण गुरवो, 'उच्चिओ' त्ति
कल्लिऊण अणुजाणिओ य णेहिं । भाविथाओ भावणाओ ।
पडिवओ एगकविहारपडिमं । गमे एगर।एण नगरे पञ्चराएण ५
य विहरमाणो समागओ तामलित्तिं । ठिओ पडिमाए ॥

इओ य मा लच्छौ देवउरनिम्वासिया गवेसाविथा
सुवयणेण, दिट्ठा य नन्दिवट्ठणाभिहाणसच्चिवेसे, धडिया य
णेणं । तओ मो तं गहेऊण गओ निययदीवं ॥ अदकन्तो
कोइ कालो । पुणो आगओ तामलित्तिं । ठिओ बाहिरियाए । १०
दिट्ठो य मो रिसौ उज्जाणसुवगयाए कहवि लच्छौए,
पञ्चभिन्नाओ य णाए । तओ गहययाए^२ कच्चपरिणामस्स^३
विथम्भिओ से कोवाणलो । आहया विथ वज्जेणं । चिन्तियं
च णाए । अहो से पावपरिणई, पुणो त्रि एसो दिट्ठो त्ति ।
ता इमं एत्थ पत्तयासं । ठवेमि एयस्स समीवे छिन्नकङ्कणं १५
कण्ठाहरणं, 'अहो सुट्ठा सुट्ठ' त्ति करेमि^४ कोलाहलं ।
तओ विवित्तयाए उज्जाणस्स दरिषणेण कण्ठाहरणस्स
संभावियचोरभावो चण्डसामणेण राइणा वावाइज्जिस्सइ त्ति ।
गहिया य सुए भिक्खुवधारिणो मल्लोत्ता तक्करा वावाइया

१ AB om.

२ D prefixes धरव, B i. marg

३ D अहययसाइ ।

४ A पावककस्स ।

५ BCE add च ।

- य । ता 'लिङ्गिणो वि चोरियं करेन्ति' समुप्यक्षा पसिद्धि
 न्ति । चिन्तिऊण संपाडियमिमीए । धाविथा आरस्किथा ।
 गहिओ भो रिमी । बोलाविओ तेहि 'य जाव न जंपद
 न्ति, गवेसियं कण्ठाहरणं; दिट्ठं च नाइदूरे । तओ
 ५ 'क्खिक्कङ्कणं' ति 'महिथा 'मायरजणवया' । माहियं
 नरवइस्स । 'अहो अउब्बो तक्करो' न्ति विन्धिओ राया ।
 भणियं च षेणं, 'मिक्खविऊण वावाण्ह' न्ति । पुक्खिओ
 दण्डवामिएहिं । जाव न जंयद न्ति, तओ 'अहो से कवडवेसो'
 न्ति अहिययरं^१ कुविण्हिं पाविओ वण्णयामं ति । निहथा
 १० सूलिया । उस्सिन्तो मुणिवरो । आघोमियं चण्डालेणं ।
 भो भो मायरा, एएण ममणवेसधारिणा परदब्बावहारो कओ
 न्ति वावाइस्सइ एमो^२; ता अओ वि जइ परदब्बावहारं
 'करिस्सइ, तं पि राया सुतिस्सेणं दण्डेण एवं चेव^३
 वावाइस्सइ न्ति । 'भणिकुण मुक्को [एमो भययं]'^४ चण्डा-
 १५ लेहिमुवरि^५ सूलियाए^६ । तवप्पहावेण धरणिंतलमुवगया
 सूलिया, न विद्धो खु एमो । अहामन्निहियदेवयानिओएणं
 निवडिया कुसुमवुड्ढो । 'जयइ भयवं धओ' न्ति उट्ठाइओ

१ BCE om, next three words. A om. तेहिं, D om. य ।

२ A महाविथा, CE महहिथा B pr. m. ३ A अयरि, B मयर ।

४ A adds दंविउ सलोणउ । ५ BCE मयर । ६ AB om

७ CDE करइस्सइ = A om. ८ D adds एवं ।

१० BD om ११ A om, चंडालेहिइ, CE om. १२ CE om

कलयलो । गहिंयं नरवदस्सु । मंजायपमोओ य आगओ
 राया । वन्दिओ जेण भयवं । पुच्छिओ विन्दिमणेणं ।
 भयवं, कहं पुण इमं वत्तं ति । न जंपियं भयवया । भणियं^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेममंगओ खु एमो, कहमियाणिं पि
 मन्तइस्सइ । ता तं चेव सत्यवाहघरिणिं^२ मद्वावेऊण पुच्छेह ।^३
 तओ पेमिया दण्डवामिया ।^४ जणरवाओ इमं वदयरं
 आयल्लिऊण पलाणा एमा, न दिट्ठा दण्डवामिएहिं । निवेदयं
 च रादणो । देव, पलाणा खु एमा, न टीमए गंहमादएसुं ।
 भणियं च जेणं ।^५ अरे मम्मं गवेमिऊणं आणेह^६ । गया
 दण्डवामिया । गविट्ठा गारामसुन्नदेवउलादएसुं । न दिट्ठा^७
 एमा । दिट्ठो य कुओइ एयमायल्लिय एयवदयरेणेव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिओ दण्डवामिएहिं, आणोओ
 नरवदममोवं । निवेदयं रादणो । देव, नत्थि मा तामलि-
 त्तोए; एमो य किल्ल तोए भत्तारो त्ति, दिट्ठो^८ य
 पलायमाणो, गहिओ अक्केहिं; मपयं देवो पमाणं ति ।^९
 निरुविओ सुवयणो, भणिओ य एमो । भट्ट, कहिं ते घरिणि
 त्ति । तेण भणियं । देव, न जाणामि । रादणा भणियं ।
 ता कौस तुमं पलाणो त्ति । सुवयणेण भणियं । देव भएण ।

१ ABCE भणियो ।

२ CE मन्तरस्सइ ।

३ CE सदावेह, om पुच्छेह ।

४ BD insert सा य ।

५ BCE om,

६ B (i marg) and D

add पुणो वि ।

७ CE हरे ।

८ BD add मे समोव ।

९ A ख० ।

१० CE om

रादणा भणियं । कुओ निरवराहस भयं । सुवयणेण भणियं ।
 देव, अत्थि अवराहो । रादणा भणियं । को अवराहो ।
 सुवयणेण भणियं । देव, तहाविहकलत्तसंगहो त्ति । रादणा
 भणियं । भो अभयमेव तुह्म । ता माहेहि अवितहं, को
 ५ उण भयवओ तौए य^१ वदयरो त्ति । निरुविओ
 सुवयणेण भयवं, पच्चभिन्नाओ य णेणं । तओ महापुरिम-
 चरियविन्दयत्तत्तहियणं बाहोम्लोयणं जंपियमणं । देव,
 अणाच्चिरकणौओ वदयरो, ता ण मक्कुणोमि आचिरिउं ।
 रादणा भणियं । भट्ट, ईदसो एम संमारो, किमेत्थ अपुल्लयं
 १० ति : ता माहेउ भट्टो । सुवयणेण भणियं । देव, जइ एवं, ता
 विनित्तमादमउ देवो । तओ रादणा पुल्लोदओ परियणो
 ओमरिओ य । तओ धरणदंसणमंजायपच्छायावेण जंपियं
 सुवयणेणं । देव, पावकओ अहं पुरिममारमेओ, न उण
 पुरिमो त्ति । निवेदयं देवस्स । पुरिमो खु देव^२ अकज्जाय-
 १५ रणविओ मच्चाहिमन्थौ कयञ्जुओ परलोयभौरु परोवयार-
 निरओ य हवइ, जहा एम भयवं ति । रादणा भणियं ।
 कहमेवंविहो पुरिममारमेओ हवइ त्ति, ता पत्थयं भणसु ।
 तओ माहिओ सुवयणेणं दौवदंसणादओ अट्टल्लपयाण-
 पज्जावमाणो धरणवदयरो । तुट्ठो य मे राथा । सुक्को य
 २० णेण सुवयणो । वन्दिऊण भयवन्तं लज्जापराधीणयाए

तुरियमेव गच्छो सुवयणो । धरणाणुराण य अज्जमहुसमीवे
सोऊण धम्मं परिद्याणिऊण मिच्छं पक्खाणयावाणसदडु-
कस्सिन्धणो पवन्नो समणत्तणं । राया वि पूइऊण भयवन्तं
पविट्ठो नयरिं ॥

लच्छी वि महाभयाभिभूया पलाइऊण तामलित्तीओ ५
अवहरियवसणात्तंकारा तक्करेहिं जामसेत्ताए सव्वरीए पत्ता
कुसत्यलाभिहाणं^१ सन्निवेसं । तत्थ पुण तौए चेव रथणौए
पारद्वं पुरोहिणं^२ रायमहिमौए सव्वविग्घविघाअयं चरुक्कं ।
पक्खालिओ सन्निवेसवाहरियाए चउप्पइयण्डिलंमि जल्लणो,
^३विइणा निमित्तकड्डियासिणो दिसावाला, समारोविओ १०
नहभिसत्तन्दुलससेओ चरु, पत्तुओ मन्तजावो । एत्थन्तरंमि
जल्लन्तमवल्लोइऊण 'सत्थो भविस्सुद' त्ति आगया लच्छी,
सिवारावसमणन्तरं च दिट्ठा दिसावालेहिं । पेक्खऊण 'अहो
एसा^४ सा रक्कसि' त्ति भौया य एए, सुक्काइं मण्डलग्गाद,
थम्भिया ऊइथा, पयन्पियाओ भुयाओ, विमुक्का विथ १५
जौविणं निवडिथा धरणिवट्ठे । एत्थन्तरंमि 'भो भो मा
बौइसु^५, इत्थिया अहं' ति भणमाणौ समागया पुरोहिथ-
समीवं । दिट्ठा विगयवसणा । तओ पोइसमवल्लमिऊण
'रक्कसौ एस' त्ति केसेसु गहिया अण्णं । 'अरे मा बौइसु'
त्ति विबोहिथा दिसावाला । 'उट्ठिया य एए । बड्डा खु २०

१ BCE • वाच ।

२ CE रायमहिमौपसवविग्घ • ।

३ CE डिरळा ।

४ CE om.

५ D बौइच ।

६ CE लड्डिया इह ।

एसा । पेसिया सन्निवेशं । साहित्यं नरवदस्स । तेण वि य 'न
 पीइसण्णा रक्खसि' त्ति खाविज्जण निययमंसं, विट्ठासिज्जण
 असुरणा, कयत्थिज्जण नाणाविज्जणान्हिं, निबभ्बिज्जण 'य
 सरोसं तन्नो निव्वासिय त्ति' १ । अलभमाणौ गामादस्स पवेसं
 ४ परिभमन्ती अउवीए पुब्बकयकसपरिणामेण विथ घोरेक्खेणं
 वावाइया मदन्देणं । समुप्पन्ना य एसा धूमप्पहाए निरय-
 पुठवीए सत्तरससागरोवमट्ठिई नारगो त्ति ॥

धरणो वि भगवं अह्मसंजमं विहरिज्जण पवड्डुमाणसुह-
 परिणामो काज्जण मलेहणं पवन्नो पायवगमणं, विवन्नो
 १० कालक्खमेणं, समुप्पन्नो आरणाभिहाणे देवलोए चन्दकम्मे
 विमाणे एकवीससागरोवमाज वेमाणिओ त्ति ॥

वस्कायं जं भणियं धरणो लक्खी य तह य पइभज्जा
 एत्तो सेणविसेणा पित्तियपुत्त त्ति वोक्खामि ॥

कट्टं भवग्गहणं समत्तं ॥

॥ सत्तमो भवो ॥

१ अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वामे सेसफणाभोय-
मन्निहेण पायारेण हिमगिरिमिहरसरिसेहिं भवणेहिं लङ्ग-
इयनन्दणवणेहिं उववणेहिं विणिज्जियमाणसमरेहिं मरेहिं
चम्पा नाम नयरौ । जौए अहिट्ठाणं१ विय रूवस्स वीयं विय
सुन्दरयाए जोणी विय विणयस्स चेद्वियं विय२ मयरकेउणो ५
मंसारंमि वि रमणीयवुद्धिजणओ इत्थियायणो । जौए य
अपिसुणो अमच्छरौ कयन्नू दस्को सुहाभिगमणीओ३
पुरिमवग्गो । तौए य दरियारिमद्वणो अमरसेणो नाम
नरवई होत्था ।

जो माणविक्रमधणो पमाहिंयासेसटिमिवज्जभएण । ११

ईमानडियाण न निचमेव लक्खीए अवज्जठो ॥

तस्स मयलन्तेउरपहाणा जयसुन्दरौ नाम भारिया ।

१२ म इमौए सह विमयसुहमणहवन्तो चिट्ठइ ४ ।

इओ य सो आरणकप्पवामी देवो अहाउयं पालिज्जण

तओ चुओ समानो जयसुन्दरीए गम्भंमि उववज्जो न्ति । १५

१ AD add वमो जिवाणं ।

२ A om. all down to बुद्धिजणओ ।

३ D पिय ।

४ CE add व ।

५ CE तस्स सह इमौए ।

६ CE ०णहवन्तस्स चरन्तन्तो कोइ काली ; B ०ववविसु न्ति ।

- दिट्ठो य णाए सुविणयंमि^१ तीए सेव रयणीए पहायसमयंमि
 कणयमयत्तुदण्डो^२ अणेयरयणभूसिओ देवदूसावसम्मिय-
 पडाओ मज्जरपवणन्दोलिरो निवासो व्व रस्यथाए भूसणं
 विय नहयलस्स उप्पत्ती विय विन्धयाणं चक्करयणचूडामणी
 १ महधओ वयणेणमुयरं पविसमाणो त्ति । पासिऊण तं
 सुव्विउट्ठा एसा । मिट्ठो य णाए जहाविहिं^३ ददयस्स
 हरिमवसपयट्ठपुल्लण भणिया य णेणं । सुन्दरि, मयल
 नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविस्सद । पडिस्सुयमिमोए ।
 अहिययरं परितुट्ठा एसा । तओ य मविसेमं तिवग्गमपाय
 १० णरयाए पत्तो पसूदसमओ । पसूया एसा । जाओ से दारओ ।
 निवदयं च रादणो अमरसेणस्स हरिममदनामाए चेडियाए,
 जहा 'महाराय, देवी जयमन्दरी दारयं पसूय' त्ति ।
 परितुट्ठो राथा । टिअं इमोए पारित्तमियं । कयं उचिय-
 करणिज्जं । अदक्कन्तो मामो । पदट्ठाविथं^४ नामं दारयस्स
 ११ मणो त्ति । अदक्कन्तो संवक्करो ।

एत्यन्तरंमि मो लच्छौजीवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्ठिय पुणो य संसार^५माहिण्डिय अणन्तरभवे^६ तहाविहं
 किंपि अणुट्ठाणं काऊण मसुप्पओ अमरसेणभाउणो हरिसेण-
 जुवरायस्स तारप्पहाए भारियाए कुच्छिमि पुत्तत्ताए त्ति ।

१ BCE सिमिचर्थमि । २ BCE •चंडा । ३ BCE •विहिं ।

४ B adds च से and omits दारयस्स । ५ CE •मि विं ।

६ BCE insert च ।

जाओ उचिचममएणं । पदटावियं च से नामं विसेणो न्ति ।
अदक्कमो कोद कासो । वड्डिओ कुमारसेणो देहोवचएणं
कलाकलावेण य । अत्थि य इमस्स पौई विसेणकुमारे, न
उण तस्स दयरंमि ।

अञ्जया य समुद्धाहओ नयरौए जयजयरवो, अहिट्ठियं ।
नहयसं सुरमिद्धुविक्काहरेहिं, निवड्डिया कुसुमवुट्ठी । तओ
राइणा भणियं । भो भो किमेयं ति गवेसिऊण लहुं संवाएह ।
तओ गवेसिऊण निवेइयं से पडिहारेणं । देव, समुप्पसमेत्य
भूयभविस्सवत्तमाणत्यगाइयं मयललोयालोयविमयं माऊणौए
केवलनाणं ति आणन्दिया नयरौ, समुदया सुरमिद्ध- १०
विक्काहरा युणन्ति मऊरवगूहिं । एवं सोऊण देवो पमाणं
ति । तओ हरिमिओ राया पयडो वन्दणनिमित्तं भयवईए ।

पत्तो य मो कमेणं पडिस्सयं धम्मनिहियत्तिन्तो ।

वरमिप्पिमिप्पमव्वस्सनिच्चियं सुरविमाणं वा ॥

निष्कलफलिहक्कायं^१ कञ्चणकयवालिक्कयपरिखेवं । १५

पायडियविक्खवलथं मरयम्बुहरस्स मिहरं वा ॥

विप्फुरियजञ्चकञ्चणकिङ्किणिकिरणणुरञ्चियपडाय ।

रययमयगिरिवरं पिव पञ्जलियमहोमहिमणाहं ॥

कयविमलफलिहनिष्कलकोट्टिमसंकन्तकञ्चणत्यम्भं ।

यम्भोवियविहुमकिरणरत्तमुत्ताहलोऊलं ॥

ओजल्लगमरगयमऊहहरियायमाणसियचमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिच्चरहायं ॥

अहायगयविरायन्तपवरमणिरयणहारनिउहम्भं ।

हारनिउहम्भलम्बियकस्सणमयकिङ्किणीजालं ॥

१ जालन्तर^१निन्तपरिप्फुरन्तदौसन्तविविहमणिकिरणं ।

मणिकिरणुज्जलमउडाहि कणथपडिमाहि ^२पप्पुत्तं ॥

दिट्ठा य तेण ^३तेहि य नित्यलभवत्तवा तद्धिं गणिणी ।

मिरसरिसक्खसोहा गुणरयणविभूसिया मोक्खा ॥

आधीणा समणोवासियाहि तह साउणोहि परिकिखा ।

१० संपुल्लसुहमियद्धा निमिं व्व नरक्कत्तपन्तोहिं ॥

^४विष्कूढरोसतिमिरा फुरन्तविम्बाहराणच्छाया ।

उज्झिताराहरणा रयाणविरामे व्व पुव्वदिमा ॥

धवलपडपाउयङ्गी तिव्वतवोल्लगमुद्धमुहयन्दा ।

जलरहियतल्लिणजलहरपडलपिहिय व्व मरयनिमा ॥

१४ अहिणन्दिया राहणा भयवई । विमुक्कं कुसुमवरिभं,

उग्गाहिओ धूवो । करयल्लकयस्सलिउडं निवडिओ चल्लणेसु,

उवविट्ठो कुट्टिमतले । पत्थुथा धम्मकहा ॥

एत्यन्तरंमि समहिलिया चेव ममागया बन्धुदेवमागर-

नामा सत्यवाहपुत्ता । पणमिऊण भयवई भणियं मागरेण ।

१० महाराय, न एत्य खेवो^५ कायब्बो त्ति । दिट्ठं मण अस्सत्थं

१ C विमय, E विम ।

२ AD पप्पुत्तं ।

३ ABD तियं ।

४ BCE निष्कूढ = विविह ।

५ CE खेवा, B खेवो ।

असंभावणीयं^१ महारायत्सु वि एगन्तविन्ध्यजनयं किंश्चि वत्युं ।
^२विन्ध्यरिक्तक्षित्यश्चो असुणियतयत्यो न चएमि चिट्ठिउं ।
 ता किं तयं ति पुच्छामि भयवदं । रादणा भणियं । भो
 सत्यवाहपुत्त, किं तमच्चभुयं असंभावणीयं च । सागरेण
 भणियं । देव सुण ।

अत्थि इत्थो कोइ कालो पणहणीए मे पणहुत्सु हारत्सु ।
 विमुमरिश्चो एभो । गत्थो य अहमज्ज भुत्तत्तरसमयंमि
 चित्तसालियं, जाव अयण्डंमि चेव चित्तन्नराक्षगणण ऊसमियं
 मोरेण उन्नामिया गीवा विज्जयं पक्कजालं^३ पमारिश्चो वरह-
 भारो । तश्चो ओयरिऊण तश्चो विभागश्चो कुसुम्भरत्तवमण-^४
 मंगयंमि पडलए विमुक्को णेण हारो । गत्थो नियययामं^५, ठिश्चो
 निययरूवेणं । समुप्पश्चो य मे विन्ध्यश्चो 'हन्त किमेयं' ति ।
 तश्चो थेववेलाए चेव समुद्धादश्चो^६ जयजयारवो^७, विभूसियम्बरं^८
 सुरभिद्धविज्जाहरेहि, पवुठुं कुसुमवरिमं । आयलियं च
 लोथाश्चो जहा समुप्पञ्चं भयवदं केवल्लनाणं ति । तश्चो^९
 भत्तिविन्ध्यरिक्तक्षित्यश्चो समागश्चो इहदं ति ।

रादणा भणियं : अहो मत्तमच्चभुयं असंभावणीज्जं च^{१०} ।

१ D adds च । २ CE om. all down to रादणा भणियं ।

३ B आलियं । ४ CE विचचामं, B निचचमेव चामं ।

५ C समुद्धाद । ६ CE जयजयारवो । ७ CE विज्जियं चंवरयलं ।

८ D adds पुच्छिवा य लेव, B adds it i. marg.—CE repeat here the passage above, l. 1—3, विन्ध्य down to भयवदं, and continue रावा पुहुं ।

- भयवद, किमेयं ति । भयवईए भणियं । सोम, किमच्चभुयं
 असंभावणिज्जं च कस्मपरिणईए । नियमा फलदाणसमुज्जयंमि
 एयंमि नत्थि तं, जं न होइ त्ति । तत्थ असुहंमि ताव जलं
 पि ऊयासणो, चन्दो वि तिमिरहेऊ, नओ वि अणओ,
 ५ मित्तो वि वेरिओ, अत्थो वि अणत्थो, भवणोयरगयस्स वि
 य सव्वस्सपाणनामयं ^१अप्पतक्कियं चेव निवडइ नहयाओ वि
 असणिवरिमं । सुहंमि विवज्जओ । तं जहा । विमं पि
 अमयं, दज्जणो वि^२ मज्जणो, कुचेट्ठा वि फलहेऊ, अयसो
 वि ऊ जसो, दव्वयणं पि सुवयणं, गिरिमत्थयगयस्स वि य
 १० मयन्नजणपीदकारयं मयराहमेव सोयन्तरे वि सुहावह कुओ
 वि संपज्जए महानिहाणं ति । राइणा भणियं । भयवद,
 अह कस्स पुण एमा कस्मपरिणई । भयवईए भणियं । सोम,
 मज्झेव आमि त्ति । राइणा भणियं । कहं किंनिमित्तस्स
 वा कस्सस्स^३ । भयवईए भणियं । सुण ।
 १५ अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासं संखवद्धणं नाम
 नयरं । तत्थ संखवालो^४ नाम नरवई अहेमि । तस्स अच्चन्त-
 वज्जमओ धणो नाम मत्थवाहो, धन्ना मे भारिया, धणवद-
 धणावहा पुत्ता ^५गुणमिरी य धृत्य त्ति । मा पुण अहमेव,
 परिणौया तस्सयरिवत्थणं सोमदेवेणं । अविस्सायविमयसङ्गाए
 २० य उवरओ मे भत्ता । जाओ मे निव्वेओ । चिन्तियं मए ।

१ AD चयत०. CE चयंत०. B चत० ।

२ A adds य ।

३ B कस्मयस्स ।

४ D ०पाओ ।

५ B धयविरो ।

एवमवसाणो खु एम सयणसंगमो ; ता अलं एत्य पडिबन्धेणं ।
रया तवविहाणंमि । अइक्कलो कोइ कालो । अन्नया य समागया
तत्य चन्दकन्ताभिहाणा गणिणी । साहिया मे सहियाहिं ।
गया तौए वन्दणनिमित्तं जिणहरं । दिट्ठा य एसा ।

इदरा वि निव्वियारा कलामु कुसला वि माणपरिहीणा । १

सुयदेवय अ धम्मं साहेन्ती साविधानं तु ॥

आओ य मे विन्धओ । अहो मे क्वसोमया । पविट्ठा
जिणहरं । चालियाओ घण्टाओ । पक्कालिया दीवया । विमुक्कं
कुसुमवरिमं । पूइयाओ वीयरायपडिमाओ । उग्गाहिओ
धूवो । वन्दिथा परमगुरवो । समागया गणिणीसमीवं । १०
पणमिया एसा । धम्मालाहिया य^१ णाए उवविट्ठा तौए
पुरओ । भणियं च णाए 'कत्तो तुम्मे' त्ति । मए भणियं ।
भयवद, इओ चेव । एत्यन्तरंमि जंपियं मे महीए । भयवद,
एसा खु धणसत्यवाहधूया गणसिरौ नाम । इमीए य
विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स विवाहसमणन्तरमेव पञ्चत्तसुव- ११
गओ भत्ता । वेरगिया या एसा खवेद अत्ताणयं नियमो-
ववासेहिं । सुयं च णाए, जहा भयवई आगय त्ति । तओ
भत्तिनिम्भारा अणुअविय जणणिजणए तुह चलणवन्दण-
निमित्तमागय त्ति । गणिणीए भणियं । साउ कयं जमागया
वेरगिया य । ईइसो एस मंभारो, दुक्खभायणं चेव एत्य १०

पाणिणो न्ति । कश्चिन्मो से^१ धम्मा, परिणम्भो^२ पुब्बपम्भोएण ।
 पडिवम्भा देसविरई । अदक्कन्तो कोइ कालो । ^३तम्भो पञ्चत्त-
 मुवगएसु जणणिजणएसु जाया य मे चिन्ता । अलं गिहा-
 मसेणं, पवज्जामि समणस्सिङ्गं । पुच्छिथा य भायरो,
 ५ नाणुमयमेएसिं । भणियं च णेहिं । एत्थेव ठिया अहाममी-
 हियं कुणसु न्ति । तम्भो कारावियं जिणहरं, ^४कारावियाम्भो
 पडिमाम्भो, फुल्लवलिगन्धचन्दणादएसु पारद्धो महावम्भो ।
 कुरुरेन्ति^५ भाइजायाम्भो । तम्भो मण चिन्तियं । पेक्कामि
 ताव भाइच्चित्तं^६ । किं ममेयाहिं ति । अस्सथा जाममेत्ताए
 १० जामिणीए वामहरमुवगए धणवदंमि आलोचिज्जण नियडोए
 भोवणयपवेमकालंमि चेव अहा सो सुणेइ तहा धम्मादेसणा-
 पुब्बथं भणिया से भारिया । सुन्दरि, किं वज्जणा जंपिएणं ;
 साडियं रक्केज्जसु न्ति । तम्भो एवं भणिज्जण पविट्ठा
 वामगेहं । चिन्तियं च से भत्तारेणं । नूणमेसा^७ दस्सारिणो ;
 १५ कहमन्नहा मे मसा एवं जंपइ न्ति ; ता अलमिमोए । कथं
 पसुत्तवेड्डयं^८ । उवविट्ठा य एमा मयणोए^९ । मवाहिया से
 चलणा । उस्सिक्खिम्भो दीवम्भो । निरुवियं तम्भोएणडल्यं ।
 तम्भो निवज्जमाणो वारिया दइएणं 'मा निवज्जसु' न्ति ।

१ D adds जिबभासिम्भो । २ CE add य । ३ CE om, next 4 words. ४ ACE भरावियाड । ५ B corrects it in कुरुरिरिन्ति, CE कुरुरेन्ति, D -त्रिरिन्ति ।

६ D -चिन्तियं । ७ B adds भारिया ।

८ D मृगचिरो । ९ CE -वेड्डयं । १० BCE om.

तीए चिन्तियं । हन्त किमेयं,^१ परिहासो भविस्सइ त्ति ।
 नुवन्ना एसा । उट्ठिओ से ढइओ । ‘कहं कुविओ^२’ खुट्ठा^३
 एसा । भणियं च^४ णाए ‘अज्जउत्त, किमेयं’ ति । तेण भणियं ।
 न किंचि, अवि य नौमरसु मे गेहाओ । तओ सा ‘किं
 मए दक्खं कय’ ति चिन्तयन्तो उट्ठिया मयणीयाओ ।
 नुवन्ना एसा । ^५येववज्जचिन्तावमाणे य उवगया से निहा ।
 इयरी वि उवविट्ठा मसूरण । न सुमरिओ अत्तणो दोसो ।
 गहिथा महामोएणं । चिन्तियं च णाए । को मे गुणो
 अज्जउत्तस्स वि उव्वेवकारणं जौविणं । ता परिचुयामि
 एयं । अहवा दज्जणो खु लोओ । एवं पि मा अज्जउत्तस्स^६
 लाघवं संभावदस्सइ^७ त्ति । न किंचि एएणं । दस्सहं चिमं
 पढमं दक्खं । ता न-याणामि, किमेत्य जत्तयं^८ ति । अहवा
 सभाविणी ‘वज्जबुद्धिमंगया य मे नणन्दा’ । ता तयं
 पुच्छिय जहाजुत्तमणचिट्ठिस्सं ति । चिन्तयन्ती अणवरथपयट्ट-
 बाहसलिला माणमदक्खादरेणं खणं पि अलद्धनिहा ठिया^९
 तत्य रथणोए । पहायसमए य विहाणवयणकमला ओल्लग-
 मज्जमुव्वहन्ती निग्गया वामगेहाओ । दिट्ठा सा मए भणिया
 य । सुन्दरि, कौस तुमं अज्ज अण्योयगा विद्य कुमुदणी
 पव्वाया दौसमि । तओ परलवयणाए जंपियं धणमिरीए ।

१ BCE add ति ।

२ BCE add कु एसो ति ।

३ BCE संक्षेपे ।

४ B भणियं च ।

५ CE चव ।

६ BD संभावति । A संभावित्स्सइ ।

CE संभावतिस्सति ।

७ BCE जत्तं ।

८ CE om. वज्ज ।

९ CE -ट ति ।

- न-याणामि अवराहं, रुद्रो य मे भत्ता । कोवादस्यसंभवेण^१
 भणियं च णेण 'नीसरसु मे गेहाओ' ति । तओ मए
 भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि^२ : अहं ते भलिस्सामि ।
 पडिस्सुयमिमीए । भणिओ य भाया 'भो किमेयमेवं'^३
 १ ति । तेण भणियं । अलं मे एयाए द्दुमौलाए । द्दुमौला
 खु इत्थिया विणासेद संतइं, करेद वयणिज्जं, मदलेद
 कुलहरं, वावाएद द्दयं । ता किं उभयलोथगरहणोएणं
 तौए परिग्गहेणं ति । मए भणियं । कहं वियाणमि, जहा
 एमा द्दुमौल ति । तेणं भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । सुयं
 १० मए तुज्झ चेव सयामाओ दमोए ढंसणापुव्वयं निवारणं ।
 मए भणियं । अहो ते पण्डित्तणं, अहो ते विचारकमया,
 अहो महत्तणं, अहो मिणेहाणवन्धो, अहो लोदयत्तणं ।
 मए सामन्नेण 'बज्जदोसमेयं भयवया भणियं' ति उवदट्ठं,
 न उण ढोसदंसणेण निवारिया एमा । ता किमेद्वहमेत्तणं
 १४ चेव द्दुचारिणो हवद ति । तओ तालिओ खु एमो ।
 'हन्त असोहणं अणुचिट्ठिय ति' जाओ मे^४ पक्कायावो ।
 पमाइया तेणं । तओ चिन्तियं मए । एम ताव कसणधवल-
 पडिवज्जओ ति । बिदओ वि एवं चेव विस्सामिओ । नवरं
 भणिया य से भारिया । किं बज्जणा जपिणं ; हत्थं रक्के-
 १० ज्जसु ति जाव एमो वि कसणधवलपडिवज्जओ चेव ।

१ CE संनवेणं, B संनयं ।

२ D adds येवमेवं ।

३ B किमेवं ।

४ D चण्णयावो ।

एत्यन्तरंमि वद्धं मए नित्यडिअभक्ताणदोसओ तिव्वकसं ।
 अदक्कन्तो कोइ कालो । पव्वइया अहयं सह भाउज्जायाहिं
 भाउएहि य । पालियं अहाउयं । गथाणि परल्लोथं । तत्थ वि
 य अहाउयं पाजिऊणं पढममेव चया मे भायरो, समुप्पन्ना
 इभीए सेव चयानयरीए पुण्यत्तस्स^१ इव्वस्स संपयाए^२ ।
 भारियाए कुष्किंमि पुत्तत्ताए त्ति । कयाइं च से^३ नामाइं
 बन्धुदेवो मागरो य । अदक्कन्तो कोइ कालो । तओ चया
 अहयं । समुप्पन्ना^४ गयउरे संखस्स इव्वस्स सुइकन्ताए
 भारियाए कुष्किंमि इत्थियत्ताए^५ । जाया कालक्कमेणं,
 पइट्ठाविथं च मे नामं सम्बज्जसुन्दरि त्ति । एत्यन्तरंमि^६
 ताओ वि भाउज्जायाओ चविऊण देवलोगाओ कोमल्लाउरे
 नयरे नन्दणाभिहाणस्स इव्वस्स देविलाए भारियाए कुष्किंमि
 इत्थियत्ताए उववक्काओ त्ति । जायाओ कालक्कमेणं, पइट्ठा-
 विथाइं च नामाइं मिरिमई कन्तिमई य । अदक्कन्तो कोइ
 कालो । मावयकुलुप्पन्तीए य पाविओ मए जिणिन्दभासिओ^७
 धसो । पत्ता ओव्वणं । दिट्ठा य अहमिओ गयउरगणं
 लौलावणुक्काणाओ सभवणमुवागच्छमाणी बन्धुदेवेण । पुष्किंयं
 च णेणं 'कस्स एमा कजय' त्ति । माहिं च से^८ 'वट्ठणाहि-
 हाणेणं 'संखस्स धूया सम्बज्जसुन्दरि' त्ति । मग्गिथा णेणं ।

१ CE •भइस्स । २ CE संपाए, B pr. m ३ A मि B तेसि ।

४ BCE add य । ५ ACE add त्ति । ६ BCE वट्ठेणं, D nr. m.

भणियं च ताएणं । जोगो तुमं, किं तु न साहसिअो त्ति ।
 अभिग्गहो स मण्णं 'न संजोएमि अवचं 'अससाहसिएणं' ।
 वन्हुदेवेण भणियं । करेहि^१ साहसियं । ताएण भणियं ।
 सुणसु जिणवरपणीयं धम्मं, पडिवज्जसु य भावओ । तअो
 ५ मण्ण लोभेण गअो साउसमीवं, आयसिअो धम्मो, भाविअो
 नियडिभावेणं न उण भावओ त्ति । पारदुं अणुट्ठाणं, पवत्तिथं
 दाणादयं । अइक्कन्तो कोइ काओ । गअो 'तायसमीवं' ।
 भणियं च णेणं । अज्ज, न अज्जहा तए धेत्तव्वं । धम्मो खु
 अहं, जस्स मे अज्जेण उवएसो दिअो त्ति । तुव पमाएण मए
 १० पाविअो जिणभासिअो धम्मो । ता तुमं मण्ण परलोयवन्धवो
 देवया गुरु, न कोइ 'मो 'जो न होहि त्ति । विदय-
 संसारमहावस्सु य मण्णं थेवमियाणिं कसयाए पओयणं ति ।
 पयड्डो मपयं अहं निययदेसं । ता दिट्ठो तुमं । 'वहियव्वो
 मण्ण मासणाणुराएण वावारो, थिरौकरेयव्वो धम्मो,
 १५ 'आइसियव्वं 'उत्थियकरणिक्क, दट्ठव्वो निययवुड्डीए त्ति ।
 भणिऊण निवडिअो चसणेसुं । सुद्धमहावत्तणेण वज्जमज्झिअो
 ताएणं, भणिअो य णेणं । वक्क, धम्मो तुमं, जेण मयज्जे-
 लोक्कदक्कहा कट्ठा 'जिणधम्मबोही, पाविथं परमत्यपाविथव्वं ।

१ BCE यथा ।

२ B करेह. CE करेह. A करेहिहि ।

३ CE add य ।

४ A यथा । ५ CE नेव होमि ति ।

६ A विदयव्वो ।

७ D आयसियव्वो उत्थियकरणिक्क ।

८ CE add जं ।

९ D जिणधम्मबोही बोहो ।

ता एतत् अयमन्तेण होयवं ति । पडिस्तुयमणेण । निगन्तो
 गेहाओ । ताएण वि^१ मयणमेलयं काऊण साहिओ एम
 वइयरौ । सुद्धसहावयाए^२ जंपियमणेण । उच्चिओ खु एमो
 सब्बज्जसुन्दरीए भत्तारो त्ति पडिहाइ मज्झं । संपयं तुओ
 पमाणं ति । सयणेण भणियं । तुमं चेव जाणमि त्ति । ४
 सुन्दरो य एमो सत्यवाहपुत्तो अन्हाणं पि वज्जमओ चेव ।
 तओ विदळा अहं । वत्तो विवाहो । दीणाणाहाण कथं
 उच्चियकरणिज्जं । तओ अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु अणुअविय
 तायं समागओ निययटेमं । अइक्कन्तो कोइ कालो । आगओ
^३विमज्जावओ पविट्ठो गेहं । संपाडिओ से ^४विहवमंभवाणुक्खो १०
 उवयारो । अइक्कन्तो वामरो, मज्जियं वामगेहं, पज्जासिन्धो^५
 मङ्गलदीवा^६, विमुक्कं कुसुमवरिसं, ^७पत्थया मेज्जा, उल्लसिन्धो^८
 कुसुमदामाहं, दिन्नाओ धूववट्ठोओ^९, पणामिया पडवामा,
 ठोवियं उवगरणपडलय, पविट्ठो बन्धुदेवो । एतन्तरंमि उदयं
 मे नियडिबन्धणं पढमं^{१०} कथं । तओ अचिन्तिमामत्ययाए कथ- १४
 परिणामस्स आगओ कहवि तत्थ खेत्तवालो । दिट्ठं च एण तं
 वज्जवरं^{११} । ममुप्पज्जा य से सिन्ना । पेक्कामि ताव^{१२} खेडुयं ।

१ A adds मे, D से । २ D adds य । ३ CE वि स आचओ-
 ज्जावओ = आनयनार्थ ४ CE •संभसा• । ५ D पज्जसिन्धो, B पज्जा
 सिन्धो । ६ BCE •पदीवा ७ CE •पत्थया । ८ CE •उल्लसिन्धो,
 D •उल्लसिन्धो, B •वट्ठो adds आचो i. marg. ९ CE पढम
 १० AD वज्जवरं । ११ A om., B i. marg.

- विष्णुलभेमि बन्धुदेवं, मा होउ एएसिं समागमो त्ति । अज-
 पुरिसकूवेण दंभेमि एत्थ अष्माणयं बन्धुदेवस्स, भविसयजाया-
 वाहरणेण य जणेमि आसङ्क^१ ति । चिन्तिऊण मंपाडियं जहा
 चिन्तियमणेण । दिट्ठा^२ य बन्धुदेवेण वायायणनिमित्तवयणा^३
 ५ 'कहिं अज्ज एत्थ मव्वङ्गसुन्दरि' त्ति जंपिरौ दइविगी पुरिसा-
 गिई । समुप्पन्नो य से वियप्पो, अवगथा आलोचना, वियम्भिया
 अरई, गहिओ कमाएहिं । चिन्तियं च णेण । दट्ठसौला मे
 महिलिया; अज्जहा कहं कोइ अवलोइउं एवं च वाहरिउं
 गओ त्ति । विगल्लिओ नेहाणुबन्धो, जाया से अमेत्तौ ।
 १० एत्थन्तरंमि समागया अहं वामभवणं । कयमणेण पसुत्तवेड्डयं^४ ।
 तओ 'सामिणि निवज्जसु' त्ति भणिऊण निग्गयाओ
 महीओ । विइलं भवणदारं । कहकहवि उवविट्ठा मयणीएग-
 दंभे । तओ झत्ति उट्ठिओ बन्धुदेवो । समज्जमा य अहयं ।
 तओ मए चिन्तियं 'हन्त किमेयं' ति । ^५मज्झसेण न
 १५ पुच्छिओ^६ एमो । अजंपिऊण निमित्तं मयणीयमुवगओ त्ति ।
 जाया से मिच्छावियप्पा, अट्ठाणखेएण य समागया कहवि
 निहा । अहं पि कल्लपरिणामाणकूवेण गहिथा महामोणं ।
 मंपत्ता अणाचिक्खणीयमवत्यन्तरं । उवविट्ठा धराए । तओ
 नारयस्स विथ अहाउयट्ठा कहकहवि विवोसिया मे रयणी ।

१ D आसङ्कियं । २ CE दिट्ठो । ३ CE -ओ । ४ CE -वेड्डयं ।

५ A समज्जसाए, D sec. m.

६ D inserta मए ।

समागयाओ^१ सहीओ^२ । निग्गओ बन्धुदेवो । तओ मं
 अत्थाणसंठियं तथा पेच्छिऊण जंपियं मे सहीहिं 'सामिणि,
 किमेयं' ति । तओ उक्कड्याए सोगाणस्स निबुद्ध्याए
 मरणीणं पणदुयाए 'मईए अकहणीयया^३ पओयणस्स न
 जंपियं मए त्ति । विहाणाओ सहीओ । सगगयत्तरं पुणो^४ ।
 जंपियमिमौहिं 'सामिणि, किमेयं' ति । तओ तव्वयण-
 समागयमईए जंपियं मए । हला, न-याणामि, भागधेयाणि
 मे पुच्छह त्ति । साहिओ रयणिवदयरो । चिन्तियं च णाहिं ।
 किमेत्य कारणं ति । न ताव इहल्लोयदोसो सामिणोए, न
 यावि सो अकुसलो मत्थवाहपुत्तो ; ता भविचव्वं एत्य^५ १०
 कअपरिणईए त्ति । एत्यन्तरंमि 'अपुच्छिऊण सयणवगं
 निग्गओ बन्धुदेवो 'महन्तं मे पओयणं' ति साहिऊण
 स्सरिलस्स समागओ चमं । अवसमिणेहाणबन्धेण कुविया य मे
 जणणिजणया बन्धुदेवस्स । कओ असंववहारो । अइक्कन्तो
 कोइ कालो । जाया य मे चिन्ता । ईइसो एस संसारो ।^{१५}
 सुलहाणि एत्य दुक्काणि, दुक्कहा चरणपडिवत्तौ, चञ्चलं
 जौविद्यं । ता अलं मे^६ किलेमायासकारेण समारहेउणा
 गिहामसेणं ; पवज्जामि पव्वज्जं ति । एत्यन्तरंमि समागया
 अहामंजमविहारेणं विहरमाणौ जममई^७ नाम पवत्तिणि त्ति ।

१ A inserts मे ।

२ D सविशाओ ।

३ B मुनोर, D उईर ।

४ BCE add य ।

५ A adds वि ।

६ D चवपु० ।

७ A च ।

८ A उई ।

साहिओ मए नियथाहिप्पाओ जणणिजणयाण, बड्डमओ य
तेसिं । अणुमासिया य णेहिं पवत्ता जहाविहोए पव्वज्जं ति ॥

इओ य परिणीया बन्धुदेवेण कोसलाउरे मन्दस्स धूया
सिरिमई, भाउणा य से तीए चेव भइणी कन्तिमइ त्ति ।

६ अइक्कन्तो कोइ कालो । समुप्पन्नो पणओ, आणीयाओ चम्पं,
पवूढो घरवामो ॥ एत्यन्तरंमि अहं अहमंजमं विहरमा १^१
समं पवत्तिणीए ममागया चम्पं । १अप्पमायओ पणट्ठपुव्व-
वइयरसइया^२ पविट्ठा गोयरं । तत्थ वि गथा बन्धुदेवंगहं ।
दिट्ठा सिरिमइकन्तिमईहिं । पुव्वभवक्कामओ^३ जाया ममो-

१० वरि पौई । पडिक्काहिंया फासुयटाणेण । ममागया पडिक्कयं ।
साहिओ ४तासिं धम्मो, परिणओ य । तओ जायाओ
साविथाओ । भणिंयं च णाहिं । कायव्वो तए अण्ण गंहा-
गमणेण पसाओ, जेण परियणो वि णे उवममइ त्ति ।
अणुजाया पवत्तिणीए समारड्ढा जाइउं ।

१५ एत्यन्तरंमि ओइसं मे नियडिनिबन्धणं बोयं कम् ।
तओ^४ सिरिमइकन्तिमईणं ममोवरि असाहारणभत्तिवड्ड-
माणेहिं विन्धिओ एयासिं भवणवाणमंतरो । चिन्तिंयं च
णेणं । पेक्कामि ५ताव अत्यावहारेण^५ एयासिं कीइसं
माज्झणीए उवरि चित्तं ति । अक्कया गथा अहमिमौण गहं ।

१ CE विहरिउय । २ BD अइक्कन्तो । ३ CE असाया, B असाया ।

४ MSS. अभासओ । ५ A सिं, CE सिं । ६ D adds च ।

७ A om.

८ BD अलो, A अलावहारं ।

दिद्धा य कन्तिमई वासभवणंमि पडल्यद्वियं हारं पोयमाणी ।
 अबुद्धिया अहमणाए, कयं विहिवन्दणयं, उवणीयाइं आस-
 णाइं, उवविद्धा अहयं माऊणीओ य । कया धम्मदेमणा ।
 पयट्ठा अहयं पडिस्सयं । तओ तौए भणियं । अज्जे, अज्ज
 तुह पारणयं ति ; ता गेण्हावेहि एयं फासुयपहेणयं । तओ ५
 मए भणियाओ माऊणीओ 'गेण्ह' ति । निग्गयाओ
 माऊणीओ कन्तिमई य । एत्यन्तरंमि वाणमंतरपओएण
 चित्तयस्साओ चेव ओयरिओ मोरो । गहिओ णेण हारो,
 पक्खित्तो उयरंमि, ठिओ य नियययामे । तओ मए
 चिन्तियं । किमेयमच्छरीयं, अहवा मयहरियं^१ पुष्किस्सामि १०
 ति । निग्गया वामगेहाओ, संखुट्ठा हियणं । आगयाओ
 माऊणीओ कन्तिमई य । तओ गया अहे । पविट्ठा कन्तिमई
 वामभवणं । तयणन्तरमेव निरुविओ हारो, जाव नत्थि ति ।
 तओ तौए चिन्तियं । किमेयं^२ वड्डुखेड्डुं । पुष्किओ परिचणो ।
 तेण भणियं । न-याणामो, न य कोइ एत्य अज्जं मोत्तूण १५
 पविट्ठो ; ता तयं निरुवेहि^३ । कन्तिमईए भणियं । किमेव-
 मसंबद्धं पल्लवह । समतणमणिमुत्तलेट्ठुकसणा भयवह ति ।
 अम्माञ्चिओ परिचणो, फुट्टं च लोए । मए वि आगन्तूण
 साहियं पवत्तिणीए । भणियं च णाए । वप्पे, विचित्तो
 कम्मपरिणामो, नत्थि किंचि एयस्स असंभावणिज्जं ति । २०

ता अहियथरं तवचरणसंगयाए होयव्वं । न गन्तव्वं च तं^१
 सत्यवाहगेहं । न-थाणामि 'कस्सविथमणिदं' ति । अस्सं च ।
 दहा वि पवयणलाघवं, रत्तिकयव्वं च^२ एयं महापयत्तेणं ।
 अरस्समाणे य जीवे जणेइ एयस्स सरयचन्दचन्दिमासच्छस्स
 ५ माल्लिजं, आवाएइ परमपयहेउणो अहस्सबुद्धिं, विपरिणामेइ
 अहिणवधस्ससंगयं जणं, लहेइ अलङ्घणिज्जं परमगुरुआणं
 ति । तओ य से जीवे अण्येयसत्ताण पडिविज्जिऊण संमार-
 हेउभावं मुज्झिऊण कज्जाकज्जेसु पडस्सिऊण गुणाणं वज्ज-
 मज्झिऊणमगुणे संचिऊणमबोहिमूलाइ दौहमद्धं संमारमायरं
 १० परिउड' ति । एयं सोऊण ममुप्पन्ना मे संवेगभावणा,
 पत्युयं गुरुवयणं, अङ्गौकओ तवविसेसो, परिचत्तं बन्धुदेव-
 गिहगमणं । आसङ्गियं परियणेणं । न सङ्कियाओ सावि-
 याओ । चिन्तियं च णाहिं । उवलद्धं एत्थ किंपि अज्जाए,
 तेण नागच्छइ 'मा मे संकडं भविस्सइ' ति । जुत्तं च एयं
 १५ इहलोयनिप्पिवामस्स सुणिजणस्स । अण्येयोसो^३ परघर-
 पवेशो । पडिवसो य णाए धम्माणुराणण । ता अलं णे एत्थ
 अणुबन्धेणं । अण्हे सेव तत्थ गच्छिस्सामो ति । चिन्तिऊण
 संपाडियं समीहिं ॥ अरस्सन्ता 'कदवि दियहा । परिणया
 मे भावणा, विसुद्धं चित्तरयणं, नियन्तो अग्गहो, आवडियं

१ A तय । २ B inserts च; D reads कस्सइवि*, A कस्सवि इय* ।

३ A तय चत्तवाचवं instead of सयं । ४ A adds च ।

५ A केइ, D करवच ।

परमज्ज्ञाणं, वियत्तिओ कम्मरासी, जायं अपुव्वकरणं, समु-
 प्पन्ना खवगसेढो, उल्लसियं जीववौरिएणं,^१ वड्डिओ सुह-
 परिणामो, समुप्पन्नं केवलं । खविज्जमाणे य तस्सिबन्धणभूए
 कम्मए अभावेण^२ य निमित्तस्स संजायपप्प्कायावेण वाण-
 मंतरपओगेण विमुक्को मोरेण हारो । ता एवं जज्जन्त- ।
 निमित्तस्स कम्मणो एम विवागो न्ति ।

एत्यन्तरंमि विन्धिया परिमा । अहो एइहेमेत्तस्स वि
 दुक्खडस्स ईदसो विवागो न्ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्दबन्धु-
 देवेहिं । अहो दारुणं महन्नं दुक्कमणुभूयं भयवईए । तीए
 भणियं । सोअ, केत्तियमिणं^३ ति । सुण । १०

सुरनरनरयतिरिखेसु वट्टमाणेणमेत्य जीवाणं ।

को संखं पि समत्यो काउं तिस्काण दुक्काणं ॥

अच्छन्तु तिरियनरएसु ताव अइदस्सहाइ दुक्काइं ।

मणुयाण वि जाइ हवन्ति ताण को वच्चए अन्नं ॥

जं होइ जियाण दुहं कल्लमल्लभरियंमि गम्भवासंमि । १५

एक्कं पि य वच्चइ नवरि ^४तस्स नरण सारिष्कं ॥

जायाण वि जम्भजरामरणेहि अहिदुयाण किं सोखं ।

पियविरहपरम्भत्यणपमुहमहावमणगहियाणं ॥

जं पि सुरयंमि सोखं जायइ जीवस्स जीव्वणत्यस्स ।

१ D •वौरियं ।

२ CE अभावतो ।

B •नियं ।

३ D एकं चिय विज्जइअ ववरि. A को तस्स ववरि वइइ उवमं तं चेव सारिष्कं ।

४ B तस्स तं चेव सारिष्कं. CE तस्स वरयस्स सारिष्कं ।

तं पि ऊ चिन्तिज्जन्तं दुक्कं चिय ^१केवलं नूणं ॥
 पामागहिथस्सु जहा कण्डुयणं दुक्कमेव मूढस्सु ।
 पडिद्वाइ सोक्कमतुलं एवं सुरयं पि विक्केयं ॥
 वच्चिज्जइ एम जणो अचेयणो पमुहमेत्तरमिण्हिं ।

५ खल्लमंगएहि व सया विरामविरसेहि भोण्हिं ॥
 ता उज्झिऊण एए अणवज्जं परममोक्कसंजणयं ।
 तित्थयरभामियं खलु पडिवज्जइ भावओ धम्मं ॥

एत्थन्तरंमि संविग्गा महा । भणियं रायबन्धुदेवेहिं ।

भयवद, एवमेयं जं तए आणत्तं ति । पडिवज्जामो अणे

१० गिहाममपरिच्चाएण तित्थयरभामियं धम्मं । भयवईए
 भणियं । अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेह । तओ
 दवावियं रायबन्धुदेवेहिं घोमणापुब्बयं महादाणं, ^१कारा-
 विया जिणाययणादस्सु^२ अट्ठाहिया महिमा, मक्खाणिओ
 पणइवग्गो, अहिणन्दिया पउरजणवया । दिस्सं हरिसेणजुव-

१५ रायस्सु रज्जं । पवन्ना मयल्लपह्माणपरियणममेया पुरिम-
 चन्दगणिसमौवे समणत्तणं ति^३ ॥

अदक्कन्तो कोइ कालो । दओ य पउत्ता अहिमरया
 विसेणेण सेणस्सु । न कल्लिओ य णेहिं । अज्जया य अत्थ-
 सुवगयप्पाए दिणयरंमि पुप्फिया तत्थ अयाक्कपुप्फिणो

१ A केवलं मिउरं. D केवलविचरं ।

२ CE add वि ।

३ ACE कण० ।

४ A ०वाइरह ।

५ CE om

रायभवणुज्जाणपायवा । दिट्ठा उज्जाणपालेणं । साहिया
 अमच्चस्स । निरुविद्या णेणं, तहेवोवलद्धा य । पेच्चमाणाण
 य निरुविद्याणं पुणो पयदभावमुवगय त्ति । निवेदयं अम-
 च्चस्स । चिन्तियं च णेण । कस्स पुण एए निवेदया^१ । एत्व-
 न्तरंमि समागञ्चो तत्थ अट्ठङ्गमहानिमित्तपारञ्चो अमञ्जणो^१
 नाम सिद्धुत्तो । सुञ्चो य मन्तिणा । सहाविज्जण पुच्छिञ्चो
 एगदेसंमि । भो किंविवागो पुण एस वदयरो त्ति । तेण
 भणियं । भो न तए कुप्पियब्बं, सत्थयारवयणं खु एयं ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, को कोवो देवपरिणईए; ता
 साहेउ अज्जो । तेण भणियं । भो सुण । रज्जपरिवत्तण-^{१०}
 विवाञ्चो अकालकुसुमुग्गमो, खौणवेलावलेण य पङ्कयकाल-
 फलञ्चो, थेवकालोवलक्षेण य न चिरयालट्ठिई । एस सत्थ-
 याराहिप्पाञ्चो त्ति । मन्तिणा भणियं । अज्ज, एवं ववत्थिए
 को उण उवाञ्चो । नेमित्थिएण भणियं^१ । अत्थपयाणादयं
 सन्निकम्भं । ता देह दीणाणाहाण दविणजायं, पूएह गुह-^{१५}
 देवए, परिच्चयह अहाउयमेव किंचि सावज्जं, पवज्जह
 अहिण गुणट्ठाणे त्ति ॥

एत्थन्तरंमि य समागञ्चो रायपडिहारो । भणियं च
 णेणं । भो भो अमच्च, महाराञ्चो आणावेद 'सिग्गमागन्नाब्बं'

१ A निवेदयन्ना, CE निवेदयन् त्ति ।

१ B adds चत्ति, CE add अज्ज चत्ति उवाञ्चो ।

- ति। तेण भणियं। जं देवो आणावेदं त्ति। 'वच्च' 'तुमं,
 एष आगच्छामि। पुच्छिओ नेमित्तिओ। अज्ज, किं पुण
 आहवणनिमित्तं। नेमित्तिएण भणियं। संखेवओ ताव एयं।
 समागओ रायपुरसामिणो सयामओ एत्थ रायपुरिषो,
 ५ आणन्दहेज य सो नरवदस्स। ता तस्मिन्निमाहवणं ति।
 मन्तिणा भणियं। अज्ज, कहमाणन्दहेज त्ति। नेमित्तिएण
 भणियं। जइ एवं, ता पठस्स किंचि त्ति। मन्तिणा भणियं।
 जय तिजयलच्छिन्निसओ। अवगयं नेमित्तियस्स। भणियं
 च णेण। सोम, समागओ खु एसो कुमारण कज्जयाप-
 १० याणनिमित्तं; महापुरिमसंबन्धेण य महन्तो आणन्दो त्ति।
 अज्जं च। ईदमं एत्थ लग्गं, जओ एयं पि सुणिज्जइ 'जो
 चेव कुमारण एयं कज्जयं परिणइत्तइ, सो चेव एयं विवसं
 पि राजधुरमुव्वहिस्सइ' त्ति। आणन्दिओ मन्तो। पुरओ
 नेमित्तिओ। तओ आइसिय^१ सन्तिकसं गओ रायउत्तम-
 १५ मओ। दिट्ठो णेण राया दूओ य। अक्कुट्ठिओ राइणा,
 पणामियं आमणं, उवविट्ठो अमओ। भणियं नरिन्देण।
 अज्ज, एसो खु रायउत्तमामिणा पेमिओ मङ्गुराएण। भणियं
 च णेणं। अत्थि मे दइया मन्तिमई नाम जीवियाओ वि
 अइययरी^२। सा मए अणुमएण भवओ तुइ अणुमयस्स
 २० अज्जयरकुमारस्स पडिवाइय त्ति। अमसेण भणियं। देव,

१ ACE om., B i. marg.

२ CE सं।

३ BCE ०यं।

४ ACE ०रा।

सुन्दरमेयं^१ । अणुक्वो खु एस संवन्धो ; ता कौरु इमस्स
वयणं । राइणा भणियं 'तुमं पमाणं' ति । अमञ्जेण
भणियं । ता आइसउ देवो कुमारणमञ्जयरं ति । राइणा
भणियं । किमेत्थ आइमियञ्चं ; कुमारसेणस्स एसा पढम-
घरिणि न्ति । अमञ्जेण भणियं । देव, मोहणमिणं ; ता ५
पयासीयउ सामन्तनायरयाणं । राइणा भणियं । जमेत्थ
अणुक्खं, तं मयमेव अणुचिट्ठउ अज्जो । तओ पयामियं
सामन्तनायरयाणं, करावियं वड्ढावणयं, पइथाइं मङ्गलतूराइं,
नच्चियं अन्तेउरेहिं, जाओ महापमोओ न्ति ॥

एयवइयरेणं च दूमिओ विसेणकुमारो । चिन्तियं च १०
षेणं । 'अवज्जो मे एम जौवमाणो ; न मक्खणोमि' एयं संपयं
सोउं पि, किमङ्ग पुण पेच्छिउं । अहवा नत्थि दक्करं कम्प-
परिणईए । अइक्कन्तेसु य कइवयट्ठिणस्स सन्तिमईविवाह-
निमित्तं मइया चइयरेण पक्काणामच्च^२संगओ रायपुरमेव
पेमिओ मेणकुमारो । पत्तो कालक्कमेण । निवइयं मङ्गल - १५
रायस्स^३ । परितुट्ठो य एमो । दिक्कं पारिओमिय^४ । ममाइट्ठं

१ CE मियं, B pr. m. २ D परिवाहिं

३ A अवन्धो D अपउओ CE अवज्जो, B अवन्धो ।

४ B एयस्स D inserts यः

५ CE add सामन्तपायसुत्त, B i. marg. ; A adds जण ।

६ D adds निउत्तपुरिसेहिं, B i. marg.

७ D adds रायकमारवराजमच्चनिवेशयस्स, B i. marg.

च णेणं । हरे, भोयावेह सव्ववन्धणाणि, द्वावेह महादाणं,
 सोहावेह रायमग्गे,^१ करावेह हट्ठोहाओ, पट्टेह सयल-
 पायमूलाइ, वायावेह हरिमज्जमलमङ्ग्ले, सज्जेह मङ्गलाइ,
 द्वावेह परमाणन्दतूरं, ^२ढोयावेह वारुयं; निग्गच्छामो
 ॥ कुमारपच्चोणि^३ न्ति । संपाडियं रायममाणं । निग्गओ
 राया । दिट्ठो य णेण रईममागमूसुओ विय^४ ॥ पच्चवाणो
 कुमारसेणो न्ति । पणमिओ कुमारेण । अहिणन्दिओ
 राइणा । पवेमिओ महाविभूर्इए । दिओ जम्मावासओ ।
 कयं उच्चियकरणिज्जं । समागओ त्रिवाहदिवसो । निवत्तं
 १० णव्वणयं । एत्यन्तरंमि मङ्गलाहलामद्गमोत्तरनिग्घोसव-
 हिरियदिसामण्डलो गहियवरकणयदण्ड^५ धयवडुग्घायनसत्त-
 तरुणिनिवहो मङ्गलपहाणगायन्तारणवियडूपेच्छणयमंघाय-
 मंकुलो पडसपडवामधूलिधूमरियमणहत्तलनच्चन्तवेमविजओ
 महया गइन्दपौढेण समागओ विवाहमण्डवं कुमारसेणो
 ११ न्ति । कयं उच्चियकरणिज्जं । पेमिओ^६ कोउयहरं । दिट्ठा ह
 णेण वज्जया पमाहिआ सुरदिवसणहिं विभूमया दिव्वालं-
 कारेण^७ परिहिया खोमज्जयलं पडिक्खिआ कुसुमदामेहिं^८
 समोत्थया सहिण्णदिवदूमेणं । तं च दट्ठणमणाइभववामदोसेण

१ ACE •सग्गे।

२ CE ढोवेह।

३ A •णिं वि।

४ A विव. D transposes प • विय।

५ B corrects this in सव्ववन्धाय D सव्ववन्धाय।

६ B पवेमिह।

७ D परिहयं।

८ CE •सवहिं।

वियभिन्नो कुमारस्तु पेक्षसायरो । चिन्तिथं च णेण । अहो
 से क्वसोक्कथा, संसारंमि वि ईदसा भाव त्ति । कराविन्नो
 कोउयाइं । पूइया देवगुरवो । निवत्तो इत्यग्गहो । सक्का-
 णिया मामन्ता, अहिणन्दिथा नायरया, परिन्नोसिन्नो तक्कु-
 यजणो त्ति । भमियाइं मण्डलाइं । वत्तो विवाहजक्को ।
 अमरकुमरोवमं च मोक्कमणुहवन्तस्तु अदक्कन्ता कइवि
 दियहा । समुप्पन्नो पणन्नो । तन्नो 'कक्कप्पहाणा राइणो'
 त्ति सक्काणिन्नो नरिन्देण, पूइन्नो सामन्नेहिं, अहिणन्दिन्नो
 नयरिजणवणं, घेत्तूण सन्तिमइं मइया चउयरेण समागन्नो
 नियनयरिं । आणन्दिन्नो राया, हरिमियाइं अन्नेउराइं, १०
 तुट्ठो नयरिजणवन्नो, दूमिन्नो विसेणो, कथा अयाल्लमहिमा,
 पविट्ठो महाविभूईए । पणमिन्नो राया, अहिणन्दिन्नो णेण,
 गन्नो निथयावासं । तत्थ वि १थ अदक्कन्तो कोइ काणो
 विसयसुहमणुहवन्तस्तु ।

अन्नथा य समागन्नो वसन्तसमन्नो । सो उण उहाम- १५
 कामिणीयणवियभिन्नमयणपसरु मज्जरपरज्जयासहवित्तासि-
 यपहिथयणनिवहो पिययमामाणकलिकेउभूयवियभिन्नमल-
 याणिलो १कुसुममज्जमत्तभमिरभमरउल्ल२कयवमालो विय-
 भियमइयाररेणधूलिधूसरियनहयलो कुहवयकुसुमामोयहरि-

१ CE om

२ D inserts चण्णेरयभूयं ।

३ A om, this and the next words.

४ CE explain = उल्लिखितः : D उल्लिखितः ।

- सिधमुद्धमज्जयरिगणो सुदसुहसुव्वन्तससरीमज्जरनिग्घोषो
 भवणक्कणव्वद्धुविविहविडवहिण्डोलयाडलो, मज्जमहो व्व मज्ज-
 यररिष्कोलिसामलक्काओ लक्खिपडिवन्नवक्को य, पसाहि-
 यवारविलयानिवहो व्व तिलउज्जलो जणियमयणपसरो य,
 ५ मुणियपरमत्यजोइनाहो व्व अदमुत्तयालंकिओ दढमसोय-
 चित्तो य, सुरासुरमहिज्जन्तदद्धोयहि व्व वियन्मियसुरा-
 परिमलो विदल्लभुवणलक्खी य ॥ ^१अवि य
 नल्लिणौष्ठ बद्धुराओ न्ति जंमि मुणित्तं व दक्खिणदिमाए ।
 विष्कुब्बद दिथसयरो मलयाणिल्लमुक्कणीसामं^२ ॥
 १० वियसियपङ्कयनयणा जंमि य वोलेन्ति मन्थरं दिथहा ।
 उउसिरिदंसणसंभमपहरिमहौरन्नाहियय व्व ॥
 जंमि सहयारपरिमलवित्तो भरियावर।हविणियत्तो ।
 अन्दोलइ दोलासु व माणो गरुओ वि विन्नयाणं ॥
 मुक्कानिमौलियक्के जंमि य पहिए ^३विमंथुल्लोअओ ।
 १५ विसकुसुमाण व गन्धो पसरन्तो कुणइ वउल्लाणं ॥
^४दट्ठं नवमज्जरिए चूए गुञ्जन्तभमरपरियरिए ।
 जंमि अदमक्करेण व धणियं फुट्ठन्ति अक्कोळा ॥
 वज्जन्तभमरवंसं कोइलकलमहवद्धुमंगीयं ।
 पवणधुयपल्लवकरं नच्चन्ति व जत्थ रणाइं ॥
 २० जंमि य गयणनिलग्गा सहन्ति पवियसियकुसुमपभारा ।

१ D om.

२ D बोसाओ ।

३ A विसंयक्कणिया. CE दिमं यलोयंतो ।

४ MSS दट्ठु.

मथगयवद्गहिश्रोक्षोक्षसोक्षभारा इव पलासा ॥

जंमि य सहन्ति किंसुयकुसुमाद् यक्षीण^१ पवणपडियाद् ।

तस्त्रणसमागयाद् मङ्गणा सह नहवयाद् व्व ॥

जत्य य पियन्ति तरुणा पवरमङ्गं कामिणीण अहरे य^२ ।

वहन्ति य खेडाद् सुरयाद् बह्वियाराद् ॥

एवंगुणाहिरामे य पवन्ते वसन्तममए सो मेणकुमारो
 कौलानिमित्तमेव विमेषुज्जलनेवच्छेण मंगश्रो परियणेणं
 पयडो अमरनन्दणं उज्जाणं । दिट्ठो ^३य पामायतलगणं
 विशेषकुमारेणं निष्पलविचित्तदेवङ्गनिवमणो बहलहरिय-
 न्दणविलित्तदेवो विमलमाणिक्यकडयभूमियकरो पडमराय- १०
 खवियकेकरपडिवस्त्रवाङ्ग ^४भुवणमारकडिसुत्तउच्छदयकडि-
 यडो वच्छयलाभोयविरदयवर^५रयणपालम्बो निष्पलकवोल-
 घोसन्तभवणकुण्डलो विविहवररयणकलियमउडपमाहिउत्ति-
 मङ्गो आकटो धवलवारणं पवज्जमाणेणं वसन्तचक्षुरीद्वरेणं
 नक्षमाणेहिं किङ्करगणेहिं एरावणगश्रो विथ तियमकुमार- ११
 परियरिश्रो देवराश्रो त्ति ।

मन्तिमई वि य भूमियमहियणपरिवारिया विमालक्ष्मी ।

पवरद्गुलनिवमणा चन्दणनिष्पलियसरीरा ॥

नियकन्तिसच्छेण य कुङ्कुमराएण पिञ्जरियदेहा ।

१ (E) पागडियोज्जोण० । २ A च्छोय, CE च्छोय ।

३ B च्छरेय । ४ CE om. ५ BD दुरयवसार ।

६ BD चारपासंभो ।

सुरहिषकुवखवखयकवोलकयपत्तलेहा य ॥

मणहररदयविसेमयविसेमभङ्गुरकयालयमणाहा ।

मविसेमपेच्छणिक्का मोहिदसंजमियधम्लेहा ॥

नेउररसणामणिवलयहारकुण्डलविभूमणेहिं च ।

१ पडिवन्नचलणतियहत्यकण्ठसवणा मियङ्गमुहौ ॥

धरियमिहिपिच्छविरदयकञ्चणमयटण्ड'मःडल्लिसमेया ।

बङ्गरयणभूमियं दन्तघटियजग्याणमारुढा ॥

तत्रो तं दट्टूण पुव्वकयकम्भगहययाए समुप्पन्नो विसेणस्स
मच्छरो, 'वड्डियं' 'अहमज्झाणं । चिन्तियं च जेणं । वावएमि

१० एयं दरायारं । पउत्ता वावायगा । पत्तो य सेणकुमारो
अमरणन्दणं उज्जाणं । तं 'पुण सुसिणिद्धपायवं उहाममाह-
वौलयालिङ्गियमहयार' बउल्लतरुकुसुमसुरहिगन्धायड्डियभ-
मन्तभमरोलिमञ्जुगुञ्जियरवाऊरियदिमं महम्मपाडलावडिय-
सुरहिङ्कुसुमनियरपच्छादयभूमिभागं । नववज्जवयणं पिव तिल-

१५ यउज्जलं अमोयपल्लवकयावरुंसयं च । माहवपणइणीमरीरं
पिव दौहिद्याकमलोवमोहियं भमन्तमुहलालिउल्लजालपरि-
गयं च, रिद्धिमन्तं पिव मच्छायं मउणजणसेवियं च, नव-
जोक्खणं पिव उम्मायजणणं विलोहजिज्जं च, कामिणीपञ्चो-
हरज्जयलं पिव परिमण्डलं 'चन्दणपण्डुरं च, वामहरं पिव

१ BCE साङ्गल (हेमप्रमिडा मोरपिच्छा ।

२ CE वड्डियं

३ A अहमं ।

४ D पि ।

५ D adds जिह्वरं. B i. mare

६ CE चंदया

अण्णपणदणीए, 'संगमो विद्य उडलच्छीणं, कारणं पिव
आणन्दभावस्स, सहोयरं पिव सुरलोयदेसाणं । तं च दट्ठण
अवहियजायहरिषो ओदणो करिवराओ पविट्ठो अमर-
नन्दणं । 'कौलियं 'विचित्तकीलाहिं । परिणओ वासरो ।
पविट्ठो नयरिं । एवं च अदक्कन्ता 'कदवि दियहा । ५

अन्नाया य नियमवणयस्स चेव गयणयलमज्झसंठिए
दिणयरंमि विरलीहए परिथणे नियनियनिओयवावाडेसु
निओयपुरिसेसु समागया तावसवेसधारिणो गहियनल्लिया-
'पओगखग्गा विसेणकुमारसन्तिथा चत्तारि महाभुयङ्ग त्ति' ।
दिट्ठा सेणकुमारेण । भणियं च णेण 'भो पविसइ' त्ति । १०
पविट्ठा एए । सेणकुमारेण भणियं 'भो किंनिमित्तमागया ।
तेहिं भणियं । अत्थि किंश्चि गुरुनिदेसवत्तव्वं ; ता विवित्त-
देसमहिट्ठइ' । तओ परत्यसंपायणसुट्ठचित्तयाए 'गुरुवच्छला
तवस्सिणो, येवो य न एत्थ दोभो' त्ति चिन्तिज्जण गओ
भवणज्जाणभूसणं एल्लालयावणं । तत्थ पुण तरक्काणा चेव १५
अवहडा से कुरिया, कड्डियाइं मण्डलगाइं, परहओ एगेण
खन्धदेसे' । तओ 'हा किमेयं' ति चिन्तिज्जण आसुइत्तो
कुमारो वल्लिओ वामपासेण । तओ 'अचल्लियथाए सत्तस्स

१ CE समाजमो । २ B कौलिउ, A पवसो कौलिउ । ३ B चित्त०, D pr. m.

४ D कववय । ५ AD नालिया० ; CE om. पओम, B i. marg.

६ D adds पडिहारिया पडिहारिष पविट्ठा कुमारपडिहाया ।

७ A 'हुइ', D see m. ८ BCE om. ९ BCE अचल्लियाए ।

- उक्कडयाए पुरिषथारम्भ संखुद्धयाए वावायगाणं जेऊण ते
 गच्छियाइं मण्डलगाइं । 'दिट्ठं चिमं उज्जाणवालिथाए' ।
 'ओसियं च णाए । 'किमेयं' ति उद्धादओ कलथलो ।
 समागया अट्ट पाहरिया । कड्डियाइं करवालाइं । 'उद्धादया
 ५ 'परिहरिउं । निवारिया कुमारेण । हरे किमेएण मय-
 मारणेण । 'खुद्धा खु एए तवस्मिया । वावओ य एएमिं
 पुरिषथारो । परिचत्ता 'एए सफलजीवियनिवासेणमहि-
 माणेण । पडिवन्ना 'विसयभावं दयाए, अद्धासिया निरत्थ-
 यजीयलोहेण । ता अलं मे एएमिं वावायणेणं । एत्यन्तरंमि
 १० इमं चेव वदयरमायलिऊण समागओ राथा । बन्धाविया
 णेण वावायगा । भणिओ य कुमारसेणो 'वच्छ, किमेयं'
 ति । तेण भणियं 'ताय, न-याणामि' । पुच्छिया चायगा ।
 हरे, किं पुण तुझेहिं एयं ववमियं ति । तेहि भणियं ।
 देव्वं पुच्छिह ति । राइणा भणियं । नेण देव्वो ओइओ ।
 १५ तेहिं भणियं । देव, न-याणामो ति । राइणा भणियं ।
 नाणिमित्तं वावायणं ति । ता किं पुण निमित्तं, कुओ वा
 तुझे, कस्स वा सन्निय ति । तओ न जंपियमेएहिं । पुणो
 पुच्छिया, पुणो वि न जंपन्ति । कुविओ राथा । अच्छोडा-

१ D inserts एत्यन्तरंमि, B i. marg.

१ D 'वालोए ।

२ B भवियं, CE उलोसियं. D तओ चा किमियं ति चिमिक्क विसासियं ।

३ ACE om., B i. marg.

५ D तुच्छा ।

६ B om.

७ D इमे ।

८ AB विषाण, D sec. m.

विद्या कसेहिं । तत्रो काययथाए भावस्तु दुष्मिन्महयाए
 'कस्यप्यहाराणं सावेत्कथाए जीवियाए कुविद्यथाए नरिन्दस्तु
 जंपियमणेहिं । देव, न किंचि एत्थ निमित्तं; अवि य एत्थेव
 अन्हे कुमारविसेणसन्तिथा,^१ तस्सेव सासणेणं इमं अन्हेहिं
 ववसियं । संपयं देवो पमाणं ति । कहं कुमारविसेणसासणं^२ ॥
 ति कुवित्रो राया विसेणस्तु । 'भणियं' च सेणेण । ताय,
 न खलु इमं एवं चेवावगन्तव्वं ति । कहं पुण मो महाणु-
 भावो अमच्छरित्रो^३ मयणवग्गे^४ 'दइओ माड्डवाए' खोलओ
 निक्खलजसे अवच्चं तायस्तु इमं ईइसं उभयलोयविस्सुद्धं
 'मन्तइस्सुद । ता जहा कहंचि जीवियभीरुयथाए इमं १०
 जंपियमिमेहिं । करेउ ताओ पसायं, मोयावेउ एए
 जीवियभीरुए' ति । तत्रो 'कस्तु सन्तिथ' ति गवेसाविथं
 राइणा । सुणियं पहाणपरियणाओ, जहा कुमारसन्तिथ
 ति । तत्रो 'न अन्नहा एयं' ति कुवित्रो राया विसेणस्तु ।
 समाणन्तं च णेणं । हरे, निव्वासेह तं मम रक्खाओ कुल- १५
 दूसणं विसेणं ति । वावाएह एए महासामिसाजवच्छले
 सुभिन्ने । एत्थन्तरंमि चसणेसु निवडिऊण जंपियं सेणेण ।
 ताय, मा साहसं मा साहसं ति । कज्जमाणे य एयंमि

१ BCE कसणं. B adds t. m. - वाया +. D corrects वायाणं in पयाराणं ।

२ ACE add यः । ३ CDE •जेवं । ४ D inserts यत्तकरंमि ।

५ A ५m. ६ ABCE •तोउ । ७ CE उइओ. not explained.]

८ A साहचार ।

९ CE परस्सुद ।

- पावेमि अहं नियमेणं तायसोगकारिणिं अवत्यं ति निवेदयं
 तायस्स । तन्नो अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 नरिन्देण । वच्छ, जइ एवं, ता तुमं चेव जाणमि; न उण
 जुत्तमेयं ति । सेणेण भणियं । ताय, अणुग्गिहिअो^१ न्हि
 ५ एएसि 'अवावायणेण कुमारमंगणेण य । मोयाविद्या वावा-
 यगा; थेवावराह त्ति पृदऊण पेमिया सेणेण । एत्यन्तरंमि
 वणसुत्थमाइमिऊण निग्गओ राया । जाओ लोयवाओ ।
 अहो विसेणेण अमोहणमणचिद्धियं' । ममागओ सेणकुमार-
 कखविषयं । चिन्तियं च णेण । अहो निरवराहा वि नाम
 १० पाणिणो एवं अयसभायणं हवन्ति । अस्सहा कहं कुमारी,
 कहमौदसममज्जणचरियं । अमभावणीयमेयं । निरकुसो य
 लोओ, न जुत्ताजुत्तं विद्यारेइ । अहवा नत्थि दोमो जणस्स ।
 कुमारस्स चेव पुब्बकयकसपरिणई एम त्ति । निमित्तं चाह-
 मेत्यं ति दूमिओ निययचित्तेणं ।
 १५ अइल्लन्ता कहवि वामरा । ^२पउणो वणो । णहाओ
 सोहणदिणे । कयं राइणा जहोचियं करणिज्जं । वायाविद्या
 चारयकालघण्टा । दवावियं महादाणं । पृदयाओ नयरिदेव-
 याओ । आहणाविद्या आणन्दभेरो । ममागया विसेसुज्जलने-
 वच्छधारिणो रायमायरा । तन्नो वज्जन्तमङ्गलतूररवाज्जरिय^३

D °चरिच ।

१ BCE मोयाविद्या वायमा थेवावराहय ति ।

२ D adds ति ।

३ A पउणे वणे. D acc. m

४ D °पुरिच, A °दूरि, B °चरिच, CE °दूरिच ।

दिशामण्डलं नचन्तरायनायरलोयं 'तुरियविद्वज्जमाणकडि-
 सुत्तयकण्ठयं विदल्लपडवासधूसरियनहयलं सयलनयरिजण-
 च्छेरयभूयं कथं वड्ढावणयं ति ॥ 'इओ य सो विसेणकुमारो
 'तप्पभूइमेव 'हा न मंपन्नमहिलसियं' ति अन्नन्तदक्षणे
 अपेक्कमाणो नरवई असंपाययन्तो उच्चियकरणिज्जं अणिग्ग- ५
 ष्कमाणो निययगेहाओ अजंपमाणो सह परियणेणं ठिओ
 एत्तिए दिवसे, नागओ य वड्ढावणए । सुणिओ एस वइ-
 यरो 'धणगुणभण्डारियाओ सेणकुमारेण । चिन्तियं च णेण ।
 'जुत्तमेव एयं कुमारस्स । दस्सओ असन्ताभिओगो । मइ
 सिण्णेहमोहिणए य दाहणमणुचिट्ठियं ताएणं, जमेत्तियं पि १०
 कासं कुमारदंसणं परिहरियं ति । ता विअवेमि ताथं, जेण
 कुमारं इइ आणेइ त्ति । कौइसो तेण विणा आणन्दो ।
 तओ चल्लणेसु निवड्डिऊण विअत्तो नरवई । ताथ, आणेइ
 इइ विसेणकुमारं^१ । तदंसणूसुओ अहं । कौइसो तेण विणा
 पमोओ^२ । राइणा भणियं । अलं तेण कुलदूसणेणं । कुमा- १५
 रेण भणियं । ताथ, परिच्चय इमं मिच्छावियप्पं । कहं
 कुमारो अक्कमणुचिट्ठिस्सइ त्ति । राइणा भणियं । सुद्ध-
 सहावो तुमं, न उण सो एरिसो त्ति । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, कहं न ईइसो जो इमीए वयणिज्जलक्खाए उण्णिऊण

१ D हरिष ।

२ CE तयो ।

३ BCE तयसभिरनेव ।

४ CE चचवण० ।

५ B कृतमेयं ।

६ B adds ति ।

७ Δ एनोओति ।

कुमारभावोचितं पावसं अवलम्बिऊण गम्भीरयं अपसायमन्तं
 वि तुमंमि असंपाययन्तो उचित्यकरणिऊं अपरिचयन्तो
 कुलहरं एवं चिद्विदं त्ति । राहणा भणियं । वच्छ, जद एवं
 तुण्ण निब्बन्धो, ता पेसेहि मे आहवणनिमित्तं कंचि नितयं
 १ त्ति । कुमारेण भणियं । ताय, अहमेव गच्छामि । राहणा
 भणियं । एवं करेहि त्ति । गम्भीरेण कुमारो । पविट्ठो
 विसेणमन्दिरं । दिट्ठो 'तत्त्वदयराचिन्ताए चेव असन्तद्व्यसो
 उण्णिण्हिं आभरणएहिं परिमल्लोणं वयणकमलेणं विम-
 लपरियणसमेसा असुन्दरं मयणौयमुवगम्भीरेण विसेणकुमारो
 २ त्ति । चिन्तियं च णेणं । अहो मच्चयमिणं ।

सन्तगुणविष्णुणासे असन्तदोसुभवे य जं दुक्कं ।

तं सोसेदं ममुदं किं पुण हिययं मणस्साणं ॥

असह्य कर्हं कुमारस्स ईदमो अवत्य त्ति । उवसण्णिऊण
 भणियं च णेणं । कुमार, किमेयं बालचेट्ठियं । तेण भणियं ।
 ३ पावपरिणदं मे पुच्छसु । मेणकुमारेण भणियं । अलं पाव-
 चिन्ताए । धम्मो तुमं, जेण ताथस्स पुत्तो त्ति । ता करेहि
 रायकुमारोचितं किरियं, जेण तायममौवं गच्छामो त्ति ।
 तस्मिं अणिच्छमाणां विभूमिस्सो महत्त्येण विजित्तो मलय-
 चन्दकरसेण परिहाविस्सो लोमजवल्लयं^४ गण्हाविस्सो तम्भो
 ४ नौस्सो नरवहसमौवं । पाडिस्सो चल्लेसु । वोलियं वद्धाव-

१ CDE खचर ।

२ D adds वि ।

३ D खचर ।

णयं । अदक्कन्तो कोइ कालो वीसम्भगन्निणं परमसुहमणुह-
वन्तस्स सेणकुमारस्स, मंकिलिट्ठचित्तस्स य अणभिन्नसुह-
सरूवस्स विशेषस्स ।

अक्षया य पवत्ते कोमुदमहमवे उज्जाणणएसु^१ नायरएसु
निग्गए नरवइंमि भरमुवगए कौलापमोए^२ अण्णतक्किओ १
चेव वियरिओ मत्तवारणो, तोडियाओ अन्दुयाओ, दल्लिओ
आलाणखओ, भग्गा महापायवा, ^३गालिओ आहोरणो,
धाविओ जणवयाभिसुहं, उद्धादओ कल्लयलो, भिस्सादं
आवाणयाइं, पण्डाओ चच्चरीओ, 'हा 'कहमियं' ति
विस्सलो नयरिस्सोओ । एत्यन्तरंमि दमं चेवावगण्णिय १०
अंपिथं नरिन्देण । हरे गेपहह लळु दट्टवारणं, कयत्थिओ
णेणं लोओ त्ति । तओ गहणूसुओ वि नरवदअणाएसमौक
आएससमणन्नरमेव पुलोदज्जमाणो भयविषममाहियविभू-
सियाहिं पुरसुन्दरौहिं धाविओ सेणकुमारो । सौहकिसोरओ
विय दिट्ठो मत्तवारणेणं । तं च दट्टूण अचिन्तणौयथाए १५
पुरिससामत्यस्स वियलिओ^४ से मओ । निरुद्धमणेण गमणं ।
चित्तगओ विय ठिओ पयदभावे । अहो कुमारस्स सामत्यं
ति विन्दिथा नायरया, हरिसियाओ पुरसुन्दरौओ, परि-
तुट्ठो नरवई । एत्यन्तरंमि सिस्काइसयकोविओ विक्काहर-
कुमारओ विय नहगमणेणं समारूढो मत्तवारणं, निवड्डं १०

१ CE ० संशयसु. B pt. m.

२ B ० पउय ।

३ B माहिउ चारोवओ ।

४ D किमेथं ।

५ D inserts विथ ।

आशणं, गहिओ चारु अङ्गुमो, अप्फालिओ कुम्भभाए, गुलु-
गुलियमणेणं । 'जयइ कुमारो' त्ति समुद्धादओ कलयलो,
आहयाइं ठूराइ, नौओ आलाणखम्भं । एयवइयरेण दूमिओ
विसेणो । चिन्तियं च णेणं । न चएमि ईइमे इमस्स सन्तिए
१ अणत्थे सोउं पि किमङ्ग पुण पेच्छिउं । ता जं होउ, तं
होउ । वावाएमि मयमेव एयं ति ।

अस्रया य मन्तिमईसमेयंमि उज्जाणसंठिए कुमारे'
परिणयप्पाए वामरे कसाओयएण अणालोचिऊण परिणइं
अणवेक्किऊण निययवलं अचिन्तिऊण कुमारमत्तिं 'कुमार-
१ वावायणनिमित्तमेव कइवयपुरिमपरिवारिओ गओ तमु-
ज्जाणं । कुमारचित्तवित्तौए अपडिहारिओ चैव पविट्ठो
चन्दणलयाहरयं । दिट्ठो य णेण केवल्लो चैव कुमारो मन्ति-
मई य । वोसत्थो त्ति कड्डियं मण्डलग्ग । दिट्ठ मन्तिमईए ।
भणियं च णाए । अज्जउत्त, परिन्तायहि परिन्तायहि । तओ
१ 'किमेयं' ति उट्ठिओ कुमारो । दिट्ठो य णेण विसेणो ।
कूढं तेणोहरणं । सिखाइसएण वच्चियं कुमारेणं, 'किमेयं'
ति चिन्तासुन्नहियएणावि^२ भुयं रुम्भिऊण अवहउं से खग्गं ।
भणिओ य एसो 'कुमार, किमेयं' ति । तओ निरुम्भमाणेण
३ कड्डिया कुरिया । दरविइणे पहारे बाहं ४ वालिऊण

१ D adds वेणे. B + marg

० D adds वेण० ।

२ D adds चिन्तिऊण ।

३ A ० चिययय ।

४ A inserts कइं D कइ ।

५ CE बा० ।

अवहृडा य णेणं । 'बाहवस्यपीडाए निवडिओ विसेणो ।
उट्ठाविओ णेणं, निवेसिओ सयणिओ, पुच्छिओ संभनेणं
'कुमार, किमेयं' ति । तओ अदाऊण उत्तरं निगओ
चन्दणसयाहराओ ॥ भणियं च सन्तिमईए । अज्जउत्त,
किमेयं ति । कुमारेण भणियं । 'सुन्दरि, अहं पि न
सुणेमि । एत्तिएण पुण एत्थ होयव्वं, रज्जमुट्ठिमिऊण
पथारिओ केणइ कुमारो ति । 'ता अलं मे इहत्थिएणं,
जत्थ पहाणमयणस्स कुमारस्स वि ईदमो उव्वेवो । अवत्थाणे
य अवस्समेव केणइ निज्जेण जाणइ कुमारचेट्ठियं ताओ ।
तओ य' घेप्पइ उवाहएणं, निव्वामइ य कुमारं, आवहइ १०
सोयमव्वा 'लाघवं कुलहरस्स कुपुरिमो' ति । अलत्थ 'वि-
सज्जियं जीवइ कुमारो । परत्थसंपायणाणगयं च कुलवय-
णिज्जरक्खणमेत्तफलं सुपुरिमाण चेट्ठियं, एत्थ पुण उभय-
विवज्जओ ति । सन्तिमईए भणियं । अज्जउत्त, एवमेयं;
किं तु कहं पुण गुरू अज्जउत्तं विसज्जिस्सन्ति । कुमारेण ११
भणियं । अदपण्डिए, को गुरूणं कहेइ । अत्थि ईदमो
नाओ 'वज्जयरगुणे कज्जे नेहकायरयाए विग्घकारिणो गुरू
अपुच्छिऊण वि पयट्ठिज्जइ' ति । सन्तिमईए भणियं ।
अज्जउत्तो पमाणं । कुमारेण भणियं । सुन्दरि, जइ एवं,

१ D adds सो वि CE read अलव १ ।

१ CE place सुन्दरि after

पि. D adds सुइ, after पि. B i. marg.

१ B om. ना. CE om. मे ।

४ D om

४ B विज्जय, D उज्जय ।

ता अकञ्जिऊण परियणस्स इओ चेवावक्कमामो । अल्लं
कालहरणेणं । मा इमं चेव कुमारो संपाडइस्सइ ; लज्जिओ
खु ओ वि इमिणा चेड्डिण । मल्लिमईए भणिथं ।
अञ्जउत्तो पमाणं ।

- ५ एत्थन्तरंमि अत्थमिओ सूरिओ । कयं पओमावस्सुयं ।
भणिओ य परियणो । अञ्ज मए एत्थेव वमियस्सं ति ।
तओ सज्जियं^१ उज्जाणवासभवणं । मीमं मे दुक्खइ त्ति
भणिऊण लङ्गं चेव विमज्जिओ परियणो । अइक्कन्ता काइ
वेत्ता । तओ पसुत्ते परियणे ^२अडयणाए विय अस्सिवरण-
१० गमणंमि कमणपडण विय तिमिरनिवहेण ^३ओत्थयाए
रयणौए उट्ठिओ कुमारो मल्लिमई य । भणिथं च जेण ।
सुन्दरि, दौहाणि देसन्तराणि, विचित्ता कम्मपरिणई,
आवयाभावणं च एत्थ पाणिणो । बाहेइ य मं कुमार-
नेहाणवन्धो, उप्पेस्कामि^४ य इहअवत्याणंमि तस्स आवथं,
११ अणिब्बुईए य चित्तस्स न मक्कुणोमि इह चिट्ठिउं, अणुषिया
य तुमं किलेमायामस्स । ता न-याणामि, किमेत्थ जुत्तं
ति । मल्लिमईए भणिथं । अञ्जउत्तचित्तनिब्बुदमपायणं ति ।
को य मम अञ्जउत्तमहिंयाए किलेमायामो त्ति । तओ
भविथव्वयाए निओएण मल्लिमईममेओ घेत्तूण ^५अस्सिवरं

१ CE add निओइरइं D वेविइं. Bi marg सोविइय ।

२ A om. D अडयया ।

३ B उअइया रयवो ।

४ BCE add मि ।

५ BCE अस्सिवरं ।

अल्लविकिओ परियणेण निग्गओ उज्जाणाओ । गओ रयणीए
चेव चम्पावासयं सन्निवेसं ।

एत्यन्तरंमि अदक्कन्ता रयणी, उग्गओ अंसुमाली ।
परिस्सन्ता सन्तिमइ त्ति ठिओ एगंमि वणनिगुञ्जे । दिट्ठो
य^१ तत्थ तामलित्तिपत्तिण्ण रायउरनिवामिणा साणुदेव- ५
नामेण सत्यवाहपुत्तेण, पच्चभिन्नाओ य णेण^२ । जाया य
से चिन्ता । किं पुण एमो रइदुइओ विय मयरकेज
रायधूयासेत्तपरियणो एवं वड्डइ । किं राइणा निवामिओ
त्ति । अहवा न संभवइ एयं रायधूयापयाणाणुमाणासुणि-
यमिणेहाइसयस्स राइणो हरिसेणस्स । गुणायरो य एमो, १०
गुणेगन्तपक्खवाइ य राया । अओ ^३अपक्खो चेव एमो
त्ति । न य अओ कोइ निव्वामणममत्थो । एत्थ एइह-
सेत्तपरियणो य एमो । ता भवियव्वमणेणं नियनिव्वेय-
निग्गएणं । विचित्ताणि य विहिणो विल्लमियाणि । ता इमं
एत्थ पत्तयालं, पणमिऊण पुञ्चामि एयं ति । चिन्तिऊण १५
पणमिओ कुमारो सन्तिमइ य । भणियं च णेणं । देव,
असुणियवुत्तन्तो त्ति विअविस्सं देवं । तओ न कायव्वो
खेओ । कुमारेण भणियं । भइ, को एत्थ अवसरु खेयस्स ;
ता भणाउ भइ । साणुदेवेण भणियं । देव, अहं खु
रायउरवत्थव्वओ साणुदेवो नाम सत्यवाहपुत्तो, पयट्ठो सत्थेण २०

—

तामल्लित्तिं । आवाशिओ य णे सत्यो एत्य सक्किवेहे ।
 आथमणनिमित्तं च समागओ इओ नाददूरदेसवत्तिणं सरं^१ ।
 उवक्कब्भं च एयं वणनिउच्चं । तओ समुप्पन्नो मे पमोओ ।
 आचिक्खियं विय हियएणं, जहा एत्य कल्लाणं ते भविस्सह
 ५ त्ति । तओ भवियव्वयानिओएण समागओ इहदं । उवक्कद्धो
 य देवो सामिधूया य । रायउरोवक्कद्ध^२संगथाणुस्सरणगुणेण
 ३ य समुप्पन्नं पचाभिन्नाणं । तओ आणन्दियं पि विस्सब्भं
 विय मे चित्तं, 'कहिं देवो, कहिं एहमेत्तपरियणो' त्ति ।
 ता आदमउ देवो, जइ अकहणौयं न हवइ । कुमारेण
 १० चिन्तियं । अहो वक्कल्लथा सत्यवाहपुत्तस्स, अहो निभ-
 राणुराओ, अहो वयणकोसल्लं ति^४ । चिन्तिऊण जंपियं च
 णेणं । सत्यवाहपुत्त, अत्थि एत्य कारणं । किं तु अहं पि
 तामल्लित्तिं चेव पत्थिओ । ता पुणो साहइस्सं माणुदेवेण
 भणियं । देव, पमाओ त्ति 'अणुग्गिहौओ देवेणं । तहावि
 १५ सत्यगमणेण आणन्देउ मं देवो । कुमारेण भणियं । सत्य-
 वाहपुत्त, अत्थि एयं । किं तु कथाइ तत्थ तायपेमिया
 अस्सेसयपुरिसा पेक्कन्ति^५ । तओ न मंपज्जइ मे समीहिथं ।
 माणुदेवेण भणिय । देव, जइ एवं, ता चिट्ठामि ताव एत्य
 कइवि दियहे । वोल्लोणेस पुरिसेस पयत्तगोविणं देवेणं

१ CE सरवरं ।

२ CE संगथा ।

३ ACE om.

४ D om

५ D अणुग्गिह ।

५ A पुच्छति

सह पुणो गमिस्सं ति । कुमारेण भणिथं । सत्यवाहपुत्त,
 अस्सं हमिणा निम्बन्धेण, गच्छ तुमं । माणुदेवेण भणिथं ।
 देव, मा एवमाणवेह । समुप्पज्ज मे दुस्सं, निरत्थयं च
 मज्जेमि देवस्स^१ दंस्सं । कुमारेण भणिथं । जइ ते निम्बन्धो,
 ता एवं हवउ त्ति । माणुदेवेण भणिथं । देव, पयाओ ।
 कुमारेण भणिथं । जइ एवं, ता गच्छ मिथयसत्थं । न
 जंपियब्बो एस वइयरो, 'मागन्तव्वमिहं' । तओ 'जं देवो
 आणवेह' त्ति जंपिऊण माणुदेवो गओ सत्थं ॥ थेववेलाए
 य आगया आसवारा । पुच्छ्या 'य जेहिं सत्थिया । भो
 न तुभेहिं एवंविहजायाममेओ एवंविहो पुरिखो समुवल्लड्डो^२
 त्ति । तेहिं भणिथं 'नोवल्लड्डो' । मिहो जंपियमणेहिं ।
 हरे, भणिथं मए 'अवदिमा खु एमा कुमारस्स'; ता
 एहि, रायउरवत्तिणौए लग्गामो त्ति । मिथत्ता आस-
 वारा । थेववेलाए य पच्चइयपुरिमत्तयंमि पेसिऊण भोयणं
 आगओ माणुदेवो । निवेहओ आसवारवुत्तमो । कराविओ^३
 पाणवित्तिं ।

अइक्कन्ते य वासगे अत्थमिए दिणयरंमि नक्कत्तमात्ता-
 पसाहियाए नइयलसिरौए आणिओ सत्थमिवेसं । कओ
 उच्चिओवयारो । जामावसेसाए जामिणौए कुमाराएसेज
 विदिस्सं पयाणयं । ममप्पियं पहाणजग्गाणं सन्तिमईए^४ १०

१ CE देव ।

१ BD न आगन्तव्वं वेधइ इह ।

२ CE om.

३ A adds चह ।

कुमारस्य य^१ । गथा कंचि भूमिभागं । आवासिभ्यो सत्यो ।
निविष्टं चेलहरयं । ठिया तत्य मन्तिमई कुमारसेणो य ।
नंपाडियं उचियकरणिज्जं ।

एवं च अणवरयपयाणएहिं वसमाणाणमदक्कन्ता कइवि
१ वासरा । पत्ता दन्तरत्तियाभिहाणं महाडविं । आवासिभ्यो
सत्यो । ‘भयाणया अडवि’ त्ति निविट्ठाइं ^२थाणयाइं ।
पहायसमए य विसंमरिएसुं थाणएसुं ^३सत्यलहणवावडेसु कक्क-
यरेसु आवस्सयकरणज्जएहिं ^४आडियत्तिएहिं अप्पत्तकिया सेव
विमुक्कवाणवरिमा निवाडिया मबरधाडी । वाइयाइं सिक्काइं,
१० हण हण त्ति उट्ठाइओ कलयलो, विमला कक्कारया, बुणो
इत्थियायणो । पइट्ठिया ^५‘आडियत्तिया, पवत्तमाओहणं ।
‘सुन्दरि, धौरा होहि’ त्ति परिसंठवेज्जण मन्तिमई
धाविओ कुमारसेणो, कट्ठियं मण्डलगं । तओ केमरि-
किमोरएण विथ हरिणजूहं भगं मबरसेज्जं । अक्कदिमाए य
१५ भेज्जिओ^६ मत्यो, विलुत्तं मारभण्डं, पाडिया ^७‘आडियत्तिया
नट्ठो इत्थियायणो । ‘कहं दओ विनिज्जिओ’ त्ति वलिओ
कुमारसेणो । पलाणा मबरपुरिमा । तओ एगागो अवेस्सि-
ज्जण कुमारसेणं उवट्ठिओ पक्खोवई, मिलिओ य तस्स । कूडं

१ A om

२ D adds साणदेवेव. B u. mang

३ CE ठाव० ।

४ D सक्कय, B see. m

५ BCE चारव०

६ A चारत्तिया, see last note.

७ A भेज्जि, D भट्ठि ।

८ D चारत्तिया, see note 5.

च णेणोहरणं। वञ्चियं कुमारेणं। परिकूढं च तस्स। पाडिओ
 पक्खीवई, सुच्छिओ य एसो। वीजिओ कुमारेणं, जाव न
 चेयइ त्ति। ^१तओ आसन्नवत्तिसराओ घेत्तूण नल्लिणपत्तण
 दिस्सं से सल्लिलं। तओ चेइयमणेणं^२। दिट्ठो कुमारो।
 चिन्तियं च णेणं। को पुण एमो महापुरिसो, सुकुमारदेहो ^३
 वि दढप्पहारो, अमहाओ वि ववसायजुत्तो, केमरी ^४विथ
 परक्कमेणं, मुणिकुमारो ^५विथ दयाए, कुसुमाउहो ^६विथ
 रुवेण, मत्तूण ^७वि अमत्तू। ^८ता आगिईओ चेवावगच्छामि,
 जहा परमेमरो खु एसो। ता न जुत्तमन्हेहिं ववमियं त्ति।
 एत्यन्तरंमि भणियं कुमारेणं। भइ, वीमत्यो होहि। तेण ^९
 भणियं। अज्ज, कौडसी अन्हारिसाणं वीमत्यया। एत्य-
 न्तरंमि कहियमेगेण ^{१०}सवरणेण सेणाए, जहा पक्खीवई पाडिओ
 त्ति। अमरिसावेमेणं ^{११}‘इण हण हण’ त्ति जंपमाणा धाविथा
 मवरपुरिसा। ‘विणिज्जिओ अहं, महापुरिसो य एसो,
 न पहरियव्वं तुब्भेहिं’ त्ति मन्नासंपायणत्थं^{१२} चेट्ठियं पत्तिणा ^{१३}
 हेणं। कथमणेण गोमाउवासियं। तओ तमवगच्छिऊण

१ BCE om. तओ and continue आसन्नमेव घत्तूह ।

२ D adds उल्लिखितं लोचनजुयल, B marg. a BCE om. विथ ।

३ D कथं तो ता आगिइ यवगच्छामि । भविष्यमणेण परमेसरेण वा ।

४ CE om. all down to पर, so B prim., but corrects the pas-
 sage and adds marg. the reading of last note

५ B सवरसेवाए, D om. सेवाए ।

६ B अमरिसवसेव ।

७ AB संवायसत्तं ।

- विमुक्कचावपरस्स^१ मिरकयञ्जलिउडा ममागया सवरपुरिषा ।
 भणियं च णेहिं । अज्ज, अभयं देहिं त्ति । कुमारेण
 भणियं । ^२अभयं मुक्काउहाणं । एत्यन्तरंमि चलणेसु निवडिओ
 पक्खीवई । भणियं च णेण । अज्ज, खमियव्वो एस अवराहो ।
 ५ कुमारेण भणियं । भद्द, को एत्य अवराहो । तेण भणियं ।
 जं मत्थो लूडिओ त्ति । कुमारेण चिन्तियं । हन्त किमेयं
 ति । एत्यन्तरंमि जंपियं पक्खिफाहेणं । अणे करेह आघो-
 मणं, निवारेह आओहणं । आणेह जं जेण गहियं; पुणोव-
 लद्धे^३ य न खमेमि अहयं ति । आएसममणन्तरं च संपाडिय-
 १० मणेहिं । भणियं च पक्खिवदणा । अज्ज, निरुवेहिं एयं,
 किं एत्य नत्थि त्ति । कुमारेण भणियं । भद्द, असाभिओ
 अहं एयस्स; ता निरुविऊण मत्थवाहपुत्तं पुष्कसु त्ति ।
^४निरुवाविओ मत्थवाहपुत्तो, उवलद्धो वणनिउओ, आणोओ
 य णेहिं । भणिओ पक्खिवदणा । अज्ज, न विस्सायं अणेहिं,
 १५ जहा एसो महापुरिमो इह गच्छइ त्ति । विणिज्जिया य^५णण
 अणे । महाणभावयाण पडिवसो य एस अणेहिं मामौ ।
 अओ संबन्धिओ तुमं ति । अटोहया ण तुज्ज रित्यस्स ।
 ता निरुवावेहिं एयं, किं एत्य नत्थि त्ति । तओ 'अहो
 महाणभावया कुमारस्स, एयादणा विणिज्जिया सवरसेणा,

१ D inserts सर before परस्स

२ D inserts दिङ्गमेव B a marg

३ CED ५६६६, CE om य ।

४ A निरुविड ।

५ BD om य ।

भिचभावसुवगश्चो पक्षीवई; अहवा थेवभियमिमस्स; किं
 करेन्ति हरिणया केसरिकिमोरयस्स' ति चिन्तिऊण अंपियं
 साणदेवेण । भइ, मामिमालंमि अज्जउत्ते तुमंमि य संबन्धिए
 'किं ममं नत्थि ति' । तेण भणियं । तहावि निरूवावसु
 ति, न मे अज्जहा चित्तनिव्वई होइ । तश्चो निरूवाविथ- ५
 मणेणं, जाव 'पुज्जइ' ति साहियं पक्खिणाहस्स । परितुट्ठो
 य एमो । चिन्तियं कुमारेणं । अहो महाणुभावया एयस्स ।
 एहहमेत्तेणावि एवं चिट्ठइ ति । अहवा सुगेव्वाणि सज्जण-
 हिययाणि । भज्जाविश्चो मे पहारो, विदस्सं कडिसुत्तयं ।
 महापमाश्चो ति भणिऊण गहियं पक्खिवइणा । निरूवाविथा १०
 १पडिहयपुरिमा । कयाइं वणपरिकम्माइं । भणियं च
 णेण । अज्ज, पचासस्मा चेव एत्थ अन्हाण पक्षी; ता तीए
 दंसणेण अणुग्गहेउ मं अज्जो ति' । कुमारेण भणियं ।
 सत्यवाहपुत्तो पमाणं । माणदेवेण भणियं । भइ, दिट्ठे
 तुमंमि दिट्ठा चेव पक्खि ति । १५

एत्यन्तरंमि १बाहुप्फल्लोयणो समागश्चो माणुदेवसुवयारो ।
 भणियं च णेण । अज्ज, परित्तायाहि परित्तायाहि । पण्ड्रं
 मव्वमारं, न दौमण रायधूय ति । तश्चो आउल्लीहश्चो
 कुमारो । विसणो माणुदेवो । 'किमेयं' ति मूढो पक्षीवई ।

१ CE त, B किमेयं ।

२ BCE add अं न संबन्धर ।

३ CE पडिहय ।

४ CE om

५ CE बाहपुत्र

भणियं च णेण । अज्ज, का एसा रायधूय त्ति । साणुदेवेण
 भणियं । भइ, रायउरसामिणो मङ्कुरायस्स धूया, कुमारं
 उद्दिमिज्जण देवस्स घरिणौ मन्तिमइ त्ति । तेण भणियं ।
 कहं न दीसइ त्ति । सूवयारेण भणियं । सुण । पवत्ते
 १ आओहणे मवरसेणामक्कुचे गए रायउत्ते अस्सदिमाए य^१
 भेणिए मत्थे विलुप्पमाणे मारभण्डे पाडिएहिं 'आडियत्ति-
 एहिं 'हा अज्जउत्त अज्जउत्त' त्ति भणमाणौ निग्गया
 चेत्तहराओ, पहाविथा अडविज्जत्तं । 'न मोत्तव्व एम' त्ति
 मत्थवाहपुत्तस्स वयणमणमरन्तो लग्गो अहं तौए मग्गओ ।
 २० गओ येवं भूमिभागं । आहओ 'लउडेण मवरजुवाणेण ।
 निवडिओ धरणिवट्ठे । ममागया मुक्खा । अइक्कन्ता काइ
 वेत्ता । पडिलद्धा चेयणा । उट्ठिओ मंभेणं । पवत्तो
 गवेमिउं । तओ सुविलयाए रणस्स मूढयाए दिमाविभायाणं
 'अन्नेसमाणेणावि न दिट्ठा 'रायधूया मए । मंपयं तुम्हे पमाणं
 २१ ति । तओ 'हा देवि' त्ति भणमाणो मुक्खिओ कुमारसेणो ।
 ममासासिओ पक्खिणारुणं । भणियं च णेणं । देव, अस्सं
 विसाएणं । कत्तिथमियमरणं, येवा य वेत्ता मत्थविक्कमस्स,
 'अणुत्थियधरणिपरिमक्कणा य देवो, पवणवेगगमणा' य
 मुणियमयलरसभावा य मवरपुरिमा । ता कहिं गमिस्सइ

१ Bom २ CE आतिथत्तिएहिं, B आथत्तिएहिं, D आडयत्तिएहिं ।

३ CDE अउउउउ । ४ BD om ५ BCE om

६ CE अउउिवा, DA अउउियं ७ BCE पववरेवा, D pr. m.

त्ति । गवेसिऊण संजोएमि देवं रायधूयाए । विसम्भिया णेण
 दिसो दिमिं नितयपुरिसा । भणिओ य साणुदेवो । अज्ज,
 अइक्खन्तो ताव कालो पल्लौदंसणस्स । ता समासासेउ देवं
 अज्जो । अहं पुण देविं चेव अस्सेसामि त्ति । पडिस्सुयं
 साणुदेवेण । तओ कुमारममौवंमि निरुविऊण कइवय- ५
 नितयपुरिसे पयट्ठो पल्लिणाहो । भणियं च णेणं । देव,
 परिसिंथ विसायं । अवलम्बेहि उच्छाहं, गवेसामो देविं ति ।
 पडिस्सुयं कुमारेणं । पयट्ठो मवरपुरिममसेओ गवेसिउं ।

इओ य सा रायधूया 'कहिं अज्जउत्त'त्ति गवेसमाणो
 निवडिया कन्तारमज्जे । मूढाओ दिसाओ । अपेच्छमाणी १०
 दइययं भमिया महाडवौए^१ । परिणयप्पाए वासरे समागया
 गिरिनइं । न दिट्ठो अज्जउत्तो त्ति विसणा हियएणं ।
 चिन्तियं च णाए । अलं मे अज्जउत्तविरहियाए जौविएणं ।
 ता एयंमि असोयपायवे उक्कलम्बेमि अत्ताणयं । निबट्ठो
 'वल्लीए पामओ । निमिया मिराहुरा । भणियं च णाए । १५
 भयवईओ वणदेवयाओ, न मए अज्जउत्तं मोत्तूण अओ
 मणसा वि चिन्तिओ । इमिणा सच्चेण जसन्नरंमि वि
 अज्जउत्तो चेव भत्ता इवेज्ज त्ति । कयं नियाणं । पवाहिओ
 अप्पा, तुट्ठो पासओ, निवडिया धरणिवट्ठे, गया सुक्कं ।

१ BCE ०दविं ।

२ D उक्क. B उक्क० ।

३ A वल्लीपासउ. CE पल्लीपासओ ।

दिट्ठा आसन्नतवोवणवासिणा संझोवासणनिमित्तमागएणं
 मुणिकुमारएणं । चिन्तियं च णेणं । हा का उण एसा
 वणदेवया विव इत्थिया निवाडिया धरणिवट्ठे । अहवा किं
 मम इत्थियाए । अन्नञ्चो गच्छामि । वारियं खु ममए
 १ इत्थियादंसणं । भणियं च तत्थ । अवि य अञ्जियव्वाहं
 तत्तलोहसखायाए अच्छौणि, न दट्ठव्वा १य अङ्गपच्चङ्ग^१-
 संठाणेणं इत्थिया ; अवि य भस्सियव्वं विमं, न सेवियव्वा
 विमया ; छिन्दियव्वा जीहा, न जंपियव्वमणियं ति । ता
 किं मम इमौए ; अण्हियारो य एमो मुणिजणस्सु । अहवा
 १० दौणजणअम्भुद्धरणं पि ममसत्तूमित्तयाए पडिवाइयमेव ।
 भणियं च तत्थ । अत्ताणनिव्विसेमं दट्ठव्वा मव्वपाणिणो,
 पवत्तियव्वं हिए जहामत्तौए, अम्भुद्धरेयव्वा दौणया ; न
 खलु अहिंसाञ्चो अन्नं धम्ममाहणं ति । दौणा य एसा । अन्नहा
 कहिं रणं, कहिं एसागिणौ १इत्थिया । ता पेच्छामि ताव,
 ११ का उण एसा ; मा नाम विज्जाहरी पसत्ता भवे । पुलइया
 मुणिकुमारेणं^२ । दिट्ठो से पासञ्चो । विमलो मुणिकुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एसा आगिई, एमो य पासञ्चो त्ति
 विरुद्धमेयं । अहवा नत्थि कम्मपरिणईए विरुद्धं ति ।
 चिन्तिजण अम्भुत्थिया कमण्डलुपाणिणं । १समागया

१ CE om

१ B om. पचंम ।

२ D inserts सा

३ DCE २६२८ ।

४ A adds तत्र मद्यया किञ्चिदेवं भञ्जोविषयव्यामिश्रितं च ।

चेयणा, कममियं मणागं, उच्चिन्धियादं खोयणादं, दिट्ठो
 मुणिकुमारओ । मंतया य एसा । भणिया य जेण^१ । वच्चे,
 अलं मंतासेणं, मुणिकुमारओ अहं । तओ पणमिओ इमौए ।
 'अविहवा हवसु' त्ति भणिया अणेण । 'भयवं, कहिं तुमं
 एत्थं' ति पुच्छिओ^२ मन्तिमईए । भणियं य जेण । आसकं ।
 मे तवोवणं । पयट्ठो मज्झोवामणनिमित्तं गिरिनदं, अन्नराले
 य दिट्ठो तुमं ति वल्लिओ वत्तिणौओ । ता माहेहि, अज्जे,
 का तुमं, कहं वा एसाइणो, किं वा ते इमस्सु ववसायस्स
 कारणं ति । तओ चिन्धियं मन्तिमईए । ^३इट्ठो मुणि-
 कुमारओ खु एसो, न जुत्तं च अण्णणा अण्णायं कहेउं, ^४
 एसो य एवं वाहरइ; ता किमेत्थ उच्चियं । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वरं अत्तणो लज्जत्तणं ति । भयवओ माहिण^५ न
 एत्थं अत्तणो वि लाघवं । आवया खु^६ एसा, देवचाकण्णो य
 भयवं ति । चिन्धिजण जंपियमिमौए । भयवं, राखउरसा-
 मिणो^७ सङ्गरायस्स धूया अहं, मत्थभङ्गविक्खमेण एगागिणी : ^८
 अज्जउत्तो न दोसइ त्ति इमस्सु ववसायस्स कारणं ति^९ ।
 भणिजण रोविउं पयत्ता । भणिया य जेण । अज्जे, मा इय ।
 ईइसो एस संसारो, विचिन्धियाए कसपपरिणामस्स अणुगरेइ

१ B यसा ।

२ CE पुच्छियं ।

३ CDE चयवौ ।

४ साहिइ only in D.

५ D य ।

६ A विवाहिओ ।

७ MSS om. ति

मडपेडयं । खणेण विओगो, तेणेव संगमो ; खणेण सोगो,
 तेणेव पमोओ ; खणेण आवया, तेणेव मपय त्ति । एवंविहे
 य एयंमि बुद्धिमन्तेण सत्तेण आवडिए वि विममदसा-
 विभाए न सेवियव्वो विमाओ, न कायव्वमणुच्चियं, न मोत्तव्वं
 १ मत्तं, न उज्झियव्वो उज्झाहो । एवं च वट्टमाणो सत्तो^१
 पुरिसयारजेयं कंशं खविऊण लहेइ आवयं । ता सुस्र अज्जे
 सायं । पुणो वि य कइणापवस्रचित्तेण 'कालोच्चियमिणं'
 ति विसेसओ निरुविऊण भणियं सुणिकुमारएणं । अजं च ।
 लखणओ ^१वगच्छामि, न तिवसो ते भत्ता, जओ सुह-
 १ फलोदओ आभोगो, कणगावदाया देहच्छवी, परज्जया-
 लवियमणहरो महो, सुपदट्ठिया चलणा, वियडं नियम-
 फलयं, दाहिणावत्तमंगया नाहो, अभिलाणकान्तिमोहा करा,
 १परिमण्डलं वयणकमलं, मज्जुल्लियासरिमाइं ज्ञायणाइं,
 सुपदाट्ठियनिद्धतिलयभूमियं निडालं, मिहिणकिण्हकुडिला
 ११ मिरोरुहा । ता ^१एवंविहेहि अत्तज्जेहि न नारौ वेअव्वदुत्त-
 मणुहवद, पुत्तभाइणी य होइ त्ति । ता एहि वप्पे,^१
 कुलवदं वन्दसु त्ति । तओ 'जं भयवं आणवेइ' त्ति भणि-
 ऊण गया तवोवणं । वन्दिओ कुलवई, अहिणान्दिया थ^१
 णेण । माहिओ वइयरौ सुणिकुमारएणं । समासासिया

१ D संतो, B संतो. D adds पावो ।

२ BCE खव०

३ AD insert संपुचकलामियंको व्व, D 1. marg

४ A एवंविहव० ।

५ CE add तवोवणं ।

६ CE om.

कुलवदना भणिया य एणं । वच्छे, न संतप्पियव्वं । नाणओ
'वगच्छामि, थेवदियहेहिं चेव एत्थं तवोवणे भविस्सुद ते
समागमो पिययमेणं ति । तओ 'न अस्सहा रिसिवयणं' ति
पडिस्सुयमिमोए । समप्पिया तावधीणं कुलवदना ॥

इओ य अन्नेसमाणाणं सबरपुरिमपक्किणाहकुमाराणं ।
अदक्कन्तो वामरो । 'न दिट्ठा देवि' त्ति विमल्ल एए,
मिलिया एगओ, समागया मत्थं । भणियं पक्किणाहेणं ।
देव, न कायव्वो विसाओ, अवस्समेव जुज्जइ देवो देवोए ।
कस्स वा विममदमाविभागो न होइ । ता 'गरिमंथवेउ देवो
परियणं, 'कालमज्झं चिमं पओयणं' ति करेउ मयलपरियण ।
साहारणं पाणवित्तिं तओ 'जुत्तमेयं' ति चिन्तिऊण परि-
यणाणरोहेणं कया पाणवित्ती । अत्थुयं^१ मयणिज्जं, एवओ
एओ, तओ नाइदूरंमि पक्कोवई य । तओ बडवोलियाए
रयणोए^२ थाणयनिविट्ठा तुरियतुरियमागया सबरपुरिसा ।
भणिओ जेहिं पक्कोवई । सामि, परो 'मरइ, परो 'मरइ' ।
त्ति । तओ उट्ठिओ एओ, चडावियं धणवर,^३ निबट्ठा^४
नाहला । पुच्छिया य एए । हरे किमेयं ति । तेहिं
भणियं । सामि, न निस्संसयं विद्याणामो । एत्तिथं पुण
तक्केमो 'महन्तो सत्यो पविट्ठो' त्ति । अवगच्छिय अवस्स

१ A अय० ।

२ CE om

३ CE परिउवेउ ।

४ D अ० ।

५ CE डावय०

६ CE सरति ।

७ CE अचरं ।

८ A निबडा, B विपुडा, CE निबडा, D विविडा ।

- मेत्य नौमरद 'द्रोणो'श्चो पक्षौवद त्ति मंपहारिऊण वौस-
 उरसामिणा धाडौ पेसिय त्तिः 'ज'श्चो ममागयं साहणं ।
 पल्लिणाहेण भणियं । अहो न साहियं मामिकज्जं ति ।
 अविसाई वि विऊरेसु विससं मे चित्तं । अहवा न एम
 ५ कालो विसायस्सु । एह तत्येव गच्छामोः मा इह मामि-
 मत्यपौडा भविस्सुद । साहि'श्चो एम वइयरो माणुदेवस्सु ।
 भणि'श्चो य एसो । कुमारे अप्पमत्तेण होयव्वं । कळ्ळगह्य-
 याए पडिस्सुयमणेण । त'श्चो दूर'श्चो चेव पणमिऊण कुमारं
 पयट्ठो पक्षौवई । सु'श्चो एम वइयरो कुमारेण । 'चिन्नि'यं
 १० च णेणं । अहो महानुभावया पल्लिणाहस्सु । पडिवसभिस-
 भावो य एसो । ता जइवि अजुत्तयारो । तहावि न जुत्त-
 मेयंमि पयट्ठे उयामौणय भाविउं ति । उट्ठि'श्चो कुमारो,
 गहियं खग्गरयणं । करंमि घेत्तूण भणि'श्चो माणुदेवो ।
 मत्यवाहपुत्तं, न मे पणयभज्जो कायव्वो त्ति पत्यंमि मत्य-
 १५ वाहपुत्तं । माणुदेवेण भणियं । आणवउं देवो । कुमारेण
 भणियं । तए इहेव चिद्धियव्वं कासं वा नाऊण पयाणयं
 दायव्वं । अहं पुण पेच्छामि ताव, किमेयस्स पल्लिवइणो
 मंजायं ति । किंकायव्वमढे य माणुदेवे अइणपडिवयणे य
 'अल्लमल्लहावियप्पेणं' ति भणिऊण धावि'श्चो कुमारसेणो ।
 २० जाव आवडियमा'श्चोहणं मवरधाडौणं । हण हण त्ति उट्ठा-

इओ कलयलो । काइयं ^१नहं ^२मायएहिं । एन्यन्तरंमि
 मिलिओ कुमारो, टिट्ठो पक्खिदणा, भणिओ य णेण ।
 देव, किं बज्जणा जंपिएण; कालोच्चियमियं पेक्खउ देवो
 भिच्चावयवपरक्कमं ति । तओ कुमारेण कड्डियं मण्डलगं ।
 केशरिकिभोरओ विय अणवेक्खिऊण रिउबलं पविट्ठो मवर- ५
 मज्जे । अहां देवस्स परक्कमो त्ति हरिसिओ पक्खीवई ।
 आवडियं पहाणजुज्झं, पाडिया कुलउत्तया, भग्गा धाडौ,
 वाणवेहि विय ^३वुक्कारियं मवरेहिं । तओ अमरिसेण
 नियत्ता ठकुरा । येवा मवर त्ति ^४वेडिया ^५आससाहणेणं ।
 संपलगं जुज्झं । महया विमहेण निज्झिया मवरा । पाडिया १०
 कुमारपक्खीवई, गहिया य णेहिं । कुमारचरिएण विन्धिया
 ठकुरा । को उण एसो त्ति चिन्तियमणेहिं । नौया वीस-
 उरं, कुमारचरियमणाहं च निवेइया मवरकेउणो, परक्कम-
 वल्लहत्तणेण टिट्ठ । य णेणं । कुमारूवाइसएण विन्धिओ
 राथा । चिन्तियं च णेण । अहो को उण एसो महाणु- १५
 भावो । अहवा भवियव्वमणेण नरवइसुएणं । अक्कहा कहं
 ईइसा रूवपरक्कम त्ति । ता गवेसिस्सामि ताव एयं, इमं
 पुण तक्करं वावाएमि त्ति । आइट्ठं च णेणं । हरे वावाएह
 एयं दरायारं तक्कर. इम पुण महाणुभावं पडियग्गह त्ति ।

१ B नचंजं ।

२ D सरहहिं ।

३ ACE पुक्कारियं, D sec. m.

४ D adds पाडिज्ज ।

५ D adds हरिया, B i. marg.

- कुमारेण भणियं । अहो मे महानुभावया, जो एयंमि
वावाइज्जमाणे पाणे रखेमि । ता कि 'इमिणाः ममं चेव
वावायसु त्ति । तन्नो 'अहो मे धौरगतन्नो आत्तावो । अह्वा
उच्चयमेव एयं इमाण आगिईए' त्ति चिन्तिऊण अंपियं
५ नरिन्देणं । भो महानुभाव, कं पुण भवन्तमवगच्छामि ।
तन्नो कुमारेण निरुविद्यादं पासदं । एत्यन्तरमि मुणिय-
कुमारवुत्तन्तो कइवयपुरिसंहि^१ घत्तूण दरिमणिज्जं कुमार-
वुत्तन्तसाहणत्यमेव रादणो समागन्नो माणुदेवो । 'पडि-
हारिन्नो पडिहारेणं । अणुमन्नो रादणा' । पविट्ठो य एमो ।
१० दिट्ठो नरवई । समप्पियं दरिमणिज्जं । बड्डमस्सिन्नो रादणा ।
दवावियं आसणं । भणिन्नो य णेणं 'उवविमसु' त्ति । सो
य तद्वा अण्येयपहारपौडियं पेच्छिऊण कुमारं गहिन्नो महा-
सोएणं, निवड्डिन्नो धरणिवट्ठे । तन्नो रादणा 'हा किमेयं'
ति सिञ्चाविन्नो उदएणं वौद्याविन्नो चेत्तकल्लेहिं । समागया
१५ से सेयणा । भणिन्नो य रादणा । भइ, किमेयं ति ।
माणुदेवेण भणियं । देव, ससुमेयं रिमिवयणं 'अमारो
संसारो, आवयाभायणं च एत्य पाणिणो', जेण चत्थाहिंव-
सुयस्स कुमारसेणस्स ईइमौ अवत्य त्ति । तन्नो 'न अन्नहा
मे वियप्पियं' ति चिन्तिऊण अंपियं नरिन्देणं । भइ, कइं
२० पुण एस उह्हमेत्तपरियणो इमं अरल्लमुवगन्नो त्ति । माण-

१ BCE यइवा ।

१ B adds हरिपरिउ. D बइ ।

१ D om

४ ACE बो ।

देवेण भणियं । देव, न-याणामि परमत्थं : मए वि एम
 रायउराओ तामल्लिं पत्थिणं चम्पावामए सन्निवेमे
 कलत्तमेत्तपरिवारो वणनिउओ उवल्लुओ त्ति । रायउरदम-
 णाणमरणेण पच्चभिन्नाओ य एसो । जाया य मे चिन्ता ।
 किं पुण एस रददओ विय मयरकेऊ रायधूयमेत्तपरि ५
 यणो एवं वट्टइ त्ति । एवमाई माहिओ पत्थिणापच्चन्तो
 मयल्लवदयरो । तओ^१ देव आयाणियं मए सबरपुरिसेहिंतो,
 जहा देवाएसागयाए धाडौए नीया कुमारपल्लीवडणो । एयं
 च भोज्जण इमस्स चेव वदयरस्स विस्सवणनिमित्त आगओ
 देवममीवं । मंपयं देवो पमाणं ति । राइणा भणियं । भइ, १०
 माऊ कयं ति । जत्तमेव एयं तएजारिमाणं मट्ठाणुभावाणं ।
^२समाणत्तो य परियणो । हरे एयाणं जत्तं ^३करेहि त्ति ।
 तओ आएमाणन्तरमेव पेमिया कच्छन्तरं^४ । ^५निमित्थाओ
 पवरमेज्जाओ । मट्ठाविया वेज्जा । पत्थुयं वणकम् । पेमिया
 य रायधूयागवेमणनिमित्तं निययपुरिसा । १५

अइक्कन्तेसु^१ कइवर्यादणेसु^२ 'विममभूमिसंठिओ से मत्थो'
 त्ति अवगच्छिज्जण मट्ठाविओ माणदेवो । भणिओ य
 राइणा । भइ, विममभूमिसंठिओ 'ते मत्थो । दूरं च^३ गन्तव्वं,

१ CE add य । २ D inserts इय भणिकय राइणा, B. marg

३ D करेज्जहि, B करेह । ४ A करेहि । ५ CE निमित्ठा ।

६ A adds य ।

७ A दिवसेसु

८ D इय, B om, CE add ति after मत्थो । ९ B om

पञ्चामशो य घणममशो ; याणे य रायपुत्तो, ता गच्छ तुमं
 ति । माणुदेवेण भणियं । देव, रायपुत्तं वज्जिय न मे पाथा
 वहन्ति । 'कुमारेण भणियं । भट्ट, अलं इमिणा अधीर-
 पुरिमोचिणं चेद्विणं । कज्जपहाणा खु पुग्गिमा हवन्ति ।
 ४ ता कौरउ महारायवयणं । अकौरमाणे य एयंमि अहिथा
 मे अणिब्बुई । माणुदेवेण भणियं । देव, जं त्मं आणवेमि
 त्ति । गओ माणुदेवो । 'अदक्कन्तो घणममशो । 'पल्लणा
 कुमारपल्लौवई । कयं वट्ठावणयं । भणिओ राइणा कुमारो ।
 वच्छ, किं ते पियं करेमि । पेमिया ताव मए तुह
 ५ जायागवेमणमिमित्तं निययपुग्गिमा । तय उण केद आगथा
 अवरे न व त्ति ।

एत्यन्तरं विदयकुमारवृत्तन्तेनेन भणियं भोमसूरेण ।
 देव, सुमरियं मए कुमारस्य पिययमामंजोयकारणं ति ।
 राइणा भणियं । कहेउ अज्जो, कोइम । भोमसूरेण भणिय ।
 १६ देव, अत्थि कायम्बरीए अरुवौए 'पियमेलयं नाम
 तित्यं । तस्स किल एमा उट्ठाणपारियावणिया । इमौए चैव
 कायम्बरीए विमाहवट्ठणं नाम नथरं अहेमि । अजियवलो

४ A inserts मए माणुदेवो मए कुमारममोयं माणियं ये अरवइमामं

५ A adds ततो पयमिक्ख कुमारं ।

६ A समावउ ।

७ A adds ततो पूरिक्ख कायममभोरहे विष्ठादक्ख मज्जमल्ले अरुल्लो
 चवसमउ । ४ D adds ति । ५ CE add य । ६ A पियय० ।

७ D adds अरुवौइ. B see m

राया, वसुंधरो सेट्टी, पियमित्तो से सुम्भो । लड्डा य जेण
 तन्नयवत्यव्ययस्स ईसरखन्दस्स धूया 'नौक्या नाम कन्नया ।
 अरक्कन्तो कोइ कालो । अवत्ते विवाहे पत्ताणि जोव्वणं ।
 एत्यन्तरंमि विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स, 'चञ्चला मिरि'
 न्ति मच्चयाए लोयपवायस्स वसुंधरसेट्ठिणो नित्यभिम्भो विहवो । ५
 'बुद्धो चेव अहयं; ता अलं मे परमत्यमंपायणरहिणं
 जौविणं' ति चिन्तिऊण विथ अहिमाणेक्करमिययाए
 परिचत्तमणेण जौविथं । पियमित्तो वि य 'अमाणलौया
 दरिइ' न्ति परिभूम्भो परिथणेणं 'करेन्तस्स वि य अणुट्ठाणं
 विहलं संपज्जइ' न्ति गहिम्भो विभाणं । तम्भो 'किमिह १०
 अत्तणा विडम्भिणं' ति अमाहिऊण परिथणस्स निग्गम्भो
 मयराम्भो । निव्वेयगरुययाए अचिन्तिऊण गन्तव्वं अविथा-
 रिऊण दिमिवहं पयट्ठो उत्तराहिमुहं । गम्भो थेवभूमि-
 भागं । दिट्ठो य जेण पियवयंमम्भो नागदेवो नाम पण्डुर-
 भिखू । वन्दिम्भो मविणयं । कहकहवि पच्चभिम्भाम्भो १५
 भिक्खुणा । भणिम्भो य जेण । वच्छ पियमित्त, कहं ते
 ईइमौ अतत्या, कहं वा एयाई^१ पत्थिम्भो मि न्ति ।
 पियमित्तेण भणिथं । भयवं, परोप्परविहट्ठकारिणं देव्वं
 पुच्छसु न्ति, जेण ताथपुत्तो करिथ निरवराहो चेव ईइमं
 अवत्थं^२ पाविम्भो न्हि । नागदेवेण भणिथं । वच्छ, अवि १०

१ B नौक्या, CE नौक्या ।

२ B उत्तरावहं ।

३ B inserts तं ।

४ D अवत्तेतरं ।

- कुसलं ते तायस्स । पियमिन्तेण भणियं । भयवं, परि-
 वालियसप्पुरिसमग्गस्स सुरलोयमणुगयस्स वि^१ कुसलं; अकुसलं
 पुण तायवंसविडम्बयस्स जेज्जपुरिमाणुधारिणो पियमिन्तस्स,
 जस्स उभयलोयफलमाहणे असमत्था ईदसो अवत्थ त्ति ।
- १ नागदेवेण भणियं । वष्क, अवि अत्यमिन्तो भो बन्धवकुस-
 यायरससौ । अहो दारुणया संमारस्स, अहो निरवेत्कथा
 मच्चुणो । अहवा सुरासुरमाहारणो अप्पडियारो खु एसो ।
 ता किं एत्थ करौयउ । अणुवाओ खु एसो, उवाओ य
 धम्मो, जओ जेज्जण धम्मोण मच्चं अयरामरगदमुवगथा मुणओ
- १० त्ति । अन्नं च । वष्क, कलं ते उभयलोयफलमाहणे असमत्था
 अवत्था ; जओ पुरिमयारमज्झं फलं, विवेगउष्काहमलो य
 पुरिमयारो, उभयमपन्नो य तुमं । पयदनिग्गुणं य संसारे
 परलोयफलमाहणं चैव सुन्दरं, न उण इहलोदयं ति ।
 १ जोगो य तुमं धम्ममाहणं ; ता कहमममत्थो त्ति^२ । पिय-
- ११ मिन्तेण भणियं । भयवं, जइ जोगो, ता आइसउ किं मए
 कायव्वं ति । नागदेवेण भणियं । वष्क, इमं चैव भिक्कु-
 त्तणं । पडिस्सुयमणेण । माहिओ मे गोरसपरिवज्जणाइओ
 नियथकिरियाकलावो । परिणओ य^३ एयस्स । अदक्कन्ता
 कहवि दियहा । दिस्सा य से^४ दिस्का । करेइ विहियान्-

१ D अवि, B अस्साणि ।

२ B अहव

३ CE कओ ।

४ D om

५ A om.

६ A adds समसविजोय ।

ट्ठाणं ॥ इओ य सा नौलुया कुओवि एयमवगच्छिऊण
 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्मपरा जाया विमयनिप्पिवासा
 वि तइंसणसुया, विरहदम्बलङ्गी दढं खिज्जइ त्ति । अद-
 क्कन्तो कोइ कालो । 'विहरमाणो य समागओ से भत्ता
 तन्नयरपञ्चामसं तत्रोवणं । सुओ नौलुयाए । तओ अणुन्नविय ५
 जणजणजण गथा वन्दणनिमित्तं । दिट्ठो य णए झाणे
 जोयसुवगओ पियमित्तो । समुप्पन्नं सज्जमं, वेवियादं अङ्गादं,
 विमूढा चेयणा, संभमाइमएण' मुच्छिया एमा । 'परित्तायह
 परित्तायह' त्ति अक्कन्दियं परियणेणं । 'करुणापहाणा' मुणि'
 त्ति परिच्छदय झाणजोय उट्ठिओ पियमित्तो । 'किमेयं १०
 किमेयं' ति पुच्छियमणेणं । माहियं से माहियाहिं । एमा
 खु ईमरम्वन्दधूया नौलुया नाम कन्नया देवयागुहविट्ठि
 भवन्तमेव भत्तारं एयावत्यमवल्लोदऊण मोहसुवगय त्ति ।
 तओ सुमरियमणेणं । 'अहो मे पणदणौए दढाणरागय' त्ति
 गहिओ सोएणं । 'वियलित्तो झाणामओ, उक्कसित्तो १५
 सिणेहो । 'समासम समासम' त्ति अशुक्किया कमण्डलु-
 पाणिएणं । लद्धा य' णए चेयणा । उक्किलियं लोयण-
 जय' । दिट्ठो य एसो । सज्जमपवेविरङ्गी' उट्ठिया एमा ।
 हरिसविसायगग्गिणं नौममियमिमौए, फुरियं विम्बाहरेणं,

१ D adds अन्नया. B i marg

२ D •माइया ।

३ B inserts य ।

४ CE •राओ ।

५ CE विजोओ ।

६ B om य ।

७ B •जुयलं ।

८ B •वेविरङ्गी ।

पुल्लहयादं अङ्गादं, ईसिवलियतारयं च 'पुल्लोहउमारङ्गा ।
 एत्यन्तरमि दक्खययाए' मयणस्स रक्खयाए विलामाणं
 विवित्तयाए काणणस्स आवज्जियं मे चित्तं । चिन्तियं च
 णेण । हन्त किमेत्य जुत्तं ति । एगओ गुरुवयणभङ्गो, अक्खओ
 ५ अणुरत्तजणवज्जणं ति । उभयं पि गदयं । अहवा सुयं मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डियवयाणं जप्पन्नरिओ हियय
 दक्खियवत्युलाभो हवद^१ ; हिययदक्खिओ य दओण ममा-
 गमो । ता अखण्डिऊण वयं परिषएमि जौविदं, जेण
 उभय पि गदयं अवियलं संपज्जद त्ति । अहवा दमं सेव
 माहेमि एयाए । पेक्कामि ताव किमेमा जंपद त्ति ।
 चिन्तिऊण भणिया ^२अण्ण । सुन्दरि, अलं जिज्जिण्णं ।
 आवज्जियं मे हिययं तुह णिणेहेण । किं तु अण्णरिओ
 अङ्गौकय^३परिच्चाओ, अजुत्तो गुरुवयणभङ्गो । सुय च मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डियवयाणं जप्पन्नरिओ हियय-
 १५ दक्खियवत्युलाओ, हिययदक्खिओ य मे दमिणा मक्काव
 संभमेणं तुमए 'मह ममागमो । ता अचिरक्क, किं मए कायव्वं
 ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्त, जहा उभयं पि संपज्जद
 आसक्कं च जप्पन्नरं अप्पवमयाणं वज्जमओ य मे दमस्स
 किलेमायामहेउणो देहस्स चाओ, ता एवं ववत्थिए अज्जउत्तो

१ CE पुल्लह, B pr m.

२ MSS. दुक्खयाए ।

३ BCE om

४ MSS यवेव ।

५ BCE insert वव ।

६ BCE om

पमाणं ति । पियमित्तेण भणियं । सुन्दरि, अभिन्नचित्ता मे
तुमं । ता किं एत्य अवरं भणौयद । पडिवन्नं मए अणमणं ।
दिययदक्खिओ य मे जयन्तरंमि वि तुमए सह^१ समागमो
त्ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं । पुज्जन्त ते
मणोरहा । अन्नं च । अणुजाणेउ मं अज्जउत्तो दियय- ५
दक्खियमणोरहावूरणेण । अहवा भत्तारदेवया इत्थियाः
जं सो करेद, तं तौए अणुचिट्ठियव्वं । कयं सेयं तुमए,
अओ अत्यओऽणमयसेवं ति । आपुच्छियाओ महौओ^२,
स्वामिया अणणिजणया । ‘मा माहसं मा माहसं’ ति
नारिक्खमाणो महौहिं पडिवन्ना अणमणं । जयन्तरंमि वि १०
इमिणा सेव भत्तुणा अविउत्ता हवेज्ज त्ति मंपाडिओ
पणिहो । ठियाद ‘अइमुत्तल्लयानिङ्गियस्स असोयपायवस्स
हेट्ठे ॥ एत्यन्तरंमि मोऊण नौलयासदियणकोलाहलं आगओ
नागदेवो । टिट्ठो पियमित्तेण’ । विल्लिओ य एमो । अणु-
ट्ठिओ जेहिं, वन्दिओ य अइवविल्लिएहि^३ । ‘अहिल्लिमियं १५
मंपज्जउ’ त्ति अहिणन्दियाइं नागदेवेण । चिन्तियं च
जेणं । का उण एसा इत्थिया । समाणकूवा उच्चियवया य
पियमित्तस्स । वयणवियारेणं मिणेहनिब्वरा एयंमि लल्लि-
क्खण, विल्लिओ य एमोः ता किं पुण इमं ति । एत्यन्तरंमि

१ BCE om.

२ D adds तल्लिड्डियाए सेव, B i. marg.

३ ACE •मुल्ल• ।

४ A adds सो, D i. marg. ५ CE om.

- सगमयस्करं जंपियं सहीहिं । भयवं, एसा खु ईमरस्सन्दधूया
 नौसुया नाम कसया, 'विदस्सा पियमिन्तस्स, पडिक्कलथाए
 देव्वस्स न परिणीया य जेणं । 'पव्वदस्सो एसो' त्ति कुञ्जोवि
 वियाणियमिमौए । तस्सो 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्म-
 ५ परा जाया विसयनिप्पिवामा वि य 'पिययमदंसूसा
 विरहदुव्वलङ्गौ दढं खिप्पद त्ति । एवमाह साहियमणस-
 णावमाणं । चिन्तियं नागदेवेण । अहो दाहणया मयण-
 विचारस्स, जेण पियमिन्तेणावि 'एयं ववसियं' ति । अहवा
 ईदमो एस मयणो मोहणं विवेयस्स तिमिरं दंसणस्स
 १० ओच्छायणं चरित्तस्स । एएणमभिभूया पाणिणो नत्थि तं
 जं न 'समायरन्ति' त्ति । 'तेण अविसस्सो उवएसस्स । ता
 दमं एत्थ पत्तयालं, ज किंचि भणिय अक्कमामि दमाओ
 विभागोओ; अणभिप्पेयकारावओ' माणणौओ वि दढ-
 सुव्वेयजणओ त्ति । चिन्तिऊण जंपियमणेणं । वक्क पियमिन्त,
 १५ जाणामि अहमिणं, नत्थि दक्करं मिणहस्स, सभावागंज्झाणि
 य मक्खणहिययाणि । एयावत्थेण वि न कसो अङ्गो कथ-
 परिञ्चाओ । ता कौम तुमं खिक्कमि त्ति । परिञ्चय विमायं ।
 ईदमो एस ममारो, किमेत्थ करोयउ । तहावि तत्तभावणा
 ायव्व त्ति भणिऊण गओ नागदेवो । इयरो वि पिय-
 २० मित्तो 'तप्पभूदमेव पृहक्कमाणो मयणवग्गेण अहिणन्दिक्ख-

१ B विदस्सा । १ CE पियदं । ३ B दवं । ४ B चायरन्ति ।

५ ACE वेव । १ CE •कारणं । ७ CE मयव्व, B pr m.

माणो रादणा अपरिवडियतहाविहपरिणामो जीविऊण
दुमासमेत्तं कालं चदऊण देहपञ्चरं सह नौलुयाए उववन्नो
किन्नरेसु । पउत्तो ओही, विदन्नो पुव्ववुत्तन्तो, समागन्नो
सह पिययमाए तमुज्जाणं । कथा उज्जाणपूया । निस्सियं
अणोयपायवासन्नंमि देउलं । निविट्ठो 'आणन्ददेवो निव्वट्ठे ।
य 'तस्स महचरौ देवया । गयाणि नन्दणवणं । दिट्ठा य
तय एगा विज्जाहरौ पिययमविओयदुत्तेण अचन्तदुब्बला
दौहदौहं नौममन्तो इओ तओ परिअममाणि त्ति ।
पुच्छिया य जेहिं । सुन्दरि, का तुमं किनिमित्तं वा एव-
मेयादणी परिअमसि । तौए भणियं । मयणमञ्जुया नाम
विज्जाहरौ अहं । पिययमाणुरायनिअराए य खण्डिओ मए
विज्जादेवओवयारो । अहिमत्ता य णाए^१ । आ दरायारे,
दमिणा अवज्जाविलसिणं क्कामिओ तेण भत्तुणा सह
विओओ भविस्सइ । तंनिमित्तं विउत्ता पिययमेणं, समा-
उत्ता अरईए, गहिया रणरणणं, अट्ठमुक्का पाणेहिं^२ ।
'भमिमि त्ति । भणिऊण तुण्हक्का ठिया भयवई । तओ मए
भयसंभन्नाए अलणेसु निवडिऊण 'विअत्ता भयवई । देवि,
कयं मए अपुलभायणाए 'ससमेयं, दिट्ठो 'य कोवो । ता
करेउ पसायं भयवई 'अणुगगहेणं ति । भणमाणौ 'पुणो 'वि

१ A अचन्तं । २ CE om. next 3 words, B pr. m. ३ CE अचारा ।

४ BD भमिमि, CE om. all down to तओ अचन्तं । ५ B भविष्या ।

६ AD अचन्तं । ७ B om. ८ B समागन्तं । ९ A om.

निवडिया चलणेसु । तत्रो अणुकन्या भयवईए । भणियं
 च णाए । वक्के, आयइअपेक्कयाणि अणुरादहिययाणि
 हवन्ति । ता न सुन्दरमणुचिट्ठियं तए । तहावि एष ते
 अणुगहो । गक्क नन्दणवणं : तत्थ अमुगदेमंमि 'मिणिद्ध-
 ५ माहवौलयाल्लिङ्गिओ धवलजमलकुसुमो^१ पियमेसओ नाम
 रुक्को । तस्स अहोभायमठियाए भविस्सइ ते पिययमेणं
 ममागमो त्ति । तओ ममागया नन्दणवणं तं च उद्देसयं ।
 न पेक्कामि य तं रुक्कयं : "अओ परिव्रामामि त्ति ॥
 किञ्चरेण भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि : अहं ते निरु-
 १० वेमि । निरुविओ लद्धो य । माहिओ विज्जाहरौए ।
 ममागया तस्स हेट्ठं । तओ तरुणमेव^२ अचिन्तमामत्यथाए
 पायवस्स घडिया पिययमेणं । माहिओ 'अणाए वुत्तन्तो
 पिययमस्स, वड्डमस्सिओ य तेणं । जाया विज्जाहरकिञ्चराणं
 पौई । अओअनेहाणबन्धणं गमिऊण काच वेण गयाइं
 १५ विज्जाहराइं । किञ्चरौए य भणिओ पिययमो । अज्जउत्त,
 दुब्बिमहं पियविओयदुक्कं, परत्यमंपायणफलो य जौवाणं
 अओ पसंसेयइ । ता नेहि केणइ उवाएण एयं तत्थ पायवं,
 जत्थ मे अज्जउत्तेण मह दंमणं मज्जायं^३ ति । निवेसेहि
 निययनिविट्ठदेवउल्लसमोवे । माहेहि य इमस्स माहणं

१ B om. विविड ।

२ B om. जमल ।

३ D तथं मयवर ।

४ A ममो. B om.

५ D तस्सया चैव ।

६ BCE चार ।

७ A जायं. om ति ।

अणानं, जेण पियविउत्ता वि पाणिणो एयं समासाहज्जण
पणट्ठपियविरहदुक्का सुहभाहणो हवन्ति । अणुचिट्ठियं च तं
किञ्जरेणं । निविट्ठो नियदेवउल्लसमीवे पायवो । साहिअो
अणवयाणं । विस्सासिअो णेगेहिं जाव तहेव त्ति । जाया य
से पबिट्ठो, अहो पियमेलअो त्ति । समुप्पन्नं तित्थं, कयं च ५
से नामं पियमेलथं ति ।

अअो अवगच्छामि, तहिं गयस्स अचिन्तिसामत्थयाए
कप्पपायवाणं नियमेण पिययमा^१मंजोअो जायद त्ति । ता
इमं एत्थ कारणं । मंपद देवो पमाणं ति ॥ एयं भोज्जण
हरिमिअो राया कुमारसेणो य । चिन्तियं च राहणा । १०
एवमेयं, न एत्थ मंदेहो । अचिन्तिसामत्था^२ कप्पपायवा ।
ता इमं एत्थ पत्तयालं, पेसेमि विदन्ननियपुरिसपरिवारं
^३तहिं कुमारं । अवि नाम पुज्जन्तु से मणोरह त्ति ।
समालोचिअा पबिणाहो । भणियं च णेण । देव, सुयपुब्बं
मए, विद्याणामि य अइयं तवोवणामन्नं तमुद्देसं । मंपयं १५
देवो पमाणं ति ॥ तअो पेमिअो महया चउथरेणं कुमारो ।
^४इत्ये गहिज्जण भणिअो राहणा । वच्छं, मंपाविज्जण पत्तिं
अवत्तमिहेवागन्तव्वं ति । पडिस्सुयं कुमारेणं ॥

तअो पणभिय ^५रायाणं अणवरयपयाणेहिं पत्तो कइ-

१ B •साए

२ A •अथा

३ CE transpose कु • तहिं ।

४ CE om. all down to एतो कइयव •, B supplies this passage
i. marg. sec. m.

५ BD रायं

- वयदियसेहिं तवोवणं । तावसजणोवरोहभौरुथाए थ येव-
 पुरिसपरिवारिओ चैव पविट्ठो एसो । वन्दिथा तावसा ।
 अणुसासिओ जेहिं । नीओ य पत्तिणाहेण अणेततहसंकुलं
 तमुहेसं । दिट्ठो^१ जिष्ठदेवउलं । भणिओ कुमारो । देव,
 १ एसो खु सो उहेसो, न-याणामि य विसेसओ कप्पपायवं
 ति । तओ विससो कुमारो । सुमरियं सन्निमईए । सा उण
 तावसिसमेया विणिग्गया कुसुमसामिधेयस्स । गेपिहऊण थ
 तं समागच्छमाणौ तवोवणं विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स
 भविद्यब्बयाए निओएण उवविट्ठा पियमेसयसमौवे । दिट्ठो
 १० य णाए नागवल्लीलयाल्लिङ्गिओ असोओ । सुमारियं कुमारस्स,
 उल्लप्पिड्यं से चित्तं, फुरियं वामकोयणेणं । तओ हियथ-
 निग्गओ विय परिभ्रमन्तो दिट्ठो इमीए कुमारो । तओ
 सा 'अज्जउत्तो' त्ति हरिसिया, 'चिराओ दिट्ठो' त्ति
 उल्लप्पिड्या, 'परिक्कामो' त्ति उज्जिगा, 'विरहंमि जौविथ'
 ११ त्ति लज्जिया, 'कुओ वा एत्थ अज्जउत्तो' त्ति सविद्यक्षा,
 'सिविणो हवेज्ज' त्ति विससा, 'थिरो पच्चओ' त्ति समा-
 सत्या संकिणरसनिब्बरं अङ्गमुल्लहन्तौ अविभावियपरमत्या
 नेहनिब्बरयाए मोहमुवगय त्ति । तओ 'हा किमेयं' ति
 विससाओ तावसीओ । समासामिया 'य णाहिं, जाव न
 १० जंपइ त्ति । तओ बप्पपप्प्याउल्लसोयणाहिं परिसिन्ता

१ CE add च वेव ।

१ A ज्ज० ।

१ A इवाहिं, CE वाहिं ।

कमण्डलुपाणिणं, तद्वावि न चेयद् न्ति । तन्नो अक्कन्दिय-
मिमौहं । तं च ^१अदककुणमक्कन्दियरवं सोऊण 'न भाद-
यव्वं न भादयव्वं' ति भणमाणो धाविन्नो कुमारो । दिट्ठाओ
तावसीओ, न दिट्ठं भयकारणं । पुच्छियाओ णेण । कुओ
भयं भयवर्द्धणं । ताहिं भणियं । महासत्त, संसाराओ । ५
कुमारेण भणियं । ता किं इमं अक्कन्दियं । तावसीए
भणियं । एसा खु तवस्सिणो रायउरसामिणो सङ्गरायस्स
धूया सन्निमई नाम । एसा य देव्वनिओएण विउत्तभत्तारा
पाणपरिचायं ववसमाणी कइंशि सुणिकुमारएणं^२ धरिऊण
कुसवइणो निवेइया । अणुसासिया य णेणं । समाइट्ठो य से १०
एत्येव तवोवणंमि भत्तारेण समागमो । जाव एसा कुसवइ-
समाएसेणेव कुसुमसामिधेयस्स गया तं गेण्हऊण वसमाणी
तवोवणं वीसमणनिमित्तं एत्य उवविट्ठा, न-थाणामो कारणं,
अयण्डंमि चेव मोहमुवगय न्ति । तन्नो अक्कन्दियं अन्नेहिं ।
एयं सोऊण हरिसविसायगग्गिणं अवत्थमणहवन्नेणं पुत्तो- १५
इया^३ कुमारेणं । वीइया तावसीहिं । कमण्डलुजक्कविच्च-
णेण^४ समासत्या एसा । दिट्ठो य णाए पञ्चासओ कुमारो ।
^५संभन्ना एसा, भणिया^६ णेण । सुन्दरि, अलं संभनेण ; न
अज्झा कुसवइसमाएओ, अमोहवयणा खु तवस्सिणो इवन्ति ।
कुसखोदएण संपक्कं तं भयवन्नो वयणं । ता एहि, गण्णामो २०

१ A om. चर ।

२ CE चर ।

३ B पुलइय ।

४ CE add च ।

५ CE संभन्ता ।

६ CDE add च ।

- तवोवणं, निवेएहि एयं कुलवहस्सु, जेण सो वि अकारण-
 वच्छलो एयं सुणिज्जण णिव्वुओ होइ । तावसीहिं चिन्तियं ।
 मूणमेषो चेव 'से भन्ता; कहमन्नहा एयं जंपइ न्ति ।
 कल्लाणागिई य एसो । अहो णु खलु जुत्तयारी विहो,
 १ हरिसमेयं जुवलयं ति । एत्यन्तरंमि आणन्दाहजलभरिय-
 लोयणा अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्तो पथउपुलया
 उट्ठिया सन्तिमई । निरुविथा पत्तिणाहेण । हरिसिओ
 एसो । विन्दयाखित्तद्वियण चिन्तियं च णेण । अहो देवस्स
 घरिणीए क्वसंपया । अहवा ईइमस्स पुरिसरयणस्स ईइसेणं
 १० चेव कलत्तेण होयव्वं ति । सयलसुन्दरमंगया चेव महा-
 पुरिसा हवन्ति । ता किमेत्य अक्करियं^१; न वच्चिज्जइ सूरौ
 दिवसलक्खौए न्ति । अओ मेइणिं पिव सयलरज्जसुहहेउभूयं
 देवस्स^२ पणमामि एयं ति । तओ सविणओत्तिमज्जेण जंपिय-
 मणेणं । सामिणि, अधेत्तव्वनामो देवस्स भिष्सावयवो ते
 ११ पणमइ । तओ तौए 'सामिसालाणुक्खे पसाए पावसु' न्ति
 भणिज्जण पुलोइयं^३ कुमारवयणं । भणियं च णेण । सुन्दरि,
 नत्थि एयस्स संभमाणुक्खो पसायविमओ न्ति । तओ
 लज्जिओ पत्तिणाहो ॥ एत्यन्तरंमि 'अह किंनिमिसं पुण
 एसा अणत्था बुद्धि' न्ति निरुविओ कुमारेण पायवो, जाव
 १० अच्चलसुन्दरो अदिट्ठपुज्जो य । तओ हरिमिण पुच्छिओ

१ BCE om.

१ ACE 'सौथ' ।

२ D adds वचरथो ना, B l. marg

३ B पुलइयं CE वल्लोइयं ।

पल्लिणाहो । भइ, किंनामधेओ खु एसो पायवो । तेण
 भणियं । देव, न-याणामि, अदिट्ठपुब्बो य एसो । तओ
 पुच्छियाओ तावसौओ । ताहि वि इमं चेव संलत्तं ति ।
 कुमारेण भणियं । कहं तवोवणासओ वि न दिट्ठो भयवईहिं ।
 तावसौहिं भणियं । कुमार, नाइवड्ढकालागया अन्हे, जस्सा- ५
 पुब्बो य एसो पएसो त्ति । कुमारेण चिन्तियं । नूणमेसो
 खु सो पियमेलओ ; कहमसहा एवमेयं हवइ । निक्खियाइं
 कुसुमाइं ; दिट्ठाणि य घणपत्तसाहाविवरन्तरेणं, जाव धव-
 खाइं जमलाणि य । दंसियाइं पल्लिणाइस्सु । तेण भणियं ।
 देव, सो चेव एसो जहाइट्ठकुसुमो । कुमारेण भणियं । ता १०
 पूएमि एयं कप्पपायवं ति । समाइट्ठो भिक्खणाहो । भइ,
 उवणेहि मे पूओवगरणं, पूएमि एयं अचिन्तसामत्यं कप्प-
 पायवं । तओ तेण समाहओ परियणो, उवणीयं फुल्लचन्द-
 णाइयं पूओवगरणं । कुमारेण वि सुद्धचित्तयाए पसत्यग्गाण-
 मणुहवन्तेण पूरओ कप्पपायवो । महापुरिसगुणावज्झियाए १५
 य अहासन्निहियाए 'पायडक्खाए चेव होऊणं अंपियं
 खेत्तदेवयाए । वच्च, परितुट्ठा ते अहं इमाए सुद्धचित्तयाए ।
 पूरओ देवाणुप्पिएणं पियमेलओ । आवज्झियं मे चित्तं,
 अमोहदंसणाणि य देवयाणि हवन्ति । ता भण, किं ते
 पियं करौयउ । कुमारेण भणियं । भयवइ, तुह दंसणाओ २०
 वि किं अवरं पियं ति । देवयाए चिन्तियं । अहिमाधधओ

रु एषो, कश्चं किंपि पत्येह । ता सयमेव उवणेमि एषं
 सव्वरोगविसनिग्घायणसमत्थं आरोगमणिरयणं ति । चिन्ति-
 ऊण भणिओ कुमारो । अणुवो ते विवेगो अलुद्धया य ;
 तहावि परोवयारनिमित्तं मज्झ बज्जमाणेण गेण्हाहि एषं
 ५ आरोगमणिरयणं ति । तओ 'माणौयाओ देवयाओ' ति
 चिन्तिऊण 'अं भयवई आणवेह' ति भणिऊण सबज्जमाण-
 मेव पडिच्छियं आरोगमणिरयणं कुमारेण । वन्दिथा
 देवया । 'चिरं जीवसु' ति भणिऊण तिरोहिथा एषा ।
 तावसीहिं चिन्तियं । अहो कुमारस्स पहावो, जेण देव-
 १० याओ वि 'एवं बज्जमन्नन्ति ति । भणियं च णाहिं । कुमार,
 अहक्कमद णे मज्झण्हसमयविहिबेला ; ता गच्छामो ति ।
 कुमारेण भणियं । मए वि भयवं कुलवई वन्दिथव्यो ति ;
 ता समगमेव गच्छन् । तओ परिणसमेओ गओ कुलवद-
 समीवं । वन्दिओ 'य णेण भयवं कुलवई । तेण वि विदन्ना
 १५ समसयपसिद्धा आसीमा । दवाविथं आमणं । उवविट्ठो
 कुमारो 'मह परिणणेण । निवेदओ मे 'कुमारवुत्तन्तो
 तावसीहिं । तओ 'दत्तावहाणो कुमारं निकविऊण परि-
 तुट्ठो कुलवई । सबज्जमाणं 'समप्पिया से भारिया । भणिओ
 कुलवहाणा । कुमार, किमवरं भणौयह । एसा खु मे

१ CE एत्थं ।

२ BCE om

३ CE य मयपरिचयो ।

४ BCE om. कुमार ।

५ BCE om.

६ CE समासासिक्ख समासासिया ।

धम्मसुया। परिच्छिन्नसंसारस्स वि य गुणपक्खाएण महत्तो
मम इमीए पडिवन्धो; ता^१ अणुक्खं दट्ठस्स ति। कुमारेण
भणियं। जं भयवं आणवेद ॥ एत्यन्तरंमि 'कहमियाणिं न
दट्ठस्सो भयवं' ति 'मज्झमिया सन्तिमई। परिसंघविद्या
कुलवदणा, भणिया य णेण। वक्खे, अलं उव्वेवेणं, परिस्सय ॥
विसायं। धम्मनिरया तुमं; ता निस्ससन्निहिओ ते अहं।
उवएसपडिवन्धो दंसणं सुणियणस्स; सा य अवियक्षा तुल्लं
ति। तओ पणमिओ इमीए कुलवई, आउच्छिक्खाओ ताव
सीओ, समागया कुमारसमीवं। सो वि पूइऊण^२ सपरिवारं
कुलवहं समं सन्तिमईए निग्गओ तवोवणाओ। कहवथ- १०
दिणेहिं च समागओ वीसउरं। निवेइओ सन्तिमइलाहो
राइणो। परितुट्ठो राया। काराविथं वट्ठावणयं। कथ-
सम्माणो विमज्जिओ 'भिक्षणाहो। कुमारस्स वि पेइए विथ
रज्जे समं सन्तिमईए विसयसुहमणुहवन्तस्स अइक्कन्ता कहवि
वासरा ॥ अन्नया ^३य विचित्तायाए कम्मपरिणामस्स असार- ११
याए संसारस्स महाराय^४समरकेउणो कयन्तो विव आव-
डिओ सज्जघाई 'आमओ; उल्लयन्तं विथ अन्ते समुट्ठा-
इयं मूलं, उल्लणन्तो विथ लोयणाइं जाया सीसवेयणा;

१ BCE धम्मओ। २ CE add ययं। ३ CE मज्झमिया (= उडिवा)।

४ A परिसंघविद्या। ५ A adds तावसजओचिवेव दायाइवा।

६ B पडिवाओ। ७ A om. ८ CE ०सवर०।

९ A चारवओ, D sec. m., CE prefix चाम।

- ‘आयन्मियाओ सन्धीओ, पयलिया दन्ता, समुद्राहओ
 सासो, भग्गाहं लोयणाहं, निहद्धा वाणौ । समागथा वेज्जा,
 पउत्ताहं नाणाविहाहं ओसहाहं, न जाओ थ से विसेसो ।
 तओ विसलं वेज्जमण्डलं, पइइयाओ अन्तेउरियाओ । निवे-
 ५ इओ एस वुत्तन्तो पडिहारेणं कुमारस्स । सो उण ‘मए
 जौवन्तयंमि परमोवयारिणो दहियसत्तवण्णस्स महा-
 रायस्स ईइसौ अवत्या : असमत्यो थ अहयं पडिइहाणे ;
 ता धिरत्यु मे जौविणं’ ति ‘चिन्तिऊण मोहमुवगओ त्ति ।
 वीइओ ‘वायचीराए, समासामिओ मन्तिमईए । भणियं थ
 १० णाए । अज्जउत्त, न सुमरेसि तं देवयाविइसं आरोगमणि-
 रयणं । ता तस्स एस कालो, परिच्चय विसायं, उवणेहि तं
 महारायस्स । तओ ‘सुन्दरि, साऊ सुमरियं’ ति^१ हरि-
 सिओ कुमारो । गहियं आरोगमणिरयणं ।^२ निगण्णस्स
 भवणाओ केणइ मंलत्तं निए अत्ये ‘चिरं जीवसु’ त्ति ।
 १५ तओ ‘अणकुलसउणो’ त्ति ‘हरिसिओ लउउ चेव गओ
 नरिन्दभवणं, पविट्ठो नरवइसमीवं । तओ मांसिऊण हत्य-
 पाए आरोगमणिरवणेण ओमज्जिओ राया । अचिन्त-
 सामत्यथाए मणिरयणस्स उवमन्तं सूणं, पणट्ठा लीसवेयथा,

१ B आचविवाउ ।

२ CE विचिं ।

३ A वायचीर, D चंदहरससित्तमालियंदेव वायचीराय ।

४ D adds मचिच्च ।

५ E om. this sentence, C om. all down to अवन्ता चरेमि ।

६ BE उउउउहरिसिओ ।

घडियाओ मन्वीओ, थिरीह्णया दन्ता, उवसन्तो सासो,
 उम्भित्तिवाहं लोयणाहं 'अहो किमेयं' ति पयहा वाणी ।
 येववेलाए य पुव्वसामत्यओ वि अहिययरसामत्यजुत्तो
 उट्ठिओ राया । 'अहो कुमारस्स पहावो' ति जंपियं
 वेज्जेहिं । हरिसिथा मन्तिणो । 'पणच्चियाओ देवीओ । ५
 राइणा भणियं । भो पणट्ठसरणा मे अवत्या अहेसि; ता न
 विक्कायं मए, किमेत्य मंजायं ति । साहेह तुभे । 'साहियं
 जीवाणन्देण । हरिसिओ राया । भणियं च णेण । कहं ए
 खलु अमयभूए कुमारे पव्वन्तंमि मसुणो अवयासो ति ।
 लव्विओ कुमारो । भणियं च णेण । देवयागुरुपसाओ एसो १०
 ति । राइणा भणियं । वच्छ, तुह सन्तिथा इमे पाणा; ता
 जहिष्णं जोएयव्व^१ ति । कुमारेण भणियं । गुरु तुभे^२ ।
 राइणा भणियं । कुमार, अलङ्कणीयवयणा^३ गुरु; ता मज्झ
 वज्जमाणेण अणुचिट्ठियव्वमेयं देवाणुप्पिणं । कुमारेण
 भणियं । आणवेउ ताओ । राइणा भणियं । न मोत्तव्वो १५
 अहं ति । कुमारेण भणियं । जं तुभे आणवेह । राइणा
 भणियं । वच्छ, गुरुवज्जमाणणुकुवं फलं पावसु ति ।
 'निययावासे होहि' ति भणिकुण विमज्जिओ कुमारो ।

१ D adds आरहुं पवाववयं मंनौचिं, B i. marg.

२ D adds वेज्जसंजलपसावेज्जेच, B i. marg.

३ CE ०चं ति । ४ MSS. वृष, D तुभे । ५ CE ०वी ।

६ CE om. next four words, B i. marg.

सहाविऊण भणिओ से निउत्तपरिचणो । न तुओहिं मम
अणिवेरिऊण समागओ वि कुमारसन्निओ कोर कुमारस्स
पेसिथव्वो त्ति । तेण भणियं । जं देवो आणवेइ ।

- अरुक्कन्तो कोर कालो । अन्नया य 'कहिं'पि विद्याधि-
५ ऊणमेयं वुत्तन्तं समागओ पहाणामसपुत्तो अमरगुह^१ ।
निवेइओ राइणो^२ । सहाविऊण प्रइओ णेण, भणिओ य
नेइसारं । भइ, किं वज्जणा जंपिएणं ; जीविद्याओ वि
अहिओ ने कुमारो । पडिवन्नं च एएण, जहा मए तुमं न
मोत्तव्वो । ता तहाणुचिट्ठियव्वं, जहा दो वि अन्ने सुहं
१० चिट्ठामो त्ति । मन्तिपुत्तेण भणियं । देव, धन्नो कुमारो,
जस्स देवो वि एवं मन्नेइ । ता जमाणत्तं देवेण ; एत्थ
भयवं विही विय, उवउत्तो अहं । राइणा भणियं । वड्ढावेइ
कुमारं एयस्स समागमणेण । गथा वड्ढावया । भणिओ य
एसो । भइ, कुमारं पेक्कसु त्ति । निग्गओ मन्तिपुत्तो ।
१५ चिन्तियं च णेण । इमं सेव एत्थ पत्तयात्तं, जमेस राथा न
परिचरईयइ त्ति^३ । अओ वसौकयं रज्जं विसेणेण, माणुक्कोमो
य कुमारो । तमन्तरेण पवज्जमाणेण य पव्वज्जं भणिओ
अहं ताएण । 'हारविस्सुइ विसेणो रज्जं, पणट्ठं च एयं सेणो
उड्ढरिस्सुइ' त्ति नेमित्तिथाएसो । पारट्ठं च तं विसेणेण,
२० अओ अवमाणिया सामन्ता, पौडियाओ पयाओ, कहिओ

१ A कर्हिपि, B कहिपि ।

२ B adds नाम i. marg

३ B adds समरवेउक्क i. marg.

४ ACE om ५ CE add जहा ।

उचिथायारो, वज्रमन्त्रो लोहो । ता इहेव अवत्याणं
 सोहणं ति ॥ एत्यन्तरंमि निवेदयं कुमारस्स^१, जहा देव
 अमच्चपुत्तो अमरगुरु आगन्तो^२; संपद् देवो पमाणं ति ।
 कुमारेण^३ 'वद्धावयस्स दाउं जहोच्चियं भणियं । लज्जं पवे-
 सेह । हरिसवसेण उट्ठिओ कुमारो, पविट्ठो अमरगुरु, ४
 समादस्सिओ णेण, पुस्सिओ सबज्जमाणं 'अज्ज, कुसलं
 ताथकुमारणं' । तेण भणियं । देव, कुसलं । अजं च । देव,
 'तुमं न दिट्ठो' त्ति संजायनिव्वेओ विसेणस्स रज्जं दाऊण
 ताथप्पमुहप्पहाणपरियणसमेओ पव्वरओ महाराओ । 'तओ
 'अहो ममोवरि सिण्हेहाणवन्धो ताथस्स' त्ति चिन्तिऊण ५
 जंपियं कुमारेण । अज्ज, वज्रमया विय मे ताथपव्वजा
 कुमाररज्जपयाणेण । अजं च । कुलट्ठिई एसा अन्हाणं, जं
 रज्ज^४ भरधुरस्समे जुवरायंमि पव्वज्जापवक्खणं ति । अमच्च-
 पुत्तेण भणियं । जं देवो आणवेह । कुमारेण भणियं । अवि
 सुन्दरो पयाणं कुमारो । अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, ६
 सुन्दरो; किं तु 'देवनिग्गमणेणं महारायपव्वज्जाए थ
 पीडिथाओ पयाओ असामिसालं चिय अन्ताणयं मज्झन्ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं विसेणकुमारे जीवमाणंमि असामि-
 साकाओ । एत्यन्तरंमि किक्खियं पडिहारेण । 'देवो जीवउ'

१ D adds पडिहारेण । २ B adds इह पेररज्जाउ मंतिपुओ सवावच ।

३ CE om, next 3 words. ४ ACE om: ५ B om. भर, D i. marg.

६ B तुच instead of देव ।

स्ति भणियं अमरगुहणा । फुरियं च वामलोचनेण कुमारस्तु ।
 तश्चो चिन्तियमणेणं । हा किमेयमनिमित्तं ति । अहवा
 अलमनिमित्तासङ्गाए; देवयाश्चो सिवं करिस्तुम्नि । भणिया^१
 सन्तिमई । सुन्दरि, संपाडेहि कालोचियं अञ्जस्तु । तौए
 १ भणियं । जं अञ्जउत्तो आणवेह । काराविथा सरौरट्ठिई ।
 समप्पिओ नियथाहियारो । पडिष्किओ णेण । पडत्ता
 विसेणरञ्जंमि पणिहौ । पइदिणं च ^२नियपरियणेण पवहु-
 माणस्तु कुमारस्तु अइक्कन्तो कोइ कालो ।

^२इओ य सन्तिमई अणेयमउणगणनिसेविद्यं कलथं
 ११ विवोलेण सवणसुहयं^३ कप्पयकुलबद्धसंगीयं पुष्पफलनिमित्त-
 सयसाहं तमालघणभमरअणसरिसं वलेण ^४पत्तयपयरेण
 निम्बिवरं—किं वज्जणा वायाडम्बरेण—तेल्लोक्कस्तु वि नयण-
 मणाणन्दधारिणं गयणयलमणुलिहन्तं सिन्तामणिकप्पं^५ कप्प-
 पायवं ^६वयणेणमुयरं पविममाणं सुमिणथंमि पासिऊण
 १२ पडिबुद्धा । “हरिसवमपुलहयत्तौए मिट्ठो दइयस्तु सुमि-
 णओ^७ । तेण वि य पफुल्लवयणकमलेण भणियं । सुन्दरि,
 सयल^८ तइल्लोक्कपिहणीओ ते पुत्तो भविस्तइ ति । पडि-
 स्सुणेऊण अहिययरं तिवग्गसंपायणरथाए अइक्कन्तो कोइ

१ CE add च ।

२ CE वडिच० ।

३ CE om. all down to कलेच पक्खण । D has the whole passage
 i. marg. ४ B० दुहं । ५ B वल० । ६ AD om. कप्पं ।

७ B ववर्त्तमि उवरं । ८ B om. वल । ९ B om. १० B वेहवेहोक्क० ।

कालो । तत्रो सोहणे तिहिमुज्जत्तनस्कत्तकरणजोए^१ कमेण
पसूया सन्निमई । जाओ से दारओ । कथं उच्चियकरणिज्जं ।
^१रादणा समरकेउणा कुमारेण य पइद्वाविं से नामं
पियामहसन्निथं अमरसेणो त्ति ॥

अस्यथा य^१ आगओ चन्पाओ अमरगुरुपउत्तो पणिहो ।
निवेदयं च णेण, जहा विरत्तमण्डलं विसेणं जाणिज्जण
अयलउरसामिणा सुत्तावौढेण सयमेवागच्छिय येवदिहहेहिं
सेव गहिया चन्पा^२, नट्टो विसेणो, गहियं च णेण भण्डा-
चारं, वसौकथं रज्जं; मंपइ अज्जो पमाणं ति । तत्रो
कुविओ अमरगुरु । साहियमणेणं कुमारस्स । 'पेदयं मे ।
रज्जमवहरियं'^३ ति जाओ से अमरिसो । भणियं च णेण ।
अज्ज, को मए जीवमाणंमि 'कुमारं परिहवइ । कस्स वा
विषमदसाविभाओ न होइ । ता न संतप्पियव्वं अज्जेण ।
पइद्वावेमि येवदिहहेहिं सेव कुमारं नियरज्जे । एत्थन्तरंमि
गुलुगुलियं मत्तवारणेण, 'जयउ देवो' त्ति जंपियं अमर-^४
गुहणा, फुरिओ दक्खिणसुओ कुमारस्स । तत्रो चिन्तिय-
मणेणं । जिओ कुमारपरिहवणसौलो अयलउरसामो ।
भणिओ य अमरगुरु । अज्ज, निवेएहि एयं वुत्तन्तं महा-

१ B om करव ।

२ CE om. all down to पतिहाविं (sic); D has these words in
marg. ३ CE om. ४ B adds नवरौ, CE add उरौ ।

५ ACDE •वहियं•

६ BD विसेव कुमारं ।

- रायस्सु । विस्सवेहि एयं, जहा एवं ववत्थिए तुष्णं समाएसेण
 अवस्सुं मए गन्तव्वं ति । ^१निवेदयं अमरगुहणा । कुविओ
 समरकेज्ज । भणियं च णेणं । भद्द, न एस कुमारस्स परिहवो,
 अवि थ मज्झं ति । ता अलं तमन्तरेण संरंभेणं । विस्सेव-
 ५ सज्जो खु एसो । पेसेमि थ ^२अज्जेव तत्थ विस्सेवं ति ।
 अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, एवमेयं, तहावि गहिओ कुमारो
 अमरिसेणं । ता सो चेव विस्सेवसामी पेसीयत्तं ति । समर-
 केज्जणा भणियं । भद्द, जं बज्जमयं कुमारस्स । दिओ पहाण-
 विस्सेवो । तओ अमरिसवसेण रायाणं पणमिय तंमि चेव
 १० दिवसे चलिओ कुमारो । कहं ।

- चलिओ चलन्तसामरगमणन्दोलन्तकुण्डलसणाओ ।
 ऊसियसियायवत्तो रायगइन्दं समाहूढो ॥
 सियवरवसणनिवसणो सियमुत्ताहारभूषियसरीरो ।
 सियकुसुमसेहरो सियसुयन्महरियन्दणविलिप्तो ॥
 १५ सामन्तेहि समेओ दोघइत्तरङ्गरहवरसएहिं ।
 नीसरिओ नयरओ इन्दो व्व सुरोहपरिवारो ॥
 तूररववहरियदिसं ^३वन्दिममुग्घुद्विविहजयसहं ।
 अहिवन्दिऊण पुरओ कच्चणकलसं सलिलपुणं ॥
 सोऊण पडहसहं विल्लयायणहिययदूसहं तुरियं ।
 २० आयल्लिडं च वयणं एस कुमारो पयट्ठो ति ॥

१ BD add जं देवो आसवेह ति भणिकव मओ अमरगुह रायसमोयं ।

१ B om.

१ CE वन्दिममुग्घु ।

तो भरिया निवमगा निरन्तकसिधसिधायवन्नेहिं ।
 खयकालखुहियखीरोयसल्लिखनिवहेहि व बलेहिं ॥
 'पल्लेसि अरतुरन्तो कौस ममं किं न पेच्छसि खेय' ।
 गहयगयगण्डिउप्पित्यचुत्तुरथं रहं पुरओ ॥
 मह वन्निऊण पन्थं 'उससोत्तेनस्स कससे कौस ।
 एत्तमणमगल्लगं न पेच्छसे मत्तमायङ्गं ॥
 खच्चियखल्लौणतुरथं खणन्तरं कुणसु सारहि रहं ता ।
 जा जाइ एम पुरओ निधरमयमन्थरं इत्यौ ॥
 इय निन्नाणं ताहे रायपहेसु विडलेसु वि नराणं ।
 करिरहसंकडपडिथाण पायडा आसि आस्सावा ॥ १०
 अह बल्लसमुदयसच्चियस्स तस्स मयराड 'निष्फिडन्तस्सु ।
 निग्घोसपूरियदिसं गुल्लुगुल्लियं वारणिन्देणं ॥
 जयइ कुमारो त्ति तओ हरिसभरिज्जन्तसव्वगत्तेहिं ।
 भणियमह सेणिएहिं अइवा को एत्थ संदेहो ॥
 'पत्तो य विसयसन्धिं अणवरयपथाणएहि इयरो वि । १५
 दरिओ सुत्तावीडो समागयो नवर तत्येव ॥
 एत्थन्तरंमि दूओ पडुविओ तस्स अह कुमारेण ।

१ CE पेलेसि (= महेयसि), B पेलेसि, A पहेसिचि । २ AD जेय, B खेय ।

३ CE उरसो, D ऊरसो, B उससात्तेनस्स, A हरिसालो. CE = उरसता ।

४ B = च व ।

५ B निष्फ ।

(BD have the following three lines instead of this one : तो
 दीवारवसं चच्छियपयावरहि को भीरो । पत्तो उ विसयसंधिं कुमारमेतेव कासीव ।
 माउ सेवानमं चवरवपयावरहि चंपाओ । हरिओ etc.)

- भण्डिऊण भण्डिऊणसको वयणमिणं नौदसारेणं ॥
 मोत्तूण पेदयं मे रज्जं निययं ^१च जाहि किं बड्डणा ।
 इय मज्झ होइ पौई ठायसु ^२वा जुण्णसज्जो त्ति ॥
 गन्तूण तेण भण्डिओ सुत्तावीढो ससंभमं एयं ।
 ५ भण्डियं च तेण वि इमं सकक्कसं वंभण्डिईए ॥
 एवं चिय तुह पौई होइ वियाणामि निष्किंयं एयं ।
 किं पुण मए न गहियं रज्जमिणं मोयणट्ठाए ॥
 जुण्णेण उ अण्णीई तुण्णं तुह ^३जाइयाण य भडाणं ।
 जमसोयदंसणभया तहवि ठिओ जुण्णसज्जो णि ॥
 १० कुविओ य तओ दूओ जमसोयं पत्थिओ तुमं नूणं ।
 रोडिसि जो कुमारं इय भण्डिउं निग्गओ चेव ॥
 आगन्तूण य सिद्धं सयराहं चेव अमरिसवसेण ।
 पहरिक्के नरवदणो जउट्ठियं चेव दूएण ॥
 सोऊण इमं वयणं विरमं दूयसुहनिग्गयं तसु ।
 १५ हिययंमि तखणं चिय अहियं कोवाणसो ^४जाओ ॥
 धीरधरिओ ^५वि रोसो ^६कहवि पयत्तेण निययहिययंमि ।
 विसमफुरियाहरोट्ठं पायडभिउडोउ पायडिओ ॥
 जायं च पयइसोमं पि भौसणं तखणंमि ये वयणं ।
 कोवाणसदुण्णं पसयंमि मियइविम्वं व ॥

१ CE बजाहि ।

१ D बाड्डण. B बाड्डणसज्जो. ।

२ CE तह जाइयाण = समनामी । ३ B जलित ।

४ AD चरित ।

५ CE चर

हनूण करेण करं कश्कहवि खल्लनवससंचारं ।
 भणियं च षेण अहं वि मणोरहो चेव एसो न्ति ॥
 विहयदियहंमि घुटो दोसु वि य बलेसु तह य संगामो ।
 गइया कथा पसाया दोहि वि सुहउहि भिक्षाणं ॥
 दाणं च बज्जविथप्यं दिअं दौणस्स अत्तिनिवहस्स । १
 रणदिखसंठियाणं तुरियं रयणौ अहक्कन्ता ॥
 ताव य विशासमथगलगलन्तमथसल्लपसमियरयाहं ।
 पुच्छइयतरत्ततुरङ्गमगमणविसवइयचन्दाहं ॥
 पढमपरट्टियवारहिरहरइसाकूढपत्तिवसयाहं ।
 निशिथासिक्कुलपट्टिसमजहविज्जोविथदिसाहं ॥ १०
 धुम्भन्तधवसधयवड'चत्तिरवत्ताओल्लिजणियसक्काहं ।
 उहामसइवन्दिणवन्ससुगुट्टुनामाहं ॥
 पइयपकुपडहपत्तिरवभरियदिसायक्कवहिरियजयाहं ।
 सामिपसायपसाइय'पत्तिससुभिसपुत्तयाहं ॥
 सुइगमवेलाए धणियं अओकसक्कवेराहं । ११
 आवडियाह सहरिसं परोप्परं दोज्जि वि वत्ताहं ॥
 जायं च महासमरं सरनियरोत्थइयनइयत्ताभोयं ।
 निशिथासिपहरदारियपडन्तवरदरियपाइहं ॥
 तुरयाकूढमहाभउवेत्तससुभिसमत्तमायङ्गं ।
 मायङ्गचणचमडणभोयविसइहन्तभोइजणं ॥ १०

रहसारहिधणुपेसियरुहण्य विज्जन्तकत्तधयनिवहं ।

निवहट्टियनियसाहणसरहसमंमिलियनरणाहं ॥

एहि इओ किं इमिणा हक्कारिज्जन्तवलियभडनियरं ।

अओसगन्धजिह्णमच्छरियपहावियगदन्दं ॥

५ परितुट्टसुहउपुकादयरुहिरारुणविममनश्चिरकबन्धं ।

अओसरहसपरिणयगदन्दवियज्जिन्तभडदन्धं ॥

आमिसगन्धवसागयवउरावाराववहिरिथदियन्तं ।

वउकङ्कगिद्ववायससहस्रसंकादयनहगं ॥

एवंविहंमि समरे सुत्तावौढेण दप्पियं पि दढं ।

१० उट्टेज्जण 'य निहयं सेणवलं अमरिमवसेण ॥

भगंमि सेणराया बन्दिमसुग्घुट्टुपवरनियगोत्तो ।

समुवट्टिओ समाहयत्तर'वप्फुषमव्वदिमं ॥

आवडियं तेण ममं तो समरं सुक्कतियसकुसुमोहं ।

पडिभडसंघडियभडोहसंकुलं तरुणं सेव' ॥

१५ आयत्तायडियजीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।

अप्फुसं गयणयसं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥

वरतरयस्सररुवरकयधरणिअओहेण ठडयसुरसिद्धं ।

संजणिय बहसतिमिरं भरियाड 'नहन्तरात्ताहं ॥

अओआवडणखणस्कणन्तकरवात्तनिवहसंजणिओ ।

तडिनियरो व्व समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुल्लिओ' ॥

१ CE विहयं ।

२ AD वापु, B वुप्फु, CE वापु ।

३ AD सेव

४ CDE मरम

५ D किंवा व्व

रणद्वरवायव्यक्षुद्रुद्धयघोलिरगघोरकरा ।
 मेह व्व गुणुगुलिन्ता रसिंसु वरमन्तमायङ्गा ॥
 तिखरुद्रुष्णुखुडिया रहाण धुव्वन्तथा सिरं नट्टा ।
 सरषणआलन्तरिया धवलधया रायहंस व्व ॥
 सुहडासिवियडदारियकुम्भयडा गत्यजल्यनिवह व्व । ५
 वरिसिंसु वरगहन्दा जलं व मुत्ताफकुग्घायं ॥
 निहयहयहत्थिपाइक्कचक्कवणविवरनिभरपलोड्डा^१ ।
 वरभडसौसुक्कत्तियसिरयसमुक्कसियसेवासा ॥
 मायङ्गकरफाक्कणविसमसमुत्थक्कहल्लिरतरङ्गा ।
 गय^२दन्तावरवडिया^३ लोखन्तुत्थलियडिण्डोरा ॥ १०
 कुञ्जरवरवियडयडा विडडियभड^४विडवपायडियकूला ।
 करिमयपक्कखडरा रुहिरवसावाहिणौ वूढा ॥
 इय भौसणसंगमे जलहरसमए व्व निहयनियसेक्के^५ ।
 गाढं मुत्तावीढो रेणकुमारेण पडिहड्डो ॥
 आयारेज्जण दढं काउं सुरसिद्धवड्डमयं जुण्णं । १५
 पडिपहरं पहरन्तो पहरन्तो तिक्खेण खग्गेण ॥
 तत्तो य विसम^६दड्डोड्डभिडडिरत्तन्तनेत्तदप्पेक्को ।
 आयडुम्भो पडिओ^७मुक्काविहलो महीवट्टे ॥

१ or पलोड्डा?

२ B दन्ता ।

३ B चलिषा, CE चलिषा, D चलिषा ।

४ CE विडडि, D वियड ।

५ D निवहसे ।

६ CE विसम; D pr. m., B दड्डोड्ड ।

७ A मुत्तावीढी ।

उग्वुद्धो जयसहो जियं कुमारेण पेच्छयजणेहिं ।

जयसिरिपवेसमङ्गलत्तरं व समाहयं त्तरं ॥

कुमारेण वि च मुत्तावौढपोरुमायद्धियहियएण 'ताल-
यष्टवाएण 'चन्दणसलिलभुक्कणेण सयसेवाससिओ मुत्ता-
५ वौढो । लद्धा णेणं चेयणा । भणिओ कुमारेण । साङ्ग भो
नरिन्द, साङ्ग अणुचिट्ठियं तुमए नरिन्दाणुक्कवं, न मुक्को
पुरिसयारो, न पडिवस्सं दीणत्तणं, उज्जासिया पुम्भपुरिस-
ट्ठिई । गहियं मए इमं रज्जं, न उण तुण्ण कित्तौ । ता न
संतप्पियस्सं तुमए । विसेणराःणो वि अहिओ भाया तुमं
१० ममं ति । सबुद्धमाणमेव नेथाविओ आवामं । बद्धा वणपट्टया
पूरुक्कण पेसिओ निययरज्जं ।

भणिओ अमरगुक्क । अज्ज, गवेमिऊण पेसेहि चम्पाए
विसेणमहारायं । तेण भणियं । जं देवो आणवेइ । अवि
य, देव, अन्हाणं^१ पि जुत्तमेव चम्पागमणं । तहिं गओ
१० सयमेव 'पेसरस्सुइ महाराओ । सेणकुमारेण भणियं ।
अज्ज, गच्छामो चम्पं । महाराओ पुण विसेणो, जस्स
ताएण अहिसेओ कओ ति । मन्तिणा भणियं । जं देवो
आणवेइ । पेसिया णेण विसेणममौवं केइ पुरिसा,
भणिया य एए । वत्तवो तुम्हेहिं^२ कुमारो, जइ देवो

^१ CE om., Di marg

^२ CE वाय read वाह, सल्लि, D pr m. AB सल्लिआभु.

^३ A तुम्हाणं । ४ D अवेसरस्सुइ । ५ B तुम्हि, D अवेहिं ।

आणवेद 'एहि, पिरपियामहोवज्जियं रज्जं कुणसु त्ति ।
गथा ते विसेणसमौवं ।

कुमारसेणो वि अणवरथपयाणएहिं समागमो चयं ।
परितुट्ठा पउरजणवया, निग्गया पच्चोणिं, पूरया कुमारेण ।
विअत्तो य णेहिं । देव, पविससु त्ति । कुमारेण भणियं । ५
अपविट्ठे महारायविसेणंमि न जुत्तं मे पविसिउं । 'तेहि
वि य विरत्तचित्तेहिं होऊण विसेणं पद कुमारसेणसु
महाणुभावयं नाऊण 'अन्हाणं सेव भवियव्वया, जं कुमारो
एवं मम्मद' त्ति चिन्तिऊण अभिप्पेय' भणियं । देवो सेव
वड्ड जाणद त्ति । आवाभिओ वाहरियाए । अदक्कन्ता १०
कहवि वासरा । समागया ते विसेणसमौवमणुपेसिया
पुरिसा । निवेदयं च णेहिं अमरगुत्तणो, जहा कयक्कलाए
'नयरोए दिट्ठो कुमारो त्ति । विआओ णेणं कुओवि एसो
देवपरक्कमो । निवेदओ य से अन्हेहिं अज्जसंदेसओ । तओ
कूमिओ विसेणो, पयदविहाणं पि मिलाणं से वयणं । १५
पावेण वि य गहिओ मज्जेरेण । निरुट्ठा से भारही ।
कहकहवि जंपियमणेण । नाहमेवं परभुयवसोवज्जियं करेमि
रज्जं । ता गच्छह तुमो, 'न य पुणो वि आगमव्वं 'ति ।
'भणिऊण अबड्डमाणं च नौसारिया अन्हे । संपद अज्जो

१ CE have only वेहिं भणियं । १ A adds वि । ३ ACE om

४ BCE च पुणो वा० । ५ BD add सम समौवं । ६ CE om.

पमाणं ति । अमञ्जेण चिन्तियं । अभवो खु सो इमीए
संपयाए, अजन्तरवेरिओ वि य महारायस्सु । ता इमं चेव
निवेएमि देवस्स त्ति । निवेदयं च जेण 'निप्फसो 'मे
परिस्समो' ति । विससो कुमारो । भणियं च जेण । अज्ज,
५ अन्धयारनच्चियं खु एयं ; विणा ताएण महारायविसेणेण य
को गुणो रज्जेणं ति । अमञ्जेण भणियं । 'एवमेयं, तहावि
एसा जीवसोयट्ठिद त्ति । परिस्सयउ विसायं देवो । पया-
परिरक्कणं पि फलं चेव महापुरिमाणं ति । कुमारेण
भणियं । अज्ज, सपुल्लपरिरक्खियाओ धम्माओ पयाओ ॥

- १० एत्यन्तरंमि 'कुओद कुमारवुत्तन्तं ५आयसिय 'महा-
पुरिसो खु एमो, उच्चिओ संजमधुराए, कसं च जेण
निरत्थयं अहिगरणं ; ता उट्ठरेमि एयं संसाराओ'त्ति
करुणापवञ्चसियओ परियरिओ अणेयमाळ्ळहिं समागओ
कुमारस्सं चुल्लवप्पो' हरिसेणायरिओ त्ति । ठिओ नट्ठसोए
१५ काणणे । विस्साओ लोएण, जहा एमो भयवं हरिसेणराय-
रिमि त्ति । सवणपरंपराए य समागओ लोयपउत्तिपरि-
याणणापउत्ताणं सवणगोयरं । गवेमिओ जेहिं जाव दिट्ठो
त्ति । तओ निवेदयं पडिहारौए, तौए वि य कुमार-
सेणस्सु । हरिमिओ कुमारो । विदसं परिओमियं पडि-

१ ACE om.

२ B पयाओ ।

३ CE om. B adds देव ।

४ A om

५ B आसन्निकस ।

६ E = पयो ।

चारीए निवृत्तपुरिसाण य । भणिओ णेण अमरगुह ।
 अज्ज, अणम्मा अमयवुट्ठी ^१तायागमणं । तेण भणियं । देव,
 धम्मो तुमं, भायणं कम्माणाणं । कुमारेण भणियं । ता एहि,
 वन्दामि तायं, करेमि सफलं जीवस्सोयं ति । अमचेण
 भणियं । जं देवो आणवेह । ^२गओ नट्ठसोयं काणणं । दिट्ठो ५
 य णेण सारओदयं विय विसुद्धचित्तो विरहिओ मोह-
 तिमिरेणं संगओ नाणमंपयाए निरहयारबन्धयारी परिणओ
 सुद्धभावणाहिं सङ्खविसेसो विय निरञ्जणो अपडिबद्धो
 उभयलोएसुं ^३निदंसणं धम्मनिरयाणं चिन्तामणी सिस्स-
 वग्गस्स सुत्तिमन्तो विय सुत्तिमग्गो भयवं हरिसेणायरिओ १०
 त्ति । ^४वन्दिओ अचन्तसोहणं छाणमणुहवन्तेणं^५ कुमारेणं ।
 धम्मसाहिओ य णेणं । तओ भयवन्तमवल्लोडकण रोमञ्चिओ
 कुमारो । समागयं आणन्दबाहं । भणिओ य भयवथा ।
 वच्छ, भावधम्मो विय सयलचेट्ठासुन्दरो तुमं, जेण तुह
 निग्गमणनिज्जेयायासिएण^६ मए पत्तं समणत्तणं । उवाएयं च १५
 एयं पयहनिग्गणे संसारवामंमि, न पुण किंचि अस्सं । किले-
 सायासबहुलं खु मणुथाण जीवियं । संपयासंपायणत्वं पि
 अहोपुरिसियापायं निरत्ययमणुट्ठाणं, जेण परपीडायारी
 दुहावहा संपया । अयण्डमणोरहभङ्गसंपायणुज्जओ पव्वह

१ ACE om

२ B मया ।

३ D चिह्नितव्यं ।

४ B बंदिज्जं ।

५ CE •कृष्णचंदेह ।

६ AD निज्जेयाहसरह ।

निम्नियसुरासुरो मन्त्रू । वड्डयाणत्थफलं चेव धेवं पि
पमायसेट्ठियं । एत्थ सुगिहीयनामधेयगुरुसाहियं मे सुणसु
‘वक्तयं ति ॥

- अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दौवे भारहे वासे उत्तरावहे
१ विषए वड्डणाउरं नाम नयरं, अजियवड्डणो राया । तत्थ
सड्डडो नाम गाहावई होत्था, चन्दा य से भारिया,
सुओ य से मग्गो । पुव्वकयकणपरिणामओ दारिदाणि य
एथाणि । अन्नया य मरणपप्पवसाणयाण जीवलोयस्स विवज्जो
सड्डडो । कयं उट्ठदेहियं । अरक्कन्तो कोइ कालो । अजीव-
१० माणा य चन्दा उयरभरणनिमित्तं परगिहेसु कणं करिउ-
माठत्ता, मग्गो वि अडवौए सागिन्धणादयं आणेउं ति ।
अरक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया आगमणवेलाए चेव मग्गस्स
‘पासण्डसेट्ठिगेहे ‘जामाउओ आगओ ति । उयथाणयण-
निमित्तं इक्कारिया चन्दा । पुत्तो मे भुत्तिओ आगमिस्सइ
११ ति ठविज्जण सिक्कए भोयणं साणाइभएणं च बन्धिज्जण
किडियादुवारं गया तत्थ एमा । येववेलाए य समागओ
मग्गो । विमुक्कं सागिन्धणं । निरुविया जणणो । जाव नत्थि
ति खुहापिवामाहिभूयत्तणेण कुविओ एमो । न निरु-
विद्यमणेण सिक्कयं । येववेलाए य वूढे वि पाणिए वावड्डयाए
१२ सेट्ठिमाणसेट्ठिं न किंचि वि टिअं ति १३ पड्डिवज्ज। दौणयाण

१ A विपक्षं. BCE वत्तं ।

१ CE पूव्वकं. B ईमड. D ईसर. ।

२ BD जामाउ ।

३ BCE om, next 4 words, D i. marg.

अवदुद्धा महाविषाणं विहाणचित्ता समागया चन्दा । तं च
तद्वा पेच्छिऊण कोइवसएणं^१ जंपियं सग्गेणं । तहिं गया
चेव सूलियाए भिन्ना तुमं ति । वीसरिया बेला अन्हाणं
कुहाभिभूयाणं । तौए वि किविणभावेण तद्वा दुक्खपीडि-
याए जंपियमिणं । तुज्झ पुण क्खिन्ना इत्यं त्ति, जेण छिक्क-
याओ वि गेण्हिऊण न भुञ्जसि ॥

एत्यन्तरंमि एवंविहवयणदुच्चरियपच्चयं बहुमिसेहि कसं ।
अरक्कन्तो कोइ कालो । अज्जया य विचित्तयाए कसणरि-
णामस्स भवियव्वयाए^२ य एएसिं विसिट्ठफलसाहगन्तणेण
जीववौरियस्स^३ माणतुज्जगणिसमीवे पत्ता इमेहिं जिणधम्म-
बोही, गहियं सावयत्तणं, पालियं कंसि कालं । पवड्डुमाण-
सुहपरिणामाण य जाओ चरणपरिणामो ।^४ पवक्खाणि
पव्वज्जं । पालियं चारित्तं । चरिमकाले य काऊण संलेहणं
आगमभणिणण विहिणा चइऊण देहपच्चरं समुप्पसाणि^५
देवलोए । तत्थ वि य अहाउयं पालिऊण पढमयरसेव^६
सुओ सग्गदेवो । समुप्पसो^७ इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे
वासे तामलित्तीए नयरौए कुमारदेवस्स सेट्ठिस्स^८ जिण्णुयाए
भारियाए कुब्बिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेणं ।
पइट्ठावियं च से नामं चरणदेवो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

१ A चवसएणं

२ BCE om

३ CDE विरिचक्ख

Ms. B breaks off after सावतुं ।

४ D adds चव

५ F छुर ।

६ F adds च ।

७ A जण्णियाए, F जिण्णुयाए

- एत्यन्तरंमि शुभ्रो चन्दाजीवदेवो । समुप्यसो पाडलावहे
 नथरे जसादचवेड्डिस्स ईउत्ताए^१ भारियाए कुप्पिंशि
 इत्थियत्ताए । जाया काळक्केणं । परद्धाविथं च से नामं
 देइणि न्ति । पत्ता कुमारिभावं । भविद्यव्यानिओगेण
 १ दिस्सा अरुणदेवस्स । ^१अवत्ते सेव विवाहे जाणवत्तेण ववह-
 रणनिमित्तं महाकडाहं गम्भो अरुणदेवो । समागच्छमाणस्स
 विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स विवस्सं जाणवत्तं । ^२महेसरदु-
 इओ फलहणण सङ्घिऊण जल्लनिहिं लग्गो समुहतीरे ।
 कक्काणयविसेसेण^३ समागम्भो पाडलावहं । भणिओ थ^४
 १० महेसरेण । कुमार, एत्य भवओ समुरकुलं ति ; ता तहिं
 पविसन्ह । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न जुत्तो मे एथा-
 वत्यगयस्स समुरकुलपवेसो । महेसरेण भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता सिद्ध ताव तुमं एत्य देवउले, जाव आणेमि इहाओ
 अहं किंशि भोयणजायं ति । पडिस्सयमरुणदेवेणं । तओ
 १५ महेसरो पविट्ठो पाडलावहं । नुवसो अरुणदेवो 'तत्य
 'देवउले । अट्ठाणखेएण य समागया से निहा ।

एत्यन्तरंमि उडलं देइणीए पुम्भभवमंचियं^५ 'तुम्हा पुण
 हिस्सा इत्य न्ति, जेण मिक्कयाओ वि गिण्हऊण मयं न
 शुअसि' न्ति एवंविहवयणदुच्चरियपत्तयं मंकिस्सिट्ठकम्मं ।

१ CE उत्ताए, AF ईउत्ताए

१ A चविने ।

२ AF add तह्वरवत्तवयं ।

३ F adds थ । ४ F om. थ ।

५ DCE om., F before चवव ।

५ DF add लं भविथं चाधि ।

भवण्वाणसंठिया गहिया तक्करेण । दिट्ठं से महामह्वं^१
 माणिककडयजुवलं^२ । अट्ठगहियमणेणं आव अइगाठत्तणेणं
 न तौरइ गेण्हउं, कड्डिया णेण कुरिया । 'एण्णियं से
 वयणं, किन्ना य हत्था । गेण्हउण कडयजुवलं^३ पलाइउ-
 मारट्ठो । दिट्ठो उव्वाणवालीए । अक्कन्दिथं च णाए । ५
 धाविथा 'दण्डवासिया । पलाणो तक्करो । दिट्ठो य दण्ड-
 वासिएहिं । धाविथा 'एए तक्कराणुसारेण । तक्करो वि
 'दयगमणखौणसत्ती साससमावूरियाणणो 'न चएमि अओ
 परं पलाइउं' ति पुब्बभण्डियं सेव पविट्ठो तं जिस्सेवउलं,
 जत्थ अरुणदेवो त्ति । एत्यन्तरंमि य उइसं अरुणदेवस्स १०
 पुब्बभवसंविथं, जहा 'तहिं गया सेव सूलियाए भिन्ना तुमं,
 वीसरिया वेला अन्हाणं कुहाभिभूयाणं' एवंविहवयणदुस-
 रियपच्चयं संकिलिट्ठकम्भं । तक्करो वि य 'एस एत्य उवाओ'
 त्ति अरुणदेवसमीवे मेण्णिउण कडयजुवल्लयसणाहं कुरियं
 पुब्बभण्डियं सेव अहिट्ठिओ अन्धयारसंगयं^४ सिहरदेसं । १५
 छट्ठिओ अरुणदेवो । दिट्ठमणेण कडयजुवलं कुरिया य ।
 कम्पपरिणइवसेण गहियं च णेण । 'नूणमेयं देवयाविइसं' ति
 संगोविथं उड्डियाए^५ । गहिया कुरिया । 'एसा पुण कहं'
 ति निक्खयन्तस्स ममागया दण्डवासिया । ते पेण्णिउण

१ CEF • जुवलं ।

२ CEF ३, ५, ६ = मज्झिमं । ३ A • जुवलं ।

४ Frequently spelt उड्डं ।

५ CE य ते ।

६ CE इर ।

७ F • संविथं ।

८ F जोहिवाए ।

- संखुद्धो अरुणदेवो । 'भणिओ य णेहिं । अरे दुराचार,
 कहिं वञ्चसि । तओ हत्याओ सेव निवडिया कुरिया ।
 गहिओ दण्डवासिएहिं । भणियं च णेण । अज्ज, किं मए
 कथं । दण्डवासिएहिं भणियं । अं देव्यओइया करेण्णि ; ता
 ५ समप्पेहि तं कडयजुयसं । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न-
 याणामि कडयजुयसं^१ ति । तओ कुतिया दण्डवासिथा ।
 ताडिओ य णेहिं । भयाभिभूयस्स अज्जत्तगोविंयं पडियं
 कडयजुयसं । गहियं दण्डवासिएहिं । नियमिओ एओ ।
 नीओ नरवदसमीवं । साहिओ एम वदयरो नरवदस्स ।
 १० 'अरित्यं^२ पेक्खिज्जण अजायमङ्गेण भणियं राइणा । नेह,
 सूळाए भिन्दह त्ति । तओ नरवदसमाएसाणत्तरमेव नीओ
 वण्णत्त्यामं ति । भिओ सूखियाए ।

- एत्यन्तरंमि घेत्तूण भोयणं आगओ महेसरो । निहविंयं
 देवउसं । न दिट्ठो अरुणदेवो । गवेसिओ आसज्जदेसेसु ।
 १५ तहवि न दिट्ठो त्ति । आउलीह्णओ महेसरो । पुच्छिथा
 णेण देवउल्लसमीवारामवासिओ माखिया । भो एवंविओ
 खेड्डिपुत्तो इमाओ देवउल्लाओ कुओद गच्छमाणो^३ न दिट्ठो
 भवन्तेहिं । तेहिं भणियं । अज्ज, न दिट्ठो ; गहिओ एत्य
 ओरो, संपयं वावाइओ य । ता न-याणामो जइ कोडएण
 २ तत्य गओ त्ति । तओ संखुद्धो महेसरो । भणियं च णेण ।

१ D भविष्यमकेहिं ।

२ CE om.

३ CE 'उ' यथं

४ A om.

भहा भहा, कहिं ^१तं वञ्छयामं । साक्षियं मालिहहिं ।
 विसलचित्तो गम्भो महेसरो । दिट्ठो य णेण सूलिधाविभिन्न-
 देशो दाहणं अवत्यमणहवन्तो अरुणदेवो । 'हा खेड्डिपुत्तो'^२
 त्ति भणमाणो निवडिओ^३ महेसरो; मुष्किओ य एसो ।
 कोडयाणुययाहिं समासासिओ पेच्छयजणेहिं । पुष्किओ
 'य णेहिं । अज्ज, को एसो खेड्डिपुत्तो त्ति । तन्धो सगगयं
 भणियं'^४ महेसरेण । इत्ता, किमेयाए कहाए । 'निवुत्तं
 कहाणयं । एसो खु तामलित्तितिलयभूयस्स पुत्तो कुमार-
 देवस्स इह नयरवत्यव्ययस्स जामाडओ जसाइस्स वड्डण-
 भङ्गेण विउत्तपरियणो अज्जेव इमं नयरमागओ त्ति । १'
 भणिओ य मए । कुमार, एत्य भवओ ससुरकुलं ति; ता
 तहिं पविसन्ह । तन्धो जंपियमणेण । अज्ज, न जुत्तो मे
 एयावत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । मए भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता सिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउत्ते, जाव आणेमि इट्ठाओ
 अहं किंपि भोयणजायं ति । तन्धो पडिस्सुयमणेण । गम्भो १'
 य अहयं पावकसो । 'समागओ घेत्तूण भोयणं । निरुवियं
 देवउत्तं, जाव न दिट्ठो त्ति । तन्धो पुष्किया मालागारा ।
 पिसुणियमणेहिं, जहा 'गहिओ संपयं सेव देवउत्ताओ सोरो
 वावाइओ य; ता निरुवेहि तत्थ, जइ कोडगेण गम्भो' त्ति^५ ।

१ A om., CE नं कहिं । २ D twice. ३ F adds धरणीवट्टे ।

४ CEF om ५ F जणियं । ६ AF निव्वनं ।

७ CE om all down to अओ परं दिट्ठो ।

८ DF read तस्स वावाइओ थिकविउ त्ति निरुविउ य मए अउ पर ।

निर्विचो वञ्चयामे । अत्रो परं 'एस दिट्ठो' त्ति भणिकण
 निवडिओ धरणिवट्ठे तत्तवालुयागओ विद्य मण्णओ
 तडक्कडिओ धराए । उट्ठिऊण सिलाओ अप्पाणयं वहिउ-
 माढत्तो त्ति । धरिओ पेक्कयजणेहिं । फुट्ठो य एस वदयरो
 १ लोए । तत्रो आयसिओ जसादस्सेण । देइणिं घेसूण आगओ
 एसो । दिट्ठो' णेण अरुणदेवो पञ्चभिन्नाओ य । 'अहो मे
 अहस्य' त्ति सुच्छिओ मह देइणौए । समासासिओ परि-
 यणेण । भणियं जसादस्सेण । कट्ठाणि मे नीसारेह । न
 सङ्कुणोमि एयं सोयसंतावं विसहिउं : ता परिअणमि जीविथं
 १० ति । १सवणपरंपराए १एयं भोजण कुविओ दण्डवासिआण
 राया । भणियमणेहिं । देव, मल्लोत्तओ एस दिट्ठो, न उण
 १अन्हे जोइसिणो त्ति । पञ्चादओ णेहिं राया' । समागओ
 जसादस्सपञ्चायणनिमित्तं वञ्चत्थ्यामं राया' । भणिओ
 य णेण सेट्ठी । अज्ज, देव्यं एत्थ अवरण्णद, न उण
 ११ अन्हाण बुद्धी । ता असं इमिणा नवसाएणं । एवंविहा
 . देव्यपरिणद त्ति' ।

एत्थत्तरंमि 'एयवदयरेणं पडिबुण्णत्ति एत्थ बहवे
 पाणिणो' त्ति सुणिऊण समागओ भयवं सत्तणाणी देव-
 साज्जसमेओ अमरेसरो नाम गणहरो । तप्पहावेण महेस-

१ CE य ।

२ ACE om.

३ CE om

४ A अवेहि जाविउ त्ति. D see m

५ D विवो, F om

६ A adds- जयारिउ कुलियाउ पाठमन्त्रवन्तो अचरहेवा ।

रार्दिणं वियसिओ सोयाणुबन्धो । अहो अउब्बदंसणो भयवं
 पसन्नो तियसपूइओ ^१य । जाया धम्मसवणवुद्धी । कयं भय-
 वओ तियसेहि उच्चियकरणिज्जं, सोहिओ धरणिभाओ,
^२वरिसियं गन्धोदयं, विसुक्कं कुसुमवरिसं, विउब्बियं कच्चण-
 पच्चमं । उवविट्ठो तत्थ भयवं अमरेसरो, पत्थुया धम्मकहा । ^३
 भणियं च णेण । भो भो देवाणुप्पिया, परिचयह मोहनिहं,
 जग्गेह धम्मजागरेणं, परिहरह पाणवहाइए पावट्ठाणे,
 अङ्गीकरेह खन्तिपसुहे गुणे, उज्जेह भाववेरियं पमायं ।
 पमायवसओ हि जौवो येवेण वि अणाधारदोसेण विवाय-
 दाहणाहं ^४पभूयकालवेयणिज्जाहं बन्धेइ कम्माहं, तच्चिवाएणं ^५
 च पावेइ सारीरमाणसे दुक्खे, जहा एस अरुणदेवो देइणी
 य । तओ नरवइपसुहेहि पुच्छिओ गणहरो । भयवं, किं
 कयमणेहिं । एत्यन्तरंमि साहियं भयवया नाणसूरेण पुच्च-
 कहियं कहाणयं । अहो एइइमेत्तस्स वि दुक्कउत्तस्स ईइसो
 विवागो त्ति संविग्गा परिमा । ^६मुच्छिओ अरुणदेवो देइणी ^७
 य । सट्ठा चेयणा, समुप्पन्नं जाइसरणं, अवगओ संकिलेसो,
 आवडिओ सुहपरिणामो । भणियं च णेहिं । भयवं, एवमेयं,
 जं भयवया आइट्ठं ति । संभरिया अन्हेहिं ^८पुच्चजाई ।
 पाविथा^९ जिणधम्मबोद्धी^{१०} । एवंविहा कम्मपरिणह त्ति

१ A त्ति, D adds त्ति sec. m.

२ CEF वरसियं ।

३ DF वज्जय-; CE वज्जय- ।

४ D adds एत्यन्तरंमि ।

५ CEF om पुच्च. D n. marg.

६ F adds चरितं चिन्तामधिकया ।

७ A •यससोद्धो ।

- अवगथं अट्टमणां, समुप्यसो संवेगो । ता पञ्चस्केहि भयवं
 अण्णामणमणं ति । अवणेहि जाइजरामरणरोगसोगभयं^१ ।
 भयवया भणियं । अणुवमेयं इमाए अवत्याए । विसुद्ध-
 पञ्चखाणं हि अवणेइ^२ भवपरंपरं, उच्छाएइ दोग्गदं, चजेइ
 १ सोग्गईए, साहेइ सुरनरसुहाइं, अणेइ परमनिष्ठाणं । तसो
 नरवदसेट्टिसंमएण पञ्चखायमणमणं, अहिणन्दिओ णेहिं
 भयवं अमरेसरु । भणियं च णेहिं^३ । भयवं, सुक्खं णे
 माणसत्तणं, जत्य तुमं धम्मसारहो । विचित्तकक्खपरिणाम-
 वसयाणं च जं किंचि वसणमेयं । ता आइसउ भयवं, किं
 १० अणेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं । कयं कायव्वं ।
 तहावि "कड्डेइ सव्वभावेसु दुक्कमूळं ममत्तं, भावेइ निरवसे-
 सेसु जीवेसु परमपथकारणं मेत्तिं, "दुग्गेइ सुद्धभावेणं
 पुव्वदुक्कडाइं, वज्जमस्सेइ तित्थयरपणीए नाणदंसणचरित्ते,
 चित्तेइ पमायवज्जणेण परमपथमरुवं ति । पडिस्सुयमणेहिं ।
 ११ पारद्धं च एयं जहासत्तीए ।

एत्यन्तरंमि संवेगमागएणं^४ जंपियं नरिन्देणं । भयवं,
 अइ एइइमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईइमो विवाओ, ता किं पुण
 अणुइविस्सन्ति एए उहामपमायवमया अणवेत्थियकारिणी
 चन्धारिमा पाणिणी त्ति । भयवया भणियं । महाराथ,

१ CE *रोवसोने D p m F *रामसोने ।

२ CE चरणेति ।

३ CDEF वेहिं ।

४ CE चजेइ, D चिजेइ ।

५ A सुव्वमेय ।

६ CE इहैमावयव ।

ईदृशौ चैव एसा कक्षपरिणई, एहमेत्तपमायजणियस्सु चैव
 एवमाइयं फलं; अहिययरसंचियस्सु उ तिरियनारएसुं ति ।
 तत्थ तिव्वाओ विडम्बणाओ 'पङ्कथकालाओ थ । तथवेक्काए
 य अं किंचि एयं ति । एएणं चैव कारणेणं जंपियं 'तिलोय-
 गुरुणा । सुहाहिलामिणा खु येवो वि वक्खियव्वो पमाओ । १
 अवि य । भक्खियव्वं विसं, संतप्पियव्वो वाहौ, कौलियव्वं
 जल्लणेणं, कायव्वा सत्तुसंगई, वमियव्वं^२ भुयङ्गेहिं; न उण
 कायव्वो पमाओ । इहलोयावगारिणो विसाई, उभय-
 लोयावगारी थ पमाओ न्ति । अवि य । पमायसामत्यओ,
 महाराय, परिच्चयन्ति जौवा सयत्थं, पयट्टन्ति सरहसमकजे, १०
 न जोएन्ति आयइं, न पेच्छन्ति पत्थुयं,^३ न सुणन्ति गुरु-
 लाघवं, न वड्डमज्जन्ति गुरुं, न भावेन्ति सुहासियं । तओ
 थ ते वन्धिज्जण पावकक्षयाइं विवाएण तेभिं नारयाइएसु
 परमासुइट्ठाणेसु नत्थि तं किलेसट्ठाणं, अं न पावेन्ति न्ति ।
 राइणा भणियं । भयवं, अत्थि उण कोइ उवाओ इमस्स ११
 आवेविथस्सु^४ । भयवया भणियं । अत्थि । राइणा भणियं ।
 कौइसो । भयवया भणियं । सव्वारअपरिग्गहाएण चरित्त-
 मेत्तधणेहिं अप्पमायाराइणं ति । अप्पमाओ हि नाम,
 महाराय, एगन्थियं कक्षवाहिओसइं, अणिन्दियं सव्वलोए,
 आणन्धियं बुहाणं, सव्वस्सं महाणभावस्सु, निप्पसव्वायं १०

१ D वड्डय०, CE वड्डय० ।

२ CEF लोय०, D pr. m.

३ CE add सव्व ।

४ A तत्तं, F वत्त ।

५ read आवेविथस्सु ?

- उभयलोएसुं, उष्कायणं मिच्छत्तस्सु, संवड्डणं नाणपरिणईए,
 जणयं अण्णमायाइसयस्स, माहणं सयलकक्काणाणं, निम्बत्तयं
 परमारोगसोखत्तस्स । पडिवक्कापमाथा खु पाणिणो तथण्ण-
 भूइमेव अण्णमायसामत्थेण 'पवड्डमाणसंवेगा निरइयारसौल-
 १ थाए खवेन्ति महापमायसंचियाइं कक्काइं, अभावओ निमित्तस्स
 न बन्धन्ति नवाइं । तओ य, देवाण्णप्पिया, खविज्जण कक्का-
 जालं संपाविज्जण केवलं अपुणरागमणं जाइजरामरणरोग-
 भोगरहियं निरुवमसुहसमेयं मोक्कमणुगच्छन्ति, न सेवन्ति
 ते पुणो पमायं ति । राइणा भणियं । भयवं, किञ्च पडि-
 १० वओ अण्णमाओ एएहिं, जेण एइहमेत्तं पि पमायचेट्ठियं
 एएभिमेवं^१ परिणयं ति । भयवथा भणियं । मयाराय,
 पडिवक्को; किं तु विममा कक्कपरिणई; न अण्णमायमेत्तेण
 निरवसेसा खवीयइ, अत्रि य अण्णमायाइसणं; न पडिवक्को
 य एसो इमेहिं । अण्णमायमेत्तेण त्रि य खत्रियाइं एवंविहाइं
 ११ 'वड्डविहाइं वड्डयाइं एएहिं, किञ्चो य पुणो वि एवंविह-
 दुत्तरियहेज्ज अणुबन्धो सेमकक्काणं', भावियं बीयं अण्ण-
 मायाइसयस्स । ता धक्काणि एयाणि । एइहमेत्तो चेव
 एएहिं एस किलेसो । अओ चेव भणियं भयवथा विइय-
 संसारमोखसक्खेण । पइसमयमेव कायव्धो अण्णमाओ, त्रिमं-
 १० सेण संभरियव्वाइं पुब्बदुक्कडाइं, संवेगाइसएण निन्दियव्वाणि,

१ D य व० ।

१ CDE नेयं ।

२ CE om.

३ A = कक्कायाव, D = कक्कायाव F कक्कायाव ।

अप्यणा विसुद्धविरहभावेण निवेदयन्वाणि गुरुणो, निम्बिध-
 प्येण कायम्बं विहिपुम्बं पच्छित्तं । एवं विवक्तभूयविशिद्ध-
 सुहपरिणामनिन्दणादजलणदङ्गुणं कक्षवौथाणं अप्यमायाद-
 सयसमुभूयसुहस्राणवणदवाणुप्यन्नाण वा न होद नियमेण
 विवागङ्गुरप्यसूरी, न उण सेमयाणं । ता एवं ववत्थिए पत्ते ।
 वि अप्यमाए पमायचेद्वियसंजायकक्षपरिणई अविहद्ध त्ति ॥
 तन्नो पडिबुद्धो राया । १करावियं सव्वबन्धणविमोयणादयं
 उचियकरणिज्जं । पवन्नो पव्वज्जं सह जसादसमसेसरेहिं ।
 एयं च वरययमायखिज्जण संजायपच्छायावो समागन्नो २से
 कउयचोरो । निम्बेयसारं भणियं च णेण । भयवं, पावकन्नो १०
 अहं । मए कयमिणं निसंसचरियं, नावेस्तिन्नो उभयलोय-
 साहारणो धम्मो, वज्जमन्निन्नो अहम्मो, दूमियं माणुसत्तणं,
 अङ्गीकया दुक्कपरत्तरा । ता किं दमिणा वयणमेत्तफलेणं
 वायावित्थरेणं । भयवं, अवस्समहं पाणे परिचएमि । ता
 एवं ववत्थिए जहाजुत्तमादससु त्ति । तन्नो दिन्नो भयवया ११
 उवन्नोगो, आहोदन्नो से नियमकरणाणवन्धो निच्छन्नो ।
 चिन्तियं च णेणं । न तौरए इमो अहिजययगुणभायणं
 काडं, १अक्कन्तो मोहपरमवन्धुणा सोएण, पण्डा सुद्धधीरया,
 समागयं जोहयसुन्दरत्तणं । ता इमं एत्थ पत्तयालं ति ।
 समासोचिज्जण साहिन्नो अणसणविही । पडिबुद्धं चोरेण १०

१ CE om. this sentence.

२ CE om. से कउय ।

- अणसणं । दिक्को से नमोक्कारो । पंडिष्किओ चोरेण ।
 निन्दिओ बज्जविहं अण्णा । वन्दिओ भयवं । अहाउयस्सएणं
 च कालगओ अरुणदेवो देइणी 'य तक्करो य, समुप्पन्नाणि
 सुरस्सोए^१ ॥ ता एवं ववदि ए असाररज्जसंभाइणत्थं महासंगामो
 १ ति अमोहणमणुचिद्धियं भवया^२ । एवं सोऊण समुप्पन्न-
 चरणपरिणामेण भणियं सेणकुमारेण । भयवं, कुलपरिह-
 वामरिसिएणाणुचिद्धियमिणं, असुन्दरं च ति^३ अवगयमि-
 थाणि । सुओ 'भयवओ सयासे इमस्स उवसमोवाओ । ता
 किमच्चेण ; जइ उचिओ अहं पव्वज्जाए, ता करेइ अणुगहं,
 १० देइ मम एयं ति । भयवया भणियं । साऊ, भो देवाणु-
 प्पिया, साऊ, सोहणमज्जवमियं । हेओ सेव एस संमारो ।
 विवेगसंपन्नो गुरुगुणवज्जमाणि^४ ति उचिओ तुमं पव्वज्जाए ।
 ता कऊं संपाडेहि ममीहिं । पव्वद मणोरहाचलवज्जामणौ
 अणिच्चया ॥ तओ कुमारेण भणिओ^५ अमच्चो । अज्ज, सुयं
 १५ तए भयवओ वयणमेयं । संपाडेमि अहमेयं किरियाए ।
 हियचिन्तओ य मे तुमं^६ । ता अणुमज्जसु तुमं ति । अम-
 च्चेण भणियं । अविग्घं देवस्स । किं तु विज्जेमि^७ देव^८,
 अइ दिवसाणि इमिणा सेव समुदाचारेण अणुगहेउ मं

१ AF om.

२ F adds : सु चोरो पइमे रयराहि चउत्थे ति ।

३ D भयवया ।

४ DF असुंदरपरियं ।

५ D adds च ।

६ D : विच ।

७ F adds अमरगुह ।

८ D adds ति ।

९ ACE om.

देवो । तत्रो परिचन्तमेव मए^१ सावज्जं । 'एमो वि चिर-
यालोवउत्तो सुही होउ' त्ति चिन्तिऊण पडिस्सुयं कुमा-
रेण । तत्रो द्वावियममच्चेणाघोसणापुव्वयं महादाणं, करा-
विया अट्ठाहिया महिमा, ठावित्रो रज्जे कुमारपुत्तो अमर-
सेणो, अहिणन्दियात्रो पयात्रो, सम्भाणिया मामन्ता, निउत्ता ४
महन्तया । तत्रो पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए अणुकुलेणं
सउणसंघाएणं पवयणवखिएणं^२ विहिणा समं सन्निमईए
अमरगुरुपसुहपहाणपरियणेण य पव्वइत्रो हरिसेणगुरु-
समौवे कुमारो ।

अइक्कन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, अवहारिओ १०
तयत्यो, आसेविया किरिया । उचिओ जिणकप्पपडिवत्तीए
त्ति अणुअविय गुरयणं वज्जमन्निओ तेण ११ अहाविहीए
पडिवत्तो जिणकप्पं—कहं

^१तवेण सुत्तेण अत्येणं एगन्तेण बलेण य ।

तुल्लणा पच्चहा वुत्ता जिणकप्पं पडिवज्जओ ॥ १४

पढमा उवस्सयंमी बीया बाहिं तइया चउक्कंमि ।

सुअहरंमि चउत्थी तह पच्चमिया सुभाणंमि ॥—

^२एवमाइ तुल्लिऊणं अप्पाणं ॥

१ D adds वि ।

२ F पवतिएव ।

३ DF have instead of this passage ततो तुल्लिउमारदो । अयावयं
कएत्ता । ४ CE om. both verses. D सुत्तेणं अत्तं तवेअंतवलेव य ।

५ CE om., DF एवमाइ तुल्लया तुल्लिकव अहाविहीए पडिवत्तो जिणकप्पं ।

तश्चो गामे ऽगरायं नगरे पञ्चराएण विहरमाणो अर-
 क्कन्ते पङ्कयकाले ससागश्चो कोल्लागमञ्जिवेसं । ठिअो एगत्य
 पडिमाए । दिट्ठो य भट्ठरक्केणं कइवयपुरिससहाएण परि-
 भमन्तेण विसेणेण दुरन्तपुब्बकयकअदोसेण^१ । जाअो य से
 ५ कोवो । चिन्तियं च णेण । अहो मे पावपरिणई, पुणो वि
 एस दिट्ठो त्ति । अहवा सोहणमिणं, जअो एस एयाई
 मुक्काउहो विवित्तदेसट्ठिअो य । ता वावाएमि एयं पावकअं,
 पूरेमि अत्तणो मणोरहे । अहवा न जुत्तमेएमिं नियमुक्क-
 उत्तयाण पुरअो वावायणं ति । ता पुणो वावाइस्सं ति ।
 १० चिन्तिज्जण पयट्ठो तयासअदेवउल्लममौवं । मा विद्याणिस्सुत्ति
 'एएण वावाइयं' ति, न साहिउं नियपुरिसाणं गअो तया-
 सअमेवावासयामं देवउल्लं । येववेक्काए य अरक्कन्तो वासरो,^२
 समागया रयणी । पसुत्तो देवउल्लपीडियाए विसेणो ।
 अट्ठुरत्तसमए घेत्तूण मण्डलगं एक्कअो सेव गअो सेणमुणि-
 १५ वर^३समौवं । दिट्ठो य^४ णेणं ज्ञाणनिच्चलमणो मुणो ।
 १६ वियम्भिया से अरई, वट्ठिअो मोहो, अवगया विचारणा,
 पक्खलिअो कोवाणलो, फुरियं दाहिणभुयाए, कड्डियं मण्ड-
 लगं, भणिअो य भयवं । अरे दुरायार, सुदिट्ठं जीवलोयं
 करेहि ; विवअो मंपयं मम हत्याअो । परमज्झाणट्ठियमणेज^५

१ DF add विविहत्तवसोमियदंको वि य अमिवाउ वेच ।

२ D spells देउल ।

३ D adds राउ

४ AF om.

५ DF insert तत्त ।

६ CE जोय instead of हिथ ।

मायलियं भयवया । आयलियं च भयवञ्चो गुणाणुराहणौए
 'खेत्तदेवयाए । कुविया एसा विसेणस्स । वाहियमणेण
 मण्डलग्गं भयवञ्चो, अवहडं खेत्तदेवयाए^१, यम्भिञ्चो एसो,
 भणिञ्चो य णाए । अहो ते पावककया, अहो संकिलेभो,
 अहो अणञ्जत्तणं, अहो विवेयसुजया, ओ एवं वासीचन्दण- ।
 कप्पस्स भयवञ्चो वि एवं ववससि । ता गच्छ, अदट्ठवो तुमं
 ति । ^२भणिय उत्त्यम्भिञ्चो ^३मदयं देवयाए^४ । तिव्वकसाञ्चो-
 दएणं च अवगणिऊण देवयाए वयणं पयट्ठो पुणो वि छाहउं^५
 भयवन्तं । ^६तल्लप्पहारिञ्चो देवयाए, विण्णिन्नहद्धिग्गहारं
 निवडिञ्चो धरणिवट्ठे, सुच्छिञ्चो^७ वियणाए । 'भयवञ्चो १०
 ओग्गहो' त्ति मंखुद्धा देवया । आसामिञ्चो सकरुणं, अव-
 णीञ्चो ओग्गहाञ्चो, सुक्को ^८नेऊण वणनिउञ्जे । तिरोहिया
 देवया । चिन्तियं च णेणं । अहो मे पावपरिणई । कहं पुण
 न एस वावाहञ्चो^९ । गहिञ्चो अमरिसेण । भावियं रोह-
 ण्णाणं । बद्धं नरयाउयं, पोमियं अभिणिवेसेण । अदक्कन्तो १०
 कोइ कालो । अकया विउत्ते परिणणे दाह्ज्जमाणो कुहाए
 एगाई चेव वच्चमाणो ^{११}वोप्पिलाडवीमण्णयारंमि गिद्धाव-

१ A योत्त०, CE ०देवताए ।

२ CE ०देवताए ।

३ D भविज्ज, CE भविज्ज । ४ DF एसो । ५ A om., A inserts च ।

६ D inserts कुरियार । ७ D inserts तत्त । ८ CE सुच्छिञ्चो ।

९ CEF om.

१० F adds ति ।

११ CE योयि०, DF मुयिळा०, A ०वीर, ACEF मण्णभावादि ।

वरणनिमित्तं पिच्छसंपाथणञ्जएहि सवरेहिं पयम्पमाणो
दीणविस्मरं वावाहणो विसेणो । समुप्यसो तमाभिहाणाए
नरयपुठवीए बावीससागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥

भयवं पि सेणाणगारो विहरिऊण मंजमुप्योएण
५ भाविऊण उवममसुहं काऊण संलेहणं वन्दिऊण वीथराए
पडिवम्पिऊणमणसणं 'काऊण 'सगंडसाहत्तं चाराहिऊण
भावणाओ चरऊण देहपञ्जरं समुप्यसो नवमगेवेक्के एगतो-
ससागरोवमाऊ देवो त्ति ॥

+ + + +

वक्कायं जं भणियं सेणविसेणा उ पित्तियसुय त्ति ।

गुणचन्दवाणमन्नरपत्तो एयं पवक्कामि ॥

॥ समत्तो सत्तमभवो ॥

॥ अट्टमो भवो ॥

अत्थि इहेव जम्बूद्वीवे दीवे भारहे वासे महामह-
 लुत्तुभ्रभवणसिद्धरूपनिर्द्धरविरहमग्गा देवउलविहाराराम-
 संगया निच्चुत्तवाणन्दपमुदयमहाजणा निवासो तिष्ठयण-
 सिरीए निदरिसणं देवनयरोए विस्तुकम्भविणिस्सिया^१
 अओज्झा नाम नयरी । औए उप्पत्ती विव लायल्लस्स आगरो ।
 विव विलासाणं कोसल्लपगरिस्सो विव पयावदस्स जम्भूमौ
 विव विन्दयाणं विमुद्धसौलसमायारो इत्थियाजणो । औए
 य गुणेगन्तपक्खवाई^२ अचुयारचरिओ निवासो परमलच्छीए
 पियंवओ पणइवग्गस्स संपाडओ ममीहिथारणं पुरिसवग्गो
 न्ति । तीए य अइसदयपुब्बपत्थिवचरिओ पयावसरिसपसा-^{१०}
 यवसीकयसयलसत्त, रायसिरीए वि य अविउत्तो किन्तीए,
 नीईए वि य अविरहिओ दयाए, अच्चन्तपयाहियपीई^२
 मेत्तीबल्लो नाम राया । तस्स सयलन्तेउरप्पहाणा पउमावई
 नाम देवी । स इमीए मइ विमयसुहमण्हविंसु न्ति ॥ इओ
 य सो नवमगेवेज्जयनिवासो देवो अहाउयं पाल्लिकण चुओ^{११}
 समाणो समुप्पओ पउमावईए कुप्पिंसि । दिट्ठं च णाए
 सुमिण्यंमि तीए सेव रथणौए पहायसमयंमि विमलमहा-

१ A • विणिस्सिया ।

२ CDE चचुहार. F चचुदरे ।

३ CE • रती ।

- सलिलपङ्क्ति^१ समद्वासि^२ गलिणिसण्डेण^३ विरायमाणं
 'विउट्ठकमल्लायरसिरीए' हंसकारणउवचक्कवाओवसोहि^४यं झण-
 झणन्तेणं भमरजालेणं समन्त्रियं कप्पपायवराईए समासन्न-
 दिव्योववणसोहि^५यं पणसमाणं पिव कल्लोललीलाकरैहिं
 ५ महन्तं सरवरं वयणेणमुयरं पविसमाणं ति । पासिऊण 'य
 तं सुहविउट्ठा एसा । साहिओ य तौए जहाविहिं ददयस्सु ।
 हरिसवसग्गवियपुलएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि, सयल-
 मेइणीसरनरिन्दकमल्लाय'रभोयलालसो महारायहंसो ते
 पुत्तो भविस्सुद । पङ्क्ति^६यं तीण । अहिउयरं परितुट्ठा
 १० एसा । तओ मविसेमं तिवग्गसंपायणरयाए पत्तो पसूद-
 समओ । तओ पसत्यतिहिकरणमुत्तजोए सुहं सुहेणं
 पसूया एसा । दसदिमि उज्जोयन्तो सुकुमालपाणिपाओ
 जाओ से दारओ । निवेइओ रादणो मेत्तौवलस्सु पमोय-
 मञ्जूसाहिहाणाए चेडियाए, जहा 'महाराय, देवो पसमा-
 १५ वई दारयं पसूय' न्ति । परितुट्ठो राया । दिअं तौए
 पारिओसियं । कराविअं बन्धणमोयणाइयं उच्चियकरणिज्जं ।
 हरिमिओ नयरिजणवओ । ऊमियाओ भवणेसु आणन्द-
 धयवडायाओ । कयाओ आययणेसु मणहरविसेसपूयाओ
 'पडत्ताइं च पइभवणेसु वज्जन्तेणं परमपमोयतूरेणं गिज्ज-
 २० णेणं जलमङ्गलगेएणं नचन्तीहिं तरणरामाहिं पेण्णनीहिं

१ D पङ्क्तिः ।

२ A विउट्ठः, D विउट्ठः ।

३ DF om

४ DF 'राभो' ।

५ CEF पयणाई ।

सहरिसं बुद्धादिं पिप्पमाणपवरासवाहं वड्डुमाणहत्तफलयाहं
 उल्लासन्नेणं तूरियसंघाएणं ^१फलं पावेन्नेणं वेयालियसमूहेणं
 अच्चुदारविच्छेदाहं महापमोयपिसुणयाहं ^२वड्डावणयाहं ति ।
 उच्चियवेलाए य सम्भवणेहिंतो निग्गया नयरिजणवथा
 पयहा य रायभवणसंसुहं । ते य तहा पेच्छिज्जण हरिस- ५
 वसपयट्टपुल्लो संभमाइसएण सहरिसनच्चन्तवारविलयासमेओ
 नयरिजणाभिमुहमेव निग्गो राया । वड्डाविओ पुत्तजम्भ-
 मुदएणं नयरिजणवएहिं । भणिया य राइणा । तुन्हाणं सेव
 एसा बुद्धिं ति । अहिणन्दिज्जण सबज्जमाणं पेच्छिज्जण तेषिं
 विच्छेदं सक्काणिज्जण जहोचियं ^३ पविट्ठो सभवणंमि ^४ । एवं १०
 च पइदिणं महत्तमाणन्दसोत्तमणुहवन्तस्स समइच्छिओ
 पढममाओ । पइट्ठाविणं नामं दारयस्स 'उच्चिओ एय एयस्स'
 कल्लिज्जण पियामहसन्तिथं गुणचन्दो ति । ओ य विसिट्ठ-
 पुल्लफलमणुहवन्तो पत्तो कुमारभावं । अच्चन्ताइसएण गहि-
 याओ कलाओ । तं जहा । लेहं गणियं आलेखं नहं गीयं १५
 बाइयं सरगयं पुत्तरगयं ^५समतालं जूयं जणवायं ^६होरा कव्वं
 दग्गमट्ठियं ^७ अट्ठावयं ^८ अविही पाणविही मयणविही अज्जा
 पहेलिया ^९ मागहिया गाहा गौइया सिलोगो मज्जसित्यं

१ CEF पुष्पावेवेणं, पुष्पावन्तोत्तयता । २ D om. ३ D •चियं ।

४ D •वन्ति । ५ CE समतालवित्तलं ६ D होरं ।

७ DE इवमट्ठियं । ८ D अविही, A soc. m., CE add पत्तिविही ।

९ A adds गाहा ।

- गन्धजुत्तो आहरणविहो तस्मैपठिकम् इत्यौलक्षणं पुरिष-
 लक्षणं हयलक्षणं गयलक्षणं गोणलक्षणं कुक्षुडलक्षणं
 मेखलक्षणं चक्रलक्षणं कृत्तलक्षणं 'दण्डलक्षणं अचि-
 लक्षणं मणिलक्षणं 'कागणिलक्षणं चमलक्षणं चन्दचरियं
 १० सूरचरियं राजचरियं गहचरियं^१ सूयाकारं दूयाकारं
 विष्वागयं मन्तगयं 'हस्तगयं संभवं चारं पडिचारं वूहं
 पडिवूहं खन्धावारमाणं नगरमाणं वत्युमाणं^२ खन्धावारनिवेशं
 नगरनिवेशं वत्युनिवेशं ईमत्यं तत्तप्पवायं^३ आसखिलं
 हत्थिसिखं धणवेयं चिरसवायं सुवलवायं मणिवायं धाडवायं
 १० 'वाङ्गजुद्धं दण्डजुद्धं सुट्टिजुद्धं अट्टिजुद्धं जुद्धं निजुद्धं^४
 जुद्धनिजुद्धं सुत्तखेडं वट्टखेडं वण्णखेडं मालियाखेडं पत्त-
 खेडं^५ कडयखेडं^६ पयखेडं^७ मज्जीवं निज्जीवं
 सडणहयं चेति । सो य मंपत्तविषयपसङ्गसमभो वि आसख-
 याए सिद्धिभावस्स उवसन्तयाए किलिट्टकम्पुणो अभासपर-
 १० याए कलाकलावमि अदंसणयाए कम्मगाकवपगरिसम्प
 विषयपसङ्गविमुहो तौए सेव नयरौए ओहसियनन्दणवणेसु
 उज्जाणेषु कलाकलावभासतज्जिच्छो आणन्दयन्तो गुरुपया-

१ A चङ्च०, CE चङ० ।

२ A कानिचि० ।

३ CE add विवाचपडलं जत्तापडलं मुट्ठिभेदं चित्ताभेदं and read 'मारं ।

४ D वल्ल, F डल्ल ।

५ CE add जलपरिमाणं वल्लपत्तपरिमाणं भूमिपरिमाणं ।

६ F 'वाहयं सिद्धिचं : ७ D om = CE add चट्टिचुद्धं ।

८ A om.

१० A 'ई, D 'ई ।

११ D 'चं ।

विद्ययाइं पूरयन्तो पणइमणोरहे संवद्धयन्तो भिच्चयणसंघायं
अणुहवन्तो विसिट्ठपुल्लफलाइं सुहं सुहेण अश्विवसइ ॥

इओ य सो^१ विसेणजीवनारओ तओ नरथाओ उव्व-
ट्ठिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविहं किंपि
अणुट्ठाणं काजण समुप्पओ वेयडुपव्वए रहनेउरचक्कवाणउरे ५
नथरे विज्जाहरत्ताए त्ति^२ । कथं से नामं वाणमन्तरो त्ति ।
अइक्कन्तो कोइ कालो । अअया समागओ अओज्झातिलय-
भूयं मयणनन्दणं नाम उज्जाणं । दिट्ठो य णेण तंमि सेव
उज्जाणे आलेखविणोयमणुहवन्तो कुमारगुणचन्दो त्ति । तं
च दट्ठूण उदिसपावकओ अभाससामत्येणं अकुसलजोयस्स १०
गहिओ^३ परमारईए । चिन्तियं च णेणं । को उण एसो
मह दुक्खहेज । अहवा किमणेण^४ जाणिएणं ; वावाएमि एयं
दुराधारं ति । कसायकलुप्पियमई गओ तस्स समीवं । जाव
न चएति तस्सोगहं अइक्कमिउं, तओ चिन्तियमणेणं । इह-
ट्ठिओ सेव अदिस्समाणो विज्जासत्तौए भेसेमि भीषणसहेणं । १५
तओ सयमेव जीवियं परिच्चइस्सइ । कओ णेण वज्जप्पहार-
फुहन्तगिरिसइभीषणो महाभेरवसइहो । न संवुद्धो कुमारो ।
ईधि संवुद्धा वि विहसिजण^५ धीरविथा वयंसया । अहित-
थरं कुविओ वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से
दुराधारस्स धीरथा. अहो अवज्जा ममोवरिं । ता दंसेमि २०

१ D om

२ A adds जाउ कालकमेणं ।

३ D परमार चरईए ।

४ D om.

५ D adds च ।

- से अन्नतो परक्कमं, निवाडेमि एयं महत्तं कच्चणपायवो^१ ।
 तन्नो णेण संवुत्थियङ्गुवङ्गो नौमंमयं सेव न हविस्सुद न्ति ।
 सयराहमेव पाडिन्नो कच्चणपायवो । कुमारपुष्पहावेण
 निवडिन्नो अन्नत्थ । न हिक्को वि मपरिवारो कुमारो ।
 ५. ^१दूमिन्नो वाणमन्नरो । चिन्तियं च णेणं । अन्नो से महा-
 पावस्सु सामत्थं ति । ^२अहिययरं मंक्लिद्धो चित्तेणं ।
 एत्थन्नरंमि कुन्नोद ममागन्नो गमणरई नाम खेत्तवाक्क-
 वाणमन्नरो । तं च दट्ठूण येवयाए सत्तस्स अप्पयाए विज्जा-
 बलस्स पलाणो विज्जाहरवाणमन्नरो । कुमारो वि उच्चिय-
 १० समए पविट्ठो नयरिं ॥

- दन्नो य उत्तरावहे विमए सङ्गुत्तरे पट्ठणे सङ्गायणो
 नाम राया । कन्तिमई से भारिया । धूया य से रयणवई
 नाम । सा य क्वाइसएण सुणौण वि मणहारिणी कक्का-
 वियक्कएत्तेण अमरिमी अन्नकन्नयाण । तन्नो विमणा से
 १५ जणणी । न इमौए तिज्जयणे वि उच्चियपुरिसरयणं तक्केमि ।
 अहवा बड्डरयणभरिया भयवई मेइणो । ता निक्कावेमि
 ताव नियनिजणपुरिसेहिं, को उण इमौए कवविक्काणेहिं
 उच्चिन्नो, अन्नो आसन्नो से विवाहसमन्नो न्ति । चिन्तिज्जण
 पेत्थिया दिस्सोदिस्सं रायउत्तकवविक्काणपरियाणणनिमित्तं
 २० विथड्ढा नियपुरिसा । भणिया य एए । आणेतव्वा तुक्कोचि

१ A ०ओ and omits the two next sentences.

२ D दुमिड ।

३ D om.

રચણવર્ધકવજોગા^૧ રાયડત્તપઢિષ્કન્દયા કલાકોસક્ષપિસુ-
 ણયં ચ કિંચિ અચ્ચધુયં^૨ તિ । [જં દેવી આણવેદ ત્તિ]^૩
 ગથા દિસોદિસં । દિટ્ઠા ય ણેહિં વહવે રાયડત્તા, ન ઉણ
 રચણવર્ધકવજોગ ત્તિ । તહાવિ ઝે મણાગં સુન્દરણરા, તે
 આલિહિયા તેહિં । ગહિયં ચ કલાકોસક્ષપિસુણયં પત્ત- ૫
 ળ્લેયાદ । સમાગયા અન્ને અન્નોન્નાહરિં । દિટ્ઠો ય તેહિં
 રાહાવેહેણ ધણુલ્લેયમલ્લસન્તો ગુણલ્લન્દો । વિન્હિયા ચિત્તેણ ।
 પવિટ્ઠો નયરિં કુમારો । ચિન્તિયં ચ ણેહિં । અહો સે કલ્લં,
 અહો કલાપગરિસો । સલ્લહા અણુકલ્લો એસ રાયધૂયાણ ।
 કિં તુ ન તોરેણ ઇયસ્સ સંપુલ્લપઢિષ્કન્દયાલિહિણં, વિસેસાઓ ૧૦
 સહદંશણંમિ । જંપિયં ચિત્તમદણા । અરે ભૂસણય, દિટ્ઠં
 તણ અલ્લરિયં । તેણ ભણિયં । સુટ્ટુ દિટ્ઠં, કિં તુ વિસણો
 અહં । ચિત્તમદણા ભણિયં । અરે કેણ કલ્લેણ । ભૂસણેણ
 ભણિયં । અસમત્યો^૪ ઝેણ દેવીસંદેસયં સંપાહેહં । ચિત્તમદણા
 ભણિયં 'કહં વિય' । ભૂસણેણ ભણિયં । અરે કહમન્હેહિં ૧૫
 ઇયસ્સ પઢિષ્કન્દઓ લિહિહં તોરદ^૫ ત્તિ । ચિત્તમદણા
 ભણિયં । અરે સલ્લસાહારણો એસ વિસાઓ, અલ્લેણાવિ એસ
 ન તોરેણ સેવ । ભૂસણેણ ભણિયં । કિં અન્નાણ સેસલિન્નાણ,
 નિહત્તા એત્થ અન્ને । ચિત્તમદણા ભણિયં । અરે ઉવસણ્ણ

૧ F adds વહેલુ લિહિહણ ।

૨ A •વચ્ચલ્લેયાદયં and om. તિ ।

૩ CDEF om. passage in brackets.

૪ ACE •આ ।

૫ A om., D omits the four last sentences.

ताव एयं । 'तत्रो अणवरयदंसणेण रायधूयपडिच्छन्दयं पिव
 किंसिवाहणेण जिहिस्सामो 'एयपडिच्छन्दयं ति । भूमणेण
 भणियं । जुत्तमेयं, ता कहं पुण एस दट्ठसो त्ति । चित्त-
 मइणा भणियं । अरे रयणवररूवमभिलिहिद्य चित्तयर-
 १ दारयववएसेण पेच्छामु एयं ति । भूमणेण भणियं । अरे
 साऊ साऊ, सोहणो एस उवाओ । एवं च कए समाणे
 'रायधूयाए उवरि केरिसो' एसो' त्ति एयं पि विक्कायं
 भविस्सइ त्ति । मन्तिऊण पविट्ठा नयरिं । आलिहिओ
 अहिमयपडो । चेत्तूण तं गया^१ कुमारभवणं भणिओ थ
 १० पडिहारो । भो महापुरिस, चित्तयरदारथा अन्हे अत्थिओ
 कुमारदंसणस्स । पडिहारेण भणियं । सिट्ठह ताव तुन्हे^२,
 निवेएमि कुमारस्स । निवेइयं पडिहारेण । समारट्ठं च णेण,
 जहा पविस्सन्तु त्ति । पविट्ठा चित्तमइभूमणा । पणमिओ
 कुमारो । 'उवविसह' त्ति भणियमणेण । 'पसाओ' त्ति
 ११ भणिऊण उवविट्ठा एए ।

उवणोओ थ अह पडो हरिमियवयणेहि तेहि सपणामं ।

भणियं च देव अन्हे सङ्कउराओ इहं आया^३ ॥

देवं गुणाण निक्कयं पणईयणवक्खलं च^४ मुणिऊण ।

ता अन्हे कयउवा जेहि तुमं अक्ख दिट्ठो मि ॥

१ A om.

२ D इयस्स ।

३ A कोइवा, CE कोइवी ।

४ CDE पविट्ठा ।

५ CEF तुम्हं

६ F इवावाणा ।

७ ACEF कुणकय ।

सयलपुहईष्ट नाहो तं नरवर तहवि भणिमो एवं^१ ।
 अन्हाण तुमं नाहो निभरभत्तोपहावेणं ॥
 ता देज्जह आणत्तिं चित्तकलाए सगुणलवं अन्हे ।
 जाणामो परमेसर इय भणिउं लज्जिया जाया ॥
 अह तं दडूण पडं पौदभरिज्जन्तलोयणजुएण ।
 भणियं गुणचन्द्रेणं अहो कल्लावगुणो तुभं^२ ॥
 जइ एस कल्लाष्ट लवो ता संपुष्ठा उ केरिसौ होइ ।
 सुन्दरअमंभवो च्चिय अओ-वरं^३ चित्तयमस्स ॥
 अन्हेहि अदिट्ठउब्बो अन्हेहि वि नूणमेत्य लोएहि^४ ।
 एवंविहो सुकूवो रेहानासो न दिट्ठो त्ति ॥ १०
 जइ वि य रेहानासो पत्तेयं होइ सुन्दरो कहवि ।
 तहवि समुदायमोहा न एरिसौ होइ अन्नस्स ॥
 एसा विसासन्नयणा दाहिणकरधरियरक्खसयवत्ता ।
 कवि व्व मयणघरिणी चित्तगया हरइ चित्ताहं ॥
 जइ पुण मणयसुरासुरलोएसु हविज्ज एरिसौ कावि । १५
 विग्गहवई सुकूवा निज्जिय^५ जयल्लच्छिलायणा ॥
 ता^६ नसिज्जण इमौए मयणो नियकज्जभारमुद्दामं ।
 हेलाविणिज्जियजओ भुवणंमि सुवेज्ज वीसत्थो ॥
 ता अइसयकोसलं तुन्हाण इमं दडं महं चित्तं ।
 अवहरइ^७ अहियउब्बं निउणगुणा कं च न हरन्ति ॥ २०

१ DE एवं । २ D तुभं । ३ CE अयोपरं, A अउपरं ।

४ CE लोचनि । ५ A ०२६० । ६ AD विसिज्ज । ७ CE अदिट्ठ० ।

- एवं पर्यपिरंमौ^१ गुणचन्द्रे तेहि निउणपुरिसेहिं ।
 भणियं न एत्थ अन्हं अइसयनिउणत्तणं नाह ॥
 अइसयनिउणत्तं पुण एत्थं सुण भयवओ पयावइणो ।
 जेण जयसुन्दरमिणं लउहं रुवं विणिम्वियं ॥
- ४ अहेहि लिहियमेत्तं नरवर दट्ठूण किमिह निउणत्तं ।
 अन्हाण रुवओहं संपुत्तमणालिहन्ताणं ॥
 इय तव्वयणं सोउं हरिमियवयणेण तो कुमारेणं ।
 भणियं तुहेहि कहिं एयं आलोइयं रुवं ॥
 संसारसारभूयं नयणमणानन्दधारयं^२ परमं ।
- १ तिउणयणविन्दयजणयं विहिणो वि अउव्वनिम्वणं^३ ।
 भणियं च तेहि नरवर सुण सङ्गाउरंमि गुणनिहाणंमि ।
 दरियारिमइणरई राया सङ्गायणो नाम ॥
 तस्सेसा गुणखाणौ ओहामियतियसमुन्दरिविलासा ।
 धूया पाणवड्डिया रयणवई नाम नामेण ॥
- १५ अहेहि वक्काहमहे दिट्ठा एम त्ति कखया नाह ।
 नयराओ^४ निक्कमन्ती दिव्वं जम्माणमाकूढा ॥
 धरियधवलायवत्ता सहियणपरिवारिया विमालक्खी ।
 उव्वाणं गन्तमणा दाहिणकरं^५ निमित्तमयवत्ता ॥
 अहेहि तओ लिहियं गेत्तं गन्तूणमइ पडं धेत्तुं ।
- १० लिहिया सुद्धमयक्खी दंसणमणसम्भरन्नेहिं ॥

१ MSS. 'मि ।

२ CDE 'रिजं ।

३ CE विक्कायं ।

४ A निम्मा ।

५ F अविम ।

न य तौए सुन्दरत्तं रुवत्साराहियं इहहेहिं ।
 मजे न विस्तयसो वि अविहं^१ तं समो लिहिउं ॥
 दहुं पि जं न नज्जइ अबुहेहिं साहिउं^२ च वायाए ।
 दिहुं पि चित्तयसो तं आराहिज्जए कह णु ॥
 सोऊण इमं वयणं गुणचन्दो मयणगोयरं पत्तो ।
 रायाणुभावओ चिय आलम्बणपगरिमाओ य ॥
 गूहन्तेण तहावि य नियमागारमह^३ जंपियं तेण ।
 भण भो वित्तुयबुद्धी अन्नं पमिणोत्तरं किंचि ॥
 जं आणवेइ देवो भणिउं परिओसवियसियच्छेण ।
 अणुसरिऊणमिणं तो पढियं पमिणोत्तरं तेण ॥ १०
 किं देत्ति कामिणीओ ? के इरपणया ? कुणन्ति किं भुयगा ? ।
 कं^४ च मज्जेहि ससो धवलेइ सिग्घमेवोवल्लिऊण ? ॥
 भणियं कुमारेण 'नहंगणाभोयं' । चित्तमइणा भणियं ।
 अहो देवस्स लहणवेगो । कुमारेण भणियं । पढसु किंपि
 अन्नं ति । विसालवुद्धिणा पढियं ॥ ११
 किं होइ रहस्स वरं ? बुद्धिपसाएण को जणो जियइ ? ।
 किं च कुणन्ती वाला नेउरसहं पयासेइ ? ॥

ईसि विहसिऊण भणियं कुमारेण 'सक्कमन्ती' । 'अहो
 अइसओ' ति जंपियं भूसणेण । भणियं च णेण । देव, मए

१ F तच ।

२ D ०चं, F पि ।

३ F मिह ।

४ AF किं. The metre in the fourth pāda is wrong.

वि किंपि पशिणोत्तरं चिन्तियमासि, तं सुणाउ' देवो ।

कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

किं पियह ? किं च गेणहह पठमं कमलसु ? देह किं
रिवुणो ? ।

नववज्जरमियं भण किं ? 'उवहसरं केरिसं वक्कं ? ॥

४ 'दमदमहो का दिप्पद परलोए' का दड्डा वाणरेण ?
कं जाद वद्ध ? अमियमहणंमि नड्डा सुरासुरा केरिसे व्व
दमदिसिद्धत्ता ? किं इप्पद मयसं चिय तेजोक्कं ? केरिसं
च अवर्द्धहि 'सया दाविज्जद नियवयणं ? ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

१० अणन्तरमेव लहिज्जण भणियं कुमारेण । 'कल्लालंकारमण-
हरं सविसेसं' १ । चित्तमदणा भणियं । अहो देवस्स बुद्धि-
पगरिसो, जमेयं लद्धं ति । देव, महन्तो एयस्स एत्य अहि-
माणो आसि, न लद्धं च एयमस्सेणं । भूसणेण भणियं । अरे,
तुण्णं पि चप्प अहिमाणो अवेद । कुमारेण भणियं 'कहं
१५ विथ' । भूसणेण भणियं । देव, एएण वि एवंविहं सेव चिन्तियं ।
कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं चित्तमदणा ।

१ D सुवउ ।

२ CE अरिचण, F चिय रिवूणं ।

३ AD उप० ।

४ I have not been able to find the name of this metre. If we omit दमदमहो, the meaning of which is not clear, the rest consists of ४+४+११ gāṇas, the sixth gāṇa in each line being an amphibrachys. लवव ५ D om.

६ viz. कं वासं कार मवहरं सविसेसं. and कड्डा कड्डा रमवहरं सविसेसं ।

‘के कठिणा गरिन्द ? का कमणा ? तेओ कासु सासओ ? ।
 उच्छू केरिस व्य ? के १य अरहिया ? का उयहिगामिणौ ? ।
 के धणपरसुनहरमायाविस^१ ... प्पहाणया जाणसु ॥

कुमारेण भणियं ‘पुणो पठसु’ त्ति । पठियं चित्तम-
 इणा । अणन्तरमेव लङ्किण भणियं कुमारेण । ‘पत्थरा- ५
 मसौहासुरसप्पवराह्लावया’^२ । भूसणेण भणियं । अहो
 अक्खरीयं, नज्जइ देवेण चेव कियं ति । विन्धिया चित्तमइ-
 भूसणा । भणिओ कुमारेण धणदेवाहिहाणो भण्डारिओ^३ ।
 भो धणदेव, देहि एयाण दीणारल्लखं ति । धणदेवेण
 भणियं । जं देवो आणवेइ । चिन्तियं च णेण । अहो १०
 सुद्धया कुमारस्स । अल्लखं दाणमेव नत्थि । नूणं न-याणइ
 एसो, किंपमाणो ल्लखो । ता इमं एत्थ पत्तयाल्लं । मंपाडेमि
 एयमेएसिं कुमारपुरओ चेव, जेण विन्नायल्लखमहापमाणो
 न^४ पुणो वि थेवकज्जे एवमाणवेइ त्ति । चिन्तिऊण आणा-
 विओ तेण तत्थेव दीणारल्लखो, पुञ्चिओ कुमारपुरओ । १५
 भणियं कुमारेण । भो धणदेव, किमेयं ति । धणदेवेण
 भणियं । देव, एसो मो दीणारल्लखो, जो पसाईकओ

१ Metre uncertain.

२ ? CE अयरहिया, D वयरयरहिया ।

३ The omitted passage reads in A वसविसय, in D वसमाव, in F माववस, in CE वल्लवसमाव ।

४ viz. पत्थरा मसौ इहा सुवप्पवरा इहा चावया, and पत्थ राम सौव चहुर
 वय वराव चावया । ५ CDE भण्डारिओ । ६ A has न after ‘अहो’ ।

- देवेण एएसिं चित्तयरदारयाणं । कुमारेण चिन्तिषं ।
 हन्त किमेयं^१ अज्ज^२ संपयादंसणं । नूनं पभूओ खु एस
 एयस्स पडिहायद,^३ ता मं सुहिन्तणेण किल पडिबोहिज्जण
 एयप्पयंसणेण नियत्तेह इमाओ सपरिगप्पिधमहादाणाओ,
 १० 'नेच्छद य मज्झ संपयापरिक्कं^४' ति । अहो मूढया धण-
 देवस्स, अस्स एगन्तवज्जे अणुणगामिए सह जीवेणं साहारणे
 अग्गितक्कराईणं पयाणमेत्तफले परमत्यओ अवयारकारए
 पयारन्तरेण थेत्ये वि पडिबन्धो त्ति । केत्तिओ वा एस
 सखो । न खलु एएण एत्थं पि जम्भे^५ एए वि^६ चित्तयर,
 १० दारया परिमिएण वि वण^७ एयनिमित्तं पि 'असंकलेस-
 भाइणो होन्ति । न य असंपयाणेणं अपरिक्कंसो संपयाए-
 अवि य पुल्लसंभारेण । खीणं य पुल्लसंभारे अदिक्खमाणा
 वि अन्नेमिं अपरिमुक्खमाणा वि अत्तणा गोविक्खमाणा वि
 पच्छन्ने रक्खिक्खमाणा वि महापयत्तेणं असंसयं न जायद ।
 १५ किं वा दाणपरिभोगरहिंयाए अणवयारिणोए उभयलोएसु
 ओहमणिज्जाए पण्डियज्जाणं अविच्चीकम्मारयमेत्ताए तत्त-
 चिन्तासु केवलाणत्यफलाए सज्जहा^८ 'मन्नामकप्पाए त्ति ।
 ता पडिबोहदम्मं अहमिणं पत्यावेणं । दमं पुण एत्थ पत्त-

१ CE add ति । २ CE संपयादं, DE संपयाणा, A दूरिभयं ।

३ A पडिहाद । ४ D नेच्छद । ५ D सयं । ६ D adds वि ।

७ CEF om. ८ DE add दुहिबो धवन्ति । ९ D स सं ।

१० A संतासं, CEF संतासदं, D संतासदं, CE explain संतासमयं ।

घातं, जमजमवि लखं एणसिं दवावेमि; एसो वि एयस्स
 पडिबोहणोवाओ चेव त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेणं ।
 अज्जधणदेव, किनेसो लखो त्ति । धणदेवेण भणियं । देव,
 एसो त्ति । कुमारेण भणियं । अज्जं दोणहमेयमेत्तेणं; ता
 अज्जं पि देहि त्ति । धणदेवेण भणियं । जं देवो आणवेद ।
 विण्हिया चित्तमइभूमणा, चिन्तियं च णेहिं 'अहो, उदारया
 'आसयस्स' । निवडिऊण चलणेसु नेयावियं नियमावासं ॥

एत्यन्तरंमि समागओ मज्झणहसमओ ः पठियं काल-
 निवेद्यएण ।

मज्झत्यो चिय पुरिसो होइ दढं उवरि सव्वसोयस्स । १०

एवं कहयन्तो विद्य सूरु नइमज्झमारुढो ॥

वारविलामिणिसत्यो तुरियं देवस्स मज्जणनिमित्तं ।

इत्तुकणयकलसो मज्जणभूमिं समालियद ॥

एवं सोऊण उट्ठिओ कुमारो, गओ मज्जणभूमिं ।

मज्जिओ अणेगेहिं गन्धोदएहिं^१ । कयं करणिज्जसेसं । ११

रयणवदसाहिलासो य ठिओ विचित्तसयणिज्जे । चिन्तियं च
 णेणं । अहो से रुवं सङ्गायणनरिन्दधूयाए । कसया य एहा ।

ता अविहड्डो संपओओ^२ इमीए त्ति । चिन्तयन्तस्स
 समागया अत्याइयावेला । ठिओ अत्याइयाए । समागया

१ DF इयस्स, om. next sentence.

१ F गंधोदएहिं ।

२ AD संपज्ज ।

- विशालबुद्धिपुत्रा वयंसया । पत्युश्चो चित्तयस्मविणोश्चो ।
 आशिहिश्चो कुमारेण सुविहन्तुज्जलेण वस्यकक्षेण अल्लिक्क-
 माणेहिं गुल्लियावएहिं अणुक्वाए सुद्धमरेहाए पयउदंसणेण
 निक्खल्लयविभाएणं विसुद्धाए वड्डणाए उच्चिएणं भूसणकलावेणं
 १५ अहिणवनेद्धसुयत्तणेणं परोप्परं हासुप्फुल्लवद्धदिट्ठी आरूढ-
 पेसत्तणेणं लल्लिओच्चियनिवेसो विज्जाहरसंघाहओ ति ।
 एत्यन्तरंमि समागया चित्तमदभूसणा । दिट्ठो य णेहिं
 'गुल्लियावावडग्गहत्थो तं चेव विज्जाहरसंघाउयं पुत्तोएमाणो
 कुमारो ति । पणमिज्जण सह्रिमं भणियं च णेहिं । देव,
 १० किमेयं ति । तओ ईमि विहमियमणाहं 'निक्खेह तुभे
 सयमेव' ति भणिज्जण समप्पिया चित्तवड्डिया । निक्खविया
 चित्तमदभूसणेहिं । विन्हिया एए । भणियं च णेहिं । अहो
 देवस्स सव्वत्थ अण्डिहयं परमेसरत्तणं । देव, अउम्मा एसा
 चित्तयस्मविच्छिन्ती साहेइ विथ नियभावं फुडवयणेहिं ।
 १५ चित्तयस्मे देव दुक्करं भावाराहणं । पमंमन्ति य इणमेव एत्य
 आयरिया । अहिणवनेद्धसुयत्तणेण वि थ परोप्परं हासुप्फुल्ल-
 वद्धदिट्ठित्तणं तहा आरूढपेसत्तणेण वि थ लल्लिओच्चिय-
 निवेसयं च एत्य असाहियं पि देव जाणन्ति वाक्कया वि,
 किमङ्ग पुण इयरे जणा । एवं च देव चित्तमत्ये पडिब्बइ ।
 १० जहा विणा चरियाइणा^१ अहियारेण जहा कहंसि किक्क

१ DE सप्तलक्षित्विचित्रचित्तवड्डियावावडग्गहत्थो ;

१ CE explain

‘जारिसयभावजुत्तं चित्तयक्षं निष्कज्जद, तारिसयभावसंपत्ती
नियमेण चित्तयारिणो । ता देव, आसन्नो देवस्स पियदंसणेणं
ईदसो भावो त्ति निवेदयं देवस्स । ईसि विहसियं कुमारेण ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो संज्ञासमन्नो । पडियं कालनिवे-
यएण ।

संज्ञाप्प बद्धरात्रो ञ्च दिणयरो तुरियमत्यसिहरंमि ।

संक्षेयट्ठाणं पिव सुरगिरिगुञ्जं^१ समल्लियद्द ॥

वित्थरद्द कुसुमगन्धो^२ ‘अणहं दिज्जन्ति’^३ मङ्गलपईवा ।

पूइज्जद्द रदणाहो रामाहिं रमणभवणेषु ॥

एथमायसिज्जण ‘गुरुचलणवन्दणाममन्नो’ त्ति उट्ठिन्नो १०

कुमारो, गन्नो जणणिजणयाण सयामं । वन्दिया तेसिं चलणा ।

बज्जमन्निन्नो णेहि । ठिन्नो कंचि कालं गुरुसमीवे । उच्चिय-

समएणं च गन्नो वासगेहं । अणुसरन्तस्स रयणवईरूवं वोसिए

उच्चियसमए समागया निद्दा । पहायसमए दिट्ठो णेण

सुमिणन्नो । जहा किल उवणौया केणावि सोमरूवेण दिव्व- १५

कुसुममाला । भणियं च णेण । अहिमया एसा कुमारस्स ;

ता गिणहउ इमं कुमारो । गहिया य णेण, चेत्तूण निहिद्या

कण्ठदेसे ।

एत्यन्तरंमि पहायाद्द ‘पाहाउयत्तराद्द । विउड्डो कुमारो ।

पडियं कालनिवेयएणं ।

११

१ A जारिसं ।

२ F चित्तमहि ।

३ CEF सुरतवज्जुं ।

४ D अहसंदि० ।

५ A संममप० ।

६ D प० ।

अहं निष्ठासिद्यतिमिरो विभोयविज्जराणं सङ्गवाचाण ।

संगमकरणेक्षरसो विद्यमिभो अरुणकिरणोहो ॥

पविद्यसिद्यकमलवथणा मज्जघरगुञ्जलवद्धसंगीया ।

पवणधुयपत्तहत्या^१ जाया सुहृदंसणा नलिणी ॥

५. एयं सोऊण हरिसिभो चित्तेण । चिन्तियं च लेण ।

भविद्यव्यं रथणवईलाहेण । न एस सुमिणभो असहा परि-

णमद, उववूहिभो^२ पाहाउयदूरेणं, नियमिभो मङ्गलसदेहिं,

पहाए य दिट्ठो । ता आसन्नफलेण इमिणा होयव्यं ति ।

चिन्तिऊण उट्ठिभो मयणीयाभो, कथं गृहचलणवन्दणार

१०. आवास्त्यं । ठिभो अत्यादयाए । समागया विसालबुद्धिप्पमुहा

वयंसया । समारद्धा गूढचउत्ययगोट्ठी । पठियं विसाल-

बुद्धिणा ।

सुरयमणस्स ररुहरे नियम्भभमिरं वद्ध धुयकरग्गा ।

तस्सणवुत्तविवाहा

१५. कुमारेण भणियं । पुणो पठसु न्ति । पठियं विसाल-

बुद्धिणा । तभो कुमारेण ईमि विहमिऊण भणियं ।

वरयस्स करं निवारेद ॥

विसालबुद्धिणा भणियं । अहो देवेण लद्धं ति । चित्त-

मदणा पठियं ।

२०. भावियरइमाररसा समाणिउं मुक्कवहलसिक्कारा ।

न तरह विवरीयरयं

कुमारेण भणियं। पुणो पठसु त्ति । पठियं चित्तमदण ।

खट्ठं कुमारेण । भणियं च णेण ।

णियंभारात्तसा सामा ॥

भूसणेण पठियं ।

विउत्तमि मउत्तियच्छी घणवीसभस्स सामली^१ सुदरं ।

विवरीयसुरयसुद्धिया

कुमारेण भणियं । पुणो पठसु त्ति । पठियं भूसणेण ।

खट्ठं कुमारेणं । भणियं च णेण ।

वीममह उरंमि रमणस्स ॥

एवं च जाव कंचि वेत्तं चिट्ठन्ति, तावागन्नूण निवेइयं पडिहारेण । कुमार, आसपरिवाहणनिमित्तं वाह्यालिं^१ पड्डो देवो कुमारं सदावेइ त्ति । कुमारेण भणियं । जं ताओ आणवेइ त्ति^२ । उट्ठिऊण परियणससेओ निग्गओ भवणाओ^३ । आरूढो जच्चवोत्ताहं; मिलिओ रायमग्गे नरवइस्स, गओ^४ वाह्यालिं^५ । वाहिया बहवे^६ वल्हीयतुत्तक्कवज्जराइया आसा । उच्चियसमएण पविट्ठो नयरिं । कयं करणिज्जसेसं । एवं च विमिड्डविणोएण सह चित्तमदभूसणेहिं अइच्छिया कइवि दियहा । अस्सया य काऊण रयणवईक्कवगुणकित्तणं निभत्तक्कप्पापराहीणयाए अस्सन्तल्लसेणं तौए दंसणंमि^७ ।

१ D सामली; AF सामली ।

२ AF वाहि० ।

३ AF om

४ A वेहाओ ।

५ AF वाहि० ।

६ CDEF वल्लोय ।

‘एवं पि ताव पेष्कामि’ न्ति समत्थिऊण^१ निययहियएणं
समालिहिया चित्तवट्ठियाए रयणवई । पुलोदया सिनेहसारं
अणिमिसलोयणेण, लिहिया य हिट्ठे^२ गाहा ।

हियए वि ठियं बालं पेष्कह दिट्ठं पि चित्तयथंमि ।

५ इच्छद तहावि दट्ठं समूसुओ अन्तरप्पा मे ॥

एत्यन्तरंमि समागया चित्तमदभुसणा । ‘कुमारवत्तह’
न्ति न धरिया पडिहारेण । पविट्ठा कुमारममीवं । दिट्ठा
चित्तवट्ठिया । ‘देव, किमेयं’ ति जंपियमणेहिं । ईसि
^३हमिऊण भणियं कुमारेण । तुभं^४ वयपडिच्छन्दयालिहणं
१० ति । तेहिं भणियं । देव, महापसाओ न्ति । तओ घेत्तूण
निरुविया चित्तवट्ठिया । विन्धिया एए । वाचिया गाहा ।
चिन्तियं च णेहिं । धम्मा खु मा रायधूया, जा कुमारे-
णावि एवं बज्जमसिज्जद । अहवा किमेत्य अष्करियं,
विसओ खु मा एवंविहाए बज्जमाणणाए । ता इमं एत्य
१५ पत्तयालं, जं मिग्घमेव एयं देवौए निवेदज्जद न्ति
चिन्तिऊण भणियं चित्तमदणा । देव, अउओ एम पडि-
च्छन्दओ । अहो इयमेत्य अष्करियं, जमदिट्ठं पि नाम
एवमारहिज्जद । भुसणेण भणियं । देव, एरिसा सेव मा
रायधूया, न किंचि अस्सारिमं । धम्मा य मा, जा देवेण
२० एवं बज्जमसिज्जद ।

१ CE समारहियए ।

२ CEF देहओ ।

३ F वि० ।

४ CE चव०, DF हव० ; perhaps भुव० ? ।

एत्यन्तरंमि पविट्टो पडिहारो । भणियं च णेण ।
 कुमार, समागन्तो देवसन्तिओ विस्सुभूई नाम गन्धर्व्विओ
 कुमारदंसणसुहमणुहविउमिच्छई^१ । कुमारेण भणियं ‘पवि-
 सड त्ति । गन्तो पडिहारो । पविट्टो विस्सुभूई । पणमि-
 ऊण कुमारं भणियं च णेण । देवो आणवेइ ।^२ “अत्थि ५
 अन्धाणं पत्थुए गन्धर्व्ववियारे सरे विक्कमो त्ति; ^३तमा-
 गन्तणमवणेउ कुमारो” । तओ ईसि विहसिऊण जंपियं
 कुमारेण । अहो तायस्स अवच्चंमि बड्डमाणो । विस्सुभूइणा
 भणियं । कुमार, गुणा एत्थ बड्डमाणहेयवो, न अवच्चमेत्तं ।
 चित्तमइभूसणेहिं भणियं । एवमेयं^४, सयल्लगुणपगरिसो १०
 कुमारो त्ति । तओ ‘जं ताओ आणवेइ’ त्ति भणिऊण
 उट्ठिओ कुमारो, गओ नरिन्दभवणं ।

इयरे वि चित्तमइभूसणा विन्दिया कुमारविक्खाणाइस-
 एण गया सभवणं । भणिओ थ चित्तमई भूसणेण । अरे
 चित्तमइ, संपक्कमन्धाण समौहियं । ता इमं एत्थ पत्तयाल्लं ।^५
 आल्लिहिऊण जहाविक्खाणविहवेण कुमारूवं असंसिऊण
 कुमारस्स दुयं गच्छन्ह, जेण दट्ठूण कुमारूवाइसयं चिय
 इमस्स विक्खाणाइसयं ^६च देवी लल्लं संजोएइ रायधूयं
 कुमारेण सह^७ । एवं च कए समाणे सा चेव रायधूया
 सयल्लगुणसंजुया महादेवो संजायइ त्ति । चित्तमइणा १०

१ F adds त्ति । २ D inserts ता । ३ D corrects this in एवमेयं ।

४ ACEF om. ५ CEF om

- भणियं । अरे भूसणय, मंसिजण कुमारस्स गच्छन्ताणं को दोसो त्ति । भूसणेण भणियं । अरे पत्युयविघाओ, जओ न पेसेइ लल्लं अहे कुमारो त्ति । चित्तमइणा भणियं । अरे अत्थि एयं, ता एवं करेन्ह । आलिहिओ कुमारो ।
- १ तओ घेत्तूण तं कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं^१ च घेत्तूण निग्गया अओज्झाओ । गया कालक्कमेण सङ्ग-उरं ।^२ पविट्ठा निययभवणेषु । बीयदियहे य गया देवीभवणं । दिट्ठा^३ जेहिं देवी । माहिओ^४ धणव्वेयगुणणाइओ^५ गन्धव्वसर-मंसयावणोयणपव्ववसाणो मयल्लवुत्तन्तो । दंसिओ से कुमारो
- १० कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं च ।^६ तओ मपरिओसं निरू-विज्जण कुमाररूवं कलाकोसल्लं च परितुट्ठा एमा । द्वाविथं चित्तमइभूसणाण पारिओमियं ।^७ निरूविओ कुमारो देवीए । चिन्तियं च णाए । अहो से रूवमंपया, अहो अव-त्याणगहओ मंठाणविसेमो । तओ अइमयकोउएण^८ अजाय-
- १५ संतोसाए कुमारदंसणस्स निरूविओओ^९ असाओ^{१०} विचित्तवट्ठियाओ । 'अहो से रूवपगरिमाणरूवो विक्काणपग-रिसो' त्ति विन्दिया देवी । वाचिया य णाए मा भूष-पडिच्छन्दयहेट्ठओ कुमारलिहिया गाहा । हरिमिया

१ F °चित्तवट्ठियं । १ CEF om. the next two sentences, D i. marg.

२ D adds च । ३ CEF om., D i. marg.

४ CEF om. all down to परितुट्ठा । (A adds पुओ वि ।

५ A संजाय०. D see. manu । ६ A om.

चिन्तेण । चिन्तियं च तौए । धन्ना खु मे धूया, जा
 कुमारेण एवमहिलसौयद^१ । पेसिओ य णाए मयणमञ्जुया-
 इत्यमि कुमारपडिच्छन्दओ रयणवईए । भणिया य एसा ।
 हला, भणाहि मे जायं, जहा लउं एयं सिक्केहि । गया
 मयणमञ्जुया । दिट्ठा रयणवई । उवणीया चित्तवट्ठिया । ५
 भणियं रयणवईए । ^१हन्ते किमेयं ति । तौए भणियं ।
 भट्ठिदारिए, पेसिओ खु एस पडिच्छन्दओ देवीए, आणत्तं
 च तौए, जहा लउं सिक्काहि एयं ति । रयणवईए भणियं ।
 हला, को उण एस आलिहिओ । मयणमञ्जुयाए^२ भणियं ।
 न-याणामि नित्सुमयं । एत्तियं पुण तक्केमि, एस भयवं १०
 पुरन्दरो । रयणवईए भणियं । हला, सहस्सलोयणदूमिओ
 खु एसो सुणीयद । मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता
 नारायणो । रयणवईए भणियं । हला, सो वि न एवं
 कणयावयायच्छवी । जइ एवं, ता सव्वजणमणानन्ददारी^३
 चन्दो । रयणवईए भणियं । हला, न सो वि एवं १५
 निक्कल्लो । मयणमञ्जुयाए भणियं । ता कामदेवो भवि-
 स्सद । रयणवईए भणियं । हला, कुओ उ तस्स वि ^४उ
 हरउंकारउयवहसिहापयं गयस्स ईइसो लायल्लोहावयारो ।
 मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता सयमेव निरुवेउ

१ A •सियद ति ।

१ DF चंत ।

२ CE spell here and afterwards •संजूया. F •संजूया ।

३ AF •चारी ।

४ CEF om.

- भट्टिदारिया । तन्नो चिरं निज्झादन्नो रयणवईए । भणियं च णाए । इत्था, तक्केमि एस माणसो । जन्नो पवडुमाण-
वयविसेसस्स पुव्वरूवं पिव दमं लक्खीयद, अवट्टियवय-
विसेसा^१ य अमाणमा । तद्वा निसेमोचियं दमस्स निद्धं
१ लोयणजुयलं, अणिमिसं च एयममाणसाणं । मयणमञ्जुयाए
भणियं । सुट्ठु जाणियं भट्टिदारियाए । एवमेयं, न मंदेहो
त्ति । अहं पुण तक्केमि, भट्टिदारियाए चेव एसो वरो
भविस्सुद ॥ एत्यन्तरंमि नियकज्जसंगयं जंपियं सिद्धाएस-
पुरोहिण । को एत्य मंदेहो, असंसयं भविस्सुद । एयं
१० सोऊण हरिसिया रयणवई । भणियं मयणमञ्जुयाए
भट्टिदारियाए सुयं सिद्धाएसवयणं । तन्नो हरिसपराहीण-
याए ईसि विहमिऊण^२ वड्डमसिऊण तीए वयणं समारद्धा
पुलोदुं । भणिया य चित्तसुन्दरी । इत्था, उवणेहि मे
चित्तवट्ठियं वट्ठियामसुगयं च, जेण संपाडेमि अम्माए सासणं
११ ति । 'जं भट्टिदारिया आणवेद' त्ति जंपिऊण संपाडिय-
मिणं चित्तसुन्दरीए । समारद्धा समालिहिउं । तन्नो मइया
अहिणिवेसेण निरुविउं पुणो पुणो तद्वाकवो चेवाल्लिहिन्नो
तीए पडिच्छन्दन्नो । भणिया य मयणमञ्जुया^३ । इत्था, उव-
णेहि एयमम्माए, भणाहि य अन्नं 'किसेस आराहिन्नो न व'

१ CDE •वेसो । २ CEF add ति । ३ A •एव वयवड्डमवेव ।

४ CEF also spell here and below •संजुण ।

त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया चाणवेद ।
 गया मयणमञ्जुया । विज्जत्ता य णाए देवौ । भट्टिणि, भट्टि-
 दारिया रयणवई विज्जवेद 'निरुवेह एयं चित्तपडिच्छन्दयं,
 किमेस आराहिओ न व' त्ति । समप्पिया चित्तवट्ठिया,
 गहिया देवौए । निरुविज्जण चिन्तियमिमीए । अहो मे
 धूयाए चित्तयक्कचउरत्तणं । 'सोहणयरो खु एसो पडि-
 च्छन्दयाओ । आणाविद्या य णाए कुमारलिहिया रयण-
 वट्ठचित्तवट्ठिया, आसक्कीकथा कुमारपडिच्छन्दस्स, जाव
 'अच्चन्ताणुरूवं मिळ्ळणयं' ति हरिसिया देवौ । भणियं च
 णाए । इत्था मयणमञ्जुए, भणाहि मे जायं, जहा सुट्ठ १०
 आराहिओ; अन्नं च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा
 हवेज्जसु^१ त्ति; एयं च ते पारिओसियं, तुमं पि एएण एवं
 चेवाराहिय त्ति; निरुवेहि एयस्स चित्तकोसलं ति ।
 भणिज्जण समप्पियं से चित्तवट्ठियादयं । 'जं मए वियप्पियं,
 तं तह' त्ति हरिसिया मयणमञ्जुया । गया रयणवई- १५
 समीवं । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, परितुट्ठा ते देवौ;
 भणियं च णाए, जहा सुट्ठ, आराहिओ त्ति । पेसियं च ते
 पारिओसियं । तं पुण न अन्नपारिओसियप्पदाणमनरेण
 समप्पिउं^२ जुज्जइ । रयणवईए भणियं । इत्था, देस्सामि ते
 पारिओसियं । पेस्सामि ताव, किं पुण अन्नाए पेसियं २०

पारिओसियं । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया
 आणवेइ । उवणीया से कुमारलिहिया चित्तवट्टिया ।
 दिट्ठा रयणवईए^१ । चिन्तियं च णाए । हन्त अहं पिव
 एत्थ आलिहिय त्ति । भणियं च णाए । हला मयण-
 ५ मञ्जुए, किमेयं ति । तौए भणियं । भट्टिदारिए, देवीए
 जहा सुट्ठु आराहिसं त्ति आणवेऊण इमं आणन्तं; “अस्स
 च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा हवेज्जासु” त्ति;
 एयं च ते परिओसियं; तुमं पि एएण एवं सेवाराहिय
 त्ति निरुवेहि एयस्स^२ चित्तकोमलं ति,” तथा जं मए
 १० तत्कियं, ‘भट्टिदारियाए एमो वरो हविस्सइ,’ तं तह त्ति
 तक्केमि । तओ अचन्तमाहिलासं पुणो चित्तपदगिई^३
 पुलोदय वाचिऊण य गाहं हरिमवसुब्बेणपुलयाए जंपियं
 रयणवईए । हला मयणमञ्जुए, किमहं एमा आलिहिय
 त्ति । अणहरइ चित्तपदगिई^४ । तओ अचन्तं निरुविऊण
 १५ भणियं मयणमञ्जुयाए । सुट्ठु अणहरइ त्ति । न नण्डइ,
 किं भट्टिदारिया आलिहिया, किं वा भट्टिदारियाए सेव
 एत्थ पंडिबिम्म संकन्त ति । तओ हरिमिया रयणवई ।
 भणियं च णाए । को उण एमो भविस्सइ । मयणमञ्जु-
 याए भणियं । तक्केमि, कोइ महाणभावो भट्टिदारिया-

१ A adds निरुविहिया च दिट्ठु उव्वकलोययाए चित्तवट्टियादुयं ।

२ CE हवेज्जासि ।

३ ACE om. चित्त ।

४ D चित्तपदगिई ।

५ AF ०पवई, D चित्तपदचिचिगतौ ।

णुराई सयत्तकलारयणायरो रायउत्तो भविस्सुह । रयण-
वईए भणियं । हला, न कयार अहमणेण दिट्ठा, ता कहं
ममाणुराह त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । भट्ठिदारिए,
तक्केमि, तुमं पि इमिणा एमेव चित्तयत्तगया दिट्ठ त्ति ।
रयणवईए भणियं । हला, किं चित्तयत्तगयदिट्ठाए वि ।
अणुराओ होइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । होइ आगि-
इविसेसओ, न उण सव्वत्थ । रयणवईए भणियं । कहं
विय । मयणमञ्जुयाए भणियं । जहा भट्ठिदारियाए
इमंमि । तओ ईमि विहमिऊण नौसमियमिमौए । मयण-
मञ्जुयाए भणियं । सामिणि, मा संतप्प । 'अवस्सं' १०
सामिणो इमिणा संजुज्जइ' त्ति साहेइ विय मे हियदं ।
रयणवईए चिन्तियं । 'कुओ' 'मे' 'एत्तिथा भागधेया ।
दुल्लहो खु चित्तामणी मन्दउल्लाण । एत्यन्तरंमि फुरियं
से वामलोयणेणं, आयल्लिओ पुल्लाहघोषो । परिउट्ठा
चित्तेणं । चिन्तियं च णाए । अवि नाम एयमवि एवं ११
हवेज्ज त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया पियमेल्लियाहिहाणा'
चेडी । भणियं च णाए । भट्ठिदारिए, देवौ आणवेइ,
जहा 'आसत्ता भोयणवेसा, ता आवस्सथं करेहि' त्ति ।
तओ 'जं अम्मा आणवेइ' त्ति भणिऊण कुमारमणसरणी

१ MSS कथो ।

२ D transposes.

३ AD एवं ।

४ F नाम ।

उट्ठिया रयणवई । कयं गुरुदेवाहयं निश्चययं । भुत्तं च
 विहिणा । गहिओ कुमारपडिच्छन्दओ । अहो सोहणो
 अङ्गविस्सासो, मणोहरा धीरललितययासलोणा दिट्ठौ । अदण्ण-
 गम्भो भावो, अचुयारं सत्तं, गम्भीरगरुओ अवत्याणो ।
 ५ अहो ईदसो वि पुरिसविसेसो हवद त्ति अक्खरियं ।
 एवं च कुमारगुणक्लिन्नपराए अदक्कन्ता कदवि वासरा ॥

१६ओ य तच्चित्तवट्ठियादंसणविणोएण कुमारगुणचन्दस्स
 वि एवमेव त्ति । विस्साओ य एस वदयरो कुओइ
 सेत्तीबलेण । 'उच्चिया चेव मङ्गायणनरिन्दधूया कुमारस्स'
 १० त्ति चिन्तिऊण पेमिया तेण तोए पहाणकोमन्नियममेया
 पहाणवरगा ।

इओ य कुमारपडिच्छन्दयसेत्तदंसणपरा 'न एयमन्त-
 रेण अणुवन्धो 'मुणियद' त्ति उच्चिग्गा रयणवई । परिचत्त-
 मिमौए रायकअगोचियं करणिक्कं । समद्धामिया अरईए,
 १५ गहिथा रणरणणं । अङ्गीकथा सुअयाए, पडिवन्ना विथा-
 रेहिं, ओत्यया मयणजरणण । तओ भा 'मौमं मे दुक्कद'
 त्ति साहिऊण सहियणस्स उवगया सयणिक्कं । तत्थ उण
 पवडुमाणए वियम्भियाए अणवरदमुव्वत्तमाणेणमङ्गणं आप-
 णुएहिं गण्डपासेहिं बण्णपक्खाउलाए दिट्ठौए अलद्धामास-
 २० वोसम्भं जाव थेवं वेत्तं चिट्ठद, ताव हरिसवसुण्णलोथणा

समागया मयणमञ्जुया । भणियं च णाए । भट्टिदारिए,
 चिरं जौवसु न्ति । पुष्ठा ते मणोरहा । जं मए तक्कियं,
 तं तहेव जायं ति । रयणवईए भणियं । हला, किं तयं
 तक्कियं, किं वा तहेव जाय ति । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 भट्टिदारिए, एयं तक्कियं, जहा एसो चित्तपडिच्छन्दओ ५
 भट्टिदारियाए चेव वरो भविस्सुद न्ति । जाव तं तहेव
 जायं ति । तओ कडिमुत्तयं दाऊण भणियं रयणवईए
 'हला, कहं विय' । मयणमञ्जुयाए भणियं । सुण ।
 अत्थि अहं दओ भट्टिदारियासमोवाओ देवौसयामं गया,
 जाव पप्फुअवयणपङ्कया सह चित्तमदभूमणेहिं मन्तयन्तो १०
 दिट्ठा मए देवौ । भणिय च णाए । हला मयणमञ्जुए,
 भणाहि मे जायं रयणवई, जहा 'पुष्ठा मे मणोरहा तुह
 भागधेएहिं, दिक्खा तुमं पणयपत्यणामहग्घं अओज्झामा-
 मिणो महारायमेत्तौवल्लसुयस्स कुमारगणचन्दस्स' । रयण-
 वईए भणियं । हला, किमिभिणा असंबद्धेण । मयण- १५
 मञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए, नेथमसबद्धं, कहावसाणं
 पि ताव सुणेउ भट्टिदारिया । तओ देवौए भणियं
 'आराहिओ तए एम चित्तयस्सेण; परितुट्ठो य भयवं
 पयावई, जेण सो चेव ते 'अकयस्सकआरायदारियापारिग्गहो
 भत्ता विदणो' न्ति । एयं सोऊण हरिमिया रयणावई । २०

दिशं मयणमञ्जुयाण निययाहरणं । चिन्तियं च सहस्रिं
 'कहं सो चेव एस गुणचन्दो' ति । अहो जइत्यमभिहाणं ।
 अवगमो विद्य मे संतावो, तस्स गेहिणोसद्वेण समागमो
 मुत्तिमन्नो विद्य परिओसो । मयणमञ्जुयाण भणियं ।
 ५ भट्ठिदारिए, तओ देवोए भणियं 'ता एहि, मज्झिऊण
 गुरुदेवए वन्दसु' ति । रयणवईए भणियं । जं 'अम्मा
 आणवेद । मज्झिऊण महाविभूईए वन्दिया देवगुरवो ।
 कारावियं महारायमङ्गयणेण^१ महादाणाइयं उचियकर-
 णिज्जं 'ठिइ' ति काऊण ।

- १० अइक्कन्तेसु कहवयदिणेसु महया बलममुदणं पहाण-
 रिद्धौए संगया सहियाहिं अइट्ठिया जणणीए अओज्झानय-
 रिमेव विवाहनिमित्तं पेमिया रयणवइ ति । पत्ता
 य मासमेत्तेणं कालेणं । निवेइया महारायमेत्तौबलसु ।
 परितुट्ठो एसो । कारावियमणेण बन्धनमोयणाइयं कर-
 १५ णिज्जं । कया उचियपडिवत्ती । गणाविओ वारिज्ज-
 दियहो । ममाइट्ठा पउरमहन्तया, जहा 'कुमाराणुइयं
 मव्वं करेह' ति । कयं च जेहिं पुव्वकस्सनिव्वत्तियं
 चेव मव्वं । 'ममारट्ठाओ हइभवणमोहाओ, दवावियं
 २० पाउळाण दविणजायं, भण्डारपत्तयं वाइऊण कम्पुयाइं

१ F हेवो ।

१ CE add च ।

२ D समाडलाउ ।

३ D पायसुजाउ ।

पद्मानाहरणादं, निरुविद्यं देवज्ञाद चेत्,¹ मञ्जाविद्या
 पद्मानवेद्येण्डा, भूमाविद्याश्चो आमवन्दुराश्चो,² कङ्काविद्या
 धयमालोवसोहिया रक्षा, द्वाविद्यं³ नयरचसरेसु तन्मोक्ष-
 पडलादयं⁴ । तन्मो पमत्ये तिहिकरणमुक्तजोप पसाहिचो
 वरनेवष्केणं सुणेन्तो गेयमङ्गलसदं पेच्छन्तो पददपरियणं ⁵
 नमन्तो गुरुदेवे युवन्तो बन्दिलोपण पद्मानसंवष्करियव-
 यणश्चो ममारुढो धवलकरिवरं कुमारो । ठिया य से⁶ मग्नश्चो
 विसालबुद्धिपुमुहा वयंमया । तन्मो वज्जन्तेणं मङ्गलद्वारेणं
 पणहमाणाहिं वारविलयाहिं रहवरादगयरायलोचपरिय-
 रिचो अहिणन्दिज्जमाणो पउररामायणेण महया विमहेण ⁷
 पन्तो रयणवदजन्तावामयं । ओदलो करिवराश्चो । पउत्तो
 कञ्चणमुसलताडणादलरक्षणो विहो । पवेमिचो वज्जयाहरयं ।
 दिट्ठा य णेण चित्तयम्माविम्ब पि ओहसन्तो क्वादमण
 रदं पि विसेमयन्तो⁸ मणहरविलामेहिं ईमि पलम्बाहरा
 चक्रवायमिज्जणसरिसेणं यणज्जलेण ⁹ तिवल्लीतरङ्गमोहियमु- ¹⁰
 द्विगेज्जमज्जा असोयपल्लवागारेहिं करेहिं वित्थिलनियम्ब-
 बिम्बा थलकमल्लणगारिणा चलणज्जलेण मव्वागारदंसणौया
 ¹¹ मव्वङ्गमङ्कासिथा मयणेण कुण्डमिवा मयस्स रासो विद्य

१ D चलयं ।

२ A मन्दुराश्चो ।

३ D विद्याई ।

४ D तन्मोलादं, CE तन्मोलादियं ।

५ A om. ।

६ D चरमयन्तो ।

७ CEF om मुद्दिगेज्ज

८ A चमया ।

मुहाणं निहाणमिव रईए आगरो विथ आणन्दरथणां
 मुणीण वि मणहारिणिं अवत्यमणहवन्तो रथणवद् भि ।
 हरिमिओ चित्तेण । कथं च णेण मिद्धाएमवयणाओ
 पाणिग्गहणं । भमियाद् मण्डनाद्, पउत्ता आचारो,
 १ संपाडिथा जणोवयारा । तस्मां त चेत्तूण गओ नियय-
 भवणं । कथं उच्चियकरणिज्जं । अदक्कन्ता काद वेला
 मणहरविणोएण ।

पढियं^१ कालपाढएणं ।

- अहं हिण्डिऊण दिथह भुवण्ज्जोवणममत्तवावरो ।
 १० अवररथणागर मज्झिउं व तुरिय गओ भुरो ॥
 दिवमविरमंमि जाया मउलावियकमल्लोयणा नलिणो ।
 अइदूसहसूरविओयज्जणियपमरन्तमुक्कं व ॥
 अत्यमियंमि दिणयणे दइयंमि व वड्डियाणरायमि ।
 रथणवद्द सोएण व तमेण तुरिय तस्मां गहिथा ।
 १५ अवहत्थियमित्ते दक्खणे व पत्ते पओमममयमि ।
 चक्काह भएण व निहडिथाह अओल्लनिरवंगं ॥
 आमल्लचन्दपिययमममागमाए व नहयल्लमिरोए ।
 दिथहमिमिमाणजणयं गहिथं वरतारयाहरणं ॥
 पुव्वटिमावज्जवयणं तोसेण व नियममागमकएणं ।
 २० उज्जोवेन्तो जोण्हानिवहेण ममुग्गओ चन्दो ॥

माणंशिणीण माणो मयलङ्कणचन्दिमाष्ट क्षिप्पणो ।
 अगणिय सहिउवणं नटो घणतिमिरनिवहो व्व ॥
 पुव्वदिमाए निवडिया ससिसङ्गाणन्दवाहविन्दु व्व ।
 जाया कज्जलकलुसा तमभरिया धरणिविवरोहा ।
 मयणधणुजौवरावो व्व मणहरो तुरियल्लणगमणेण । ४
 अहिसारियाण नेउरल्लवल्लयरवो पवित्यरिओ ॥
 उल्लसियरिक्खरयणं वियम्भिउद्दामवात्तणौगन्धं ।
 जायं मियङ्कसुहयं भुवणं खीरोयमहणं व ॥
 एवंविहे पओसे सविसेसं सज्जियं महारत्नं ।
 हरिसियमणो कुमारो समागओ नवर तासहरं ॥ १०
 ओहामियसुरसुन्दरिक्खाण वल्लह मपरिवाराए ।
 पप्फुल्लवयणकमलाष्ट सेवियं सुरविमाणं व ॥
 निउणेहि कंचि कालं गमिउं छिट्ठाउ हासल्लेड्डेहिं ।
 अविसज्जियाउ वल्लयाष्ट निग्गयाओ सहौओ से^१ ॥
 असोअमज्जमज्जेण पेत्तिउं नेहपरिणइवसेण । १५
 सुत्तं^२ वरवडमिउणं जहासुहं निज्जयनौसासं ॥
 ताव य कुपुरिसरिद्धि व्व झिज्जिउं तुरियमेव आठत्ता ।
 रयणी^३ सरिसित्थीण वि अणवेत्थियपिययमविओयं ॥
 पसूसमारण व नौओ महकोट्टिमाउ अवरन्तं ।
 तारानिवहो सुपओसरियमियकुसुमपयरो व्व ॥ २०

दियहपियविरहकायररामायणजणियहिययनिब्धेयं ।

भुवणंमि सुहलकुक्कुडवन्दिणसहो पवित्यरिओ ॥

^१होन्तनिसावङ्कदूसहविओयचिन्ताडलो व्य निमिणाहो ।

जाओ भुवण्कोवणनियकज्जनियत्तवावारो ॥

१ सलियलवङ्कचन्दण^१नमेरुसुरदाहगम्भमंवल्लिओ ।

अवहियसुरयायासं विलयाण विद्यम्भिओ पवणो ॥

खेडुमहिसारियाओ विद्यदूपिययमकयं भरन्तोओ^२ ।

नियगेहाड महरिमं गयाउ रोमस्त्रियङ्गौओ ॥

उज्झियताराहरणा पुब्बदिमा मच्छरेण वायम्भा ।

१० जाया अवरदिसासुहलगं दट्टूण व मियङ्कं ॥

उययधराहरमिहरं सूरुओ अह विद्यडत्तुङ्गमाळो ।

आरत्तमण्डलो तिमिरनिवहमंजायरोमो व्य ॥

घडियाड विममवियडियविओयदरुकाड चक्कवायाडं ।

दर्हयमह^३ कं व न कुणड उयओ सुहियं सुमित्तस्य ॥

१४ पत्रियमियकमलनयणा मज्जयरगञ्जन्तबद्धमंगौया ।

, पवणधुयपत्तहत्या जाया सुहदंसणा नल्लिणो ॥

कुमारगणचन्दो वि य उचियरयणिविरामसमण गौय-

मङ्गलुक्कीसेण पहाउयत्तरमदेण विबोहिओ ममाणो काऊण

तस्सणोचियमावस्सयं उचियवेलाए चैव निग्गओ उज्जाण-

१ CE कानि ।

२ A भरन्तोड ।

३ CDEF सुहद ।

४ MSS बंशव ।

दंशणवडियाए । ठिओ तय मणोहारिणा विणोएण
कंसि काळं । तओ पविटो नयरिं । कयं उचिय-
करण्णं । एवं च पददिणं रयणवईए सह पवडुमाणाणु-
रायं मोक्कमणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोद कासो ॥

अस्यथा रादणो मेत्तीबलस्स विण्हो^१ पच्चन्तवासी^५
विग्गहो नाम राया । पेसिओ तस्सवरिं विखेवो ।
दप्पदुरत्तणेण अकयथाणयपयाणादनौदमग्गो ससमवगच्छि-
ऊण अवसरविदलविग्गहेण परादओ विग्गहेण । जाणा-
वियमिणं रादणो मेत्तीबलस्स । कुविओ राया, मयमेव
पयटो अमरिसेणं । विञ्जत्तो कुमारेण । ताय, न खलु^{१०}
केसरौ भियाले कमं विहेइ । सियालप्पाओ विग्गहो ।
ता अलं तंमि संरम्भेण । आणवेउ मं ताओ, जेण पावेइ
सो तायकोवाणलपयङ्गत्तणं ति । रादणा भणियं । जइ
एवं, ता गेण्हऊणमग्गसेज्जमंठिए नरवई लङ्कं गच्छसु ।
कुमारेण भणियं । महापसाओ । अलं च तस्मिन्ति^{१५}
खेइएहिं सेसनरवईहिं । खुहो^१ खु मो तवस्सौ । ता
अलं तंमि सङ्गाए त्ति । भणिऊण अहासस्मिहियसेज्ज-
संगओ 'अलं तायपरिहवलेससवणे अणवणीए एयंमि
विसयसेवणाए वि' मोत्तूण रयणवईं गओ विग्गहोवरिं
कुमारो, पत्तो य मासमेत्तेण कालेण तस्स विसयं ।^{२०}

- विग्गहो वि य 'कुमारो मयमागओ' ति विद्याणिज्जण
 ममस्सिओ दुग्गं । ठिओ रोहगसंजत्तोए' रोहिओ कुमा-
 रेण । विइयदियहे य उक्कडयाण अमरिसस्स अणभत्थयाए
 नोईणं भिच्चयाए विग्गहस्स सन्निहिियाए मामिणो 'अल्लिय-
 ५ णियाववएसेण अमाहिज्जण कुमारस्स ममारद्धो समंत-
 हरो' । पयट्ठमाओहणं । विममथाए दग्गस्स पौडिक्ख-
 माणं पि कुमारसेक्खं अभग्गमाणपसरं ति अहिययरमाढत्तं
 जृञ्जित्तं । जाओ महासंगामो । विद्याणिओ कुमारंण ।
 निमामिओ णेणं । निधत्तियं कक्कहवि सेक्खं । भणिया
 १० य गायउत्ता । अजुत्तमिमं अयत्तमओ पओयणे अत्ताण-
 मायामित्तं । ममस्सिओ ताव एमो दुग्गं । रोहिंयं षिमं
 अण्हिं । न एत्थ अवमरो पलाइयव्वस्स । इट्ठा य मे
 कुलउत्तया, न वज्जमओ तेमि नामो । मामो य पढमो
 नोईणं । अण्णो य एमो विग्गहो 'भुत्तो य ताएणं
 १५ ठिओ संवन्धिपक्खे । ता न जृत्तसेयमि' एगपण पोहमं
 दंसेत्तं । आढत्तो य अविणयनामणोवाओ । अओ मम
 मरीरदोहयाए माविया त्थे, जहा पुणो वि एरिमं न
 कयव्वं ति । तेहिं भणियं । अं देवो चाणवेइ ।
 विषाखवुद्धिणा उवळद्धो विमओ । विइत्ताइं गामागर-
 २० मडम्माइ रायपुत्ताणं । निइत्ताइं गाढगुप्पयाइं, निइद्धो य
 पण्णोहारो । अइक्कन्ता कइवि दियहा ॥

एत्यन्तरं कर्हचि परिधमन्तो समागन्तो तमुद्देशं वाण-
मन्तरो । दिट्टो य णेण वाहयल्लीगन्तो कुमारो ।
गहिन्तो कसाएहिं । चिन्तियं च णेण । एसो सो दुरा-
यारो । अहो से धीरगतयया, न तीरण एस अन्हारि-
सेहिं वावाइउं । आठत्तं च णेणिमं 'दुग्गं । ता एव- १
सामिणो सहायत्तणेण अवगरेमि एयस्स त्ति । चिन्तिज्जण
दिट्टो य णेण पासायतल्लमंठिन्तो विग्गहो । बज्जमन्निन्तो
विग्गहेणं । भणियं च णेण । किमत्थं पुण भवं इहा-
गन्तो त्ति । वाणमन्तरेण भणियं । तुह सहायनिमित्तं ।
वेरिन्तो वि य मे एस दुरायारगुणचन्दो, न मकुणोमि एयस्स १०
उययं पेच्छिउं । अद्दवावाइन्तो य कुट्टो महं एस अन्तो-
ज्जाए सनिन्तो गवावडत्तणेण । न दिट्टो अन्तरान्ते, दिट्टो
य संपयं मल्लयपत्तिएण । ता अलं ताव मम मल्लय-
गमणेणं । समाणेमि अन्तरे भवन्तो विग्गहं ति । विग्गहेण
भणियं । जइ एवं, ता येवमियं कारणं । किं बज्जणा १५
जंपिणं । नेहि मं अज्ज रयणीए गुणचन्दसमीवं, जेण
अज्जेव समाणेमि विग्गहं ति । वाणमन्तरेण भणियं ।
सायत्तमेयं, तन्तो पयक्कवित्तिकास्सो सेव एमो त्ति ।
संपहारिज्जण मह पहाणपरियणेणं ठिन्तो गमणसज्जो
विग्गहो । अइक्कन्तो वासरो, समागया मज्झरयणी । २०

- भणियं वाणमन्तरेण 'एस देसयालो' त्ति । अप्पपच्चमो
 उच्चलिच्चो विग्गहो । विज्जापहवेण नौच्चो वाणमन्तरेण
 पवेसिच्चो गुणचन्दवासभवणे । दिट्ठो य एण पसुत्तो कुमारो ।
 भणिच्चो य धीरगह्थं । भो भो गुणचन्द, मए सह
 ५ विग्गहं काऊण वीसत्थो सुवमि' । ता उट्ठेहि संपथं.
 'करेहि हत्थियारं' ति । 'माऊ साऊ, भो विग्गह, माऊ,
 सोहणो ते ववसाच्चो' त्ति भणमाणो उट्ठिच्चो कुमारो ।
 गहिथमणेण खगं । एत्थन्तरंमि इमं वदयरमायल्लिऊण
 धाविथा अङ्गरत्ता, निवारिथा कुमारेण । भणिथा य
 १० एण । भो भो माविथा मम सरोरदोहथाए; न एत्थ
 अक्केण पहरियव्वं । किं न' आवाज्जिया तुक्के इमस्स
 इमिणा ववसाएण । ता तुक्के चेव एत्थ विग्गहसहासय',
 विग्गहो उण ममं सह इमेण । एत्थन्तरंमि वाणमन्तरेण
 'अरे खुइपुरिम, कौइमो तुह इमिणा विग्गहो' त्ति
 १५ भणमाणेण समाहच्चो खगलट्ठीए कुमारो । 'हण हण' त्ति
 भणमाणो य सपरियणो उवट्ठिच्चो विग्गहो । कूडाइ
 ओहरणाइं । सिक्काइमएण पायं वच्चियाइं कुमारेण ।
 नाच्चो य से भासुरभावो । तच्चो उक्कडयाए पुणस्स
 पणिट्ठयाए वौरियपरिणईए दप्पधरिमयाए मामिभावस्स
 २० हीणयाए विग्गहादीणं केसरिकिसोरएण विथ भिन्दिऊण

गथपौठ^१ विक्खिविथ विग्गहपुरिसे 'उवयारि' ति अदाऊण
खग्गय्यहारं केसायड्डुणेण पाडिओ विग्गहो । कओ से
उवरि पाओ । एत्यन्तरंमि कुमारपरियणेण पाडिया
विग्गहपुरिसा, 'अथद कुमारो' ति ससुद्धादओ कल्लयलो ।
पण्हो वाणमन्तरो । चिन्थिं च णेण । अहो से ५
पावकअस्स अणाउल्लत्तणं, अहो माहप्पपरिओ, अहो
कयसुया^२, अहो एगमारत्तणं, अहो मे अहसया, अमेव-
मवि एसो न वावाइओ ति । ता इमं एत्थ ताव
पत्तयालं, जमओज्झाउरि गन्नूण निवेएमि एयस्स
विणिवायं, अणेमि एयपरियणस्स सोयं । एवमवि कए १०
समाणे अवगयं चेव एयस्स ति । चिन्तिऊण पय्हो
अओज्झामन्तरेण ।

इओ य 'उट्ठेहि' ओ महापुरिम उट्ठेहि^३, कुणस
इत्थियार' ति भणिऊण सुक्को कुमारेण विग्गहो । न
उत्थिओ एसो । भणियं च णेण । देव, कौइमं देवेण सह १५
इत्थियारकरणं । अजुत्तमेयं ^४पुत्विं पि, विसेसओ मपयं ।
विणिप्पिओ अहं देवेण । पत्ते वि वावायणे 'न वावाइओ'
ति अहिययरं वावाइओ ति । ता किं इमिणा ^५असिलिट्ठ-
चेट्ठिएणं । कुमारेण भणियं । उच्चियमेयं तुह महानुभाव-

१ A 'पौठ' ;

२ D कयसया. A कयसया F कयसाया ।

३ D उट्ठेहि ।

४ A पुत्विं ।

५ CE किलिट्ठ० ।

याए । अहवा किसेत्य अष्करोयं, ईदसा चेव महावीरा
 हवन्ति । विग्गहेण भणियं । देव, कौदसा मम महानुभावया
 महावीरया थ ; किं वा इयाणि वज्जणा जपिएणं ।
 विक्खवेमि देवं । देउ देवो समानत्तिं नियनरिन्द्याणं,
 ४ वावाएन्तु मं एए, पेक्खउ य देवो ममावि कावुरिसचेट्ठियं
 ति । कुमारेण भणियं । सोहणो कावुरिसो, जो एव-
 मण्णवसइ पसुत्तं च सत्तुं विणा पहारेण वोहइ । ता किं
 एइणा असंबद्धपलावेणं । दिस्सा तए मम पसुत्तावावायणेण
 पाणा, मए वि भवओ एस विमओ ति । गच्छउ
 १० भवं । विग्गहेण भणियं । जइ एवं, ता अन्नं पि देवं
 जाएमि । कुमारेण भणियं । माहौणं भवओ, जं मए
 आयत्तं ति । विग्गहेण भणियं । करेउ देवो पमायं
 मम ओलगाए । कुमारेण भणियं । मा एवं भण ;
 ताथभिच्चो तुमं मम जेट्ठभाउगो^१ । ता जइ भवओ वि
 १५ वज्जमयं, ता तायमयासं चेव गच्छसु ति । पडिवकं
 विग्गहेण । कारावियं च णेण वट्ठावणयं ति । तद्विय-
 हमेव उक्कोट्टियं दुगं । पयट्ठो मह विग्गहेणमओण्णा-
 उरिं कुमारो ॥

एत्यन्तरंमि समागओ तत्थ भयवं समतणमणिसुत्त-
 १० लेट्ठकच्चणो दयालू मव्वज्जीवेसु अणुवगियपरहियरओ

વિસુદ્ધેહિં ચતુર્હિં નાણેહિં 'પદ્મિવોદ્યમમશ્ચો ગુણચન્દ્રસ્મૃ' ત્તિ
 વિચાણિજ્ઞાણ મમજ્ઞિશ્ચો લક્ષ્મિમન્તસાદ્ધિં પુષ્પપરિચાય-
 મિહિજ્ઞાહિવો વિજયધન્નો નામાયરિશ્ચો ત્તિ । ઠિશ્ચો
 ગુણસંભવાદિજ્ઞાણે ઉચ્ચાણે । દિટ્ઠો કુમારપરિચણેણં ।
 નિવેદ્યં કુમારસ્મૃ । દેવ, મહાતવસ્મૃૌ દુશ્ચો નાદદૂરે ૫
 તવોવણે ચિદ્દુદ્ધ । એયં મોક્ષણ દેવો પમાણં તિ । મહા-
 તવસ્મૃ ત્તિ હરિમિશ્ચો કુમારો । ગમ્મો તસ્મૃ વન્દણ-
 નિમિત્તં મહ વિગ્ગહેણ પહાણપરિચણેણ ય ।

દિટ્ઠો ય ણેણ તદ્દિવસમેવ ગુણમંભવંમિ ઉચ્ચાણે ।

ધન્નો વ મુત્તિમન્તો આયરિશ્ચો વિજયધન્નો ત્તિ ॥ ૨૦

સુમણાણન્દિયવિવુદ્ધો વજ્ઞમંડણનિસેવિશ્ચો અમયસારો ।

ચત્તભવસ્રોરમાયરનિલયરર્દે તિયસવિહવો બ્વ ॥

ઉચ્ચિ બ્વ ધૌરગત્ત્વો સૂરો બ્વ પણામિયાસ્થિતતમોહો ।

ચન્દ્રો બ્વ મોમલેમો જિણિન્દવયણં વ અકલક્રો ॥

ભવઠિદનિસાપ્ત જેણ ય વિચલિયતાવેણ ભવ્વકમલાણ ॥ ૨૪

નિલામિશ્ચો અસેશો અહ્વસૂરેણ તમનિવહો ॥

દદ્દૂણ ય તં જાશ્ચો સુહપરિણામો દદ્ધં કુમારસ્મૃ ।

પરિચિન્નિયં ચ જેણં અહો ણુ સ્થલુ એમ કયુત્ત્વો ॥

ઓ મલ્લમજ્જુષાર્દ ઓ પરપૌડાનિયત્તવાવારો ।

ઓ પરિચયકરણરર્દે ઓ સંસારાહ નિવ્વિજ્ઞો ॥ ૨૦

- ता वन्दामि अहमिणं भयवन्तं तद् य पञ्जुवासामि ।
 साहस्य दंभणं पि ऊ नियमा दुरियं पणासेद ॥
 एवं च चिन्तिऊणं विहिणा सह विग्गहेण तो भयवं ।
 अहिवन्दिआो य णेणं आयरिआो सपरिवारो त्ति ॥
- ५ तेण वि य धम्मलाहो तस्स कआो मोक्खोक्खलाहस्स ।
 जो १ निहवमसुहकारणमउव्वचिन्तामणौ कप्पो ॥
 उवविमसु त्ति य भणिआो गुरुणा चरणन्तिण तआो तस्स ।
 उवविट्ठो उ कुमारो विग्गहपरिवारपरियरिआो ॥
 एत्थन्तरंमि महमा गयणाआो दिव्वरुवमंपखो ।
- १० तत्यागआो पहट्ठो जुदमं विज्जाहरकुमारो ॥
 १ अह वन्दिऊण य गुरुं भणियमणेण भयवं महन्तं मे ।
 कोडुं तुह वुत्तन्तं कहिआो जो संपथं तुमण ॥
 कणगउरमामिणो तंमि चेव नयरे दढप्पहारिस्स ।
 मग्गपडिवत्तिमाई इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥
- १५ ओहेण मण एसो तन्नयरज्जणाउ विव्हयं दट्ठ ।
 ते पुष्किऊण नाआो तआो य अहमागआो इहयं ॥
 ता जइ न अन्नरायं जायइ अन्नस्स कुमभजोयस्स ।
 माहेदि तआो भयवं तं मज्झमणुग्गहट्ठाए ॥
 भणियमह कुमारेणं अह वि भयवं अणुग्गहो एस ।
- २० कौरउ इमस्स वयणं अहवा भयवं पमाणं ति ॥

तो जंपियं भयवया निसुण्ह जइ तुभ एत्थ कोडुं ति ।
 मग्गपडिवत्तिमार्ह सुन्दर ओ मण्ण वुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरह्वासे मिहिला नयरी^१ जणंमि विक्काया ।
 तीष्ठ अहमासि राया नामेणं विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य चग्गमहिमी देवी नामेण चन्दवम्मा^२ त्ति । ५
 सा अन्नया य महसा इत्थीरयणं ति काऊणं ॥
 मन्तविहाणनिमित्तं हरिया केणावि मन्तमिद्धेण ।
 अन्तेउरमण्णगया मह हिययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मण्ण एसो वुत्तन्तो कहवि विजयदेवोए ।
 सोऊण य मोहाओ गओमि अहयं महामोहं ॥ १०
 परिवौजिऊण य तओ चन्दणरसमित्ताजियण्टेहिं ।
 पडिबोहिओ न्हि दुक्कं मवविरं वारविलयाहिं ॥
 गहिओ य महादुक्केण तह जहा विस्किउं पि न चएमि ।
 तह दुक्कत्तस्स य मे बोलौणा तिणिऽहोरत्ता ॥
 नवरं चउत्थदिथहे समागओ तिव्वतवपरिक्खौणो । १५
 भूदपमाहियदेहो जडाधरो मन्तमिद्धो त्ति ॥
 भणियं च णेण नरवद कप्पेण विणउल्लो तुमं कौस ।
 मन्तविहाणनिमित्तं नणु जाया तुह मए नीया ॥
 कप्पो य तत्थ एसो जेण तुमं जाइओ न तं पढमं ।
 न य तौष्ठ बौलभेओ जायद देहस्स पौडां वा ॥ २०

- ता मा संतप्य दढं कृष्णामा आरभ्यो तुमं तौए ।
 जुष्मिहसि^१ नियमभ्यो इय भणिऊणमदंसणो जाओ ॥
 अहमवि य गभ्यो मोहं तहेव आसासिओ परिचणेण ।
 हा देवि दीहविरहो कत्य तुमं देहि पडिवयणं ॥
- ४ मोहवसयाण जे जे आसावा होन्ति तंमि कालंमि ।
 परिचत्तरज्जकज्जो ठिओ अहं तत्य विलवन्तो ॥
 दद्रूण भवणवावीरयाइ विलमन्तहंसमिऊणाइ ।
 परिचणपीडाजणयं मोहं बज्जसो गभ्यो अइयं ॥
 किं बज्जणा नरयसमं मज्झ तथा दुक्कमणुहवन्तस्स ।
- १० वोलोणा पल्लिओवमतुक्का मामा कहवि पच्च ॥
 कइवयदिणेहि नवरं सुक्को अनिमित्तमेव दुक्केण ।
 परिचणहिचयाणन्दं जाओ य महापमोओ मे ॥
 जाया य महं चिन्ता अओ विथ मज्झ अन्तरया मे ।
 जाओ पसञ्जचित्तो ता किं पुण कारणं एत्य ॥
- १४ एत्यन्तरंमि सहसा भिट्टं पविथमियलोयणजुएण ।
 वद्धावएण मज्झं जहागभ्यो देव नित्ययरो ॥
 सोऊण इमं वयणं हरिमवमपयइपयइपुल्लएणं ।
 वद्धावयस्स रहसा दाऊण जहोसिथ किंपि ॥
 गन्तूण भूमिभायं थवं पुरओ जिणस्स काऊण ।
- १८ तत्येव नमोक्कार परिचरिओ रायवन्नेहिं ॥

दाऊण य आणत्तिं करेह करितुरयज्जगजाणाइं ।
 मयराहं मज्झाइं वच्चाओ जिणवरं नमिउं ॥
 भूसेह य अप्पाणं वत्थाहरणेहि परमरम्भेहिं ।
 मयमवि य जिणमयामं जाओ अह गमणजोगो^१ ति ॥
 भुवणगुरुणो वि ताव य पारद्धं तियमनाहभणिण्हिं । ५
 देवेहि ममोमरणं नयरौए उत्तरदिमाए ॥
 वाउकुमारेहि मयं चालियनन्दणवणेण पवणेण ।
 ओयणसेत्ते खेत्ते अवहरिओ रेणुतणनिवहो ॥
 मेहकुमारेहि तओ सुरहिजलं मौयलं पवुद्धं ति ।
 उउदेवेहि य महमा दमद्धवणाइ कुसुमाइं ॥ १०
 पायारो रयणमओ निम्भविओ कप्पवामिदंवेहिं ।
 बौओ य कच्चणमओ जोदमियसुरेहि मयराहं ॥
 तहओ कलहोयमओ निम्भविओ भवणवामिदंवेहिं ।
 वन्तरसुरेहि य कयं एक्के तोरणाईयं ॥
 मज्झे अमोयवत्को गन्धायड्डियममन्तभमरउलो । १५
 कुसुमभरनिमियडालो निम्भविओ वन्तरसुरेहिं ॥
 मौहामणं च तम्भ य रयणमयमहो य पायपौढं तु ।
 विविहमणिरयणखणियं तेहिं चिय भत्तिजुत्तेहिं ॥
 पडिबुद्धकुन्दधवलं मणहरविलमन्तमोत्तिओऊलं^२ ।
 कन्तत्तयं च गुरुणो तिड्डयणनाइत्तणप्फालं^३ ॥ २०

- हेममयचित्तदण्डे^१ पवणपणसन्तधयवडसणाहे ।
 गयणतलमणुलिहन्ते^१ निम्बविण मीहचक्कधण ॥
 हंसउलपण्डुराओ गयणंमि कयाउ चामराओ य ।
 जलहरयणियमराओ मणहरसुरदन्दुहोओ य ॥
- ५ तरुणरविमण्डलनिहं निमियं वरकणयपोण्डरोदंमि ।
 पुरओ धम्मचक्कं निम्बवियं वन्नरसुरेहिं ॥
 भामण्डलं च वियडं निम्बवियं दित्तदिणयरक्कायं ।
 तेहिं चिय जयगुरुणो^१ क्वित्तवनेयवडं न ॥
 दय तियसेहि विरदण तिऊयणनाहम्स अह ममोमरणे ।
- १० पुब्बदारेण तओ तत्य पविट्ठो जिणो भयवं ॥
 काऊण नमोक्कारं तित्यस्स पयाहिणं च उवविट्ठो ।
 पुब्बाभिमुहो तत्तियं पडिपुणो भारयममि व्व ॥
 सेसेसु वि तिसु पासेसु भयवओ तत्य तिण्ण पडिमाओ ।
 देवेहि निम्बियाओ जिणविस्सममाउ दिव्वाओ ।
- १५ इन्दा य विमलचामरमणहरपरिभूमिणक्ककरकमन्ना ।
 उभओ पासेसु ठिया जिणाण वेउव्वियमरौरा ॥
 सौहामणंमि विमले दाहिणपुब्बेण नाददूरंमि ।
 तित्ययरस्स निमलो मुणिनमिओ गणहरो जेट्ठो ॥
^१पुब्बदारेण पविमिय मुणिणो तह कप्पवामिदंवीओ ।

१ In AD the word ends in O — The sentence does not construe.

१ ? CE क्वित्तर, explained कपित्त

१ ACF read पुब्बदारेण पविमियममय तस्स ममन्ना उट्ठिया चामरा
 वेसाविचदेवोओ साउवोओ य ।

अज्जा उट्ठंति तहिं नमिउं अग्गेयदिसिभाए ॥
 दाहिणदारेणं पविसिज्जणमह दाहिणावरविभाए^१ ।
 भवणवणजोदमाणं देवोउ ठियाउ अदनिज्जयं ॥
 अवरदारेणं पविसिज्जणमवरुत्तरेण निमणा ।
 जोदमिया वन्तरिया देवा तह भवणवामी य ॥ ४
 उत्तरदारेणं पविसिज्जण पुब्बुत्तरेण उ निमणा ।
 वेमाणिया सुवरा नरनारिगणा य संविग्गा ॥
 अहिणउल्लमयमयाहिवकुल्लुडमज्जारमादया मव्वे ।
 ववगयभया निमणा पायारवरन्तरे वौए ॥
 तियमेहि वि जाणाइं मणिरयणविहसियाद रक्खाइं । १०
 ठवियाइ मणहराइं पायारवरन्तरे तइए ॥
 एवं च निरवसेसं मिट्ठं तत्तो समागएण मह ।
 कल्लाणएण नवरं देवो तत्थेव दिट्ठं त्ति ॥
 तत्तो य मंपयट्ठो जिणवन्दणवत्तिथाए मयराहं ।
 मिज्जारियमुत्तुङ्गं धवल्लगदन्दं समाकूढो ॥ १५
 त्तरवप्फुल्लदिसं दिट्ठो नयरोउ निग्गओ नवरं ।
 जम्माणज्जगरहवरगएहि राईहि परिथरिओ ॥
 थेवमिह भूमिभायं तुरियं गन्धूण करिवराउ अहं ।
 ओदलो तियमकयं दट्ठूण^२ य तं समोमरणं ॥
 हरिसवसपुल्लइयङ्गो तत्थ पविट्ठो य परिथणसमेओ । २०

- दारेण उत्तरेण दिङ्गो य जिणो जयत्ताओ ॥
 दङ्गूण य जिणयन्दं हरिसवसुत्तमियवहलरोमसो ।
 धरणिनिमित्तमङ्गो इय नाहं युणिर्धमाढको ॥
 जय तिज्जयणेक्कमङ्गल जय नरवर लोक्खवत्तह जिणन्द ।
 ५ जय तवमिरिसंभेविय जय दक्खयनिज्जियाणङ्ग ।
 जय घोरजियपरौमह जय लडहभुयङ्गसुन्दरौमिय ।
 जय सयल्लमुणियतिज्जयण जय सुरकयसुहममोमरण ।
 जय भवियकमलदिणयर जय असुरनरामरौमपणवइय ।
 जय तिज्जयणचिन्तामणि जय जौवपयामियसुहम् ॥
 १० जय संमाहत्तारय जय जिण गयरागरोमरयनिवह ।
 जय सयल्लजीववत्तल जय मुणिवड परमनौसङ्ग ।
 जय रागभोगवत्तिय जय जय नौसेमवन्धणविमुक्क ।
 जय भयवं अपुणभव जय निरुवममोक्कमपत्त ॥
 जय गुणरहिय महागुण जय परमाणु जय गुरुअण्ण ।
 १५ जय जय नाह सयंभुव जय सुज्जम^१ निरञ्जण मुणोम ॥
 इय थोऊण महारिम जिणयन्द परमभत्तिमंजुत्तो ।
 गणहरपमुहं य तस्रो नमिऊणं माङ्गणो मत्ते ॥
 तिथसाईण थ तहिं नमिऊण जहारिहं मण ठाण ।
 उवविट्ठो भुवणगुहं नमिऊण पुणो मपरिवारो ॥
 २० अह भयं पिय जिणवरो नियठाणठियाण मन्वमत्ताण ।

भवजसहिपोयभूयं इय धम्मं कहिउमाठत्तो ॥

^१ओवो अणादनिहणो पवाहओ नाहकम्मसंजुत्तो ।

पावेण सया दहिओ सुहिओ उण होइ धम्मेण ॥

धम्मो चरित्तधम्मो सुयधम्मो तओ य नियमेण ।

कसच्छेयतावसुद्धो सो च्चिय कणयं व विस्सेओ ॥ ४

पाणवहाईयाणं पावट्टाणाण जो उ पडिसेहो ।

झाणञ्जयणाईणं जो य विही एस धम्मकमो ॥

बन्धाणट्टाणेणं जेण न वाहिज्जइ^१ तय नियमा ।

संभवइ य परिसुद्धं सो उण धम्मंमि केओ त्ति ॥

ओवाइभाववाओ बन्धाइपमाहओ इहं तावो । १०

एएहि सुपरिसुद्धो धम्मो धम्मत्तणमुवेइ ॥

एएहि जो न सुद्धो अन्नयरंमि व न सुद्धु निव्वडिओ^२ ।

सो तारिमओ धम्मो नियमेण फले विम्वयइ ॥

एसो य उत्तिमो ज पुरिमत्यो एत्थ वज्जिओ नियमा ।

वज्जिज्जइ मयलेसुं कल्लाणेसुं न मंदिहो ॥ १५

एत्थ य अवज्जिओ न हि वज्जिज्जइ तेसु जेण तेणेसो ।

सम्मं परिकिरुव्वो बुहेहि मइनिउणदिट्ठीए^३ ॥

सुद्धमो^४ असेमविसओ मावज्जे अत्थ अत्थि पडिसेहो ।

रायाइविउउणसहं झाणाइ य एस कससुद्धो ॥

१ Cf. Kalakācārya Kathanaka 2-9 ZDMG, vol. 34, p. 258.

२ CE वाहिज्जइ = वापासते ।

३ CE निव्वडिओ = नेव हिमः !

४ A बुद्धो ।

५ CE असेम... च सया !

- जह मणवरकाएहिं परस्स पौडा दठं न कायव्वा ।
 झाएयव्वं च सया रागादविपक्खजालं तु ॥
 यूखो न सव्वविसओ मावज्जे जत्थ होद पडिसेहो ।
 रागादविउडणसहं न थ झाणाद वि तथासुद्धो ॥
- ५ जह पच्चहि वज्जएहि वि एगा हिंसा 'मुसं' विमंवाए ।
 इच्चाई झाणंमि थ झाएयव्वं अगाराई^१ ॥
 'सद' अप्पमत्तयाए मंजमजोएसु विविहभेएसु ।
 जा धम्मियस्स वित्ती एयं वज्जं अणत्थाणं ॥
 एएण न वाहिज्जदं संभवद य तं दुगं पि नियमेण ।
- १० एएण जो विसुद्धो मो खलु केएण सुद्धो चि ॥
 जह पच्चसु ममईसं तौसु य गत्तौसु अप्पमत्तेण ।
 मव्वं चिय कायव्वं जइणा मद' काइगाई वि ॥
 जे खलु पमायज्जणया वमहाई^२ ते वि वज्जणीया उ ।
 मज्जयरवित्तीण तहा पालेयव्वो थ अप्पाणो ॥
- १५ जत्थ उ पमत्तयाए मंजमजोएसु विविहभेएसु ।
 नो धम्मियस्स वित्ती अणत्थाणं तयं होद ॥
 एएणं वाहिज्जदं संभवद य तं दुगं न नियमेण ।
 एएण जो ममेओ मो उण केएण नो सुद्धो ॥

१ CE तथा मुसंवादो । २ D 'गराई' CE कम्मरानः भर्मासति + वेरौ ।

३ A चय, CE अति ।

४ CE explain यदि जम्मासि ? ।

५ CE वरावाही = पराभायते । D विसवाद

६ CE वावि० ।

जह देवाणं संगीयगादकळं मि उज्जमो जइणो ।
 कन्द्यार्दकरणं असवयणाभिहाणं च^१ ॥
 तह असधमियाणं^२ उक्केओ भोयणं गिहे गमणं^३ ।
 असिधारगाद एयं पावं बज्जं^४ अणुद्राणं ॥
 औवादभाववाओ जो दिट्ठे^५ ठाद नो खलु विहइओ ।
 बन्धादसाहगो तह एत्थ दमो होद तावो त्ति ॥
 एएण जो विसुद्धो सो खलु तावेण होद सुद्धो त्ति ।
 एएणं चासुद्धो असुद्धओ होद नायव्वो ॥
 सन्तासन्ते जीवे निञ्चाणिञ्चे य^६ णेगधओ य ।
 जह सुहबन्धाईया जुज्जन्ति न असहा नियमा ॥ १०
 मन्तस्स मरुवेणं पररुवेणं तहा अमन्तस्स ।
 हंदि विमिद्वत्तणओ^७ हांन्ति विमिद्वटा सुहाईया ॥
 इहारा सत्तामेत्तादभावओ कह विमिद्वया तेसिं ।
 तदभावंमि तदत्थो हंदि पयत्तो महामोहो ॥
 निञ्चो वेगमहावो^८ महावभूयंमि कह नु सो दक्खे । ११
 तस्सुच्छेयनिमित्तं असंभवाओ पयट्ठेज्जा ॥
 एगन्ताणिञ्चो वि य^९ संभवसमणन्तरं अभावाओ ।
 परिणामिहेउविरहा असंभवाओ य तस्स त्ति ।

१ A वा । २ CE दायज्ज । ३ A भंतुं । ४ D बज्जं ।

५ CE इासवो खलुविसवो F दिट्ठिडा भो । ६ D विचाणिचाउ

७ D •नेणउ । ८ CE विवाहणसो सुखो F •भूयंमि कह न सुहबुखे ।

९ CE •विचनचो य ।

- न विमिदृकज्जभावो अणईयविमिदृकारणत्तंमि ।
 एगन्तभेयवक्खे नियमा तह भेयपक्खे य ॥
 पिण्डो पडो य न घडो तप्पलमणईयपिण्डभावाओ ।
 तदईयत्ते तस्स उ तह भावादन्नयादिच्चं ॥
- ५ एवंविहो उ अण्णा मिच्छन्तादौहि बन्धए कम्मं ।
 मम्मन्ताईएहि य सुच्चद परिणामभावाओ ॥
 सकदुवभोगे सेवं कक्खच्चिदेगा^१हिगरणभावाओ ।
 इहुरा कत्ता भोत्ता उभयं वा पावद मया वि ॥
 वेदेह जुवाणकथं बुड्ढो चोरादफलमिह कोद ।
- १० न य सो तओ न अओ पञ्चकाइप्पमिड्ढौओ ॥
 न य नाणओ सोऽहं किं पत्तो पावपरिणइवमण ।
 अणुहवमंधाणाओ लोगागममिड्ढिओ सेव ॥
 इय मणयादभवकयं वेयद तेवादभवगओ अण्णा ।
 तस्सेव तहा भावा सव्वमिणं होद उववक्खं ।
- १५ एगन्तेण उ निच्चो ऽणिच्चो वा कह नु वेयए मरुडं ।
 एगमहावत्तणओ तदणन्तरनामओ सेव ॥
 जौवमरीराणं पि ऊ भेयाभेओ तहोवल्लभाओ ।
 मुत्तामुत्तत्तणओ क्किंमि पवेयणाओ य ।
 उभयकडोभयभोगा तदभावाओ य होइ नायल्लो ।
- २० बन्धादविमयभावा तेमिं तह संभवाओ य ।

एतत् सरौरेण कडं पाणवहासेवणं अं कम्भं ।
 तं खलु चित्तविवागं वेएद भवन्तरे जीवो ॥
 न उ तं चेव सरौरं नरगादसु तस्स तह अभावाओ ।
 भिन्नकडवेयणंमि य अदप्पसङ्गो बला होद ॥
 एवं जीवेण कथं कूरमणपयट्टणं अं कम्भं । ५
 तं पद रोद्धविवागं वेएद भवन्तरसरौरं ॥
 न उ केवलओ जीवो तेण विमुक्कस्स वेयणाभावे ।
 न य सो चेव तयं खलु लोगादविरोहभावाओ ॥
 एवं नियदेहवहे उवयारे वा वि पुलपावाहं ।
 इहरा घडादभङ्गाइनायओ नेव जृञ्जन्ति ॥ १०
 तयभिन्नंमि^१ य नियमा तन्नासे तस्स पावद नासो ।
 इहपरलोगाभावा बन्धादौणं अभावाओ^२ ॥
 देहेणं देहंमि य उवघायाणग्गहाद बन्धादौ ।
 न पुण असुत्तो सुत्तस्स अप्पणो कुणद किंचिदवि ॥
 अकरेन्तो य न बज्झाद अदप्पसङ्गा मदेव भावाओ । १५
 तन्हा भेयाभेए जीवसरौरेण बन्हाई ॥
 मोक्खो वि य बन्धस्सा^३ तयभावे स कह कौम वा न मया ।
 किं वा हेऊहि तद्वा कहं व सो होद पुरिसत्थो ॥
 तन्हा बद्धस्स तओ बन्धो वि अणादमं पवाहेण ।
 इहरा तदभावओ पुब्बं चिय मोक्खसंसिद्धौ ॥ २०

१ A *भेयमि ।

२ A असभाओ, CE पभाओओ ।

३ A बद्धस्सा, CDEF *स्स ।

- अणुभूयवत्तमाणा बन्धो कथगत्तणादमं कह न ।
 जह उ अईओ कालो तहाविहो तह पवाहेण ।
 दोसद कम्भोवचओ संभवई तेण तस्स विगमो वि ।
 कणगमलस्स १य तेण उ मुक्को मुक्को त्ति नायब्बो ॥
५. एमाइ भाववाओ जत्थ तओ होइ तावसुद्धो त्ति ।
 एस उवाणओ खलु पुट्ठिमया धौरपुरिमेण ॥
 एयस्स उवायाणं काउ आमोविऊण भावेण ।
 पत्ता अणन्तजौवा मामयमोक्कं लज्ज मोक्कं ॥
 ता पडिवज्जह मम्मं धम्ममिणं भावओ मण भणिथं ।
१०. अचन्तदुल्लहं खलु करेह मफलं मणयजम्मं ॥
 इय भणिऊण जाण त्तिहक्के तरकणं जिणवरमि ।
 परिमा कयच्चलिउडा धणिथं परिओममावन्ना ॥
 धरणिनमिउत्तिमङ्गा इच्छामो मामणं ति जपन्तो ।
 उन्नामियमुहकमला पुणो वि ठाणं गथा निययं ॥
१५. तत्थ य केइ पवन्ना मम्मत्तं देमविरदवयमस्से ।
 अस्से उ चत्तमङ्गा जाया ममणा ममियपावा ।
 एत्थन्तरंमि य मण दिट्ठा देवो तहिं ममोसरणे ।
 जाया य मज्झ चिन्ता हन्त कुओ एत्थ देवि त्ति ॥
 १मरियं च मन्तमिद्धस्स तं मण पुब्बमन्तिथं वयणं ।
१०. परिचिन्तिथं च एत्थं पुच्छामि जिणं मिथाणं ति ॥

किं पुण मए कयं परभवंमि जस्सोदसो विवागो त्ति ।
 देवोविरहंमि दढं अणुल्लयं दाहणं दुक्खं ॥
 परिपुच्छिओ य एयं नमिऊण मए जिणो निरवसेसं ।
 पुम्बकयकस्यदोसं तओ वि इय कहिउमाढत्तो ॥

अत्थि इहेव गिरिवरो जम्बुद्वीवंमि भारहे वासे । ५
 विज्झो त्ति सिहरसंययपज्जलियमहोसहिषणाहो ॥
 दरियगयदलियपरिणयहरियन्दणसुरहिपसरियामोओ ।
 फलपुट्ठतरवरट्टियविहङ्गणविहयसद्दालो ॥
 नामेण 'सिहरमेणो तत्थ तुमं आमि सवरराओ त्ति ।
 बज्जसत्तघायणरओ अस्सन्तविमयगिद्धो य ॥ १०
 तत्थ अणेगाणि तुमे वराह'वसपसयहरिणजुयलाइं ।
 रणे विओइयाइं भौयाइ सुहाभिलासीणि ।
 देवो वि य ते एसो तुह जाया आसि मिरिमई नाम ।
 वल्ललदुगुल्लवसणा गुञ्जाफलमालियाहरणा ॥
 स तुमं इमौए सट्ठिं सच्छन्दं गिरिनिज्जद्वेसेसु । १५
 विमयसुहमणुहवन्तो चिट्ठसि काले निदाहंमि ॥
 एत्यन्तरंमि एक्को गच्छो साह्मण पणपरिबट्ठो ।
 परिखौणो हिण्डन्तो तं देसं आगओ नवरं ॥
 दट्ठूण साज्जगच्छं अणगग्गा तुह मणंमि उप्पक्का ।
 हा किं भमन्ति एए अहविषमे विज्झकन्तारे । २०

- गन्तुं पुच्छिया ते किं हिण्डइ एतय विञ्जूरणांमि ।
 माळ्हि तन्नो भणियं सावय पन्थाउ पयट्ठा ॥
 भणियो य सिरिमईए तं मामि महातवस्सुणो एए ।
 उत्तारेहि सपुणे भौमाओ विञ्जूरणाओ ॥
 ५ पीणेहि य फलमूलादएहि अइविसमतवपरिस्सोणे ।
 नूणं निहाणल्लओ एस तुह पणामिओ विहिणा ॥
 इय भणिएण समंभमहरिसवमपयट्ठपयड्ठपुल्लएणं ।
 उवणोयाइ सविणयं पेसल्लफलमूलकन्दाइ ॥
 माळ्हि तन्नो भणियं सावय नेयाणि कप्पाणिज्जाणि ।
 १० अन्धाण जिणवरेहिं जन्हा समए निमिद्धाणि ॥
 भणियं तुमए तह वि य तुओहि अणुग्गहो उ कायल्लो ।
 अन्नहकएण गाढं निव्वेओ होइ अन्धाणं ॥
 परियाणिज्जण भावं नवरं मद्धालयाण गुणजुत्तं ।
 तेहिं अणुग्गहत्थं कज्जं हिययंमि काज्जणं ॥
 १५ माळ्हि तन्नो भणियं जइ एवं विगयवल्लगन्धाइं ।
 ता अन्न देह नवरं फलाइ सिरकाजगहियाइं ॥
 इय भणिएणं तुमए मिग्घं गिरिकन्दराउ घेत्तूण ।
 पडिल्लाहिथा तवस्सो परिणयफलमूलकन्देहि ॥
 पन्थंमि पाडिया तह जायामहिणण सुद्धभावेण ।
 २० मज्झमेण कथयं अयाणं जीवस्सोगंमि ॥

तेहि वि य 'तुम्ह धम्हो कहिओ जिणदेसिओ सुसाहहिं ।
 पडिवन्ना दय तुम्हे कम्मोवसमेण तं धम्मं ॥
 दिस्सो य नमोक्कारो मामयस्सिवमोक्ककारणधूओ ।
 भन्तिभरोणयवयणेहि मो य तुम्हेहि गहिओ त्ति ॥
 सुणिऊण तह य तुम्हं जम्हं कम्माण्हावचरियं च ।
 साहहि ममादट्ठं कायव्वमिणं ति तुम्हेहिं ॥
 पक्खस्सेगदिणंमौ आरम्हं वज्जिऊण सावज्जं ।
 पहरिक्कमंठिण्हिं अणमरियव्वो नमोक्कारो ॥
 तंमि य दिणंमि तुम्हं जइ वि सरीरविणिवायणं कोइ ।
 चिन्तेज्ज तह करेज्ज व तहानि तुम्हेहि खमियव्वं ॥ १०
 एवं सेवन्ताणं तुम्हं जिणभामियं दमं धम्मं ।
 अचिरेण होहिइ धुवं मणहरसुरमोक्कमंपत्तो ॥
 तुम्हेहि वि भत्तीए मोऊणमिणं सुमाज्जवयणं ति ।
 एवं ति अब्भुवगयं गएहि माह्हहि चिणं च ॥
 तह चेव कांचि कालं अन्नोन्नवड्डमाणसड्डेहिं ।
 अह अन्नया य तुम्हं पोमहपडिमं पवन्नाणं ॥
 तुङ्गंमि विज्जमिहरे गयकुम्भत्यलविचारणेक्करमो ।
 धुयपिङ्गकेमरसठो दरियमदन्दो समज्जौणो ॥
 तं दट्ठूण तुमए^१ तम्भायं सिरिमदं निएऊण^२ ।
 वामकरगोयरत्य गहियं कोदण्डसुहामं ॥ १०

१ F तुम्ह ।

२ D सड्डेहिं ।

३ ACDE तुम्हाय ।

४ CE निरेसय - इत्था ।

भणियं च भौह मा भायसु त्ति एवसु मं समल्लोणा ।

एसो 'ऊ पमवराया मनेक्कसर'वायसङ्गो त्ति ॥

तो मिरिमईए भणियं एवं एयं ति कोऽत्य' मंदेहो ।

किं तु गुरुवयणमेयं 'पामुक्कं होद अन्नेहिं ॥

५ अन्हा गुरुहि भणियं मरौरविणिवायणं पि तुभाण ।

जइ कोद तंमि दियहे करेज्ज तुभोहि खमियध्वं ॥

ता कह गुरुण वयणं सुमरन्नेहि गुणभूमियं नाह ।

परलोयबन्धुभूयं कौरद विवरौयमन्नेहिं ।

अह मोत्तून धणुवरं तुमए' तो मिरिमई इमं भणिया ।

१० मच्चं गुरुण वयणं कह कौरद अन्नहा सुयणु ॥

तुह नेहमोहिणं मए वि एयमिह ववमियं आमि ।

ता अलमेएण पिए गुरुवयणे आयरं कुणसु ॥

एत्यन्तरंमि 'रुद्धियमदेण नहङ्गणं म पूरेन्तो ।

महिदिअतलपहारो उवट्ठिओ तुज्ज मौहो त्ति ॥

१५ परिचिन्तियं च तुमए गुरुवएमपरिवालणान्हमो ।

उवयारि चिय एसो अन्हाणं पमवमाहो त्ति ॥

इय चिन्तिन्तो य तुमं नहरंहि वियारिओ सुतिस्सेहिं ।

कुविण अकुवियमणो जायासहिओ मइन्देण ॥

अहिद्यासिओ य तुमए जायामहिण सो उवसग्गो ।

२० नो कुपुरिसाण सवय अच्चत्यं दुरहिद्याओ त्ति ॥

१ CE च ।

२ CEF • वाच • ।

३ ADE वल ।

४ AD ए • ।

५ AD तुमाह

६ AD दुंजिच • ।

चदऊण तओ देहं विसुद्धचित्ताइ दो वि समकालं ।
 सोइओ उववसाइ इड्डिमन्ताइ सथराहं ॥
 पलिओवमाउयाइं तत्य थ भोए जहिष्णिए भोत्तुं ।
 खीणाउयाइ तत्तो चदऊण इहेव दौवंमि ॥
 जायाइ अत्य जह वा संजोयं सुन्दरं च पत्ताइं । ५
 जह पाविओ थ दुक्कं विरसं तह संपयं सुणसु ॥
 अवरविदेहे खेत्ते चक्कउरं नाम पुरवरं रसं ।
 उत्तङ्गधवलपायारमण्डियं नित्यसमथरं व ॥
 तत्यामि पत्थिवो वासवो अ चरपुरिसलोयणसहस्रो ।
 सह १वड्डियविसयसुहो नामेणं कुरुमियङ्को त्ति ॥ १०
 तस्सामि अग्गमहिमी देवो नामेण बालचन्द त्ति ।
 तौसे गक्कंमि तुमं चदऊण रुहंमि उववओ ॥
 देवो वि थ ते रओ मालस्स सुभूसणस्स गेहंमि ।
 उववओ कथउला कुरुमइदेवोप्प कुप्पिंसि ॥
 ताण वज्जएहि दोणह वि मणोरहमएहि १दिणपमत्यंमि । १५
 जायाइ तथा तुभे ह्वाइगणेहि कलियाइं ॥
 तत्य थ समरमियङ्को नामं तुह ठावियं गृहयणेण ।
 देवोए वि थ नामं असोयदेवि त्ति संगीयं ॥
 कालेण दोषि वि तओ मयलकलागहणदुब्बियङ्गाइं ।
 कुसुमाउहवरभवणं ओम्भणमह तत्य पत्ताइं ॥ २०

- दिक्षा असोद्यदेवौ तदया तुङ्गं सुभ्रमणनिवेश ।
 परिणीया य तए वि य सुपसत्याववाहजोएण ॥
 भुञ्जन्ताण पद्यामं विषयसुहं नवर वसए कालो ।
 तुङ्गाण सपरिश्रोसं अश्रोत्रं बद्धरायाणं ॥
- ५ अह अश्रया पिया ते पलियं दट्ठूण जायसंवेओ ।
 दाऊण तुङ्ग रक्खं देवौप्र समं स पव्वइओ ॥
 जाओ य तुमं राया निष्खियनियमण्डलो सरज्जंमि ।
 चिट्ठमि विषयपसत्तो भुञ्जन्तो मणहरे भोए ॥
 अह तिरियविसंजोयणनिद्वयतग्घायजणियकम्मास्स ।
- १० एत्यन्तरंमि विरसो सावय जाओ विवाओ त्ति ॥
 आमि तहिं चिय ^१विजए बभ्भानयरंमि मिरिबलो राया
 तेण सह तुङ्ग जाओ अणिमित्तो विग्गहो कहवि ॥
 तुह जे पहाणओहा ते मल्ले मिरिबलं समझौणा ।
 अश्रुवगओ तुमाए तेण समं तह वि संगामो ॥
- १५ ^१जाए य तंमि तदया महाविमद्देण मिरिबलेण तुमं ।
 वावाहओ सि सावय विणिहयनियसेअसेसेण ॥
 मरिऊण य उववओ रोहण्णाणेण नवर निरयंमि ।
 संत्तरससागराऊ नेरइओ कम्मादोसेण ॥
 सोऊण तुङ्ग मरणं असोद्यदेवौ वि उवगया मोहं ।
- २० ^१हित्येण परिणयेणं नवरं आसामिया सन्ती ॥

रोइण्णाणोवगया काऊणं धम्मविग्गमच्चत्थं ।
 तुह नेहमोहियमई नियाणमेवं महापावं ॥
 राया ममरमियङ्को उप्पन्नो नवर जत्थ ठाणंमि ।
 तत्थेव मन्दभग्गा जाणञ्ज अहं पि नियमेण ॥
 तो ऊयवहं पविट्ठा किलिङ्गचित्ता य नवर मरिऊण । ५
 जत्थेव तुमं नरण इमो वि तत्थेव उववन्ना ॥
 मत्तरममागराऊ गमिओ दुक्खेण कहवि तुब्भेहिं ।
 तत्थ अहाउयकालो निच्चुम्बिग्गेहि भौएहिं ॥
 उव्वट्ठिऊण य तुमं निरयाओ पुक्करद्धभरहंमि ।
 जाओ सि गह्वदसुओ ^१वेलाए दरिद्दगेहंमि ॥ १०
 एमा वि तुज्झ जाया तत्थेव य भारहंमि वासंमि ।
 जाया दरिद्दधूया नवरं तुज्झं मजाईए^२ ॥
 काळेण दोलि वि तओ ^३तुब्भे अह ओव्वणं उवगयाइं ।
 जाओ य कहवि नवरं तत्थ वि तुम्हाण वीवाहो ॥
 नेहवसेण य तुब्भे तत्थ वि दारिद्ददुक्खविमुहाइं । १५
 चिट्ठह जहासुहेणं अन्नोन्नं बद्धरायाइं ॥
 अह अन्नया य दिट्ठा नियए गेहंमि अण्णमाणेहिं ।
 तुब्भेहि साऊणौओ ममुयाणकए पविट्ठाओ ॥
 दट्ठूण तओ ताओ सद्धासवेगपयडपुलएहिं ।
 पण्डिआडियाउ पासुयभिक्खादाणेण विहिपुब्भं ॥ २०

१ A धवाय, D विवाह, CE वैवाह, F चित्ताए

२ (E) सज्जानोया ।

३ D तुब्भे ।

- कत्थ द्वियाउ तुभे इय पुट्ठाओ य 'ताहि वि य सिद्धं ।
 वसुधेद्विघरसमीवे^१ पडिस्सए नयरमञ्जमि ॥
 चेत्तूण फुल्लमियरं वासरविरमंमि तो पयट्ठाइं ।
 पुव्वकहियं महरिमं पडिस्सयं भत्तिजुत्ताइं ॥
 १ पत्ताइं च कमेणं पदसमयं वड्डमाणसट्ठाइं ।
 दिट्ठा य तत्थ गणिणौ सुपमन्ता सुव्वया नाम ॥
 पुरओ मंठियपोत्थय^२ निविट्ठदिट्ठी नमन्ततण्णाला ।
 लोयणभमरभरणयसुवयणकमला कमल्लिणि व्व ॥
 वित्थिलमहत्थाइं ठियाइ एक्कारमं पि अट्ठाइं ।
 १० कमलदलकोमल्लमि वि जीए जौहाए अगमि ॥
 सा वन्दिया य नवरं गणिणौ तुब्बेहि विन्ध्यमणेहिं ।
 करयलकयञ्जलिउडं हरिभवसुधिमपुल्लएहिं ॥
 तीए वि धवन्नपडन्तरविणिग्गउत्ताणिएक्ककरकमलं ।
 अट्ठन्नामितयवयणाए^३ भाणियं धम्मल्लोत्ति ॥
 ११ भणिथाणि य जिणयन्दे वन्दे काऊण कुसुमवुट्ठिं ति ।
 पुरओ जिणाण जेणं सुव्वह मंमारवामाओ ॥
 काऊण कुसुमवुट्ठि गम्भट्ठं कुट्ठिममि जिणयन्दे ।
 अह वन्दिऊण य तओ गणिणिममौवे निमज्जाइं ॥
 गणिणीए तओ भणियं निक्खणपरिणिक्कटमणकिरणोहं^४ ।
 १० परिवसह कत्थ तुभे इहेव इय जंपमाणेहिं ॥

१ CEF तेहि ।

२ F जिह for घर ।

३ CE निक्ख ।

४ CE सभविधं ।

५ D किरणेहिं ।

६ AD इह ।

तुमेहि साङ्गणीए जीए दिहाइ गोथरगथाए ।
 भणियं अक्खेवन्हे वसहिं 'पुट्ठाउ ए-एहि ॥
 गोथरगथाउ धणियं सङ्गावन्नाइ तह य एथाइं ।
 तित्थयरवन्दणत्थं भत्तीए दहागथाइं ति ॥
 गणिणीए तओ भणियं साङ्ग कथं धम्मनिहिियत्तिताइं । ५
 जं एत्थ आगथाइं किच्चमिणं नवर भविथाण ॥
 जम्हा जयंमि सरणं धम्मं मोत्तूण नत्थि जीवाणं ।
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि च्हिहुथाणं ति ॥
 न य सो तौरइ काउं जहट्ठिओ वज्जिऊण मणुयत्तं ।
 तं पुण च्छं अमारं सुविणयमाइन्दजालसमं । १०
 सङ्गूण माणुमत्तं धम्मं न करेइ जो विमयकुट्ठो ।
 दहिऊण चन्दणं सो करेइ अङ्गारवाणिज्जं ॥
 धम्मेण मयलभावा सुहावहा होन्ति जीवल्लोयंमि ।
 धम्मेण मासयसुहं लब्धइ अचिरेण परमपयं ॥
 सो उण विथलियराएहि भावओ जिणवरिन्दचन्देहिं । १५
 होइ परिचिन्तिएहि वि अल्लाहि किं ता पुल्लइएहिं ॥
 ता सुट्ठु कयं एयं जं दट्ठुं आगथाइ जिणयन्दे ।
 जिणसाङ्गदंमणाइं हंदि विथारेन्ति दुरियाइं ॥
 कहिओ य तौण धम्मा तुमेहि वि नवर सुट्ठुत्तिनेहिं ।
 पडिवओ जिणभणिओ कथा य मज्झमंसविरेइ य १ ॥ २०

- गमिऊण कंचि कासं नमिऊण जिणे सुसाऊणोओ थ ।
 गेहमह पत्तियाहं भणियाणि य नवर गणिणीए ॥
 'एक्खह इह पददियहं एवं सिध तह सुणेक्खह य धम्मं ।
 दुक्खविरेयणभूयं पक्खत्तं वीयरगेहिं ॥
- १ पखिवज्जिऊण य तओ गणिणीवयणं गयाणि नित्यगेहं ।
 सिट्ठहिययाइ धणियं धम्मं कथाणुरायाइं ॥
 कइवयदिणेसु य तहा आयाइं परमभत्तिजुत्ताइं ।
 उल्लिङ्गमावयाइं विमयसुहनिथत्तचित्ताइं ॥
 अणुवालिऊण पवरं मावयधम्मं अहाउयं जाव ।
- १० मरिऊण बम्भलोए कप्पंमि तओ ऽववन्नाइं ॥
 आउं च तत्थ तुष्मं अहेमि मत्ताहियाइ अयराइं ।
 तत्तो च्छऊण इहं नरवदगेहेसु जायाइं ॥
 तिव्वं च सवरजओ कम्मं तुमए कयं इमोए वि ।
 अणमोइयं ति तस्स उ परिणामो निरयवामंमि ॥
- ११ अणुओ सिध तुओहि तह य भरहंमि खुहमणुयभवं ।
 तक्कस्येसयाए अणुद्धयमिणं तए दुक्कं ॥
 ता सुणिऊण विवायं एवंविहमेत्थ पावकसाणं ।
 तह 'अयह अहा पावह एणिहं पि पुणो न दुक्काइं ॥
 इय कहियंमि नियाणे सवित्तरे तत्थ ज्ञोयमाहेण ।
- १० पडिइड्डमोइपमरं जाओ मे परमभवेणो ॥

भणिओ य तिष्ठयणगुरु भयवं भिवसोक्तकारणं परमं ।

गेण्हामि तुह उमौवे पव्वज्जं तुह वयणेण ॥

देवौष्ठ परियणेण य एवं वज्जमज्जिऊण मे वयणं ।

विम्वत्तो इणमेव उ नियकज्जकएण सुवणगुरु ॥

भणियं च सुवणगुरुणा अहासुहं मा करेह पडिवब्भं । ५

भवगहणंमि अमारे किच्चमिणं नवर भवियाण ॥

सोऊण इमं वयणं भावेण पव्वज्जिऊण सयरहं ।

काऊण लोथमग्गं पडिवब्भं टव्वओ ताहे ।

एसो मे वुत्तन्तो कणयउरे साहिओ मए रओ ।

मग्गपडिवत्तिमादौ इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥ १०

एयं सोऊण ममुप्पओ मव्वेसिं मवेओ । चिन्तियं च
णेहिं । एवं विवागदारुणं मोहचेट्ठियं, अरकयं च जाणवत्तं
भवसमुदे गुरुवयणनिष्कओ त्ति । वन्दिओ भयवं, 'अणुग्ग-
हिया अन्हे भयवया नियवुत्तन्तकहणेण' अहिणन्दिओ
मवज्जमाणं, करयलकयअल्लिउडं विम्वत्तो गुणचन्देण । भणियं १५
च । जाणिओ मए भयवओ पहावेण जहट्ठओ धओ, पणट्ठा
मिष्कावियप्पा, संजाया भयवन्तचलणाराहणिष्का ; ता देहि
ताव मे गिहिधओचियाहं वयाहं । विग्गहेण भणियं ।
भयवं, ममावि । दिआहं भयवया सावयवयाहं । गहियाहं
जहाविहौए । जाया भावसावया । भत्तिवज्जमाणेहिं २०
वन्दिओ भयवं । धम्मसाहिऊण भणिया य णेणं । कुमार,
विथाणिऊण भवओ पडिवोहसमयं रयणउराओ अहं एत्थ

आगन्धो, समुप्यसं च मे जहाह्निकसिधं । ता तर्हि चैव
 गच्छामि । शिद्वन्ति तस्य मह दंसूयसुया बहवे साङ्गणो ।
 पुणो 'अश्रोण्णाण' 'मण्ण भवया दमणं । सव्वया दढव्वएण
 होयव्वं । कुमारेण भणियं । जं भयवं आणवेह । आगाम-
 ५ गमणेण समं सेससाह्हिं पयट्ठो गुरू । वन्दिओ कुमार-
 विग्गहेहिं पुलदओ य भत्तिनिधरेहिं । अदमणीएण य
 वन्दिऊण परमभत्तीए पयट्ठा अश्रोण्णाउरिं ॥

इओ य तद्वियहमेव गन्धो अश्रोण्णं वाणन्तरो । कथा
 णेण कुमारपरियणामन्ने कवडवत्ता, जहा 'विग्गहेण
 १० वावाइओ कुमारो' त्ति । समागया एमा सवणपरम्पराए
 मेत्तीबलकण्णोयरं, न मह्हिया य णेण । सुया रयणवईए ।
 मुच्छिया एमा, समामामिया परियणेण । निवेदयं च रन्धो ।
 समागन्धो राया, बाह्णंलोयणं चलणेसु निवडिऊण
 विस्सत्तो रयणवईए । ताथ, अणजाणाहि मं मन्दभादणिं,
 १५ पविमामि जलणं, परिच्चएमि एण अज्जउत्ताकुमलसवणं वि
 मंठिए निज्जपाणे, पावेमि लङ्गं सुरलोयमंठियं अज्जउत्तं ।
 रादणा भणियं । अविहवे, अलमिमिणा मोएण । असह्ह-
 णौयमेयं । न खलु केमरौ गोमाउणा वावाइज्जद । ममाहट्ठो
 कुमारस्स भिद्धाएसेण तुह पुत्तजन्धो : अवितहाएमो य
 २० भिद्धाएओ । अणाउलं च मे हियं । दिट्ठो य मए कुमल-
 सुविणओ । कुमारमन्तरेण न जाया उप्पाया । अविवक्षा

य तुह अविह्वामिरी । ता न एयममङ्गलं एवं हवइ ।
 जम्हान्तरवेरिएण केणावि एसा कवडवत्ता कया भविस्सइ ।
 ता परिस्सय तुमं दणमसव्ववसायं । अहावि कहंवि अचिन्त-
 सामं यए देवस्स दयसेवं चेव । तओ मव्वेसिं चेव अन्हा-
 णमिय पत्तकासं । कौस तुमं आउलो । पेसिओ य मए १
 अज्ज 'पवणगदनामो लेहवाहओ । सो अवस्सं पच्चदियहभान्ते
 आगच्छइ । तओ ममागए 'तस्सिं जहाजुत्तं करेस्सामो । न
 ताव अन्तरे संतप्पियव्वं ति । रहणवईए भणियं । जं ताओ
 आणवेइ । तहावि विन्नवेमि तायं । तायाएसेण करेमि अहं
 सन्तियसं, देमि महादाणं, प्रेमि देवयाओ, परिस्सणमि १०
 अज्जउत्तकुसलपउत्तिकालाढारओ आहारगणं ति । रादणा
 भणियं । करेहि वच्चे, न 'एत्य दोमो त्ति । रयणवईए
 भणियं । ताय. महापमाओ । तओ 'अविह्ववा हवसु' त्ति
 भणिकुण गओ मेत्तोबलो । पारहुं च णाए जहोचियं
 सन्तियसं । 'दिट्ठा य सव्वसंपया' संप्रणणयाए विथार- १५
 भूमिपडिणियत्ता अइकक्काणाए आगिईए परिचत्ता विथारेहिं
 संगया नाणाजोएण समद्धामिया तवसिरीए गन्धिया उवससेण
 परिणया भावणाए परियरिया साज्जणौहिं विगगवई विथ
 चरणसपया सेवविथाहिवस्स धूया कोसक्काहिवस्स पत्तो

१ CE सचमति० । १ C तस्सिं. F तस्सि १ A adds अज्ज उपमि
 (rend उवरि) । ४ A अन्हा. CE हस । ५ D inserts एवन्तरमि ।
 ६ A adds अचच । ७ CE भावयाओ

- गिहृत्यपरिधायण सुसंगथा नाम गणिणो । तं च ददूष्ण
 पण्डो विय रयणवईए सोओ, आपन्दिया चित्तेण, उल्लसिथं
 अन्नवीरिथं, वियभिओ धम्मववसाओ । चित्तिथं च णए ।
 अहो भयवईए क्वसंपया, अहो विषयविराओ, अहो
 ५ परिच्छेयकुसलया, अहो कयत्यत्तणं ति । ता धम्मा अहं,
 जीए मए अच्चन्तं अउल्लदंसणा संपिण्डया विय गुणममिड्डौ
 विग्गहवई विय मल्लसंपया दंसणसेत्तेणावि पावनामणो
 भयवई दिट्ठं ति । पवड्डुमाणसुहण्णसंगयाए य गन्तूण
 सन्निधं गणिणीममौवं वन्दिया गणिणौ । धम्मसाहिथा य
 १० णए । पुणो य मायरं वन्दिऊण अपियं रयणवईए ।
 भयवद, 'दुहियमत्तवच्छला तुमं' ति विस्सवेमि भयवदं ।
 जइ न कोद विरोहो, ता करेहि मे पमायं गंहागमणेणं
 ति । अच्चन्तदुक्खिया अहं, जाओ य मे ईमि दुक्खोवममो
 तुह दंसणेणं, 'वियभिओ' 'पमोओ, विदयधम्मसत्ता' य
 १५ भयवई । ता इच्छामि तुह ममौवे किंचित् मोउं ति ।
 गणिणीए भणियं । धम्मसौले, धम्मदंसणानिमित्तं नत्थि
 विरोहो, किं तु रत्तिकयल्लं सेमजणा^१पत्तिथाइ । रयणवईए
 भणियं । भयवद, धम्ममट्ठापरो मे सुदयणो, न तत्थ
 अप्पत्तिथाइ^२ संभवद । गणिणीए भणियं । जइ एवं, ता
 २० तुमं पमाणं^३ ति । रयणवईए भणियं । भयवद, महापसाओ ।

१ CEF om.

२ CEF सत्ता ।

३ D adda वि

४ CE अप्पत्तिथाइ = अप्रत्यक्षः

५ D = वाईधं

ता हृदि, गच्छन् । गथा सह रयणवर्द्धे गणिणी, पविट्टा
रयणवर्द्धे । कश्चो य णाए मंभमाइसएणमुच्चिओवचारो ।
सवविट्टा गणिणी पुरओ य से मपरिचणा रयणवर्द्धे न्ति ।

गणिणीए भणियं । वच्छे, मंसारसमावन्ना खु पाणिणो
सखे दत्ततत्त्ववैयज्जमंगथा अहिहवैयन्ति अणुममयं जराए, ४
ओत्थारिज्जन्ति मोहतिमिरेण, वाहिज्जन्ति विषयतण्हाए,
कथत्थिज्जन्ति इन्दिहं, पसन्ति कोहग्गिणा, अवट्ठभन्ति
माणपव्वणं, मोहिज्जन्ति मायाजालियाए, पलाविज्जन्ति
लोहमायरेण, खण्डिज्जन्ति इट्ठविओएहिं, भमाडिज्जन्ति
कासपरिण्णए, कवलज्जन्ति मच्चुण न्ति । परमत्थओ न केइ १०
सुद्धिया मोत्तूण तप्पडिवरकुज्जए महाणभावे । ते उण, जहा केइ
महावाहिगद्धिया पौडिज्जमाणा महावेयणाए ममावन्ननिव्वेया
गवेमिऊण कुमलवेज्जं निवेइऊण अप्पाणयं तस्स वयणेण
पडिवन्ना जज्जत्तकिरियं वाहिज्जमाणा वि तव्वेयणाए विमुच्च-
माणा वाहिणा अन्तो-आरोग्गलाहधिइए अगणेमाणा तं १४
वज्जदुक्खं ईसि अविमुक्का वि वाहिणा मंजायविमोक्खनि-
व्वयमई आरोग्गसमेया विथ न खलु नो सुद्धिया वव्हारेण;
तहा जे इमे भयवन्तो सुणिवरा ते संसारमहावाहिगद्धिय न्ति
पौडिज्जमाणा जम्माइमहावेयणाए ममावन्ननिव्वेया गवेमिऊण
भावओ कुमलवेज्जं भयवन्तं वीयरायं तद्वएणमुट्ठियं वा गुहं १०

१ AE उच्छा० F उच्छादज्जन्ति ।

२ F तिव्वे० ।

३ F संभाविय० ।

४ D केट्ठियं, F संविद्यं ।

- निष्कलङ्कमप्याणयं तस्मै वयणेण पडिवक्ता मन्वदस्त्वनिवारणिं
 संजमकिरियं वाहिज्जमाणा वि परीसहोवमग्गवेयणाए
 विमुच्चमाणा महामोहवाहिणा अन्नो पममारोग्गलाभधिईए^१
 अगणेमाणा तं परीसहादिवज्जदस्त्वं ईमि अविमुक्खा वि
 ५ संकिलेसवाहिणा परमगुरुवौथरागाणासोवणाए संजायविमोक्ख-
 निष्कयमई सयलाबाहाखयसमुच्चयपरम^२पणिहाणभावारोग्ग-
 ममेयवौथराया विय न खलु नो सुहिया निष्कएण । जम्भो
 पणट्ठं तेषिं मोहतिमिरं, आविज्झयं मज्झनाणं, निवत्तो
 १० अमग्गहो, परिणयं संतोसामयं, अवगया असक्किरिया,
 तुट्टपाया भववक्खो, थिरीद्धयं ज्ञाणरयणं, आमसं परमसिव-
 सुहं । ता एवं परमत्यसिन्नाए थेवा एत्थ सुहिया बह्वे
 उण दस्सियन्ति । लोयदिट्ठोए उ^३ वक्खे अस्सारिसे सुहदस्के
 कोएहि जम्भजरामरणघत्था वि पाणिणो आहारादमपन्नि-
 मेत्तेण कूरवाह^४सरगोयरगया विय हरिणया जवमादमपन्नीए
 १५ चेव सुहियन्ति वुच्चन्ति । असस्सा दस्सियाण य^५ इमं
 दिट्ठिमगिहि^६ अ तुह दस्सियन्ते कारणमवगच्छामि ।
 साहेहि वा, जइ अकहणीयं न होइ ॥ १८ गुणचन्दपडिवट्ठं
 माहिंयं रयणवईए । भणिंयं च णाए । भयवइ, जहा तए

१ A om. वि •

२ D द्वितीय ।

३ CEF परिहास ।

४ CEF अमग्गहो •

५ AD • सउ. CE om. च । ६ D सरावेडो •

७ D • वाचा । •

८ CE सहिभि explained अद्वैतना इव ।

९ CE add रयणवईए अर्थं किं भयवतोऽयं वि अकहणीयं वक्तव्यम्

समादृष्टं, तदेव परमत्यो । तदावि अज्जउत्ताकुसलसुमरणा^१
 वि पीडेह मं मन्दभादणिं । गणिणीए भणियं । वच्छे, न तस्स
 संपयमकुसलं ति, धौरा होदि । रयणवईए भणियं । कइं
 भयवई विद्याणद । गणिणीए भणियं । तुह सरविसेसाओ ।
 रयणवईए भणियं । कौइसो मण्ण सरविसेसो । गणिणीए ५
 भणियं । जारिसो अविहवाए परमाणन्दओ भन्तुणो हवद ।
 रयणवईए भणियं । भयवद, न तए कुप्पियब्बं, भणामि
 किंचि अहमाउल्लयाए । गणिणीए भणियं । वच्छे, अक्कोवणो
 चेव तवस्सिजणो होइ, किसेत्यमभत्यणाए । रयणवईए भणियं ।
 भयवद, जइ एवं ता को एत्थ पच्चओ, अं भयवईए आइदं १०
 ति । गणिणीए भणियं । वच्छे, अलमेत्य पच्चएण । न य
 वीयरगवयणमस्रहा होइ । वीयरगवयणं च सरमण्डलं ।
 तदाएसेण यं अपियमिणं, न उण अस्रहा; तदावि एत्थ
 पच्चओ त्ति भिग्घं तुहावगमणनिमित्तं भणामि किंचि अहयं ।
 न तए खिज्जियब्बं । रयणवईए भणियं । आणवेउ भयवई । १५
 गणिणीए भणियं । सुण, एवंविहमरवईए नारोए गुण्णपएसे
 मसो हवद त्ति सरमण्डले पठियं । एत्थ य तुमं पमाणं
 ति । रयणवईए भणियं । एवमेयं; किं तु मरिसेउ भयवई,
 अं मए आउल्लाए विद्यप्पियं । गणिणीए भणियं । न एत्थ
 दोसो, नेहाउल्ला हि पाणिणो एवंविहा चेव हवन्ति । किं तु २०
 तए वि मरिखियब्बं, अं मए तुह सिग्घपड्डित्तिनिमित्तमेवं

जंपियं ति । रथणवईए भणियं । भयवद. अणुगग्गे का
 मरिभावणा । अवणीओ मम महारोओ भयवईए इमिणा
 जंपिएण । किं तु पुच्छामि भगवहं, कस्स उण कम्मस्स
 ईदहो महारोहो विवाओ ति । गणिणीए भणियं । वच्चे,
 १ येवस्स अन्नाणचेट्ठियस्स । कीदसौ वा इमस्स रोइया । सुण,
 येवेष कम्पुणा जं मए पाविंति ति । रथणवईए भणियं ।
 भयवद, महन्तो मे अणुगग्गेः दढमवहिय म्हि । गणिणीए
 भणियं ॥

अत्थि 'कोसलाहिओ नरसुन्दरो नाम राया । तस्सा-
 १० मिमं जम्भपरियायं पडुच्च धम्मपत्तौ अहेमि । सो य एगया
 गओ आसवाहणियाए । अवहिओ दप्पियतरणण त्रिच्छूढो
 महाउवौए । दिट्ठा य जेण मज्झणइदेमयाले तौए महाउवौए
 एगंमि वणनिउञ्जे अउव्वदंमणा इत्थिया । भणिओ य
 तौए । महाराय, मागयं, उवविषसु ति । राइणा भणियं ।
 ११ कासि तुमं को वा १एस पएसो ति । तौए भणियं ।
 मणोहरा नाम जक्खिणी अहं, विज्झूरजं च एयं । राइणा
 भणियं । कीम तुमं एत्थ एगागिणी । तौए भणियं । अहं
 खु नन्दणाओ मलयं गया आसि मइ पिथयमेण । तओ
 आगच्छमाणीए इह पएसे निमित्तमन्तरेण कुविओ मे
 १० पिथयमो, गओ य मं उण्णितं । अओ एयाइणि ति ।
 राइणा भणियं । न सोइणमणुचिट्ठियं दुवेहिं पि तुवेहिं ।

तौए भणियं । कहं विद्य । राइणा भणियं । जमुण्डिया
 पिचयसेणं । तुमं पि जं तेण सह न गय त्ति । तौए भणियं ।
 अलं तेणमविसेसज्जणा । राइणा भणियं । भद्दे, न एस धम्मो
 सईण । तौए भणियं । कौइसं तस्स सदत्तणं, जो अणुरत्तं
 जणं परिच्चयइ । राइणा भणियं । भद्दे, को ऽणुरत्तं विणा
 दोसेण परिच्चयइ । तौए भणियं । जो अयाणुओ । एवं च
 भण्णिऊण मविलाममवल्लोइउं पयत्ता । अवहोरिया राइणा ।
 मोहदोसेण विगयलज्जं भणियं च णाए । महाराय, इयाणिं
 चेव जंपियं तए, जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण परिच्चयइ' ।
 अणुरत्ता य अहं भवओ । ता कीस तुमं अवहोरेसि । १०
 राइणा भणियं । भद्दे, मा एवं भण ; परित्यथा तुमं ।
 तौए भणियं । महाराय, पुरिसस्स सव्वा परा चेव इत्थिया
 होइ । राइणा भणियं । किमिमाणा जाइवाएण ; १परिच्चय-
 मिमं परल्लोयविरुद्धमास्मावं । तौए भणियं । अलियवयणं
 पि य परल्लोयविरुद्धमेव । राइणा भणियं । किं मए भलियं १५
 जंपियं ति । तौए भणियं । जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण
 परिच्चयइ' । राइणा भणियं । किमेत्य अलियं ति । तौए
 भणियं । जं परिच्चयसि मं अणुरत्तं । राइणा अणियं ।
 नाणुरत्ता तुमं, जेण मं अहिण निउअसि । अओ चेव न
 दोमवज्जिया, जेण 'न' परल्लोयं अवेक्कसि । तौए भणियं । २०

किमिच्छा अपिण । अहं न माणेषि मं, तन्नो अहं निष्-
 नेष भवन्तं वावाणमि^१ । रादणा भणियं । भहे, को तए
 वावाइयइ ।^२ जो रण्डाए पुरिषो वावाइयइ, तस्स अण-
 ण्णसिदाणं पि न जुज्झइ त्ति^३ । तन्नो पण्डु^४ विष पण्डा-
 ५ विया रायससुहं । हुंकारिया य णेण । जाया अहंशणा ।
 तन्नो किमिमीए त्ति पयडो राया मनयराभिमुहं । समा-
 गन्नो येवं भूमिभायं, आव अयण्डमि चेव निवडिन्नो
 कच्चणपायवो । न लग्गो रादणो । जोइयं च णेणोवरिज्जत्तं ।
 दिट्ठा य सा गयणमण्णे । भणियं च णाए । रे दुराधार,
 १० केत्तिए वारे^५ एवं कुट्टिहिमि^६ । रादणा भणियं । आ
 पावे, अगोयरत्या तुमं ; अण्णहा अवस्समहं तुमं निग्गहेमि ।
 अदंसणीहया एसा । देवजोएण ^७तुरयमग्गाणुलगेण ^८दिट्ठो
^९नियसेणेण, समागन्नो राया मनयरं । कयं वड्ढावणयं ।
 'सव्वत्यावीसत्यो चिट्ठइ' त्ति पुण्डियं मए 'अज्जउत्त, किं
 १५ निमित्तं' । तेण भणियं । न किंचि । मए भणियं । हा
 कहं न किंचि ; कहिं अज्जउत्तो, कहमीइसी अवौसत्यय
 त्ति । ता 'कहेहि कारणं, पज्जाउत्तां मे हिययं ति । तेण

१ CE add जो रंडाए वावाइयइ तस्स विषया वि पाणिय न पय-
 २ CE om. the following sentence. ३ A अतिजुत्तं ।

४ D पण्डेय दण्डाचरा । ५ AD वारे ।

६ A पु०, D दु०, CE चवि । ७ ACE om. ८ CEF वाचि ।

भणियं । अहं पञ्जाउलयाए । निम्बन्ध^१पुच्छिएण साहिओ
मणोहरा^२जक्खिणिवुत्तन्तो । मए भणियं । अज्जउत्त, कह
णु एयं, अहिणिविद्धा खु एसा । राइणा भणियं । देवि,
येवमियं कारणं । किं तीए अहिणिवेसेण । अइ पावेमि^३तं
इत्यगइणे संपयं, ता तह कयत्येमि, अहा कइदेइ अहि- ५
णिवेसं ति ॥ अज्जया 'वासभवणत्थो राय' न्ति सोऊण पयइ
अहं वासभवणं । गथा एगं कच्छन्तरं, जाव दिट्ठो मए
राथा मम समाणरूवाए इत्थियाए सह सयणीयसुवगओ
न्ति । तओ 'हा किमेयं' ति संखुइहा अहं, नियत्तमाणी
य दिट्ठो राइणा । भणियं च णेण । आ पावे, कहिं १०
नियत्तसि । सुणिओ ते मायापओओ । देवि, पेच्छ पावाए
भट्टत्तणं ति । भणिऊण धाविओ मम पिट्ठओ । वेवमाण-
सरौरा गहियाइमणेण केसेसु । संभमाउलं अपियं मए ।
अज्जउत्त, किमेयं ति । तेणावहरिऊण मज्झ वयणं समा-
हया सा इत्थिया । देवि, पेच्छ पावाए मायाचरियं । १५
जारिमं तए मन्तिथं ति, तारिसं सेव इमीए संपाडियं ।
कओ किल तुइ मन्तिओ वेसो । तीए भणियं । अज्जउत्त,
अज्जमिमीए दंसणेण, निम्बासेहि एयं महापावं ति । तओ
राइणा सहाविथा अट्ठपाइरिया । समागथा बइवे, भणिया
य णेण । भो भो एयं देवौरुवधारिणिं दुइजक्खिणिं २०

१ CE om, D om.

२ CEF om, जक्खि, D i marg.

३ ACEF om. तं इत्यगइणे ।

कथत्यज्जण निहयं लभुं निष्सासेह । तन्नो तेहिं 'अं देवो
 आणवेह' त्ति भण्णिज्जण पुब्बवेरिएहिं विच्च 'आ पावे, आ
 पावे' त्ति भण्णमाणेहिं गहिया अहं केणावि केसेसु, अवरेण
 उत्तरीए, अञ्जेण बाह्वाहिं, कथत्यिया नरवंदपुरन्नो,
 १ नौणिया बाहिं । तह वि 'य अहिययरं कथत्यज्जण, जहा
 काह दुट्ठसीला निष्सासियह, तहा निष्सासिय णि । विमुक्का
 नयरकाण्णसमौवे, भणिया य णेहिं । आ पावे, जह पुणो
 रायभवणं पविमसि, तन्नो मुया अन्हाण हत्यन्नो त्ति ।
 नियत्ता रायपुरिमा । तन्नो चिन्तियं मए । हन्त किमेयं
 २० ति । अहो मे पावपरिणई, पेच्छ किं पावियं ति । अहो
 णु खलु निरवराहा वि पाणिणो पुब्बदुच्चरिएहिं एवं कथ-
 त्यिज्जन्ति । ता अलं मे जीविण, वावाएमि अत्ताणयं ।
 न अन्नो वावायणोवान्नो त्ति गन्तूणमेथमदुरोवक्कस्सिज्ज-
 माणपव्वयं भञ्जेमि अत्ताणयं ति पयट्ठा गिरिंमंसुहं, पत्ता
 २५ य महया ३परिकिल्लेसेण । समाठत्ता य आरुचिउं । दिट्ठा
 गिरिगुहागएहिं माह्वाहिं । समागन्नो य तन्नो अण्येयगुण-
 रयणभूमिन्नो दिप्पमाणो तवतेएण सुट्ठिन्नो परलोचपक्के
 वप्पल्लो दुच्चियसत्ताण ममुप्पन्नदिप्पनाणो देमन्नो संमारा-
 उवोए चिन्तामणौ समौहियसुहम्मा अण्येयमाज्जपरियरिन्नो
 ३० सुगिहीयनामो भयवं गुहं त्ति । तं च दट्ठूण अवगन्नो विद्य

१ A om. २ DF किमे । ३ CE insert वर ।

४ CE om. परि, A has only ए ।

ने किलेशो, समद्वाधिया विथ धमेण । वन्दिओ सविण्यं,
 धक्काहिया १य णेण भणियां २ सबलमाणं । वच्चे सुसंगए, न
 तए संतप्पियव्वं । ईदसो एस संसारो, आवयाभायणं खुं
 एत्थ पाणिणो ; अहिहया महामोहेण न पेच्छन्ति परमत्थं,
 न सुणन्ति परममिन्ताणं वयणं, पयइन्ति अहिएसु, बन्धन्ति ३
 तिब्बकमयादं, विउडिज्जन्ति तेहिं, न कुइन्ति पुब्बदुक्कडाण
 विणा वीयरगवयणकरणेणं ति । तओ मए भणियं । भयवं,
 एवमेयं ; अह किं मए कथं पावकमं, जस्सु ईदसो विवाओ
 न्ति । भयवया भणियं । वच्चे सुण, जस्सु विवागसेसमेयं ।
 मए भणियं । भयवं, अवहिय न्हि । भयवया भणियं । ४वच्चे, ५
 ६सुण ।

अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे ६ विसए ७ बन्धउरं
 नाम नयरं । तत्थ ८ बन्धसेणो नाम नरवई अहेसि । तस्सु
 बल्लमओ विउरो नाम माहणो, पुरन्दरजसा से भारिया ।
 ताणं तुमं इओ अईयमवमभवमि चन्दजसाहिहाणा धूया ९
 अहेसि न्ति, बल्लहा जणणिजणयाणं । जिणवयणभाविथत्तणेण
 ताणि देसन्ति ते धम्मं, निवारन्ति अहिथाओ ; अणाहि-
 भवभावणादोसेण बालयाए थ न परिणमइ ते सभं । ससु-
 प्पया थ ते पीई जसोदाससेट्ठिभारियाए बन्धुसुन्दरीए

१ DF om.

२ A ०यं, CEF add य ।

३ A च्लु ।

४ A om.

५ ACEF om.

६ A ०वाक्का ।

७ A om.

८ A चत्तव य ।

- सह । सा य^१ अदसंकिञ्चिद्विच्छा संसाराहिणन्दिणी गिद्धा
 कामभोएसु निरवेक्ता परलोचमग्ने । तन्नो वारिषा तुमं
 जण्णिजण्णिहिं । वच्चे, अलमिमौए सह सङ्गेण, पावमि-
 त्तथाणीया खु एसा, पडिंसिद्धो य भयवया पावमित्त-
 १ सङ्गो^२ । न पडिवक्कं च तं तए गुहवयणं । अज्झया गया
 तुमं बन्धुसुन्दरिसमीवं । दिट्ठा विमणदुक्खणा बन्धुसुन्दरी ।
 भणिया य एसा । हत्ता, कीस तुमं विमणदुक्खणं त्ति ।
 तीए भणियं । पियसहि, विरत्तो मे भत्ता गाढरत्तो
 महरावईए, अजायपुत्तभण्डा^३ य अहयं । ता न-याणामो,
 १० कहं भविस्सुदं त्ति दढं विमणं न्हि । तए भणियं । अलं
 विसाएण, उवाए जत्तं कुणसु त्ति । तीए भणियं । न-
 याणामि एत्युवायं, ^४सुयं च मए, अत्थि इह उप्पसा
 नाम परिव्वाइया, सा एवंविहेसु कुमसा, न य जे तं पेक्खिउं
 अवसरो त्ति । तए भणियं । कहिं मा परिवसद, साहेहि
 १५ मण्णु; अहं तमाणेमि त्ति । माहिथं बन्धुसुन्दरीए, जहा
 किल पुब्बवाहिरियाए^५ । तन्नो गया तुमं^६, दिट्ठा परिव्वा-
 इयां । बन्धुसुन्दरी तुमं दट्ठमिच्छदं त्ति भणिज्जण आणिया
 तुमए, आणिज्जण गया तुमं मगिहं । पृइया सा बन्धुसुन्द-
 रीए, माहिन्नो से नियवुत्तन्नो । भणियं परिव्वाइयाए ।

१ D om. २ CE यमंगो ।

३ D चंडा A दंडा ।

४ D inserts नवरं ।

५ D adds परिवसद ।

६ D adds परिगुणमाणो तोय जेहं D पुण्णमाणो नाय जेहं ।

अविह्वे, धीरा होहि । येवमेयं कज्जं । करेमि अहमेत्य
 ओथं^१, जेण सो तीसे^२ पओसमावज्जर ति^३ । बन्धुसुन्दरीए
 भणियं । भयवद्, ^४अणुगिहीय ण्हि । गया परिव्वारया,
 कओ य णाए असोदाससेट्ठिणो महरावद्दं पद्द विह्वेण-
 ओओ : पडत्तो विह्विणा । अचिन्तमामत्ययाए ओसहौणं^५ ।
 विचिन्तयाए कक्खपरिणामस्स विरत्तो तीए सेट्ठो । परि-
 चत्ता महरावद्दं, गहिया^६ खोएण । एयनिमित्तं च बद्धं तए
 किलिङ्गकम्पं ॥ परिव्वालिज्जण अहाउयं मया समाणी तक्कस-
 दोसेणेव समुप्पन्ना करेणुयत्ताए अप्पिया जूहाहिवत्सु;
 गहिया वारिमज्जे । तओ तत्थ महन्नं किलेममणुहविय^{१०} ।
 मया समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्पन्ना वाणरित्ताए ति ।
 तत्थ वि य अचन्तमप्पिया जूहाहिवत्सु । ^{११}विष्कूढा जूहाओ
 गहिया जरठकुरेण, निबद्धा खोहसङ्कलाए । महदुक्ख-
 पौडिया अहाउयं पाणिज्जण मया समाणी तक्कसदोसे-
 णेव समुप्पन्ना कुक्करित्ताए । तत्थ वि य ^{१२}रिष्काले वि^{१३} ।
^{१४}अण्हिमया सब्बकुक्कुराणं कीडानियरखयविणट्ठदेहा महन्नं
 किलेममणुहविय मया समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्पन्ना
 मज्जारिगत्ताए ति । तत्थ वि य अमणोरमा सब्बमज्ज-
 राणं गेहाणसदद्धदेहा अहाउयत्ताए मरिज्जण तक्कसदोसेणेव

१ A संयोचं ।

२ CEF तीए ।

३ A •ज्जति D ज्जार ।

४ AD •अ० ।

५ D adds य ।

६ D बूढा ।

७ A om.

८ A गहियया ।

- समुप्यक्षा चक्षुवादयन्ताए न्ति । तस्य वि मथा पियथमपरि-
वञ्जिता किलेससंपादयवित्तौ^१ महन्तं दुक्कमणुवविम मथा
समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्यक्षा चण्डालइत्यिगन्ताए न्ति ।
तस्य वि य दठं अमणोरमा पियथमस्स मथणदुक्कपौडिथा
१ अहाउयक्कएण मरिऊण तक्कसदोसेणेव समुप्यक्षा सबर-
इत्यिगन्ताए । तस्य वि य अमणोरमा सबसवराणं विच्छूढा^२
णेहिं पत्तीओ परिममन्तो विमम^३मण्णकन्नारे किलेस-
संपादयमरीरठिई परिक्कीणकाया अट्ठाणपडिवक्कपणपरि^४
अट्ठेहिं दिट्ठा तुमं साङ्गहिं, ते वि ^५य तुमाए न्ति । ते य
१० दट्ठूण समुप्यक्षो ते पमोओ । पुच्छिता य णेहिं । धम्मसीले,
को लण इमो पएसो केदूरे वा इओ वत्तणि न्ति । तए
सबज्जमाणमाइत्तिकयं । मण्णकन्नारमेयं, इओ नाइदूरे
वत्तणी । साङ्गहिं भणियं । धम्मसीले, कयरीए दिसाए
वत्तणी । तए भणियं । अवरमगेण इओ वालिऊण इमं
१५ तरुलयागहणं । अह्वा एह, अहं सेव दंसमि न्ति । दंसिया
वत्तणी^६ । चिन्तियं च सुट्ठचित्ताए । अओ इमे अमण्णरिया
पियंभाणिणो पसन्तकवा अभिगमणीया ; धम्माणमेवविहेहि
सह मंगमो भवइ । एवं ^७विमयविसुट्ठचिन्तणं खविओ
कक्कसंघाओ आसगल्लियं बोधिवीथं । एत्थन्नरंमि धम्म-
२० लाहिथा साङ्गहिं सुहयरपरिणामा य एडिथा तेसिं चक्क-

१ F पाचवित्तौ । २ AD विच्छूढा । ३ CE मण्ण । ४ AD add य

५ AD वत्तिवी । ६ AF om. विमय, D has •विमुदायवेहिं•

येसुं । एत्यन्तरंमि अप्यारम्भपरिगृह्यमाणेण सहावमहवम्भ-
 याए साऊसन्निहिषामत्यओ सुद्धभावयाए थ वद्धं सुमाणसा-
 छयं । गथा भयवन्तो साऊणो । गएसु वि थ न तुडो ते
 तथणुसरणमंगओ सुद्धभावाणुवन्तो । अहाउयपरिक्खणं च
 मया समाणी तक्कसदोससेसंगथा सेव समुप्पन्ना सेयविद्या-
 चिवस्स धूय न्ति । पत्तवया थ परिणीया कोसलाहिबेण;
 तक्कससेमयाए थ जत्थिणीकूवविप्पलद्धेण कयत्याविद्या णेणं ।
 ता एवं वच्चे दुट्टपरिम्वाइथाहवणकम्मविवागसेसमेयं ति ॥

एयमायणिकुण अवगथं चिय मे मोहतिमिरं, जाओ
 भवविराओ, उप्पन्नं जाइसरणं, वड्डिओ संवेगो । वन्धिकुण १
 भणिओ भयवं गुरु । भयवं, एवमेयं; अह कथा उण तक्क-
 म्मविवाओ नीसेसीभविस्सइ । भयवया भणियं । वच्चे,
 इमिणा अहोरत्तेण । मए भणियं । भयवं, कथा कहं वा तं
 जत्थिणिं विद्याणित्सइ अज्जउत्तो । भयवया भणियं । वच्चे,
 अज्जेव रयणौए तुह सहावासरिसयाए समुप्पन्नासङ्को निवेइ- १
 कुण मन्तिणो तक्कयवीथरायपडिमासङ्गणपओएण नीसंसयं
 'विद्याणिकुण, जहा न एसा देवि न्ति; तओ 'इण 'इण'
 न्ति 'भणमाणो खग्गं गहेकुण उट्ठिओ राया, जाव तक्कणं
 अदंसणा 'जाय न्ति । मए भणियं । भयवं, न तीए किंचि

१ DF नाकह ।

२ CE भणिकुण सेलूय संडल्लमायुं A इह इहा

विज्ज विज्ज संडल्लमायुं ।

३ D संजाय ।

अक्षुषणं करिस्सुद अज्जउत्तो । भयवथा भणियं । वण्हे, न
 हि, किं तु कयत्थिया तुमं ति अहियं संतप्पिस्सुद । मए
 भणियं । भयवं, को एत्थ दोसो अज्जउत्तस्स, कसपरिणरूप
 स न्ति । भयवथा भणियं । वण्हे, एवमेयं ; तहावि मोह-
 ५ दोषेण दढं संतप्पिस्सुद महाराओ । सुए आगमिस्सुद इहदं,
 पेक्खिस्सुद तुमं । तओ सह तए अच्चन्तसुहिओ हविस्सुद न्ति
 विद्याणिज्जण न तए संतप्पियञ्चं । मए भणियं । भयवं, अ-
 गओ मे संतावो तुह दंसणेण, विरत्तं च मे चित्तं भवचार-
 गाओ । ता किं महारायागमणेण । पुणो वि विओगावसाणा
 १० संगमा । कौदसं वा जरामरणपीडित्थानं सुहियत्तणं । भय-
 वथा भणियं । वण्हे, एवमेयं, किं तु सह तए अच्चन्त-
 सुहिओ हविस्सुद न्ति । भणियं मए^१ । अच्चन्तसुहिओ
 जीवो न वीयरायवयणाणुद्धानमन्तरेण^२ इवद । ता 'भयवथा
 'भणियं । सह तए जराइदोमनिग्वायणसमत्थं दुक्करं कावु-
 १५ रिमाण वीयरगवयणाणुद्धानं करइस्सुद । 'एएण कारणेण
 अच्चन्तसुहिओ होहि न्ति । भणिज्जण तुण्हिओ ठिओ
 भयवं । 'एयमायणिज्जण 'अहो धओ महाराओ' न्ति हरि-
 सिया अहं । हिययत्थं^३ विद्याणिज्जण भणिया य^४ भयवथा ।

१ DF add न तुहाणुत्तिमिचित्तं जोगणोइए अवि य तज्जिदोए, after
 this F has again भणियं मए । २ CEF om.

३ CDEF om.

४ A om. all down to चहो ।

५ D has instead of this मए भणियं । ६ AF om. ७ A om.

वच्छे, तुमं पि गेण्हहि ताव सव्वमन्तपरममन्तं चरदुत्तं
 जीवलोए विणासणं भयाणं साहणं परमपयस्स पूयणिज्जं
 'सयाणं अचिन्तसत्तिजुत्तं गाहणं सयल्लगुणाणं उवमाईय-
 कक्षाणकारणं भयवया वीयरगेण पणीयं पञ्चनमोक्कारं ति ।
 मए भणियं । भयवं, अणुगिहोय न्हि । भयवया भणियं ।
 'ठायसु मे वामपासे पुव्वाहिसुहं ति । ठिया ईमि अवणथा,
 वन्दिओ भयवं । 'कथं भयवया परमगुहसरणं । तओ उव-
 उत्तेण अक्कलियाइगुणसमेओ दिओ नमोक्कारो, पडिच्छिओ
 मए सुद्धभावादमएण । तयणन्तरं च पणट्टमिव भयं, समा-
 गयं विय सुत्तिसुहं ति । भयवया भणियं । वच्छे, इणमेव १
 अणुसरन्तीए २ गमेयव्वा तए इमाए एगपासट्ठियाए गिरि-
 गुहाए रयणी, न वीहियव्वं च । संपयं गच्छामि अहयं,
 सुए पुणो अन्हाणं दंसणं ति । मए भणियं । भयवं, अणु-
 गिहोय न्हि । गओ भयवं ॥

नमोक्कारपराए य परमपमोयमंगयाए येववेळा ३ विय ४
 अइक्कन्ता रयणी । पहायसमए य चाससाहणेण अक्केसणत्थं
 समागओ राया । पत्ता य णे समीवे कहवि आसवारा ।
 दिट्ठा य णेहिं, हरिस ५ निभारेहिं साहिथा राइणो । आगओ

१ F सयाजयेणं ।

२ CE वासु, D वाहि F वाहिदुं ।

३ A has instead of this sentence : भयं समागयं विय सुत्तिसुहं ति ।

४ F नयव्वा ।

५ D येवा, CEF नेत्रेलाए ।

६ A inserts भर ।

- मे^१ समीवं राया । बाहोऽल्लोयणेणं भणियं च णेणं । देवि,
 न मे कुप्पियव्वं, अक्खणमेत्थमवरण्णइ । मए भणियं । अक्ख-
 उत्त, को एत्थ अवसरो कोवत्सु ; नियदुच्चरियविवागसेस-
 मेयं । राइणा भणियं । देवि, अहमेत्थ निमित्तं । मए
 भणियं : अक्खउत्त, अक्खन्तरे विओयपडिबडुनियदुच्चरिय-
 सामत्थेण पल्लयथरमणभूयं । तत्थ किं तुमं निमित्तं ति ।
 सव्वहा मए कओ एस दोषो त्ति । राइणा भणियं । देवि,
 सामत्थेण विद्याणामि अहमिणं, जमणादीं मंसारो कक्खवसगा
 य पाणिणो । देवी उण विसेसपरिक्खणमंगथा विथ मन्नेइ ।
 १० मए भणियं । अक्खउत्त, एवं । राइणा भणियं । देवि, कं
 विथ । साहिओ मए मरणववसायगुहदंसणाइओ नमोक्कार-
 लाइपक्खवमाणो परिकहियवुत्तन्तो । ‘अहो भयवओ नाणा-
 इसओ’ त्ति विन्दिओ राया । ‘अहो असारथा मंसारत्स,
 एइहमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईइसो विवाओ’ त्ति संविग्गो
 ११ राया । भणियं च णेण । देवि, केदूरे इओ भयवं गुह त्ति ।
 मए भणियं । अक्खउत्त, इओ थोवन्तरे । राइणा भणियं ।
 ता^१ एहि, गच्छन्ह भयवन्तदंसणवडियाए । मए भणियं ।
 अक्खउत्त, जुत्तमेयं ति । गओ मं घेत्तूण मह परिचणेण
 राया । दिट्ठो भयवं, वन्दिओ । हरिमियमणेण, धक्खसाहिओ
 १० भयवथा । भणियं च णेण । भयवं, साहिओ ममं भयवन्त-

दंशणादश्चो सयलवुत्तन्नो सेव देवीए । जाश्चो य मे संतासो,
 'अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउत्तु ईदसो विवाश्चो' ति ।
 अण्येयदुक्कउत्तमन्निश्चो 'य अहयं । ता न-याणामो, किमेत्थ
 कायव्वं ति । भयवया भणियं । महाराय सुण, जमेत्थ
 कायव्वं । राइणा भणियं । आणवेउ भयवं । भयवया
 भणियं । सुप्पणिहाणं वट्टमाणसयलसावज्जजोयविरमणं संवि-
 ग्गयाए अईयपडिक्ककणं अच्चन्तमणियाणमणागयपच्चत्ताणं
 ति । एवं च कए समाणे महन्तकुसलासयभावेण महामेह-
 बुद्धिहयाणि विय खुइज्जणुदित्तथाइं' पसमन्ति दुक्कडाइं ।
 तश्चो वित्थरइं' कुसलासश्चो, उल्लसद जीववीरिथं', विसुज्झए
 अन्नरप्पा, परिणमद अप्पमाश्चो, निथत्तए भिक्खावियप्पणं,
 अवेइ कम्माणवन्धो, खिज्जइ भवसंततो, पाविज्जइ परमपथं ।
 तत्थ उण सव्वकासं न होन्ति दुक्कउजोया, अच्चन्तिथं च
 निहवमसुहं । ता इमं कायव्वं । राइणा भणियं । भयवं,
 एवमेयं, अणुग्गिहीश्चो अहं भयवया, कुसलजोएण करेमि
 भयवश्चो आणं ति । भणिकुण पुल्लइया अहं भणिया य ।
 देवि, दुक्कहो भयवन्ततुल्लो धम्मसारहो । उवाएश्चो य सव्वहा
 धम्मो, सव्वमन्नं संकिलेसकारणं । न होइ धम्मो गुहमन्नरेण,
 ता संपाडेमि भयवश्चो आणं ति । मए भणियं । अज्जउत्त,
 जुत्तमेयं । तश्चो द्वाविथं राइणा महादाणं, काराविया ।

अट्टाहिया महिमा, सम्पाणिता पञ्चरत्नवया, ठाविओ रज्जे
 सुरसुन्दरो नाम^१ जेठपुत्तो । तओ अण्णेषामनामसुपरि-
 यरिओ^२ सह मए सयसन्नेउरेण य सुगिहीयनामधेयगुह-
 समीवे सुत्तभणिएण विहिणा पवड्डमाणेणं सुहपरिणामेणं
 ४ पव्वइओ राया । ता एवं, वच्चे, येवेण कम्पुणा इयं 'मए
 पाविथं ति । अओ अवगच्छामि; येवस्स अज्जाणवेइयस्स,
 वच्चे, एसो विवाओ, पल्लयस्स उ तिरियाइएसु^३ हवइ । एवं
 च कम्पपरिणइए समावड्डियाए वि^४ अस्सा उदए 'पुव्वकउत्तेयं
 ति न संतप्पियव्वं जाणएण ॥

- १० एयमायणिकुण आविभूयसम्पत्तदेसविरइपरिणामाए
 जंपियं रयणवईए । भयवइ, महन्तं दुक्कमणभूयं भयवईए ।
 अहवा ईइसो एस संसारो । सब्बहा कयत्या भयवई, जा
 समुत्तिष्ठा इमाओ 'किलेसजम्मासाओ । अहं पि धम्मा चेव,
 जीए मए तुमं दिट्ठा । न अण्णपुत्ताणं चिन्तामणिरयण-
 १५ संपत्ती हवइ । ता आइसउ भयवई, जं मए कायव्वं ति ।
 तओ विद्याणिकुण तौए भावं साहिओ सावयधम्मो गणि-
 णौए । "एयमहं षएमि काउं" ति हरिबिया रयणवई ।
 नमोक्कारपुव्वयं सिद्धन्तविहाणेण गहियाइं अणुव्वयगुहव्वय-
 सिक्खावथाइं । वन्दिया गणिणी, पुच्छिया रयणवईए ।

१ F सुरसुन्दराहियावं । २ AF •परियउ, D पयउ । ३ AD झ ।
 ४ D •बारसुं । ५ A समाव (sic), CE समावड्डिय ।
 ६ D पुव्वकयदुक्कउत्तेयं । ७ D संकिंसे । ८ F इयं च वे कायव्वं ।

भयवद्, 'कीदृशो मन्त्र सरविशेषो' ति । पुष्कियाए जं तए
समाणत्तं "जारिसो परमानन्दजोए भक्तुणो हवद्" ति ता
कीदृशो अज्जउत्तस्स परमानन्दजोओ, किं सुयं कुओइ
अज्जउत्तेण वीयरायवयणं । गणिणीए भणियं । वच्चे, एमहं
तस्सेमि ॥ एत्यन्तरंमि 'गुलुगुलियं गन्धहत्थिणा, समाहयं
संझामङ्गलत्तरं, पढियं च वन्दिणा ।

धम्मोदएण तं नत्थि जं न होइ ति 'सुन्दरं जोए ।

इय जाणिज्जण सुन्दरि संपद धम्मं दढं कुणस्स ॥

ढोइयाणि 'य से नन्दाभिहाणाए' भण्डारिणीए महा-
नाथगसंजुत्ताणि^१ कडयाणि, समागओ सिथकुसुमहत्यो^२
पुरोहिओ । भणियं च जेण । देवि, देवगुहवन्दणसमओ
वट्टइ ति । हरिमिया रथणवई । चिन्तियं च णाए । न एत्य
संदेहो, अणकूलो सज्जणसंघाओ ति मक्कमायलियं वीयरग-
वयणं अज्जउत्तेण, पावियं पावियव्वं^३, उवलद्धो सिद्धिमग्गो ।
कहं च अज्जहा परमाणन्दसहो सुयदेवयाकप्पाए भयवईए^४
सुहाओ निस्तमइ । अमहियजायहरिमाए वन्दिता गणिणी,
भणिया य सविण्यं । भयवद्, किं कप्पइ एत्य भयवईए
रयणीए चिट्ठिउं, न हि^५ । गणिणीए भणियं । धम्मभौले,

१ D गुल०, A गुलुगुलियं । २ A एत्य लोयंमि F एत्य इह लोए ।

३ CE om. ४ A संदाए । ५ CE om., A महानाथगसंजुयाणि केल-

याणि । ६ DF add अण्णत्तपुणं अण्णत्तियसुद्धं, F om. पावियव्वं ।

७ D ०ईण ।

८ D adds ति ।

जन्तु तुमं, तत्त्व नत्वि विरोहो । तद्वावि गच्छामि ताव
 संपद्यं । अदूरे चैव अन्धाण पडिस्तुओ । ता पुणो आगमि-
 स्सामि त्ति । रथणवईए भणियं । भयवद्, अणुगहो ।
 वन्दिऊण^१ममुद्धिया गणिणी । अणुवदथा य णाए । वन्दि-
 ५ ऊण य नियत्ता उच्चियदेसाओ ।^२ कथं पओसकरणिज्जं ।
 नमोक्कारपराए य अदगया रथणौ । पहाए य आउक्खिऊण
 समुरमणुक्काया य णेण गया गणिणौममौवं । ^३वन्दिया
 गणिणी । ^४सुआ धक्कदेसणा । ^५समागया सगिहं । बीध-
 दिवहे धक्काणुरायओ सगिहत्थियाए चैव समागया
 १० गणिणौ । एवं पइदिणं गणिणीपज्जुवामणपराए अइक्कन्ता
 चत्तारि दिवसा । समागओ पञ्चमे दिणे कुमारो । निवे-
 दओ चन्दसुन्दरौए गणिणौममौवमठियाए रथणवईए, जहा
 देवि, न अक्खहा भयवईवयणं ति; समागओ ते वियथा-
 णन्दणो^६ । एथमायसिऊण परितुट्ठा रथणवई । दिशं तौए
 १५ परिओसियं ॥

एत्यन्तरंमि कुमारो वि सह विग्गहेण दट्ठूण नरवहं
 साहिऊण विग्गहवुत्तन्तं राइणो सबक्कमाणं मक्काणिओ जेण
 समागओ रथणवदसमौवं । दट्ठूण य 'कहं कयत्था चैव देवौ
 संगथा गणिणौए' त्ति हरिसिओ चित्तेणं । वन्दिया जेण

१ CE समुद्धिया ॥

२ F adds समागत पओमो ।

३ DF insert वन्दिया परममुरमो पुणो ।

४ F adds अक्कलदिया चण ।

५ F adds उच्चियममण ।

गणिणी । धम्मसाहिओ गणिणीए । भणियं कुमारेण ।
 भयवद, पेक्ख मम पुणोदयं, जेण पडिबोहिओ अहं भव-
 वया सुगिहोयनामधेएण गुहणा बौधहिययभूया य मे तए
 देवि त्ति; दिट्ठा य भवसयदुल्लहदंसणा^१ भयवद । गणिणीए
 भणियं । कुमार, नत्थि असण्णं कुसलाणुबन्धिपुणोदयस्स । ५
 एएण पाणिणो पावन्ति सुहपरंपराए सुत्तिमुहं पि, किमङ्ग
 पुण अस्सं । कुमारेण भणियं । एवमेयं । जइ वि पुणपाव-
 खाएण सुत्तो, तस्मावि तस्स कुसलाणुबन्धिपुणमेव कारणं ।
 न कुसलाणुबन्धिविवागमन्तरेण तारिखा भावा सन्नप्ति,
 जारिसेस पुणपावखयनिमित्तकुसलजोयाराहणं ति । गणि- १०
 णीए भणियं । साज्ज, सन्नमवधारियं कुमारेण । अहवा न
 एत्थ अण्णरीयं । निमित्तमेतं जेव देसणा तत्तोवल्लभे
 कुसलाणं । एवं धम्मकहावावारेण कंसि वेस्सं गमेज्जण गया
 गणिणी पडिस्सयं । अल्लोक्कधम्मसंपत्तीए परितुट्ठं मिज्जणयं ।
 भुत्तुत्तरकालं च साहिओ परोप्परमि[नि]हिं धम्मवुत्तन्तो । १५
 गयाहं गणिणीसमीवं, सुया धम्मदेसणा । समागयाणि उप्पिच-
 समएण । एवं च परदिणं धम्मजोगाराहणपराण अहक्कन्तो
 कोइ कास्सो । भावियाणि धम्मे । कासल्लमेवेव समुप्पसो
 रयववदए पुत्तो । नत्तयमुहदंसणकयत्यत्तणेणं च कुमारं
 रज्जे अहिचिहिय पम्बरयो नेत्तौवन्तो । कुमारे वि जाओ १०

हाराचो न्ति । तस्स च भयगुण्यहावेण अपुरत्तं सामन्त-
मण्डलं रहियं कष्टएहिं अलं कियं रज्जगणेहिं समद्वारिणं
लक्ष्मीए निचपमुदयजणं सुट्ठियाए तिवग्गणोईए^१ सयसजण-
पसंसणिज्जं देवगुहपक्खवासणपरयाए रज्जमणपालेनस्स अह-
५ क्कन्तो कोइ कालो ॥

अस्यथा समागच्छो जलथकासो, ओत्तरियमम्बरं जल-
हरेहिं, पवाहया कलम्बवाया, विथम्भिओ गज्जियरवो,
उल्लसिया वलायपन्तो, विप्फुरिया विज्जुलेशा, हरिषिया
१० रायहंसा, २पम्वालिया वसुमर्द, भरिया कुसारा, पर्वन्तो
ददुररवो, उम्भिसा कन्दसा, उल्लण्डियाओ पच्चियायाओ,
निम्बुयं गोमाहिस्सकं । पवकुमाणाणवन्धे च जलथकाले सर-
सरियापूरदंसणत्थं समं अहासम्भियपरियणेण निग्गओ
राया । दिट्ठा सरिया कट्ठतणकल्लेण पूरिया जलोहेण
१५ वित्थरन्तो सल्लओ, निवाडयन्तो कूलाणि, त्रिणासयन्तो
आरामे, कल्लुमयन्तो अप्पाणयं, संगथा कूरजलथरेहिं,
रहिया वज्जजणसेवणिज्जेण जलेण, अहिट्ठिया कल्लोलेहिं,
वज्जिया मज्जायाए, अञ्जलभीसणेण महावत्तमंघाएणं वात्ताह-
भयजणंणि न्ति । तं च कंचि वेसं ५ पुल्लहय पविट्ठो
२० नवरिं राण ॥ अहक्कन्ता कइइ दिवहा । सरयसमए आस-

१ D ०. गि० ।

२ D ५०, A वप्पहयाव ।

३ D पचा, CE add कूरयं कोइकाहिं । ४ A पुलोइय ।

परिवाहणनिमित्तं बाह्यालिं गच्छमाणेण पुणो पयइभाव-
 ट्ठिया संगथा सच्छोदएण वज्जिया कूरजलयरेहिं विभिद्ध-
 जणोवभोयसंपाथणसमत्था 'स च्चेव दिट्ठं त्ति । तं च दट्ठूण
 सुमरियपुब्बवुत्तन्तस्स रादणो तद्वाक्यपरिणदवसेणं ससु-
 प्पन्नो संवेत्तो । चिन्तियं च णेण । अहो णु खलु असारो ५
 बण्णरिद्धिवित्थरो, सपरावगारन्नो य परमत्थेण । एसेव
 सरिया एत्थं निदंसणं ति । जहा इमा वित्थरन्तो सब्बन्नो
 अण्णपरावगारिणी पुब्बोवल्लवुत्तन्तेण, तद्वा पुरिसो वि
 वित्थरन्तो बण्णवित्थरेण; सो खलु महारन्नपरिगहयाए
 निवाडेइ सुहभावकूलाणि, विणासेइ धम्मचरणारामे, कलुसेइ १०
 कम्पुणा अण्णाययं, संजुक्खए कूरसत्तेहिं, विउक्खए निरौह-
 साज्जणेण, सेविक्खए उम्मायकल्लोलेहिं, वज्जिक्खए किच्च-
 मज्जायाए । एवं च महामोहावत्तमण्णवत्तौ निरत्थियाए
 अहोपुरिसियाए अविचारिज्जणं परमत्थं, अण्णालोचिज्जणं
 आयदं, अपेक्खिज्जणं तस्स भङ्गुरत्तं, माइन्दयालविधममे १५
 तंमिं असइ पत्ते वि १० अपरिचिए अवयारए नियमेण
 अच्चन्तगिद्धो सपरावयारए त्ति । रहिन्नो य णेणं, जहा
 इमौ सरिया पयइभावे वट्ठमाणी सोहणा, तद्वा पुरिसो वि
 विक्खमाणे विवेए निरत्थयपरिकिलेसरहिन्नो संगन्नो सुद्धा-
 सएण वज्जिन्नो पावमिन्नेहिं जीवल्लोन्नोवयारोवभोयसंपाथण- २०

सो ।

१ D चिदरिसचं ।

०मं तेहिं, D०मेहिं तमि ।

४ MSS. यपरि० D०चिए ।

- समत्यो हवद्, अविज्जमाणे अवायगमणपडिवन्धे वण्णविहव-
वित्थरभावो उण विवेदणो वि महन्तं परलोचनरायं
निबन्धणं मिच्छादिमाणस्स उच्छायणं चित्तनिष्कुरेयं संपाद्यणं
परिकल्लेषाण पणासणं नाणपरिणरेयं वेरियं संतोसामचस्स
५ वन्धवं असम्भवसायाणं अयाणयं वियम्भसुहस्स वियाणयं कवड-
नौरेणं वस्मियं कुसलजोएण संगयं पावाणुमरेयं । तद्वा जद्द वि
केमिंसि दब्बोवयारसंपाद्यणसमत्यमेयं, तद्वा वि 'इत्तरोः' तन्नो
न अस्सपीडाए विणा परमत्यन्नो सो वि संभवद् । पद्दाणो
य भावोवयारो न-यापरिचत्तारम्भपरिग्गहो मव्वद्वा तं संपा-
१० डेद् । जुत्तं च मणयभावे तस्स संपाद्यणं, किमज्जेण निर-
त्यएणं ति । चिन्तयन्तस्स समुप्पन्नो मयलदत्तविउड्डणेक्कप-
चलो कुसलपरिणामो । पवड्डमाणसुहपरिणामो य निधत्तो
राया । साहिन्नो जेण एम वड्डयरो रयणवईसहिंयाण
मन्तीणं । भणियं च जेहिं । देव, एवमेयं, न अस्सहं ति ।
१५ करेउ समीहिंयं देवो । अलं एत्थ कालक्केवेण । अदसस्सला
जीवलोयठिई, मुळत्तमेत्तं पि 'य तं पसंसिज्जणं तं परमत्य-
साईणपराणं । तन्नो 'किच्चमेयं' ति चिन्तिऊण राईणा
दवावियमाओमणापुव्वयं महादाण, काराविद्या सम्भाययणेसु'
पूया, सम्भाणिद्यान्नो पयाओ, निवेमिओ रज्जं धिइवज्जो ॥

५ F इयद्दो. CE इतरोयचं. D इयतरो. F om. तन्ना ।

१० D om.

१५ AD सम्भायवेसु ।

तत्रो य पञ्चनिपुरिसेहिंतो कासिद्याविसयसंठियं विद्या-
 णिज्जण भयवन्तं विजयधम्मायरियं पद्दाणसामन्तामससंगओ
 समं रथणवईए पयट्ठो गुहसमौवं राथा । पत्तो^१ कालकमेण ।
 दिट्ठो वाणारसोनयरिसंठिओ भयवं विजयधम्मा । वन्दिओ
 पद्दववयणकमलेणं । धम्मसाहिओ गुहणा, पुच्छिओ आग- ५
 मणपओयणं । साहिंयं राहणा । परितुट्ठो^१ गुह, उववूहिओ
 य णेण । तत्रो पसत्येण तिद्धिकरणमुज्जंतओएण वाणारसो-
 नयरिसामिणा संपाडियमहादब्बोवयारो समं पुब्बभणिय-
 परिणयेणं महाविभूर्ईए विसुज्जमाणेण परिणामेणं संजाय-
 चरणपरिणामो पम्बहओ राथा ॥ १०

अइक्कन्तो कोद कालो । अहिंय्यं सुत्तं, अचत्थो
 किरियाकलावो । उचियसमए य जाया से इक्का 'पव-
 ज्जामि अह्यं एगल्लविहारपडिमं' । पुच्छिओ गुह, अणु-
 आओ य णेणं । ^१कया सत्ताइतुलणा । निब्बूढेण पवओ
 सिद्धन्तविहिणा एगल्लविहारपडिमं ति । निरइयारकप्पेण १५
 य विहरमाणस्स अइक्कन्तो कोद कालो ॥

अजया य गओ कोल्लागसज्जिबेसं ठिओ य तत्थ^१ पडि-
 माए । दिट्ठो मज्जयपत्थिएणं वाणमंतरेण । जाओ से कोवो ।

१ A adds य ।

१ D has instead of these words, F after them तउ य निष्ठाउ । ड । सुत्तेषं अत्तेषं अत्तेषेअंतपत्तेष त etc. (see the two verses near the end of the seventh Bhava) काज्ज एवसारहिं सत्तुसत्तं ।

१ F विवित्तयस्से पडिमाए अ एत्तन्तरंमि ।

- चिन्तियं च ज्ञेयं । पेच्छ सो पावो पावपरिणईए कीदसो
 जाओ त्ति । वावाएमि संपथं, एसो य एत्युवाओ । एवं सेव
 संठियत्त सुएमि उवरिं महामहन्ति^१ सिलं ति । तीए
 संकुषियज्जुवज्जो वज्जपहारभिओ विद्य गिरौ सद्यसिद्धरो
 ४ गमिस्सुद । वावाइए य एधंमि कयत्थो अहं, सफसं विज्जा-
 वसं । ता सज्जं समीहियं करेमि त्ति । चिन्तिऊण अदरो-
 इण्णसंगएणं अदूरदेसवत्तिगिरिवराओ ^१गहिया महा-
 सिला, उप्पइऊण दूरममरं भयवओ उवरि मुक्का य ज्ञेय ।
 पौडिओ तीए भयवं काएण, न उण भावेण । निरुविओ
 १० वाणमंतरेण । जाव 'न वावाइओ' त्ति, कुविओ वाणमंतरो ।
 चिन्तियं च ज्ञेय । अहो से महापावत्त सामत्थं, अहो
 जीवणसत्ती, अहो ममोवरि अवज्जा, अहो परलोथपज्जा-
 वाओ । ता तहा करेमि, जहा मब्बं ^२से अवह । गहिया
 महत्तयरी सिला, विमुक्का । तहेव, पौडिओ तीए वि भयवं
 १५ काएण, न उण भावेण । निरुविओ वाणमंतरेण । जाव न
 वावाइओ त्ति । अज्जा विमुक्का^३, तीए वि न वावाइओ
 त्ति^४ । विससो वाणमंतरो । चिन्तियं च ज्ञेय । न एस महा-
 पावो वावाइउं तीरइ । ता करेमि से धम्मन्तरायं । विज-
 ज्जेमि सोए । कंचि गेह^५ सुसिऊण सुएमि एयसमौवे मोसं
 २० पयासेमि थ, सोए, जहा इमिणा महापाणेण इयमणुचिट्ठि

१ AE •महन्ती, F महन्ति ।

२ D adds विज्जावर्गं च ।

३ CE om. ४ F adds तच्च ।

५ F adds एवं ।

ति । एवं च कए समाणे पाविस्सुद महापावो महद्^१ कय-
 त्थणं ति । चिन्तिऊण संपाडियमणेणं । साहियं दण्डवासि-
 चाणं । गया दण्डवासिया^२ । दिट्ठो णेहिं भयवं । जाओ
 तेसिं वियप्पो । अहो इमस्स पसन्ना सुत्तौ, तवसोसियं
 वरीरं, उवभोयरहिओ आगारो, अणाउखं चित्तं । ता कहं^३
 एस एवं^४ करिस्सुद । अहवा विचिन्ता गई कवडाण । ता
 'निरुवेसु ताव मोसं । निरुविओ^५ निवज्जदेसे दिट्ठो य
 णेहिं । समुप्पन्ना सङ्गा । पुष्किओ भयवं । जाव न^६ जंपद
 त्ति, ताडिओ एक्केण । तहावि न जंपद त्ति । कूरयाए
 हरिभिओ वाणमंतरो । बड्डं निरयाउयं^७ 'निकाचियं रोह-^{१०}
 ण्णाणाहिणिवेसेण । चिन्तियं दण्डवासिएहिं । किमन्हाण-
 मेइणा, राइणो साहेमो त्ति । साहियं वौससेणराइणो ।
 समागओ राया । दिट्ठो णेण भयवं, पक्खिन्नाओ य ।
 वन्दिओ परमभत्तौए । भणिया दण्डवासिया । भो भो न
 तुओहिं भयवओ किंचि पडिक्कलमावेवियं ति । दण्डवासि-^{१५}
 एहिं भणियं । न किंचि तारिसं । राइणा भणियं । भो एस
 भयवं अन्हाण मामी महारायगुणचन्दो निरुवसगं भहिं
 पाखिऊण यथसमङ्गुवाई संपन्नण्णाणओओ अपडिबड्डो सम्म-
 भावेसु विहियाणुडाणसंपाअणपरो एगलविहारसेवणेण करेद

१ AD. ०६, F. ० तो. CE. ०६ ।

२ F adds मुचिसमीवं ।

३ CEF कररस्सुद ।

४ A निरुवेसि; D om. the next three words

५ MSS. ०७ ।

६ F adds किंचि ।

७ A निक्का० ।

सकलं मण्यत्तणं ति । दण्डवासिएहिं भणियं । देव, धम्मो
 रहु एषो । १५ आमिओ तेहिं । रादणा भणियं । १६
 तुम्हाण एयं साहियं । दण्डवासिएहिं भणियं । देव,
 इहेव सो चिट्ठइ न्ति । रादणा भणियं । कहिं कहिं,
 १७ आणेह^१ सिग्घं । एयं सोऊण अदंसणीभूओ वाणमंतरो ।
 न दिट्ठो दण्डवासिएहं, भणियं च लेहिं । देव, संपयं
 चेव दिट्ठो, इयाणिं न दौसइ न्ति । रादणा भणियं ।
 भो जइ एवं, ता अमाणसो सो भयवओ उवसग्गकारो
 भविस्सइ । ता अलं तेण किलिट्ठसत्तेण । निवेएह तुभे
 १८ अन्नेउराणं सयसज्जणवयस्सु य, जइ 'ममागओ भयवं
 तुम्हाण परमसामो, ठिओ उत्तमवए सुत्तिमन्नो विथ
 धम्मो, पाव^२पसमणो दंसणेण, वन्दणिओ सयाणं, निबन्धणं
 परमनिब्बुदए महारायगुणचन्दोः ता एह, तं अत्तणो
 ऽणुगाहट्टाए^३ भत्तिविहवाणकवेणमुवयारेण वन्दइ न्ति । दण्ड-
 १९ वासिएहिं भणियं । जं देवो आणवेइ । गया दण्डवासिया ।
 निवेइयं रायसामणं अन्नेउरजणाणं । आणन्दिया एए,
 पयइहा भयवन्तवन्दणवडियाए, पत्ता महाविष्कुट्टेण । पूरओ
 भयवं वन्दिओ हरिसनिभरेहिं, यओ सन्नागुणदोवणाए^४ ।
 विन्दिथा तस्स दंसणेण ॥

१ DF add भणियं :

२ F केवमिय, and om. ग्रंथं ।

३ AD ०हि ।

४ D ०सन्ना, CEF ०सामनो ।

५ F ०साण ।

६ D ०साण ।

एत्यन्तरंमि निवेदयं राहणो सिखावडणानेग्वायमोह-
 पडिवुद्धेणं कट्टवाहेणं, जहा 'महाराय, एयस्स भयवच्चो सवरि
 केणावि गयणचारिणा विमुक्का महन्तो सिखा; 'न चालिच्चो
 भयवं तच्चो विभागाच्चो; तच्चिवडणनिग्वायच्चो समागया
 ने सुच्छा; तच्चो परं न-याणामि, किं कयं तेण भयवच्चो; १
 एत्तिचं पुणो 'जाणामि, एयं पि सिखादयं तेणेव महा-
 पावककेण सुक्कं' ति। एयं सोऊण उच्चिग्गा अन्नेउरजणा।
 'पौडिच्चो राया, भणियं च णेण। अहो महादुक्कमणुद्धयं
 भयवया, अहो किलिट्ठत्तणं खुडुजीवाणं, अहो विवेयसुसया,
 अहो जहसत्तणं, अहो मिसंयया, अहो अलोदयत्तं, अहो १०
 गुणपच्चोसो, अहो अकल्लाणभायणया, अहो कक्कपरिणाम-
 सामत्तं, जेण भयवच्चो वि परिचत्तसव्वमज्जुस्सु सव्वभावसम-
 भाववन्तिणो सयलजणोवयारनिरयस्सु अपडिवड्डविहारिणो
 एवमुवसग्गकरणं ति। सव्वहा नत्थि नामाकरणिज्जं मोह-
 परतन्ताणं। एवं 'विलविऊण 'अहो भयवच्चो वि १५
 उवसग्गो' ति गहिच्चो महाघोएण। तं च तहाविहं
 विथाणिऊण अभिप्पेयग्गाणसमत्तोए 'अणाढविऊणमसग्गाण

१ CEF add न चलिच्चो भयवं आयाच्चो जहा पडमं तहा वि तिणि वाराच्चो
 तहावि ।

२ F reads तद्धेमि चत्तपि सयं तेसव महापावेस ववसियं ति ।

३ F reads चत्तविसत्तो राया ।

४ F वड्ड रोदजय ।

५ AD चहाडिऊण ।

श्रोत्ररिक्तं कायचेष्टं भणियं भयवया । महाराय, अक्षमेत्य
 सोऽयं । सकथकक्षफलेभ्यं, केत्तियं वा इमं । अक्षादि-
 कक्षसंताणवसवन्तिणो जीवस्स दुक्खवो चेव संसारो ।

असं च सुणसु जीवा सकक्षपरिणामसो विचिन्ताइं ।

१. शारीरमाणसाइं दुक्खाइ भमन्ति भुञ्जन्ता ॥
 जेणेव उ संसारे जस्रजरामरणरोगजणियाइं ।
 पियविरहपरमत्थणहीणजणोमाणणाइं च ॥
 तेणेव उ सम्पुरिसा किलेसवज्जलस्स भवसमुद्दस्स ।
 धणियं विरत्तभावा धम्मतरं^१ पवज्जन्ति ॥
१०. सम्पत्तमूलमन्नं महन्तसुयणावद्वृत्तमिदं ।
 छट्ठमाइं^२ वित्तियपवरतवचरित्तसाक्षात् ॥
 सौलङ्गवरट्टारसमहस्सघणपत्तवहस्सकाइत्तं ।
 तियसिन्दमणुयवज्जविहपायउद्दरिद्धुसुसुमालं ॥
 अम्भावाज्जप्पेइडनिहवमस्सयरिहयभुवणमहिणं ।
११. सुणिजणकमणिज्जेणं भिवसोत्तफलेण फलवन्तं ॥
 जिणजल्लयकेवलामलजलधारानिवहद्दरमिद्वन्तं ।
 विविहसुणिविहगसेवियमणुदियहमक्खिसंताणं ॥
 ते उण तियसविलासिणिमुहपक्कथभमरभावमणुहविं ।
 धम्मतरं सुसुमभूयं पावन्ति फलं पि सुत्तिसुहं ॥

१ D - तवन्ते, A वचं ।

२ A वत्तिय, CE वित्तिय ।

३ CE ते पुच ADF तेचउ ।

काबुरिसा चण बन्धवनेइकयल्लकणिच्चवेहीण ।
 मूढा तुच्छाण कए दढं किलिस्सुनि भोयाण ॥
 नीयजणपज्जुवासणमणभिमयाणेत्यवेसकरणं च ।
 उभयसमरपवेसं नियबन्धवघायणं चेव ॥
 वित्थिस्सजलहितरणं सम्भाविद्यमित्तवच्चणं तह य ।
 तं नत्थि जं न बज्जसो करेन्ति विसयाहिलासेण ॥
 तह वि य पुव्वस्सियविविहककपरिणामओ उ संपत्ती ।
 परिणामदारुणेहि वि न होइ भोएहि सव्वेहिं ॥
 पेच्चन्ता वि य धणियं विज्जुलयाडोवचच्चलं जीवं ।
 अथरामरं व सुणिज्जण तहवि अप्पाणयं मूढा ॥
 कामं विसयासेवणपमुहेहि सककइस्समूलाइं ।
 कल्लसेहि सिद्धिज्जणं फलाइ परिणामविरसाइं ॥
 निरयगमणाइयाइं मुच्चन्ता ऐयभेयभिसाइं ।
 हिण्डनि अकयपुष्पा घोरे संसारकन्तारे ॥
 ता एवंविहरूवे संसारे पयइनिगुणे सोम ।
 ककवसयाणमेवंविहाइ को पुच्छए इहइं ॥
 निरएसु ककवसएण दारुणं सुणसु जं मए दुक्कं ।
 पत्तं अणन्तरुत्तो परिभमन्तेण संसारे ॥
 अपइट्ठाणे नरए तेत्तीमं सागराइ अणवरयं ।
 वज्जसिक्खापउमेसुं भिओ उप्पिठ्ठाणपउणेहिं ॥
 भौमन्तयंमि य तथा पक्को निरयगिसंपलित्तासु ।
 कम्हूसु य कुम्भोसु य लोहकवल्लीसु य घण्ठासु ॥

१०

१५

१०

खेसेसु वि नरएसु पव्ययज्जोहि करगएहिं च ।
 वहिओ णि मन्दभग्गो अजेहि य तिव्वसत्येहिं ॥
 भिज्जो खइओ य अहं अररोइतिसूक्खवज्जतुण्डेहिं ।
 तत्तजुयरहवरेसु य भिज्जत्यो^१ वाहिओ वज्जसो ॥

१ कप्पेज्जण य स्रहसा तिलं तिलं तत्थ निरयपालेहिं ।
 परहिंसादोसेण कओ वलिं फुरफुरन्तो ऽहं ॥
 छक्खणिज्जण य जौहं विरमं वोक्खाविओ बला भौओ ।
 अल्लियवयणदोसेण दुक्खन्तो कण्ठगयपाणो ॥
 असिचक्कभिन्नदेहो वज्जसो परदव्वहरणदोसेण ।

१० विक्खित्तो केत्तूणं दिसो दिसं गिद्धवन्धेण ॥
 परदारगमणदोसेण सिम्मलिं निरयजलणपप्फालियं ॥
 अवगूहाविद्यपुब्बो जन्तेसु य पाडिओ धणियं ॥
 वायसमुणहयठिक्काइएहिं करुणं समारउन्तो य ।
 खइओ वज्जएहिं दढं परिग्गहारभदोसेण ॥

११ उल्लन्तिज्जण वज्जसो त्रिरसाइं खाविओ समंसाइ ।
 २मंसंमि लोलुयत्तणदोसेण आमपक्काइ ॥
 तह पाइओ रमन्तो तत्ताइं तउयतम्मसीसाइं ।
 मंडासधरियसुहो मज्जरमासज्जदोसेण ॥
 तिरिणसु वि संसारे अमदं पत्ताइ तिव्वदुक्काइ ।
 वइवाइण^३नेल्लज्जणट्ठणइणभेयभिन्नाइ ॥

१ CE explain भिज्जाः ।

२ CE दोहिया, ३^१ दोहिय ।

३ F बदलदो समानित्तमि तो चाम० ।

४ CE जिज्ज०

मणुएसु वि य मराहिव परवसदारिद्र्यपण्डगादीणि ।

एवं न किंचि एयं ति ययसु निष्कारणं शोधं ॥

रादणा भणियं । भयवं, असोयणिज्जो तुमं, कश्चो तए
सफलो मणयजयो, पत्तं विवेयाउहं, निउत्तो ववसाओ, धिरी-
कश्चो अप्पा, विजिओ भावसत्तू, वसौकया तवधिरी, उज्झिओ ५
पमाओ, वोखियं भवगहणं, पत्तप्पाओ मोखो त्ति । सोय-
णिज्जो उण सो किलिठुसत्तो^१, ओ भयवओ उवसग्गकारि
त्ति । भयवया भणियं । महराय, ईदसो एस संसारो;
ता किमअचिन्ताए, अप्पाणयं चिन्तेहि । रादणा भणियं ।
आदसउ भयवं, कस्स उण समीवे अहं मयससङ्गचायं^२ १०
करेमि । भयवया भणियं । भयवओ विजयधम्मगुरुणो त्ति ।
पडिस्सुयं रादणा^३, अणुचिद्धियं विहाणेण । विहरिओ भयवं ।
अदक्कणो कोद कालो ।

इओ य वाणमंतरस्स खीणप्पाए इहभवाउए उदयाभि-
मुहौहयं रिसिवहपरिणामसंचियं असुहकम्भं, समुप्पओ तिव्वो १५
वाही, उवहयाइ इन्दियाई, पणट्ठो नियसहावो, उदणा
असुहवेयणा । तओ ५य उवयरिक्खमाणो पडिहोवक्कमेण
महाविवरीयथाए अहिययरमक्कन्दमाणो अइनिउणवेक्क-

१ D • चिन्ती ।

२ F परिचायं ।

३ CEF add सयसंतेउरसमेएण अवेयसामंतपरिवारिएण मयया विभूरंए ।

४ A om.

वयस्येण अप्सिद्धोवक्त्रेण विट्ठारविट्ठालणार^१कण्ठयस्यस्यो-
 यसंगश्चो महामोहगमणेण परिचत्तकन्दसद्दो गमिज्ज कंसि
 कालं अदरोहण्णदोसेण मञ्चो समाणो समुपपन्नो महात-
 माहिजाणए निरयपुडवीए तेत्तीससागरोवमाज नार-
 १ गत्ताए त्ति ।

भयवं पि विहरिज्ज विमुद्धविहारेण सेविज्ज^१परम-
 संजमं खविज्ज कप्परासिं काऊण भावमंलेहणं भाविज्ज
 भावणाञ्चो खामिज्ज मव्वजौवे गन्तूण पहाणचण्डिउलं
 वन्दिज्ज वीथरागे हम्भिज्ज चेट्ठाञ्चो काऊण महापथत्तं
 १० पवञ्चो पायवोवगमणं ति । अणुपालिज्ज तमेगत्तनिरहयारं
 वन्दिज्जमाणो सुणिगणेहिं पूरज्जमाणो सोएण उवगिज्ज-
 माणो अक्कराहिं युव्वमाणो देव^२संघाएण चरज्ज देहं
 समुपपन्नो मव्वसिद्धे महाविमाणे तेत्तीससागरोवमाज
 देवत्ताए त्ति ॥

१४ + + + +

गुणचन्दवाणमंतरं अं भणियमिहामि तं गयमियाणिं ।
 वोक्खामि जमिह सेसं गुक्खणसाणुसारेणं ॥

॥ समत्तो अट्टमभवो ॥

॥ नवमो भवो ॥

अथि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे उत्तुङ्गभवण-
संदद्धरविरहमग्गा माणिकुत्ताहिरणधन्नाउलबन्दहट्टमग्गा
सुसन्निविट्ठितियच्चउक्कच्चरदेवउलविहाराराममण्डिया उज्जेणी
नाम नयरौ ॥

जा तिलयकयच्छाया वियड्डुवेसाहिरामसुहकमला ।
पायारेण पिण व पिय व्व गाढं समवगूढा ॥
अधिरत्तणकुविण व दट्टुणं कहवि महियसोदला ।
फलिहारञ्जुनिबद्धा तिज्जयणरिद्धि व्व जा विहिणा ॥
सब्बो जौष्ठ सुखो सब्बो गुणरयणभूसिओ निच्चं ।
सब्बो सुवित्थयधणो सब्बो धम्मज्जुओ लोओ ॥ १०
रेहन्ति जौष्ठ सौमा सरेहि नलिणौवणेहि य मराइं ।
कमलेहि य नलिणौओ कमलाद य भमरवन्देहिं ॥
तौष्ठ य राया पणयारिवन्दमामन्नसयलविहवो वि ।
नवरमसामन्नजसो नामेणं पुरिससौहो त्ति ॥
किन्ति व्व तस्स जाया निम्बलवंसुभवा ऽकलङ्का य । १५
सब्बज्जसुन्दरौ सुन्दरि त्ति नामेण ससिवयणा ॥
धम्मत्य'भगपसरं तौए मह सोत्तमणुहवन्नत्त ।
पणरयणकषाण्हं वोलीणो कोद कालो त्ति ॥

- इहो य सो महासिद्धिमहाविमाणवाधौ देवो महाउद्य-
मणुपाखिऊण तओ वुओ समानो समुण्णओ सुन्दरौए
कुष्मिंशि । दिट्ठो य तीए सुविण्णमि तीए चेव रवणीए
पहायसमयमि पणासयन्तो तिमिरं मण्डयन्तो नहसिरिं
५ विबोहयन्तो कमलायरे पगासयन्तो जीवलोथं वन्दिज्जमाणो
लोएहिं युव्वमाणो रिसिगणेहिं उवगिज्जमाणो किन्नरेहिं
अग्निज्जमाणो लच्छीए असन्नपसन्नमण्डलो निबन्धणं सब्ब-
किरियाण सूडामणौ उदयधराहरस्स सब्बत्तमतेयराणौ
दिण्णयरो वयणेणमुयरं पविसमाणो न्ति । पासिऊण य
१० तं सुहविउद्धा^१ । सिट्ठो य तीए जहाविहिं दइयस्स ।
हरिसवसुब्बिअपुल्लएणं भणिया य तेणं । देवि, तेसोक्क-
विस्काओ ते पुत्तो भविस्सइ । तओ मा 'एवं' ति भन्ना-
वयणमहिणन्दिऊण हरिसिया चित्तेण । तओ विसेमओ
तिवग्गसंपायणरयाए संपाडियसयलमणोरहाए अभग्गमाणप-
१५ सरं पुल्लफलमणुवन्तीए पत्तो पसूइममओ । तओ पसत्थे
तिद्धिकरणमुज्जत्तजोए विणा परिकिस्सेण पसूया एसा ।
जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो पुरिसबीइस्स हरिम-
निभाराए सिद्धिमइनामाए सुन्दरिण्डियाए ।^२परितुट्ठो
राया । दिअं सिद्धिमईए पारिओमियं । भणिया य पडि-
२० हारौ, जहा समादससु णं मम वयणेण^३ जहासजिहिण

पडिहारे, जहा 'मोद्यावेह मम रज्जे काष्ठचण्डापञ्चोष्ण
सम्बन्धनाणि, द्वावेह घोसणापुण्यं अणवेस्त्रियाणुरूपं
महादाणं, विस्मयावेह पडमरायपमुहाणं नरवईणं मम
पुत्तपडन्ति', निवेह देवीपुत्तजम्भुदयं पडराणं, कारवेह
अयासकणभूयं नयरमद्दसवं, ति । समाहट्ठा य तौए जहाहट्ठं
पडिहारा । अणुसिद्धियं रायसासणं पडिहारेहिं ।

१ कारावियं च तेहिं बज्जविहवरदूरं अणियनिग्घोसं ।

लौलाविलासविभमं मग्गपणचन्तजुवइजणं ॥

वेत्तहसबाज्जं लइयाविलोलवणउत्तसन्तझंकारं ।

हेलुक्कलन्तकरकमलधरियविमलव'रदुत्तं ॥ १०

कप्पूरकुङ्कुमुप्पकूपकूपूरियमइक्कणाभोयं ।

बहलमयणाहिकइमरुप्पन्तपडन्तमायरयं ॥

करकलियकणयसिङ्गयसलिलपहाइत्तसन्तसिक्कारं ।

मयवस'विमङ्गलुक्कलियगौयलयजणियजणहासं ॥

लौलालसविसमसलन्तललियपयरणरणन्तमञ्जीरं । १५

चक्कमेहलाकलावुत्तसन्तकलकिक्किणिकलावं ॥

अञ्जोअसमुत्तिन्तरीयदौसन्तयणयवित्थारं ।

हलहलयमिलियमायरयसोयइदुत्तमसंसारं ॥

१ CE पुत्तजम्भुदयं F पुत्तजम्भुदयं ।

२ D adds त ।

३ A om. all down to आचरिया पडरं.—CE करा० D सवं करहं कयं ।

४ DF तात्त्विकलया ।

५ DF सक्कं, CE, have only चन्ते ।

६ D कलिया ।

७ One mora is wanting.

८ CF विसंभुत्तं ।

द्वरियजणाणमणवरयचित्तक्खिप्पन्तमहरिहामरणं ।

विजियसुरलोचविहवं वद्धावण्यं मणभिरामं ॥^१

आणन्दिया पडरजणवया । संपादियं वद्धावणादयं
उचियकरणिज्जं । एवं च पददिणं महन्तमाणन्दोत्तमणु-
५ हवन्तस्स समदक्खिओ पठमो मासो । पदद्वावियं नामं
दारयस्स 'उचिओ एम एयस्स' त्ति कल्लिऊण सुमिणय-
दंसणेण पियामहसन्तियं ममरादसो त्ति ॥

एत्यन्तरंमि सो वि वाणमंतरजीवो नारओ तओ
नरथाओ उव्वट्ठिऊण नाणाविहतिरिएसु अहिणिडऊण
१० पाविऊण दुक्कादं तहाकम्मपरिणइवसेण गोमाडअन्ताए
मरिऊण इमीए सेव नयरीए पाणवाडयंमि गण्ठिगाभिहा-
णस्स पाणस्स जस्सदेवाभिहाणाए भारियाए कुष्किंमि
• समुप्पओ सुयन्ताए त्ति । जाओ कालकमेण । पदद्वावियं
से नामं गिरिसेणो त्ति । सो य कुकवो जडमई दक्खिओ
१५ दरिदो त्ति दुक्खेण कालं गमेइ ॥

समरादसो य विमिट्ठं पुण्णफलमणुहवन्तो पुव्वभवसुकथ-
वासणागुणेण बालभावे वि अवालभावचरिओ मयकसत्त्व-
कल्लासंयत्तिसुन्दरं पत्तो कुमारभावं । पुव्वभवभासेण अणुरत्तो
सत्येसु चित्ताए अहिणिवेसेण, उप्पेक्खए चित्तभावे,^२
२० निरुवेइ सक्क, चउइ तत्तजुत्तीए, भावए धमभावेण, वसुए

१ CE add अनुचित्तियं रायलसच पठिहारिणि ।

२ CE चररा and om. all down to एवं च । C भावेच ।

सद्धाए, पवञ्जए गोघरंमि, गच्छए संवेयं । एवं च 'मत्थ-
संगयस्स तत्तभावणाणुसरणबलेणं जायं जाइसरणं । न विस्मायं
जणेण । तश्चो सो अन्नत्थयाए कुसलभावस्स^१ पहीणयाए
कम्भुणो विमुद्धयाए नाणस्स हेययाए विमयाणं उवाएययाए
पसमस्स अविज्जमाणयाए^२ दुक्कडाणं उक्कडयाए जीववौरियस्स^३
आसन्नयाए सिद्धिसंपत्तोए न बज्जमन्नए रायन्नच्छिं, न उज्जन्तो
सरीरसक्कारे, न कीलए चित्तकीलाहिं, न सेवए गामधम्मे,
केवलं भवविरत्तचित्तो सुह^४आणजोएणं कालं गमेइ त्ति ॥

तं च तद्वाविहं दट्ठूण समुप्पन्ना पुरिसमोहस्स^५ चिन्ता ।
अहो णु खलु एम कुमारो अणन्नमरिसे वि चित्ते सुन्दरो वि :
रूवेण पत्ते वि पढमजोव्वणे संगशां वि कलाहिं पेच्छन्तो वि
रायकन्नयाश्चो 'निस्सवहश्चो वि देहेण जुत्तो वि इन्द्रियसिरीए
रहिश्चो वि मुण्णिदंसणेणं न क्षिप्पए^६ जोव्वणविद्यारेहिं, न
पेच्छए अट्ठच्छिपेच्छिण, न जंपए खलियवयणेहिं, न सेवए
मेयाइकलाश्चो, न बज्जमन्नए भूषणाइं, न घेप्पए मएण, न १५
मुचए अज्जवयाए, न पत्थए विमयसोत्तं । ता किं पुण इमं
त्ति । पुच्छसंभारजुत्तो य एसो, जेण दिट्ठो देवोए एयसंभव-
काले पसत्थसुविणश्चो; गव्वसंगए एयंमि नत्थि अं मे न

१ A सज्ज० ।

२ F जोयस्स ।

३ F पुज्जदु० ।

४ A भावया ।

५ F adds राइया ।

(६ D instead of निस्सवहश्चो the following passage : ताहिं च विहा-
वाइ सयं निस्सवहसंदिपसरीतो F निस्सवहसंदिपसरीतो । ७ A D जोयच० ।

संजायं । अत्रो भवियव्वमेयस्स महापइट्ठाए, पाविथव्वमेव-
 संबन्धेणमन्हेहिं पारत्तिथं । ता एस एत्थुवाओ । करेमि से
 दुल्लखियगोठिसंगए निष्साए कल्लाहिं विथक्खणे रइकौलासु
 आराहए परचित्तस्स अट्ठामिए मयणेण विसिट्ठकुल्लसमुप्पसे
 १० पहाणमिन्ति । तत्रो तेषिं संभग्गौए संपाडिस्सइ मे परमपमोथं
 ति । चिन्तिऊण कया कुमारस्स दुल्लखियगोठौचूडामणिभूया
 मुत्तिमन्ता विथ मज्झमयणदोगुन्दुगई असोयकामकुरल्लखि-
 यङ्गयप्पमुहा पहाणमिन्ता । भणिया य राइणा । तहा
 तुप्पेहिं जइयव्वं, जहा कुमारो वि भिट्ठल्लोयमग्गं पवक्काइ ।
 १० तेहिं भणियं । जं देवो आणवेइ ।

अइक्कन्ता कइइ दिथहा । उव्वगथा वौमत्थयं । आठन्तो
 य णेहिं मज्जारोवक्खमेण कुमारो, गायन्ति मणहरं, पढन्ति
 १ गहाओ, पुच्छन्ति वौणापओए, पसंसन्ति नाइयाइं, विथा-
 रेन्ति काममत्थं, दंसेन्ति चित्ताइं, वसेन्ति सारममिज्जणथाइं,
 ११ निन्दन्ति चक्काइं, कुणन्ति इत्थिकइं, २ दंसेन्ति सरवराइं,
 कारेन्ति जल्लकौडं, ३ निवेसन्ति उज्जाणेसु, पसाहिन्ति सुन्दरं,
 कौल्लन्ति डौल्लाहिं, रएन्ति कुसुममत्थरे, युणन्ति विषमबाणं
 ति । कुमारो उण पवक्कुमाणसंवेओ 'अहो एएसिं मूढथा ।
 कइं पुण एए पडिबोहिथव्व'न्ति उवायचिन्तापरो उवरोह-

१ D चिंमारजावाड ।

२ D •ले ।

३ F चक्कायाइ ।

४ D देसंति ।

५ D निवासंति, F निवसंति ।

सौख्येण पडिक्खमभणमाणे चिट्ठे । एवं च अहङ्कानो
कोद कासो । तेषिं पडिबोद्धणत्थं तु किंचि नाडयपेक्खणाद
अमुवगथं कुमारेण, वड्डिया पीई, नीया य परमवीर्यत्थं ।

अकथा य 'एस एत्य विमयाहिञ्चो उवाञ्चो' ति मन्तिऊण
परोप्परं कञ्चो असोएण कामसत्यपसङ्को । भणियं च णेण । ५
भो किंपरं पुण इमं कामसत्थं । कामङ्कुरेण भणियं । भो
किमेत्य पुच्छियव्वं; अविगलतिवग्गसाहणपरं ति । कामसत्य-
भणियपञ्चोयक्खणो हि पुरिसस्स सदारचित्ताराहणसंरक्खणेण
सुद्धसुयभावञ्चो विमुद्धदाणादकिरियापसिद्धौए^१ य महन्तो
धक्को । अणुरत्तदारासुद्धसुएहिंतो य तथाणुबन्धकलसारा १०
संपक्खन्ति अत्यकामा; विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जञ्चो ।
जञ्चो अणाराहणेण दारचित्तस्स न परमत्यञ्चो संरक्खणं,
असंरक्खणे य तस्स असुद्धसुयभावञ्चो तेषिं 'निरयादजोयणाए
विमुद्धदाणादकिरियाभावञ्चो' महन्तो अहक्को, अणुरत्त-
दाराविमुद्धसुएहिंतो य पणस्सन्ति अत्यकामा, न य काम- १५
सत्यभणियपञ्चोयपरिक्खाणरहिञ्चो नियमेण सदारचित्तं
आराहेइ ति । एएण कारणेणं तिवग्गसाहणपरं कामसत्थं
ति । कलियक्कएण भणियं । सोहणमिणं, न एत्य कोद दोसो ।
एथं तु सोहणवरं, धक्कत्थाण साकल्लयानिदरिसणपरं^२ ति; न

१ 'A—E •दोय य ।

१ CE चिरताए • F निरयादजोयणेव ।

१ D adds च ।

१ CEF •दरिसणं ति ।

- जशो कामाभावे धसत्याणमज्ञं फलं, न च निष्फलत्ते तेषिं
 पुरिषत्यथा । न च भोक्तृफलसाहचरणेणं सफला इमे, जशो
 अलोदशो भोक्तो समाहिभावणाज्ञाणपगरिषफलो य । तन्वा
 धसत्याण साफल्यानिदरिषणपरमेयं ति । एवं चैव सोदह-
 ५ यरं । अशोएण भणियं । कुमारो एत्य पमाणं ति । कामकुरेण
 भणियं । सुदु पमाणं । सलियङ्गण भणियं । जर एवं, ता
 करेण पसायं कुमारो ; साहेउ, किमेत्य सोदहणयरं ति ।
 कुमारेण भणियं । भो न तुक्कोहिं कुप्पियव्वं, भणामि अहमेत्य
 परमत्यं । सव्वेहिं भणियं । कुमार, अज्ञाणनासणे को कोवो ।
 १० ता करेण पसायं कुमारो, भणउ परमत्यं ति । कुमारेण
 भणियं । भो सुणह । कामसत्यं खु परमत्यशो करेणसुणेण-
 याणमज्ञाणपयासणपरं, जशो कामा असुन्दरा पयईए
 विवम्भणा जणाण विमोवमा परिभोए^१ वक्खला कुचेट्ठियस्स ।
 एएहिं अहिङ्गया पाणिणो महामोहदोषेण न पेक्खन्ति
 १५ परमत्यं, न सुणन्ति विद्याविद्यादं, न विचारन्ति कज्जं, न
 चिन्तन्ति आयदं । जेण कामिणो सथा ऽसुरएसु असुरनि-
 वन्धेषु कलमलभरिएस महिसायणज्जेस चन्धकुन्दन्धोवरे-
 षिंतो वि अविचययर^२रक्खुद्धोए अहिंसासादरेणसु असुरए
 विष ^३गङ्गसुयरा धणियं पयइन्ति ; जशो न पेक्खन्ति

१ A D पुरकोर ।

२ A -संदृष्टं, D sec. m. ।

३ F महा०, C कृष्णा ।

परमत्यं । जश्चो यं दक्षहे मणुयजामे लद्धे कक्षपरिणईए
 साहए सुद्धधमत्त चच्चले पर्यईए संसारवद्धणेसु निब्बाणवेरिएसु
 बालवज्जमएसु बृहयणगरहिएसु सज्जन्ति कामेसु ; अश्चो न
 सुणन्ति हियाहियाइं । जश्चो य अस्सन्तेसु वि इमेसु
 कामसंपाडणनिमित्तं निप्पसं उभयलोएसु कुणन्ति चित्त- ५
 चेद्वियं, खमन्ति अस्समाए, किलिस्सन्ति अतवं, थुण्णि
 अथोयव्वाइं, झायन्ति १अज्झादयव्वाइं ; अश्चो न वियारेन्ति
 कज्जं २ । जश्चो य उवहसन्ति सच्चं, कुणन्ति कन्दप्पं, निन्दन्ति
 गुरुयणं, चयन्ति कुसलमगं, हवन्ति ओहमणिज्जा, पावन्ति
 उप्पायं, निन्दिज्जन्ति लोएणं, गच्छन्ति नरएसु ; अश्चो न १०
 पेच्छन्ति आयइं । अस्सं च । इहलोए चेव कामा कारणं
 वव्वन्धणाण, कुलहरं इस्साए, निवासो अणुवसमस्स, खेत्तं
 विषायभयाण ; अश्चो चेव निन्दिया धम्मसत्थेसु । एवंवट्टिए
 समाणे निरुवेह मण्णत्थभावेण, कह ण कामसत्यं अविगलति-
 वग्गसाहणपरं ३ ति । जं च भणियं ४ 'कामसत्यभणियपप्पोयसुणो १५
 हि पुरिसस्स सयारचित्ताराहणसंरक्खणेण सुद्धसुयभावश्चो
 विसुद्धाणाइकिरियापसिद्धीए थ ५ मज्झन्तो धम्मो न्ति, एयं पि
 न जुत्तिसंगथं । जश्चो न कामसत्यभणियपप्पोयसू वि पुरिसो
 निथमेण सदारचित्ताराहणं करेति ६ ॥ दौषन्ति खलु इमेसिं

१ C E सुयन्ति अथोयव्वाइं ।

२ C E चज्जमेयं ।

३ C D E F कज्जाकज्जं ।

४ MSS - रौप्य य ।

५ D F add जम्मा ।

पि वहिचरन्ता दारा । न-यामस्यपञ्चोयजणिओ तञ्चो.
 वहिचारो त्ति जुत्तमामाङ्किउं, न जञ्चो एत्थ निष्कए पमाणं ।
 दीसइ य तप्पञ्चोयञ्चू एगदाराचित्ताराहणपरो वि अञ्चसु
 तमणाराहयन्तो, अपञ्चोयञ्चू वि-याराहयन्तो त्ति । तन्हा जं
 ५ किंचि एयं । जं वेज्जगोदाहरणेण एत्थ 'जाइजुत्तिं भणन्ति.
 मा वि य पयइनिग्गुणत्तणेण कामीण जीवियत्थिणो खग्ग-
 सिरिक्खेयकिरियाविहाणजुत्तितुल्ल त्ति न बज्जमया बुद्धानं ।
 एवं सुद्धसुयभावो विसुद्धदाणाइकिरियापमिद्धी य वभिचा-
 रिणी दीसन्ति । कामसत्यपराणं पि सुया अकुलउत्तया
 १० पयईए भुयङ्गपाया चेद्धिणण । अणुरत्तदाराइं पि य निर-
 वेक्खाणि दाणाइकिरियासु, तुक्कयाणि पयईए, अहिंयं
 विवज्जयकारौणि । अञ्चो जं पि जंपियं 'अणुरत्तदारासुद्ध-
 सुएहिंतो य तथणुबद्धफलमारा संपज्जन्ति अत्यकाम' त्ति,
 तं पि य असमञ्जसमेव । एवं च ठिण समाणे जं पि भणियं
 १५ 'विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जञ्चो' त्ति इस्सेवमाइ, तं पि
 परिहरियमेव, वभिचारदोसेण समाणो खु एमो । इहइं न
 हिं न कामसत्यभणियपञ्चोयञ्चुणो वि एमो न होइ । अञ्चो
 न तव्विवज्जयनिमित्तो खलु एमो, अत्रि य अकुमलाणुबन्धि-
 कसोदयनिमित्तो, विवज्जञ्चो वि य 'कुमलाणुबन्धिकसोदय-

१ C. जाइइ, E. जीइइ Di marg. जात्यज्ज ।

२ A D F अङ्ग, A Fom य ।

निमित्तो ऽति निरत्ययं कामसत्त्वं । तद्वा जं च भण्यं 'एवं
 तु सोहणयरं, धनत्याण साफल्यानिदूरिषणपरं कामसत्त्वं ति
 न जञ्चो कामाभावे धनत्याणमज्ञं फलं, न य निष्फलत्वे तेभिं
 पुरिषत्यथा, न य मोक्षफलसाहगतेण सफला इमे, जञ्चो
 अलोदञ्चो मोक्षो समाहिभावणाप्राणपगरिषफलो य' ऽति, ५
 एवं पुण अलोहणयरं । जञ्चो पामागह्यकण्डुयणपाया कामा
 विरसयरा अवसाणे भावन्धवारकारिणो असुहकसफलभूया
 कश्च धनत्याण फलं ति, कश्च वा तद्वाविहाणं धनत्याण
 पुरिषत्यथा, जे जणेति कामे नासेन्ति उवसमं कुणन्ति
 अभिन्नसंगमाणि अवणेति सन्धवसायं संपाडयन्ति अणाथरं १०
 'अवपूरन्ति सोयं विहेन्ति लाघवाद्' ठावेन्ति अप्यचयं
 हरन्ति अप्यमायप्पमाणे १ कारेन्ति अणुवाएयं ति । जं पि य
 'सरीरद्विद्वेष्टभावेण आहारसधमाणो' कामा* परिहरित्यवा
 य एत्य दोष ऽति मोहदोषेण भणन्ति मन्दबुद्धिणो, तं पि
 न ज्ञ बुद्धजनमणोहरं । जञ्चो विणा वि एएहिं सुणियतत्ताणं १५
 पेण्णमाणाण जहाभावमेव बोदिविरत्ताण तीए सुद्धुग्घाणाण
 रिषीण दोसइ सरीरद्विद्वे ; सेवमाणाण वि य ते तज्जणि-
 यपावमोहेण अचन्तसेवसंपराण खयादिरोगभावञ्चो विणासो
 ऽति । ता कश्च ते सरीरद्विद्वेष्टयो, कश्च वा आहारसधमाणो

१ C E F चणचरंति ।

२ C E वं ।

३ A-F करेति ।

४ C E F ०२२७० ।

* Kāmasāstra, p. 25.

न्ति । न य एवसंगया दोषा अपरिचत्तेहिं एएहिं अभिज्ञ-
 निबन्धनेण तौरन्ति परिहरिउं । न खलु मोक्षूण मोहं
 कामाणमणवसमाईण य अन्नं निमित्तं ति चित्तेह चित्तेण ।
 एवंवड्डिए समाणे न हि 'हरिणा विष्मन्ति' जवा न पइ-
 १० 'रिष्मन्ति', एवमादि पइसणप्पायं कामसत्यवयणं* । तन्ना न
 कामफलाण धम्मत्याण पुरिसत्यया, अवि य मोक्षफलाणमेव ।
 न य अल्लोदओ मोल्लो; जओ विविट्ठमुणिलोयल्लोदओ,
 रहिओ जल्लादएहिं, वल्लिओ आवाहाए, समत्तौ सम्मकज्जाणं,
 पगरिओ सुहस्स । समाहिभावणाज्जाणादओ वि न हि न
 १० धम्मसङ्खवा^१, अवि य ते चेव भावधम्मो । इयरो वि निरौहस्स
 तप्फलो चेव हवइ, अल्लहा 'गरहियाणि इट्ठपूयाणि' न्ति
 भाविद्यम् सत्यवयणं । न य कामा अणिन्दिया पयइन्ति ।
 पयईए पसिद्धा तिरियाणं मज्झुल्ला मङ्खेणं । 'ता किमेएहिं
 सत्येण । जं पि भणियं 'बालासंपओओ पराहौणो न्ति उवाचं
 १५ अवेस्सइ उवाचपडिवत्तौ य कामसत्याओ, तिरियाणं तु
 'अणिवारिया इत्थिजाई रिउकाले य निद्यमिया पविन्तौ
 अनुट्ठिपुम्मा य^२ न्ति, एयं पि मोहपिसुणयं; जओ उवाएया
 चेव न हवन्ति कामा असुन्दरा पयईए विउम्भवा जणाण
 विसोवमा परिभोए वल्लुल्ला कुप्पेड्डियस्स न्ति दंसियं मए ।

१ A adds न्ति । २ D adds मोक्षो । ३ A F भंमक्या ।

४ D om. all down to हवन्ति कामा । ५ C E अवापरिया ।

* Kāmasāstra, p. 25. † Ibidem, p. 16 f.

अश्रो अदत्तादाणगहणविषयसत्यकण्ठं खु एयं ति । करेन्त-
सुणेन्तयाणमन्नाणपयाणपरं कामसत्यं । भणियं च सुद्धचित्तेहिं ।

तं नाम होइ सत्यं जं हियमत्यं जणस्स दंसेइ ।

जं पुण अहियं ति सथा तं नणु कत्तोच्चयं सत्यं ॥

अहिया तश्रो पवित्तो होइ अकज्जंमि मन्दबुद्धौणं । ४

असुहोवएसक्खं जत्तेण तयं पयहियव्वं ॥

इहुरा पज्जलिश्रो ब्विय वक्कहज्जणो जणस्स हिययंमि ।

किं पुण अणत्थपण्डित्तकुक्कव्वहविहोमिश्रो सन्तो ॥

ता जं कामुहोरणसमत्थमेत्थं न तं बुद्धजणेण ।

सुमिणे वि जंपियव्वं पसंसियव्वं च दुव्वयणं ॥ १०

पसमाइभावजणयं हियमेगन्तेण सव्वसत्ताण ।

निडणेण जंपियव्वं पसंसियव्वं च सुविसुद्धं ॥

एवंवट्ठिए समाणे अलं दुव्वयणंगयाए कामसत्य-
चिन्ताए त्ति ।

एयं खोजणे विन्हिया अशोयादौ । चिन्तियं च णेहिं । १५

अहो विवेगो कुमारस्स, अहो भावणा, अहो भवविराश्रो, अहो
कथञ्चुया । सव्वहा न ईइखो सुणिजणस्स वि परिणामो होइ,

किं तु कुडं जंपमाणो दूमेइ एस अणे त्ति । चिन्तिजण ।

जंपियं अशोएण । कुमार, एवमेयं, किं तु सव्वमेव लोथ-

मग्गाइयं जंपियं कुमारेण । ता अलमिमीए अइपरमत्थ-

चिन्ताए । न, अणासेविए लोथमग्गे इमीए वि अहिगारो^१

त्ति । ता लोचमगं पडुच्च किंपरं पुण कामसत्यं ति साहेउ
कुमारो । कामकुरेण भणियं । सोहणं भणियं असोएण । ललि-
यङ्गएण भणियं । न असोओ असोहणं भणितं जाणइ । कुमा-
रेण भणियं । भइ, अपरमत्यपेच्छो पाएण लोओ भिन्नइ
५ य । ता न तंमगेण इमस्स अहं किंपि परयं अवेमि । मव्वहा
कन्दप्पियाण वालाण^१मविणोयविणोयपायं पयं ; जओ काम-
सुहाइं पि कम्मपरिणामनिबन्धणादं जीवाणं, तिउणे य तंमि
न परमत्येण इमिणा पओयणं ति । उत्तरपयाणामामत्येण
'एवमेयं' ति अभुवगयं असोआईहिं ।

१० अइक्कन्ता कइइ दियहा । आलोचियमणेहिं । तवस्मि-
प्पाओ कुमारो, कहं अन्हारिसेहिं विसएसु पयहाविउं
तीरइ । तहावि अत्थि एक्को उवाओ । उवरोहमौलो खु
एसो. पडिवक्का य अन्हे इमेण मिन्ता । ता अवत्यन्ह पयं
कलत्तसंगहमन्तरेण, कथाइ संपाडेइ अन्हाणं समौहिंयं ति ।

१५ ठविज्जण सिद्धन्तं समागए अवमरे भणियं असोएण । भो
कुमार, पुच्छामि अहं भवन्तं, किमेत्य जीवलोए सुपुरिसेण
मिन्तवक्खलेण होयम्भं किं वा नहि । कुमारेण भणियं । भो
साउ पुच्छियं, साहेमि भवओ^२ । एत्थ खलु तिविहो मिन्नो
इवइ । तं जहा । अहमो मज्झिमो उत्तिमो ण्णि । जो^३ खलु
२० संजोइओ अप्पणा^४ दिस्सुमाणो अन्ताहिं^५ 'अणुयत्तिज्जमाओ

^१ C E om, मविणोय ।

^२ F adds सुवह अवहिया^१ ।

^३ A ख ।

^४ C E add णि ।

^५ A D अणव ।

त्वरिणं सेविज्जमाणो पददिणं लासिज्जमाणो अत्तेण विञ्चोदए
 वेज्जरंमि, नावेखार सुकयादं, न रक्खार वयणिज्जं, परिचयद
 वणेष; एस एयारिसो अणुसमयसेविथपरिचार्इ नाम
 मज्झमिन्तो । ओ उण अहकहंसि संगमो दिक्खमाणो
 अत्तबुद्धीए अणुयत्तिज्जमाणो अजत्तेण सेविज्जमाणो विभाए ५
 लासिज्जमाणो जसवारएसु तत्क्षणं न विसंवयर, विज्जरे
 आवेखार ईसि सुकयादं, रक्खार मणागं वयणिज्जं, परिचयद
 विस्वावपुप्पयं विलम्बेण; एस एयारिसो कणसेविथपरिचार्इ
 नाम मज्झममिन्तो । ओ उण अजत्तेण^१ दिट्ठावट्ठो बज्जमअए
 सुकयं, उवगच्छए सेत्तिं, पयइए उवयारे, मोयावए दुहाओ, १०
 जणेर गोरेवं, वज्जेइ माणं, करेर संपयं, विहेइ सोखं, न
 परिचयद आवयाए; एस एयारिसो 'जोसक्कारमेत्तेण'^२
 सेविथापरिचार्इ नाम उत्तिममिन्तो ति । एवंवट्ठिए
 समाणे सुपुरिसेणाओचिज्जण नियमरिणं सव्वहा उत्तिममित्त-
 वच्छलेण होयज्जं ति । कामकुरेण भणियं । ओ को उण १५
 दहादिप्पिआओ । पयिइमेवेयं, जं अहममज्झिमे चरज्जए
 उत्तिमो सेविज्जर । कुमारेण भणियं । मणु एवमेव एत्था-
 दिप्पिआओ, जं अहममज्झिमे चरज्जए उत्तिमो सेविज्जर ति ।
 लक्षिणपुणएण भणियं । ओ न 'एयमुज्जुवं, गमौरं खु एयं न

१ C E F^१ चयसेवापि ।

२ A F ओका०, D ओका० ।

३ C E F^१ जाति ।

४ F ग्रंथं चरज्जं ।

- विशेषम्भो अविवरितं जाणीयद् । ता विवरेहि संपथं, के छण
इमे तिष्ठि मित्ता । कुमारेण भणियं । भो जद् नावगथं
तुम्हाणं, ता सुणह संपथं । एत्थ खल्ल, परमत्यमित्ते पडुच्च
पसिणो उत्तरं च जुञ्जद् न्ति जंपियं मए । पसिद्धं तु लोदणं,
५ को वा सचेयणो तथत्थं न-याणद् । ता इमे मित्ता देह-
सयणधम्मा । तत्थ जहम्ममित्तो देहो, मज्झिममित्तो सयणो,
उत्तमो धम्मो न्ति । जेण देहो तद्वा तद्भवचरिक्खमाणो वि-
अणुसमयमेव दंसेद् विद्यारे, अहिचपस्कमंगयं अणुयत्तद् जरं,
चरिमावथाए य उज्जद् निरालम्भं ति; एस जहम्ममित्तो ।
- १० सयणो छण ममत्ताणुक्कवं करेद्, पडिममत्तं किलिक्खद्
गिक्खाणद् कज्जे, परिक्खयद् गयजौयमारं, सुमरद् य पत्थावेसु,
एस मज्झिममित्तो न्ति । धम्मो छण 'मंगम्भो जहाकहं पि
वच्छलो एगन्तेण अविशार्हं भएसु निव्वाहण मित्तयं ति; एस
उत्तमो । एवं च नाज्जण अधुवे विमयमोक्के असारे पयईए
- १५ मोहणे परमत्यस्स दाहणे विवाए^१ अवहौरिए धीरेहिं, पाविण
माणुसत्ते उत्तमे भवाण दग्गहे भवाडवीए सुखेत्ते^२ गुण-
धंणाक्ख हाहए^३ निव्वाणस्स उज्जिज्जण मोहं चिन्तिज्जायहं
अचिन्तिचिन्तामणिसन्निहे वीथरायप्पणीए उवादेए मिथसेण
४ होह वच्छला सप्परिससेविण उत्तममित्ते धम्मे न्ति ॥ एत्थं

१ 'A' संमगम्भो ।

२ D F विवायकल्लिण ।

३ F adds दुक्कहे चउववाभित्तावा ।

४ A ने० ।

५ D F मोह. C चह E चेह ।

सुणमाणाण तहाभव्याए असोयार्हण विविक्तयाए कक्षपरि-
 णामस्स कुमारसन्निहाणसामत्येण विमुद्धयाए जोयाण उक्क-
 याए वीरियस्स वियन्निओ कुसलपरिणामो, वियलिओ
 किलिङ्गकम्भराभौ, अवगया मोहवासणा, तुहा असुहाणवन्धा,
 आओ कक्षगण्डिभेओ, खओवसममुवगयं मिच्छन्तं, ^१आविह्मओ ५
 सक्कपरिणामो । तओ समुप्पन्नसंवेगेण जंपियं असोएण ।
 कुमार, एवमेयं, न एत्य संदेहो, सोहणं समादट्ठं कुमारेणं ।
 कामङ्कुरेण भणियं । सोहणाओ वि सोहणं । अहवा इयमेव
 एक्कं सोहणं, नत्थि अन्नं सोहणं ति । खल्लियङ्गएण भणियं ।
 किं बज्जणा, अस्सणनिहापसुत्ता पडिबोहिंया अहे कुमारेण, १०
 दंसियाइं हेओवादेयाइं^२ । ता पयट्ठन्ह संहिए, संपाडेओ
 कुमारसासणं । असोएण भणियं । कुमार, साज्ज जंपियं
 खल्लियङ्गएण; ता समादसउ कुमारो, जमन्हेहि काथव्वं ति ।
 कुमारेण भणियं । ओ संखेवओ ताव एयं । उज्झियव्वो
 विसयराओ, चिन्तियव्वं भवसङ्खं, वज्जियव्वो कुसंसग्गी, सेवि- १५
 यव्वो साज्जणो; तओ जहासत्तीए दाणसीलतवभावणापहाणेहिं
 होयव्वं ति । असोयार्हं भणियं । साहु कुमार साज्ज,
 पडिवन्नमिणमन्हेहिं । कुमारेण भणियं । ओ धक्का रउ तुमो;
 पावियं तुम्वेहिं फलं मणुयजप्पस्स । तेहिं भणियं । कुमार
 साज्ज, एवमेयं; धक्का रउ अहे, न खलु अहकाण कुमारदंसणं २०

संपञ्जद । एवं चाह्निणन्दिऊण कुमारं संपूदया विसेसेण
कुमारेण उचियाए वेलाए गया मट्टाणाइं असोथाई । पारङ्गं
अहोसियमणुट्टाणमेएहिं । अदक्कन्ता कदद दियथा ॥

- एत्यन्तरंमि समागन्तो मज्झमन्तो, वियम्भिया वणसिरी,
५ मञ्जरिओ चूयनियरो, कुसुमिया तिलयाई, उल्लसिया अद-
मुत्तया, पवत्तो मलयाणिलो, मुदयं भमरजासं, पसरिओ
परऊयारवो ; जहिं च मम मित्तरज्जमिमं ति' उत्तुणो कथयेइ
वाल्लुडुं पि मयणो, भिमिरमत्तुविगमेण विय वियमियक-
मल्लवथणा कमलिणी, मज्झसमागमसुहेण पणट्ठतमाओ जन्नि
१० जामिणीओ, उउल्लच्छिट्ठंसणपमत्ता विय तथा परिमन्थरगमणा
वासरा ; जहिं च अग्घए नवरङ्गयं, वज्जमया पमत्ता हवन्ति
डोलाओ, सेविज्जन्ति काणणाइं, मणहरो चन्दो, अहिमओ
गेयविही, 'वड्डन्ति पेरणाइं, पियाओ कामिणीओ ; जहिं च
विसेसुज्जलनेवञ्जाइं कीलन्ति तरुणवन्नाइं, भमन्ति महा-
१५ विभूईए देवयाण पि रहवरा, मयणवाहभएण विय सरणाइं
अल्लियन्ति पिययमेसु पियाओ ॥ एवंविहे य मज्झमण
रुइणो पुरिमसीहस्स नयरिच्छणदंसणनिमित्तं समागथा
नयरिमहन्तया । विज्जन्तो जेहिं राया । देव, देवे नरवदंमि
निज्जच्छणो नयरीए ; तथावि समागन्तो मज्झमन्तो न्ति
२० विविहचचरीदंसणेण देवपसायल्लालियाणं पथाणं ललाओ

वि गह्वरं कृष्णन्तरं करेड देवो नाथरायाणं ति । राहणा
 चिन्तियं । अहो सोहणसुवत्थियं, मयणमित्तो खु मज्झ-
 मन्नाओ । ता कुमारं एत्थ निडच्चांमि, जेण तद्वा विचिन्त-
 संसारविचारदंशणेण संजायरमन्तरो संपाडेइ मे परिचणत्त
 य समीहिंयाहिंयं^१ सोखं ति । चिन्तिऊण भणिया मह- ५
 न्तया । भो संपाडिया मम तुझेहिं वज्झसो नियविभूद-
 दंशणेण निब्बुई, अहं पुण तुम्हाण कुमारदंशणेण अहिंयं
 संपाडेमि । अस्सं च । संपयं कुमारो एत्थ कारणपुरिसो;
 ता तंमि सेव वज्झमाणो कायव्वो त्ति । महन्तएहिं भणियं ।
 जं देवो आणवेइ । अस्सं च । देवपसायाओ वि एसो महा- १०
 पसाओ जहिं कुमारदंशणं ति । निगया महन्तया । राहणा
 वि सहाविओ कुमारो, भणिओ य सबज्झमाणं । वच्छ, ठिई
 एसा इमीए नयरीए, जं मयणमज्झसवे दट्ठव्वाओ नयरी-
 चचरीओ राहणा, दिट्ठाओ य मए अणेगसो । संपयं पुण
 अणुगन्तव्वो गृहसमणुगओ मग्गो त्ति तेणेव विहिणा तुमं १५
 पि पेच्चाहि । एवं च कए समाणे ममं परिचणत्त नाथर-
 याण य महन्तो पसाओ इवइ । कुमारेण भणियं । जं
 ताओ आणवेइ । तओ हरिषिओ राया, दिक्का समाणत्तो
 पडिहाराण । इरे भणइ मम वयणाओ नाणगयपसुहे २०
 पडाव्वसिदे, जहा^२ नयरीच्छणचचरीदंशणसुहं संजत्तेइ २०

- रहवरादयं कुमारस्तु, मम वयणाचो माथरवाहपरिचोम-
 निमित्तं रक्ष्यपथवन्तिणा गन्तव्यमञ्ज खेण हृणचचरोदंसण-
 निमित्तं' ति । 'जं देवो आणवेह नि' भण्डिजण
 'कुमारो अञ्ज हृणचचरोचो 'पेक्खिस्सुह, भवियव्वमन्थां
 ५ पि 'कल्लाणेणं' ति हरिसियमणेहिं । तुरिचतुरियं निवे-
 दया समणत्तो पडिहारेहिं । चहो भवियव्वनेत्य परमाण-
 न्देणं ति आणन्दिया सचिवा । भणियं च णेहिं । जं देवो
 आणवेह । तथणन्तरं च सज्जिओ रहवरो, कथा जन्तओया^१,
 निवेसियं आयवत्तं, दिस्साओ वेजयन्तीओ, निवडुं
 १० किङ्किणीजाकं, ^२निविट्ठाहं रथणढामाहं, 'ओलम्बिया सुत्ता-
 हारा, विरदयाओ मणितारयाओ', उवगप्पियं आसणं,
 लम्बिया चामरोजला^३ ॥ एत्यन्तरंमि इमं वदथरमवययि-
 जण विसेसुज्जलनेवच्छाहं महिरिमं समागयाहं 'पाथमूलाहं,
 कुकुमस्योयभरिएहिं कच्चोलेहिं वमन्तनेवच्छाधारी मण्डयन्तो
 १५ विद्य हणं मिलिओ भुयङ्गलोओ, विचित्तजाकाड्डा उंग-
 एणं परिउणेणं पमोयविद्यमन्तलोयणं कुमारदंसणसुयत्तेक^४
 उवत्थिया रायउत्ता, धवलहरनिज्जुहएहिं कणाहसयदंसणयं
 ओहसियथलनल्लिणसोहाहं विज्जिगयवयककमसं ठियाहं

१ DF सुत्ताहं लक्ष्यं । A has लक्ष्य instead of लक्ष्य । १ A परि० ।

२ AD कल्लाणम् । ३ A ओज्जा । ४ CE विवदहं, DF विवदहं ।

५ CE तुलं, DF उवत्तं, A उवत्तं । ६ A नाराड ।

७ DF रज्जुला । ८ CE पाद० । ९ DF लक्ष्य ।

अन्नेउराइं । एत्यन्तरंमि पवत्तो नयरौए ऊसवो । निवेइय
 राइणो सच्चिवेहिं । देव, संपाडियं 'कुमारमन्त्रेण देव-
 सासणं; संपयं देवो पमाणं ति । 'हरिसिओ राया ।
 भणिओ य णेण कुमारो । वच्छ, करेहि' महापुरिसकर-
 णिज्जं, वड्डेहि ऊसवं नायरथाणं । कुमारेण भणियं । जं ५
 ताओ आणवेद । 'पणमिऊण सह असोयाइएहिं' पयट्ठो
 रहाहिमुहं अहिणन्दिक्कमाणो अन्नेउरेहिं पणमिज्जमाणो
 रायउत्तेहिं युव्वमाणो भुयङ्गलोएण पुनइक्कमाणो 'पाय-
 मूलेहिं पत्तो 'रहसमौव, आरूढो रहवरे, उवविट्ठो
 पहाणासणंमि । निवेसिया असोयाई 'जहाजोग्गजाणेसु । १०
 भणियं च णेण । अज्ज मारहि, सोएहि अहिमयदेसगमणं
 पइ तुरङ्गमे । जं देवो आणवेद त्ति भणिऊण सोदया
 तुरङ्गमा । एत्यन्तरंमि समुद्धादओ जयजयारवो, पइयं
 गमणद्वरं, चलिया रायउत्ता, पणच्चियाइं 'पायमूलाइं,
 उज्जसिया भुयङ्गा, खुहिओ पेक्कयजणो, पवत्ता केली, १५
 वियन्निओ कुकुमरओ । एवं च महया विमहेण पेक्कमाणो
 मव्वमेयं संवेगभाविथमई समोइणो रायमगं कुमारो ।
 पवत्तो पेक्कउं चसुरौओ नाणाविहाओ रिद्धिविसेससोहि-
 याओ जुत्ता वियड्डुविन्निमेहिं तियसचसुरीसमाओ संगयाओ

१ DF add सोज्जमिचं ।

२ A om.

३ CEF 'याइंहि ।

४ CE पाइ० ।

५ DF रहवर० ।

६ A om. DF तहाजोग्गजाणेहिं ।

७ CE पाइ० ।

हरिषेण वज्रन्तेहिं विविहद्वरेहिं मणहराओ लोचसु 'संवेग-
जणणीओ बुहाण । पेच्छमाणो 'अहो मोहसामत्यं, अहो
अकल्लधीरया, अहो पमाथपेड्डियं, अहो अदौहदरिसिया,
अहो अणालोयगत्तं, अहो असुहभावणा, अहो अमिज्जजोओ,
५ अहो संसारविलसियं' ति चिन्तयन्तो पवड्डमाणेण संवेएण
वियारयन्तो कस्माद् भावयन्तो कुसलजोए विमुज्जमाणेण
नाणेण 'पुल्लदज्जमाणो चच्चरौहिं जणिन्तो तासि तोस
निहवयन्तो पेरणाद् 'देव पेच्छ एयं' ति भणिज्जमाणो
सारहिणा अद्दगओ कंचि भूमिभागं ।

- १० दिट्ठो य णेण देवउल्लपीठियाए' अद्दवीहच्छदंसणो
असुदुणा देहेण गलन्तभासुरवयणो मंकुविण्हिं हत्वेहिं
उत्सूणचलणजुयलो पणड्डाए नासियाए विणिग्गयतम्भनयणो
परिगओ मच्छियाहिं महावाहिगहिओ कोइ पुरिसो त्ति ।
तं च दट्ठूण 'अहो कस्मपरिणद'त्ति कस्सणापवज्जहिणएण
१५ पडिबीहणनिमित्तं जणसमूहस्स भणिओ मारहौ । अज्ज
सारहि, अह किं पुण इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव,
न च्छु एयं पेरणं, एमो खु वाहिगहिओ पुरिसो त्ति ।
कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो वाहौ । सार-
हिणा भणियं । देव, जो सुन्दरं पि खरीरं अयासेण एयं
१० विणासेइ । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो खु एसो अहिओ

१ ADF संवेगवीड ।

२ A पली, CE पली. ।

३ A adds चंठि ।

४ F adds नाच ।

कोयत्सु; ता कौस ताभो एवं 'विसहद'। सारहिणा
 भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायत्सु । कुमारेण भणियं ।
 आ कहमवण्णो नाम । लोयपडिवोहणत्थं च मग्गियं^१ खम्मा ।
 'अरे रे दुट्ठवाहि, सुच्च सुच्च एवं, 'ठाहि वा जुण्णसज्जो'
 ति' भणमाणो उट्ठिओ रहवराओ, पयहो तस्स संसुहं ।^२
 'हा किमेयं' ति उवसन्ताओ चत्तरीओ, मिल्हिवा नाय-
 रथा । पयंपिओ सारही । देव, न खलु वाही नाम कोद
 दुट्ठपुरिओ निग्गहारिओ नरवईण, अवि य जीवाणमेव
 सकम्पपरिणामजणिओ मंकिलेसविसेओ । ता अण्णं एयस्स
 राइणो, साहारणो खु एसो सम्मजीवाण । कुमारेण
 भणियं ।^३ भो नायरथा, किमेवमेयं । नायरएहिं भणियं ।
 देव, एवमेयं^४ । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, एएण
 गहिओ वि एसो चइज्जण नियवसं अमणोरमाए एयमव-
 त्याए कौस एवं चिड्डद । सारहिणा भणियं । देव, ईइओ
 चेव एसो वाही; जेण एएण गहिथस्स पणस्सुइ वसं, अओ-^५
 हणा अवत्या, दुक्खपासं चेट्ठियं ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, कस्स उण एसो न पइवद । सारहिणा
 भणियं । देव, परमत्थेण धम्मपच्छेविणो अहसापच्छविर-
 चस्स कस्सुइ महाभागस्स । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि,
 अह एवं, ता को उणं इह उवांओ । सारहिणा भणियं ।^६

१ D वि चरेत्सु उचर; F उविच विचरद ।

२ ADF वाहि ।

३ D om. all down to चत्तरीओ ।

४ A एवं ।

देव, खेतं वाहिणो ^१पाणिणो, परमत्येण नत्थि उवाचो
 मोत्तूषं धम्मतिगिच्छं । कुमारेण भणियं । भो नाचरचा,
 किमेवमेयं । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं^२ । कुमारेण
 भणियं । भो जइ एवं, ता सम्मसाहारणे एयंमि असोहणे
 ५ पयईए अवयारए एगन्तेण विज्जमाणोवाए अचिन्तिज्ज
 एयं अल्लमिणिणा नत्थिएण, ^३उवाए सेव खलु जुत्तो जत्तो
 ति । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं, तद्वावि लोषट्ठिरे
 एसा; ता न जुत्तं देवस्स सयल्लनाचरचाण पवत्ते मङ्गसवे
 अत्थाणे रसभङ्गकरणं । सारहिणा भणियं । देव, जुत्तं
 १० भणियमेएहिं; ता विविचपेरणाइं ताव पेक्खस देवो ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं^४ । तन्नो पवत्ताओ चसरीओ,
 पेक्खमाओ थ कुमारो गओ कंचि भूमिभागं ॥

दिट्ठं च णेण निचचरोवरिट्ठियं निषयं सम्मज्जएसु
 अल्लमसिद्धिजगत्तं पणट्ठेहिं सिरोहहेहिं पगल्लमलोचयं कम्प-
 १५ माणेण देहेण वज्जियं दसणावलीए संगयं कासबावेहिं
 परिक्खयं परियणेण जरापरिणयं सेट्ठिमिज्जययं ति । तं च
 दट्ठूण 'अहो असारया संसारस्स'ति पवकुमासवेएण
 पडिबोहणनिमित्तमेव भणियो सारही । अज्ज सारहि, अह
 किं मुञ्च इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव, न खलु एवं
 २० पेरणं, एयं खु जरापीडियं सेट्ठिमिज्जययं ति^५ । कुमारेण

^१ A om. ,

^२ A एवं ।

^३ CF एवमेयं ।

^४ F adds चवच जइ मुक्कमवुपंथी ।

^५ D om. ति ।

भणियं । अज्ज, अहं का उण एसा जरा भणइ । सारहिणा
 भणियं । देव, जा अजिणं पि मरीरं कालेण^१ एवं करेइ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज दुट्ठा खु एसा अहिंया लोयस्सु;
 ता कौस ताओ एयं उवेक्खइ । सारहिणा भणियं । कुमार,
 अणायत्ता खु एसा तायस्सु । कुमारेण भणियं । आ कह- ५
 मणायत्ता नाम । जणपडिबोहणयं च मग्गिज्जण खम्भं 'आ
 पावे दुट्ठजरे, मुच्च मुच्च एयं खेड्डिमिज्जणयं, इत्थिया तुमं,
 किमवरं भणियसि'त्ति भणमाणो समुट्ठिओ रहवराओ,
 पयट्ठो तयभिमुहं । 'हा किमेयमवरं' ति उवसन्ताओ
 चचरौओ, मिलिया पुणो^२ जणा । पभणिओ सारहिणा । १०
 देव, न हि जरा नाम काइ विग्गहवई इत्थिया, जा एव-
 सुवल्लभारिहा देवस्सु, किं तु सत्ताणमेवोराजियमरीराण^३
 कालवसेण^४ परिणई एसा । अओ न उवल्लभारिहा देवस्सु,
 साहारणा य एसा एएसिं देखौणं । कुमारेण भणियं ।
 भो भो नयरिजणा, किमेवमेयं ति । तेहिं भणियं । देव, १५
 न^५ संदेहो । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, अओ परं
 अवगओ मए इमीए भावत्यो अवगणविहो य, ता भणांमि
 अज्जं नयरिजणं च । न कायवो खेओ, किं जुत्तमेयाए
 पणायणीए पोइसस्सु अवयारिणीए धम्मत्यकामाण जणणीए

१ CE add वि ।

२ F वि जयवया ।

३ CE ० तीच, A ० रिचं ।

४ DF prefix सरीर ।

५ F adds एव ।

परिह्वस्त संवद्धणीए^१ ओहसणिज्जभावाण पञ्चवन्तीए वि
 मोत्तूण धम्मरमायणं इयमेवंविहं असमञ्जसं चेद्वियं ति ।
 एथं च सोऊण 'अहो कुमारस्स विवेओ, अहो परमत्थ-
 दरिसिया; न एत्थ किंचि अस्मारिमं, केवलं पञ्चवद् महा
 ५ मोहो'त्ति चिन्तिऊण ममं नयरिजणवएण मंविग्गो
 मारही । भणियं च णेण । देव, साऊ जंपियं देवेण ।
 तथावि अणादिभवत्थया मोहवासणा न तीरेण चउत्तं ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं ववत्थिए अलं मोहवासणाए ।
 दाहणविवाओ वाही रोद्धा य पावजरा, हवन्ति निधमेण
 १० किलेसावयाओ^२ पाणिणो; भणियमज्जेण, 'अत्थि य पडि
 वत्तो एयामि धम्मचरणं' ति । ता दिट्ठविवायाण वि न
 तंमि जत्तो ति अउव्वा मोहवासणा ॥

एत्यन्तरंमि दिट्ठो कुमारेण नाददूरेण नौयमाणो
 समारोविओ^३ जरखट्ठाए ममोत्थओ जलवत्थेण उक्खित्तो
 १५ दौणपुरिमेहि मदक्कदवयवन्धुमंगओ^४ क्वमाणो इत्थि-
 थाजणेण^५ अक्कन्दमाणाए पत्तौए पुनोदज्जमाणो जणेण
 पञ्चत्तसुवगओ दरिदपुरिमो ति । तं च दट्ठण जंपिय-
 मणेण^६ । अज्ज मारहि, अलं ताव मोहवासणाणिणाए;
 साहेहि मज्झ, किं पुण इमं पेरणं ति । मारहिणा

१० DE adds कुमादमणस्स । ० AF किलेसाउ । ३ D जरा० ।

४ AF नय० । ५ DE add चहिययर । ६ DE ०यं कुमांण ।

चिन्तितं । अहो निव्ययकारणपरंपरा, अहो असारया
 संसारस्तु । ता किमेत्य साहेमि । न य न-थाणइ इमं
 पवञ्चमेसो । अणभिजस्तु कहमौदसो वाणो । अन्हारि-
 जणविबोद्धणत्थं तु तज्जेमि एस एवं चेद्धइ । ता इमं एत्य
 पत्तयासं, साहेमि एत्थं जइद्धियं ति । चिन्तिज्जणं जंपियं ५
 सारहिणा । देव, न खलु एत्थं पेरणं, एसो खु मच्चुवत्थो^१
 पुरिसो न्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो
 मच्चू । सारहिणां भणियं । देव, जेण वत्थो पुरिसो बन्ध-
 वेहिं पि एवं परिचइयइ^२ । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो
 खु एसो अहिओ सोयस्तु ; ता कीम ताओ एत्थं न वहेइ । १०
 सारहिणा भणियं । कुमार, अवण्णो एस ताथस्तु । कुमारेण
 भणियं । आ कहमवण्णो नाम^३ ताथस्तु । सोयपडिबोद्धणत्थं
 च मग्गियं खमं । 'अरे रे दुट्ठमच्चु ; सुच्च सुच्च एत्थं, ठाहि
 वा जुण्णासज्जो' न्ति भणमाणो उट्ठिओ रत्तवराओ, पयट्ठो
 तस्तु^४ संसुहं । भणिओ य सारहिणा । देव, न खलु मच्चू^५
 नाम कोइ दुट्ठपुरिसो निग्गहारिओ राईण, अवि य
 जीवाणमेव सकस्यपरिणामजणिओ देहपरिचायधओ । ता
 अज्ज एतस्तु रायाणो, साहारणो खु एसो सव्वजीवाण ।
 कुमारेण भणियं । भो नाथरणा, किमेवमेत्थं । नाथरएहिं
 भणियं । 'देव, एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, १०

- एएण चत्थं पि कीस एए बन्धवा एयं परिचयन्ति । सार-
हिणा भणियं । देव, 'किमेइणा संपयं, गन्धो खु एसो एत्थ
कारणभूओ' । कडेवरमिणं केवसं चिट्ठमाणमवगाराए^१ ।
कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता कीस एए
^५ बन्धवा विसवन्ति । सारहिणा भणियं । कुमार, पिओ खु
एसो एएसिं गन्धो दौइजत्ताए^२ अदंसणमियाणिं । एएण
सरिऊण सुकयाइं सोयभरपौडिया अचयन्ता^३ निहन्निउं
अविज्जमाणोवायन्तरा य एवं विसवन्ति । कुमारेण भणियं ।
अज्ज सारहि, जइ पिओ, कीस इमं माणगच्छन्ति । सार-
^{१०} हिणा भणियं । देव, असक्कमेयं; न कहेइ गच्छन्तो, नावे-
क्खए सिण्हेइं, न दौसइ अप्पणा, न मज्जए यामं, विचिन्ता
कक्कपरिणई, अणवट्ठया संजोयां, न ईइसो अणुबन्धो; अओ
माणगच्छन्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं,
ता निरत्यया तंमि पिई । सारहिणा भणियं । देव, परम-
^{१५} त्यओ एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता
को उण इहोवाओ । सारहिणा भणियं । देव, जोगिगओ
उवाओ, न अन्धारिसेहिं मज्जइ । कुमारेण भणियं । भो
मायराया, किमेवमेयं । मायराएहिं भणियं । देव, एवं ।
कुमारेण भणियं । भो जइ एवं, ता सज्जसाक्षरणे एयंमि
^{२०} असोइणे, पयईए अवयारए एगमोउ विज्जमाणोवाए

१ DF किमिइया, CE किं इमिया ।

२ F कारवपुरीची ।

३ MSS. •रात्र ।

४ AD •यत्ताए ।

५ CE •संता ।

अचिन्तिऊण एयं अलमिमिणा नच्चिण, एअोवाए सेव
खल, एस जुत्तो जत्तो त्ति । एयमायण्णिऊण मंविग्गा
नाथरथा, पवन्ना केद मग्गं, निबद्धादं वोह्वीयादं ।
अवेस्किऊण कुमारस्स महानुभावं विन्दिया चित्तेण पडिवद्धा
कुमारे, उवरथा नच्चियव्वाअो, वावडा^१ साऊवाए, पयट्टा ॥
जहोषिय करणिज्जं ॥

एत्यन्तरंमि देवसेणमाहणाअो इमं वदयरमायण्णिऊण
अच्चिययरभौएण रादणा कुमाराहवणनिमित्तं पेसिअो पडि-
हारो । समागअो एसो, भणियं च णेण । कुमार, महाराअो
आणवेद, जहा कुमारेण सिग्घमागन्तव्वं ति । कुमारेण १०
भणियं । जं गुरू आणवेद । भणिअो य मारही : अज्ज
मारहि, नियत्तेहि रहवरं । जं कुमारो आणवेद त्ति^१
नियत्तिअो मारहिणा रहवरो । गअो नरवदसमीवं । पण-
मिअो णेण राथा । उवविट्ठो तयन्तिए, भणिअो य णेण ।
कुमार, भणिस्सामि किचि अहं कुमारं : ता अवस्समेव तं १५
कायव्वं कुमारेण । कुमारेण भणियं । ताथ, अलह्वणौयवयणा
गुरवो, न एवं सतन्त^२भारारोवणे कारणमवगच्छामि । अहंवा
किमेदणा, अमौमंसा गुरू ; सव्वहा जं तुभे आणवेह । रादणा
भणियं । वज्ज, एरिसो सेव तुमं ति केवसं मम नेहो

^१ F adds कुमार पर ।

^२ DF add, भणियण ।

^३ AE ०भावा०, E ०भीरा० ।

अवरणम् । ता भणित्वा अवसरेण; संपद्यं करेहि उचियं
करणिज्जं । कुमारेण भणियं । जं गुरु आणवेदं त्ति ।
पणमिज्जणं सविण्यं निग्गञ्चो कुमारो, गञ्चो निययगंघं,
कथं उचियकरणिज्जं । अदक्कन्ता करदं दिवहा ॥

- ५ अक्षया सम असोयार्दहि^१ धम्मकहावावडम् नित्यभवन-
सेविणो विसुद्धभावस्स समागञ्चो पडिहारो । भणियं च जेण ।
कुमार, महाराञ्चो आणवेद, जहा 'आगया एत्थं तुह
माउलसयासाञ्चो केणापि पञ्चोद्यणेण अभहिथा' महन्तया;
ता कुमारेण भिग्घमागन्तव्वं^२ ति । 'जं गुरु आणवेदं' त्ति
१० भणित्वा उट्ठिञ्चो कुमारो, गञ्चो मह असोयार्दहिं राय-
समीवं । दिट्ठो राया । पणमिज्जणं उवविट्ठो तथम्मिण ।
भणिञ्चो य रादण । वच्छ, पेमिया तुह मामएणं मक्षा-
रायखगसेणेणं सबड्डमाणं आसत्त^३ वेणिविसुद्धाञ्चो नित्यसु-
याञ्चो विवमवदकामलयाहिहाणाञ्चो जौवियाञ्चो वि इट्ठ-
१५ यरौञ्चो^४ मयंवराञ्चो दवे कन्नयाञ्चो । एयाञ्चो य बड्डमाणेण
तस्स रादणो अणवत्तमाणेण^५ विमिट्ठलोयमग्गं अणुराएण
कन्नयाणं आणाए गुरुयणस्स अवस्स कुमारेण 'इट्ठत्थमपत्तीए
आणन्दिहव्वाञ्चो । एवं च कए ममाणे तस्स रादणो विमि-
ट्ठलोयस्स कन्नयाणं गुरुमयणस्स य नित्यमेण निव्वुई मञ्जा-

१ A '०ईहि' ।

२ ACE 'अक्षय', GE explain अभ्यधिकाः ।

३ A 'वेवि', D 'ववि' ।

४ DF add हि इति काजय । ५ D 'यन' ।

६ D 'अभिलसियइट्ठन', F 'अभिलसियात्थिम', GE इट्ठन ।

यद्^१ । एयमायसिय चिन्तियं कुमारेण । असो न सोह-
 णमिणं । सुखहेयवो संजोगा, निओयवयणं च एयं, अश-
 त्तिओ य पुब्बिं^२ । तं पि मक्खे इमं चेव । अल्लणीया
 गुरवो, 'इद्वत्यसंपत्तीए नियमेण निब्बुद' ति सोहणा य
 वाणो, न यावि भावओ गुरुआणापराण संजायए असोहणं ।
 एवमभिचिन्तयन्तो सासङ्गेण विय भणिओ महाराएण ।
 वक्ख, अल्लमेत्य चिन्ताए, सुमरेहि मम पत्यणं । ता सा चेव
 एसा । न एत्य भवओ कल्लाणपरंपरं मोत्तूण अञ्चारिसो
 परिणामो । अओ अवत्तमेव कायव्वं एयं कुमारेण । तओ
 एयमायसिय 'अहो सोहणयरा वाणि' ति हरिसिय- १०
 मणेण । जंपियं कुमारेण । ताय, जं तुक्खे आणवेह । एयं
 सोज्जण हरिसिओ राया । भणियं च जेण । साज्ज वक्ख
 साज्ज, उचिओ ते विवेओ, सोहणा गुरुभत्ती, भायणं तुमं
 कल्लाणाण । अहं च । जाणामि अहं भवओ^३ 'विसुद्धधम्म-
 पक्खवायं, जुत्तो य एसो सयाण । असारो संसारो, निघाणं^४
 निम्बेयस्सु ; तद्वावि कुसलेण अणुचत्तिथम्भो लोयधम्मो,
 कायव्वा कुसलसंतती^५, जइयव्वं परोवयारे, अणुचत्तिथम्भो
 कुसल्लमो । एवं च अद्यत्ये लोयधम्मे परिणए एगन्तेण
 निष्पप्पे पोदसे पइट्ठिए वंसंमि जाणिए लोयसारे परिणए

१ D adds ति ।

२ F adds आइ चे पुब्ब ।

३ F गुरुवयवपरायवेस्स ।

४ A विदुसं ।

५ D संसयी ।

- वयमि अवगएहिं उवहवेहिं गुणभायणीकए अण्णाणे जुत्तं
 विमुद्धधक्कासेवणं । ता सोहणमणुचिट्ठियं कुमारेण । एवमेव
 भवन्तो परिणामसुन्दरं हविस्तुद ॥ एत्यन्तरंमि कण्णकरग-
 एण हरिसविसेसन्तो महया सहेण जंपियं सिद्धत्वपुरोहि-
 ५ एण । भो अक्कं संदेहेण, अवस्तुमेव भविस्तुद । अण्णकर च
 वियम्भिन्तो मज्झत्तरसहो, गुरुगुत्थियं मत्तहत्यिणा, उग्गुद्धो
 जयजयारवो वन्दिलोएण । 'अणुगूलो सलणसंघाओ' त्ति
 हरिसिन्तो राथा । भणियं च णेण । कुमार, अवस्तुमेव एथं
 एवं हविस्तुद, 'अणुगूलो सलणसंघाओ' । अक्कं च । विमुद्ध-
 १० धक्को विय कारणं सेव तुमं परमसुन्दराण । गहियसलणत्थो
 हरिसिन्तो कुमारो । भणियं च णेण । नत्थि ताथामीवा-
 णमसण्णं । एत्यन्तरंमि पठियं कालजिवेवएण ।

निष्ठासिज्जण तिमिरं मोहं च जणस्स संपयं सूरौ ।

नहमज्झत्यो 'वेड्डाअ' धक्काकिरियं पवन्नेद ॥

- १५ मज्जन्ति जणा केई देवाण करेन्ति केइ पूथाओ ।

दाणाद देन्ति केई गुवसुल्लुवापरा केइ ॥

मोत्तूण झ्ठाणजोयं बुद्धओ वि जणस्सऽअग्गवेड्डाए ।

पिण्डगहणत्थमक्कं जोयन्तरमो पवज्जन्ति ॥

इय नथरौअ नराहिव जणसमुदाओ विमुद्धकिरियाए ।

- २० तुह मणयजक्कासारं परमं सुएद कक्काणं ॥

तत्रो एयमायलिय 'अए कहं 'मज्झिमसमञ्जो'त्ति
 पिथं रादणा । कुमार, संपाडेहि उचियकरणिज्जं । 'जं
 ाञ्जो 'आणवेद' त्ति पणमिज्जण निग्गञ्जो कुमारो । भणियं
 । रादणा । भो भो अमञ्जा, 'करावेह तुम्वे समन्तञ्जो
 मारविट्ठिसरिसं' वद्धावणाद' । अमञ्जेहिं भणियं । जं ५
 'वो आणवेद । पारद्धं च णेहिं, 'दवावियं महादाणं,
 कराविया नयरिसोहा, पूरयाञ्जो देवयाञ्जो, निवेदयं पञ्च-
 ण, सहावियादं 'पायमूलादं, दवाविया 'आणन्दभेरो,
 राविया हरिसमञ्जा, विज्जन्तमन्तेउराण, समाल्लया रादणो,
 नउत्तादं पेक्कणयादं । तञ्जो येववेलाए चेव पण्डपउर- १०
 लयजरवं' पणञ्जन्तेहिं पायमूलेहिं वज्जन्तपुलाहत्तरं
 । भौरवन्दिमङ्गलरवेण पवत्तपिट्ठाययरयं सोहियं भिन्दूर-
 लोए आउलं अन्तेउरेहिं म्मिलन्तरायलोयं महया विम-
 ण विसेमियतियसलोयं जायं महावद्धावणयं । परिउट्ठो
 ाया । 'गणाविञ्जो वारेज्जदियहो । साहिञ्जो जोइमि- १५
 हिं । देव, अज्जेव पञ्चमौए' सोहणो त्ति । रादणा
 भणियं । सुट्ठु सोहणो । समाइट्ठा अमञ्जा । करेह विवाह-

१ AF मज्झिम० । २ D का० । ३ D •विचिउरिसं, F •विचिउरिसं ।

४ DF •वारयं उचियकरणिज्जं । ५ CE दा० । ६ CE दाद० ।

७ AD द्वाद० । ८ CE •पउरकलियं, F •पउरकलियं ।

९ CE मज्झिमो । १० ADF •मो । ११ A सोहंवा ।

संजन्ति कुमारस्त । तेहिं भणियं । देव, धनो कुमारो,
 कथा चेव संजन्ती । किमेत्यमवरं^१ कायव्वं । तद्वावि जं
 देवो आणवेद । आइट्ठो णेहिं भण्डारिओ । भइ, रघणा-
 यरं^२, निरुवेहि पहाणमुहपन्तीओ^३, समप्पेहि देवौण,
 ४ नौणेहि नाणाहरणं, निउञ्जेहि दायए । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति^४, न एत्थ विक्कम्भो । भणिओ चेत्त-
 भण्डारिओ^५ । भइ, देवङ्गनिहिं पयडेहि^६, देवङ्गाइं संपा-
 डेहि परियणस्स, संजन्तेहि रायदेवौण^७ जोग्गाइं, करावेहि
 उल्लोवं । तेण भणियं । जं अमच्चा आणवेन्ति, सव्वं सक्-
 १० मेयं^८ । भणिओ महाउल्लवई । भइ महामायलि, निरुवेहि
 महापहाणाउहाइ, समप्पेहि नरकेमरीण^९, नौणेहि रल्लवरे,
 निउञ्जेहि विविहसोहाण^{१०} । तेण भणियं । जं अमच्चा
 आणवेन्ति, संपक्खमेवयं । भणिओ महापील्लवई । भइ गय-
 चिन्तामणि^{११}, पयडेहि वेयण्डे, सपाडेहि परियणस्स, संज-
 १५ न्तेहि वारुयाओ, करावेहि सब्बसुचियं । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति, न एत्थ विक्खेवो । भणिओ महासवई ।
 भइ केकाणधूलि^{१२}, १३ गच्छ निरुवेहि वट्ठुराओ, भूसेहि

१ CEF अवरं ।

२ AD रं ।

३ CE मुहपन्तीओ ।

४ A om all down to भइ महामायलि ।

५ CE चेत्तकमनिओ ।

६ D पयडोहि F संजन्तेहि ।

७ D देवो ।

८ F adds न एत्थ अमओ

अव्वाय ।

९ DF चकेमरियमुहाइ नल्लवरीय (F मियायं)

१० AF ओहाइ ।

११ DF add कयलियासळी करंजइ ।

१२ CEF धूलि ।

१३ DF om., A अच्चाहिबटुरा ।

‘तुरए, पेसेहि उचियाए, ठावेहि मरिन्दगोथरे’ । तेण
 भणियं । अं अमझा आणवेनि, सिद्धमेवेयं ॥ एवं च
 आएससमणन्तरं जाव एयं संपज्जइ, ताव अवरेहि महया
 रिद्धिसमुदएण वज्जयाज्झावासे संपाडियं उचियकरणिज्जं,
 निव्वत्तिओ महाउल्लोवो, जसियारं मणितोरणाइं, निवद्धा ५
 कच्चणधया, ठविया कणथवेई, कथा कच्चणमज्जलकलसा,
 संजोइयं पवणयं, पउत्तो कुलविहो, पढावियाओ वज्ज-
 याओ^१, पूयाविद्याओ मयणं, करावियाओ रतिं^२, भूसा-
 वियाओ मणहरं ॥ एत्यन्तरंमि ‘आसअं पसत्यं लगं’ति
 पहाणजोरसियवयणाओ संपाडिया सयलकुलविहो पूजि- १०
 जण कुलदेवयाओ^३ वन्दिजण गुरुयणं संमाणिजण भित्ते
 पेच्छिजण मज्जसाणि विवाहगमणनिमित्तं समं असेयाईहिं
 समाकठो रइवरं कुमारो । उट्ठिओ आणन्दकलधलो, पव-
 याइं मज्जलद्वाराइं, पणसियाओ वारविस्सासिणीओ, पत्ताइ-
 याइं मज्जलमन्नेउराइं, सलिया महारायाणो, पवियन्निओ १५
 भुयज्जओओ, आणन्दिथा नयरी, हरिसिओ राया । तओ
 महया विमहेण संवेगभावियमई चिन्तयन्तो भवसङ्खं दुध-
 माणो वन्दोहिं पसंखिज्जमाणो लोएण पत्तो विवाहभवणं,
 ‘ओरलो रइवराओ, संपाडिओ से विहो, कयमणेओचियं ।

१ F पणावतुरवकाइयं ।

२ F नीयरभूलीर ।

३ DF वज्जउ ।

४ F तल्ल संजिहियरेइं ।

५ CE •देवता ।

६ CE उचितो ।

दिद्वाभो^१ वल्लभो^२ अइसुन्दराभो^३ कवेण । तस्य विभ्रमवई
 कणयावदाया, कामलया उण सामला^४, सिणिद्धदंशणाभो
 य दो वि नियवणेहिं । विभ्रमवई गयदन्तमई विथ धौड-
 क्षिया^५ कुङ्कुमकयङ्गराया अचन्त विरायए, कामलया उण
 ५ धोइन्दणौलमणिमई विथ मरमहरियन्दणविलेवण त्ति ।
 ताभो^६ य दट्टूण चिन्तिय कुमारेण । अहो एयासिं कल्लाणा
 आगई, पमत्याइं अङ्गाइं,^७ निक्कलइं लायणं, विमुद्धो आभोभो,
 उवसन्ता मुत्तौ, सुन्दराइं लक्खणाइं, अण्णा धौरया, उचिभो
 विणयमग्गो; अभो भवियव्वमेयाहिं पत्तभूयाहिं ॥ एत्थ-
 १० न्तरंमि वित्तो^८ हत्यग्गहो, जालिभो अग्गी, कथं जहोचियं,
 भमियाइं मण्डलाइं, मंपाडिया जणोवयारा, दिक्कं महाटाणं,
 घोमिया वरवगिया, वत्तो विवाहज्जो, मंपाडिया सरौर-
 ट्ठिइं । परिणभो वामरो, सौयल्लौह्यं रविबिम्बं, मंहरिभो
 किरणनिघरो, समागया संझा, कणथरसरच्चियं पिव जायं
 १५ नचङ्गणं, विथम्भिया पुव्वदिमा, समुग्गं चन्दो, उज्जसिया
 नचमिरौ, उवाह्ठो पओभो ॥

एत्थन्तरंमि समं असोयाईहिं विरायन्तमणिपटौवं मंगथं
 कुसुमोवयारेण सेवियं भमरावक्खौए पल्लवमाणचम्पयदामं

१ A om.

२ CE om अइ ।

३ A अजया ।

४ CE धिउज्जिमा explained पुनलिका ।

५ CE add विम्ववणियाभो ।

६ D adds संपुष्प मज्जायवेहिं ।

७ D मज्जाया पलोपव वत्तो ।

८ CE add वे ।

९ F उदयमाह्ठो ।

वासिथं पडवासेहिं संगथं पवरसयणीएण^१ विद्यमानसुर-
 हिधूवं^२ विहसिथं^३ सपरिवाराहिं वरुहिं वासभवणमइयओ
 कुमारो । ससंभमाहिं^४ अम्भुट्टिओ वरुहिं । मिसणो सयणीए ।
 जहाइहं च मिसणा असोथाई^५ वधंसया । उवविट्ठा सयपोट्ट-
 सन्निहे चित्तावडिमसूरयंमि विद्यमवई कामलया य ।^६
 कुन्दलयामाणिणीपमुहो तेमिं सहियणो । जहाइहं नवरं
 विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी सन्निहाणे
 उवविट्ठाओ । इज्जियागारकुमलाहिं^७ मुणियकालकायब्ब-
 थाहिं उवणीयमेयाहिं कुमारस्स तम्बोलं, समप्पिया य
 कुन्दलयाए वडलकुसुममाला^८ । भणियं च णाए । कुमार. ^९
 अच्चन्ताणुरायओ सत्तयगुत्था खु एमा तुह पिययमाए त्ति
 भणिकण समप्पिया कुमारस्स । पडिष्खिया य तेणं^{१०} । माणि-
 णीए वि उवणीयं माहवौकुसुमदामं । भणियं च णाए ।
 “कुमार, एयं पि एवं सेव ; ता निहेउ एयाइं जहाओयं
 कुमारो, करेउ एयामिं सफलमणुरायं ति । कुमारेण ^{११}
 भणियं । भोईओ, ममोवरि एयामिमणुरायो त्ति चित्ति-

१ A वयरसयणीएहिं । २ AF धूयं. D धूयवडियाधूयं. ३ F विहसिय ।

४ CE have instead of the words at the text the following passage: सन्निहा विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी इज्जियागारकुमलाहिं etc.

५ CE कायब्बनिउथाहिं ।

६ A वडलकुसुममाला D वडलकुसुमाव(सु)माला, CEF = कुसुमकुसुममाला ।

७ A om. this sentence.

८ D reads सान्निहीए वि एयं सेव मायब्ब ता etc.

यम् । कुन्दलयाए भणियं । चिन्तियमिणं ति । सुणेउ
 कुमारो । 'अयण्भौदमेव बन्दिणा समुग्घोसिज्जमाणं सुयं
 कुमारनामयं रायधूयाहिं, 'तयण्भौदमेव गहियाओ पमोएण
 विहाएण य थुण्णति रायकज्जा अज्जं निन्दन्ति य,' अज्ज-
 ५ सन्ति' कल्लकल्लावं वयन्ति 'य, कुणन्ति कुमारसंकहं 'न
 कुणन्ति य, झिज्जन्ति देहेण, वड्डन्ति विभमेहिं, सुच्चन्ति
 लज्जाए, घेप्पन्ति उव्वेएण' । एयं च पेष्किऊण 'किमेयं'
 ति विमणो राया । निउणमहियायणाओ य 'निसुओ एम
 वइयरो । तओ 'थाणे अहिलामो' ति हरिमणिभरेण
 १० पेसियाओ इहं । आगच्छमाणोओ य 'संपन्नमन्नाण समो-
 हियअहिय' ति मयणगोयरा'टोयविदारसुहसमेयाओ पव-
 ड्डमाणेण सुहादमएण इह संपत्ताओ ति । चिन्तियं च
 एयासिमणुरायमन्तरेण । कुमारेण चिन्तियं । इन्न 'अत्थि
 एयासि ममोवरिमणुराओ, अणुरत्ता य पाणिणो 'आयइं
 १५ न गणेन्ति, आयलन्ति' वयणं, गण्हन्ति निम्बिधण्यं,
 पथ्हन्ति भावेण, मंपाडन्ति किरियाए । ता इमं एत्थ
 पत्तयालं । करेमि एयासिं धक्कदेमणं ति' । चिन्तिऊण

* १ A अइयण्भौदमेव, CE भ्रमि० । ० A तयण्भौद०, CE तयण्भ्रमि० ।

२ D adds कल्लकल्लेव, A om all down to कुणन्ति कुमारसंकहं ।

३ D adds गहियथर । ४ DF जल्लाओ सकहाओ ५ CE उव्वेए ।

६ F अचवरयं न कुणन्ति कुमारसंकह महियथममे लज्जाइमण्णः ।

७ CE मुणिओ । ८ CE ०इय०, F रिजयाउ । ९ A अवि ।

११ CE om. next 3 words. १२ A adds नो । १३ AD om.

जंपियं कुमारेण । भोईओ, किमेवमेयं, अत्थि तुम्हाण
 ममोवरि अणुराओ त्ति । एयमायल्लिऊण हरिसविसाथ-
 सारं 'हन्त किमेयं' ति गम्भौरं मन्थियं ति चिन्तिऊण
 वामचलणकुट्टयाल्लिहियमणिकोट्टिमं सविसेमबन्धुराहिं न
 जंपियमिमौहिं । कुन्दलयाए भणियं । कुमार, अभण- ५
 माणीहिं पि वायाए साहियमिमौहिं कुमारस्स अहिप्पेय-
 मिमिणा मंभसेण, दिव्वबुद्धीए अवहारेण कुमारे । कुमारेण
 भणियं । भोईओ, जइ एवं, ता सुणेह । जस्स जं पइ
 अहियपवत्तणिष्का, तस्स तं पइ कौडसो अणुराओ त्ति ।
 माणिणोए भणियं । कुमार, कहमियमहियं ति नाव- १०
 गच्छामि । कुमारेण भणियं । भोइ, सुण एत्थ नायं ॥

अत्थि कामरूवविमण मयणउरं नाम मयरं । तत्थ
 पञ्जुस्साहिहाणो राया । रई नाम से भारिया । ताणं च
 विसयसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो कोइ कान्ते । अस्सया य
 गओ राया आसवाहणियाए । रईए य 'विदत्तनिष्खूहट्टि- १५
 याए दिसावल्लोयणसमयंमि दिट्ठो रायमग्गवत्तौ 'देवयाय-
 यणपत्थिओ विमलमइसत्यवाहपुत्तो सुहंकारो नाम सेट्ठी^३
 जुवाणओ त्ति । तं च दट्ठूण अविवेयमामत्यओ अभत्यथाए
 गामधक्काण समुण्णओ तौए तस्सोवरि अहिलामो । पुल्लहओ
 सविबभं । एसा वि य समागया तस्स दिट्ठिगोथरं, मोह- १०

१ CEF विचित्त०. D ० विच्छूहय० ।

२ D देवायय० ।

३ CEF सेट्ठी ।

दोषेण निरुविद्या. अज्ज्ञोववञ्चो तीए । अहो चित्तकुञ्चो
 त्ति परिउट्ठा रई । ठिञ्चो सो एगदेसे मोहदोषेण । दञ्जि-
 वारणीञ्चो मयणपसरो त्ति, 'हला, आणेहि एयं जुवइ-
 मणसुइ^१ जुवाणयं' ति भणिऊण पेसिया रईए 'अभिञ्ज-
 रहस्सा जालिणी नाम चेडो । सुवुज्झावयाणि एत्य वइयरे
 कामिहिययाइं ति पयारिऊणमाणीञ्चो^२ य णए पेसिञ्चो
 वासइरे^३, उवविट्ठो पल्लहे । पणाभियं मे रईए तमोलं,
 अट्ठगइयमणेण । एत्यन्तरंमि सुञ्चो वन्दिकलयलो । 'समा-
 गञ्चो राय' त्ति भोया रई । 'न एत्य अञ्चो उवाञ्चो' त्ति
 १० पेसिञ्चो वच्चहरण । पविट्ठो राया, उवविट्ठो पल्लहे. ठिञ्चो
 कंचि वेलं । भणियं च णेण । अरे महावेह वारिय^४,
 पविसामो 'पावस्सालयं ति । मइञ्चो' वारिञ्चो । सुयमिणं
 सुइकरेण । 'नियमञ्चो वावइज्झामि' त्ति अञ्चन्तभोएण^५
 जीवियाभिल्लामिणा अगाहे वच्चकूवे 'निच्चन्त्यारमि अञ्चन्त-
 ११ दरहिगन्धे निवासे किमिउल्लण पवाहिञ्चो अण्णा । निव-
 डिञ्चो 'वच्चहरयाञ्चो कण्ठए'^६, भरिञ्चो 'असुइएण,^७ 'पाविञ्चो
 किंमोहिं, निरुद्धो दिट्ठिपसरो, 'संकोडियं अट्ठं,^८ 'उडळा

१ CEF जुवइज्जमणगिरिक्कण ।

२ ADF भिय० ।

३ C पया०, A ०णिञ्चो ।

४ A ०हर ।

५ A वारियमियं ।

६ F मरारिडिउ त्ति ।

७ CE महाविञ्चो ।

८ D ०भीरुण ।

९ AD निरं० ।

१० Dom.

११ A केचुए ।

१२ A चसुइया, CE चसुइति ।

१३ CE मया, A विविच ।

१४ D संकोडियं ।

१५ F उववया ।

वेथणा, आउलीह्मो दढं, गहिओ संमोहेण । इओ य सो
 राथा पच्चवेत्थियं अङ्गरखोहिं पविट्ठो वच्चहरयं । कथा
 सरौरट्ठिई । निग्गओ वच्चहराओ, ठिओ रईए मह 'चित्त-
 विणोएण । अदक्कन्तो वासरो । ठिओ अत्यादयाए । एत्थ-
 न्तरंमि निरुवाविओ सुहंकारो रईए । न दिट्ठो य तहियं ।
 भणियं च णाए । हला जालिणि, कहं पुण सो भविस्सइ ।
 तौए भणियं । देवि, भयाहिह्मो नूणं पवाहिऊण अण्णाणयं
 वच्चकूवे मओ भविस्सइ । रईए भणियं । एवमेथं, कहमअहा
 अदंसणं ति । अवगया तज्जिन्ता । इओ य सो सुहंकारो
 तंमि वच्चकूवे तहा दुक्खपीडिओ भवियव्वयानिओएण विह- १०
 त्तकणवसवत्ती असुचिरसपाणभोयणो गमिऊण कंचि कालं
 विमोहणनिमित्तं 'फोडिए वच्चहरए असुइनिग्गमणमग्गेण
 वावअदेहच्छवी पणट्ठनद्धरोमो निग्गओ रयणौए । पक्खा-
 लिओ कहंचि अण्णा । महया परिकिलेसेण गओ नियथ-
 भवणं । 'को एसो अमाणुसो' त्ति भौओ से परियणो । १५
 भणियं सुहंकरेण । मा बोहेह, सुहंकारो अहं । विमल-
 मइणा भणियं । पुत्त, किं तए कयं, जेण ईदसो जाओ;
 किं वा तुण्ण विमोक्खणं कीरउ । सुहंकरेण भणियं ।
 ताथ, अणं मण्ण मरणासङ्गाए । सो सेव अहं । तं च कयं,
 जेण ईदसो जाओ णि; तं साहेमि मन्दभग्गो ताथस्सु । २०

किं तु विविक्तमादसञ्च ताञ्चो । अवगञ्चो परिचणो । 'न
 एत्यञ्चो उवाञ्चो, जहद्वियमेव साहेमि'न्ति चिन्तिऊण
 साहियमणेण [पवेसाद निग्गमणपञ्जवसाणं निययवुत्तम्]¹ ।
 'अहो अकञ्जासेवणसंकप्पफलं' ति संविग्गो से पिया । पेसिञ्चो
 णेण गेहं । कञ्चो निवायथामे, संतप्पिञ्चो महत्तुपागाईहिं,
 कालपरियाएण समागञ्चो पुब्बावत्थं । उच्चियसमएण पयड्डो
 देवथाययणं, 'ओइखो रायमग्गे, दिड्डो रईए । तथेव साम-
 पुब्बयं पेसिया से² जालिणो³ । मोहदोमेण⁴ समागञ्चो
 सुहंकरो । आगयमेत्ते य समागञ्चो राथा । तथेव 'आथादं
 १० वच्चकूवे पडणनिग्गमणादं । पुणो पडणो पुणो दिड्डो पुणो⁵
 पेसिया पुणो वि हस्मिञ्चो । एवं पुणो वज्जुञ्चो न्ति ॥

तञ्चो पुच्छामि तुभे, किं तौए रईए तंमि सुहंकरे
 अणुराञ्चो अत्थि किं वा नत्थि न्ति । माणिणीए भणियं ।
 कुमार, परमत्थञ्चो नत्थि । बुद्धिरहिया य सा रईः जेण
 १४ न निहूवेद वत्थं, न निहालए नियभावं, न पेच्छए मपर-
 तन्तयं, न चिन्तेद तस्सायदं ति । कुमारेण भणियं । भोइ,
 जेइ एवं, ता 'ममंमि वि नत्थि एयासिमणुराञ्चो, बुद्धि-
 रहियाञ्चो य एयाञ्चो । जेण असुंदरे पयईए निवन्धणे

१ CEF om. the passage in brackets. D supplies it i. marg.

२ CE उत्तिजा ।

३ CEF om. वेत्ति

४ D add. भणित तां सामवयवेहिं ।

५ D inserts पुणोवि ।

६ CE आवातादं, A आयायादं आयादं ।

७ D om. ८ CDE ममं

इत्यार्षेणं चक्षुषेण इच्छन्ति तुच्छगोए त्ति; अत्रो न
 निरुवेन्ति वत्थुं। तथा सच्चत्तमं माणुसत्तं दृष्ट्वा भवसमुदे
 पसाहणं^१ नेव्वाणस्सु न निउञ्जेन्ति धम्मो त्ति; अत्रो न
 निहालेन्ति नियभावं। तथा भुवण्डामरो मच्चू अदकूरो
 पयईए, गोथरे तस्सुं एयात्रो न चिन्तयन्ति^२ अत्तयं ति;
 अत्रो न पेच्छन्ति अपरतन्तयं। तथा सुन्दरं विमयविमं
 अदमोहणं जीवाणं हेऊ गम्भनिरयस्सु, निउञ्जेन्ति मं तत्थ
 त्ति; अत्रो न चिन्तेन्ति मञ्ज्वायदं। ता एवं ववत्थिए
 अहियपवत्तणेण भण कइं एयासिं परमत्थत्रो ममोवरि
 अणुरात्रो त्ति। एयमायसिऊण मंविग्गात्रो वद्धात्रो, जाया
 विसुद्धभावणा, खवित्रो कम्भरासो, पाविथं देमचरणं। तत्रो
 सद्धाहमएण सबुद्धमाणं पणमिऊण कुमारचलणजुयलं जंपि-
 यमिमौहिं। अज्जउत्त, एवमेयं, न एत्थ किंचि अस्मारिमं।
 विवमवईए भणियं। अज्जउत्त, मम उण इमं सोऊण
 अवगत्रो विथ मोहो, समुप्पसमिव सक्कंनानं, नियत्तो^३
 विथ विमयरात्रो, मंजायमिव भवभयं ति। कामलयाए
 भणियं। अज्जउत्त, ममावि मज्जमेयं तुल्लं। ता एवं
 ववत्थिए अङ्गीकयज्जणोचियं^४ मरिसं नियाणुरायस्सु आणवेउ
 अज्जउत्तो, जमन्हेहि कायव्वं ति। कुमारेण भणियं।

१ CEF सि०।

२ DF add सच्चत्तमिपो।

३ A om., CE य तयं ति।

४ D अङ्गीकय अङ्गीविण।

- साङ्ग भोईओ साङ्ग, 'उचिओ'विवेओ सुलङ्गं तुम्हाण मणयत्तं,
 जेण ईदमौ कुसलवुद्धिं त्ति । ता इमं एत्थ जुत्तं । एए
 खु विमया मोहजणिया मोहहेयवो मोहसक्का मोहाणबन्धा.
 संकिलेमजणिया संकिलेमहेयवो संकिलेमसक्का संकिलेसा-
 १ एवन्थ त्ति^१ परिचयह जावज्जौवं, कहुह मोहचेट्ठियाहं.
 अङ्गीकरेह पसमं, भावेह कुसलवुद्धिं, निरुवेह भवविचारे,
 आलोचेह चित्तेण^२, संतप्पेह गुरूणं, उज्जमेह धम्मो त्ति ।
 एयमायणिकुण विमुद्धयरपरिणामाहिं निज्जड्ढियभावसारं
 जंपियमिमौहिं । जं अज्जउत्तो आणवेह । परिचत्ता जाव
 १० ज्जौवमेव अहेहिं अज्जउत्त तुम्हाणमईए विमया, 'सेमं
 उ मत्तौ पमाणं । एयमायणिकुण हरिसिओ कुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एयासिं धम्मया, अहो सुधौरत्तणं^३,
 अहो निरवेक्कया इहलोथं पइ^४, अहो ममुयायारो, अहो
 हल्लयकम्मया^५, अहो उवममो, अहो परमत्यक्कया, अहो
 १५ वयणविस्सामो, अहो महत्तत्तणं, 'अहो "गम्भीरय त्ति ।
 चिन्तिज्जण जंपियमणेण । साङ्ग भोईओ साङ्ग कयत्था
 खुं तुम्हो, अणुमयं ममेयं तुम्ह कुसलाणुट्ठाणं । परिचत्ता

१ A om.

० D adds मा ।

२ F adds विमयसुद्धपरमय ।

३ A संमम, (CE) संममो अट्ठाणो

explained प्रपितु ।

४ F adds गम्भीरय त्ति ।

५ DF इहलोइयं पइ, (CE) om.

० DF add वड्डुत्तं तेमिं पि कुसलपरिचामो ।

८ F om.

मए वि जावज्जीवं विमया, अङ्गीकयं वसधेरं । 'अहो
 मोहणं अहो सोहणं' ति जंपियं असोयार्हं । वड्डुओ^१
 कुसलपरिणामो । अहासच्छिद्यदेवथाए^२ निओएण निव-
 डिया कुसुमवुट्ठी । आणन्दिया सप्पे । एत्यन्तरंमि 'अहो
 धम्मया एयासिं, अहो ममोवरि सुहत्तिणं' ति पवड्डमाण-^४
 सुहपरिणामस्स तथावरणकम्मलओवसमओ^३ वड्डुमाणं
 समुप्पन्नमोहिनाणं कुमारस्स । 'पविस्सिओ तौयाइभावो ।
 मंविग्गो अइसएण । सुओ एस वइयरो आणन्दपडिहाराओ
 राइणा देवीए य । विसणो राथा । भणियं च णेण । हा
 हा अजुत्तमणुत्तिडियं कुमारेण । देवीए भणियं । हा जाय, १०
 परिचत्तं भवसुहं ॥

एत्यन्तरंमि गहियखग्गरयणा दिप्पमाणेण मउडेणं
 कुण्डलालयविङ्गसियमुहो^१ 'एक्कावल्लोविराइयसिरोहरा हार-
 लयासगएणं यणजएणं^२ मणिकडयजुत्तबाङ्गलया रोमावल्लो-
 सणाहेणं मज्जेण रसणादामसंगयनियम्मा^३ परिहिणं देव- १५
 दूसेणं मणिनेउरसणाइवल्लणा चस्सिया हरियन्दणेण सुरतह-
 कुसुमधारिणी महया आभोएण परिहवन्ती मणिपदीवे
 अचल्लमोमदंसणा समागथा तत्थ देवया । 'अहो किमेय-

१ D adds तेसिं पि ।

२ It has only निवाडिया ।

३ D पव० ।

४ D चवे० ।

५ CEF add ता कीस जायव चरदुत्तरं वसियं ।

६ DF मुत्तावल्लो० ।

७ CEF ०जयलेव ।

८ CEF ०संमतेव चियंवेव ।

- मच्छरीयं' ति विन्ध्यमणेहिं हरिसविषायमक्षिणं पणमिषा
 एएहिं । भणियं च णाए । महाराय, अलमलं विमाएण ।
 जुत्तमणुचिद्धियं कुमारेण । परिचत्तं विमं, गहियममयं ;
 उण्णिया किलौवघा, पयडियं पोरुमं ; अवहत्थिया खुड्डया,
 ५ अङ्गीकयमुयारत्तं : क्खिओ भवो, 'संधिओ मोखो ति ।
 ता कयत्थो कुमारो । देवि, तुमं पि कडुहि सोयं, चसोच-
 णिज्जो कुमारो । परिचत्तमणेण भवदुक्खं, अङ्गीकयं मासय-
 सुहं । तुमं पि धन्ना, जीए ईदमो सुओ समुप्पओ ।
 निवन्धणं एम 'वड्डयाण निव्वुईए । ता परिचय विमायं,
 १० आलोचेहि कज्जं ति । रादणा भणियं । भयवद, का
 तुमं । देवयाए भणियं । महाराय, खग्गपहरणोवसत्थिया
 'सुदरिमणा नाम देवया अहं, तुह पुत्तगुणाणुरादणौ इहं
 भवणे परिवमामि । रादणा चिन्तियं । अहो पुत्तस्स गुणा,
 जेण देवयाओ वि^१ अणुरायं करेन्ति । हरिमिया देवौ ।
 १५ भणियं च णाए । महाराय, ईदमो कुमारस्स पहावो, जेण
 देवयाओ वि एवं मन्तेन्ति । ता एहि, गच्छन्त तस्स
 अन्तियं, पेक्कामो, धम्मपिण्डं करेमो, तयणचिद्धियं सव्वथा
 जुत्तमेयं ति । रादणा भणियं । एहि, एवं करेन्त । तओ
 पणमिऊण देवयं विसुज्जमाणपरिणामाहं गयाहं कुमार-
 . समीवं । सुणियं कुमारेण, अक्खड्डियादं सहरिमं, पणमि-

१ CE संविधी ।

० CE वड्डमाय, A वड्डमाय ।

३ CEF सुदसया ।

४ A adds एवं

याहं विणएण, निविट्ठादं आसणादं, कओ आसणपरिगहो ।
 पणमिक्खणं जंपियं कुमारेण । ताथ, किमेयमणुच्चियमित्राणु-
 चिट्ठियं^१ अन्नाए^२ वि^३, कौस न सद्दाविओ अहं । राइणा
 भणियं । कुमार, नेयमणुच्चियं । साहिओ^४ देवयावुत्तन्तो ।
 देवोए भणियं । कुमार, गुणपगरिओ तुमं अणइहो^५ ।
 आएसस्स । कुमारेण भणियं । अम्भ, मा एवं भण । गुरवो
 खु तुम्हो, गुरुआएससंपाडणमेव कारणं गुणपगरिस्स ।
 राइणा भणियं । कुमार, अइदक्करं कथं तए । कुमारेण
 भणियं । ताथ, किमिह दक्करं । सुणाउ ताओ ।

अत्थि खलु केदं चत्तारि पुरिसा । ताणं दवे अचन्तमत्थ- १०
 गिट्ठा अवरे विसयलोलुया । पवन्ना एगमट्ठाणं । दिट्ठा य
 णेहिं कहिंचि उट्ठेसे मणिरयणसुवणपुष्पा दवे महानिहो
 तिचससुन्दरिसमाओ य दो जेव इत्थियाओ । पावियं जं^६
 पावियव्वं ति पइट्ठा चित्तेण, धाविया अहिमुहं । सुओ य
 णेहिं^७ कुओइ सद्दो । भो भो पुरिसा, मा माहसं मा ११
 साहसं ति । निरुवेह उवरिउत्तं^८, निवडद तुम्हाण उवरि
 महापव्वओ, एयगोयरगयाणं च अलमेइणा चेट्ठिएण । तओ
 निरुवियमणेहिं । दिट्ठो य नाइदूरे ममट्ठामियनइक्कणो
 रोहो, दंसणेण अक्कमन्तो जहासज्जीवे अनिवारणिक्को

१ D. •चियमिहायुमससेणाचिट्ठियं ।

२ CEF खं ।

३ A य, CEF om.

४ A inserts य, CE have देवयाण ।

५ CEF om.

६ A •उत्ता, D adds ति

- 'सुराणं' 'पि' 'सामत्येण' दुयं निवडमाणो पक्कओ न्ति ।
 तओ जंपियमणेहिं । भो एवं ववत्थिए को उण इह
 उवाओ । आयणियं कुओइ । न खु संपयं उवाओ ।
 किं तु इच्छन्ति जे अत्यविमण, ते संपत्तेहिं असंपत्तेहिं
 १ वा जहामन्नयाए अवट्ठभन्ति एएण; तहा अवट्ठ्हा य
 पावेन्ति पुणो पुणो एवमेवावट्ठहणं^१ ति । जे उण निरौहा
 अत्यविमणसु भावेन्ति तथमारयं, ते वि जहामन्नयाए
 अवट्ठभन्ति एएण; तहा अवट्ठ्हा य न पावेन्ति पुणो
 पुणो एवमेवावट्ठहणं ति, अवि य मुच्चन्ति कालेण दमाओ
 १० उवट्ठवाओ । तओ एगंहिं चिन्तियं । किमन्हाणमिमौए
 दौहचिन्ताए । मव्वहा पयट्ठक अत्यविमणसु, जं होउ तं
 होउ न्ति । संपहारिऊण पयट्ठा महरिमं । अस्से^२ उ 'हा
 हा एवं परिपन्थिए एयंमि नियमनस्सरेहिं असुन्दरेहिं
 विवाए 'किमेत्य विमएहिं' ति चिन्तिऊण निथत्ता अत्य-
 १५ विमयाहिं, भावेन्ति तथसारयं, जुज्जन्ति नियनियफलेहिं ।

ता एवं 'ववत्थिए निरुवेउ ताओ, के एत्य दक्कर-
 कारया के वा नहि । राइणा चिन्तियं । जे पयट्ठन्ति
 अत्यविमणसु, ते दक्करकारया; जओ तहा परिपन्थिए
 पव्वए नियमणस्सरेहिं असुन्दरेहिं विवाए 'किमेत्य विमएहिं;

१ CEF om.

२ CEF add वा तेहि ।

३ F °इभञ्जि ।

४ D उण । °

५ CEF किमत्त० ।

६ AD वत्थिए ।

७ D किमत्त चत्त० ।

कौदसी वा तहा भए पवत्तौ? अणालोचयत्तमेगन्ते,^१ किं
 वा तीए तहादिट्टपञ्जनाए उवहासट्टाणयाए^२ अत्यविसय-
 दच्छाए^३? परमत्येण निम्बेयकारणमेयं ति । चिन्तिज्जण
 जंपियं रादणा । कुमार, जे पयइन्ति, ते दुक्करकारथा :
 अपवत्तणं तु जुत्तिजुत्तमेव, किमेत्य दुक्करं ति । कुमारेण,^४
 भणियं । ताय, जइ एवं, ता पडन्ते मच्चुपव्वए वावायए
 तिज्जयणस्स अइभौसणे पयईए दुक्कए पयारन्तरेण अवि-
 भाविज्जमाणसक्खे,^५ विओजए इट्टभावाण मयापडणसंगए
 कारण असमञ्जसाण^६ किलेसायासकारणा अत्यविसया विम-
 विवायसरिसा य . विसयसाओ य अवावाहो पयईए कारणं^७
 अमयभावस्स सल्लाहणिज्जो मयाण अकिलेससेवणिज्जो
 सेविज्जइ न्ति किमेत्य दुक्करं^८ । कहं वा एवंविहे जीव-
 लोए न दुक्करं अत्यविसयाणवत्तणं ति^९ । रादणा भणियं ।
 वक्क, एवमेयं, जया मम्ममालोइज्जइ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, असमालोचणं पुण न होइ आलोचणं । रादणा^{१०}
 भणियं । वक्क, एवमेयं, किं तु दूरन्तो महामोहो न्ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, ईदसो एउस दूरन्तो, जेण एय-

१ DF adds तेसिं ।

२ A °पायमेत्ताए, D °ट्टाणचिन्ताए ।

३ DF °पत्तायए ।

४ ACE विसोयए, D विउजोअए, F विज उतोअए ।

५ CDEF किलेसायासकारणविसविवायसरिसविसयत्ताओ सम्भा० ।

६ A adds ति ।

७ D om. ति ।

८ CEF खेव ।

- सामत्येण पाणिणो एवंविहे जीवलोए पव्वन्ते वि 'उहाम-
 मञ्जुमि पेष्कमाणा वि एयसामत्यं गोयरमया वि एयस्स
 वेप्पमाणा वि जराए विउज्जमाणा वि इट्ठेहिं परिगल्लन्ते
 वि वीरिए सोदुज्जमाणा वि धौरेहिं 'न अन्हाण वि एवमेयं
 १ परिणमइ, 'अञ्जो व अन्ह चिन्तञ्जो, जं किंचि वा एयं
 अचिन्तणीयं च धौराणं, अत्यि वायत्तमुवायत्तरं'. मोहव-
 वसायमज्झं वा इमं, अवहीरणा वा उवाञ्जो, असन्निथा वा
 अत्यविषय' ति^१ अगणिकण जराइदोसजासं सव्वावत्थासु
 बाळा काऊण गयनिमौलियं परिचइय मव्वमसं कुमलपक्क-
 २ चेट्ठियं महया पयत्तेण निव्वडियभावसारं पयइत्ति अत्य
 विषएसु, न पयइत्ति जराइदोसनिग्घाद्यणसमत्यं हिए
 सव्वजौवाण अचिन्तचिन्तामणिमसिहे माइए 'नेव्वाणस्स
 वीयरामहेसिए भस्से ति । एयमायणिकण मंजायसुइयर-
 परिणामेण जंपियं राइणा । वप्फ, एवमेयं^३, न एत्य किंचि
 १५ अज्जइ ति । देवीए' भणियं । वप्फ, 'मव्वमेवमेयं मोह-
 निहाविगमेण परिणयप्पायमन्हाणं । किं तु न मपञ्च बाळाण

१ A om., CEF उहाम । २ D reads च अन् चित्तञ्जो वा अन्ता विज्जइ
 ओ एयं चिन्तिऊण अवपेइ अन्ते मक्किंमो अइवा ज किंचिमिय etc.

३ DE add सव्वपुण्णोयमव्वविरइमव्वममपरिणायमाइय अऊण जेण ।

४ CE add अचंतनिहा ।

५ CEF निः ।

६ D om. the rest of this sentence.

७ A सव्वमेयं, CD मव्व ।

अहिलसिधं ति^१ उव्विग्गा विथ णि । कुमारेण भणियं ।
 अम्म, अल्लमुव्वेण ; संपन्नपायमेयासिं अहिलसिधं । धन्नाओ
 इमाओ, सफलं माणुसत्तणमेयाणं, संगयाओ मोक्खबीएण ।
 तओ देवौए^२ पुलोइयं तासिं वयणं । पणमिऊण गुह्यणं^३
 जंपियमिमौहिं । अम्म नेह^४ निमित्तो खु उव्वेवो अम्माए^५ । ५
 अन्नहा^६ अहा उवदट्टमज्जउत्तेण, तहेव एयं ; सफलं माणु-
 सत्तमन्हाण, पाविओ अज्जउत्तघरिणिसइो गुह्यणाणुहावेण
 तयणुक्कं च सेसं पि । ता संपन्नमन्हाण^७ अहिलमियाहियं
 ति, परिच्छयउ उव्वेवमम्मा । तओ देवौए चिन्तियं ।
 अहो एयासिं क्वं, अहो उवसमो, अहो परमत्यङ्गया,^८
 अहो वयणविज्जामो, अहो गुरुभत्ती, अहो महत्तयत्तणं, अहो
 गम्भीरया, अहो समुयायारो ति । चिन्तिऊण जंपिय-
 मिमौए । उच्चियमेयं खग्गसेणधूयाण, जमेवं गुह्यणो
 अणुवत्तौयइ^९ ॥

एत्यन्तरंमि नाइदूरे पुरन्दरभट्टगेहंमि समुद्धादओ^{१५}
 अज्जन्दो पवित्थरिओ भरेण । हा किमेयं ति संभन्तो
 राया । भणियं च णेण । अरे विद्याणइ, किमेयं ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अलं कस्सइ गमणखेएण, विद्या-

१ CEF add एयं कारणेण चवरं ।

२ CE पुल्ल

३ F गुह्ययथाभिमुखं ।

४ AE insert नेत ।

५ F गुह्ययत्तु ।

६ CE अत्ताइइ० ।

७ CE अहिलसिधति ।

८ CE ०यनियए ।

णिथमिणं । रादणा भणियं । वच्छ, किमेयं ति । कुमारेण
 भणियं । ताथ, संभारविलसियं । रादणा भणियं । वच्छ,
 न विसेसओ ऽवगच्छामि । कुमारेण भणियं । सुणाउ
 ताओ । अद्दुउवरओ पुरन्दरभट्टो त्ति 'तन्निमिणं पवन्तो
 १ तस्स गेहे अक्कन्दो' । रादणा भणियं । वच्छ, सो अज्जेव
 दिट्ठो मए । कुमारेण भणियं । ताथ, अकारणमिणं मरण-
 धक्खीणं । रादणा भणियं । वच्छ, न कोद एयस्स वाहौ
 अहेमि; ता कहं पुण एम उवरओ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, अवल्लवो एम वदथरो गरहियओ एगन्तेण' । रादणा
 १० भणियं । वच्छ, ईदमो एम संसारो, किमेत्य अजरहियं
 नाम । महुन्तां च 'मे कोउयं ति माहेउ वच्छो । न य
 एत्य कोद असज्जणो' । सज्जणकहियं च गरहियं' न
 वित्थरइ पाएण; संपयं वच्छो पमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । ताथ, मा एवमाणवेह; जइ एवं निव्वन्धो,
 १५ ता सुणाउ ताओ । अद्दुवावाइओ एम' निथमहिस्सिवाए
 नक्खयाभिहाणाए विमप्पओएण । ता पेसेहि ताव तत्थ'
 विमनिग्घायणसमत्थे वेज्जे, औवद तओ ओसहिपओएण ।
 अन्नं च । तग्गेहपओलिदक्खिणावरदिखाभाए' इमिणा

१ C E F om.

२ CE add ति ।

३ D F add इह परंते य ।

४ C E F add ति ।

५ C E F add पि ।

६ C E F add पुरंदरभट्टो ।

७ D places तत्त before वेज्जे ।

८ C E दिवाह ।

चेव विषय्यओएण तीए दरघादओ कुकुरो । तस्स वि
दमो चेव ओसहविही पउञ्चियव्वो^१; जीवित्तुइ सो वि
इमिणा । राइणा चिन्तियं । अहो नाणाइसओ कुमारस्स ।
जहाभणियमाइमिज्जण पेसिया वेज्जा, भणियं च राइणा ।
कुमार, किं पुण तीए इमस्स असव्ववसायस्स निमित्तं ।
कुमारेण भणियं । ताव, अविवओ निमित्तं; तहवि
पुण विसेसओ इमं ॥

वक्कहो सा पुरन्दरस्स मोहदोसेण पसत्ता^२ अञ्जुणाभि-
हाणे निवदासे । सुयमणेण भवणपरंपराए, न सदहियं
सिणेहओ । अदक्कनो कोइ कालो । अञ्जया य 'मा ।
संताणविणामो हवउ' ति माहियं से जणणीए । पुत्त,
न सुन्दरा ते महिलिया; ता मा उवेस्ससु ति ।
चिन्तियं पुरन्दरेण । न खलु एयमेवं भवइ । अभिक्ख-
वित्ता मे पिययमा, अम्मा य एवं वाहरइ । निवद्ध-
वेराओ य पायं सासुयावद्धओ । अमच्छरिणी य अम्मा^३,
पिययमा उण पगरिसो गुणाण । चच्चत्ताओ य इत्थियाओ
ति सिंघिय^४, 'न य अक्कहा हवइ । विवमा य मयथी-
वाणा^५ । ता परिक्खामि ताव एयं ति । चिन्तिज्जण

१ C E F add जी पुरंदरभस्स ।

२ D adds सा, C F च, F य सा ।

३ C E F add सम्पत्तेसु च चित्तियं कालं सासुयदुल्लस वरवरो ललितो ।

४ C E F om. rest of the sentence, D i. marg.

५ A C E •वाणा ।

- परिक्लामि भणिया नक्षया । सुन्दरि, राधाएषेणं गन्तव्यं
मए माहेसरं, आगन्तव्यं च सिग्यमेव । ता सुन्दरीए कहवि
दिषहे वक्षमासियव्वं ति । नक्षयाए भणियं । अज्जउत्ता,
अहं पि गच्छामि; कीदसं मम तए विणा वसं ति ।
- १ भणमाणी पहरया एसा । भणिया 'य पुरन्दरेण ।
सुन्दरि, अक्षं भिण्णकायरयाए, न मम 'तत्थ खेवो ति ।
नक्षयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं ति । विरयदिषहे
'य निग्गम्भो पुरन्दरो, गम्भो मायापम्भोएण । अरवाधि-
ऊण कहिंचि वासरं पविट्ठो रयणीए । गम्भो अदूरत्तवमए
- २० निययभवणं, पविट्ठो वासगेहं । दिट्ठा य णेण सुरवाया-
वखेयसुहपसुत्ता समं अज्जुण्णण नक्षया । कुविम्भो सु
एसो, पण्डा विवेयवामणा । चिन्तियं च णेण । सुहा-
चारतुल्लाम्भो इत्थियाम्भो; जत्तेण एतासिं भोम्भो पासणं
च । दुट्ठो य दुरायारो अज्जुण्णम्भो, जो मे ककत्तं
- २५ अद्विलसर; ता एयं वावाएमि ति । चिन्तियण
सुहपसुत्तो वावाहम्भो णेण अज्जुण्णम्भो । वावाहऊण य
निग्गम्भो वासगेहाम्भो । चिन्तियं च णेण । पेच्छामि,
किं मे पिचयमा करेइ ति । ठिम्भो एगदेवे । तहा-
विहवधिरक्खेण विड्डा नक्षया । दिट्ठो य णाए दीव-
- २० निहापसुत्तो अज्जुण्णम्भो । चिन्तियं च णाए । हा हा

१ C E F जंभलाणी ।

१ C E om.

२ D इत्थ ।

५ D addn ताव ।

વિવશો મે પિયયમો, હા હથ નિ મન્દભાદ્રણી । અથ
 ષેણ હથ એવં વવસિયં; કૂરો રતુ ૧સો પાવો । કૌભ
 વા અથ ન વાવાદયા, કિં વા મમં ઝૌવદ અવણીયં
 હિયયવન્ધણં । નિયન્તા રદસુહકથા । મલ્લહા રૈદસો
 એમ મંમારો ત્તિ । ચિન્તિજ્ઞ વાસગેહભિન્તિમૂલે સ્થયા ૫
 દૌહસદ્ધા, નિહન્તો તદ્દિં અક્ષુણ્ણાઓ । એયમવલ્લોદક્ષણ
 અવક્ષન્તો પુરન્દરો, ગન્તો અહિમયપણં । કથા ૧ય
 ણાણ તદ્દિં પપ્પે ચલ્લહિયા, કપ્પિયા ૧તસ્સ ચોન્દી,
 પૂણ્ણ ૫૫દિણં, કરેદ ૫ વલ્લિવિહિં, નિહેદ નેહદૌવં, અલ્લિ-
 જ્ઞદ સિળેહમોહેણ । હચિયસમણં ચ આગન્તો પુરન્દરો । ૧૦
 ન દંસિન્તો તેણ વિચારો, ન સલ્લિન્તો નક્કયાણ । અરક્કન્તા
 કરદ દિયહા । દિટ્ઠા પુરન્દરેણ ૫ ચલ્લહિયાસુસૂસા ૧ ।
 ચિન્તિયં ચ ણેણ । અહો સે મૂઢયા, અહો અણુરાઓ ।
 અહવા ૫અણહીયમત્તો રૈદસો સેવ દત્તિયાયળો હોદ ।
 કિં મનેદણા । સુહાહારતુઆઓ દત્તિયાઓ ત્તિ રિસિ- ૧૫
 વયળં । તા કરેહ એસા, જં સે પહિહાચદ ૫ । પુલ્લિં
 વ તોણ મહ વિમયસુહમણવન્તસ્સ અરક્કન્તા દુવલ્લિસ

૧ CE કોદ, F કોદ રથ ।

૨ F નક્કયાણ ।

૩ F અક્ષુણ્ણાઓ ।

૪ F adds અક્ષુણ્ણાઓ ।

૫ F adds ચિન્તિયપરેણ ।

૬ F adds અક્ષુણ્ણાઓનિચિયપરેણ ।

૭ F અલ્લિયા કોરકોસી ચ તોણ સુસૂસા, A સુસૂસાત્તરા ।

૮ F ન રથ અક્કરિયં ।

૯ D F insert રથક્ક

- संवच्छरा । इत्यो य पञ्चमदिणे पत्युथाए पस्कावाइयाए^१
 छवगप्पिए विविहदियभोयणे अभुत्तेसुं दिएसुं समासकाए
 भोयणवेलाए दिट्ठा पुरन्दरेण तीए यकहिथाए पिण्ड-
 विहाणसुवगप्पयन्तो नस्यया । तस्यो ईमि विहसिज्जण
 ५ जंपियमणेण । हला, किमणेण अज्जावि । एवमायसिय
 भिन्नमिमौए हिययं । सिन्नियं च णाए । हम्म एएण
 ने पिययमो वावाइस्यो, अन्नहा कइं एस एवं जंपइ ।
 अस्यो से कूरहिययया । ता इमं एत्य पत्तयासं ;
 वावाएमि एयं हिययनन्दणमत्तुं,^२ करेमि वेरमिज्जायणं ।
 १० एसो य एत्युवाओ, देमि से विसभोयणं ति । सिन्नि-
 ज्जण आणाविधं विसं । अवमरो ति कयमज्ज विसभोयणं
 पउत्तं च णाए^३ । एस एत्य वदयरो ॥ राइका भजियं ।
 वण्ह, कुक्कुरवदयरो कइं ति । कुमारेण भजियं । ताथ,
 तस्सु वि इमौए सेव^४ यकहिगामंजिविट्ठपिययमोवह्वगारौ
 १५ इमो ति तं सेव विसभोयणं पउत्तं ।

^१ तस्सेहमोहियाए तस्सोवह्वनिमित्तमेयाए ।

^२ सो सेव सत्त वारे एस हस्यो अज्जणो ताथ ॥

१ C E पवकाइयाए, A य पवसिज्जइयाए ।

२ C E हिययां, A हिययं, D हिययवंचय ।

३ D F add वनेच ।

४ D F read : निवमरंर समाओ न निवसमाओ ददूच पिययमी० ।

^५ C E F have the following passage : अवि य मां यं अज्जुवओ
 मज्झिमेव तत्तेव त्रेह अज्जुवयज्जमवट्ठिवाए कोइकाहिथायाए विपसदुवओ

अं सो मरिक्खण तद्वा अविन्नासामत्यककदोषेण ।

एत्येव सप्त वारे उववन्नो हीणअब्बेसु ॥

किमिगिह्कोइल्लमूसयभेगलससप्पसाणभावेण ।

निधमरणयामपडिबन्धदोमन्नो पाविन्नो मरणं ॥

धी संसारो जहियं जुवाणन्नो परमवगव्वियन्नो ।

मरिक्खण जायइ किमी तत्येव कळेवरे निथए ॥

चाइअइ मूढेणं मूढो तळेइमोहियमणेण ।

‘जहियं तहिं चिय रई एयं पि उ मोइसामत्यं ॥

ता एव कुक्कुरवद्वयो ति ॥ एयमायखिज्जण सविग्गो
राथा । चिन्तियं च जेण । अहो दाइणया संसारस्सु, १०
अहो विचिन्तया कक्कपरिणईए, अहो विसयलोकुयत्तं
जीवाणं, अहो अपरमत्यकया; मव्वहा महागहणमेयं ति ॥

एत्यन्तारंमि समागया वेज्जा । भणियं च जेहिं ।
देव, देवपसाएण जीवाविन्नो पुरन्दरभट्टो कुक्कुरो य ।
एयमायखिज्ज हरिखिन्नो राथा । भणियं च जेण । कहं ११
जीवाविन्नो ति । वेज्जेहिं भणियं । देव, १२ दाऊण १३ कुञ्जा-
वव्वाइं कुञ्जाविन्नो विसं, तन्नो जीवाविन्नो ति ॥

कुञ्जिंमि उयज्जमाओ अहेमि ताव जाव इह कक्कपज्जवसेव चवि य एयाव सेव
वक्कवार चक्कावदेवेव इमिवा सेव पचोएव जज्जे जज्जे तसेवमोहिधाय....एत
वारे सुवचजातौवदुर्वाई एव चओ चक्काओ ताव एव च सुवचओ जनेसु मारिओ वक्क-
वार ओ इहओ वज्जो उव मवे जह मओ तथा मिसावेहि । Then follow the
four verses अं सो etc.

१ D तहिं चिंतहिं सेव रई A तव विंत्तिं सेव रतौ F तव चिंतहि
सेव रई । १ A om. २ A om., D कुञ्जवारं ।

- एत्यन्तरमि बालायवसरिसो पयासथक्तो नयरिं विय-
 क्षिणो उज्जोओ, पवज्जिथाओ 'देवदुहोओ, एसरिओ
 'पारियायामोओ, 'सुव्वण दिव्वगेयं, वड्डुओ हरिसविसेसो ।
 ४ रादणा भणियं । वच्छ, किमेयं 'ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, देवप्पाओ । रादणा भणियं । वच्छ, को उण
 एस देवो, किंनिमित्तं वा अयण्डे उप्पाओ । कुमारेण
 भणियं । ताय, एस खलु गुणधक्कसेट्ठिपुत्तो जिणधक्को
 नाम सेट्ठिकुमारो अज्जेव देवत्तमणुपत्तो । मित्तभारि-
 १० याविवोद्धणत्तं च आगओ दहामि । पडिबोडियाणि य
 ताणि । तओ देवलोयगमणनिमित्तं 'दंसेमि एयाभिं
 नियसरिद्धिं'ति उप्पइओ 'इयाणि । रादणा भणियं ।
 वच्छ, कहं पुण एस अज्जेव देवत्तमणुपत्तो, कहं 'वा
 विवोडिओ णेण मित्तो भारिया य । कुमारेण भणियं ।
 ११ ताय, एओ वि वइयरो कम्मपरतन्तमत्तसेट्ठाणुक्को ; तत्तावि
 ताएण पुच्छिओ न्ति माहीयइ । अज्जहा कहं ईइममेव
 इइलोयपरलोयविहट्ठं साहिं पारियइ । रादणा भणियं ।
 वच्छ, ईइओ एस संसारो, किमेत्य नो कयं'ति । कुमा-
 रेण भणियं । ताय, जइ एवं?, ता सुण ।

१ C E -यु दिव्वदुहो ।

२ D पारियायपारिमलामोड ।

३ A C E सुव्वण ।

४ C E गयाणि ।

५ C E om, वा वि ।

६ D वा कयं, A नो कय, F 'अवकयं

७ D एव विवंधो F एवं ते विवंधो ता सुव्व तात् ।

एष खलु जिणधम्मो जिणवयणभाविमई विरत्तो संसार-
वासाओ निरौहो विमएसुं भावए कुमलपखं । भित्तो य से
धणयत्तो नाम^१, भारिया बन्धुला^२ । मा एण अविवेच-
सामत्यओ संगया धणयत्तेण ।^३ अदल्लन्तो कोइ कात्तो ।
अज्ज एण जिणधम्मो निरवेत्तयाए ^४इहलोचं ^५पइ असा-
द्विज्जणं परियणस्स नियगेहसस्ससुअगेहे ठिओ सम्भाराइयं^६
पडिमं । न-याणिओ बन्धुलाए । एसा वि विदल्लधणयत्त-
संकेया चेत्तूण ^७लोहखीलसयसणाहपायं पल्लइं गया तं सुअ-
गेहं । अन्धया^८दोसेण जिणधम्मपाओवरि ठाविओ पल्लइो ।
विट्ठो तओ ^९खीलएण । समागओ धणदत्तो, निवओ ^{१०}
पल्लइे, निवला बन्धुला, आसिक्किया धणयत्तेण, पवत्तं
मोहणं । भारायासेण पौलिओ ^{११}खीलओ ताव, जाव
पायतलं^{१२} भिन्दिज्जण निमिओ धराए । वेयणाइसएण
मुक्खिओ जिणधम्मो, ओयओ^{१३} भित्तिकोणे, न लखिओ
इयरेहिं । समागया चेयणा, आभोइओ वइयरो, वड्डिया ^{१४}
कुसलवुट्ठो । चिन्तियं च णेण । अहो खलु ईइसा इमे
विसया मोहेन्ति कुसलवुट्ठिं, नासेन्ति बीलरयणं पाडेन्ति

१ C E F add बीरदिययभूओ ।

२ D F add नाम ।

३ D F insert रचं ।

४ C E om.

५ C E राइ ।

६ A D •बीलि• ।

७ D बीलि• ।

८ A om.

९ D पायं तल्ल, A adds वि, F adds विधि

१० A D •, C E •ओ ।

दुग्गईए, सव्वहा दुद्धिगिच्छा एए जीवाण भाववाहिणो ।
ता धम्मा महासुणी^१ तहोवसमसद्धिमुत्ता तिउयणेकगुरवो
भयवन्तो तित्थणाहा, जेसिं सन्निहाणथो वि जोग्गदेसा-
वत्थिथाणं अविसेसेण पाथं न होइ पावबुद्धौ पाणिणं ति ।

५ अहं पुण अथक्को अस्सन्तसंगयाण पयत्तेण वि सव्वहा न
एएमि भावोवयारं काउं मित्तभारियाणं पि. किमङ्ग पुण
अप्पेसिं। अहो जे अप्पंभरित्तणं, अहो दुक्कहेउया,
अहो अकयत्तत्तणं,^२ अहो^३ कम्मपरिणई; जेण मए वि
संगयाणं 'एएमिं ईइमं किलिट्ठेउट्ठियं उवहासपाथं लोए

१० निबन्धणं कुगइवासस्स । सव्वहा विराहिणं मए सुहामिष-
रथणं^४, जमेवं सुणीयइ, 'न खलु, निष्फलो कल्लाणमित्त-
जोथो' त्ति । कीइसी वा मम कल्लाणया, जेण एवमेयं
इवइ । अत्थि एयाणमुवरि^५ मम^६ पक्कवाओ । इमं
पुण भयवन्तो केवली विद्याणन्ति । सव्वहा परममन्त-

१५ सुमरणे करेमि पयत्तं ति । तमेव चिन्तिउमाढत्तो । नमो
वीथरायाणं नमो गुरुयणस्स त्ति ।^७ चिन्तयन्तो विमुक्को
जीविणं, उप्पत्तो बल्ललोए । दिक्को अणेजोवथोथो ।

८ कोऽहमिमो किं दाणं का दिक्खा को व मे तवो चिन्तो ।

जेण अहं कथपुत्तो उप्पत्तो देवजोगमि ॥

१ C E ० चिन्तो । २ A ० नं । ३ D adds मे । ४ C E गतासौ, D ग्यामि ।

५ C E ० वयत्तं ।

६ A इमंमि, C E य इमेमिमुवरि ।

७ A C E om.

८ A adds एवं भावयारं ।

९ C E F om. all down to चाभोइयं, D i. marg.

एवं चिन्तयन्तेषु ओहिणा आभोदयं सव्वं । अकाऊण
 देवकिच्चं पहाणकइणासंगओ विबोहणनिमित्तं मित्तभारि-
 याण सयरहमेव समागओ रहइं । न एवंविहाणं अई-
 वरायपडिवन्नाणं विणिवायदंसणमन्तरेण संभवइं बोहो त्ति
 पडत्ता देवमाया, कथा बन्धुत्ताए विसूइया । गइया ५
 महावेयणाए, वेउब्बियं असुइज्ज्वात्तं अरचिक्खणं फासेण^१
 पगिइदुरहिगन्धं अमणोरमं असुइभक्खणरयाणं पि । सव्वहा
 तेण एवंविहेण भिक्षा उभयपासओ^२ । हा हा मरामि त्ति
 अवलम्भए धणयत्तं । भिक्खए पुणो पुणो धणयत्तो वि तेण
 पावेण विय खिप्पमाणो ज्ज्वाल्लेण । गइओ सो य वेय- १०
 णाहिं; जाया महाअरई । चिन्तियं च णेण । अहो
 कौदमं जायं त्ति । उब्बिग्गो मणागं^३ ओसरइ बन्धुत्ताओ ।
 तौए चिन्तियं । अहो एयस्स नेहो संपयं सेव उब्बियइ ।
 भणियं च णाए । हा हा मरामि त्ति, मइई मे वेयणा,
 भव्वन्ति अङ्गाइं । तेण भणियं । किमइमेत्थं करेमि, १५
 असण्णं खु एयं । तौए भणियं । संवाहेहि मे अङ्गं । लग्गो
 संवाहिउं उवरोहमेत्तेण । लेसिया इत्था, न चएइ वावरा-
 विउ । तओ चिन्तियमणेण । अहो किंपि एयं अइडुप्पव्वम-
 नेहिं सुत्तिमन्तं विय पावं, पगरिखो असुन्दराणं । भणियं च
 सकइणं । पिए, किमइमेत्थं करेमि, न वइन्ति मे २०

१ D विबोहो ।

२ D पजिच., C E परिउ. ।

३ D भिक्षाउ उभयपासाउ ।

४ D उसरिउमाउओ ।

- इत्या । गहिओ य अरईए 'सव्वहा पावविलमियमिले'^१
 वन्धुलयाए चिन्तिथं । एवमेयं न अज्झहा । महम्मसे-
 वेयं पावं, जं परमदेवयाकण्णो सिण्णेहाणू वस्सिओ
 भत्तारो^२, कथमिणं उभयलोयविद्वं^३ । ममागया संवेय^४,
 ४ 'हा अज्जउत्त'त्ति रोविउं पयत्ता । धणदप्पेण चिन्तिथं ।
 हा अज्जधणयत्त, एवंविठे जीवलोए एहहमेने अघारे^५
 सरौरंमि सोऊण पियवयंसवयणं उवजीविऊण तप्पसाए
 किमियमुच्चियं ति । 'एवंविहाण वेट्ठियाण ईदसा चेव
 परिणहं ति । हा पियवयंस, दूढो मए 'तुमं ति । चिन्ति-
 १० ऊण संवेगसारसुवगओ मोहं ॥ एत्यन्तरंमि एष एत्थ
 पडिओहणसमओ ति जाणिऊण ओहिणा तेसिं विप्पकोह-
 णेण दिव्वरूवधारिणा संवेगवुड्ढिनिमित्तं 'सवपूयणावएसेण
 दिस्सं दरिसणं । निवत्तिथा सवपूया । अवहरिथा
 वेयणा 'दुधरस्स य सोयाणको । दिहो तेहिं देवो ।
 १५ वन्दिओ भावेण । चिन्तिथं च जेहिं । अहो जे एयप-
 भावेण अवगया वेयणा, अहो से सत्तो, अहो कवं,
 अहो दित्ती, अहो कत्तो । विन्दिएहिं पणमिओ सविच्चयं ।
 भल्लियं च जेहिं । भयवं, को तुमं, किंनिमित्तं वा इहा-

१ C E F add ति ।

२ C F भत्ता ।

३ C F सम्मानयसंवेया and repeat हा अज्जउत्त ।

४ C F 'मेत्तमारं, D सारं ।

५ D F add अघरा ।

६ D reads संदुपुणेच तुमं मए चिन्तिथं ति चिन्तिज्ज etc.

७ A 'पूयव' ।

= C E om. rest of the sentence.

गन्धो सि । तेण भणियं । देवो अहं जिणधम्मपडिमापूयणत्वं
 समागन्धो णि । तेहिं भणियं^१ । कहिं जिणधम्मपडिमा ।
 दंसिया देवेण 'एसा पडिम'त्ति । दिट्ठा व जेहिं । हा^२ जि-
 णधम्मविवक्कपडिमा विद्य दौसर त्ति संतुट्ठाणि हियएण ।
 भणियं च जेहिं ।^३ भयवं, विगयत्तौवा विद्य एसा लखीयर, ^४
 ता को एत्थ परमत्थो, साहेउ भयवं ति । भणमाणइं निव-
 डिथाइं चत्तणेषु । भणियं च जेहिं ।^५ कहिं जिणधम्मो ।
 देवेण भणियं । देवत्तौक्कम्भो^६ । तन्मो^७ निक्खमाणेहिं
 दिट्ठो मच्चखीसवेहो । 'हा कयमकच्चमण्णेहि' ^८ भणमाणाणि
 उवगयाणि मोहं । समासासियाणि देवेण । लज्जाइस- ^९
 एण समारट्ठाणि अत्ताणयं वावाइउं । निवारियाणि
 देवेण । भणियं च जेण । भो भो किंनिमित्तं हमे
 अत्ताणयं वावाएह । तेहिं भणियं । भयवं, अल्लमन्हाण
 निमित्तसवणेण । दिव्विणाणनयणो भयवं किं वा न-याणइ ।
 ता इमं सेव अन्हाण पत्तयाळं । देवेण भणियं । अल्लं ^{१०}
 मरणमेत्तेण, तदुवएसपाळणं तुण्ण पत्तयाळं । तेहिं भणियं ।
 भयवं, ^{११} अन्मोग्गाणि अण्णे तदुवएसस्स, गन्धो एथ सो भयवं

१ C E F add भयवं ।

२ C E om. जिणधम्म ।

३ A C have here कहिं जिणधम्मो । A om. all down to कहि जिण-

४ D कचं ।

५ A F देवी C E F add रसो ।

६ C E F add विसेसको ।

७ A om; Com. all down to चत्तसरपाइं ।

८ E F चलोग्गाणि, D चउयाणि ।

९ E om.

- अन्धाणमदंसणीयमवत्यं ति । देवेण भणियं । ता ओम्माणि
 तुम्हे, जेणेवं परितप्पह । न खलु किञ्चिद्वक्काण आशेविण वि
 अक्खे कथाद^१ पच्छायावो होइ, सुन्दरो य एमो, पक्का-
 खणं पावमलक्ख । न यावि मो गम्भो तुम्हाणमदंसणीय
 ५ मवत्यं ति, जम्भो सो सेव अइयं ति । न खिम्भियव्वं च
 तुम्हेहिं । ईइसी एसा कम्मपरिणई, दाहणं मोहचेट्ठियं,
 रोहा विषयवत्तणी^२ । सव्वहा किमेइणा^३ । संपयं पि
 धम्ममेत्तसरणादं होइ, परिचयह मव्वमसं । तेहि भणियं ।
 जं भयवं आदसर । किं तु अवस्समेव उण्णियव्वा अन्नेहिं
 १० पाणा, न 'मकुणेमो 'अक्कञ्जायरणकसइदूमियं बोन्दिं तुह
 'वयणाओ जणियपच्छायावाहं संपय' धारेउं । एवं ववत्थिए
 समाइसउ भयवं ति^४ । माहिओ ढंवेण^५ धम्मो, परिणओ^६
 भावेण । कथा मव्वविरई, पक्कसायमणमणं, जाओ विसइ-
 परिणामो, निन्दियाहं पुव्वदुक्कताहं, परिणओ संवेओ.
 १५ भावियं भवसक्खं, 'पडिबुद्धाणि त्ति । कयकिअभावेण
 पक्खिविय नियकउवेरं उप्पइओ देवो त्ति ॥

१ E F add एवंविधो । *

० E वल्लिबो, D वल्लिबो ।

२ A किमेत्तीय ।

३ A चरमो ।

४ C E अक्कञ्जायरणबोदिं D अक्कञ्जापरिचवुदिं ।

५ A वयच ।

० A adds चरमेव ।

६ D F add नाज्ज तेमि भावं ।

७ D F add सव्वंभुभानिउ ।

१० D F add तेमि ।

११ C E add एको विनेयभावियसमावोधिं

एथमाद्यजिज्ञासा संविग्नी राया । भणियं च फेण ।
 अहो न किंचि एयं माहन्दाससरिसं भवसेट्ठियं । दुल्लहो
 खलु इहं कल्लाणमित्तजोओ हित्तो एगन्तेण; न इओ
 किंचि हित्थयरं, जेण एयाण वि एवं पद्दाणगुणल्लाहो न्ति ।
 खल्लेहिं भणियं । महाराय, एवमेयं । संविग्गाणि सव्वाणि, ४
 विरत्ताणि भवाओ । रादणा भणियं, वच्छ, कहिं
 पुण एयाण उववोओ भवित्ताइ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सोहमे । रादणा भणियं । विरद्धयारौणि एयाणि ।
 कुमारेण भणियं । ताथ, सच्चमेयं; १ विरद्धयारौणि,
 किंतु पडिवसमेणहिं पच्छायावओ धम्मचरणं, जाया १०
 १भावओ विरदपरिणई । तीए य एवंविहं सेव सामत्थं,
 जमविराहियाए पडिवत्तिकाल्लओ न दोगई पाविज्जइ ।
 रादणा भणियं । १ तद्वावि विरद्धयारौणि एयाणि, कहं
 देवलोयसंपत्ती एयाण जुज्जइ न्ति १ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सुन्दरा विरदपरिणई संगया अण्णमाण छेदणी १५
 सुक्काण जण्णी सुहपरंपराए । इमीए संगया पाणिणो नत्ति
 नं कल्लाणं जं न पाउणन्ति । रादणा भणियं । वच्छ, इयमेव
 कहमेयारिसाणं संजायइ, कहं वा इमीए पडिवत्तिजोग्गा १

१ A reads : अउ विरदरावि किंतु विरदयारौणि वि पडिवनं ।

२ A om. C E F add य ।

३ C E add किमेय, A reads वच्छ किमेयमेयं कुमारेण etc.

४ C E read देवलोयसंपदं जुज्जंति ।

५ C E F add सोज्जय ।

- एवंविहेसु ^१अकुसलेसु पथदृन्ति । कुमारेण भक्षियं ।
 ताय, विचिन्ता कक्षपरिणई । किं तु न एणसि अर-
 संकिलेससारा अकुसलपवित्तौ तद्वाविहकक्षपरिणामश्चो^२
 पवित्तिमेत्तं ^३रहिया अणुबन्धेण, कुसलपक्खे च अक्षमभावा-
 ४ सारा रहिया अरयारेहिं संगथा आगमेण निरवेक्खा
 भवपवस्से न्ति । रादणा भणियं । वच्छ, एवमेयं कइमअहा ;
^५ईदसौ पवित्तौ भवं छिन्दइ । कुमारेण भक्षियं । ताय,
 एवमेयं, सखमवहारियं ताएण । अक्षं च । विक्षवेमि
 तायं । न खलु मे रई एयंमि नउपेउओवमे अमुन्दरे
 १० पयईए अणवट्ठियसिण्हविक्खमे निहाणभूए सव्वावथाण^६
 महाघोरसंसारंमि^७ । ता इच्छामि तायाणुआओ एय-
 मन्तरेण जरुं । ^८संसिज्झन्ति नियमेण पाणिणो^९ गइ-
 समाइट्ठाइं विहिणा पवत्तमाणसु कुसलसमीहिथारं ।
 ता करेउ ताओ पसायं, अणुजाणाउ म एयवरयरंमि ।
 १५ भणमाणो निवडिओ सल्लणेसु । ^{१०}रादणा भक्षियं । वच्छ,
 नणु सव्वेसिमेव अन्हाणमयं^{११} निच्छओ, ता अणुजाणिओ

१ C E F परिणामेसु ।

२ A •सकंसं० ।

३ D रहियामहुं, C E रहियमहुं ।

४ C E F अदौरसौ, A कइमअदौरसौ ।

५ C E •आयाच ।

६ F संसारमहासमुत्तंमि ।

७ C E ससज्झन्ति ।

८ C E पाणिपा, A D •पं ।

९ C E F add तयो उपादणच (उचैः कमा) विरं दोहिं चमेहि

(करेहि F) । of. संक्षेप ३४१ ।

१० F •नेचमि ।

मए । अहवा तुमं सेव अन्हाण विमलनाणभावओ भावोव-
थारमंपायणेण कारणपुरिसयाए गुरु, किमेवं पुच्छमि । ता
करेहि कारवेहि य, जं एत्थ उचियं ति । कुमारेण
भणियं । ताय, महापमाओ; उचियं च ववमियं ताएण ॥

एत्यन्तरंमि गलियपाया रथणौ, पइथाइं पावाउयाइं ७
दूराइं, विथम्भिओ बन्दिमहो, पवारया पञ्चसपवणा,
उल्लसिओ अइणो, पणहुमन्थयारं, समागया दिवसलच्छौ,
विउट्टं गल्लिणिमण्डं, मिलियाइं चक्कावायाइं । 'पविट्ठा
अमचा । माहियं तेसिं कुमारपरियं, जाणाविओ
निययाहिप्पाओ' । वज्जमओ अमचाण । भणियं च १-
तेहिं । देव, जत्तमेयं, 'सिण्णद य एयं देवस्स । अचिन्त-
चिन्तामणिभूओ कुमारो एत्थ मज्जलं' । रादणा भणियं ।
अज्जा, एवमेयं; ता करेह' उचियकरणिज्जं, अलं
विलम्बेण । अमसेहिं भणियं । 'जं देवो आणवेइ ।'
घोसाविद्या वरवरिया, पयद्वियं महादाणं, कराविद्या १५
'मन्वाययणपूया, संमाणिओ पउरजणवओ, पूजिया बन्दि-
मादौ, संमाणिद्या सामन्ता, पूजिया गुरवो, ठाविओ'

१ F समागया D adds तउ । २ F adds रादणा कुमारपुमानउ ।

३ C E F अचिन्त । ४ F has only 'सविभूर कुमारमि ।

५ C E करेह, D F add तुज्ज ।

६ D F add कयं सेव देवस्स निययपुचसंभारिच के कन्हे सायणस्स तथापि ।

७ D F insert सविज्ज ।

८ C E F सन्वाययणपूया ।

९ D F add रादणा ।

रक्षामि नियभादणेशो पसत्यजोएण उचिओ खत्तिथवंसस्स
 मुणिसन्दकुमारो त्ति । तओ य पसत्ये तिष्ठिकरणमुज्जत्त-
 जोए समं गुरुयणेण मित्तवन्देण धम्मपत्तोहिं अमच्चलोएण
 • पहाणसामन्तेहिं पुरन्दरेण^१ उयत्तसेट्ठोहिं उचियनायरेहिं
 ५ महया रिद्धिसमुदएण समाकूढो दिव्वमिवियं; वज्जन्तेहिं
 मङ्गलत्तरेहिं नच्चन्तेहिं पायमूलेहिं शुष्ममाणो बन्धोहिं
 पूरन्तो य पणइमणोरहे संगओ रायलोएण अणुहवन्तो
 कुसलकम्मं पुलइज्जमाणो नायरएहिं जणेन्तो तेमिं विन्ध्यं
 वड्डयन्तो मवेगं विहिनो बोह्वीयाहं विमुज्जमाणपरिणामो
 १० खवेन्तो कम्मजालं महया विमहेण निग्गओ नयरीओ गओ
 पुप्फकरण्डयं^२ उज्जाणं ॥ एत्यन्तरंमि समागथा देवा,
 पत्युयं पूयाकम्मं, जाओ महब्भयओ, आणन्दिया नयरी ।
 गओ य भयवओ सीलङ्गरयणायस्स चउणाणधारिओ
 पहाभायरियस्स पायमूले, जज्जत्तसिद्धन्तविहिणा पवओ
 ५ पव्वज्जं ति । वन्दिओ देवराईहिं, पजिओ मुणिसन्देण ।
 कराविद्या णेण नयरीए अट्ठाहिया, सोसाविद्या अमारौ ।
 चरिभिया जणवथा, पयट्ठा धम्ममगे ॥

इमिणा वरयरेण धूमिओ गिरिसेणो, गहिओ
 कसाएहिं । चिन्तियं च जेण । चहो मूढया जणस्स,
 जमेयस्सिं अपण्डियरायउत्ते एवंविहो बहुमाणो । अवसेमि

एषिं बल्लमाणभायणं, वावाएमि एयं दुराचारं । समागञ्चो
इयाणिं एम अन्वारिसाणं पि दंमणगोचरं । ता निम्बवेमि
चिरयासपलित्तं एयमन्तरेण हिययं । पयड्डो डिह्खेसणे ॥

भयवं च समरादिको जल्लतसंजमपरिवासाणरई भयवञ्चो
पहासायरिषसु पायमूखे परिवसइ ॥ अदक्कनो कोद
कासो । पुब्बभवक्कासजोएण विमिड्डखञ्चोवसमभावञ्चो येव-
कालेणैवाहिज्जियं दुवासासङ्गं, आसेविञ्चो किरियाकस्सावो,
ठाविञ्चो वायगपए ॥

अञ्जया य सौमगणसंपरिवुडो विहरमाणो अहाकप्पेण
विबोहयनो भविचारविन्दे गञ्चो अञ्चोण्णाउरिं, तत्थ वि य १०
वन्दणनिमित्तं साज्जसावगससेञ्चो रिसभदेवसंगय महाविभूईए
सक्कावयारं नाम चेदयं ।

दिट्ठं च तेण तच्चियं विचउं उज्जाणमज्झभायंमि ।

आहरणं नयरौए आययणं भुवणनाइसु ॥

सियसङ्गकुमुयगोखोरहारसरयवसुन्दचन्दनिहं । १५

कप्पतइनियरपरिवयमुप्पेइउधयवडाइयं ॥

मरगयमयरसुज्जभउमऊइससिरोइतोरणसणाहं ।

उत्तुणं सुरसोए तियसाइववरविमाणं व ॥

वित्थिसमरगयसिक्कासंचयसंजणियवियउदठपोठं ।

रवणसवसोइविरइयनिसलमधिकोड्डिमाभोयं ॥ १०

विलसन्नासालिहस्त्रियमणिमयचम्पासिनिमित्तसोदितं ।

कच्छन्नरोरुमणहरपरिलम्बितमोक्षिभोजनं ॥

गङ्गाहरभित्तिविरदयजलनारयणोद्दौवयसणाहं ।

तियसतहकुसुमजलरूपपरस्त्रियमणियदुष्कृतं ॥

सेवागयसुरचारणवरविलयारद्रुमङ्गरसंगोथं ।

दङ्गल्लागहपरिमलघणवासिद्यदिसिवहाभोथं ॥

विविहृतवतेयदिप्पन्नामुणियपरमत्सुद्धभावाणं ।

चारणमुणौण युद्धरवनिमुण्णसंसुदयसिद्धयणं ॥

धम्मवरसक्कवट्टिस्स भयवन्धो तियसनाहममित्यस्स ।

१०. मुणिवरणो पडिमाए विह्वसियं उव्वहसामिस्स ॥

तं पेण्णिऊण सक्कं मणिमय'सोमाणविमलपणौण ।

आह्वित्तण मतोमं भुवणगह वन्दिओ तेण ॥

वन्दिऊण य निसणो एगदेसे । समागया तत्थ चारण-

मुणिविज्झाहरा सिद्धा य । वन्दिओ णेहिं भयवं ॥ एत्थ-

११. नारंमि मुणियसमराहस्त्रागमणो समं परिचणेल पमोय-

विलसन्नासोयणो भयवन्धो वन्दननिमित्तं चञ्चोज्झानघरि-

सामी' समागन्धो पसन्नचन्दो । कथा भयवन्धो पूया । तन्नो

वन्दिऊण चेदए समराहस्त्रवायणं उव्वविट्ठो तस्स पुरओ ।

भसियं च णेल । भयवं, एस एत्थ नादिमन्दणो पठमधम्म-

१०. चक्षवट्टो 'सुत्तोचद । ता किं परेण नापि धम्मो; चह

नासि, कश्मेश पठमधमचक्रवट्टि ति । भयवया भणियं ।
 सोम, सुण । इह भरहवासे इमौए ओसप्पिणीए एस
 भयवं पठमधमचक्रवट्टो । न उण परेण नासि धम्मो, किं
 तु अणाइमन्ता तित्थयरा, तप्पव्विओ य धम्मो अणाइमं
 सेव । राइणा भणियं । भयवं, किमेषा ओसप्पिणी सम्बत्थ ५
 हवइ । भयवया भणियं । सोम, नहिः अवि य पच्चसु
 भरहेसुं पच्चसु एरवएसु, विदेहेसु पुण अवट्टिओ कालो ।
 तेसु सम्बकालमेव हवन्ति धम्मनायगा तित्थयरा चक्रवट्टिणो
 वासुदेवा बलदेवा य, तद्वा मिञ्चन्ति पाणिणो । भरहेरव-
 एसु अणवट्टिओ कालो, न सम्बकालमेव एयमेवं हवइ । १०
 किंतु पवत्तए कालचक्रं । तं पुण पमाणओ वीमसागरोवम-
 कोडाकोडिमाणं । एत्थ ओसप्पिणी उस्सप्पिणी य एक्केकाए
 ज्जिह्वा 'कालपक्खणा । तं जहा । सुसमसुसमा सुसमा
 सुसमदुस्समा दुस्समसुसमा दुस्समा दुस्समदुस्सम ति ।
 एसाओ य एयपमाणओ हवन्ति । सुसमसुसमा पवाइक्खेण १५
 चत्तारि सागरोवमकोडाकोडौओ, सुसमा तिप्पि, सुसम-
 दुस्समा दोप्पि, दुस्समसुसमा एगा सागरोवमकोडाकोडौ
 ज्जणा बायालीसेहिं वरिसवहस्सेहिं । इगवौसवरिसवहस्समाणा
 दुस्समा, इगवौसवरिसवहस्समाणा सेव दुस्समदुस्सम ति ।
 तत्थ सुसमसुसमाए पारससमर्थमि तिपप्पिओवमाज्जया २०
 सोया, पमाणेण तिप्पि गम्बथाणि ।

उवभोगपरिभोगा जलान्तरसुकथवीथजायाओ ।
 कप्यतरसमूहाओ होन्ति किलेसं विणा तेसिं ॥
 ते पुण दसप्यगारा कप्यतर समणसमयकेज्जहिं ।
 धीरेहि विणिहिद्धा मणोरहापूरगा एए ॥

५ मत्तज्जया य भिक्खा तुडियज्जा दौवजोदचित्तज्जा ।
 चित्तरसा मणियज्जा नेहागारा १अणियणा य ॥
 मत्तज्जएसु मज्जं सुहपेज्जं भायणाणि भिक्खेसु ।
 तुडियज्जेसु य संगयतुडियाणि वज्जप्यगाराणि ॥
 दौवविहा जोदसनामया य निचं करेन्ति उज्जोयं ।

१० चित्तज्जेसु य मज्जं चित्तरसा भोयणट्ठाए ॥
 मणियज्जेसु य भूषणवराणि भवणाणि भवणरत्तेसु ।
 आदलेसु य पत्तिय वत्याणि वज्जप्यगाराणि ॥
 एएसु य अज्जेसु य नरनारिगणान ताणमुवभोगो ।
 भविय पुणभवरहिया इय सम्भसू जिणा वेन्ति ॥

१५ न खलु एयाणं २ विमिद्धा धम्माधम्मसक्का । ज्ञीयमाणाणि
 य आउयपमाणाणि हवन्ति जाव सुसमारम्भकालो । सुस-
 मारम्भकाले उण दुपल्लिओवमाउया, पमाणेण दोळि
 गाउयाणि ३ । उवभोगपरिभोगा ४ वि जणाणुहावेण ज्जणाणु-
 हावा ५ । न खलु एयाण वि विमिद्धा धम्माधम्मसक्का ।

१ D F य आदणा ।

२ D adds तस्मिं कालं । •

३ C E यवूयणि ।

४ D F om. वि, add वेदु वेव तवदु किं तु ।

५ C E om. जणा, A reads जणाणुहावा ।

स्त्रीयमाणाणि य आउच्यमानाणि हवन्ति जाव सुसम-
 दुस्समारम्भकालो । सुसमदुस्समारम्भकाले उण एगपलि-
 ओवमाउथा, पमाणेण एगं गम्भुयं 'हवइ । उवभोगपरि-
 भोगा वि जणाणभावेण जणाणभावा' । न खलु एयाण ।
 वि विविद्धा धम्माधम्मसम्भा हवइ । स्त्रीणपायाए य इमीए ५
 ओयरइ एत्य भयवं पठमपुइइवई सयल्लकल्लामिप्पदेसओ
 वन्दणिल्लो सुरासुराण 'अथगुह ते लोक्कवन्धू अक्काणतिमिर-
 नासणो भविक्कुमुयायरससो पठमधम्मचक्कवट्ठो आदितित्य-
 गरो न्ति । तओ पवत्तए वारेज्जारकिरिया दानलौलतव-
 भावणामओ य विविद्धधम्मो । स्त्रीयमाणाणि य आउच्यप- १०
 माणाणि हवन्ति जाव दुस्समसुसमारम्भकालो । दुस्सम-
 सुसमारम्भकाले 'उण चउरासो पुब्बल्लखाउथा, पमाणेण
 'पच्चधणुसयाणि । उवभोगपरिभोगा 'उण जणाणुहावेण
 जणाणुहावा । अइक्कमइ कप्पतइकप्पो,° अवि य पवरो-
 सहिमाइइहंतो हवन्ति जणाणुहावा य । हवइ य विविद्ध- १५
 धम्माधम्मसम्भा, जओ इमीए हवन्ति तित्ययरा चक्कवट्ठिणो
 वासुदेवा बल्लदेवा य । स्त्रीयमाणाणि य आउच्यमाणाणि^१
 हवन्ति जाव दुस्समारम्भकालो । दुस्समारम्भकाले 'य 'पायं

१ A om.

१ C E om. जणा०, A reads जणाणुहावा ।

१ A om all down to 'ससो ।

४ A D om.

५ C E add उच्यं ।

१ A उ, om. all down to पवरो ।

७ D ० तप्पसकप्पो ।

८ A आउच्यमा० D आउत्ता० ।

९ A C E om.

१० A om.

- वाससयाउया, पमाणेण वत्तइत्या । उवभोगपरिभोगा य
 ओसहिमाइएहिंतो इवन्ति ऊणाणुहावा य । इवइ तथा य
 होयमाणविसिट्ठा धक्काधक्कसक्का, जओ इमोए वि अणुवत्तए
 तित्थं, पइवन्ति य भिच्छत्तकोइमाणमायालोहा । लोथ-
 ५ माणाणि य आउपमाणाणि^१ इवन्ति जाव दुस्समदुस्स-
 मारम्भकालो । दुस्समदुस्समारम्भकाले^१ वीसवरिशाउया
 पाएण दुइत्यपमाणेण पज्जन्ते य भोलमवरिशाउया पमाणेण
 एगइत्या । उवभोगपरिभोगा अमणोरमेहिं मममाईहिंतो
 इवन्ति ऊणाणुहावा य, धणियं न इवइ य विमिट्ठा धक्का-
 १० धक्कसक्का । एवमेमा ओमप्पिणो । उस्सप्पिणो वि पक्काणु-
 पुब्बीए एवंविहा चेवं इवइ । एवमेयं पवत्तए कालचक्कं ।
 एवं च इह भरइवासे इमोए ओमप्पिणोए एम भयवं पढम-
 धक्कचक्कवट्ठो, न उण परेण नासि धक्को त्ति ॥ राइणा
 भणियं । भयवं, एवमेयं, अवणोओ अन्हाण मोहो :
 १५ भयवया अणुगिहीओ अहं इक्कामि अणुमट्ठिं ॥

- एत्यन्तरमि समागओ तत्थ अच्चत्तमज्जत्थो संगओ
 बुद्धीए परलोयभौक परिणओ वओवत्थाए इन्दवक्काहिहाणो
 माइणो त्ति । वन्दिऊण भयवत्तं गुहं च उवविट्ठो गुह-
 सभौवे । भणियं च णेण । भयवं, जमेयं तुह सभए
 २० नाणावरणिक्काइल्लक्कणं अट्ठप्पगारं कम्मसुत्तं, एयं विसेसओ
 ऋहमेस जीवो वन्धति । भयवया भणियं । सोम, सुण ।

[वं^१ समए पठिज्जह^२ । नाणपण्णौययाए नाणनिण्हणयाए^३
 ।।णत्तराएणं नाणपञ्चोसेणं^४ नाणव्यासायणाए नाणविसंवायण-
 गोएणं नाणावरणिज्जं कसं बन्धइ । एवं दंसणपण्णौययाए
 नाव दंसणविसंवायणजोएणं दंसणावरणिज्जं कसं बन्धइ ।
 ।।णाणुकम्यणयाए भूयाणुकम्यणयाए औवाणुकम्यणयाए^५
 ।।ताणुकम्यणयाए वज्जणं पाणाणं भूयाणं औवाणं सत्ताणं
 प्रदुक्कणयाए असोयणयाए अज्जूरणयाए^६ अपरियावणयाए
 ।।यावेयणिज्जं कसं बन्धइ ।^७ परदुक्कणयाए जाव परिया-
 ।।याए असायावेयणिज्जं कसं बन्धइ ।^८ तिव्वकोहयाए^९
 तिव्वमाणयाए तिव्वमाथयाए तिव्वलोहयाए तिव्वदंसण-^{१०}
 गोहणिज्जयाए तिव्वचरित्तमोहणिज्जयाए मोहणिज्जं कसं
 बन्धइ । महारम्भयाए महापरिग्गहयाए पञ्चेन्द्रियवहेणं
 ।।णिमाहारेणं औवो^{११} निरयाउयं कसं बन्धइ । माइल्लयाए
 ।।लियवयणेणं कूडत्तुल्लकूडमाणेणं तिरिक्तजोणियाउयं कसं
 बन्धइ । पगइविणीययाए साणुक्कोसयाए अमच्छरिज्जयाए^{१२}
 "मणुक्काउयं कसं बन्धइ । सरामञ्जमेणं संजमासंजमेणं वासत-
 तोकमेणं अकामनिज्जराए देवाउयं कसं बन्धइ । कायउज्जुय-

१ D F add चण् ।

२ A सुचिज्जइ ।

३ D •वयासाय C E •वयसाय । ४ D वाचंवा•, C E F वाचंवासायवयाय ।

५ C E F add चतिपयवयाय चपिहवयाय ।

६ C E पाचाचं परम० ।

७ A om. all down to पनइविणीययाय ।

८ D •हवयाय ।

९ C E वे० ।

१० C E मा० ।

- द्याए भावुज्जुयथाए^१ भासुज्जुयथाए अविस्वा-यणओएणं सुहनामं
 कसं बन्धइ । कायअणुज्जुयथाए जाव विस्वायओएणं असुह-
 नामं ति । जादकुल्लवतवसुयबल्ललाभइस्सरियामएणं उच्चा-
 गोयं कसं बन्धइ । जादमएणं जाव इस्सरियमएणं नौया-
 ५ गोयं कसं बन्धइ । दाणल्लाभभोगववभोगवौरियनराएणं
 अन्तरायं कसं बन्धइ । एवं, भो देवाणप्पिया, एयं त्रिसेसओ
 एस जीवो अट्टप्पगारं कसं बन्धइ ॥ इन्दमकेण भणियं ।
 भयवं, एवमेयं; अह एवं ववत्थिए किं पुण मोक्खवीयं,
 कहं वा तथं पाविज्जइ । भयवया भणियं । सोम, सुण ।
 १० मोक्खवीयं ताव एयं । पारम्भो सुहस्स पसमनवेगादल्लिङ्गं
 उच्छायणं कस्यपरिणईए पावणं एगक्केणं कस्सिन्धणस्स
 सुहायपरिणामल्लखणं अचिन्तचिन्तामणिमस्सिहं मक्खसं ।
 एयं च एवं पाविज्जइ वौयरागदंसणेण विसुद्धकम्मवणाए^२
 गुणाहियसंगसेणं पक्खवाएणं गुणेषु तद्वाभन्वयानिओएण
 १५ अणुगम्यादभावणाए विमिट्टकम्मल्लओवसमेणं ति ॥ इन्दमकेण
 भणियं । भयवं, एवमेयं; अह एवं ववत्थिए एगन्तसुहस-
 क्खो मोक्खो कहं दस्ससेवणाक्खवाओ संजमाणुद्वाणाओ^३
 त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । तद्वा विगिष्खा-
 सेवणाओ सुहसक्खवा चारोगया, "तद्वा संजमाणुद्वाणाओ"

१ A D F om.

२ A C E om.

३ D F चेत्त ।

४ D F add पाविज्जइ ।

५ A om. rest of this sentence.

६ C E संजमाणी ।

एगन्तसुहस्रवो मोक्षो न्ति । न यावि परमत्यश्चो दुस्त्र-
 सेवणाकृवं संजमाण्ड्राणं 'परमसुहपरिणामजोगश्चो विसु-
 द्दलेषाणभावश्चो य । एवं च समए पठिज्जइ । 'अवि य

न वि' अत्थि रायरायस्स तं सुहं नेय देवरायस्स ।

अं सुहमिहेव साहो^१ लोयज्जावाररहियस्स ॥

अक्षं च । जे इमे अज्जत्ताए समणा निग्गन्था, एए णं कस्स
 तेओलेसं 'वौदवयन्ति? मासपरियाए समणे निग्गन्थे वाण-
 मन्नराण देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, एवं दुमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे असुरिन्दवज्जियाणं भवणवासीणं देवाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, तिमासपरियाए समणे निग्गन्थे असुर- १०
 कुमारणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, चउमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे गहगणनखत्तताराकृवाणं जोइसियाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, पच्चमासपरियाए समणे निग्गन्थे चन्दि-
 मसूरियाणं जोइसिन्दाणं^२ तेओलेसं वौदवयइ, क्खमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे सोहक्खीसाणं देवाणं तेओलेसं वौदव- १५
 यइ, सत्तमासपरियाए समणे निग्गन्थे सणकुमौरमाहिन्दाणं
 देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, अट्ठमासपरियाए समणे निग्गन्थे
 वक्खलोगल्लगाणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, नवमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे महासुहस्रस्साराणं देवाणं तेओलेसं

१ C E F पचस० ।

२ A om. all down to जे इमे ।

३ C E य ।

४ D F साङ्ग, read साङ्गस्स लोयजावार? ।

५ F has everywhere वौदवयन्ति ।

६ D F जोइसरातीसं ।

वीरवयद, दसमासपरियाए समणे निग्गन्हे आरणकुषाणं
 देवाणं तेओलेसं वीरवयद, एक्कारसमासपरियाए समणे
 निग्गन्हे गेवेष्साणं देवाणं तेओलेसं वीरवयद, वारसमास-
 परियाए समणे निग्गन्हे अणुत्तरोववाइयाणं देवाणं
 तेओलेसं वीरवयद : तेणं परं सुक्के सुक्काभिज्जाई' भविता
 सिण्णद वुण्णद सुच्चद सम्मदरुक्काणमनं करेद ॥ एवं, भो
 देवाणुप्पिया, न यावि दुक्कसेवणाणुक्कं संजमाणुट्ठाणं ति ।
 इन्दसणेण भणियं । भयवं, एवमेयं, इच्छामि अणुसद्धिं ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणामपुब्बयं भणियं चित्तङ्ग-

१० एण । भयवं, के पुण पाणिणो किं-कइप्पगारं किंठिरयं
 वा कसं बन्धन्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण ।

सत्तविहवन्धगा होन्ति पाणिणो आउवज्जगाणं तु ।

तइ सुज्जमसंपराया क्विहवन्धा मुण्येय्वा ॥

मोहाउयवज्जाणं पगडींणं ते उ बन्धगा भणिया ।

१४ उवसन्तस्त्रीणमोहा केवल्लिणो एगविहवन्धा ॥

ते उणं दुसमय्यठिदयस्स बन्धया न उण संपरायस्स ।

सेलेसीपडिवक्का अबन्धया होन्ति विज्जेया ॥

अपमत्तसंजयाणं बन्धठिई होद अट्ट उ सुज्जत्ता ।

उल्लोसेण जइक्का भिज्जमुज्जत्तं तु विज्जेया ॥

१० ओ वि पमत्ताऽणाउट्ठियाअ बन्धन्ति तेमि बन्धठिई ।

१ read 'भिज्जमाई' ?

२ D बन्ति, C E F चिन्ति ।

संवत्सरार अद् [उ] उक्कोविऽयरा सुञ्जतन्ता ॥

समहिट्ठोणं पि उ गण्डिं न कयाद वोसए^१ वन्धो ।

मिच्छहिट्ठोणं पुण उक्कोसो सुत्तभणित्थो उ ॥

चित्तकृएण भणियं । भयवं, एवमेयं; अवण्णीओ^२ •

अन्धाण मोहो; भयवया अणुगिहीओ^३ दठं इच्छामि^४ ।
अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि समागया कालवेला, अवगया नरिन्दारं,
कथं भयवया उच्चियकरणिज्जं । विदयदियहे तंमि सेव
चेदए अवट्ठियस्स भयवओ समागओ अग्गिभूर्दे नाम
माहणो । वन्दिऊण भयवन्तमारदेवं समराहस्यवायगं च^५
उवविट्ठो तयन्तिए । सत्तिणयं जंपियमणेण । भयवं,
माहेहि मज्झ देवयाविसेसं तदुवासणाविहिं उवासणाफलं च ।
भयवया भणियं । सोम. सुण । देवयाविसेसो ताव मो^६
वीयरगो वज्जिओ दोसेण परमनाणो पूजिओ सुरासुरेहिं
परमदेसगो हिओ सब्बजीवाण अचिन्तमाहण्यो रहिओ^७
अक्षमरणेहिं कयकिओ परमण्यं^८ न्ति । तदुवासणाविही
उण जहामत्तोए निरीहेण चित्तेण अचन्तभावसारं उच्चिएणं
कमेणं रहियमदयारेहिं तदुवएससारं^९ अणुदुणं दाणस्स
पासणं विरदए आसेवणं तवस्स भावणं भावणाणं ति ।

१ (E वोसर् ।

२ MSS •या ।

३ A F जो ।

४ F परमपयपत्तः ।

५ A om. all down to सब्बजीवाणं ति को एत्थ ।

उवाचणाफलं पुण 'हविस्तर सुन्दरं देवत्तं महाविमाणां
 अचरसाओ दिव्वा कामभोया कुसलपसादयार्' सुन्दरं रूपं
 विविद्धा भोया विवक्तुणत्तं धम्मपडित्तो परमपवणमणं
 ० ति । एयमायणिकुण हरिमिओ अग्निभूई । भणियं च
 ५ णेण । भयवं, ओ वीथरागो, ओ परममल्लत्ययाए न
 कस्सद उवयारं करेइ 'मा अन्नेमिं पौडा भविस्तर' ति ;
 अकरेन्तो य तं सम्मजीवाणं ति को एत्य हेऊ । भयवथा
 भणियं । सोम,^१ सुण । न खलु परमत्यदेमणाओ 'महा-
 मोहनासणेण अओ कोइ उवयारो'^२ । करेइ य तं भयवं
 १० अन्नपौडाचाएणं ति । एसेव एत्य हेऊ । अग्निभूइणा
 भणियं । भयवं, एवमुवामणाए को तस्म उवयारो, अवि-
 ज्ञामाणे य^३ तंमि कहं भणियफलमिद्धौ, कहं वा सा तओ
 ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । न खलु, तद्व-
 गाराओ एत्य फलमिद्धौ, किं तु तद्वामणाओ । दिद्धा य
 १५ एसा तद्वगाराभावे ^०वि विहिओवासणाओ चिन्तामणिमन्ता-
 जलणेहिं; न य तेहिं तिप्पन्ति, किं तु तद्वगमरणजवणा
 सेवणेण^४ अहिप्पेयत्यस्स होइ खपत्ती, न य सा न तेहिंतो
 ति । एयमायणिकुण पडिबुद्धो अग्निभूई । भणियं च

१ D E om.

२ D F add दुइ उप्पियं ।

३ C E add चवद ।

४ A D om.

१ C E दुक्कलपदुयार्, F दुक्कलपुचप्रेचारि ।

२ A adds महाभोवनायवाउ ।

३ C E om.

४ C E F •जववच, A D •जववा• ।

णे । अहो भयवथा मक्षमावेद्यं, अवगच्छो मोहो, इच्छामि
अणुसासनं ति ॥

एत्यन्तरमि अहिणवसावगो संगणं वेसेणं सपरिचणो
समागच्छो धणरिद्धिसेट्ठो । कथा भयवच्छो पूया । तच्छो
वन्निजण भयवत्तं वायगं च उवविट्ठो तदन्ति । भणियं ५
च णेण । भयवं, साङ्गण कयकारणाणुमईभेयभिन्ना सावज्जजोस-
विरई; ता कहसेतेसिं सावथाण थूखगपाणादवाथाहिहवा-
णुम्वयप्याणे इयरमि अणुमई न होइ । भयवथा भणियं ।
सोम, अविहिणा होइ, न उ विहिप्याणेण । सेट्ठिणा
भणियं । भयवं, केरिसं विहिप्याणं । भयवथा भणियं । १०
सोम, सुण । संभिजण संवेगसारं अहविहिणा भवसकूवं
अणवट्ठियं^१ एगन्तेण कारणं दुखपरंपराए, तन्निग्वायणममत्तं
च अचन्तियरमायणं जीवसोए अक्खेवेण साहणं मोक्खस्स
अहट्ठियं माज्झमं, जणिजण सुद्धभावपरिणरं वज्जिजण
संवेगं तत्ताविहकसोदएण^२ अपखिवज्जमाणेसु तं सावएसु
उज्जएसु अणुम्वयगहणंमि मज्झत्यस्स सुणिणो पसत्यखेत्ताइमि
आगारादपरिसुद्धं पवण्णत्तस्स विहिप्याणं ति । सेट्ठिणां
भणियं । भयवं, एवं पि कहं तत्त इयरमि अणुमई न
होइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण । गाहावदपो-
रग्गहणविमोक्खणथाए^३ दिट्ठन्तो ॥ अत्थि इहेव वण्णत्तउरं १०

१ C E समरादि० ।

२ A adds साङ्गणं जणिज ।

३ D पठि० ।

४ D om. यत्तय ।

नवरं, जियखनू राया, धारिणी देवी । नहारसएण परिउट्टा
 खे भत्ता । भणिया य णेण । भण, किं ते पियं करीयउ ।
 तीए भणियं । अज्जउत्त, कोसुरेण अन्नेउराण जहिष्सापया-
 ५ रेण 'ऊसवपसाओ न्ति । पडिस्सुयमणेण । समागओ खो
 दियहो । करावियं राहणा ओसणं, जहा 'ओ अज्ज एत्थ
 पुरिसो वसिह्मिद, तस्स मए सारौरो निग्गहो कायओ' ।
 उग्गदण्डो राय न्ति निग्गया मव्वपुरिमा. नवरं एगस्स सेट्ठिओ
 क-स्सुया संववहारवावडयाए लणुं न निग्गया । ठक्कियाओ
 पओस्सोओ । भएण तत्थेव 'मिल्लक्का । वत्तो रयणीण'
 १० ऊसवो । विहयदियहे राहणा पउत्ता चारिणा' । हरे
 गवेसह, को एत्थ न निग्गओ न्ति । तेहिं निउणवुड्डीए
 गवेसिऊण साहियं रओ । महाराय, अमुगसेट्ठिस्स क-स्सुया
 न निग्गय न्ति । कुविओ राया । भणियं च णेण ।
 वावाणह' ते दुराथारे । गहिया रायपुरिसेहिं, उवणीया
 १५ वज्जयामं । एयमाषण्णिऊण भौओ' तेमिं पिया । समागओ
 नरवदसमौवं । विक्कतो राया । देव, खमसु 'मनेक्कमवराहं
 मुणह एक्कवारमेए । 'मा अणे वि एवं करेस्सानि' न्ति न मेक्केर
 राया । पुणो पुणो भवमाणेण 'मा कुल्लओ भवउ' न्ति
 मुक्को खे सेट्ठपुत्तो । वज्जमज्झिओ सेट्ठिणा । वावाहया इथरे ।

१ C E पयापं ।

१ C E निज्जु ।

२ A रयणी, D om.

३ A D चारिता ।

४ A D 'वि, ।

५ C D adit सेतु मरुवरचण्डुच मन्त्राताकां ।

७ C E रज्जम० ।

न य समभावस्तु मध्येसु एगवज्जमक्षणे अणुमई सेसेसु त्ति ॥
 एम दिट्ठन्तो, इमो इमस्तु उवणओ । रायतुणो सावओ,
 वावाइज्जमाणवाणियगसुयतुत्ता जीवणिकाया, वाणियगतुत्तो
 साह, विज्जवणतुत्ता अणुव्यगहणकाले साहधम्मदेमणा । एव
 च 'सुज्जमजीवणिकायअमुयणे वि मावयस्तु न तेसु साहणो ५
 अणुमई, इयरहा होइ अविहिणिप्फसा । एवं सम्मत्य
 अविहिणिप्फसो दोसो । अओ चेव भयवया भणियं । पढमं
 नाणं तओ दथ त्ति । नाणपुब्बयं सम्ममेव मक्काणुट्ठाणं ति ।
 एयमायसिऊण हरिभिओ धणरिद्धौ । भणियं च णेण ।
 भयवं, एवमेयं, अहो सुदिट्ठो भयवन्नेहिं धओ ॥ १०

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणमिऊण भयवन्तं भणियं
 अमोयचन्देण । भयवं, जे खलु इय येवस्तु वि पमाय-
 चेड्ढियस्तु दाइणविवागा सुणीयन्ति, ते किं तहेव उदाह-
 रअहा । भयवया भणियं । सोम, सुण । जे आगमभणिया,
 ते तहेवः जओ न अक्कहावारणो णिणा । जे उण आगम- १५
 बाहिरा, तेस जइच्छ त्ति । अमोयचन्देण भणियं । भयवं,
 जइ एवं, ता कोम केमिंशौ पाणवहाइकिरियापवत्ताणं
 अक्कन्तविबद्धकारौण वि इट्ठत्यसंपत्तौ विडत्ता भोगा दीह-
 माउयं अतुट्ठो य तयणुवन्तो ; अक्केमिं १८ येवे वि अवराहे
 मव्यविवज्जओ त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । १०
 विचिन्ता कम्मपरिणई । जे खलु अकुसलाणुवन्तिकमजुत्ता

- संसारविषण्णिणो सुदुःखता- दोम्भदयामिणो कलापपरंमुहा
भायणं अशत्थाणं, तेषिं खलु अकुसलपवत्तीए^१ पावभव-
संपूरणत्थं^२ 'इद्वत्थाए संजाएए,^३ विवरीयाणं तु भण्डिभवा-
विवरीयभावो सव्यविवज्जो न्ति । असोअण्ण्णो भण्डिं ।
५ भयवं, एवमेयं । अहो मे अवण्णोओ मोहो भयवत्ता ॥

- एत्यन्तरंमि पुब्बागण्णेव पणमिऊण भयवन्तं भण्डिं
तिसोयण्णे । भयवं, अभयदाणोवड्ढभदाणाण ओअओ किं
पहाणयरं ति । भयवथा भण्डिं । सोम, सुख । अभयदाणं ।
राअपन्तिचोरग्गहणविमोक्कणथाए एत्थ दिड्डणो । अत्थि
१० इहेव वम्भउरं नयरं, कुसड्ढओ राआ, कमकुआ महादेवी,
तारावलिप्पमुहाओ अशदेवीओ । अज्जया य राआ वाआ-
यणोवविट्ठो समं कमकुआपमुहाअिं अउहिं^४ अग्गमहिओहिं
अरक्कजुअविणोएण चिट्ठए, जाव अणेअकमाआअडूमिअदेओ
वड्ढो^५ पयउरक्खूए दण्डवासिएण आणीओ तज्जरो । भण्डिं
१५ अ णेण । देव कअमणेण परदम्मावहरणं ति । राअआ
भण्डिं । वावाएहि एयं । पयहाविओ दण्डवासिएण
वज्जभूमिं^६ । तओ पाअवज्जइयाए^७ अवसोइअअ दोअवअणेण

१ C E पावभर० ।

२ F इद्वत्थंपरार ।

३ C E add अ उ परमत्तओ इद्वत्थंपत्ती ।

४ Only in C E and in Samksepā. ५ C E अउहिं, A अउं० ।

६ A D F om., A adds here अउओइअअ दोअवअणेण दिआअ and
om. it afterwards.

७ A adds वज्जभूमिं ।

दिशाओ अक्षान्दियमणेण । अहो पढमचोरकारौ असंपत्त-
मणोरहो वावाहज्जामि 'अहो न्ति' । एयमाथजिज्जण
सोगियाओ देवीओ । विज्जन्तो ताहिं राया । अज्जउत्त, मा
असंपत्तमणोरहो वावाहज्जउ, अज्जउत्तपसाएण करेमो किंपि
एयस्सु । अणुमयं राहणा, भणियं 'करेह' । तओ एगीए मोया-
विज्जण अथाप्राविओ सहस्सुपागेण, महाविओ मण्णओयं, पहा-
वीविओ गम्भोयगार्हं, दिक्खं खोमजुयसं । 'जग्गा दसमहस्सा ।
भणिओ य तोए । एत्तियगो ने विहवो न्ति । 'अज्जाए
'कराविओ आसवपाणं, 'भक्खाविओ विलंके, 'विलिम्माविओ
जक्ककहमेणं, दिक्खं कडिसुत्तयं । परिच्चाओ^१ वीमं सहस्सादं ।^२
भणिओ य तोए । एत्तियगो ने विहवो न्ति । अज्जाए^३
भुज्जाविओ कामियं, पायाविओ दक्खापाणगारं, भूसाविओ
दिग्घाहरणेहिं, दिक्खं तम्भोसं । जग्गो एत्थ जक्को । भणिओ
य तोए । एत्तियगो ने विहवो न्ति । मउलिया कमजुया,
भणिया नरिन्देण । न देहि तुमं किंचि । तोए भणियं ।^४
अज्जउत्त, नत्थि ने विहवो एयस्सु सुन्दरवरदाणे^५ । राहणा
भणियं । जीवकोयसारभूया ने तुमं, पव्वसि ममं पाणएणं
पि; ता कहं नत्थि । तोए भणियं । अज्जउत्त, महाप-

१ C E F om.

२ A D F add चंनार भुज्जाविउ कामियं ।

३ C E add य ।

४ A D पक्का ।

५ C E explain विलंके = भीज्जामि ।

६ A D 'पव्व' ।

७ C E 'चरे' दाणे ।

- शान्तोः जइ एवं, ता देमि किंश्चि अहं अज्जउत्ताणुमईए ।
 राइणा भणियं । एवं करेहि । भणित्तो 'य तीए चोरो ।
 भइ, दिट्ठो तए अकज्जबौयतइसुसुग्गमो । तेण भणियं ।
 • सामिणि, सुट्ठु दिट्ठो, अत्तो चेव संजायपप्फायावो विरत्तो
 ५ अहं जावज्जौवमेवाकज्जायरणस्स । देवौए भणियं । जइ एवं,
 ता दिस्सं मए इमस्स अभय । राइणा भणियं । सुदिस्सं
 ति । हरिसिन्धो चोरो, मोइयं सुन्दरयरं ति । परितुट्ठा
 कमकया । इमियं सेमदेवौहिं । महादेवौए भणियं ।
 किमिमिणा इमिणः । एय चेव पुच्छइ, किमेत्य सुन्दरयर
 १० ति । पुच्छित्तो चोरो । भणियं च णेण । मरणभयाहिभूएण
 न नायं मए सेमं ति न-याणामि त्रिसेसं । मपयं पुण सुहिन्धो
 ण्हि । एवमेयं ति पडिवस्सं सेमदेवौहिं । एसेव एत्थुवणत्तो
 त्ति ॥ हरिसिन्धो तिलोयणो, भणियं च णण । भयत्रं,
 एवमेयं ॥
 १५ एत्थन्तरंमि समागया काण्वेला, गत्तो सावयजणो, पारइ
 भयवया उच्चियकरणिक्कं । एवं च नाणादेसेसु सफसं विह-
 रमाणस्स 'अईत्तो कोइ काळो । अज्जया य समागतो
 अवन्तिज्जणवयं । जाया सिक्खनिप्फत्ति ति' विविट्ठजोधा-
 राइणत्थं भावणाविहाणंमि 'रक्कवाइसज्जिवेसात्तो नाइदूरंमि

१० CE om.

२ CE इम ।

३ CE चरयत्तो ।

४ A D F om.

५ CE एणः ।

एत्यन्तरंमि भयवन्तो पहावेण 'अशासकलोचनवती
 चक्षियासको समानो आशोदज्ज ओहिंका जेतून कुसुम-
 निचरं जइणयरीए गर्हए अणेगदेवथापरिचरिओ' महथा
 * पमोएण आगन्तो वेसन्धरो । पणमिओ भयवं, पाडिथा
 ५ कुसुमबुट्टो, विण्णविओ उयासको, 'अवलीयारं चीराहं ।
 हन्त किमेधं ति संखुट्टो गिरिसेणो । भणिओ वेसन्धरेण ।
 अरे रे दुराचार महापावकञ्च अणञ्च पुरिसाहम अट्ठञ्च
 सोधणिञ्च, किं तए इमं ववमिधं ॥ एत्यन्तरंमि च तओ
 नाददूरदेसवती समानओ सुणिचन्दरावा नञ्चयापसुहाओ
 १० देवीओ महासामन्ता य । दिट्ठो य खेहिं भयवं, वन्दिओ
 परमभन्तीए । पुण्णिओ वेसन्धरो । अञ्च, किमेधं ति ।
 वेसन्धरेण भणियं । महाराय, अण्णको उवगाराय इमिणा
 अण्णजेण अजायवत्तुणो अमयभूयस्स भयवन्तो एवं जलण-
 दाणपओएण पाणनियं अण्णवसियं । राहणा भणियं ।
 १५ अहह अहो मोहसामत्यं, अञ्च अहदाहणमण्णवसियं ।
 अह किं पुण इमस्स अण्णवसायस्स कारणं । चन्दसोमसेसो
 भयवं वण्णसो सम्बज्जीवाण निबन्धणं पमोयस्स अण्णयायओ
 पीडाए म्ति । वेसन्धरेण भणियं । महाराय, न ज्ञाण
 अहमेत्य कारणमवगण्णामि, एतियं पुण तस्सेमि । अमुह-
 २० कसोदयओ अण्णेयदुक्खहेज्ज कुगदनिवासवन्धवो अजन्तसंसार-

१ D मस०, A has only जेतो ।

१ CE •परिचरिओ, F •परिचर ।

३ D उव० ।

कारणं एवम् । अक्षहा कहमौदसमन्वयस्मृ । रादणा
भणियं । अक्ष, * एवमेयं ; तद्वाति भयवन्तं पुच्छन् ।
वेत्तन्धरेण भणियं । महाराय, एवं ॥

एत्यन्तरंमि भयवन्तो केवलमहिमानिमित्तं महथा देव-
वन्द्रेण एरावणाकूढो वज्रन्तेण^१ दिव्यतूरेण^२ गायन्तेहिं^३ ।
किञ्चरेहिं नञ्जन्तेण अक्षरालोपणं महापमोयसंगमो आगमो
देवराया । मोहियं धरणिपौढं, संपाडिथा समया, सिन्त
गन्धोदणं, कञ्चो कुसुमोवथारो, निविट्टं कणधपञ्चम,
आणन्दिथा देवा, हरिसियाओ देवौओ । उवविट्टो भयवं ।
वन्दिओ देवरादणा । भणियं च । कयत्यो सि भयवं. १०
ववगमो ते मोहो, नियत्ता संक्रिलेसा, विणिप्पिओ
कक्षसन्तू, पाविथा केवलसिरौ, उवगियं भविथाण, तोडिथा
भववन्तौ, पावियं सिवपथं ति । एवं संयुओ भावसारं ।
एयमायसिय 'अहो भयवन्तो सिद्धमहिसिसिं' ति
आणन्दिओ मुणिसन्धो देवौओ सामन्ता य । वन्दिओ य १५
जेहिं पुणो पुणो^४ भन्तिवज्जमाणसारं ॥ एत्यन्तरंमि
पगादथा किञ्चरा, पण्डियाओ अक्षराओ, पवत्ता केवल-
महिमा, जाओ महापमोओ, समागणा जणवथा ॥

एत्यन्तरंमि 'अहो महाणभावथा एयस्स, असोदणं च
मए कथं' ति चिन्तिजण अस्सिविथ कुसलपक्खीयं १०
अवगमो गिरिसेणपाणो । एस समओ न्ति पत्थुथा धम्म-

- देवणा । भणियं च भयवया । भो भो देवाणुप्पिया,
 अणादमं एस जीवो कञ्जणोवलो व्व संगओ कम्ममत्तेण,
 तद्दोसओ पावेद चित्तविद्यारे. उप्पज्जद वज्जओणीसु,
 कथन्थिज्जद जरामरणेहिं, वेएद असुएवेदणं. दूमिज्जए'
 ५ संजोयविओएहिं, वाहिज्जए मोहेण. सन्निवारओ विष
 न-याणद हिथाहिं. वज्जमज्जए चपक्कं, परिहरद हिथाहं,
 पावद महावयाओ । ता एवं ववत्थिए परिचयह मूढथं,
 निरुवेह तत्तं. पएह गुहदेवए, देह विहिदाणं, उज्जोह
 किष्काहं.^१ अज्जोकरेह सेत्तिं, पवज्जह सोलं. अद्यसह
 १० तवजोए, भावेह भावणाओ. कट्टेह अगगं. छाएह
 सुहज्जाणादं, अवणेह कम्ममत्तं ति । एवं, भो देवाणुप्पिया,
 अवणीए मम्ममत्तमि कम्मणीरुए जीवे विसुद्धे एगग्गेण न
 होन्ति केद 'दुक्खयज्जणिया विथारा. होद "चिन्तियं
 परमसोत्तं ति । ता जहामत्तोए करेह उज्जमं उवदट्ठगुणेसु ॥
 १५ एथमाद्यत्थिय मंविग्गा परिमा । भणियं च णाए । भयवं,
 एवमेयं ति । पडिवक्का गुणन्तरं पूजिज्जण भयवत्तं गओ
 देवराथा ॥

- जंपियं सुणित्थेण । भयवं, किं पुण तस्स पुरिषादमसु^१
 भयवओ वि उवमग्गकरणे निमित्तं । भयवया भणियं ।
 २० सोम, सुण । गुहओ अकुसलाणवओ, सो य एवं संजाओ^२

^१ D दुमिज्जदः । ^२ C E F दूमिज्जदः । ^३ C E दुहट्ठं, F om.

^४ C E F चपलियं । ^५ A पुरिस्सम । ^६ D जाण ।

ति । साहित्यं गुणवेषमिवस्यार^१कहाण्यं । एवं च सोऽस्य
संविग्नो राया देवीचो वेत्तन्वरो सामन्ता य । चिन्तितं
च षोडं । अहो न किंचि एयं, सम्पदा दाहणं अन्नाणं
ति । वेत्तन्वरेण भणितं । भयवं, कौदयो इमस्स परिणामो
भविस्सुह । भयवया भणितं । अन्नन्नरं निरयगमणं ॥
तिष्ठाओ वेदणाओ । परंपरेण उ अणन्तो संसारो ति ॥

नयथाए भणितं । भयवं, केरिसा उण नरया इवन्ति,
केरिसा नारया कौदयोओ वा तत्थ वेदणाओ ^१इवन्ति ।
भयवया भणितं । धम्मसौले, सुण । ते णं नरया अन्नो
वहा वाडिं चउरंसा अहे खुत्थसंठाणसंठिया निस्सन्धयार- १०
तमसा ववगय^१चन्दसूरनत्तज्जोइसपसा मेयवसाइहिरपूय-
पडक्कच्छिक्कत्तत्तिनात्तवणत्तत्ता^२ असुरविस्सा परमदुरभि-
गन्था^३ 'कोउअगणिवन्नाभा कत्तउप्पमा दुरइयासा अमुभा
नरया । अवि य विमिथिमेत्तसारोदया चत्तचलेत्तइम-
सत्तारा चरचरेत्तवसकइमा किणिकिणेतपूयात्तत्ता चोग्व- १५
एत्तइहिरोग्गारा सिमिसिम्मितकिमिवित्थरा जत्तजलेत्त-
उत्तात्तत्ता कत्तकत्तत्तअसिपायवा पुक्कएत्तभीमोरगा सुं-
एत्तत्तारमाइया धग्धमेत्तदितात्तत्ता करकरेत्तज्जत्तात्तत्ता ।
अवि^४ य^५ ।

१ CE, ०२८ ।

२ CE om.

३ CE F add नय ।

४ CE - क्षित्तत्तत्ता ।

५ CE इत्तिमंथा ।

६ CE F काउ० ।

७ A om.

यस्यसुतिस्तुगोस्तुद्वयकष्टयादृष्टविद्यमपहमग्ना ।

असिस्तुतिस्तुद्वयकष्टिस्तुतिस्तुत्तादृष्टिस्तुत्ता ॥

दुव्यत्ता दुग्गन्धा दुरथा दुष्कासदुष्टदुष्टदुष्टा ।

धोरा नरथावासा अत्युप्यज्जि नेरदथा ॥

नेरदथा उण कासा कासोहासा गम्भीरलोमहरिषा
भीमा उन्तासकथा परमकिपसा वक्षेण । ते णं तत्थ निचं
भीया निचं तत्था निचं तत्थिया निचं उम्भिग्गा निचं परमासुह-
संबद्धा निरयभयं पक्षणहवमाणा सिद्धन्ति । वेद्यणाओ उ दृष्ट
विचिन्तकसज्जिज्जाओ विचिन्ता^१ इवन्ति दाहणा उल्लि-

- १० मङ्गल्लेया करवत्तदारणं सूखवेद्यणाणि विद्यमजोहारोणा
असम्भिच्छेद्यणाणि तप्ततन्मादपाणं भयक्कणं वज्जतुण्डेहिं
अङ्गुलिकरणाणि दरियसावयभयं अत्तिष्ठदुरणाणि धोर-
निस्तुत्तपवेसा पलित्तलोहित्यथासिक्कणाणि सम्भयो मत्त-
जोगो जलन्तविलापणणाणि मोहपरायत्तथ त्ति एव-

- ११ भादथाओ महन्तीओ वेद्यणाओ । निहवमा य माहाविगो
उपहसीयवेद्यण त्ति ॥

सुखसमच्चरौए भजियं । भयवं, केरिवाणि सुर-
विमाणाणि, केरिवा देवा, कीरसी वा तत्थ 'वाता-
वेद्यणाओ । भयवथा भजियं । धम्मसीहे, सुण । ते णं

- १० विमाणा, विचिन्तसंठाणा सम्मरयसामथा^१ अक्का मग्गा

१ CE - ताओ ।

१ A वारा, CE om. *

* १ C om. here all down to माहावि उपवसाणि विचिन्त मोह, but
has this passage later on.

'लपहा घट्टा मट्टा नौरया निमल्ला निप्पङ्गा निक्कड्डङ्काया
 मप्पहा सखिरौया सउज्जोवा पासादीया दरिसणिज्जा
 अभिक्खा पडिक्खा खेमा मिवा 'अमरदण्डोवरस्त्रिया
 'लाउल्लोवियमहिंया गोभोससरसचन्दण'दहरदिक्कपञ्चुल्लि-
 तत्ता उवविथचन्दणकल्लवा चन्दणघणसुकयतोरणपडिदुवार- ५
 देसभागा आमत्तोसत्त'विउल्लवट्टवग्घारियमल्लदामकल्लावा
 पञ्चवणसरससुरभिसुल्लपुप्फपुञ्जोवयारकल्लिया कालागुहकुन्दु-
 दल्लतुदल्लधूम'मघमघेत्तगन्धुदुयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभुया अच्चरगणसङ्गसंकिष्ठा दिव्यतुडियमइसंपन्नय
 त्ति । देवा उण मणहरविचित्तचिन्धा' सुक्खा महिज्जुया १०
 महज्जुइया महायसा महज्जुल्ला महाणुभावा महासोक्खा
 हारविराइयवक्खा कउयतुडियथन्धियमुया मंगयकुण्डलमट्ट-
 गण्डयल्लकण्णपौठधारी विदत्तहत्थाहरणा विचित्तमाला-
 मडल्लौ कल्लाणगपवरवत्थपरिहिंया कल्लाणगपवरमल्लाण-
 लेवणधरा भासरबोन्दी पल्लववणमालाधरा दिव्वेण वण्णेण १५
 दिव्वेण गन्धेण दिव्वेण फासेण दिव्वेण संघयणेण दिव्वेण
 सठाणेण दिव्वाए इड्डीए दिव्वाए जुईए दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए ज्जायाए दिव्वाए अच्चीए दिव्वेण तेएण दिव्वाए

१ C E लहा ।

* २ A F prefix किंकर ।

३ D F क्षौडल्ला० ।

४ D दररय ।

५ E om. विउल्ल ।

६ D adds घ । ,

७ D हरविचित्तचिन्धा, F विचित्तचिन्धा ।

लेभाए दस दिमाओ उज्जोवेमाणा पहासेमाणा महवा
हयनङ्गुगौयवाइयतन्नीतलतालतुडियघणसुदङ्गपडुपडुइवाइय-
रवेण दिव्वाहं भोगभोगाहं भुञ्जमाणा विहरन्ति । अवि च ।

सुरहौ पवणो विमलं नहङ्गणं निञ्जकालमुज्जोओ ।

५ अविरहियपङ्कथाहं जल्लाद मइ पुण्णिया वप्पा^१ ॥

^१अव्यायावव्वौवंसकंसतालयविवाञ्चिकंवेणं ।

वरसुरवाणं च रवो नेव य गेयस्स वोञ्चिकौ^२ ॥

इद्धा इन्दियविमया सहपरिसरसङ्कवगन्धु ।

मंघियधणू अणङ्गो सुमंगयाओ य देवौओ ॥

१० निञ्चं च ताहि मइया मिङ्गारागारचाइकवाहिं ।

नङ्गुगणगौयवाइयनिउणाहि मणाहिरामाहिं ॥

कौलन्ता मविल्लामं रइरमचडराहि जणियपरिओमं ।

रइसागरावगाढा^३ गयं पि काल न-याणन्ति ॥

सुलोयणाए भणियं । भयव, देवा देवसुहं च एयं

१५ भयवया सुन्दरमावेइयं ; ता किं दओ^४ वि सुन्दरसरा

सिद्धा मिद्धसुहं च । भयवया भणियं । धम्मबीले, अइ-

मंइल्लं खु एत्थ अन्नरं । किं देवाण सुन्दरसं, माहं

जोओ अधुवसरौरेण, दाइणं कम्मवन्धपारतन्तं, उल्ला

कसाया, पहवइ महामोओ, अवभाणिइन्दिणाणि, गहई

१ C E वप्पा = वप्पाः ।

२ D reads this line thus :

इयौमंविज्जंविहिय योवीचा तच्च जावओहि मंजुल ।

३ C E = विञ्चिकौ ।

४ C E = माजरी ।

५ C E = कितयो ।

विषयतवशा, विचिता उद्धरिषावगरिषा, उद्दामं माणसं,
अनिवारिषो मद्, विरसमवशां ति । कौहसं वा एवंविहाणं
सुहं । गन्धव्याहजोगो वि परमत्यो दुरक्षमेव ;

अथो । “सर्वं गौधं विस्त्रविधं, सर्वं नहं विडम्बिधं ।

सर्वे आह्वरणा भारा, सर्वे कामा दुहावहा ” ॥

सुन्दरा, धमसौले, परमत्यो सिद्धा, सुहं पि तेस्मिन्नेव ;
जेण ते विद्याणिशसद्धा^१ मुक्ता कम्पन्त्येण परिणिद्धि-
पथोयहा वज्जिया मणोरहेहिं खोणभवसत्तो^२ जाणन्ति
सर्वभावे पेक्खन्ति परमत्येण अपरोवयाविणो^३ नेव्याणकारणं
मुहाणं विरहिया अममरणेहिं ति । किं वा न ईदसाणं सुहं, १०
अथो निषत्ता^४ सव्यावाहाथो परमाणन्दजोएण । अवि य ।

सिद्धसु सुहो राथी सम्मद्धा पिण्डिथो अह हवेव्वा ।

खोऽणन्तवग्गभदथो सव्यागासे न माएव्वा ॥

^५न वि अत्ति माणसाणं तं सोत्तं न वि य सम्भदेवाणं ।

अं सिद्धाणं सोत्तं सव्यावाहं उवगयाणं ॥

^६अजं पि । अत्ति^७ नायं, तं सुणउ धमसौका । सुसोयणाए
भणियं । ता अणुगहेउ भयवं अण्णे । भयवया भणियं ।

अत्ति विरह्याहट्ठियं नाम नयरं, अं उक्कुत्तेहिं भवण-

१ A D ०.स्वे, F विद्या निषयस्वे ।

२ A ०.भव०. D ०.नय० ।

३ C D E ०.रिषो ।

४ A C E सव्यावा, F पम्पवायो ।

५ A om. this verse.

६ F om. the following

story, all down to स्वमावसिद्धि ।

७ C E उवाचं ।

डेउलेहिं पायासमुवगएणं करिहावन्नेसं गयसयसविसम्मेसं
पायारेण विवेसिया^१ धणयपुरिं^२ इवौए भवकेहि स सुरिन्द-
भवणाई ॥ तंमि य जियसन् नम नरवई होत्वा ।

अन्नेउरप्पहाणा देवो नामेण अयसिरी^३ चत्वि ।

५ सो तीए वमं राया भोए भुञ्जेइ सुरतुजे ॥

अइ अजया कयार् पारहिनिमिज्जनिम्माओ राया ।

अजिओ^४ पवरतुरङ्गे जाए वल्लोयदेममि ॥

वप्पे वि य जीववहे अवहरिओ तेण वाउवेगेण ।

कूढो य महागहणे विज्झगिरिस्सन्दरे^५ राया ॥

१० तो तंमि विममदेसे अजिओ आसस्स अइवेगे ।

एत्यन्तरमि मज्झवड्डकवएण दिट्ठो मवरेण सो राया ॥

तेण य 'महाजुभावो कोइ एव पुरिसो पडिओ भौममहा-

उवौए, ता करेमि 'अणमुसिओवयारं' ति चिन्तिज्ज काज्ज

तस्स पणमं गहिओ आसो आसीणंमि, नीओ जल्लमौवं ।

१५ उन्निओ नरवई, उज्जल्लानिओ तुरओ, मज्जिओ राया,

पहविओ मवरेण आसो 'दाविज्ज सुक्को पडरकुम्भापएसे ।

तओ सुगन्धौणि सुसायाणि कयसयज्जमीरककयार्णि

उवणेज्ज कल्लाणि निवडिओ वल्लोयसु । अजिधं य केण ।

करेउ पसायं देवो ममाणम्वहइए आहारगहणेणं । राइया

१ CE add य ।

२ MSS. -उरी ।

३ CE तस्स ।

४ AD य वर० ।

५ CE 'अहरणि वा ।

६ CE वल्लोय० । ७ CE दानिज्ज ।

चिन्तितं । अहो एयस्स अकारणवच्छलया, अहो विणओ,
 अहो वयणविआओ, अहो ममोवरि भत्तिवज्जमाणो, अहो
 महापुरिसषेद्धिकायव्वुज्जुत्तया,^१ अहो सम्मणपगरिओ त्ति ।
 ता करेमि एयस्स 'अहं आहारगहणेण धिरं । मा से °
 वद्धमणस्स' संभावित्स्सइ त्ति । पडिस्सुयं राइणा । महा- ५
 पसाओ त्ति काज्जण पुणो वि पडिओ पाएसु सबरो ।
 उवभुत्ताइं पसाइ राइणा । एत्थन्तरंमि परिणओ वासरो.
 अत्थसुवगओ 'सुरो, जाओ सम्महाकाओ, कथं उच्चिय-
 करणिज्जं राइणा । संपाडिओ से सबरेण वरत्तुलिं अइम-
 यन्तो कुसुमसत्थरो । संजमिज्जण तूणौरथ' कोदण्डवग्गहत्थो १०
 समागओ नरवद्धसमीवं । 'देव सुवसु वौसत्थो' त्ति
 भणिज्जण 'पारद्धं पासेसु भमिउं । काज्जण गुरुदेवया-
 नमोक्कारं पसुत्तो राथा चिन्तयन्तो सबरमहानुभावयं । तओ
 परिणया सव्वरौ, उइओ अंसुमाणी ॥

एत्थन्तरंमि तुरथपयमग्गेण समागयं रायसेअं । विउड्डो १५
 राथा बन्दिबोलेण । तओ 'डोइओ महासवइणा पञ्चवल्-
 हाण' पहाणो तुरुक्कतुरओ । आइडो तंमि राथा ।

१ C E 'चेद्धियं अहो कयसुया' ।

२ C E om.

३ C E अणया ।

४ C E दिवसरो ।

५ D सूचौर, C E तुरयं ।

६ C E add विचन्तो नरवरं ।

७ D has राइइं after भमिउं ।

८ C E 'देवसोसु वः ।

९ A वविउ ।

१० A D 'वः ।

चडाविकण 'वल्हीए सवरनाहं गथो सनधरं । पविट्ठो
 महावद्भावणएहिं । 'मज्झिम्भो नरवई सह पत्तिनाहेण ।
 कथं गुरुदेवयाणं उच्चियकरणिज्जं । तच्चो अगासणे
 निवेमिज्जण पत्तिनाहं भुत्तं राइणा । भुत्तुत्तरवेलाए
 मइत्येण विलिम्बिज्जण सवरनाहं परिहाविकण देवङ्गजुयल
 दिस्सं से अणग्घेयं समत्थं नियमाइरण । एत्यन्तरंमि
 समागथा अत्यावेला । सुइयं कालनिवेयएण राइणो ।
 उवविट्ठो अत्याइयामण्डवे सह सवरनाहेण । तच्चो पुच्छिच्चो
 अमच्चमामन्नेहिं । देव माहेहि,^१ को एम पुरिमो, जो
 १० एवं देवेण संपूइच्चो त्ति । तच्चो माहिच्चो राइणा
 आयावहाराइच्चो^२ पसुत्तदरिसणपज्जवमाणो पत्तिनाह-
 चेट्ठियवुत्तन्तो । तच्चो अत्याइयपुरिसेहिं पसंमिच्चो एम
 वज्जपगारं । ठिया कंचि कालं माइयपेक्कणयविणोएणं ।
 ममप्पिच्चो राइणा रायसुन्दरोए पहाणल्लिखाए^३ । तज्झिया
 १५ य णेण । अच्चो रायसुन्दरि, उवचरियच्चो तए एम
 'सम्भावसारं' मम पाणदायगो । तीए भणिय । जं देवो
 अण्णवेद । गहेज्जण य 'तं पत्तिनाहं' 'करंमि गथा
 नियभवणं एसा । आइहा सत्तमवाउत्तम्भं^४ रइहरे ।

१ C E दोआएय ।

२ A D ०४^१ ।

३ A D ०.जे० । Sam. लक्षिका ।

४ C E om.^२

५ C E add मज्झचवेलाए य ।

६ C E ०राचो ।

७ C E भावसारं ।

८ D ०चाउ०, C E ०वाचोउ० ।

तं च 'मोडकोरयं देवज्ञादवत्यपूर्वा ए वचिनकमुज्ज्वलं' बह्वे
 वरचिन्तावद्विचचन्दोदण^१ चोलमिएहिं पञ्चवचियसुरवि-
 कुसुमदामेहिं पञ्चखियाहिं मज्जिपदौविद्याहिं धुम्बनौहिं
 अलवरयधुम्बमाणकासागदकप्पूरपछराहिं^२ धूवचडियाहिं
 गण्डोवहाणयालिङ्गणिसमेयाए त्ठुखियाए 'योविओ दन्तमच- ५
 पकहे । कओ उचिओवथारो । पादओ मऊमाहवाहपवरा-
 सवारं । एवं च^३ पञ्चविहं विमयसुहमणुहवन्तस्स चरुन्तो
 कोर कालो । अन्नया च विक्कन्तो अणेण राया । देव,
 गण्डामि । राहणा भणियं । अं रोचर देवाणुप्पियस्स । तओ
 दाऊणमणग्गेयं दविजजायं चेलाहयं च महग्गमुत्तं दिक्का ये १०
 सहाया पञ्चदयपुरिषा । भणिया^४ ते राहणा । चरे पत्तिवहं
 पत्तिपण्णे मोनूलागण्ह नि । तेहिं भणियं । अं देवो
 आणवेर । तओ पणमिऊण नरवहं गओ सवरणाओ
 पत्तो करवयदियहेहिं नियपत्तिं । विवप्पिवा रायपुरिषा ।
 पविट्ठो निवगहे । समागओ तस्स समीवं सवरलोओ । १५
 पुच्छिओ णेहिं । कत्थ तुमं गओ सि, कहिं वा ठिओ

१ C E दुरकोरय ।

२ C E •कमजुयलं ।

३ A •चित्तवरिवंदोवरयं, D •चित्तवद्विचं, C E •वतिचं ।

४ A परादि, D pr. m. adds •यं ।

५ A om. all down to कोर कालो ।

६ C E add समाचयन्तो, but leave it out in the chāyā.

७ C E add च ।

वि एतियं काळं, किं वा तए कळं । तचो साहिचो तेच
राबदरिषणारचो पक्षिपवेसपज्यावसाचो निवसुतलो । तचो
अहिचयरं सकोउवलो पुच्छर तं जवचमूचो ।

- केरिचचो खो राधा कौरवचवं च खोर तजवरं ।
- १. केरिचचो तत्य जचो किंविस्तिडो च^१ परिभोगो ॥
खो साहिउं न बळार उवमारहिचंमि^२ तत्य रचंमि ।
^३ते दिनि तत्य उवमा पत्यरगुहचकमाखेसु ॥
भक्ताणं च फलार्जं जुवईसु पुनिन्दयाच जुवईचो ।
आभरणेसु च गुणा विलेखणं गेवयईसु ॥
- १. खो साहेउं^४ वंफर नयरस्तु गुणे जहट्टिए तेमिं ।
निज्वाएऊण^५ मुचं पुखो वि तुण्डिहकचो ठार ॥
एवं उवमारहिचो न तीरण एत्य साहिउं मोखो ।
नवरं बहट्टियलो न अजहा भणर सज्जु ॥
^६न वि अत्यि माणुषाणं तं मोखं न वि च सज्जदेवाणं ।
नं सिद्धाणं मोखं अज्वावाचं उवगयाणं ॥
^७[एयं आयलिऊण 'एवमेयं' ति संविग्मा सज्जे । वेसन्ध-
रेण भणियं । भयवं, कौरवं पुण बळवं सिद्धसु । भयवसा
भणियं । सोम, सुण । खे न दीहे न रचसे^८ न बडे न

१ C E add तत्य ।

२ C E बळ ।

३ C E तु देतिचो उवमाचो ।

४ C E न बळर ।

५ C E सुचं ।

६ C D E om. this verse.

७ The passage in parenthesis is wanting in the Samkṣepa.

८ F बळ ।

तसे^१ न चक्षरे न परिमण्डले ; वषेण न किरणे न नीले
 न खोहिए न हाखिहे न सुक्खिले ; गन्धेण न सुरहिगन्धे
 न दुरभिगन्धे ; रसेण न तिप्ते न कडुए न कसाए न
 अम्बिले न लवणे न मऊरे ; फसेण न कक्कडे न मडए^२
 न गरुए न लण्डए न खौए न उण्णे न मिठ्ठे न सुखे न
 सङ्गे न हरे न काउ न इत्थी न पुरिसे न अज्झा ।
 परिक्खा सक्का उवमा सेव न विज्झर । अरूवी सत्ता
 अपयस्स पयं नत्थि । 'से न सदे मासहे, से न रुवे माहूवे,
 से न गन्धे मागन्धे, से न फासे माफासे, से न रसे
 नारसे । इमेयं सिद्धसकवं ति । अवि य सयसपवच्चरत्थिं^३
 सत्तामत्तसकवं^४ अण्णाणन्द^५ परमपयं ति ॥ एवमायुष्कण
 खण्णोवसममुवगयं चारिक्तमोहणीयं सुणिचन्दस्स देवीणं
 सामन्नाण य । भणियं च जेहिं । भयवं अणुगिहीयाणि
 अन्हे भयवया इमिणा धम्मदेसणेण । समुप्पन्नो य अन्नाणं
 भयवन्नो चरियसवणेण संसारचारयान्नो निज्जेन्नो । ता^६
 आहसउ भयवं, किमन्हेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं ।
 धम्माणि तुभे । पाविथं तुभेहि संसारचारयविमोचणसमत्थं
 केवणं नेहनिचक्षाणं पक्खाणं मोहधूखौए^७ परमनेव्वाणकारणं

१ D om.

२ C D E add भारिच ।

३ F स नू. सहे न रुवे न मंधे न रसे न फासे इत्थिवावति ति सत्तावं पेनि
 सयस. etc.

४ A F सत्तापयं जोर ।

५ A F •इंचय• ।

६ A D परमं ।

- अङ्गं 'नाणपगरिबस्स पक्खायसं' भावेण संकिञ्चेसाहचार-
 विरहितं भावो सुद्धचरणं ति । 'तन्हा कथं कायसं, नवरं
 दप्पसो वि एयं पडिवज्जसु ति । तेहिं भणियं । जं भयसं
 आणवेद । वेल्लभरेण चिन्तियं । अहो एएहिं भयसा,
 ५ पत्तं मणयल्लोयसारं भावचरणं ति । वन्दिज्जण सहरिसं
 कथं उच्चियकरणियं" भयवचो । पविट्ठो नयरिं राया
 सुणिचन्दो । दवावियं आघोमणपुब्बयं महादानं, काराविया
 सन्नाययणेसु पूया, पइडाविचो जेट्ठपुत्तो चन्दजसो नाम
 रज्जे । "निग्गओ महाविभूर्हए 'नयराओ पहाणसामन्ता-
 १० मच्चसेट्ठिल्लोयपरियओ' नयसापसुहन्तेउरेण सह । पय्यइयाणि
 एयाणि भयवचो पहाणसौवस्स सीलदेवस्स समीवे ॥

- कोउगाणगम्याहिं पुच्छियं वेल्लभरेण । भयवं, किं
 ओ पुरिसाहमो भयवन्तसुहस्स अत्तणोवसग्गकारी भविओ
 अभविओ ति । भयवया भणियं । भविओ । वेल्लभरेण
 २५ भणियं । पत्तवीओ अपत्तवीओ ति । भयवया भणियं ।
 अपत्तवीओ । वेल्लभरेण भणियं । पाविस्सइ "नहि ।
 'भयवया भणियं । अमल्लेज्जेसु पोम्मल्लपरियइसु समइस्सिएसु

१ D F prefixes चयंत ।

२ F prefixes चयंत ।

३ A F om.

४ A om. all down to पय्यइयाणि एयाणि ।

५ C E त ओ ।

६ C E om.

७ D F. पहाणमचपहाणसेट्ठि. and adds नयसा विभूर्हए F

८ F कथं ।

तिरिचगईए सङ्खसेणरादणो पहाणत्तरङ्गमो होऊण
 पाविस्सुद, जणो 'अहो महाणभावो' ति मं उद्दिशिय
 चिन्तियमणेष । एएणं च पसत्यविसयचिन्तणेण आसगगिचं
 गुणपक्खवाचयीयं ; कारणं च तं परंपरथाए सत्तत्तसु ।
 अईएसु य असंखेज्जभवेसु सङ्खनाममाहणो होऊण सिग्गिस्सुद
 ति ॥ एयं सोऊण हरिसिओ वेखन्धरो । वन्दिऊण भयवन्तं
 गओ नियययामं । भयवं पि विहरिओ 'केवकविहारेण ॥

अरुक्कलो कोद कालो । अज्जथा य चौरवदयरेण
 उज्जेणीए सेव गहिओ गिरिसेणपाणो, वावाइओ कुम्भि-
 पाएण । तहाविहभयवन्तपओसदोसओ समुप्पओ सत्तम-
 महीए ॥ भयवं पि विहरमाणो कालकमेण गओ
 उवहत्तियं । नाऊण कसपरिणदं कओ केवलिसमुग्घाओ,
 पडिवओ सेखेसिं, खविद्यादं भवोवगाहिककादं । 'तओ
 सम्मप्पगारेण चरऊण देहपञ्चरं अफुसमाणगईए गओ
 एकसमएण तेसोक्कचूडामणिभूयं अप्पत्तपुब्बं तहाभावेण
 परमवभासयं उत्तमं सम्मयामाण सिवं एगमेण अचत्तमदं
 साहयं परमाणन्दसुहसु जज्जजरामरणविरहियं परमं
 सिद्धिपयं' ति । कथा तियवेहिं महिमा, पूजिया बोन्दी,
 गहिद्यादं पहाणङ्गादं, नीवाणि सुरज्जोयं, 'ठविद्याणि

१ D F केचि ।
 in the Saṅkhepa. .

२ The remaining part is left out

३ D •संपवं ।

४ C E ड०, D om. all down to च वेहिं ।

विचित्तेदे, साक्षियाणि 'देवाण, समागया देवा, दिङ्माणि
तेहिं, पूजियाणि भक्तौ, पणमियाणि सहरिमं, अविरक्षिं
च तेहिं पञ्चवक्तौए करेन्ति आयाण्गगहं ति ॥

वक्तायं जं भणिं समराहङ्गगिरिसेणपाणे उ ।

४ एगस्स तञ्चो मोक्खो ऽणन्तो वीयस्स मंसारो ॥

गुरुवयणपङ्क्याञ्चो मोक्ख कक्षाकयाणराण ॥

अनिउणमदणा वि दढं बालाहङ्गगगुह्वाण ॥

अविरक्षियनाणदंसणचरियगुणवरस्स विरद्वं एयं ।

जिणदत्तायरियस्स *उ *सौमावयवेण चरियं ति ॥

१० जं विरद्वज्ज पुलं महाणभावचरियं मए पत्तं ।

*तेण दहं भवविरहो*होउ मया भविष्योयस्स ॥

गन्धग्गमिमौठ इमं कन्देणाणदुहेण गणिकुण ।

पाणण दममहस्सा इन्दिमिस्सोयाण मठविणं ॥^१

१ C E prefix मयञ्च ।

२ C E om

३ D अवयवेस्संएच चरियमिण ।

४ A D F तेष गुणाचराचो ।

५ A अविरक्षिचो होउ सोयस्स । D F होउ दह मय्योयस्स ।

*६ A adds पचसीण (read मए) पचसीण विहसकात्ताउ अण्णि*अवमिउ ।
चरिभद्वरिस्सरो निचरिउ 'read -रिचो' दिणउ निवमोण्ण ॥

